
DE · OSUNA

BULLARUM
PRIVILEGIORUM AC DIPLOMATUM
Romanorum Pontificum
AMPLISSIMA COLLECTIO

Cui accessere Pontificum omnium Vitæ, Notæ, & Indices opportuni.

OPERA ET STUDIO

CAROLI COCQUELINES

TOMUS QUARTUS

PARS QUARTA.

Ab anno x. GREGORII XIII. usque ad annum III. SIXTI V. scilicet ab anno 1581. ad 1588.

ROMÆ, MDCCXLVII.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI.

SUPERIORUM FACULTATE, ET PRIVILEGIO SANCTISSIMI.

Emo, & Rmo Dno

D. PHILIPPO

TITULI S. STEPHANI IN MONTE COELIO

S. R. E. PRESBYTERO

CARDINALI DE MONTIBUS.

HIERONYMUS MAINARDI FELICITATEM.

NON ut cæterorum Typographorum mori inserviam, qui editionum suarum tenuitatem magnis nominibus inscribentes, hac præcipuè ratione eas spectabiliores

reddere curant, vel ut vilis assentator occasionem nanciscar tui laudandi; Volumen hoc nonnullarum Constitutionum, quas edidere GREGORIUS XIII., & SIXTUS V. Pontifices verè Optimi, & Maximi, EMINENTIÆ TUÆ dico; Sed ut, quod tuum est, Tibi reddam. Hanc siquidem Pontificiarum Bullarum Collectionem omnium, quæ hactenus Typis consignatæ sunt, longè plenissimam, Te suadente suscepi. In nobilissima tua Bibliotheca, omni Librorum genere referta, nec ad luxum, sed ad Literarum, ac Scientiarum reparationem comparata ortum illa habuit. In ipsis primordiis, cum gravissimas perturbationes ab invidis hominibus (nec ii doctissimi esse solent, aut æmulatione gloriæ permoti) passus, de ab incœptis desistendo cogitarem; constantia Tua EMINENTISSIME PRINCEPS, & præsidio ita nutantem & dubium excitavisti, atque confirmasti, ut Editio hæc ad suum penè finem perducta sit. Tanti enim auctoritatem tuam quacumque in re soleo facere, ut quam Tu probas rationem, ea & utilis mihi, & honesta videatur esse. Quidni enim? Ab assidua Librorum lectione, ad quam a gravissimorum negociorum tractatione, quasi in hortum amænissimum soles divertere, res suo æstimandas pretio addiscis, cæterosque edoces. Hinc nemini mirum, unde illa Tibi in adversis rebus fortitudo tanta, in prosperis moderatio animi, æquitas, & benignitas: nam de

pru-

prudentia, de pietate, de justitia, de zelo conservandæ Ecclesiasticæ disciplinæ, & tuendorum Romanæ Sedis jurium nihil dicam, ne videar assentari: quamvis non qui hujusmodi virtutes tuas laudent assentatores, sed qui non laudent, malevoli sint existimandi. Sed in ea incidimus tempora, quibus si laudemus præclaros viros, ferè omnium invidiam in eos provocemus.

Ad rem meam jam redeo. Hoc Volumen Bullas complectitur, quas quatuor postremis annis sanxit GREGORIUS XIII., & quas edidit primis tribus sui Pontificatus annis SIXTUS V. Neminem latet, quam adhibueris curam, ut rerum a GREGORIO gestarum Historia meis typis in lucem prodiret. Hanc rem multo jam tempore mihi commendaveras; plurimos manuscriptos Codices perquiri, & inter se conferri jusseras; nihil demum omisisti, quod editionem illam nitidissimam, omnibusque completam numeris reddere posset. Nec absimilis cura Tibi est, ut vera, omnibusque expurgata commentis SIXTI V. facta in lucem emittantur: Nulli igitur melius quam Tibi hac etiam ratione hujusmodi convenit Volumen.

Quod si utriusque Pontificis res gestas vel in eorum Historia, vel in ipsis Bullis percurramus: duas potissimùm qualitates proprias eis fuisse, ac peculiares conspiciemus: zelum scilicet ardentissimum in GREGORIO propa-

gan-

jacent, dicta auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, eaque suos effectus sortiri volumus, & quatenus opus sit, de novo concedimus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ea omnia valida, & efficacia esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & ab omnibus, quos illa concernunt, inviolabiliter observari, ac ita ut contra illa quovis quæsito colore, vel ingenio venire nequaquam possint, ut præfertur, ad illorum observantiam teneri, & ad id etiam sub Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis cogi, & compelli posse declaramus.

Privilegiorũ ampliatio.

§.9. Et ut majori gratia dictam Universitatem afficiamus, redditum, & proventuum annuum beneficiorum in literis Sixti Prædecessoris hujusmodi expressum ad eam summam, quam dictus Leo Prædecessor in suis literis facultati artium concessis hujusmodi expressit, eadem auctoritate extendimus, ita tamen, quod fructus singulorum beneficiorum prædictorum, valorem annuum præscriptum non excedant, & si ad beneficia, quorum fructus, redditus, & proventus majoris valoris fuerint, nominationes, & alia prædicta fiant, illa omnia nullius sint roboris, vel momenti. Valor porro prædictus juxta declarationem prædicti Hadriani Prædecessoris super hoc factam, etiam quoad alias d. Universitatis facultates habendus intelligatur, videlicet grossorum fructuum, oneribus non solum perpetuis personalibus, & realibus, sed etiam pensionibus annuis aliis personis super eisdem beneficiis, & officiis reservatis, sicque essent super illis reservatæ, & quibuscumque aliis oneribus, valorem fructuum, quos absens in studio, aut alio loco privilegiato reciperet, diminuentibus plene, & totaliter deductis, itaut ex illis ipse nominatus in hujusmodi loco privilegiato commodius sustentetur.

§.10. Et insuper prohibemus expresse, ut quicumque, nominationes prædictas nunc, & quandocumque habentes, aut prosequentes earum juri, aut prosequtioni sive simpliciter, sive alias in cujusvis favorem nullatenus cedere possint, quod si fecerint, cessiones hujusmodi nulle sint, & cedentes ad futuras omnino inhabiles censeantur eo ipso, jus tamen ipsum in Rectoris, & Deputatorum Universitatis, si ab illis; Si vero a Decano, & Deputatis artium, manibus respective remittere possunt.

§.11. Præterea volumus, & mandamus, quod hi, qui ad beneficia curam animarum habentia nominati fuerint, non admittantur, nisi prius ab Ordinariis locorum, prævio examine, absque concursu faciendo fuerint approbati, quodque in eis personaliter residere teneantur; nec se eo nomine excusare possint, quod in dictis Universitate, & facultate artium scholares sint, seu docentes, aut Magistri, districtius inhibentes, tam locorum Ordinariis, quam quibusvis Collegiis, Capitulis, Conventibus, Prælatis, collatoribus, collatricibus, & aliis superioribus personis prædictis in virtute sanctæ obedientiæ, ne eosdem sic nominatos perpetuis futuris temporibus quovis quæsito colore, vel ingenio impedire, molestare, vel perturbare audeant, seu etiam præsumant. Decernentes quodque irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores præsentium literarum.

§.12. Et nihilominus S. Gertrudis, & Beatæ Mariæ Parmen. Abbatibus prædictis, ac dilecto filio Decano Ecclesiæ Sancti Jacobi dicti Oppidi Lovanien. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris, & Decani, vel Vice-Decani, ac Deputatorum, ac singularum personarum hujusmodi, seu aliquibus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant Rectorem, & Decanum, vel Vice-Decanum, ac deputatos, & singulas personas hujusmodi, necnon alios, quos ipsæ præsentes literæ concernunt, nostris approbatione, confirmatione, voluntate, nova concessione, adiectione, declaratione, decreto, extensione, prohibitione, mandato, & aliis præmissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel eorum aliquem per locorum Ordinarios, conservatores, seu quoscumque alios quavis auctoritate fungentes quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super iis habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.13. Non obstantibus similis mem. Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, in quo cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœces., nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœces. ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere, quoquomodo præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & a Prædecessoribus nostris quoquomodo emanatis, ac quibusvis aliis Apostolicis, necnon in provincialibus, synodalibus, & universalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & quibusvis etiam juramento, cofirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis

INDEX
CHRONOLOGICUS,
ET
ALPHABETICUS
PONTIFICUM,

Quorum Bullæ in hac Quarti Tomi Parte Quarta continentur.

INDEX RUBRICARUM

BULLARUM PRIVILEGIORUM OMNIUM

Quæ in hac Tomi Quarti Parte Quarta continentur.

Quæ hoc Indice ☞ *deſignantur, erant in editione Cherubini.*

GREGORIUS XIII.

Inſti-

SIXTUS QUINTUS

Com-

De

INDEX

INDEX INITIALIS
BULLARUM,

Quæ in hoc Volumine referuntur.

Gle-

Sic

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatii Apostolici Magistro.

F. M. de Rubeis Archiep. Tharsi Vicesgerens.

IMPRIMATUR,

Fr. Aloysius Nicolaus Ridolfi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apostolici Magister.

CON-

CONSTITUTIONES GREGORII XIII.

ANNO DECIMO.

CXXIX.

Medici Hebræi, vel Infideles ad curandos Christianos infirmos non admittantur. Et Medici omnes servent Constitutionem Pii V. in monendis infirmis ad confessionem peccatorum.

Hoc idem quoad Medicos Hebræos statuit Paulus IV. in ejus Const. IV. Cum nimis *Tom. IV. Part. I. fol.* 321.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Paulus IV. prohibuit Medicos Judæos curare posse Christianos.

Alias piæ mem. Paulus Papa IV. Prædecessor noster, edita perpetua Constitutione inter alia sancivit, ne Medici Judæi, etiam vocati, & rogati, ad Christianorum ægrotantium curam accedere, aut illi interesse possent.

Pius V. approbavit.

§. 1. Quam Constitutionem postea Pius Papa V. etiam Prædecessor noster per suas literas approbavit, innovavit, & confirmavit, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decrevit, ac voluit, & sub intimatione divini judicii præcepit, & mandavit omnia in eadem Constitutione contenta in posterum firmiter observari, non solum in terris, & dominiis S. R. E. subjectis, sed etiam ubique locorum.

Innocent. III. & Pius V. in Constit. III. jusserunt Medicos non posse ad infirmos non confessos accedere.

§. 2. Quia tamen Nobis non sine magna animi nostri molestia innotuit, eam minime observari, sed per multos adhuc ex Christianis hominibus esse, qui dum suos corporum languores illicitis mediis, & præcipue Judæorum, ac aliorum Infidelium opera sanari cupiunt, veræ salutis animarum suarum, & corporum simul immemores fiunt, & quod valde dolendum est, in damnationis æternæ maximum sæpe discrimen incidunt, Medicis Judæis, & Infidelibus hujusmodi ad ipsorum curationem vocatis, & adhibitis; unde fit, ut & Judæis, ac aliis Infidelibus magna detur delinquendi occasio, & simul salutare præceptum negligatur; ab Innocentio Papa III. similiter Prædecessore nostro in Concilio generali quondam emissum, & deinde a prædicto Pio V. innovatum, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto jacentes vocati essent, ipsos ante omnia monerent, ut idoneo Confessori omnia peccata sua juxta ritum S. R. E. confiterentur, neque tertio die ulterius visitarent, nisi longius tempus infirmo Confessor ob aliquam rationabilem causam, super quo ejus conscientia onerabatur, concessisset, & eis per fidem Confessoris in scriptis factam constaret, quod infirmi peccata sua confessi fuissent.

Pontifex illo approbat, & innovat dictas Cōstitutiones Pauli IV., & Pii V.

§. 3. Idcirco Nos tam Judæos, qui adversus mandata hujusmodi Apostolica committere audeant, quam Christianos, qui illos ad se accersunt, vel medendi licentiam concedunt, & viam ad delinquendum eisdem aperiunt, coercere volentes, supradictas Prædecessorum nostrorum Constitutiones, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innovamus, ac inviolabiliter observari mandamus, atque hac nostra in perpetuum valitura Constitutione, eisdem Constitutionibus, & præceptis, pro firmiori illorum observatione addentes, universis utriusque sexus Christifidelibus districte inhibemus, & interdicimus, ne posthac Judæos, vel alios Infideles ad ipsorum Christianorum ægrotantium, & infirmorum curam, vocent, seu admittant, aut vocari, admittive faciant, concedant, vel permittant.

Publicetur hæc Constitutio singulis annis initio Quadragesimæ.

§. 4. Mandantes propterea omnibus, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, necnon dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, & quibusvis Parochis, aliisve animarum curam habentibus, & exercentibus sub indignationis nostræ, ac aliis arbitrio nostro infligendis pœnis, ut præsentes nostras literas in suis Ecclesiis, quæ in illis Civitatibus, vel Diœcesibus constitutæ sunt, in quibus Hebræi, vel alii Infideles moram trahunt, quamprimum ad eos perlatæ fuerint, & deinde singulis annis initio qua-

quadragesimalis jejunii publicent, aut publicari faciant.

Contravenientium pœnæ. §.5. Et quia si quis post earum publicationem, etiam quomodolibet exemptus, ac cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existens adversus illa facere ausus fuerit, sacramenta ei ecclesiastica nullatenus ministrentur, nec etiam a regularibus exemptis, & sic decedens ecclesiastica careat sepultura, quæ quidem omnia Parochi ægrotantibus significare apto tempore non omittant, præsertim cum Judæorum, vel Infidelium Medicum ab eis admissum esse cognoverit, & alias ipsi locorum Ordinarii contra hujus mandati transgressores debita animadversione procedant, Judæosque ipsos nihilominus juxta Pauli, & Pii Pontificum prædictorum literas contra illos editas pro earum transgressione puniant.

Clausulæ derogatoriæ. §.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ iidem Paulus, & Pius in suis literis prædictis voluerunt non obstare, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis, etiam regularibus, privilegiatis, & exemptis, eorumve Ordinibus, & Congregationibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam Mari magno, seu Bulla aurea nuncupata, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumqe totis tenoribus, & formis, specialis, specifica, expressa, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Seu si aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum. §.7. Et quia difficile foret, easdem præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & declaramus, quod earum transumptis, etiam impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubicumque habeatur, quæ præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.X. 30. Maii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die trigesima Maii, millesimo quingentesimo octuagesimo primo, Pontificatus nostri anno X.

CXXX.

De auctoritate Archiconfraternitatis B. Mariæ Virginis Confalonis de Urbe, quoscumque Christifideles S.R.E. ditioni subjectos, piorum eleemosynis perquisitis, ab Infidelium captivitate liberandi. Duosque carceratos, in festo ejusdem B. Mariæ, & in ejus honorem, anno quolibet liberandi.

Alia de hac Sodalitate, dixi ad hujus Pont. Constit.LVII. Pastoris, *Tom.IV. Par.III. fol.*319.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Christianorũ apud infideles Captivorum mala hic Pōtifex deplorat. CHristianæ Nobiscum Religionis consortes, gravi captivitatis, & servitutis jugo a Christiani nominis hostibus oppressos, durisque operibus quotidie vexatos, immensa S. Matris Ecclesiæ clementia pie miseratur, eorumque afflictiones, fusis ad misericordiarum Patrem, & totius consolationis Deum, devotis precibus adjuvare, atque in aliorum Christianorum memoriam, in mysticis maxime, & ad purificandas fidelium mentes sanctius institutis diebus, revocare non intermittit. Quod clemens piæ Matris officium Nos quoque admonet, ut miserorum Captivorum ærumnis sucurramus, fratrumque charitatem ad idem, quantum in Nobis est, excitemus, ne languescente paulatim extremis malis conflictatæ carnis infirmitate, & hoste diabolo, se infirmis, & verbi Dei prædicatione, sacrificiorum, & sacramentorum solatio destitutis eorum mentibus insinuante, desperationi succumbentes, ad susceptæ in baptismo Fidei desertionem inducantur, tandemque, cum nulla, siquam habebant, subsidii spes appareat, ad æternam redemptarum prætioso Domini nostri Jesu Christi sanguine animarum perditionem misere perducantur.

Et ad eorum liberationem, & redemptionem, qui sunt de Statu Ecclesiastico. §.1. Quare ne hujusmodi, quæ toto animo horrescimus, accidant, neve in qua re sacris rebus, & pretiosis vasis non parcitur, & in qua a Deo acriter interrogamur, cur tot captivi in captivitatem ducti sunt, nec redempti, negligentes diutius fuisse, aut quicquam pretiosius, quam animas ipsas habuisse arguamur, quando nostra, & Sedis Apostolicæ auctoritate redimendorum Captivorum opus in alia jamdiu loca est diffusum, illud quoque in Alma Urbe nostra constituere decrevimus, ad quod etiam ingemiscentium Captivorum matrum, aliorumque propinquorum lamentis, & lacrymis quotidie urgemur, eorum maxime, qui nostræ, & dictæ Sedis temporoli ditioni subiecti, ut ipsi tutelam primum, & in mari nostro Tyrrheno, & Adriatico securitatem, sic post vincula liberationem quoque a Nobis jure suo exposcere videntur. Quibus omnibus valde ad hoc opus solicitati, cum adiumenta Nobis ad illud requiremus, in dilectos filios Custodes, & Confratres Archi-

con-

Confraternitatis Gloriosissimæ Virginis Mariæ Confalonis nuncupatæ de dicta Urbe, quos huic operi præficeremus, mentem nostram intendimus; de quorum insigni Christianæ pietatis affectu confisi, qui Nobis, cum ob præstitam in Ecclesiarum Archiconfraternitati prædictæ unitarum divino cultu, & conservando, & augendo, inopibusque dotandis, & locandis puellis, necnon pauperibus, aliisque variis casibus afflictis, multos annos in Urbe operam, tum etiam dilecti filii nostri Julii Antonii S. Bartholomæi in Insula Presbyteri Cardinalis S.Severinæ nuncupati, testimonio Nobis satis innotescit.

Archiconfraternitatem Cōfalonis deputat.

§.2. Motu igitur proprio, & ex certa scientia, necnon matura deliberatione nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, onus hoc universum, quod magnum esse intelligimus, curæ, & solicitudini Archiconfraternitatis prædictæ in perpetuum imponimus, ad hoc, ut ipsa Archiconfraternitas, illiusque Custodes, & Confratres pro tempore existentes, quoscumque Christifideles dictæ Urbis, ac Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum nostræ, & dictæ Sedis temporali ditioni mediate, & immediate subiectorum, ubicumque captos conquirant, ex infidelium servitute redimant, eaque de causa in omni loco dictæ ditioni nostræ, ut præfertur, subiectos, eleemosynas, & oblata quæcumque quærant, & accipiant, collectores probos, & ad charitatis officium exercendum propensos, ac alias ad id ab Ordinariis locorum approbatos, quotquot necessarii fuerint, servata forma Concilii Tridentini constituant; qui eleemosynas, oblationes, legata, & quæcumque alia subsidia, tam in dicta Urbe, quam in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Castris, & locis ipsi ditioni, ut supra, subiectis, pro hujusmodi redemptione, & causis ad eam pertinentibus perquirant, pecuniasque inde congerendas, penes publicum mercatorem fide, & facultatibus idoneum deponant, donec illæ in redemptionem Captivorum hujusmodi, arbitrio ipsorum Custodum, & Confratrum erogarentur; ita tamen, ut de aliis ipsius Archiconfraternitatis redditibus ad alios pios usus, juxta illius laudabilia instituta destinatis, nihil omnino detrahatur.

Hortatur Cōfratres,ut Redemptionis curam suscipiāt.

§.3. Itaque Custodes,& Confratres prædictos, necnon omnes utriusque sexus Christifideles per redemptionis nostræ Sacramentum omni cordis affectu obtestamur, ut ejus membris laborantibus, & oppressis compati non negligant, qui pro omnibus pati ipse dignatus est. Custodes siquidem, & Confratres, ut cum nostræ benedictionis gratia redemptionis Captivorum causam prompto animo suscipiant, seque ad salutem animarum in Infidelium potestate periclitantium ferventer exerceant, ac tam ipsi, quam alii Christifideles nascenti huic operi semper, & ubique faveant, piisque largitionibus prosequantur, centuplum in æternis cœli tabernaculis feliciter recepturi.

Ordinarii, & alii faveant Confraternitati.

§.4. Insuper universis & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis, necnon Rectoribus Parochialium, & aliarum Ecclesiarum, eorumque Vicariis, ac ceteris ordinis Ecclesiastici personis sæcularibus, & etiam Mendicantium regularibus in quacumque dignitate Ecclesiastica constitutis ditionis prædictæ injungimus, ut quotiescumque pro parte Custodum, & Confratrum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, laudabile hoc opus per se, vel alium, seu alios, etiam adhibitis verbi Dei Concionatoribus, in suis quisque Ecclesiis, plateis, & locis, & ubicumque opus erit, omnibus Christifidelibus publicent, atque denuncient, ipsosque ad illud omni studio, & charitate ad eleemosynas, oblationes, & legata prædicta certatim conferenda, omni studio, & charitate accedant, ut miseris, & afflictis captivis, quorum animarum periculum imminet, copiosius succurratur.

Facultas Societatis condendi statuta &c.

§.5. Ceterum, ut pium hoc opus salubribus institutis directum felicia in dies suscipiat incrementa, Custodibus, & Confratribus prædictis licentiam tribuimus, ut ad faustum, & incolumem statum ipsius operis rite, atque ordine constituendum quæcumque statuta, ordinationes, & decreta licita, & honesta, sacrisque canonibus, Conciliique Tridentini decretis non contraria, & a nostro in Urbe in spiritualibus Vicario approbanda condere, ac condita, quotiescumque opus erit, mutare, & corrigere, & etiam omnino, vel in parte abrogare, aliaque, ut præfertur, approbanda, de novo edere, ac cetera gerere, exequi, & exercere, quæ in præmissis necessaria fuerint quomodocumque, & opportuna.

Clausulæ præservativæ, & Decretum irritans.

§.6. Decernentes præsentes, ac omnia in eis contenta perpetuo inviolata consistere; sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quidquid contra illas per quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.7. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Hostien., & Bononien., ac Perusin. Episcopis per Apostolica scripta Motu simili mandamus, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Custodum, ac Confratrum præfatorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra ipsas literas, & in eis contenta quæcumque, ab omnibus semper ubique firmiter observari, ac Custodes, Confratres, & Collectores prædictos, ceterosque omnes, quos literæ ipsæ concernunt, illis pacifice frui, & gaudere; non permittentes quempiam ipsorum desuper molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & fa-

& facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam sæpius aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium, ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis Constitutionibus, Conciliis quoque universalibus, etiam facultatum quæstuandi revocatoriis, necnon prohibitionibus desuper factis, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, piorum locorum, Collegiorum, & aliarum Confraternitatum, necnon Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, & B.Mariæ de Mercede, aliorumque Ordinum quorumcumque juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumque Principum instantiam, aut etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, & alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, & ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§.9. Volumus autem, ut earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel dictæ Archiconfraternitatis munitis, manuque ejusdem Archiconfraternitatis, vel alterius Notarii publici subscriptis, eadem prorsus fides ubique in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

D. P. An.X. 28. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo primo, quinto Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno Decimo.

Sequitur Indultum liberandi Carceratos, de quo in rubrica.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Julius III. anno primo sui Pontificatus indultum dedit liberandi unum carceratum.

§.10. CUM alias fel. rec. Julius Papa III. Prædecessor noster dilectis filiis Custodibus, & Confratribus Archiconfraternitatis Confalonis de Urbe, ut ad laudem, & honorem B. Mariæ semper Virginis, in ejus Assumptionis festo unum carceribus detentum, etiam si talis ultimo supplicio plectendus veniret, ad illorum electionem annis singulis extrahere, & liberare valerent, indulserit.

Pius IV. anno etiam sui Pontificatus 1. illud confirmavit.

§.11. Et deinde piæ mem. Pius Papa IV. etiam Prædecessor noster, ut hujusmodi Indultum majorem obtineret roboris firmitatem, illud, ac in eo contenta quæcumque approbaverit, & confirmaverit, ac perpetuæ firmitatis robur adiecerit, necnon, quatenus opus esset, Custodibus, & Confratribus prædictis ea omnia de novo concesserit, prout in supplicationibus, Motu proprio eorumdem Prædecessorum signatis, quorum solam signaturam ipsi Julius, & Pius Prædecessores sufficere respective voluerunt, plenius continetur.

Hic Pontifex dedit auctoritatem redimendi captivos, ut in præmissa Cōstitutione.

§.12. Cum autem, sicut exhibita Nobis nuper pro parte Custodum, & Confratrum prædictorum petitio continebat, licet ipsi in possessione excarcerandi, & liberandi hujusmodi abinde circa fuerint, & sint, ac eleemosynam, quam liberandus hujusmodi ipsi Archiconfraternitati offerre, & dare vellet, in ejusdem Archiconfraternitatis usus convertere possint, tamen quia nuper Nos per quasdam nostras sub plumbo expeditas literas onus universum, quod magnum esse intelleximus, redimendi captivos curæ, & solicitudini dictæ Archiconfraternitatis in perpetuum Motu proprio imposuimus &c., ut supra.

Modo hic idem Pontifex pro hujus operis subventione.

§.13. Volentes ipsi Custodes, & Confratres, totoque cordis affectu exoptantes, onus hujusmodi eis per Nos impositum, quod libenter acceptarunt, juxta nostram voluntatem, & dictas literas exequi, & totali executioni nunc, & in omnibus redimendi dictos captivos, occurrentibus necessitatibus, demandare; sed cum ad id faciendum quamplurimum Christifidelium eleemosynæ sint necessariæ, & ipsi sperent ex nunc in carceribus dictæ Urbis detentis, & pro tempore detinendis, aliquam eleemosynam habere, & illam in redimendos captivos præfatos convertere parati sint, si in eis non solum unum, sed duos carceratos, & pro quocumque crimine, (præterquam læsæ Majestatis, & assassinii, ac propinati veneni, necnon falsificationis literarum, supplicationum, commissionum, & aliarum gratiarum Apostolicarum, vel monetæ) in dictis carceribus existentes, & ad triremes, ac etiam ultimo supplicio condemnatos liberandi quolibet anno in perpetuum eis, ac dictæ eorum Archiconfraternitati licentia, & auctoritas per Nos concedantur.

§.14. Nos

Indultum liberandi duos carceratos, recepta ab eis aliqua eleemosyna, concedit.

§.14. Nos Custodes, & Confratres hujusmodi, in præmissis tam sanctis, & laudabilibus operibus confovere, ac eos, & ipsam Archiconfraternitatem amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, motu simili, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, præmissa in dictis supplicationibus motu proprio contenta, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque nostrum, & dictæ Sedis firmitatis perpetuæ robur adjicimus, ac ea omnia, & singula, ad hoc, ut ipsi Custodes, & Confratres, quolibet anno perpetuis futuris temporibus non solum unum, sed duos carceratos, & pro quocumque crimine, & delicto quantumcumque gravi, & enormi, (supradictis exceptis) in dictis carceribus detentos, & detinendos, & ad triremes, & etiam ultimo supplicio condemnatos, & condemnandos, in vigilia dicti festi excarcerare, liberare, & absolvere, libere, & licite valeant, qui eo ipso absoluti sint, & esse censeantur a quibusvis aliis criminibus (præterquam prædictis exceptis,) auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo harum serie extendimus, & ampliamus, ac eis, & d. Archiconfraternitati similiter perpetuo concedimus, plenamque, & liberam semper licentiam, & facultatem impartimur.

Officiales omnes illud observent.

§.15. Mandantes dilectis filiis, dictæ Urbis Gubernatori, Senatori, Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Vicario, aliisque Judicibus, & Carcerum Custodibus, nunc, & pro tempore existentibus, ac eorum cuilibet, quatenus visis præsentibus, omni mora, & dilatione, & excusatione postpositis, eisdem præsentibus pareant, & obediant, ac illas observent, & observari faciant realiter, & cum effectu.

Quibuscumque non obstantibus.

§.16. Non obstantibus præmissis, ac omnibus illis, quæ dicti Prædecessores nostri in eisdem motu proprio, & supplicationibus motu proprio, voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

D.P.An.XII. 16.Julii.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die vigesima sexta Julii, millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, Pontificatus nostri anno decimo secundo.

CXXXI.

De Judæorum, aut Infidelium flagitiis, in quæ hæreticæ pravitatis Inquisitores animadvertere possunt.

Ad hoc facit Const.II. Nicolai IV. Turbato *Tom.III. Par.II. fol.52. Et de materia Judæorum notavi in Paul. IV. Const.IV.* Cum nimis *Tom.IV. Par.I.fol.321.*

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Adfuturam rei memoriam.

Judæi qui pro eorum conversione in gremio S. R. E. recipiuntur, audent in Religionem Christianam multa nefanda committere.

Antiqua Judæorum improbitas, qua divinæ bonitati semper restiterunt, tanto execratior consistit in filiis, quanto ipsi ad cumulandam patrum suorum mensuram in Dei filio repudiando, ejusque in mortem nefarie conspirando, gravius deliquerunt, qui propterea suis effecti majoribus nequiores, propriis sedibus expulsi, atque in omnes dispersi orbis terrarum regiones, servitutique perpetuæ mancipati, non majorem in cujusquam ditione clementiam, quam in Christianorum Provinciis, maxime vero in Apostolicæ pietatis gremio invenerunt; quæ pro eorum conversione laborans, eos misericorditer excepit, atque in cohabitatione una cum filiis suis sustinuit, ad veritatisque lumen allicere pio semper studio conata est, rebusque ad vitam necessariis juvit, injuriis, & contumeliis prohibuit, multis denique beneficentiæ suæ privilegiis circummunivit; illi vero nullis beneficiis mansuefacti, nihilque de suo pristino scelere remittentes, Dominum nostrum JESUM Christum in cęlo triumphantem adhuc in synagocis suis, & ubique persequuntur. Christi quoque membris infensissimi non desinunt in Religionem Christianam horrenda facinora quotidie magis audere.

Hic ideo Pōtifex decernit quod Judæus, & infidelis, negans, quæ communia habet circa fidē cum Christianis.

§.1. Quibus nos, ne pietatis nostræ puritas polluatur, aut a fœdis mancipiis Christo, Christianorumve nomini impune illudatur, obviare volentes, statuimus, ac etiam declaramus, Inquisitores hæreticæ pravitatis libere procedere posse in omnibus causis, & casibus, qui sequuntur.

§.2. Si quis Judæus, aut infidelis, in iis quæ circa fidem cum illis nobis sunt communia, veluti Deum unum, & æternum, omnipotentem, creatorem omnium visibilium, & similia, non esse asseruerit, prædicaverit, vel privatim alicui insinuaverit.

Dæmones invocans, & illis immolans.

§.3. Si dæmones invocaverit, consulueritve, aut eorum responsa acceperit, ad illosve sacrificia, aut preces ob divinationem, aliamve causam direxerit, aut quid eis immolaverit, vel thuris alteriusve rei fumigationes obtulerit, aut alia quævis impietatis obsequia præstiterit.

Christianos nefaria illa docens.

§.4. Si Christianos verbo, facto, vel exemplo, aut alio quovis modo nefaria hujusmodi docuerit, vel ad ea perpetranda perduxerit, aut perducere attentaverit.

Blasphemiasque circa Christum, & ejus Matrem proferens.

§.5. Si Salvatorem, & Dominum nostrum Jesum Christum purum hominem, vel etiam peccatorem fuisse, Matremve Dei non esse Virginem, & alias hujusmodi blasphemias, quæ per se hæreticæ dici solent, in Christianæ fidei ignominiam, contemptum, aut corruptionem impie protulerit.

Christianos a fide devians.

§.6. Si cujusvis eorum opera, auxilio, consilio, vel favore aliquis Christianus a Fide desciverit, quamque semel susceperat, abnegaverit, vel ad Judæorum, seu aliorum infidelium ritus, cæremonias, superstitiones, vel impias sectas transierit, vel redierit, seu in hæresim aliquam inciderit, aut qui, ut Christi fidem abneget, seu in hæresim incidat, opem, consilium, auxilium, vel favorem quomodocumque præstiterit.

Infideles ad fidem Christi transire impediens.

§.7. Si quis Cathecumenum, vel quemcumque ex Judeis, aut infidelibus Deo inspirante ad fidem Christianam venire volentem, post declaratam nutu, verbo, facto, aut

aut quocumque alio modo ejus voluntatem, a Fide, vel Fidei instructione, aut a sacri Baptismi susceptione retrahere, vel dehortari, aut ne ad Fidem veniat, neve regenerationis lavacro abluatur, quovis modo impediverit.

Hæreticos scienter receptans, vel auxilians.

§.8. Si quis apostatas, hæreticos scienter domi suæ acceptaverit, aluerit, commeatu juverit, seu quovis modo eis cibaria ubicumque præbuerit, aut dona, vel munera dederit, vel miserit, aut de loco ad locum deduxerit, seu associaverit, vel deducendos, seu associandos curaverit, aut sumptus ministraverit, duces, comitesve illis adjunxerit, vel ne ab eis perpetrata deprehendi, aut investigari queant, fecerit. Quique dictos apostatas, aut hæreticos scienter aliquo modo receptaverit, occultaverit, defenderit, aut eis opem, consilium, auxilium, vel favorem quomodolibet præstiterit.

Libros prohibitos retinens

§.9. Si libros hæreticos, vel thalmudicos, aut alios Judaicos quomodolibet damnatos, aut alias prohibitos tenuerit, custodierit, vel divulgaverit, vel in quæcumque loca detulerit, aut ad eam rem operam suam accommodaverit.

Hostiam Altaris despiciens, aut Crucem, deridens, &c.

§.10. Si Christianos deriserit, redemptionisque nostræ hostiam salutarem in ara crucis immolatam, Christum Dominum ludibrio, & despectui habens, quandocumque maxime vero in sacro parasceves die agnum, sive ovem, aut quid aliud cruci affixerit, aut appenderit, in eamve conspuerit, seu quodcumque contra ipsam fecerit.

Nutrices Christianas habens sive eas cogēs lac in latrinas effundere.

§.11. Si nutrices Christianas contra Sacrorum Canonum statuta, diversorumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum sanctiones adhuc retinuerit; aut eas retinens die, qua sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, lac, uno, vel pluribus diebus in latrinas, cloacas, vel alia loca effundere coegerit.

Consonet Innocentii IV.

§.12. In quibus casibus, universis, & singulis omnes prædictæ pravitatis Inquisitores omnium Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Dominiorum, & locorum universi orbis Christiani Judices in suis quemque locis perpetuo delegamus, ut super his contra Judæos, atque infideles quoscumque, simul, vel separatim, prout in causis Fidei juxta sacrorum Canonum formam, necnon officii Inquisitionis hujusmodi constitutiones, diligenter inquirant, & procedant, & quos in aliquo, vel aliquibus horum flagitiorum excessibus culpabiles repererint, in eos pro culpæ modo, ac etiam pro criminum numero, vel multiplicatione, aut consuetudine delinquendi, flagra, remigia, etiam perpetua, rerum quoque publicationes, exilia, aliaque atrociora decernant, & alias de eis exempla edant, quæ sceleratos illos deterreant ab hujusmodi flagitiis in posterum admittendis.

Præceptum publicandi hãc Constitut.

§.13. Nos enim venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Inquisitoribus generalibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Prælatis, ac etiam aliis prædictis Inquisitoribus in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipimus, & mandamus, ut præsentes nostras literas in Civitatibus, & locis cuique subjectis publicare, & juxta illarum tenorem procedere, ipsasque debitæ executioni mandare procurent.

Decretum irritans.

§.14. Decernentes irritum, & inane quicquid secus per quoscumque, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.15. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon exemptionibus, privilegiis, immunitatibus, commeatibus, in fidem publicam receptionibus, & tolerantiis, prædictis Judæis, & aliis infidelibus, Maranis, & Apostatis, tam in Dominiis, Terris, & locis Nobis, & Sedi Apostolicæ, mediate, vel immediate subjectis, quam alibi ubicumque Regnorum, Provinciarum, & Dominiorum, gentium, & locorum commorantibus, vel in ea ex quibusvis Regnis, & partibus, tam fidelium, quam infidelium confluentibus, eorumque Judicibus, Advocatis, & defensoribus, quacumque auctoritate, potestate, & dignitate fungantur, etiam ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & quorumvis aliorum, Principum tam per fel: rec: Paulum III. Decimo Kal. Martii, & Julium etiam III. Non. Decembris, Tertio anno sui cujusque Pontificatus, quam etiam quoscumque alios anteriores, & posteriores Romanos Pontifices, ac Nos, & Sedem Apostolicam, ejusque Legatos, ac etiam Cameram Apostolicam, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, & alias quomodocumque hactenus concessis, confirmatis, & innovatis, atque in posterum concedendis, confirmandis, & innovandis, quæ omnia, etiam si de illis, illorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua mentio, aut aliqua alia forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi ad verbum insererentur præsentibus, pro plene expressis habentes, harum serie specialiter, & expresse revocamus, abrogamus, & omnino abolemus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Jussio publicandi, & exēplis credendi.

§.16. Volumus autem præsentes in locis Urbis consuetis de more publicari, & earum exemplis etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo Sanctæ Romanæ, & universalis Inquisitionis, vel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem prorsus fidem ubique tam in judicio, quam extra illud adhiberi, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino &c.

D. P. An.X. 2. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo primo, Kalend. Junii, Pontificatus nostri anno decimo.

Anno a Nativitate Domini 1581. indictione 9. die vero 10. mensis Junii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Gregorii divina providentia Papæ XIII. Anno X., retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valvas Ecclesiæ S. Joannis Lateranen. Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cancellariæ Apostolicæ,

ea, & in acie Campi Floræ, ac etiam ad valvas septi Hebræorum, per Nos Petrum Aloysium Gaytam, & Nicolaum Tagliettum Apostolicos Cursores.

Antonius Ludovicus Magister Curs.

CXXXII.

Furnarii Urbis, pro pretio Panis, in causis discussionum, ceteris aliis creditoribus præferantur. Et omnes Judices Urbis, in eorum litibus manu regia procedere possint.

Et quoad prælationem in discussione seu concursu creditorum, vide Constit. XXIV. Pii V. Tom. IV. Par. II. fol. 213. Cupientes, *& quæ tibi illic indicavi.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa Constitutionis.

CUm sicut accepimus, dilecti filii Pistores Almæ Urbis nostræ, ut plurimum, panem, & surfur in eorum apothecis pro tempore existentia diversis personis dictæ Urbis incolis ad credentiam, ut vocant, dare soliti sint, & pro illorum pecuniis inde recuperandis, tam ab ipsis personis, quam etiam defunctarum personarum hujusmodi hæredibus lites suscipere, & judicia movere, non sine maximis eorum impensis, & laboribus cogantur; ac etiam sæpe contingat, ut ipsis personis dejectis, sive defunctis, eorum bonorum, & hæreditatum discussione facta, bona, seu hæreditates ipsæ ad omnia eorum debita satisfacien. minime sufficiunt; ipsique Pistores, quamvis eorum panes inter res cibarias fere præcipuum, & magis necessarium locum obtineant, & juxta Constitutionem fel: rec: Pii Papæ V. Prædecessoris nostri super ordine in satisfactione creditorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & aliorum Romanæ Curiæ Prælatorum servando editam, in priori causa connumerari videantur, tamen sæpe, tamquam vigore dictæ Constitutionis in prima causa hujusmodi minime comprehendi, sed ut posteriores eorumdem bonorum, seu hæreditatum creditores eorum creditis frustrati remaneant, in maximum eorum, qui granum a Camera Apostolica per eos pro tempore acceptum, via executiva, & manu regia solvere coguntur, damnum & præjudicium. Unde quamplures ex ipsis Pistoribus eorum creditis sic frustrati, & aliena fide decepti, & deterioris conditionis effecti, eorum Pistoris artem deserere, ac etiam aliquando ab eadem Urbe, ne pro debitis suis exolvendis in carcerem detrudantur, & in eo marcescant, recedere coguntur.

Fornarii Urbis in causis discussionum, ceteris creditoribus præferri debent.

§.1. Nos igitur pro nostri pastoralis officii debito in præmissis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, modernis, & pro tempore existentibus dictæ Urbis Pistoribus, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, in omnibus & singulis bonorum, & hæreditatum quarumvis personarum, etiam cujuscumque dignitatis, gradus & conditionis existentium, coram quibusvis Judicibus dictæ Urbis, tam ordinariis, quam delegatis, & subdelegatis pro tempore faciendis discussionibus, etsi earumdem personarum potiores, & priores creditores non fuerint, in priori, & potiori loco, sive gradu, primaque causa in eadem Constitutione contenta, nempe pro pane tantum haberi, & teneri debeant, ceterisque aliis personis ratione tantum pecuniarum eis occasione panis debitarum in similibus causis discussionis præferri possint, & debeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Omnesque Judices Urbis in eorum causis manu Regia procedere possunt.

§.2. Et insuper pro minori eorumdem Pistorum dispendio, in omnibus, & singulis eorum causis, litibus, controversiis, & differentiis, occasione panis hujusmodi de cetero movendis, illarum omnium Judices quoscumque dictæ Urbis, prout etiam in literis piæ mem: Julii Papæ III. etiam Prædecessoris nostri confirmationis statutorum, ac ampliationis jurisdictionum, & privilegiorum ejusdem artis, quas, quatenus opus sit, innovamus, & confirmamus, cum facultate illas, omnes, & singulas summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, manuque Regia, ac sola facti veritate inspecta, & prout in exactione pecuniarum pretii grani eisdem Pistoribus ab officialibus ejusdem Cameræ Apostolicæ pro tempore dati, contra eosdem Pistores procedi solet, audiendi, recognoscendi, decidendi, fineque debito terminandi, & in forma inhibendi, omnibusque aliis facultatibus necessariis, & opportunis, similiter perpetuo constituimus, & deputamus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Urbis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis; quibusvis dictæ Urbis judicibus, ordinariis, & extraordinariis, ac delegatis, & quibusvis aliis personis, & locis etiam piis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu simili, & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis specialis mentio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.4. Volumus autem, quod præsentium transumptis sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur, si præsentes literæ ostensæ forent.

D. P. An.X. 23. Novemb

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris die decimo tertio Novembris, millesimo quingentesimo octuagesimoprimo, Pontificatus nostri anno decimo.

Exten-

CXXXIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Extendit Literas, quibus alias sustulit censuras, & pœnas in Literis Pii V. contra agitantes tauros conten: in Hispaniarum Regnis, quoad Laicos, & Milites sacris ordinibus non initiatos ad Portugalliæ, & Algarbiorum Regna &c.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Facti series.

§.1. EXponi Nobis fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod cum Nos alias excommunicationis, anathematis, & interdicti, aliarumque Ecclesiasticarum sententiarum, & Censurarum pœnas in Constitutione fel: rec: Pii Papæ V. Prædecessoris nostri adversus eos, qui in eorum locis spectacula, ubi taurorum, aliarumque ferarum, & bestiarum agitationes exercentur, fieri permitterent, aut illis quomodolibet interessent, contentas in ejusdem Regis Hispaniarum Regnis ad se spectantibus ex certis causis nostrum animum moventibus, certis modo, & forma sustulerimus, & amoverimus, prout in nostris desuper confectis literis in forma Brevis sub datum 25. Augusti 1575. Pontificatus nostri anno quarto plenius continetur; Ipseque Philippus Rex in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis hujusmodi postmodum successerit, & propterea desideret literas nostras prædictas ad eadem Portugalliæ, & Algarbiorum Regna, in quibus eædem causæ militant, per Nos extendi, & ampliari, Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Extensio literarum, de quibus in præsenti Constitutione.

§.2. Nos igitur ipsius Philippi Regis supplicationibus in hac parte inclinati literas nostras prædictas, in quibus excommunicationis, anathematis, & interdicti, aliarumque Ecclesiasticarum sententiarum, & censurarum in ipsius Pii V. Prædecessoris Constitutione contentas pœnas in eisdem Hispaniarum Regnis, quoad laicos, & fratres milites tantum quarumcumque militiarum, etiam præceptorias, & beneficia ipsarum militiarum pro tempore obtinentes, dummodo dicti fratres milites Sacris Ordinibus initiati non essent, & agitationes taurorum festis diebus non fiant, sustulimus, & amovemus, cum omnibus in eis contentis clausulis ad Portugalliæ, & Algarbiorum Regna hujusmodi auctoritate Apostolica tenore præsentium extendimus, & ampliamus.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obstan. omnibus, quæ in dictis literis voluimus non obstare, ceterisque quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis contrariis quibuscumque. Proviso tamen per eos, ad quos spectabit, quod exinde alicujus mors, quoad fieri potest, sequi non possit.

Dat. die 23. Decem. 1581. An. X.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die vigesimo tertio Decembris, millesimo quingentesimo octuagesimoprimo, Pontificatus nostri anno decimo.

CXXXIV.

Hortatio ad Christifideles, ad subveniendum pauperibus Collegii Anglicani Rhemis, & ceteris Anglis pro Fide Catholica dispersis.

Hic idem Pontifex jam in Vrbe instituit Collegium pro Catholicis Anglis, ac introitus, & redditus annuos perpetuos assignavit, & privilegia concessit, ut in ejus Con. LXXXI. Quoniam *Tom. IV. Par. III. fol.* 359.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Vniversis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

OMnipotens Deus, qui immensæ misericordiæ suæ effectus sine ullo adjutore explere potest, plerumque miserorum laboribus per homines subvenit, omniumque Dominus servis pietatis officia præstantibus ampliora præmia pollicetur. Quæ tanta cœlestis Patris benignitas infirmitatis nostræ studia maxime accendere debet ad bene de calamitosis merendum, ut, & Nos de tali dignatione, quam possumus, ei gratiam referamus, & oppressorum subleventur angustiæ, eorum præsertim, qui propter Christum tribulationes patiuntur.

Collegii Anglicani eversio.

§.1. Cum igitur ad Collegium Anglicanum, quod Rhemis est, ex Anglia, & aliis finitimis regionibus, hæreticorum furore ejecti, & veluti è sævientis tempestatis turbine naufragi, a dirisque teterrimæ mortis erepti cruciatibus, ad propiorem, & tutiorem quasi portum quotidie plures, (aliis per Galliæ, atque Italiæ, & alias Christiani orbis partes dispersis) se recipiant. Cumque crescente, ob grassantem in dies magis pestem, exulum numero vitæ præsidium, quod Collegio prædicto a Nobis comparatum est, quodque ei pro Anglorum prædictorum necessitatibus quotidie suppeditamus, minime satis sit ad tantam multitudinem sustentandam: Nosque, quibus multis, & diversis hujusmodi piis locis subveniendum est, & ad quos pauperes undique confugiunt, integros illi sumptus (ut expediret, & certe esset in optatis) subministrare nequeamus, intimo tangimur dolore cordis, nationemque illam tanta quondam pietate insignem, Sedi Apostolicæ gratissimam, ex prima pietatis tranquillitate in tam turbulentam seditionem incidisse, cruentæque impiorum sævitiæ esse objectam vehementer excruciamur. Quam quanto fortius in fidei fundamento, & Dei gratia nitentes perferunt, militiamque Christi, cui se obligarunt, tot periculis propositis præsentiori tolerant animo, tanto magis paternum, & misericordem nostræ in se provocant solicitudinis affectum.

Hortatio ad Christifideles ad illi subveniendum.

§.2. Quare Deum in primis humiliter precati, ut illis ad calamitates tot, & tantas perferendas, atque etiam superandas auxilio esse dignetur; omnes Christifideles, quantum possumus, in Domino hortamur, & per viscera misericordiæ Dei obsecramus, ut promissam a Domino nostro Jesu Christo

sto misericordibus benedictionem, quæ ipsa est misericordia, memoria repetentes, afflictorumque Anglorum miserias sibi ante oculos ponentes, ministri Dei in pietatis opere effecti, eos, vel deputatos ab eisdem, præsentes literas, vel earum autentica exempla ostensuros largis, ut quisque poterit, hac sæviente persequutione adjuvent eleemosynis, Christumque in afflictis, & rerum omnium inopia confectis pro Christo fratribus suscipiant. Mandantes universis, & singulis Ecclesiarum Prælatis, eorumque Vicariis, necnon Rectoribus, & verbi Dei Prædicatoribus, ceterisque omnibus personis Ecclesiasticis, ut eas in suis quisque locis, & Ecclesiis, etiam in ipsis concionibus, populo promulgari (fraude, & lucro cessantibus) faciant, & permittant, unamque, vel plures probatæ fidei personas, non tamen quæstores, pro quærendis, recipiendis, & ipsis Anglis, seu Deputatis integre consignandis eleemosynis hujusmodi statuant.

Alia hortatio ad Principes.

§.3. Quin etiam carissimos in Christo filios Imperatorem, ceterosque orbis Christiani Reges, & Principes rogamus, ut pro sua in Deum pietate, & propensa in pauperes egenos, præsertim pro fide Catholica laborantes, benignitate, facultate illis a Deo miseris subveniendi elargita, pietatis studia exerceant, eorumque, in quibus tanta, adjuvante Domino, elucet Christianæ Religionis perseverantia, tantum viget veræ pietatis exemplum, egestatem sublevent, & quibuscumque potuerint, favoribus prosequantur. Scituri quicumque illis misericordiam fecerint, sese a Redemptore nostro Jesu Christo, cujus certa sunt promissa, retributionis præmium in æterna Cœlestis regni beatitudine percepturos.

Fides transsumptorum.

§.4. Quia vero præsentes ad omnia loca, quibus illis opus esset, deferri nequeunt, decernimus, ut illarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ eisdem originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. X. 21. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo secundo, duodecimo Kal. Februarii, Pontificatus nostri anno decimo.

CXXXV.

Quomodo permittatur Ordini Fratrum Sancti Antonii Vienen. pro eorum Hospitalibus eleemosynas colligere.

Consonat Concilium Trident. sess. 21. *sap.* 9., & *Const. Pii IV. CXVIII.* Ex debito *Tom. IV. Par. II. fol.* 242. *Cetera de hoc Ordine dixi in Const. XI. Bonif. VIII.* In dispositione *Tom. III. Par. II. fol.* 86.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis providentia circumspecta, dum singulis Monasteriis, & aliis Regularibus locis cogitare impellitur, ad illa, vel in primis mentis suæ aciem dirigit, quæ ex eorum instituto languidorum, & aliarum miserabilium personarum Hospitalitati obnoxia congrue subventionis auxilio indigere dignoscuntur.

Concilium Trid. quæstus prohibuit, sed non eleemosynas colligi vetuit in c. 9. sess. 21.

§.1. Sane licet Sacrum Concilium Tridentinum propter pravos eleemosynarum quæstorum abusus, eorum nomen atque usum penitus aboleverit, neque ipsos ad officium hujusmodi exercendum ullo modo admitti voluerit, attamen noluit ut eleemosynarum Hospitalibus in quibus Hospitalitas actu exercetur, ad eorum sustentationem a devotis Christifidelibus erogari solitarum, perquisitio atque collectio ab honestis personis, honestoque modo facta prohiberetur.

Hic ideo Pontifex declarat licere Ordini S. Antonii eleemosynas certo modo colligere.

§.2. Quocirca ne hoc prætextu Monasterium ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinens S. Antonii de S. Antonio Ordinis S. Augustini Viennen. Diœc., illiusque Hospitalia, & Domus per Orbem Christianum longe lateque dispersa, ad quæ (sicut dilecti filii Abbas, & Conventus dicti Monasterii Nobis nuper exponi fecerunt) miserabiles illæ personæ horrendo sacri ignis cruciatu correptæ, recursum habere, ibique recipi atque curari, & sustentari solent, & in quibus Hospitalitas servatur, piis Christifidelium eleemosynis, sine quibus Hospitalitas hujusmodi exerceri, & alia onera illis incumbentia supportari nequeunt, destituta remaneant, paterna caritate providere, eorumque indemnitati consulere volentes, ipsorum Abbatis, & Conventus supplicationibus in hac parte inclinati, eisdem Abbati, & Conventui, necnon dilectis filiis Præceptoribus, Administratoribus, & aliis Religiosis Hospitalium dicti Monasterii, in quibus Hospitalitas actu exercetur, ut petita, & obtenta in primis ab Ordinariis locorum annis singulis in scriptis licentia, quam ipsi Ordinarii omnino gratis dare debeant, eleemosynas, & quæcumque alia caritatis subsidia per personas honestæ vitæ ad id ab ipso Abbate, seu aliis dictæ Religionis superioribus pro tempore deputatas, pro usu ejus Hospitalis S. Antonii, in quo Hospitalitas actu exercetur, simulque existit intra fines illius Civitatis, vel Diœc., in qua eleemosynæ perquirantur, aut ejusmodi est, in quo curari soleant pauperes omnes eo morbo laborantes, qui ex tota illa Diœc. adducuntur, perquirere, & colligere, illaque recipere, & levare libere, & licite valeant, dummodo hujusmodi eleemosynæ convertantur dumtaxat in usus pauperum infirmorum, & ministrorum deservientium Hospitalibus, quæ in illa Diœc. sunt, aut in quibus curari solent pauperes illius Diœc., in qua eleemosynæ colliguntur, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus, ipsosque per dictos Ordinarios, seu eorum Vicarios in spiritualibus Generales, aut Officiales, necnon fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cruciatæ Sanctæ, ac Neapolitan., & aliarum Redemptionis captivorum societa-

cietatum deputatos, vel quoſcumque alios nullatenus perturbari, impediri, vel inquietari, minuſque ſub nomine Religionis Sancti Antonii hujuſmodi ab aliis quam perſonis, ut præfertur, deputatis eleemoſynas ipſas perquiri, & colligi, vel ejuſdem religionis inſignia circumferri quocumque prætextu poſſe.

Ordinariiſque publicationē, & executionem hujus Bullæ committit.

§.3. Et nihilominus univerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis eorum in ſpiritualibus Vicariis Generalibus atque Officialibus, necnon Abbatibus, Prioribus, & aliis Eccleſiarum Prælatis, in virtute ſanctæ obedientiæ per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi omnes, & ſinguli per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Abbatis, & Conventus, necnon Præceptorum, Adminiſtratorum, Religioſorum, & perſonarum, ut præfertur, deputatarum hujuſmodi, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi ab omnibus, ad quos ſpectat, aut ſpectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter obſervari, ipſoſque Abbatem Conventum, Præceptores, Adminiſtratores, religioſos, & perſonas, ut præfertur, deputatas illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, vel aliquem ipſorum deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, inquietari, vel impediri. Contradictores quoslibet, ac rebelles, per pœnas, etiam pecuniarias eorum arbitrio infligendas, & applicandas, ac denique per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Eleemoſynas colligendi formam præſcribit.

§.5. Volumus autem, quod perſonæ, ut præfertur deputatæ, quæſtorum nomen nullo modo gerant, ſed ſimpliciter eleemoſynarum collectores nuncupentur, & propter hanc operam, eleemoſynarum hujuſmodi participes non ſint, atque hoc munere citra ullum dolum, & cum omni modeſtia fungantur, quodque ad ſtabula pro benedictionibus ſuper animalia faciendis accedere, eaque ſigillare, & aliqua ſigilla, & præter præſentes, ſeu earum Tranſumpta alia privilegia, necnon inſtrumenta quædam quæſtorum inſignia, reliquias, chartas, imaginas, acus, & alia his ſimilia ad excitandas perſonas circumferre, indulgentias publicare, aut per ſe, vel alium prædicare, fideles ad eleemoſynas ſibi erogandas minis, aut imprecationibus inducere, aut tamquam debitas, vel ſolitas, ſeu aliqua arte, etiam prætextu dicendi orationem S. Antonii extorquere, vel ſuper locis ullam quovis nomine conventionem; etiam in utilitatem Monaſterii, præceptoriarum, Hoſpitalium, & domorum hujuſmodi facere nullo modo præſumant, ſed ſimpliciter, pie, modeſte, unica dumtaxat campanella pullata (cujus uſus ſoli religioni prædictæ a Sede Apoſtolica conceſſus fuiſſe perhibetur) eleemoſynas pro ſubventione Hoſpitalium, & domorum hujuſmodi petendo accipiant tantum, quod ſibi offeretur.

Eam non obſervantes puniri jubet.

§.6. Ceterum prædicti Ordinarii diligenter animadvertant, ut hæc omnia præciſe obſerventur, atque non ſolum ad delationem aliorum, ſed ex ſuo mero officio inquirant, ſi qua fraus præſertim adverſus leges eis præſcriptas hujuſmodi committatur ab ipſis Collectoribus, quos ſi vere reos comperint, pro modo culpæ arbitrio ſuo puniant, eoſque ſtatim a collectione amoveant, atque alios, qui boni, & idonei ſint, ab eiſdem Superioribus ſuffici curent. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſigula quæque loca, in quibus de illis fides facienda erit tranſmittere.

Tranſumptis credi mandat.

§.7. Volumus, & ſimiliter dicta auctoritate decernimus, quod earumdem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, ea prorſus ubique, etiam in judicio fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An.X. 1. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris die 1. Februarii 1582. Pontificatus noſtri Anno X.

CXXXVI.

Kalendarii nuper reſtituti pro Feſtivitatibus S. R. E. ſuo tempore celebrandis, diviniſque itidem officiis recitandis approbatio, & veteris Kalendarii abolitio.

GREGORIUS PAPA XIII.

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INter graviſſimas Paſtoralis officii noſtri curas, ea poſtrema non eſt, ut quæ a Sa-

Sacro Tridentino Concilio Sedi Apostolicæ reservata sunt, illa ad finem optatum, Deo adiutore, perducantur.

Concilium Trid. remisit Pontifici curam restituendi Breviarium in sess. 45. prope fin.

§.1. Sane ejusdem Concilii Patres, cum ad reliquam cogitationem, Breviarii quoque curam adiungerent, tempore tamen exclusi, rem totam ex ipsius Concilii decreto ad auctoritatem, & Judicium Romani Pontificis retulerunt.

Duo igitur hic expressa exequenda erant.

§.2. Duo autem Breviario præcipue continentur, quorum unum, preces laudesque divinas festis pro festisque diebus persolvendas complectitur, alterum pertinet ad annuos Paschæ, festorumque ex eo penden. recursus, Solis, & Lunæ motu metiendos.

Primum executus est Pius V.

§.3. Atque illud quidem fel. rec. Pii V. Prædecessor noster absolvendum curavit, atque edidit.

Secundum non fuit usq; modo executum.

§.4. Hoc vero, quod nimirum exigit legitimam Kalendarii restitutionem, jam diu a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, & sæpius tentatum est, verum absolvi, & ad exitum perduci ad hoc usque tempus non potuit, quod rationes emendandi Kalendarii, quæ a cœlestium motuum peritis proponebantur, propter magnas, & fere inextricabiles difficultates, quas hujusmodi emendatio semper habuit, neque perennes erant neque antiquos ecclesiasticos ritus incolumes (quod in primis hac in re curandum erat) servabant.

Hic igitur Pontifex peritissimos viros præposuit emendationi Kalendarii.

§.5. Dum itaque Nos quoque credita Nobis, licet indignis, a Deo dispensatione freti, in hac cogitatione curaque versaremur, allatus est Nobis liber a dilecto filio Antonio Lilio artium, & medicinæ doctore, quem quondam Aloysius ejus germanus frater conscripserat, in quo per novum quemdam Epactarum Cyclum ab eo excogitatum, & ad certam ipsius Aurei numeri normam directum, atque ad quamcumque anni Solaris magnitudinem accomodatum, omnia quæ in Kalendario collapsa sunt, costanti ratione, & sæculis omnibus duratura, sic restitui posse ostendit, ut Kalendarium ipsum nulli umquam mutationi in posterum expositum esse videatur. Novam hanc restituendi Kalendarii rationem exiguo volumine comprehensam ad Christianos Principes, celebrioresque universitates paucos ante annos misimus, ut res quæ omnium communis est, communi etiam omnium consilio perficeretur, illi cum, quæ maxime optabamus, concordes respondissent, eorum nos omnium consensione adducti, viros ad Kalend. emendationem adhibuimus in Alma Urbe harum rerum peritissimos, quos longe ante ex primariis Christiani orbis nationibus delegeramus. Ii cum multum temporis, & diligentiæ ad eam lucubrationem adhibuissent, & Cyclos tam veterum, quam recentiorum undique conquisitos, ac diligentissime perpensos inter se contulissent, suo, & doctorum hominum, qui de ea re scripserunt, judicio, hunc præ ceteris elegerunt Epactarum Cyclum, cui nonnulla etiam adjecerunt, quæ, ex accurata circumspectione visæ sunt ad Kalendarii perfectionem maxime pertinere.

Bull.Rom.Tom.IV.Par.IV.

Cognovitque tria hic expressa necessaria fore.

§.6. Considerantes igitur Nos, ad rectam Paschalis festi celebrationem juxta sanctorum Patrum, ac veterum Romanorum Pontificum, præsertim Pii, & Victoris primorum, necnon magni illius Œcumenici Concilii Nicæni, & aliorum sanctiones, tria necessaria conjungenda, & statuenda esse, Primum certam verni Æquinoctii sedem; Deinde rectam positionem 14. Lunæ primi mensis, quæ vel in ipsum Æquinoctii diem incidit, vel ei proxime succedit; Postremo primum quemque diem Dominicum, qui eamdem 14. Lunam sequitur; curavimus non solum Æquinoctium vernum in pristinam sedem, a qua jam a Concilio Nicæno decem circiter diebus recessit, restituendum, & 14. Paschalem suo in loco, a quo quatuor, & eo amplius dies hoc tempore distat, reponendam, sed eam quoque tradendam rationem, qua cavetur, ut in posterum Æquinoctium, & 14. Luna a propriis sedibus numquam dimoveantur.

Primo igitur loco reponit vernum æquinoctium in sede sua ad diē 21. Martii.

§.7. Quo igitur vernum æquinoctium quod a Patribus Concilii Nicæni ad 12. Kalend. Aprilis fuit constitutum, ad eamdem sedem restituatur, Præcipimus, & mandamus, ut de mense Octobris anni 1582. decem dies inclusive a tertia Nonarum usque ad pridie Idus eximantur, & dies, qui festum S. Francisci 4. Nonas celebrari solitum sequitur, dicatur Idus Octobris, atque in eo celebretur festum SS. Dionysii, Rustici, & Eleutherii martyrum, cum commemoratione S. Marci Papæ, & Confessoris, & SS. Sergii, Bacchi, Marcelli, & Apulei Martyrum, Septimodecimo vero Kal. Novembris, qui dies proxime sequitur, celebretur festum S. Callisti Papæ, & Martyris. Deinde 16. Kal. Novemb. fiat officium, & Missa de Dominica 18. post Pentecostem, mutata litera Dominicali G. in C. Quintodecimo denique Kal. Novembris dies festus agatur S. Lucæ Evangelistæ, a quo reliqui deinceps agantur festi dies, prout sunt in Kalendario descripti.

Judices subtractionis dierum rationem habeant.

§.8. Ne vero ex hac nostra decem dierum subtractione, alicui quod ad annuas, vel menstruas præstationes pertinet, præjudicium fiat, partes judicum erunt in controversiis, quæ super hoc exortæ fuerint, dictæ subtractionis rationem habere, addendo alios 10. dies in fine cujuslibet præstationis.

Et ne inde æquinoctium recedat, ordinem hic servandum proponit.

§.9. Deinde ne in posterum a 12. Kal. Aprilis Æquinoctium recedat, statuimus Bissextum quarto quoque anno (uti mos est) continuari debere, præterquam in centesimis annis: qui quamvis Bissextiles antea semper fuerint, qualem etiam esse volumus annum 1600. post eum tamen, qui deinceps consequentur centesimi, non omnes Bissextiles sint, sed in quadringentis quibusque annis primi quinque tres centesimi sine Bissexto transigantur, quartus vero quisque centesimus Bissextilis sit, itaut annus 1700. 1800. 1900. Bissextiles non sint. Anno vero 2000. more consueto dies Bissextus intercaletur, Februario dies 29. con-

continente, idemque ordo intermittendi, intercalandique Bissextum diem in quadringentis quibusq. annis perpetuo conservetur.

Cyclumque Epactarum substituit in Kal. loco aurei numeri.

§. 10. Quo item 14. Paschalis recte inveniatur, itemque dies Lunæ juxta antiquum Ecclesiæ morem ex Martyrologio singulis diebus edicendi fideli Populo vere proponantur, statuimus, ut amoto numero de Kalendario, in ejus locum substituatur Cyclus Epactarum; qui ad certam (uti diximus) aurei numeri normam directus efficit, ut novilunium, & 14. Paschalis vera loca semper retineant. Idque manifeste apparet ex nostri explicatione Kalendarii, in quo descriptæ sunt etiam tabulæ Paschales secundum priscum Ecclesiæ ritum, quo certius, & facilius Sacrosanctum Pascha inveniri possit.

Et Cyclum solarem antiquum ad novam & quamcumque intercalandi rationem accommodatum.

§. 11. Postremo quoniam partim ob decem dies de mense Octob. anni 1582. (qui correctionis annus recte dici debet exemptus) partim ob ternos etiam dies quoslibet quadringentorum annorum spatio minime intercalandos, interrumpatur, necesse est Cyclus literarum Dominicalium 28. annorum ad hanc usque diem usitatus in Ecclesia Romana; Volumus in ejus locum substitui eumdem Cyclum 26. annorum ab eodem Lilio tum ad dictam intercalandi Bissexti in centesimis annis rationem, tum ad quamcumque anni solaris magnitudinem accomodatum; ex quo litera Dominicalis beneficio Cycli solaris æque facile, ac prius, ut in proprio canone explicatur, reperiri possit in perpetuum.

Kalendarium sic restitutum approbat.

§. 12. Nos igitur ut quod proprium Pont. Max. esse solet, exequamur, Kalendarium immensa Dei erga Ecclesiam suam benignitate jam correctum atque absolutum hoc nostro decreto probamus, & Romæ una cum Martyrologio imprimi, impressumque divulgari jussimus.

Illudque imprimi prohibet sine licentia Pontificis.

Hæc prohibitio fuit postea revocata.

§. 13. Ut vero utrumque ubique terrarum incorruptum, ac mendis, & erroribus purgatum servetur, omnibus in nostro, & S. R. E. dominio mediate vel immediate subiecto commorantibus impressoribus sub amissionis librorum, ac centum ducatorum auri Cameræ Apostolicæ ipso facto applicandorum; aliis vero in quacumque Orbis parte consistentibus sub Excommunicationis latæ sententiæ ac aliis arbitrii nostri pœnis, ne sine nostra licentia Kalendarium aut Martyrologium, simul vel separatim imprimere, vel proponere, aut recipere ullo modo audeant, vel præsumant, prohibemus.

Eodem quoque omnes uti præcipit post die 10. Octobris 1582., & respective 1583.

§. 14. Tollimus autem, & abolemus omnino vetus, Kalendarium, volumusque, ut omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, & ceteri Ecclesiarum præsides, novum Kalendarium (ad quod etiam accommodata est ratio Martyrologii) pro Divinis Officiis recitandis, & Festis celebrandis, in suas quisque Ecclesias, Monasteria, Conventus, Ordines, Militias, & Diœceses introducant, & eo solo utantur, tam ipsi quam ceteri omnes Presbyteri, & Clerici, sæculares, & regulares utriusque sexus; necnon milites, & omnes Christifideles, cujus usus incipiet post decem illos dies ex mense Octobris anni 1582. exemptos. Iis vero, qui adeo longinquas incolunt regiones, ut ante præscriptum a Nobis tempus harum literarum notitiam habere non possint, liceat, eodem tamen Octobris mense in sequentis anni 1583. vel alterius, cum primum scilicet ad eos hæ nostræ literæ pervenerint, modo a Nobis paulo ante tradito ejusmodi mutationem facere, ut copiosius in nostro Kalend. anni correctionis explicabitur.

Hortâturque Imperatorem & Principes, ut Kalendarium sic emẽdatum recipiant, & servari faciant.

§. 15. Pro data autem Nobis a Domino auctoritate hortamur, & rogamus carissimum in Christo filium nostrum Rodulphum Romanorum Regem Illustrem, Imperatorem electum, ceterosque Reges, Principes, ac Respublicas, iisdemque mandamus, ut quo studia illi a Nobis contenderunt, ut hoc tam præclarum opus perficeremus, eodem, immo etiam majore, ad conservandam in celebrandis Festivitatibus inter Christianas nationes concordiam, nostrum hoc Kalendarium & ipsi suscipiant, & a cunctis sibi subiectis populis religiose suscipiendum, inviolateque observandum curent.

Forma publicandi hanc Constitutionẽ.

§. 16. Verum quia difficile foret, præsentes literas ad universa Christiani Orbis loca deferri, illas ad Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ valvas, & in acie Campi Floræ publicari, & affigi, & earumdem literarum exemplis, etiam impressis, & voluminibus Kalendarii, & Martyrologii insertis, & præpositis, sive manu tabellionis publici subscriptis, necnon sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eamdem prorsus indubitatam fidem ubique gentium, & locorum haberi præcipimus, quæ originalibus literis exhibitis omnino haberetur.

Sanctio pœnalis.

§. 17. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum præceptorum mandatorum, statutorum, voluntatis, probationis, prohibitionis, sublationis, abolitionis, hortationis & rogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D. P. An. X. 13. Februarii.

Datum Tusculi, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo primo, sexto Kalendas Martii, Pontificatus nostri Anno X.

Sequitur Declaratio super observatione Kalendarii nuper editi, pro illis, qui de Mense Octobris 1582. illud servare non cœperunt.

GREGORIUS PAPA XIII

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus declarationis.

Cupientes pro Pastoralis Officii Nobis divinitus iniuncti solicitudine, Kalendarium nuper cura, & jussu nostro correctum atque editum, ubique locorum ab omni-

omnibus, qui illud propter diversa impedimenta, statuto die mensis Octobris proxime præteriti observare non cœperunt, quamprimum in usum recipi, & prout maxime expediens est, diligenter, & exacte servari. Idcirco ne subsequens mensis Octobris, quod quidem nimis longum esset, expectetur: volentes vigilantiæ nostræ providentia, opportuna remedia hisce difficultatibus celeriter adhibere.

Declaratio super observatione Kalendarii pro iis, qui de mense Octob. 1582. observare non cœperunt.

§.1. Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura sanctione statuimus, præcipimus, & mandamus, ut quicumque in quibusvis Regnis, Provinciis, Civitatibus, & locis constituti, Kalendarium emendatum prædictum hactenus nondum observare cœperunt, illud modo, & formula infrascripta, semotis cunctis excusationibus, & impedimentis, omnino servent, videlicet. Cum perventum fuerit ad diem decimam Februarii anni millesimi quingentesimi octuagesimi tertii, in quem cadit Dominica Quinquagesimæ secundum antiquum Kalendarium, transitus statim fiat ad diem 21. ejusdem mensis Februarii, omissis decem diebus inter diem decimum, & diem 21. Februarii hujusmodi interpositis, quæ erit feria secunda post Dominicam Quinquagesimæ (mutata litera Dominicali F in B) in qua dicatur officium, & missa de S. Valentino Presbytero, & Martyre, cum commemoratione SS. Faustini, & Jovitæ Martyrum, & Sancti Simeonis Episcopi, & Martyris, & feria tertia de Cathedra, proxima autem feria quarta erit dies Cinerum; atque hoc pacto nulla amplius erit discrepantia in Festorum, tam mobilium quam fixorum celebratione.

Transumptorum fides.

§.2. Verum quia difficile foret præsentes literas ad universa Christiani Orbis loca deferri, volumus quod illarum transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem prorsus indubitata fides ubivis gentium, & locorum habeatur, quæ originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.XI. 7. Novemb.

Datum Romæ apud S.Petrum, sub annulo Piscatoris, die septima Novemb. 1582. Pont. nostri Anno X.

CXXXVII.

Qui Presbyteri Religionis, & Societatis Jesu, literas Sacræ Pœnitentiariæ Apostolicæ aperire possint.

Plura de hac Societate notavi in Con.XXXI. Pauli III. Regimini. *Tom.IV. Part.I. fol.*185.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilecto Filio Claudio Aquavivæ Præposito Generali Societatis Jesu.

Causæ hujus concessionis.

EXponi Nobis nuper fecisti, quod alias quondam Alexander Frumentus, tunc Officii Sacræ Pœnitentiariæ Regens, dilectis Filiis Presbyteris Societatis Jesu, cui præesse dignosceris, etiamsi nullo Magisterii in Sacra Theologia, & Doctoratus in jure canonico gradibus insigniti essent, alias tamen idoneis, & approbatis ipsius Societatis confessariis, ut quascumque obsignatas, etiam Magistris in Theologia, vel Jure Canonico Doctoribus directas, in foro conscientiæ ejusdem Sacræ Pœnitentiariæ literas aperire, & absolutionis beneficium juxta illarum dispositionem impendere possent, & valerent, verbotenus concessit, eaque facultate ipsi Presbyteri hactenus usi sunt. Cum itaque ipsius Societatis Religiosi ad hujusmodi gradus, nisi pro necessitate Scholarum suarum promoveri non soleant: pœnitentes etiam ad ipsos Presbyteros cum suis literis absolutionis in dies recurrant, & importune obsecrent, opportune etiam eos juvari convenit.

Concessio quod aliqui Presbyteri Societatis aperiant literas Sacræ Pœnitentiariæ.

§.1. Nos idcirco tuis in hac parte supplicationibus inclinati, Presbyteris Societatis hujusmodi per te, vel tibi subordinatos illius Superiores de tua licentia designandis, & ab Ordinariis locorum approbatis, vel approbandis, etiamsi Magisterii, vel Doctoratus, aut aliis gradibus insigniti non sint, literas hujusmodi aperiendi, confessionibusque fidelium ad ipsos recurrentium auditis, & imposita salutari in illis expressa, vel de jure infligenda pœnitentia, absolvendi, ac in foro conscientiæ quascumque sibi verbo, vel scriptis commissas absolutiones, dispensationes, & pœnitentiarum injunctiones excipiendi, & exequendi, licentiam, & facultatem tenore præsentium concedimus, & impartimur.

Contrariorũ derogatio.

§.2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.3. Volumus autem, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo tuo, seu personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.X. 3. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 3. Aprilis 1582. Pontificatus nostri anno X.

CXXXVIII.

De auctoritate Præpositi Generalis Clericorum Regularium Societatis Jesu, circa contractus censuum, alienationumque, & aliorum.

Cetera de hac Societate, notata habes ad Const.XXXI. Pauli III. Regimini *Tom.IV. Par.I. fol.*185.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

APostolicæ Sedis circumspecta benignitas, in quarumvis Religionum, præsertim earum, quæ gregi Dominico invigilant, ac prædicationibus, & lectionibus, cum

cum humanis tum sacris insistunt, commodis, & utilitatibus consequendis, providentiæ suæ auctoritatem interponit, & quanto potest, favore prosequitur.

Omnis facultas celebrandi contractus residet in Præposito Generali ex constitutionibus Societatis.

§.1. Sane dilectus filius Everardus Mercurianus Præpositus Generalis Societatis Jesu Nobis nuper exponi fecit, quod cum literis, tam fel. rec. Pauli Tertii, quam piæ mem. Julii etiam Tertii Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, in favorem dictæ Societatis emanatis, & per dictorum Pontificum Successores, & Nos respective confirmatis, ac ejusdem Societatis constitutionibus, omnimoda Collegiorum illius, ac etiam temporalium bonorum, ad ipsa Collegia spectantium gubernatio, ad pro tempore existentem Præpositum Generalem, vel ipsam Societatem, ita tamen quod in ipsius Præpositi, aut professæ Societatis, vel alios, quam ipsorum Collegiorum usus bona hujusmodi expendi, aut distrahi non possint, sed in studentium utilitatem sic converti, ut illi dictis bonis abuti non valeant, spectare, & pertinere dignoscatur. Indeque fiat, ut Collegia ipsa capitulariter nullo modo congregentur, sed omnis facultas celebrandi contractus, prout per easdem constitutiones, ac etiam primam ipsius Societatis generaliter habitam Congregationem stabilitum, & declaratum fuit, penes eumdem Præpositum pro tempore existentem resideat.

Ac etiam ex Constitutionibus Apostolicis.

§.2. Cumque etiam dicta Societas, quæ Ordo Mendicans existit, aliorum Ordinum Mendicantium super contractibus ineundis, a Sede Apostolica concessis privilegiis gaudeat.

Et hic Pontifex idem concessit in alia Bulla, quam hic non posui, contentus ista pleniore.

§.3. Nosque eisdem Everardo Præposito, & Societati ut intervenientibus illis dumtaxat, qui more Societatis prædictæ, & secundum ejus constitutiones, & statuta, regimen, & administrationem domorum, & Collegiorum juvare, & promovere solent, servato in ejusmodi Congregationibus peculiari, ac proprio dictæ Societatis procedendi modo, privilegiis illis utendi, necnon contractus ineundi licentiam, & facultatem concesserimus, prout in singulis literis Apostolicis desuper confectis, plenius continetur.

Idem modo Pontifex ex causis hic relatis.

§.4. Tamen quia nec modus ille quis sit, nec omnes per quos Præpositus Generalis facultatem hujusmodi alioqui exercere potest, in dictis nostris literis satis expressi fuere, ac etiam quia eidem Societati privilegiis, & literis Apostolicis hujusmodi, tum quod variis literis, & munimentis concessa sunt, uti, & illa ad singulos contractus ineundos afferre dispendiosum, molestumque existit, tum quod in nonnullis regionibus emphyteuses ad tres vitas concedi solent, nec particulares homines illas ad brevius tempus accipere facile adducuntur. Et propterea, ac etiam ex eo quod nonnumquam pro Collegiorum ipsorum, necnon domorum probationis, vel aliorum locorum ejusdem Societatis necessitate, bona hujusmodi locare, alienare, permutare, vel in emphyteusim, seu livellum dare expedit, ac quandoque contingit, ut conditio semel oblata, si prætermittatur, non parvam afferat jacturam, pro parte dicti Everardi Præpositi Nobis fuit humiliter supplicatum, ut præmissa omnia plenius declarare, & alias in eisdem opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Facultatem alienandi, & aliis modis cōtrahendi dicto Præposito cōcedit.

§.5. Nos igitur qui operarios in vinea Domini præsertim pondus diei, & æstus sustinentes, sincero prosequimur affectu, nostrarum, ac eorumdem Prædecessorum nostrorum literarum, necnon Societatis prædictæ constitutionum, aliorumque præmissorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, & eumdem Præpositum, ac dictæ Societatis singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati eisdem Societati, ac Generali Præposito moderno, & pro tempore existenti, ut ex nunc de cetero, perpetuis futuris temporibus, informatione de contractibus ineundis, per literas, vel alias pro ut ipse Generalis statuerit, a subordinatis localibus Præpositis, vel Rectoribus, aut Præfectis, seu eorum Vicegerentibus, vel a Provincialibus, seu Visitatoribus, aut Commissariis, vel ab aliis sibi bene visis, auditis juxta eorum institutum Consultoribus, accepta, quæcumque Domorum, tum professarum, tum probationis, Collegiorum, & aliorum locorum ejusdem Societatis ubilibet consistentium, bona stabilia, & immobilia, seu quasi stabilia, necnon, & pretiosa mobilia, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris, & in quocumque loco posita, pro pretio, & sub pactis, conditionibus, modis, & formis hinc inde conveniendis, in evidentem tamen Domorum, & Collegiorum hujusmodi utilitatem, per se, vel alium, seu alios vendere, alienare, permutare, ac etiam in Emphyteusim, seu livellum ad tres generationes, vel nominationes tantum, seu aliud longum tempus, pro affectu sibi bene viso concedere, absque alia a Nobis, vel Successoribus nostris Romanis Pontificibus, pro tempore existentibus, aut Sede prædicta, vel illius de latere Legatis, seu Nunciis, aut etiam locorum Ordinariis petenda, vel obtinenda licentia seu confirmatione, libere, & licite possit, & valeat, concedimus, & indulgemus. Ita tamen quod si ex ejusdem Generalis Præpositi facultate, pro rerum exigentia, opus sit, in Europæ videlicet Provinciis, ante datam eidem Præposito informationem, contractus alienationum fieri, dominium nihilominus, & possessio bonorum quorumvis, super quibus contractus hujusmodi initi fuerint, penes Domos, Collegia, ac loca prædicta, donec ipse Generalis rem confirma-

firmaverit, aut suum consensum desuper præstiterit, remaneat, ac remanere intelligatur. In Indiis vero, & aliis extra Europam regionibus, contractuum hujusmodi confirmatio ipsis Provincialibus, aut Viceprovincialibus, Visitatoribus, seu Commissariis, simili per eos informatione accepta, committi possit ab ipso Generali Præposito. Alias, & in eventum in quem ordo suprascriptus non fuerit observatus, venditio, alienatio, permutatio, locatio, & concessio, ac contractus, necnon inde sequuta quæcumque, nulla, & invalida, nulliusque roboris, ac momenti existant. Ac ita in præmissis sic perpetuo daclaramus, & decernimus.

Contractus ab eo servatur hic expressis initos & ineundos, approbat.

§.6. Et nihilominus ex nunc prout ex tunc, & e contra postquam venditiones, alienationes, permutationes, locationes, concessiones, ac contractus pro tempore, ut præmittitur, facti, & per dictum Præpositum Generalem approbati, & ratificati fuerint, seu consensus ejusdem Præpositi Generalis intervenerit, easdem venditiones, alienationes, permutationes, locationes, concessiones, & contractus, & inde sequuta quæcumque, necnon instrumenta, & scripturas desuper pro tempore confecta, Apostolica auctoritate approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere statuimus, omnesque, & singulos tam juris quam facti defectus, siqui forsan intervenerint quomodolibet in eisdem, supplemus, decernentes ea omnia, absque alio desuper ordinaria, vel Apostolica, aut alia auctoritate, seu de Sedis Apostolicæ commissione faciendo examine, ac præsentes, & in eis contenta validas, & efficaces, validaque, & efficacia perpetuo fore, necnon ab omnibus observari debere, ipsosque contrahentes ad contractuum, & stipulatarum conventionum observationem omnino teneri, ac super præmissis, & inde sequutis quibuscumque per quoscumque quavis auctoritate quomodolibet molestari, vel impediri non posse. Necnon irritum, & inane, si secus super his a quoqnam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.7. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis, eorum in spiritualibus Vicariis, aut officialibus generalibus, Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis, ad quos id quomodolibet spectat, & in futurum spectabit, per easdem præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Generalis Præpositi, vel aliarum personarum ejusdem Societatis, aut alicujus eorum super his fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum cuilibet in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque, ab omnibus, quos illa concernunt, integre, & inviolabiliter observari. Non permittentes eos, aut eorum aliquem desuper contra earumdem præsentium tenorem, quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.7. Non obstantibus felicis recordationibus Bonifacii VIII. de una, & in Concilio generali edita, de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad judicium non trahatur, & piæ memoriæ Symmachi, ac Pauli II. Prædecessorum nostrorum de rebus Ecclesiæ non alienandis, vel alienatis recuperandis; aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Seu si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis credi mandat.

§.9. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ seu etiam ipsius Præpositi Societatis, munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. An.V. 12. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die decima octava Decembris 1577. Pontificatus nostri Anno V.

Sequi-

Sequitur ampliatio d.auctoritatis alienandi.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX debito Pastoralis Officii ad ea libenter intendimus, per quæ Religiosorum locorum ac personarum in eis degentium utilitates, & commoda valeant procurari.

Auctoritas Præpositi in celebrãdis cõtractibus refertur.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilecti filii Claudii Aquavivæ Præpositi Generalis Societatis Jesu petitio continebat. Quod postquam alias per diversas literas Apostolicas diversorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, & dictæ Societatis Constitutiones, & decreta, illius Præposito Generali pro tempore existenti, vel ipsi Societati omnimodam Collegiorum, & Domorum probationum, bonorumque ad illa spectantium gubernatio, absque alia personarum in eis degentium capitulari congregatione facienda: etiam cum facultate quosvis contractus emptionum, venditionum, aliarumque venditionum alienationum, necnon obligationum, & cessionum quarumlibet rerum temporalium, mobilium, & immobilium, etiam in beneficialibus ac spiritualibus aliisque quibuscumque etiam præjudicialibus, necnon instrumenta quæcumque, tam per se, quam per alios celebrandi, ac insuper Mendicantium, necnon per nostras literas aliorum Ordinum, & piorum locorum privilegiis omnibus utendi, & alias sub certis modo & forma inibi expressis concessa fuisset.

Dubia desuper orta itidem recensẽtur.

§.2. Denique cum usus privilegiorum hujusmodi dictæ Societati parum prodesset, eo quod contrahentes renuerent, neque adducerentur ad contrahendum solo privilegio communicationis, essetque frequentissimum, & maxime necessarium ipsi Societati in his suis quasi primordiis, pro Collegiorum, & domorum illius fundationibus, & ampliationibus domos, agros, & bona alia commutare, & vendere, ac super his census imponere. His, aliisque de causis.

Continentiã Bullę hic pręinsertæ refertur.

§.3. Nos eidem Societati, illiusque Præposito Generali pro tempore existenti quod informatione de contractibus ineundis, per literas, vel alias, prout ipse Præpositus generalis statueret, a subordinatis localibus Præpositis, vel Rectoribus, aut Præfectis, seu eorum Vicegerentibus, vel a Provincialibus, seu Visitatoribus, aut Commissariis, vel ab aliis sibi benevisis, auditis juxta eorum institutum Consultoribus accepta, quæcumque Domorum, tum professarum, tum probationis, Collegiorum, & aliorum locorum ejusdem Societatis ubilibet consistentium bona stabilia, necnon etiam pretiosa mobilia, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris, & in quovis loco posita pro pretio, & sub pactis, conditionibus, modis, & formis hinc inde conveniendis, in evidentem tamen Domorum, & Collegiorum hujusmodi utilitatem per se, vel alium, seu alios vendere, alienare, permutare, in emphyteusim, seu livellum ad tres generationes, vel nominationes tantum, pro affictu sibi beneviso dare, licite valere, etiam absque alia Sedis Apostolicæ, vel locorum Ordinariorum licentia, seu confirmatione desuper obtinenda, ita quod venditiones, alienationes, permutationes, locationes, concessiones, contractus, instrumenta, & inde sequuta quæcumque, postquam ab ipso Præposito Generali ratificata fuissent, seu illius consensus intervenisset, eo ipso Apostolica auctoritate, nullo alio desuper habendo examine, vel commissione, approbata, & confirmata essent, indulsit, prout in singulis literis Apostolicis desuper confectis plenius continetur.

Alia dubia sunt postea exorta.

§.9. Cum autem sicut eadem subiungebat petitio, ea quæ de novo emergunt, novo indigeant auxilio, ipsique contrahentes præsertim in Curia varias quotidie requirant cautelas, sine quibus existimant sibi non fore satis cautum, inter quas ea potissima est, quod in indulto hujusmodi non fuerit expressum, quod etiam census redimibiles, super eisdem bonis possent vendi, quæ tamen species est, eaque minima, venditionis, & idcirco ab aliquot iam annis frequens fuit, ut census redimibiles alias juxta formam privilegii hujusmodi venderentur, & imponerentur. Quare pro parte dicti Claudii Nobis fuit humiliter supplicatum quatenus sibi, dictæque Societati in præmissis consulere de benignitate Apostolica dignaremur.

Dãtur itaque dicto Præposito amplior facultas.

§.5. Nos igitur eumdem Claudium, & sigulares ipsius Societatis personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac prædictarum literarum, & constitutionum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem Claudio, & pro tempore existenti Præposito Generali dictæ Societatis, vel ipsi Societati, dum ea scilicet erit generaliter congregata, ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus, per se, vel alios, ut informatione, sicut præmittitur, vel si utrilibet visum erit, extrajudicialiter, ac summarie, & simpliciter accepta, vel etiam ea omnino omissa, bona Domorum, Collegiorum, & locorum hujusmodi stabilia, & etiam mobilia pretiosa, præsentia, & futura, pro illorum utilitate, seu necessitate, quibuscumque personis, tam ecclesiasticis, quam sæcularibus cujuscumque gradus, ordinis, & dignitatis existentibus, etiam Collegiis, Communitatibus, & Universitatibus, ad eam rationem, quæ facilius inveniri poterit, & pro pretio reperibili vendere, alienare, permutare, in emphyteusim, seu livellum ad tres

tres generationes, vel in aliud longum tempus dare, locare, etiam cum donationis, seu investituræ receptione, ac repræsentata pecunia, sine tamen illorum redditus diminutione, necnon generaliter, & specialiter obligari, & hypothecare, super illis census quoscumque, redimibiles imponere, & vendere, necnon de bonis eisdem compromittere, & quomodolibet super illis transigere, illisque simpliciter, vel liti desuper habitæ, ac actioni, etiam in non possessorem cedere, & reum citare, utilitatemque venditionum, & aliorum hujusmodi, vel etiam necessitatem, aut aliam causam, propter quam fiunt, simpliciter, & absque figura judicii cognoscere, judicare, definire, & penitus terminare libere, & licite valeat, & alias juxta dictarum literarum tenorem, harum serie Apostolica auctoritate concedimus. Et ad hoc, si opus sit, licentias, & facultates omnes prædictas extendimus, & ampliamus. Ipsosque contrahentes, habita sola Præpositi Generalis, vel congregatæ Societatis per literas patentes more ipsius Societatis, vel alias confirmatione, aut consensu, solo contractu securos existere, nec ad venditionum, communicationum, & aliarum hujusmodi alienationum utilitatis, seu necessitatis, aut in æquivalentia, vel meliora bona pretii conversionis, vel aliam demonstrationem teneri. Necnon contractus quoscumque super his hactenus initos perpetuo valere, partesque ipsas ad illorum observationem omnino obligari, & tam ipsos hactenus initos contractus, quam in futurum ineundos, quibus ipsius Generalis Præpositi, nunc, & pro tempore existentis, vel etiam congregatæ Societatis consensus, seu confirmatio accesserit, alia Sedis Apost. confirmatione, & approbatione non indigere.

Clausula sublata &c.

§.6. Sicque per quoscumque Judices, Ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Deputatio executorum.

§.7. Quocirca venerabilibus fratribus nostris, Toletan., & Treveren., ac Rigen. Archiepiscopis per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Claudii, vel pro tempore existentis Præpositi Generalis, aut Societatis hujusmodi, vel alicujus eorum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos, quos literæ ipsæ concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel aliquem eorum desuper contra præsentium tenorem per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravan., invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obstantibus fel. rec. Symmachi, & Pauli, aliorumque Romanorum Pontificum, etiam Prædecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiæ non alienandis, sed alienatis recuperandis, aliisque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ac dictis literis, si in aliquo obstent, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.9. Ceterum quia difficile foret, easdem præsentes ad singula quæque loca, ubi necessarium fuerit, deferre, volumus quod illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu etiam ipsius Societatis Præpositi Generalis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & extra, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

D. P. An.XI. 5. Augusti.

Datum Romæ, apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo secundo, Nonis Augusti, Pont. nostri Anno XI.

CXXXIX.

Quod personæ Societatis Jesu, a quocumque Antistite etiam extra tempora, de licentia suorum Prælatorum ad sacros Ordines promoveri, & ad quoscumque alios regulares Ordines transire possint, habita licentia Præpositi generalis.

Quamplura de hac Societate indicavi in Constit. XXXI. Pauli III. Tom. IV. Part. I. fol. 185. qui illam primo approbavit, & in alia ejusdem Const. LXIII. Licet *ibid. f. 243.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Pium, & utile Societatis JESU Institutum non patitur certa quædam ab iis, qui

qui sub ejus vexillo, & disciplina salutari militant, obiri, quæ in sacris ineundis generaliter præscribuntur.

Paulus III. concessit sociis istis, ut cum Præpositi licentia a quolibet Antistite promoverentur ad Sacros Ordines.

§.1. Quocirca cum dictæ Societatis ac disciplinæ alumni nulli Ecclesiæ, nullive loco certo mancipati sint, ut ibi permaneant, sed veluti viatores omni tempore parati, expectantesque diem, & horam qua, vel ad extremas Orbis regiones, cum venit usus, emittantur ubi, quisque pro captu suo, & juxta datam sibi a Domino sapientiam, sese in vinea Domini excolenda exerceat, ejusque rei causa fel. rec. Paulus Papa III. Præposito ejusdem Societatis concesserit, ut idoneos, & comprobatos ab ipsa Societate, quibuscumque mallet, Catholicis Antistitibus, & gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus præsentare posset, qui illos sic præsentatos, absque ulla promissione vel obligatione, ad Ordines hujusmodi promoverent.

Nonnulli tamen Ordinarii observantiam Concil. Trid. sess. 23. cap. 8. perquirebant.

§.2. Nonnulli tamen Antistites, post Concilii Tridentini decreta, eos sic præsentatos, prius in cujusque, tam minorum quam sacrorum Ordinum hujusmodi præscripto munere exercitatos, temporumque determinatorum post susceptos præscriptum finem, antequam ad superiores Ordines ascendant, omnino expectandum, eosque in eorumdem Ordinum functionibus, chorique Officiis plene instructos, & denique super eorumdem vita, moribus, ætate, & natalibus ad Parochi inquisitionem, aut alias testimonium, & certa alia requisita habenda esse contendunt, quamvis nonnisi ad eosdem Ordines suscipiendos numeris alioqui omnibus idonei dimittantur.

Hic ideo Pont. d. facultatem reintegrat, & ampliat.

§.3. Nos his incommodis, quantum in Nobis est, occurrere volentes omnibus Episcopis, & aliis Antistitibus, præsentibus, & futuris, in perpetuum præcipimus, atque interdicimus, ne ab hujusmodi promovendis, qui licentiam a Præposito Generali dictæ Societatis pro tempore existente, vel ab eo delegatis habuerint, quidquam prædictorum requirant, vel exigant, sed ipsos etiam absque ulla functione in Ordinibus ipsis, interstiorumque ad illos suscipiendos observatione, aut inquisitione de cantu, officiis, & ceremoniis Ecclesiasticis, idoneitate, proprii Ordinarii licentia, & aliis in aliis requisitis ad minores, ac etiam extra tempora a jure statuta, tribusque Dominicis, vel aliis festis diebus etiam Presbyteratus, Ordines promoveant, ac si illi omnibus requisitis prædíti essent. Nos enim illis Ordines omnes prædictos sic suscipiendi, ac prædictis Antistibus eos ipsis conferendi facultatem tribuimus.

Quibuscumque non obstantibus.

§.4. Non obstantibus præmissis ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Præsentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis, etiam qui sua privilegia cum ipsa Societate copiose participant, participareque poterunt, quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus. Ceterum quia difficile esset præsentes quocumque illis opus erit, deferre.

Transumptorum fides.

§.5. Volumus, ut earumdem præsentium transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ seu etiam dicti Præpositi munitis, eadem prorsus fides, in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. XI. 21. Septemb.

Datum Tusculi, sub annulo Piscatoris, die 21. Septembris, 1582. Pontificatus nostri Anno undecimo.

Sequitur facultas transeundi ad alios Ordines Regulares.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Paulus III. jussit egredientes a Societate solum ad Carthusien. transire posse, ut in ejus Côstit. cit. in rubr.

CUm alias fel. rec. Paulus Papa III. Societati Jesu inter alia concesserit, ut eorum nemo, sive Professus, sive Scholaris, sive Coadiutor ex dicta Societate egrediens, ad alium quam ad Carthusiensium Ord.; nisi de expressa Romani Pontificis, vel Præpositi Generalis dictæ Societatis licentia se conferret.

Pius IV. cujus Const. non posui, idem vetuit.

§.1. Itemque Pius Papa IV. voluerit, ut ne quis prædictorum, ab eadem Societate prætextu cujusvis indulti, vel quæsito colore melioris vitæ, vel strictioris observantiæ, etiam ad Mendicantium, vel Cisterciensium, seu Sancti Benedicti, aut aliorum Monacorum Ordinem (Cartusiensi excepto) transire possit, dubitare contingit, An Præpositus pro tempore existens valeat etiam Professos, ex causis id exigentibus, ab ipsa Societate emittere, aut eis sic emissis liberum sit de ejus licentia, se ad quemvis alium Mendicantium, vel non Mendicantium Ordinem transferre.

Hic modo Pontifex ad omnem ordinem transire posse declarat, licentia habita a Præposito.

§.2. Nos, re perpensa, atque diligenter examinata, Societatis ipsius puritati, atque incremento, emissorumque pro tempore saluti consulere volentes: statuimus, ut deinceps in perpetuum libeat dicto Præposito, quos judicaverit, ab ipsa Societate emittere, eosque de ipsius Præpositi licentia, non tantum ad Carthusiensium, sed ad quemvis alium Mendicantium, paris, laxioris aut arctioris observantiæ Ordinem, per ipsum Præpositum illis præscribendum, de consensu tamen Superiorum loci illius, quo destinabuntur, demigrare, in eisque professionem per loci illius Monacos, aliosque ejusdem emitti solitam, emittere, habitumque suscipere, & consueta uti eorum disciplina. Ipsis inhibentes sub excommunicationis latæ sententiæ poena, ne quid contra præsentium tenorem quomodolibet audeant attentare.

Quibuscumque non obstantibus.

§.3. Non obstantibus omnibus iis, quæ dicti Pontifices voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque: Præsentis autem gratiæ communicationem omnibus aliis etiam qui sua privilegia cum prædicta Societate copiose participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus.

§.4. Ce-

Fides transsumptorum.

§.4. Ceterum quia difficile esset, præsentes, quocumque illis opus erit, deferre, volumus, ut præsentium transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu etiam dicti Præpositi munitis, eadem prorsus fides, in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.XI. 22. Septemb.

Datum Tusculi, sub annulo Piscatoris die 22. Septembris 1582. Pontificatus nostri Anno XI.

CXL.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Nova Constitutio super Duellis.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam

Exordium, & causa Constitutionis edendæ.

§.1. Firmum ita quicquam vix statui, sanctionibusque communiri pro salute animarum posset, quod veritatis inimicus falsis suggestionibus, non convellere, & labefactare conetur, idque nunc in Duellorum atrocitate experimur, quæ licet inter alios fel. rec. Julii II., Leonis X., Clementis VII., & Pii IV. Roman. Pontificum Constitutionibus, & Concilii Tridentini Decreto exterminata procul ab Orbe Christiano exulare debuissent; Dolosa tamen patris mendacii interpretatione persuasum est, eos in dictis Constitutionibus, & Decreto tantum comprehendi, qui propositis Provocantium ad pugnam libellis, Patrinis, intervenientibus, ceterisque ex pristino abusu introductis, se in locum tutum (quem vulgus *Campum Francum* appellat) provocant, non autem eos, qui privatim inter se sine prædictis circumstantiis, quamvis de industria, & animo deliberato certamen singulare committunt, vel committere procurant.

Declaratio Constitutionũ contra Duellum facientes editarum.

§.2. Nos huic malo antequam radices altius agat, occurrere volentes, præsentium auctoritate statuimus, omnes, & quoscumque sub Constitutionibus, & Decreto supradictis, omnino comprehendi, censurasque, & pœnas omnes Ecclesiasticas, & temporales, in illis contentas incurrere, qui se ad singulare certamen provocaverint, etiamsi soli, & sine Patrinis, aut Arbitris, nullisque propositis libellis, nec circumstantiis, nec aliis servatis, quæ in similibus servari consueverunt in locum publicum, vel privatum extra, vel intra Civitates, Terras, & Castra, vel etiam Domos se conduxerint, quique illum, vel alios forte comitati, aut etiam pugnæ spectatores fuerint, vel in loco, vel etiam longe steterint, vel spectaverint, & præterea eos, qui sic invitantibus, vel provocantibus, aut invitatis, vel provocatis equos, arma, pecuniam, commeatus, cibaria, & alia subsidia contulerint, aliasque auxilium, consilium, vel favorem præstiterint, aut conferri, & præstari curaverint, etiam per alium, seu alios directe, vel indirecte quovis modo, vel colore, etiamsi postea ad dictum certamen, vel destinatum, aut alium locum non descenderint, adiicientes, ut invitans, vel provocans atrociori pœna plectatur.

Qui sub hac Constitutione comprehendũtur.

§.3. Eos autem sub hac nostra sanctione nolumus comprehendi, qui in rixa de improviso nata statim in ipso iracundiæ furore, certum aliquem locum ad hujusmodi certamen condixerint, alterve condixerit, etiam si ibi confligendi causa tum convenerint, & inter eos sit pugnatum, hi tamen, & Comites, ac quicumque alii eis astiterint, seu auxilium, consilium, vel favorem præstiterint, ut præfertur, alias severe puniendi prout criminis qualitas, & in eo progressus, ac circumstantiæ postulabunt.

Dat. die 5. Novem. 1582. An.XI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum. Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo secundo, Nonis Novembris, Pont. nostri Anno XI.

CXLI.

Concilii Tridentini prohibitio de Duellis, extenditur ad duella privatim commissa.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Concil. Trid. in sess. 25. cap. 19. prohibuit duella.

Ad tollendum detestabilem Duellorum usum, Concilium Tridentinum, excommunicationem, & alias gravissimas pœnas in concedentes locum ad Monomachiam, ac pariter in pugnantes, necnon Patrinos, consulentes, suadentes, & spectatores salubriter quidem decrevit: sed crescente hominum malitia facinorosi non desunt, qui quod publice prohibitum est, privatim exequi non dubitent, dum se pœnas prædictas hoc modo eludere posse arbitrantur.

Hic Pontifex prohibitionem ampliat.

§.1. Nos ad hæc coercenda plenius evidentiusque providendum esse rati, considerantesque Duellum privatum non minus cruentum, & animæ, & corporis noxium esse, quam quod publice perpetratur, auctoritate Apostolica statuimus, omnes illos, qui ex condicto statuto tempore, & in loco convento Monomachiam commiserint, etiam si nulli Patrini, sociique ad id vocati fuerint, nec loci securitas habita, nullæve provocatoriæ literæ, aut denunciationis chartulæ præcesserint, censuris, & pœnis omnibus a dicto Concilio propositis teneri, perinde ac si publico, & consueto abusu singulare certamen inivissent. Volentes etiam locorum Dominos, si certamen ex condicto hujusmodi permiserint, aut quantum in se fuerit, non prohibuerint, omnesque illud fieri mandantes, instigantes, auxilium, consilium, vel favorem dantes, equos, arma, pecuniam, comeatum, & alia subsidia scienter subministrantes, aut ex composito spectatores, vel socios quovis modo sese præbentes, eisdem censuris, & pœnis subjacere, etiam si illi, qui ad locum destinatum pugnaturi accesserunt, impediti pugnam non commiserint, si per se ipsos

ipsos non steterit, quo minus illa committatur.

Contrariis derogat. §.2. Non obstantibus privilegiis, immunitatibus, & exemptionibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Aliæ Constitutiones firmæ remaneant. §.3. Constitutionibus tamen, & aliis sanctionibus Apostolicis hac de re disponentibus in suo robore duraturis.

D. P. An. XI. 5. Decemb. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo secundo Nonas Decembris, Pontificatus nostri Anno XI.

CXLII.

Erectio Ecclesiæ Episcopalis Civitatis Bononiæ, in Provincia Lombardiæ, in Ecclesiam Archiepiscopalem.

Similem erectionem de Ecclesia Senensi statuit Pius II. in Constit. III. Triumph. *Tom. III. Par. III. fol.* 95.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. UNiversi Orbis Ecclesiis, eo disponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet imparibus præsidentes, in omnes agri Dominici partes oculos nostræ mentis, vigilis more pastoris intendimus, inspicientes, quid Ecclesiarum ipsarum, præsertim Cathedralium insignium, statui, & decori maxime conveniat: atque hoc quidem tanto liberalius promptiusque curandum censemus, quanto magis civitatum celebritas, ac civium, & populorum suorum vota id exposcunt, ac divino fulti præsidio illius, qui cuncta ex sua benignitate ad fidelis populi sui salutem disponit, ad ea quæ ad dignitatem, & statum Ecclesiarum hujusmodi augendum pertinent, officii nostri partes libenter convertimus, prout cognoscimus in Domino salubriter expedire.

Ecclesiæ Bononiensis cōmendatio. §.1. Cum itaque Ecclesia Bononiensis Sedi Apostolicæ immediate subiecta, cui dilectus filius noster Gabriel Tit. S. Martini in Montibus Præsbyter Cardinalis Paleottus nuncupatus, ex dispensatione Apostolica præest, & quæ in primis Sancti Petronii Episcopi, & Protectoris Bononiæ intercessionibus, & meritis, omni quidem tempore divinæ pietatis abundantia magnis multisque ornamentis exculta, non modo Diœcesis magnitudine satis in omnem partem patens, sed Cleri, populique pietate, dignitate, & amplitudine florens, Episcoporum quoque ordine succedentium, quos item multos ab initio fere nascentis Religionis, sævientibus adhuc infidelium persecutionibus, fidei defensores, & in Sanctorum consortio adscriptos habet, numero affluens, sacrarum prætere reliquiarum copia abundans, religiosissimis quoque templis, Basilicis, Monasteriis, locis piis, & aliis, quæ ad omnem ejusdem cleri, populique Bononiensis laudem insignia sunt, pietatis Christianæ monimentis ornata, valde per se ipsa elucet.

Civitatis Bonon. commendatio. §.2. Cumque Civitas ipsa jam inde usque a Theodosio Imper. amplissimis illustrata privilegiis, & a diversis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris ad Regum congressus, Imperatoris coronationem, Concilii Œcumenici translationem, aliasque maximas res gerendas delecta, ejusdemque Apostolicæ Sedis primogenita, & studiorum mater ab omnibus merito nuncupata, nobilissimo Gymnasio, Doctorumque, & Scholarium ex omnibus Orbis Christiani partibus illuc confluentium frequentia, clarissimo Quadragintavirum, Senatu, & Magistratibus decorata: aliorum item illustrium virorum, apud quos, & veræ Religionis cultus, & summa in Rom. Pont. ipsamque Sedem observantia, & studium semper enituit, copia quidem insignis: quippe quæ in omnibus schismatibus partes veri Pontificis perpetuo sustinuerit, & viros dignitatibus Ecclesiasticis claros, Episcopos, Cardinales, Pontificesque de Ecclesia Dei optime meritos sæpenumero tulerit; ædificiorum item magnificentia, opibus, fertilitate, populi magnitudine, egregia erga exteros hospitalitate, ac præcipua erga omnes benevolentia, & caritate, omnique alia virtute illustris, & sit, & habeatur.

Ecclesiæ Bonon. erectio, in Ecclesiam Metropolitanam, & Archiepiscopalē, cum privilegiis omnibus Archiepiscopalibus. §.3. Nos aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, qui eodem honore patriam suam condecorunt, morem exemplumque secuti, & ejusdem etiam Cardinalis, Episcopique Bononiensis, cujus non ignota est cura, & solicitudo in gloria Dei saluteque animarum procuranda pio studio adducti, & Patriæ ipsius nostræ Bononiensis, quam unice in Christo diligimus, singularibus erga hanc Sedem meritis commoti, paternoque desiderio, & ea spe qua tenemur, id fore, ut patria ipsa Bononien. hoc singulari beneficio nostro excitata, sese in dies ad bene agendum magis magisque conformet, accensi, necnon Ecclesiæ ipsius, quam totis in Christo visceribus complectimur, meritis permoti, ad illam meritis honoribus augendam, & promovendam adducti, piis quoque supplicationibus dilectorum Filiorum ejusdem Civitatis Quadragintavirum, aliorumque Magistratuum excitati, post habitam cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus maturam deliberationem, de illorum consilio, atque Apostolicæ potestatis plenitudine, ad laudem, gloriam, & honorem Omnipotentis Dei, ac Beatæ Mariæ semper Virginis, & S. Petronii Episcopi, & Patroni Bononiensis, necnon ad universalis Ecclesiæ exaltationem, Ecclesiam ipsam Bononiensem in Metropolitanam Ecclesiam, & Sedem Episcopalem Bononiensem in Archiepiscopalem, Archiepiscopalisque, & Metropolitani Præsidis Sedem, & Provinciæ caput pro illius Archiepiscopo pro tempore existenti, qui pallii, & crucis usum aliorum Archiepiscopo-

coporum more habeat, omnibusque aliis insignibus Archiepiscopalibus, necnon privilegiis, honoribus, & prærogativis, aliis Archiepiscopis debitis, & concessis gaudeat, tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus, ac nomine, titulo, & honore Archiepiscopali, & Metropolitano decoramus.

Ecclesiarum Placentin. Parmen. &c. subiectio Archiepisc. Bonon.

§.4. Necnon Placentin. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Cervien., & Cremen. Ecclesias, earumque omnium, & singularum Civitates, & Diœceses, cum omnibus, & singulis earum Territoriis, & terminis, ac dilectos filios Clerum, & Populum universum cum suis Collegiatis, Parochialibus, & aliis Ecclesiis, necnon Monasteriis utriusque sexus, ceterisque beneficiis, & Officiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, necnon hospitalibus, domibus, collegiis, & locis religiosis quibuscumque ab ejusdem Sedis Apostolicæ immediate, sive alterius cujuscumque etiam Metropolitani subiectione etiam perpetuo dividimus, & separamus: illasque, & earum Diœceses, ac Civitates, posthac in Provincia Bononiensi esse, & consistere, neque in alia Provincia censendas, & numerandas esse decernimus, & declaramus, & quatenus alteri Provinciæ, Archiepiscopove etiam Mediolanensi, & Ravennatensi, tam antiquo jure, consuetudine, privilegio, vel alterius Metropolis erectione sive institutione, quam jure electionis ex Sac. Conc. Trid. decreto factæ, vel alia quavis ratione, & causa antea adiunctæ, subiectæque, in toto aut in parte, essent, vel censerentur, sive in illius possessione, vel quasi, se esse prætenderent, ab omni illius sive alterius Provinciæ, vel Archiepiscopi, etiam Mediolanensis, & Ravennatensis, aut illorum Capitulorum jure Metropolitico, correctione, visitatione, subiectione, & omni quacumque alia jurisdictione, obedientia, & superioritate, si qua forsan quavis occasione illis competeret, sive competat, similiter perpetuo eximimus, & liberamus.

Episcoporum Suffraganeorũ eidem Archiepisc. subiectio.

§.4. Necnon dictæ Bononiensi Ecclesiæ prædictas Placen. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Cervien., & Cremen. Civitates, & Diœceses pro sua Metropolitana Provincia, ac Placent. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Cervien., & Cremen. Ecclesias præfatas, modernosque, & pro tempore existentes illarum singularum Præsules pro suis, & pro tempore existentis Archiepiscopi Bononiensis suffraganeis, qui, necnon earum singularum Capitula etiam quocumque privilegio suffulta, tamquam membra capiti eidem Archiepiscopo Bononiensi jure Metropolitico subsint, sibique obedientiam, & reverentiam tamquam proprio Metropolitano prorsus exhibeant, pariter perpetuo subiicimus: eidemque Archiepiscopo Bononiensi prædictos suos suffraganeos consecrandi, ad Provinciales Synodos evocandi, ac cum eis etiam Ecclesiastica negocia terminandi, eorum Ecclesias disponendi, & causas quarumcumque appellationum, sive querelas alias juxta Sacrorum Canonum statuta cognoscendi, omniaque alia, & singula, quæ de jure vel consuetudine, aut alias quomodolibet ad Archiepiscopos, & Archiepiscopale munus spectare, & pertinere solent, & debent, gerendi, & exercendi plenam, & omnimodam concedimus facultatem. Provinciæ quoque Bononiensi Clerum, & Populum universum pro eorumdem Ecclesiæ, & Archiepiscopi Bononiensis proviocialibus similiter perpetuo concedimus, & assignamus.

Decretum irritans.

§.6. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.8. Non obstantibus regula nostra de jure quæsito non tollendo, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Placentin., Parmen., Mutinen., Regien., Cervien., Imolen., Cremen., ac Ravennaten., & Mediolanen. Ecclesiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, illarumque Præsulibus, & administratoribus, ac Capitulis, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de simili Apostolicæ potestatis plenitudine, & consistorialiter, & de simili consilio, ac alias quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, exprimerentur, & insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie, de consilio, & potestatis plenitudine similibus, specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.8 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ erectionis, & institutionis, derogationis, divisionis, separationis, declarationis, exemptionis, liberationis, subiectionis, concessionis, assignationis, decretorum, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. An. XI. 10. Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo secundo, quarto Id. Decemb., Pontificatus nostri Anno XI.

Abba-

CXLIII.

Abbatissæ, & aliæ Præfectæ Monasteriorum Monialium in Italia ad triennium tantummodo eligantur.

Quoad modum eligendi, habes Concil. Trid. in sess. 25. cap. 7.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EXposcit debitum Pastoralis officii, quod disponente Domino gerimus, ut ad ea sollicite intendamus, per quæ Monasteria, & alia Religiosa loca, præsertim Deo dicatarum Sanctimonialium, secundum regularis disciplinæ normam regantur, & gubernentur.

Causa hujus Constitutionis §.1. Perpendentes igitur varia, & multiplicia damna, quibus plerumque afficiuntur Monasteria Monialium, quæ per Abbatissas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, contra vero Abbatissas, & alias Præfectas triennales, scientes se lapso triennio suæ administrationis rationem esse reddituras, ac sperantes de bene gestis laudem promereri, pœnam vero, si male gesserint, metuentes, majori studio, ac diligentia, regimen, & administrationem Monasteriorum sibi commissorum gerere.

Abbatissæ Monialium ad triennium tantummodo eligantur, juxta suorum Ordinum instituta, & Conc. Trid. §.2. His, & aliis rationabilibus causis adductis, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, in omnibus, & singulis Monasteriis Monialium S. Benedicti, Cistercien., Carthusien., & aliorum quorumcumque Ordinum in Italia, & præsertim in utriusque Siciliæ Regnis consistentibus, quæ nunc per Abbatissas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, & gubernantur, cum primum Abbatissæ, aut aliæ Præfectæ hujusmodi regimini, & administrationi ipsorum Monasterior. cesserint, etiam apud Sedem Apostolicam, vel decesserint, eorum Abbatissatus, seu Præfecturas vacare contigerit, Abbatissæ, aut aliæ Præfectæ non amplius perpetuæ, seu ad vitam, quarum nomen, ac titulum ex nunc, prout ex tunc, Apostolica auctoritate ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium perpetuo extinguimus, & abolemus, sed triannales tantum a Conventu uniuscujusque Monasterii, & alias juxta decreta Sac. Conc. Trid., & regularia suorum Ordinum instituta eligantur, & præficiantur, quæ postmodum elapso triennio, suis officiis perfunctæ, præesse desinant, omnique prorsus careant auctoritate, ac a regimine, & administratione Monasterii per triennium a die finitæ administrationis inchoandum abstineant, quo elapso, servata eadem forma Conc. Tridentini iterum, & pluries eligi possint.

Prohibitio aliter eligendi §.3. Districtius inhibentes omnibus, & singulis dictorum Monasteriorum Conventibus, Superioribus, & personis, aliquam Abbatissam, aut aliam Præfectam perpetuam, seu ad vitam, sed triennalem tantum eligere, & præficere ullo modo audeant, vel præsumant.

Decretum irritans. §.4. Quod si secus a quoquam quavis auctoritate fuerit attentatum, electionem, & præfectionem hujusmodi, ac omnia, & singula, quæ inde sequentur, irrita, nulla, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos quavis actoritate, fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere decernimus.

Clausulæ derogatoriæ. §.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Monasteriorum, & Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Monasteriis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, ac si ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides. §.6. Ceterum quia difficile foret, præsentes nostras ad singula quæque loca, ubi necessarium fuerit, deferre, volumus quod illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An. XI. 1. Januarii. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 1. Januarii, 1583. Pontificatus nostri Anno XI.

CXLIV.

Facultas Archiepiscopis, & Episcopis Indiarum, & ab eis subdelegandis absolvendi Indos, & Mauros, ac eorum filios a crimine hæresis, & Idolatriæ, ac aliis peccatis Sedi Apostolicæ reservatis, & in Bulla cœnæ contentis. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

GREGORIUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

CUM sicut exponi Nobis nuper fecit Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus nonnulli Confessores suorum Regnorum Hispaniarum tenuerint vigore facultatum Cruciatæ dudum a felic. rec. Pio Papa V. Prædecessore nostro Regnis prædictis, ac subditis ejusdem Philippi Regis, & aliis ad illa declinantibus concessæ, pœnitentes a crimine hæresis absolvi posse, unde Nos per nostras in forma Brevis desuper expeditas literas declaravimus mentis ejusdem Pii Prædecessoris

foris, & nostræ non fuisse, nec esse ejusdem Cruciatæ, & quarumcumque Indulgentiarum vigore alicui facultatem aliquos a crimine hæresis, seu aliis casibus Officio Sanctissimæ Inquisitionis prædictorum Regnorum, per diversos Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Nos specialiter reservatis absolvendi concessisse. Cumque hujusmodi declaratio per Nos, ut præfertur, facta in ipsis literis ejusdem Cruciatæ in eisdem Regnis, ac Indiis ejusdem Philippi Regis impressis, & distribui solitis apposita fuerit, dubitatum propterea ab aliquibus extitit, utrum per prædictam nostram declarationem abrogatæ censerentur facultates, per diversos Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Nos Venerabilibus fratribus Archiepiscopis,& Episcopis Indiarum ejusdem Philippi Regis concessæ circa absolutiones Indorum utriusque sexus ab hæresi, & casibus Nobis, & Apostolicæ Sedi reservatis. Quare pro parte ejusdem Philippi Regis Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in præmissis, prout locorum, & temporum, ac eorumdem Indorum noviter ad fidem Catholicam conversorum qualitates exigunt, prospicere, eorumdemque Archiepiscoporum, & Episcoporum in dictis Indiis residen. facultates declarare, aliasque desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Quocirca per præsentes declaramus mentis nostræ non fuisse, nec esse per quascumque nostras literas, ut præfertur, emanatas, facultates eorumdem Archiepiscoporum, & Episcoporum circa hujusmodi absolutiones restringere, suspendere, seu revocare, ac potiori pro cautela, Indisque prædictis utriusque sexus in eorum necessitatibus sollicita nostra vigilantia subvenire cupientes, ac literarum prædictarum quarumcumque tenores præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, eisdem Archiepiscopis, & Episcopis in Indiarum partibus nunc, & pro tempore degentibus, ac ab eis subdelegandis quascumque facultates, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Nos circa absolutiones eorumdem Indorum tenore præsentium revocamus, & quatenus opus sit illas eisdem denuo concedimus, ita ut tam eorumdem priorum, quam præsentium literarum virtute quoscumque utriusque sexus Indos, ac a Mauris, & Indianis,ac Indianis, & Mauris genitos a crimine hæresis, & Schismate, & Idolatriæ, necnon aliis omnibus casibus Nobis, & Sedi Apostolicæ quomodolibet etiam in Bulla in die Cœnæ Domini, per Romanos Pontifices legi solita contentis, reservatis in utroque foro absolvendi, & totaliter liberandi, injuncta eis pro modo culpæ aliqua pœnitentia salutari, licentiam, & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & impartimur. Non obstantibus literis prædictis, ac quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenorem præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra ubique adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die prima Januarii 1583. Pontificatus nostri Anno XI. Dat. die 1. Januarii 1583 An. XI.

CXLV.

Confirmatio Institutionis, Privilegiorum, & exemptionum Societatis Jesu cum nonnullis declarationibus. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

QUanto fructuosius in colenda Domini Vinea exercet veneranda Iesu Societas, dignisque æterna mercede Operariis abundare conatur, tanto propensius contendimus eam, religiosamque subinde, quam instituit prolem, unde tota Respublica Christiana ubique sublevatur, prosequi, & confovere, simulque omnia removere, quibus & spiritualis ipsorum profectus retardari, & charitatis fervor, qui ab eisdem in regeneratas pretioso Domini nostri Jesu Christi Sanguine Animas se diffundit, alicubi frigescere, aut in lubricum deffluere posset. Exordium.

§.1. Cum enim sicuti juxta dictæ Societatis constitutiones, & laudabile institutum a felicis recordationis Paulo Tertio, & Julio etiam tertio confirmatum, ac etiam a Paulo Quarto Rom. Pont. Prædecessoribus nostris diligentissime examinatum, & a Concilio Tridentino comendatum Societas ipsa non solum professis, & Novitiis, sicuti, & reliqui Regulares Ordines constet, sed varii in eadem Societate religiosarum personarum gradus sint, in quibus singulis juxta commissi cuique a magno Patre familias talenti mensuram, & præpositorum suorum directionem altissimo famulantur, sicut enim finis dictæ Societatis est, Fidei propagatio, & defensio, animarumque in vita, & Doctrina Christiana progressus, ita etiam gratiæ ejus vocationis proprium est, diversa loca ex Rom. Pontificis, ac Præpositi Generalis ejusdem Societatis directione peragrare, vitamque in quavis mundi parte agere, ubi laboriosa eorum opera, & industria fructuosa copiosiores salvandarum animarum proventus ad Dei Æterni gloriam consequi posse sperant, ad quem finem Spiritus Sanctus qui bonæ memoriæ Ignatium Loyolam ipsius Societatis Institutorem, ejusque socios excitavit, media etiam præclara, maximeque opportuna hujus Sedis ministerio eis tribuit, atque confirmavit, publicarum sci- Causa Constitutionis edendæ, & commendatio Societatis Jesu.

ſcilicet prædicationum Verbi Dei miniſterii cujuſcumque ſpiritualium exercitiorum, & charitatis operum, pœnitentiæ,& Euchariſtiæ Sacramentorum adminiſtrationis, ac frequentis uſus, ad quæ pro dignitate exequenda, & ad difficultates ſuperandas, ſubeundaque pericula, quibus dictæ Societatis Religioſi in hujuſmodi excurſionibus, & miniſteriis exponuntur, cum hæc magnum, tum virtutis, tum devotionis præſidium poſtulent, ſtatutum eſt, ut, & Novitii in Societate prædicta per biennii ſpatium probentur, & qui expleto Novitiatu literis operam dederint, illarum ſtudiis abſolutis tertium etiam annum probationis in humilitatis exercitiis expendant, ut ſi qua in re, vel hujus virtutis amor, vel pietas, ac devotionis fervor, per literarum occupationem diſtractus intepuerit, per earumdem virtutum frequentiorem exercitationem, & divinæ gratiæ ardentiorem invocationem reſtauretur; qui enim profeſſionem emittere debent, eos vocatio hæc viros in vitæ puritate, ac literis conſpicuos, diuturniſque, & diligentiſſimis experimentis probatos, eoſque Sacerdotes, & in Verbi Dei, acSacramentorum adminiſtratione diu multumque verſatos exigit, ut & Conſtitutionibus dictæ Societatis, & a Summis Pontificibus eſt decretum.

§.2. Sed neque omnes ad eamdem profeſſionem idonei eſſe poſſunt, neque qui temporis progreſſu futuri ſunt, tales evadere, aut cognoſci ſine longa exercitatione atque experimento, quapropter Societatis Corpus in ſua membra, ordinem, & gradus idem Ignatius divino inſtinctu, ita duxit diſponendum, ut biennio Novitiatus abſoluto, omnes qui in Societate perſeverare voluerint,tria vota ſubſtantialia quidem Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ, ſimplicia tamen emittere debeant, ac Novitii eſſe deſinant; quibus votis emiſſis in Corpus ejuſdem Societatis cooptati, & quantum ex parte ipſorum perpetuo obligati remanent. Quod ſi injuſſi diſcedant, apoſtaſiæ notam, & excommunicationis, ac alias, quibus ipſi profeſſi ſubiacent, pœnas incurrant, quamvis rationabili ex cauſa, juxta conſtitutiones eaſdem ab ipſo Præpoſito Generali dimitti, & votis hujuſmodi liberari poſſint: quare omnia ipſis primo ingreſſu per aliquot dies in ſeparata habitatione conſtitutis, ante quam ad aliorum Novitiorum communem convictum admittantur in ipſiusSocietatis privilegiis,Conſtitutionibus,& Regulis conſideranda traduntur.

§.3. Biennio itaque Novitiatus completo, & emiſſis votis ſimplicibus una eſt omnibus omnino vivendi, & obediendi ratio, debentque omnes in communi vivere, ac in omnibus obedire, non ſecus ii, qui profeſſionem non emiſerunt, quam profeſſi, quod vero ad paupertatem attinet, quamvis bonorum ſuorum jus,atque dominium juſtas ob cauſas pro ſuperiorum arbitratu, ad tempus retinere valeant, ut in pios uſus, juxta evangelicum conſilium diſtribuant, in illorum tamen uſu religioſam paupertatem ſervant, nec ulla re tamquam propria, & ſine ſuperioris facultate uti poſſunt; peractis igitur hujuſmodi probationibus,& experimentis cum dictæ Societati fuerit per ea in Domino ſatisfactum, quos idem Præpoſitus Generalis idoneos judicat, eos vel ad profeſſionem per vota ſolemnia, vel ad gradus coadjutorum formatorum ſpiritualium, ſi Sacerdotes, vel temporalium ſi laici ſint, per vota eadem publice emiſſa quamvis non ſolemnia juxta Conſtitutiones admittit: Quibus emiſſis eo ipſo nihil omnino proprii amplius, vel domi, vel foris habere poſſunt, fiuntque incapaces cujuſvis hæreditariæ ſucceſſionis, nec propter emiſſa hujuſmodi vota publica, aut per mortem ab inteſtatu in illorum, ſicuti, nec in profeſſorum bonis Domus ulla, aut Eccleſia, vel Collegium dictæ Societatis ſuccedere poteſt. Eos qui poſt biennium Novitiatus emenſum dicta tria vota ſimplicia ſicuti ab hac Sede probata ſunt, emittentes, & extra Novitiorum numerum habiti, ac in Corpus ipſius Societatis cooptati, illiuſque meritorum, & privilegiorum non ſecus, atque ipſi profeſſi, ex prædictæ Sedis diſpoſitione participes effecti, quidque quantum in eis eſt, & profeſſionem emittere parati, ſi ipſe Præpoſitus Generalis prædictæ Societatis inſtituto congruere judicaverit, & in perpetuo Dei ſervitio conſecrati, & ſua ſorte, pro ut illorum laudabile inſtitutum exigit, contenti, ac denique excommunicationis, & aliis Apoſtatarum pœnis ſubjecti ſunt vere, & proprie Religioſos eſſe.

§.4. Compertum ſit nonnullorum tamen animos, qui pii alioqui, & utiles operari exiſtunt ſolicitari, & affligi interdum contigit, quaſi non ſint Religioſi, eo quod non ſint profeſſi, nec etiam deſint, qui Religionis prætextu transfigurante ſe Sathana in Angelum lucis, non ſolum ea occaſione inquieti ſunt, ſed etiam aliorum pacem, & vocationem diſturbare, eoſque in fraudem, & defectionem deducere conantur, unde graviſſima poſſet hæc Religio tantopere utilis, & ubique ab omnibus expetita concipere detrimenta. Nos conſiderantes divinæ Sapientiæ, atque providentiæ theſauros, pro temporum neceſſitate varia, & inter ſe diſſimilia eademque ſalubria ordinum inſtituta in Eccleſia ſua produxiſſe, & nunc maxime (ut feliciſſimi toto Orbe ſucceſſus teſtantur) mirificos in agro Domini fructus hoc peculiari dictæ Societatis inſtituto proferri, quare ad ſummovenda circumſtantia hujuſmodi pericula, eamque in ſincera vocatione ſua continendam, partes noſtras adhibendas decrevimus, ut præciſis hujuſmodi perturbationum cauſis, Religio ipſa, quæ in propagandam Religionem Chriſtianam, emendandoſque in ea mores corde, animo, viribuſque omnibus, ſine intermiſſione inſiſtit, votivo munere perfruatur. Motu proprio, certaque ſcientia noſtra, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine laudabile hujuſmodi inſtitutum, ac prædicta, ceteraque omnia dictæ Societatis privilegia,facultates, exemptio-

Confirmatio privilegiorum Societatis Jeſu conceſſorū.

ptiones, immunitates, gratias, & indulta, tam a prædictis, quam aliis Prædecessoribus nostris, & etiam a Nobis concessa, constitutiones quoque, & statuta, qualiacumque sint, ea omnia, ac si ad verbum præsentibus insererentur, pro expressis habentes auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, supplentes omnes juris, & facti defectus, si qui intervenerint in prædictis constitutionibus, & statutis, ac decernentes ex nunc irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Declaratio favore Societatis. §.5. Ad hæc dictam Societatem firmo declarationis nostræ præsidio communire volentes, statuimus, ac etiam decernimus, non modo eos, qui in Coadjutorum formatorum, sive temporalium, sive spiritualium gradus, & ministeria admittuntur, sed etiam alios omnes, & quoscumque qui in ipsa Societate admissi biennio probationis a quoquam peracto tria vota prædicta, tametsi simplicia emiserint, emittentque in futurum, vere, & proprie Religiosos fuisse, & esse, & ubique semper, & ab omnibus censeri, & nominari debere, ac si in professorum prædictorum numerum adscripti fuissent; præcipimusque, & interdicimus, ne quisquam scrupulum de hoc neutiquam iniicere, neque illud in controversiam, dubium, vel suspicionem ponere audeat quoquo modo.

Derogatio contrariorum. §.6. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Societatis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum. §.7. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu Secretarii Societatis, vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Præpositi Generalis ejusdem Societatis, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, statuti, decretorum, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 1. Februar. 1583 An. XI. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo secundo, Kalen. Februarii, Pontificatus nostri Anno XI.

CXLVI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Dissolutio trium Prioratuum Congregationis Camaldulen. alias unitor.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. REgimini Universalis Ecclesiæ disponente Domino pro Monasteriorum, & aliorum Religiosorum locorum quorumlibet statu salubriter dirigendo, prout ex debito Nobis iniuncti Pastoralis Officii tenemur, sollicite considerationis intuitum circumquaque protendimus, & ad ea per quæ meliori eorum directioni, personarumque ibi divinis beneplacitis dicatarum commoditati consulitur, Ministerii Nostri partes, prout opportunum fore conspicimus, propensius impartimur.

Facti series. §.1. Sane pro parte Dilecti Filii Cherubini de Lendinaria Abbatis Generalis totius Ordinis, & Congregationis Camaldulen. Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum Sancti Nicolai in fortioribus de Urbe, & Sanctæ Crucis Eugubin., & Sancti Damiani Bononien. Monasteria, seu Prioratus Ordinis, & Congregationis hujusmodi, quorum regimini, & administrationi Abbates, seu Priores pro tempore existentes Generalem, Visitatores, & Diffinitores dictæ Congregationis in illius Capitulo Generali annis singulis juxta ejus statuta, & laudabiles consuetudines eligi soliti præesse dignoscebatur, & quæ, seu qui postmodum Dignitatibus Abbatialibus, seu Prioratibus in eis perpetuo suppressis, & extinctis Sancti Nicolai, vel Sancti Gregorii etiam de Urbe, necnon Sanctæ Crucis Beatæ Mariæ Angelorum Pisauren., & Sancti Damiani Monasteria, seu Prioratus hujusmodi Sancti Joannis Baptistæ Faventin. Monasteriis ejusdem Ordinis, & Congregationis Apostolica auctoritate perpetuo unita, annexa, & incorporata, seu illorum bona, fructus, redditus, & proventus ejusdem Sancti Gregorii, ac Beatæ Mariæ Angelorum, & Sancti Joannis Baptistæ Monasterii applicata, & appropriata fuerunt ex propriorum Abbatum seu Priorum defectu non parva in spiritualibus, & temporalibus detrimenta, Divinique cultus, & regularis essentiæ diminutione sensim patiantur, ac ex unionibus, seu applicationibus hujusmodi fructus nequaquam provenerint, expediensque sit pro illorum salubri, & feliciori directione, religionis conservatione, & propagatione, ac spiritualium, & temporalium incremento, ut unionibus, annexionibus, & incorporationibus, seu applicationibus, & appropriationibus prædictis perpetuo dissolutis Monasteria, seu Prioratus Sancti Nicolai, necnon Sanctæ Crucis, ac Sancti Damiani hujusmodi per proprios Abbates, seu Priores, ut præfertur, eligendos de cetero regantur, gubernentur, & administrentur.

§.2. Cumque alias Sancti Martini prope, & extra Castrum de Domo, & Sancti Nicolai Castri del Piro Ecclesiæ, seu Capellæ sine cura cum illis annexis Monasterio Sanctorum Salvatoris, & Romualdi de Valle Castri ejusdem Ordinis, & Congregationis Camerinen. Diœcesis dicta auctoritate etiam perpetuo unitæ fuerint, si Ecclesiæ seu Capellæ prædictæ ab eodem Monasterio Sanctorum Salvatoris, & Romualdi, quod sufficientibus redditibus absque Ecclesiarum, seu Capellarum prædictarum fructibus, redditibus, & proventibus suffultum modo exi-

existit, etiam perpetuo dissolveretur, illæque sic dissolutæ Monasterio, seu Prioratui Sancti Nicolai hujusmodi, cujus fructus, redditus, & proventus adeo tenues existunt, ut ad congruam sustentationem Monachorum in eo jugiter degentium nullatenus sufficiant, perpetuo unirentur, annecterentur, & incorporarentur, ex hoc profecto necessitatibus Monachorum ejusdem non parum subveniretur, sed etiam illorum numerus, ac ibi divinus cultus cum Ordinis hujusmodi decore ad Omnipotentis Dei laudem augeretur; pro parte dicti Cherubini Abbatis asserentis fructus, redditus, proventus dictarum Ecclesiarum, seu Capellarum insimul centum Ducat. auri de Camera de ea, seu eos exceden. valorem, an non exceden. Nobis humiliter fuit supplicatum, ut omnes, & singulas uniones, annexiones, & incorporationes, seu eorumdem Sancti Nicolai, & Sanctæ Crucis, ac Sancti Damiani Monasteriorum, seu Prioratuum fructuum applicationes, & appropriationes factas prædictas perpetuo dissolvere, & seu Sancti Nicolai, & Sanctæ Crucis, & Sancti Damiani Monasteria, seu Prioratus, necnon Ecclesias, seu Cappellas prædictas a singulis Monasteriis prædictis, quibus illa alias, ut præfertur, unita, seu eorum fructus, redditus, proventus, Jura, obventiones, & emolumenta, prædia, ac bona quæcumque applicata, & appropriata fuerunt, etiam perpetuo dismembrare, & separare, illaque omnia adversus singulas uniones, seu applicationes hujusmodi restituere, & plenarie reintegrare; necnon Ecclesias, seu Capellas prædictas illarum unionibus sic dissolutis eidem Monasterio Prioratui Sancti Nicolai etiam perpetuo unire, & annectere, & incorporare, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod prætendentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum extimationem prædictam, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, quique Monasteriorum, aliorumque Religiosorum locorum in melius directiones, ac spirituale incrementum sincero desideramus affectu, Cherubinum Abbatem prædictum a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac quorumcumque unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & appropriationum de Sancti Nicolai, & Sanctæ Crucis, ac S. Damiani Monasteriis, necnon Ecclesiis, seu Capellis, eorumque fructibus prædictis factas per Prædecessores, literarumque desuper confectarum tenores, ac illorum omnium veros annuos valores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati omnes, & singulas uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & appropriationes prædictas Apostolica auctoritate prædicta tenore præsentium perpetuo dissolvimus, & seu Sancti Nicolai, & Sanctæ Crucis, ac Sancti Damiani Monasteria, seu Prioratus, ejusque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, emolumenta, prædia, res, & bona hujusmodi a dictis Monasteriis, quibus sic unita, annexa, & incorporata fuerunt, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo dismembramus, & separamus, illaque omnia, & singula adversus quasvis uniones, annexiones, & incorporationes, applicationes, & appropriationes, literasque Apostolicas desuper confectas prædictas, & in eis contenta quæcumque, ac in pristinum, & eum in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum, etiam quoad nomen, titulum, & denominationem Abbatialium, seu Prioratuum, Dignitatum, ita quod Sancti Nicolai, & Sanctæ Crucis, ac Sancti Damiani Monasteria, seu Prioratus hujusmodi per prius Abbates, seu Priores, ut præfertur, eligen. ad instar aliorum ipsius Congregationis Monasteriorum de cetero regi, & gubernari debeant, ac tam illa, quam etiam Abbates, seu Priores, & personæ omnibus, & singulis privilegiis, indultis, prærogativis, exceptionibus, immunitatibus, libertatibus, facultatibus, Indulgentiis, favoribus, & aliis tam spiritualibus, quam temporalibus gratiis, quibus alia ejusdem Congregationis Monasteria, seu Prioratus, eorumque Abbates, seu Priores, & personæ de jure, seu consuetudine, aut ex privilegio, vel indulto, seu alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere libere, & licite possint, ac alias in omnibus, & per omnia, perinde ac si uniones, annexiones, & incorporationes, aliaque præmissa omnia emanassent, auctoritate, & tenore similibus restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

§.4. Necnon unionem Ecclesiarum, seu Cappellarum prædictarum dicto Monasterio Sanctorum Salvatoris, & Romualdi, ut præfertur, factam, auctoritate, & tenore similibus etiam perpetuo dissolvimus, illasque per dissolutionem hujusmodi vacantes eidem Monasterio, seu Prioratui Sancti Nicolai, ita quod liceat dilectis filiis illius Monachis, nunc, & pro tempore existentibus illarum corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel alium, seu alios eorum, ac Monasterii, seu Prioratus Sancti Nicolai hujusmodi nominibus propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illarumque fructus, redditus, & proventus percipere, & levare, ac in suos, & dicti Monasterii, seu Prioratus S. Nicolai usus, & utilitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, auctoritate, & tenore

nore prædictis, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Clausulæ speciales.

§.5. Decernentes præsentes literas quovis prætextu, etiam ex eo quod causæ, propter quas emanarunt, coram locorum Ordinariis, vel aliis etiam tamquam Sedis Apostolicæ Delegatis examinatæ, & verificatæ, interesseque habentes ad hoc vocati non fuerint, neque eorum accesserit assensus, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, aut adversus eos quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari nullatenus posse, ac ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus præmissis, ac voluntate nostra prædicta, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Congregationis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, eorumque Generali, & aliis Abbatibus, Diffinitoribus, Visitatoribus, Conventibus, & personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis Decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de potestatis plenitudine, etiam consistorialiter concessis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expressio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod propter posteriores nostras uniones, annexiones, & incorporationes prædictas divinus cultus in eisdem Ecclesiis, seu Cappellis nullatenus minuatur, sed earum congrue supportentur onera consueta.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, disjunctionis, dismembrationis, separationis, restitutionis, repositionis, reintegrationis, unionis, annexionis, incorporationis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli ejus se noverit incursurum.

Dat. die 25. Februar. 1583 An. XI.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo tertio 5. Kalen. Aprilis, Pontificatus nostri Anno XI.

CXLVII.

Excommunicatio, & anathematizatio quorumcumque hæreticorum, necnon aliorum omnium, qui contentis in hac Bulla Cœnæ Domini contraveniunt.

GREGORIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad futuram rei memoriam.

Consueverunt Romani Pontifices Prædecessores nostri ad retinendam puritatem Religionis Christianæ, & ipsius unitatem, quæ in conjunctione membrorum ad unum caput, Christum videlicet, ejusque Vicarium principaliter consistit, & Sanctam fidelium Societatem ab offensione servandam, arma justitiæ per ministerium Apostolatus in præsenti celebritate exercere.

Excommunicantur infrascript.

§.1. Nos igitur vetustum, & solemnem hunc morem sequentes excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei Omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra quoscumque Ussitas, Viclevitas, Lutheranos, Zuvinglianos, Calvinistas, Ugonoctos, Anabaptistas, Trinitarios, ac omnes, & singulos Hæreticos, quocumque nomine nuncupentur, & cujuscumque sectæ existant, & eorum credentes, ipsorumque receptatores, & fautores, & generaliter quoslibet defensores, ac eorumdem libros hæresim continentes, vel de Religione tractantes, sine auctoritate nostra, & Sedis Apostolicæ scienter legentes, aut tenentes, imprimentes, seu quomodolibet defendentes ex quavis causa publice, vel occulte, quovis ingenio, vel colore, necnon schismaticos & eos, qui se a nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis obedientia pertinaciter subtrahunt, vel recedunt.

Hæretici, eorumque fautores, & libros prohibitos legentes, & ab obedientia Romani Pontificis recedentes.

§.2. Item Excommunicamus, & Anathematizamus omnes, & singulos cujuscumque status, gradus, seu conditionis fuerint, & interdicimus Universitates, Collegia, & Capitula, quocumque nomine nuncupentur, ab ordinationibus, sententiis, seu mandatis nostris ac Roman. Pontif. pro tempore existentium, ad universale futurum Concilium appellantes, necnon eos, quorum auxilio, vel favore appellatum fuerit.

Appellantes a Papa ad futurum Concilium, & eorũ fautores.

§.3 Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Latrunculos maritimos, & illos præcipue, qui mare nostrum, a Monte argentario, usque ad Terracinam discurrentes, eos, qui in illo navigant, deprædantur, mutilant, interficiunt, rebusve, & bonis suis spoliant, omnesque receptatores eorumdem, & eis auxilium scienter dantes vel favorem.

Piratæ & eorum auxiliantes.

§.4. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui Christianorum quorumcumque navibus tempestate in transversum, ut dici solet, jactatis, naufra-

Naufragorum bona scienter rapientes, aut ab aliis rapta accipientes.

naufragium passis, aut etiam submersis, sive in ipsis navibus, sive ex eis delapsa, & in mari, vel littore inventa, cujuscumque generis bona, tam in nostri Tyrrheni, & Adriatici, quam in quibuscumque aliis cujuscumque Maris regionibus, & littoribus rapuerint, aut scienter ipsi sibi acceperint, aut ab aliis rapta, seu accepta scienter receperint, ita ut nec etiam ob quodcumque privilegium, consuetudinem, aut longissimi etiam immemorabilis temporis possessionem, seu alium quemcumque praetextum excusari possint.

Pedagia nova absque potestate imponentes.

§.5. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, qui in Terris suis nova pedagia, seu gabellas ad id potestatem non habentes imponunt, vel augent, aut imponi, vel augeri prohibita exigunt.

Falsificantes literas Apostolicas, vel falso fabricantes.

§.6. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falsarios literarum Apostolicarum, & in forma Brevis, ac supplicationum, gratiam vel justitiam concernentium, per Romanum Pontificem, vel S. R. E. Vice-Cancellarium, seu Gerentes vices eorum, aut de mandato ejusdem Romani Pontificis signatarum, aut sub nomine ejusdem Romani Pontificis, seu Vice-Cancellarii, aut Gerentium vices praedictorum, signantes supplicationes easdem, ac etiam falso fabricantes literas Apostolicas, & in forma Brevis, ac supplicationes hujusmodi. Extendentes Constitutionem fel. re. Innocentii Papae III. quae incipit: *Ad falsariorum*, cum omnibus poenis in ea contentis ad eosdem fabricantes, & etiam ad falsificantes, seu mutantes supplicationes per Nos, seu de mandato nostro signatas, & datas sine nostra aut Datarii nostri licentia.

Arma, & alia quibus Christiani impugnantur ad infideles deferentes, aut concernentia statum Reipublicae Christianae eisdem nunciantes.

§.7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui equos, arma, ferrum, filum ferri, stamnum, chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica instrumenta, lignamina, canapem, funes, tam ex ipso canape, quam ex quacumque alia materia, & ipsam materiam, aliaque hujusmodi, quibus Christianos impugnant, deferunt Saracenis, Turcis, & aliis Christi nominis inimicis. Necnon illos qui per se, vel alium, seu alios de rebus Christianae Reipublicae statum concernentibus, in Christianorum perniciem, & damnum, ipsos Turcas, & Christianae Religionis inimicos certiores faciunt, illisque ad id auxilium, consilium, vel favorem quomodolibet praestant. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, & concessionibus quibuscumque Principibus, & Dominis, sive privatis personis, per Nos, & Sedem praedictam hactenus concessis, quae illis nolumus in aliquo suffragari.

Victualia, & alia ad Urbē deferentium perturbatores eorumq fautores.

§.8. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, sive invadentes eos, qui victualia, seu alia ad usum Romanae Curiae necessaria adducunt, ac etiam eos, qui ne ad Romanam Curiam adducantur, vel afferantur, impediunt, seu perturbant, vel pro eis aliquid exigunt, aut solvere faciunt, seu haec facientes defendunt per se, vel alium, seu alios, cujuscumque fuerint ordinis, praeminentiae, conditionis, & status, ac etiam si Pontificali, vel Regali, aut alia quavis Ecclesiastica, vel mundana praefulgeant dignitate.

Peregrinorū, & aliorum ad Sedem Apostolicam venientium, &c. ex proposito offensores.

§.9. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes ex proposito interficientes, mutilantes, vulnerantes, detinentes, capientes, seu depraedantes Romipetas, seu Peregrinos ad Urbem causa devotionis, seu peregrinationis, & prorsus omnes alios ad Sedem Apostolicam accedentes, vel apud eam morantes, aut recedentes ab ipsa, & illis dantes auxilium, consilium vel favorem.

Commorantium in Curia, absque jurisdictione perturbatores

§.10. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui non habentes in eadem Curia jurisdictionem ordinariam, vel delegatam, ejus praetextu capiunt, spoliant, detinent morantes in eadem, vel qui talia fieri mandant.

Cardinalium, & aliorum Praelatorum offensores, eorumque auxiliatores.

§.11. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes interficientes, mutilantes, vulnerantes, verberantes, percutientes, capientes, carcerantes, detinentes, vel hostiliter insequentes S. R. E. Cardinales, ac Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Sedisque Apostolicae Legatos, seu Nuncios, aut eosdem eiicientes a suis Dioecesibus, Territoriis, Terris, seu Dominiis, eaque mandantes, vel rata habentes, seu praestantes eis auxilium, consilium vel favorem.

Offendentes eos, qui ad Romanam Curiam recurrunt Procuratoresque eorum.

§.12. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel alium, seu alios, quascumque personas Ecclesiasticas, vel saeculares ad dictam Curiam super eorum causis, & negociis recurrentes, illasque in eadem Curia prosequentes, aut procurantes, negociorumque gestores, Auditores, Procuratores, & Agentes ipsorum, seu etiam Auditores, vel Judices, super dictis causis, vel negociis deputatos, occasione causarum, vel negociorum hujusmodi verberant, mutilant, occidunt, bonis spoliant, seu qui per se, vel alium, seu alios, directe, vel indirecte, praedicta exequi, vel procurare, aut in eisdem consilium, auxilium, vel favorem praestare non verentur, cujuscumque praeminentiae, & dignitatis fuerint.

Impedientes executionem literarum Apostolicarum, & aliarum expeditionum, vel prohibentes recursum ad Sedem Apostolicam, vel gratiarum impetrationem.

§.13. Ac etiam omnes, tam Ecclesiasticos, quam Saeculares, cujuscumque dignitatis, qui praetexentes frivolam quamdam appellationem a gravamine, vel futura executione literarum Apostolicarum, & in forma Brevis, tam gratiam quam justitiam concernentium, necnon citationum, inhibitionum, sequestrorum, monitoriorum, processuum, executorialium, & aliorum decretorum, a Nobis, & a Sede praedicta, seu Legatis, Nunciis, Praesidentibus, Camerae Apostolicae Auditoribus, Commissariis, aliisque Judicibus, & delegatis Apostolicis emanatorum, & quae pro tempore emanaverint, aut alias ad Curias saeculares, & laicam potestatem recurrunt, & ab ea, instante etiam Fisci Procuratore, appellationes hujusmodi admitti, ac literas, citationes, inhibitiones, sequestra, monito-

nitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt. Quive illa simpliciter, vel sine eorum beneplacito, consensu, vel examine exequutioni demandari, aut ne tabelliones, & Notarii super hujusmodi literarum, & processuum executione instrumenta, vel acta conficere, aut confecta parti, cujus interest, tradere debeant, impediunt, vel prohibent, ac etiam partes, seu earum agentes, Notarios, executores, & subexecutores literarum, citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum capiunt, percutiunt, vulnerant, carcerant, detinent, ex Civitatibus, locis, & Regnis eiiciunt, bonis spoliant, perterrefaciunt, concutiunt, & comminantur, per se, vel alium, seu alios, publice, vel occulte, seu capi, carcerari, detineri, percuti, vulnerari, minisque agitari faciunt. Quive alias quibuscumque personis, in genere, vel in specie, ne pro quibusvis eorum negociis prosequendis, seu gratiis, vel literis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas, vel literas a dicta Sede impetrent, seu impetratis utantur, directe, vel indirecte prohibere, statuere, seu mandare, vel eos apud se, aut Notarios, seu tabelliones, vel alias quomodolibet retinere præsumant.

Avocantesque causas ecclesiasticas a judicibus ecclesiasticis eorumque fautores.

§.14. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos Cancellarios, Vice-Cancellarios, & Consiliarios, ordinarios, & extraordinarios quorumcumque Regum, & Principum, ac Præsidentes Cancellariarum, Consiliorum, & Parlamentorum, necnon Procuratores generales eorumdem, vel aliorum Principum sæcularium, etiamsi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacumque præfulgeant dignitate, quocumque nomine nuncupentur, aliosque Judices, tam ordinarios quam delegatos, necnon Archiepiscopos, & Episcopos, Abbates, Commendatarios, Vicarios, & officiales, qui per se, vel alium, seu alios auctoritate propria, & de facto, quarumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & literarum Apostolicarum prætextu, beneficiales, & decimarum, ac alias causas spirituales, & spiritualibus annexas ab Auditoribus, & Commissariis nostris, aliisque Judicibus Ecclesiasticis avocant, illarumve cursum, & audientiam, ac personas, capitula, Conventus, Collegia, causas ipsas prosequi volentes impediunt, ac se de illarum cognitione tamquam Judices interponunt, quique partes actrices, quæ illas committi fecerunt, & faciunt, ad revocandum, & revocari faciendum citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum vel consentiendum eos contra quos tales inhibitiones emanarunt, a censuris, & pœnis in illis contentis absolvi, per statutum, vel alias compellunt, vel executionem literarum Apostolicarum, seu executorialium, processuum, ac decretorum prædictorum, quomodolibet impediunt, vel suum ad id favorem, consilium, aut assensum præstant, etiam prætextu violentiæ prohibendæ, vel aliarum prætensionum, seu etiam donec ipsi ad Nos informandos, ut dicunt, supplicaverint, aut supplicari fecerint, nisi supplicationes hujusmodi coram Nobis, & Sede Apostolica legitime prosequantur.

Trahentes ad sæcularia Tribunalia præter juris dispositionem personas Ecclesiasticas, vel Ecclesiasticam libertatem lædentes.

§.15. Quive ex eorum prætenso officio, vel ad instantiam partis aut aliorum quorumcumque personas Ecclesiasticas, Capitula Conventus, & Collegia Ecclesiarum quarumcumque coram se ad suum Tribunal, audientiam, Cancellariam, Consilium, vel Parlamentum, præter juris Canonici dispositionem trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant, directe, vel indirecte, quovis quæsito colore. Necnon qui statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, seu quævis alia decreta, in genere, vel in specie, ex quavis causa, & quovis quæsito colore, ac etiam prætextu literarum Apostolicarum usu non receptarum, seu revocatarum, vel cujusvis consuetudinis, aut privilegii, vel alias quomodolibet fecerint, ordinaverint, & publicaverint, vel factis, & ordinatis usi fuerint, unde libertas Ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut alias quovis modo restringitur, seu nostris, & dictæ Sedis, ac quarumcumque Ecclesiarum juribus quomodolibet, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse præjudicatur.

Impediente jurisdictionem Judicum Ecclesiasticorum eorumque fautores.

§.16. Necnon qui Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Superiores, vel inferiores Prælatos, & omnes alios quoscumque Judices Ecclesiasticos Ordinarios quomodolibet impediunt, quo minus sua jurisdictione ecclesiastica contra quoscumque utantur, secundum quod Canones, & Sacræ Constitutiones Ecclesiasticæ, & Decreta Conciliorum generalium, & præsertim Tridentini, statuunt. Ac etiam eos qui post ipsorum Ordinariorum, vel etiam delegatorum quorumcumque sententias, & decreta, aut alias fori Ecclesiastici Judicium eludentes, ad Cancellarias, & alias curias sæculares recurrunt, & ab illis prohibitiones, & mandata, etiam pœnalia, ordinariis, aut delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant. Eos quoque qui hæc decernunt, & exequuntur, seu dant auxilium, consilium, patrocinium, & favorem in eisdem.

Usurpantes Sedis Apostolicæ, & quarumcumque Ecclesiarum jurisdictioñe, & fructus, vel eos sequestrãtes.

§.17. Quive jurisdictiones, seu fructus, redditus, & proventus, ad Nos, & Sedem Apostolicam, & quascumque Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentes usurpant, vel etiam quavis occasione, vel causa, sine Rom. Pont., vel eorum ad quos jure pertinent, expressa licentia sequestrant.

Imponentes decimas, & alia onera personis Ecclesiasticis, aut Ecclesiis, & eorum fructibus absque licentia Pontificis.

§.18. Quive collectas, decimas, taleas, præstantias, & alia onera Clericis, Prælatis, & aliis personis ecclesiasticis, ac eorum & Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum Beneficiorum ecclesiasticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi absque simili Rom. Pont. speciali, & expressa licentia imponunt, & diversis, etiam exquisitis modis exigunt, aut

aut sic imposita, etiam a sponte dantibus, & concedentibus recipiunt. Necnon qui per se, vel alium, seu alios, directe, vel indirecte prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel favorem, aut votum, seu suffragium, palam, vel occulte præstare non verentur, cujuscumque sint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, Respublicæ, & alii Potentatus quicumque, etiam Regnis, Provinciis, Civitatibus, Terris quoquo modo præsidentes, aut quavis etiam Pontificali dignitate insigniti. Innovantes decreta super his per Sacros Canones, tam in Lateranen. novissime celebrato, quam aliis Concil. generalibus edita, etiam cum censuris, & pœnis in eis contentis.

Judices sæculares se interponentes in causis criminalibus contra personas ecclesiasticas.

§.19. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & quoscumque Magistratus, Senatores, Præsidentes, Auditores, & alios Judices quocumque nomine vocentur, ac Cancellarios, Vice-Cancellarios, Notarios, Scribas, ac executores, & subexecutores, & alios quoquo modo se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus contra personas ecclesiasticas, illas banniendo, capiendo, processando, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum a Sede Apostolica ex quibusvis causis, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, in genere, & in specie concessorum quibuscumque Regibus, Ducibus, Principibus, Rebuspublicis, Monarchis, Civitatibus, & aliis quibuscumque Potentatibus, quocumque nomine censeantur, quæ nolumus illis in aliquo suffragari, illa omnia ex nunc in irritum revocando.

Occupantes Terras, & loca S.R.E. aut in illis jurisdictionem usurpantes, eorumque fautores.

§.20. Item excommunicamus, & anathematizamus, omnes illos, qui per se, vel alium, seu alios, directe, vel indirecte, sub quocumque titulo, vel colore, de facto occupant, vel detinent, vel hostiliter destruunt, vel invadunt, aut occupare, detinere, vel destruere, aut invadere hostiliter præsumpserint, in totum, vel in partem Almam Urbem, Regnum Siciliæ, Insulas Sardiniæ, & Corsicæ, Terras citra Pharum, Patrimonium Beati Petri in Tuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venaysinum, Sabinensem, Marchiæ Anconitanæ, Massæ Trebariæ, Romandiolæ, Campaniæ, & Maritimas Provincias, illarumque Terras, & loca, ac Terras specialis commissionis Arnulphorum, Civitatesque nostras Bononiam, Cæsenam, Ariminum, Beneventum, Perusium, Avinionem, Civitatem Castelli, Tudertum, & alias Civitates, Terras, & loca, vel jura ad ipsam Romanam Ecclesiam pertinentia dictæque Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiecta, quive supremam jurisdictionem in illis Nobis, & eidem Romanæ Ecclesiæ competentem, de facto usurpare, perturbare, retinere, & vexare variis modis præsumunt. Necnon adhærentes, fautores, & defensores eorum, seu illis auxilium, consilium, vel favorem quomodolibet præstantes.

Raptores bonorum Cam. Apost. tempore infirmitatis Pontificis, aut vacationis Sedis Apostolicæ.

§.21. Necnon omnes, & singulos supellectilium, librorum, scripturarum, & bonorum Cameræ, & Palatii Apostolici ex eodem Palatio, infirmitatis Rom. Pont., ac Sedis Apostolicæ vacationis tempore, ablatores, raptores, & illorum detentores, ac quoscumque alios, ad quorum manus bona prædicta quocumque titulo, & ex quavis causa scienter pervenerint.

Hæc Constitutio durat usque ad publicationem alterius similis Constitutionis

§.22. Volentes præsentes nostros processus, ac omnia, & quæcumque his literis contenta, quousque aliis hujusmodi processus, a Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existen. fiant, aut publicentur, durare, suosque effectus omnino sortiri.

Reservatio absolutionis.

§.23. Ceterum prædictis sententiis nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiæ, & satisfaciendo cautione præstita, absolvi possit, etiam prætextu quarumvis facultatum, & indultorum, quibuscumque personis ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, & Militiarum regularibus, etiam Episcopali, vel alia majori dignitate præditis, ipsisque Ordinibus, & eorum Monasteriis, Conventibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegiis Confraternitatibus, Congregationibus, Hospitalibus, & locis piis, necnon laicis etiam Imperiali, Regali, & alia mundana excellentia fulgentibus; per Nos, & dictam Sedem, ac cujusvis Concilii Decreta, verbo, literis, aut alia quacumque scriptura, in genere, & in specie, concessorum, & innovatorum, ac concedendorum, & innovandorum.

Absolventes, alios casibus hic reservatis excommunicantur.

§.24. Quod si forte aliqui contra tenorem præsentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui absolutionis beneficium impendere de facto præsumpserint, eos excommunicationis sententia innodamus, gravius contra eos spiritualiter, & temporaliter, prout expedire noverimus, processuri.

Absolutio Pōtificis, quos cōprehendat.

§.25. Declarantes ac protestantes quamcumque absolutionem etiam solemniter per Nos faciendam, prædictos excommunicatos sub præsentibus comprehensos, nisi prius a præmissis, cum vero proposito ulterius similia non committendi, destiterint, ac quoad eos, qui contra libertatem, ut præmittitur, statuta fecerint, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, & decreta hujusmodi publice revocaverint, & ex Archiviis, seu Capitularibus locis, aut in libris, in quibus adnotata reperiuntur, deleri, & cassari, ac Nos de revocatione hujusmodi certiores fecerint, eos non comprehendere, nec eis aliter suffragari. Quin etiam per hujusmodi absolutionem, aut quoscumque alios actus contrarios, tacitos, vel expressos, ac etiam per patientiam, & tolerantiam nostram, vel Successorum nostrorum quantocumque tempore continuata, in præmissis omnibus & singulis, ac quibuscumque juribus Sedis Apo-

stolicæ, ac S. R. E. undecumque, & quomodocumque quæsitis, vel quærendis nullatenus præjudicari posse, seu debere.

Clausulæ derogatoriæ.

§.26. Non obstantibus privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, supradictis, vel eorum alicui, seu aliquibus, & aliis cujuscumque Ordinis, status, vel conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, etiamsi ut præmittitur, Pontificali, Imperiali, Regali, seu quavis Ecclesiastica, & mundana præfulgeant dignitate, vel eorum Regnis, Provinciis, Civitatibus seu locis, a prædicta Sede ex quavis causa, etiam per viam contractus aut remunerationis, & sub quavis alia forma & tenore, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis concessis, etiam continentibus quod excommunicari, anathematizari, vel interdici non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, ac de Ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus, & dignitatibus eorum nominationem. Necnon consuetudinibus etiam immemorabilibus, ac præscriptionibus quantumcumque longissimis, & aliis quibuslibet observantiis, scriptis vel non scriptis, per quæ contra hos nostros processus ac sententias, quominus includantur in eis, se juvare valeant, vel tueri, quæ omnia quoad hoc, eorum omnium tenores, ac si ad verbum nihil penitus omisso insererentur præsentibus, pro expressis habentes, penitus tollimus, & omnino revocamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma & effectus publicandi hanc Constitutionem in Urbe.

§.27. Ut vero præsentes nostri processus ad communem omnium notitiam facilius deducantur, chartas, seu membranas processus ipsos continentes, valvis Ecclesiæ S. Joannis Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe appendi faciemus, quæ processus ipsos quasi sonoro præconio, & patulo indicio publicabunt, ut ii quos processus hujusmodi contingunt, quo ad ipsos non pervenerint, aut quod ipsos ignoraverint, nullam possint excusationem prætendere, aut ignorantiam allegare, cum non sit verisimile id remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Ordinarii locorum debent quotannis hāc Constitutionē in eorum Ecclesiis frequēti populo publicare.

§.28. Insuper, ut processus ipsi, ac præsentes literæ, ac omnia, & singula in eis contenta eo fiant notoria, quo in plerisque Civitatibus, & locis fuerint publicata, universis, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis, Prælatis, & Rectoribus ubilibet constitutis per hæc scripta committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ut per se, vel alium, seu alios præsentes literas, postquam eas receperint, seu earum habuerint notitiam, semel in anno, aut si expedire viderint, etiam pluries in Ecclesiis suis, dum in eis major populi multitudo ad divina convenerit, solemniter publicent, & ad Christifidelium mentes reducant, nuncient, & declarent.

Confessarii habeant transumptum hujus Constitutionis.

§.29. Ceterum hortamur eosdem universos, & singulos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, aliosque locorum Ordinarios, & Ecclesiarum Prælatos, necnon Rectores, ceterosque curam animarum exercentes, ac presbyteros sæculares, & quorumvis Ordinum regulares ad audiendum confessiones quavis auctoritate deputatos, ut transumptum harum literarum penes se habere, legere, & diligenter examinare procurent.

Transumptis subscriptis detur fides.

§.30. Volentes earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo Judicis Ordinarii Romanæ Curiæ, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem prorsus fidem, in judicio, & extra illud ubique locorum adhibendam fore, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§.31. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ excommunicationis, anathematizationis, interdicti, declarationis, protestationis, sublationis, revocationis, commissionis, innodationis, mandati, hortationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. An.XI. 4. Aprilis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, pridie Nonas Aprilis, Pontificatus nostri Anno XI.

CXLVIII.

Quod Præceptoriæ Militiæ, & Ordinis Sancti Joannis Hierosolymitani vacent per promotionem ad Episcopatum.

De hac Militia vide ad Const. XV. Anastasii IV. Christianæ. *Tom. II. fol. 346.*

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Controversia super vacatione, de qua in rubr.

Controversia inter Venerabilem Fratrem nostrum Thomam Episcopum Melevitan., & dilectum Filium Michaelem Palentrin proxime suscitata, occasione Præceptoriæ de Masden., Prioratus Cathalauniæ, Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, de qua pridem vacante per susceptionem muneris consecrationis ejusdem Episcopi, dicto Michaeli canonice provisum fuerat, ipse vero Episcopus, illam, non ut beneficium vacationi obnoxium, sed ut prædium possidere posse contendebat.

Decisio dictæ controversiæ emanata ab Aud. Cam.

§.1. Nos causam hujusmodi, Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori audiendam commisimus, & fine debito terminandam, omni, & quacumque appellatione remota, qui voto Auditorum causarum Palatii Apostolici de mandato nostro adhibito provisionem prædictam Canonicam declaravit, perpetuum Episcopo silentium imponendo, ac prætensam ejus appellationem rejiciendo.

Approbatio Pontificis.

§.2. Quare Nos attendentes, Episcopum dictam præceptoriam, sive prædium, sive beneficium, sive quodvis aliud, cum sua

cum sua Ecclesia sine dispensatione Apostolica retinere non posse, ideoque justæ Michaelis postulationi assentientes, prædictam declarationem, & quicquid ab ipso Auditore in hac re decretum est, præsentium auctoritate confirmamus, appellatione hujusmodi, & quacumque provocatione, vel protestatione ex parte Episcopi interiecta non obstante.

Nulli ergo &c.

D. P. An.XI. 29. Aprilis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, tertio Kalen. Maii, Pontificatus nostri Anno XI.

CXLIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Prohibitio sub pœnis &c. ne cuiquam liceat contractus contra dispositionem statutorum, aut juris communis, seu Monopolii in Comitatu Rossilionis.

Similis prohibitio facta fuit pro Comitatu Ceretaniæ, & Regno Valentiæ, quas, utpote huic simillimas, iisdemque compactas terminis, omittendas putavi.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Quæcumque improbi quæstus cupiditate ab hominibus adinventa, quæ non ad commodum Reipublicæ, sed detrimenta, pertinent, reprobanda penitus, nec quoquomodo tolleranda esse censemus.

Facti series, & causa Constitutionis edendæ. §.1. Cum itaque sicut Nobis innotuit nonnulli Mercatores Comitatus Rossilionis cupiditatis voragine ducti, ut famen in Comitatu prædicto pro eorum libito inducant, acChristifidelibus pauperibus frumentum eo, quo volunt, pretio vendant, diversis sub prætextibus, & cautelis excogitatis etiam in Juris Civilis, & Pontificii fraudem, quo annonam cariorem faciant, frumentorum diversa Monopolia exercent, ex quibus aut pauperes in dies fame perire contingit, aut omnia eorum bona una die, quo victum sibi parent, vendere coguntur, diversosque contractus vulgo *quietamenti* nuncupati eo in Comitatu a Mercatoribus in usum inducti sunt, dum Communitates, & Universitates Oppidorum, locorum, seu Villarum Comitatus prædicti ære alieno gravatæ illud exsolvere quærunt, & Mercatores ad eum effectum pecuniam offerunt ac loco pecuniæ frumenti, vini, oleive aliquam quantitatem infra certum temporis, vel plurium etiam annorum spatium, prout inter ipsos conventum est, ab eisdem exigunt, sive a Communitatibus, vel Universitatibus recolligatur, sive non recolligatur, exactasque quantitates vini, frumenti, & olei hujusmodi congerunt, & conservant, & magno pretio suo tempore illa vendant, qua ratione eorumdem Mercatorum lucrum, dum nulli periculo iidem sunt obnoxii, in infinitum excrescit; hinc dum de vendendis mercibus agitur, iidem in frumento sibi de eorum pretio satisfieri procurant, aliisque veris, aut simulatis locationibus, fructuumque arrendationibus fere universum, quod in Comitatu prædicto colligitur, frumentum in eorum potestatem redigunt, ac in propriis horreis congregant, servantque, donec annonæ caritas eo in Comitatu invalescat, ac tum demum vel iniquo pretio illa venalia vix proponunt.

§.2. Hæc cum pessima permissa sint, animæque periculum, & detrimentum afferant, & publicam ejus Comitatus quietem perturbent, maximisque incommodis, & difficultatibus illud afficiant, Communitatesque, & Universitates concepta spe deceptæ, vini, ac frumenti, vel olei quantitatem conventam pro pecunia præstare nequeuntes majoribus debitis, & oneribus se involvunt, atque implicant, ac demum eam ob causam facultatum suarum jacturam omnino faciant; agricolæ vero, & rustici, dum sibi quæ quotidiano usui necessaria sunt summo labore undique corradunt, semen ad serendos agros, in unum redigere nequeunt in eos, qui hujusmodi negotia contra juris rationem pertractare, ac Comitatum amplissimum his in difficultatibus adducere non erubescunt, pro munere Nobis iniuncto animadvertendum, & providendum esse censemus, prout dudum felic. record. Adrianus Papa VI. Prædecessor noster similibus rationibus inclinatus Civitati Cæsaraugustanæ, & Regno Aragoniæ per suas expeditas literas desuper providit, quas per alias nostras desuper in forma Brevis sub Datum 14. Maii Pontificatus nostri anno sexto expeditas literas innovavimus, ac nedum antiquitus a dicto Prædecessore contra similia agentes sancte statutas, & propositas pœnas ad usum revocavimus, verum etiam severius animadvertendum esse censuimus.

§.3. Itaque Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, dictarumque Prædecessoris, & nostrarum literarum tenorem præsentibus pro plene, & sufficienter, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso, expressis habentes, easque renovantes, & ad Comitatum prædictum extendentes, & ampliantes sub excommunicationis latæ sententiæ, ac amissionis dicti frumenti, vinei, & olei pro una videlicet Regi, & alia executori, reliqua vero partibus denuntiatori applicandis pœnis ipso facto incurrendis prohibemus, ne cuiquam quovis prætextu, liceat vini, frumenti, seu olei quantitatem aliquam causa revendendi in prædicto Comitatu quacumque ratione, cum anticipatione solutionis pretii, seu alias retinere, aut dictos quietamentos vulgariter nuncupatos, seu quascumque alias similes, vel dissimiles arrendationes frumentorum, & fructuum, ac cujusvis generis contractus, ex quibus publica utilitas lædatur, caritasque Annonæ sequatur, quas etiam pœnas incurrere volumus quoscumque dantes in his auxilium, consilium, vel favorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quovis prætextu, aut quæsito colore, præter a jure communi propositas, & constitutas pœnas in exercentes monopolia, quibus talia committentes omnino obnoxios esse volumus, ac præsenti nostro edicto sancimus, ne super

Innovatio literarũ Adriani VI. illarumque ampliatio, & extensio ad Comitatum Rossilionis.

Pena in Tabelliones. per contractibus prædictis, quos omnino reprobamus. Tabelliones, vel Notarii publici, sive Apostolica, aut Imperiali, Regali, vel alia quacumque creati fuerint auctoritate, aliquod Instrumentum conficere, vel in protocollum redigere, vel aliquam scripturam, etiam privatam desuper conscribere pro cautela simplici audeant, vel præsumant, quod si secus fecerint, in Tabelliones, tamquam crimen falsi committentes animadvertatur, & ad eadem, & alia quæcumque munera, publicasque functiones perpetuo inhabiles sint.

Æterna maledictio in eos, qui præmissis prohibitionibus non obtēperaverint, & aliæ pęnæ. §.4. Eos vero, qui in aliquo prædictorum contravenerint, pręter dictas sententias, censuras, & pœnas maledictioni æternæ, qua ex parte Omnipotentis Dei in scriptis ferimus, ac infamiæ perpetuæ, & crimini Monopolii, & indebitarum, & iniustarum usurarum, confiscationis, ac privationis bonorum quorumcumque immobilium, seu jurisdictionalium, ac feudorum omnino esse subiectos, & Christi Corpore, & Ecclesiæ Dei unitate separatos, ac omni, & quocumque Beneficio, & Officio Ecclesiastico, vel sæculari, sive temporali, sive perpetuo existere privatos, & ad illa inhabiles esse statuimus, & declaramus, & in casibus prædictis, absolutionem a sententia excommunicationis, Nobis, & Romano Pontifici, præterquam si in articulo mortis constituti fuerint, reservamus.

Clausulæ. §.5. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiamsi S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores fuerint, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executores præsentis Cōstitutionis. §.6. Mandantes omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, ceterisque Ecclesiarum Prælatis quacumque auctoritate, & dignitate fulgentibus Comitatus prædicti, quatenus prædictas literas, & in eis contenta quæcumque in eorum, necnon singulorum Parochialibus, & aliis Ecclesiis, si id necessarium esse judicaverint, publicent, seu publicari faciant, & ab omnibus exacte servari curent.

Derogatio contrariorum. §.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indul. hujusmodi mentionem.

Fides transūptorum. §.8. Ceterum, quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca deferri, in quibus eadem publicari debent; volumus, quod illarum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate &c.

Exceptionem ignorantiæ ad mittendam nō esse. §.9. Et ne aliqui ex eo, quod notitia prædictarum literarum ad eos non pervenerit, se excusare possint, volumus eorum transumpta, etiam ut præfertur, impressa, & in singulis Cathedralium, & Metropolitanarum Ecclesiarum dicti Comitatus valvis affixa veræ, & realis publicationis, & intimationis vim, & effectum sortiantur, ac omnes, & singulos, quos ille concernunt, perinde afficiant, ac si singulariter, & personaliter singulis intimatæ forent.

Dat. die 2. Maii 1582. An. XI. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 2. Maii 1582. Pon. nostri Anno XI.

CL.

De Electione, numero, & qualitatibus Magistrorum Sacræ Theologiæ, de cetero in Provinciis Italiæ eligendorum ex Ordine Fratrum Eremitarum S. Augustini.

Alia de hoc Ordine lege apud Alex. IV. Constit. XXIX. Licet *Tom. III. fol.* 373.

Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis Eremitarum S. Augustini Provinciarum Italiæ.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium. Dominicum gregem sollicitudini nostræ commissum, internis oculis perspicimus introspicientes, Religiosorum, & eorum, qui mundanis abiectis illecebris, Altissimo in humilitatis spiritu famulantur, præcipuam curam gerere, & ea quæ professioni illorum adversari, seu quomodolibet illorum quietem, & felicem statum perturbare posse videntur, de medio tollere, quantum ex alto Nobis conceditur, satagentes, mentis nostræ aciem ad Ordinem vestrum ab ipso Sancto Aurelio Augustino institutum præcipua cura convertimus.

Causæ huius Cōstitutionis. §.1. Cumque inter vos summa cum totius agri Dominici fertilitate, quamplurimi sacris literis operam navantes, ad Lectoris, Baccalaurei, & postremo Magistri seu Doctoris in Sacra Theologia gradum promoveri, & promoti certis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, & superioritatibus, juxta Ordinis, & regulæ vestræ, statutorum, & institutionum formam, & continentiam frui, & gaudere consueverint. Et propterea multi propriis potius quam communibus commodis servientes, seipsos publicis officiis, oneribus, & laboribus subtrahere satagentes, ad Magisterii, seu Magistri sive Doctoris gradus properantes anhelant, illum modis omnibus ambientes adeo, ut nisi malo hujusmodi celeriter occurratur, brevi tempore dubitandum sit, ne plures Magistri, quam discipuli in vestro Ordine, præsertim in Provinciis Italiæ reperiantur, & cum omnes privilegio Magisterii, seu Magistri, vel Doctoris suffulti fuerint, nemo qui necessaria singulorum Monasteriorum, seu domorum vestrarum munia exercere ve-

velit, reliquus futurus sit. Unde factum est, ut Fratres Eremitæ Ordinis vestri Provinciarum extra Italiam constitutarum, Magistros, seu Doctores, nisi magna cum cautela, & parvo in numero a certis annis citra non admiserint, nec admittant de præsenti.

Præscriptio numeri & qualitatum, Magistrorum in Theologia eligendorum.

§.2. Nos igitur malis hujusmodi occurrere, & utilitati vestrum omnium consulere, & ut posthac nonnisi idonei, & in numero decenti ad magisterium, sive Magistri, aut Doctoris gradum promoveantur, providere volentes, Prædecessorum nostrorum, & præsertim felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi, qui alias per suas literas, sub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, quinto Kalendas Maii, Pontificatus sui Anno decimotertio, Ordinis Fratrum Prædicatorum Magistros hujusmodi creandi modum, & normam præscripsit, inhærentes, Motu proprio, non ad vestram, seu alicujus vestrum super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex nostra certa scientia, & spontanea voluntate, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, statuimus, decernimus, ordinamus, volumus, mandamus, vetamus, & prohibemus, ne posthac Prior Generalis Ordinis vestri pro tempore existens, neque etiam ipsum Capitulum generale capitulariter congregatum, aut quodcumque Capitulum sive Congregatio Provincialis, cujuscumque Provinciæ intra Italiam constitutæ, sive alii quicumque, quacumque ecclesiastica, sive mundana præfulgeant dignitate, & potestate, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, prætextu cujuscumque consuetudinis, etiam immemorabilis, sive privilegii, aut indulti Apostolici ex quacumque causa quomodolibet pro tempore, etiam Motu proprio per quoscumque Prædecessores nostros aut Nos forsan concessi, & innovati, quoscumque quantumcumque idoneos, & habiles ad Magisterium, sive Magistri, aut in Sacra Theologia Doctoris gradum, & dignitatem quomodolibet efferre, aut promovere, seu efferri, & promoveri permittere possit, aut valeat, audeat, seu præsumat, nisi singulis sex annis in singulis Capitulis Generalibus, coram Definitoribus, & in ipso Definitorio, & non ultra duos ex singulis Italiæ Provinciis, seu Congregationibus, ac alias modis, formis, locis, temporibus, & a personis infrascriptis examinandos, & approbandos, videlicet, ut in Capitulis Provincialibus, a vobis, & singulis vestris Italiæ Provinciis, seu Congregationibus, statutis temporibus celebrari solitis ex vobis ipsis, & ex singulis quibusque respective Provinciis, seu Congregationibus, si fieri possit, sin autem ex vicinioribus, viri Magistri in Sacra Theologia moribus, & doctrina idonei duo, qui ad Magisterii gradum, modo, & forma infrascriptis promovendos examinare, & in eorum & cujuslibet eorum vitam, & mores inquirere, illorumque concursus audire, ut de eo, sive eis recte judicare possint, & valeant, eligantur, jurentque Electi ipsi, se solo Religionis zelo, omni humano affectu postposito, illos sese electuros, quos vita, moribus, & doctrina idoneos, seu idoneiores ex suæ cujusque conscientiæ judicio judicabunt.

Experimentū, & examen eorumdem.

§.3. Omnes vero, & singuli de singulis quibuscumque Italiæ Provinciis, seu Congregationibus respective, qui se ad Magistri, seu Magisterii, vel doctoratus hujusmodi gradum, & dignitatem ascendere posse confident, ex ipsis quibusque respective Provinciis, seu Congregationibus (si aderunt) sin autem, etiam ex aliis, dummodo promovendi ipsi ad aliquod Monasterium illius Provinciæ, in qua promovendi fuerint, transferantur, & ab eo in filios legitime suscipiantur, summa cum diligentia, & maturitate ab Electis hujusmodi examinentur, & in eorum omnium, & singulorum scientia, & doctrina periculum fiat, & experientia, & centum formatis schedulis distinctiones, & punctos ex quatuor Magistri sententiarum libris, vigintiquinque scilicet ex libro quolibet exceptos continentibus, illisque in urnam conjectis, singulæ forte extrahantur, quæ singulis promovendis incontinenti assignentur, & super schedulis ipsis sive punctis sibi assignatis, qui forte obvenerint, singuli promovendi, vigintiquatuor horarum spatio in præsentia duorum, sicut præmittitur, Electorum, & aliorum doctorum virorum, ac Patrum vocalium ipsius Capituli Provincialis, lectionem, ut vocant, scholasticam legere, & ex ea conclusiones suo arbitrio disputandas proponere, & contra ipsos omnes, & singulos, sicut præfertur, legentes, & substentantes Magistri graduati sic ut præfertur, Electi, seu alias præsentes, saltem tres Magistri arguere, & contradicere teneantur. Et insuper inter promovendos ipsos fiat concursus, ut quis eorum alio, seu aliis magis idoneus repertus fuerit, aliis posthabitis, præferatur, Examinibus vero, & concursibus singulis in suis quibusque Provincialibus Capitulis modo, & forma præmissis, perfectis, omnes, & singuli, qui examinibus, & concursibus ipsis, sicut præfertur, electi præfuerint, prævio eorum, & cujuslibet ipsorum juramento, singulis pro suis conscientiis solum Deum, & Religionis Christianæ profectum præoculis habentes, omni, & quocumque alio affectu postposito, quos idoneos, seu magis idoneos reputaverint, in schedula eorum, & cujuslibet eorum propria manu scripta, seu subscripta adnotare, & Priori Generali in generali Capitulo quolibet sexennio celebrari solito coram Definitoribus, seu majori illorum parte, & in ipso definitorio, & non alibi, sub pœna excommunicationis præsentare curabunt.

Facultas Prioris Generalis eos promovendi.

§.4. Ex ipsis autem modo, & forma præmissis, & singulis Provinciis, seu Congregationibus electis examinatis, & pro idoneis, seu magis idoneis approbatis, & receptis Prior generalis pro tempore existens, in loco ipso definitorii, & non alibi, & coram ipsis Definitoribus, seu majori illorum parte,

te, duos, & non plures singulis sex annis, & in Generali Capitulo ex singulis Italiæ Provinciis, seu Congregationibus eligere, illosque in Sacra Theologia Magistros, sive Doctores creare, & facere, auctoritate nostra possit, & valeat, sicque per ipsum Priorem Generalem assumpti, & promoti, in ipsa Sacra Theologia Magistri vere, & realiter, ubique, tam tota Italia quam extra in quacumque Provincia, vel Congregatione censeantur, & existant, omnibusque, & singulis gratiis, privilegiis, exemptionibus, praeminentiis, & superioritatibus, tam a jure communi, quam statutis, & consuetudinibus Ordinis vestri in Sacra Theologia Magistris, & Doctoribus concessis, & indultis, & quibus alii quicumque in Sacra Theologia Magistri, seu Doctores in publicis quibuscumque Gymnasiis, aut Universitatibus ad Magisterii, seu Magistri, vel Doctoris gradum promoti, & assumpti, uti, frui, potiri, & gaudere soliti sunt, & consueverunt, utunturque, potiuntur, & gaudent, uti, frui, potiri, & gaudere possint, utanturque, fruantur, potiantur, & gaudeant, libere, & licite, ac pacifice, & quiete. Nos enim tibi dilecto filio Priori generali moderno, & pro tempore existenti, modo, & forma præmissis a Provincialibus Capitulis electos, & pro tempore eligendos, etiam absque alicujus loci Ordinarii, sive Collegii, aut Universitatis, sive Studii, aut Gymnasii generalis, sive illius Rectoris, aut cujuscumque Administratoris quocumque nomine nuncupati, & quacumque Ecclesiastica, seu mundana auctoritate, & potestate fungentis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis licentia, ad Magisterii, sive Magistri, seu Doctoris in Sacra Theologia hujusmodi gradum, præeminentiam, dignitatem, auctoritatem, & facultatem promovere, illisque omnibus, & singulis Magistri, seu Doctoris in Sacra Theologia insignia, auctoritates, facultates, & potestates singulis Magistris, & Doctoribus in ipsa Sacra Theologia, per Nos, aut quoscumque locorum Ordinarios, sive Visitatores, Collegia, Studia, Gymnasia, illorumque Rectores, sive Administratores quoscumque, aut alias quascumque personas, quacumque auctoritate, & potestate suffultas, & S. R. E. Cardinales, & de latere nostro Legatos, vel etiam quæcumque loca concedi solita, ipsis, sicut præfertur, electis, examinatis, & approbatis, quos ex singulis Provinciis, modo, & forma præmissis prævia de more professione fidei, & in Magistros, seu Doctores assumpseris, dare, indulgere, concedere, & attribuere, etiamsi Capitulum Generale hujusmodi in Alma Urbe nostra, aut alibi, ubi Nos, & Curiam nostram Romanam tunc temporis commorari contigerit, aut in aliis quibuscumque Civitatibus, in quibus Gymnasia, & Studia generalia vigere dignoscuntur, aut in futurum quomodolibet erigentur, fieri, & celebrari contigerit, plenarie concedimus, & indulgemus, præsentium per tenorem.

Revocatio privilegii quibuscumque concessi.

§.5. Decernentes, & districte præcipiendo mandantes, ne quisquam vestrum, qui posthac cujuscumque privilegii, etiam a Nobis, & Successoribus nostris, etiam Motu proprio concessi, aut alias quomodolibet impetrati prætextu, ad cujuscumque Doctoratus, aut Magisterii gradus, etiam a quibuscumque locorum Ordinariis, etiam S. R. E. Cardinalibus, aut de latere Legatis, sive in quibuscumque Gymnasiis, aut Universitatibus in posterum promoti fuerint, Magistri, aut in S. Theologia Doctoris titulum, nomen, insignia, aut præeminentiam, seu privilegia, & exemptiones quascumque usurpet, aut usurpare, sive alias, aut aliter quam modo, & forma præmissis, concessis uti quomodolibet publice, vel occulte audeat, seu præsumat sub pœna privationis ceterorum graduum, & inhabilitatis ad Magisterium, etiamsi aliquibus per Nos, aut Successores nostros, ac Sedem Apostolicam, ut in Sacra Theologia vere, & realiter Magistri, seu Doctores sint, & existant, & omnibus gratiis, privilegiis, exemptionibus, & indultis, quibus ceteri Magistri, & Doctores potiri, & gaudere consueverint, potiantur, & gaudeant, quomodolibet concessum extiterit. Interdicentes etiam, prout earumdem præsentium tenore interdicimus, omnibus, & singulis Italiæ Provinciis prædictis, & quibuscumque Congregationibus vestris, ne quemquam ad Magisterium, sive Doctoratum approbare, aut proponere, aliter, alibi, aut alias, quam præscriptis modis, formis, personis, & locis, ac temporibus possint, aut valeant, quovis quæsito colore, vel ingenio.

Executorum deputatio.

§.6. Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Jacobo Episcopo Portuensi moderno, ac pro tempore existenti Ordinis vestri Protectori, necnon Mediolanensi Archiepiscopo, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ nostræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes nostras literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra, aut alicujus vestrum fuerint requisiti, seu eorum alter fuerit requisitus, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia, & singula ab omnibus, & singulis, quos tangunt, seu tangere poterunt quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari. Contradictores quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas, per eos, seu eorum alterum inflictas, & comminatas sæpius aggravando, & reaggravando, etiam invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus felicis recordationis, Gregorii Decimi, ac Bonifacii Octavi

vi Prædecessorum nostrorum de una, & Concilii generalis de duabus dietis dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dictas non trahatur, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis, etiam Mare magnum appellatis, ex quacumque, etiam onerosa, & necessario exprimenda causa, tam vobis, & Ordini vestro, quam singulis vestris Provinciis, Congregationibus, & domibus, seu Monasteriis, aut particularibus personis, quam etiam quibuscumque locorum Ordinariis, etiam S. R. E. Cardinalibus, aut de latere Legatis, vel etiam Gymnasiis, & Studiis, seu Universitatibus quibuscumque, etiam Magistros ipsos in Sacra Theologia creandi, & promovendi modum, formam, & normam præscriben. etiam cum quibusvis etiam insolitis, & efficacioribus, ac derogatoriarum derogatoriis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio concessis, & innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

D.P.An.XII. 25. Junii. Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 25. Junii 1583. Pont. nostri Anno XII.

CLI.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Dismembratio tertiæ partis fructuum ab uno Canonicatu, & Præben. quarumcumque Ecclesiarum Cathedralium, & Metropolitanarum Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum, & applicatio eorumdem Officio SSmæ Inquisitionis dictorum Regnorum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX iniuncti Nobis Apostolici muneris, debito inducimur, & rationis ordine suadente curare tenemur, ut his, qui pro Fidei Catholicæ conservatione, & puritate, ac hæresum extirpatione jugiter laborare non cessant, pro eorum comoda sustentatione, ac necessitatibus sublevandis, & onerum illis incumbentium supportatione, congruæ subventionis auxilia ex Christi Domini patrimonio ministrentur.

Facti series. §. 1. Cum itaque sicut carissimus in Christo filius noster Philippus Portugalliæ, & Algarbiorum Rex Catholicus suo, & dilectorum Filiorum Generalis, & aliorum Inquisitorum hæreticæ pravitatis in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis existentium, nominibus exponi Nobis nuper fecit, Officium Sanctæ Inquisitionis in dictis Regnis institutum gravium impensarum mole ita gravatum existat, ut ad Generalis, & aliorum Inquisitorum prædictorum, Ministrorumque, & Officialium congruam substentionem, onerumque ipsi Officio diversimode incumbentium supportationem annuus redditus quatuordecim millium cruciatorum non sufficiant, redditus autem, & proventus ipsius Officii ad decem mille ducat. annuatim non ascendant, ac proinde Officium ipsum non parvo subventionis auxilio indigere noscatur. Nos qui alias procurante clar. mem. Sebastiano Regnorum prædictorum Rege asserente redditus, & proventus annuos Officii prædicti summam quinque millium cruciatorum non excedere ab uno, & una Ulixbonen., & Elboren., ac Colimbrien. duas tertias partes, ex singularum vero aliarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum Ecclesiarum Regnorum prædictorum Canonicatibus, & præbendis, quibusdam exceptis etiam tunc vacan. seu qui primo quovis modo vacare contingeret, medietatem omnium, & singulorum fructuum, reddituum, & proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum, ac distributionum quotidianarum, solis præsentibus, & divinis interessentibus dari, & per eos lucrari solitarum ab ipsis Canonicatibus, & Præbendis dismembravimus, & separavimus, illaque eidem Officio perpetuo applicavimus, & appropriavimus, prout in nostris desuper in forma Brevis confectis literis plenius continetur.

Causa Constitutionis edendæ. §. 2. Et sicut accepimus dismembratio, & applicatio hujusmodi effectum sortitæ non sunt, ejusque Fidei Catholicæ conservationem, & puritatem summopere affectamus, Officii prædicti indemnitati in partem saltim consulere, & ut impensas prædictas commodius perferre valeat, de aliquo subventionis auxilio providere volentes, necnon fructuum, reddituum, & proventuum eidem Officio alias quomodolibet, Apostolica, vel alia auctoritate applicatorum seu unitorum quantitates, qualitates, verosque annuos valores, ac prædictarum, seu quarumcumque aliarum literarum, unionum, seu applicationum hujusmodi tenores, continentias, & formas, præsentibus pro expressis habentes, ac posteriores dismembrationem, separationem, & applicationem penitus abrogantes, cassantes, irritantes, & annullantes, Philippi Regis, & Inquisitorum prædictorum Nobis super eo porrectis supplicationibus inclinati ab uno, & una ex Ulixbonen., & Elboren., ac Colimbrien. medietatem, & singularum vero aliarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum Ecclesiarum Regnorum prædictorum ab uno, etiam, & una Canonicatibus, & Præbendis Theologalibus, Doctoratibus, & Pœnitentialibus tamen exceptis etiam nunc actu vacan., seu qui primo per cessum, vel decessum aut quamvis aliam dimissionem, vel amissionem,

Dismembratio fructuum Canonicatuum, seu Dignitatuum Cathedralium, ut infra.

nem, aut privationem illos ad præsens obtinentium, seu alias quovis modo, & ex quorumcumque personis, etiam apud Sedem Apostolicam, etiam in aliquo ex mensibus Nobis, aut Romano Pontifici pro tempore existenti, & Sedi hujusmodi reservatis, etiam Ordinariis Collatoribus per Constitutiones Apostolicas nunc, & pro tempore editas, seu literas alternativarum aut etiam alia privilegia, & indulta hactenus concessa, vel in posterum concedenda vacare contigerit, & tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranen. statuta Concilii ad dictam Sedem legitime devoluta, ipsique Canonicatus, & Præbenda, dispositioni Apostolicæ specialiter, vel ratione cujusvis etiam nostræ, vel alicujus Cardinalis viventis, in Romana curia præsentis familiaritatis continue commensalitatis, aut aliarum quavis causa, non tamen ex causa resignationis generaliter reservati existant, & super eis lis inter aliquos, cujus statum, & merita nominaque, & cognomina Judicum, & Collitigantium, necnon singulorum Canonicatuum & Præbendarum prædictorum fructuum, redditiuum, & proventuum veros annuos valores præsentibus pro expressis etiam habentes, tertiam partem omnium, & singulorum fructuum, redditiuum, & proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum, ac etiam distributionum quotidianarum solis præsentibus, & divinis Officiis interessentibus, dari, & per eos lucri fieri solitarum auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo separamus, & dismembramus, illasque sic separatas, & dismembratas eidem Officio, ita quod liceat modernis & pro tempore existentibus generali, & aliis Inquisitoribus, Ministris, & Officialibus prædictis singulas partes dismembratas, ac separatas prædictas per se, vel alium, seu alios propria auctoritate, & ex integris fructibus mensarum Capitularium percipere, exigere, levare, locare, dislocare, arrendare, atque in suos, & dicti Officii usus, & utilitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

Clausulæ.

§.3. Decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, aut intentionis nostræ, seu quovis alio prætextu, seu causa annullari, invalidari, vel impugnari, aut per loci Ordinarios, aut Capitula Ecclesiarum prædictarum, seu alios quoscumque revidere, vel examinari nullatenus posse, minusque sub similium, aut dissimilium separationum, dismembrationum, applicationum, appropriationum, concessionum, assignationum, aut aliarum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus minime comprehendi posse, sed tamquam in fidei favorem emanatas, ab illis semper exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & reintegratas esse, & censeri, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus Nostris de unionibus committendis ad partes, vocatis interesse habentibus, & exprimen. valorem, necnon Lateranen. Concilii, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohiben., aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon singularum Ecclesiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis iisdem Ecclesiis, illarumque Præsulibus, Superioribus, Capitulis, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem prædictam, Motu proprio, & ex certa scientia, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exceptio de Canonicatibus, quarum redditus non excedat 200. cruciatos.

§.5. Volumus autem, quod ubi fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta, ac distributiones aliquorum ex Canonicatibus, & Præbendis primo vacaturis prædictis ad ducentos cruciatos monetæ Portugalliæ secundum communem extimationem prædictam annuatim non ascendent, ex illis ea tantum pars, quæ valorem annuum centum cruciatorum similium excedet separata, & dismembrata, in dicto officio applicata censeatur, ita ut ipsos Canonicatus, & Præbendas pro tempore obtinentibus centum cruciati ad minus annuatim remaneant, quodque Canonicatus, & Præben. hujusmodi, a quibus partes prædictorum fructuum dismembrari contigerit, aliquibus idoneis viris, qui onera consueta illis incumbentia cum residuo fructuum illis remanentium supportent, conferantur.

Dat. die 28. Junii 1583. An.XII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 28. Junii 1583. Pontificatus Nostri Anno XII.

De-

CLII.

Declaratio præcedentiæ inter Ordines Mendicantium, & inter Confraternitates Laicorum in processionibus.

Adverte quod Pius V. generaliter dedit Præcedentiam Fratribus Prædicatoribus Ordinis S. Dominici ante alios Mendicantes, ut in ejus Constit.XCIV. Divina. *Tom.IV. Par.III. fol.30.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EXposcit Pastoralis Officii munus, cui disponente Domino præsidemus, ut ad ea sollicite intendamus, per quæ discordiarum, & litium, ac controversiarum quarumlibet, præsertim inter personas Ecclesiasticas materia tollatur.

Causa Constitutionis. §.1. Sane Nobis nuper innotuit, quod in multis Civitatibus, & Diœcesibus diversarum Mundi partium nonnullæ lites, causæ, & controversiæ inter Fratres Mendicantes, aliæ etiam similes lites, & controversiæ inter Confratres Christifidelium, super præcedentia vel jure præcedendi, ortæ jam sint, & oriri facile possint.

Extinctio litium. §.2. Nos considerantes lites, causas, & controversias hujusmodi in Ecclesia, præsertim inter religiosas personas, quæ relictis mundi vanitatibus famulatum, & votum suum in humilitatis spiritu Domino, & Deo nostro, qui se pro Nobis usque adeo humiliavit, ut formam servi acciperet, exhibere, & persolvere profitentur, non modicam illi præclaræ, Deoque præcipuæ dilectæ virtuti, quæ est humilitas, labem infundere, populoque scandalum generare, ac propterea illas omni ratione submovendas, publicæque Religionis tranquillitati, ac Ministrorum Ecclesiasticorum reconciliationi, & mutuæ dilectioni quamprimum consulendum esse rati, ac supremam huic negocio manum apponere volentes, necnon causas, lites, seu controversias hujusmodi ubilibet, & coram quibusvis Judicibus motas, & in quibusvis instantiis indecisas pendentes ab eisdem Judicibus harum serie ad Nos advocantes, illasque penitus extinguentes, eisdemque Fratribus Mendicantibus, ac Confratribus super præmissis perpetuum silentium imponentes.

Diffinitio differentiæ circa præcedētiam. §.3. De Nobis attributæ potestatis plenitudine volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod quicumque ex dictis Fratribus Mendicantibus inter se de præcedentia hujusmodi contendentibus, aut Confratribus Confraternitatum prædictarum, inter quos lites, & causæ præmissorum occasione ortæ jam sint, seu oriri contigerit in futurum, qui in quasi possessione præcedentiæ ac juris præcedendi sunt, ii, (quibuscumque reclamationibus, protestationibus, appellationibus, & aliis subterfugiis prorsus remotis, & cessantibus, & postpositis) in processionibus tam publicis quam privatis præcedere debeant. Quando vero non probetur, aut non constet de quasi possessione præcedentiæ hujusmodi, inter Fratres quidem Mendicantes, ii, qui antiquiores in loco controversiæ, inter Confratres vero inter se litigantes ii, qui prius saccis usi sunt, in processionibus tam publicis quam privatis præcedere debeant, ita ut si contigerit nova Monasteria, aut domus alicujus Ordinis Mendicantium in loco, in quo alterius Ordinis ex dictis Mendicantibus Monasteria aut domus prius erecta, & instituta sint, ille Ordo, qui prius Monasterium, seu domum in loco habuerit, præcedat.

§.4. Præterea quia inter prædictos Ordines plerumque alia in Processionibus, & alia in Conciliis Generalibus, & aliis actibus publicis sive privatis, ratio circa modum præcedendi servatur, nolumus per præsentes prærogativis dictorum Ordinum, quoad præcedentias hujusmodi, quæ propriis Ordinibus, præterquam in Processionibus prædictis debentur, aut Fratribus Capuccinis nuncupatis, qui in Processionibus publicis sub Conventualium Sancti Francisci, aut Minorum de Observantia Fratrum nuncupatorum, Cruce, ut solent, incedere possint, aliquod præjudicium generari. Declaratio diffinitionis.

§.5. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Clausula sublata.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum, Congregationum, Domorum, ac Confraternitatum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Volumus autem ut præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides, tam in judicio quam extra adhibeatur, quæ præsentibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Transumptorum fides.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris die 25. Julii, 1583., Pontificatus nostri Anno XII. D.P. An.XII. 25. Julii.

Confir-

CLIII.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Confirmatio erectionis quorumdam Monasteriorum Ordinis Monachorum S. Pauli primi Heremitæ in Ungaria, Polonia, Istria, ac Dalmatia, & Privilegiorum.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium, & facti series.

§.1. CUM inter alios Religiosorum Ordines, quibus fides Catholica, quasi gemmis rutilantibus illustratur Ordo, quem B. Paulus primus Heremita deserti loca petens vitæ sanctimonia, & institutis eximiis instituit, singulari quodam splendore refulgeat, convenit, Nos illum, illiusque Monasteria omnia specialibus favoribus, & gratiis prosequi: Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Generalis, & Monachi ipsius Ordinis, quod nonnulla ejusdem Ordinis Monasteria, seu Domus, aut loca, tam in Hungariæ, & Poloniæ Regnis, quam Istria, & Dalmatia, sive Sclavonia, dudum erecta, & instituta fuerunt, ipsique erectiones, & institutiones dictorum Monasteriorum, seu domorum, aut locorum per Nos approbari, & confirmari desiderant.

Confirmatio, & approbatio omnium Domorum, & donationum his factarum Ordinis Sancti Pauli primi Eremitæ.

§.2. Quare pro parte eorumdem Generalis, & Monachorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum desiderio in præmissis annuere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos Monasteriorum, seu Domorum, aut locorum prædictorum situationes, qualitates, quantitates, denominationes, nuncupationes, & veros annuos valores, ac quarumcumque scripturarum desuper confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnes, & singulas erectiones, & institutiones, quorumcumque dicti Ordinis B. Pauli primi Heremitæ Monasteriorum, Domorum, seu locorum in Ungariæ, & Poloniæ Regnis, ac Istria, & Dalmatia, seu Sclavonia hujusmodi, eorumque privilegia, libertates, facultates, favores, gratias, immunitates, & indulta, quatenus in usu sint, & Sacris Canonibus, & præsertim Concilii Tridentini Decretis non adversentur, necnon quascumque donationes, & legata bonorum, & rerum illis per quoscumque facta, & inde secuta omnia, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, necnon omnes, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausulæ, & executionis mandatum.

§.3. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quo circa Venerabili fratri Episcopo Zagabrien., ac dilectis filiis nostro, & Sedis Apostolicæ in illis partibus existenti Nuncio, ac Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Generalis, & Monachorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari. Non permittentes Monachos, & quasvis alias personas dictorum Monasteriorum seu locorum, aut domorum, desuper a quoquam quomodolibet molestari. Contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus felicis recor. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis concessionibus, seu unionibus, aut aplicationibus desuper factis, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excomunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum.

§.5. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca, ubi necesse fuerit, defferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod transumpto præsentium literarum, sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici munito, & manu Notarii &c.

Dat. die 25. Julii 1583. An.XII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 25. Julii, 1583. Pontificatus nostri anno duodecimo.

CLIV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio diversorum Privilegiorum pro Doctoribus Philosophiæ, & Medicinæ Collegiorum Bononien.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series.

§.1. TAnta sunt, quæ per Philosophiæ, & Medicinæ scientiam humanæ vitæ commoda afferuntur, ut illarum professores, qui pro publica utilitate laborare non cessant, Sedis Apost. benignitatem in eorum petitionibus, & votis experiri, & amplioribus in dies ornamentis decorari promereantur. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Doctores Philosophiæ, & Medicinæ Collegiorum nostræ Civitatis Bononiæ per dilectum filium nostrum Philippum tituli S.Sixti Presbyterum Cardinalem Boncompagnum nuncupatum, quod ipsi cupiunt Privilegia, immunitates, facultates, libertates, & indulta ipsis Collegiis a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, ac Imperatoribus, & Regibus, aliisque Principibus concessa, ut perpetuæ fir-

firmitatis robur obtineant, nostræ approbationis munimine approbari. Quare Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut eorum votis annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

Causa Constitutionis edendæ, & confirmatio Privilegiorum.

§.1. Nos igitur qui liberalium artium Professores speciali dilectione prosequimur, Collegiorum prædictorum singulares Personas quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, immunitates, præeminentias, facultates, prærogativas, libertates, gratias, & indulta Collegiis prædictis, tam ab ipsis Pontificibus Prædecessoribus nostris, quam ab Imperatoribus, & Regibus Romanis, ac aliis Principibus concessa, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, haberi volumus pro expressis, quatenus sint in usu, & Sacris Canonibus, ac præsertim Decretis Concilii Tridentini non repugnent, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, eaque firmiter observari debere decernimus, supplentes omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem.

Doctores artium liberalium Philosophiæ & Medicinæ creat Equites auratos.

§.3. Et nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per Prædecessores nostros, Imperatores, Reges, aliosve Principes concessa sunt, Apostolica auctoritate tenore præsentium de novo concedimus, ac omnes, & singulos Doctores in artium liberalium Philosophiæ, & Medicinæ Collegiis hujusmodi cooptatos præsentes, & futuros milites, & equites auratos auctoritate Apostolica earumdem tenore præsentium creamus, constituimus, ac aliorum militum, & equitum auratorum numero, & consortio favorabiliter aggregamus, eosque pro talibus haberi, nominari, & reputari, necnon omnibus, & singulis prærogativis, privilegiis, & exemptionibus, favoribus, gratiis, & indultis, quibus ceteri Milites, & equites aurati de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, gaudere libere, & licite posse, & debere decrevimus.

Facultas aggregandi Doctores ad militiam auratam cum aliis privilegiis.

§.4. Et insuper eisdem Doctoribus quoscumque, quos Militari dignitate, & honore dignos esse putaverint, hujusmodi dignitate, & honore cum solita militaris cinguli & calcarium deauratorum exhibitione decorandi, & aliorum Militum, & equestrium virorum Ordini aggregandi, plenam, & liberam auctoritate & tenore prædictis auctoritatem, & facultatem concedimus. Præterea quod omnes, & singuli in Collegiis hujusmodi ad Doctoratus, vel Magisterii, seu licentiaturæ, aut alios gradus pro tempore promoti omnibus, & singulis antelationibus, privilegiis, prærogativis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, honoribus, facultatibus, gratiis, favoribus, & indultis, quibus alii Doctores licentiati, & graduati in quibuscumque aliis Universitatibus, tam citra, quam ultra Montes ad Doctoratus, vel Magisterii, aut licentiaturæ gradum juxta illorum ritus, & mores promoti, de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, perinde ac si Doctoratus, Magisterii, licentiaturæ, & alios gradus hujusmodi in eisdem Universitatibus juxta illorum ritus, & mores suscepissent, libere, & licite possint, & valeant, prædicta auctoritate Apostolica earumdem tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

Mandatur executio.

§.5. Quocirca Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Bononien., & Episcopo Imolen., & dilecto filio Abbati Monasterii S. Stephani Ordinis S. Benedicti Bononien., per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Doctorum prædictorum, seu aliquis eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos, quos præsentes literæ concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, & quibusvis aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Cancellariæ Apostolicæ per Nos, & Sedem eamdem in contrarium forsan pro tempore editis, necnon legibus Imperialibus, statutis, & consuetudinibus, etiam Civitatum, & locorum, ac illorum reformationibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon quibusvis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, etiam quibusvis Universitatibus Studiorum Generalium, Collegiis, etiam Archivii Romanæ Curiæ, & quibusvis aliis locis, etiam ad instantiam Imperatoris, Regum, & Reginarum, Du-

cum, Principum, & aliorum Dominorum temporalium concessis approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim a dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 25. Julii 1583. An.XII.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die vigesima quinta Julii, 1583. Pontificatus nostri Anno XII.

CLV.

Forma publicandi resignationes beneficiorum Ecclesiasticorum, in Curia, & extra.

Quæ autem resignationes ab Episcopis admitti possint, definivit Pius V. in Const.LXXX. Quanta *Tom.IV. Par.III. fol.*10. *Formamque desuper literas Apostolicas expediendi præfinivit in Const.L.* Cogit *T.IV. Par.II. fol.*360.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa Constitutionis.

HUmano vix judicio ita bene quicquam, & providenter sanciri potest, quin usus sæpe aperiat, doceatque id, quod salubre fore credebatur, minus experiendo prodesse, quod in illis Constitutionibus, quas ad prohibendas simulatas, occultasve beneficiorum ecclesiasticorum resignationes diversi Romani Pontifices multifariam ediderunt, & fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster novissime promulgavit, cognoscimus accidisse.

Omnes resignationes, & jurium concessiones publicari debent intra sex menses, si beneficia sint citra mõtes, si vero ultra, intra novem.

§.1. Nos hoc malum, prout occasio necessitasque postulat, coercere volentes statuimus, ut posthac omnes, & quæcumque resignationes, etiam causa permutationis, ac commendarum, & etiam literis Apostolicis non confectis, & possessione non habita, necnon litis, & jurium quorumcumque concessiones, & retrocessiones, quæ deinceps de quibuscumque beneficiis ecclesiasticis, in nostris seu Romani Pontificis pro tempore existentis manibus, ac etiam coram Notario publico, & testibus fient, & a Nobis, vel illo, seu nostro, vel illius mandato admittentur, & super eis provisiones, & quæcumque aliæ dispositiones, sive temporales, sive perpetuæ, aut ad hoc mandata Apostolica, sub quacumque forma, & quibuscumque etiam S. R. E. Cardinalibus, ac piis locis quocumque privilegio suffultis facta publicari debeant cum literis Apostolicis desuper confectis, intra sex menses, si beneficium citra montes fuerit, ultra vero intra novem a data concessionis gratiæ, non autem a die præstiti super ea consensus numerando, etiam si postea concessio gratiæ hujusmodi ex quavis causa, diversisque subsequentibus datis, ac quotiescumque, & quovis modo reformata, & valida reddita fuerit, pluresque, & quotquot in alium, vel alios cessiones, ac etiam in ipsummet primum resignantem, vel cedentem, retrocessiones termino prædicto nondum elapso intercesserint, ita ut unicus dumtaxat terminus omnibus his successivis cessionibus, ac retrocessionibus decurrat, ut qui postremus gratiam habuerit, publicationem hujusmodi facere, ceteraque omnia hic præscripta intra eumdem terminum præstare teneatur.

Forma publicandi resignationes, & cessiones.

§.2. Ipsa autem publicatio in Cathedrali, & in beneficii Ecclesia, vel Ecclesiis, si in pluribus illud sit, fiat ubique, dum frequens populus ad Missarum solemnia convenerit, palam omnibus literæ Apostolicæ prædictæ, earumve transumptum authenticum exhibeatur, claraque, & intelligibili voce resignatio, cessio hujusmodi, ac beneficii qualitas, invocatio, nominaque, & cognomina resignantis, seu cedentis, ac illius in cujus favorem gratia hujusmodi facta est, pronuncientur, ita ut hæc omnia possint ad notitiam omnium ibi existentium verisimiliter pervenire, scriptoque de his omnibus exemplo collato valvis dictarum Ecclesiarum affixum relinquatur. Si vero Ecclesia beneficii ruralis sit; aut populo, conventuque careat, eo casu in Parochiali, intra cujus Parochiæ limites beneficium ipsum consistit, & in Cathedrali Ecclesia, vel si locus bello, seu peste, aliisve manifestis periculis subiaceat, tunc in proxima parochiali, ac etiam in Cathedrali Ecclesia, vel si aditus ad illas, aut utramvis minime sit securus, in alia Cathedrali, vel Parochiali viciniori periculorum immuni publicatio hujusmodi peragatur.

Declaratio circa apprehensioné possessionis beneficiorum &c.

§.3. Is quoque in quem disponi, vel mandari de beneficio etiam litigioso, vel accedente non possesso, sub quacumque forma contigerit, possessionem beneficii intra dictum tempus vigore literarum Apostolicarum desuper confectarum, nec alias apprehendere debeat, & si propter litem aut aliud legitimum impedimentum nequiverit, saltem literas Apostolicas cum earum publicatione, si tunc facta erit, Judici, seu executori illarum, vel aliis, ad quos pertinet, per se, vel procuratorem suum legitimum intra idem tempus præsentare, & apud illum, vel illos pro ipsarum literarum executione instare, & possessionem hujusmodi instanter petere teneatur.

Forma prædicta servari debet in omnibus beneficiis specifice, & non per æquipollens.

§.4. Ceterum modus, & forma hic tradita, semper, & ubique debeat observari, nec alia, vel æquipollens ullo modo admitti in omnibus hujusmodi resignationibus cessionibus, & retrocessionibus, de quibuscumque Ecclesiis, Monasteriis, Priorati-

ratibus, tam virorum quam mulierum dignitatibus, officiis, & beneficiis ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum, etiam militiarum regularibus, etiam electivis, & manualibus, ac etiam de jure patronatus laicorum illustrium, & alias quomodocumque existentibus, sive pacificis, sive in petitorio, sive in possessorio litigiosis, etiam de quibus in Consistorio nostro disponi consuevit, seu debet, quæ posthac ex quacumque causa fient, & per Nos, ac prædictos Successores, extra tamen dictum Consistorium admittentur, etiam cum reservationibus nominis, tituli, administrationis, possessionis, fructuum etiam omnium, ac rerum, & jurium quorumcumque. Ad prædictorum tamen observationem eum, in quem juris fit cessio beneficii, quod tempore cessonis hujusmodi, & ante illam vigore literarum Apostolicarum, ut supra, si ad id tenebatur, publicatarum realiter possidebat, nolumus obligari.

Annullatio resignationũ, & cessionum, non observatis prædictis.

§.5. Quod si quicquam prædictorum omnium omissum fuerit, dictis terminis, ut cuique præscripti sunt, elapsis, omnes dispositiones, & gratiæ resignatorum, & cessorum beneficiorum, aut jurium hujusmodi, cum omnibus inde secutis, sive de pacificis, sive de litigiosis, sint irritæ, & inanes, nullaque alia gratia super hujusmodi beneficio, sive jure cesso iis quibus concessa fuerit, suffragetur, sed ipsi tales inhabiles, & incapaces sint ad hujusmodi beneficia sic resignata, & cessa, quandocumque obtinenda, illaque sive jura ab ipsa statim prima resignatione, seu cessione, etiamsi illæ alias nullæ, & invalidæ essent, vacavisse, & vacare censeantur eo ipso, nec resignantibus, seu cedentibus, si postea in sua possessione remanent, constitutiones de annali, & triennali possessore, nec præsumptæ, aut tacitæ retrocessiones, etiam propter diuturnam continuatæ possessionis hujusmodi tolerantiam, nec omnino aliud jus, vel beneficium ullo tempore suffragetur, sed ipsa beneficia, sive jura sic a principio vacantia, a Sede Apostolica prædicta dumtaxat impetrari valeant, ac concedi. Illorum vero impetrationes, vel etiam Motu proprio concessiones, quibuscumque derogationibus suffultæ numquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis comprendantur, sed specialiter, & expresse ob non servatam præsentis Constitutionis formam, ac cum declaratione nominum, & cognominum resignantis, seu cedentis, & gratiam habentis dispositive, & conditionaliter fieri omnino debeant, & quicumque sic impetrans, aut gratiam, etiam Motu simili habens præfinitum cuique casui tempus prædictum a data concessionis gratiæ sibi factæ hujusmodi, ea omnia, quæ cadens a jure prædicto debebat, præstare teneatur, & si pluribus gratiam hujusmodi fieri contigerit, is præ omnibus obtineat, qui primus publicationem suæ impetrationis fecerit, & possessionem adeptus fuerit, aut petierit, omniaque requisita prædicta adimpleverit, quamvis in data sit postremus, & possessio ab alio in publicando negligentiore prius apprehensa fuerit, vel petita. Reservationibus omnibus nominis, administrationis, fructuum, etiam omnium, ac pensionum, & aliarum rerum quarumcumque, necnon facultatibus, indultis, & aliis concessionibus, tam ipsis resignantibus, seu cedentibus, qui tamen possessionem ab initio re ipsa dimiserint, quam aliis, ex hujusmodi resignationibus, seu cessionibus a Sede Apostolica factis nihilominus validis, plenumque effectum sortituris.

Declaratio quod procedi possit in causa litigiosi cõtra cedentem, donec successor venerit ad causam.

§.6. Sed ne beneficiis super possessione, vel proprietate litigiosis litis prosecutio turbari valeant, vel differri, in causis hujusmodi contra cedentem ad ulteriora, etiam ad sententiam definitivam, & rem judicatam, ac illius executionem quousque ille, qui gratiam ex resignatione, seu cessione, aut ex omissa forma publicationis hujusmodi obtinuit, ad causam, per se, vel procuratorem legitimum accesserit, litemque hujusmodi susceperit, eodem modo, & ordine procedi possit, quo potuisset legitime, si cessio hujusmodi facta non fuisset, ac quicquid interim sic procedendo decretum, & expeditum fuerit, sive cum cedente, sive contra eum, etiam postquam ipse, vel quivis alius incumbentia sibi secundum prædicta præstiterit, non solum circa fructus, sed etiam circa possessionem, & ipsum jus, quod cessum est, valeat omnino, & vim obtineat, illumque ipsum, cui gratia facta est, non minus afficiat, quam si ipso legitime citato contra eum decretum, & expeditum fuisset, nec ipse adversus hæc, prætextu non acceptatæ gratiæ, vel etiam illius ignoratæ, aut citationis, vel intimationis executioni contra ipsum minime demandatæ, aliave ratione valeat excusari. Possit tamen ipse, etiamsi in lite, & causa hujusmodi subrogatus non sit, quandocumque ad illius prosecutionem, & terminationem venire, & a Judice, coram quo causam ipsam, etiam ex delegatione pendere contigerit, in illis ipsis statu, & terminis, in quibus tunc eam esse repererit, etiam absque rescripto speciali admitti.

Forma admittendi, & publicandi resignationes, quæ fiunt coram Ordinariis, vel Legatis.

§.7. De beneficiis autem, quæ deinceps in manibus ordinariorum collatorum, etiam Cardinalium, etiam indulta, & facultates ad hoc ab Apostolica Sede habentium, ac Legatorum, etiam de latere, & delegatorum, etiam specialium ejusdem Sedis extra Romanam Curiam resignari, etiam ex causa permutationis contigerit, ipsi intra mensem negocium universum admissionis, vel rejectionis resignationis hujusmodi, & si per eos facienda erit, provisionis resignati beneficii, juxta Apostolicas, & alias canonicas sanctiones omnino absolvant. Et qui sic provisus fuerit, intra tres menses a die sibi factæ provisionis illam publicet, & possessionem beneficii capiat modo, & forma supradictis, alioquin illis elapsis nulla sit ejus provisio, & beneficium vacare censeatur eo ipso.

Pœnæ inobedientium.

§.8. Ordinariique, & alii prædicti, qui, hæc

hæc, uti eis præscribuntur, non perfecerint, eo casu potestate disponendi de ipsis beneficiis sint ea vice privati, eorumque dispositio eo ipso ad Sedem Apostolicam devoluta existat, ut aliis idoneis ab ipsa Sede dumtaxat modo, & forma prædictis concedantur, Decernentes sic per quoscumque judicari debere, necnon irritum, & inane, quicquid secus super his per quoscumque scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

Hæc Bulla Pii V. est indicata in rub.

§.9. Non obstantibus prædicti Pii Quinti, & aliis omnibus aliorum Prædecessorum nostrorum Constitutionibus de publicandis resignationibus hujusmodi hactenus editis, & reformatis, quas omnes omnino abrogamus, Ita tamen quod in publicandis illis resignationibus, & cessionibus, quæ in manibus nostris hucusque factæ, & a Nobis admissæ sunt, & tempus ad eas publicandas, juxta dicti Pii Prædecessoris Constitutionem nondum effluxit, Constitutio ipsa, quoad eas dumtaxat, integre observetur. Necnon resignantium sive cedentium voluntatibus, conditionibus, protestationibus, & clausulis, in ipsismet resignationibus, & cessionibus, seu procuratorum constitutionibus, & mandatis, ac alias etiam ad præservationem suorum jurium, & significationem quod non aliter nec alio modo resignant, seu cedunt, appositis, & quacumque verborum vi, formula, & multiplicatione expressis, necnon indultis, privilegiis, & gratiis Apostolicis, etiam prædictis Cardinalibus, ac eorum, & nostris familiaribus continuis commensalibus, necnon literarum Apostolicarum Scriptoribus Abbreviatoribus, ceterisque Romanæ Curiæ officialibus, & ex quibusvis causis quomodocumque concessis, & confirmatis, quæ omnia etiam tollimus, & annullamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum fides.

§.10. Ut autem præsentes amplius innotescant, volumus, ut earum exemplis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique, in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Mandamusque illas in librum quinternum appellatum Cancellariæ Apostolicæ ad perpetuam rei memoriam de more referri.

D.P. An.XII. 5.Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, Non. Januarii, Pont. nostri Anno XII.

Anno a Nativit.Domini 1584.*indict.*12. *die vero* 19. *mensis Januar. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Gregorii Divina Providentia Papæ XIII. Anno X. retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis, seu portis Ecclesiarum S. Joannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe, necnon in valvis Cancell. Apostol. & in Acie Campi Floræ, per nos Jo. Freile, & Nicolaum Tagliettum Curs. Claudius Mongeat M. Curs.*

CLVI.

Major sacri Eremi Camaldulensis potest quando sibi expedire videtur, conferre Eremitis sibi in Eremo subiectis quatuor Ordines minores. Et Cardinales Episcopi ad d. Eremum accedentes possunt etiam extra tempora, & non servatis interstitiis, sacros Ordines eisdem conferre, si ipsi Majori idonei videntur.

Cuncta, quæ concernunt Ordinem Camaldulensem vide in Alexand.II. Const.XXVIII. Nulli *Tom.II. fol.*19.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causa hujus indulti.

CUm interna quies Fratrum Eremitarum Eremi Camaldulensis Aretin. Diœcesis, ad quam consequendam ipsi Fratres Eremitæ deserti loca petierunt, non parum soleat perturbari, quando ad ordines sacros suscipiendos foras exeunt.

Indultum de quo in rubr.

§.1. Nos huic incommodo providere volentes, Tibi, ut quando expedire videbitur, quatuor minores, necnon S.R.E Cardinalibus, qui ad dictum Eremum pro tempore accesserint, si Episcopi fuerint, ut omnes sacros, etiam Presbyteratus Ordines, etiam extra tempora a jure statuta, & non servatis interstitiis, Fratribus Eremitis prædictis, dummodo ad id judicio tuo idonei existant, super quo conscientiam tuam oneramus, conferre, ipsisque Fratribus Eremitis illos recipere, libere, & licite valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium facultatem concedimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.2. Non obstantibus Synodalis, Provincialis, & Generalis Conciliorum, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

D.P.An.XII. 7.Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 7.Januarii, 1584. Pontificatus nostri Anno XII.

CLVII.

Erectio Hospitalis pro natione Maronitarum in Urbe.

Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SAlvatoris nostri Jesu Christi, qui Nos ad pietatis cultum, & caritatis zelum quotidianis ejus per totum in hoc Orbe progressum exemplis hortatus est, vices licet immeriti gerentes in terris in eam curam, cogitationemque Nos propensius incumbere decet, per quam provisionis nostræ ministerio debita Hospitalitas erga cunctos Christifideles, præsertim pauperes ex remotissimis Provinciis ad hanc Urbem, veluti

luti devotionis omnium nationum portum confluentes exerceatur, illisque gratuita subsidia impendantur.

Causa erectionis Hospitalis, necnon Constitutionis edendæ.

§.1. Cum itaque sicut accepimus, Maronitarum natio, quos infideles, & Scismatici, ac alii Christiani nominis hostes undique circumstant, in Catholicæ Fidei sinceritate, S. R. E. obedientia, & devotione a multis sæculis persistant, quin etiam eidem Romanæ Ecclesiæ in omnibus fidei articulis sibi per Visitatores de gremio Presbyterorum Societatis Jesu illic transmissis propositis se conformet, & multi hujus nationis indigenæ devotionis zelo permoti ad ipsam Urbem accedere consueverint. Nos nationem hujusmodi, ut ejus erga Nos, & Sedem Apostolicam devotio per amplius augeatur, piæ voluntatis affectu prosequi, & illius indigenis præfatis de peculiari loco, in quo caritative recipi, & consoveri possint providere volentes, Parochialem Ecclesiam S. Joannis de Ficoria Regionis Trivii de Urbe, quæ alias a fel. rec. Pio Papa V. Prædecessore nostro Parochiali Ecclesiæ S. Andreæ de la Fratta ejusdem Regionis Apostolica Auctoritate, unita, annexa, & incorporata existit, cum suis domibus, ædificiis, hortis, hortaliciis, & aliis membris, & pertinentiis eidem Ecclesiæ Sancti Joannis contiguis huic usui satis amplam, & commodam fore judicamus, proinde unionis, annexionis, & incorporationis hujusmodi tenores, presentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad ipsius nationis, vel alterius pro ea Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi, Apostolica auctoritate tenore præsentium dissolvimus, & in ipsius Ecclesiæ S. Joannis, nomen, titulum, denominationem, & essentiam Parochialis Ecclesiæ, etiam perpetuo supprimimus, & extinguimus ab eaque omnimodam curam animarum illius Parochianorum, necnon omnia, & singula ejusdem Ecclesiæ Sancti Joannis fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta, si quæ sint, exceptis dumtaxat, & salvis remanentibus eidem Ecclesiæ S. Joannis illius domibus, ædificiis, hortis, hortaliciis, membris, & pertinentiis præfactis, eorumque situ, & ambitu, ex quibus triginta scuta monetæ, vel circa annuatim percipi consueverint, & pro quibus dictæ Ecclesiæ Sancti Andreæ æquivalentes recompensas in tot locis montium non vacabilium annui redditus triginta scutorum monetæ, Juliis decem pro quolibet ducato hujusmodi computatis, dicta auctoritate similiter perpetuo concessimus, & assignavimus, una cum dictis Parochianis, & Sepulturæ, aliisque juribus Parochialibus universis eisdem auctoritate, & tenore, itidem perpetuo abdicamus, dismembramus, & separamus, illaque sic abdicata, dismembrata, & separata ad eandem Ecclesiam Sancti Andreæ, illiusque Rectorem nunc, & pro tempore existentem transferimus.

Erectio Hospitalis Maronitarum.

§.2. Necnon apud Ecclesiam S. Joannis, ac in illius domibus, ædificiis, hortis, hortaliciis, membris, & pertinentiis hujusmodi unum Hospitale, in quo pauperes Pelegrini Maronitæ, & alii ejusdem nationis indigenæ ad dictam Urbem confluentes, juxta Ordinationem pro tempore existentis Rectoris ipsius Hospitalis desuper faciendam recipi, & caritate tractari, ac consoveri debeant, auctoritate, & tenore similibus etiam perpetuo erigimus, & instituimus, illique sic erecto, & instituto eandem Ecclesiam S. Joannis sine cura effectam, sive pro dissolutione unionis, annexionis, & incorporationis hujusmodi, sive alias quovis modo, quem etiam si ex illo, quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa resultat, præsentibus haberi volumus pro expresso, & ex quibuscumque persona, seu per liberam resignationem cujusvis de illa in Romana Curia, vel extra eam etiam coram Notario Publico, & testibus sponte factam, aut assequtionem alterius Beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta lateranen. statuta Concilii ad Sedem prædictam legitime devoluta; ipsaque Ecclesia S. Joannis dispositioni Apostolicæ, specialiter, vel per dissolutionem unionis, annexionis, & incorporationis hujusmodi, aut alias generaliter reservata existat, illiusque collatio, provisio, & quævis alia dispositio ad aliquem ex ejusdem S. R. E. Cardinalibus, ratione Ecclesiæ, seu pro titulo, seu denominatione sui Cardinalatus assignatæ prætendat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum presentibus similiter haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, cum domibus, ædificiis, hortis, hortaliciis, membris, & pertinentiis, eorumque situ, & ambitu hujusmodi in perpetuum concedimus, & assignamus; Ita quod liceat ipsius Hospitalis Rectori, & administratoribus pro tempore existentibus illorum omnium corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios propria auctoritate etiam absque udicis mandato, vel decreto libere apprehendere, & perpetuo retinere, fructusque, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta eorumdem in Hospitalis, ac Ecclesiæ Sancti Joannis hujusmodi usus, utilitatem, & necessitatem convertere.

§.3. Necnon eidem Ecclesiæ S. Joannis per unum, vel plures Sacerdotes idoneos a Vicario dictæ Urbis approbandos in divinis deserviri facere, seu etiam in ea tot, quot ipsis videbitur, Monachos Ordinis S. Antonii primi Heremitæ sub Monastica disciplina, ac Ecclesiæ Maronitarum Præsulis pro tempore existentis obedientiam degentes, qui ibidem Missas, & alia Divina Officia idiomate Arabico, & Caldaico celebrent introducere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

Exemptio Hospitalis a visitatione.

§.4. Insuper prædictum Hospitale, & personas in eo pro tempore degentes illorumque Administratores, Officiales, & Ministros, ac ipsius Hospitalis res, & bona

mo-

mobilia, & immobilia, præsentia, & futura cujuscumque qualitatis, & quantitatis, ac ubicumque locorum etiam in dicta Urbe fuerit ab omni Jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Vicarii, Senatoris, Conservatorum, & Reformatorum dictæ Urbis, ac Gubernatorum locorum, aliorumque judicum, & Officialium quorumcumque in ipsa Urbe, vel alias constitutorum.

Exemptio a quocumque onere.

§.5. Necnon idem Hospitale in propriis ejus rebus, & bonis, ac alias cum ipso contrahentes a solutione, & exactione omnium, & singulorum pedagiorum, gabbellarum, bolletinorum, decimarum, & aliorum quorumcumque tam ordinariorum, quam extraordinariorum onerum ex quacumque causa impositorum, & imponen. eximimus, & liberamus, ac sub Beati Petri, & dictæ Sedis, atque nostra protectione suscipimus, Nobisque, & eidem Sedi immediate subjicimus, ac dilectum filium nostrum Antonium tituli Sancti Eusebii Presbyterum Cardinalem Caraffam nuncupatum, ejusdem Hospitalis Protectorem, & defensorem, cujus consilio, & ope omnino supradicta, & alia ad ipsius Hospitalis illiusque bonorum, rerum, & jurium, tam spiritualium, quam temporalium salubrem directionem, administrationem, ac personarum in eo receptionem, & directionem, eorumque qualitates, pertinentia, & alias quomodolibet necessaria agantur, statuantur, & ordinentur, constituimus, & deputamus, eidemque Antonio Cardinali, & pro tempore existenti ipsius Hospitalis Protectori, Administratores, Rectores, Œconomos, Advocatos, Procuratores, aliosque Ministros, & Officiales Hospitalis hujusmodi deputandi, ac amovendi, & alios illorum loco substituendi, necnon ordinatione, & statuta quæcumque licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis non contraria faciendi, & edendi, ac illa quoties pro rerum, & temporum qualitate, seu alias expedire videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi, & reformandi, ac alia ex integro condendi, quæ postquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata, & condita fuerint, eo ipso dicta Apostolica Auctoritate confirmata, & approbata esse censeantur, ac ab omnibus, ad quos pro tempore spectabit etiam sub pœnis in contravenientes statuendis observari debeant, plenam, liberamque facultatem tribuimus.

Designatio Protectoris.

Clausulæ.

§.6. Decernentes præmissa omnia, ac præsentes literas nullo umquam tempore, sive pro eo, quod causæ, propter quas hæc omnia facta sunt, coram dicto Vicario, vel quocumque alio examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ipsiusque Ecclesiæ Sancti Andreæ Rector, & quicumque alii interesse habentes ad id vocati non fuerint, nec eisdem præmissis consenserint, sive alias ex quibusvis causis de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari, seu ad juris terminos reduci posse, aut sub ullis similium, vel dissimilium gratiarum derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, & ex quacumque causa pro tempore factis comprehendi, sed semper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restituta ac de novo concessa, ac semper valida, & efficacia fore, & esse, nec non protectores, administratores, & personas Hospitalis hujusmodi pro tempore existentes ad præsentes literas in Camera Apostolica juxta Constitutionem piæ mem. Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris nostri, sub data videlicet Idibus Augusti Pontificatus sui anno sexto editam infra tres menses ibi ad id perfixos, seu etiam postea ullo umquam tempore præsentandum, intimandum, insinuandum, vel registrari faciendum minime teneri, nec ad id ulla necessitate cogi posse, & nihilominus easdem præsentes literas, omnino valere, & suffragari, ac suos effectus sortiri. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & deffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoqam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac rec: mem: Bonifacii Papæ VIII. similiter Prædecessoris nostri, ac Lateranen. Concilii ultimo celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a Jure præmissis fieri prohibentis; necnon, quatenus opus sit, nostris de non tollendo jure quæsito, unionibusque ad partes, vocatis quorum interest, committendis, ac exprimen. valore beneficii, etiam cui aliud uniretur, aliisque Apostolicis Constitutionibus, necnon Urbis, locorum, & Cameræ prædictorum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis a Vicario, Senatore, Conservatoribus, Reformatoribus, Ordinariis, officialibus, & Judicibus prædictis; necnon ejusdem S. R. E. Camerario, dictæque Cameræ Præsidentibus, & Clericis a quibusvis Dohaneriis, Commissariis, & aliis personis ad exactionem pædagiorum, & aliorum onerum præfatorum pro tempore deputatis, necnon Populo Romano, ac quorumcumque locorum Gubernatoribus, Universitatibus, Communitatibus, & hominibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomo-

modolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquis super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus speciales, vel generales dictæ Sedis, vel legatorum ejus literas impetrarit, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem, ac inde sequta quæcumque ad dictam Ecclesiam Sancti Joannis volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus habenda sit de verbo ad verbum in nostris literis mentio specialis. Proviso quod propter posteriores concessionem, & assignationem nostras prædictas Ecclesiam Sancti Joannis hujusmodi debitis non fraudetur obsequiis, sed ejus congruæ supportentur onera consueta.

Conclusio. §.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ dissolutionis, supressionis, extinctionis, abdicationis, dismembrationis, separationis, translationis, erectionis, institutionis, concessionis, assignationis, exemptionis, liberationis, susceptionis, subiectionis, constitutionis, deputationis tribuitionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c.

Dat. die 13. Januar. 1584. An.XII. Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ, 1584. Id. Januarii, Pontificatus nostri Anno XII.

CLVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio literarum Clem. VI. contra Fabricantes falsam monetam in Regno Franciæ.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium cũ serie Facti. §.1. DEcet Romanum Pontificem ad ea ex officii sui debito propensius intendere, per quæ adulterinæ monetæ usus ambitiosa cupiditate passim introductus, censurarum, & pœnarum contra illius authores antiquitus promulgatarum, innovatione valeat opportune coerceri. Sane licet alias fe.rec. Clemens Papa VI. Prædecessor noster antea per eum accepto, quod nonnulli nullam habentes auctoritatem Juris, vel consuetudinem, seu privilegium monetam facien. illam false cudebant, & fabricabant in Regno Franciæ, & locis circumvicinis, alii vero monetam fabricatam, sub signo tunc existentis Francorum Regis studiose depravabant, præsertim a suo pondere argenti, quamplures etiam in locis circumvicinis, quibus de Jure, aut consuetudine, seu privilegio competebat monetæ fabricandæ facultas, monetam suam Regiæ monetæ in signo, quantitate, rotunditate, figura, specie, & forma, quantum poterant, similes insculpebant, constituebant, & imponebant.

§.2. Et quamvis eorum moneta ad usurpatam similitudinem hujusmodi sic fabricatam a justo pondere argenti, ac more, & consuetudine in Regia moneta servari solito deficeret, simplices tam, & populares personæ non habentes inter monetas tantum similitudinis peritiam discernendi, quotidie, ea occasione in usu monetarum fallebant recipientes monetas falso simulatas pro veris, & denique alii scienter falsas monetas extra Regnum præscriptum emebant, & postea intra Regnum ipsum portabant, vendebant, & expendebant, vestigiis piæ me. Joannis Papæ XXII., etiam Prædecessoris nostri tunc sui inhærendo eas,, quæ præmissa moliri, aut fabricare, seu emere, vel portare ad Regnum præfatum scienter præsumebant, excommunicationis sententia innodaverit, absolutione prædictorum sibi, & suis Successoribus, præterquam in mortis articulo, reservata.

§.3. Nihilominus sicut charissimi in Christo filii nostri Henrici eorumdem Francorum Regis Christianissimi insinuatione nuper accepimus in Regno, & locis prædictis avaritia omnium malorum radix ita mentes hominum excœcavit, ut multi propriæ salutis immemores falsas, & simulatas monetas hujusmodi contra literarum prædictarum, ac etiam Regiorum edictorum tenorem fabricare, emere, & circumferre non vereantur, & exinde animæ periculum, & detrimentum afferant, ac publicam ejus Regni quietem perturbent, maximisque incommodis, & difficultatibus involuunt. Ad funestam horum cupiditatem coercendam propositas in eos antiquitus pœnas ad usum temporis diuturnitate forsan obsoletum revocare volentes, ipsius Henrici Regis supplicationibus in hac parte inclinati, literas Clementis Prædecessoris hujusmodi cum censuris, & pœnis in eis contentis perpetuo approbamus, & confirmamus, præsentisque scripti patrocinio communimus, ac etiam innovamus. (Causa Constitutionis, & confirmatio literarum Clementis VI.)

§.4. Volentes, ac decernentes, quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Et ne aliqui sub prætextu, quod notitia earum- (Transumptorum fides.)

rumdem præsentium ad eos non pervenerit, se excusare possint, quod transsumpta, & impressa hujusmodi singulis Cathedralium, & Metropolitanarum Ecclesiarum dicti Regni valvis affixa, vim, & effectum veræ, & realis publicationis, & intimationis earumdem præsentium sortiantur, omnesque, & singulos, quos ille concernunt, perinde afficiant, ac si singulariter, & personaliter eis intimatæ fuissent.

Derogatio contrariorum. §.5. Non obstantibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Nulli &c. nostræ approbationis, confirmationis, communitionis, innovationis, voluntatis, & Decreti, infringere &c. Si quis &c.

Dat. die 9. Februar. 1584 An. XII. Datum Tusculi Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quarto. Quinto Idus Februarii, Pontificatus nostri Anno XII.

CLIX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Erectio Collegii Societatis Jesu Rigæ in Partibus Poloniæ.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. IMmensa Dei providentia, a qua omnium bonorum operatio procedit, ea in suorum fidelium animis frequenter ingerit, quæ ad Christianæ Religionis instaurationem, & propagationem, publicamque utilitatem, & salutem sunt maxime profutura. Unde Nos, quibus cura, & salus Dominici gregis divinitus est commissa, ipsorum fidelium, præsertim Catholicorum Regum vota in id tendentia ex intimo cordis affectu libenter promovemus, & desuper officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout rerum, locorumque circumstantiis debite pensatis conspicimus in Domino salubriter expedire.

Facti series. §.1. Sane Charissimus in Christo filius noster Stephanus Poloniæ Rex illustris suo, & dilecti filii Claudii Aquavivæ Præpositi Generalis Societatis Jesu nominibus Nobis nuper exponi fecit, quod cum in plerisque Regionibus, & Provinciis temporali Dominio dicti Stephani Regis subiectis pestifera hæresum, & impiorum dogmatum contagio longe, lateque grassetur, & divini nominis, veræque fidei, & Religionis cultus passim prolabatur; ipse autem Stephanus Rex in eam curam, ac cogitationem per quam errorum hujusmodi caligo depelli, fidesque, & religio ipsa, unde vera salus, atque etiam omnis spes redemptionis nostræ pendet, ibidem restaurari, & fulciri valeat, sedulo incumbens, nulla commodiori ratione id succedere posse speret, quam ut aliqua Collegia Clericorum, & Presbyterorum Regularium ejusdem Societatis, qui laboriosam, & indefessam operam in agro Dominico colendo, vepribusque purgandis inter ceteros illius cultores cum multiplici fructu dietim præstare non cessant in diversis Regnorum, & Provinciarum prædictarum locis, præsertim ab eo e Moskovitarum potestate nuper recuperatis propagetur.

§.2. Porro inter profligati status Ecclesiastici hujusmodi reliquias Monasterium Monialium Sanctæ Mariæ Magdalenæ Rigen. Cistercien. Ordinis a duabus dumtaxat Sanctimonialibus centesimum suæ ætatis annum, vel circa agentibus, & omnino decrepitis, nec ullas sui Ordinis sectatrices habentibus inhabitatur, ac proxime desolationi obnoxium, necnon quæ a tempore memoriam hominum excedente, Rectore caret, dictoque Monasterio contigua, & forsan illius membrum existit, seu ab eo dependet Ecclesia Sancti Jacobi ad usum ipsorum Clericorum, seu Presbyterorum Regularium expetentibus id maxime prædictis duabus Monialibus superstitibus, plurimum apta, & commoda fore noscantur; præfatus Stephanus Rex nominibus prædictis Nobis humiliter supplicari fecit, ut Monasterium prædictum, ac in eo dictum Ordinem, omnemque illius statum, dependentiam, & essentiam regulares supprimere, & extinguere, necnon in illo, ejusque Domibus, ædificiis, & adhærentiis unum Collegium Clericorum, seu Presbyterorum Regularium ejusdem Societatis erigere, & instituere, ac alia infrascripta concedere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri tenerentur exprimere verum annuum valorem, secundum comunem æstimationem, etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, religiosum, & fervens dicti Stephani Regis in hoc opere aggrediendo studium propensæ voluntatis affectu prosequi volentes, ipsosque Stephanum Regem, & Claudium Præpositum ac eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon fructuum, redituum, & proventuum Monasterii, & Ecclesiæ S. Jacobi hujusmodi, ac eis annexorum veros annuos valores, illorumque omnium, & singulorum bonorum, & rerum qualitates, situationes, confines, vocabula, & denominationes præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Monasterium prædictum, ac in eo dictum Ordinem, omnemque illius statum dependentiam, & essentiam Regulares Apostolica auctoritate, tenore præsentium supprimimus, & extinguimus, necnon in illo, ejusque domibus, ædificiis, & adhærentiis unum Collegium Clericorum, seu Presbyterorum Erectio Collegii præfati.

rum

rum Regularium Societatis hujusmodi, per unum Rectorem juxta ipsius Societatis pium institutum, regendum, & administrandum cum omnibus privilegiis, immunitatibus, prærogativis, favoribus, ceterisque tam spiritualibus, quam temporalibus gratiis, quibus alia ejusdem Societatis Collegia, illorumque Rectores, Clerici, Presbyteri, & aliæ personæ quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, vel consueverunt, aut in futurum poterunt, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo erigimus, & instituimus.

Designatio Dotis pro ipsius sustentatione.

§.4. Illique sic erecto, & instituto pro ejus dote, ac onerum eidem pro tempore incumbentium supportatione dictam Ecclesiam S. Jacobi cum omnibus, & singulis illius, dictique suppressi Monasterii ambitu, circuitu, domibus, ædificiis, membris, adhærentiis, annexis, villis, prædiis, terris, agris, possessionibus, insulis, fundis, vineis, censibus, jurisdictionibus, silvis, pascuis, hortis, hortalitiis, decimis, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, actionibus, obventionibus, emolumentis, pertinentiis, ceterisque mobilibus, immobilibus, & semoventibus, ac etiam feudalibus, & allodialibus, tam intus quam extra Civitatem Rigen. ubilibet, etiam in Livonia, & Curlandia, seu Semigalea constitutis, & tam ex fundatione, quam dicti Sebastiani ejusque prædecessorum Poloniæ Regum, necnon Ecclesiæ Rigen. Præsulum, & Administratorum, ac aliorum quorumcumque dotatione, donatione, largitione, concessione, vel alias quocumque jure, titulo, & causa ad Monasterium suppressum, & Ecclesiam S. Jacobi hujusmodi spectantibus, & pertinentibus, & præsertim eidem suppresso Monasterio, non ita pridem ab ipso Sebastiano Rege restitutis, eorumque proprietate, & dominio cujuscumque qualitatis, quantitatis, pretii, & valoris annui sint, & in quibuscumque rebus, etiam rei vocabulo latissime sumpto consistant, ita quod liceat ipsius Collegii Rectori pro tempore existenti illorum omnium corporalem possessionem, per se, vel alium, seu alios dicti Collegii nomine propria auctoritate, etiam absque Judicis mandato, vel decreto, libere apprehendere, & perpetuo retinere, eorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque in ejusdem Collegii usus, utilitatem, & necessitatem convertere, Dioecesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita. Cum hoc tamen, quod dictis duabus Monialibus, quoad vixerint, in aliqua dictorum ædificiorum parte interiori, corpore ipsius Collegii distincta, vel alibi de congrua habitatione, ac omnibus rebus, ad quotidianum usum, & victum necessariis ab ipso Rectore provideatur.

Animarum cura injungitur.

§.5. Præterea ex quo Clerici, & Presbyteri Regulares hujusmodi, nedum in juventute, bonis moribus, salutaribusque scientiis, & disciplinis ornanda, & imbuenda, verum etiam in concionibus habendis, aliisque fructuosis dictæ Societatis ministeriis assidue occupati particulari curæ animarum eorum fidelium, qui in dicta Civitate, & finitimis locis per misericordiam Dei ad Fidei, & Religionis cultum hujusmodi pro tempore reducentur, exercitio, nec per otium vacare, nec per institutum eorum id amplecti possint, nec adhuc ibidem Rectores, aut Pastores, minusque Parochiales Ecclesiæ, vel alia ecclesiastica loca pro exercitio curæ hujusmodi instituta reperiantur, præfatus Rector unum, vel plures Vicarios idoneos ad ejus liberum nutum quandocumque, & quavis causa subsistente, super quo ejus conscientia oneramus, amovibiles, qui curam animarum hujusmodi, & alia parochialia officia exerceant, deputare, eisque locum, & domicilium congruum in ipsius suppressi, vel præfata S. Jacobi Ecclesiis, earum domibus, seu prope in loco decenti pro dictis Parochialibus officiis obeundis, & eorum commoda habitatione, necnon ipsius Collegii fructibus, & proventibus cum primum ipse Rector eis frui libere cœperit, vel pro suo arbitratu, aliunde portionem annuam, quæ ad dictorum Vicariorum sustentationem ipsius Rectoris judicio sufficiat, assignare debeant, donec Rigensi Ecclesiæ de Episcopo sit provisum, qui Vicarios, sive Parochos curæ animarum præficiat, ac cujus, seu Regis munificentia, vel alias quomodolibet eisdem Vicariis de aliis loco, domicilio, subsidio, & Ecclesia prospectum sit, quo casu si Rectori præfato ita visum fuerit, præfati Vicarii eidem Collegio liberum usum, tam suppressi Monasterii, quam S. Jacobi Ecclesiarum hujusmodi, earumque domorum, & locorum relinquere, & inde secedere teneantur, & interim ipsi Vicarii in bonis, & rebus ejusdem Collegii nullatenus se intromittere, ne quicquam in suppressi Monasterii, & S. Jacobi Ecclesiis, eorumdem domibus, & locis hujusmodi, nisi secundum Rectoris prædicti directionem innovare possint, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ac etiam applicamus, & appropriamus.

§.6. Decernentes suppressionem, extinctionem, erectionem, institutionem, unionem, annexionem, incorporationem, applicationem, & appropriationem, ac alia præmissa, præsentesque literas nullo umquam tempore, sive pro eo quod causæ, propter quas hæc omnia facta sunt, coram loci Ordinario, etiam tanquam a Sede præfata delegato examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac interesse forsan habentes ad hoc vocati non fuerint, nec desuper consensum suum præstiterint, sive alias ex quibusvis causis de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio seu intentionis nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu in jus, vel controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci posse, nec sub ullis similium, vel dissimilium gratiarum derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque

Clausulæ.

que

que tenoribus, & formis, aut ex quacumque causa pro tempore factis comprehendi, sed semper ab illis excepta, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restituta, & de novo concessa, semperque valida, & efficacia esse, & fore, ac suos plenarios effectus sortiri, sicque per quoscumque Judices, etiam Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus priori voluntate nostra præfata, & Lateranen Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac si opus sit nostra de non tollendo jure quæsito, aliisque Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac suppressi Monasterii, & Ordinis præfatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie etiam Motu proprio, & expressa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Ceterisque contrariis quibuscumque.

Exceptio.

§.8. Proviso quod propter unionem, annexionem, & incorporationem, nostras hujusmodi dicta Ecclesia Sancti Jacobi debitis non fraudetur obsequiis, & animarum cura, si quæ illi immineat, nullatenus negligatur, sed ejus congruæ supportentur onera consueta.

Conclusio.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, suppressionis, extinctionis, erectionis, institutionis, unionis, annexionis, incorporationis, decreti, & derogationis infringere. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 1. Martii 1584. An.XII.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, Kalen. Martii, Pontificatus nostri Anno XII.

CLX.

Constitutiones Collegii Germanici.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EX Collegio Germanico, quod superioribus annis in Urbe constituimus; magnisque hucusque sumptibus auximus, & locupletavimus, Religionis Christianæ, præsertimque charissimæ Nobis Germanicæ Nationis, cujus causa initio institutum est, magna cum animi nostri voluptate jam fructus consequuntur, non mediocres. Unde magis in dies invitamur, ut studiosius in eam curam incumbamus: frustra tamen a Nobis suscepta esse omnia satis intelligimus, nisi illud quemadmodum optimis disciplinis, & sacra præsertim Theologiæ doctrina curamus imbuendum, ita etiam salubribus Institutis communiamus, ut Juvenes in ipsum cooptati normam aliquam habeant, ad cujus præscriptionem, & ipsi suas dirigant actiones, & superiores omnia suorum momenta perpendant officiorum; ætasque illa lubrica, ac sæpe prolabens, cujus iter cognitum est perdificile in circumscripto ei a Nobis virtutis curriculo se exercens, suam modestiam probet, & continentiam; paternisque nostris monitis innitens, & monstratam semitam assidue tenens ad propositam Gloriæ palmam, non illam quidem corruptibilem, sed æternam inoffenso cursu deferatur.

Causa Constitutionis edendæ, & Constitutiones pro Collegio Germanico.

§.1. Quare Motu proprio, certaque nostra scientia in perpetuum statuimus, & ordinamus, ut pro subveniendo spiritualibus Germaniæ necessitatibus, quo Collegii Institutio spectat, in opportunis ipsius Germaniæ locis, viri aliqui pii, & prudentes constituantur, qui præclaræ indolis Juvenes conquirant, examinatosque Collegio proponant, ex quibus Collegii superiores optimos quosque deligent. Sint etiam Romæ tres Examinatores, qui coram Rectore Collegii Juvenes examinent, eosque Juramento, quod tamen si superioribus minime necessarum videbitur possit remitti, approbent, aut reprobent. Debent autem viri Religiosi, & Ecclesiastica Beneficia jam obtinentes aliis præferri.

Ex quibus Germaniæ Provinciis deligendi sint Alumni.

§.2. Juvenes vero in hoc Collegium admittendi ex Superiore Germania, Wesphalia, Saxonia, Prussia, Rheno, atque ex Regno Hungariæ, ut hucusque factum est, accipiantur, opportet enim ex Germania, Provinciisque prædictis centum Alumnos, quod in aliis literis Apostolicis fuit expressum in Collegio esse. Si vero aliqua Collegii loca vacua remanebunt, ea poterunt ex Aquilonaribus Provinciis hæresi etiam infectis expleri, modo Juvenes, ex his Provinciis valde sint idonei, Protectoresque, & Superiores eorum admissionem Catholicæ Ecclesiæ utilem fore judicaverint, & necessariam. Nemo

tamen ex quacumque Gente, aut Provincia admittatur, qui studiis absolutis, & Sacris Ordinibus susceptis, certum locum non habuerit, ad quem se recipiat, & in quo boni, & eruditi Sacerdotis munere perfungatur.

Qualitates Alumnorum.

§.3. Omnes legitimo matrimonio sint nati, bona fama commendati, sano praeterea sint corpore, lingua minime impedita, & aspectu non deformi, nullius Religionis Desertores, latinae, & Germanicae linguae periti, nihil Romae negocii, aut litium habentes, sint etiam aetatis maturae viginti circiter annis nati. Quod si fuerint Nobiles, quique in Superiori Germaniae Cathedralibus Ecclesiis admitti consueverunt, tunc minimum sexdecim annos attingant, & grammaticam sciant, ceteri omnes ad Theologica, vel Philosophica sint idonei; ignoti, amplumque de vita, & moribus testimonium non habentes, vel qui extra Germaniam in Aulis, aut Universitatibus vixerunt, aut vagi, cuivis Domino inservientes ingenitam germanicam illam simplicitatem amiserunt ad hanc disciplinam idoneos non judicamus, eosque ab ingressu Collegii reiicimus, quod Collegii praedicti Superiores observabunt in eis omnibus, quos ad hoc vitae Institutum minime aptos esse cognoverint. Verum qui bonae fuerint indolis, nullumque hujusmodi habuerint impedimentum, post legitimum examen a Praeposito generali recipi poterunt, iis, qui defectum patientur, rejectis, qui omnino admitti non debeant, nisi gravis aliqua causa intercedat, & de unanimi omnium Protectorum, & Superiorum consensu; paterna vero Praepositi generalis in hoc maxime se ostendat sollicitudo, ut omnes Germaniae Dioeceses pro singularum necessitate, & amplitudine juventur, ex eisque quot poterunt in Collegii loca distribuantur, quae distributio mutari poterit, ut se mutabit Germaniae status, & animarum salus postulaverit. Si qua vero in Dioecesi non reperiantur ad hanc Institutionem idonei, Juvenes alii ex finitima, aut alia Provincia deligantur, qui in Collegio Instituti ad desolatas ejusmodi Ecclesias exemplo, & doctrina sublevandas postea dimittantur, plures autem non recipiantur, quam quot Superiorum Judicio, atque experientia in Collegio praedicto poterunt commode sustentari.

Juramentum ab Alumnis praestandum.

§.4. Antequam Collegio quisquam admittatur, vel in fine sex primorum mensium in superiorum manibus Jusjurandum dare debeat, velle se statum Ecclesiasticum amplecti, & ad omnes Sacros, & Presbyteratus Ordines, cum visum fuerit Superioribus, promoveri, cumque iidem mandaverint, in Patriam statim reversuros, Juris Civilis, aut medicinae studia non professuros, aliam rationem vitae, aulicam praesertim, non sectaturos, sed continuo ubi a Collegio dimissi fuerint, in Germaniam ad juvandas animas remigraturos, etiam ante constitutum studiis ordinarium terminum, si ita animarum saluti conducere, aut pro Collegii commodo Superioribus videbitur expedire. Juret etiam se Collegii Instituta secundum Superiorum interpretationem observaturum, nec a communi omnium Alumnorum vivendi ratione discessurum.

Quibus maxime operam dare debeant.

§.5. Postquam autem praed. in Collegium fuerint recepti Christianam Pietatem, & Dei timorem primum, & summum Religionis studium sibi esse propositum in animum inducant; Inde enim salutaris, & vera initium habet sapientia. Quare statim pietatis, & Ecclesiasticae vitae fundamenta jaciant, vocationem, quam Deus illis impertiri dignatus est, etiam atque etiam considerent, generalem totius vitae confessionem instituant. Divinum Officium recitare, & Coelestia meditari discant, Cathechismo studeant, iisque in Domo Dei, & in choro, quae a Clericis peragenda sunt, diligenter assuescant, atque id genus alia, quibus novi Alumni perdiscendis dies ut minimum quadraginta impendant, nec ante, quam in his se bene exercuerint, Alumnorum veste induantur, aut ad disciplinarum studia mittantur, etiamsi nobiles fuerint, aut Religiosi, & in Sacerdotio constituti.

Tempus, & probationis ratio.

§.6. Sex item menses cuique tribuantur, quibus an in Collegio perseverare, Institutionemque hujusmodi observare, & propositum, ad finem perducere velint, secum deliberent, & tantum pecuniae poenes Collegii ministros deponant, quantum infra sex menses, aut post studiorum cursum discedentibus ad reditum in Patriam sufficiat, ne Collegium Viaticis gravetur, pauperum tamen ratio habeatur, quae sex mensium praescriptio ad novorum Alumnorum probationem concessorum Superiores non arctabunt, quo minus si deprehenderint Juvenes ad hujusmodi disciplinam, ad sacrosque Ordines parum aptos, eos intra sex menses praedictos sine mora possint dimittere. Nemo enim hoc in Collegio est alendus, qui sine spe solidi in pietate fundamenti hinc videatur discessurus, ne forte malus pravi unius Alumni exitus ea destruat, quae multorum in Religione, & pietate profectus aedificaverit; neque enim quibus severitate penarum opus est coercendis, digni sunt hujus vitae instituto, tantum igitur retineri eos volumus, qui sua sponte, & amore virtutis, pietatis, literarumque studio vacabunt.

Eisdem legibus omnes vivere debent.

§.7. Omnes in Collegio fraterna charitate devincti, eisdem legibus vivant, eadem praecepta servent, sive nobiles, sive Sacerdotes sint, omnium etiam Religiosorum idem sit victus, & vestitus, honestus tamen, & personis Ecclesiasticis superiorum judicio conveniens, & ut (quod intendimus) spirituale aedificium, ad culmen Deo dante perducatur, statuantur ante omnia fundamenta pietatis. Itaque Sacramentorum pius, & assiduus usus conservetur, singulisque mensibus, solemnibusque festis, ac Dominicis Adventus, & Quadragesimae omnes constitutis per superiores Sacerdotibus delicta confessi, nisi legitimum intercedat impedimentum, communicent, quotidie Missam audiant, & mane antequam studiis operam dare incipiant, dimidiatam horam piae meditationi impendant, & vesperi antequam cubitum eant, quartam horae partem litaniis, & discutiendae conscientiae tribuant, & si quis officium Ecclesiasticum recitare debet, id aliis horis absolvant, Sacra-

cerdotes Missæ Sacrificium frequentius Deo offerant, in quo peragendo non minus dimidiata hora insistant, piæ quoque consuetudines nascentis Collegii omnes præscribantur, & posteris observandæ proponantur.

Magistri rerum spiritualium.

§.8. Præter constitutos per Superiores Collegii confessarios, sint in tanta multitudine aliqui rerum spiritualium Magistri, qui pietatis disciplinam primum quidem novis Alumnis; Deinde etiam Adultis, ceterisque omnibus accuratissime tradant, quod si tales Magistri ex ipsa Societate deligi non potuerint, optimi quique ex ipsis Alumnis assumantur, qui ab omni cura omnino vacui hoc tantum munus sollicite subeant: Alumni vero studiis quidem addicti, in pietate vero desidiosi, quique suis moribus alios ab ardenti pietatis studio tepefecerint, aut quomodolibet averterint, vel a rectis superiorum Consiliis, aut obedientia abduxerint, vel hujusmodi facere tentaverint, statim a Collegio dimittantur.

Festorum sanctificatio.

§.9. Festis diebus Domi se contineant, orationi, piæ lectioni, Divinis Officiis, Sacris Ceremoniis perdiscendis, & exercendis dent operam. Quod si Superioribus incommodum videretur, omnibus diebus festis, totum Divinum Officium decantare, in solemnioribus tamen diebus, & Dominicis Adventus, Quadragesimæ, & in diebus festis Beatissimæ Virginis Mariæ, Sanctorum omnium, Apostolorum, & Angelorum partim decantetur, partim distincte, & devote sine cantu recitetur.

§.10. At cum autumni tempore a lectionibus vacant, tum maxime in Divinis Officiis perdiscendis, & cantandis, ut Superioribus videbitur, sese exerceant, in quo tamen ne remissius, aut indulgentius agatur, Rectoris conscientiam oneramus. Eo quoque tempore aut alio cum studia intermittuntur, ea doceri curent, quæ celebrando Missæ Sacrificio sunt accomodata, præsertim hostias, & corporalia parare, diebusque festis nulla unquam literaria exercitatio, aut Divinum Officium, aut Ecclesiarum curam quomodolibet interrumpat, seu impediat, Beneficiorum in Collegium a Dei benignitate collatorum memoriam pie colant, memoresque sint bene de Collegio prædicto, & de se meritorum, & superiorum præcipue defunctorum, quorum nomina in Ecclesiarum suarum Sacrario, aut in Choro descripta habebunt: proque iis, qui majore fuerint in se usi beneficentia, anniversaria sacra perpetuo solemniter fiant, singulisque hebdomodis pro illis Orationes, & Sacrificia Deo offerantur.

§.11. Alumni morientes, & in ipso agone, & ab hora transitus, usque ad horam sepulturæ fraternis Alumnorum obsequiis, atpue Orationibus adiuventur, quorum funeri omnes intersint, & intra octo dies exequiæ illis pie persolvantur. Quando autem contigerit aliquem ex Cardinalibus Protectoribus decedere e vita, triduo Orationes, & Sacrificia pro illius anima Deo offerantur, cujus misericordia pro futuro Protectore rogetur, ut talem dignetur Nobis, aut pro tempore futuris Romanis Pontificibus suggerere, qui tantum opus amplecti velit, & quam maxima poterit charitate tueri.

Alumni promoveri poterunt ad sacros Ordines etiam sine literis Dimissorialibus.

§.12. Qui ex Alumnis Superiorum judicio in pietatis studio, & Ecclesiasticis functionibus bene fuerint versati, ad omnes Sacros, etiam Presbyteratus Ordines promoveantur, etiam sine literis Dimissorialibus suorum Ordinariorum, & sine titulo Beneficii, aut Patrimonii, etiam extra legitima Ordinationum tempora; antequam vero Sacris Ordinibus initientur, in Spiritualibus exercitiis, & piis meditationibus per dies, ut minimum quindecim contineantur, unoque anno antequam in Patriam sint profecturi, aut si commode fieri possit, adhuc citius ad Sacerdotium assumantur, quo tempore in Sacerdotalibus Officiis, atque in Sacramentorum administratione, & in concionibus ad Populum exerceantur, ita tamen, ut hac occasione Sacerdotes neque liberiores sint, quam antea, neque extra Collegium comedant, aut pernoctent, omnesque Collegii nostri Alumni a cauponis, & hospitiis locandis, & a quorumvis negociorum procuratione abstineant, nullis Ecclesiasticorum Beneficiorum litibus, aut controversiis implicentur, nec per Aulas, Tribunalia laicorum, aut externorum, aliorumve Domos discurrant; constituatur autem aliquis pius prudens, & experiens vir, qui ipsorum Alumnorum negotia sine eorum interventu expediri curet. Alumni sine comite a Superiore illis adiuncto, e Collegio egredi non audeant; quod si fecerint, aut Comitem deseruerint, vel eo pro foribus relicto, negotia intus occulte tractaverint, in Collegium amplius non recipiantur.

§.13. Non prandium, aut cœnam, extra Collegium capiant sine expressa Rectoris, & Prepositi generalis consensu, qui Alumnis ipsis, ut extra Collegium pernoctent, aut post solis occasum cænent, facultatem concedere minime poterunt. Siquis autem ex Alumnis extra Collegium ebrius fiat in Collegium amplius non recipiatur, quod si cuiquam in Collegio non semel, neque casu idem accidat, debet a Collegio dimitti; Ad tollendas autem commessationes, & quæ inde oriuntur scandala, non possit Rector quemquam externum in Collegii vineas, atque hortos introducere sine Præpositi generalis consensu, qui eam diligentiam in hoc Collegio gubernando adhibeat, quam, si esset suæ Societatis Collegium, adhiberet, consuetudine autem, & modo suæ Societatis non utantur, sed novas Regulas proponat, quibus Alumni Collegii privatim, & publice secundum Canones, & Clericorum sæcularium mores instituantur.

§.14. Literæ, quas Alumni perscribent, item eorum libri diligenter inspiciantur, quæ si quidpiam amatorium, aut bonis moribus perniciosum contineant, comburantur, & qui eos habuerunt, severe puniantur. Si quis autem deprehendatur literas impuras scribere, seditiosas, vel detractorias, malum aliquod consilium, vel vitia quorumvis continentes statim e Collegio eiiciatur, eamdem pœnam subeant, qui seditionis speciem aliquam excitarint, vel occasionem præbuerint, atque auhores fuerint, quominus aliquis Superioribus obtemperaverit, aut si quem contra eos re, aut verbo concitaverit, ii etiam eiician-

eiiciantur, qui iniunctam sibi pœnam detractaverint, aut invitis Superioribus pecuniam occulte retinuerint, quique quemvis maledictis, aut iniuriosis dictis affecerint, aut percusserint, vel Collegii pacem quomodocumque turbaverint, factis item, & verbis inhonestis, statim tamquam pestis quædam e Collegio extrudantur. Ad ea se quisque studia applicabit, eosque libros habebit, quos Rector censuerit, interpretationes Auctorum in Gymnasio tantum societatis audient.

Quanto tempore Scientiis operam dare debeant.

§.15. Ad Theologica studia quatuor annos assignamus, ad Philosophica tres, totidem ad conscientiæ casus perdiscendos; Juris, aut Civilis, aut humanarum literarum studia nullum in hoc Collegio locum habeant, harum, quas demonstravimus, disciplinarum studiis ultimus annus Alumnis non concedatur, nisi prius in subdiaconatus saltem Ordine sint constituti, quod si quis ad Sacros Ordines aptus non videbitur, aut illis indignus, is in Collegio nequaquam retineatur, nec ei permittatur Theologiæ, aut quodvis aliud studium inchoare, Sacerdotes autem, & virtute, & doctrina præstantes in Theologia Magistri creentur, sine ullo tamen Collegii sumptu, qui autem Sacerdotii Ordinem non fuerint consecuti, ad hujusmodi gradus non sunt admittendi.

§.16. Studiis absolutis, dies triginta in Collegio permanendi Alumnis concedantur, quibus transactis, non possint Superiores amplius eos in Collegio retinere; triginta vero illis diebus, non erunt Alumni a Collegii legibus soluti, sed omnia facient ex Superiorum præscripto; quæ vero Pauperibus Alumnis vestes, aut pro vestibus, quæ pecuniæ in discessu dandæ sint, ita Rectori præscribatur, ut querelarum, & invidiæ occasio præcidatur; Alumnis vero, qui pauperes non fuerint, aut qui studiorum cursum non absolverint, aut qui ob culpam aliquam dimissi iverint, nihil detur.

§.16. Superiores facultatem habeant aliquos egregiæ virtutis Alumnos, etiam post absoluta studia in Collegio retinendi, quorum opera utantur in Collegii administratione, & cura rerum ad Collegium pertinentium, vel & ut Alumni prædicti concionibus, & administratione Sacramentorum Germanos juvent in Urbe commorantes, & ob alias hujusmodi pias causas ad Collegii commodum, & animarum salutem pertinentes.

Negocia in Urbe nulli possunt gerere.

§.18. Nullus autem in Collegio, vel postquam e Collegio egressus fuerit, causarum in Curia Procurator, nec cujusvis Principis, aut Prælati negocia etiam spiritualia procuret, nec absolutis studiis quisquam, vel in Collegio, vel in Urbe permaneat, ut Curiæ praxim ediscat.

§.19. Si quis Alumnus divinæ gratiæ impulsu ad perfectionis statum, & ad aliquod religiosæ vitæ genus aspiret, non debet a quoquam, quavis de causa impediri, etiamsi eo consilio fuisset in Collegium ingressus, ut studiis absolutis e sæculi fluctibus se in tutum reciperet, dummodo virtute confirmatus in aliquem Germaniæ Provinciam se conferat.

§.20. Loca discedentium Alumnorum ultra annum non vacent, & si ii, ad quos loca vacua pertinent, non advenerint, Superiores, eorum loco alios recipiant idoneos Juvenes, qua in re nemo poterit Superiores impedire erga absentes Alumnos, atque in Germania commorantes. Rector Collegii paterna utatur sollicitudine eorum labores cognoscendo, eosque, qua decet charitate, consolando. Collegii Superiores primum pii sint animarum salutis studiosi, & maximam divini cultus habeant rationem. Deinde Juvenes maximo cum delectu recipiant, receptos statim in Dei timore accurate institui procurent. Postremo pietati negligentius vacantes, & ad virtutem non valde propensos sine ulla mora dimittant, quæ tria ut superioribus cordi sint, sub obtestatione divini Judicii mandamus.

§.21. Maxima quoque habeatur cura Ecclesiarum, divinusque in illis cultus, ac ornatus religiosissime conservetur, piique Sacerdotes a Superioribus eligantur, qui in illis semper resideant, ac ut debebunt, Missas, & Divina Officia celebrent, ipsique Superiores pro honore Dei Ecclesiis prædictis liberaliter, quidquid opus erit, provideant, cultumque in eis exhibeant, ut earum reditus primum illis ipsis Ecclesiis serviant. Divinorum Officiorum tempore nullus Alumnus absit, Sacerdotesque viri pii, & graves Choro præsint, sacrarumque cæremoniarum Magistri sint Divini Officii moderatores. Si quis autem ex Alumnis indignum quid orationis domo, aut inhonestum dicto, vel facto, nutu, vel aspectu minus honesto commiserit, confestim e Collegio dimittatur. Si quis etiam sacras cæremonias discere, vel exercere neglexerit, aut ab Ecclesiasticis, & Clericalibus officiis alienus fuerit, vel Templum, & Chorum fugitet, nisi monitus resipuerit, in Collegio non toleretur.

Rectoris præfati Collegii munus.

§.22. Quæ omnia quia a Rectoris pietate pendent, Præpositus Generalis Rectorem in hoc Collegio constituat virum aliquem rectum, sobrium, prudentem, pietatis, & timoris Dei studiosissimum, qui omnes Nationes pari charitatis studio complectatur, & Christianum inter Alumnos amorem conservet, vitæ suæ exemplis omnes ad sui imitationem, & ad cælestis cum Sanctis consortii desiderium inflammet, bonos in virtutis soliditate confirmet, malos a bonis discernat, & ex hoc loco intrepide nulla cujusque ratione habita expellat. Sæpe Alumnis eorum vocationem exponat. In Adventus, & Quadragesimæ octavo quoque die Alumnis verbum Dei pro statu cujusque explicet. Aliis vero temporibus bis quolibet mense salutaria documenta publice proponat, omnesque ad timorem Dei, & amorem excitet, atque inflammet, sit etiam Rector divini cultus, ecclesiastici officii, sacrarum Cæremoniarum, Ritusque Romani valde studiosus, Domus Domini decorem

corem amet, neque tamen suæ Religionis non necessarias hic retineat consuetudines, aut in Collegium inducere studeat, sed pro pia tot Alumnorum institutione sæcularium Clericorum ritum imitetur, ut Alumni non solum eum monentem audiant, sed ea quoque facientem videant, quæ ipsis facienda proponuntur.

Protectorum auctoritas.

§.23. Spiritualis jurisdictio, & animarum cura, quam Ecclesiæ habent Collegio unitæ, totam ad Collegii ipsius Protectores pertinere volumus; quæ autem tam in spiritualibus rebus, quam Ecclesiis curandis fieri debent marmoreis tabulis incisæ in Choro affixæ habeantur.

§.24. Superioribus non liceat suppellectilem Ecclesiarum, vel earum ornamenta cuiquam commodare, ex Reliquiis vero ne minimum quidem, vel ipsis Regibus tradi possit, nisi ex subscripto nostra manu, aut pro tempore futuri Romani Pontificis mandato. Si quis aliter fecerit sententiam excommunicationis incurrat eo ipso.

Ministri a quo eligendi, & quales esse debebunt.

§.25. Et quia spiritualia sine temporalium adminiculo consistere minime possunt, ideo eorum cura esse non debet in postremis. Quare ipse Rector viros fideles, atque idoneos, quot ad hoc erunt necessarii, habere curet, quibus etiam præstandi ab eis officii leges, & quod in pietate, & moribus observare debeant præscribat, quorum primus sit Œconomus generalis, quem si Superiores eligere recusent, duo vel tres probatæ vitæ viri Superioribus ipsis, & Protectoribus cogniti proponantur, ex quibus Protectores, quem omnium aptissimum judicaverint, eligant, & Œconomum deputent generalem, qui administrationis suæ rationem reddat & Superioribus ipsis, ac Protectoribus, quoties ipsi petierint. Œconomo generali adjungantur a Superioribus alii particulares Œconomi, præcipue vero fidelis aliquis vir, qui Œconomum generalem in tanta rerum multitudine adjuvet, quique ipsius absentis, vel etiam ægrotantis vices subire, & bene gerere sciat, & possit, singulis vero Œconomis necessaria suorum cujusque officiorum functio scripto tribuatur, redditus, seu pecunia Collegii penes fidelem mercatorem tuto deponantur, ac deinde prout necessitas postulaverit, mandato a Rectore, & a duobus Œconomis subscripto repetantur.

§.26. Nullus Œconomus, vel generalis, vel particularis, nullus item qui Collegio in quovis munere deserviat, ulli ex Protectoribus, vel Superioribus, vel qui in Collegio Jus aliquod, administrationem, vel potestatem habeat, sit sanguine, vel aliqua affinitate conjunctus, neque ab aliquo ex prædictis, neque ab ullo alio Prælato, aut Domino quovis modo dependeat, aut cum prædictis clientelam habeat. Pater, & filius, duo Fratres, duo consanguinei in eadem Civitate, aut Provincia non sint alicujus Collegii Œconomi, neque quisquam in Collegio deserviat, qui sit sanguine propinquus Œconomo generali, neque ad ipsum aliquo modo pertineat.

Bona Collegii locari non possunt.

§.27. Bona Collegii quæcumque non locentur Protectorum, aut superiorum consanguineis, nulliusque cujusvis Ordinis Religiosis; non magnis Prælatis, non Œconomis, aut aliis Collegii Ministris neque eorum consanguineis, neque ulli, qui aliquod jus, potestatem, vel administrationem habeat in Collegio; bonorum locationes a Rectore, vel ab Œconomo generali in ipso Collegio fiant, Rectore præsente, atque eas approbante: quicumque autem bona Collegii, sive in Urbe, sive extra Urbem locaverit, antequam locatio perficiatur, Jusjurandum coram Rectore, vel alio Deputato præstet, affirmans se in ea locatione solam Collegii utilitatem spectasse, & propter illam se nullum munus, nullamque utilitatem cœpisse, aut in futurum expectare; juret item se nihil facere, aut fecisse ad alicujus instantiam, aut commendationem, aut propter cujusque consanguinitatem, vel amicitiam, & sine hoc Juramento, de quo constet, quævis a quocumque, & ubicumque facta locatio irrita sit, & invalida: bona prædicta tertio, aut quarto quoque anno a peritis, & fidelibus viris visitentur, atque una cum visitatoribus, si fieri poterit, adsit aliquis ex Collegii Superioribus, aut saltem Alumnus Sacerdos vir prudens, & pius.

§.28. Œconomus tam generalis, quam particularis, aliique præcipui Collegii officiales singulis annis mense Januario fidelis, & rectæ administrationis, & ad officium, quo funguntur, aptitudinis, necnon Christianæ pietatis, & honestæ conversationis testimonium a Rectore habeant, quod nisi habuerint, eo ipso officiis privati esse censeantur: Societatis vero homines ad temporalem administrationem non obligentur, nisi de sui Præpositi generalis mandato, a quo uno in omnibus regantur, & corrigantur, & illi soli suæ quisque administrationis rationem tantum reddant.

§.29. Si quid forte in his Constitutionibus desiderare usus rerum Magister demonstraverit, aut obscurum fuerit, vel ambiguum, id Protectores, & Superiores re mature deliberata ex communi omnium consensu suppleant, & declarent, & ad alia extendant, quivis autem, vel Protector, vel alius dispensandi potestatem non habeat, sed id fiat ex communi omnium consensu, raro tamen, & nisi ob graves causas, ubi præsertim nulla sit privati commodi, aut gratiæ suspicio, sed vel necessitas cogat, vel magnum Collegii bonum agatur, resque ad majorem Dei honorem, vel Collegii ipsius commodum manifeste pertinere appareat.

Clausulæ.

§.30. Quæ omnia, & singula in his Constitutionibus contenta, ab omnibus tam Alumnis, quam aliis quibuscumque, ad quos pertinent cujusvis status, conditionis, & ordinis, etiam Sacerdotibus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub censuris, & pœnis nostro, aut Protectorum, vel Rectoris arbitrio pro culpæ modo infligendis mandamus inviolabiliter observari. Decernentes quas-

quascumque alias dicti Collegii Constitutiones a quocumque etiam a Nobis emanatas, vel approbatas præsentibus contrarias, nullius esse roboris, & momenti, & ex nunc irritum, & inane, quidquid secus in prædictis per quoscumque scienter, vel ignoranter etiam obtentu aliarum dicti Collegii ordinationum, quæ tamen per præsentes, nisi his adversentur, abrogatæ non sint, aut alias quomodocumque contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.31. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac aliis ipsius Collegii juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.32. Nulli ergo &c. nostrorum statuti, ordinationis, rejectionis, onerationis, assignationis, voluntatis, mandatorum, & decreti infringere &c. Si quis &c.

Dat. die 1. Aprilis 1584. Anno XII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, Kalendis Aprilis, Pontificatus nostri Anno XII.

CLXI.

Institutio Festivitatis S. Annæ Matris Mariæ Virginis, pro die 26. mensis Julii duplici Officio celebrandæ.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

B.Anna peperit Mariam Virginem, ex qua natus est nobis Salvator Mundi.

SAncta Mater Ecclesia, quæ salutaribus Nos semper instituit documentis, annuas fidei filiis venerandas proponit Sanctorum celebritates, qui in terris non solum exempla ad salutem reliquerunt, sed in cœlo beati fidelium patrocinium suscipere, eorumque orationes, & vota suis precibus adjuvare non cessant. Quam nobis opem apud misericordem Deum credimus Beatam Annam assidue impendere, quæ tanta in humanum genus præstitit beneficia, ex ea enim nata est B. Maria semper Virgo, digna a Deo effecta, quæ nobis Jesum Christum pareret Salvatorem. Et licet ejus nomini sanctis obsequiis honorando humana par esse non queat infirmitas, ne tamen quod potest omittatur.

Hic ideo Pontifex S. Annæ festum celebrari jussit.

§.1. Nos ad ejus merita pro cultu decoranda, universalemque Ecclesiam jucundissima illius recordatione lætificandam, necnon ad antiquam in illam devotionem, quam usque ab exordio nascentis Ecclesiæ, insignia quoque templa, & religiosa loca in ejus honorem toto Orbe constructa testantur, in Christianorum cordibus excitandam præcipimus, ut perpetuis futuris temporibus, B. Annæ dies festus septimo Kal. Augusti per totius Orbis Ecclesias duplici Officio, de Sancta, videlicet, nec Virgine nec Martyre, quod est in communi, quotannis recolatur, diesque prædictus imprimendis Romanis, & aliarum Ecclesiarum Kalendariis addatur, & duplex ei adscribatur. Sicubi vero festus B. Annæ dies supradictus ex fidelium devotione seu consuetudine, præcepto, aut indulto Apostolico majore aliqua celebrari consuevit observantia, ea omnino ibidem retineatur.

Et hanc institutionem publicari ubique & observari præcipit.

§.2. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & ceteris Ecclesiarum Prælatis per universum Orbem constitutis, ut faciant præsentes literas in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & Diœcesibus solemniter publicari, & ab omnibus Ecclesiasticis personis tam sæcularibus quam quorumvis Ordinum Regularibus inviolate observari, etiamsi in recentibus Breviarii, & Missalis reformationibus prædicta solemnitas fuerit prætermissa.

Fidemque trãsumptis adhiberi mandat.

§.3. Volumus autem ut præsentium exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides ubique gentium, & locorum adhibeatur quæ ipsis præsentibs adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

D.P. An.XII. 1. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, Kal. Maii, Pontificatus nostri Anno XII.

CLXII.

Declaratio, & extensio Constitutionis Pauli III. de privilegio Mercatorum Ripæ Urbis, quod eorum libri concordantes cum libris Proxenetarum plene probent, & executionem paratam habeant sicut obligationes Camerales, contra quascumque personas, & etiam mulieres coniugatas.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Paulus III. decrevit libros Mercatorum Ripæ probare & executionem habere paratam uti obligationes Camerales.

CUm alias fel. rec. Paulus Papa III. Prædecessor noster quadam sua perpetuo valitura Constitutione, etiam per rec.mem. Pium Quartum, & Pium Quintum Romanos Pontifices etiam prædecessores nostros confirmata, inter alia statuerit, & ordinaverit, quod ad probandum credita dilectorum filiorum Mercatorum Ripæ Almæ Urbis nostræ, sufficerent libri eorumdem Mercatorum, cum libris dilectorum filiorum Proxenetarum concordantes, qui haberent eamdem executionem, ac si essent obligationes in forma Cameræ Apostolicæ, contra omnes personas, etiam S. R. E. Card. cum Decreto etiam irritanti, ac sublata quavis aliter judicandi facultate, & alias prout in dicta Constitutione plenius continetur.

Hic modo Pontifex dictum indultũ procedere declarat contra quascumque personas, etiã

§.1. Cumque tractu temporis plures difficultates ortæ fuerint, an dicta Constitutio etiam contra mulieres in eisdem libris descriptas, tam cum earum viris, quam viduas locum habeat, unde datur ansa debitoribus

mulieres, & conjugatas, in dictis libris descriptas.

ribus altercandi, & sic solutiones effugiendi, vel in longum protrahendi, in grave ipsorum mercatorum damnum, & præjudicium. Nos pro Pastoralis officii nostri debito, omnes hujusmodi litium, & controversiarum occasiones & ambages de medio tollere, omnemque in posterum super præmissis hæsitandi vel dubitandi materiam succidere, aliasque super præmissis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas, ac quascumque lites, & causas, seu controversias, tam judiciales, quam extrajudiciales inter prædictos Mercatores dictæ Ripæ, & quemcumque, vel quoscumque ipsorum ex una, & quascumque mulieres, & coniugatas, ac etiam absque vel cum earum viris agentes, ac etiam eosdem viros, necnon etiam viduas, & quascumque alias personas ex altera partibus, super præmissis hactenus quomodolibet ortas, ac etiam coram quibuscumque judicibus, & tribunalibus, ordinariis, & extraordinariis, delegatis & subdelegatis, ac alias quomodolibet, & ubilibet, indecisas pendentes, in statu & terminis, in quibus reperiuntur, illarum statum, seu status & merita, nominaque, & cognomina & gradus, & qualitates judicum, & collitigantium, juraque & titulos illorum, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, ad Nos harum serie avocamus, illasque sic avocatas, perpetuò extinguimus, cassamus & abolemus; Dictamque Constitutionem ipsius Pauli prædecessoris, etiam contra quascumque mulieres, tàm liberas, quam conjugatas, & etiam tam per se, quam cum earum viris, aut absque illis in dictis libris debitrices descriptas, etiam viduas, & quascumque alias personas, etiam perinde, acsi ita expresse in eadem Constitutione cautum, specificatum, & dictum fuisset, omnino comprehendi, & locum habere, Apostolica auctoritate tenore præsentium declaramus, sicque tam in præteritis, quam in præsentibus & futuris perpetuo statuimus & ordinamus.

Aliter judicari prohibet. Et partibus perpetuum silentium imponit.

§. 2. Ac ita per prædictos, & quoscumque alios Judices, & Commissarios, etiam nostri Sacri Palatii causarum Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Ac etiam ipsis partibus collitigantibus, & quibusvis aliis personis perpetuum, in, & super præmissis silentium imponimus; necnon tam illis, quam ipsis judicibus, Commissariis, Auditoribus, Cardinalibus, & Legatis, ne contra præsentium tenorem quicquam facere, & attentare audeant, districtius, & expresse inhibemus.

Contrariis derogat.

§. 3. Non obstantibus quibusvis litis pendentiis, & aliis præmissis, ac aliorum prædecessorum, & nostra de non tollendo jure quæsito, si opus sit, necnon etiam quadam ejusdem Pii IV. prædecessoris, de similibus vel dissimilibus gratiis in Camera Apostolica intra tres menses præsentandis, & registrandis, si opus fit, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon etiam Almæ Urbis, & Curiæ Romanæ, ac etiam ipsius Ripæ, & quorumcumque aliorum tribunalium, etiam Cameræ Apostolicæ, necnon Gubernatoris, ac Vicarii & Auditoris dictæ Cameræ, ac etiam Senatoris, & Curiæ Capitolii, etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate, alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam illis, & illorum, ac prædictis, necnon quibusvis aliis Judicibus, & personis, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, & confirmatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda esset, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis aliis, quæ Paulus III. ac Pius IV. & Pius V. prædecessores prædicti, in Constitutionibus, & illius confirmationibus hujusmodi voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. XII. 3. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 3. Maii, 1584. Pontificatus nostri Anno duodecimo.

CLXIII.

Approbatio tertia, Instituti & Constitutionum Religionis, Clericorum Regularium Societatis Jesu, cum aliquorum dubiorum totali remotione, & privilegiorum confirmatione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

ASCendente Domino, & Salvatore nostro in naviculam, ecce motus magnus factus est in mari, ipse autem a discipulis rogatus ventis imperavit, & facta est tranquillitas, quam Nos in Petri navicula, collocati, turbinibus excitatis ab eodem Domino assiduis precibus postulantes, nostram interea operam, & laborem in frangendis procellosis fluctibus impendere non desistimus, cumque tanti laboris socios, & validos remiges divina Nobis providentia præparaverit, eorum opera in superandis sævientis pelagi tempestatibus Nos maxime sublevat, qui pro communi fluctuantium animarum salute propria commoda nihil pendunt, seque ad omnia discrimina exponunt.

Religionum omnium & signanter Societatis Jesu ministerium Christifidelibus, valde prodest.

§. 1. In quo cum aliarum Religionum studia, tum Societatis Jesu assiduus pro Christo labor, necnon usque ad finem perseverantia promptam se ostendit, cumque prolem

lem catholicæ Religioni valde proficuam, & ad omnia pericula pro universali Ecclesia subeunda paratam procreaverit, aliam atque aliam à prima non degenerem præstante gratia Dei quotidie substituit, ut Nobis eorum alumni per multiplices probationum gradus altius provecti, semper præsto sint, quos in rebus arduis suscipiendis fructuosos operarios asciscamus; eos autem ut firmiorem Nobis opem ad prædicta navare possint, ab omni non modo injuria, sed etiam calumnia studemus intactos conservare. Quod ut a Nobis efficiatur, ipsius instituta tamquam fundamenta ejus præsidii, quod Catholicæ Religioni impendunt, immota atque inconcussa, aliorum etiam Romanorum Pontificum exemplo, debemus Apostolica auctoritate tueri.

Cujus regul. Paulus & Julius III. approbarunt.

§.2. Quorum fel. rec. Paulus III. & Julius etiam Tertius Constitutiones, & laudabile dictæ Societatis Institutum confirmarunt.

Paulus IV. à jurisdictione Ordinarii eximit.

§.3. Paulusque idem eam ipsam ab omni quorumcumque Ordinariorum jurisdictione exemit.

Pius V. inter Mendicantes connumeravit

§.4. Quo instituto per Paulum Quartum examinato, & à Synodo Tridentina commendato, Pius Quintus item prædecessor noster Societatem ipsam Ordinem esse mendicantem declaravit.

Hujus religionis adChristifidelium animarum salutẽ institutæ, Constitutionibus cavetur quod

§.5. Quæ omnia non immeritò ab eis sunt concessa ob egregia virtutem, & dona Societati antedictæ divinitus elargita, cujus præcipuus finis catholicæ est Religionis defensio, ac propagatio, animarumque in Christiana vita, & doctrina profectus: gratiæ quoque ejus vocationis est proprium, diversa Orbis terrarum loca exRomani Pontificis, seu Præpositi Generalis ejusdem Societatis directione peragrare, vitamque in quavis mundi parte agere, ubi salvandarum sua opera animarum copiosior proventus ad Dei gloriam speratur. Ad quem finem Spiritus sanctus, bon. mem. Ignatii Loyolæ Societatis ipsius Institutoris, ejusque sociorum excitator, media quoque prædicationum, ac cujuscumque ministerii verbi Dei, doctrinæque Christianæ, & spiritualium exercitiorum, aliorum item caritatis operum, & sacramentorum administrationis, ac præcipuè Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, horumque frequentioris usus accommodavit. Ad quæ sufficienter & pro dignitate præstanda, difficultates superandas, pericula que adeunda, quibus dictæ Societatis Religiosi in hujusmodi discursionibus, & ministeriis exponuntur, necesse est, ut ipsi talia obituri, magno virtutis, & devotionis præsidio muniantur, quod illis gratia in primis Omnipotentis Dei, simulque educatio ipsa, longa item in Societate probatio, necnon regularum, & constitutionum observantia præstare noscuntur.

Novitii biennio probentur & deinde ad vota substantialia simplicia admittantur.

§.6. Quibus Constitutionibus, ut tantæ ponant rudimenta virtutis, ad quam aluntur, statutum est, ut Novitii in Societate biennio probentur, quo expleto, si ipsi perseverare voluerint, & Societati fuerit ab eis satisfactum (quoniam Societas ipsa non solis Novitiis & professis, ut reliqui regulares Ordines constat) tria substantialia vota simplicia, nisi quis interdum ad professionem, vel gradum Coadiutorum formatorum admittendus videretur, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ in eadem Societate ex Apostolico indulto, ac juxta vovendi formulam in eisdem Constitutionibus expressam emittunt, ac secundum illas promittunt se eamdem Societatem ingressuros, hoc est ulteriorem aliquem illius gradum, prout Præposito videbitur Generali.

Postea veluti Scholares, vel uti coadjutores temporales cooptantur.

§. 7. Quibus votis emissis Novitii esse desinunt, & in Societatis corpus, qui literis operam dederint, vel daturi sunt, ut Scholares approbati, alii vero ut coadiutores temporales nondum formati cooptantur, ac quantum est ex parte ipsorum perpetuò, ex parte vero Societatis, juxta Apostolica indulta, & Constitutiones prædictas, tamdiu obligati sunt, quamdiu Præpositus Generalis eos in Societate retinendos esse censuerit. Quod ad Societatis conservationem maximè est necessarium, idque ab illius exordio prævisum, & post experimento comprobatum est, idque initio ingressus illis explicitè manifestatur, atque ipsi conditionem hanc amplectuntur, quæ eis, si quos dimittere oporteat, multo est commodior, ut liberi potius quam votis obligati dimittantur, aliisque justis, & rationabilibus de causis.

Coadjutores isti alia vota postea emittunt.

§.8. Coadiutores temporales non formati, qui non ad studia literarum, sed ad domestica munia curanda destinantur, post aliquot annos, quibus Generali Præposito, & Societati satisfecerint, per tria item Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ vota licet publica, & in manibus Superioris emissa, non tamen solemnia, sed tum ex Constitutionum præscripto, tum ex voventis, & admittentis intentione simplicia existunt, in Coadjutorum temporalium formatorum gradum admittuntur.

Scholares prædict. tertio probationis anno retinentur.

§.9. Scholares vero studiis in Societate absolutis, antequam professi, vel Coadjutores spirituales formati fiant, non solum tertium adhuc ulterioris probationis annum, in devotionis,& humilitatis exercitiis impendunt, ut, si qua fortasse in re harum virtutum fervor per literarum occupationem intepuerit, per earumdem virtutum frequentiorem excitationem, ardentioremque divini auxilii invocationem recalescat, sed etiam in verbi Dei, sacrarum, & Scholasticarum lectionum, Pœnitentiæque & Eucharistiæ Sacramentorum Societatis ministeriis tamdiu probantur, quamdiu Præposito Generali videtur, nec antequam ipsi Præposito sint plane perspecti, eique in omnibus satisfecerint, ad hujusmodi gradus promoveantur.

Ex iis, qui deinde ad professionem quatuor votorum admittẽdi sint

§.10. Qui enim ad professionem quatuor votorum admittendi sunt, eos juxta Constitutiones easdem, & Apostolica decreta, & indulta, viros omnino humiles ac prudentes in CHRISTO, & in vitæ puritate ac literis conspicuos, diuturnisque ac diligentissimis experimentis probatos, atque Sacerdotes, & in ministeriis hujusmodi prius

prius diu multumque versatos vocatio hæc requirit, utpote quos ardua maneant ministeria. Quo fit, ut non omnes ad eamdem professionem idonei esse, nec tales sine longa exercitatione atque experimento fieri, aut etiam cognosci possint. Quapropter Societatis corpus in sua membra, & gradus idem Ignatius divino instinctu ita duxit disponendum, ut præter eos, quos Præpositus Generalis ad professionem quatuor votorum idoneos esse censuerit, & nonnullos, quos interdum ad professionem trium admittere potest, reliqui etiam Sacerdotes, quorum vita, & doctrina in Societate diu probata esset, ac Præposito Generali perspecta, & de ipsius licentia in Coadiutorum spiritualium formatorum gradum, per tria illa vota similiter publica, sed simplicia in superioris manibus emissa admitterentur.

Admissi autē sunt incapaces hæreditariæ succes.

§.11. Quibus emissis tam hi, qui spirituales, quam qui temporales Coadiutores formati fuerint, certum in Societate gradum habent, suntque omnis hæreditariæ successionis incapaces, nihilque omnino proprii juxta Constitutiones easdem habere possunt. Nec propter emissa hujusmodi vota publica, aut per mortem ab intestato in illorum, sicuti nec in professorum bonis domus ulla, aut Ecclesia, vel Collegium dictæ Societatis succedere potest.

Et votum obedientiæ, erga Papam specialiter remittunt.

§.12. Qui vero quatuor votorum professi futuri sunt, ii tribus illis solemnibus substantialibus votis quartum similiter solemne addunt, specialis Summo Pontifici obedientiæ circa missiones præstandæ, ob certiorem Spiritus sancti in missionibus ipsis directionem, ac majorem ipsorum mittendorum Sedi Apostolicæ obedientiam, majoremque devotionem, humilitatem, mortificationem, ac voluntatum abnegationem.

Aliaque simplicia vota.

§.13. Post emissam vero professionem sive quatuor, sive trium votorum, professi ad Paupertatis, quæ regularis instituti murus est, & propugnaculum, perfectionem tuendam, omnemque ambitionis occasionem, excludendam, nonnulla alia simplicia vota emittunt, quibus promittunt se numquam quacumque ratione acturos, vel consensuros, ut quæ in constitutionibus Societatis circa paupertatem ordinata sunt, immutentur, nisi quando ex justa rerum exigentium causa paupertas magis restringenda videretur, neque prætensuros, ne indirecte quidem, ut in aliquam prælationem, vel dignitatem, intra, vel extra Societatem, eligantur, nec extra Societatem in sui electionem, quantum in eis fuerit, consensuros, nisi coacti obedientia ejus, qui id ipsis possit sub pœna peccati præcipere. Item Societati, vel ejus Præposito manifestaturos, si quem sciant aliquid hujusmodi moliri.

Discedentes postea sine licentia apostatæ censentur.

§.14. Porro non solum professi, & Coadiutores formati, sed ex aliis quicumque absoluto probationis biennio prædicta tria substantialia vota, etiam simplicia emiserint, si absque expressa licentia a Societate discedant, etiamsi prætextu melioris frugis, & transitus ad alium quemcumque Ordinem (Cartusiensium dumtaxat excepto) id faciant, apostasiæ, & excommunicationis ex Apostolicę Sedis decreto pęnas incurrunt, a quibus nonnisi a Summo Pontifice, vel a Generali Præposito absolvi possunt. Inique enim cum Societate ipsa ageretur, si viris multo labore ad ardua ministeria eruditis, cum religionis catholicæ, & hujus Sedis detrimento privaretur, præsertim cum Societatis Constitutiones, & Privilegia, quæ supradicta continent, in separata, antequam ad Novitiorum convictum admittantur, habitatione eis maturius consideranda tradantur

Omnes post Novitiatu in communi vivunt.

§.15. Biennio Novitiatus completo, & emissis votis simplicibus, una est omnibus omnino vivendi, & obediendi ratio, debent enim omnes in omnibus obedire, & in communi vivere, non secus alii, atque ipsi professi, & Coadiutores formati, idque in domibus quidem probationum, & Collegii ex redditibus, in domibus vero professorum, quæ nullos omnino redditus habere possunt, ex eleemosynis tantum.

Paupertatem servant, licet non professi dominium bonorum retinent.

§.16. Et licet, qui ad gradus professorum, & Coadiutorum formatorum nondum pervenerunt, bonorum suorum jus atque dominium, tum alias ob justas causas, tum etiam ut majorem Societas habeat libertatem, illos, si opus fuerit, cum minore offensione dimittendi, ad tempus Generalis Præpositi judicio præscribendum valeant retinere, ut in pauperes tandem, seu alios pios usus pro ipsorum devotione distribuant, juxta evangelicum consilium, ac promissionem, quam initio Novitiatus faciunt, interim tamen, quantum ad illorum usum religiosam paupertatem servant, nec ulla re tamquam propria, & sine Superioris facultates uti possunt.

Veri religiosi sunt, & Ordinis privilegiis gaudent.

§.17. Et quamvis ii omnes, qui post biennium Novitiatus dicta tria vota simplicia, ut præfertur, emiserint, ac in corpus Societatis cooptati, illiusque meritorum, & privilegiorum, non secus atque ipsi professi participes effecti, quique quantum in eis est, & professionem emittere parati, si ipse Præpositus Generalis id prædictæ Societatis Instituto congruere judicaverit, & in perpetuum Dei servitio votis simplicibus consecrati, ac sua sorte, prout laudabile Societatis Institutum exigit, contenti, vere, & proprie religiosi existant, & si a Societate deficiant, excommunicationis, & aliis apostatarum pœnis sint subiecti.

Et quia desuper nonnulla dubia sunt excitata.

§.18. Tamen cum non ita pridem intellexissemus nonnullorum animos, qui pii alioqui, & utiles operarii existebant, sollicitari interdum, & affligi, quasi non essent religiosi, eo quod non essent professi; nec etiam deesse, qui religionis prætextu transfigurante se in angelum lucis Satana, non solum ea occasione inquieti existerent, sed etiam aliorum pacē & vocationem disturbare, eosq; in fraudem, & defectionem deducere conarentur, unde fructuosa hæc religio gravissima potuisset accipere detrimenta. Idcirco cum divina providentia pro temporum necessitate, varia, & salutaria Ordinum Instituta in Ecclesia sua produxerit, novisque subinde in ea nascentibus morbis, nova remedia, no-

novisque emergentibus hostium impugnationibus, nova regularium Ordinum auxilia excitarit, & cuique illorum, juxta cujuslibet peculiaris gratiæ vocationem, peculiares quasdam notas, propria insignia, ac opportuna ad finem, quem intendit, media suggesserit, & nunc maxime (ut felicissimi toto Orbe successus testantur) mirificos in agro Dominico fructus prædicto Societatis Jesu Instituto proferat, quæ Societas (quemadmodum, & alia nascentium regularium Ordinum exordia) a spiritu contradictionis impugnatur, cumque ipsi Ordines Romanorum Pontificum propterea Constitutionibus circummuniri consueverint, cujus rei Sanctorum Dominici, & Francisci præclarissimi Ordines exempla abunde suppeditarunt, ita Nos, licet alias Institutum prædictum, privilegia, & constitutiones ipsius Societatis confirmaverimus, & declaraverimus, Motu proprio statuentes, eos qui biennio Novitiatus peracto, tria vota, tametsi simplicia emiserunt, esse vere, & proprie Religiosos, cum præcepto, ne quis hæc in dubium revocare audeat, ac cum irritante, & aliis decretis, ptout in nostris super hoc confectis literis plenius continetur. Quia tamen non defuit temeraria quorumdam audacia, qui post declarationem, decretum, præceptum, & interdictum nostrum hujusmodi, non solum multa ex prædictis, & fortasse, alia ad Societatis Institutum, ac vivendi formam spectantia labefactare, sed, & ipsa Apostolica decreta, ac præcepta, publice, & ex cathedra, ausu temerario impugnare, mentemque nostram perverse interpretari non erubescunt, disputantes, & prædicta in dubium revocantes, omniaque ex aliorum Ordinum communibus rationibus, formis, ac statutis metientes Societatis Institutum, peculiares constitutiones, ac vim votorum simplicium illius, a Sede Apostolica in eadem Societatis Religione probata admissorum penitus ignorantes, ac nonnulla jure antiquo, quæ post illud successu temporum hujus Sedis auctoritate, approbatione, & confirmatione, ac peculiaribus privilegiis sancita, & roborata esse dignoscuntur, perperam interpretantes, convellere nituntur, quin etiam Nos supradicta, Motu simili, & ex certa scientia, de Apostolicæ potestatis plenitudine decernentes, ac præcipientes privato sensu loquutos fuisse, ac tamquam privatos doctores errare potuisse, immo vere, & de facto ob falsam supradictorum informationem errasse, ideoque præceptum nostrum nonnullam ad obligandum vim habere. Neminem prætereà eorum, qui solemnem professionem in dicta Societate non emiserunt, de illius corpore, religiosos esse posse, sed eos mere sæculares, ac Ordinariorum jurisdictioni subiectos existere, nec Societatem ipsam, aut illius superiores, immo necnon jus in eo ullum ex vi votorum hujusmodi, habere, vel acquirere, aut superioribus ipsis conferre posse, non considerantes voti solemnitatem sola Ecclesiæ constitutione inventam esse, triaque hujusmodi Societatis vota tametsi simplicia, ut substantialia Religionis vota ab hac Sede fuisse admissa, illaque emittentes, in statu Religionis vere constitui, quippe qui per ea ipsa se Societati dedicant, atque actu tradunt, seque divino servitio in ea mancipant. In quibus votis nullus præter Romanum Pontificem potest manum apponere, aliisque atque aliis modis Societatem ipsam impetunt universali Ecclesiæ perutilem, quæ diversis functionibus, & personarum gradibus distributa, a Romanis Pontificibus presbyterorum a Tridentina Synodo clericorum Religio appellata, habitu, nomine, plerisque personarum gradibus, votorumque differentiis ab aliis regularibus Ordinibus distinguitur. Quibus etiam adiungunt licere iisdem non professis, etiam invitis dictæ Societatis Superioribus, ad quosvis alios regulares Ordines se transferre. Transgressoresque horum votorum, ac inobedientes, aut etiam uxorem ducentes, nullam ipsi Societati injuriam facere, immo posse Episcopos cum eis dispensare, ut invitis etiam superioribus eisdem uxorem ducant. Quibus cum glossatores, & obtrectatores hujusmodi sua falsa doctriua favere pergunt, horum votorum naturam, & pœnarum vim, vel non intelligentes, vel eludere conantes, eo sunt progressi, ut etiam vi facultatum, quæ literis indulgentiarum Cruciatæ sanctæ nuncupatarum continentur, omnes transfugas, & ab ipsa Societate deficientes non professos, quoties ab ea defecerint, ab excommunicationis latæ sententiæ pœna a quocumque confessario absolvi posse, nullamque ipsi Societati suis operariis privatæ injuriam fieri, aut præjudicium generari existiment, sed & votorum substantialium Religionis prædictæ, ac decretorum contra eosdem Apostatas Sedis hujus auctoritate editorum vim, quant um in eis est, enervare contendat. Insuper asserunt non posse vota aliqua in sæculo emissa in tria hæc substantialia Societatis commutari (cum tamen hæc vota sint status, ut præfertur, religiosi alio utilis, & perfecti, ut illa in hæc possint, hæc vero in aliorum Ordinum, etiam solemnia vota commutari, sit ab hac Sede justis de causis interdictum.) Nec etiam desunt alia, quæ in animarum suarum præjudicium, Societatis perturbationem, & scandalum plurimorum comminiscantur.

§.19. Nos universalis Ecclesiæ utilitati, quam ex inviolato, & inconcusso dictæ Societatis Instituto, & religiosæ sobolis educatione sentimus, & majorem in dies speramus, prospicientes, & præterea ejusdem Societatis indemnitati, paci, quieti, & incremento consulere volentes, Motu simili, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, laudabile ipsius societatis Institutum, & quæ illud concernunt, præmissa omnia, & singula, prædictaque illius, ac quæcumque alia privilegia, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta a prædictis prædecessoribus nostris, & a Nobis etiam per com-

Ideò hic Pontifex his non obstantibus d. institutum, & privilegia, & Cōstitutiones approbat.

communicationem concessa, constitutiones quoque, ac statuta, & decreta qualiacumque, acsi ad verbum præsentibus insererentur, pro expressis habentes, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, supplentes omnes Juris, & facti defectus, siqui intervenerint in prædictis Constitutionibus, & statutis.

Dictaque tria vota etiam simplicia, vere tamen substantialia esse declarat.

§.20. Ad hæc dictam Societatem firmo Sedis hujus præsidio communire volentes, hac nostra perpetua Constitutione, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, statuimus, atque decernimus, tria vota hujusmodi etsi simplicia, ex hujus Sedis institutione, ac nostra etiam declaratione, & confirmatione esse vere substantialia Religionis vota, ac in dicta Societate tamquam in Religione approbata per Sedem eamdem admissa fuisse, & esse, ac per Nos admitti, nec in illis a quoquam præter Nos, & Sedem hujusmodi dispensari, nec ea ullo alio modo quam per legitimam dimissionem a Societate cessare posse.

Eaque emittentes veros esse religiosos decernit.

§.21. Et non modo eos, qui in Coadiutorum formatorum, sive spiritualium sive temporalium gradus, & ministeria, ut præfertur, admittuntur, sed & Scholares ipsos ac supradictos alios omnes, & quoscumque, qui in ipsam Societatem admissi, biennio probationis a quolibet eorum peracto, tria vota substantialia prædicta, tametsi simplicia emiserint, aut emittent in futurum, vere, & proprie religiosos fuisse, & esse, ac fore, & ubique semper, & ab omnibus censeri, & nominari debere, non secus atque ipsos tum Societatis, tum quorumvis aliorum Regularium Ordinum Professos, suisque Præpositis in omnibus, & per omnia obedire, & huic Sedi immediate subiectos, & a quorumvis Ordinariorum, & delegatorum, seu aliorum judicum jurisdictione omnino exemptos, prout Nos etiam vigore præsentium eximimus.

Discedentes ideo a dicta Religione Apostatas declarat.

§.21. Denique ut omnium Societatis privilegiorum juxta Generalis Præpositi dispositionem sunt participes, ita quoque excommunicationis majoris latæ sententiæ, & aliis Apostatarum poenis, siqui a Societate deficiant, subiacere, ac tamquam veros Apostatas puniri posse, nec a quoquam, nisi per Nos, & Sedem prædictam, aut Generalem Præpositum ab eisdem poenis absolvi, nec ante hujusmodi absolutionem, & a Societate dimissionem Matrimonium contrahere, quinimmo eos omnes ad contrahendum inhabiles, ac contractus hujusmodi nullos, & irritos esse, pro ut irritos facimus, & annullamus.

Et supradicta dubia reprobat.

§.23. Et ut contradicentium audacia coerceatur, præmissas omnes, & quasvis alias illis similes assertiones contra dictæ Societatis Institutum, vel quomodolibet in illius præjudicium pronuntiatas, aut scriptas, falsas omnino, & temerarias esse, & censeri debere.

Impugnari d. institutũ prohibet.

§.14. Præcipimus igitur in virtute Sanctæ Obedientiæ ac sub poenis Excommunicationis latæ sententiæ, necnon inhabilitatis ad quævis officia, & beneficia, sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, eo ipso absque alia declaratione incurrendis, quarum absolutionem Nobis, & Successoribus nostris reservamus, ne quis cujuscumque status, gradus, & præeminentiæ existat, dictæ Societatis Institutum, Constitutiones, vel etiam præsentes, aut quemvis earum, vel supradictorum omnium articulum, vel aliud quid supradicta concernentes, quovis disputandi, vel etiam veritatis indagandæ quæsito colore, directe vel indirecte impugnare, vel eis contradicere audeat, districtius inhibentes, ne quis, sive extra, sive intra dictam Societatem, nisi de illius Generalis aut inferiorum Præpositorum licentia, notationes, declarationes, glossas, vel scholia ulla super præmissis facere, vel ea, nisi quantum verba ipsa sonant, interpretari, aut de eis disceptare, seu scrupulum quicque iniicere, vel in controversiam aut dubium revocare audeat quoquomodo, nec glossas, aut interpretationes, sive impressas, seu scriptas, ad id pertinentes legere, docere, aliisque tradere, vendere, vel apud se retinere præsumat.

Dubiorum declarationem Præposito reservat.

§.15. Si quid vero dubii de eisdem oriri contigerit, ad Sedem prædictam, vel ad Generalem Præpositum dictæ Societatis, aut ad eos, quibus id ipse commiserit, referatur.

Et ita ubique judicari mandat.

§.26. Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Observantiã hujus Bullæ præcipit.

§.27. Mandantes universis, & singulis, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & ceteris Ecclesiarum, & locorum etiam regularium Prælatis per universum Orbem constitutis, ut præsentes literas in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, Dioecesibus, & jurisdictionibus ab omnibus inviolate observari: quin etiam Præpositum ac personas Societatis hujusmodi defendant, eosque præmissis omnibus, & singulis pacifice frui faciant, & gaudere, non permittentes ipsos per quoscumque quomodolibet molestari. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, & alia Juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo. Invocato etiam ad hoc, si opus fuetir, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.28. Non obstantibus recol. mem. Bonifacii Papæ VIII. quæ incipit. Quod votum, & aliis Apostolicis Constitutionibus ac etiam aliorum Ordinum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibuscumque hujusmodi Ordinibus, Universitatibus, locis, vel personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex cer-

certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis irritativis, cassativis, revocativis, modificativis, præservativis, exceptivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut nonnisi sub certis modo, & forma in illis expressis, derogari possit, pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & eexpressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumq. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Communicationem harũ gratiarum aliis denegat. §.29. Præsentis autem Constitutionis, & gratiæ communicationem omnibus aliis, qui sua privilegia cum ipsa Societate copiose participant, participareque poterunt quomodolibet in futurum, fieri omnino prohibemus.

Transumptis credi mandat. §.30. Ceterum volumus, ut præsentium transumptis etiam impressis manu Secretarii dictæ Societatis, vel Notarii publici subscriptis, & sigillo Præpositi Generalis ejusdem Societatis, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem omnino fides adhibeatur in judicio, & extra illud, quæ literis ipsis originalibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

D.P.An.XIII 25. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, octavo Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno XIII.

CLXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Erectio Collegii Societatis Jesu in Civitate Ipren.

GREGORIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. IMmensa Dei providentia, a qua omnium bonorum operatio procedit ea in suorum fidelium animis frequenter ingerit, quæ ad Christianæ Religionis instaurationem & propagationem, publicamque utilitatem, & salutem sunt maxime profutura. Unde Nos quibus cura, ac salus Dominici gregis divinitus est commissa, ipsorum fidelium, præsertim Catholicorum Regum vota in id tendentia ex intimo cordis affectu libenter promovemus, & desuper officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout rerum, locorumque circumstantiis debite pensatis conspicimus in Domino salubriter expedire.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Monasterium Monialium de Merchem. Ordinis S. Benedicti Ipren. Diœcesis, cui quondam Margarita Van Suelle, ipsius Monasterii Abbatissa, dum viveret, præsidebat, per obitum ejusdem Margaritæ Abbatissæ extra Romanam Curiam defunctæ vacaverit, & vacet ad præsens, & sicut charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus Nobis nuper exposuit si in inferiori Germania, in qua propter intestinos, & diuturnos tumultus bellicos, aliaque turbulenta tempora Christiana Religio non parum labefactata reperitur, Presbyteri Societatis Jesu, qui juxta eorum laudabile institutum Juventutem bonis moribus imbuant, simulque liberales disciplinas doceant, ac verbum Dei prædicent, aliaque opera exerceant, introducerentur, ex hoc profecto religio ipsa restaurari, ac restaurata conservari posset; & propterea ipse Philippus Rex unum Collegium ejusdem Societatis in Civitate Ipren. perpetuo erigi, illique sic erigendo pro ejus stabilimento, ac Rectoris, & Collegialium in eo introducendorum substentatione, & manutentione, dictæque religionis instauratione Monasterium prædictum, quod a dicta Civitate vix tribus leucis distat, quodque ita dirutum, & collapsum est, ut sine ingenti sumptu restitui nequeat, imo ob id nulla sit spes illud unquam restauratum iri, & in quo tantum duæ Moniales supersunt, una cum Prioratu Sanctorum Martini, ac Amati loci de Mecherten. Ordinis, & Diœcesis prædictorum, cum primum per cessum, vel decessum illum obtinentis vacare contigerit, uniri summopere desiderat. Facti series.

§.2. Quare idem Philippus Rex asserens Monasterii 200. Prioratus vero prædictorum, & illis forsan annexorum fructus, redditus, ac proventus 250. ducatos auri de Camera, secundum æstimationem valorem annuum non excedere, Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus ejus pio desiderio annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§.3. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem secundum æstimationem prædictam, etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret & semper in unionibus comissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, ipsum Philippum Regem a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in prædicta Civitate, & ædibus ibidem ad hoc designandis unum Col- Erectio Collegii.

Collegium dictæ Societatis cum Ecclesia, seu Cappella, ac Officinis necessariis, & opportunis ad instar ceterorum ejusdem Societatis Collegiorum, & juxta eorum statuta, & consuetudines, aliasque ipsius Societatis Constitutiones per Presbyteros ejusdem Societatis in omnibus, & per omnia regendum, & gubernandum, Apostolica Auctoritate tenore præsentium, sine alicujus præjudicio perpetuo erigimus, & instituimus, illique sic erecto, & instituto, ac pro tempore existentibus illius Rectori, Collegialibus, & personis quod omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogativis, concessionibus, indultis, indulgentiis, ceterisque spiritualibus, & temporalibus gratiis, quibus cetera ejusdem Societatis Collegia, eorum Rectores, Collegiales, & aliæ personæ, de jure, usu, aut consuetudine, vel alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & absque ulla prorsus differentia, etiam per inde ac si illis specialiter concessa fuissent, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore præmissis, de speciali gratia indulgemus.

Designatio Dotis.

§.4. Insuper eidem Collegio erecto pro Rectoris, & Collegialium, ac aliarum personarum in eo pro tempore degentium sustentatione, & subventione Prioratum, qui Conventu, & animarum cura caret cum primum per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel ammissionem, aut privationem illum ad præsens titulum, vel commendam obtinentis, seu alias quovis modo etiam apud Sedem Apostolicam etiam, in aliquo ex mensibus Nobis, seu Romano Pontifici pro tempore existenti, ac dictæ Sedi reservatis, aut Ordinariis Collatoribus, etiam per Constitutiones Apostolicas pro tempore editas, seu literas alternativarum vel alia privilegia, & indulta concessis hactenus, aut in posterum concedendis vacare contigerit, etiam si ille actu nunc, necnon Monasterium prædictum, sive ut præmittitur, sive alias quovis modo, quem etiamsi ex illo quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa, non tamen per obitum apud dictam Sedem resultet, præsentibus haberi volumus pro expressis, aut Monasterium ex alterius, Prioratus vero prædicti ex cujuscumque persona, seu Monasterium per liberam cessionem dictæ Margaritæ Abbatissæ, vel cujusvis alterius de illius Regimine, & Administratione, & Prioratum hujusmodi per resignationem cujusvis de illo in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam, aut Prioratus per assecutionem alterius Beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati vacent, etiam si tanto tempore vacaverint, quod Monasterii provisio, & Prioratus prædictorum collatio juxta Lateranen. statuta Concilii, aut provisio prædicta, alias Canonicas Sanctiones ad Sedem eamdem legitime devoluta, & illa ex quavis causa ad dictam Sedem specialiter, vel generaliter pertineat, ipseque prioratus dispositioni Apostolicæ reservatus existat, ac super eo, & eisdem regimine, & administratione inter aliquos lis, seu illorum possessorio, vel quasi Molestiæ, cujus litis statum, etiam præsentibus haberi volumus pro expresso pendeat indecisa dummodo tempore datæ præsentium eidem Monasterio de Abbatissa canonice provisum non sit, cum annexis hujusmodi, ac omnibus dicti Prioratus juribus, ac pertinentiis auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ita quod liceat pro tempore existentibus Præposito Provinciali dictæ Societatis inferioris Germaniæ hujusmodi, ac Rectoribus, & Collegialibus dicti Collegii erecti hujusmodi nomine, propria auctoritate corporalem, realem, & actualem possessionem Monasterii, & sine præjudicio illum obtinentis Prioratus, ac annexorum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac etiam Monasterio, & Prioratui prædictis illorumque Ecclesiis per se ipsos vel alios ex eis, seu quoscumque alios Presbyteros ad eorum liberum nutum, & arbitrium ponendos, & amovendos in divinis deservire, aut deserviri facere, necnon fructus, redditus, & proventus, jura, & obventiones, & emolumenta universa, illorum, & annexorum eorumdem percipere, exigere, levare, locare, arrendare, ac in suos, & Collegii erecti hujusmodi usus, & utilitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita; proviso tamen quod dictis duabus Monialibus de necessariis ad earum substentationem, earumdem vita durante, congruæ pro Monasticæ vitæ frugalitate, & continentia provideatur.

Clausulæ.

§.5. Decernentes quascumque collationes, provisiones, electiones, acceptationes, vel alias dispositiones de Monasterio, & Prioratu hujusmodi, etiam per Sedem prædictam, vel illius Legatos, etiam de latere, seu Nuncios, vel quoscumque alios quavis auctoritate faciendas, nullas, & invalidas fore, ac esse, ac pro non factis, & non concessis haberi, & nemini ullatenus suffragari debere, necnon eisdem præsentibus literis per quascumque generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, aliasque efficaciores, & insolitas Clausulas ac irritantia, & alia decreta sub quibuscumque verborum formis, & expressionibus concepta in se continentes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi earumdem presentium tenor de verbo ad verbum, nihil penitus ommisso insertus, & urgens, ac sufficiens causa expressa, & per trinas distinctas literas dictarum præsentium tenorem continentes tribus distinctis vicibus eidem Philippo Regi legitime intimatas, & insinuatas, ac derogationes ipsæ Motu proprio, & ex certa scientia factæ fuerint, appareatque Romanos

num Pontificem illis expresse derogare voluisse, & alias pro tempore factas derogatiogationes, nemini suffragari, easdemque præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu impugnari, vel invalidari nullatenus posse, nec sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam unionibus, annexionibus, aut suppressionibus, & extinctionibus effectum non sortitis, quæ post hac per Nos, vel Successores nostros Romanos Pontifices, tam in crastinum assumptionis cujuslibet eorum, ad summi Apostolatus apicem, quam alias quomodolibet, etiam cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis pro tempore factis tamquam effectum non sortitis, etiam si de eisdem præsentibus, & earum toto tenore, ac data specialis, specifica, & expressa mentio fiat minime comprehendi, sed illis, & quibusvis aliis contrariis non obstantibus in suis robore, & efficacia persistere, ac quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo dicta Apostolica auctoritate concessas esse, necnon erectionem, institutionem, unionem, annexionem, ac incorporationem hujusmodi, donec illa plenarium sortita fuerit effectum, durare, ac irritum, & inane, quidquid secus super his, a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Mandatur executio.

§.6. Quo circa Venerabilibus Fratribus nostris Tornacen., & Bruxen. Episcopis, ac Dilecto Filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Philippi, ac Præpositi, & Rectoris, seu Collegialium prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quęcumque hujusmodi ab omnibus ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari, ipsosque Philippum Regem, ac Præpositum, & Rectorem, ac Collegiales, erectione, institutione, indulto, unione, annexione, & incorporatione, aliisque præmissis omnibus & singulis juxta earumdem præsentium literarum continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, seu eorum aliquem, desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus illas sententias, censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, illas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.7. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere quoquó modo præsumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Monasterii, & Prioratus, ac Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, eorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, aut aliorum Principum instantiam, vel contemplationem, seu etiam Motu, & scientia similibus, etiam iteratis vicibus, etiam super provisione, seu præfectione de dictis Monasterio, & Prioratu, seu præsentatione, vel nominatione personarum ad illa, dum pro tempore vacant, aut alias concessis approbatis, & innovatis.

§.8. Quibus omnibus, etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus, seu commendis sibi faciendis de Prioratibus hujusmodi speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel legatorum ejus literas impetrarint, etiam si per eos ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & sequuta quæcumque ad dictum Prioratum volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assequtionem Prioratuum, vel Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis Privilegiis, indulgentiis generalibus, vel specialibus quorumcumque

que tenorum existant per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Exceptio preservationis.

§. 9. Volumus autem quod propter unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi Monasterium in spiritualibus non lædatur, & in temporalibus detrimentum non sustineat, ac Prioratus hujusmodi debitis non fraudetur obsequiis, sed eorum cujuslibet congruæ supportentur onera consueta.

§. 10. Nulli ergo &c.

Dat. die 25. Maii 1584. An.XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, 8. Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno XIII.

CLXV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Erectio Collegii Societatis Jesu in Oppido Monten. Cameracen. Diœcesis.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Immensa Dei providentia, a qua omnium bonorum operatio procedit, ea in suorum fidelium animis frequenter ingerit, quæ ad Christianæ Religionis instaurationem, ac propagationem, publicamque utilitatem, & salutem sunt maxime profutura. Unde Nos, quibus cura, ac salus Dominici gregis est comissa, ipsorum fidelium, præsertim Catholicorum Regum vota in id tendentia ex intimo cordis affectu, libenter promovemus, & desuper officii nostri partes favorabiliter interponimus, pro ut rerum, locorumque circumstantiis debite pensatis conspicimus in Domino salubriter expedire.

Facti series.

§. 1. Cum itaque sicuti accepimus Prioratus Sancti Antonii de Barbafosse Ordinis Sancti Benedicti prope, & extra muros Oppidi Montensis Cameracen. Diœces., quem Julianus Gergot Clericus ex concessione Apostolica in commendam ad ejus vitam, dum viveret, obtinebat, comenda hujusmodi per obitum dicti Juliani, qui extra Romanam Curiam de mense Januarii anni Domini 1583. diem clausit extremum, cessante adhuc eo, quo ante commendam ipsam vacabat modo, vacare noscatur ad præsens; & sicut charissimus in Christo filius Noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus Nobis nuper exposuit, ipse considerans Christianam Religionem in inferiori Germania his turbulentis, & calamitosis temporibus non parum labefactatam esse, perspiciensque Presbyteros, ac alias personas Societatis Jesu, si inibi introducantur, ex uberibus fructibus, quos in dies tam in Juventute bonis moribus imbuenda, & simul cum pietate in liberalibus disciplinis exercenda, quam alias in vinea Domini passim producere solent, ad ipsam Religionem restaurandam, & restauratam conservandam maxime profuturos esse; propterea in dicto Oppido, quod insigne est, unum Collegium dictæ Societatis perpetuo erigi, illique sic erigendo pro ejus stabilimento, ac introducendorum Rectoris, ac Collegialium sustentatione Prioratum prædictum perpetuo uniri plurimum desiderat, Quare dictus Philippus Rex asserens ejusdem Prioratus, ac illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus trecentos ducatos auri de Camera secundum comunem æstimationem valorem annuum non excedere, Nobis humiliter supplicari fecerit, quatenus ejus pio desiderio annuere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Erectio Collegii Monten.

§. 2. Nos igitur, qui dudum inter alia voluimus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, secundum æstimationem prædictam, ac Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, ac semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, Religiosum, ac fervens dicti Philippi Regis in hoc opere aggrediendo studium propensæ voluntatis affectu prosequi volentes, ipsumque Philippum Regem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon verum, & ultimum dicti Prioratus vacationis modum, etiamsi ex illo quævis generalis reservatio, etiam, in corpore juris clausa, non tamen per obitum apud Sedem Apostolicam resultat, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati in dicto Oppido, & ædibus ibi ad hoc designandis, unum Collegium dictæ Societatis cum Ecclesia, seu Capella, & officinis necessariis, ac opportunis ad instar ceterorum ejusdem Societatis Collegiorum, uti prædicti, ac aliorum circumvicinorum Oppidorum, & locorum juventus in bonis literis, moribusque, & pietate simul instituatur, ac verbum Dei prædicetur aliaque pia opera exerceantur, ac alias juxta statuta, ac consuetudines ipsius Societatis per Presbyteros ejusdem Societatis in omnibus, & per omnia regendum, & gubernandum Apostolica auctoritate tenore præsentium sine alicujus præjudicio perpetuo erigimus, & instituimus, illique sic erecto, & instituto, ac pro tempore existentibus illius Rectoris, & Collegialibus, ceterisque personis, quod omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogativis, concessionibus, indultis, indulgentiis, ceterisque spiritualibus, & temporalibus gratiis, quibus cetera Societatis hujusmodi Collegia, eorumque Rectores, Collegiales, & aliæ personæ de jure, usu, & consuetudine, vel alias quomodolibet utuntur, fruun-

fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ac absque ulla prorsus differentia, etiam perinde, ac si specialiter illis concessa forent, gaudere libere, & licite possint, auctoritate, & tenore prædictis de speciali dono gratiæ indulgemus.

Unio Prioratus, de quo supra pro sustentatione.

§.3. Insuper eidem Collegio pro Rectoris, & Collegialium, aliarumque personarum in eo pro tempore degentium sustentatione Prioratum prædictum, qui Conventu, & animarum Cura caret, quovis modo, & ex cujuscumque persona, seu per liberam cujusvis cessionem de illo in dicta Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam, aut assequutionem alterius Beneficii Ecclesiastici ordinaria auctoritate collati vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. statuta Concilii ad Sedem eamdem legitime devoluta, ipseque Prioratus dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservatus existat, & super eo inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore datæ præsentium non sit in eo alicui specialiter jus quæsitum, cum annexis hujusmodi, ac omnibus juribus, & pertinentiis suis, auctoritate tenore præfatis, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus: Ita quod liceat pro tempore existentibus Præposito Provinciali inferioris Germaniæ dictæque Societatis, necnon Rectori, & Collegialibus Collegii hujusmodi per se, vel alium, seu alios eorum, & Collegii erecti hujusmodi nomine propria auctoritate corporalem, realem, & actualem possessionem Prioratus, & annexorum, juriumque, & pertinentiarum prædictarum libere apprehendere, & perpetuo retinere, ac etiam eidem Prioratui, illiusque Ecclesiæ per se ipsos, seu quempiam eorum, etiam in ipsius Collegii erecti Ecclesia, seu Capella, aut per quemcumque alium Presbyterum, ad eorum liberum nutum, & arbitrium ponendum, & amovendum in Divinis deservire, aut deserviri facere, necnon fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta universa illius, & annexorum eorumdem percipere, exigere, levare, locare, arrendare, ac in suos usus, & utilitatem convertere, Dioecesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Clausulæ.

§.4. Decernentes easdem præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, seu invalidari nullatenus posse, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Mandatur executio.

§.5. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopo Cameracen., & Episcopo Atrebaten., nostro, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti Philippi Regis, & pro tempore existentium Rectoris, & Collegialium, ac aliarum personarum Collegii erecti hujusmodi, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra literas prædictas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari, ipsosque Philippum Regem, & pro tempore existentes Rectorem, & Collegiales erectione, institutione, indulto, unione, annexione, & incorporatione, aliisque præmissis omnibus, & singulis juxta earumdem præsentium literarum continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus illos sententias, censuras, & poenas ipsas incurrisse declarando, illas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

§.6. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, & Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac fel. rec. Bonifatii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Dioecesis ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Dioecesim, in quibus deputati fuerint contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere quoquomodo præsumant, ac de duabus dietis in Concilio Generali edita dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Prioratus, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, & quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, aut aliorum Principum instantiam, vel contemplationem, seu etiam motu proprio, & ex certa scientia, & consistorialiter, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, etiam super provisione de dicto Prioratu, seu præsentatione, vel nominatione personæ ad illum, dum

Derogatio contrariorum

dum pro tempore vacat, aut alias concessis, approbatis, & innovatis.

§.7. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, præsentibus pro sufficienter expressis, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus, seu commendis, sibi faciendis de Prioratibus hujusmodi speciales, vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem, ac inde secuta quæcumque ad dictum Prioratum volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem Prioratuum vel beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, & indulgentiis, ac literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Proviso quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictas dictus Prioratus debitis non fraudetur obsequiis, sed ejus congruæ supportentur onera consueta.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

Dat. die 25. Maii 1584. An. XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, octavo Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno Decimotertio.

CLXVI.

De electione Præpositi generalis, & aliorum Prælatorum Congregationis Monacorum Eremitarum S.Hieronymi de Observantia, celebrationeque Capituli generalis, & retentione regularis observantiæ.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilectis filiis Præposito Generali, & Consultoribus Congregationis Monacorum Eremitarum S. Hieronymi de Observantia, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

EA quæ ad prosperos Religionis vestræ successus ordinata fuerunt, nonnunquam pro eorum veritate, & temporum ratione expedit immutare.

Hic Pontifex multa constituit, quæ habentur in Cōstit. XXVII. T.IV. P.III. fol.270. quæ emendatione redigere dignoscit.

§.1. Alias siquidem, rebus vestræ Congregationis emendatione indigentibus, ple-

raque ad preces vestras decrevimus, & præsertim de tempore celebrationis Capituli vestri generalis, deque modo electionis Præpositi generalis, Consultorum, Visitatorum, Definitorum, necnon Priorum, Vicariorum, & aliorum ad munia dictæ Congregationis desumendorum, eorumque qualitatibus, muneribus, & officiis, aliisque regimen, & salubrem directionem ejusdem Congregationis concernentibus, ut diversis aliis nostris literis plenius continetur, sed ut probavit eventus, eorum nonnullis, sive mutandis, sive corrigendis, nova est opera adiungenda.

Capitulum ideo generale quolibet triēnio celebrari jubet.

§.1. Quare illis omnibus, quæ, & quatenus præsentibus obsunt, subductis, & rescissis, ceteris vero in suo robore permanentibus, auctoritate præsentium statuimus, & ordinamus, ut posthac in perpetuum, Capitulum vestrum generale tertio quoque anno celebretur; interim vero singulis annis Præpositus generalis, & Consultores, qui tempore erunt, pro novorum, si eis expedire videbitur, Vicariorum, & Œconomorum dictæ Congregationis electione congregentur.

Præposito generali interim decedente, vel amoto alter eligatur, ut hic.

§.3. Et si contingat eumdem Præpositum intra hoc triennium decedere, vel officio amoveri, Consultores Congregationis hujusmodi suos Priores illico ad se avocent, qui intra vigesimum diem ad locum celebrationis futuræ electionis novi Præpositi generalis præsto adsint.

Priores cum Procuratoribus electioni Præpositi, & Diffinitorum intersint.

§.4. Interim vero Consultor professione antiquissimus vices, auctoritatemque Præpositi generalis in omnibus gerat.

§.5. Ipsi autem Priores, cum Procuratoribus singulorum Monasteriorum, & aliorum regularium locorum dictæ Congregationis, juxta antiquas illius constitutiones, ad Capitulum generale accedent, & electioni Præpositi generalis, ac Definitorum hujusmodi intersint.

Illi autem ex Prioribus eligantur.

§.6. Præpositus vero, & Definitores hujusmodi de Priorum eorumdem corpore eligantur.

Prioratu aliquo vacante, Præpositus, & Consultores alium ex Vicariis substituant.

§.7. Ceterum constitutionibus prædictis inhærendo, si contingat aliquem dictorum Priorum, intra triennium, quo Capitulum ipsum generale celebrandum erit, decedere, vel a Prioratu suo regulariter amoveri, eo casu Præpositus generalis, & Consultores prædicti statim aliquem ex Vicariis Monasteriorum, aut aliorum regularium locorum Congregationis hujusmodi, in locum defuncti, vel amoti substituant, ne hoc negocium ad subsequens Capitulum generale deferant.

Præpositus durante triennio, & postea Prioratū quē habebat, retinet, & est etiā Prior S. Alexii de Urbe.

§.8. Adhæc, præpositus ipse generalis sic electus, quem obtinebat Prioratum, non amittat, sed etiam Præpositus triennalis hujusmodi illum cum hoc retineat. Trienniοque ipso peracto, ipse Prior sui Prioratus, ut antea remaneat, & nihilominus ipse dicto durante triennio sui Præpositatus etiam Prior Monasterii Sancti Alexii de Urbe ejusdem Congregationis non autem alterius sit.

§.9. Perfuncto vero Præpositturæ trienna-

Post trienniũ vacare debet per sex annos a d. officio.

nalis hujusmodi officio, nullus ad sequens triennium, aut aliud tempus Præpositus generalis confirmetur, nec quisquam ante sex completos a fine hujus officii rursum in Præpositum generalem eligatur.

Ambitus prohibetur.

§.10. Nulli præterea Monacorum Congregationis hujusmodi, cujuscumque dignitatis, vel conditionis, liceat literas etiam commendatitias, seu favorem, auxilium, vel gratiam, aut quicquam aliud a Principibus sæcularibus, Dominis, vel Nunciis, per se, aut interpositas personas ex quavis causa, aut quovis prætextu quærere, vel impetrare, quod in detrimentum, præjudicium, vel derogationem dictæ Congregationis, aut illius personarum, seu constitutionum, ordinationum, vel statutorum directe, vel indirecte cedat, qui secus fecerit, per annum in carcere constrictus pœnitentiam agat, sitque præterea ad dignitates, & officia dictæ Congregationis perpetuo inhabilis.

Pecunia Congregationis alicui Monasterio non applicetur.

§.11. Præpositus insuper generalis, & Consultores pro tempore existentes prædicti, per se, vel alium, seu alios nullam pecuniarum summam ad Congregationem ipsam spectantem, alicui Monasterio, vel regulari loco, pro ejus fabrica, sive nostra, aut Protectoris vestri licentia erogent, qui contrafecerint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, sintque suis dignitatibus, & officiis eo ipso privati, ac pariter inhabiles ad futura.

Capitulũ generale ubi celebrandum.

§.12. Postremo, Capitulum ipsum generale, seu Congregatio alibi quam Romæ, aut Bononiæ, seu Mediolani, vel in Monasterio Hospitali nullo modo celebretur.

Regularis observantia, in quibus locis retinenda.

§.13. Regulæ vero observantia saltem in Hospital. prædicti, necnon Castellatii, & S. Hieronymi Mantuanen., ac Sancti Sigismundi Cremonen., & S. Savini Placentin., ac S. Barbatiani Bononien. Monasteriis, numerusque saltem centum sexaginta Monachorum inter Sacerdotes, & Clericos, ultra Conversos, & Servientes, perpetuo conservetur. Decernentes irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Hujus Constitutionis observantia præcipitur.

§.14. Quocirca vobis & pro tempore existentibus Præposito generali, ac Consultoribus, necnon universis, & singulis Prioribus, Monacis, & personis dictæ Congregationis, per Apostolica scripta mandamus, ut præsentes literas humiliter suscipiatis, & quæcumque in eis continentur, alia desuper a Nobis non expectata jussione, aut mentis nostræ declaratione inviolate custodiatis.

Ejusque publicatio Præposito committitur.

§.15. Tibi vero Præposite, ut ipsas præsentes in omnibus dictæ Congregationis Monasteriis, & locis solemniter publicare, & ut illis omnino ab omnibus pareatur, efficere procures. Contradictores quoslibet, & rebelles, eisque auxilium, vel favorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quovis quæsito colore præstantes, tam Ecclesiasticos, quam sæculares, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque juris, & facti remedia opportuna, appellatione postposita, compescendo, censurasque, & pœnas ipsas etiam sæpius aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis derogat.

§.16. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii VIII. Prædecessoris hujusmodi de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, & aliis Apostolicis Constitutionibus: necnon Congregationis, ac Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, & etiam pluries cofirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si Congregationi, Prioribus, & Monacis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

D.P.An.XIII 25. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 25. Maii, millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, Pontificatus nostri Anno Decimotertio.

CXLVII.

Institutio Collegii, ad scholares Nationis Maronitarum, pie & catholice, bonis artibus, Christianisque moribus, & doctrina instruendos in Urbe, & deputatio Cardinalis pro ejus regimine, Annuorumque redditnum assignatio pro eorumdem substentatione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

HUmana sic ferunt quandoque consilia, ut quæ, vel provida deliberatione ab initio constituantur, operæ pretium sit, spe melioris futuræ frugis postea immutare.

§.1. Nu-

Hic Pontifex instituit in Urbe Hospitale pro natione Maronitarum, ad eorum Fidem Catholicam retinendam, & augendam.

§.1. Nuper enim ut nationi Maronitarum, qui in Libani montibus degentes, a multis sæculis sub S. R. E. obedientia, & devotione fidem Catholicam inter tot circumstantes Infidelium, & Schismaticorum sectas retinent, ac certis annorum spatiis ad Apostolorum limina visitanda, Sedemque Apostolicam amplectendam, & recognoscendam, aliquos destinare soliti sunt, de peculiari loco ad usum Hospitalitatis erga ejusdem Nationis Indigenas ad Urbem confluentes exercendæ, nostra ope provisum esset, ipsiusque Nationis erga Sedem ipsam devotio continuum susciperet incrementum, nec tanto labore conservata fidei semina arescerent, per quasdam unionem, annexionem, & incorporationem olim de Parochiali Ecclesia S. Joannis de Ficocia Regionis Trivii de Urbe, Parochiali Ecclesiæ Sancti Andreæ ejusdem Regionis Apostolica auctoritate factas perpetuo dissolvimus, & apud ipsam Ecclesiam S. Joannis, nomine, denominatione, & essentia parochialis Ecclesiæ in ea etiam perpetuo suppressis, & extinctis, ac cura animarum illius parochianorum una cum eisdem parochianis, juribusque parochialibus ad dictam Ecclesiam S. Andreæ translata, unum Hospitale in quo pauperes peregrinis dictæ Nationis recipi, & consoveri deberent, similiter perpetuo ereximus, & instituimus, illique sic erecto, & instituto eamdem Ecclesiam S. Joannis sine cura effectam cum suis domibus, ædificiis, hortis, membris, & pertinentiis illis contiguis, eorumque situ, & ambitu pariter perpetuo concessimus.

Deinde annuos redditus, domosque &c assignavit.

§.2. Per alias vero nostras literas eidem Hospitali, ut onera ei incumbentia commodius perferri possent, pensionem annuam certis modo, & forma tunc expressis liberam, immunem, & exemptam, ac ad quindecim annos tunc proximos dumtaxat duraturam ducentorum ducatorum monetæ illarum partium, super mensæ Episcopalis S. Agathæ fructibus, redditibus, & proventibus, ac Rectori, vel Administratori pro tempore existenti dicti Hospitalis, seu illius Procuratori legitimo, durantibus dictis quindecim annis tantum, per Venerabilem fratrem nostrum Fælicianum Episcopum Sanctæ Agathæ, & successores suos Ecclesiæ S. Agathæ Præsules, seu Administratores pro tempore existentes, etsi ipsis mille ducati, annuatim ex fructibus, redditibus, & proventibus prædictis non remanerent, annis singulis in certis loco, & terminis, ac sub sententiis, censuris, & pœnis, etiam tunc expressis, integre persolvendum reservavimus, & constituimus, & assignavimus, prout in singulis literis prædictis plenius continetur.

Hic modo Pontifex d. Hospitale supprimit, ad magis spiritualem d. Nationis utilitatē.

§.3. Nunc vero erectionis Hospitalis hujusmodi negocio maturius perpenso, etsi illud insigne pietatis opus, dictæque Nationi gratum, & commodum sit, meliora tamen æmulando charismata majorem Dei laudem, utilioremque eidem Nationi operam fore censemus, si loco dicti Hospitalis, quod in suis primordiis adhuc recens est, unum Collegium pro recipiendis, & instituendis illius Nationis pueris ad bonas literas capessendas aptis, erigeretur, & institueretur. Cum enim in partibus illis, sub gravi Turcarum jugo, & tyrannide constitutis, vix facultas detur bonarum literarum studia excolendi, & exinde multos a fide Catholica aversos æternis tenebris detineri, simplicesque, & rudes a susceptæ veritatis cultu abduci facile contingat, futurum omnino speramus, ut successu temporis ipsius Collegii Alumni, pietatis, & veræ Religionis odore, a Montis Sion cypressis, & S. E. R., quæ sola caput est aliarum, documentis largius imbuti, illum in cedros Libani, Nationemque suam refundant, ac collabentem, & perturbatam in suis Regionibus Fidem Dei beneficio sustineant, atque resarciant; & ita prædictum corporale opus, quod paucis in hac Urbe tantum profuturum erat, in magis spiritualem ad totius Nationis utilitatem, & salutem convertatur.

Collegium Maronitarum erexit, ad d. Nationis juventutem bonis moribus, sanaque doctrina instruēdum.

§.4. Quo circa motu simili, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, in dicto Hospitali nomen, denominationem, & essentiam Hospitalis, ac quodcumque onus Hospitalitatis ibidem exercendæ, salvis tamen, & illæsis remanentibus dissolutione, concessione, pensione, & aliis supradictis, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo supprimimus, & extinguimus, illudque in Collegium Maronitarum nuncupandum, ad alendam, bonisque moribus ornandam, ac vera pietate, sanaque doctrina, & reliquis Christiano homine dignis virtutibus instruendam ipsius Nationis juventutem, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo erigimus, & instituimus. Ipsumque Collegium sic erectum, & institutum in locum dicti Hospitalis, quoad Ecclesiam S. Joannis, ac illius domos, ædificia, hortos membra, & pertinentia, eorumque situm, & ambitum, necnon pensionem ducentorum ducatorum hujusmodi, ejusdemque pensionis terminos decursos, & non solutos, siqui sint, in omnibus, & per omnia perinde, acsi pro ipso Collegio non autem Hospitali specialiter, & expresse, ab initio emanassent, illique concessa, & reservata fuissent, subrogamus.

Eique dictas domos & redditus assignat, & Missam & alia divina officia arabico, vel chaldaico idiomate celebrandi licentiam cōcedit.

§.5. Et nihilominus eidem Collegio Ecclesiam Sancti Joannis, cum domibus, ædificiis, hortis, & pertinentiis, eorumque situ, & ambitu hujusmodi, ita quod liceat Protectori, seu Rectori dicti Collegii pro tempore existenti illorum omnium corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios nomine ejusdem Collegii propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, fructusque, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque inde provenientia, in Collegii, & Ecclesiæ Sancti Joannis hujusmodi usus, & utilitatem, ac necessitates convertere. Necnon eidem Ecclesiæ S. Joannis per unum, vel plures, etiam dictæ Nationis Sacerdotes sæculares, vel regulares, ad

ad nutum pro tempore existentis Protectoris Collegii hujusmodi ponendos, & amovendos deserviri, Missasque, & alia Divina Officia etiam Arabico, vel Caldaico idiomate celebrari facere, cujusvis licentia desuper minime requisita, eisdem Apostolica auctoritate, & tenore, similiter perpetuo concedimus. Pensionemque annuam ducentorum ducatorum hujusmodi, super prædictæ mensæ fructibus, redditibus, & proventibus eidem Collegio, seu illius pro tempore existenti Protectori, vel Rectori, aut ejus Procuratori, vel Œconomo ad id, ab ipso Protectore, seu Rectore speciale mandatum habenti, durantibus dictis quindecim annis dumtaxat per Fælicianum Episcopum, & Successores prædictos, annis singulis, in loco, & terminis, ac sub sententiis, censuris, & pœnis, necnon cum omnibus, & singulis exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, decretis, & clausulis, ac alias modo, & forma, quibus dicto Hospitali reservata erat, & solvi debebat, integre persolvendam, Apostolica auctoritate & tenore similibus reservamus, constituimus, & assignamus.

Exemptionem a jurisdictione quorumcumque Ordinariorum & Judicum.

§.6. Insuper Collegium prædictum, illiusque Rectorem, Œconomos, Magistros, Protectores, atque Scholares pro tempore in eo existentes, eorumque Domesticos, Officiales, & Ministros, necnon ipsius Collegii bona mobilia, & immobilia, præsentia, & futura cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac tam in dicta Urbe, quam extra eam, & alias ubicumque locorum consistentia, ab omni jurisdictione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentium Vicarii, Senatoris, Conservatorum, & Reformatorum dictæ Urbis, necnon Rectoris Studii Generalis ejusdem Urbis, ac Ordinariorum locorum, aliorumque Judicum, & Officialium quorumcumque in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum.

Gabbellarumque, & quorumcumque pedagiorum solutione elargitur.

§.7. Necnon idem Collegium in propriis ejus bonis, & rebus ac dicti Collegii ratione, Scholares personasque in eo degentes, ac alios cum ipso contrahentes, ab omnibus, & singulis Portarum, Molendinorum, Farinæ, trium pro centenario, ac quatuor Juliorum pro quolibet vegete vini solvi solitorum, aliisque datiis, pedagiis, vectigalibus, angariis, ac terræ, marisque gabellis, Dohanis, Bulletinis, & quibuscumque aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis, hactenus quomodolibet impositis, & in posterum quandocumque quavis occasione vel causa, etiam de necessitate exprimenda imponendis, etiam ad instar exemptionis dilectorum filiorum Clericorum Cameræ Apostolicæ, etiam ratione Ripæ, Ripettæ, Dohanæ Terræ, etiam Grasciæ nuncupatæ Urbis prædictæ, necnon carnium, vini, granorum, pannorum, lini, lanæ, serici, librorum, cartarum, & quarumcumque aliarum rerum ad humanum victum, & vestitum necessariarum, ex toto nostro Statu Ecclesiastico, & quibuscumque aliis locis extra dictum statum consistentibus ad dictum Collegium, tam per terram quam per mare, & aquam dulcem, & alias quomodolibet conducendorum, & etiam jam ad Urbem ipsam conductorum, & in ea existentium, ac pro eodem Collegio in magna, seu parva quantitate tam in Barchis, quam in Magazinis, & alias ubilibet emendorum, Apostolica auctoritate, & tenore prædictis eximimus, & liberamus, ac sub Beati Petri, & dictæ Sedis, atque nostra protectione suscipimus, Nobisque, & eidem Sedi immediate subicimus.

Indulta, & privilegia Studii generalis Almæ Urbis, & similium Collegiorum in Urbe institutorum, eidem Collegio concedit.

§.8. Ipsis quoque Collegio, Rectori, Scholaribus, Præceptoribus, Magistris, Œconomis, Officialibus, Ministris, personis, ut quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, gratiis, & indultis, quibus studium generale dictæ Urbis, necnon alia Germanicæ, Anglicæ, & Græcæ Nationum Collegia, in ipsa Urbe a Nobis instituta, illorumque Rectores, Scholares, Præceptores, Magistri, Œconomi, Officiales, Ministri, & personæ, quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed æque principaliter, & pariformiter in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere valeant, eisdem Apostolica auctoritate, & tenore pariter perpetuo concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus.

Officialibus Curiæ Romanæ, & aliis prohibet ne in præmissis Collegiũ perturbent.

§.9. Districtius inhibentes Vicario, Senatori, Conservatoribus, & Reformatoribus Urbis, ac Rectori Studii, aliisque Judicibus, & Officialibus hujusmodi, necnon pro tempore existenti S. R. E. Camerario, Præsidentibus, ac prædictis Clericis, ac quibuscumque Commissariis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumvis literarum eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum prætextu, Collegium Maronitarum, illiusque Rectorem, Scholares, Præceptores, Magistros, Œconomos, Officiales, & Ministros prædictos, seu eorum aliquem in præmissis quovis modo molestent, aut molestari permittant.

Cardinalem ejus Protectorem, & gubernatorem deputat.

§.10. Ut autem ipsius Collegii Maronitici conservationi, bonoque regimini tam in his, quæ ad instructionem, & disciplinam, quamque ad victum, vestitum, aliaque hujusmodi necessaria pertinent, opportune consulatur, dilectum filium nostrum Antonium tit. S. Eusebii Presbyterum Cardinalem Carraffam nuncupatum, ejusdem Collegii Maronitici Protectorem, & defensorem, cujus consilio, & ope, omnia supradicta, & alia quæcumque ad eosdem in ipsius Collegium Maronitarum admittendos, retinendosque Scholares spectantia, ac alias quomodolibet necessaria agantur, statuentur, & ordinentur, constituimus, & deputamus. Necnon Antonio Cardinali, & pro tempore existenti Protectori prædicto pro ejusdem Collegii Maronitici, illiusque per-

personarum, bonorum, rerum, & jurium, tam spiritualium quam temporalium salubri directione, & conservatione, Rectores, Præceptores, Magistros, Œconomos, Advocatos, Procuratores, ceterosque Ministros, & Officiales in eo deputandi, & amovendi, & loco amovendorum alios sufficiendi, necnon statuta, ordinationes, & decreta quæcumque, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & decretis Concilii Tridentini non contraria, faciendi, & edendi, ac illa quoties pro eorum, & temporum qualitate, seu alias expediens videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, interpretandi, & etiam alia ex integro condendi, quæ postquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata, & condita fuerint, eo ipso dicta Apostolica auctoritate confirmata, & approbata sint, & esse censeantur, ac ab omnibus, ad quos pro tempore spectabit, etiam sub pœnis in contravenientes statuendis observari debeant, plenam, liberamque facultatem tribuimus.

Clausulas præservativas huic Bullæ apponit.

§.11. Decernentes præmissa omnia, & singula, ac præsentes literas, nullo umquam tempore, sive pro eo quod causæ, propter quas hæc omnia facta sunt, coram dicto Vicario, vel quocumque alio examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac quicumque interesse habentes ad id vocati non fuerint, nec eisdem præmissis consenserint, sive alias ex quibuscumque causis, de subreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quocumque alio defectu, notari, impugnari, tractari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari, seu ad terminos juris reduci posse, nec quemquam ad easdem præsentes literas in Camera prædicta, juxta Constitutionem Pii Papæ V. Prædecessoris nostri desuper editam, aut alias quandocumque præsentandum, insinuandum, & registrari faciendum teneri, neque propterea illas irritas esse, sed omnimodo valere, acsi Constitutio prædicta, & alia contraria minime emanassent.

Decretum irritans adjicit.

§.12. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulas derogatorias subjicit.

§.13. Non obstantibus præmissis, & Lateranen. Concilii ultimo celebrati uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri & pensiones annuas super fructibus mensarum Episcopalium, nisi excessionis aut alia probabili causa reservari prohibentis, ac quatenus opus sit, nostris de unionibus committendis ad partes, vocatis interesse habentibus, exprimendoque valore etiam beneficii, cui aliud petitur uniri; necnon de præstando consensu in pensionibus, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Urbis locorum, & Cameræ prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, ac Vicario, Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Ordinariis, aliisque Judicibus, & Officialibus, necnon Camerario, Præsidentibus, & Clericis prædictis, ac quibusvis Dohaneriis, Commissariis, & aliis personis, ad exactionem pedagiorum, & aliorum onerum hujusmodi pro tempore deputatis, necnon dilectis filiis Populo Romano, ac quorumcumque locorum Communitatibus, Universitatibus, & Hominibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus. Necnon omnibus illis, quæ in singulis literis prædictis voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, quinto Kal. Julii, Pontificatus nostri Anno XIII. D.P.An.XIII 27. Junii.

CLXVIII.

Erectio Collegii Societatis Jesu in Civitate Brugen. Ex Regest. in Secret. Brevium.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IMmensa Dei providentia, a qua omnium bonorum operatio procedit, ea in suorum fidelium animis frequenter ingerit, quæ ad Christianæ Religionis instaurationem, & propagationem, publicamque utilitatem, & salutem sunt maxime profutura; unde Nos, quibus cura, & salus Dominici gregis, divinitus est demandata, ipsorum fidelium, præsertim Catholicorum Regum vota in id tendentia ex intimo cordis affectu libenter promovemus, & desuper officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout rerum, locorumque circumstantiis debite pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

§.1. Sane

Facti series. §.1. Sane chariſſimus in Chriſto filius noſter Philippus Hiſpaniarum Rex Catholicus Nobis nuper exponi fecit, quod licet alias in Civitate Brugen. unum Collegium Societatis Jeſu erectum, ſeu inchoatum fuerit, tamen malorum temporum conditio fert, ut illud, quod ad Fidei Catholicæ defenſionem, & propagationem, ac juventutis in bonis literis, & chriſtianis moribus inſtitutionem non minus utile, quam neceſſarium fuerat, prout eſt hodie, diſſolutum ſit, idque agnoſcens idem Philippus Rex, qui etiam Flandriæ Comes exiſtit, ac conſiderans uberes fructus, quos Presbyteri dictæ Societatis tam legendo, quam prædicando, ac alias in vinea Domini paſſim producere ſoleant, & quo ad Chriſtianam Religionem in inferiori Germania his turbulentis temporibus labefactatam reſtaurandam, reſtauratam conſervandam utiles ſint, hujuſmodi Collegium in prædicta Civitate reſtitui plurimum deſiderat.

§.2. Et ſicut eadem ſubjungebat expoſitio, ſi in dicta Civitate unum Collegium dictæ Societatis cum Eccleſia, ſeu Cappella, & aliis neceſſariis perpetuo erigeretur, ac in Monaſterio Dulcis Vallis Ordinis S. Auguſtini Canonicorum Regularium olim Tornacen., nunc vero Brugen. Diœceſis per Abbates regi, & gubernari ſolito, in loco deſerto fundato, & in quo ad præſens Canonici non degunt, & ſi qui ex illo ſupereſſent, ii per ſæculum, ſeu alia dicti Ordinis regularia loca diſperſi vagantur, cujuſque Eccleſia cauſa civilis Belli everſa, & ſolo æquata eſt, ut jam ſpes non ſit, quod ejus Abbas, qui nunc eſt, & pro tempore fuerit, illam reſtaurare valeat, cum primum vacare contigerit, nomen, titulus, ac denominatio Monaſterii, & Abbatis perpetuo ſuprimerentur, & ab eo ſic ſuppreſſo omnia, & ſingula ejus res, & bona diſmembrarentur, & ſepararentur, ac ſic diſmembrata, ac ſeparata erigendo Collegio prædicto pro ejus ſtabilimento, & Rectori, ac Collegialium in eo introducendorum ſuſtentatione, & manutentione perpetuo aplicarentur, ex hoc Catholica Religio majora in dies in dicta Civitate ſuſciperet incrementa. Quare dictus Philippus Rex Nobis humiliter ſupplicari fecerit, quatenus ejus pio deſiderio annuere, aliaſque in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Erectio Collegii præfati. §.3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem ſecundum exiſtimationem communem, etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, religioſum, & fervens dicti Philippi Regis in hoc opere agrediendo ſtudium propenſæ voluntatis affectu proſequi volentes, ipſumque Philippum Regem a quibuſvis Excommunicationis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati in dicta Civitate, ubi jam alias Collegium, ut præfertur, inchoatum fuit, ſeu alibi, & aliis ædibus ad hoc ibi deſignandis, unum Collegium dictæ Societatis cum Eccleſia, ſeu Capella convenienti, ac Campanili humili, Campana, Sacrario, & aliis ſtructuris neceſſariis atque opportunis, ubi prædicta, & aliarum circumvicinarum Civitatum, Oppidorum, & locorum Juventus in bonis literis, moribuſque, & pietate ſimul inſtituatur, ac verbum Dei prædicetur, aliaque pia opera exerceantur, ad inſtar ceterorum ejuſdem Societatis Collegiorum, ac alias juxta ſtatuta, & conſuetudines ipſius Societatis, per Presbyteros ejuſdem Societatis in omnibus, & per omnia regendum, & gubernandum Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, ſine alicujus præjudicio perpetuo erigimus, & inſtituimus.

Dotis aſſignatio pro ſubſtentatione ei ſuppreſſione Monaſterii Dulcis Vallis. §.4. Necnon in Monaſterio prædicto cujus, & illi forſan annexorum fructus, redditus, & proventus, ad centum, & viginti florenos in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati reperiuntur, cum primum illud per ceſſum etiam ex cauſa permutationis, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, vel amiſſionem, aut privationem illud ad præſens in titulum, vel commendam obtinentis, ſeu alias quovis modo etiam apud Sedem Apoſtolicam, etiam in aliquo ex menſibus Nobis, ſeu Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, & dictæ Sedi reſervatis, aut ordinariis collatoribus, etiam per Conſtitutiones Apoſtolicas, pro tempore editas, ſeu literas alternativarum, vel alia privilegia, & indulta conceſſa hactenus, aut in poſterum concedenda vacare contigerit, etiamſi illud actu nunc quovis modo, quem etiam ſi ex illo quævis generalis reſervatio, etiam in corpore juris clauſa reſultet, præſentibus haberi volumus pro expreſſo, & ex cujuſcumque perſona, ſeu per liberam ceſſionem cujuſvis de illius regimine, & adminiſtratione in Romanam Curiam, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & teſtibus ſponte factam vacet, etiamſi illius proviſio ex quavis cauſa qualiſcumque ſit, & undecumque reſultet, ſpecialiter, vel generaliter ad Sedem prædictam pertineat, & de illo conſiſtorialiter diſponi conſueverit, ſeu debeat, & ſuper eiſdem regimine, & adminiſtratione inter aliquos lis, ſeu eorum poſſeſſorio, vel quaſi moleſtia, cujus litis ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, ex nunc, prout ex tunc, & e contra nomen, titulum, & denominationem Abbatis, & Monaſteriorum perpetuo ſupprimimus, & extinguimus, & ab eo ſic ſuppreſſo omnia, & ſingula ejus fructus, redditus, & proventus, prædia, proprietates, obventiones, cenſus, jura, actiones, juriſdictiones, ceteraque res, & bona in quibuſcumque rebus, & ubicumque conſiſtentia, diſmembramus, & ſeparamus

ramus, illaque sic dismembrata, & separata eidem Collegio pro subventione, & manutentione personarum inibi pro tempore degentium, auctoritate & tenore prædictis etiam perpetuo applicamus, & appropriamus, ac unimus, concedimus ac incorporamus, ita quod liceat pro tempore existentibus Præposito Provinciali inferioris Germaniæ dictæ Societatis, vel Rectori, & Collegialibus dicti Collegii per se, vel alium, seu alios eorum, & Collegii prædicti nomine propria auctoritate corporalem, realem, & actualem bonorum sic dismembratorum suppressi Monasterii, & annexorum, juriumque, & pertinentiarum suarum quorumcumque possessionem libere, etiam ex nunc sine tamen præjudicio nunc existentis Abbatis, aut Commendatarii dicti Monasterii apprehendere, & perpetuo retinere, illaque, ac eorum omnium fructus percipere, colligere, exigere, & recuperare, ac in suos, dictique Collegii usus, & utilitatem convertere, Dioecesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, ita tamen quod si aliqui suppressi Monasterii hujusmodi Canonici redierint, Rector prædicti Collegii eis de necessariis ad victum in Regulari etiam dicti Ordinis, vel alio loco, arbitrio Ordinarii erigendo, ut sub illius obedientia, si extra claustra vixerint, providere teneantur.

Privilegia præfato Collegio concessa.

§.5. Et insuper Collegio sic erecto, & instituto, ac pro tempore existentibus illius Rectori, & Collegialibus, ceterisque personis, quod omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogativis, concessionibus, indultis, indulgentiis, ceterisque spiritualibus, & temporalibus gratiis, quibus cetera ejusdem Societatis Collegia, eorumque Rectores, Collegiales, & personæ aliæ, de jure, usu, ac consuetudine, vel alias quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & absque ulla prorsus differentia, & perinde, ac si illis specialiter concessa fuissent, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore præmissis de speciali gratia indulgemus.

Clausulæ speciales.

§.6. Decernentes quascumque collationes, provisiones, electiones, acceptationes, vel alias dispositiones de Monasterio prædicto, etiam per Sedem prædictam, vel illius Legatos, etiam de latere, seu Nuncios, vel quoscumque alios quavis auctoritate de cetero faciendas nullas, & invalidas fore, & esse, ac pro infectis prorsus haberi, & nemini ullatenus suffragari debere, necnon eisdem præsentibus per quascumque generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, aliasque efficaciores, & insolitas clausulas, & irritantia, & alia decreta sub quibuscumque verborum formis, & expressionibus concepta in se continentes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi earumdem præsentium literarum tenor, de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insertus, & urgens, ac sufficiens causa expressa, & per trinas distinctas literas earumdem præsentium tenorem in se continentes tribus distinctis vicibus eidem Philippo Regi legitime intimata, & insinuata, ac derogationes ipse Motu proprio, & ex certa scientia factæ fuerint, appareatque Romanum Pontificem illis expresse derogare voluisse, & alias pro tempore factæ derogationes nemini suffragari, easdem quoque præsentes de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, vel invalidari nullatenus posse, nec sub quibuscumque revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, & unionibus, annexionibus, aut suspensionibus, & extinctionibus, effectum non sortitis, quæ posthac, per Nos, vel Successores Nostros Romanos Pontifices, tam in crastinum assumptionis cujuslibet eorum ad summi Apostolatus apicem, quam alias quomodolibet, etiam cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis pro tempore factis, tamquam effectum non sortitis, etiamsi de iisdem præsentibus literis, ac earum toto tenore, ac data specialis, specifica, & expressa mentio fiat, minime includi, sed illis, & quibusvis aliis contrariis non obstantibus in suis robore, & efficacia persistere, ac quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo Apostolica auctoritate concessas esse, necnon institutionem, erectionem, suppressionem, separationem, & dismembrationem, applicationem, annexionem, & incorporationem hujusmodi, donec illa plenarium fuerint sortita effectum, durare, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Mandatum executionis.

§.7. Quo circa Venerabilibus Fratribus Tornacen. & Brugen. Episcopis, ac dilecto Filio causarum curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Philippi Regis, ac Præpositi, & Rectoris, seu Collegialium prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari, ipsosque Philippum Regem, ac Præpositum, & Rectorem, ac Collegiales erectione, institutione, separatione, dismembratione, unione, annexione, applicatione, incorporatione, indulto, aliisque præmissis omnibus, & singulis juxta earumdem præsentium literarum continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, seu eorum aliquem, desuper

ſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores dicta auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus priori voluntate noſtra prædicta, ac Lateranen. Concilii noviſſime celebrati uniones perpetuas, niſi in caſibus a jure permiſſis fieri prohibentis, ac fel. rec. Bonifatii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere quoquo modo præſumant, & de duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Monaſterii, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, eorumque ſuperioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, vel contemplationem, ſeu etiam motu, & ſcientia ſimilibus, & conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, etiam ſuper proviſione, & ſeu perfectione de dicto Monaſterio, ſeu præſentatione, vel nominatione perſonarum ad illud, dum pro tempore vacat, aut alias conceſſis, approbatis, & innovatis.

§.8. Quibus omnibus etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, erectionis, inſtitutionis, ſuppreſſionis, extinctionis, diſmembrationis, ſeparationis, applicationis, appropriationis, unionis, annexionis, incorporationis, indulti, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c.

Datum Tuſculi Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo quarto, Nono Kalendas Junii, Pontificatus noſtri anno decimotertio. Dat. die 23. Junii 1584. An.XIII.

CLXIX.

Erectio Collegii Societatis Jeſu in Civitate Mantuan. *Ex Regeſt. in Secret. Brev.*

GREGORIUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. LAborioſam, & indefeſſam operam, quam Societas Jeſu in militantis Eccleſiæ agro colendo, vepribuſque purgando, & ſalutaris diſciplinæ ſementis inſtaurando inter ceteros illius cultores aſſidue præſtat, intra cordis noſtri arcana revolventes merito inducimur, ut ad ea, per quæ ejuſdem Societatis Collegia ubique propagari, & ſtabiliri valeant, libenter intendamus, ac in his Paſtoralis Officii noſtri partes favorabiliter interponamus, pro ut ad majorem ipſius agri fæcunditatem opportunum fore, Principumque Illuſtrium vota id ſalubriter expedire conſpicimus.

Facti ſeries. §.1. Dudum ſiquidem omnia Beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura apud Sedem Apoſtolicam tunc vacantia, & in antea vacatura collationi, & diſpoſitioni noſtræ reſervavimus. Decernentes ex tunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Cum itaque poſtmodum Parochialis Eccleſia Sancti Salvatoris Mantuan. per liberam reſignationem dilecti Filii Antonii de Ferrariis, nuper ipſius Eccleſiæ Sancti Salvatoris Rectoris, de illa, quam tunc obtinebat, in manibus noſtris ad effectum eorum, quæ ſequuntur, ſponte factam, & per Nos admiſſam apud Sedem eandem vacaverit, & vacet ad preſens, nulluſque de illa præter Nos hac vice diſponere potuerit, ſive poſſit, reſervatione, & decreto obſiſtentibus ſupradictis. Et ſicut exhibita Nobis nuper pro parte dilecti Filii Nobilis Viri Guillelmi, & Dilectæ in Chriſto Filiæ Nobilis Mulieris Eleonoræ ab Auſtria, Ducum Mantuæ, & Montis Ferrati, petitio continebat, ipſi pio Religioſoque erga Societatem prædictam ob certiſſimos, & multiplices fructus, ex illius Collegiis in variis Chriſtiani Orbis partibus ſalubriter inſtitutis eidem Militanti Eccleſiæ uberius quotidie provenientes Zelo, & affectu ducti unum Collegium ejuſdem Societatis in Civitate Mantuan. ad Omnipotentis Dei Gloriam, Religioniſque

que, & Spiritualium Ministrorum incrementum, ac Juventutis ipsius Civitatis, & finitimorum locorum in fide, & pietate, literarumque studiis, ac ceteris Christiano homine dignis virtutibus instructionem, & ædificationem, publicamque utilitatem, & salutem erigi, & institui summopere desiderent, ac pro ipsius Collegii fundatione, & dotatione dicta Eleonora census, seu redditus annuos sexcentorum scutorum sex libris monetæ in eadem Civitate cursum habentis, pro quolibet scuto hujusmodi computatis, de bonis sibi a Deo collatis, ipsius Guillelmi Ducis Coniugis sui ad hoc expresso accedente consensu donare, & assignare intendat; Ecclesia autem S. Salvatoris prædicta cum adjacentibus domibus, membris, juribus, & pertinentiis suis, ad usum ipsius Collegii erigendi plurimum apta, & comoda sit, pro parte Guillelmi, & Eleonoræ Ducum prædictorum asserentium dictæ Ecclesiæ S. Salvatoris, & illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus centum, & viginti ducatorum auri de Camera secundum communem æstimationem valorem annuum non excedere; Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus huic pio, & fructuoso eorum desiderio, annuere, & desuper opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Erectio Collegii præfati.

§.2. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, piorum operum incrementum jugiter sectantes, ac Guillelmum, & Eleonoram Duces, ac eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, nunc prout ex tunc, & contra postquam dicta Eleonora census, seu redditus annuos sexcentorum scutorum pro dote Collegii erigendi hujusmodi donaverit & assignaverit, ut præfertur, in dicta Ecclesia S. Salvatoris nomen, titulum, denominationem, & essentiam Parochialis Ecclesiæ, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo supprimimus, & extinguimus, ac ab ea omnimodam curam animarum illius Parochianorum una cum ipsis Parochianis, juribusque, oneribus, & insignibus Parochialibus universis, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo abdicamus, illamque sic abdicatam, necnon Capellanias, & alia Beneficia Ecclesiastica in eadem Ecclesia Sancti Salvatoris consistentia, etiam de laicorum, & aliorum jura patronatus existentia, illorumque fundationes, fructus, Missarum, anniversariorum, & aliorum divinorum Officiorum inibi pro defunctorum suffragiis celebrandorum, commissiones, institutiones, & onera, necnon eleemosynas, oblationes, & legata, ceteraque emolumenta ad id relicta, & legata, ipsorumque defunctorum Cadavera, ossa, & sepulturas, & quodcumque jus sepelliendi ad aliam, vel alias Ecclesias per Ordinarium loci designandas, ac alias juxta ordinationem desuper ab ipso Ordinario faciendam, eisdem auctoritate, & tenore, similiter perpetuo transferimus, & seu eidem Ordinario translationem hujusmodi, ac alia circa eam quomodolibet necessaria, vel opportuna faciendi, plenam, & liberam facultatem tribuimus.

Unio Ecclesiæ S. Salvatoris Collegio, de quo supra.

§.3. Necnon prope Ecclesiam S. Salvatoris, ac in illius Domibus, membris, & pertinentiis hujusmodi, Collegium prædictum per unum Rectorem juxta ipsius Societatis ritus, mores, consuetudines, & instituta regendum, & gubernandum, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo erigimus, & instituimus, illique sic erecto, & instituto eamdem Ecclesiam Sancti Salvatoris sic sine cura remanentem, sive præmisso, sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque personæ, seu per similem resignationem dicti Antonii, vel cujusvis alterius de illa in Romana Curia, vel extra eam etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam, aut Constitutionem fel. rec. Joannis Papæ XXII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Execrabilis*, vel assecutionem alterius beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati vacet, etiam si tanto tempore vacaverit quod ejus collatio juxta Lateranen. statuta Concilii ad Sedem prædictam legitime devoluta, ipsaque Ecclesia S. Salvatoris dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo ejus dispositio ad Nos hac vice pertineat cum annexis, & adhærentibus hujusmodi, aliisque domibus, membris, juribus, & pertinentiis suis eidem Collegio, ita quod liceat illius Rectori, & Collegialibus pro tempore existentibus per se, vel alium, seu alios ipsius Collegii nominibus corporalem possessionem Ecclesiæ S. Salvatoris, ac annexorum, necnon domorum, membrorum, jurium, & pertinentiarum prædictorum propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque in Collegii, & Ecclesiæ S. Salvatoris hujusmodi usus, utilitatem, ac necessitates convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita eisdem Apostolica auctoritate, & tenore itidem perpetuo concedimus, unimus, annectimus, & incorporamus.

Clausulæ speciales.

§.4. Decernentes suppressionem, extinctionem, abdicationem, translationem facultatem, erectionem, institutionem, concessionem, unionem, annexionem, incorporationem, aliaque præmissa, ac præsentes literas, etiam ex eo quod causæ, propter quas emanarunt, coram ipso Ordinario, etiam tamquam dictæ Sedis delegato, aut alias examinatæ, verificatæ, & approbatæ,

batæ, ac interesse habentes ad id vocati non fuerint, neque præmissis consenserint, seu quovis alio prætextu de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, impugnari, infringi, seu alias retractari, aut in jus, vel controversiam deduci, seu ad terminos juris reduci, aut revocari, suspendi, vel excommunicari, seu adversus eas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, aut in aliquo illis derogari nullatenus umquam posse, sed semper perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, ac suos plenarios effectus obtinere, & sortiri, sicque per quoscumque Judices Ordinarios, vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique, ac in quavis instantia judicari, & diffiniri debere.

Derogatio contrariorum §.5. Non obstantibus priori voluntate nostra prædicta, & Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, necnon aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus faciendis de hujusmodi, vel aliis Beneficiis ecclesiasticis in illis partibus speciales, vel generales dictæ Sedis, vel legatorum ejus literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas, & processus habitos per easdem ad d. Ecclesiam S. Salvatoris volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, & literis Apostolicis quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.6. Volumus autem quod propter concessionem, unionem, annexionem, & incorporationem nostras prædictas Ecclesia S. Salvatoris hujusmodi debitis non fraudetur obsequiis, sed alias ejus congruæ supportentur onera consueta. Nos enim pro ut est, irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis &c.

Dat. die 15. Julii 1584. An.XIII. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1584., 15. Julii, Pontificatus nostri Anno XIII.

CLXX.

De prædicatione verbi Dei, semel in Hebdomada facienda Hebræis, pro eorum ad Christi fidem conversione in Terris, & locis, in quibus extant eorum Synagogæ.

De materia Judæorum vide in Pauli Quarti Const.IV. Cum nimis *Tom.IV. Par.I. fol.321.*

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad futuram rei memoriam.

Sancta mater Ecclesia, cujus Christus caput est, ingenitam suam caritatem ad omnes late effundens, antiquæ Israeliticæ gentis populique Dei peculiares reliquias, pio numquam desinit affectu miserari, graviterque contristatur Judæorum quondam nationem præcipuis auctam muneribus, & gratiis, cujus erat adoptio filiorum, gloria, testamentum, legislatio, obsequium, & promissa, unde etiam Christus Salvator noster secundum carnem nasci dignatus est, per diversas Orbis partes tot jam sæcula dispersam, ac contagiosi gregis more per invia, & inaquosa misere vagantem, verbi Dei fame, & aquæ refectionis siti perire, longeque non a terrena tantum, super quam Dominus flevit, sed quod gravius est, a Cœlesti quoque Jerusalem, nisi Christum, quem negavit, confiteatur, exturbari, qua miseratione, & mœrore Nos quoque non leviter commoti, in dies semper aliquid excogitamus, unde eorum conversioni, & saluti opportunius provideatur, ipsique ad intelligentiæ viam, quam sibi præcluserunt, valeant Deo propitio pervenire. Causæ Constitutionis.

§.1. Quare sollicito hæc animo meditantes, ac fel.rec. Nicolai Papæ V. nonnullorumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, præsenti Constitutione generali præcipimus, omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis, etiam Cardinalatus honore præditis, ut in suis quisque Civitatibus, Terris, & locis, in quibus competens aliquis numerus Judæorum, qui Synagogam constituat, commoratur, curent Sabbati, vel alio cujuscumque hebdomadis statuto die, ad Judæos ipsos in locum præstitutum, non tamen sacrum, nec ubi sacra confici solent, convocatos, per aliquem Magistrum in Theologia, aliumve idoneum virum ab eis eligendum cum mercede congrua illi ex ipsorum Hebræorum collatione, aut alias, prout commodius eis videbitur, Hebraicæ (quantum fieri poterit) linguæ peritum sermones, vel lectiones haberi, in quibus illis exponantur scripturæ veteris Testamenti, Moysis scilicet, & Prophetarum, præsertim vero, quæ eo Sabbato leguntur, seu lectæ in eorum sunt Synagogis, juxta Sanctorum tamen Patrum interpretationes, & verum Catholicæ Ecclesiæ sensum, ac in eis diffe- Episcopi, & alii curēt quālibet hebdomada prædicari Judæis, in Terris, ubi sunt Synagogæ, & Prædicatores de his expressis differant.

ra-

ratur de veritate Christianæ Fidei, de certo adventu, & Incarnatione Filii Dei, illiusque Nativitate, Vita, Miraculis, Passione, Morte, Sepultura, Descensu ad Inferos, Resurrectione, in Cœlum Ascensione, de ejus Evangelio in toto Terrarum Orbe per Apostolos ejus, & alios Sanctos prædicato, innumeris, atque clarissimis virtutibus, & illustrium miraculorum gloria confirmato ac de ejus spirituali, & vero Regno, & de impio Idolorum cultu sublato, & gentium vocatione, de perpetua tum Hierusalem, & Terræ eorumdem Judæorum desolatione, tum ipsorum ubique Terrarum dispersione, & captivitate, & de aliis similis argumenti dogmatibus, & articulis ex lege, & Prophetis, de diutina præterea, & irrita Judæorum Adventus Messiæ, & carnalis illius Regni expectatione, de vana eorum, quæ sæpe, quinimmo quotidie eos frustrata est, spe reditus in terram promissionis, & restaurationis tertii Templi, & demum de multiplicibus, & variis erroribus, & hæresibus eorum, in quas miserrime se demerserunt, postquam Christum Dominum in carne venientem agnoscere noluerunt, & de falso per eorum Rabbinos tradita Sacrarum Scripturarum interpretatione, quarum literarum, & sensum fabulis, mendaciis, & variis dolis, & modis detorquentes corruperunt, & depravarunt, & hactenus corrumpere, & depravare non desinunt; deque omnibus aliis, quæ eos possint ad agnitionem Fidei, ad errorem suorum correctionem, ad Ortodoxamque Fidem convertere, pro loci, temporis, sumptique argumenti ratione prudenter agant, veris, & ex Sacra Scriptura depromptis demonstrationibus, nulla cum obtrectatione, aut iracundia, sed magna cum caritate, & modestia, veritatis lumen illis aperire conentur.

Judæi majores annorum 12. utriusque sexus prædicationibus intersint.

§.2. Ad quos sermones, & lectiones volumus, universos, & singulos utriusque sexus Judæos a duodecim annis supra, infirmitate, aut alia legitima causa, de qua Ordinarios docere debeant non impeditos, in Civitate, & locis, ut præfertur, habitantes, vel aliunde advenientes, etiamsi inibi domicilium non habeant, vicissim, ac tripartite saltem, nec umquam minus convenire. Quod si facere neglexerint, interdicti cum fidelibus commercii, & aliis pœnis, arbitrio Ordinarii pro contumaciæ modo imponendis, donec satisfecerint, competenter, ad ipsos sermones audiendos compellantur.

Christiani autem Judæos ab hujusmodi pred. seducentes, puniantur.

§.3. Siquis vero de numero fidelium ita fuerit salutis, aut sui, aut proximi sui, de quo unicuique mandatum est, immemor, qui eos a salutaribus hujusmodi sermonibus, seu lectionibus, directe vel indirecte abduxerit, aut impediverit, seu contenderit quoquomodo, Excommunicationis sententia sit eo ipso ligatus, & contra eum ad alias pœnas Ordinarii arbitrio omnino procedatur.

Principes faveant Ordinariis in præmissis.

§.4. Ceterum Imperatorem, Regesque, & Principes omnes, necnon Respublicas, Magistratus, & Dominos temporales sæculares rogamus, & obtestamur in Domino, ut Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ordinariis prædictis, eorumque Vicariis, & Ministris suum in præmissis auxilium præstent, amplissimum ab Omnipotenti Deo præmium in supremis Gloriæ Æternæ tabernaculis habituri.

Fides transumptis adhibeatur.

§.5. Et quoniam difficile nimis esset, præsentes ad omnia loca, quibus illis opus erit, perferri, volumus, ut earum exemplis etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem omnino fides ubique adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. An. XIII. 1. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, Kal. Septembris, Pontificatus nostri Anno XIII.

CLXXI.

Innovatio Constitutionis Nicolai III. & aliarum sanctionum, contra jurantes, & jurare facientes, illicita, impossibilia, damnosa, & Ecclesiasticæ libertati, ac decretis Concilii Tridentini adversantia.

Hæc Nicolai Constit. est in Capitulo primo de Jurejur. in 6.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Consuetudo erat, quod Prælati & Canonici, in eorum Ecclesiis non admitterentur, & Civitatum officiales, ad officia non reciperentur, nisi præstito prius juraměto observandi statuta illarum.

INter Apostolicas, & alias Canonicas sanctiones, quæ de juris jurandi Religione variis temporibus prodierunt, fel. rec. Nicolaus Papa III. intelligens in nonnullis Ecclesiis de earum consuetudine observari, ut earum Prælati ad Ecclesias ipsas primo accedentes, & in negocio receptionis novorum Canonicorum nec Prælatos admitti, nec Canonicos aliter recipi in dictis Ecclesiis, nisi jurato ab eis, statuta, & consuetudines ipsarum Ecclesiarum, scripta, & non scripta inviolabiliter observare, inter Laicos etiam multarum Civitatum, Castrorum, & Terrarum eum consuetudinis morbum in assumendis Potestatibus, Rectoribus, vel Officialibus suis irrepsisse, ut ipsi Potestates, Rectores, & Officiales ad hujusmodi Potestarias, Rectorias, & Officia, nullo modo admittantur, nisi prius se statuta ipsorum locorum clausa juraverint servaturos.

Nicolaus III. declaravit, talia juramenta, non ligare jurantes ad observandum illicita, impossibilia, ac libertati Ecclesiasticæ cōtraria, ut in cap. 1. de jure jur. in 6.

§.1. Et quia in statutis, & consuetudinibus supradictis interdum aliqua reperiebantur illicita, seu impossibilia, vel obviantia Ecclesiasticæ libertati, idcirco ne sub tali generalitate jurandi, sic jurantibus peccandi occasio præberetur, cum juramentum non ideo fuerit institutum, ut vinculum esset iniquitatis, prædictus Nicolaus Papa animarum periculis obsistere cupiens, frugifera, & salubri Constitutione præcepit quibuscumque scientibus contineri in prædictis consuetudinibus, & statutis illicita

cita

cita, impossibilia vel libertati Ecclesiasticæ obviantia, hujusmodi juramenta ab eis nullo modo præstari, & juramenta ea intentione facienda, vel facta ut etiam illicita, vel impossibilia, seu libertati Ecclesiasticæ obviantia observentur, cum etiam sub tali intentione præstari non possent absque divinæ Majestatis offensa, decrevit in hujusmodi illicitis, impossibilibus, seu libertati Ecclesiasticæ obviantibus non servanda, quin potius pro animarum salute, si sub forma prædicta vel simili aliquos ignorantes prædicta illicita, seu impossibilia, vel libertati Ecclesiasticæ obviantia jurare contingeret, ad observanda dumtaxat licita, possibilia, & libertati ecclesiasticæ non obviantia juramentorum intentio referri deberet, declarans juramenta sub hujusmodi generalitate qualitercumque, & sub quacumque verborum forma præstita vel præstanda, ad licita, possibilia, ac Ecclesiasticæ libertati non obviantia dumtaxat extendi, ipsosque jurantes ad alia per præstationem juramenti hujusmodi non teneri. Verumtamen multi infirmi, cupidique census sese in hujusmodi juramenta, cum animarum suarum periculo præcipitant.

Hic modo Pōtifex innovat Nicol. III. & alias canonicas Constitutiones dictas, circa reprobationem hujusmodi juramētorum.

§.2. Nos quoniam hæc sanctorum quoque Patrum institutis, & salubri rerum Ecclesiasticarum directioni adversantur, & tamquam de radice ambitionis procedentia omne bonum in Ecclesiis, rebusque publicis pervertunt, ea novæ provisionis subsidio prohibere volentes, præsentium auctoritate innovamus prædictam Constitutionem Nicolai Papæ; itidemque alias omnes Canonicas sanctiones de abusu, & reprobatione hujusmodi juramentorum promulgatas, volumusque eas ubique ab omnibus etiam quoad præterita inviolabiliter observari.

Et exigentibus de cetero juramenta illicita pœnas hic expressa imponit.

§.3. Ac etiam præcipimus, & interdicimus Prælatis, Canonicis, & aliis supradictis, necnon Ecclesiarum Capitulis, & Monasteriorum ceterisque Conventibus, Civitatum quoque, Castrorum, & Terrarum Communitatibus, & personis quacumque dignitate præditis, ne ulla omnino juramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel libertati Ecclesiasticæ, aut decretis Concilii Tridentini obviantia, sive ante sive post electiones, confirmationes, provisiones, receptiones, admissiones, aut alios actus, ubicumque ac quocumque tempore, etiam prætextu cujusvis consuetudinis quantocumque tempore observatæ, quæ potius corruptela est censenda, sive in genere, sive in specie præstare, reddere, vel exigere, neve super præstitis, redditis, vel exactis hucusque quemquam, in judicio vel extra inquietare audeant quoquomodo, vel turbare; illos enim qui juramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel Ecclesiasticæ libertati, aut decretis dicti Concilii obviantia exigere, contenderint, Episcopos videlicet, & alios quoscumque Pontificali dignitate præditos suspendimus a divinis, Capitula vero, & conventus, eorumque Ecclesias, & loca omnia interdicto Ecclesiastico supponimus, ac singulares personas, Excommunicationis sententia innodamus, inhabilesque facimus ad obtenta, & alia obtinenda eo ipso, Nobisque, & Romano Pontifici pro tempore existenti relaxationem suspensionis, & interdicti, necnon absolutionem ab Excommunicationis sententia hujusmodi perpetuo reservamus.

Jurantibus quoque insligit pœnas de quibus hic.

§.4. Decernentes eos, qui talia juramenta scienter præstiterint, usu, & commodo rei, & gratiæ cujus causa juraverint, eo ipso privatos esse: alios vero ignorantes ad præstitorum juramentorum hujusmodi observationem minime teneri. Necnon irritum, & inane quicquid secus per quoscumque, scienter vel ignoranter attentatum est hactenus, & deinceps contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, seu quod Prælatis, Capitulis, Conventibus, & personis prædictis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, vel in posterum indulgeri contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.6. Et quoniam difficile nimis esset, præsentes ad omnia loca, quibus illis opus erit, perferri, volumus ut earum exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. An.XIII 5. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, Nonis Septembris, Pontificatus nostri Anno XIII.

CLXXII.

Deposita pecuniarum actualia supra summam scutorum quinque occasione litium in Alma Urbe fienda, apud Montem Pietatis de cetero fiant.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

INter multiplices animi nostri curas, quas pro pastoralis officio Nobis incumbunt, illa præcipue pectus nostrum pulsat, ut quilibet sibi legitime debitum facile consequatur, & ut pietatis opera, quæ in Urbe nostra exercentur, continuum suscipiant incrementum.

Causa hujus Cōstitutionis.

§.1. Sane rerum experientia edocti comperimus sæpissime in causis, quæ in universis Romanæ Curiæ Tribunalibus, atque etiam in ipso Rotæ Auditorio ventilantur, fieri actualia deposita pecuniarum penes Notarios actuarios, quorum consignationis cum tamdem dies advenerit novum ipsis creditoribus inchoandum esse judicium pro ipsius depositi consignatione, cum vel

vel ex morte Notarii, vel alia quavis occasione difficultates innumeræ oriantur. Conspeximus etiam liquido quandoque debitores, cum alia via solutionem ulterius effugere non valeant, curare, ut in eorum manibus pecuniæ sequestrentur, ut creditor quandoque non ita subito cavere valeat, aut controversiam patiens diutius jure suo frustretur, & nova lis exoriatur, cujus periculo id sit cessurum, ac etiam cavillationibus impediunt, quo minus sibi debitam pecuniam consequantur. Sæpe etiam pecuniæ discussionum occasione otiosæ jacent, quas in pauperum utilitatem interim mutuare longe præstaret. Conspeximus quoque magnum commodum, quod ex Monte Pietatis omnibus Urbis incolis resultat, cum sub minima mercede, & ea necessaria quidem in sumptus operi incumbentibus omnibus succurratur. Verum propter ipsius Montis tenues facultates non posse ea largitate omnibus subveniri, quæ in tam magna Civitate, & pauperum multitudine expediret, & considerantes, quam tute in eo Monte pecuniæ collocentur, cum ibidem non nisi pignoribus creduntur, optimum fore censuimus, si eodem tempore, & abusus, ac difficultates, quæ circa ipsa deposita, & illarum consignationes exoriuntur, tolleremus, & ut pecuniæ abundantiores in eodem Monte confluerent, & usurarum occasio arceatur, consuleremus.

Judices Almæ Urbis summas pecuniarum deponendas, deponi faciat penes Montem Pietatis.

§.2. Itaque his, & aliis animum nostrum digne moventibus rationalibus causis, Motu proprio, & ex certa nostra scientia omnibus, & singulis Romanæ Curiæ judicibus, tam ecclesiasticis quam sæcularibus, etiam sacri Palatii Apostolici Auditoribus, ac etiam S. R. E. Cardinalibus, in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus, ut in quibusvis causis, etiam criminalibus coram eis pendentibus, in quavis instantia, & quas in futurum perpetuo pendere contigerit, ubi actualis pecuniarum depositio supra summam scutorũ quinque, alias locus sit, juxta decreta per ipsos judices facienda, illud non amplius penes Notarios, ea hactenus, sed sine ipsorum Notariorum præjudicio, penes ipsum Montem Pietatis, seu illius pro tempore Depositarium, qui fide, & facultatibus insignis sit, fieri, & deponi mandent.

Depositi consignatio fiat nulla aucta expensa.

§.3. Cujus depositi consignatio fiat per mandatum Judicis absque alia expensa quam ea, quæ regulariter, juxta stylum cujusque tribunalis pro illius consignatione hactenus penes Notarium fieri consueverat, eidem Notario tantum solvenda.

Usus cedularum, ac pignorum, non tollitur.

§.4. Sane, usum, & consuetudinem cedularum bancariarum, & cautionum, ac pignorum, dum res est dubia, & super ea lis pendet, nequaquam tollimus.

Lite vertente inter aliquos debitor deponat penes Montem.

§.5. Porro ubi super pecuniis sequestratis, vel pensionibus domorum, casalis, aut aliarum quarumcumque rerum litigiosarum, tam profanarum quam ecclesiasticarum, lis inter alios pendet, verus debitor interim penes ipsum Montem pecunias deponere, nedum ad cujusvis partis instantiam, sed etiam ex officio compellatur.

Debitores omnes tute penes Montem deponent.

§.6. Insuper ad evitandum moram, & omnem pœnam exinde juridice provenientem, liceat unicuique debitori, qui creditoris sui copiam non habuerit, pecunias in eodem Monte actualiter deponere, quæ creditori venienti possint libere consignari; quod si etiam ipse debitor velit moræ litem effugere, & prætendat non esse locum consignationi, & desuper audiri, ad ipsum facto prius in ipso Monte pecuniario deposito, tam in futuris, quam in pendentibus negotiis, & præcipue in quibuscumque discussionibus pro loco tuto ipsum Montem eorum arbitrio eligere possint.

Judicum contravenientiũ pœnæ.

§.7. Judices vero quacumque præfulgeant dignitate aliter decernentes indignationis nostræ pœnam incurrant.

Partiumque.

§.8. Partes vero aliter deponentes periculo omni subjaceant, nec a creditoribus se propterea liberatum iri intelligant.

Ministri Montis sint diligentes.

§.9. Ac ipsius Montis Provisores, & Ministri, ita sint in conservatione fideles, & consignatione celeres, ut ceteri etiam non litigantes ad deponendum penes eos alliciantur.

Deponentium assecuratio.

§.10. Utque magis sic deponentibus sit consultum, volumus non solum ipsius Montis, sed & Depositarii ab eo pro tempore eligendi bona fore, & intelligi pro dictorum depositorum restitutione efficaciter obligata, perinde ac si cum unoquoque a me talis obligatio intercessisset, eaque in eventum discussionis, tamquam publico Camerali instrumento munita, ceteris præferri.

Decretum irritans.

§.12. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Notariorum, & Judicum inobedientiũ pœnæ.

§.12. Et quod Notarii, & Judices contra præmissa venientes, Notarii videlicet omnibus emolumentis suorum officiorum unius anni dicto Monti applicandis, prima vice, deinde ipsis officiis privati sint, & præterea excommunicationis sententiam prima vice prædicta incurrant eo ipso. Itidemque Judices etiam si Archiepiscopi, Episcopi, seu alii Prælati fuerint, pœna quingentorum ducatorum auri de Camera eidem Monti pariter applicandorum sine remissionis spe mulctentur, earumdem præsentium auctoritate statuimus.

Executores hujus Constitutionis deputatio.

§.13. Quocirca dilecto filio nostro Philippo S. Angeli in foro piscium Diacono Card. Vastavillano nuncupato S.R.E. Camerario, præsenti, ac pro tempore existenti dicti Montis protectori, tenore præsentium præcipimus, & mandamus, ut Monti præfato, ac illius revisoribus, & ministris, in præmissis efficacis defensionis auxilio assistens, faciat omnia, & singula præmissa, etiam sub censuris ecclesiasticis, & pecuniariis ejus arbitrio moderandis pœnis, per eos ad

ad quos spectat inviolabiliter observari.

Camerarii facultas declarandi dubia. §.14. Et ubi super præmissis tempore procedente dubium aliquod emerserit, illud auctoritate nostra declaret, & interpretetur, & in casibus dubiis semper depositum in ipso Monte faciendum esse decernat.

Clausulæ derogatoriæ. §.15. Præmissis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis stylo Palatii, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

D.P.An.XIII. 1.Octobris. Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris, die 1. Octobris 1584., Pontificatus nostri Anno XIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

CLXXIII.

Erectio Collegii Armeniorum in Urbe.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. ROmana Ecclesia cunctarum gentium pia, sollicitaque mater, & magistra, ita in omnes partes consuevit, suæ charitatis ubera protendere, salutarisque doctrinæ pabulum esurientibus filiis administrare; ut qui longiori Terrarum, marisque intervallo a se disjuncti, & calamitate oppressi sunt; eos digna miseratione, & arctiori pietatis, dilectionisque vinculo amplecti, ac fovere studeat.

Causa erectionis Collegii Armenorum. §.1. Sane Armeniorum gens numero amplissima, ac prope infinita; antiquitate, & nomine celeberrima, Christianæ Religionis studio, & constantia supra universos Orientis Populos laudatissima, cum initio nascentis Ecclesiæ gloriosis Apostolis Bartholomæo, & Thaddæo docentibus, evangelicam degustasset Fidem, ac deinde Beati Silvestri Pontificis, & Constantini Magni Imperatoris tempore, publico omnium consensu una cum Rege suo Tyridate (ita videtur dicen.) ut apud eos traditum est, recepisset, adeo pie, & religiose illam deinceps coluit, ac tanta præterea veneratione, Pontificem Romanum omni tempore est prosecuta; Ipsum scilicet verum Christi Vicarium, Beati Petri Successorem, Ecclesiæque Catholicæ caput fatendo, ejus doctrinam, disciplinamque sequendo, ac in omnibus se, suosque Patriarchas Apostolicæ Sedi subiiciendo, quemadmodum in generali Concilio Florentino, sub Papa Eugenio ejus nominis IV. missis illuc Prælatis, ac Procuratoribus suis, non obscure testatum reliquit, ut merito Nobis, Sedique Apostolicæ charissima, & acceptissima esse debeat.

Armenii præ ceteris Orientis populis expeditionem Hierosolymitanam adjuverunt. §.2. Et vero inter alia ejusdem nationis de Ecclesia, Republicaque Christiana merita, illud præcipuum, ac singulari memoria dignum est: Quod Principibus, exercitibusque Christianis sæpius olim ad recuperationem Terræ Sanctæ proficiscentibus, nulla Natio, nullus Populus promptius, alacriusve eis suppetias tulit, quam Armenii, qui viris, equis, armis, commeatu, consilio, ac denique omni ope Christianos sacro illo in bello fortissime, ac fidelissime juverunt. Postquam vero Turcarum teterrimæ servitutis jugum subire coacti sunt, id quod gravissimo cum dolore referimus, nulla illi Dominantium vi, ac feritate, nullis acerbitatibus, nullis injuriis, nullis oppressionibus de Christianæ Religionis cultu, & observantia, ac Apostolicæ Sedis obedientia dimoveri potuerunt (ita dicen.) & si qui errores inter eos irrepserunt, ii non pravæ, aut perversæ eorum voluntati, seu naturæ, sed temporum injuriæ, & calamitati omnino adscribendi sunt.

Erectio Collegii in Urbe. §.3. Nos igitur ex intimo corde desiderantes tam numerosæ, tamque piæ Nationi, qua possimus ratione, subvenire, in his præcipue, quæ ad animarum salutem, sanctamque Religionem, & fidem Orthodoxam retinendam, augendamque pertinet, proprium Collegium eidem Nationi in Alma Urbe erigere decrevimus, in quo adolescentes selecti, bonæque indolis, & expectationis Sedis Apostolicæ impensis, alantur, & bonis moribus, sanaque doctrina imbuantur, ut iidem postea ad suos remeantes quam maximo eis adiumento, & consolationi spiritualibus in rebus esse possint. Idque ad Omnipotentis Dei gloriam, Sanctæque Fidei Catholicæ incrementum, totiusque Armenicæ Nationis honorem, commodum, & utilitatem, Motu proprio &c. Apostolica auctoritate tenore præsentium, Collegium unum adolescentum Armeniorum de eodem nomine nuncupandum in hac Alma Urbe nostra, & in loco per infra nominandos Cardinales Protectores eligendo, erigimus, & instituimus, cui sumptus necessarios, quousque aliter ei provisum fuerit, ex nostris, & Cameræ Apostolicæ pecuniis subministrari omnino volumus, atque jubemus.

Privilegia eidem concessa. §.4. Volumus etiam hoc ipsum Collegium, illiusque Rectores, Œconomos, Magistros, Præceptores, atque scholares pro tempore in eo existentes, eorumque Domesticos, & officiales, ac ministros, necnon Collegii, & illorum bona mobilia cujuslibet qualitatis, & quantitatis in dicta Urbe, & extra eam, ac alias ubique locorum consistentia exempta esse ab omni Jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Senatoris, Conservatorum, ac Reformatorum dictæ Urbis, necnon Rectoris Studii generalis, & Vicarii Urbis, ac Ordinarii cujusvis locorum, aliorumve quorumcumque Judicum, & officialium in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum, ipsumque Collegium, & eos in propriis eorum rebus, & bonis, ac alios cum ipsis contrahentes a solutione, & exactione omnium, & quorumcumque, ut vocant, Pedagii, gabellæ, Bollettini, Decimarum, & cujusvis alterius tam ordinarii, quam extraordinarii oneris, ex quacumque causa impositorum, & imponendorum eximimus, & prorsus liberamus, ac sub Beati

ti Petri, Sedisque Apostolicæ, ac nostra protectione suscipimus, & collocamus, Nobisque, & dictæ Sedi immediate subiicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus.

§.5. Eidem quoque Collegio, Rectoribus, Scholaribus, Præceptoribus, Magistris, Œconomis, Officialibus, & Ministris, ut quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus Studium generale Almæ Urbis, & illius Rector, Doctoresque in eo etiam actu legentes quovis modo utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ad eorum instar, & pari modo uti, potiri, & gaudere valeant in omnibus, & per omnia, concedimus, & indulgemus, illaque eis communicamus. Præterea Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Rectorique, & aliis Judicibus, Officialibus, personisque prædictis, ac pro tempore existenti S. R. E. Camerario, Præsidentibusque, & Clericis Cameræ Apostolicæ, ac quibusvis Commissariis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum præfatorum pro tempore deputatis, ne quarumvis literarum eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum prætextu Collegium, Rectores, Scholares, Præceptores, Magistros, Œconomos, Officiales, & Ministros prædictos, seu eorum aliquem in præmissis quovis modo molestent, seu molestari permittant, districtius inhibemus.

Privilegia Universitatū. §.6. Et deinde Regentibus, ac Superioribus dicti Collegii cum assistentia tamen Cardinalium Protectorum, qui pro tempore fuerint, seu alicujus eorum, vel de ipsorum Consilio, & expresso consensu, illos, quos in dicto Collegio, & alibi per debitum tempus studuisse, ac literarum scientia, & moribus idoneos esse repererint, ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratusque, & Magisterii gradus, servata forma Concilii Viennensis, juxta Universitatis ejusdem Urbis consuetudinem, seu alias promovendi, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibendi, quodque sic promoti facultates, in quibus studuerint, legere, & interpretari, ac de eis disputare, & quoscumque gradui, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac omnibus, & singulis gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in prædicta, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illius, & aliarum Universitatum hujusmodi Constitutiones, & Mores, ad gradus prædictos promoti de Jure, vel de consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possint, ac debeant, perinde ac si gradus prædictos in ipsa Universitate juxta consuetudinem, & mores prædictos suscepissent, concedendi, & indulgendi liberam eadem auctoritate damus facultatem, & potestatem.

Designatio Protectorum. §.7. Sed ut ipsius etiam Collegii conservationi, bonoque regimini, tam in his, quæ ad institutionem, & disciplinam, quam quæ ad victum, vestitumque, & alia hujusmodi necessaria pertinent, opportunius consulatur; Dilectos Filios Nostros Julium Antonium tit. S. Bartholomæi in Insula, Sanctæ Severinæ, & Antonium tit. S. Eusebii Carafam nuncupatos Presbyteros Cardinales ejusdem Collegii Protectores, ac Defensores constituimus, & deputamus, quorum consilio, & ope supradicta, & alia quæcumque ad eosdem in Collegium admittendos spectantia agantur, statuantur, & ordinentur. Dantes eisdem, & pro tempore existentibus Protectoribus plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem pro salubri directione, & conservatione dicti Collegii, illiusque bonorum, & rerum, ac Jurium tam temporalium, quam spiritualium, Rectores, Præceptores, Magistros, Regentes, Œconomos, Advocatos, Procuratores, aliosque Ministros, & Officiales, in eo deputandi, & amovendi, aliosque eorum loco sufficiendi, ordinationesque, & statuta, licita tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Concilio Tridentino non repugnantia faciendi, & edendi, eaque cum visum fuerit, revocandi, mutandi, & corrigendi, aliaque denuo condendi, & postquam facta, & edita, revocata, mutata, & correcta fuerint, perinde haberi volumus, ac si auctoritate Apostolica approbata, & confirmata essent; illaque ab omnibus Rectoribus, Magistris, Scholaribus ceterisque in Collegio ministrantibus, ac servientibus inviolabiliter observari, ac juxta eorumdem dispositionem, a quibusvis Judicibus, sublata eis, quavis aliter judicandi facultate, judicari, & diffiniri debere, & si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§.8. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Urbis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Camerario, Universitatibus, ac earum Collegiis, Rectoribus, & personis, necnon prædictæ Urbi, & Populo Romano sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Derogatio contrariorum.

§.9. Volumus autem, quod præsentium transumptis, manu Notarii publici, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica &c. Transumptorum fides.

§.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ erectionis, institutionis &c.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, tertio Idus Octobris, Pontificatus nostri Anno XIII. Dat. die 13. Octob. 1584. An. XIII.

Quod

CLXXIV.

Quod Religiosi Societatis Clericorum Regularium Jesu, etiam sacris Ordinibus non initiati, verbum Dei prædicare possint.

Alia de hac Religione indicavi tibi in Constit. XXXI. Pauli III. Regimini, *qui eam primo confirmavit. Tom. IV. Par. I. fol.* 185.

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilectis filiis Præposito, & Religiosis Societatis Jesu, salutem & Apost. benedictionem.

Causa hujus declarationis.

Vigore privilegii vestræ Societatis a fel. rec. Paulo Papa III. Prædecessore nostro concessi, ut vestrum quisque idoneus, & a Præposito pro tempore existente ejusdem Societatis deputatus, verbum Dei publice prædicare, & qui ex vobis Presbyteri fuerint quorumcumque utriusque sexus Christifidelium Confessiones audire possint ex illo concessionis hujusmodi tempore etiam Scholares, & alii Religiosi vestri sacris ordinibus nondum initiati, alias tamen idonei ad prædicandum verbum Dei passim, & ubique mittantur. Verum quia nonnullis dubitatio curiosius incessit, an dictum privilegium prædicandi, etiam eos comprehendat, qui ad Ordines ipsos nondum ascenderunt.

Declaratio de qua in rubr.

§.1. Nos quemcumque hoc scrupulo eximere volentes, præsentium auctoritate declaramus, ac etiam decernimus, vestrum unicuique etiam ad sacros Ordines prædictos non promoto, prædicationis munus in vim privilegii hujusmodi exercere potuisse, & posse. Vobis insuper concedentes, ut etiam Clerici vestri prima tantum tonsura insigniti, prout hucusque fecerunt, valeat deinceps ipsum Dei verbum ubique populo prædicare.

Inhibitio contra perturbatores.

§.2. Districtius inhibentes universis, & singulis locorum Ordinariis, & quibusvis aliis quacumque dignitate, & auctoritate fungentibus, ne quemquam vestrum quovis prætextu præmissorum occasione, impedire, vel molestare audeant quoquo modo.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus, & provincialibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus, Constitutionibus, & Ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.4. Volumus autem ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici, seu Secretarii Societ., subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, seu etiam d. Societatis Præpositi generalis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. An. XIII 20. Novemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 20. Novemb. 1584., Pont. nostri Anno XIII.

CLXXV.

De forma, qua Clerici R. C. Apostolicæ expeditiones Camerales signare debent, sub nomine, & sigillo S. R. E. Cardinalis Camerarii.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quæ a Rom. Pontificibus optima ratione sunt decreta, ac roborata ea ne senium labefactentur, & pereant, nostrum in primis est officium providere.

Paulus III. cujus Constitutio nō est hic, jussit Clericos expeditiones dare sub nomine & sigillo Camer.

§.1. Olim igitur fel. rec. Paulus Papa Tertius Prædecessor noster, propositis pœnis gravissimis officiorum, & beneficiorum privativis, atque excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrendis perpetua Const. prohibuit Decano, & Clericis Cameræ Apostolicæ, qui omnia, quæ in eadem Camera agunt, S. R. E. Camerarii nomine agunt, ne res Camerales inscio ipso Camerario, cui rerum, & jurium Cameræ cura est specialiter commissa, quique vivæ vocis oraculum habet, & in suo officio personam Pontificis repræsentat, ullo modo expedirent, neve ullas expeditiones Camerales gratiam, vel justitiam concernentes, seu mixtas, aut ab illis dependentes, aliter quam sub nomine Camerarii, & sub sigillis penes ipsum existentibus, facere aut expedire possint.

Julius III. eā refert, & approbat.

§.2. Postea vero piæ mem. Julius Papa III. dictam Pauli Prædecessoris Constitutionem cum omnibus suis clausulis approbavit, & innovavit, decrevitque, quod Camerarius solus posset Officii sui sigillum tenere, Clerici vero, & Decanus dictæ Cameræ sigillum nullum habere possent;

Sed tamen Clerici absq. nomine, & sigillo Camerarii expeditiones novis cum clausulis hic expressis dabant.

§.3. Et quamvis decreta hujusmodi, & propter suam ipsorum æquitatem, & propter Romanorum Pont. auctoritatem, & propter pœnarum in eis propositarum gravitatem, debuissent diligentissime servari, quemadmodum antea fuerant servata; Tamen, ut accepimus, nonnullis abhinc annis violari cœpta esse, ac multas recentes Camerales expeditiones, tam gratiam, quam justitiam, aliaque negotia concernentes, sine debito atque usitato nomine Camerarii, & ejus sigillo, sine solita subscriptione, Visa, &c. privatim autem, & singulariter sub ipsorum Clericorum, etiam prætextu rescriptorum, & commissionum ipsis singulis, seu etiam ipsis omnibus Clericis directarum nominibus, & sigillis factas, totidemque in Camera sigilla, quot in ea sunt Clerici irrepsisse, novumque expediendi genus, tam in Curia quam extra introductum esse, sub prætensis tit. Præfecturæ, Annonæ, Præsidentatuum viarum, Dohanarum, Grasciæ, Zecchæ, Riparum, Carcerum, superintendentiæ Collis Scipionis, aliisque noviter repertis Salariæ, & Gabellæ carnis, privatis etiam singulorum Secretariis quandoque ad hujusmodi expeditiones adhibitis; sicque tam vigore commis-

missionum, & rescriptorum, in causis Cameralibus, & aliis infrascriptis, quam etiam auctoritate ordinaria, ac ex decreto Cameræ, monitoria, decreta, citationes mandata executiva, brachia sæcularia, aliasque expeditiones, Annonam, Vias, Ripas, Dohanas, Grasciam, Carceres, Zeccam, superintendentiam Collis Scipionis, Salariam, Gabellam carnium, Annatam, Quindennia, Spolia, ac Commissariorum deputationes, omissis plerumque fidejussionibus, & juramentis, præstari consuetis, expedita esse novis cum clausulis, Camerario tantum, & non supradictis Clericis permissis, ac convenientibus, dum alii ita scribunt. Expositum fuit Nobis in Camera Apostolica; alii, auctoritate qua fungimur in hac parte; alii juxta mandatum Sanctissimi Nobis oretenus factum; alii, Datum Romæ in Camera Apostolica; alii, Datum Romæ in Palatio Nostro; & hæc nonnumquam sola cum subscriptione Auditorum, aut Secretariorum dictorum Clericorum, talibus etiam expeditionibus in Camera quandoque minime registratis, magna cum summi Camerariatus Tribunalis indignitate, & rerum tum privatarum tum publicarum incommodo, & jactura, etiam aliquando Clericos causas a Camerario ad se advocasse, Camerarioque inhibuisse.

Ideo hic Pontifex innovat, & confirmat dictas Constitutiones Pauli III., & Julii III. & invalidas esse decernit prædictas exped. a Clericis faciendas.

§.4. His igitur omnibus intellectis, perspectaque inanitate causarum hujus tantæ rerum perturbationis a dictis Clericis ad excusationem propositarum, indignum judicantes, justa, ac legitima Romani Pontificis decreta perfringi privata licentia, neque suum Camerario jus atque honorem, ab his præsertim, quorum ipse est caput, relinqui, & conservari, istumque Clericorum expediendi modum contra antiquas expeditiones, & Constit. Apostolicas esse intelligentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetua Constitutione, supradictas, Rom. Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, declarationes, & decreta omnia, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus sit, eadem omnia de novo decernimus, dictasque Clericorum expeditiones omnes, necnon banna, edicta, causarum a Camerario avocationes, & inhibitiones de cetero faciendas, nullas, irritas, & invalidas ex nunc esse declaramus, omnesque a dictis Clericis ita ut dictum est, ad quævis officia, exercitia, curationes, administrationes deputatos revocamus, neve se in eis amplius ingerere possint sub pœnis nostro, & Rom. Pontificis pro tempore existentis arbitrio statuendis, prohibemus.

Præcepitque eisdem Clericis, ut omnes expeditiones sub nomine, & sigillo Camerarii signent, & cum sola subscriptione, visa, &c. exceptis causis Guberniorum eis datorum.

§.5. Eisdem quoque Decano, & Clericis universis, & singulis, nunc pro tempore existentibus, sub omnibus pœnis, quæ per supradictas Constitutiones irrogantur, ipso facto incurrendis, præcipimus, & mandamus, ne ullo umquam tempore, sive universe sive privatim, & singulariter, quicquam, etiam vigore quorumcumque officiorum, præsidentatuum, & præfecturarum, seu rescriptorum, & commissionum, etiam manu nostra, vel successorum nostrorum signatarum, ipsis Clericis, & cuicumque eorum directarum expedire possint, nec quascumque patentes literas, ac supradictas, aliasque ejusmodi expeditiones, aliter quam sub nomine, & sigillo Camerarii facere, aut subscribere audeant, neque alia subscriptione uti, quam Visa, &c. neque expeditiones alibi, quam in Camera registrari patiantur; Hæcque in omnibus expeditionibus per Clericos supradictos faciendis diligenter servari volumus, & mandamus, exceptis dumtaxat, & reservatis Guberniis Civitatis Veteris, Tulphæ, Cæsarum, & Terrarum Arnulphorum, in quibus de more expedire possint.

Inhibet Notariis ne expeditiones aliter scribant.

§.6. Sub eisdem quoque pœnis omnibus ejusdem Cameræ Notariis inhibemus, ne in posterum prædictas, nec ullas alias expeditiones quocumque nomine appellatas, gratiam, vel justitiam concernentes, aut mixtas, tam in Rom. Curia, quam extra eam, aliter quam sub nomine, & sigillis pro tempore existentis Camerarii scribere, aut expedire audeant.

Jubet etiam Clericorum, Auditoribus, &c. ne expeditiones super rebus ad Cameram pertinentibus subscribant.

§.7. Itidem quoque, & sub eisdem pœnis, simili modo incurrendis inhibemus dictorum Clericorum Secretariis, & Auditoribus, & aliis quibuscumque extra Cameram existentibus, ne ullas omnino expeditiones ex supradictis, nec alias quascumque super rebus ad dictam Cameram pertinentibus, vel ab eis dependentibus facere, aut subscribere, seu in eis se ingerere quocumque prætextu, seu colore audeant.

Cameræ expeditiones, & tractæ frumentorũ spectant ad Camerarium.

§.8. Omnes autem supradictas, & alias Camerales expeditiones, necnon tractas tritici, & aliarum segetum, etiam extra Statum Ecclesiasticum, earumque expeditiones ad Camerarium solum, & non ad alium spectare, & pertinere decernimus.

Decretum irritans.

§.9. Et quas contra formam hujus nostræ Constit. in totum, vel in partem in futurum fieri contigerit, omnino nullas atque irritas esse declaramus. Sicque per quoscumque judices, ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & decidi debere mandamus. Decernentes irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Camerarii facultates contra inobedientes.

§.10. Ac mandantes dilecto filio nostro Philippo S. Angeli in foro piscium Diacono Card. Vastavillano moderno, ac pro tempore existenti, nostro, & S. R. E. Camerario, ut pro præmissorum observatione, executione, & implemento, omnibus, & singulis præfatis, & quibus opus fuerit, præcipiat, mandet, & inhibeat, illosque citet, cogat, & compellat, & alias prout sibi videbitur, contra eos procedat, ceteraque alia faciat, & exequatur, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, & sibi videbuntur quomodolibet opportuna.

na. Nos enim motu, & potestatis plenitudine similibus eidem Philippo Card. & Camerario, ultra ejus potestatem, & auctoritatem, in præmissis plenissimam licentiam, & facultatem concedimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.11. Non obstantibus præmissis, & nostra de non tollendo jure quæsito, ac aliis Apostolicis Constitutionibus, dictæque Cameræ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis illis, ac prædictis Præsidentibus, & Clericis quomodocumque concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, perinde, ac si ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, harum serie ad effectum omnium præmissorum, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si Decano, Clericis, ceterisque prædictis, ac quibusvis aliis, communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo &c.

D.P. An. XIII 5. Decemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, Nonis Decembris, Pont. nostri Anno XIII.

CLXXVI.

Institutio Confraternitatis seu Congregationis Externorum Scholarium, studiis Collegii Societatis Jesu de Urbe insistentium sub invocatione Annunciationis B. Mariæ, ad pia opera exercendum. Et facultas alias aggregandi Congregationes, cum Indulgentiarum communicatione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Omnipotentis Dei Salvatoris Nostri, qui ex pietatis suæ superabundantia, fidelium mentibus Cælestis inspirationis gratiam, & devotionis ardorem, ad divinæ Majestatis obsequia, & piorum operum exercitia salubriter peragenda, continuo infundit, exemplo adducti, in eam Pastoralis officii curam, cogitationemque sedulo incumbimus, per quam ipsorum fidelium fructuosis hujusmodi operibus, & exercitiis vacantium religio, & devotio continuum suscipiat incrementum, eisque votiva salus proveniat animarum.

Pii adolescentes Studiis Collegiis Societatis Jesu de Urbe incumbentes, ad pia opera hic enunciata exercendum se consociarunt.

§.1. Alias siquidem per Nos accepto quod plerique probi, & pii adolescentes, bonarum literarum studiis in Collegio nostro Societatis Jesu de Urbe insistentes, singulari erga Beatissimam Mariam Virginem Dei Genitricem affectu ducti, ac etiam Lectorum, & Magistrorum suorum spiritualibus cohortationibus ad id accensi, Ecclesiam Annunciationis ejusdem B. Mariæ in corpore ædificiorum d. Collegii consistentem, certis statutis diebus, & horis frequentare, & cum eximia devotionis sinceritate, cordisque contritione, conscientiam suam per Confessionis, & Sanctissimæ Eucharistiæ ministerium expurgare, ac divinis Officiis, colloquiis, & exhortationibus spiritualibus, aliisque piis, & salutaribus operibus vacare soliti erant, factoque inde ad illorum exemplum majore aliorum concursu, mutuis studiis se invicem consociaverant. Nos ut pium hoc institutum peramplius coalesceret, eisdem, & aliis Christifidelibus, hujusmodi spiritualibus operibus, & exercitiis pro tempore addictis, nonnullas Indulgentias, & peccatorum suorum remissiones concessimus, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur.

Postea in diversis mundi partibus, ubi sunt d. Societatis Collegia, externi Scholares, eadem imitari cœperunt.

§.2. Cum autem sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilecti Filii Præpositi Generalis dictæ Societatis petitio continebat, in diversis Mundi partibus, & præsertim insignioribus Europæ Civitatibus, ejusdem Societatis Collegia ad juventutem bonis moribus, & virtutibus ornandam, ac vera pietate, sanaque doctrina imbuendam, propagare, illorumque externi Scholares ibidem studiorum causa confluentes, optima devotionis, & piorum operum hujusmodi exercitia ferventi studio imitari, & exinde multiplices fructus ad Dei gloriam ipsiusque divini Numinis cultum, ac B. Mariæ Virginis honorem, necnon publicam salutem, & spiritualem consolationem provenire cœperint.

Unde opportunum videtur, ut stabiliatur in dicta Ecclesia de Urbe, Primaria Congregatio, a qua aliæ ortum habuerunt.

§.3. Et operæ prætium sit, ut quemadmodum piarum, & fructuosarum exercitationum hujusmodi institutum a Scholaribus dicti Collegii de Urbe, quod nostris auspiciis, & impensis, magnifico ædificiorum, & structurarum opere a fundamentis innovatur, & extruitur, primordium suum in dicta Ecclesia Annunciationis B. Mariæ habuit; ita quoque inibi eorumdem Scholarium primaria Congregatio, seu primarium Sodalitium, sub titulo ejusdem Annunciationis B. Mariæ ad laudabile eorum in piis operibus, & officiis hujusmodi studium nostris beneficiis, & Indulgentiarum prœmiis conservandum ac augendum, stabiliatur, & instituatur, pro parte ipsius Præpositi Nobis fuit humiliter supplicatum, ut præmissis annuere, & desuper opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex eam ibi erigit, sub regimine Præpositi generalis Societatis Jesu.

§.4. Nos igitur religiosorum ipsorum Scholarium, & in his, spiritualibus exercitiis studium, piæ voluntatis affectu prosequi volentes, ipsumque Præpositum a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes; Necnon literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis haben-

bentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in eadem Ecclesia, unam seu unum, externorum Scholarium dicti Collegii nostri, ac etiam aliorum Christifidelium Societati prædictæ devotorum primariam Congregationem, seu primarium Sodalitium, sub titulo Annunciationis B. Mariæ hujusmodi, quæ, seu quod per prædictum, & pro tempore existentem Præpositum Generalem dictæ Societatis, seu illo defuncto, donec alius ad Officium Præpositi Generalis hujusmodi canonice assumatur, per Vicarium etiam Generalem ejusdem Societatis dirigi debeat, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo, sine tamen ipsius Societatis præjudicio, erigimus, & instituimus.

Sodalibus, Indulgentiam plenariam, in ingressu, & articulo mortis elargitur.

§.5. Ut autem primaria Congregatio, seu primarium Sodalitium hujusmodi, per gratiarum, & munerum Cælestium largitionem, devotionis ac pietatis jugiter proficiant incrementis, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui deinceps in Sodales ejusdem primariæ Congregationis, seu primarii Sodalitii recipientur; tam die receptionis eorum, si Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in prædicta Ecclesia aut ubicumque potuerint, eo die sumpserint, quam in mortis articulo.

Visitantibusque ejus Ecclesiam die Anuunciationis B. Mariæ.

§.6. Necnon ipsis, ac omnibus, & singulis aliis utriusque sexus Christifidelibus etiam vere pœnitentibus, & confessis, sacraque Communione refectis, qui Ecclesiam prædictam die festivitatis ejusdem Annunciationis B. Mariæ a primis vesperis usque ad occasum solis ipsius festivitatis devote visitaverint, & inibi pro Reipublicæ Christianæ conservatione, & augmento, hæresum extirpatione, Principumque Christianorum mutua, & Universali pace, ac nostra, & pro tempore existen. Romanorum Pontificum prosperitate, vel alias preces, prout unicuique suggeret devotio, ad Deum devote effuderint.

Sodalibus cõfessis &c. diebus hic expressis, Indulgentiam plenariam concedit.

§.7. Insuper eisdem Sodalibus similiter vere pœnitentibus, & confessis, qui in Nativitatis, & Ascensionis Domini Nostri Jesu Christi, ac Annunciationis, Assumptionis, & Conceptionis, necnon Nativitatis B. Mariæ Virginis festis diebus, prædictum Sanctissimum Sacramentum, ibidem vel alibi acceperint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, Apostolica auctoritate, & tenore prædictis misericorditer in Domino concedimus, & elargimur.

Annum autẽ de pœnitentiis relaxat Sodalibus associãtibus corpora defunctorum.

§.8. Ipsisque Sodalibus, qui de eorum numero existentium, vel aliorum Christifidelium Defunctorum corpora ad sepulturam Ecclesiasticam associaverint.

Aut si impediti sint, pro defunctis, vel infirmis orantibus.

§.9. Aut infirmi vel impediti, audito signo campanæ, genuflexi, si per infirmitatem licebit, orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, pro salute Animæ Defuncti, vel Corporis infirmi recitaverint.

Interessentibusque Congregationi &c.

§.10. Necnon qui Congregationibus, tam publicis quam privatis, ac divinis Officiis, spiritualibusque colloquiis exhortationibus, & aliis piis Officiis, etiam in Sodalis, seu aliorum Christifidelium Defunctorum suffragium per primariam Congregationem, seu primarium Sodalitium ordinandis, & ab ipso Præposito, seu Vicario Generali approbandis, quique diebus feriatis Missæ Sacrificio interfuerint.

Conscientiam examinantibus.

§.11. Aut Vespertino tempore antequam cubent, conscientiam suam diligenter examinaverint.

Infirmos, vel carceratos visitantibus.

§.12. Seu pauperes infirmos, tam Sodales quam alios in hospitalibus, vel privatis domibus, necnon Carceratos visitaverint.

Inimicosque reconciliantibus.

§.13. Aut pacem inter inimicos conciliaverint, quoties horum quodvis fecerint, unum annum de eis iniunctis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis Apostolica auctoritate, & tenore similibus etiam misericorditer in Domino relaxamus.

Revocatio aliarum indulgentiarum.

§.14. Quascumque alias præsentibus non expressas Indulgentias, & peccatorum remissiones, etiam plenarias, & relaxationes Scholaribus, & aliis prædictis, ratione dicti eorum instituti, vel alias in communi per Nos, & Sedem Apostolicam quomodolibet concessas revocando, & abrogando.

Sodales absentes, & dicta opera exercentes gaudeãt eisdem Indulgentiis.

§.15. Insuper ne præfati Sodales, si aliquando eos ab ipsa Urbe abesse, vel alibi commorari contingat, hujusmodi indulgentiarum, & aliarum gratiarum spiritualium effectu, & fructu frustrati remaneant, eisdem Sodalibus extra Urbem ubivis locorum pro tempore commorantibus, ut in locis, ubi eos pro tempore residere, seu morari contigerit, opera prædicta, quæ ipsi Sodales in Urbe, præsentes pro singularum indulgentiarum, remissionum, & relaxationum hujusmodi consequutione observare deberent, apud Ecclesias eorumdem locorum, aut alibi, prout poterunt, observando, & exequendo, omnes easdem indulgentias, remissiones, & relaxationes habeant, & illæ eis pariter suffragentur.

Et tam præsentes in Urbe, quam absentes, Stationes Urbis cõsequantur, visitando Ecclesiam, ut hic

§.16. Necnon tam in Urbe, quam alibi ubivis locorum commorantes, Sodales primariæ Congregationis, seu primarii Sodalitii hujusmodi, qui singulis quadragesimalibus, & aliis anni temporibus, ac diebus Stationum Ecclesiarum dictæ Urbis, & extra illius muros, quæ a Christifidelibus pro consequendis indulgentiis, & remissionibus visitari solent, d. Societatis, si ibi fuerit, alioquin aliam Ecclesiam, seu Cappellam in locis, ubi eos pro tempore residere, seu morari contigerit, ut præfertur, devote visitaverint, & ibi septies orationem Dominicam, & septies salutationem Angelicam recitaverint, tot, & easdem indulgentias consequantur, quas consequerentur, si iisdem temporibus, & diebus singulas Ecclesias dictæ Urbis, & extra illius muros hujusmodi pro eisdem Stationibus, & indulgentiis consequendis deputatas personaliter visitarent, ac omnia, & singula, quæ pro hujusmodi gratiarum consequu-

sequutione quomodolibet requiruntur, plene adimplerent i

Facultas Præpositi generalis, aggregandi alias Congregationes.

§.17. Præterea eidem Præposito, seu Vicario Generali pro tempore existenti, ut in quibusvis aliis dictæ Societatis Collegiis extra Urbem prædictam, per universum Orbem nunc & pro tempore erectis, seu eorum Ecclesiis pro eorumdem piorum operum incremento, quascumque alias, seu quæcumque alia Scholarium ibidem literarum studiis insistentium, & aliorum Christifidelium ipsi Societati devotorum Congregationes, seu Sodalitia sub eo titulo Annunciationis B. Mariæ, quæ ab ipsa primaria Congregatione, seu primario Sodalitio tamquam membra a capite dependeant, auctoritate nostra, sine tamen Societatis, aut Collegiorum, & Ecclesiarum hujusmodi præjudicio, erigere, & instituere.

Eisque gratias, & Indulgentias communicandi.

§.18. Illasque, seu illa eidem primariæ Congregationi, seu primario Sodalitio aggregare, ac eis sic erectis, institutis, & aggregatis eorumque Sodalibus, prædictas ac omnes, & quascumque alias Indulgentias, peccatorum remissiones, relaxationes, gratias, & facultates, tam spirituales quam temporales, a Nobis, dictaque Sede primariæ Congregationi, seu primario Sodalitio de cetero concedendas, ita ut Sodales aliarum Congregationum, seu aliorum Sodalitiorum hujusmodi, observantes, & exequentes ea, quæ ipsius primariæ Congregationis, seu primarii Sodalitii Sodales pro Indulgentiis, remissionibus, & relaxationibus hujusmodi consequendis, observare, & exequi debent, easdem Indulgentias, peccatorum remissiones, & relaxationes pariter consequantur, facultate aggregandi, & gratias hujusmodi aliis concedendi dumtaxat excepta, communicare.

Congregationes visitandi, & statuta condendi pro earum regimine

§.19. Necnon tam Primariam, seu Primarium, quam omnes, & singulas ei aggregandas Congregationes, seu omnia, & singula ei aggreganda Sodalitia hujusmodi, per se, vel alium, seu alios ejusdem Societatis Presbyteros idoneos ad id ab eo deputandos visitare, & pro earum felici statu, regimine, & directione, quæcumque statuta, & decreta, licita tamen, & honesta, sacrisque Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non contraria, necnon ab ipso Præposito, seu Vicario, si per alium, vel alios deputatos hujusmodi fiant, examinanda, & approbanda edere, ac postquam edita fuerint, quoties pro eorum, & temporum qualitate, aut alias expediens ei videbitur, immutare, corrigere, moderari, & reformare, aut alia ex integro condere, libere, & licite valeat, eisdem auctoritate Apostolica, & tenore perpetuo concedimus, & indulgemus. Decernentes statuta, constitutiones, & decreta hujusmodi, postquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata, & condita fuerint, ab omnibus Sodalibus prædictis inviolabiliter observari debere.

Clausulæ præservativæ.

§.20. Ac præsentes literas sub quibuscumque similium, vel dissimilium Indulgentiarum, & aliarum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, etiam in favorem Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, seu Cruciatæ Sanctæ, aut alias per Nos, vel alios Romanos Pontifices Successores Nostros, aut dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, Apostolicæ potestatis plenitudine, sed ad quorum vis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam pro tempore quomodolibet factis minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri. Necnon omnibus, quos illæ concernunt, suffragari debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§.21. Non obstantibus præmissis, & nostra de Indulgentiis ad instar non concedendis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque, præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Clausulæ derogatoriæ.

§.21. Volumus autem, ut earumdem præsentium transumptis etiam impressis, Secretarii ipsius Societatis, vel Notarii publici manu, & personæ alicujus in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel pro tempore existentis Præpositi, aut Vicarii Generalis ejusdem Societatis sigillo munitis, eadem prorsus fides ubique locorum in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Transumptorum fides.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, Nonis Decembris, Pontificatus nostri Anno XIII. D.P. An.XIII 5. Decemb.

CLXXVII.

Contra Exules, & alios in Italia commorantes, qui animalia, & alia bona in Statu Ecclesiastico diripiunt, abducunt, recipiunt, vel permutant.

GREGORIUS PAPA XIII.

Universis, & singulis præsentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causa hujus Cõstitutionis.

NOn sine gravi animi nostri molestia nuper accepimus, quod licet Nos jampridem per nostras Constitutiones, & ministri nostri per proclamata, & ordinationes, ac etiam cohortibus armatis, exulum, ac perduellium, flagitiosorumque Hominum audaciam in Statu Nostro Ecclesiastico reprimere, latrociniaque, & delicta prohibere, ac delinquentes ad aliorum terrorem graviter punire omnibus modis conati fuerimus, nihilominus complures exules, & latrones hujusmodi adhuc supersunt, qui propriæ salutis immemores, pœnasque impositas

positas parvifacientes, assidua furta, & latrocinia in animalibus, & jumentis, in statu, & dictione nostra existentibus committere non verentur; nec desunt alii, tam Nobis quam temporalibus dominis circumvicinis subditi, qui animalia, & jumenta illa ita subrepta, sine timore ab ipsismet latronibus emere, & quoquoversum abigere, & distrahere non dubitent, quo fit, ut illis major praebeatur occasio, & materia delinquendi, & affidati Camerae Apostolicae, ipsique Dohanerii Dohanae nostrae Patrimonii, ac alii pecudarii, & aratores animalia hujusmodi habentes maximum inde patiantur detrimentum.

Excommunicantur diripien. animalia, & alia bona in Statu Ecclesiastico, vel illa ementes, &c.

§.1. Quare Nos huic malo obviam ire, & quieti, ac indemnitati publicae, quantum in Nobis est, prospicere volentes, ac, ut quos legum, poenaeque corporalis timor non retinet, saltem gladii spiritualis fulgor a malo deterreat, praesertim cum non solum pium, & meritorium, sed etiam justum ac necessarium sit, tales continuos ac notorie criminosos, ac ab eis ementes res furtivas utroque gladio, severitate opportuna, corrigi, atque puniri, perpetuo hoc edicto statuimus, omnes, & quoscumque tam hujusmodi animalia, & jumenta, aliasque res, & bona cujuscumque generis & speciei in statu nostro temporali diripientes, abducentes, & furto subtrahentes, quam ementes, permutantes, seu ab eis illa quovis modo recipientes, & cum eisdem contrahentes, seu quovis titulo, colore, causa, vel praetextu penes se habentes, & retinentes, cujuscumque status, gradus, conditionis, sexus, qualitatis, dignitatis, aut praeeminentiae fuerint, tam laici quam Clerici, & Presbyteri, etiam Regulares, & Saeculares, & non solum in dicto Statu nostro Ecclesiastico, sed etiam in quovis Regno, Statu, Dominio, Territorio, Civitatibus, Terris, & locis universae Italiae commorantes, ultra alias poenas juris, Constitutionum, & proclamatum praedictorum, excommunicationis majoris latae sententiae poenam ipso facto incurrere, a qua nullus ab alio quam a Romano Pontifice, aut de ejus speciali mandato, praeterquam in Mortis articulo constitutus, factaque aut mandata restitutione, vel satisfactione dictorum animalium, jumentorum, rerum, & bonorum hujusmodi dictis affidatis, Dohanerio, & aliis, ut praemittitur, & pro tempore subreptorum, absolutionis beneficium valeat obtinere, ipsamque excommunicationis poenam ex nunc, prout ex tunc, & e contra adversus inobedientes, & rebelles quoscumque, & ipsorum quemlibet promulgamus per praesentes.

Episcopi, &c. Status Ecclesiastici, & Regni Neapolis, ac Ducatus Hetruriae, Ferrariae, & Urbini faciant publicari hanc Constitutionē, quae sic publicata omnes afficiat.

§.2. Ac mandamus universis, & singulis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Praelatis, eorumque Vicariis in spiritualibus generalibus totius nostri status praedicti, ac etiam in Regno Neapolitano, ac statu Magni Hetruriae, ac Ferrariae, & Urbini Ducum in virtute sanctae obedientiae, ut cum harum exemplaria, etiam impressa, manu Notarii publici subscripta, sigilloque personae in dignitate ecclesiastica constitutae munita, exhibita eis fuerint, in omnibus Civitatibus, terris, oppidis, locis, castris, ac dioecesibus, praesertim statui nostro praedicto circumvicinis ad valvas Ecclesiae matricis Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & locorum suae Dioecesis quamprimum affigi, & publicari faciant. Quae quidem exemplaria, seu transumpta sic affixa, & publicata, ubique, in judicio, & extra illud fidem faciant, omnesque supradictos, ac alios praesentibus literis nominatos, vel quomodolibet comprehensos taliter ligent, arctent, afficiant, & obligent, ac si unicuique personaliter intimatae fuissent.

Clausulae derogatoriae.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, indultis, exemptionibus, & literis Apostolicis quibuscumque personis quacumque dignitate ecclesiastica, vel temporali praeditis, conjunctim, vel separatim concessis, etiam quibus caveatur expresse, quod excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, & ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, ceterisque contrariis quibuscumque.

D.P.An.XIII. 7. Decemb.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 7. Decemb. 1584. Pontificatus nostri Anno XIII.

CLXXVIII.

Quod Eremitae Congregationis Camaldulensis Ordinis S. Benedicti, religiosos alterius Ordinis recipere possint. Ipsi vero ad alium etiam Eremitarum S. Romualdi Montis Coronae transire nequeant.

Quae spectant ad istam Congregat. Camaldulensem, vide in Const. XXVIII. Alexan. II. Nulli *T. II. fol.* 19. *ubi plene dixi. Quae vero Congregationem Eremitarum S. Romualdi respiciunt, attende in Clementis VII. Const. XXVI.* Vestrum *Tom. IV. P. I. fol.* 76. *ubi dixi.*

GREGORIUS PAPA XIII.

Dilecto filio Priori Generali Monacorum Ordinis Camaldulen. nunc, & pro tempore existenti.

Eremi Camaldulensis commendatio.

EA est Eremi Camaldulensis Aretinensis Dioecesis antiquitas, & Monacorum in aspera illa solitudine Deo assidue famulantium religio, ac morum, vitaeque innocentia, & sanctitas, quae omnia non solum ab aliis saepe audivimus, sed etiam nostris oculis aliquando vidimus, & admirati sumus, ut merito sacrum illum locum, & Ordinem dignum semper, qui praecipue privilegiis fulciatur, judicemus.

Confirmatio privilegiorum

§.1. Itaque omnes gratias, indulta, & privilegia eidem Ordini, & Eremo a Rom. Pontificibus Praedecessoribus, sub recipiendis quibuscumque quarumvis Religionum, & Ordinum Mendicantium Fratribus religiosis, ad ipsos transire volentibus concessa, rata, & firma esse volentes, & quatenus opus sit, auctoritate Apostolica tenore prae-

præsentium innovantes, Tibi qui ex illis unus es, ac omnibus tecum in eodem Eremo Altissimo famulantibus, districte præcipimus, & inhibemus, ne ad alium Ordinem, & Religionem, nec etiam ad aliam, quæ Montis Coronæ vocatur ejusdem Ordinis Camaldulensis, sine expresso consensu, & licentia Superioris ipsius Eremi, qui Major appellatur, in scriptis obtenta, transire audeant.

Contravenientibus pœnæ infliguntur. §. 2. Et si qui contrafecerint, excommunicationis, Apostasiæ, & aliis congruis, & arbitrio suo, successorumque suorum infligendis, & declarandis pœnis, subiacere decernimus, ita ut contrafacientes capi, puniri, & ad redeundum cogi possint; ad quæ omnia facienda, decernenda, & exequenda, & ubi opus sit, brachium sæculare invocandum, plenam, & liberam tibi, & successoribus tuis eadem auctoritate damus, & concedimus facultatem.

Contraria submoventur. §. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon indultis, privilegiis, exemptionibus, aliis religionibus quocumque modo concessis, approbatis, & innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

D.P.An.XIII 4. Ianuarii. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 4. Januarii 1585. Pontificatus nostri Anno XIII.

CLXXIX.

Ex Regest. in Secret. Brev. Confirmatio Privilegiorum Universitatis Studii gereralis Lovanien.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. IN præcelsa Militantis Ecclesiæ Sede, divinitus collocati profundaque considerationis indagine perscrutantes, quam precipuum sit donum a Patre luminum procedens literarum scientia, quæ tenebrosas discutiens caligines sapientia vivificat, ac producit, per quam justitia undique colitur, & omnis humanæ conditionis prosperitas augetur, ad illas omnibus rationibus alendas jugiter intenti, nihil in Republica Christiana preclarius, aut stabilius, nihilque perinde necessarium arbitramur, quam ea, quæ a Prædecessoribus nostris pro Doctorum virorum Conventibus manutenendis provide concessa dicuntur, ea qua possumus, ratione solidemus, ac quorumlibet, præsertim Catholicorum Regum id expetentium vota grato admittimus assensu, prout & rerum qualitas exigit, & in Domino conspicimus salubriter expedire.

Facti series. §. 1. Sane charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, tam suo, quam dilectorum filiorum Universitatis Studii generalis Oppidi Lovanien., olim Leodien., nunc vero Melsclinien. Diœcesis, necnon facultatis artium ejusdem Universitatis nominibus, Nobis nuper exponi fecit, quod alias fel. rec. Sixtus Papa IV. Prædecessor noster ex certis tunc expressis causis bonæ memoriæ Feruci tituli S. Vitalis Presbyteri Cardinalis, qui tunc Ecclesiæ Tornacen. ex dispensatione Apostolica præerat, ac claræ memoriæ Maximiliani Romanorum Imperatoris, tunc Austriæ Ducis, ac tunc existentium Doctorum, Magistrorum, & Scholarium dictæ Universitatis supplicationibus inclinatus, ac prædicti Cardinalis grata intercessione, & fideli Consilio inductus, Rectori ejusdem Universitatis pro tempore existenti de quinque Magistrorum, ad id in Congregatione solita ipsius Universitatis deputandorum consilio, & assensu nominando singulis Prælatis, Capitulis, Collegiis, Conventibus, & personis Ecclesiasticis utriusque sexus sæcularibus, & regularibus, etiamsi Abbatissali, Abbatiali, Episcopali, Archiepiscopali, aut Cardinalatus fungerentur dignitate, & honore, ad quos, quas, vel quæ Canonicatuum, & Præbendarum, ac administrationum, & officiorum, ceterorumque beneficiorum ecclesiasticorum quorumlibet cum cura, vel sine cura in terris temporalis Dominii dicti Maximiliani Imperatoris, & recol. mem. tunc in humanis agentis Philippi ipsius Maximiliani Imperatoris primo geniti consistentium collatio, provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio communiter, vel divisim pertineret, & eorum cuilibet, etiamsi aliqui extra terras easdem Sedem, & residentiam haberent, dummodo tamen plus quam de sex beneficiis, seu officiis hujusmodi disponere, vel providere, ad illa præsentare, eligere, vel nominare, seu alias illa quovis locorum fundata conferre, haberent: Si Prælati, videlicet, vel Prælatus, aut aliæ singulares personæ vita, & Prælatura, ac administratione eorum durante semel dumtaxat: Si vero Capitula, Collegia, vel Conventus forent, singulis viginti annis, unum clericum ex studentibus, & graduatis dictæ Universitatis, ac in illa residentibus, qui ultra quadraginta florenos auri de Camera annuatim non haberet, vel qui ob paupertatem gradum assequi non posset, facultatem perpetuis futuris temporibus duraturam, per quasdam suas concessit, & ut sic nominare possint, de Apostolicæ potestatis plenitudine indulsit, ac voluit, & auctoritate Apostolica, similique potestate statuit, & ordinavit, quod Prælati, Capitula, Conventus, Collegia, & personæ hujusmodi, ac successores eorum, quibus hujusmodi nominationes factæ forent, eisdem Clericis sic nominatis perpetuo de uno beneficio ecclesiastico cum cura, vel sine cura clerico sæculari in titulum conferri, ac per talem regi, & gubernari solito, dispositioni Apostolicæ generaliter non reservato, aut ex generali reservatione affecto, etiamsi Canonicatus, & Præbenda, administratio, vel officium in Collegiata, aut scolastria, matricularia, vel custodia in Parochiali Ecclesia, vel Cappella esset, & ad administrationem, vel officium hujusmodi consuevisset quis per electionem assumi, eique cura immi-

Privilegia a Sixto IV. concessa Universitati Lovaniensi.

immineret animarum, cujus fructus, redditus, & proventus triginta florenorum Remen. aureorum secundum communem æstimationem valorem annuum non excederent, quod post nominationem hujusmodi ipsis Prælatis, Capitulis, Collegiis, Conventibus, & personis de se factam, & præsentatam quovis mense Apostolico, vel ordinario nuncupato perpetuis futuris temporibus vacare contingeret, ipseque sic nominatus per se, vel Procuratorem suum ad id ab eo specialiter constitutum infra unius mensis spatium duceret acceptandum, possent, tenerenturque, & deberent omnino providere, inhibitione, & decreto opportunis desuper appositis.

Alia privilegia a Leone X.

§.2. Et deinde piæ mem. Leo Papa Decimus, etiam Prædecessor noster ejusdem Maximiliani Imperatoris, & similis mem. Caroli V. eorumdem Romanorum Imperatorum, tunc Archiducis, ac Margaritæ Archiducissæ Austriæ, necnon Decani, & facultatis artium hujusmodi supplicationibus inclinatus per alias suas literas, quod Decanus, vel Vice-Decanus pro tempore dictæ facultatis de assensu, & consilio Receptoris, & Procuratorum, etiam pro tempore quatuor nationum ejusdem facultatis per se, vel ad id ab eis ob suorum absentiam, vel alias ne nominationes differentur, substituendos præsentando; seu majoris partis eorumdem, posset singulis decem annis a data literarum Leonis Prædecessoris hujusmodi computandis, quibuscumque Collegiis, Capitulis, & Conventibus semel: Prælatis vero collatoribus, collatricibus, & aliis singularibus personis habentibus dispositionem, etiam qualemcumque beneficiorum, vel officiorum ecclesiasticorum in dictis terris temporalis Dominii Maximiliani, & Caroli Imperatorum prædictorum, seu quæ eisdem, vel alteri eorum, aut legitimis ipsorum hæredibus spectabant, seu spectarent, & pertinerent pro tempore, quo illi, vel illis subiectæ essent, necnon in Civitate, & Patria Leodien., & Comitatu Lossen., & Ducatu Bullonien., & etiam in Civitate Cameracen., & Comitatu Cameracensi, ac Tornacen., Morunen., & Atrebaten. Civitatibus, & Diœcesibus, & in Civitate Trajecten. consistentium, etiamsi aliqui eorum extra Terras, & loca prædicta sedem, & residentiam haberent, & quacumque præfulgerent dignitate bis, seu duabus distinctis vicibus vita, prælatura, & administratione eorum durante unum ex dictis Magistris in artibus, qui inibi in facultate prædicta sex annis legisset, seu rexisset, vel ob doctrinæ eminentiam ad docendam logicam, aut phisicam Aristotelis admissus, seu in illa novem annis promotus, & graduatus foret, & de illius consilio esset, vel aliquando fuisset, & qui pro ea prima vice dumtaxat, etiam ultra octuaginta florenos auri de Camera similes annuatim haberet; alios vero de cetero ultra dictos octuaginta florenos auri de Camera similes non haberet, perpetuis futuris temporibus nominare, ipseque nominatus quodcumque beneficium, seu officium ecclesiasticum cum cura, vel sine cura in dictis literis expressum eidem dispositioni Apostolicæ reservatione generali in corpore juris clausa non reservatum, cujus fructus, redditus, & proventus sexaginta floren. auri de Camera similium, oneribus deductis, ita quod ex illo ipse nominatus commodius sustentaretur, valorem annuum secundum æstimationem prædictam non excederent, quovis etiam mense Apostolico, vel ordinario acceptare valeret, nec sic nominatus teneretur nominationes hujusmodi consumare Capitulis, Collegiis, Conventibus Prælatis, collatoribus, collatricibus, vel singularibus personis prædictis, seu alicui eorum, aut post acceptationem factam de beneficio, seu officio vacante collatorem ipsum, vel collatricem, seu Capitula, Collegia, vel Conventus hujusmodi pro collatione requirere, sed quod posset vigore dictæ nominationis de persona sua factæ ab executoribus in literis Sixti Prædecessoris hujusmodi deputatis, seu Decano Ecclesiæ S. Petri dicti Oppidi Lovanien. pro tempore existenti, quibus a dicto Decano, & cuilibet eorum id idem Leo Prædecessor committebat, & mandabat, de beneficio, seu officio vacante, sibi provideri facere, plenarie dicta auctoritate Apostolica absque ulteriori requisitione ipsorum collatorum, Capitulorum, & Conventuum, Collegiorum, vel personarum prædictarum. Ac post acceptationem ad instar expectantium Apostolicorum, & prout in gratiis expectativis observabatur, insinuare, & se in corporalem possessionem poni, & induci facere posset.

§.3. Et si contingeret per dictam Universitatem, seu illius Rectorem, & Decanos aliquem Bachalaureum in Jure, vel Medicina, per prædictam vero facultatem artium, seu illius Decanum, & personas prædictas aliquem Magistrum artium nominari, eodem, vel diversis temporibus, ad eandem collationem, quod nominatus per facultatem, seu personas prædictas, tamquam magis meritus, & qualificatus præferretur, licet literæ nominationis alterius essent de priori data. Si vero utrobique contingeret artium Magistros, vel æque qualificatos nominari, quod tunc in casu concurrentiæ super acceptatione ejusdem beneficii servaretur jus commune, vel dispositio regularum Cancellariæ quoad Prælationem, seu præferentiam. Quodque soli residentes in dicta Universitate jus nominationum acquirere, vel servare, & in locum decedentium, seu mutantium residentiam, aut nominationibus suis cedentium alii, toties, quoties per ipsam facultatem, modo præmisso nominari possent. Et quod Magister artium prius per ipsam Universitatem nominatus nihilominus per dictam facultatem artium modo prædicto nominari valeret, etiam ad eamdem collectionem, & utraque nominatione gaudere, & uti, ac quod semel nominatus posset secundo, & tertio nominari, quandiu ultra octuaginta ducatos similis de Camera annuatim in annis

nuis redditibus, seu fructibus beneficiorum non haberet, & quod nihilominus juniores magistri ejusdem facultatis, de quibus non fuerat facta mentio, seu qui dictum tempus non attigerant, possent per eamdem facultatem, seu illius personas prædictas nominari, & acceptare beneficia valoris in literis Sixti Prædecessoris hujusmodi expressi, omnesque sic pro tempore nominati præferrentur, & præferri deberent quibuscumque aliis etiam habentibus primarias preces Regales, & Imperiales, seu alias nominationes, etiam vigore quorumvis privilegiorum, & indultorum Apostolicorum quibuscumq. aliis studiis generalibus, etiam Parisien., tunc, & pro tempore, etiam si motu, auctoritate, & potestate similibus concessorum, cum decreto irritanti, si secus scienter, vel ignoranter foret ab aliquo attentatum, cum inhibitionibus, antelationibus, & prærogativis, derogationibus, ac aliis clausulis in literis Sixti Prædecessoris hujusmodi contentis, ceterisque in, & contra præmissa necessariis fortioribus, & inexcogitabilibus perpetuo statuit, & ordinavit, seu literas, & facultates Sixti Prædecessoris hujusmodi cum inhibitionis, decreti, deputationis executorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis contentis clausulis ad hoc extendit, & ampliavit, quodque literis Leonis Prædecessoris hujusmodi non insertis certo modo, & forma tunc expressis derogari possent, nec derogatum censeretur, decrevit, & declaravit.

§.4. Ac successive per dictum Leonem Prædecessorem accepto, quod pro eo quod post concessionem literarum suarum prædictarum, matura deliberatione de tunc ejusdem S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu, ex certis tunc expressis, & aliis rationabilibus causis omnes, & singulas gratias expectativas, & speciales reservationes de quibusvis Patriarchalibus, Metropolitanis, aut Cathedralibus Ecclesiis, ac Monasteriis, dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, aliisque beneficiis ecclesiasticis, cum cura, vel sine cura sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus in favorem quorumcumque, etiam dictorum Cardinalium, ac etiam illorum, necnon Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, Marchionum, & aliorum Principum, & Universitatum, quacumque Ecclesiastica, vel mundana dignitate fungentium, intuitu, vel respectu, & ex quibusvis, etiam urgentissimis, & excogitabilibus causis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis clausulis quo ad ea, in quibus non ex verbis, sed realiter non erant plenum, & verum sortita effectum concessas cum irritantis appositione Decreti per quandam, revocaverat, cassaverat, irritaverat, & annullaverat, & revocatoriam hujusmodi juxta illius tenorem per aliam innovaverat, & quas ab eo ex tunc de cetero emanari contingeret, similes gratias sub illis comprehensas esse voluerat, & postmodum per alias Constitutiones suas diebus, & annis tunc expressis in Cancellaria Apostolica publicatas omnes, & singulas specialium reservationum, facultatum, & aliarum gratiarum a se emanatarum factas revocationes innovaverat, a nonnullis de viribus facultatis, & literarum prædictarum hæsitabatur, idem Leo Prædecessor per reliquas suas literas, motu, auctoritate, & potestate paribus declaravit facultates, & desuper confectas literas prædictas, cum omnibus, & singulis concessionibus, indultis, statutis, ordinationibus, & aliis in eis contentis clausulis, ac inde sequuta quæcumque, quoad beneficia sub illis comprehensa, tam actu vacantia, quam in posterum vacatura per prædictas, & alias quascumque literas, Constitutiones, & Cancellariæ prædictæ regulas, quæ etiam super revocatione, & illarum innovatione, ac suspensione, vel modificatione gratiarum expectativarum specialium, vel generalium reservationum, ac similium, vel dissimilium facultatum, nominationum, statutorum, ordinationum, concessionum, & gratiarum, etiam perpetuarum, etiam ex quibusvis causis quantumcumque maximis, & urgentissimis, quæ a se, & Sede prædicta, etiam consistorialiter, ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribus, efficacioribus, & insolitis, ac inhibitionibus, & decretis, etiam irritantibus tunc emanassent, & in posterum emanarent, minime revocatas, suspensas, limitatas, vel modificatas fuisse, & esse, aut revocari, cassari, suspendi, limitari, vel modificari potuisse, neque in futurum posse, nisi dum, & quoties in hujusmodi futuris revocationibus, suspensionibus, & modificationibus de aliis Sixti, ac suis prædictis literis, ac duabus datis earumdem nomineque, & dignitate ipsius Maximiliani Imperatoris, tam, quamdiu in humanis ageret, quam eo vita functo specialis, specifica, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio facta foret, & ipse Leo Prædecessor, vel Successores sui Romani Pontifices pro tempore existentes per diversas literas in forma Brevis duceret, seu Successores præfati ducerent publice in eadem Universitate insinuandum, sive, Successorum eorumdem intentionis, esse literas hujusmodi ex aliqua causa revocare, suspendere, vel modificare cum intervallo unius mensis inter datas singularum literarum in forma Brevis hujusmodi, & non alias, aliter, nec alio modo, & si forsan ullo modo literas hujusmodi contingeret revocari, suspendi, vel modificari, seu jam tunc revocatas fuisse, ex tunc, prout ex eo die, & quoties sic revocatæ, vel suspensę forent, in suum pristinum, & in eum, in quo ante revocationem, suspensionem, vel modificationem hujusmodi quomodolibet erant, statum plenarie reposuit, restituit, & reintegravit, ac plenarie repositas restitutas, & reintegratas fuisse, & esse declaravit, irritante decreto similiter apposito.

§.5. Cumque etiam postmodum a recolendæ mem. Hadriano Papa VI. similiter

Alia Hadriani VI. Privilegia, seu concessorum innovatio.

ter Prædecessore Nostro ad summi Apostolatus apicem assumpto, nonnullæ revocationes nominandi facultatum, & illarum vigore factarum nominationum, quæ suum non erant sortitæ effectum, emanassent, dictus Hadrianus Prædecessor singulas literas Sixti, & Leonis Prædecessorum hujusmodi cum omnibus, & singulis derogationibus, decretis, & clausulis in eis contentis, nec non ipsam facultatem artium, & illius personas hujusmodi adversus singulas revocationes prædictas in pristinum, & eum statum, in quo ante illas quomodolibet erant, quatenus opus esset, restituens, reponens, & plenarie reintegrans singulas literas Sixti, & Leonis Prædecessorum hujusmodi, & in eis contenta quæcumque motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine approbavit, & innovavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere decrevit, & pro potiori cautela, illa omnia de novo, ita quod Decanus, vel Vice-Decanus facultatis artium hujusmodi modo in literis Leonis Prædecessoris hujusmodi expresso, quibuscumque Collegiis, Capitulis, & aliis personis, etiam quacumque dignitate, vel honore fungentibus qualemcumque dispositionem Beneficiorum, vel Officiorum Ecclesiasticorum habentibus, in Terris temporalis Dominii dicti Caroli Imperatoris, ac Civitate, & Patria Leodien., & Comitatu Loysen., & Ducatu Bullonien., nec non in Civitate Cameracen., & Comitatu Cameracen., ac Tornacen., Morinen., Atrebaten. Civitatibus, & Diœcesibus singulis predictis, ac in Civitate, & etiam Diœcesibus Trayecten. consistentium Magistros in artibus in dicta facultate artium promotos, & graduatos, ut præfertur, nominare, ac nominati hujusmodi quæcumque beneficia, & officia videlicet seniores artium Magistri, qui dictum tempus attigissent, vel sex annis in facultate prædicta legissent, seu rexissent, vel ob doctrinæ eminentiam ad docendum Logicam, vel Phisicam Aristotelis admissi, seu in illa novem annis promoti, & graduati forent, & de illius Concilio essent, vel aliquando extitissent, ea quorum sexaginta ducatorum auri de Camera; Juniores vero, qui dictum tempus nondum attigerant, quorum triginta florenorum Remen. aureorum grossi fructus, oneribus non solum perpetuis personalibus, & realibus, sed etiam pensionibus annuis aliis personis super eisdem beneficiis, & officiis reservatis, sicque super iis essent reservatæ, & quibuscumque aliis oneribus valorem fructuum, quos absens in studio, aut alio loco privilegiato, reciperet, diminuentibus plene, & totaliter deductis, ita ut ex illis ipse nominatus in hujusmodi loco privilegiato commodius sustentaretur, valorem annuum respective non excederent, quovis etiam mense Apostolico, vel Ordinario, per se, vel Procuratorem suum legitimum ad id specialiter constitutum infra unius mensis spatium non a die obitus ultimi possessoris, sed a die, quo illi sic nominato, vel eidem Procuratori de hujusmodi beneficii vacatione constaret, computan., etiam si hujusmodi beneficia, cum cura, vel sine cura Clerico sæculari in titulum conferri, & per talem regi, & gubernari solita, Canonicatus, & Præbendæ, Dignitates, Personatus, administrationes, vel officia, etiam curata, & electiva in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis, aut Scolastriæ, matriculariæ, seu custodiæ in Parochialibus Ecclesiis, vel Cappella, seu quocumque alio nomine nuncupata, ac dispositioni Apostolicæ quomodolibet, præterquam reservationi generali in corpore juris clausa reservata forent, etiam si hujusmodi artium Magistri modo prædicto nominati pro tempore hujus suæ nominationis minores annis, vel illegitimi existerent, beneficia, etiam curata dummodo tempore vacationis illorum beneficiorum ætatem legitimam attingerent, aut cum eis super ætatis, vel natalium defectibus sufficienter dispensatum esset, absque nova nominatione prius facienda acceptare, & de illis in vim literarum Leonis Prædecessoris hujusmodi dumtaxat, & processuum desuper pro tempore decretorum, quos totum tenorem literarum prædictorum Sixti, & Leonis Prædecessorum continere non oporteret, sed illam literarum Leonis Prædecessoris hujusmodi partem, quæ infrascriptis executoribus, aut eorum alicui convenire videretur, aut etiam solam particulam, quod notorium esse dignoscitur, inserere sufficeret, quibus etiam omnino, quo ad id staretur, & stari deberet in judicio, & extra, ac si totus tenor literarum Sixti, & Leonis Prædecessorum hujusmodi de verbo ad verbum insereretur, aut foret insertus per Sanctæ Gertrudis intra, & Beatæ Mariæ Parnen. extra muros dicti Lovanien. Monasteriorum Abbates, ac Sanctæ Oudulæ Bruscellen. Oppidorum, nec non Sancti Petri, etiam Lovanien. Ecclesiarum Decanos dictarum Leodien., & Cameracen., Diœcesum executores in eisdem literis Sixti, & Leonis Prædecessorum deputatos, seu eorum aliquem, aut quamcumque personam in dignitate Ecclesiastica constitutam, pro executore, seu quemcumque Notarium publicum, aut Presbyterum, vel Clericum, per dictos Magistros artium nominatos, aut eorum quemcumque pro sub exequutore eligendam, seu eligendum sibi provideri facere, ipsique exequtores, & subexequtores eos, & eorum quemlibet in corporalem possessionem sic pro tempore acceptatorum beneficiorum, & illorum jurium, & pertinentiarum omnium pro hujusmodi provisione, aut possessione prorsus irrequisitis ordinariis collatoribus inducere.

§.6. Et quod tam seniores, quam juniores artium Magistri prædicti secundo, tertio, ac toties nominari, videlicet seniores, qui tempus illud prædictum attigissent, donec octuaginta, Juniores vero donec quadraginta florenos auri de Camera in fructibus beneficiorum, aut certis annuis redditibus, oneribus, modo prius expresso deductis annuatim ha-

berent. Et quod nominationem Universitatis, & facultatis artium hujusmodi insimul habere, ac utraque sive prius per Universitatem, seu illius Rectorem, postea vero per facultatem artium, seu illius Decanum prædictos, sive e contrario nominati essent, uti, & gaudere. Quodque decedentibus collatoribus, sub quibus pro tempore factæ forent nominationes, quæ nondum effectum sortitæ essent, eædem nominationes sub successore absque nova nominatione valide existerent, & suos effectus sortiri, iidemque Juniores artium Magistri omnibus, & eisdem prærogativis in literis Leonis Prædecessoris hujusmodi nominatis senioribus concessis potiri, & gaudere possent. Salvo quod in vim hujusmodi nominationis isti Juniores beneficia valorem triginta florenorum Rhemen. aureorum oneribus modo prius expresso deductis excedentia acceptare non valerent, ac quod nominationes suas, seu de persona sua factas Ordinariis collatoribus insinuare non tenerentur, quodque ipsi collatores vita, & prælatura eorum durante bis, seu duabus distinctis vicibus; Capitula vero intra decem annorum spatium modo prædicto computan. semel unum beneficium valoris prius expressi respective dictis Magistris sic nominatis per dictam facultatem artium, sive tales Magistri seniores essent, vel Juniores, qui non secus, quam seniores ad cujuscumque collatoris, aut Capituli qualemcumque beneficiorum, vel officiorum dispositionem habentes collatores nominari possent, conferre tenerentur: Ita tamen quod vigore literarum Leonis Prædecessoris hujusmodi singuli collatores prædicti ex beneficiis dictæ Apostolicæ dispositioni non reservatis in eorum mensibus Ordinariis nuncupatis pro tempore vacantibus de uno dumtaxat singulis decenniis eisdem nominatis providere tenerentur.

§.7. Et quod dicti omnes, & singuli artium Magistri, sive seniores, sive juniores essent, super beneficiis per eos in vim hujusmodi nominationis acceptatis per qualescumque personas cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existerent, etiam si Abbatiali, Episcopali, Archiepiscopali, aut alia majori dignitate etiam Cardinalatus onore præfulgerent, aut in vim quarumcumque, etiam conservatoriarum literarum, ac privilegiorum, ac indultorum Apostolicorum, etiam quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, & locis, ac Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis, Abbatibus, Capitulis, Conventibus, Collegiis, Universitatibus, etiam Parisien., & aliorum studiorum generalium, ac illorum, & quibusvis aliis, etiam ex paribus, & quibusvis aliis causis, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis pro tempore concessorum extra dictam Universitatem ad judicium trahi non possent, ipsi tamen nominati hujusmodi suos in dictis beneficiis quoscumque adversarios coram aliquo ex conservatoribus privilegiorum ejusdem Universitatis trahere, & quod nominati hujusmodi omnibus, & singulis etiam suis, & pro tempore existentibus Rom. Pontificis antiquis, & descriptis familiaribus, continuis commensalibus, ac in Cappella nostra, tunc sua Cantoribus, Cappellanis, & Romanæ Curiæ Officialibus, & aliis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis nobilitatis, & conditionis existentibus quascumque expectativas, etiam in forma pauperum, & alias gratias, etiam regales, & imperiales primarias preces habentibus, & prosequentibus, omnino præferri possent, & deberent, perpetuo concessit, statuit, & ordinavit, seu etiam præsentes literas ad hoc extendit, & ampliavit, ac alias, & alia fecit pro ut in singulis prædictis, nec non Sanctæ Memoriæ Clementis Papæ VII. pariter Prædecessoris nostri literis, super restitutione, repositione, reintegratione, approbatione, nominatione, nova concessione, statuto, ordinatione, extensione, ampliatione Hadriani Prædecessoris hujusmodi cum ipse Hadrianus Prædecessor antequam ejus literæ desuper conficerentur, sicut Domino placuit, rebus fuisset humanis exemptus, plenius dicitur respective contineri.

§.8. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat firmiora sint ea, quibus sæpius dictæ Sedis intervenit auctoritas, idem Philippus Rex asserens Universitatem prædictam unicum præsidium, & lumen Catholicæ fidei in inferiori Germania existere, tam suo, quam Universitatis, & facultatis artium hujusmodi nominibus prædictis Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus omnibus, & singulis literis prædictis pro suis in Sedem, & Fidem Catholicam prædictas meritis, & jam nostræ approbationis robur adjicere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur qui fidelium quorumlibet, præsertim Catholicorum Regum votis libenter annuimus, ac ea quantum in Nobis est, favoribus prosequimur opportunis, attendentes etiam Universitatis prædicte multa esse in Fidem Catholicam, & Sedem hujusmodi merita, Nobis, & Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus non incognita, ac Philippum Regem, & singulas personas Universitatis, & facultatis artium hujusmodi a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, nec non singularum literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis hebentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, supradicta privilegia, quemadmodum per prædictos Prædecessores nostros concessa, & confirmata fuerunt, cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, cautelis, decretis, derogationibus, præservationibus, ac pro ut illa concernunt, omnia, & singula in eis contenta, & pro ut ja-

Confirmatio prædictorum privilegiorum

litis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut aliqua alia ad hoc exquisita forma servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transũptorum.

§.14. Ceterum qui difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca, ubi opus fuerit, deferre, volumus, & Apostolica auctoritate prædicta decernimus, quod præsentium transumptis manu publici alicujus Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ &c.

§.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

Dat. die 1. Martii 1572. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Kal.Martii Pont. nostri Anno I.

CLXXX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Publicatio literarum, seu potius decreti Pii Papæ V. super translatione Ecclesiæ Cathedralis Feretranæ ab Oppido S. Leonis ad Oppidum nuncupatum *Pinna Billorum*, & respectiva unione, augmento, ac dotatione utriusque Capituli.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Æquum reputamus, & ratione congruum, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, liceat ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

Ob imminentium bellorũ periculum sacra fieri in Feretrana Civitate S. Leonis non poterant.

§.1. Dudum per fel. rec. Pium Papam V. Prædecessorem nostrum accepto, quod Ecclesia Feretrana S. Leonis nuncupata in Oppido Civitatis nuncupato ejusdem S. Leonis Feretranæ Diœcesis dilecti Filii Nobilis Viri Guidi Ubaldi Ducis Urbini temporali dominio subiecta erat, & in illa dumtaxat unus Præpositus, qui Præposituram dictæ Ecclesiæ Dignitatem inibi post Pontificalem majorem obtinebat, & sex Canonici existebant, & quæ adeo turbinibus bellorum imminentibus suspecta habebatur, quod dictus Guidus Ubaldus Dux pro sui Status tuitione, & conservatione in dicto Oppido, cum unum ex principalioribus Oppidis ditioni suæ subiectis reputaretur, continuum Militare Præsidium, ac diu, noctuque custodiam assidue habere cogebatur, quodque ob Militum in eodem Oppido continuo arctam custodiam, sive excubias facientium morositatem, illorumque diversum a Statu Ecclesiastico vivendi modum, & habitationum necessariarum defectum tam Venerabili Fratri Nostro, tunc suo Francisco etiam tunc Episcopo Feretrano, quam dilectis Filiis Præposito, & Canonicis ipsius Ecclesiæ ad illam, quoties opportunum, vel alias eis bene visum existebat, liber non pateret accessus, quo fiebat, ut tam Franciscus Episcopus, quam Præpositus, & Canonici prædicti in dicta Ecclesia residentiam debitam non faciebant, minusque in ea Divina Officia, præterquam in Festivitate ejusdem S. Leonis celebrabantur in divini cultum diminutionem.

Commodius vero fiebant in Ecclesia S. Bartholomæi.

§.2. Cumque in dicta Diœcesi Oppidum, *Pinna Billorum* nuncupatum, situatione, & loci commoditate pulcherrimum ac Populi multitudine refertum, minusque quam Oppidum S. Leonis hujusmodi suspectum existeret, in illoque, ac prædicta Diœcesi una dumtaxat Collegiata Ecclesia sub invocatione S. Bartholomæi existeret, in qua Divinus Cultus per dilectos Filios ipsius Ecclesiæ S.Bartholomæi Præpositum, & Canonicos, qui insimul sex numero existebant, exercebatur, quodque tam Franciscus Episcopus, quam dictæ Ecclesiæ Feretranæ Canonici prædicti in eadem Ecclesia S. Bartholomæi situatione, & loci commoditate prædictis attentis, facile residere, & cum Canonicis Ecclesiæ Sancti Bartholomæi hujusmodi Divina Officia decantare poterant, præfatus Prædecessor, qui divino cultui libenter intendebat, & ut Cathedrales Ecclesiæ situationem commodam haberent, sinceris exoptabat affectibus, quique dudum inter alia voluerat, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis, quorum interest, circa præmissa, nec non de domicilio tam Francisco pro tempore existenti Episcopo Feretrano, quam ipsius Ecclesiæ Feretranæ Canonicis prædictis, ut facilius divina Officia celebrare possent, & eis via excusationis non residentiæ, ac divinorum non celebrationis præcluderetur. Utque in dicta Ecclesia S. Bartholomæi per amplius Ministrorum numerus augeretur, opportune providere volens, ipsosque Franciscum Episcopum, ac S. Leonis, & S. Bartholomæi Ecclesiarum hujusmodi Præpositos, eorumque singulos a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existebant, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequendum, absolventes, & absolutos fore censentes.

Feretranam Ecclesiam cũ Insigniis Cathedralis ab Ecclesia Sancti Leonis ad Oppidum Pinnæ, & Eccle-

§.3. Motu proprio, non ad Francisci Episcopi, & Præpositorum, & Canonicorum prædictorum, vel alterius pro eis super eo eidem Prædecessori oblatæ petitionis instantiam, sed de sua mera deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ po-

siam S. Bartholomæi transtulit respectivis invicem unitis Capitulis.

potestatis plenitudine, sub datum videlicet sexto Idus Julii, Pontificatus Sui Anno V., Ecclesiam Feretranam prædictam eatenus non frequentatam, & in quam tam Franciscus, & qui pro tempore fuerunt Episcopi Feretrani, ac Canonici dictæ Ecclesiæ non resederant ad dictam Collegiatam Ecclesiam una cum ejusdem Ecclesiæ Cathedralis Insigniis auctoritate Apostolica transtulit, & translatam esse voluit, itaut deinceps liceret Francisco, ac pro tempore existenti Episcopo Feretrano, ipsiusque Ecclesiæ S. Leonis Præposito, & Canonicis prædictis in dicta Ecclesia S. Bartolomæi residere, & divina Officia inibi una cum illius Canonicis prædictis decantare, quodque dictæ S. Leonis, & S. Bartholomæi Ecclesiæ non amplius duæ, Cathedralis scilicet, & Collegiata Ecclesiæ nuncuparentur; sed una tantum Ecclesia Cathedralis existeret, nuncuparetur, & reputaretur, & Ecclesiarum earumdem Canonici unum Corpus efficeretur, & Canonici Ecclesiæ S. Bartholomęi hujusmodi fructus suos percipientes Canonici, & Cathedralis Ecclesiæ nuncuparentur, & nuncupari, privilegiisque, honoribus, exemptionibus, & libertatibus, necnon favoribus, gratiis, & indultis, quibus Canonici aliarum Cathedralium Ecclesiarum eatenus uti, gaudere, & frui potuerant, & debuerant ac poterant, & debebant, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite pariformiter, & absque ulla penitus differentia possent. Voluitque, quod tam S. Leonis, quam S. Bartholomæi Ecclesiarum Canonici præfati unum dumtaxat Capitulum insimul facerent, præcedentibus tamen ipsius Ecclesiæ S. Leonis sic translatæ Canonicis Præpositum, & Canonicos dictæ Ecclesiæ S. Bartholomæi in Choro, Processionibus, & aliis actibus Capitularibus; ac quod de cetero eadem Ecclesia S. Bartholomæi non amplius Collegiata vocaretur, sed Cathedralis Ecclesia S. Leonis existeret; remanente tamen eadem Ecclesia Feretrana in dicto Oppido S. Leonis sub ejusdem Sancti Leonis invocatione cum Insigniis Cathedralis Ecclesiæ, cujus Festivitas coli die ejusdem S. Leonis non desineret dicta auctoritate perpetuo statuit, & ordinavit.

In eaque Archidiaconatū, & Archipresbyteratum erexit congrua dote assignata.

§.4. Et ut eadem Ecclesia Feretrana in eandem Ecclesiam Sancti Bartholomæi sic translata per amplius Ministris honoraretur, & Dignitatibus accresceret, more aliarum Cathedralium Ecclesiarum Insignium in illa unum Archidiaconum, qui prima post Pontificalem pro uno Archidiacono, qui oculus Episcopi nuncuparetur, & unum Archipresbyteratum, quæ secunda inibi dignitates existerent pro uno Archipresbytero, qui in absentia dicti Archidiaconi caput Capituli, & Canonicorum existeret, & perpetuo erexit, & instituit, ac pro Archidiaconatus, & Archipresbyteratus prædictorum sic erectorum, & institutorum dote fructus, redditus, & proventus quorumcumque simplicium Beneficiorum Ecclesiasticorum per Franciscum, seu pro tempore existentem Episcopum Feretranum mensæ capitulari uniendorum summam centum & quinquaginta ducatorum auri redditus non excedentium eisdem Archidiaconatui, & Archipresbyteratui. Ita quod cum primum dos, ut præfertur, eis assignata fuerit per ipsum Prædecessorem de illis a primæva eorum erectione vacantibus collatione, & provisione eidem Ecclesiæ Cathedrali, ut præfertur, translatæ deservire inciperent, & continuo dejnceps inservirent, eadem auctoritate similiter perpetuo applicavit, & appropriavit.

Præposituras quoque Sancti Leonis, & S. Bartholomæi tertiam, & quartam constituit dignitates.

§.5. Necnon Præposituram S. Leonis Tertiam, ac etiam Præposituram S. Bartholomæi Ecclesiarum hujusmodi quæ principalis Dignitas in illa existebat, quartam, quamdiu tamen tunc dictæ Ecclesiæ S. Bartholomæi Præpositus vitam duceret in humanis, dumtaxat Dignitates constituit, & Præposituræ Ecclesiasticæ S. Bartholomæi adveniente pro tempore vacatione per obitum tunc illius Præpositi hujusmodi ad id, ut tres Dignitates dumtaxat in ipsa Ecclesia Feretrana in eamdem Ecclesiam S. Bartholomæi translata remanerent, illam eamdem perpetuo suppressit.

Novo Capitulo in dotis augmentum, S. Nicolai Parochialem Ecclesiam addixit.

§.6. Necnon quia tam S. Leonis, quam S. Bartholomæi Ecclesiarum hujusmodi, ac illarum Mensarum Capitularium fructus, redditus, & proventus adeo tenues existebant, quod pro manutentione Canonicorum prædictorum non sufficiebant cum Sancti Leonis quatuordecim, S. Bartholomæi vero Ecclesiarum Canonicatuum, & Præbendarum decem ducatorum auri de Camera fructus, redditus, & proventus hujusmodi secundum communem æstimationem valorem annuum non excederent, Parochialem Ecclesiam S. Nicolai de Billis nuncupatam dictæ *Pinnæ Billorum*, cujus fructus, redditus, & proventus quadraginta quatuor ducatorum auri similium secundum extimationem prædictum valorem annuum non excedebant, ex tunc prout ex ea die, & e contra cum primum illam per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, illam tunc obtinentis etiam in aliquo ex mensibus Sedi Apostolicæ per Constitutiones Apostolicas, seu Apostolicæ Cancellariæ regulas reservatis, seu Ordinariis Collatoribus etiam per Constitutiones Apostolicas, seu literas alternativarum vel alias concessis, aut alias quovis modo vacare contingeret, etiam si actu tunc vacaret, necnon etiam fructus, redditus, & proventus ejusdem Præposituræ suppressę Capitulari mensæ S. Leonis sic translatæ, & Sancti Bartholomæi Ecclesiarum hujusmodi pro distributionibus quotidianis inter Canonicos pro tempore residentes, & in divinis inservientes, ac in Choro interessentes, dividendis, præfata auctoritate similiter perpetuo univit, annexuit, & incorporavit, ac pro distributionibus hujusmodi appropriavit, ita quod liceret præfato Capitulo corporalem, realem, & actualem possessionem ipsius Parochialis Ecclesiæ sic unitæ, per se, vel alium, seu alios propria au-

auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illiusque, necnon etiam dictæ sic suppressæ Præpositturæ fructus, redditus, & proventus in usus, & utilitatem mensæ Capitularis, ac distributionum hujusmodi pro tempore existentibus singulis Canonicis prædictis dandarum, & applicandarum convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita, necnon eidem Parochiali Ecclesiæ per unum ex ipsis Canonicis sufficienter idoneum per Ordinarium approbandum juxta providam eorum dicti Capituli ordinationem desuper faciendam, ut in divinis deservire, & curam Animarum illius Parochianorum laudabiliter exercere, ac Sacramenta Ecclesiastica illis ministrare, decernentes Præposituram Ecclesiæ S. Bartholomæi hujusmodi, cum, ut præfertur, vacare contigerit, perpetuo suppressam existere, & esse.

Literis desuper conficiendis perpetuæ firmitatis robur adjecit.

§.7. Ac literas tunc desuper conficiendas nullo umquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, seu intentionis ipsius Prædecessoris, aut quovis alio defectu notari, sive impugnari, vel ad terminos Juris reduci, aut in Jus, vel controversiam poni, vel vocari, nullatenus posse, neque sub quibusvis similium, vel dissimilium, gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, & limitationibus tam per ipsum Prædecessorem, quam Successores suos Romanos Pontifices etiam in crastinum eorum assumptionis faciendis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo concessas esse, & censeri debere, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi, ac definiendi facultate, & auctoritate, judicari, definiri, & interpretari debere, non obstantibus priori voluntate sua prædicta, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, necnon piæ mem. Bonifacii Papæ VIII., & Prædecessoris nostri, & aliis Apostolicis Constitutionibus, ac S. Leonis, & S. Bartholomæi Ecclesiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, contrariis quibuscumque, aut si aliquem super provisionibus sibi faciendis de dignitatibus ipsius Ecclesiæ S. Bartholomæi, ac hujusmodi speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales Sanctæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrassent, & si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet esset processum, quas quidem literas, & processus habitos per eosdem, ac inde secuta quæcumque idem Pius Prædecessor ad Præposituram Ecclesiæ S. Bartholomæi, & Parochialem Ecclesiam, ac Beneficia unienda hujusmodi voluit non extendi, sed nullus per hoc eis quoad assumptionem beneficiorum aliorum prejudicium generari, & quibusvis aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumq; tenorum existant, per quæ præsentibus, non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeret quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda esset in eisdem literis mentio specialis, proviso, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictam Præpositura, & Parochialis Ecclesia, ac beneficia unienda hujusmodi debitis non fraudarentur obsequiis, & animarum cura in Parochiali Ecclesia, & si qua illi maneret Præpositura prædictis nullatenus negligeretur, sed earum ac beneficiorum uniendorum prædictorum congrue supportarentur onera consueta. Idem enim Pius Prædecessor ex tunc irritum decrevit, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Decreto Pii V confirmationē addit Gregorius.

§.8. Ne autem de absolutione, voluntate, statuto, ordinatione, erectione, institutione, applicatione, appropriatione, constitutione, suppressione, unione, annexione, incorporatione, & decreto prædictis pro eo, quod super illis dicti Pii Prædecessoris ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerint, valeat quomodolibet hæsitari, ipsique Franciscus, ac pro tempore existens Episcopus, necnon Sancti Leonis, & Bartholomæi Ecclesiarum hujusmodi Præpositi, & Canonici illorum frustrentur effectu, volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, translatio, voluntas, statutum, ordinatio, erectio, institutio, applicatio, appropriatio, constitutio, suppressio, unio, annexio, incorporatio, & decretum Pii Prædecessoris hujusmodi perinde a dicta die sexto Idus Julii suum sortiantur effectum, ac si secus super illis ipsius Prædecessoris literæ sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur, quodque præsentes literæ ad probandum plene absolutionem, voluntatem, statum, ordinationem, translationem, erectionem, institutionem, applicationem, appropriationem, constitutionem, suppressionem, unionem, annexionem, incorporationem, & decretum Pii Prædecessoris hujusmodi, ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Clausulæ.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 25. Maii 1572. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, octavo Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno I.

Insti-

CLXXXI.

Institutio Collegii Presbyterorum regularium Societatis Jesu, Universitatisque Studii generalis diversarum scientiarum, bonarumque Artium in Oppido Pontis Monsonii Metensis Diœcesis in Lotharingia, cum redditum assignatione, privilegiorumque assignatione.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. IN supereminenti Apostolicæ Sedis specula, meritis licet imparibus disponente Domino constituti, & intra mentis nostræ arcana revolventes quantum ex literarum studiis Catholica fides, tenebrosa ignorantiæ caligine, ac hæresum peste expulsa, augeatur, divini nominis cultus protendatur, veritas agnoscatur, justitia colatur, reliquæ virtutes illustrentur, ac bene, beateque vivendi via paretur, ad ea, per quæ studia ipsa ubilibet excitentur, & studiosæ personæ ad excelsum doctrinæ fastigium aspirantes opportunæ subventionis auxilia suscipiant, libenter intendimus, & in his nostræ solicitudinis partes propensius impartimur, prout pia personarum, præsertim S. R. E. Cardinalium, ac nobilium virorum Ducum vota exposcunt, Nosque locorum, & temporum qualitate pensata in Domino conspicimus salubriter expedire.

Carolus Card. de Lotharingia, & Carolus Dux Lotharingiæ, & Barriducis decreverunt accedente tamen Sedis Apostolicæ auctoritate in Oppido Pontis Mŏsonii Diœcesis Meten. unum erigere Studium diversarum scientiarum generale, & unum Presbyterorũ Regular. Societ. Jesu Collegiũ, ut Juventus illarum partium, ubi hæresis malum diffusum est, sana doctrina, bonisque moribus, & Artibus instituatur.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum nostri Caroli, tit. S. Apollinaris Presbyt. Car. de Lotharingia nuncupati, & nobilis viri Caroli Lotaringiæ, & Barriducis Ducis petitio continebat, quod alias cum Carolus Cardinalis, qui noster, & Sedis Apostolicæ in Lotaringiæ, & Barriducis Ducatibus de latere Legatus, ac ratione Ecclesiæ Rhemensis, cui ex dispensatione Apostolica præesse dignoscitur, Dux Rhemensis, & primus Par Franciæ existit, quique Ecclesiæ Meten. perpetuus administrator in spiritualibus, & temporalibus per dictam Sedem deputatus existit, necnon etiam Carolus Dux prædicti pia meditatione cogitassent, quod longe, lateque diffusum undique esset hæresis malum, quantaque incommoda & damna universo Orbi attulisset, illique tutius, & fortius remedium afferri nequaquam posse, nisi ubique terrarum doctorum virorum Conventus erigerentur, qui sana imbuti doctrina Populos sibi propinquos Catholicam docerent disciplinam, qua, & sibi prodesse, & ceteros hæresibus expulsis in vera fide valerent confirmare, tanta in Deum religione permoti, necnon ferventi in proximum caritate adducti, decreverunt in Oppido Pontis Monsonii Meten. Diœcesis, sub dominio prædicti Caroli Ducis existente, unum diversarum scientiarum, & artium Studium generale, in quo Theologiæ, utriusque Juris, ac Medicinæ, & Philosophiæ lectiones continue haberentur, ac etiam inibi ut illud Studium majoribus proficiat incrementis, etiam unum Presbyterorum Regularium Societatis Jesu Collegium erigere, & instituere, ad effectum ut illarum partium Juventus non solum doctrina, quæ ad bene beateque vivendum via præcipua est, sed etiam bonis instituatur moribus, & exemplis, si ad id nostra, & Sedis prædictæ interveniret auctoritas.

Petuntque domum quamdam Hospitalis S. Antonii, & annuos redditus propterea per hunc Pontificé assignari pro dicto Collegio, & prædictum Studium generale institui.

§.2. Quare pro parte eorumdem Caroli Cardinalis, & Legati ac Caroli Ducis Nobis fuit humiliter supplicatum quatenus Præceptoriæ, & Hospitalis S. Antonii Ordinis S. Augustini dicti Oppidi domum, & illorum ambitum, ab eisdem Præceptoria, & Hospitali, illorumque Ordine, & Superioritate, ac mille scutorum auri in auro annuum redditum ex Monasterio S. Gorgonii Gotien. Ordinis S. Benedicti, dictæ Diœcesis, seu illius mensa Conventuali, & ipsius Monasterii Officiis claustralibus, ac ab illo dependentibus, & illi unitis Prioratibus, etiam perpetuo dismembrare, & separare, illaque sic dismembrata, & separata hujusmodi, eidem Societati Jesu ad effectum, ut ipsi Presbyteri in dictis domo, & ambitu dismembratis unum Collegium juxta illorum instituta erigere, recipere, regere, visitare, & corrigere valeant, pro illius Collegii dote, & personarum ipsius Societatis, quæ humaniores literas, Grammaticam, & Philosophiam, ac Theologiam edocebunt, substentatione, concedere, applicare, & appropriare, necnon ipsi Collegio pensionem annuam aliorum mille, & quingentorum scutorum similium, quingentorum videlicet super mensæ Episcopalis Meten., & reliquorum mille super universis, & singulis quorumcumque Monasteriorum, & Prioratuum cujusvis Ordinis existen. in Meten. Tullen., & Virdunen. Diœcesis consistentium, seu illorum mensarum Abbatialium, vel Conventualium fructibus, redditibus, & proventibus etiam perpetuo, donec Episcopus Meten., & Abbates, Priores seu Commendatarii dictorum Monasteriorum, & Prioratuum aliqua simplicia beneficia Ecclesiastica, ad eorum collationem aut aliam dispositionem spectantia, quorum annuus valor dictam summam mille scutorum insimul constituat, dicto Collegio pro pensionis hujusmodi extinctione uniri procuraverint, pro rata facultatum cujusque, & juxta partitionem per ipsum Carolum Cardinalem, ac Venerabiles Fratres nostros Virdunen., & Tullen. Episcopos faciendam persolvendam, reservare, constituere, & assignare, ac in dicto OppidoUniversitatem Studii generalis erigere, & instituere, aliasque in præmissis opportune providere, & statuere de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui Pontifex concedit petita, & Collegium prædictum instituit.

§.3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica illis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, secundum extimationem prædictam, etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, quique hodie prædictum Monasterium S. Gorgonii ex certis tunc expressis causis, regularitate omni-

omnique statu, & observantia regulari in eo penitus, & omnino suppressis, ad sæcularitatem per alias nostras literas reduximus, prout in illis plenius continetur, attendentes quod ex literarum studio animarum saluti consulitur, ac alias spiritualia, & temporalia bona mundo proveniunt, pium, & laudabile Caroli Cardinalis Legati, & Caroli Ducis prædictorum decretum plurimum in Domino commendantes, ipsumque Carolum Ducem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, ac pœnis, a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon dicti Monasterii suppressionis tenorem præsentibus pro expresso habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo Præceptoriæ, & Hospitalis hujusmodi domum, & illorum ambitum, una cum horto, hortalitiis, aliisque rebus circumcirca adiacentibus, ad Præceptoriam, & Hospitale hujusmodi legitime spectantibus, & pertinentibus, dummodo ad hoc dilecti filii moderni ipsius domus Præceptoris accedat assensus, ab eisdem Præceptoria, & Hospitali, illorumque Ordine, & superioritate, ex Monasterio vero S. Gorgonii, seu illius mensa Conventuali, & illius officiis regularibus & ab illo dependen., & illi unitis Prioratibus præfatis, mille, & quingentorum scutorum prædictorum annuum redditum dismembramus, & separamus, illaque sic dismembrata, & separata dicto Collegio Societatis Jesu ad effectum, ut presbyteri Societatis hujusmodi, inibi unum Collegium juxta eorum consuetudines, & instituta, ac cum omnibus, & singulis solitis privilegiis erigere, illudque per seipsos regere, & gubernare, ac visitare, & corrigere possint, & valeant, ac Carolus Card., & Legatus, necnon Carolus Dux locum, & habitationem idoneam, & commodam præstare, suppellectilem quoque necessariam, & solitam secundum Collegiorum usum instruere teneantur pro illius Collegii dote, necnon personarum ipsius Societatis, quæ humaniores literas, Grammaticam, & Philosophiam, ac Theologiam edocebunt, substentatione, concedimus, applicamus, & appropriamus. Præterea ut dictum Collegium majores in Vinea Domini proferat fructus, quo majoribus fuerit suffultum præsidiis, eisdem Collegio pensionem annuam liberam immunem, & exemptam mille, & quingentorum scutorum similium, quingentorum videlicet super d. Mensæ Episcopalis Meten., & reliquorum mille super universis, & singulis quorumcumque Monasteriorum, & Prioratuum cujusvis Ordinis existen., & in Meten., Tullen., & Virdunen. Diœces. præfatis consisten., seu illorum mensarum Abbatialium, vel Conventualium fructibus, redditibus, & proventibus, etiamsi super illis aliæ pensiones annuæ aliis assignatæ existant, per ipsum Carolum Card., & Legatum, ac pro tempore existen. Episcopum Meten., & dilectos filios singulos Monasteriorum, & Prioratuum eorumdem Abbates, & Priores, seu Commendatarios, & illorum Conventus annis singulis in loco, & terminis per ipsum Carolum Card., & Legatum per se, vel alium statuendis, ipsi Collegio, ac illius personis, vel illarum Procuratori ad id ab eis speciale mandatum habenti perpetuo, donec tamen Episcopus Meten., & Abbates, & Priores, seu Commendatarii præfati, aliqua perpetua simplicia beneficia ecclesiastica ad eorum collationem, provisionem, & aliam quamcumque dispositionem spectantia, & pertinentia, quorum annuus valor dictam summam mille sc. insimul constituat, dicto Collegio sufficienter, & cum effectu pro pensionis hujusmodi extinctione uniri procuraverint, pro rata facultatum cujusque, & juxta partitionem, seu commodam divisionem per Carolum Card., & Legatum, ac Virdunen., & Tullen. Episcopos præfatos faciendam, integre quotannis persolvendam, dummodo ad id Caroli Cardinalis, ac Legati, ac omnium, & singulorum Monasteria, & Prioratus hujusmodi obtinentium accedat assensus, reservamus, constituimus, & assignamus.

Lectorũ Collegii prædicti munus præscribit, & numerum.

§.4. Et insuper quod in dicto Collegio Presbyteri præfati plenissimum, & eum qui juxta dictæ Societatis statuta, & formam in singulis eorum Collegiis etiam quam amplissimis, & quibus Universitates famosæ annexæ sunt, saltem septuaginta personarum ejusdem Societatis numerum compleant; in eo quoque adsint quatuor Theologiæ professores, quorum unus sacras literas, alii duo Scholasticam Theologiam, quartus vero conscientiæ casus, singuli una lectione quotidiana exponant, ac tres Philosophiæ Regentes, quorum quisque duas quotidie legat lectiones; ordine tamen hujusmodi servato, ut quolibet triennio Philosophiæ cursus integer absolvatur, & quolibet anno unus incipiat, alter vero desinat, itemque duæ lectiones Rethoricæ ordinariæ singulis diebus, una quoque humaniorum literarum, necnon tres aliæ Grammaticæ Classes instituantur; duæ insuper lectiones Græcæ una in alicujus auctoris interpretatione, altera vero in Grammatices institutione habeatur; una itidem literarum Hebraicarum, & altera Mathematicarum lectiones quotidie inhibi legantur. Statuimus in ipso quoque Oppido Universitatem Studii generalis sub invocatione per Carolum Cardinalem, & Legatum, ac Carolum Ducem præfatos eligenda, in quinque facultatibus præfatis quarum duæ Theologiæ scilicet, & Philosophiæ Presbyteris dictæ Societatis juxta eorum statuta, reliquæ tres earum Decanis Doctoribus, & Professoribus dirigendæ ad instar Bononien. & Parisien. Universitatum, & juxta illarum consuetudines, & statuta erigimus, & instituimus.

§.5.Il-

Personis dicti Collegii privilegia personarum Studii Bononien., & Parisien. concedit.

§.5. Illique sic erectæ, & institutæ, ac ejus pro tempore existentibus Rectori, Magistris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nunciis & aliis Officialibus, & personis, necnon membris, & subditis, quod omnibus, & singulis privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis honoribus, ac præeminentiis Bononien., & Parisien. Universitatibus præfatis, illorumque pro tempore existentibus Rectoribus, Magistris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scolaribus, Procuratoribus, Bidellis, Nunciis, & aliis Officialibus, ac personis, necnon membris, & subditis in genere, tam dicta Apostolica, quam alias rite Imperiali, & Regia auctoritatibus, aut alias quomodolibet concessis, seu legitime præscriptis, aut in posterum concedendis, & præscribendis, ac quibus illi, & illæ utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti potiri, & gaudere.

Doctoratusque, & graduum insignia conferendi, & respective recipiendi facultatem tribuit promotisque indulta promotorũ in aliis Studiis generalibus elargitur.

§.6. Necnon iis, qui in quavis Universitate disciplinis, & facultatibus præfatis studere incæperint, studium suum in ea continuare, & qui in dicta sic erecta, aut quavis alia Universitate per tempus debitum studuisse, ac scientia, & moribus idonei comperti fuerint, in artibus, & Medicina, & Philosophia, ac Theologia, necnon juribus, aliisque facultatibus prædictis, Baccalaureatus, etiam formalis, & Licentiaturæ, ac Laureæ, necnon Doctoratus, & Magisterii, & quosvis alios solitos gradus ab ipsius Universitatis Rectore, seu scientiarum, in quibus promovendi pro tempore studerint, Lectoribus, aut aliis personis per dictum Carolum Cardinalem, & Legatum in, & ad tempus, vel in perpetuum deputandis, & constituendis, aliisque modo, & forma per ipsum statuendis, recipere, & ipsorum graduum solita insignia sibi exhiberi facere, & postquam hujusmodi gradus, & illorum insignia susceperint, facultates, in quibus promoti fuerint, legere, & interpretari, ac in eis disputare, necnon quoscumque actus, gradui, seu gradibus per eos receptis convenientes exercere, aliisque omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in Bononien., & Parisien. Universitatibus præfatis juxta illarum constitutiones, & mores ad gradus ipsos promoti de jure, vel consuetudine, aut alias utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt, ut præfertur, quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, perinde, ac si gradus hujusmodi in Bononien., & Parisien. præfatis, & aliis quibusvis Universitatibus juxta illarum constitutiones, & consuetudines hujusmodi suscepissent.

Carolo Card. facultatem edendi statuta pro hujus Studii regimine concedit.

§.7. Necnon eidem Carolo Cardinali, & Legato, & per se, vel alium, seu alios quos ad id duxerit deputandos, & si ei videbitur, vocatis Meten., Virdunen., & Tullen. Episcopis, pro salubri dictæ sic erectæ Universitatis directione, & conservatione, ac Rectorum, Magistrorum, Doctorum, Lectorum, Præceptorum, Procuratorum, Bidellorum, Nunciorum, & aliorum Officialium hujusmodi institutione, & electione, & quavis alia provisione, ac Scholarum manutentione, ipsius tamen Collegii quoad Theologiam, & Philosophiam cum humanioribus literis, necnon promotionum in dictis facultatibus, & Scholasticorum inibi pro tempore degentium vitæ, & studiorum disciplina, & Scholasticorum correctione, admissione, & dimissione, necnon regimine, seu administratione, & politiæ literariæ forma, juxta Societatis præfatæ statuta, & instituta pro tempore existenti ejusdem Collegii Rectori, & ipsius Societatis Superioribus reservata, ac in præmissis, & infrascriptis omnibus, & per omnia salva, & integra manente personarum, bonorum, & exercitiorum hujusmodi Societatis exemptione, ac regulari observantia, quæcumque statuta, & ordinationes licita, & honesta, ac sacris Canonibus non contraria facere, edere, ac pro rerum, temporum, & personarum qualitate, & varietate corrigere, & reformare, seu illa cassare, & alia de novo condere, ac super illorum observatione quascumque pœnas imponere, ac juxta eorum dispositionem judicari debere, ac quicquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernere.

Jurisdictionemque in omnes illius personas, (non tamen ipsius Societatis) eidẽ Carolo Card. tribuit.

§.8. Necnon in omnes, & singulos dictæ Universitatis Rectorem, & Magistros, Doctores, Lectores, Præceptores, & singulos dictæ Universitatis Rectorem, & Magistros, Doctores, Legatos, Præceptores & Scholares, ac Procuratores, Bidellos, Nuntios, & Officiales personas, & suppositas, tam sæculares, quam quorumvis Ordinum regulares cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, & præeminentiæ extiterint, etiamsi exemptæ, & Sedis Apostolicæ immediate, aut alteri Prælato subiecti, seu alterius Diœces. fuerint, præterquam ipsius Societatis personas, omnimodam tam civilem quam criminalem, & mixtam jurisdictionem, Apostolica auctoritate prædicta exercere, visitare, reformare, & corrigere, ac errantes punire, & castigare.

Jusque easdem personas eligendi constituit.

§.9. Necnon ipsius Universitatis Rectores, Magistros, Lectores, Præceptores, & Scholares, ac Procuratores, Bidellos, & alios Officiales hujusmodi eligere, seu eorum electiones aliis committere, easque postquam factæ fuerint, per se, vel alium, seu alios ad id per ipsum Carolum Cardinalem, & Legatum deputandos confirmare, & approbare libere, & licite valeant, concedimus, & desuper indulgemus.

Huic institutionis clausulas præservativas apponit.

§.10. Decernentes præsentes literas sub quibusvis revocationibus, alterationibus, suspensionibus, limitationibus, etiamsi de præsentibus, eorumque toto tenore, ac data, specialis, & specifica mentio fiat, minime includi, sed illis, ac quibusvis aliis con-

contrariis non obstantibus in suo robore, vigore, & efficacia persistere, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo sub quacumque data per dictos Carolum Cardinalem, & Legatum, ac Carolum Ducem eligenda concessas esse, sicque incommutabilis voluntatis, & intentionis nostræ esse, & fore, easdemque præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiam defectu notari, aut in jus, vel controversiam quacumque ratione, vel causa etiam rationabili deduci, causamque, seu causas, propter quas præmissa facta fuerint, coram quibuscumque locorum Ordinariis, etiam tam quam a Sede prædicta delegatis minime verificari, nec propterea, seu pro eo quod interesse prætendentes vocati non fuerint, per subreptionem obtentas præsumi, viribusque propterea carere.

Et decretum irritans.

§.11. Et ita in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Recusantibus solvere Collegio annuos redditus supradictas pœnas indicit.

§.12. Necnon præfatum Carolum Cardinalem, & Legatum, ac pro tempore existentes Meten. Episcopum, seu perpetuum administratorem, necnon Monasteriorum, & Prioratuum Abbates, Priores, seu Commendatarios, ac Conventus hujusmodi, ad integram solutionem pensionis præfatæ eidem Collegio facien. juxta reservationis, constitutionis, & assignationis præfatarum tenorem efficaciter obligatos fore, ac volentes, & eadem auctoritate statuentes, quod qui ex Carolo Cardinale, & Legato, ac Episcopo, seu Administratore Meten. necnon Abbatibus, & Prioribus, seu Commendatariis, ac Conventibus præfatis in dictis terminis, vel saltim intra triginta dies illorum singulos immediate sequentes, pensionem præfatam per eos tunc debitam non persolverint cum effectu, lapsis diebus eisdem Carolo Cardinali, & Legato, seu Episcopo, vel Administratori Meten., & si Cardinalis, aut Antistes sit, Abbati, ac Priori, seu Commendatario hujusmodi ingressus Ecclesiæ interdictus existat. Si vero Abbas, & Prior, seu Commendatarius inferiores Cardinali, & Antistite sint, aut Conventus fuerint, sententiam excommunicationis incurrant, cujus interdicti relaxationem hisce interdictus, excommunicatus vero ab excommunicationis sententia hujusmodi absolutionis beneficium donec Collegio, vel Procuratori præfato de pensione præfata tunc debita integre satisfactum, aut alias cum Collegio, seu Procuratore hujusmodi amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo constitutus nequeat obtinere. Si vero per sex menses dictos triginta dies immediate sequentes interdictus sub interdicto permanserit, excommunicatus vero præfatæ excommunicationis sententiam ejusmodi sustinuerit, animo quod absit indurato, ex tunc effluxis mensibus ipsis interdictus a regimine, & administratione Ecclesiæ, ac Monasterii, & Prioratus hujusm. suspensus, excommunicatus vero præfati, ipso Monasterio, & Prioratu perpetuo privatus existat, illiusque commoda cessare, & ea cessante Monasterium, & Prioratus hujusmodi vacare censeantur eo ipso.

Executores hujus Constitutionis deputat.

§.13. Quocirca dilectis Filiis Virdunen. & Tullen., & Meten. mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Caroli Cardinalis, & Legati, ac Caroli Ducis, necnon Collegii, illiusque personarum præfatorum, aut alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & illorum singulis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi inviolabiliter observari, & illos, quos dictæ literæ concernunt, omnibus, & singulis præmissis pacifice frui, & gaudere, ac pensionem præfatam Collegio, aut Procuratori juxta præservationis, Constitutionis, assignationis, & decreti præfatorum continentiam & tenorem integre persolvi, non permittentes eos, aut eorum quemlibet per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari. Et nihilominus quemlibet, ex Carolo Cardinali, & Legato, ac Episcopo, seu Administratore Meten. ac Abbatibus, & Prioribus, seu Commendatariis, & Conventibus præfatis, quem interdicti, & suspensionis, aut Excommunicationis sententias, & privationis pœnam hujusmodi incurrisse eis constiterit, quoties super hoc pro parte Collegii præfati fuerint requisiti, tamdiu Dominicis, & aliis festivis diebus in Ecclesiis, dum major inibi Populi multitudo ad divina convenerit, interdictum, & suspensum, vel Excommunicatum, & privatum respective publice nuncient, & faciant ab aliis nunciari, Excommunicatumque ab omnibus arctius evitari, donec Collegio, vel Procuratori præfato de dicta pensione tunc debita fuerit integre satisfactum, ipseque interdictus, & suspensus relaxationem interdicti, suspensionis, aut Excommunicatus ab Excommunicationis sententia hujusmodi absolutionis beneficium meruerit obtinere. Contradictores quoslibet, & rebelles ac præmissis non parentes, si Cardinales aut Antistites auctoritate nostra, si vero inferiores Cardinali aut Antistite sint, per sententias, & censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, illos in sententias, censuras, & pœnas præfatas incurrisse declarando, ac etiam eas iteratis vicibus

bus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariis omnibus derogat.

§.14. Non obstantibus priori voluntate nostra præfata, & Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohiben. ac fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne judices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, ac aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, ac Ordinationibus Ecclesiæ Meten., & Monasteriorum, Prioratuum, & Ordinum, ac Universitatum præfatorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, & immunitatibus ac literis Apostolicis, illis, illorumque Superioribus, Conventibus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in specie, etiam consistorialiter quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus; contrariis quibuscumque. Aut si Carolo Cardinali, & Legato, ac Episcopo, seu Administratori Meten., & Abbatibus, Prioribus, seu Commendatariis, & Conventibus præfatis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad præstationem, vel solutionem pensionis alicujus minime teneantur & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Sanctionemque pœnalem adjicit.

§.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, dismembrationis, separationis, concessionis, applicationis, appropriationis, reservationis, constitutionis, assignationis, statuti, electionis, institutionis, indulti, decreti, voluntatis, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis &c.

D. P. An. I. 5. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, Nonis Decembris, Pontificatus nostri Anno I.

CLXXXII.

Unio Beneficiorum Baliagiorum ab Hæreticis recuperatorum Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari.

Ex Regest. in Secret. Brev.

GREGORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium, & facti series.

§.1. Decet Apostolicam Sedem præcipuam omnium Christifidelium matrem, quæ & ipsa Christianis quoque Principibus veluti columnis innititur, ex eis, illos uberiore gratia, ac benignitate complecti, quos præter temporalem potentiam, ac dignitatem majori pietate, ac Religionis amplificandæ studio eminere cognoscit. Cum itaque dilectus filius nobilis vir Emanuel Philibertus Sabaudiæ Dux Nobis exponi fecerit, pridem bonam partem eorum Baliagiorum, aliarumque jurisdictionum, & locorum Ditionis suæ temporalis, quæ vivente, clar. mem. Carolo Sabaudiæ Duce genitore suo a Bernensibus, aliisque finitimis Populis hæretica pravitate pollutis occupata fuerant, de ipsorum voluntate recuperasse, & ad pristinam suam temporalem jurisdictionem revocasse, & quamquam speret sub suo Dominio, divina favente misericordia, Populos illos, erroribus relictis, Catholicæ fidei, extra quam salvus esse nemo potest, doctrinam amplexuros, nihilominus, quia ob inveteratam in ipsis hæreticæ perfidiæ malitiam, quam fere omnes ab incunabulis imbiberunt, valde timendum est, eos ab hisce pravis opinionibus non ita brevi dimoveri posse, sed temporis beneficio ea in re utendum esse. Interim vero dum Religio Catholica in illis Regionibus restitui poterit, per commodum existimari, ut Ecclesiæ, Monasteria, Hospitalia, Beneficia, & bona Ecclesiastica prophanis nunc usibus impie subjecta, quando in pristinos usus, & officia restitui non possunt, saltem militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari sub Regula Sancti Augustini proxime a Nobis institutæ, cujus ipse Emanuel Philibertus, & magnus Magister existit, ad laudem Dei, & Christianæ fidei propagationem aliquo pacto inserviant.

Unio Beneficiorum Militiæ SS. Mauritii, & Lazari.

§.2. Cumque ob has causas, idem Emanuel Philibertus Dux, & magnus Magister Nobis humiliter supplicari fecerit, ut Militiæ hujusmodi propagationi, atque incremen-

mento ad fidei Catholicæ defensionem, & hæresum extirpationem paterne consulere, ac alias opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur; Nos pro certa spe, atque fiducia, quam de præsenti ipsius Emanuelis Philiberti Ducis, & magni Magistri fide, ac Religione habemus, proque paterno in illum amore nostro ad annuendum honestis hujusmodi desideriis adducti, ac firmiter Nobis pollicentes fore, ut quemadmodum ipsa Baliagia illius auctoritate, ac virtute antiquæ Ducatus Sabaudiæ Ditioni, sunt restituta, ita eadem illo curante, & adjuvante veteris, & Orthodoxæ Religionis nostræ cultui, & professioni prope diem reddantur. Ipsum Emanuelem Philibertum Ducem, & magnum Magistrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existat, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, nec non Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Hospitalium, & Beneficiorum Ecclesiasticorum omnium dictorum Baliagiorum, & Locorum qualitates, ordines, & dependentias, ac fructuum, redituum, & proventuum bonorum eorumdem conditiones, quantitates, verosque annuos valores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia Beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia in Baliagiis, & Locis ab ejus Nobilitate receptis consistentia, & si sæcularia, Canonicatus, & Præben. dignitates, etiam principales Personatus, Administrationes, & officia olim Collegiatarum Ecclesiarum, & Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ, Cappellæ, & Cappellaniæ perpetuæ; Regularia vero Beneficia hujusmodi Monasteria, non tamen consistorialia, Prioratus, Præpositura, Præpositatus, Dignitates, etiam Conventuales, Personatus, administrationes Monacales, & Canonicales portiones, ac officia etiam curata claustralia, & electiva, nec non Hospitalia, leprosariæ, Xenodochia fuerint, & alia quæcumque loca religiosa, eorumque membra, Granciæ, Possessiones, & prædia, in quibus nullus Ecclesiasticus cultus sæcularis, aut regularis, seu Hospitalitas exercetur, nec de præsenti saltem, quoad Parochiales Ecclesias, & alia Beneficia Ecclesiastica curata restitui potest, quæque nullis canonice collata, aut commendata, seu commissa, nec unita, aut suppressa in Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, aut aliorum Piorum Locorum nunc vigentium, etiam extra Baliagia, & Loca prædicta consistentium commodum, & favorem sint, nec ab Ecclesiis, Monasteriis, Capitulis, Conventibus, Beneficiis, Hospitalibus extra illa consistentibus, veluti unita dependeant, aut ad ea, veluti membra pertineant, quæ omnia salva, & illæsa remaneant, quibusvis modis, & ex quorumque personis, seu per liberas resignationes quorumvis de illis, aut de eorum regiminibus, & administrationibus cessiones in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & Testibus sponte factas, aut Constitutionem felicis recordationis Joannis Papæ XXII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: *Execrabilis*, vel assecutionem alterius Beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranen. statuta Concilii, aut alias canonicas sanctiones legitime devoluta, ipsaque omnia, vel eorum aliqua dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservata existant, & ad illa consueverint olim qui per electionem assumi, eisque cura etiam jurisdictionalis immineat animarum, ac cujuscumque annui valoris ad quamcumque, etiam notabilissimam summam ascendentis eorum singulorum fructus, redditus, & proventus fuerint nomine, titulo, denominatione, ordine, statu, & essentia, etiam regulari in singulis illis, prout insunt perpetuo suppressis, & extinctis cum suis Ecclesiis, Domibus, bonis, proprietatibus, decimis, juribus, jurisdictionibus, fructibus, censibus, pertinentiis, & actionibus omnibus, & quibuscumque Militiæ præfatæ Sanctorum Mauritii, & Lazari de Apostolicæ potestatis plenitudine unimus, annectimus, & incorporamus.

§.3. Ita quod liceat prædicto Emanueli Philiberto Duci, & magno Magistro, nec non dilectis filiis Conventui dictæ Militiæ illorum omnium corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, atque in eis, & ex eis Prioratus, Bajulivas, Præceptorias, aliaque Beneficia, & officia dictæ Militiæ erigere, & instituere, dotes assignare, & alias prout dictæ Militiæ usus, & utilitas suadebunt, eique æquum visum fuerit, convertere, ac etiam interim dum erectiones, & institutiones hujusmodi fient, fructus, census, decimas, & alia jura prædicta percipere, exigere, & levare, ac de illis in prædictos usus disponere, de Diœcesanorum locorum, & quorumvis aliorum licentia minime requisita, quin etiam ipsis ea omnia, quæ post recuperationem Baliagiorum, & locorum prædictorum de facto percepta sunt ab ipso Emanuele Philiberto Duce, vel ejus ordine cujuscumque qualitatis, & pretii illi, gratiose donamus, & remittimus.

§.4. Cum eo tamen, quod quamprimum eorum Baliagiorum, & locorum recuperatorum homines ad veritatis lumen per misericordiam Dei redierint, in quacumque ipsorum parte id contigerit, Parochiales Ecclesias, & alia Ecclesiastica loca ad exercitium curæ animarum idonea ab Ordinariis locorum, quibus illa subsunt cum dote non minori quinquaginta ducatorum annuatim de proprietatibus bonorum prædictorum ad justum, & competentem numerum instituant, illisque ab eisdem Ordinariis de Recto-

Reservatio quoad Parochiales Eccl. si Populi ab hæresi resipiscerent.

ctoribus, & Pastoribus idoneis juxta Concilii Tridentini dispositionem, & alias canonicas sanctiones provideat.

Clausulae. §. 5. Districtius inhibentes, omnibus Abbatibus, Conventibus, & Prioribus Monasteriorum quorumvis Ordinum, & Regularium locorum, & Hospitalium, ac Militiarum superioribus, ceterisque, ad quos id quomodolibet pertinet, ne posthac audeant in dictis Ecclesiis, Monasteriis, Beneficiis, & officiis, aliisque suppressis praedictis, eorumque rebus, juribus, & actionibus sese quoquomodo interponere, seu suppressionem, unionem, annexionem, & incorporationem, ceteraque alia praemissa, illarumque executionem, & effectus quomodolibet impedire; Ac decernentes Emanuelem Philibertum Ducem, & magnum Magistrum, ac Conventum praedictos ad verificandum causam, seu causas, propter quas Nos ad praedicta facienda inducimur, coram dictis Ordinariis locorum, vel aliis etiam tamquam a Sede Apostolica delegatis, aut alibi nunquam teneri, nec propterea, aut etiam, quia interesse habentes vocati non fuerint, praesentes per subreptionem obtentas praesumi, viribusque, & effectu propterea carere: Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos in quavis causa, & instantia, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & deffiniri debere, nec non irritum, & inane, quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §. 6. Non obstantibus praemissis, ac nostris de exprimendo vero annuo valore tam beneficii uniti, quam ejus, cui illud uniri petitur, necnon de unionibus committendis ad partes, vocatis, quorum interest, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque Apostolicis Constitutionibus, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, Ordinum, Militiarum, Hospitalium, & aliorum quorumcumque locorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, & eorum singulis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac alias in genere, vel in specie quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, & expressa, ac ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si ad verbum insererentur praesentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi, vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis partibus, speciales, vel generales dictae Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, & si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem, ac inde secuta quaecumque, ad Ecclesias, Monasteria, beneficia, officia, Hospitalia, & alia praedicta volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem beneficiorum aliorum praejudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, specialibus, vel generalibus quorumcumque tenorum existant, per quae praesentibus non expressa, vel omnino non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, unionis, annexionis &c.

Dat. die 13 Aprilis 1575. An. III. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, Idib. Aprilis, Pont. nostri Anno III.

CLXXXIII.

Ex Regest. in Secret. Breve. Confirmatio Privilegiorum, & Indultorum a Pio IV. concessorum Archiconfraternitati Sanctissimae Trinitatis de Urbe.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. AD Apostolicae dignitatis apicem, meritis licet imparibus divina dispositione vocati curis angimur assiduis, & debita meditatione pulsamur, ut charitatis, & misericordiae opera ubique locorum, praesertim in Alma Urbe exerceantur, & his, quae propterea per Christifideles pie religioseque fieri consueverunt, libenter dum a Nobis petitur, ne aliquando de illis haesitari contingat, nostrae confirmationis robur adiicimus, ac circa ea, per quae salus votiva succedat, ac Ecclesiae, aliaque pia loca ad exercitium hujusmodi destinata ab ipsis Fidelibus in debita veneratione habeantur, creditae Nobis potestatis auctoritatem favorabiliter impartimur, fidelesque ipsos ad id spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus, frequenter invitamus.

Facti series. §. 1. Exhibitae Nobis nuper pro parte dilectorum Filiorum Confratrum Confraternitatis sub invocatione Sanctissimae Trinitatis in Alma Urbe canonice institutae petitio continebat, quod alias postquam fel. rec. Pius Papa IV. Praedecessor Noster institutionem Confraternitatis sub Invocatione ejusdem Sanctissimae Trinitatis, in qua ut acceperat, dilecti Filii illius Confratres varia pietatis, & laudabilia opera exercuerant, & in pauperibus Peregrinis, & Convale-

scen-

ſcentibus perſonis ad Hoſpitale dictæ Confraternitatis undequaque confluentibus excipiendis, & reficiendis, multiſque aliis pietatis, & caritatis operibus non ſolum in Peregrinorum, & Convaleſcentium hujuſmodi maximam commoditatem, & conſolationem, verum etiam cum totius dictæ Urbis, & Orbis ampliſſima laude, & decore, magis, ac magis in dies ſe exercebant, & perpetuo exercere intendebant, nullaque ſtatuta, & ordinationes, deſuper condiderant, eorumdem Confratrum ſalubribus votis, & gratiis in coſpectu Dei, & Hominum pietatis operibus id expoſcentibus Apoſtolica auctoritate perpetuo approbaverat, & confirmaverat, eandemque Confraternitatem in Archiconfraternitatem ejuſdem Sanctiſſimæ Trinitatis, ita ut ab ea tamquam matrice aliæ, ſi quæ de novo erigerentur, Confraternitates dependerent, dicta auctoritate etiam perpetuo erexerat, & inſtituerat, ac Archiconfraternitatis titulo decoraverat, necnon ejuſdem Archiconfraternitatis Confratribus, ut privilegia, & Indulgentias ſibi pro tempore conceſſa, Confraternitatibus erigendis hujuſmodi comunicare poſſent, indulſerat, ac tam in approbatione, & confirmatione Confraternitatis hujuſmodi, illiuſque in Archiconfraternitatem erectione, & inſtitutione prædictis, quam etiam poſtea, ac alias ſub certis modo, & forma limitatas, & modificatas, & tam perpetuas, quam ad tempus Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, ac relaxationes, aliaque facultates, gratias, & privilegia, ſeu indulta eadem auctoritate conceſſerat, & relaxaverat: piæ mem. Pius Papa V. etiam Prædeceſſor noſter omnes, & ſingulas indulgentias, & facultates eaſdem, necnon quaſcumque alias Indulgentias, ac privilegia quibuſvis Confraternitatibus, & aliis perſonis, ſive locis communicandi in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſas revocavit, prout in diverſis, tam Pii IV. ſub plumbo, & in forma brevis, quam Pii V. prædictorum hujuſmodi reſpective confectis literis plenius dicitur contineri.

§.2. Cum autem ſicut eadem petitio ſubiungebat, nonnulla ex Indulgentiis, ac privilegiis per dictum Pium IV. Prædeceſſorem ipſis Confratribus conceſſa clauſulas illas, & alias Indulgentias, necnon communicandi facultatem contineant, ac propterea literæ Pii IV. Prædeceſſoris hujuſmodi, & in eis contenta Indulgentiæ, conceſſiones, gratiæ, & indulta hujuſmodi a dictis Confratribus, & aliquibus aliis in dubium revocari poſſent, pro parte earumdem Confratrum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmatio Privilegiorũ d. Archiconfraternitatis.

§.3. Nos igitur, qui ſingulorum Chriſtifidelium devotionem, & pietatis opera, noſtris potiſſimum temporibus propagari, ſinceris exoptamus affectibus, ac ea, quæ propterea facta fuiſſe dicuntur, ut firma, & illibata perſiſtant, Apoſtolico munimine roboramus, ſingulos Confratres prædictos a quibuſvis Excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon literarum prædictarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati inſtitutionem, ordinationes, & ſtatuta, illorumque approbationem, & confirmationem dictæ Confraternitatis in Archiconfraternitatem erectionem, inſtitutionem prædictas Apoſtolica auctoritate prædicta, etiam perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque omnibus perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus.

Conceſſio Indulgentiarum

§.4. Et inſuper ut ipſius Archiconfraternitatis, & aliarum illi pro tempore aggregatarum, & aggregandarum Confraternitatum Confratres nunc, & pro tempore exiſtentes in tam pio, & laudabili inſtituto, ut alacrius perſiſtant, quo majoribus Cæleſtis gratiæ donis pro Animarum ſuarum ſalute conſpexerint ſe refectos, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui de gremio dictæ Archiconfraternitatis, & ſeu aliarum Confraternitatum illi aggregatarum, & in futurum aggregandarum hujuſmodi ubivis locorum conſiſtentium pro tempore eſſe deſideraverint, in ipſa eorum in Confratres Archiconfraternitatis, & Confraternitatum prædictarum receptione, & deſcriptione, plenariam, necnon illis, etiam utriuſque ſexus pro tempore exiſtentibus, qui corde contriti, ac vere pœnitentes, & confeſſi in mortis articulo nomen Jeſus devote invocaverint, aut aliquod pœnitentiæ ſignum fecerint, etiam plenariam, ac tam eiſdem Confratribus, quam omnibus, & ſingulis aliis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, etiam vere pœnitentibus, & confeſſis, qui ſingulis Nativitatis, Annunciationis, Viſitationis, Purificationis, & Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis Feſtivitatibus, ac die Dominica Feſti ejuſdem Sanctiſſimæ Trinitatis, annuatim Archiconfraternitatis, ſeu Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum prædictarum Eccleſias, ſeu Cappellas, vel Oratoria devote viſitaverint, & inibi ad Deum preces, prout unicuique ſuggeret devotio, effuderint, in die Dominico Feſti Sanctiſſimæ Trinitatis unam ſimiliter plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem perpetuo duraturam, in reliquis vero Nativitatis, Annunciationis, Viſitationis, Purificationis, & Aſſumptionis Feſtivitatibus hujuſmodi ſeptem annos, & totidem quadragenas, ac ipſis Confratribus, qui ultima Dominica cujuslibet menſis totius anni, vel ipſam Dominicam immediate ſequentem Lunæ, ſive Martis, aut aliis diebus,

bus, orationi quadraginta horarum nuncupatæ per dictos Confratres pro tempore in eorum Ecclesiis, seu Cappellis, vel Oratoriis faciendæ, & continuandæ intervenerint, dummodo saltem per dimidiam horam in ea pro Reipublicæ Christianæ conservatione, & augmento, ac Principum Christianorum mutua, & Universali pace, necnon Nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, ac Romanæ Ecclesiæ, & illius Pastorum felici, & prospero statu pias ad Christum preces effundendo continuaverint, quoties id fecerint, annum unum, eis quoque etiam vere pœnitentibus, & confessis, qui Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum singulo mense susceperint, septem annos, & totidem quadragenas, ac insuper illis Confratribus, qui Confratrum, & aliorum in eorum Ecclesiis, seu Cappellis, aut Oratoriis sepelliendorum Cadavera ad sepulturam associaverint, unum annum, & tam ipsis, quam ipsis Christifidelibus dictarum Archiconfraternitatis, & Confraternitatum, tantum similiter vere pœnitentibus, & confessis, qui qualibet die Veneris totius Quadragesimæ, Ecclesias, seu Cappellas, vel Oratoria Archiconfraternitatis, seu Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum hujusmodi devote visitaverint, & inibi, prout unicuique suggeret devotio, ad Deum preces effuderint, quoties id fecerint, septem annos, & totidem quadragenas, necnon Confratribus tam Archiconfraternitatis, quam Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum hujusmodi, qui Peregrinorum ad dictam Urbem, & Civitates, ac loca, ubi Confraternitates aggregatæ, & aggregandæ reperiuntur, ac ad Hospitalia pro ipsis Peregrinis recipiendis destinata, ad ibi hospitandum confluentium, & divertentium pedes laverint, & in mensa iisdem Peregrinis caritative ministraverint, & inservierint, centum dies, illis etiam Confratribus dictæ Archiconfraternitatis, qui eosdem Peregrinos ad Ecclesias Urbis hujusmodi pro inibi Indulgentiis consequendis associaverint, duos annos de iniunctis sibi pœnitentiis, auctoritate præfata tenore præsentium, misericorditer in Domino concedimus, elargimur, & relaxamus.

Facultas eligendi quemcumque Confessarium, qui possit eos absolvere a nonnullis criminibus, & vota commutare

§.5. Et insuper, ut ipsi Confratres, & alii Christifideles Indulgentiarum, remissionum, & relaxationum prædictarum Deo propitio facilius efficiantur participes, illis, & eorum cuilibet, ut temporibus, & diebus supradictis quoscumque sæculares, vel quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium Regulares Presbyteros idoneos ab Ordinariis locorum approbatos in suos possint eligere Confessores, qui eorum Confessionibus diligenter auditis, eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, Sedi Apostolicæ reservatis, exceptis contentis in literis in die Cœnæ Domini legi consuetis, toties quoties, & etiam a criminibus in eisdem literis contentis, semel in vita tantum, & in mortis articulo eadem auctoritate absolvere, ac pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere, necnon vota quæcumque Hierosolymitani, visitationis liminum eorumdem Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, ac Sancti Jacobi in Compostella, necnon Castitatis, & Religionis Votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutare.

§.6. Ac postremo eisdem Confratribus ut alia quæcumque Ordinationes, & Statuta felix Regimen, & prosperum statum, ac gubernationem, illorumque Archiconfraternitatis, & Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum prædictarum, rerumque Spiritualium, & Temporalium, quomodolibet concernentia condere, & facere, & tam illa quam alia quæcumque licita, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini non contraria, quoties eis videbitur, immutare, alterare, limitare, corrigere, declarare, modificare, & in melius reformare libere, & licite valeant, licentiam concedimus, & impartimur.

Clausulæ.

§.7. Districtius inibentes omnibus, & singulis, etiam quibusvis Commissariis Sancti Spiritus in Saxia, & Sancti Joannis Lateranen., etiam S. Rochi de Urbe prædicta, necnon Sancti Bernardi Montis Sionis, & Sanctæ Mariæ de Populo nuncupatæ incurabilium Neapolitan., ac Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis Cayetan., aliorumque Hospitalium, & piorum locorum, necnon quibusvis aliis personis cujuscumque gradus, & præeminentiæ fuerint, ne publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quovis quæsito colore, vel ingenio dilectos filios modernos, & pro tempore existentes Primicerium, & Custodes, tam Archiconfraternitatis, quam Confraternitatum aggregatarum, & aggregandarum prædictarum, vel ab eis, etiam pro tempore deputatos molestare, perturbare, inquietare, vel impedire, in toto, vel in parte, ullo modo audeant, vel præsumant. Ac decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, contrariis quibuscumque. Quo circa venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, necnon dilectis filiis eorum in spiritualibus Vicariis, & officialibus, ac Abbatibus, Prioribus, Capitulis, Conventibus, Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, & eorum Vicariis, ac quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum Generalibus, Provincialibus, & aliis superioribus ac Prædicatoribus, aliisque ad quos spectat, & spectare poterit quomodolibet in futurum, tam exemptis, quam non exemptis ubilibet existentibus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet quoties pro parte Primicerii, & Custodum, aut ab eis deputatorum prædictorum cum debitis reverentia, & honore

nore

nore fuerint requisiti, præsentes literas, ac earum transumpta servata forma dicti Concilii recipiant, & admittant, ac ab eis recipi, & admitti faciant.

Exceptio pro consecutione Indulgentiarũ §.9. Volumus autem quod si Ecclesiis, seu Capellis, vel Oratoriis prædictis, aut alias ut præfertur, aliqua alia indulgentia perpetuo, vel ad tempus non dum elapsum duratura per Nos concessa fuerint, præsentes literæ, quoad indulgentiam per præsentes respective concessam hujusmodi nullius sint roboris, vel momenti.

Fides transũptorum. §.10. Et quia difficile foret, easdem præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & dicta auctoritate similiter decernimus, quod hujusmodi præsentium transumptis, etiam impressis manu Notarii dictæ Archiconfraternitatis subscriptis, ac sigillo ejusdem Archiconfraternitatis munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, concessionis, elargitionis, relaxationis, impartitionis, inhibitionis, mandati, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei auso temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit &c.

Dat. die 27. Martii 1576. An.IV. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo sexto, sexto Kal. Aprilis, Pontificatus nostri anno IV.

CLXXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Confirmatio erectionis Confraternitatis Nationis Bononien. in Urbe instituta cum facultate quot annis liberandi unum Carceratum &c.

GREGORIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, quam supremi Patris filius Jesus Christus, pietatis auctor instituit, regimini meritis licet imparibus præsidentes pia, & salubria Fidelium omnium, præsertim Nationis Bononien. patriæ nostræ originariæ sincere Nobis debita vota, ex quibus divini Cultus præcipue in Urbe augmentum, & animarum salus provenire sperantur, paterno prosequentes affectu, his, quæ propterea provide facta fuisse dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata persistant, libenter cum a Nobis petitur, Apostolicæ confirmationis robur adiicimus, ut juxta ipsius Romanæ Ecclesiæ præeminentiam, & creditam Nobis ex alto cœlestis thesauri dispensationem fideles ipsos, quorum merita pro demeritis penitus sunt imparia, novis honorum titulis, ac spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus ad pia, & meritoria opera exercenda libenter invitamus, ut denique per eorumdem operum exercitium macula suorum abolita delictorum ad æternæ beatitudinis sine fine mansionem feliciter pervenire mereantur.

Facti series. §.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis dictæ Nationis Bononien. in prædicta Urbe pie institutæ exhibita nuper petitio continebat, quod cum de proxime præterito anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, quod sacrum Jubilæum per Nos indictum in eadem Urbe celebravimus, quamplurimi Christifideles ejusdem Nationis pia devotione ducti ad Dei laudem, & obsequium, ac honorem, animarumque suarum salutem, convenientes in unum, & de cultu divino ampliando salubriter cogitantes, Deique servitio ferventius sese mancipare cupientes unam utriusque sexus Christifidelium Confraternitatem Nationis hujusmodi in Ecclesia Sancti Joannis Calybitæ nuncupati in Insula dictæ Urbis, ad id per eos acquisita cum saccis albis signum Crucis in cucula a parte anteriori habentibus erigendam, & instituendam duxerint, ac pro illius statu, & directione, ac gubernio, & regimine diversa statuta, ordinationes, & constitutiones condiderint, cupiantque ipsi Confratres, ut prædicti Christifideles ad prædicta magis incitentur, & eorum devotio magis accrescat, quo exinde majora spiritualia dona adipisci posse cognoverint, Confraternitatem, & Ecclesiam prædictas aliquibus muneribus, & gratiis spiritualibus, & temporalibus decorari, quare iidem Confratres, Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut eis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio & denominatio Confraternitatis. §.2. Nos igitur pium, & laudabile propositum hujusmodi plurimum in Domino commendantes, ac ipsius Confraternitatis stabilimento, & decori, ac ampliationi, ac prospero successui paterno affectu consulere volentes, ipsosque Confratres, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati, ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine Confraternitatem prædictam, quam pridem die videlicet vigesima quarta mensis Septembris anni præteriti sub invocatione S. Joannis Apostoli, & Evangelistæ ad Dei laudem, & ejusdem Sancti honorem vivæ vocis nostræ oraculo denominavimus, sub eadem invocatione de novo denominamus, & perpetuo denominari volumus, ac Erectionem, & Institutionem Confraternitatis in Ecclesia Sancti Joannis Calybitæ hujusmodi ut præfertur, factas auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque plenarie, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, nec non Ecclesiam ipsam Confraternitati, & Confratribus

tribus prædictis perpetuo concedimus, & assignamus.

Privilegia Confraternitati concessa.

§.3. Et nihilominus Confratribus Confraternitatis hujusmodi, nunc, & pro tempore existentibus deinceps, & quandocumque, ac pro ut eis videbitur, pro felicis Confraternitatis hujusmodi regimine, & gubernio, ac statu, & administratione quæcumque alia statuta, & ordinationes eis benevisa, sacris tamen Canonibus, & Concilio Tridentino non contraria, ac alias licita, & honesta, & a dilecto filio prædictæ Urbis Vicario approbanda condendi, & tam illa, quam etiam alia, tam per eos hactenus, ut præfertur, facta pro temporum, personarum, & locorum qualitatibus mutandi, alterandi, corrigendi, emendandi, interpretandi, & in melius reformandi, illisque addendi, minuendi, ac etiam alia illorum loco de novo faciendi toties, quoties, ac prout, & quandocumque eis videbitur, nec non in festo ejusdem Sancti Joannis ante Portam Latinam die sexta mensis Maii celebrari solito, unum in Urbe Carceratum dictæ Nationis Bononien., si pro tempore reperiatur, quem maluerint, ex quocumque crimine damnatum, citra tamen hæresis, falsæ monetæ, falsificationis literarum, & supplicationum, ac commissionum, & aliarum gratiarum Apostolicarum, nec non læsæ majestatis, & assassinii, ac propinati veneni, ac etiam incendii Ecclesiarum, aut aliorum locorum Piorum, crimina, etiamsi ultimo supplicio plectendus veniret, qui tamen ab hæredibus offensi pacem, seu veniam habuerit, ad eorundem Confratrum electionem quotannis a Carceribus educendi, & eductum liberandi, auctoritate, & tenore prædictis plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur. Mandantes nunc, & pro tempore existentibus dictæ Urbis Gubernatori, & Senatori, ac causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & eorum Loca tenentibus, nec non Conservatoribus, ceterisque justitiæ ministris, administratoribus, & officialibus, ut ad omnem requisitionem, & simplicem petitionem, & instantiam Confratrum prædictorum unum Carceratum per eos, ut præfertur, eligendum eidem Confraternitati in dicto festo relaxent, ac realiter, & cum effectu relaxari faciant.

§.4. Ulterius Confraternitati, illiusque Confratribus, nunc, & pro tempore existentibus prædictis in perpetuum ut omnia, & singula prædicta quibuscumque aliis Confraternitatibus ejusdem Nationis Bononien. sub eadem invocatione Sancti Joannis Apostoli, & Evangelistæ extra dictam Urbem, tam in Bononien., quam quibuscumque aliis Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, Villis, & Locis Nobis, & Romanæ Ecclesiæ prædictæ, mediate, vel immediate subjectis, vel non subjectis, tam in Italia, quam extra illam, & in quibuscumque regionibus, ac mundi partibus pro tempore erectis, illarumque Confratribus, & Consororibus, ac Ecclesiis, Altaribus, seu Cappellis, & personis communicare licite possint, eadem auctoritate Apostolica perpetuo concedimus pariter, & indulgemus, & instituimus, ac facimus, constituimus, & deputamus.

Concessio Indulgentiarum.

§.5. Præterea omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus prædictæ Nationis Bononien., qui ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus dictam Archiconfraternitatem solito illius Sacco induti pro tempore ingredientur, die primi illorum ingressus hujusmodi pœnitentibus, & confessis, ac vere contritis, nec non tam illis, quam omnibus, & singulis aliis utriusque sexus Confratribus Archiconfraternitatis hujusmodi præsentibus, & futuris pro tempore decedentibus in mortis articulo, si vere pœnitentes, & contriti fuerint, ut præfertur, ac universis, & singulis aliis utriusque sexus Christifidelibus, similiter vere pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesiam Sancti Joannis Calybitæ prædictam in ejusdem Sancti Joannis Apostoli, & Evangelistæ vigesima septima Decembris plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur; illis vero, qui eamdem Ecclesiam in Sancti Joannis ante Portam Latinam prædictam, nec non dicti Sancti Joannis Calybitæ, & Sanctorum Marci, ac Martæ, nec non Audifacis, & Abachuc, quorum Corpora in ipsa Ecclesia Sancti Joannis Calybitæ requiescunt, decima nona Januarii mensium diebus celebrari solitis festivitatibus a primis Vesperis usque ad occasum solis cujuslibet die festivitatum earumdem inclusive devote visitaverint annuatim, & pias inibi ad Deum preces pro prædictæ S. R. E. conservatione, & hæresum extirpatione, ac mutua inter Christianos Principes servanda pace, & alias, pro ut unicuique suggeret devotio, effuderint, pro qualibet ultimo dictarum festivitatum, qua id pro tempore egerint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus.

Clausulæ.

§.6. Præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Volumus autem, quod si Archiconfraternitatem prædictam ingredientibus, & seu Confratribus dictam Ecclesiam Sancti Joannis Calybitæ visitantibus prædictis aliqua alia indulgentia, in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per Nos concessa fuerit, eędem præsentes literæ nullius sint roboris, vel momenti.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, denominationis, approbationis, confirmationis, adjectionis, suspensionis, assignationis, concessorum impartitionis, mandati, indulti, erectionis, creationis, facti, institutionis, constitutionis, deputationis, elargitionis, relaxationis, & voluntatis infringere. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 1. Aprilis 1576. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo sexto, Kalendis Aprilis, Pontificatus nostri Anno IV.

CLXXXV.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Communicatio, & extensio Indulgentiarum, & Privilegiorum concessorum Hospitali Joannis de Dios Granaten., ad quæcumque alia Hospitalia quibusvis in locis ad instar dicti Hospitalis instituenda.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN super eminenti Sedis Apostolicæ specula disponente Domino constituti ea, quæ pro Hospitalium, aliorumque piorum locorum felici statu, ac personarum ibidem fallaciis hujus mundi repudiatis illecebris sub suavi religionis jugo virtutum Domino famulantium, ac pietatis, & charitatis operibus vacantium animarum saluti provide concessa fuisse dicuntur, libenter cum a Nobis petitur, ad alia ejusdem instituti Hospitalia, & personas, favorabiliter extendimus, ac alias super his providemus, pro ut locorum, & personarum qualitate pensata, id conspicimus in Domino salubriter expedire.

Facti series.

§.1. Dudum siquidem per fel. record. Pium Papam V. Prædecessorem nostrum accepto, quod alias quondam Joannes de Dios, dum in humanis ageret, devotione ductus inter alia multa bona opera, quæ exercuerat, ex eleemosynis, quæ a Christifidelibus, sibi elargiebantur, non multo ante ejus obitum in Civitate Granaten. unum Hospitale insigne Joannes de Dios della Pot nuncupat. de loci Ordinarii licentia instituerat, & post ejus obitum dictum Hospitale prope, & extra muros ejusdem Civitatis canonice translatum fuerat, & in præfati Hospitalis regimine, ac administratione aliis successerant, qui ejusdem Joannis exemplo, & simili devotione moti ipsius Hospitalis, & pauperum in eo degentium gubernio, manutentioni, & substentationi assidue incumbebant, ac in illo aderant ducenti, & quinquaginta pauperes, vel circa, omni infirmitatum genere laborantes, neque in ea Civitate, nec etiam in toto Regno Granaten. aliquis similis reperiebatur locus, in quo charitatis opera ita abunde exercentur, cum in eo annis singulis summa decem millium ducatorum, vel circa exponeretur, ex eleemosynis quoque, quæ per dilectos filios Confratres ipsius Hospitalis colligebantur, & a Christifidelibus ibidem erogabantur.

§.2. Et tunc proxime lapsis temporibus in Bello Granaten. prædicti Confratres multa bona opera erga christianos milites exercuerant, lectos, medicinas, & alia necessaria illis subministrando, infirmos, & vulneratos medicorum curæ supponendo, eosque bene tractando, ac semper magna charitate Christianorum exercitus sequendo, necnon infirmis, & vulneratis necessaria pro viribus ministrando, & ex singulari zelo servitii Dei omnem curam in prædicti Hospitalis pauperibus curandis absque aliqua mercede impendebant, idem Prædecessor, Motu proprio, non ad Confratrum ipsorum, seu aliarum personarum dicti Hospitalis pro eis dicto Prædecessori oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera ejus liberalitate per suas literas omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, tam extraneis, quam indigenis, ac tam pauperibus, quam divitibus in eodem Hospitali pro tempore pro sui cura existentibus, de se curari facientibus, qui die sexta Idus Augusti, vel etiam tempore publicationis dictarum literarum dictum Hospitale essent ingressi, infra tempus a dictis Confratribus post publicationem earumdem literarum statuendum; qui vero deinceps ingrederentur, in principio illorum ingressus hujusmodi, & similiter Confratribus, administratoribus, servitoribus, & aliis personis dicti Hospitalis, qui pro tempore infirmarentur, etiam in principio infirmitatis, seu durante infirmitate hujusmodi, etiam quod ipsi, & alii omnes supradicti non essent in mortis articulo constituti, quod de cetero perpetuis futuris temporibus tam dicti Hospitalis, quam quemcumque alium presbyterum, tam sæcularem, quam cujusvis Ordinis regularem a loci Ordinario approbatum in eorum possent eligere Confessorem, qui eorum confessionibus diligenter auditis, eos, & eorum quemlibet, qui pœnitentes existerent, a quibuscumque delictis, & criminibus quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam prædictæ Sedi reservatis, necnon in literis die Cœnæ Domini legi solitis contentis, exceptis, tamen casibus Hæresis, schismatis, conspirationis in Romanum Pontificem, aut Statum Romanæ Ecclesiæ, falsificationis literarum, aut supplicationum, vel commissionum Apostolicarum, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ac injectionis manuum violentarum in Episcopos, aut Prælatos, vel superiores ecclesiasticos absolvere, eisque pro præmissis pœnitentiam salutarem injungere auctoritate Apostolica posset, & valeret, indulsit.

§.3. Utque Hospitale hujusmodi, & illius Ecclesia congruis frequentaretur honoribus, ac in debita reverentia haberetur, necnon Christifidelium animarum saluti fructuosius consuleretur, ipsique Christifideles eo libentius ad Hospitale, & Ecclesiam hujusmodi, devotionis causa visitandum confluerent, quo ex inde Cœlestis gratiæ dono uberius conspicerent se refectos, Motu simili omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui pro tempore dictam Ecclesiam visitarent, & in ea preces, tam pro se, quam per modum suffragii pro defunctis Deo effunderent, quoties id egissent, quandocumque, etiam in quibuscumque

que

que diebus in perpetuum, toties centum dies & in diebus festivis ducentos dies de iniunctis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in Domino misericorditer relaxavit. Quam relaxationem, etiam suffragari voluit iis, qui aliquam servitutem in prædicto Hospitali infirmis facerent, aut illos visitarent, qualibet vice qua id, seu ea, vel eorum quolibet pro tempore agerent.

§.4. Necnon omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesiam prædictam, vel ejus Capellam in duabus diversis festivitatibus in anno per dictos Confratres eorum arbitrio pro tempore eligendis a primis vesperis usque ad occasum solis cujuslibet diei festivitatum earumdem inclusive devote visitarent annuatim, durante quinquennio tunc proximo venturo, & ibi pro pace inter Principes Christianos servanda, vel alias prout unicuiq. suggereret devotio, similiter ad Deum preces funderent, quoties id agerent, toties pro qualibet dictarum festivitatum septem annos, & totidem quadragenas veræ indulgentiæ de pœnitentiis prædictis relaxavit, & si pro defunctis visitarent, relaxationem hujusmodi, etiam eisdem defunctis per modum suffragii opitulari voluit.

§.5. Ac insuper motu pari ejusdem Hospitalis administratoribus, Rectoribus, Gubernatoribus, confratribus, & ministris, ac servitoribus, & familiaribus utriusque sexus tunc, & pro tempore existentibus in perpetuum, qui vere pœnitentes, & confessi in eodem Hospitali, sive etiam in eorum Domibus propriis, vel extra ubilibet. Pauperibus vero, & infirmis qui in dicto Hospitali pro tempore decederent, ac ipsius Hospitalis Benefactoribus, necnon etiam Confratribus Confraternitatis sub invocatione Sancti Spiritus in Ecclesia dicti Hospitalis canonice institutæ, sive in ipso Hospitali, sive extra pro tempore decedentibus in eorum, & cujuslibet eorum mortis articulo plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem in Domino concessit, utque illam eo purius consequi possent, similiter omnibus supradictis, ut tam dicti Hospitalis Rectorem, quam quemcumque alium presbyterum idoneum etiam ab eodem Ordinario approbatum in eorum possent eligere Confessorem, qui eos, & eorum quemlibet a quibusvis delictis, & criminibus, etiam Sedi prædictæ reservatis, ac etiam in literis die Cœnæ hujusmodi legi solitis contentis, casibus supradictis exceptis, absolvere valeret.

§.6. Necnon tam infirmis, & aliis pauperibus, quam Administratoribus, Rectoribus, Gubernatoribus, Confratribus, Ministris, Servitoribus, & Familiaribus, & aliis personis ejusdem Hospitalis tunc, & pro tempore existentibus peccata sua presbyteris dicti Hospitalis confiten., & ab eisdem Eucharistiæ, & extremæ Unctionis omniaque, & singula alia Ecclesiastica Sacramenta recipiendi, necnon Missas, & alia Divina Officia, ac omnes Horas Canonicas nocturnas pariter, & diurnas in Hospitali, illiusque Ecclesia, & Capella prædictis, tam alta, quam submissa voce per Capellanos ejusdem Hospitalis, & alios presbyteros, & clericos illuc confluentes, & intervenientes palam, & publice celebrari, ac etiam tam pro illis, quam pro aliis occurrentiis campanas pulsari, necnon etiam tempore interdicti, etiam dicta Apostolica auctoritate appositi, ac etiam cujuscumque cessationis a divinis, tam administratorum, Rectorum, Gubernatorum, Confratrum, Ministrorum, Servitorum, & Familiarium, quam infirmorum, & aliorum pauperum, aliarumque personarum dicti Hospitalis pro tempore decedentium Cadavera in loco Sacro cum pompa moderata juxta personarum qualitatem ecclesiasticæ sepulturæ tradi, & in Altaribus Hospitalis, illiusque Ecclesia, & Capella hujusmodi Missas, & alia Divina Officia, clausis tamen januis, in supradictarum personarum præsentia per quoscumque presbyteros celebrari faciendi, necnon illa audiendi, similiter facultatem concessit.

§.7. Iis quoque, qui sive pro Defunctorum suffragio, sive alias ex devotionis fervore annis singulis prima Dominica quadragesimæ, ac Beati Joannis Baptistæ, ac Domini nostri Jesu Christi Nativitatum festivitatibus Hospitale prædictum visitarent, quoties facerent, toties centum dies, qui vero dicto Hospitali, & illius pauperibus pro sua devotione absque aliqua mercede pro tempore deservirent, quotiescumque Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumerent, toties centum dies, ac insuper omnibus, & singulis utriusque sexus personis, quæ dictum Hospitale cum aliquo panno laneo veteri pro infirmis curandis adiuvarent, pro qualibet vice centum dies, & in diebus festivis ducentos dies similiter de pœnitentiis prædictis relaxavit.

§.8. Ac præterea dictum Hospitale, & ejus personas, seu agentes a Parochiali infra cujus limites dictum Hospitale consistebat, & aliarum quarumvis Ecclesiarum, illarumque Rectorum, & in eis Beneficiatorum jurisdictione, & superioritate ratione perceptionis eleemosynarum, oblationum, legatorum, & relictorum piorum, ac aliorum jurium, & obventionum quorumcumque, quæ eidem Hospitali, Ecclesiæque ipsius ex quorumcumque Christifidelium largitione, tam in omnium Sanctorum, & Commemorationis Defunctorum, quam aliis quibuscumque festivitatibus, & diebus provenirent, attento, quod dictum Hospitale Rectorem proprium habebat, Ecclesiastica Sacramenta omnibus in eo existentibus ministrantem, ita quod Parochialis, seu aliarum ecclesiarum prædictarum Rectores, vel beneficiati nihil in dicto Hospitali agere tenerentur, etiam Motu simili perpetuo penitus exemit, & totaliter liberavit, ac dicti Hospitalis administratores ad aliquam eleemosynarum, & relictorum aliorumque prædictorum solutionem cuique faciendam minime teneri, nec cogi posse, sed eleemo-

mosynas, & relicta, aliaque præmissa in substentationem, & subventionem pauperum dicti Hospitalis converti debere decrevit, inhibitione, & irritanti, ac etiam aliis decretis desuper appositis, prout in dictis literis plenius continetur.

Causa præsentis Constitutionis edendæ.

§.9. Cum autem sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filii majoris Confratris dicti Hospitalis petitio continebat, ad dicti Hospitalis instar unum in Hispalen., & aliud in Corduen. Civitatibus, aliudque in de Madrid, ac aliud in de Lucena Oppidis Toletan., & Corduven. Diœces., ac plura alia in diversis Indiarum maris Œceani Provinciis similia Hospitalia, hactenus Deo auxiliante a diversis Christifidelibus de bonis a Deo collatis pro similibus Christifidelibus infirmis, & pauperibus recipiendis, alendis, & curandis ab eisdem Confratribus, qui ex Sedis Apostolicæ auctoritate, sub Regula Sancti Augustini Ordinem ejusdem S. Augustini expresse profitendo emittere solent, militare noscuntur non sine maximo & continuo charitatis exercitio Christifidelium pauperum languentium auxilio, & refrigerio, regi, & gubernari solito canonice instituta fuerint, ac etiam in dies Deo permittente, & Christifidelium charitate crescente in futurum in diversis Orbis Christiani regionibus ędificari sperentur, pro parte ejusdem majoris Confratris Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus prædictis Hospitalibus, hactenus, ut præmittitur, instar primo dicti Hospitalis institutis, & in futurum ubilibet instituendis omnia, & singula privilegia, facultates, indulta, exemptiones, libertates, immunitates, indulgentias, & peccatorum remissiones, relaxationes, & alias quascumque gratias, tam spirituales, quam temporales primo dicto Hospitali, ut præmittitur, concessa communicare, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Extensio prædictorum Privilegiorum ad alia ejusdem Ordinis Hospitalia.

§.10. Nos igitur qui pietatis, & charitatis opera latius ubique propagari, sincero desideramus affectu, prædictum majorem Confratrem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati omnibus, & singulis Hospitalibus prædictis, tam in Hispaniarum Regnis, quam in Indiis maris Oceani hujusmodi, & totius Christiani Orbis Civitatibus, Oppidis, & locis in posterum ad instar primo dicti Hospitalis canonice instituendis omnia, & singula privilegia, facultates, indulta, & gratias, tam spirituales, quam temporales primo dicto Hospitali, ut præfertur, concessa, ita quod illis omnibus, & singulis Hospitalia hujusmodi, illorumque majores, & alii Confratres, ac infirmi, & aliæ personæ illis inservientes, eaque, & eorum Ecclesias visitantes, ac in eis ab humanis decedentes, eorumque sepulturas ibidem eligentes uti, frui, potiri, & gaudere libere, ac licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde, ac si eis specialiter, & expresse concessa fuissent, Apostolica auctoritate tenore præsentium communicamus, ac ad illa extendimus, & ampliamus.

Derogatio contrariorum.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac primo dicti Hospitalis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon omnibus illis, quæ dictus Prædecessor in ipsis literis voluit non obstare. ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.12. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad omnia, & singula quæque Hospitalia, aliaque loca supradicta, dum opus erit, defer.. volumus etiam, & Apostolica auctoritate prædicta decernimus, quod earumdem præsentium transumptis, seu copiis impressis, & manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo &c.

§.13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, communicationis, extensionis &c.

Dat. die 28. Aprilis 1576. An. IV.

Datum Tusculi, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo sexto, quarto Kal. Maii, Pont. nostri Anno IV.

CLXXXVI.

Institutio Congregationis Clericorum Sæcularium de Oratorio nuncupatæ, in Ecclesia S. Mariæ de Vallicella de Urbe.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Proœmium.

COpiosus in misericordia Dominus, & in cunctis gloriosus operibus, a quo omnia dona defluunt, ad hoc Nobis licet immeritis suæ Sponsæ universalis Ecclesiæ regimen committere, & nostræ debilitati jugum Apostolicæ servitutis imponere voluit, ut inter alias multiplices curas, operarios, quos ipse Dominus in messem suam, multitudinem utique magnam populorum ad fructum divinæ gratiæ dispositam, ne pereat, quotidie pro sua misericordia dignatur emittere, conducere non differamus, eosque ad suscipiendam ipsius Domini misericordiam in medio templi sui, ejusque vias Christifidelibus demonstrandum, eorumque corda divinorum sermonum declaratione illuminandum, novas etiam interdum piorum virorum Congregationes propterea constituendo nostræ solicitudinis ope, Apostolicisque favoribus propensius excitemus.

Philippus Nerius supplicat Papæ pro erectione Congregat. Clericorum sæcularium de Oratorio nuncupanda in Urbe.

§.1. Dudum siquidem omnia beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura apud Sedem Apostolicam tunc vacantia, & in antea vacatura, dispositioni nostræ reservavimus. Decernentes ex tunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis aucto-

ctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Cum itaque postmodum Parochialis Ecclesia B. Mariæ Vallicellæ nuncupatæ, Regionis Pontis seu Parionis de Urbe, per liberam resignationem dilecti Filii Antonini de Aduto, nuper ipsius Ecclesiæ Rectoris, de illa quam tunc obtinebat in manibus nostris sponte factam, & per Nos admissam, apud Sedem eamdem vacaverit, & vacet ad præsens, nullusque de illa præter Nos hac vice disponere potuerit, sive possit, reservatione, & decreto obsistentibus supradictis. Et sicut dilectus Filius Philippus Nerius Presbyter Florentinus, ac Præpositus nonnullorum Presbyterorum, & Clericorum præfatorum nominibus Nobis nuper exposuit, hi in ipsa Ecclesia introduci cupiant, ac ita illis gratia assistente divina circa Missarum, & aliorum divinorum Officiorum in eadem Ecclesia celebrationem, & verbi Dei populo inibi interessenti prædicationem, aliaque salubria monita ad salutem animarum Christifidelium procurandam, & quamplurima pietatis opera exercenda intendere sperent, ut ex eorumdem Presbyterorum, & Clericorum laudabili vita, & doctrina dilecti Filii ipsius Ecclesiæ Parochiani non parvam consolationem spiritualem suscepturi sint, si in eadem Ecclesia una Congregatio Presbyterorum, & Clericorum de Oratorio nuncupanda, perpetuo erigeretur, & institueretur, ipsaque Ecclesia cum onere curæ animarum illius Parochianorum præfatorum eidem Congregationi concederetur, ex hoc profecto divinus cultus, ac Ministrorum Ecclesiasticorum numerus, in ea ad Dei laudem, & eorumdem Christifidelium animarum salutem maximum susciperet incrementum. Quare dictus Philippus asserens dictæ Ecclesiæ, & illi forsan annexorum, fructus, redditus, & proventus, super quibus pensio annua quadraginta scutorum monetæ certæ Personæ Ecclesiasticæ illam annuatim percipienti, Apostolica auctoritate, ut dictus Philippus etiam asserit, reservata existit, centum, & triginta ducatorum auri de Camera secundum communem extimationem valorem annuum non excedere, eisdem nominibus Nobis humiliter supplicavit, quatenus præmissis annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui illam erigit.

§.2. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, quique divini cultus augmentum, & Christifidelium animarum salutem sinceris desideramus affectibus, pium, & laudabile Philippi Præpositi, ac Presbyterorum, & Clericorum præfatorum desiderium summopere commendantes, ipsosque Philippum Præpositum, ac Presbyteros, & Clericos a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inlinati, in dicta Ecclesia unam Congregationem Presbyterorum, & Clericorum sæcularium de Oratorio nuncupandam, sine alicujus præjudicio, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Eique Parochialem in Urbe Ecclesiã S. Mariæ in Vallicella, cũ omnibus suis bonis, introitibus, & juribus concedit.

§.3. Illique sic erectæ, & institutæ Ecclesiam præfatam, sive præmisso, sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona, seu per similem resignationem dicti Antonini, vel cujusvis alterius de illa in Romana Curia, vel extra eam etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam, aut Constitutionem fel. record. Joannis Papæ XXII. Prædecessoris nostri, quæ incipit, Execrabilis, vel assecutionem alterius beneficii Ecclesiastici quavis auctoritate collati vacet, etiam si tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. statuta Concilii ad Sedem præfatam legitime devoluta, ipsaque Ecclesia dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo ejus dispositio ad Nos hac vice pertineat, cum onere curæ animarum illius Parochianorum præfatorum, aliisque omnibus, & singulis oneribus, & honoribus, ac annexis, necnon omnibus bonis, censibus, jurisdictionibus, fructibus, redditibus, & proventibus, aliisque juribus, & pertinentiis suis eidem Congregationi, auctoritate Apostolica, & tenore præfatis etiam perpetuo concedimus, & assignamus; ita quod liceat ipsi Congregationi illiusque Rectori, Presbyteris, Clericis, & Procuratoribus, seu Agentibus, vel deputatis per se, vel alium, seu alios, eorum, & dictæ Congregationis nomine, Ecclesiæ, & annexorum, ac bonorum, juriumque, & pertinentiarum præfatorum corporalem, & realem, & actualem possessionem propria auctoritate libere apprehendere, & etiam perpetuo retinere, curamque animarum eidem Ecclesiæ imminentem per seipsos Presbyteros seu, vel plures ex eis, sive per alium, vel alios Presbyteros, illis tamen prius a dilecto Filio Nostro, & Romani Pontificis pro tempore existentis in dicta Urbe, & ejus districtu Vicario in spiritualibus generali, seu Sede præfata approbatis, exercere, vel exerceri, eidemque Ecclesiæ in divinis deservire, seu deserviri facere, illiusque fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque percipere, exigere, & levare, ac in suos & Congregationis, ac Ecclesiæ præfatorum usum, & utilitatem convertere.

Facultatemque ordinationes pro salubri statu suo condendi, & immutãdi tribuit.

§.4. Necnon eidem Congregationi, illiusque Rectori, ac Presbyteris, & Clericis pro tempore existentibus, ut pro salubri statu, & directione Ecclesiæ, & Congregationis hujusmodi illiusque personarum quæcumque statuta, & ordinationes rationabilia, honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilio Tridentino non contraria edere, & edita reformare, limitare, & mutare, ac alia

alia de novo condere, prout, & quoties eis secundum rerum, & temporum qualitates videbitur expedire, quæ quidem statuta, & ordinationes postquam edita, reformata, limitata, & mutata, ac de novo condita fuerint, a Sede præfata approbari, & per singulares personas de gremio dictæ Congregationis existentes inviolabiliter observari debeant, libere, & licite possint, & valeant, auctoritate Apostolica, & tenore præfatis indulgemus, liberamque desuper facultatem concedimus, & elargimur.

Clausulas præservativas apponit.

§.5. Decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, etiam ex eo quod interesse prætendentes vocati non fuerint, notari, impugnari, aut in jus, vel controversiam vocari nullatenus posse, neque debere, minusque sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, annullationibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus a Sede præfata, etiam in favorem quorumvis quomodolibet emanatis, & emanandis nullatenus comprehendi posse, aut debere, necnon quoad concessionem, & assignationem prout est, & attentatum forsan est hactenus, ac tam quoad illas, quam omnia alia supradicta ex tunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.6. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchæ Alexandrin., ac Amerin. & Aquinaten. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Philippi Præpositi, ac Congregationis præfatorum, & singularum illius personarum, nunc, & pro tempore existentium, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, ac singulos, quos ipsæ literæ concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque contra præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari. Contradictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendo.

Contraria omnia removet.

§.7. Non obstantibus priori voluntate nostra præfata, ac Lateranen. Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri, & aliis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Venerabili Fratri nostro Alexandro Episcopo Tusculan. Cardinali Farnesio nuncupato, ad quem ratione Ecclesiæ S. Laurentii in Damaso, etiam de Urbe, aut alias dictæ Ecclesiæ S. Mariæ Vallicellæ dum vacat, collatio, provisio, præsentatio, & omnimoda alia dispositio pertinet, ac dilectis filiis Populo Romano sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, alisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ac fratrum nostrorum consilio, etiam iteratis vicibus, etiam per recol. mem. Leonem Papam X. aliosque Romanos Pontifices similiter Prædecessores nostros, ac forsan etiam Nos, & Sedem præfatam concessis, approbatis, & innovatis, illis præsertim, quibus inter alia caveri dicitur expresse, quod de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis dictæ Urbis vacatione illorum pro tempore occurrente, aliis quam Civibus Romanis, & originariorum Civium Roman. filiis, & forsan alias certo modo qualificatis provideri, vel alias disponi non possit, & aliter de illis etiam per Sedem præfatam pro tempore factæ collationes, concessiones, uniones, & aliæ dispositiones nullius sint roboris, vel momenti; quodque eisdem privilegiis, & indultis nullatenus, aut non nisi modo, & forma in illis expressis derogari, aut derogatum censeri possit, & si illis aliter derogari contingat, derogationes hujusmodi nemini suffragentur. Quibus omnibus, & singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu alia quævis expressio habenda, aut aliqua etiam exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Quodque de gremio dictæ Congregationis diversæ personæ ex dicta Urbe oriundæ, vel alias juxta dicta statuta qualificatæ non existant; contrariis quibuscumque. Aut aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in ipsa Urbe speciales, vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint; etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque ad dictam Ecclesiam B. Mariæ volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem beneficiorum aliorum præjudicium generari. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, proviso, quod ipsa Ecclesia S. Mariæ debitis propterea non fraudetur obsequiis, & animarum cura in ea nullatenus negligatur, sed illius congrue supportentur onera consueta. Nulli ergo omnino, &c. Si quis autem, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingen- D. P. An. IV. 15. Julii.

gentesimo septuagesimo quinto, Idibus Julii, Pontificatus nostri Anno IV.

CLXXXVII.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Confirmantur Privilegia Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. PRo Apostolicæ servitutis onere, & Nobis commissa omnium Christi Populorum cura, magna cor nostrum exultat lætitia, cum in iis, quæ ad Dei fidem, & gloriam propagandam instituta, & directa sunt, susceptum consilium re ipsa comprobatur & largiente Domino optatum cernitur incrementum. Quod nuper usu venisse compertum est de Militiis Sanctorum Mauritii, & Lazari sub Regula Sancti Augustini pridem a Nobis, postquam alteram instituerამus, suadente necessitate coniunctis, ex quibus ut tam egregium de se virtutis specimen emicuit, ita majora in dies speramus Reipublicæ Christianæ commoda proventura.

Facti series. §.1. Quidem ante biennium cum dilectus Filius Nobilis Vir Emanuel Philibertus Sabaudiæ Dux Magnus dictarum Militiarum Magister pro sua pietate, & prudentia consideratis diligenter periculis, quæ Sabaudiæ, & ceteris ditioni suæ Populis ab Hæreticis circumjacentibus, & præsertim ab Geneva hæresum fonte imminebant, Nobis exponi fecisset, se ad hæc mala propulsanda, & ad tuendam, augendamque Religionem Catholicam in locis sibi subjectis cupere, ut ex delectis omnis generis Christiani Populi Militibus una ex sancta hujus Sedis auctoritate Militia sub B. Mauritii Martyris ejusdem Ducis, antecessorumque ipsius præcipui Protectoris nomine conficeretur. Nos optimo illius consilio, ac ipso, majoribusque ejus clarissimis, & præstantissimis Principibus digno animo commendato prospicientes, ipsam sic constituendam Militiam maximo usui, & præsidio fore non solum Sabaudiæ, & Pedemontis Provinciis, sed toti etiam Italiæ ad sustinendos & propellendos quovis Hæreticorum, & Infidelium impetus, ac opportunissimum ibi propugnaculum, munimentum, & auxilium habituros, Nosque, & Ecclesiam Romanam, ac Universam Christianam Rempublicam ex ipso Militiæ robore, maximaque talis Ducis virtute, ac summa rerum Bellicarum peritia, magnum adiumentum recepturos esse, dictique Emanuelis Philiberti Ducis supplicationibus inclinati, ad laudem, & gloriam Dei Omnipotentis, ac Fidei Catholicæ dictis Sabaudiæ, & Pedemontis Regionibus defensionem ac Universæ Italiæ, totiusque Chistianæ Reipublicæ salutem, & commodum, unam Militiam sub invocatione Sancti Mauritii Martyris, & Regula Cistercien. per Universum Christianum Orbem, cujus suprema Sedes, & Militum Conventus in loco ab eodem Emanuele Philiberto Duce in Sabaudia statuendo, & assignando perpetuo esset, & in ipsa Militia unum Magistratum magnum vocandum supremam ejusdem Militiæ dignitatem pro uno Magistro, qui illius caput esset, cum eo, quo sibi expedire videretur, Militum, & Ministrorum numero, qui milites cum unica tantum, & virgine conjugati ad habitum, & professionem regularem admitti, seu qui pro tempore admissi forent, matrimonium cum simili virgine, & unica dumtaxat contrahere possent, alias vero ipsi castitatem conjugalem, & obedientiam expresse profiterentur cum mensa Magistrali, officiis, juribus, jurisdictionibus, & insignibus consuetis, ad aliarum hujusmodi Militiarum instar, ex tunc prout postquam ipse Emanuel Philibertus Dux dotem annui redditus quindecim millium scutorum de propriis, & Patrimonialibus bonis suis illi constituisset, & e contra auctoritate Apostolica perpetuo ereximus, & instituimus, ac illi sic erectæ, ejusque mensæ dictam dotem quindecim millium scutorum, etiam perpetuo applicavimus, & appropriavimus, itaut liceret eidem Emanueli Philiberto Duci, & pro tempore existenti Magno Magistro bonorum dictæ dotis corporalem possessionem, seu quasi libere apprehendere, & perpetuo retinere, fructusque, & proventus in suos, & dictæ militiæ usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia minime requisita.

§.2. Et nihilominus Magistratum prædictum ab ejus primæva erectione, vacantem cum omnibus juribus, & pertinentiis suis prædicto Emanueli Philiberto Duci, ejusque successoribus omnibus Sabaudiæ Ducibus, qui pariter Magni Magistri essent, in perpetuum concessimus, & assignavimus ipsis præterea, & eorum singulis liberam facultatem tribuimus, ut quod illis visi forent Milites nobiles, aut optima virtute cognitos, vel alios pro eorum arbitrio, vel statuto qualificatos ex omnibus nationibus post factam ab ipsis juxta formam literis nostris adnotatam Catholicæ Fidei professionem ad habitum, & regularem professionem admittere, ac etiam in quibuscumque Mundi partibus Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, & alia beneficia dictæ Militiæ erigere, eisque sic erectis patrimonialia, & laicalia bona eorum, qui illa relinquere voluissent, dotis nomine assignare. Juspatronatus fundatoribus, seu dotatoribus id petentibus valide reservare, quod sic reservatum idem robur, eandemque vim, & efficaciam obtineret, quam haberet, si a Nobis concessum fuisset. Necnon Provincias, & Nationes dividere, & ex erigendis dictæ militiæ beneficiis, quæ Prioratus, quæ Præceptoriæ, quæ superiora, vel inferiora beneficia esse, eaque, & eorum singula, quos fructus habere, & tam ipsa, quam illa obtinentes, quæ onera supportare, ad illa quoque admittendi, quibus qualitatibus suffulti, & quibus legibus subiacere-

cere deberent, aliaque ad usum militiæ hujus necessaria decernere, & declarare, atque tam de prædictis, quam aliis quibuscumque rebus, & negotiis occurrentibus quæcumque statuta condere, facere, & ordinare, illaque postquam condita, & ordinata forent, quotiescumque visum fuisset, pro eorum arbitrio, & voluntate interpretari, mutare, alterare, limitare, corrigere, seu in meliorem formam reducere, aut in totum delere, aliaque de novo edere, & quascumque pœnas apponere, & ad illorum exequtionem procedere valerent.

Causa Constitutionis edendæ, de qua mentionē facit.

§.3. Postea autem considerantes istam sic de novo erectam Militiam Sancti Mauritii magnos fructus tale præsertim ductore, atque Magistro fidei Catholicæ esse allaturam, sed multo tamen uberiores, si aliis fulciretur, & muniretur adjumentis, & auxiliis, ac propterea cernentes Militiam Hospitalis Sancti Lazari Hierosolymitan. sub Regula Sancti Augustini, jam pridem Magistri regimine destitutam, nobilem quidem, & antiquam, sed ipsa vetustate, ac temporum injuria valde dejectam, & prolapsam esse: optimum Nobis visum est, si hanc veterem illi novæ, & recens nascenti adjungeremus, ut quod una in ipso initio per se agere perfecte non posset, alterius adjuta auxilio, & viribus geminatis fortior esset ad agendum, atque citius, & facilius optatos Ecclesiæ Dei, & Christiano Populo fructus afferre possent; id vero facere instituimus cum eo, quod Emanuel Philibertus, & pro tempore existens Dux, & Magister prædictus annexionis hujusmodi ratione duas triremes dictis Militibus instructas pro Sedis Apostolicæ defensione contra Hæreticos, Infideles, Piratas, & quoscumque alios ejus hostes continue de suo manutenere deberet. Quare motu proprio, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine Militiam Sancti Lazari prædictam, cum illius Magistratu, ac omnibus, & quibuscumque illius Prioratibus, Præceptoriis, Hospitalibus, & aliis Beneficiis regularibus, earumque membris, Grangiis, Castris, Villis, Domibus, possessionibus, proprietatibus, fructibus, & bonis, tam mobilibus, quam immobilibus, ac se moventibus, juribus, & actionibus universis, necnon Ecclesiis, Cappellis, terminis, & pertinentiis quibuscumque ad dictam Militiam Sancti Lazari spectantibus quæcumque, quotcumque, qualiacumque essent, non tamen aliis Ecclesiis, Piis Locis, & Militiis canonice unita, quæ ab his, quæ unita sunt, avocari, aut illorum ratione, quemcumque molestari noluimus, eidem Militiæ Sancti Mauritii, quæ in posterum Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari nuncuparetur, ita perpetuo univimus, annexuimus, & incorporavimus, ut postea in perpetuum prædictus Emanuel Philibertus, & pro tempore existens Sabaudiæ Dux Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari Magister esset, & appellaretur. Ac Prioratus Præpositurae, & alia Beneficia Militiæ Sancti Lazari, & ea obtinentes, aliique Milites, servientes, Cappellani, & Personæ curæ, gubernationi, & jurisdictioni ipsius Ducis, & magni Magistri in omnibus, & per omnia subessent, pro ut suo antea Magistro suberant, eique tamquam membra capiti obedirent, & obsequerentur; liceretque eidem Duci, & Magistro corporalem possessionem Militiæ Sancti Lazari, ejusque Magistratus, & aliorum unitorum prædictorum per se, vel alium, seu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, fructusque, redditus, & proventus in suos, & dictæ Militiæ usus, & utilitatem convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia, minime requisita.

§.4. Insuper iis, qui Præceptorias Sancti Lazari in titulum, seu commendam, vel aliter quovismodo obtinerent, habitum per dictum Ducem, & Magistrum Militibus Sanctorum Mauritii, & Lazari designandum suscipiendi, & eidem Emanueli Philiberto Duci, & Magistro iis, qui habitum Sancti Lazari jam susceperant, & deferebant, novum dimisso antiquo volentibus tradendi: eos vero, qui dictum Sancti Lazari habitum nondum susceperant, ad novum habitum, ut præfertur, designandum suscipiendum, & deferendum opportunis remediis compellendi auctoritatem concessimus, volentes etiam, & dicta auctoritate Apostolica statuentes, eumdem Emanuelem Philibertum, & pro tempore existentem Ducem, & magnum Magistrum in perpetuum unionis illius ratione ad duas triremes dictis Militibus instructas pro nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis, ac Sedis Apostolicæ, contra prædictos, & quoscumque alios defensione, continue manutenendas teneri, & ad id efficaciter obligatum esse. Postremo, ne post dictam unionem regularum diversitas incomodo esset, statuimus, ut deinceps Regula Sancti Augustini ab omnibus dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari Militibus ubique servaretur, quemadmodum diversis nostris literis desuper confectis plenius continetur. Nos pro fiducia, quam in ipsius Emanuelis Philiberti Ducis, & magni Magistri virtute, & progagandæ Religionis studio habemus, animum nostrum in id libenter intendimus, ut illum, & dictam Militiam Sanctorum Mauritii, & Lazari privilegiis, ut fert temporum ratio, fulciamus.

Veterum privilegiorum confirmatio, & nova aliorum concessio.

§.5. Quare cum fel. rec. Pius Papa IV. quarto nonas Maii, Pontificatus sui anno sexto, multa privilegia, gratias, facultates, & indulta Hospitali Sancti Lazari, illiusque Magistro, Præceptoribus, Fratribus, & Personis confirmaverit, & ampliaverit, & alia concesserit, eademque etiam Pius Papa V., quinto Idus Februarii, Pontificatus sui anno primo, motu proprio comprobaverit, paucis quibusdam recisis, aliis restrictis, ac rursus Religione Sancti Lazari ob copiam hujusmodi privilegiorum difluente, idem Pius Papa V., septimo Kalendas Februarii, anno secundo ejusdem sui Pontificatus

catus, novam formam dictis privilegiis præscripserit, quibusdam sublatis, nonnullis moderatis, & declaratis, aliis vero mutatis, & antiquatis. Nos ne illa toties ante erectionem prædictæ Militiæ Sancti Mauritii ad usum,& commodum Hospitalis Sancti Lazari, illiusque locorum, & personarum dumtaxat concessa, referta, & refecta cum præsentibus confusionem faciant, sed ut unica hac deinceps privilegiorum gratiarum, facultatum, & indultorum formula Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari accommodata habeatur. De Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia privilegia, gratias, facultates, & indulta supradicta, quibuscumque illa concepta sint modis, ac clausulis, & decretis roborata, ad præsentium formam omnino reducimus, decernentes iis dumtaxat præsentibus de cetero utendum esse, nec non irritum, & inane, quidquid secus a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.6. Ceterum cognita quotidie magis virtute dicti Emanuelis Philiberti Ducis, & magni Magistri, propensoque in Nos, & dictam Rempublicam Christianam animo, cum in ceteris,tum maxime in comparandis sedulo dictis triremibus,eisdemque strenuorum militum manu instruendis, qui, & prælio, & tutandis maritimis oris Rempublicam ipsam Christianam egregie adjuverunt, prosperos, & felices dictarum Militiarum successus ad Dei gloriam, & Sedis prædictæ tutelam vehementer optantes, suscipimus in perpetuum sub nostra, & Beati Petri protectione, Nobisque, & dictæ Sedi immediate subiicimus Militiam prædictam Sanctorum Mauritii, & Lazari, ac illorum Magnum Magistrum, Priores, Præceptores, milites Fratres, etiam Presbyteros, & personas, eorumque subditos, vassallos, colonos, & servitores intra regularia dictæ Militiæ loca degentes, ac etiam curam animarum exercentes, salvis tamen Concilii Tridentini Decretis, quandiu illam exercuerint, & in illorum obsequiis fuerint; nec non Prioratus, Præceptorias, Ecclesias, Hospitalia, Domos, grangias, prædia, fabricas, molendina, animalia, & alia bona quæcumque ipsius Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari, & quæ illi ab ea obtinent, & possident, ac in futurum dante Domino canonice obtinebunt.

Exemptio à Diœcesanis.

§.7. Ac juxta terminos dicti Concilii tantum, & salvis illius Decretis eximimus, & liberamus illos, illas, & illa ab omni jurisdictione, correctione, superioritate, dominio, & potestate quorumcumque Patriarcarum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, & locorum Ordinariorum, nec non Dominorum temporalium, quavis, etiam Ducali, regali, & Imperiali potestate fulgentium, ac etiam Universitatum, & illarum regentium, aliorumque,præterquam Militiæ prædictæ Sanctorum Mauritii, & Lazari superiorum in quacumque dignitate, statu, gradu, ordine, & conditione, ac ubicumque gentium, tam citra, quam ultra mare, & montes constitutorum, illorumque Vicariorum, Officialium, Locatenentium, & Judicum præsentium, & futurorum.

Necnon a solutione gabellæ, datii &c.

§.8. Necnon a solutione ratione passagii, arreragii, gabellæ, datii, collectæ, procurationis,jucundi adventus, jurium etiam synodalium, censuum, decimarum, novalium, hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum, ac quod nulli eorum accessus directe, vel indirecte prohiberi possit, ac etiam terrarum, quas per se ipsos, vel etiam colonos, arrendatarios, emphiteotas, aut alios excolent: ex Militia Sanctorum Mauritii, & Lazari dumtaxat, etiam ratione cujusvis oneris personalis, realis, & mixti, Ordinarii, vel extraordinarii, ubicumque, & ex quacumque causa impositi ad præsens, & pro tempore imponendi; ita ut Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Judices in spiritualibus, etiam ratione delicti, (dummodo illud non sit de atrocioribus) vel contractus, seu rei, de qua agitur, ubicumque committatur delictum, iniatur contractus, vel res ipsa consistat, si personæ ipsæ intra regularia loca prædicta degant, & ibi aliquis a dictis Magistro, & Conventu, ad id etiam cum jurisdictione deputatus fuerit, temporales vero Judices, & Domini prædicti nullam in eos, eas, vel ea jurisdictionem, correctionem, & potestatem exercere, nec ipsæ Ecclesiasticæ personæ excommunicationis, aliasque sententias, censuras, & pœnas promulgare, nec ulli omnino ratione personarum, animalium, rerum, & bonorum, (quæ tamen patrimonialia, aut alia, quam Militiæ prædictæ Sanctorum Mauritii, & Lazari non sint,) ad aliquam solutionem ratione pontium, fontium, furnorum, vel murorum eos coarctare, aut alii cujuscumque Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis, præeminentiæ, status, vel conditionis, etiam in Locis, & Terræ S. R. E. mediate, vel immediate subjectis, ac etiam ad instantiam cujuscumque Principis, seu Communitatis, sub pœnis excommunicationis latæ sententiæ, seu restitutionis quadrupli ultra damna, & expensas per contrafacientes eo ipso incurrendis, eos in judicio, vel extra super præmissis, vel eorum usu, seu possessione, vel quasi directe, vel indirecte, quovis quæsito colore, vel ingenio molestare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere audeant, sed Priores, Milites, & aliæ personæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari hujusmodi sic degentes de justitia coram solo magno Magistro, & Conventu, vel eorum deputato respondere debeant, & quicumque processus contra illos, vel eorum aliquem per ipsos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, alias quam ut præmittitur, seu quosvis alios pro tempore facti, & excommunicationis, vel suspensionis, aut quævis aliæ sententiæ promulgatæ, nulla, & invalida, nulliusque roboris, & momenti sint, in delictis tamen atrocioribus inter magnum Magistrum, seu Deputatos ab

ab eo, ac locorum, tam in spiritualibus, quam temporalibus Ordinario, ita servetur, ut ejus sit in delinquentes jurisdictio, qui prævenerint ex eisdem.

Non debent solvere decimas eodé privilegio, quo ceteræ Regulares Militiæ.

§.9. Sed nec aliquis ex dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari Militibus, Fratribus, donatis, servitoribus, vassallis, & colonis in Prioratibus, præceptoriis, domibus, Hospitalibus, leprosariis, membris, aut aliis quibusvis prædiis, sive grangiis quomodocumque ab ipsa Milita dependentibus in quibuscumque locis sub quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Universitatum, Hospitalium, Rectorum Ecclesiarum limitibus, & jurisdictione constitutis, decimas, aut canonicam portionem, seu caritativum subsidium, aut quartas nuncupatas, seu alias quascumque collectas, aut contributiones, tam ex antiquis culturis, quam ex novalibus, & recenter cultis Militiæ, & ejus Beneficiorum prædictorum alicui quovis modo solvere teneantur, nisi pro ut alii regulares cujusvis Militiæ milites generalibus, vel specialibus circa hoc privilegiis gaudentes tenentur. Quin etiam bona, Magistri, Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac aliarum personarum hujusmodi ex fructibus, & rebus Militiæ prædictæ dumtaxat licite acquisita, ac acquirenda a die emissæ professionis per eosdem Priores, preceptores, fratres, & personas ab omnibus decimis, & aliis oneribus, ad exemplum bonorum aliarum regularium militiarum libera, immunia, & exempta existant.

Facultas disponendi de beneficiis.

§.10. Ut autem sublatis, quoad potest, obstaculis Magnus Magister, Conventus, & Militia Sanctorum Mauritii, & Lazari, eorumque Priores, Præceptores, & personæ possint de beneficiis ipsius Militiæ liberius disponere, statuimus, & ordinamus, ut Prioratus, Præceptoriæ, & beneficia quæcumque dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari, deinceps quandocumque, & quomodocumque, ac ubicumque, extra Romanam Curiam vacatura, sub quibusvis generalibus, vel specialibus reservationibus, seu affectionibus Apostolicis factis hucusq., & deinceps faciendis de quibusvis beneficiis ecclesiasticis, non tamen apud Sedem Apostolicam pro tempore vacantibus, nullatenus includantur, nec reservata, vel affecta existant, sed Hospitalium pauperum, quæ sub hujusmodi reservationibus non includuntur, quoad id sortiantur naturam, debeatque de illis per pro tempore existentem Magnum Magistrum, & Conventum prædictos dumtaxat, & non alium juxta stabilimenta prædicta fratribus dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari provideri.

§.11. Nec provisiones, commendæ, & aliæ dispositiones de hujusmodi prioratibus, præceptoriis, & beneficiis, etiam per cessum, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem illa pro tempore obtinentium, etiam de dictæ Militiæ non existentium, aut alias quovis modo pro tempore vacantibus, aliis fieri possint, quam eis, qui possessionem per fratres dictæ Militiæ emitti solitam, expresse emiserint, & alias juxta illius stabilimenta, ac privilegia, & indulta Apostolica ei concessa qualificati fuerint, alioquin provisiones, commendæ, & aliæ dispositiones hujusmodi nullius sint prorsus roboris, vel momenti, & habeantur pro infectis, nec illis, quibus aliter fient, ullum jus, ullumve titulum, etiam coloratum tribuen. possidendi.

Jurisdictio meri, & mixti imperii.

§.12. Ac etiam statuimus, & ordinamus, ut omnes, & quicumque Priores, Præceptores, fratres, & personæ Militiæ prædictæ Sanctorum Mauritii, & Lazari, illorumque Vassalli, Servitores, & Subditi ubicumque, tam citra, quam ultra montes constituti, etiam commorantes præsentes, & futuri Magno Magistro, & Conventui prædictis, & sub delegatis ab eo, vel eis tam personaliter, quam realiter, omni exceptione cessante firmiter parere, & obedire teneantur, quocumque, etiam a prædicta Sede Apostolica pro tempore obtento indulto non obstante, ipsique Magister, & Conventus, juxta stabilimenta prædicta, necnon hujus Militiæ laudabiles consuetudines, & mores plenam, & omnimodam, etiam meri, & mixti imperii jurisdictionem, & superioritatem in omnes illos, necnon Prioratus, præceptorias, Domos, Hospitalia, membra, bona, loca, & alia prædicta habeant, dictasque Magister contra rebelles, & suis mandatis non obedientes servatis quatuor terminis ad docendum se paruisse, & satisfecisse in loco Conventus Militiæ hujusmodi ad multam, seu pœnam corporalem, vel ad privationem habitus, & beneficiorum, domorum, & prædiorum per eos obtentorum, & alias juxta mores, & stabilimenta prædicta, edita, & edenda procedere possit.

Jurisdictio Ordinarii.

§.13. Ac tam ipsi Magister, & Conventus, quam etiam Major Ecclesiæ, & ceteri omnes Priores, & Præceptores dictæ Militiæ intra limites suarum quisque jurisdictionum veri Ordinarii juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum sint, & esse censeantur. Et præterea iidem Magister, & Conventus, quoscumque Priores præceptores, illorumque Prioratuum, & præceptoriarum fratres, & religiosos delinquentes, vel inobedientes cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & præeminentiæ existentes, ac quavis etiam Apostolica exemptione fruentes, etiam in Imperatoris, Regum, aliorumque Principum, & etiam Ecclesiarum Curiis (Romana excepta) & denique in quocumque alio loco quantumvis exempto, & qualicumque privilegio munito per se, aut suos officiales, & ministros capere, & carcerare, ac captos a se, vel eorum nomine liberare, ac ad Militiam Sanctorum Mauritii, & Lazari, & Magistrum, Conventumque prædictos, ut ibi juxta eorum constitutiones, & stabilimenta puniantur, sub debita custodia transmittere libere, & licite possint. Qua in re tam ecclesiastici, quam sæculares officiales, & locorum potestates, ad assistendum eisdem Magistro, & Con-

Conventui, Prioribus, & præceptoribus in præmissis, necnon auxilium, consilium, & favorem præstandum, sub excommunicationis, & aliis censuris, & pœnis ecclesiasticis teneantur.

Jurisdictio fori usque ad tertiam definitivam sententiam.

§.14. Insuper ut omnes, & quæcumque querelæ, quæstiones, lites, causæ, & controversiæ inter fratres, & subditos dictæ Militiæ SS. Mauritii, & Lazari præsentes, & quæ ex quibusvis causis, & occasionibus oriri, & moveri contigerit quovis modo, cum omnibus suis incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac omnium cujusvis appellationis (præterquam in defectus denegatæ Justitiæ, vel illati perperam contra stabilimenta, & consuetudines dictæ Militiæ gravaminis casibus) remoto obstaculo per pro tempore existentem Magistrum, & Conventum prædictos, seu illos ex fratribus, quibus ipsi Magister, & Conventus id commiserint, etiam usque ad tertiam diffinitivam sententiam audiantur juxta laudabiles consuetudines, & stabilimenta Militiæ, & alia, prout juris fuerit, debito fine decidantur.

§.15. Omnesque Priores, præceptores, milites, & fratres ipsius Militiæ postquam de mandato, seu auctoritate Magistri, & Conventus prædictorum in quibusvis prædictarum causarum contra eos intentarum ad comparendum coram ipsis, & Commissariis per eos, ut præfertur, deputatis in locis quantumcumque ab eadem Militia, ejusque Conventu prædicto remotis citati fuerint, coram eisdem Magistro, Conventu, & commissariis prout contigerit, legitime comparere teneantur, juri, & justitiæ secundum stabilimenta edita, & edenda, necnon approbationes, usus, & laudabiles consuetudines prædictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari pariturі: qui vero ex Prioribus, præceptoribus, fratribus, & subditis prædictis contra eorum aliquem super quibusvis querelis, rebus, & negotiis, præterquam in prædictis casibus coram alio quam Magistro, & Conventu prædictis, ac per eos pro tempore datis commissariis in causam traxerint, & ad alium, quam ad eosdem appellationes quascumque interposuerint, causas hujusmodi prorsus perdant, reque super qua contenderint, privati existant eo ipso.

Facultas judicandi in causis ad militiam spectantibus.

§.16. Nos autem prædictis Magistro, & Conventui facultatem tribuimus, omnes causas, lites, & querelas nondum tamen coram aliis Judicibus motas, & pendentes super quibusvis dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari beneficiis, ac etiam bonis, rebus, & pecuniis ærarii, & fratrum quorumcumque ratione ipsius Militiæ dumtaxat, in quibus alter alterum, sive realiter, sive personaliter conveniet, ac etiam in quibus ipsi ab aliis, etiam clericis sæcularibus, vel regularibus, aut laicis convenientur, etiam per deputatos ab eis in locis, in quibus causæ ipsæ cognoscentur, audiendi, & decidendi, & ad hunc effectum citandos, citandi, & illis, ac quibus, & quoties opus erit, etiam sub censuris, & pœnis ecclesiasticis inhibendi, itaut illorum sententiæ, & res judicatæ per Priorem Ecclesiæ dicti Conventus propositis etiam censuris, & pœnis ecclesiasticis, debitæ exequtioni contra condemnatos, tam realiter, quam personaliter demandentur: nec hujusmodi causæ, questiones, & querelæ alibi quam in dictis Militia, & Conventu, aut extra illos ex Magistri, & Conventus prædictorum commissione cognosci, & terminari valeant.

Jus appellationis ad Capitulum generale ipsius Militiæ.

§.17. Sed nec a sententiis per Judices dictæ Militiæ pro tempore latis ad alium, quam ad Magistrum, & Conventum prædictos, seu Judices ab eis deputatos in quavis instantia, beneficialibus causis exceptis, neque etiam a sententiis per ipsum Magistrum, & consilium latis, alibi quam ad generale capitulum, sive per ipsius Militiæ Fratres, sive per eorum subditos, & Vassallos, quoquo modo appellari possit, quinimmo illi usque ad tertiam sententiam, non tamen in causis beneficialibus hujusmodi, in eodem Conventu procedere teneantur; omnesq. sententiæ per eosdem Magistrum, & Conventum latæ, omnes item commissiones, citationes, & omnia denique eorumdem rescripta ad omnes suæ jurisdictioni subditorum, ac reliquorum, etiam quorum interemit, causas, lites, & querelas coram ipsis pertractandas directe exequi, nec ab ullis locorum, & terrarum Dominis, etiam Regali, aut Ducali dignitate fulgentibus aliqua ratione, etiam non expectati consensus, seu alio quovis quæsito colore in eorumdem exequtione impediri possint, servato tamen in eis dat. ordine, ita ut eorum ultimi primis nequant anteferri.

Facultas recuperandi bona Militiæ ab injustis detentoribus.

§.18. Ad hæc ut Magister, & Conventus prædicti contra omnes, & quoscumque, etiam Clericos sæculares, seu laicos, Prioratus, Præceptorias, Domos, Cameras Magistrales, & alia beneficia Militiæ hujusmodi, eorumque res, & bona, quocumque titulo, sine tamen consensu, & expressa licentia ipsorum Magistri, & Conventus indebite occupantes, seu illi, aut ejus communi ærario, seu fratribus occasione responsionum annuarum vacantium, mortuariorum, annatarum, passagiorum, arreragiorum, seu alias quomodolibet, & ex quacumque alia causa debentes, siquidem illi actores sint modo, & forma, quibus contra ipsius Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari fratres procedi consueverit, pro illorum recuperatione libere procedere, & eos Prioratibus, Præceptoriis, Domibus, & aliis beneficiis hujusmodi, servata forma juris, & alias juxta privilegia prædicta privare, si vero rei fuerint, coram ipsorum competentibus judicibus ad recuperationem alia prædicta agere, & omnia juris remedia tentare, ac demum privatione hujusmodi legitime facta de Prioratibus, aliisque beneficiis prædictis per privationem eandem vacantibus libere disponere valeant.

§.19. Salvis tamen literis prædicti Pii Papæ V. undecima Augusti Pontificatus sui An-

Anno II. publicatis, per quas ipse rationem habens, volens immunitatis illorum Hospitalium, & religiosorum locorum, quæ sub invocatione Sancti Lazari leprosorum aliquando fundata, constructa, & instituta, deinde aut Ecclesiis, Monasteriis, Xenodochiis, Collegiis, Universitatibus, etiam studiorum generalium, diversisque aliis Sacris, & Religiosis locis unita, aut in eorum commoda suppressa fuerant, seu quorum curam, seu bonorum administrationem, seu fructuum dispensationem, vel ipsæ Ecclesiæ, vel Conventus, vel venerabilium locorum sodalitates, vel honesti cives, vel etiam privatim alii spectatæ probitatis viri habebant, & aut in illis, aut ex illis prædictis Ecclesiis, Monasteriis, Xenodochiis, Collegiis, Universitatibus, piis locis, & pauperibus suarum quisque civitatum, & locorum ubi diversæ, & multiformes charitatis, & misericordiæ species suadere videbantur, variæ item egestates, necessitatesque expectabant, pie, sancteque suppeditabant, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus inter alia omnes causas inter Magistrum, Conventum, & fratres prædicti Hospitalis Sancti Lazari, etiam collationem, comendam, aut aliam concessionem ab eisdem Magistro, & Conventu, ac quoscumque alios curam, regimen, & administrationem, ac possessionem Hospitalium, locorum, & bonorum prædictorum quocumque modo habentes super eisdem Hospitalibus, locis, & bonis eorumque regimine, & administratione, possessorio, spolio, rebusque aliis, & illorum occasione, ubicumque, & in quacumque instantia pendentes ad se advocavit, lites, penitus extinxit, ac perpetuum silentium imposuit.

§.20. Præterea specialiter, & expresse renunciavit omnes, & quascumque collationes, provisiones, comendas, concessiones, commissiones, & alias dispositiones de ipsis Hospitalibus, & locis ab eisdem Magistro, & Conventu, quibuscumque factas, inde secutasque ab Apostolica Sede, etiam Motu simili confirmationes, vel novas provisiones, ac etiam concessiones, & facultates eisdem Magistro, & Conventui factas inter cetera continentes, quod Hospitalia, Leprosariæ, & alia loca sub invocatione Sancti Lazari Leprosorum hujusmodi, & a Magistro, Conventu, & Fratribus prædictis non recepta, nec possessa, ubi aliquando fuerat vel esset Hospitalitas Leprosorum, seu Infirmorum Sancti Lazari nuncupatorum Hospitali Sancti Lazari, prædicto subiecta, & incorporata esse, atque ad jus, & proprietatem, omnimodamque dispositionem Magistri, & Conventus prædictorum juxta ipsius Hospitalis Sancti Lazari stabilimenta pertinere censerentur, illaque per Fratres prædictos dumtaxat gubernari, & in signum recognitionis, superioritatis dicti Hospitalis canone, seu censu annuo illis respondere. Præterea Hospitalia, & loca hujusmodi obtinentes responsiones, & jura annatarum vacantium, mortuariorum, arreragiorum, & passagiorum Hospitali Sancti Lazari, & illius ærario communi solvere tenerentur; necnon quæcumque alia privilegia, facultates, & indulta dictis Magistro, Conventui, Fratribus, & Personis Hospitalis Sancti Lazari, super reductione hujusmodi Hospitalium ad pristinam Hospitalis Sancti Lazari Hierosolymitani naturam, ac regimen, & administrationem. Volens idem Prædecessor illa omnia, vires, & effectum, de cetero non habere, ipsaque Hospitalia, & loca, eorumque res, & bona, deinceps ut antea regi, & gubernari, ac de illis disponi, nec ullo annuo censu, canone, subsidio, vel alio onere per Magistrum, Conventum, & definitores prædictos gravari, nec ad aliam responsionem, aut jura aliqua eis præstanda ullo umquam tempore teneri, nec sub aliquo alio jure Magistri, & Conventus, & Hospitalis Sancti Lazari hujusmodi consistere, decernentes sic per quoscumque judicari debere, ac irritum, & inane quidquid secus per quoscumque contigerit attentari, censuris, & pœnis tunc expressis in contrafacientes præpositis, pro ut in dictis literis plenius continetur.

§.21. Statuimus quoque ut nullæ alienationes bonorum, proprietatum, fructuum, censuum, jurisdictionum, jurium, rerum, & actionum ad Prioratus, Præceptorias, Hospitalia, Domos, Beneficia, & loca Militiæ prædictæ quoquomodo pertinentia fiant, & qui eas fecerint, in Excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, & alienationes ipsæ nullius sint roboris, vel momenti.

Bonorum alienatio prohibetur.

§.22. Utque Magister, & Conventus prædicti quoscumque locorum Ordinarios, ac alias personas in dignitate Ecclesiastica ubilibet constitutas, ipsorumque Ordinariorum Officiales, seu Vicarios Generales in suos, & quorumcumque Priorum, Præceptorum, & Fratrum Militiæ prædictæ eligere possent Conservatores, qui sic electi sub Excommunicationis pœna eosdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum singulos, non tamen extra Regularia dictæ Militiæ loca degentes, adversus inferentes eis, aut eorum Servitoribus, & Familiaribus iniurias, seu gravamina, vel damna in personis, rebus, & bonis, seu exigentes ab eis contra, ac supra scriptum est, vectigalia, dacia, pedagia, gabbellas, collectas, aut alia onera defendere, & preservare, ac omnem in eos jurisdictionem exercere, necnon ubi executio realis, vel personalis, adversus reos fieri non poterit, & eorum contumacia id exegerit, præcedentibus legitimis monitionibus, & aliis servandis rite servatis, sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas contra Rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac privilegia Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus, prædictis pro tempore concessa, eis observari facere teneantur, nec Conservatores prædicti quamdiu Officium hujusmodi exercuerint, a quoquam quo minus illud exerceant, aliquo prætextu impediri, vel molestari possint.

Electio Conservatorum.

§.23. In

§.23. In causis autem Militiæ prædictæ ejusque bonorum, & personarum, ubi aliæ probationes non existent, eorum Magister, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, Vassalli, Subditi, Servitores, & aliæ personæ in testes recipi, & adhiberi valeant.

§.24. Statuimus etiam, ut jura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, passagiorum, & aliorum quorumcumque solvantur, & quævis personæ cujuscumque dignitatis, Beneficia Militiæ hujusmodi pro tempore obtinentes ad illa omnino teneantur, & ad id etiam sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac aliis remediis, etiam privationis, & apprehensionis bonorum ad manus suas juxta privilegia prædicta cogi possint.

Jurispatronatus usus.

§.25. Quod, & jura Patronatus, & præsentandi personas idoneas ad Prioratus, Præceptorias, Hospitalia, Domos, aliaque Beneficia, & loca Militiæ prædictæ a quadraginta annis citra, præterquam in casibus, qui prædictis literis Pii Papæ V. undecima Augusti publicatis exprimuntur, acquisita, & in futurum acquirenda, ex quavis causa, præterquam ratione fundationis, & juxta dispositionem Concilii Tridentini, nisi prævia diligenti cognitione a locorum Ordinariis habenda reperta fuerint, ob maximam evidentem Beneficiorum, & locorum necessitatem constituta esse, ab eisdem Ordinariis in totum revocentur, & restituto prorsus eo ab ipsis, propterea datum fuerit, in pristinam libertatem reducantur, & ex nunc sine tamen damno illa canonice possidentium, liceat Magistro, & Conventui prædictis Prioratus, Præceptorias, Hospitalia, Domos, Beneficia, & loca hujusmodi, cum primum vacabunt, conferre.

Quà de causa quisque honore Militiæ privari possit.

§.26. Insuper si quisquam Priorum, præceptorum, militum, & fratrum dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari, aut quicumque alius, qui professionem per fratres dictæ Militiæ emitti solitam emiserint, quandocumque pro servitiis dictæ Militiæ, aut alias vocatus, seu in solutione jurium communis ærarii morosus fuerit, & citatus coram dictis Magistro, & Conventu personaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque jura debita non præstiterit, elapso tempore sibi ad id præfigendo, cessante canonico impedimento, habitu, dignitate, administratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio, alias juxta formam stabilimentorum, & privilegiorum prædictorum editorum, & edendorum per Magistrum, & Conventum prædictos privari possit. Nec ulla derogatio, aut exemptio realis, vel personalis, seu aliæ gratiæ præservativa, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quomodolibet pro tempore facta, seu concessa contra præmissa valeant, nec ipsi Magister, & Conventus illis parere teneantur, sed illis non obstantibus de Prioratu, præceptoria, dignitate, officio, vel beneficio sic per privationem hujusmodi vacante juxta stabilimenta, & alia præmissa libere disponi, aut illud alias ab eo, vel eis, ad quem seu quos ansianitatis, vel alio jure pertinebit, acceptari.

Clausulæ.

§.27. Decernentes præmissis, etiam per quascumque literas Apostolicas speciales, vel generales, etiam derogatoriarum derogatorias, aliasque clausulas efficaciores, & insolitas, ac irritantia, & alia decreta sub quacumque verborum expressione continentes, nullatenus derogari posse, nec quoad illa derogatum censeri, nisi tenor illarum ad verbum nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogationes consistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus distinctis vicibus Magistro, & Conventui prædictis intimatæ, & insinuatæ fuerint, ac ipsorum Magistri, & Conventus ad id expressus accedat assensus; & aliter factas derogationes minime suffragari, ipsosque Magistrum, & Conventum ad parendum literis derogatoriis hujusmodi, & decretis super illis processibus, ac illorum executoribus, & subexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, sed literarum hujusmodi executiones omnino impedire, nec ratione resistentiæ censuris ecclesiasticis per eosdem executores, vel subexecutores latis innodari posse.

Declaratio, ut Milites Sacros Ordines possint suscipere.

§.28. Insuper concedimus, ut Priores, præceptores, fratres, & Capellani dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari ab Ordinariis locorum, intra quorum Diœcesum fines eorum Prioratus, Præceptoriæ, & alia loca fuerint, ac in quibus eos residere oportuerit, vel si ab Ordinariis prædictis legitime impeditis non poterint ab eis, nihilominus examinati, atque idonei secundum Canonicas Sanctiones reperti, & approbati, habitisque ab eis dimissorialibus literis, & a suis Superioribus licentia, & servata in omnibus forma Concilii Tridentini a quocumque Catholico Antistite sub Romanæ Sedis obedientia constituto in propria Diœcesi residente, aut in aliena pro Diœcesano Pontificalia exercente, diligenti prævio examine Sacros Ordines, & si id pro utilitate, aut necessitate Militiæ, Conventus, Prioratuum, Præceptoriarum, & aliorum locorum hujusmodi eisdem Ordinariis, & Superioribus videbitur expedire, etiam extra tempora a jure statuta, tribus, nec paucioribus diebus Festivis suscipere possint.

§.29. Ac etiam concedimus dictis Magistro, & Conventui, ut liceat eis in suo Capitulo generali Præceptorias, & alia Beneficia dictæ Militiæ ab ejus Militibus pro tempore obtentas congrua, & rationabili responsione ad necessarias impensas triremium instruendarum contra Prioratus, & alia onera Militiæ in communi supportanda sine tamen divini Cultus, & debitæ Hospitalitatis diminutione gravare.

§.30. Ac Procuratorem Generalem in Romana Curia cum plena, aut limitata potestate, generali, vel speciali constituere. Liceat etiam ipsis in singulis Prioratibus Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari prædictæ unum Vicarium cum facultate conferendi

rendi Præceptorias, & domos ejusdem Militiæ constituere, ac etiam per eumdem census, responsiones, jura, & onera omnia super hujusmodi præceptoriis, & domibus, necnon leprosariis, & aliis beneficiis ejusdem imponi solita, a quibuscumque etiam Clericis Sæcularibus, eorumque Colonis, & Inquilinis, etiam Laicis, eo modo, quo a Fratribus ipsius Militiæ exigentur, exigere.

Facultas gestandi arma.

§.31. Liceatque ipsis Magistro, & Conventui cujuscumque generis animalibus, quæ Sanctis Mauritio, & Lazaro vel alteri eorum offerri contigerit, nolas, seu Campanas appendere, aut nota quapiam ea obsignare. Permittimus insuper omnibus Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Personis dictarum Militiarum, eorumque familiaribus quæcumque arma pro sua defensione, & hostium dictæ Sedis offensione, ubique locorum gestare.

Facultas utendi insignibus Pontificalibus

§.32. Ad hæc quoque Militiam hanc universam spiritualibus muneribus prosequi volentes indulgemus Priori Ecclesiæ dicti Conventus pro tempore existenti, ut Mitra, Annulo, Baculo Pastorali, ceterisque insignibus, & indumentis Pontificalibus, tam in prædicta, quam in ceteris dictæ Militiæ Ecclesiis uti, & quoties voluerit, ibi Missam, aliaque divina Officia, etiam in Habitu Pontificali celebrare, ac post Missarum Solemnia, dummodo non sit præsens, aliquis Catholicus Antistes, alias de illius consensu Benedictionem solemnem Populo impendere.

§.33. Ac etiam indulgemus Fratribus dictæ Militiæ, ut in suis Ecclesiis Missas, & quæcumque alia divina Officia, etiam alta voce, ac etiam per alios Presbyteros idoneos, & approbatos celebrare, necnon servatis decretis prædicti Concilii Tridentini quo ad ea, quæ illa concernunt, omnibus, & singulis Christifidelibus, etiam leprosis, & aliis pauperibus infirmis in dictis Hospitalibus degentibus Ecclesiastica Sacramenta ministrare, ac eorum, & sine alicujus præjudicio, aliorum quorumcumque fidelium defunctorum id eligentium, ac petentium corpora in cœmeteriis, & Ecclesiis dictorum Fratrum Ecclesiasticæ tradere sepulturæ.

§.34. Ac eisdem decretis servatis verbum Dei debitis, & congruis temporibus in Parochialibus quidem Parochianis, & Populo, in aliis vero Ecclesiis suis Pauperibus ipsis, & leprosis per se, vel alium, seu alios idoneos proponere. Necnon Prioribus, & Procuratoribus quorumcumque Hospitalium, & Domorum ab ipsa Militia dependentium, & illam in caput suum recognoscentium die Dominica in Ramis Palmarum, & per ejus octavam si Presbyteri, & approbati fuerint, ut per se in suis Hospitalibus, ac Domibus prædictis tantum confessiones quorumcumque de consensu Ordinariorum locorum audire, & cum hujusmodi confitentibus quibuscumque facultatibus, & Indulgentiis ad peccatorum remissionem eis auctoritate Apostolica concessis, non tamen in casibus literis die Cœnæ Domini legi consuetis comprehensis uti, ac easdem illis, de licentia tamen expressa Magistri, & Conventus quotannis renovanda impartiri, ac etiam alium, vel alios probos, & idoneos Presbyteros sæculares, vel cujusvis Ordinis Regulares a locorum Ordinariis approbatos ad id libere deputare, aliis vero temporibus ipsi sic sint, ut ceteri Sacerdotes, nullam a Sede prædicta facultatem habentes.

§.35. Ac eisdem Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & personis intra regularia prædictæ Militiæ loca degentibus de superiorum suorum licentia, aliis vero extra ea degentibus, quo ad confirmationem sine Diœcesani, quoad alia vero sine Parochialium Ecclesiarum, intra quorum limites eos degere contigerit, præjudicio, & servatis decretis Concilii Tridentini, liceat quæcumque Ecclesiastica Sacramenta a quocumque maluerint Catholico Antistite in sua Diœcesi residente, aut alio pro eo Pontificalia officia exercente, sive etiam alio illa licite administrante, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblato, vel soluto recipere.

§.36. Ac etiam omnibus Prioribus, Præceptoribus, ceterisque Militibus, Fratribus, & Ministris, etiam Presbyteris, & Beneficiatis ejusdem Militiæ de quibuscumque immobilibus, & mobilibus bonis, pecuniarium summis, gemmis, & lapidibus pretiosis, aliisque rebus cujuscumque qualitatis, quantitatis, & valoris per eos ratione Beneficiorum, & rerum Militiæ prædictæ dumtaxat quomodolibet acquisitis, & ad illos quovis modo spectantibus, dummodo quintam illorum partem Conventui prædicto relinquant, inter quoscumque Consanguineos, & alias personas testari, ac etiam per Codicillos, Donationes inter vivos, seu causa mortis, & alia quacumque via, quæ ipsis videbitur, disponere, ac alias illa etiam in non pios, licitos tamen usus erogare.

Facultas percipiendi legata.

§.37. Rursus prædictis Magistro, & Conventui legata, & donata, tam inter vivos, quam ultima, & quacumque alia voluntate exigere, & percipere. Adiicientes ut Notarii rogati de Testamentis, vel aliis voluntatibus, in quibus aliquid disponi contigerit, in favorem, & commodum dictæ Militiæ, hujusmodi dispositionem prædictis Magistro, & Conventui, vel alteri, per quem id poterit ad illorum notitiam deduci, sub pœna Excommunicationis, quam primum intimare procurent.

§.38. Postremo dictis Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus indulgemus, ut liceat eis cœmeteria in suis Parochialibus Ecclesiis habere, & quorumcumque Christifidelium Cadavera, etiam tempore interdicti, dummodo illi causam non dederint hujusmodi interdicto, sine alicujus præjudicio recipere, & sepellire.

Facultas audiendi confessiones.

§.39. Et Cappellanis ejusdem Militiæ examinatis, & approbatis ab Ordinariis locorum

corum Confessiones Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, Familiarium, & Subditorum suorum intra regularia loca ipsius Militiæ degentium audire, pœnitentiam salutarem eis iniungere, Eucharistiæ, & alia Ecclesiæ Sacramenta ministrare, Missasque, & alia divina Officia, etiam tempore interdicti Ordinaria Auctoritate appositi, dummodo illi causam non dederint, ut præfertur, clausis januis, Excommunicatis, & interdictis prorsus exclusis submissa voce celebrare. Declarantes quod neque Magister, neque alius quisquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum, ceterorumque dictæ Militiæ propter ejus Regulam, Ordinationes, & Statuta, nunc, & pro tempore edita non observata, vel minus rite adimpleta in peccatum Mortale incidat, præterquam propter inobedientiam, & contumaciam pluries commissam, & continuatam, & ab ipsa Religione rebellionem, & Excommunicationis pœnæ sibi impositæ ac alios casus peccatum hujusmodi ex divinis præceptis, sacrisque Canonibus generantes.

Indulgentiarum concessio

§.40. Denique ad salutem animarum Magistri, Conventus, Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, & Personarum prædictorum intenti omnibus, qui tempore sumptionis habitus, & emissionis professionis regularis, ac etiam in articulo mortis constituti vere pœnitentes, & confessi fuerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem perpetuo concedimus, talesque facultatem habeant tempore susceptionis habitus, & emissionis professionis, ac mortis dumtaxat eligendi sibi Confessorem, qui sit ab Ordinario approbatus.

§.41. Ac tam prædictis, quam etiam omnibus aliis vere pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesias domorum, & aliorum locorum Militiæ hujusmodi ubicumque existentes diebus festis suarum cujusque dedicationum a primis Vesperis, usque ad occasum solis dierum festorum hujusmodi devote visitaverint, & pro pace inter Principes Christianos confovenda, ter Orationem Dominicam, & totidem Salutationem Angelicam recitaverint, septem annos, & septem quadragenas de iniunctis eis, aut alias debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus. Decernentes Indulgentias prædictas, & præterea omnes facultates, & gratias prædictæ Militiæ, illiusque Magistro, Conventui, Fratribus, & Membris per Sedem prædictam concessas, & concedendas, durante quacumque suspensione temporali Indulgentiarum, & gratiarum concessarum, & in posterum concedendarum, nisi de eis, & Militia prædicta mentio fiat, suspensas non intelligi, sed in suo pristino robore, suaque firmitate manere.

§.42. Sed ne aliquando dubitari contingat, an Hospitalia, Beneficia, & loca ad Hospitalia Sancti Lazari quomodolibet pertinentia eodem modo post unionem prædictam Magno Magistro Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari subiecta esse censeantur, quo ante unionem ipsam Magistro Sancti Lazari subiacebant, neve per unionem ipsam juribus, titulis, prærogativis ad dictam Religionem Sancti Lazari, ante unionem ipsam legitime spectantibus derogatum, aut detractum fuisse: præsentium auctoritate declaramus omnia, & quæcumque Hospitalia, Beneficia, & alia loca ad dictum Hospitale S. Lazari quomodolibet spectantia, prout literis unionis nostræ prædictæ, ac præsentibus comprehenduntur, MagnoMagistro Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari, eodem modo, quo Magistro Hospitalis Sancti Lazari ante unionem prædictam subiecta erant, prorsus subiecta esse, nec per unionem hujusmodi quicquam de juribus, titulis, prærogativis, præeminentiis ad dictum Hospitale S. Lazari, ante unionem ipsam legitime spectantibus detractum esse, MagnumqueMagistrum Militiam, ac Milites Sanctorum Mauritii, & Lazari illis omnibus eodem modo frui, & gaudere posse, quo Magister, Hospitale, Religio, & Milites Sancti Lazari gauderent, & fruerentur, ac frui, & gaudere possent, si unio ipsa facta non esset, sicque per quoscumque judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & deffiniri debere, irritumque fore, & inane quidquid secus per quoscumque scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Qui privilegiis hujusmodi gaudere possint.

§.43 Volentes, ut illi dumtaxat privilegiis dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari concessis gaudeant, qui a prædicto Magno Magistro, seu de ejus licentia habitum susceperint, & professionem emiserint, seu de habitu suscipiendo, & professione hujusmodi emittenda, infra certum tempus arctati fuerint. Nullusque Priorum, Præceptorum, & fratrum prædictorum, absque mandato, seu licentia prædicti Magni Magistri, aut saltem sui Prioris, seu Procuratoris ipsius Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari in prædicta Romana Curia existentis privilegiis prædictis in eadem Curia uti valeant, nec illa absque hujusmodi licentia vacantibus suffragetur.

§.44. Utque tam præsentium, quam quarumcumque literarum Apostolicarum, seu earum transumptorum, & mandatorum Magistri, & Conventus prædictorum publicatio, & affixio in singulis Prioratibus, Præceptoriis, membris, & beneficiis, religionis hujusmodi factæ, postquam diligentia de illis personaliter reperiendis in hujusmodi locis facta fuerit, perinde arctent, ac si contra contenta, sub eisdem personaliter factæ forent.

Executores præsentium literarum.

§.45. Postremo ut verbis in ipsorum Magistri, & Conventus literis circa habitus susceptionem, & professionis regularis emissionem, ac debitorum obsequiorum præstationem singulorum fratrum Militum dictæ Militiæ appositis plena fides adhibeatur. Quocirca Venerabilibus Fratribus

tribus nostris, Archiepiscopo Thaurinen., & Maurianen., ac Bellinen. Episcopis, per Apostolica scripta mandamus, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magni Magistri, & Conventus, necnon Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, & personarum dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisq. in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter observari, ac eosdem Magistrum, Conventum, Militiam, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & personas, omnesque alios, quos ipsæ præsentes literæ concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eorum quempiam desuper contra ipsarum præsentium tenorem, quomodolibet molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opusfuerit, auxilio brachii sæcularis. Nos enim illis quoscumque, etiam per edictum locis publicis affigendum, constito summarie de non tuto ad eos accessu, citandi, eisque, ac quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub eisdem censuris, & pœnis, ac per simile edictum inhibendi, interdictum Ecclesiasticum apponendi, ac cetera omnia in prædictis, & circa ea necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam earumdem tenore præsentium concedimus facultatem.

Derogatio contrariorum — §. 46. Non obstantibus recolendæ mem. Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis expressis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœces. ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputari fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumat, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis Constitutionibus, ac Militiæ, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, ac etiam Ordinariis locorum, & aliis Militiis, necnon quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, locis, eorumque personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum instantiam, necnon Motu proprio, ac etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, ac si ad verbum, nihil penitus ommisso, & forma illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum. — §. 47. Quia vero difficile foret, præsentes, quocumque illis opus erit, perferre, volumus, & dicta auctoritate Apostolica decernimus, ut earum transumptis, etiam impressis, ac Magni Magistri, & Conventus dictæ Militiæ Sanctorum Mauritii, & Lazari sigillo munitis, ac ejusdem Magni Magistri, & Conventus Secretarii manu subscriptis, dictisque suis literis absque præsentium in totum, vel in parte insertione, ea ubique fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nec ipsi Magister, & Conventus præsentes, literis, seu gratiis illarum vigore ab eo, vel eis conceden. inserere teneantur, & nihilominus gratiæ ipsæ ab eo, vel eis quibusvis personis juxta tenorem earumdem præsentium literarum pro tempore concessæ valeant, & illis suffragentur, ac fidem ubique faciant in omnibus, & per omnia, perinde, ac si eadem præsentes literæ in eis ad verbum insererentur.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ susceptionis, subiectionis, exemptionis, liberationis, statutorum, ordinationum, concessionum, declarationis, tributionis, permissionis, indulti, adiectionis, relaxationis, mandati, derogationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 15. Octob. 1575. An. IV. — Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, Idib. Octo., Pont. nostri Anno IV.

In-

CLXXXVIII.

Institutio Universitatis Studii generalis, diversarum scientiarum, bonarumque artium, in Collegio Presbyterorum Regularium Societatis Jesu, in Civitate Vilnensi, in Regno Poloniæ per Valerianum illius Episcopum fundato, cum privilegiorum elargitione.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. DUm attenta considerationis indagine perscrutamur quam pretiosum sapientiæ, & scientiæ donum, per quod ignorantiæ, & vitiorum tenebræ profligantur, erroresque tolluntur, solliciti reddimur, & solertes, ut literarum, & pietatis studiosi debitis virtutum insigniantur honoribus, ac indefessi laboris ad Dei gloriam suscepti præmium tandem reportent.

Valerianus Episcopus Civitatis Vilnen. erexit in ea Collegium Presbyterorũ Societatis Jesu, unde non modicus bonorum morũ, scientiarumq. profectus habitus est, majorque speratur, si ibidem Universitas Studii generalis a Papa instituatur.

§. 1. Sane pro parte Venerabilis Fratris Nostri Valeriani Episcopi Vilnen. Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum idem Valerianus Episcopus a decem annis, vel circa, ad Patriæ, & Diœcesis suæ, quæ multiplici sectarum labe, ac schismaticis erroribus, itemque Mahometan. infidelitate obsidebatur, tutelam, unum Collegium Presbyterorum Societatis Jesu in Civitate Vilnen. canonice erigi, & institui, illudque nonnullis redditibus, & proventibus annuis dotari curaverit, ac a dicto tempore ex ipso Collegio in morum, & disciplinarum exercitio non tenuis profectus exortus spectetur, & numerus Scholarium mirum in modum accreverit, & singulis diebus benedicente Domino augmentetur, in optima Theologiæ ac Philosophiæ, necnon liberalium, moralium, Græcarumque lectionum studia cumulatissime versans, si in ipsa Civitate, quæ inter ceteras magni Lituaniæ Ducatus Civitates percelebris fertur, ac ampla Diœcesi decoratur, una generalium tam divinorum quam humanorum studiorum Universitas erigeretur, & institueretur, ac in dicto Collegio, Theologia, Philosophia, & artes liberales publice, & ea, quæ in Studiorum generalium Universitatibus Poloniæ, & aliorum Christianæ Fidei Regnorum perleguntur, ac explicantur, & auctoritate comprobantur, ad Fidei Orthodoxæ propugnaculum, Civitatis prædictæ ornamentum, felicissimum totiusque Provinciæ decus, per ipsos Presbyteros interpretarentur, & perlegerentur, necnon qui in ipso generali Studio, & Universitate, & alibi per tempus debitum studuisse, ac scientia profecisse, ab eisdem Presbyteris prævio rigoroso examine in privato, seu adhibitis quæstionibus, & argumentis, quæ proborum ac doctorum virorum præsentia confirmari solent, publico congressu comperti fuerint, in Theologia, artibus, & Philosophia, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii, & pro studiorum ratione, ac juxta decreta Sacri Concilii Tridentini, & ipsius Societatis constitutiones, ac morem in illius Universitatibus receptum, & ad instar aliarum Universitatum hujusmodi gradus consequerentur, ipsique Scholares per tot studiorum labores præmii honorificentia, & literarii ludicri favore donarentur, profecto provecti ardentiores fierent, plurimique hujus vitæ stadium spretis illecebris ad superna indagine mentis contemplanda se transferrent, idque carissimo Filio Nostro Stephano Poloniæ Regi Illustri, cujus expressus ad hoc accedit assensus, gratum foret. Quare pro parte ejusdem Valeriani Episcopi Nobis fuit humiliter supplicatum, ut Fidei præsidio, ac Civitatis hujusmodi decori, necnon publicæ utilitati consulere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex Universitatem Studii generalis ibi instituit.

§. 2. Nos igitur attendentes quod ex literarum studio animarum salus maxime procuratur, eumdem Valerianum Episcopum a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, ac pœnis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in dicto Collegio Studium generale Theologiæ, & pro illius cognitione necessaria artium liberalium, & Philosophiæ, ac in illo Universitatem Studii generalis quod ibidem perpetuo futuris temporibus vigeat, ad instar aliarum Universitatum hujusmodi, ac juxta illarum statuta, & consuetudines, aliasque ipsius Societatis Constitutiones per Presbyteros Societatis hujusmodi in omnibus ac per omnia moderandam, & gubernandam, auctoritate Apostolica tenore præsentium erigimus, & instituimus.

Illique privilegia aliorum Studiorum generalium concedit.

§. 3. Illique sic erectæ, & institutæ ac ejus pro tempore existentibus Rectori, Cancellario, Magistris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nunciis, & aliis Officialibus, & personis, tam in ipso Collegio residentibus, quam Universitatis hujusmodi studia frequentantibus, quod omnibus, & singulis privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis, honoribus, & præeminentiis Universitatibus præfatis, illarumque pro tempore existentibus Rectoribus, singulis personis, & Officialibus, necnon membris, & subditis in genere vel specie, tam dicta Apostolica, quam alias rite Imperiali, & Regia auctoritatibus, aut alias quomodolibet concessis, seu legitime præscriptis, aut in posterum quovis modo etiam Motu proprio, & consistorialiter conceden., & præscriben., ac quibus illi, vel illæ utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & æque principaliter uti, potiri, & gaudere valeant. Quod illi qui in quavis aliarum Universitatum disciplinis, facultatibus, & artibus præfatis stu-

dere incœperint, studium suum in ea continuare, & tam ipsi, quam in dicta, vel alia Universitate per tempus debitum studuisse, ac scientia, & moribus idonei comperti fuerint, in artibus Philosophia ac Theologia, necnon facultatibus præfatis Baccalaureatus etiam formalis, Licentiaturæ, ac Laureæ, necnon Doctoratus, ac Magisterii, ac quoscumque alios solitos gradus ab ipsius Universitatis Rectore, seu Cancellario, aut Doctoribus, Lectoribus, vel aliis personis per dictæ Societatis Præpositum Generalem, aut de ejus licentia per illius Provinciæ Præpositum Provincialem deputandis, prævio rigoroso examine, vel disputationibus peragitatis juxta Concilii præfati decreta, ipsiusque Societatis, & aliarum Universitatum constitutiones, consuetudines, & statuta, necnon alias, ut præfertur, recipere, ac graduum ejusmodi solita insignia sibi adhiberi facere, & postquam in ipsis facultatibus promoti fuerint, illas perlegere, & interpretari, ac in eis disputare, necnon quoscumque actus gradui, seu gradibus per eos receptis convenienter exercere, & alias omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in ceteris Universitatibus juxta illarum ritus, & mores ad gradus ipsos promoti de jure, vel consuetudine, aut alias utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, æque principaliter uti, potiri, & gaudere libere, & licite possint, & valeant in omnibus, & per omnia, perinde, ac si gradus hujusmodi in aliqua ex præfatis Universitatibus suscepissent.

Et auctoritatem statuta condendi, pro bono ipsius regimine.

§.4. Quodque pro felici Universitatis hujusmodi directione, regimine, ac literariæ politiæ forma, liceat pro tempore existenti ejusdem Societatis Præposito generali, salvo semper manente ipsius Societatis jure, per se, vel alium, seu alios quæcumque statuta, & ordinationes, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, dictisque Concilii decretis non adversantia facere, & edere, illaque pro rerum, temporum, & personarum qualitate alterare, immutare, & abrogare, & alia toties, quoties opus fuerit, de novo etiam cum impositione pœnarum condere, ac contumaces, & rebelles etiam quantumvis exemptos debite corrigere, auctoritate Apostolica concedimus.

Molestiam eidem inferri, omnibus prohibet.

§.5. Ac quibuscumque aliarum Universitatum ludi moderatoribus, & Præsiden. Rectoribus, Cancellariis, Præceptoribus, & Magistris, ac quibuscumque aliis etiam Civitatum, & aliorum locorum in spiritualibus, vel temporalibus, aut mixtim Gubernatoribus, ne Rectorem, aut Universitatis hujusmodi personas, & Scholares in aliquo præmissorum quovis prætextu per se, vel alium molestare, vel inquietare audeant, seu præsumant, inhibemus. Nullumque loci Ordinarium, vel Metropolitanum quovis quæsito etiam conservationis ac superioritatis colore, vel ingenio, seu titulo præmissis se ingerere, aut contravenire posse, nec debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Cōtrariis quibuscumque derogat.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum Universitatum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Universitatibus, ac quibusvis personis, vel locis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi in illis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut nonnisi sub certis modo, & forma in illis expressis derogari possit, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctionem pœnalem apponit.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, erectionis, institutionis, inhibitionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D.P. An.VIII 29. Octobris.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo nono, tertio Kalendas Novembris, Pontificatus nostri Anno VIII.

CLXXXIX.

Excerpta ex Quadripartito Regulariorum P. Mallechich, par. 1 fol. 254.

Ordini S. Pauli Primi Eremitæ confirmantur omnia Monasteria, seu Domus, in Hungaria, Polonia, Istria, Dalmatia, & Sclavonia, eorumque jura, & privilegia, libertates &c.

GREGORIUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUM inter alios Religiosorum Ordines, quibus Fides Catholica quasi gemmis rutilantibus illustratur, Ordo quem Beatus Paulus primus Eremita, deserti loca petens vitæ sanctimonia Institutis eximiis instituit, singulari quodam splendore refulgeat, convenit Nos illum, illiusque Monasteria omnia specialibus favoribus, & gratiis prosequi.

Petitio Generalis Ordinis, & Monachorum.

§.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii, Generalis, & Monachi ipsius Ordinis, quod nonnulla ejusdem Ordinis Monasteria, seu Domus, ac loca, tam in Hungariæ, & Poloniæ Regnis, quam Istria, & Dalmatia, sive Sclavonia, dudum cre-

erecta, & instituta fuerunt, ipsique erectiones, & institutiones dictorum Monasteriorum, seu Domorum, ac locorum per Nos approbari, & confirmari desiderant. Quare pro parte eorumdem Generalis, & Monacorum, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum desiderio in præmissis annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

Si quid fuerit in contrarium attentatū irritum declaratur.

§.2. Nos Monasteriorum, seu Domorum, aut locorum prædictorum situationes, qualitates, quantitates, denominationes, nuncupationes, & veros annuos valores, ac quarumcumque scripturarum desuper confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati omnes, & singulas erectiones, & institutiones quorumcumque dicti Ordinis Beati Pauli primi Eremitæ Monasteriorum, Domorum, seu locorum in Hungariæ, & Poloniæ Regnis, ac Istria, & Dalmatia, seu Sclavonia hujusmodi, eorumque privilegia, libertates, facultates, favores, gratias, immunitates & indulta, quatenus sunt in usu, & sacris Canonibus, ac præsertim Concilii Tridentini Decretis non adversentur: necnon quascumque donationes, & legata bonorum, & rerum illis per quoscumque facta, & inde secuta omnia, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus: necnon omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Præsentium literarum exequutores deputati.

§.3. Decernentes ex nunc irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.4. Quocirca Venerabili Fratri Episcopo Zograbiensi, ac dilectis filiis nostro, & Sedis Apostolicæ in illis partibus existenti Nunciis, ac causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Generalis, & Monacorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præmissa omnia observari; non permittentes Monacos, & quasvis alias personas dictorum Monasteriorum, seu locorum, aut Domorum desuper a quoquam quomodolibet molestari. Contradictores quoslibet, ac rebelles in præmissis non parentes, per sententias censuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Transumptorum fides.

§.5. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quis vigore præsentium ad judicium ultra tres dietas non trahatur. Aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis concessionibus, seu unionibus, aut applicationibus desuper factis, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica Sede sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.6. Ceterum quia difficile foret, præsentes literas ad singula quæque loca, ubi necesse fuerit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod transumpto præsentium literarum, sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici munito, & manu Notarii publici subscripto eadem fides tam in judicio, quam extra illud adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 25. Julii, 1583. Pontificatus nostri Anno XII.

Dat. die 25. Julii 1583. An. XII.

SIXTUS QUINTUS

PAPA CCXXIX.

ANNO CHRISTI MDLXXXV.

FRater Felix Perettus e Franciscana Minorum Conventualium Familia, dictus Cardinalis a Montealto, Tituli Sancti Hieronymi Illyricorum, electus est in Romanum Pontificem die 24. Aprilis anno 1585. tertio die postquam Cardinales Conclave ingressi fuerant. Sequentibus Kalendis Maii Sacra redimitus est Thiara in Vaticana Basilica. Sedit annos V.

 Mens. IV.

Mens.IV. dies III. Creavitque XXIII. Cardinales. Obiit die 27. Augusti 1590. & sepultus est in Vaticano, unde postea ejus Corpus translatum fuit ad Basilicam Liberianam, conditumque in Sacello, quod ipse construxerat. Vacavit Sedes dies XIX.

I.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Erectio Studii generalis in Oppido Græcen. Salisburgen. Diœcesis.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

CŒLESTIS Patris ad summi Apostolatus apicem evecti, tamquam de excelso monte ad ima agri irrigui militantis Ecclesiæ nostrum dirigentes intuitum, ac considerantes, quod per literarum studia ad bene beatæque vivendum via præbetur, veritas agnoscitur, justitia colitur, ceteræque virtutes illustrantur, ac humanæ prosperitatis conditio augetur, Fides Catholica, & cultus divinus protenditur, adea, perque studia hujusmodi, ubilibet maxime in regionibus, ubi major necessitas urget, propagentur, & humiles personæ ad excelsum fœlicitatis fastigium pervenire cupientes in hoc pio eorum proposito utilius confoveri, ac laborum suorum honores, & præmia consequi valeant, præsertim dum Principum Christianorum vota, id exposcunt, libenter intendimus, & in his partes Apostolicæ providentiæ impendimus, pro ut in Domino conspicimus salubriter expedire.

Gregor.XIII. Collegiũ Soc. Jesus a Carolo Archiduce Austriæ dotatum erigit in Oppido Græcen.

§.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis Viri Caroli Archiducis Austriæ, qui etiam Stiriæ, Carinthiæ, & Carniolæ Dux existit, petitio continebat, quod postquam alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster in Oppido Græcen. Salisburgen. Diœces. dicti Caroli Archiducis Dominio in temporalibus subjecto Collegium Presbyterorum Societatis Jesu propriis sumptibus ipsius Caroli Archiducis fundatum, & extructum auctoritate Apostolica perpetuo erexit, & instituit, ac inter alia eidem Collegio pro illius Magistrorum, Scholarium, & aliorum dictæ Societatis Religiosorum substentatione, pensionem annuam duorum millium, & ducentorum florenorum Rhenensium super Bonis Monasterii, seu Domus de Milstat nuncupati ejusdem Diœces. quod seu, quæ olim Circestien., seu alterius ordinis, postea vero ordine ipso, ac statu, & essentia Regularibus, nec non Conventualitate, ac forsan nomine Monasterii in eo suppressis, & extinctis, Militiæ, seu Ordinis Militaris Sancti Georgii, etiam tunc forsan extinctæ, seu extincti, licet aliquot Sacerdotes in Militia, seu Ordine Militari hujusmodi adhuc tunc remanerent, & quod, seu quæ de jure patronatus, ejusdem Caroli, ac pro tempore existentis Austriæ Archiducis, & seu prædictæ Carniolæ Ducis, ex fundatione, vel dotatione, aut ex privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, esse dignoscitur, ac in quo, seu qua a quadraginta annis, & ultra, ex quo Militia, seu Ordo Militaris hujusmodi defecit unus administrator constitui, & per eumdem administratorem illud, seu illa gubernari, ac per ipsum de ejusdem Domus fructibus, redditibus, & proventibus hujusmodi dicta auctoritate sub certis modo, & forma tunc expressis constituit, & assignavit, volens ut quandocumque, & quotiescumque dictus Carolus Archidux, vel ejus Successores aliqua alia bona, etiam Monasterii, seu Domus hujusmodi, quorum annui redditus, deductis oneribus ad parem valorem ascenderent, ipsi Collegio assignavissent, pensio prædicta cassata, & nulla censeretur eo ipso, assignatio vero vim applicationis eadem auctoritate facta obtineret, pro ut in ejusdem Prædecessoris literis desuper confectis plenius continetur.

§.2. Præfatus Carolus Archidux avitam, & a majoribus suis acceptam Catholicam Religionem sartam tectam, & inviolatam in locis sibi subjectis, ubi viget, conservare, sicubi vero collapsa est, hac potissimum ratione restituere, suosque subjectos quamplurimos ad literarum studia, navandamque bonis artibus operam excitari cupiens, atque utraque in re prædictæ Societatis operam, & industriam, laboresque ea de causa susceptos, valde utiles, & fructuosos in dies magis expertus, ut ampliores manipuli ex diversarum Nationum, ac linguarum agris, quarum Provincias dictus Carolus Archidux possidet, opitulante Deo colligi possint, Studii generalis Universitatem in dicto Collegio potissimum auctoritate prædicta erigi, ejusque curam, & regimen prædictæ Societati committi, & mandari desiderat; Cumque ad hunc effectum, etiam hortum ipsi Collegio contiguum pleno jure ad prædictum Carolum Archiducem spectantem, ac certam etiam tunc expressam quantitatem salis ex salinis ibidem ad eundem Carolum Archiducem pertinentibus per ejus Ministros eidem Collegio quot annis in certis terminis, similiter tunc expressis porrigendam, partem etiam tunc designatam Muræ fluvii, Oppidi Græcen. prædicti cum omnibus suis emolumentis, commodis, & juribus, ut piscium copia eis non deesset, eidem Collegio pie, ac liberaliter in perpetuum concesserit, & amplioribus etiam immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, privilegiis, & gratiis ipsum Collegium, & studium generale sic erigendum ornaverit, & cumulaverit, ac ad sustinenda onera, impensasque pro ipsius Studii generalis conservatione, & amplitudine Collegii prædicti redditus annuos augendos esse necessario existimet, & quantum in eo est, sedulo providere intendat; propterea Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus subditorum suorum saluti, & commodo consulentes in prædicto Oppido, & ædibus dicti Collegii

Studium generale in eo institui petit Carolus, aucta ad id dote.

Studii

Studii generalis Universitatem, in qua Societatis Religiosi hujusmodi Theologiam, Philosophiam, ac ingenuas artes publice profiterentur, & juvenes quoscumque docerent, auctoritate prædicta perpetuo erigere, & instituere, aliasque in præmissis opportuna providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Præstat Sixtus.

§.3. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, & ordinavimus, quod literæ reservationis, vel assignationis cujusvis pensionis annuæ super alicujus Beneficii Ecclesiastici fructibus expediri non possent, nisi de consensu illius, qui dictam pensionem persolvere tunc haberet, prædictum Carolum Archiducem a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes hujusmodi supplicationibus inclinati in Oppido prædicto, & ædibus dicti Collegii, ubi nunc Scholæ sunt, seu forsan in ampliorem formam construentur, Universitatis Studii Generalis in qua Religiosi Societatis hujusmodi Theologiam, Philosophiam, & ingenuas artes publice profiteantur, ac juvenes quoscumque doceant, ad instar aliarum Universitatum Studiorum generalium, tam in Transalpinis Provinciis, & Regnis, quam alias ubilibet erectorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium sine alicujus præjudicio perpetuo erigimus, & instituimus.

Universitatem Rectori Collegii supponit.

§.4. Ipsamque Universitatem, ac Studium generale sic erectum, & institutum, curæ, regimini, & administrationi Rectoris Collegii hujusmodi pro tempore existentis, qui totius Universitatis Rector existat, prædicta auctoritate etiam perpetuo supponimus, & submittimus.

Privilegia neoerectæ Universitati cō-cedit.

§.5. Ac eisdem Universitati, illiusque Rectori, Magistris, Scholasticis, aliisque prædictis universis, & singulis, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prærogativis, honoribus, & præeminentiis hujusmodi Universitatibus, illarumque pro tempore existentibus Rectoribus, Magistris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholasticis, Procuratoribus, Bidellis, Nunciis, Officialibus, Ministris, & aliis personis in genere, vel in specie tam prædicta, quam Imperiali, Regia, aut Ducali auctoritatibus, ac alias quomodolibet pro tempore concessis, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere.

Rectori data facultas Lauream conferendi.

§.6. Insuper Rectori ejusdem Universitatis, & Collegii pro tempore existenti ut illos, quos in ipsa erecta Universitate, vel etiam alibi in quavis alia parte debitum tempus studuisse, ac scientiæ, & moribus idoneos esse repererit, in prædictis facultatibus artium, & Theologiæ, ac Baccalaureatus etiam formati, licentiaturæ, lauream, Doctoratusque, & Magisterii gradus servata forma Vienen. Concilii, & alias juxta Universitatum aliorum Studiorum Generalium consuetudines, & erectæ Universitatis statuta promovere, & ipsorum graduum solita insignia eis exhibere, utque ad dictos gradus sic per illum promoti postea publice, & privatim etiam in omnibus aliis Universitatibus Studiorum generalium facultates prædictas interpretari, & alios docere, & de eis disputare, gradui, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, ac omnibus privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in prædictis, seu aliis Universitatibus, & alibi juxta illarum Constitutiones, & mores ad gradus prædictos promoti de jure, vel consuetudine, utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futurum in omnibus, & per omnia, perinde ac si gradus ipsos in Universitatibus hujusmodi juxta illarum mores, & constitutiones rite suscepissent, uti, potiri, & gaudere.

Præposito Generali Soc. Jesu adjudicatum jus faciendi statuta, & Rectorem, ceterosque Officiales eligendi.

§.7. Necnon moderno, & pro tempore existenti dictæ Societatis Præposito Generali, ut per se, vel dictorum Collegii, & erectæ Universitatis Rectorem, aut alium, seu alios pro salubri, & felici directione dictæ Universitatis erectæ, ac Rectoris, Magistrorum, Procuratorum, Bidellorum, nunciorum, & aliorum Ministrorum muneribus, & functionibus, modoque, & forma docendi, & alias sua Officia exercendi, ac Scholarium manutentione quæcumque statuta, & ordinationes licite, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis non contraria edere, & promulgare, eaque pro temporum, rerum, & personarum qualitate mutare, corrigere, & reformare, seu illa cassare, & abrogare, ac alia de novo edere, & super illorum observatione pœnas ejus arbitrio imponere, dictæque erectæ Universitatis Doctores, Magistros, Lectores, Scolasticos, Procuratores, Bidellos, aliosque Ministros, & Officiales eligere, & amovere, seu electiones factas confirmare licite valeat authoritate Apostolica tenore præsentium hujusmodi etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Bona Collegio ab Archiduce assignata eidem confirmat Pontifex.

§.8. Demum bona, & jura a prædicto Carolo Archiduce, ut præfertur, Collegio, & hujusmodi Universitati, per præsentes erectæ prædictis concessa, & donata auctoritate, & tenore prædictis, similiter perpetuo applicamus, & appropriamus.

Necnon aliā Pensionem addit: itaut Collegium Pensione 4. mil., & 1200. Flor. gaudeat.

§.9. Præterea in augumentum dotis Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi utque dictæ Societatis Presbyteri, & alii inibi pro tempore degentes commodius sustentari valeant, eis de alicujus subventionis auxilio providentes, ultra prædictam tunc, ut præfertur, assignatam aliam pensionem annuam aliorum duorum millium florenorum etiam Rhenensium, itaut utraque pensio hujusmodi in universum & insimul ad summam quatuor millium, & du-

& ducentorum florenorum similium ascendat, super Monasterii, seu domus hujusmodi fructibus, redditibus, & proventibus, etiam si super illis aliæ pensiones annuæ aliis personis assignatæ existant, ac omnes pensiones hujusmodi insimul eorumdem fructuum, reddituum, & proventuum medietatem excedant, ac omnes illos absorbeant, pro tempore existenti Rectori, vel alteri Superiori Collegii, ac erectæ Universitatis hujusmodi vel ejus procuratori ad hoc ab eo speciale mandatum habenti per pro tempore existentem Monasterii, seu Domus hujusmodi administratorem, & ejus successores, Monasterium, seu Domum hujusmodi pro tempore quomodolibet obtinentes, aut eorumdem fructuum, reddituum, & proventuum fictuarios, seu alios Monasterii, seu Domus hujusmodi Officiales annis singulis in quatuor terminis singulo videlicet trimestri pro quarta parte pensionum quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi prima solutione in principio Mensis Januarii proxime præteriti incipiente, & sic deinceps pro quarta parte pensionis quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi de trimestri in trimestre, & in fine cujuslibet trimestris, non obstante quacumque mutatione ipsorum fructuum, reddituum, & proventuum, aut bonorum quorumcumque, ad Monasterium, seu Domum hujusmodi pertinentium, quibuscumque temporibus, vel causis contingente, quam propterea quocumque modo, aut titulo fieri contigerit, & quatenus eorumdem Collegii, & erectæ Universitatis fundationi, ac ejusdem Caroli Archiducis ordinationi, ac pensionum hujusmodi reservationibus, constitutionibus, & assignationibus præjudicet, subreptitiam, irritam, & inanem, nulliusque prorsus roboris, & momenti esse decernimus, integre persolvendam auctoritate Apostolica, tenore præsentium hujusmodi pariter perpetuo reservamus, constituimus, & assignamus. Decernentes priorem pensionem a dicto Prædecessore, ut præfertur, reservatam, etiam non obstante ejusdem Prædecessoris decreto prædicto per ipsum apposito propter præmissa, minime cessare, neque priorem pensionem hujusmodi cassatam, vel extinctam esse, ac fore, sed alias juxta prioris reservationis formam, & tenorem in dictis terminis persolvi debere, & in suo robore permanere, perinde, ac si decretum Prædecessoris hujusmodi appositum ab initio non fuisset, ac præsentes literas nullo tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, seu impugnari posse, sicque in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices, ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, necnon administratorem prædictum, & Monasterii, seu Domus hujusmodi pro tempore existentem ad integram solutionem pensionis quatuor millium, & ducentorum florenorum prædictis Rectori, vel Superiori Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi faciendam juxta posterioris reservationis, constitutionis, & assignationis prædictorum tenorem fore efficaciter obligatos, ac volentes, & eadem auctoritate Apostolica statuentes, quod ille ex administratore, & successoribus suis prædictis, qui in dictis terminis, vel saltem intra triginta dies illorum singulos immediate sequentes pensionem quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi per eum tunc debitam non persolverit, lapsis diebus eisdem sententiam excommunicationis incurrat, a qua donec Rectori, vel Superiori Collegii, & erectæ Universitatis hujusmodi, vel eorum Procuratori prædictis de pensione quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi per eum, tunc debita integre satisfactum, aut alias cum dictis Rectore, vel Superiore, seu eorum procuratore prædicto super hoc amicabiliter concordatum fuerit, præterquam in mortis articulo constitutus absolutionis Beneficium, nequeat obtinere, si vero per sex menses dictos triginta dies immediate sequentes sententiam ipsam animo, quod absit, sustinuerit indurato, ex tunc effluxis mensibus ipsis regimine, & administratione Monasterii, seu Domus hujusmodi perpetuo privatus existat, illudque, seu illa vacare censeatur eo ipso.

§.10. Quocirca Ven. Fratribus nostris Salisburgen., & Amerin. Episcopis, ac dilecto filio causarum Cameræ Apost. Generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios faciant pensionem quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi Rectori, vel Superiori, vel eorum Procuratori prædictis juxta posterioris reservationis, constitutionis, assignationis, & decreti tenorem integre persolvi, & nihilominus quemlibet ex administratore Monasterii, seu Domus, & successoribus suis prædictis, quem hujusmodi excommunicationis sententiam incurrisse eis constiterit, quoties super hoc pro parte Rectoris, vel Superioris prædicti fuerint requisiti, easdem præsentes, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, tamdiu Dominicis, & aliis Festivis diebus in Ecclesiis, dum major inibi populi multitudo ad divina convenerit, excommunicatum publice nuncient, & faciant ab aliis nunciari, ac ab omnibus arctius observari, & evitari, donec Rectori, vel Superiori, vel Procuratori prædictis de pensione quatuor millium, & ducentorum florenorum hujusmodi, quæ tunc debita, fuerit integre satisfactum, ipseque excommunicatus ab hujusmodi excommunicationis sententia absolutionis beneficium meruerit obtinere, contradictores, per censuras, & pœnas ecclesia- Exequutores præsentium literarum deputat.

clesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

Contraria tollit. §.10. Non obstantibus voluntate priori, & ordinatione nostris prædictis, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii, seu Domus, & illius Ordinis, ac Universitatum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si administratori, & successoribus suis prædictis, vel quibusvis aliis communiter, aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum quod præstationem, vel solutionem pensionis alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

Dat. die 1. Maii 1585. An. I. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kalendis Maii, Pontificatus nostri Anno I.

II.

Ex Regest. in Secret. Brev. Erectio Ecclesiæ Cathedralis Vinden. in Livonia.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Procemium. EQuum, & rationi congruum reputamus, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

Livoniæ Provinciam Stephanus Poloniæ Rex ab Hæreticorum manu vindicat. §.1. Dudum siquidem cum charissimus in Christo filius noster Stephanus Poloniæ Rex illustris provinciam Livoniæ olim suæ temporali ditioni subiectam, & post modum a finitimis Moscovitis, & forsan aliis Barbaris Nationibus occupatam, Hæresibusque misere pollutam, & difformatam superna opitulante gratia recuperasset, ac illius Incolæ, & Habitatores discussa errorum caligine, ad lumen Fidei, & Sacri Baptismatis lavacrum, Sanctæque Matris Ecclesiæ gremium sensim accedere, & exinde Religio Christiana, ipsaque Fides, unde vera, ac etiam omnis spes redemptionis pendebat, ibidem instaurari, & propagari cepisset.

Eoque instante Greg. XIII. Vindensé Ecclesiam in Cathedralem Ecclesiam erigit. §.2. In Provincia autem prædicta longe, lateque diffusa, & Cathedralibus Ecclesiis, quibus priscis temporibus instructa erat, Infidelium perversitate penitus suppressis, & profanatis, nullus existeret Catholicus Antistes ad ea, quæ jurisdictionis, & muneris Episcopalis erant, exercenda, & propterea idem Stephanus Rex pro divini cultus ibidem incremento, & animarum salute, Oppidum Vindense in meditullio dictæ Provinciæ consistens, & incolarum multitudine refertum, ac in illis partibus plurimum insigne in Civitatem, & Ecclesiam S. Joannis Baptistæ ejusdem Oppidi in Cathedralem Ecclesiam erigi pio affectu exoptaret, felicis rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster, qui in specula militantis Ecclesiæ disponente domino constitutus ad Universi Orbis Provincias, ut illarum felici statui, & decori, animarumque saluti incolarum eorumdem consuleret, aciem suæ considerationis more vigilis Pastoris frequenter referebat: ac in Provinciis ipsis, prout necessitas, & aliæ rationabiles causæ id exigebant, novas Episcopales Sedes, atque Ecclesias pro excellenti Sedis Apostolicæ præeminentia plantabat, ut per novas plantationes hujusmodi nova populorum adhæsio eidem Militanti Ecclesiæ accresceret, religionisque Christianæ, & Catholicæ Fidei professio inibi validius consurgeret, dilateretur, ac loca, etiam humilia dignioribus titulis, illorumque Incolæ, & habitatores novarum sedium, & honorabilium Præsulum assistentia suffulti proficerent, semper in Fide, & quod in temporalibus erant adepti, non carerent in spiritualibus incremento, habita super his per ipsum Prædecessorem cum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, deliberatione matura, ac de illorum Consilio, & assensu, Apostolicæque potestatis plenitudine prædicto Stephano Rege super hoc per suas literas hujusmodi supplicante, & instante sub dat. videlicet quinto Idus Maii Pontificatus sui Anno Duodecimo ad Omnipotentis Dei laudem, ac Beatæ Mariæ Virginis, & ejusdem S. Joannis Baptistæ, totiusque Cœlestis Curiæ honorem, necnon dictæ Fidei exaltationem, & propagationem Oppidum Vindense, in Civitatem Vinden. nuncupandum, & Ecclesiam Sancti Joannis Baptistæ hujusmodi in Cathedralem Ecclesiam, sub invocatione ejusdem S. Joannis Baptistæ, quæ dictæ Sedi immediate subiecta esset, donec alicui Archiepiscopo Metropolitico jure subiiceretur pro uno Episcopo Vinden. nuncupando, qui illi præesset, & ipsam Ecclesiam Sancti Joannis Baptistæ, seu illius structuras, & ædificia ad formam Cathedralis Ecclesiæ redigi faceret, ac Infideles ad cultum veræ Fidei converteret, & conversos in eadem Fide instrueret, & confirmaret, eisque Baptismi gratiam impenderet, ac Episcopalem jurisdictionem, ceteraque omnia, quæ ad munus Episcopale pertinebant, haberet, & exerceret cum Sede, dignitate, mensa, aliisque insignibus Episcopalibus, necnon privilegiis, honoribus, immunitatibus, præeminentiis facultatibus, gratiis, & juribus, quibus ceteræ Cathedrales Ecclesiæ Regni Poloniæ, earumque Præsules, de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum.

§.3. Insuper in eadem Ecclesia, sic in Cathedralem erecta unam Præposituram post Capitulum, & Dignitates in eadem instituit.

post Pontificalem majorem, unum Decanatum, unum Archidiaconatum, unam Cantoriam, unam Scholastriam, & unam Custodiam inferiores dignitates ibidem futuras, nec non sex Canonicatus, & totidem præbendas pro uno Præposito, uno Decano, uno Archidiacono, uno Cantore, uno Scholastico, uno Custode, & ex sex Canonicis, qui omnes simul Capitulum dictæ Ecclesiæ Vinden. constituerent, ac in ea Missas, & alia Divina Officia celebrare, illisque interesse, ac alia onera, sibi pro tempore incumbentia supportare deberent, cum mensa, arca, & sigillo, ceterisque insigniis Capitularibus, Apostolica auctoritate perpetuo erexit, & instituit.

Diœcesim cōstituit.

§.4. Ac eidem Ecclesiæ sic in Cathedralem erectæ, & institutæ Civitatem Vinden. pro Civitate, & totam Provinciam cum suis Castris, Villis, & Locis, eorumque Territoriis, & districtibus pro Diœcesi, necnon Ecclesiasticas pro Clero, sæculares vero personas in eisdem Civitate, & Diœcesi pro tempore degentes pro populo dicta auctoritate, etiam perpetuo concessit, & assignavit, Civitatemque Diœcesim, Clerum, & Populum hujusmodi ipsi Episcopo Vinden. pro tempore existenti, quoad Episcopalem, & ordinariam jurisdictionem, ac Superioritatem eadem auctoritate similiter perpetuo subjecit.

Dotem Episcopo, Capituloque assignat.

§.5. Nec non Episcopali, & Capitulari mensis prædictis pro earum dote, ac pro tempore existentium Episcopi, Præpositi, Decani, Archidiaconi, Cantoris, Scholastici, Custodis, & Canonicorum prædictorum sustentatione, onerumque eis incumbentium supportatione, tot proprietates, & alia bona stabilia, quæ ad valorem annuum quatuor millium ducatorum auri de Camera ascenderent, ad id per prædictum Stephanum Regem in dicta Provincia assignanda, pro Episcopali videlicet duorum, pro Capitulari vero mensis prædictis juxta ejusdem Stephani Regis ordinationem, & divisionem inter dignitates, ac Canonicatus, & præbendas hujusmodi pro tempore obtinentes faciendam, aliorum duorum millium ducatorum prædictorum ex nunc prout ex ea die, & e contra postquam assignata forent, ut præfertur, auctoritate prædicta pariter perpetuo applicavit, & appropriavit.

Super eàm Poloniæ Regibus Juspatronatus tribuit.

§.6. Nec non Stephano, & pro tempore existenti Poloniæ Regi prædicto jus patronatus, & præsentandi personas idoneas ad Ecclesiam Vinden., atque Præposituram Archidiaconatum, Scholastriam, Cantoriam, ac duos tantum ex Canonicatibus, & Præbendis hujusmodi, tam ab eorum primæva erectione prædicta, quam deinceps illorum vacatione quovis modo, etiam apud Sedem prædictam pro tempore occurrente, quoad Ecclesiam Vinden. videlicet una ipsi Prædecessori, & pro tempore existenti Romano Pontifici per eum in ejusdem Ecclesiæ Episcopum, & Pastorem, ad præsentationem hujusmodi præficiendam; quo vero ad Præposituram, Archidiaconatum, Scholastriam, Cantoriam, ac duos ex Canonicatibus, & Præbendis hujusmodi alias personas prædictas Episcopo Vinden. pro tempore existenti, similiter per eum ad præsentationem hujusmodi in illis instituendas dicta auctoritate itidem perpetuo reservavit, concessit, & assignavit, ac jus patronatus, & præsentandi hujusmodi Stephano, & pro tempore existenti Regi prædicto, ex meris fundatione, & dotatione competere, illique coram per Sedem prædictam quacumque ratione derogari non posse, nec derogatum censeri, nisi ipsius Stephani, & pro tempore existentis Poloniæ Regis ad hoc expressus accederet assensus, & si aliter quovis modo eidem derogari contingeret, derogationes hujusmodi cum inde secutis quibuscumque nullius roboris, vel momenti fore decrevit. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Non publicatis Gregorii literis Sixtus PP. rem gestam confirmat, ratamque vult haberi.

§.7. Ne autem de erectione, institutione, concessione, assignatione, subjectione, applicatione, appropriatione, reservatione, & decreto prædictis, pro ea quod super illis dicti Prædecessoris ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ipsique Stephanus, & pro tempore existentes Poloniæ Reges, ac Vinden. Episcopi præfati illorum frustrentur effectu, volumus, & similiter dicta auctoritate decernimus, quod erectio, institutio, concessio, assignatio, subjectio, applicatio, approbatio, reservatio, & decretum Prædecessoris hujusmodi, perinde a dicta die quinto Idus Maii suum sortiantur effectum, ac si super illis dicti Prædecessoris literæ sub ejusdem diei data confectæ fuissent, pro ut superius enarratur, quodque præsentes literæ ad probandum plene erectionem, institutionem, concessionem, assignationem, subjectionem, applicationem, appropriationem, reservationem, & decretum Prædecessoris hujusmodi, ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

Dat. die 1. Maii 1585. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kalendis Maii, Pontificatus nostri Anno I.

III.

Erectio Universitatis Studii generalis, & Collegii in Oppido Mussipontan. Meten. Diœcesis.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Rationi congruit, & convenit honestati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

Erecto studio Mussipotan.

§.1. Cum itaque in fundatione, & erectione

Gregor. XIII. Rectori studiorum regimen, cetera vero Cardinali Lotharingo adjudicaverat

ctione Universitatis Studii generalis diversarum scientiarum, & Collegii Societatis Jesu, in Oppido Mussipontan. Meten. Dioecesis ad preces bon. mem. Caroli Cardinalis de Lotharingia nuncupati, & dilecti filii nobilis Viri Caroli Lotharingiæ, & Barri Ducis, jam pridem a fel. rec. Gregorio Papa XIII. Prædecessore nostro facta indultum fuisset per eumdem Prædecessorem inter alia Rectori ejusdem Collegii, ac Superioribus, & Presbyteris dictæ Societatis pro tempore existentibus, ut quoad Theologiam, Philosophiam, ac humaniores literas, illarum dumtaxat professorum, & Magistrorum duputationes, ac Scholasticorum in eas incumbentium vitæ, studiorumque disciplinam, correctionem, admissionem, & dimissionem, nec non regimen, & administrationem, ac promotionem ad gradus in dictis facultatibus, atque uno verbo totam politiæ literariæ formam juxta ejusdem Societatis instituta dirigerent, concessa in reliquis facultate dicto Carolo Cardinali, & personis ab eo nominandis pro ejusdem Universitatis sic per eumdem Prædecessorem erectæ directione, quæcumque statuta condendi, mutandi, corrigendi ejusdemque Universitatis Rectores, seu Protectores, Scholares, Procuratores, Bidellos, & Officiales, pro tempore eligendi, seu electiones aliis committendi.

Lotharingus vero Rectore Universitatis non electo decessit.

§.2. Ipse vero Carolus Cardinalis, sicut idem acceperat, morte præventus, neque Rectorem Universitatis, unquam deputavisset, neque, facultates hujusmodi alicui personæ nominatim delegasset, licet dicti Collegii Rector per octo annos, vel circiter Caroli Ducis prædicti permissu, etiam Universitatis Rectoris nomen, & officium obtinuisset, idque an jure factum esset in controversiam revocari audivisset.

Declaravit itaque Gregorius Collegii Rectorem, Rectoré quoque esse Universitatis cum omni jure, Privilegiis &c

§.3. Idcirco ipse Prædecessor, qui pro munere sibi commisso, diligenter curabat, ut Universitates Studiorum generalium, præsertim in locis animarum periculo subjectis constitutæ per Rectores, fide, & religione probatos fideliter dirigerentur, ad tollendam omnem in præmissis contentionum, & litium occasionem, simul etiam, ut nequid prætermitteret eorum, quæ ad ejusdem Universitatis salubrem gubernationem, & Scholasticorum ejus piam, ac rectam institutionem pertinerent, literarum erectionis, fundationis, ac indultorum hujusmodi tenores pro expressis habens, sub dat. videlicet Kalen. Januarii, Pontificatus sui Anno tertio decimo Motu proprio, & ex certa scienta sua, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica statuit, ut ex tunc in posterum perpetuis futuris temporibus, qui foret dicti Collegii Rector, idem etiam ipsius Universitatis Rector pro tempore esset, & superior esse sine ulla dubitatione censeretur, cui non modo Scholastici quicumque, & officiales; sed etiam omnes quarumcumque facultatum professores, etiam qui Decanus nuncupatur juris prudentiæ ejusdem Universitatis, ceteræque personæ, tamquam membra Capiti subessent omnino, & obedirent; is quoque Rectoris nomen insignia, privilegia, facultates, præeminentias, ac sigillum ipsum cum hac inscriptione simpliciter: *Sigillum Rectoris Universitatis Mussipontan.* Quo nemo alius præter ipsum, uti posset in quibuscumque actibus publicis, & privatis obtineret, omnes professores, seu lectores quarumcumque facultatum, etiam juris Civilis, & Canonici, qui publice, aut privatim docturi essent, etiam qui pedagogi munere tantum fungi vellent, prius ab ipso Rectore, vel personis ab eo nominandis super vita, & moribus examinari deberent, & in manibus ejusdem Rectoris, seu alterius ab eo designandi Catholicæ fidei professionem, juxta articulos pridem a Sede Apostolica propositæ emitterent, neque quiquam hujusmodi munia publice, vel privatim obire auderet, sine ejusdem Rectoris licentia in scriptis obtenta, omnesque etiam in prædictis, vel aliis quibusvis facultatibus, etiam juris Canonici, & Civilis ad gradus Magisterii, Doctoratus, laureæ, licentiaturæ, vel Bacallaureatus promovendi similem emitterent coram eodem Rectore, vel personis ab eo deputandis fidei professionem: idque etiam servaretur ab omnibus, & singulis Scholasticis cujuscumque facultatis, qui etiam in albo ipsius Rectoris postea describerentur, sive immatricularentur, eique obedientiam debitam, etiam jure jurando interposito promitterent, nihilominus deinceps in alteram matriculam referrentur, Decani jurisprudentiæ si juri civili, vel canonico operam dare voluissent: qui hoc facere recusarent, a munerum prædictorum functionibus, & graduum promotionibus, & numero Scholasticorum, ac audiendis professionibus arcerentur: quot annis festo die Sancti Nicolai omnes Lectores, Doctores, Scholastici, & Officiales Universitatis, etiam qui juri Canonico, vel Civili operam darent, ad solemnia sacra Universitatis in Ecclesia Collegii prædictæ Societatis celebranda convenirent, similiter & interessent supplicationibus, & processionibus solemnibus, quas bis, aut ter quot annis Rector, si ei videretur, indiceret, omnesque, ut illis interessent per Ecclesiasticas censuras, & pœnas, etiam pecuniarias per inobedientes eo ipso incurrendas compellere posset. Idem Rector Collegii, & Universitatis omnes, & quoscumque Theologiæ, Philosophiæ, & humanarum literarum dumtaxat Lectores, Præceptores, Cancellarium, Decanum, Secretarios, Bidellos, ceterosque Officiales, deputandi, & amovendi, quæque ad illorum regimen pertinerent, ordinandi, & disponendi, corrigendi, mutandique, juxta ejusdem Societatis statuta, ut dictum est, plenam, & liberam haberet facultatem.

Ducibus Lotharingiæ jus eligendi Decanum, & Professores jurisprudentiæ.

§.4. Insuper ipsam Universitatem dicto Carolo Duci, & ejus in Ducatu Successoribus commendans illum in Domino rogavit, ut inter ceteros labores, pericula, & curas, quæ pro defensione Catholicæ fidei assidue

fidue fortiter subire non recusabat, ejusdem quoque Universitatis patrocinium, & protectionem, quam pie susceperat, quamque ei omnino auctoritate Apostolica concessit, continuare non dedignaretur, eidem Duci tunc, & pro tempore existenti Decanum, & professores juris prudentiæ pro tempore eligendi, & amovendi plenam auctoritatem tribuendo.

Et ad Decanum Officiales removere, & Lauream juris Canonici, & Civilis concedere.

§.5. Ceterum voluit, ut ipse Decanus juris prudentiæ, cum consilio aliorum Professorum libere posset omnes Officiales eidem facultati inservientes eligere, atque amovere, cui etiam Decano jurisprudentiæ Professores omnes, atque Scolastici, & Officiales juris canonici, & civilis parerent, & obedirent, ac ab ipso regerentur, & ab eodem Decano jurisprudentiæ ad gradus, & insignia juriscanonici, & civilis promoverentur, & promoti literas promotionum munitas ejusdem sigillo, in quo esset inscriptio hujusmodi: *Sigillum Decani jurisprudentiæ Universitatis Mussipontan.*, ut moris erat, acciperent.

Episcopis auten., Virdunen., ac Tullen. statuta condere, reformare &c.

§.6. Præterea Venerabilibus Fratribus Nostris, tunc suis Meten., & Virdunen. ac Tullen. Episcopis, seu tribus aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis ab eodem Carolo Duce eligendis, eorumque cuilibet quoad facultatem jurisprudentiæ, ac pro salubri directione Scolasticorum in ea incumbentium, quæcumque mutatione, correctione, emendatione, revocatione, ac etiam ex integro editione indigere cognovissent, reformandi, mutandi, corrigendi, & de novo condendi, condita Sacris Canonibus non repugnantia confirmandi, abusus quoscumque tollendi, ac quicquid statuissent, & ordinassent, utque ea ipsaque in literis Apostolicis, si desuper confectæ fuissent, statuta, & ordinata forent, perpetuo observari faciendi; Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendi, legitimisque super his habendis servatis processibus censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarandi, ipsasque censuras, & pœnas etiam iteratis vicibus aggravandi, ac interdictum Ecclesiasticum apponendi, auxiliumque brachii sæcularis, ad ea si opus foret, invocandi, plenam simili auctoritate concessit potestatem.

Sublatis quibuscumque in contrariū obstantibus.

§.7. Non obstantibus piæ mem. Bonifacii Papæ octavi etiam Prædecessoris nostri de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis ad judicium non traheretur, aliisque Apostolicis Constitutionibus, ac dictæ Universitatis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Decano, & Professoribus, Scolasticis, Officialibus, & aliis prædictis, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illis alias in suo robore permansuris, ea vice dumtaxat ad effectum præmissorum, specialiter, & expresse derogavit. Contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem esset Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possent per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Sed cum Gregorii literæ expeditæ non fuerint, prædicta omnia confirmat Sixtus.

§.8. Ne autem de statuto, voluntate, cessione, & derogatione prædictis pro eo quod super illis ejusdem Gregorii Prædecessoris literæ, ejus superveniente obitu confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ipseque Rector, & alii prædicti illorum frustrentur effectu; volumus, & prædicta auctoritate similiter decernimus, quod statutum, voluntas, concessio, & derogatio Gregorii Prædecessoris hujusmodi perinde a dicta die Kal. Januarii suum sortiantur effectum, ac si super illis ejusdem Gregorii Prædecessoris literæ sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes literæ ad probandum plene statutum, voluntatem, concessionem, & derogationem Gregorii Prædecessoris hujusmodi ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Clausulæ.

§.10. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 1. Maii 1585. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kalendis Maii, Pontificatus Nostri Anno I.

IV.

Exemptiones, & gratiæ Clericorum Regularium Congregationis S. Majoli alias de Somascha a Gregorio XIII. elargitæ.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Æquum reputavimus, ac rationum consonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis providentia, præsertim in personarum ecclesiasticarum commodum processerunt, licet ejus superveniente obitu, literæ Apostolicæ desuper confectæ, non fuerint suum sortitæ effectum.

Gregor. XIII. Congregationi exemptioné a jurisdictione & superioritate, ac visitatione Ordinariorum, aliorumque Judicum concessit.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Gregorio Papa XIII. Prædecessori nostro pro parte dilectorum filiorum Præpositi, & Clericorum, aliarumque personarum Regularium Congregationis S. Majoli alias Somaschæ, sub Regula S. Augustini canonice institutæ, & Apostolica auctoritate confirmatæ supplicato, quatenus eos specialibus favoribus, & gratiis prosequi, de benignitate Apostolica dignaretur, præfatus Prædecessor, qui circa statum personarum quarumlibet divino cultui emancipatarum salubriter dirigendum paterna solicitudine libenter prospiciebat, ac earum oppressiones, & gravamina

mina relevabat, ut quibuslibet perturbationibus semotis, facilius valerent Altissimo suum exhibere famulatum, eosdem Præpositum, Clericos, & personas regulares specialis gratiæ favore prosequi volens, & a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existebant, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequendum, harum serie absolvens, & absolutos fore censens, hujusmodi supplicationibus inclinatus sub dat. 3. idus Martii, Pontificatus sui Anno XIII. omnes, & singulas dictæ Cogregationis, Præpositum generalem, Superiores, Officiales, Presbyteros, Clericos, ceterasque personas professas, & non professas, necnon familiares, & ministros, cum omnibus, & singulis Ecclesiis, Oratoriis, Cœmeteriis, Capellis, Domibus, Conventibus, mobilibus, & immobilibus, præsentibus, & futuris bonis, ac juribus, & jurisdictionibus quibuscumque, ac rebus, tam sacris, & religiosis, quam profanis ad ipsam Congregationem spectantibus, & pertinentiis, ac ubicumque existentibus, quæ de præsenti legitime possident, & in posterum, Deo juvante, canonice per eos acquiri contigerit, ab omni jurisdictione, dominio, potestate, superioritate, subiectione, visitatione, correctione quorumcumque Ordinariorum, quacumque dignitate, præeminentia, & auctoritate fungentium, & aliorum Judicum ecclesiasticorum, & sæcularium, Apostolica auctoritate in perpetuum exemit, & liberavit, & sub sua, & Sedis Apostolicæ, ac Beati Petri protectione immediate recepit. Ipsique Præposito Generali, Clericis, & personis, ut iidem Ordinarii, & officiales, aut alii quicumque Judices, etiam ratione criminis, delicti, contractus, nullam in Præpositum, personas Congregationis, ac res, & bona præfata, jurisdictionem, potestatem, superioritatem, & dominium exercere possent.

Licentiamque divina sacramenta omnibus Christifidelibus etiam alienæ parochiæ subditis omni præterquam Paschatis tempore ministrandi, & exemit etiam a servitiis Prælatorum ministranrium, & funeralium.

§.2. Necnon quod omnes, & singuli ipsius Congregationis presbyteri regulares, a suis superioribus ad id specialiter approbari, eorumque licentia, vel consensu desuper requisito, & obtento, possent in Ecclesiis propriis ipsius Congregationis, vel in aliis, etiam quibuscumque, de licentia illorum Superiorum, Missas celebrare, confessiones quorumcumque Christifidelium, etiam alienæ Parochiæ subditorum audire, & sanctum Eucharistiæ Sacramentum ministrare, quibuscumque festivis, ac non festivis, ac Dominicis diebus, & omnibus temporibus, Paschatis dumtaxat exceptis, neque sub prætextu antiquæ consuetudinis, & ex eo quod Ecclesiæ, in quibus sacramenta hujusmodi ministrarent, & munera prædicta obirent, aut alio modo iis deservirent, subditæ essent alteri Ecclesiæ tamquam matrici, aut cathedrali, seu titulari, vel alias, idcirco in aliquibus solemnitatibus, aut temporalibus juxta priscum morem clericorum deservientium in talibus ecclesiis subditis, ipsi Presbyteri, & Clerici regulares dictæ Congregationis majoribus hujusmodi Ecclesiis, vel locorum Ordinariis, & Episcopali, vel Archiepiscopali, aut majori dignitate fungentibus, etiam S. R. E. Cardinalibus, quocumque privilegio, & facultate suffultis, assistere, seu inservire, sive ullum personale servitium præstare, aut aliquo modo ministrare, neque ad funera defunctorum, nisi eorum, quos in Ecclesiis ipsius Congregationis sepellire contigerit, etiam vocati accedere tenerentur, neque ad id cogi, aut compelli ullo modo possent, de eadem auctoritate concessit, & indulsit.

Transitum ad alium etiam arctiorem Ordinem, præter quam Capuccinorum, & Cartusianorũ, absque Superioris hujus Congregationis licentia interdixit.

§.3. Præterea universis, & singulis, qui in ipsa Congregatione professionem emiserant, vel emitterent, ne in posterum ad quemcumque alium Ordinem, vel Congregationem, etsi arctior in eo vigeret Regularis Observantia, (Fratrum Minorum Capuccinorum nuncupatorum, & Cartusianorum dumtaxat Ordinibus exceptis) nisi obtenta prius a Superiore dictæ Congregationis licentia, transire valerent, & in singulos transeuntes apostasiæ pœnam, quam ipsos & illorum receptatores, etiam cujuscumque privilegii Apostolici prætextu, cui ad hunc effectum, idem Prædecessor specialiter, & expresse derogavit, excommunicationisque sententiam, a qua non nisi per Roman. Pontif. pro tempore existentem absolvi possint, promulgavit.

Emittentibusque professionem concessit, ut ea die Confessorem eligerent, qui ipsos absolveret, & cum eis dispensaret &c.

§.4. Postremo omnibus, & quibuscumque personis professionem regularem in dicta Congregatione emissuris, in ipso professionis emissionis die, ut aliquem dictæ Congregationis presbyterum possent sibi eligere confessorem qui ipsos, confessione eorum audita, a quibusvis excommunicationis, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, val ab homine, & in quibus insordescerent, & declarati, ac publicati forent, etiam in casibus Sedi Apostolicæ reservatis, & in Bulla diæ Cœnæ Domini legi solita contentis, facta prius debita satisfactione, & sine alicujus præjudicio, semel tantum injuncta salutari pœnitantia, absolvere possent, facultatem concessit, & indulsit, ac cum eisdem super quacumque irregularitate ex quacumque causa (præterquam ex homicidio voluntario, ac bigamia) quomodolibet contracta, sive censuris præfatis ligati, Missas, & alia divina Officia, non tamen in contemptum clavium, celebrarent, vel alias divinis se miscerent, ita ut ea non obstante, nondum promoti, omnes, & singulos, etiam presbyteratus Ordines suscipere, & promoti in susceptis per eos Ordinibus hujusmodi, etiam in altaris ministerio ministrare libere, & licite valerent, eo ipso quod professionem emitterent, auctoritate præfata dispensavit.

Quibuscumque non obstantibus.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus, nec-

necnon quibusvis decretis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Hic modo Pontifex literas prædicti Gregorii XIII. ob ejus mortem non expeditas totaliter validat.

§.6. Ne autem de absolutione, exemptione, liberatione, receptione, singulis concessionibus, indultis, & dispensatione Gregorii Prædecessoris hujusmodi, pro eo quod super illis, ejus superveniente obitu literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet excitari, ipsique Præpositus Generalis, Clerici, & aliæ personæ Congregationis hujusmodi illorum frustrentur effectu, volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, exemptio, liberatio, receptio, singulæ concessiones, indulta, & dispensatio Gregorii Prædecessoris hujusmodi, perinde a dicta die Id. Martii suum sortiantur effectum, ac si super illis præfati Gregorii Prædecessoris literæ, sub ejusdem diei dat. confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes literæ ad probandum plene absolutionem, exemptionem, liberationem, receptionem, singulas concessiones, indulta, & dispensationem Gregorii Prædecessoris hujusmodi ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Sanctionemque pœnalem apponit.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. P. An.I. 1. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kalen. Maii, Pontificatus nostri Anno Primo.

V.

Jubilæi indictio, ad implorandum Dei auxilium, pro bono regimine Reipublicæ Christianæ.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Causæ indictionis hujus Jubilæi.

Virium nostrarum infirmitati pastoralis officii molem nuper impositam considerantes, non possumus susceptum tantæ administrationis munus non maxime formidare. De illius tamen benignitate non desperantes, qui operari dignatur in Nobis, non desinimus ejus auxilium implorare, eique mentis nostræ sensus, ne altius extollantur, humiliter subiicere; illud agnoscentes, & vere confitentes, unius Dei clementiam, nullis præcedentibus meritis, nostri in imbecillitate nostra memorem magna in Nobis fecisse mirabilia, quos tot, & tantis gratiarum donis cumulatos honoris Principis Apostolorum admirabili dignatione voluit esse consortes. Quam tamen dignitatem, & potestatem, cum multæ graves curæ consequantur, valde sollicitamur, tum quod de collatis in Nos maximis beneficiis, quæ Dei benignitati referimus accepta, nullam dignam gratiam, quam ejus clementiæ persolvamus, nostra potest infantia reperire; tum etiam quod sub tanto pondere exiguas vires initio contremiscere, ac pene jam corruere sentimus, non tamen animo deficientes ad summam Dei bonitatem confugimus, fideliumque, & Deum timentium, quorum ipse (ut speramus) voluntatem faciet, orationes expetimus, quibus Omnipotenti Deo semper benedicendo, gratiisque misericordiæ ejus agendis adjuvemur, viribusque a cœlesti rege subministratis, suffulta nostra infirmitas commissas Nobis curarum, & salutarium Reipublicæ Christianæ officiorum partes, orantis simul populi instantia promerente, valeat sustinere, opemque agitatæ, & ubique fere depressæ Catholicæ Religioni suppeditare, ne cum in altitudinem maris venerimus, tempestate demergamur, sed potius horribiles tot peccatorum flatus, & excitatas toto mari procellas discutientes, cum credito Nobis grege optatum cursum, & æternæ salutis portum teneamus.

Forma consequendi Jubilæum.

§.1. Omnes igitur, & singulos utriusque sexus Christifideles ubicumque existentes monemus, ac in Domino requirimus, ut qui in hac Alma Urbe sunt, proxime sequenti hebdomada, aut altera protinus post eam item sequenti; qui vero extra Urbem degunt cum primum harum notitiam habuerint, prima, aut secunda itidem immediate sequenti, hebdomada, conscientia sua diligenti prius examinatione discussa, peccata sua omnia humili, & contrito corde confiteantur, & ante Festum Pentecostes ejusdem hebdomadæ quarta, & sexta feria, & Sabbato (cum hoc tempore jejunia non indicantur) eleemosynas erogent, piaque earum largitione, quantum pro sua cuique facultate visum fuerit, Christi pauperum egestatem, & inopiam sublevent, orationibusque a Deo impetrare studeant, ut Nobis lumen suum ostendat, pares tanto oneri vires præbeat, omnesque actiones nostras dirigat, ac hostium Ecclesiæ suæ conatus infringat. Die vero Dominica, quæ dictas eleemosynas, atque orationes proxime sequetur, Sacrosanctam Eucharistiam devote accipiant. Ita, ut qui post Festum Pentecostes voluerint infra dicendæ Indulgentiæ beneficio frui, dictis tribus diebus præter orationes, & eleemosynas, etiam jejunare teneantur. Et nihilominus, ut Deum magis propitium Nobis, & populo Christiano reddere, ipsique quantum nostræ tenuitati conceditur, gratias agere valeamus, & ad tantum onus substinendum vires impetremus. Nos ipsi supplicationes, processionesque una cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, omnibusque Prælatis, & Romanæ Curiæ Magistratibus, die Lunæ, qui erit 27. dies præsentis mensis Maii ab Ecclesia S.Mariæ in Aracœli, usque ad Basilicam S. Mariæ Majoris habere, atque incedere statuimus. Ceterum ut fideles ipsi ad hæc omnia peragenda magis idonei efficiantur, de tradita nobis a Domi-

Domino potestatis plenitudine Ecclesiæ thesauros, quorum divina favente clementia dispensatores effecti sumus, copiose, ac benigne aperientes, omnibus Christifidelibus supradictis, ut hac vice tantum Confessores idoneos Presbyteros, sæculares, vel cujusvis Ordinis Regulares, ab Ordinariis tamen approbatos eligere, qui eorum Confessionibus diligenter auditis, eos a quibusvis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam in casibus Sedi Apostolicæ reservatis, ac in literis die Cœnæ Domini quotannis legi solitis contentis, in foro conscientiæ dumtaxat, ac etiam a sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis per eos quomodolibet incursis, injuncta inde eis pro culpæ modo pœnitentia salutari absolvere, ac quæcumque per eos emissa vota (præterquam castitatis, & religionis) in alia pietatis opera commutare valeant, per præsentes concedimus.

Jubilæi concessio.

§.2. Nos enim omnibus, qui præmissa devote adimpleverint, de ejusdem Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, plenissimam omnium peccatorum remissionem, ac eandem, quæ Christifidelibus Anno Jubilæi hujus Almæ Urbis Ecclesias, & extra eam deputatas statutis diebus devote visitantibus concessa est, misericorditer in Domino elargimur, eos quoque, qui morbo, vel aliquo alio impedimento detenti præmissa adimplere nequiverint, si alia pia opera fecerint, in quæ arbitrio suorum Confessorum (quibus super hoc facultatem impartimur) commutata fuerint; ac etiam illos, qui in itinere fuerint, si cum primum iter perfecerint, præmissa exequi studuerint, ipsius Indulgentiæ, & doni, ac aliorum prædictorum participes fieri volumus.

Jussio publicandi ubique d. Jubilæum.

§.3. Præcipientes universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & quibusvis aliis Ecclesiarum Prælatis, & locorum Ordinariis, ut statim cum præsentes literas, seu earum transumptum authenticum, etiam impressum ad eos deferri contigerit, solemnes Processiones tribus diebus, scilicet quarta, & sexta feriis, ac Sabbato prædictis, juxta locorum opportunitatem ad effectum præmissorum indicant, & celebrent, ac easdem præsentes, seu earum transumptum per suas quisque Provincias, Civitates, & Diœceses sine ulla fraude, aut lucro publicent, & per Ecclesiarum Rectores publicari faciant.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§.5. Quia vero præsentes ad omnia loca, quibus illis opus esset, præferri nequeunt, decernimus, ut illarum transumptis, &c.

Dat. P. An. I. 25. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, octavo Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno primo.

VI.

Revocatio exemptionum omnium, ab onerum Cameralium solutione, quibuscumque personis, quomodolibet concessarum.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus revocationis.

Inter varias curas, quæ ex Pastoralis officii ministerio Nobis incumbunt, illa potissimum animum nostrum pulsat, atque perturbat, ut Nobis, & Romanæ Ecclesiæ subditi, præsertim, pauperes, prætextu exemptionum, aliarumque similium gratiarum a Sede Apostolica concessarum, nullatenus graventur, neque id totum, quod a potentioribus, & majores facultates habentibus eximitur, in pauperiorum caput, eorumque damnum, & præjudicium accrescat.

Revocatio quarumcumque exemptionem, a solutione onerum Cameralium, exceptis hic enunciatis.

§.1. Unde ex his, & aliis rationabilibus causis adducti ac nonnullorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas exemptiones, concessiones, gratias, & immunitates a solutione omnium, & singulorum datiorum, pedagiorum, gabellarum, collectarum, impositionum, & quorumlibet aliorum onerum personalium, mixtorum, ordinariorum, & extraordinariorum, solitorum, & insolitorum, aliarumque exactionum etiam Cameralium quibusvis Communitatibus, Universitatibus, Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis Status nostri Ecclesiastici, ac etiam quibuscumque Feudatariis, Censuariis, Dominis locorum, Baronibus, Comitibus, seu quorumcumque nomine nuncupatis, & quacumque etiam Ducali, vel alia dignitate, & auctoritate, seu etiam Cardinalatus honore fulgentibus, qui Castra, & Jurisdictiones infra limites dictionis Ecclesiasticæ possident, etiam qui nihil ratione Castrorum, & Jurisdictionis hujusmodi Sedi Apostolicæ annuatim, seu alias persolvunt, & tam incolis quam extraneis atque forensibus bona stabilia, seu mobilia, vel se moventia habentibus, & tenentibus, seu possidentibus, omniumque supradictorum Colonis, & laboratoribus, per Prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, ejusque etiam de latere Legatos, seu Vicelegatos, & Cameram Apostolicam, ejusque Præsidentes, ac alias quomodocumque sub quibusvis formis, & verborum expressionibus etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus (præterquam ob susceptionem liberorum juxta juris dispositionem, & ob causam vere effectualis, & congrue exbursationis pecuniarum, seu ex aliis causis per Nos cognoscendis, & approbandis) perpetuo, seu ad certum tempus concessas, ac etiam pluries confirmatas, eorum omnium tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo cassamus, revocamus, & annul-

annullamus, ac viribus omnino evacuamus, illasque pro cassis, nullis, irritis, & revocatis, ac penitus infectis haberi volumus.

Declaratio, quod a Data præsentiũ revocatio afficiat.

§. 2. Necnon exemptiones, cessiones, gratias, & immunitates prædictas, nulli penitus, nec in petitorio, nec in possessorio suffragari posse, sed prædictos omnes exemptos ad omnium, & singulorum prædictorum onerum impositionem, ac gabellarum solutionem, & contributionem, perinde ac si exemptiones prædictæ eis concessæ non fuissent, pro rata ipsos tangente a datum præsentium decurrenda, realiter, & cum effectu contribuere, eorumque bona accatastari, allibrari, describi, seu annotari facere quamprimum debeant, & teneantur, etiam perpetuo statuimus, & declaramus.

Confirmatio Bullæ Pii V., & aliorum Pontificum.

§. 3. Ac omnes, & quascumque, tam per fel. rec. Pium V. quam alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, super præmissorum revocatione quomodolibet editas Constitutiones similiter perpetuo confirmamus, approbamus, & innovamus.

Lites quascũque desuper ortas extinguit.

§. 4. Et insuper quascumque lites, & causas super præmissis, & eorum occasione ubilibet motas atque pendentes, illarum statum, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium etiam præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, ad Nos harum serie advocamus, litesque hujusmodi penitus extinguimus, & annullamus, ac pro extinctis, & annullatis haberi volumus.

Sic, & non aliter judicari mandat.

§. 5. Sicque per quoscumque Judices etiam Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam dictæ Cameræ Clericos, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executores deputat.

§. 6. Quocirca dilecto Filio Nostro Philippo S. Angeli in Foro piscium, Diacono Cardinali Vastavillano nuncupato, moderno, & pro tempore existenti, nostro, & ipsius Romanæ Ecclesiæ Camerario, per Apostolica scripta mandamus, quatenus per se, vel alium, seu alios ejus nomine, præter Ordinariam sui Camerariatus Officii Jurisdictionem, omnes, & quoscumque supradictos exemptos, per censuras Ecclesiasticas, ac etiam privationis feudorum, & inhabilitatis ad illa, aliasque etiam pecuniarias pœnas, ad realem, & actualem cujusvis summæ, tam hactenus debitæ quam debendæ solutionem juxta taxas hactenus impositas cogat, & compellat; ac pro faciliori exactione, & satisfactione consequenda eidem Philippo Cardinali, & pro tempore existenti Camerario quoscumque, quatenus opus fuerit, citandi, & etiam ad personaliter comparendum monendi, etiam per edictum publicum, constito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, necnon quoscumque inobedientes, & rebelles, censuras, & pœnas comminatas incidisse, & incurrisse servata forma Concilii Tridentini, declarandi, aggravandi, reaggravandi, & interpretandi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi, & relaxandi, aliaque omnia, & singula faciendi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu alias quomodolibet opportuna, plenam tenore præsentium concedimus facultatem.

Clausulas derogatorias apponit.

§. 7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, necnon quibusvis immunitatibus, exemptionibus, aliisque præmissis, ac aliqua possessione, vel forsan usurpatione de non solvendo, & contribuendo, necnon nostra de non tollendo Jure quæsito aliisque Cancellariæ Apostolicæ regulis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis personis, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque clausulis, & decretis, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus etiam Motu simili, ac alias in contrarium præmissoru m quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus specialiter, & expresse harum serie derogamus. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim a prædicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. P. An. I. 29. Junii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, tertio Kalendas Julii, Pontificatus nostri Anno I.

VII.

Prohibitio alienandi per subditos Status Ecclesiastici, in non subditos, & forenses, bona in eo existentia, aut fortalitia, & castra, absque Sedis Apostolicæ licentia.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Solicitudo, paternusque affectus, quo Sedis Apostolicæ subditos prosequimur, Nos inducunt, ut ea diligenti cura prospiciamus, quæ ad illorum conservationem, statusque Ecclesiæ utilitatem, & commodum pertinent.

§. 1. Acce-

Causa hujus Costitutionis.

§.1. Accepimus siquidem, quod in diversis Civitatibus, Terris, Oppidis, & Castris, Nobis, & dictæ Sedis temporali ditioni subjectis extant statuta prohibentia, res, ac bona stabilia in forenses, & non subditos alienari. Nihilominus nonnulli Cives, & Incolæ Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum hujusmodi bona stabilia aliis personis extraneis vendere, & alienare præsumunt in maximum præjudicium, & damnum Civium, & Incolarum prædictorum.

Confirmatio Statutorum prohibentium alienationem bonorum in non subditos.

§.2. Quocirca Nos considerantes quantum statuta præfata utilia, & favorabilia sint, quantumque Reipublicæ intersit dicta bona in illius Cives, & habitatores conservari, Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & certa scientia, statuta hujusmodi, etiam si non sint in usu, Apostolica auctoritate tenore præsentium de cetero observari mandamus.

Prohibitio alienandi bona in Statu Ecclesiastico existentia, aliis, quam Vassallis, absque Sedis Apost. licentia.

§.3. Et nihilominus, quod perpetuis futuris temporibus, Universitates, Civitates, Collegia, Feudatarii quicumque, ac personæ cujusvis status, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis existant, etiamsi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quavis auctoritate, & dignitate, etiam Ecclesiastica, quæ specialem, & individuam mentionem requireret, præditi sint, nullatenus sine nostra, & Sedis prædictæ licentia, audeant, seu præsumant Civitates, Oppida, Castra, feuda, Jurisdictiones, ac bona quæcumque stabilia, vel immobilia in dicto Statu Ecclesiastico existentia cujuscumque qualitatis, quantitatis, & valoris per eos, nunc, & pro tempore possessa vendere, permutare, ultra triennium locare, in emphyteusim, feudum, livellum, pignus, seu precarium concedere, in aliquam Communitatem, Universitatem, Collegium, vel personam extraneam, seu forensem, quæ Nobis, & dictæ Sedi ratione temporalis jurisdictionis, status nostri subdita, & supposita non sit, vel quæ domicilium legitime non contraxerit in dicto nostro statu, cujuscumque dignitatis, status, gradus, conditionis, & qualitatis existat, etiamsi, ut præfertur, Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quavis auctoritate, & dignitate, etiam Ecclesiastica, quæ specialem, & individuam mentionem requireret, præditus sit.

Prohibitio alienandi Castra, & fortalitia, etiã Vassallis, absque simili licentia.

§.4. Insuper quia decens, & conveniens existit, quod si vendantur, vel permutentur, seu etiam donentur Civitates, Castra, & Oppida, multo magis fortalitia, id ad notitiam Principis deducatur, & præsertim si feuda, & jurisdictiones feudales, ea omnia, nec in exteros, nec in alios quoscumque nisi de expressa præcedente nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis eadem supradicta licentia, vendi, permutari, vel donari valeant.

Præceptum, quod non reversuri ad Statum Ecclesiasticum illa vendant infra biennium.

§.5. Neque etiam extraneus, aut subditus originarius, bona hujusmodi in dicto statu habens, & in eo habitans, si ab illo discedat amplius, ad ipsum non reversurus, illa retinere possit, sed intra biennium, ex quo ipse demigraverit, ea vendere, seu pro aliis extra dictum statum existentibus permutare, aut alias transferre in alium immediate subjectum teneatur, auctoritate, & tenore præsentim, de venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, perpetuo statuimus, & ordinamus.

Declaratio circa supradictas prohibitiones.

§.6. Licitum tamen erit omni dicti status habitatori, sive extraneo, sive subdito, de bonis suis in eodem statu positis, vel in consanguineos, vel in alios de dicto statu non existentes, quocumque alio, quam venditionis, seu permutationis, vel donationis titulo disponere, ac suis, etiam ab intestato hæredibus pariter licebit in illis succedere; qui tamen intra triennium, vel in eumdem statum habitatum veniant, vel bona ipsa in alium, seu alios habitatores, & subditos, ut præfertur, transferant. Quod etiam illis extraneis, ad quos bona hujusmodi ex quibuscumque aliis, quam venditionis, seu permutationis, aut donationis hujusmodi causis pervenerint, illave acquisiverint, censeatur permissum.

Declaratio bonorum, ut supra alienari prohibitorum.

§.7. Bonorum autem præfatorum appellatione, neque census, neque portiones, seu loca montium, nec mulierum dotes, sed neque Urbem nostram, quæ communis patria est, cum ejus decem passuum millia circuitu, volumus comprehendi; filii tamen, & hæredes dictarum mulierum soluto matrimonio, si extranei fuerint, aut in eodem statu ad habitandum, aut vendendum, seu permutandum, ut dictum est, sint adstricti.

Contraveniẽtium pœnæ, & contractuũ annullatio.

§.8. Decernentes, Communitates, Universitates, Collegia, vel personas extraneas, seu forenses hujusmodi ad dictorum bonorum pro tempore contra earumdem præsentium tenorem alienatorum acquisitiones omnino inhabiles; necnon quoscumque contractus, venditiones, & alienationes contra hujusmodi prohibitionem quocumque modo, vel causa pro tempore faciendas, nullas, & invalidas existere, nullumque jus per eas emptoribus attributum esse, seu tribui posse. Necnon omnes scripturas desuper conficiendas, ac inde secuta quæcumque nullius roboris, vel momenti esse, nec ex illis audiri, agi, & excipi posse, in judicio, vel extra, ipsaque bona alienata ad eos, ad quos de jure pervenire debent, spectare, & pertinere.

Clausula sublata, & Decretum irritans.

§.9. Sicque per S.R.E. Cardinales, etiam Legatos, ac Vicelegatos, necnon Sacri Palatii Apostolici Auditores, Gubernatores, seu illorum Locateneutes, aliosque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Præceptum de observantia hujus Cõstitutionis.

§.10. Mandantes eisdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ac Judicibus, nunc, & pro tempore in toto statu prædicto exi-

existentibus, & eorum cuilibet, ut statutum, & ordinationem, & alia præmissa perpetuo ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, per censuras Ecclesiasticas, & alia eis benevisa remedia observari faciant, & mandent.

Clausulæ derogatoriæ. §.11. Non obstantibus nostris de non tollendo jure quæsito, aliisque Apostolicis Constitutionibus, nec non Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & Locorum prædictorum statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate munitis, ac etiam immemorabili, & quantocumque tempore pacifice observatis, necnon civilitatibus, Civitatumque juribus, privilegiis, exemptionibus, & indultis Apostolicis, illis, eorumque Dominis prædictis, ac quibusvis aliis per quoscumque Romanos Pontifices ac Nos, & dictam Sedem quomodocumque, & quotiescumque concessis, confirmatis, & innovatis, quæ omnia, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, omnino tollimus, & abrogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma, & effectus publicandi hanc Cōstitutionē. §.12. Volumus autem easdem præsentes, quoniam in Consistorio nostro, & de consilio prædicto promulgatæ sunt, a die datæ ipsarum quoscumque, tam præsentes quam absentes, & ubicumque etiam extra dictum statum existentes perinde obligare, ac si cuique singulatim intimatæ fuissent. Et nihilominus ut illæ amplius innotescant, mandamus eas valvis Ecclesiæ Sancti Joannis Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, aliisque locis consuetis appendi, & in libris dictæ Cameræ describi. Ac etiam volumus, ut ipsarum exempla, etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & sigillo cujuscumque Curiæ, Ecclesiæ, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignata, eam ipsam prorsus fidem ubique locorum, in judicio, & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis. §.12. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. P. An. I. 1. Julii. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno I.

Papæ subscr. ✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones.

VIII.

Quod Clerici Regulares Congregationis S. Pauli Decollati, ad processiones, & actus publicos accedere non cogantur, ex indulto Gregorii XIII.

Hujus Congregationis institutionem, & cetera quæ eam concernunt, vide in Clem. VII. Const. XLV. Vota *fol.* 103. *Tom. IV. Par. I.*

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Rationi congruit, & convenit honestati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu, literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum sortiantur effectum.

Gregor. XIII. ex causis hic expressis, concessit huic Cōgregationi, ne ejus Clerici ad processiones, & ejusmodi actus publicos inviti accedere cogantur. §.1. Dudum siquidem per fel. rec. Gregorium Papam XIII. Prædecessorem nostrum accepto quod licet dilecti filii, Clerici, Presbyteri, Superiores, & personæ Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli Decollati, a quinquaginta annis, vel circa, auctoritate Apostolica institutæ, a principio institutionis Congregationis hujusmodi, ut juxta pium eorum institutum, a quibuscumque occupationibus expediti, animarum saluti libere consulerent & invigilarent, ad publicas processiones, quæ in Civitatibus, & locis, in quibus ipsa Congregatio propagata erat, fiebant, & celebrabantur, ac ab Ordinariis locorum indicebantur, convenire non consuevissent, attamen bonæ memoriæ Carolus tituli S. Praxedis Presbyter Cardinalis Borromæus nuncupatus, Ecclesiæ Mediolanensis ex dispensatione Apostolica Præsul, S. Barnabæ Mediolanen., & Beatæ Mariæ Virginis Corobioli nuncupati Oppidi Modoetiæ Mediolanen. Diœcesis domorum dictæ Congregationis Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas ad processiones hujusmodi comitandum induxerat, cui ipsi Clerici, Presbyteri, Superiores, & personæ ob singularem observantiam, qua eum prosequebantur, obtemperaverant, quibus quoque idem Carolus Cardinalis locum in hujusmodi processionibus post omnes quorumvis Ordinum Regulares costituerat, quod Canonici Regulares se ægre molesteque ferre cum plurimis protestationibus significarent, prout tunc temporis prædicto Carolo Cardinale, sicut Domino placuerat, vita functo, id pati nullatenus se velle profitebantur. Idcirco cum eorumdem Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum instituttioni non conveniret, ad similes processiones accedere, ne quæ propria erant eorum instituti, prætermittere cogerentur, idem Prædecessor ex incumbenti sibi Apostolicæ sollicitudinis studio, circa statum personarum Ecclesiasticarum quarumlibet divino cultui emancipatarum salubriter dirigendum, libenter prospiciens, & intendens, ac earum quas suavi Religionis jugo noverat esse suppositas, ut quibuslibet perturbationibus semotis, facilius valerent suum Altissimo exhibere famulatum, oppressiones, & gravamina relevans, necnon quæcumque scandala, quæ præcedentiæ causa inter Clericos, Presbyteros, Superiores, ac personas, necnon Canonicos Regulares hujusmodi, ac forsan alios intercedere possent, tollere volens, ac Congregationem, illiusque Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas hujusmodi eorumque singulos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum dumtaxat infrascriptorum consequen. absolven., & ab-

& absolutos fore censens, sub datis videlicet Idib. Martii, Pontificatus sui anno tertiodecimo, Motu proprio, non ad Congregationis, illiusque Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum prædictorum, vel aliorum pro eis ipsi Prædecessori super eo oblatæ petitionis instantiam, sed de sua mera liberalitate, Congregationi, necnon Clericis, Presbyteris, Superioribus, & personis prædictis, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus, quibuscumque processionibus, & aliis quibuslibet actibus publicis quocumque tempore, de more, vel consuetudine, aut alias pro tempore fiendis, & celebrandis, ac ab Ordinariis prædictis indicendis, interesse minime tenerentur, nec ad id ubique locorum per quoscumque Ordinarios, aliasque personas inviti cogi, & compelli possent, Apostolica auctoritate prædicta perpetuo concessit, & indulsit, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Obstantibusque derogavit.

§.2. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis inibi expressis casibus, & in illis ultra unam dietam ad judicium extrahatur, seu ne Judices a Sede Apostolica deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, necnon quibusvis Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis, specialibus, & generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem esset Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Hic Pontifex literas Gregorii XIII. ejus superveniente obitu non expeditas, validat, & servari mandat.

§.3. Ne autem de absolutione, concessione, indulto, & decreto prædictis, pro eo quod super illis ipsius Gregorii Prædecessoris, ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ac Congregatio, necnon, etiam Clerici, Presbyteri, Superiores, & personæ hujusmodi illarum frustrentur effectu, volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, concessio, indultum, & decretum Gregorii Prædecessoris hujusmodi, perinde a dicta die Id. Martii suum sortiantur effectum, ac si super illis ipsius Gregorii Prædec. literæ, sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes literæ ad probandum plene absolutionem, concessionem, indultum, & decretum hujusmodi, ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Executoresque deputat.

§.4. Quocirca dilectis filiis Archipresbytero Ecclesiæ Mediolanen., & Vicariis Venerabilium fratrum nostrorum Papien., ac Lauden. Episcoporum in spiritualibus generalibus, per Apostolica scripta mandamus Motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Congregationis, & Clericorum, Presbyterorum, Superiorum, & personarum prædictarum, aut pro eis agentium fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, Congregationem, ac Clericos, Presbyteros, Superiores, & personas, necnon pro eis agentes, prædictis concessione, indulto, & decreto, aliisque præmissis juxta earumdem præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, aut eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut impediri. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, ac easdem censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, non obstantibus omnibus supradictis.

Sanctio pœnalis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum &c.

Dat. P. An. I. 1. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kal. Maii, Pontificatus nostri Anno I.

IX.

Innovatio omnium Constitutionum a Romanis Pontificibus hactenus editarum, contra exules, bannitos, aliosque facinorosos homines, eorumque receptatores, & fautores; & multarum impositio pœnarum in eosdem, necnon contra Communitates, & alios, sua territoria ejusmodi scelestis hominibus expurgata non custodientes.

Quo ad primam partem, extat in hoc opere Const. X. Pii II. Ad retinendas. *T. III. P. III. fol.* 110. *Const. IV. Pauli II.* Viros. *ibidem. fol.* 120. *Const. XVII. Innocentii VIII.* Licet ea. *ibidem. fol.* 219. *Const. VIII. Julii II.* Cum homines. *ibidem. fol.* 269. *Const. XXXIX. Leonis X.* Omnes. *ibidem. fol.* 472. *Const. IX. Clementis VII.* In Sancta. *Tom. IV. Par. I. fol.* 44. *Const. XXII. Julii III.* Cum Civitates. *Ibidem fol.* 297., *& Const. XXXV.* Cum sicut. *Ibidem. fol.* 312.

*fol.*312. *Et extat etiam Pii IV. Constit.*XXXII. In eminenti. *Tom.IV. Par.II. fol.66. Pii V. Const.XIV.* Et supernæ.*Ibid. fol.*295., *& Gregorii XIII. Const.CXXII.* Tanta. *Tom.IV. Part.III. fol.*451. *Quo vero ad secundam partem, contra non custodientes eorum territoria, habes in Constit.I. Julii II.* Quia. *Tom.III. Par.III. fol.*259., *& Const.XXXI. Leonis X.* Romani. *ibid. fol.*464. *necnon Const.XXXII. Pii IV.* In eminenti. *Tom.IV. Par.II. fol.66., & Const.XIV. Pii V. sup. jam citatas. Præterea adversus ejusmodi perfidos homines, omnesque vindictam transversalem sumentes, Paulus II. edidit Const.* Viros. *ut sup. Prout contra minantes pro habenda pace, aliam edidit Const. Innocentius VIII. Necnon contra Franchitias in Urbe tenentes, vel acclamantes, habes in Const. Julii III.* Cum Civitates. *ut sup. Prout circa appellationes in contumacia condemnatorum, notavi in Constit.LXI. Pii IV.* Et si cuncta. *Tom. IV. Par. II. fol.*111., *& in Pii V. Const.CLXXXIX.* Licet juri. *Tom.IV. Par.III. fol.*182.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Constitutionis

HOc Nostri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna, & incommoda, quæ menti nostræ obversabantur, Nobis longe fuit gravissimum, quod Populos S. R. E. ditioni temporali subiectos non modo ad rerum, substantiarumque suarum perturbatiouem, & jacturam, sed etiam vitæ periculum redactos invenerimus, exulibus, bannitis, ceterisque id genus facinorosis hominibus ita undique ingruentibus, & grassantibus, ut vix quisquam ab hac hominum peste tutus alicubi consistere posse videatur. Quare cum ad hæc sananda mala, ex Officii nostri debito & præcipua erga Nostros, ac ejusdem Romanæ Ecclesiæ subditos caritate assidue extimulemur, nihil non agere, & tentare decrevimus quo Populis optata quies, salus, securitas, & tranquillitas per Nos restituatur. Quod ita demum, Deo auxiliante, speramus Nos esse consecuturos, si caute provideatur, ne ullum, domi forisque, intra extrave fines Nostros, criminosis hominibus hujusmodi pateat diffugium, aut receptaculum, sed omnino Legum, & Magistratuum securitatem, justitiæque gladium subire, ac debitas pœnas luere cogantur.

Confirmatio Const.Prædecessorum cum earum pœnis præterquam excommunicationis.

§.1. Itaque de Fratrum Nostrorum consilio, omnes, & singulas Constitutiones a fel. rec. Pio Secundo, & Paulo etiam Secundo, Sixto Quarto, Julio similiter Secundo, Leone Decimo, Clemente Septimo, Julio Tertio, Pio etiam Quarto, Pio Quinto, Gregorio Decimotertio, & quibusvis aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, suo cujusque tempore, in detestabile prædictorum, & aliorum infrascriptorum hominum genus, pro temporis, & criminum ratione editas, cum omnibus, & singulis in eis contentis, quoad ea, quæ præsentibus non contrariantur, & excepta Excommunicationis sententia, per easdem Constitutiones in illis contravenientes promulgata, quam ne animarum perniciem potius, quam salutem adferat, consulto tollendam, & submovendam duximus, ex certa scientia nostra approbantes, & innovantes, illarumque omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis, & insertis haberi volentes.

Barones, & Comunitates eorum territoria a Bannitis &c. libera custodiant.

§.2. Universis, & singulis Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, etiam quacumque Ecclesiastica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, Armorum Ductoribus, Capitaneis, Magistratibus, Communitatibus, Universitatibus, & Officialibus Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, & aliorum quorumcumque locorum prædictæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiectorum, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, necnon duorum millium per Communitates, & mille per Universitates, ac quinque millium ducatorum auri Cameræ Apostolicæ irremissibiliter ipso facto applicandorum per Dominos temporales, & alios prædictos absque alia declaratione incurrendis pœnis (ultra alias in eorumdem Prædecessorum nostrorum literis contentas) districte præcipiendo mandamus, quatenus adhibita exactissima diligentia, de qua per publica documenta, & alias probationes fidem faciant, eorum Civitates, Terras, Oppida, Castra, Villas, dominia, loca, & territoria omnia a perduellionibus, homicidis, latronibus, viarum grassatoribus, raptatoribus, incendiariis, sicariis, exitiis, publicæ quietis perturbatoribus, armatas facientibus, statum Ecclesiasticum hostiliter peragrantibus, pro quocumque crimine capitali, etiam in contumaciam bannitis, aliisque similibus notoriis delinquentibus, & facinorosis hominibus, etiam nondum condemnatis, eorumque fautoribus, & complicibus, quos omnes, nostros dictæque Romanæ Ecclesiæ rebelles, ac publicos hostes esse decernimus, secura, libera, & expurgata custodire, tenere, & præservare.

Eosque capiant, & Officialibus Pontificis consignent, & capere non valentes persequantur convocatis Dominis, & Communitatibus convicinis.

§.3. Necnon si quos ex ipsis eo accedere, vel commorari, seu ad prædicta loca declinare, vel illac pertransire contigerit, statim illos capere, & apprehendere, ac ad carceres conducere, captosque Nostris, & pro tempore existentium Romanorum Pontificum Magistratibus, & Officialibus fideliter tradere, & consignare, populosque suos pulsu campanarum, & aliis signis ad arma convocare, & coadunare teneantur. Quod si illos capere, & apprehendere per seipsos nequiverint, finitimas quasque Communitates, & Universitates, necnon Dominos temporales commonefaciant, & in auxilium convocent, junctisque simul viribus eosdem perduelliones, homicidas, la-

trones, & alios prædictos forti manu, & incessanter quocumque se verterint, etiam extra proprium territorium, & jurisdictionem in ipso persecutionis actu, usque ad ultimam eorum profligationem persequantur, ac ut capiantur, & apprehendantur, seu profligentur omnem operam adhibeant.

Et ad cavillosas proponendas excusationes non admittantur.

§.4. Cumque verisimile non sit hujusmodi hominum genus in occulto versari, & eos qui ad custodiam tenentur, si diligenter invigilent, illorum notitiam non habere, neque tantam multitudinem esse posse, quin a dominis temporalibus, ac Communitatibus, & Universitatibus prædictis vinci, & opprimi queat, juncto præsertim finitimorum auxilio, cavillosæ excusationes sibi in posterum nullo modo suffragentur.

Particulares personæ contra Bannitos &c. arma capiant, & accurrant.

§.5. Particulares vero personæ cujuscumque status, gradus, & conditionis existentes, sub quingentorum ducatorum similiter eidem Cameræ ipso facto applicandorum, aliisque corporalibus, etiam ultimi supplicii inclusive, Gubernatorum, & Officialium prædictorum arbitrio, juxta cujuscumque personæ, & culpæ qualitatem, poenis, cum primum campanæ sonitum, aliave signa, populum adversus dictos facinorosos homines convocantia audiverint; vel alias de illis quomodolibet notitiam habuerint, arma capere, & ad locum necessarium accurrere, ac una cum aliis, & per seipsum omnem conatum in persequendis, capiendis, & profligandis bannitis, aliisque nefariis hominibus prædictis adhibere teneantur.

Executoribusque justitiæ non se opponant, vel resistant, sed armata manu subveniant.

§.6. Præterea sub eisdem poenis, omnes, & singuli prædicti, tam in Urbe quam extra eam, ad quamcumque Curiæ, seu Ministrorum, & executorum institiæ, vel cujuscumque eorum simplicem requisitionem, ac etiam nulla requisitione prævia, si aliquos ipsis resistere, vel sese opponere, seu aliquod impedimentum adferre, eosve ad aliquam executionem faciendam auxilio egere quoquomodo cognoverint, eisdem Curiæ Ministris, & executoribus, opem, & favorem, armata etiam manu conferre, & subvenire, ac præsto esse, & denique obedire, eosque, si opus fuerit, in perquisitione, executione, permansione, transit u & aliis præmissis comitari debeant.

Barones, & Cõmunitates facinorosos, non capientes ultra alias pœnas, ad damna reficiẽda astringuntur.

§.7. Insuper statuimus, & ordinamus, ut si qui ex perduellionibus, homicidis, latronibus, furibus, & aliis facinorosis hominibus prædictis, in Civitatibus, Terris, Oppidis, Castris, Villis, Dominiis, Locis, & Territoriis hujusmodi damna aliqua intulerint, seu furtum aut latrocinium commiserint, nec capti, & deprehensi fuerint, sed impune evaserint, Domini temporales, seu Communitates, & Universitates, Nobis, & Sedi Apostolicæ mediate, ac immediate subiecti, in quorum locis, territoriis, & jurisdictionibus, respective similia perpetrata fuerint, præter hoc quod ad damnorum quorumcumque sic illatorum parti læsæ, damnaque hujusmodi patienti, ac eorum hæredibus plenariam restitutionem, & satisfactionem omnino teneantur, ad tantundem etiam, quantum damna illata extimata fuerint, Cameræ prædictę realiter,& cum effectu persolvendum eo ipso sint adstricti, ac alias prout latius continetur in aliis literis dicti Pii V. Prædecessoris, contra Dominos, ac Communitates, & Universitates, eorum territoria non custodientes editis, quas firmis tamen remanentibus aliis supra, & infrascriptis poenis, tenore præsentium etiam innovamus.

Barones, & alii majores an.14.& S.R.E. mediate & immediate in temporalibus subjecti in statu, & extra auxiliantes aut eosdem Bannitos receptantes, vel eorum persecutionem impedientes pœnas hic descriptas incurrãt.

§.8. Duces quoque, Principes, Marchiones, Comites, Barones, Domicellos, Vicarios, Feudatarios, Gubernatores, Magistratus, Ductores, Capitaneos, & Officiales prædictos, necnon quoscumque alios cujuscumque etiam Ecclesiasticæ dignitatis, conditionis, status, gradus, ordinis, excellentiæ, sexus, & ætatis dummodo decimum quartum illius annum excedant, hujus status, & jurisdictionis nostræ temporalis, ac predictæ Romanæ Ecclesiæ in eisdem temporalibus mediate, vel immediate subiectos, etiam dominia, jurisdictiones, & loca extra statum prædictum obtinentes, qui perduelliones, homicidas, latrones, & alios nefarios homines prædictos in suis quisque dominiis, terris, oppidis, castris, fortalitiis, villis, locis, territoriis, seu domibus, tam in ipso statu quam extra eum consistentibus receptaverint, seu confoverint, aut quod in illis recipiantur, vel confoveantur quoquomodo permiserint, seu ne ii capiantur, impediverint, vel captos eripuerint, seu occultaverint, aut illis potestatem, seu commoditatem evadendi fecerint, vel carcerem, aut aliam quamcumcumque custodiam effregerint, invaserint, aut quoquomodo violare tentaverint, sive ad hoc homines, vel arma, aliave ministraverint, sive alias auxilium, consilium, vel favorem, palam, vel in occulto, per se, vel alium, seu alios quoquomodo, etiam extra territoria, jurisdictiones, & domos proprias præstiterint, seu præstare permiserint, vel etiam quoscumque Judices, ministros, aut executores justitiæ in perquisitione, captura, vel abductione, ac omnino in eorum officii libera executione, seu in Urbe, sive extra ubique locorum impediverint, seu verberaverint, vel insecuti fuerint, aut concusserint, seu minis, vel alias perterrefecerint, aut ad arma conclamaverint, aliosve concitaverint, seu talia fieri mandaverint, facientibus adhæserint, & faverint, seu alicujus Magnatis nomen auxilii causa adversus Curiam, executores, & ministros prædictos invocaverint, seu franchisias appellaverint (contra quas aliam Constitutionem dicti Gregorii Prædecessoris desuper editam similiter innovamus, acrioribus etiam remediis in dies usuri pro hujusmodi Asylis, præsertim in dicta Urbe tollendis, & omnino extirpandis) læsæ Majestatis reatum, ac nulla juris, aut hominis fictione confictum crimen incurrisse, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ rebelles, omnibusque, & singulis privilegiis, gratiis, liberta-

libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus, & personalibus, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitatibus, Civitatibus, terris, oppidis, castris, dominiis, vicariatibus, guberniis, locis, jurisdictionibus, dignitatibus, etiam Ecclesiasticis, honoribus, juribus, officiis, pensionibus, beneficiis, & fructibus ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudis, & concessionibus, quæ a Rom. prædicta, & quibuscumque aliis Ecclesiis obtinent, & in futurum obtinebunt, ceterisque etiam immobilibus, mobilibus, & se moventibus bonis, juribus, & actionibus, eo ipso privatos, ipsosque, & illorum filios ad illa, & quælibet alia in posterum obtinenda, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles, & indignos fore, atque esse; Necnon a toto Statu Ecclesiastico, una cum eorum familiis perpetui exilii pœna damnari, domosque, ædificia, arces, & fortalitia eorumdem demoliri, & solo æquari, seu aliis dictæ Cam. juribus adscribi debere, nec illis portam ullius dignitatis ecclesiasticæ, vel mundanæ umquam patere decernimus, & declaramus. Vassallos vero, Custodes, Capitaneos, Officiales, Populos, & subditos eorumdem, a fidelitatis juramento, ac homagii, & quocumque alio jure, quo ipsis quomodolibet adstricti fuerint, ex tunc penitus absolvimus, & liberamus. Ducatus autem, dominia, vicariatus, gubernia, feuda, Civitates, Terras, Oppida, Castra, ceteraque bona prædicta, necnon jura, & actiones, cum fructibus, & emolumentis eorumdem, Fisco nostro, & Cameræ prædictæ ipso facto absque aliqua declaratione, citatione, Judicis sententia, seu decreto, vel alia juris, & facti solemnitate habenda, etiam in præjudicium filiorum descendentium, & aliorum quorumcumque agnatorum in investituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus comprehensorum, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Cameram rediissent, seu devoluta essent, confiscamus, applicamus, & incorporamus, illaque sic Nobis, & pro tempore existentibus Romanis Pontificibus, & Cameræ prædictæ aperta, devoluta, confiscata, applicata, & incorporata sub Constitutione ejusdem Pii V. Prædecessoris de hujusmodi dominiis, & jurisdictionibus in feudum, aut alias non concedendis minime comprehendi, etiam declaramus. Necnon quæcumque fideicommissa, substitutiones, & alias dispositiones sub quacumque verborum forma, etiam cum expressa alienationis prohibitione, aliisque strictissimis clausulis, & cautelis conceptas, ad hoc, fructus bonorum hujusmodi fideicommissis subiectorum durante vita naturali delinquentis, etiam in contumaciam ex prædictis causis condemnati, Fisco applicentur, & in dictæ Cameræ usum convertantur, proprietatesque dictorum bonorum quamdiu ipse delinquens naturaliter vixerit per Fiscum, & Cameram hujusmodi possideantur, & detineantur, tollimus, & abrogamus.

§.9. Ad hæc, Communitates, & Universitates hujusmodi, si homines facinorosos prædictos receptaverint, toleraverint, cibis, commeatu, auxilio, consilio, vel favore, aut quocumque alio modo, etiam ut evadant, per se, vel alios juverint, omnibus pœnis supradictis supponimus, eorumque res, & bona omnia, necnon fructus, & emolumenta eidem Fisco, modo, & forma præmissis applicamus, & appropriamus. Communitates eos tolerantes, easdem pœnas incurrunt.

§.10. Particularibus autem hominibus, qui ad facinorosos prædictos capiendos, & apprehendendos, justitiæq; ministris tradendos sufficientibus viribus fuerint destituti, nisi eosdem illico propalaverint, officialesque, populos, & finitimos, ita ut nullo modo evadant, convocaverint. Particulares autem eos capere non valentes, illico propalare, & cōvicinos cōvocare debent.

§.11. Ac demum iis, qui aliquem in præmissis culpabilem sciverint, nec Nobis, velSuccessoribus nostris, seu alicui per quem ad Nos, vel dictos Successores fideliter deferatur, intra trium dierum spatium revelaverint, pœnam arbitrio Judicis pro modo culpæ, etiam usque ad mortem inclusive infligendam statuimus. Scientes in præmissis aliquem esse culpabilem, revelare tenentur.

§.12. Decernentes super omnibus, & singulis præmissis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quovis alio meliori modo procedi posse. Judices procedant etiam per inquisitionem &c.

§.13. Ac quæcumque vetusta privilegia, sive exemptiones, etiam immemorabiles, vel alias quascumque prætensiones de recipiendis, & non consignandis hujusmodi bannitis, & aliis facinorosis hominibus, nemini contra præsentium tenorem suffragari, etiam si de eis specialis, & individua mentio facienda esset. Privilegia de non consignandis Bannitis revocantur.

§.14. Neque receptatores, fautores, auxiliatores, consultores, & alios quoscumque, præsentibus nostris, ac Prædecessorum nostrorum literis, ut præfertur, approbatis, & innovatis quomodolibet contravenientes, quocumque prætextu, etiam agnationis, & cujuscumque consanguinitatis, etiam in primo gradu, aut unice, & non dolose, & penitus inculpate, nec ad malum finem receptionis ullatenus excusari, cum beneficium publicum sit privatæ necessitudini præferendum, nec dolus absit ab eo, qui ipsis nefariis hominibus, & publicis inimicis quoquomodo se amicum præstat, genusque hominum hujusmodi facile cognoscatur. Eum quoque qui sese vi, & metu, ad manifestum, & instans vitæ periculum evitandum, de quo tamen per legitimas probationes docere teneatur, eis receptum dedisse, sive victum, & alia præstitisse asseruerit, nequaquam excusari, nisi quamprimum se subripere, vel alio transmittere potuerit, nulla interposita mora, de transitu, vel statione dictorum facinorosorum hominum vicinum locum, illiusque Magistratus, & officiales certioraverit. Receptatores non excusantur prætextu agnationis, vel consanguinitatis, aut non dolosæ receptionis.

§.15. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fun- Clausula sublata &c.

te fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§.16. Et nihilominus, ut præmissa suum debitum (prout ex intimo cordis nostri affectu exoptamus) consequantur effectum, dilectis filiis ejusdem S. R. E. Camerario, Urbis Gubernatori, causarum Curiæ Cameræ prædictæ generali Auditori, necnon Provinciarum nostrarum Legatis, de quibus plurimum confidimus, ac Vicelegatis, & Præsidibus, Civitatumque, & aliorum locorum prædictorum Rectoribus, & Officialibus, ac ceteris omnibus singularum Constitutionum, & literarum prædictarum executoribus similiter in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ pœna per Apostolica scripta mandamus, ut quisque pro se ad omnimodam præsentium, ac aliarum literarum, & Constitutionum prædictarum, necnon pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, illas omnes, & in eis contenta quæcumque semper, & ubique per omnia loca prædicta, ac ab omnibus sub illis comprehensis inviolabiliter observari. Capitalesque sententias prædictas a justitiæ ministris absque alicujus irregularitatis incursu exequi mandent, & faciant, ac pro executione pœnarum pecuniariarum contra Communitates, Universitates, Dominos temporales, & alios prædictos propter eorum inobedientiam represalias concedant, realiterque, & irremissibiliter dictas pœnas pecuniarias exigant.

Clausulæ derogatoriæ.

§.17. Non obstantibus fideicommissis, investituris, concessionibus, substitutionibus, testamentis, & aliis dispositionibus, necnon privilegiis, exemptionibus, ac aliis præmissis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, haberi volumus pro expressis, & insertis, necnon omnibus, quæ in singulis literis prædictis concessum est non obstare; ceterisque contrariis quibuscumque.

Hortatio ad Principes extra statum Ecclesiasticum, temporalem jurisdictionem habentes, ut Bannitos non assecurent, sed capiant, & remittant.

§.18. Rogamus quoque, & hortamur attente in Domino, omnes, & singulos quamcumque jurisdictionem temporalem extra Stat. Ecclesiasticum prædictum exercentes, etiam Regia, Ducali, vel alia quacumque mundana, vel ecclesiastica auctoritate, superioritate, & excellentia fulgentes, velint pro sua in Nos, & hanc Sanctam Sedem Apost. devotione, & observantia, reique ipsius æquitate providere, ne posthac in provinciis, dominiis, & locis suis perduelliones, homicidæ, & alii facinorosi prædicti ullo modo recipiantur, assecurentur, vel tuti reddantur; quinimo si ipsos ad illa declinare, aut ibidem reperiri contigerit, per suos justitiæ ministros, & executores capi, & apprehendi, ac ad Præsides, & Gubernatores Provinciarum, & locorum nostrorum, unde ipsi originem traxerint, vel delictum commiserint, libere conduci, & remitti, eisque consignari mandent, & procurent. Ac quoscumque salvos conductus, & alias assecurationes revocent, & annullent, prout Nos vice versa idipsum contra hujusmodi facinorosos homines a dictis eorum provinciis, & dominiis bannitos, fieri, & observari curabimus; sperantes hac optima ratione omnino futurum, ut ejusdem S.R.E., & cujusque eorum ditionis, status, annuente Domino, expurgetur, Populique Nobis, & illis subditi, pacis, & tranquillitatis dulcedine fruantur.

Forma, & effectus publicandi hanc Constitutionē.

§.19. Ut autem præsentes literæ omnibus innotescant, & ne quisquam illarum ignorationem allegare possit, jubemus illas valvis Ecclesiæ S. Joannis Lateranen., & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ appendi, eisque detractis illarum exempla, etiam impressa in eisdem locis affixa relinqui, factaque hujusmodi publicatione volumus ipsas præsentes hic in Urbe publicatas die sequenti, extra eam vero post decem dies quoscumque perinde arctare, atque afficere, ac contrafacientes pœnas, & alia supradicta omnino incurrere, ac si eis singulis præsentibus in propriis eorum personis, & locis intimatæ fuissent.

Fides exemplorum.

§.20. Insuper earumdem præsentium exempla, etiam impressa, Notarii publici manu, & Camerarii prædicti, aut alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignata, eamdem prorsus fidem ubique locorum in judiciis, & extra illa facere, quæ ipsæmet præsentes facerent, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Communitates publicent hanc Constitutionem in eorum publicis consiliis, in Archiviis custodiant, & quolibet anno eam cum aliis hic nominatis in publico cōsilio recitent.

§.21. Necnon quod quælibet Communitas, Universitas, & Populus quarumcumque Civitatum, Oppidorum, Castrorum, & locorum prædictorum, sub indignationis nostræ, ac mille ducatorum dictæ Cameræ applicandorum pœnis per contrafacientes eo ipso incurrendis, statim cum præsentes literæ nostræ hujusmodi, sive earum transumptum, etiam impressum ad eorum notitiam pervenerit, convocato publico consilio, in præsentia officialium, syndicorum, & curam maleficiorum habentium, eas una cum aliis Prædecessorum nostrorum Constitutionibus, sic ut præfertur, confirmatis, & innovatis, ibi alta, & intelligibili voce, etiam vulgari sermone illas declarando, ut melius, & facilius ab omnibus percipi, & intelligi possint, legi facere, & deinde in eorum Archivio publico diligenter custodiri curare omnino debeant, ac singulis annis successive in principio cujuslibet anni perpetuis futuris temporibus similiter easdem literas præsentes, & alias innovatas in eodem publico consilio legendo reiterare teneantur. Alioquin loci Gubernator, Rector, & quilibet alius justitiæ minister quocumque nomine nuncupatus, contra eos ad executionem pœnarum hujusmodi, sine mora irremissibiliter procedat.

Datum

Dat. P. An.I. 1. Julii.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kal. Julii, Pontificatus nostri Anno I.

Papæ subscr.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones.

X.

Quod Festum Præsentationis B. M. Virginis die vigesimaprima mensis Novembris duplici officio celebretur.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam

B. Virginem quam Angeli admirantur in Cœlis, hic Pôtifex in terris venerari studet.

INtemeratæ Matris Dei Mariæ, ex cujus purissimis visceribus, salva per Spiritus Sancti virtutem integritate virginitatis, auctor vitæ nasci dignatus est, salutiferam fecunditatem humiliter veneramur, & quæcumque ultimis orientis adhuc Ecclesiæ, aliisque temporibus a Sanctis Patribus in ejus honorem instituta fuerunt, nostræ imbecillitatis ope tueri, atque augere, & si quid fuerit prætermissum, ipsa adiuvante, quæ supra Choros sedet Angelorum, renovare studemus, ut spiritualium gaudiorum crebritate devota Nobiscum plebs lætetur, & cujus splendorem Angelici cœtus admirantur in Cœlis, ejus in terris per sacras festivitates recolendæ, laudandæ, atque invocandæ pia memoria non prætermittant. Aliis igitur celebritatibus perpetuæ Virgini, quæ ab æterno præparata, & Propheticis testificationibus prænunciata, nondum tamen Mater Dei Angelo nunciante fuerat effecta, a Catholica Ecclesia consecratis, ejusdem quoque, quæ Templum Dei futura erat, & Sacrarium Spiritus Sancti, in templum Præsentationem ab antiquissimis usque temporibus summa ubique gentium cum veneratione observatam adscribi volumus, & sicubi intermissa est, restitui, ac jugiter custodiri.

Ideo ejus Præsentationis festum celebrari mandat.

§.1. Quare hac perpetua Constitutione mandamus, ut Præsentationis B. Mariæ semper Virginis festus dies undecimo Kal. Decembris, per omnes totius Orbis Ecclesias duplici officio, prout in Nativitatis die, sumpto Præsentationis vocabulo peragatur, idemque in Kalendario cum duplicis adiectione inseratur.

Jussio publicandi, & observandi.

§.2. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis in universi Orbis ambitu constitutis, ut in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & Diœcesibus præsentes nostras solemniter publicari faciant, ab omnibusque ecclesiasticis personis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus omnino observari, licet adnotatio hujus celebritatis in postremis Breviarii, & Missalis reformationibus fuerit pretermissa.

Fides exemplorum.

§.3. Volumus quoque, ut præsentium exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis &c.

Dat. P. An.I. 1. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Kal. Sept. Pontificatus nostri Anno I.

XI.

Quod Festum S. Francisci de Paula, Ordinis FF. Minimorum institutoris, singulis annis die secunda mensis Aprilis duplici officio celebretur.

Canonizationem hujus Sancti habes in Leonis X. Const. XLI. Excelsus *Tom. III. P. III. fol. 475. Et de dicto ejus Ordine attende Const. VI. Sixti IV.* Sedes *ibidem fol. 136.*

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

B. Franciscus de Paula, multis virtutibus, & miraculis clarus.

IN Cœli Throno cui sedet Rex Omnipotens, terramque scabellum pedum suorum calcat, supremo e solio pusillorum servorum respicit humilitatem, eosque, in quibus illa elucet, ad excelsa sublimium honorum, & gaudiorum culmina extollit. Quod in Sanctis suis omni tempore demonstravit, recenti vero patrum nostrorum memoria in B. Francisco de Paula, ample testificari dignatus est. Is enim ab ineunte ætate cœlestium rerum amore incensus ex minimo, qualem se in Dei hominumque conspectu fecerat, magnus evasit: interque alia, quibus claruit virtutum ornamenta, unam mirifice amplexus est Regi regum semper acceptam humilitatem, quam sicuti noverat primum ingressum fuisse Christi Salvatoris nostri in mundum, ita in angusto ad pietatem, & sanctitatem introitu, patefaciendo primam sibi, & ducem, & sociam ascivit. Hac atque aliis divinæ gratiæ præsidiis Beatus Confessor munitus, apud magnos Principes, & Reges, cum adhuc in mundo, quasi hospes, peregrinaretur, in patria vero cœlestes inter choros post absolutam peregrinationem a Deo, cui fideliter servierat, seque in primis humiliaverat, est exaltatus, magnasque virtutes, ut etiam in vita cum summa omnium, qui viderunt, vel audierunt, admiratione, meruit operari.

Ordinem FF. Minimorũ instituit.

§.1. Quibus virtutibus Fratrum Minimorum congruente suæ humilitatis denominatione, Ordinem, quem vivens instituerat, mirum in modum auxit, ita ut ex sancti viri imitatione, devotisque Fratrum ipsorum studiis multis jam in Italia, quæ de ejus nativitate, atque in Gallia, quæ de sancta obdormitione in Domino gloriantur, totiusque Christiani Orbis regionibus ædificatis Templis Cænobiisque constructis, ejus memoria in dies magis propagetur.

Leo X. illum canonizavit.

§.2. Ipse autem a fel. rec. Leone Papa Decimo Prædecessore nostro, Sanctorum, quos Catholica veneratur Ecclesia, catalogo solemni ritu adscriptus, in Cœlo pro ipsa semper Ecclesia, assiduisque Pastoralis servitutis,

tutis, & solicitudinis nostræ laboribus apud Deum, una cum omnibus Sanctis, & sibi cognomine, atque æternæ felicitatis consorte Beato Francisco, Ordinis Fratrum Minorum fundatore intercedit.

Hic modo Pôtifex ejus festum dupplici officio celebrari jubet.

§.3. Quare Nos ejus nomen, & sanctitatem, dignis, quantum nostra patitur infirmitas, honoribus decorare volentes, hac præsenti Constitutione mandamus, ut ejusdem Beati Francisci de Paula Confessoris gloriosi dies festus, qui Quarto Non. Aprilis peragitur, duplici posthac, & proprio, & ubi propria non erunt, de communi Confessorum non Pontificum officio, per cunctas totius Christiani Orbis Ecclesias, quotannis celebretur, & in Kalendario cum duplicis festi adiectione inscribatur.

Observarique mandat, & promulgari.

§.4. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis in Universo Terrarum Orbe constitutis, ut faciant in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & Diœcesibus, præsentes nostras solemniter promulgari, & ab omnibus Ecclesiasticis personis sæcularibus, & quorumcumque Ordinum regularibus omnino observari.

Exemplis Bullæ credi præcipit.

§.5. Volumus quoque, ut præsentium exemplis &c.

Dat. P. An.I.

Datum Romæ apud S.Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Pontificatus nostri Anno I.

XII.

Renovatio Studii generalis in Civitate Firmi Status Ecclesiastici, olim a Bonifacio VIII. instituti, cum privilegiis, & indultis aliorum Studiorum generalium.

Quoad Lectores, & Scholares Studiorum ejusmodi, vide etiam Concil. Trident. cap. 1. sess. 5., & Constit. CII. Pii IV. In sacrosancta. *Tom. IV. Par. II. fol. 201.*

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

MUneris nostri debito incumbit, ut ad ea propensiori cura intendamus, per quæ literarum studia propagentur, Studiorumque generalium Collegia, & Universitates, unde scientia ipsa, & præsertim juris utriusque prudentia, sine qua Respublica rite administrari nequiret, & per quam justitia undique colitur, & omnis prosperitas humanæ eruditionis augetur, instituantur, & his quæ propterea a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, Civitatibus, illarumque Civibus, & personis, præsertim Nobis, & Sedis Apostolicæ temporali ditioni subjectis, provide processerunt, ut firma, perpetua, & illibata persistant, implementum auctoritatis nostræ libenter impertiamur, illaque nonnumquam innovemus, aliasque desuper disponamus, prout Civitatum, & hominum prædictorum, singularis erga dictam Sedem devotio, & merita exposcunt, atque requirunt, & Nos conspicimus in Domino salubriter expedire.

Bonifac. VIII. in Civitate Firmi Status Ecclesiastici, studium generale erexit ad instar studii Bononiensis.

§.1. Sane cum sicut accepimus, alias postquam fel. record. Bonifacius Papa VIII. Prædecessor noster, certis tunc expressis causis adductus, ac supplicationibus dilectorum filiorum tunc existen. Communitatis, & hominum nostræ, tunc suæ Firmanæ inclinatus, per quasdam statuerat, & ordinaverat &c. *Residuum omittitur, quia tota Bulla est in Pontificatu Bonifacii VIII.*

Callistus III. prædicta confirmavit die 26. Junii 1455 sed ejus Bullam, volens prætermisi.

§.2. Piæ memoriæ Callistus Papa III. etiam Prædecessor noster, per alias suas literas inter alia statutum, & ordinationem Bonifacii Prædecessoris hujusmodi, ita ut ipsi Communitas, & homines Firmani, Studiumque generale in Civitate prædicta retinere valerent, approbaverit, & confirmaverit, prout in singulis literis prædictis plenius continetur.

Communitas Firmana pro hujus Studii renovatione Papæ supplicavit, cum prius ad hoc ampla construxerit ædificia, & annuum redditum assignavit.

§.3. Et licet Studium generale hujusmodi in dicta Civitate Firmana, vigore dictarum literarum eatenus introductum fuisse credatur, tamen temporum injuria, vel ex quavis alia causa, illud intermissum, seu extinctum esse reperitur ad præsens. Unde Communitas, & homines prædicti per dilectos filios Sigismundum Tostium, & Cæsarem Octinellum, Cives Firmanos, utriusque Juris DD. ad Nos ab eis ad effectum infrascriptum destinatos Oratores, quos libenter vidimus, & benigne audivimus, Nobis exponi curarunt, quod ipsi dictum generale Studium in prædicta Civitate restitui & stabiliri cupientes, sumptuosa quædam ædificia publica, valde ampla, & capacia, ac apprime ad hoc commoda, in platea dictæ Civitatis consistentia, animo, & intentione Theologiam, & utriusque juris prudentiam, ac Medicinam, Philosophiam, aliasque artes liberales, & quasvis licitas facultates, per viros eruditos ibidem legi, doceri, & interpretari faciendi, destinaverint, & assignaverint. Et pro manutentione pro tempore existentium Rectoris, & Lectorum Universitatis Studii generalis hujusmodi, aliorumque exinde incumbentium onerum supportatione, annuum redditum duorum millium scutorum ex propriis proventibus, & juribus ad eosdem Communitatem, & homines legitime spectantibus, applicaverint, & appropriaverint.

Hic modo Pôtifex dispositiones Bonifacii VIII. & Callisti III. approbat.

§.4. Nos qui eidem Ecclesiæ Firmanæ, dum Cardinalatus honore fungebamur, ex dispensatione Apostolica præfuimus, dignum, & rationi consentaneum censentes, ut postquam divina Majestas Nos ad summi Sacerdotii fastigium evexit, nostri in eosdem Nobis benemeritos grati, benevoli animi affectus, quos possumus, non libenter modo, sed etiam liberaliter addamus, ita quod in dicta Civitate, quam singularis benevolentiæ affectu complectimur, & in qua unum insigne Collegium utriusque juris Doctorum ab immemorabili tempore institutum extitit, unam Universitatem Studii generalis institui, Collegiumque prædictum structuris, atque ædificiis capacioribus pro Con-

Congregationibus, sessionibus, deambulationibus, aliisque officiis necessariis construi, & ampliari, ipsosque Communitatem, & homines, specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac Communitatis, & hominum hujusmodi singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon literarum Bonifacii, & Callisti Prædecessorum hujusmodi tenores etiam veriores, ac dat. præsentium pro expressis habentes, eorumdem Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærendo, Motu proprio, non ad ipsorum Communitatis, & hominum, vel alterius pro eis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas Bonifacii, & Callisti Prædecessorum hujusmodi literas, omniaque, & singula in illis, & earum singulis contenta, quoad ea, quæ infrascriptis, ac decretis Concilii Tridentini non repugnent, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac etiam illa innovamus, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti, ac solemnitatum, etiam substantialium, & quoscumque alios defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Studiumque prædictum innovat.

§.5. Et insuper in ipsa Civitate Firmana, unam Universitatem Studii generalis, in qua aliqui Magistri, & Doctores, seu alii docti, & eruditi professores, Thelogiam, Jus canonicum, & civile, medicinam, & artes liberales, necnon alias quascumque licitas facultates publice legant, doceant, & interpretentur, & quicumque Scholares, sive Laici, sive Clerici, Sæculares, vel quorumvis etiam Mendicantium Ordinum Regulares, ubicumque oriundi, & undecumque advenientes, in eisdem facultatibus studeant; necnon illis, qui Catholici, & ad id idonei reperti fuerint, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii, ac alii cujuslibet licite facultatis gradus, & insignia conferantur, & concedantur; cum arca, sigillo, & aliis insignibus Studii generalis, ad instar Bononien., Paduanen., Perusinen., Senen., & Maceraten., ac aliarum quarumcumque Universitatum Studiorum generalium, tam in Italia, quam extra eam consistentium, auctoritate, & tenore præfatis, perpetuo erigimus, & instituimus.

Illique sic innovato, ejusque personis, ac ibi promotis, privilegia omnia aliorum Studiorum generalium concedit.

§.6. Illique sic erecto, & instituto, ac ejus pro tempore existen. Rectori, Magistris, Doctoribus, Professoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nunciis, & aliis Officialibus, Ministris, & Personis, necnon ibidem ad quoscumque gradus promotis, quod omnibus, & singulis, ac quibuscumque privilegiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, antelationibus, præeminentiis, favoribus, honoribus, dignitatibus, concessionibus, indultis, & aliis universis gratiis spiritualibus, & temporalibus, quibus Bononien. Paduanen. Perusinen. & Maceraten. ac quæcumque aliæ Universitates, tam in Italia quam extra eam consistentes prædictæ, illarumque pro tempore existentes Rectores, Magistri, Doctores, Professores, Lectores, Præceptores, Scholares, Bidelli, Nuncii, ac alii Officiales, Ministri, & personæ, necnon ibidem ad quoscumque gradus promoti, de jure, vel consuetudine, aut ex privilegiis, & concessionibus Apostolicis, & Imperialibus, necnon Conciliis generalibus, seu universalibus, provincialibus, & synodalibus, ac alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possent, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & æque principaliter, absque ulla prorsus differentia uti, potiri, & gaudere, perinde ac si eis specialiter, nominatim, & expresse concessa fuissent.

Doctorandique formam præscribit.

§.7. Præterea illis, qui in ipsa Universitate Studii generalis Firman. vel alibi studuerint in Theologia, ac utroque, vel altero jure, & medicina, necnon artibus liberalibus, aliisque facultatibus prædictis, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii, ceterosque omnes solitos gradus, si per Magistros, vel Doctores illius facultatis, in qua voluerint promoveri, ad hoc præsentati, & debito prævio examine, assistentibus ibidem aliquibus Doctoribus, seu Magistris in eadem facultate ibi legentibus, vel de gremio prædicti Collegii Doctorum ipsius Civitatis Firmanæ existentibus, desuper facien. ac alias servatis servandis idonei reperti fuerint, a pro tempore Episcopo Firmano, seu ejus Vicario in spiritualibus generali, aut quocumque alio, quem ad hoc ipse Episcopus duxerit deputandum, dicta vero Ecclesia Firmana pro tempore Pastore carente, ab eo qui per Capitulum Ecclesiæ Firmanæ hujusmodi deputatus fuerit, emissa prius per promovendos hujusmodi in ejus manibus Fidei Catholicæ professione juxta articulos pridem a Sede Apostolica ad hoc propositos, ac formam, quam sub Bulla nostra mittimus introclusam ipsorum graduum solita insignia recipere, illaque sibi exhiberi facere.

Promotis in eo, facultatem ubique legendi &c. elargitur.

§.8. Necnon postquam hujusmodi gradus, & illorum insignia susceperint, facultates, in quibus promoti fuerint, ubicumque, absque alio examine, vel approbatione legere, & interpretari, ac in eis disputare, necnon quoscumque alios gradus per eos receptos & convenientes exercere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis, de speciali gratia indulgemus, sicque etiam statuimus, & ordinamus.

Rectori statuta condendi pro d. studii regimine, auctoritatem tribuit.

§.9. Necnon Universitati Studii generalis Firmani, ac illius Rectori pro tempore existenti, pro salubri, & felici ejusdem Universitatis Firmanæ, ac illius personarum, rerum, bonorum, & jurium regimine, directione, & conservatione, reique litera-

literariæ progressu, quæcumque statuta, & ordinationes, licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, & dicti Concilii decretis non contraria, eis benevisa, a moderno & pro tempore existente Episcopo Firmano examinanda, & approbanda, condenda, illaque postquam condita fuerint, prout temporum, locorum, personarum, vel rerum, aut aliæ qualitates exegerint, mutandi, corrigendi, & reformandi, ac etiam declarandi, & interpretandi, illisque addendi, & minuendi, seu etiam ea in totum abrogandi, ac alia illorum loco de novo edendi, & faciendi, quæ omnia postquam pro tempore condita, mutata, correcta, reformata, declarata, interpretata, aucta, vel diminuta, & de novo edita fuerint, ab Ordinario loci, vel pro tempore existente Romano Pontifice approbari debeant, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur.

Clausulæ hujus Bullæ præservativæ.

§.10. Decernentes præsentes literas, etiam ex eo quod Paduanen., Perusinen., Senen., & Maceraten., & aliarum Universitatum prædictarum Rectores, Officiales, Doctores, Professores, seu Lectores, Procuratores, Defensores, Protectores, vel agentes, aut alias quomodolibet interesse habentes, vel putantes, ad hoc vocati non fuerint, aut ex quavis, vel quibusvis aliis causis, occasionibus, vel prætextibus, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias infringi, vel quomodolibet retractari, seu etiam per Nos, ac Successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, aut Sedem præfatam, vel illius Legatos, etiam de Latere, aut quoscumque alios quavis auctoritate revocari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus umquam posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces, existere, & fore, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, perpetuo, & inviolabiliter observari debere, necnon Universitatem Studii generalis Firmani hujusmodi, illiusque Rectorem, Officiales, Doctores, Lectores, Professores, Scholares, Ministros, ceterosque prædictos super præmissis omnibus, & singulis, vel illorum occasione, etiam per alias Universitates prædictas, vel quoscumque alios, quavis auctoritate, quomodolibet molestari, perturbari, inquietari, vel impediri nequaquam posse, ac etiam Communitatem, & homines præfatos, aut quoscumque alios ad probationem, seu verificationem literarum Bonifacii, & Callisti Prædecessorum hujusmodi, ac in eis, & etiam eisdem præsentibus literis narratorum nullatenus umquam teneri, nec ad id in judicio, vel extra cogi, seu compelli posse; & nihilominus easdem literas, & in eis contenta hujusmodi semper valere, ac eisdem Universitati, & hominibus suffragari, sicque in præmissis ab omnibus censeri.

Clausula sublata.

§.11. Ac ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, eorumque Locumtenentes, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.12. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit, nostra de jure quæsito non tollendo, ac aliis Apostolicis, & etiam in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis, editis, & edendis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Firman., Bononien., Paduan., Perusin., Senen., & Maceraten. prædictarum, ac quarumvis aliarum Universitatum, & Gymnasiorum, etiam publicorum, Provinciæque nostræ Marchiæ Anconitanæ, & totius Status Ecclesiastici, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, decretis, & etiam novis reformationibus, legibus, tam Pontificiis, quam Imperialibus, Regiis, Ducalibus, & municipalibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, & eorum superioribus, & personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam in vim contractus inibi stipulati, & jurati, ac etiam statuti perpetui, & perpetuæ legis inducentibus, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet, etiam pluries, & iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis, ac etiam in posterum concedendis, confirmandis, & innovandis, quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse, motu simili derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transũptorum.

§.13. Ceterum volumus, quod earumdem præsentium literarum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Communitatis, seu Studii generalis Universitatis Firman. hujusmodi, aut alicujus Ecclesiasticæ, vel sæcularis curiæ, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si exhibitæ forent, vel ostensæ.

§.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

Dat. P. An.I. 13. Septemb. Datum Romæ apud S.Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, Idibus Septembris, Pontificatus nostri Anno I.

XIII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Confirmatio Julii Papæ Secundi super bono regimine Castrorum Comitatus Ariminen. noveque Declarationes ad exortas lites componendas, futurasque evitandas.

Dilectis filiis Comitativis omnium Castrorum Comitatus nostri Ariminen.

SIXTUS PAPA V.

Dilecti filii salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium. §.1. Constantia, & eximiæ devotionis affectus, quo Nos, & Romanam reveremini Ecclesiam, promeretur, ut his, quæ pro vestris tranquillitate, commodo, & utilitate gesta, & concessa fuerunt, ut eo firmius persistant, Apostolici muniminis præsidium impartiamur.

Statuta a Julio II. lata pro regimine, & quiete Comitatus Ariminen. §.2. Sane Nobis nuper per dilectum filium Nicolaum Moronum laicum Ariminen. Agentem vestrum exponi fecistis, quod alias fe. rec. Julius Papa Secundus Prædecessor noster postquam Civitatem nostram Ariminen., & illius Comitatum suo, & Sedis Apostolicæ patrocinio immediate subiecerat, dilectorum filiorum Communitatis, & hominum dictæ Civitatis precibus adductus, quieti, & tranquillitati ejusdem Comitatus consulendo inter alia ne a vestris operibus litium occasione distraheremini, concessit, & voluit, quod in damnis datis a quadraginta solidis infra, recurreretur ad officialem loci damni dati; Præterea, quod deputatio Capitaneorum, Potestatum, & Vicariorum Castrorum dicti Comitatus, ad tollendum inconvenientia, quæ in dies oriri possent ex imbussulatione, ne daretur vobis materia querelæ de malo regimine, fieret perpetuis temporibus in hunc modum, videlicet, quod occurrente vacatione, officii unius Castri, homines illius Castri deberent pro quolibet officio nominare tres Cives Ariminen idoneos, nominatos vero, Consulibus dictæ Civitatis præsentare, Consules vero infra quindecim dies a die præsentationis hujusmodi computandos, unum ex dictis tribus in eorum consilio eligere, qui electus intelligeretur, quando ad partitum haberet majora suffragia, & plures voces, & non posset talis persona ad tale officium amplius nominari, nisi elapso triennio, & sic electum Gubernator dictæ Civitatis teneretur confirmare, & deputare absque aliqua solutione, nisi duorum carlenorum papalium pro suis patentibus literis. Et quod tale officium non posset durare ultra annum, nec exerceri per substitutum idoneum, qui non foret per Gubernatorem, & Consules prædictos, ac massarios locorum approbatus decrevit, & ordinavit. Insuper, ut Comitatus prædictus libertatis Ecclesiasticæ particeps fieret, ac in fide & devotione ejusdem Ecclesiæ perseveraret, quod remitteretur vobis de Terzariis, & solitis solutionibus faciendis Vicariis Ariminen. tertia pars futuris temporibus ad hoc etiam, ut militibus de taxis facilius respondere valeretis, non possetis cogi, nec astringi ad solvendum nisi duas partes ejus, quod soliti eratis solvere quolibet anno Vicariis Ariminen. de Malatestis per suas literas Apostolica auctoritate concessit, prout in ipsis literis plenius cntinetur.

§.3. Et sicut eadem expositio subiungebat, nonnulli ex dictis Civibus, retroactis temporibus, prætextu cujusdam Deereti per bo. me. Hieronymum tituti S. Georgii Presbyierum Cardinalem de Capite ferreo nuncupatum, tunc Provinciæ Romandiolæ, de latere Legatum facti, ausi sunt, pro damnis, etiam minimis datis in eorum possessionibus non sine magna rei, & temporis jactura expensis, & laboribus consumendo, ad dictam Civitatem contra dictarum literarum tenorem evocare, ortaque postmodum inter vos, & Cives prædictos præmissorum occasione materia quæstionis iis, & causa coram Præside dictæ Provinciæ, seu Auditore desuper pendet indecisa, nonnullique ex Civibus prædictis in Capitaneos, Vicarios, seu Potestates dictorum Castrorum ex consuetudine electi apud eadem Castra residere negligunt, aut recusant, ex quo probavit eventus, quod sæpius in eisdem Castris, in cuique, quod suum est reddendo, Justitia debitæ executionis ministerio careat; quodque cum vos hactenus dictarum literarum notitiam non habueritis, semper integram tertiariarum prædictarum taxam solveritis. Quare Nobis humiliter supplicari fecistis, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. — Causæ novæ edendæ Constitutionis.

x.3. Nos igitur quieti, & indemnitati vestris consulere volentes, ac vos, & quemlibet vestrum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon causam hujusmodi ad Nos harum serie advocantes, & litem penitus extinguentes, ac vobis, & Civibus prædictis desuper perpetuum silentium imponentes, necnon dictarum literarum tenores, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, easdem literas, auctoritate prædicta, tenore præsentium, approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adiicimus, & quatenus opus sit, quod de cetero pro damnis datis, quæ summam quadraginta bon. non excedunt, etiamsi in possessionibus dictorum Civium illa inferri contingat, non amplius per extimatores damnorum datorum — Declarationes de quibus in rubrica.

Ci-

Civitatis, sed Castrorum eorumdem videantur, & extimentur, & de mandato Judicum eorumdem locorum restaurentur, juxta formam statutorum locorum, Castrorum prædictorum, & aliarum reformationum super damnis datis, quodque illi ex eisdem Civibus sic in Capitaneos, Vicarios, aut Potestates Castrorum hujusmodi electi teneantur apud eadem Castra per se ipsum, & non per alium, ita tamen, quod singulo trimestri possint per quindecim dies pro suis rebus, & negotiis tractandis, & peragendis libere abesse, juxta exigentiam sui officii residere; Et si forte aliquis ex sic electis apud Castrum, ad cujus gubernium, seu regimen electus fuerit, residere neglexerit, aut recusaverit, tunc talis sic residere negligens, aut recusans, amittat salarium, & non possit per trinas imbussulationes continuas pro electione ad aliquod ex dictis officiis eorumdem Castrorum imbussulari: Et casu quo dissensio, seu discordia inter vos, & sic electos ratione non residentiæ oriatur, tunc eo casu pro tempore existens Rector dictæ Provinciæ possit alium ex eisdem Civibus per vos eligendum ad tale regimen, & gubernium deputare, & quod de cetero futuris temporibus ad solutionem dictæ partis ex Tertiariis, & solitis solutionibus faciendis Vicariis Ariminen. non teneamini, de novo statuimus, concedimus, & ordinamus.

Exequutores hujusmodi declarationum deputati.

§.5. Mandantes pro tempore existentibus in dicta Provincia Sedis Apostolicæ Legato, seu Vicelegato, ac dictæ Civitatis Gubernatori, ut præmissa omnia observent, & observari mandent; vosque approbatione, confirmatione, & additione, necnon nostris statuto, concessione, & ordinatione, ac aliis præmissis pacifice frui, & gaudere faciant, & procurent. Non permittentes vos, a quoquam desuper molestari: Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & alias, de quibus eis videbitur, pœnas compescendo; adhibito etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Civitatis, & Provinciæ prædictarum Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac reformationibus, necnon forsan transactionibus inter vos, & præcipue Communitates Castrorum Misani, Molazani, Ceresoli, & Sanctorum Andreæ in Patrignano, & Bisanico debiliores, & in maximum damnum, & præjudicium Castrorum Passani, Capitis officii, & Sancti Savini annexorum quoad pœnas damnorum datorum juxta decimum capitulum concessum a præfato Papa Julio Secundo, & Cives prædictos præmissorum occasione, etiam contra dictarum literarum tenorem initis approbatis, & innovatis, lapsuque fatalium causæ versæ, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Septem. 1585 An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 20. Septembris 1585. Pontificatus nostri Anno I.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. IV.

XIV.

De electione Prælatorum Congregationis S. Bernardi in Italia Monacorum, Ordinis Cistercien. Regularis observantiæ, de cetero facienda ex universo numero Sacerdotum dictæ Congregationis, qui minora officia laudabiliter biennio exercuerint.

Aliter in hoc disposuerat Gregor. XIII. in sua Constitut. LXXXVI. Romanus. *Tom. IV. Par. III. fol.* 369.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Congregatio consuevit ad Prælaturas eligere viros magis idoneos ex universo numero Sacerdotum.

NUper pro parte dilectorum filiorum Abbatis Cistercii, Cabilonen. Diœcesis, generalis Ordinis Cistercien. necnon Abbatum, Prælatorum, & Conventuum, Monasteriorum dicti Ordinis fuit Nobis expositum, quod alias regimen ipsius Congregationis medio tempore, inter unum, & alterum Capitulum solebat de universo Sacerdotum numero propriæ Provinciæ, auctoritate Apostolica illos eligere ad Prælaturas vacantes, quos magis idoneos, magisque dignos judicabat; in qua quasi possessione sic eligendi per longum tempus perseveraverit, donec de anno 1579. fe. re. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster, inter alia statuta ad reformationem Monacorum dicti Ordinis pertinentia decrevit, & mandavit, ut de cetero Capitulum dictæ Congregationis fieret de triennio in triennium; & in primo futuro Capitulo pro qualibet Provincia, tot Sacerdotes, quot essent in ea Prælaturæ, & insuper alii quatuor Sacerdotes habiles ad Prælaturas exercendas, in quaque Provincia approbarentur; qui etiam ad Visitatoris majoris officium simili, & approbati esse intelligerentur; quodque ii tantum ad Prælaturas, & Visitatoris majoris officium hujusmodi approbari deberent, qui officia minora, nempe Cellerariatus, & Prioratus digne gradatim, saltem per biennium in quolibet officio fideliter exercuissent, atque ut semel approbati, semper habiles fore censerentur. Præterea ut deficiente approbatorum hujusmodi numero, sive per obitum illorum, sive per privationem ob commissa delicta, in proxime futuris Capitulis, & non aliter, alii in illorum locum sufficerentur; ita quod semper numerus quatuor tantum, extra Prælaturas a quolibet Capitulo haberetur. Et si intra triennium aliquem Prælatorum decedere, aut a Visitatoribus, vel a Capitulo ob aliqua demerita privari contigeret, alius extra numerum approbatorum prædictorum, minime assumi posset, ac alias prout in prædictis Prædecessoris nostri literis latius fuit expressum.

Sed comperto, quod ejusmodi decretum est Congregationi damnosum.

§.1. Sed quia sicut eadem expositio subjungebat, ab eo tempore, usu, & experientia compertum est, numerum hujusmodi ad quatuor tantum simul nominatos restrictum Universitati dictæ Congregationis nequaquam expedire, tum quia dicti quatuor electi postquam securi sunt se omnino futuros

ros Prælatos, ab obedientia, & disciplina regulari non parum recedunt, & quasi immunes, & exempti a communibus religionis oneribus esse prætendunt; tum quia alii multi Sacerdotes ejusdem Congregationis, qui habiles, & inclinati ad laudabilia Religionis opera essent, videntes ob aliorum jam factam electionem se exclusos, nec posse ad gradus majores aspirare, animum despondent, nec curant ulterius progredi; quod haud dubie in magnum totius Congregationis damnum redundare dignoscitur, præsertim cum contigere posset, ut durante electione quatuor approbatorum hujusmodi secundum casuum, & temporum varietatem, vel omnes, vel pars eorum, vita decedant, seu etiam aliqui interim minus idonei, alii vere magis capaces, & utiles Congregationi detegantur; unde fieret, ut deficientibus quoquomodo approbatis, in eorum locum subrogandi nulla superesset facultas.

Fuit huic Pōtifici supplicatum pro opportuna provisione.

§.2. Quare cum his, & aliis justis, & gravibus causis, & rationibus adducti, iidem Abbas Cistercii generalis, qui pridem dictas Provincias visitavit, necnon Prælati, & Monaci dictæ Congregationis utriusque Provinciæ Lombardiæ & Tusciæ, Nobis humiliter supplicaverint, ac etiam dilectus filius Aloysius S. Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Esten. nuncupatus, illorum Protector, pro eis apud Nos vehementer intercesserit, petieritque ut ad majorem ipsius Congregationis profectum, & incrementum, bonorumque incitamentum, de opportuno remedio providere ex benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ideo Pōtifex illud revocat.

§.3. Nos tota re mature diligenterque cognita, & discussa, ut obviam incommodis, & malis inde imminentibus eamus, supplicationibusque hujusmodi inclinati, prædictum numerum quatuor Sacerdotum in singulis Provinciis, ad Prælaturas, & ad Visitatoris majoris Officium eligendorum, auctoritate Apostolica tenore præsentium supprimimus, & abolemus, perinde ac si literæ Gregorii Prædecessoris nostri hujusmodi super eo, non emanassent; quæ tamen in reliquis ad reformationem prædictam spectantibus suum robur obtineant.

Virosque magis idoneos ex universo Sacerdotum numero, qui minora officia per biennium exercuerint eligi mandat.

§.4. Statuimusque, & ordinamus, ut posthac de toto numero Sacerdotum propriæ Provinciæ per regimen ejusdem Provinciæ Sacerdotes magis digni, & magis idonei ad quamlibet Prælaturam, & Visitatoris majoris Officium de tempore vacationis ipsius Officii, vel Prælaturæ, arbitrio ipsius regiminis eligantur ex illis, qui Officia minora Cellerariatus, & Prioratus digne gradatim, ut præmittitur, saltem per biennium in quolibet Officio hujusmodi fideliter exercuerint. Utque etiam tempus, quo quilibet Sacerdos Officium Visitatoris minoris exercuerit, computetur, perinde ac si idem Sacerdos per totidem tempus Cellerariatus, vel Prioratus Officium exercuisset. Quare eisdem Generali, Congregationi, & Regiminibus, Abbatibusque, & Monacis dicti Ordinis, universis, & singulis, in virtute sanctæ obedientiæ, ut ad id omnino observent, eadem auctoritate præcipimus, atque jubemus.

§.5. Præsentesque literas, & in eis contenta quæcumque nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, seu intentionis nostræ, aut alio quovis vitio seu defectu notari, argui, vel impugnari posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, ac suos integros effectus sortiri. — Clausulæ hujus Bullæ præservativæ.

§.6. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, si quid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. — Clausula sublata.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, Congregationis, Monasteriorum, Regulariumque locorum hujusmodi statutis, usibus, naturis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet, etiam Motu proprio, ac iteratis vicibus, & sub quibuscumque tenoribus, & formis, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem Apostolicam concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, aut alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. — Clausula derogatoriæ.

§.8. Volumus autem ut harum exemplis, &c. — Fides transumptorum.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 25. Septembris 1585., Pontificatus nostri Anno I. — Dat. P. An.I. 25. Septemb.

XV.

Confirmatio Privilegiorum Collegii Advocatorum, & Procuratorum Provinciæ Marchiæ, seu eorumdem nova concessio. — *Ex Regest. in Secret. Brevium.*

Dilectis filiis Prioribus, & Collegio Advocatorum, ac Procuratorum Curiæ generalis Provinciæ nostræ Marchiæ.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Fidei constantia, & sinceræ devotionis affectus, quem erga Nos, & Romanam Ecclesiam gerere comprobamini, Nos inducunt, — Procemium.

cunt, ut vestris commoditatibus, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus, ac ea, quæ vobis propterea concessa reperimus, nostræ approbationis robore confirmamus.

Paulus III. huid Collegio cõfirmavit jus conferẽdi Lauream Doctoratus.

§.1. Nuper siquidem Nobis exponi fecistis, quod alias per fel. rec. Paulum Papam III. Prædecessorem nostrum accepto, quod licet Collegium vestrum ex immemorabili, & eatenus pacifice observata consuetudine, foret, & existeret in possessione seu quasi juris, & facultatis conferendi insignia Doctoratus in utroque jure illorum professoribus, & benemeritis, nihilominus cum propter temporis longinquitatem, ac alias per immemorabilem consuetudinem hujusmodi de privilegio facultatis prædictæ docere non valebatis, & ideo pro majori vestra securitate cupiebatis, id vobis per Sedem Apostolicam concedi. Quare eidem Prædecessori humiliter supplicari feceratis, quatenus vobis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur. Idem Prædecessor hujusmodi supplicationibus inclinatus, vobis, & vestro Collegio prædicto, ut juxta immemorabilem consuetudinem hujusmodi gradus, & insignia Doctoratus personis idoneis, & scientia præditis gradus ipsos merentibus concedere, eosque ad illos promovere, ac omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, præeminentiis, antelationibus, & gratiis, quibus alia Collegia ad Doctoratus gradus hujusmodi promovendi facultatem habentia utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum uti, potiri, & gaudere, ac eisdem per vestrum Collegium hujusmodi sic pro tempore promotis, quod omnibus, & singulis facultatibus, præeminentiis, exemptionibus, favoribus, & gratiis, quibus alii quicumque per Collegia generalium Studiorum ad gradus ipsos promoti quomodolibet utuntur, & gaudere possunt, uti, & gaudere valerent, concedere possetis, auctoritate Apostolica, de speciali gratia indulsit.

Alia privilegia concessit Paulus IV.

§.2. Et deinde piæ me: Paulo Papæ IV., & Prædecessori nostro pro parte vestra exposito, quod cum plurima, & diversa privilegia, Immunitates, exemptiones, Indulgentiæ, libertatates, concessiones, gratiæ, & indulta vobis, & Collegio vestro prædicto vestrisque familiis, rebus, & bonis, tam per plura Capitula Constitutionum ipsius Provinciæ, dicta Apostolica auctoritate editarum, & præsertim, quod arma quæcumque offendibilia, vel deffendibilia per totam Provinciam prædictam, & quæcumque loca Rectoris ipsius Provinciæ commissa regimini possetis vos, & vestri familiares prædicti deferre libere, & impune, ac quod omnes, & singuli Curiales ipsam Curiam continue sequentes non valerent ad aliquam aliam Curiam, vel examen invictos trahi in civili, vel in criminali, tam in agendo, quam in defendendo, nisi solum coram prædicto Rectore, & sua, suorumque JudicumCuria generali, & haberent immunitatem ab oneribus, & muneribus per omnia, sicut illi qui erant de Collegio, nec non lib.2.cap.41. sub Rubrica de securitate venientium ad Curiam ipsam, & de grascia asportanda ad eam, longævasque, & laudabiles consuetudines Curiæ, & Provinciæ prædictarum eatenus inviolabiliter observatas, quam alias a re:me: SixtoIV., Innocentio VIII., Julio II., nec non prædictoPaulo III. Rom.Pont. similiter Prædecessoribus nostris, tam in genere, quam in specie, & præsertim, etiam inter alia, quod cupientes aggregari in numero Advocatorum, & Procuratorum Curialium, non aliter aggregarentur, nisi juxta novam reformationem prædicti Collegii disputassent; Quodque Cives, & Incolæ Civitatis nostræ Maceraten., ac ceteri homines Provinciales non aliter, quam cum consensu dicti Collegii, prout eatenus fieri consueverat, in ipsum Collegium intrare, & in numero aliorum Curialium esse possent, & nonnulla etiam alia concessa, confirmata, & approbata Capitula specificata forent, nihilominus idem Paulus IV. Prædecessor omnia, & singula privilegia, immunitates, & exemptiones, libertates, ac indulgentias, concessiones, & indulta vobis, & Collegio, vestrisque familiis, ac rebus, & bonis prædictis per supradictos, & forsan alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros quomodolibet concessa, approbata, & innovata, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & Decretis, tam sub plumbo, quam in forma Brevis literas desuper emanatas, & quæ Constitutionum, & consuetudinum prædictarum vigore vobis competebant, quatenus essent in usu, Apostolica auctoritate prædicta, confirmavit, & approbavit, prout in singulorum Prædecessorum eorumdem literis desuper confectis, nec non Constitutionibus prædictis plenius continetur.

Collegium ipsum instat pro confirmatione hujusmodi Privilegiorum.

§.3. Quare pro parte vestra a dilecto filio Cammillo Costa dicti Collegii Decano Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, Indulgentiis, concessionibus, Indultis, ac Constitutionibus prædictis pro firmiori illorum substinentia robur Apostolicæ confirmationis adiicere, aliasque vobis in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concedit Sixtus.

§.4. Nos igitur, qui omnium præsertim Subditorum Nostrorum utilitates, & commoda sincero desideramus affectu, literarum singulorum Prædecessorum, necnon Constitutionum hujusmodi tenores, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, literas singulorum Prædecessorum eorumdem, necnon privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, Indulgentias, concessiones, Indulta, & Constitutiones hujusmodi Apostolica auctoritate prædicta, tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adii-

adiicimus, vobisque de novo concedimus & indulgemus.

Exequutores hujusmodi literarum deputat.

§.5. Quocirca pro tempore existentibus ejusdem Provinciæ Legato, & Vicelegato ac Gubernatori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus vobis in præmissis de opportunæ defensionis præsidio assistentes, vos literis, necnon privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, Indulgentiis, concessionibus, Indultis, & Constitutionibus, aliisque præmissis juxta earumdem præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, uti, & gaudere faciant, ac permittant.

Derogat contrariis.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Provinciæ, & Collegii prædictorum etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis Legato, & Vicelegato, ac Gubernatori prædictis, necnon quibusvis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis specifica, individua, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorumque tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 2. Octob. 1585. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 2. Oct. 1585. Pontificatus nostri Anno I.

XVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio literarum diversorum Romanorum Pontificum super bono regimine Civitatis Anconitan., & confirmatione Immunitatum, ac Privilegiorum ejusdem Civitatis.

Dilectis filiis Antianis, ac Communitati, & Hominibus Civitatis nostræ Anconitan.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti filii salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

MEritis vestræ devotionis, qua Nos, & Romanam reveremini Ecclesiam adducimur, ut votis, ac desideriis vestris, præsertim ad antiquorum jurium, statutorumque vestrorum, ac concessionum Apostolicarum conservatione, & approbatione spectantibus, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus.

Nonnullæ concessiones Romanorum Pontificum favore Civitatis Anconitanæ.

§.1. Exponi itaque Nobis nuper fecistis per dilectos filios Comitem Joannem Baptistam Ferretum J. U. D., & Franciscum Todinum Oratores vestros ad Nos in hac nostra, meritis licet imparibus ac summi Apostolatus apicem assumptione destinatos, quod dudum fe. rec. Pius Papa IV. Prædecessor noster accepto per eum, quod piæ me. Paulus Papa IV. Prædecessor noster statuta vestræ Civitatis, quatenus essent honesta, & licita, ac contra Ecclesiasticam libertatem non tenderent, approbaverat, & confirmaverat, & præsertim reintegrationem ad honores, officia, bona, & alia jura per fe. rec. Paulum III. vobis factam, & per Julium etiam III., & Paulum IV. confirmatam; necnon quo caveri asserebatis, quod nullus, qui esset de dicta Provincia Marchiæ Anconitan. posset eligi, vel assumi in Potestatem, aut Judicem appellationum, vel Militiæ locum, aut Notarium dictæ Civitatis, & si Potestas, vel Judex præfatus, aut eorum aliquis duceret, vel teneret aliquem Judicem, vel militem socium, vel Notarium, qui esset de dicta Provincia, puniretur, & condemnaretur in centum ducatis pro quolibet ipsorum Judicum, Militum, Sociorum, & Notariorum, & similiter, quod nullus de dicta Provincia esset officialis in dicta Civitate, seu inibi aliquod officium exerceret. Ac ipsius Civitatis Anconitan. Regulatores non essent, neque deberent curare, quod fieret aliqua proposta ad eligendum, seu assumendum dictos officiales, seu eorum aliquem contra formam ipsius statuti sub pœna viginti quinque ducatorum auri pro quolibet, & qualibet, vice, & nullus super dicta proposta in vestro consilio arrengare, vel consulere posset, aut aliquis de dictis officialibus assumeretur, ipse quoque Pius præmissa, necnon omnia, & singula alia statuta, ordinationes, consuetudines, & Reformationes ipsius Civitatis, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus non contraria, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis per literas Apostolicas desuper in forma Brevis confectas approbavit, & confirmavit: vosque dummodo consuetum esset, quolibet anno quadringentas dumtaxat salmas frumenti, quod in Territorio vestro colligebatur, absque tractæ, aut resignæ solutione extrahere, & quo velitis per Terram, sive per aquam exportare libere valeretis juxta tenorem literarum piæ me. Sixti Papæ IV., & Prædecessoris nostri vobis, ut etiam asserebatis, concessarum, & conventionem, quam cum Camera Apostolica in Dohanarum vestrarum conductione habebatis. Et cum pecuniæ, ex maleficiis dictæ Civitatis provenientes pro duabus tertiis partibus ad vos pertinerent, vobisque illæ semper applicatæ fuissent, quod dictæ Civitatis Gubernatores, vel locatenentes pro tempore existentes sub reparationis, vel cujusvis alterius impensæ in vestro Palatio facien., aut quovis alio prætextu in dictis duabus maleficiorum partibus nullatenus se intromittere, aut aliquid ex eis percipere (prout

In cap. 9. de Refor.

(prout sub talibus præsentationibus sæpefactum dicebatur) absque vestro interventu possent, sive deberent, & ut extorsionibus, & fraudibus, quæ exinde fieri solebant, obviaretur, quod Barisellatus, aliaque similia dictæ Civitatis officia ex quavis causa nequaquam vendi, seu super eis pensio, seu solutio aliqua imponi, seu exigi possent, sive deberent, & pro tempore existentes Gubernatores, Colonelli, & Castellani dictæ Civitatis, illiusque Arcis ratione carnium, Piscium, & aliarum rerum ad victum necessariarum per eos in dicta Civitate pro tempore emendarum, illudmet solvant, ac solvere debeant, quod pro eis Cives, aut alii Incolæ ipsius Civitatis solent, ac etiam pro tempore existentes Præfectus, seu Castellanus Revellini dicti Portus nullatenus impediret, quin Naves, & alia ligna dicto Revellino, aut ejusdem Portus mollo adhererent, neque propterea aliquid exigerent, nisi pro unaquaque Navi lignis onusta, unum lignum tantum, ac similiter, quod Castellanus, seu Præfectus Arcis ejusdem Civitatis ratione transitus per ipsam Civitatem nihil præter unum lignum pro qualibet salma lignorum petere, seu exigere possent, aut deberent. Item cum porteret ad conservationem maritimi comertii ad quascumque Naves, & alia navigia Barcas nuncupatas ea Biscotti quantitas ex dicta Civitate exportare posset, quæ pro nautarum in illis existentium usu sufficeret. Cumque a certis tunc mensibus citra, a tunc dictæ Provinciæ Marchiæ Thesaurariis quædam nova impositio trium paulorum, a Gubernatore dictæ Civitatis unius alterius pauli pro qualibet salma ipsius Biscotti facta fuisset, ac plerique, & pauperes præsertim homines conqueri, & lamentari cogerentur, & Portus exinde infrequentior redderetur.

Idcirco dictus Pius Prædecessor omnia nova vectigalia hujusmodi, contra solitum imposita substulit, revocavit, cassavit, & annullavit. Ita ut nihilomino de cetero eorum occasione solveretur, aut a quopiam exigeretur, & quod solo, & simplici Dohaneriorum bullettino, ut antea semper factum esse etiam asserebatis, extrahi posset, voluit, & commisit.

Deinde re: me: Pius Papa V. etiam Prædecessor noster accepto, quod bo: me: Guido Ascanius Sanctæ Mariæ in Via-lata tunc Sanctorum Viti, & Modesti Diaconus Cardinalis de Sancta Flora nuncupatus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarius de mandato fe; re: Pauli Papæ III. Prædecessoris nostri sibi super hoc, ut asserebat, vivæ vocis oraculo facto, & auctoritate sui Camerariatus officii, ac ex decreto in Camera Apostolica edito vos ad honores, & officia (secretorum tamen excepto) ac mobilia, & immobilia bona, datia, & gabellas, ac omnem alium solitum introitum, quibus ante annum millesimum quingentesimum trigesimum secundum, tam in Civitate Anconæ, quam ejus Comitatu gaudebatis, juxta certa expressa Capitula, & inter cetera, quod vos pro custodia, & aliis expensis Arcis istius Civitatis mille, & ducentorum, & pro Gubernatoribus futuris, qui officium Gubernatoris, & Prætoris ibi exercerent, & eorum familia sexcentos, & pro uno Judice appellationum in civilibus per vos eligendo, & per Apostolicum Breve confirmando, qui Statuta dictæ Civitatis in omnem casum observare tenerentur, ac uno Notario, & uno executore per ipsum Judicem tenen. ducentos, & quinquaginta, & pro uno Barisello cum octo famulis ducentos, nec non pro Scribanis, & Guardianis Portarum, & Portellarum, centum quinquaginta ducatos ad rationem decem juliorum pro quolibet mense eorum ratam solvere, & ulterius quolibet anno trium millium ducatorum similium summam in fortificationem, & reparationem murorum, & aliorum necessariorum dictæ Civitatis (prout per ipsum Prædecessorem, & Successores suos ordinaretur) exponere deberetis, per ejus literas reintegraverat, idem Prædecessor ad preces vestras inter alia reintegrationem hujusmodi, ac prout illam concernebant, omnia, & singula in dictis literis contenta, & inde secuta quæcumque per suas literas approbavit. Et pro potiori cautela vos ad honores, officia, bona, & jura prædicta modo, & forma, ac prout per ipsum Guidonem Ascanium Cardinalem, & Camerarium reintegrati fueratis, de novo plenarie etiam reintegravit, & reintegratos esse decrevit; Dictus autem Paulus IV. Prædecessor noster accepto, quod re. me. Julius Papa III. similiter Prædecessor noster postquam præfata omnia per suas literas in forma Brevis confirmaverat, pecunias per vos, ut præfertur, solven., & exponen. monti Iulio in eadem Civitate per ipsum Julium Prædecessorem erecto, etiam perpetuo applicaverat, & ne dicta Civitas ob defectum ipsarum pecuniarum detrimentum pateretur, pro solutionibus per vos, ut præmittitur, facien. nonnullas pecuniarum summas ad Cameram Apostolicam spectan., in locum dictarum pecuniarum monti Iulio applicatarum concesserat, & assignaverat, idem Paulus IV. Prædecessor ad similes preces reintegrationem, decretum, concessionem, mandatum, inhibitionem Pauli, ac confirmationem Julii Prædecess. hujusmodi, ac prout illa concernebant, omnia, & singula in eorum literis contenta, & inde secuta quæcumq., necnon quatenus essent licita, & honesta, & contra libertatem Ecclesiasticam non tenderent, Statuta ipsius Civitatis, privilegia, indulta, ac literas Apostolicas illi, & vobis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros eatenus concessa, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, idem Paulus IV. Prædecessor haberi voluit pro expressis, per suas literas ex certa scientia approbavit, & confirmavit, ac illis plenum, & perpetuum firmitatis robur adiecit, supplens omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsan intervenissent in eisdem, ac summas pecuniarum vo-

vobis, ut præfertur, per eumdem Julium Prædecessorem assignatas pro ejusdem Civitatis custodia, & aliis impensis Arcis Gubernatore, Judice appellationum, & extraordinario loco Notarii, necnon executore Barisello, Scribanis, & Guardianis prædictis, ac reparatione, & fortificatione murorum, & aliorum necessariorum hujusmodi, ita tamen, ut quidquid ex præmissis, & aliis expensis pro gubernio dictæ Civitatis facien., ac emolumentis prædictis, pro tempore superesset, in fabricam, & reparationem murorum, ac alios ejusdem Civitatis usus necessarios converteretur, de novo eadem auctoritate concessit, applicavit, & appropriavit, mandavitque, ut de cetero perpetuis futuris temporibus quocumque usu contrario etiamsi potentia Gubernatorum ejusdem Civitatis introductus esset non obstan. Judex Appellationum cum salario consueto sibi per Depositarium Apostolicum annuatim, & pro rata singulo mense persolven. per vos annis singulis eligi, & sic electus per Breve Apostolicum confirmari, & postquam confirmatus foret, omnes causas coram eo pro tempore introductas juxta formam Statutorum hujusmodi cognoscere, & decidere deberet. Ac suo, & dictæ Sedis in eadem Civitate Depositario commisit, ut ex pecuniis, quæ ad ejus manus pervenirent, Salarium Judicis appellationum hujusmodi in recompensationem salarii prædictorum Monti Julio applicati, ne scilicet Civitas ipsa aliquod detrimentum ob id pateretur, absque aliqua diminutione, seu retentione quolibet anno, & singulo mense ratam realiter & cum effectu persolveret, subiungens quod quidquid ipse Depositarius sic pro salario prædicto solvisse docuisset, in ejus computis semper admitteret, & admitti faceret, prout ex tunc idem Prædecessor admisit, & admitti mandavit, Pius V. vero præfatus post præmissorum omnium confirmationem statuit, quod pro tempore existentes Officiales, Dohanarum Conservatores, & Majorenses nuncupati suam istic Jurisdictionem, prout eatenus consueverant, exercerent, & ut extorsionibus, & fraudibus, obviaretur, decrevit, quod Barisellatus vestri Officium nullatenus vendi, nec super eo pensio, vel exactio aliqua per quoscumque etiam ipsius Civitatis Gubernatores, aut provinciæ Legatos imponi, nec quidquam quantumlibet modicum ex ejus salario retineri, seu alias quoquomodo interverti posset.

Deinde fel. rec. Gregorius Papa XIII. etiam Prædecessor noster ad instar eorumdem Prædecessorum nostrorum prædictorum nedum decreta, concessiones, privilegia, exemptiones, immunitates, favores, Indulta, reintegrationem, commissionem, mandatum, revocationem, annullationem, aliasque gratias per eosdem Prædecessores concessas, & factas, ac præsertim, quod pecuniæ ex maleficiis dictæ Civitatis provenien. pro duabus tertiis partibus ad vos pertineant, vobisque illæ, ut præfertur, applicatæ sint: quodque ipsius Civitatis Gubernatores, Locatenentes, & alii Officiales sub quovis prætextu, aut colore de pecuniis ex dictis maleficiis pro duabus tertiis partibus hujusmodi provenien., vos, vestramque Civitatem defraudare in nullo possent, literasque desuper confectas & in eis contenta quæcumque per suas literas confirmavit, & approbavit, eisque plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adiecit, ac omnes, & singulos, tam Juris, quam facti defectus, si qui in eis intervenissent, supplevit, sed etiam accepto, quod præter, & contra vestræ Civitatis privilegia, libertates, & Jura Barisellí, & Procuratores Fisci jam in dicta Civitate instituti, eorumque Officia pretio assecuti ad examen reorum, etiam per constitutum absque Judicis interventu procedere audebant, mandavit, quod Gubernator dictæ Civitatis provideret, ne Procurator Fiscalis, & Bariselli pro tempore suis abuterentur Officiis, neve Castellani Arcis Rocchæ nuncupatæ ac Portus prædictus ex lignis, & fructibus per portas in dictam Civitatem delatis contra privilegia vobis concessa, ac morem, & consuetudinem aliquid acciperent, cumque contra solitum cogeremini ad solven. ædes pro habitatione Colonnelli, uti Capitanei Battaliarum, vos attento quod Battalias hujusmodi idem Gregorius Prædecessor removerat, & revocaverat, a talibus insolitis gravaminibus liberavit, & exemit; ac voluit, quod in futurum Locatenentes, Auditores, & alii Officiales dictæ Civitatis rationem administrationis Officiorum suorum privilegia, & Indulta vobis concessa, ac morem antiquum ante eorum illinc discessum redderent, nec illinc nisi sententia per Sindicatores lata, discedere possent, & si cautionem idoneam præstitissent; statuit quoque, & ordinavit, ut Civitates, Terræ, & loca Provinciæ nostræ Marchiæ Anconitanæ secundum ordinationem a dicto Paulo IV. Prædecessore præscriptam in fabricam dicti Portus pro rata eorum contribuant, in qua contributione communitas ipsa confert scut. tria milia, his computatis, quæ pro quarta parte ex mercibus in dictam Civitatem afferantur per Cavum Malii, ita quod pecuniæ usque in hunc diem decursæ, & non solutæ, ad eorum manus, ad quas devenire solebant, devenirent, & alias, prout in singulis literis dictorum Prædecessorum plenius continetur.

§.2. Quæ quidem omnia dicti Oratores nomine vestro Nobis humiliter supplicarunt, ut nostro etiam munimine roborare, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Tales concessiones immunitates, privilegia &c. confirmari a Sixto petunt Oratores Anconitani.

§.3. Nos itaque igitur, qui vos, Civitatemque vestram Anconitan. eximie semper dileximus, observantiam, & devotionem vestram erga Nos, & Sedem præfatam per dictos Oratores vestros, Viros probatos, fidos, & industrios, Nobis luculenter declaratam libenter agnovimus, ac prosperum statum, & salubrem directionem Benigne annuit Pontifex.

nem Civitatis nostræ prædictæ illiusque Officiorum sincero affectu desideramus, vos, & vestrum quemlibet a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati estis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon omnium, & singulorum prædictorum, & inde secutorum quorumcumque tenores, præsentibus pro sufficienter expressis habentes hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula decreta, statuta, concessiones, necnon privilegia, exemptiones, immunitates, favores, Indulta, reintegrationes, commissiones, mandata, revocationes, voluntates, annullationes, aliasque gratias per Paulum III. Julium etiam III. Paulum IV., & Gregorium XIII. Prædecessores nostros prædictos, literasque desuper confectas, & in eis contenta quæcumque Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Exequutores, Defensoresque designat.

§.4. Quocirca Ven. Fratribus Anconitan., Asculan., & Recanaten. Episcopis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra fuerint requisiti, solemniter publicantes, vobisque, & Deputatis vestris in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra vos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes vos, aut Deputatos vestros, seu vestrum aliquem contra præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles etiamsi Episcopali, vel majori præfulgeant dignitate per quascumque censuras, & pœnas Ecclesiasticas ac etiam pecuniarias, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogat contrariis.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Auditoribus, Commissariis, & aliis quibusvis personis, ac locis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis etiam Motu proprio quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes; illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris die 8. Octob. 1585. Pontificatus nostri Anno I.

Dat. die 8. Octob. 1585. An. I.

XVII.

De regimine Studii generalis Valentin. ab Alexandro VI. instituti, & applicatione Beneficiorum Ecclesiasticorum &c.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Copiosus in misericordia Dominus, & in cunctis suis operibus gloriosus, a quo omnia bona defluunt, ad hoc Nobis, licet immeritis, suæ Sponsæ universalis Ecclesiæ regimen committere, & nostræ debilitati jugum Apostolicæ servitutis imponere voluit, ut tamquam de summo vertice montis ad hujus mundi infima reflectentes intuitum, quid pro hujusmodi illustranda Ecclesia ad fidei Orthodoxæ, divinique cultus, & beneficiorum propagationem conferat, quidve statui, & profectui, animarumque saluti fidelium quorumlibet conveniat, attentius prospiciamus, fidelesque ipsos ad quærenda literarum studia, per quæ militantis Ecclesiæ respublica geritur, divini nominis, ac ejusdem Fidei cultus protenditur, omnisque prosperitas humanæ conditionis augetur, nostræ sollicitudinis ope excitemus, ac in id pro nostri Pastoralis officii debito propensius incumbamus, ut singulæ Studiorum generalium Universitates, præsertim in locis Maurorum, & aliorum infidelium, non ita pridem ad Christi Fidem conversorum progenie refertis constitutæ, Lectores fide, & eruditione probatos, ad aliorum instructionem, & sanæ doctrinæ conservationem nanciscantur, ac eisdem Lectoribus pro suis necessitatibus, fructuosique eorum instituti prosecutione, & exercitio congruæ subventionis auxilia favorabiliter subministrentur.

Præpositura Ecclesiæ Valentin. vacat.

§.1. Dudum siquidem omnia officia, ceteraque beneficia Ecclesiastica apud Sedem Apostolicam tunc vacantia, & inantea vacatura, collationi, & dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex tunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contingeret attentari. Cum itaque postmodum Præpositura mensis Februarii in Ecclesia Valentin. per liberam resignationem dilecti filii Thomæ de Boria Canonici Ecclesiæ Toletan. & nuper Præpositi mensis Februarii in dicta Ecclesia Valentin. de illa, quam tunc obtinebat, in manibus nostris sponte factam, & per Nos admissam, apud Sedem præfatam vacaverit, & vacet ad præsens, nullusque de illa præter Nos, hac vice

vice disponere potuerit, sive possit, reservatione, & decreto obsistentibus supradictis. Et sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Consulum juratorum, Rationalis, & Syndici Civitatis Valentin. petitio continebat, ex duodecim singulorum mensium Præposituris, olim in dicta Ecclesia Valentin. pro totidem Præpositis, qui annuatim fructus, redditus, & proventus ejusdem Ecclesiæ Valentin.Mensæ Capitularis recolligerent, ac inter illius Canonicos pro tempore residentes, juxta certam taxam ad id præscriptam singulis mensibus distribuerent institutis, dicta Præpositura mensis sola ibidem remanente, omnes aliæ aliorum mensium Præposituræ hujusmodi, pridem Apostolica auctoritate perpetuo suppressæ, & extinctæ, illarumque fructus, redditus, & proventus, prædictæ mensæ Capitulari dicta auctoritate, etiam perpetuo applicati, & appropriati fuerint, ac ex fructuum, redditnum, & proventuum mensæ hujusmodi augmento ipsius Ecclesiæ Valentin. Canonici decentem eorum gradum commode sustinere possint.

Alexand. VI. generale studium instituit, sed propter tenuitatē redditum Lectorum salarias solvere non valet unde mala hic descripta oriuntur.

§.2. Universitas vero Studii generalis Valentin. a fel.rec. Alexandro PP.VI. Prædecessore nostro, ad quarumcumque personarum, tam Ecclesiasticarum, quam sæcularium, in Theologia, utriusque juris prudentia, Medicina, & Artibus liberalibus, ac quibusvis aliis licitis facultatibus instructionem, & profectum instituta, propter illius redditnum, & proventuum quingentorum ducatorum auri de Camera secundum comm. expen. valor. annuum non excedentium tenuitatem, tantis necessitatibus, & angustiis prematur, ut neque competentem mercedem singularum facultatum hujusmodi Lectoribus præstare, nec multorum aliorum onerum illi jugiter incumbentium gravitatem sustinere possit, & & exinde utriusque juris prudentiæ lectiones ibidem saltem ex professo, hactenus haberi commode non potuerint, illiusque Regni indigenæ, harum usu, & commodo destituti, desideratos in hujusmodi facultatatum studiis progressus consequi nequeant, vel pro illis capessendis ad alias longinquas, & remotas Studiorum generalium Universitates, non sine magno personarum, ac rerum suarum incommodo, & dispendio se transferre cogantur, quin etiam in universo Regno Valentiæ, quod præ ceteris Hispaniarum Regnis, Maurorum noviter ad Fidem conversorum multitudine refertum, ac spectatæ fidei, & doctrinæ virorum copia, pro ipsis Mauris, & infidelibus ad Religionis, & Fidei Catholicæ cultum convertendis, ac conversis in eadem religione, & Fide instruendis, & confirmandis, maxime indigere dignoscitur, nullum Seminarium a locorum Ordinariis, juxta formam Concilii Tridentini hucusque institutum existat, si dicta Præpositura mensis Februarii, quæ nullum amplius ibidem servitium, aut obsequium requirit, perpetuo supprimeretur, & extingueretur, ac ex illius sic suppressæ, & extinctæ fructibus, redditibus, & proventibus, decem, & octo aliæ Præposituræ, in eadem Ecclesia Valentin. pro totidem Præpositis Cathedraticis nuncupandis, qui apud eamdem Ecclesiam Valentin. residerent, ac in illius Choro Missarum solemnibus, & aliis divinis officiis assisterent, quorumque sex Theologiam, & aliis sex Canonica, reliqui autem sex civilia jura, inibi in totidem publicis dictæ Universitatis Cathedris, eis ad id assignandis, pro una videlicet matutinis, altera vero partibus Præpositorum hujusmodi promeridianis horis, legere, & interpretari teneantur, ex hoc profecto nedum ipsius Ecclesiæ Valentin. dignitati, & decori, ac divini cultus, ministrorumque, & beneficiorum Ecclesiasticorum in ea augmento consuleretur, verum etiam in ipsa Universitate literarum studia, per amplius propagarentur, ac doctissimorum, & in hujusmodi facultatibus exercitatissimorum virorum concursus, pro ipsis lectionibus habendis, in dies major fieret, eorumque opera, eruditione, & doctrina, tam dicti Regni Indigenæ in patrio solo, absque longo peregrinationis labore, quam undecumque advenientes ibidem tamquam uberrimo sacrarum, ac aliarum optimarum scientiarum Seminario, in Theologiæ, & utriusque juris prudentiæ facultatibus hujusmodi, instrui, & edoceri, seque in illis exercere, ac tandem emeritos gradus, & honores consequi, necnon Reipublicæ decori, & ornamento, sibique, & aliis utiles esse possent.

§.1. Quare pro parte Consulum juratorum, Rationalis, & Syndici præfatorum asserentium, Universitatem prædictam, eorum cura, & gubernio maxime dirigi, ac illius Professorum, Lectorum, Præceptorum, Bidellorum, aliorumque officialium, & ministrorum electionem, & deputationem, necnon publicarum Cathedrarum hujusmodi, ac salariorum, & mercedum assignationem, atque distributionem, ad se & nonnullos alios de ipsorum consilio existentes pertinere, ac dictæ Præposituræ mensis Februarii fructus, redditus, & proventus, qui omnes pro una videlicet, Petro Ludovico Galcerando, etiam de Boria, Magistro Militiæ S. Mariæ de Montesa, & S. Georgii Cistercien. Ordinis in dicto Regno Valentiæ institutæ, pro altera vero illorum medietatibus Joanni similiter de Boria, Præceptori præceptoriæ majoris dictæ Militiæ ipsius Petri Ludovici nato, ex dispensatione Apostolica; necnon super eisdem pensio annua ducentorum ducatorum auri de Camera, Petro Ferra pariter de Boria Clerico, dilectis filiis, illos, & illam annuatim percipientibus dicta auctoritate reservari existunt, quatuor millium, & quadringentorum ducatorum auri similium se ext. prædictam valorem annuum non excedere, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus præmissis, ac aliis infrascriptis annuere, & desuper opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Universitas ergo Valentin. supplicat, pro concessione dictæ Præposituræ, pro lectoribus dicti Studii &c.

§.4. Nos igitur, qui dudum inter alia volui-

Hic modo Pontifex petita concedit.

voluimus, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem se. ext. præfatam, etiam beneficii, cui aliud unire peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, quique hodie reservationem medietatis fructuum, redditutuum, & proventuum Petro Ludovico factam hujusmodi, quo ad summam quingentarum librarum monetæ Valentin. dumtaxat eadem reservatione, quo ad reliquam partem medietatis fructuum hujusmodi, ipsi Petro Ludovico, salva, & illæsa remanente, ejusdem Petri Ludovici ad hoc expresso accedente consensu, cassari, & extingui, cassamque, & extinctam fore, & esse decerni, ac prædicto Thomæ partem fructuum, redditutuum, & proventuum suppressæ Præpositturæ mensis Februarii hujusmodi cassatæ similem, quæ ad valorem annuum dictarum quingentarum librarum ascenderet, ex tunc, ita tamen, quod omnes, & quæcumque aliæ assignationes sibi per dictum Petrum Ludovicum ex hujusmodi fructibus, redditibus, & proventibus, hactenus quomodolibet factæ, etiam cassæ, & extinctæ essent, & esse censerentur, nec dictus Thomas quicquam ultra quingentas libras hujusmodi a Petro Ludovico, & Joanne prædictis, ex fructibus, redditibus, & proventibus eis reservatis hujusmodi, quovis etiam alimentorum, vel congruæ sustentationis prætextu prætendere, ac hujusmodi partem, quæ ad summam quingentarum librarum similium dumtaxat ascenderet, simul, vel successive, in toto, vel in parte, in dicta Curia, vel extra eam, etiam in mortis articulo, vel alias quandocumque sibi placeret, etiam absque aliqua literarum Apostolicarum desuper conficiendarum, ac præsentium insinuatione, in unam, vel plures personas Ecclesiasticas, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentes, & expectantes, per eumdem Thomam nominandas absque Præpositorum Cathedraticorum prædictorum, vel quorumvis aliorum desuper præstando, vel requirendo consensu, transferre valeret; reservari, concedi, & assignari, necnon Consulibus Juratis, Rationali, & Syndico prædictis, omnes, & singulas expensas in supplicationis per Nos super præsentibus gratiis signatæ, ac desuper conficiendarum, & præsentium literarum expeditione pro tempore factas cujuscumque summæ, & quantitatis forent, absque eo quod quicquam a Thoma, & Petro Ludovico, ac Joanne, & Petro Ferr. prædictis repetere possent, solvendi, & præstandi licentiam elargiri concessimus. Consules Juratos, & Rationalem, & Syndicum prædictos, eorumque singulos a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, prædictam Præposituram mensis Februarii quæ inibi beneficium, seu officium simplex, aut personatus, vel administratio existit, & personalem residentiam non requirat, sive præmisso, sive alio quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona, seu per similem resignationem dicti Thomæ, vel cujusvis alterius de illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam, aut assecutionem alterius beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati, vacet, etiamsi tanto tempore vacaverit, quod ejus collatio juxta Lateranen. Statuta Concilii ad Sedem Apostolicam legitime devoluta, ipsaque Præpositura mensis Februarii dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservata existat, & super ea inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo ejus dipositio ad Nos hac vice pertineat, dicta Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo supprimimus, & extinguimus, ac illius, & aliarum suppressarum Præpositurarum prædictarum loco, in dicta Ecclesia Valentin. decem, & octo alias Præposituras, quæ ibidem simplicia officia, seu beneficia existant, ac etiam per Canonicos dictæ Ecclesiæ, seu dignitates, aut Cappellanias, vel alia simplicia beneficia Ecclesiastica ibidem obtinentes, etiam una cum ipsius Ecclesiæ Valentin. Canonicatibus, & præbendis, seu dignitatibus, vel Cappellaniis, aut aliis beneficiis hujusmodi absque dispensatione Apostolica obtinere possint, pro totidem Præpositis, sex videlicet primariis, & sex secundariis, ac reliquis sex tertiariis Cathedraticis nuncupandis, qui habitum, & insignia per olim Præpositos mensium hujusmodi deferri solita gestare, & deferre, ac illorum instar stallum in Choro, necnon locum in processionibus, ceterisque actibus publicis, & privatis, omnibus, & quibuscumque, non tamen capitularibus dictæ Ecclesiæ Valentin. immediate post illius Canonicos, juxta ordinem ad id eis præscribendum habere, necnon apud dictam Ecclesiam Valentin. residendo, & divinis officiis interessendo, omnibus, & singulis distributionibus quotidianis, tam diurnis, quam nocturnis, aliisque juribus, obventionibus, & emolumentis, in quibuscumque rebus consistentibus, & quocumque nomine nuncupatis (non tamen ex fructibus, redditibus, & proventibus aliarum undecim Præpositurarum hujusmodi prædictæ mensæ Capitulari applicatis, & appropriatis provenientibus) necnon privilegiis, indultis, facultatibus, honoribus, præeminentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, ceterisque gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus Præpositi mensium hujusmodi, qui pro tempore fuerint, ratione dictarum Præpositurarum suppressarum, apud ipsam Ecclesiam Valentin. resideu-

sidendo, & divinis officiis interressendo, frui, potiri, & gaudere poterant, & debebant, pariformiter, & absque ulla prorsus differentia uti, potiri, & gaudere possint, & debeant. Et quorum sex in primis, & aliis sex in secundis, ac reliqui sex in tertiis singularum facultatum Theologiæ, & utriusque Juris prudentiæ hujusmodi Cathedris eis ad id assignandis easdem facultates, pro una videlicet matutinis, altera vero medietatibus decem, & octo Præpositorum hujusmodi pomeridianis horis, publice legere, & interpretari teneantur, auctoritate, & tenore præfatis, etiam perpetuo erigimus, & instituimus. Illisque sic erectis, & institutis, pro earum dote, ac illas pro tempore obtinentium substentatione, omnia, & singula fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta suppressæ Præpositurae mensis Feb. hujusmodi per dilectos filios Capitulum dictæ Ecclesiæ Valentin. inter Præpositos Cathedraticos præfatos tantum modo, & forma infrascriptis distribuenda, & repartienda, eisdem auctoritate, & tenore, similiter perpetuo applicamus, & appropriamus. Quodque omnia, & singula, fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta suppressæ Præpositurae mensis Febr. hujusmodi, deductis prius illius oneribus quibuscumque, & salvis omnibus supradictis, in duodecim æquales partes, ac ex eis quinque inter primarios, & aliæ quatuor inter secundarios, ac reliquæ tres partes hujusmodi inter tertiarios Præpositos Cathedraticos præfatos proportionabiliter a prædictis Capitulo singulo quoque quadrimestri, ut præfertur, dividi, & repartiri debeant. Ita tamen, quod eorum singuli pro cujusque lectionis sibi incumbentis omissione legitimo impedimento cessante, ratam partem portionis, quæ illius ratione facto justo calculo, alias ad ipsos pertineret, omnino amittant, illaque per Censorem, seu Punctatorem ad id pro tempore deputatum retineri, ac pro una Rectori Universitatis, & alia ipsi Censori, seu Punctatori, reliqua vero partibus Confraternitati pauperum Scholarium d. Universitatis irremissibiliter applicari debeat. Si vero Rector, aut Censor, seu Punctator præfati ratam partem eos tangentem acceptare recusaverint, eadem dictæ Confraternitati cedat.

Rectoris Studii eligendi formam præscribit.

§.5. Et quia singulis trienniis unus ex Lectoribus Cathedraticis dictæ Universitatis in illius Rectorem per Consules Juratos Rationalem, & Syndicum, ac nonnullos alios de eorum consilio existentes præfatos, hactenus eligi consuevit, & ex longo rerum usu compertum sit non expedire, ut dictus Rector, a gremio Lectorum Cathedraticorum hujusmodi assumatur; quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus, pro tempore existentes Consules Jurati, Rationalis, & Syndicus præfati, & alii, ad quos electio hujusmodi pertinet, unum ex Canonicis dictæ Ecclesiæ Valentin. seu aliquam illius Dignitatum obtinentibus, non tamen de gremio Præpositorum Cathedraticorum præfatorum existentibus, in Rectorem ejusdem Universitatis de triennio in triennium, cum omnibus, & singulis honoribus, favoribus, gratiis, prerogativis, præeminentiis, facultatibus, jurisdictionibus, libertatibus, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, oneribus, & emolumentis pro tempore existenti Rectori dictæ Universitatis de jure, vel consuetudine, aut ex privilegio tam Apostolica, quam Imperiali, & Regia auctoritatibus concesso, aut alias competentibus, & competituris, eligere debeant; ipseque sic electus triennio sui Rectoratus elapso, in eo continuari, seu confirmari, aut ad aliud triennium immediate subsequens iterum eligi nullatenus possit.

Collationis etiam in futurum fiendæ modum præfinit.

§.6. Quodque omnes, & singulæ Præpositurae præfatæ tam hac prima vice a primæva erectione hujusmodi, quam deinceps, quoties illas, & earum quamlibet per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, aut privationem pro tempore existentium Præpositorum Cathedraticorum præfatorum, vel alias quovis modo etiam apud Sedem præfatam, ac etiam in aliquo ex mensibus, in quibus vacantium officiorum, & beneficiorum ecclesiasticorum collatio, & quævis alia dispositio Nobis, & dictæ Sedi, etiam per Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas reservata existit, seu pro tempore fuerit, aut etiam Ordinariis collatoribus per easdem constitutiones, seu regulas, vel literas alternativarum, aut alia privilegia, & indulta concessis hactenus, & in posterum concedendis, simul, vel successive vacare contigerit, sex primarum, & sex secundarum, ac sex tertiarum Cathedrarum Theologiæ, & utriusque Juris prudentiæ, hujusmodi Lectoribus per Consules Juratos, ac Rationalem, & Syndicum, necnon alios, ad quos electio, & deputatio eorumdem pertinent, prævio diligenti, & rigoroso examine, ac alias juxta ipsius Universitatis instituta, & laudabiles consuetudines eligendis, & deputandis, perpetuo affectæ sint, & esse censeantur, ac illis nominationem, & electionem Consulum Juratorum, Rationalis, & Syndici, ac aliorum intervenire debentium, & solitorum præfatorum sine aliquo obstaculo, ac omni impedimento, & tergiversatione cessante (postquam in ejus manibus Catholicæ Fidei professionem, juxta articulos pridem a Sede præfata propositos expresse emiserint) conferantur, & assignentur, ac conferri, & assignari debeant; nec duæ ex eis per unum insimul ullatenus obtineri debeant. Quodque singulæ Præpositurae hujusmodi sub nullis, specialibus, vel generalibus, etiam mentalibus, reservationibus, affectionibus, etiam in corpore Juris clausis, necnon expectativis, coadiutoriis, mandatis, facultatibus, indultis de providendo, commendando, aut alias disponendo, vel aliis gratiis præventivis, per Nos, aut Prædecessores nostros Romanos Pontifices pro tem-

tempore existentes, & dictam Sedem, vel ejus Legatos, etiam consideratione, & intuitu, ac contemplatione, seu ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, ac etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, vel aliorum Principum, & ex quacumque causa quantumlibet urgenti pro tempore factis, comprehendantur, nec etiam tamquam vacantes apud Sedem præfatam, aut ulla alia ratione, generaliter, vel specialiter reservari, nec illorum vacatione per resignationem, etiam ex causa permutationis, etiam apud Sedem eamdem pro tempore occurrente, per Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pontificem, vel Sedem hujusmodi de illis provideri, aut alias quoquomodo disponi possit, & quæcumque collationes, provisiones, commendæ, & aliæ dispositiones, quas ex nunc de cetero de Præposituris præfatis quibusvis personis alias quam per dictum Rectorem, ad nominationem, & electionem Consulum Juratorum, Rationalis, Syndici, ac aliorum jus nominandi, & eligendi hujusmodi habentium, quovis modo, etiam per Sedem præfatam fieri contigerit, nullæ, & invalidæ, nulliusque roboris, & momenti sint, & esse censeantur, ac pro nullis, & infectis habeantur; nec cuiquam jus, seu etiam coloratum possidendi titulum tribuant. Ad hæc nullus omnino Præpositorum præfatorum, Præposituram per eum pro tempore obtentam in alterius quam dicti Rectoris manibus, & id quidem libere, resignare, aut dimittere, seu juri sibi in eis, vel ad illas competenti cedere, nec reservationi fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum, aut quotidianarum distributionum ejusdem Præposituræ, seu alicujus partis eorum, aut pensionis annuæ, super eisdem consentire possit. Et quicumque ex ipsis Præpositis, per tres menses continuos a legendi munere sibi pro tempore incumbente, legitimo cessante impedimento, per Rectorem, Consules Juratos, Rationalem, & Syndicum prædictos approbando cessaverit, ex tunc dictis tribus mensibus elapsis, Cathedra sibi assignata, & illi affecta Præpositura pro ipso jure, & facto, absque alia declaratione perpetuo privatus sit, & esse censeatur, indeque sine spolii, & attentatorum vitio amoveri, ac Consules Jurati, Rationalis, & Syndicus cum ceteris in electione intervenire solitis, alium in illius sic privati, & amoti locum, ad Cathedram hujusmodi prævio examine, ac alias modo, & forma præmissis eligere, & deputare; Rector vero prædictus sic electo, & deputato Præposituram eidem Cathedræ affectam, tamquam per privationem, & amotionem hujusmodi vacantem, nullo alio facto examine, omnique exceptione, & tergiversatione cessante, conferre, & de illa etiam providere, ipsumque in corporalem possessionem Cathedræ, & illi affectæ Præposituræ hujusmodi, juriumque, & pertinen. suorum quorumcumque, inducere debeat. Quodque singuli Præpositi prædicti intra sex menses a die habitæ per eos possessionis suæ cujusque Præposituræ, duodecim ad minus conclusiones, earum facultatum, quas lecturi sunt, coram loci Ordinario, tamquam ejusdem Universitatis Cancellario a Sede prædicta deputato, ac prædictis Capitulo tueri teneantur; alioquin eisdem sex mensibus elapsis, omnibus insignibus, ipsis ratione suarum Præpositurarum hujusmodi competentibus donec, & quousque easdem conclusiones, ut præfertur, sustinuerint, destituti remaneant.

§.7. Ceterum ut virtutis æmulatione majores fructus, & progressus ibidem proveniant, ac cognitæ, & spectatæ cujusque doctrinæ convenientia præmia conferantur, quilibet Præpositorum prædictorum de inferiori ad superiorem Cathedram, per mutuum concursum, singulo quoque triennio admitti, & si rigoroso examine prævio, magis idoneus repertus fuerit, ad superiorem Cathedram hujusmodi ascendere, & eo casu Præposituram eidem superiori Cathedræ affectam, tamquam ipso jure, & facto vacantem consequi, alter vero evictus, ad aliam sibi adiudicandam Cathedram, & illi affectam Præposituram transire debeat. Singuli quoque Præpositi Cathedratici præfati, examini eorum, qui ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii gradus, in sua cujusque facultate pro tempore promovebuntur, intervenire possint; ac eandem portionem ex emolumentis inde provenientibus, quam singuli alii examinatores, percipere debeant. *Lectorum admissionis normam ponit.*

§.8. Et tam ipsi Præpositi quam dictus Rector, omnibus illis horis, & temporibus, quibus suis officiis, & functionibus vacabunt, aut Scholarium disputationibus, examinibus, promotionibus, aliisque actibus publicis suæ cujusque facultatis, & professionis assistent, & intervenient, ad residendum in dicta Ecclesia Valentin., & illius Choro, ac interessendum divinis officiis minime teneantur, & nihilominus distributiones quotidianas percipiant, & lucrentur cum ea integritate, qua illas perciperent, & lucrarentur, si statutis horis, & temporibus hujusmodi in ipsa Ecclesia Valentin., & illius Choro residerent, & divinis officiis interessent. *Lectoribus, distributiones quotidianas pro tempore quo legunt, concedit.*

§.9. Qui vero Præposituras primarum Cathedrarum hujusmodi pro tempore obtinuerint, quando, & quoties a præfatis Capitulo requisiti fuerint, in omnibus, & singulis litibus, causis, & negotiis Ecclesiæ Valentin. illiusque Capituli hujusmodi, tam conjunctim quam divisim, (non tamen contra Universitatem Studii generalis, ac Communitatem, & Rempublicam Civitatis Valentin. hujusmodi) advocare, & patrocinari, ac consilium, & operam fideliter præstare; Theologi vero, verbum Dei in ipsa Ecclesia Valentin. prædicare, & concionari gratis, & absque ulla prorsus mercede debeant, & teneantur, auctoritate, & tenore similibus pariter perpetuo statuimus, & ordinamus. *Lectorum munus circa lites, & prædicationes.*

§.10. Necnon pro tempore existentibus Ar-

Archiepiſcopo, & aliis dat facultatẽ condendi ſtatuta, circa Lectorum ſervitia, &c.

Archiepiſcopo Valentin. tamquam Cancellario, ſeu ejus Vicario, ac Rectori Univerſitatis, necnon Juratis Conſulibus, Rationali, & Syndico Civitatis Valentin. ceteriſque jus eligendi hujuſmodi habentibus, ut vocatis, & adhibitis ſecum aliquibus dictæ Eccleſiæ Valentin. Canonicis, literarum ſcientia ac rerum uſu præditis, quos ad hoc duxerint eligendos, ac alias juxta facultatem eis a præfato Alexandro Prædeceſſore conceſſam, quæcumque alia ſtatuta, ordinationes, & decreta, ad electionem, deputationem, qualitates, onera, & ſervitia Lectorum Cathedraticorum hujuſmodi pertinentia, ac alias in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, licita tamen, & honeſta, ac ſacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non contraria, condere, eaque poſtquam condita fuerint, quoties pro illorum, ac rerum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur, mutare, corrigere, reformare, alterare, moderari, interpretari, ac in toto vel in parte revocare, atque alia de novo edere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore præfatis de ſpeciali gratia indulgemus.

Clauſulas præſervativas apponit.

§.11. Decernentes præmiſſa omnia, necnon præſentes literas nullo umquam tempore, etiam ex eo quod cauſæ, propter quas emanarunt, coram Ordinario loci, etiam tamquam Sedis præfatæ delegato, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac ad id intereſſe habentes vocati non fuerint, neque ipſi illis conſenſerint, aut alio quocumque prætextu, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in jus, vel controverſiam revocari, aut adverſus illas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari poſſe; nec ſub quibuſvis unionum, annexionum, incorporationum, ſuppreſſionum, extinctionum, ſeparationum, diſmembrationum, applicationum, appropriationum, etiam effectum non ſortitarum, aliarumque ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, modificationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, per Nos, ſeu alios Romanos Pontifices Succeſſores noſtros, aut Sedem hujuſmodi, etiam cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis pro tempore factis, etiamſi de eiſdem præſentibus, ac earum toto tenore, & data, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio fiat, comprehendi; ſed tamquam in Fidei Catholicæ, & divini cultus favorem, ac publicam utilitatem, & ſalutem conceſſa, ſemper valida, & efficacia fore, ac quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & eum, in quo antea erant, ſtatum, reſtituta, repoſita, & plenarie reintegrata, ac de novo, etiam ſub data per Conſules Juratos, Rationalem, & Syndicum præfatos, eorumque ſucceſſores, ac alios, quos ipſæ præſentes literæ concernunt, & concernent in futurum, eligenda; conceſſa eſſe.

Clauſula ſublata &c. addit.

§.12. Sicque per quoſcumque Judices Ordinarios, vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis cauſa, & inſtantia, judicari, ac definiri debere; irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus Conſtitutionis deputat.

§.13. Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Valentin., & Epiſcopo Oriolen. ac dilecto Filio Archidiacono Eccleſiæ Valentin. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte, pro tempore exiſtentium Conſulum Juratorum, Rationalis, & Syndici, ac Præpoſitorum prædictorum, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, eaſdem præſentes, & in eis contenta hujuſmodi ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, inviolabiliter obſervari; ipſoſque Conſules Juratos, Rationalem, & Syndicum, ac Præpoſitos pro tempore exiſtentes, ceteroſque omnes, quos eædem præſentes quomodolibet concernunt, & concernent in futurum, illis omnibus, & ſingulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel quempiam ex ipſis, deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas contrariorum derogatorias ſubdit.

§.14. Non obſtantibus priori voluntate noſtra, & aliis præmiſſis, ac Lateranen. Concilii noviſſime celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus a jure permiſſis, fieri prohibentis; necnon piæ mem. Bonifacii Papæ Octavi etiam Prædeceſſoris noſtri, etiam illa qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis expreſſis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur; ſeu ne Judices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere debeant, ſeu præſumant; & in Concilio generali edita, de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur; aliiſque Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, ſpecialibus, vel gene-

generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus; necnon Ecclesiæ Valentin., & Universitatis hujusmodi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, ac ipsius Ecclesiæ Valentin. Præsuli pro tempore existenti, necnon Capitulo, Rectoribus, Consulibus Juratis, Rationali, & Syndico prædictis, ac quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum instantiam, seu etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de Officiis dictæ Ecclesiæ Valentin. speciales, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis, in illis partibus generales, dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem, ac inde secuta quæcumque, ad dictam Præposituram mensis Februarii volumus non extendi; sed nullum per hoc eis quo ad assecutionem officiorum, vel beneficiorum aliorum præjudicium generari; & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit de verbo ad verbum in nostris literis mentio specialis, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino &c.

D. P. An. I. 30. Octobris. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, 3. Kal. Novemb., Pontificatus Nostri Anno I.

XVIII.

Ut in Ordine Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum observetur reformatio edita a Commissariis deputatis per Pium V., & Gregorium XIII. cum declarationibus Sixti Papæ V. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

UT cuncti fideles præsertim vero Religiosi mutuo invicem fraterna dilectionis vinculo copulati unanimes in pace, ac tranquillitate altissimo famulentur, quæ inter eos dissidii, scandali, aut dissensionum occasionem præbent, libenter, quantum in Nobis est, nostra auctoritate interposita, declarare, & diffinire studemus, sicuti ad hoc paterna charitas, & pastoralis muneris sollicitudo Nos admonet. *Exordium.*

§. 1. Dudum siquidem fe. re. Pius Papa Quintus Prædecessor noster fide dignarum personarum testimoniis certior factus, Fratres Ordinis B. M. de Mercede Redemptionis captivorum reformatione indigere, ut Pastoralis officii debito satisfaceret, Philippo de Menezes tunc Rectori Collegii S. Gregorii Oppidi Vallisoleti Palentin. Diœcesis in Provincia Castellæ, & dilecto filio Gulielmo Montano tunc Priori Domus Gerunden. Fratrum Prædicatorum Principatus Cathaloniæ in Provincia Regni Aragonum juxta morem dictorum Ordinum dedit in mandatis, ut eosdem Fratres B. Mariæ de Mercede, eorumque Domos, Conventus, Superiores, & singulas personas visitarent, corrigerent, reformarent, & tam Capitulum generale in loco eis beneviso convocandi, quam statuta condendi, aliasque amplissimas facultates eis concessit. *Pius V. Philippo Menezes, & Gulielmo Montano committit reformationem hujus Ordinis.*

§. 2. Quo Philippo Rectore re infecta defuncto piæ me. Gregorius Papa XIII., etiam Prædecessor noster dilectum filium Ferdinandum del Castillo tunc Priorem Domus Beatæ Mariæ de Atoca Ordinis Fratrum Prædicatorum Toletan. Diœcesis in illius locum quoad curam visitandi, & reformandi facultates, & alia supradicta subrogavit. *Philippo defuncto Ferdinandum del Castillo sufficit Gregorius XIII.*

§. 3. Qui ambo in Oppidum de Guadalaxara dictæ Toletan. Diœces. legitime convenientes, atque inibi Capitulo Generali Fratrum dicti Ordinis B. Mariæ de Mercede congregato, reformationem opportunam, & novas quasdam constitutiones, inter alia de loci futuri Capituli Generalis, deque Magistri Generalis electione promulgarunt, quæ omnia per eumdem Gregorium Prædecessorem confirmata fuerunt, qui eadem illa mandavit inviolabiliter observari, prout in singulis dictorum Prædecessorum literis in forma Brevis confectis latius continetur. *Commissarii coacto Capitulo Generali novas Constitutiones fecerunt, quas exequi mandat præfatus Gregorius.*

§. 4. Verum & si omnes Fratres dicti Ordinis B. Mariæ de Mercede ubique existentes illis acquiescere debuissent, tamen super designatione dicti loci pro Capitulo Generali celebrando, necnon electione, & mo- *Attamen super tali reformatione nonnullæ inter Fratres exortæ sunt controversiæ.*

modo eligendi Magistrum Generalem, & aliis forsan rebus varias controversias, dissensiones, & forsan lites exortas adhuc, etiam super literis hujusmodi, dictorumque Prædecessorum meritis, & voluntatis declaratione] in Romana Curia pendere accepimus indecisas.

Quibus ad se avocatis, prædictam reformationem omnino observari præcipit Sixtus.

§.5. Ad tollendam igitur nostra potissimum interpretatione, ut par est, super nostrorum Prædecessorum voluntate,& intentione disceptandi occasionem, simul etiam ut conciliemus inter ipsos Religiosos concordiam, & unionem, quos piæ contemplationi, & Divino cultui intentos esse decet potius, quam controversiis, & litibus implicari, ne ii sumptus, qui in redemptionem captivorum juxta eorum Instituta fieri deberent, in lites convertantur, diligenter, & accurate consideratis, & perpensis iis omnibus, quæ in hujusmodi negotio considerandа erant, deque universo Statu, ac meritis causarum, & controversiarum hujusmodi plene informati, Motu proprio, & ex certa scientia, easdem controversias, & lites omnes, & quascumque in dicta Curia, & in Palatii Apostolici Auditorio, & alibi etiam extra dictam Curiam coram quibuscumque Judicibus super præmissis pendentes, etiam instructas, in quibuscumque statu, & terminis reperiantur, ab eisdem Judicibus ad Nos harum serie advocantes, illasque penitus cassantes, & extinguentes, ac omnibus,& quibuscumque Fratribus ejusdem Ordinis B. Mariæ de Mercede, & eorum Superioribus, & quibusvis aliis super præmissis contendentibus, seu id sua interesse prætendentibus perpetuum desuper silentium imponentes, auctoritate earumdem præsentium præcipimus, & mandamus dictam reformationem a prædictis Gulielmo, & Ferdinando in dicto loco de Guadalaxara fe. rec. Pii auctoritate factam, & a similiter fe. re. Gregorio Prædecessore, ut præfertur, confirmatam, cujus tenorem præsentibus haberi volumus pro expresso,in omnibus, & per omnia inviolabiliter observari debere.

Magistri Generalis electionem quolibet sexennio fieri statuit.

§.6. Et nihilominus ulterius considerantes, & providere volentes, adducti exemplo aliarum bene, & recte Institutarum, & approbatarum Religionum, cum satis absurdum sit, quod in illis observatur, huic Ordini denegari, nempe, ut cum Capitulum Generale Ordinis simul congregari contigerit, ei tunc decernendi, & statuendi de loco, tempore, & aliis, quæ ad futura Capitula celebranda ac Superiores Ordinis eligendos pertinent, libera sit deliberatio, Motu simili statuimus, & ordinamus, ut in posterum Capitulum Generale tertio quoque anno celebretur, in quo Generalis Magister ad aliud triennium & non ultra confirmetur, ita ut quolibet sexto anno novus eligatur.

Defuncto Ministro Generali ante tempus Capituli Prior Monasterii Barchinonen est jure suo Vicarius Generalis.

§.7. Quod si forte intra primum, vel intra secundum Triennium per dicti Magistri Generalis decessum, vel alio modo Magistratus, seu administratio hujusmodi vacare contigerit, si per quatuor menses ante festum Pentecostes id evenerit, Capitulum fiat dicto primo tempore dicti Festi, si autem successerit mors, vel alia ut præfertur, vacatio intra tempus quatuor mensium ante dictum Festum, tunc similiter ad tempus Pentecostes non ejusdem, sed sequentis anni post vacationem differatur; Interim autem donec Capitulum, novaque electio fiat, Prior Monasterii Barchinonen., quod primum erectum, ac constructum in hac Religione fuit, semper sit caput, & totius ordinis Vicarius generalis.

Primum Capitulum in Civitate Cæsaraugustana cogendum.

§.8. Primum Capitulum generale dicti Ordinis Fratrum B.M. de Mercede in Civitate Cæsaraugustana quam primum congregetur.

In quolibet Capitulo de loco, & tempore futuri Capituli, & electione Magistri Generalis tractandum.

§.9. Et tam in eo, quam deinceps in unoquoque Capitulo primum quidem de ipsius Magistri Generalis electione, seu confirmatione; Deinde vero electione, seu confirmatione Magistri Generalis expedita de loco sequentis, & statim post triennium futuri Capituli per libera, & secreta suffragia, ejus qui electus fuerit Generalis, & Diffinitorum, ac aliorum vocalium, ad quos spectat, deliberetur, ac statuatur.

Quidquid in hujusmodi Capitulo fuerit statutum, firmiter tenendum.

§.10. Semper autem quidquid super his ab ipso postremo Capitulo Generali ordinatum, & decretum fuerit, omnino sancte, & inviolate observetur nulla loci alicujus distinctione habita, neque personarum exceptione, sed Dei tantum honorem præ oculis habentes, Fratres Capitulares, qui ferendi in Capitulo Generali suffragii jus habent, quos vocales appellant, nihil aliud spectent, nisi, ut talis eligatur persona, quæ ad regimen, & gubernationem ipsius Ordinis administrandum, ipsosque Fratres in officio, & disciplinæ regularis observantia continendos maxime idonea, talis etiam locus, qui, & libertati electionis, & commoditati totius Ordinis, & singularum Provinciarum illius magis opportunus videbitur, ceteris autem in suo robore permansuris.

Præsentium literarum firmitas.

§.11. Decernentes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu, etiam ex eo quod ii, quorum interest modis legitimis vocati, & auditi non fuerint, aut alias quovis prætextu impugnari, aut invalidari non posse, sicque in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices & Commissarios, etiam Palatii Apostolici Causarum Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in quavis causa, vel instantia judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantium derogatio.

§.12. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, necnon prædictis, & aliis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam

etiam per modum pactorum, & conventionum inter ipsos fratres initorum editis, etiam ab immemorabili tempore pacifice observatis, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis dicto Ordini, illiusque Domibus quibuscumque, illorumque Prioribus, fratribus, seu quibusvis locis, illorumque Magistratibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, vel alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes habenda mentio, seu expressio, aut quævis alia exquisita forma servanda foret, tenores hujusmodi pro plene & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, ad effectum præsentium dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 5. Novem. 1585. An. I. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 5. Nov. 1585. Pontificatus nostri Anno I.

XIX.

Ampliatio Collegii septem Notariorum Sedis Apostolicæ antiquitus instituti, ad numerum duodecim, cum gratiarum, & privilegiorum extensione, pro ipsis septem Notariis.

Hi Notarii, Prothonotarii nuncupantur, in Constit. IV. Pii II. Cum servare *Tom. III. Par. III. fol. 97. ubi de ipsorum, & Episcoporum præcedentia definitio habetur.*

Prædictis septem Notariis hic idem Pontifex exemptionem a gabella pro sex doliis vini elargitus est, in alio speciali diplomate sub die 22. Februarii 1586. expedito; quod hic inserere consulto prætermisi.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Romanus Pontifex, Christi Vicarius, uti prudens paterfamilias provide animadvertens in agro Dominico multam messem esse, & ut opus Domini recte, & sine confusione adimpleatur, singulis curas partitur, & Officia distribuit, & ea nonnumquam pro felici ipsius agricultura, & directione adauget, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Collegium 7. Prothonotariorum institutum fuit ad gesta Ecclesiæ describenda. §. 1. Hinc est quod Nos volentes Collegium Notariorum Sedis Apostolicæ de numero participantium, quod olim per fel. rec. Clementem I. Antherum etiam I. & Julium similiter I. Prædecessores nostros, ad res Martyrum, & quæcumque ad Ecclesiam pertinerent, fideliter describenda, & descripta Scriniis Ecclesiæ recondenda institutum, ordinatum, & destinatum fuit, ad Romanæ Ecclesiæ decorem, & ornamentum (ut par est augere) dictis, & aliis rationabilibus de causis animum nostrum moventibus.

Quod hic Pontifex modo extendit ad Duodecim. §. 2. Ultra septem Notariorum de numero participantium officia ad præsens in dicto Collegio existentia, quinque alia similia officia, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus pro duodecim Notariis. Ita quod deinceps quinque alii viri per Nos, & pro tempore existentem Roman. Pont. eidem Collegio Notariorum adscribendi, & deputandi, una cum ex nunc existentibus Notariis unum corpus, & Collegium integrum, & indistinctum constituant, & efficiant, & duodecim officia pro duodecim Notariis, omni prorsus inter eos sublata differentia, omnino similia, & æqualia, in omnibus, & per omnia, ejusdemque juris, potestatis, jurisdictionis, & auctoritatis existant.

Omnesque iisdem gratiis, & privilegiis pariformiter exornat. §. 3. Ipsumque Collegium sic auctum, & institutum, & in unum corpus prorsus redactum, & duodecim Notarii prædicti pro tempore existentes, eisdem privilegiis, exemptionibus, facultatibus, prærogativis, & gratiis quibuscumque, ubique indifferenter potiantur, utantur, & gaudeant, quibus antea ipsum Collegium, & septem illius Notarii quovis modo, conjunctim, vel separatim, potiebantur, utebantur, & gaudebant; necnon redditus, proventus, emolumenta, & omnia alia singula tam ex communi massa, quam alibi, quocumque tempore debita, & debenda, ordinaria, & extraordinaria, æqualiter percipiant, ac munera, functiones, & officia, tam publica quam privata, semper sortiantur, & obtineant, exerceant, & assequantur, prout prius ante auctionem ad duodenarium numerum hujusmodi, Collegium ipsum, & illius septem Notarii habebant, percipiebant, & obtinebant, perinde, ac si a principio Collegium prædictum sic auctum, ac cum antiquo confusum, unitum, & incorporatum, & illius officia pro duodecim Notariis instituta fuissent. Statuentes quod perpetuis futuris temporibus dict. Collegium habeat duodecim Notariatuum officia inter se promiscua, & confusa; ita quod quinque Notarii eidem Collegio adscribendi cum aliis septem nunc existentibus omnino pares, & æquales existant, & nullum inter eos discrimen, neque differentia prioritatis, potioritatis, & antiquioritatis adsit, quo posteriores a prioribus, vel aliter ab altero discernantur. Ita quod adveniente vocatione sive antiquorum, sive augmentatorum semper in supplicatione exprimatur, quod unum ex duodecim ex officiis Notariorum, alioquin Notarii nequaquam admittere teneantur.

Annuum redditum eis assignat. §. 4. Et insuper ut duodecim Notarii prædicti onera sibi incumbentia supportare, & juxta ipsorum qualitatem, & dignitatem decentius se sustentare valeant, providere vo-

volentes, redditum annuum mille nonigentorum, & octuaginta scut. monetæ ex fructibus, redditibus, & proventibus Dohanæ, & Thesaurariæ nostri patrimonii per pro tempore existentem Dohanerium, & Thesaurarium ejusdem patrimonii singulis mensibus pro rata massæ communi d. Collegii persolvendum. Ita quod liceat eidem Collegio, & duodecim illius Notariis posthac, una cum aliis ipsius Collegii redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis sibi hucusque assignatis, seu in futurum assignandis, aut quovis modo proveniendis, illum percipere, exigere, & levare, ac inter eos æquis portionibus distribuere, & dividere, motu, & auctoritate similibus perpetuo applicamus, illumque cum omnibus aliis redditibus, & emolumentis confundimus. In recompensam vero dicti annui redditus Dohanæ, & Thesaurariæ prædictis, affictum, seu redditum annuum terræ nostræ Bladæ Viterbiensis Diœc., qui est scutor. mille centum, & octuaginta, & alia octingenta scuta similia ex residuo gabellæ Civitatis nostræ Spoletanæ dictam summam scutor. mille nonigentorum, & octuaginta constituentia, etiam pro majori ipsius Dohanerii, & Thesaurarii cautela perpetuo concedimus, & assignamus. Decernentes prædicta omnia, & singula ab omnibus, ad quos spectat, prorsus observari, & adimpleri debere, & præsentes literas vim validi, & efficacis contractus inter Sedem, & Cameram Apost., ac Nosmetipsos, & Successores nostros Rom. Pont. ex una, & Collegium, ac singulos duodecim Notarios hujusmodi, illorumque successores, vel causam ab eis habentes, ex altera partibus solemniter, & legitime stipulati perpetuo obtinere, dictamque Cameram ad eosdem Notarios omnes, & singulos in juribus prædictis tuendos, & ab omni incommodo, læsione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri, & obligatam esse.

Clausula sublata.

§.5. Et sic per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Affecuratio dictæ assignationis.

§.6. Et pro prædictis omnibus, & singulis firmiter observandis, & adimplendis, ac pro potiori Collegii duodecim Notariorum prædictorum, tam pro pecuniis, quas pro Cameræ, & Sedis prædictarum occurrentibus necessitatibus jam solverunt, & in posterum solvent, quam pro fructibus, redditibus, & proventibus sibi assignatis, quæ numquam in sortem principalem computari volumus, ac damnis, expensis, & interesse passis, factis, patiendis, & faciendis, omnia, & singula d. Cameræ bona mobilia, & immobilia, jura, actiones, & emolumenta, ac redditus, proventus, præsentia, & futura, ita quod liceat propria ipsius Collegii auctoritate nullo alio a Nobis, seu pro tempore existente Romano Pontifice desuper expectato mandato, licentia, seu decreto, dictorum bonorum, redditu um, seu proventuum pro dictis pecuniis, damnis, expensis, & interesse, possessionem capere, & retinere Motu, & auctoritate similibus obligamus, & hypothecamus.

Executoris hujus Bullæ deputatio, & facultates.

§.7. Quocirca Venerabili fratri nostro Alexandro Episcopo Ostiensi Card. Farnesio nuncupato, ejusdem S. R. E. Vicecanc. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipse per se, vel alium, seu alios, faciat quinque Notarios prædictos sic auctos, si & postquam per Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pont. ad id deputati fuerunt, ad quinque officia hujusmodi ad instar aliorum septem Notariorum absque aliqua prorsus differentia, eorumque liberum exercitium, necnon honores, onera, salaria, & emolumenta, juxta præsentium tenorem, & continentiam admitti, eisque de emolumentis prædictis integre responderi, ac easdem præsentes literas ab omnibus ad quos spectat, & spectabit in futurum, inviolabiliter observari. Non permittens Collegium, & duodecim Notarios prædictos, seu eorum aliquem a quoquam desuper molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & alias, de quibus ei videbitur, pœnas compescendo; adhibito, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ contrariorum derogatoriæ.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac nostræ Cancellariæ regula de non tollendo jure quæsito, necnon Cameræ, & Collegii prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, Cameræ, Collegio, & Notariis prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.

D. P. An.I. 16. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, decimosexto Kal. Decembris, Pontificatus nostri Anno I.

Sequuntur privilegia pro supradictis septem Notariis antiquioribus.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

LAudabilis Sedis Apostolicæ rectitudo, quæ in suis actibus provida circumspectione dirigitur, non immerito eos gratia, & favore prosequitur, quos sibi operosæ eorum diligentiæ studium continuo impendere cognoscit; ac ea quæ illis per prædictam Sedem concessa fuisse dicuntur, ut firmiora persistant, Romanus Pontifex in eadem Sede constitutus libenter approbat, & confirmat, aliasque desuper disponit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Collegium 7. Notariorum Sedis Apost. alias institutum.

§.1. Sane cum sicut acccepimus Collegium septem Notariorum de numero participantium nuncupatorum, olim per felic. record. Clem. I. Antherum etiam I. & Julium similiter I. Rom. Pont. Prædecessores nostros, ad martyrum gesta, & quæcumque ad Romanam Ecclesiam pertinerent, fideliter describenda, & descripta recondenda, ordinatum, & institutum fuerit, ipsique in septem Urbis regionibus divisis, tam a prædictis, quam aliis Romanis Pontificibus, etiam Prædecessoribus nostris, ut creditur, quamplurima privilegia, honores, gratiæ, præeminentiæ, & prærogativæ concessa fuerint, ipsique Notarii abinde citra, omnibus Romanis Pontificibus præfatis, tam in eorum Cappella, quam in aliis publicis locis, ubi iidem Pontifices interfuerint, uti illorum Prælati domestici inservierint, & ad diversas legationes, & officia missi, illa laudabiliter exercuerint.

Cui hic Pontifex confirmat emolumenta, & privilegia alias concessa.

§.2. Propterea non solum prædictum Collegium in sua antiquitate, & nobilitate, ut par est, conservare, sed etiam majoribus favoribus; & gratiis prosequi volentes, Motu proprio non ad dictorum Notariorum, seu alicujus eorum, vel etiam alterius pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate Collegio hujusmodi, eisdemque septem Notariis nunc, & pro tempore existentibus, & eorum cuilibet omnia, & singula privilegia, gratias, exemptiones, libertates, immunitates, favores facultates, præeminentias, antelationes, prærogativas, decreta, declarationes, & indulta quæcumque per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros ipsi Collegio, & illius Notariis concessa, quatenus sint in usu, & Concilii Tridentini decretis minime contraria, nec sub ullis revocationibus comprehensa, nec non omnia, & singula redditus, jura, & emolumenta quæcumque dicti Collegii per ipsos septem Notarios hucusque habita & percipi solita, sicuti ea juste & pacifice possident, Apostolica auctoritate, tenore præsentium confirmamus, iliaque eis de novo concedimus, & innovamus.

Doctorandique facultatē concedit.

§.3. Ac nunc & pro tempore existentibus Notariis de dicto numero, & eorum cuilibet, quoscumque qui in Jure canonico, & civili, seu altero eorum per diligentem examinationem per se adhibitis, & assumptis secum duobus, aut tribus illius scientiæ & facultatis doctoribus, scientia, & moribus idonei, & sufficientes fuerint, in utroque seu altero jurium hujusmodi, quos vero in Theologia non tamen alicujus Ordinis regulares, seu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate studuisse, ac per similem examinationem duorum, aut trium etiam per eos eligendorum Doctorum, seu Magistrorum facultatis, in quibus studuerint, coram eis, vel aliquo eorum habendam, ad fidelem Magistrorum, seu Doctorum eorundem attestationem eis faciendam peritos, ac scientia, & moribus præfatis, ad hoc idoneos, & sufficientes esse repererint, de eorumdem Doctorum, seu Magistrorum, quoad præmissa omnia consilio, & assensu in Theologia, seu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate hujusmodi ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii gradus promovendi, & illis in eis legendi, & alios actus ad personas in hujusmodi gradibus constitutas quomodolibet pertinentes, faciendi, auctoritatem concedendi, & ipsorum graduum solita insignia eis, qui eisdem auctoritatibus, facultatibus, & privilegiis, acsi hujusmodi gradus in aliqua etiam famosa Universitate suscepissent, præterquam quo ad habilitatem ad Cathedrales Ecclesias utantur, & gaudeant, conferendi.

Notarios etiā creandi.

§.4. Notariosque, & Tabelliones publicos creandi, ac creatos de Tabellionatus, & Notariatus officiis hujusmodi per pennam, & calamare, ut moris est, recepto prius ab eis solito juramento investiendi.

Spurios legitimādi ad successionem bonorum etiam Eccl.

§.5. Cum spuriis, bastardis, manseribus, incæstuosis, & aliis ex quovis illicito, & damnato coitu procreatis, ut in parentum, & aliorum bonis, tam ex testamento, quam ab intestato, sine tamen præjudicio venientium ab intestato, aut ex fideicommisso, vel alia de jure valida dispositione, & citra bona emphyteutica, & feudalia ecclesiastica, aut ex fructibus, aliisque rebus ecclesiasticis confecta, vel per Ecclesiam acquisita, necnon derogationem Constitutionis fel. rec. Pii Papæ V. similiter Prædecessoris nostri in illegitimos emanatæ, succedere, & quoscumque actus legitimos exercere, & ad quosvis honores, dignitates, & officia publica vel privata assumi, illaque gerere, & exercere in omnibus, & per omnia, acsi de legitimo Matrimonio procreati essent, libere, & licite valeant dispensandi.

Statuta pro Collegio condendi.

§.6. Necnon statuta, & ordinationes dicti Collegii prosperum statum concernentia condendi, & pro tempore condita restringendi, ampliandi, & quoties expedire videbitur, in totum, vel partem delendi, & alia de novo ordinandi, eaque sub pecuniariis eidem Collegio applicandi, & aliis etiam suspensionis a perceptione emolumen-

Iumentorum distribuendorum arbitrio dicti Collegii pœnis per deputandos per ipsum Collegium exigendis, observari faciendi auctoritate, & tenore prædictis tribuimus facultatem, & potestatem.

Familiares Papæ, & ejus Prælati domestici declarantur.

§.7. Eosdemque Notarios de numero hujusmodi veros, & indubitatos familiares, continuos commensales, ac Prælatos domesticos nostros, & pro tempore existentis Rom. Pont. existere, eisdemque privilegiis, & gratiis, quibus veri, & intimi familiares, utuntur, potiuntur, & gaudent, non ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter sine ulla differentia uti, potiri, & gaudere posse.

Panem Vestes & locum in Cavalcatis habeant.

§.8. Ac illis panem honoris, ejusdem bonitatis, & qualitatis, prout eisdem intimis familiaribus, & dilectis filiis Cameræ Apostolicæ Clericis dari consuevit, dandum, ac ipsis, & eorum cuilibet, obitus, & Coronationis Rom. Pontificis temporibus vestes lugubres ratione obitus, & violaceas ratione Coronationis hujusmodi assignandas esse; & in cavalcatis Pontificalibus duos ex ipsis Notariis equitare cum Mantellonibus immediate post Prælatos assistentes si voluerint, libere posse decernimus.

Literæ Apostolicæ gratis pro eis expediantur.

§.9. Eisdemque Notariis pro tempore existentibus, ut singulæ pro eorum quolibet literæ Apostolicæ, etiam sub plumbo, super omnibus, & singulis quorumcumque cum cura, & sine cura, sæcularium, vel quorumvis Ordinum Regularium, Beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam si Canonicatus, & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia, & dignitates ipsæ in Cathedralibus, etiam Metropolitan. post Pontificales majores, vel Collegiatis, aut aliis Ecclesiis principales fuerint, & ad dignitates, personatus, administrationes, vel officia hujusmodi consueverint, qui per electionem assumi, eisque cura immineat animarum, ac etiam ipsarum Cathedralium, vel Metropolitan. aut Patriarchalium Ecclesiarum provisionibus, commendis, ac fructuum, redditNuum, & proventuum Ecclesiasticorum, necnon pensionum annuarum super eisdem fructibus, redditibus, & proventibus, reservationibus, & aliis gratiis, etiam per Cameram, vel Cancellariam Apostolicam gratis expedire possint, de speciali gratia indulgemus.

Emolumenta hic assignata nusquam eis diminuantur.

§.10. Et insuper, quod pro singulis quarumcumque Cathedralium Metropolitan., & Patriarchalium Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, ceterorumque beneficiorum Ecclesiasticorum pro tempore facien. expeditionibus, quarum ratione taxa dicto Collegio solvi solet, semper eidem Collegio jura prædicta omnino solvi debeant; ita quod in quibuscumque gratiis, & mandatis a Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice emanandis, etiamsi per ea expeditiones hujusmodi, sive per Cameram, sive per Cancellariam, aut viam secretam gratis ubique fieri concessum sit, nihilominus jus semper integrum, & illæsum prædicto Collegio reservatum esse censeatur, nec expeditio fieri possit nisi prius solutis juribus præfati Collegii; quodque nullo modo, nulloque tempore præmissis quamquam per Nos, & Successores nostros prædictos specialiter, & expresse, ex quavis causa illis derogatum fuerit, derogatum esse prætendi valeat; quinimmo jura ipsa dicto Collegio integre, ut præfertur, solvi omnino debeant, auctoritate, & tenore præmissis, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Licentia deferendi arma, pro ipsis, & eorum familiaribus.

§.11. Præterea eorumdem septem Notariorum, & cujuslibet eorum Consanguineis, affinibus, & familiaribus continuis commensalibus actu inservientibus, quod quælibet arma, non tamen brevioris mensuræ alias prohibita, tam per Urbem, quam totum Statum Ecclesiasticum hujusmodi absque aliqua speciali licentia deferre possint, quibusvis prohibitionibus, & bannimentis nequaquam obstantibus, a quibus semper exempti, & excepti sint, & esse censeantur, ipsorumque listis desuper dandis ministri justitiæ Urbis, & locorum status hujusmodi credere, & acquiescere debeant.

Facultas testandi etiam de acquisitis ex bonis Ecclesiasticis pro ducatis duobus mille.

§.12. Eisdem Notariis, & eorum cuilibet, ut de quibuscumque eorum bonis, mobilibus, & immobilibus per eos tam ex Ecclesiis, aut aliis beneficiis Ecclesiasticis etiam Hospitalis, vel aliis piis locis, cujusvis etiam privilegiati Ordinis, seu Militiæ existentibus per eos obtentis, ac obtinendis, aut alias quomodolibet, licite tamen acquisitis, & acquirendis etiamsi juxta piæ mem. Sixti IV., Julii II., Leonis X., & aliorum Romanorum Pontificum, etiam Prædecessorum nostrorum desuper expeditas literas immobilia bona non possederint, etiam in dicta Romana Curia, & extra eam testari, & de eis inter quascumque personas utriusque sexus, non tamen illegitimas, aut alias incapaces, gratis, & absque alicujus compositionis solutione disponere, testari, codicillari, & ea etiam inter vivos erogare, concedere, & donare, ac testamenta, dispositiones, & concessiones hujusmodi, etiam dimisso Notariatus Officio usque ad summam duorum millium ducatorum auri de Camera, quoad bona ex Ecclesiis, & aliis beneficiis prædictis acquisita, facere libere, & licite valeant, plenam, & liberam, auctoritate, & tenore prædictis concedimus licentiam, & facultatem.

Exemptio a Jurisdictione Ordinariorũ.

§.13. Eosdemque Notarios a quorumcumque Ordinariorum locorum, & aliorum omnium judicum jurisdictione, potestate, superioritate, & dominio, ita ut Ordinarii, & alii prædicti, eorumque Officiales, & Vicarii, ac quicumque alii Judices nullam in eos, etiam ratione delicti, contracti, aut rei de qua agi contigerit, superioritatem, potestatem, jurisdictionem, vel dominium valeant exercere, aut Excommunicationis, vel alias sententias, censuras, & pœnas proferre, nisi de nostro, seu pro tempore existentis Romani Pontificis mandato, ipsique in fragranti aliquo delicto deprehendantur, penitus eximimus, & totaliter liberamus, ac nostræ, & Sedis Aposto-

stoli-

stolicæ jurisdictioni, & potestati dumtaxat immediate subiicimus. Inhibentes locorum Ordinariis, & aliis cujuscumque qualitatis, & dignitatis Judicibus, ne prædictos Notarios aliquo colore vel causa, nisi de nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis mandato, vel in flagranti delicto, ut præfertur, repertos, aliquo modo molestare, inquietare, capi facere, processare audeant, vel præsumant, irritum & inane decernentes quicquid, si secus ipsi, aut eorum quispiam præsumpserit attentare.

Facultas creādi unum Notarium.

§.14. Quodque dicti septem Notarii Collegialiter congregati, unum Notarium quolibet anno sine Notariorum prædictorum participantium præjudicio, & absque exemptionibus, & privilegiis ipsis septem Notariis concessis, ita quod illis non gaudeant, creare.

Locus eorum in Signaturis.

§.15. Necnon, qui ex dictis septem Notariis utriusque juris Doctores fuerint, utriusque Signaturæ Referendariorum numero adscribantur, & unus ex eis antiquior in Signatura gratiæ semper assistere possit.

Et in actibus publicis Consistorii.

§.16. Ac in quibuscumque actibus in Consistorio publico pro tempore faciendis unus sit accersendus Notarius, qui, & alii ibi præsentes Notarii si rogentur, instrumentum ad perpetuam rei memoriam conficiant; cui omnibusque aliis instrumentis, & scripturis quibuscumque acta publica, quibus intervenerint concernentibus, unius ex eisdem Notariis manu subscriptis, ac suo sigillo munitis etiam absque testibus, plenaria fides in judicio, & extra ubique locorum omnino adhiberi debeat.

Canonizationibusque Sanctorum.

§.17. Et cum Notariatus Officia hujusmodi ad res Martyrum describendas antiquitus, ut præfertur, instituta sint, quod unus eorumdem Notariorum in Canonizatione Sanctorum, ac etiam in fabricando desuper processu coniunctim una cum uno ex causarum Palatii Apostolici Auditoribus intervenire, & procedere.

Consistoriis publicis, & Capellis.

§.18, Illisque omnibus; & eorum singulis Consistoria publica, & Cappellæ a Cursoribus intimari, ac eis in Cappella, & omnibus actibus Candelas, Agnusdei, & palmas ejusdem qualitatis, & quantitatis, prout Episcopis assistentibus de more fieri solet.

Monetas Coronationis habeant.

§.19. Necnon aureas, argenteasque monetas in die Coronationis cujuslibet Romani Pontificis dictæ Cameræ Clericis dari solitas eisdem septem Notariis, & eorum singulis in signum honoris distribui, & dari.

Papæ quando serviant.

§.20. Duoque ex illis si Principes, & eorum Oratores, & Patriarchæ, necnon Archiepiscopi, & Episcopi assistentes desint, a Magistris cæremoniarum ad nostram, & pro tempore existentis Romani Pontificis caudam deferendam ceteris Prælatis in illis actibus, in quibus ad ipsos spectat, & Baronibus postpositis assumi.

Pontificalibus quando utantur.

§.21. Et qui ex eis in Presbyteratus ordine constituti fuerint, in Missis solemnibus mitra, & quibusvis aliis Pontificalibus insignibus, etiam in Cathedralibus Ecclesiis, de illorum tamen Præsulum, si præsentes sint, si vero absentes absque illorum consensu, etiam illis irrequisitis extra dictam Curiam uti.

Altareque portatili.

§.22. Necnon quilibet eorumdem septem Notariorum nunc, & pro tempore existentium, ut sibi habere liceat Altare portatile cum debita reverentia, & honore, super quo in locis ad hoc convenientibus, & honestis, etiam non sacris, ac etiam Ordinaria, vel Apostolica, seu utraque auctoritate, ex quavis causa interdictis, seu etiam tempore cessationis a divinis, dummodo causam interdicti hujusmodi non dederint, etiam ante diluculum, & etiam circa meridiem in illius, & domesticorum, & familiarium suorum præsentia Missam per se, vel quemcumque sæcularem, vel cujusvis Ordinis regularem Sacerdotem idoneum, ab Ordinario approbandum, celebrari facere, illique interesse, & eam audire libere, & licite valeat.

Post decennium etiam dimisso officii Notarii remanent.

§.23. Quodque iidem nunc, & pro tempore existentes septem Notarii, & eorum singuli, qui jam per decennium Officium Notariatus hujusmodi obtinuerint, quique in futurum saltem per prædictum tempus a die quo in Collegium eorumdem Notariorum admissi fuerint, computandum, illud obtinuerint, si forte illud resignaverint, nihilominus Notarii sint, & vocentur, eisdemque honoribus, præeminentiis, antelationibus, privilegiis, immunitatibus, & exemptionibus, aliisque omnibus præmissis ad quinquennium tantum utantur, perinde ac si in dicto Collegio adhuc essent; qui tamen Rocchettum, præterquam extra Urbem non deferant, nec locum in Capella habeant, alios tamen Prælatos immediate post Notarios incedendo, præterquam causarum dicti Palatii Auditores, & Cameræ Apostolicæ Clericos, præcedant, auctoritate, & tenore præmissis concedimus pariter, & indulgemus.

Executorum hujus Bullæ deputatio, & facultates.

§.24. Mandantes dilectis filiis Vicecancellario, Camerario, Summatori, & dictæ Cameræ generali Auditori, Clericis, Thesaurario, ac ejusdem Urbis Gubernatori, & Senatori, necnon Legatis, Vicelegatis, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, & Gubernatoribus quarumcumque Civitatum, Castrorum, & locorum dicti Status Ecclesiastici per Collegium dictorum septem Notariorum pro tempore existentium, & eorum singulos eligendis, & eorum singuli, per se, vel alium, seu alios, auctoritate nostra dictis septem nunc, & pro tempore existentibus Notariis in præmissis omnibus, & singulis efficacis defensionis præsidio assistant, faciantque eos, & eorum singulos, quoties pro ipsorum parte super hoc fuerint requisiti, omnibus, & singulis præfatis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, & eorum aliquem, per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, inquietari, aut impediri. Contradictores, quoslibet, & rebelles cujuscumque status, gradus,

dus, ordinis, dignitatis, vel præeminentiæ fuerint, per censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo. Decernentes præmissa omnia, & singula perpetuo valida, & efficacia existere, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri; ac ab omnibus observari, & sic, & non aliter per eosdem Cardinales, & Auditores, aliosque Judices, & Commissarios, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ cōtrariorum derogatoriæ. §.25. Non obstantibus Sanctæ memoriæ Symmachi, & Innocentii IV., Pauli II., & aliorum Romanorum Pontificum, etiam Prædecessorum nostrorum contra exemptos editis, & prædictis, aliisque Apostolicis, ac in Generalibus, & Provincialibus, Synodalibus, & præsertim Tridentini non tamen quoad exemptionem ab eo sublatam Conciliis editis generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, legibus, statutis nostris, & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, vel aliis Extravagantibus, quibuscumque editis generalibus Constitutionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quibuscumque Romanæ Curiæ officialium Collegiis, eorumque personis per quoscumque Prædecessores nostros, etiam motu simili, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis declarationibus, & decretis, etiam talibus, quod illis nullatenus, vel nisi de eorum, quorum interest, expresso consensu, & Fratrum nostrorum consilio, etiam consistorialiter habito, aliisque modis, & formis ibi traditis usquequaque servatis derogari possit; etiamsi inter alia caveatur expresse, quod si eis derogari contingat, derogatio hujusmodi non valeat, nisi talis intentio derogandi aliquibus personis tunc expressis per diversas in forma Brevis literas cum intervallo unius mensis, seu alterius temporis eis præsentata prius, & intimata, ac insinuata fuerit, ac alias quomodolibet concessis, & concedendis. Quibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmissorum omnium harum serie specialiter, & expresse, motu pari derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides trāsūptorum. §.26. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c.

D. P. An. I. 5 Februarii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Nonis Februarii, Pontificatus nostri Anno I.

XX.

Institutio Archiconfraternitatis Chordigerorum S. Francisci, chordam per Fratres ejus Ordinis gestari solitam devote deferentium, cum indulgentiarum concessione, & alias Confraternitates aggregandi facultate.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. EX supernæ dispositionis arbitrio gregi Dominico præsidentes, inter curas multiplices, quæ ex Pastoralis officii ministerio Nobis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam omnium Christifidelium, præsertim sub suavi Religionis jugo, & vexillo, Altissimo famulantium, animarum salus cum divini cultus incremento proveniant; ipsosque Christifideles, ut eorum vota ad id facilius concurrant, spiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus, in apricum eis adducendo, justos variis signis, & miraculis coruscantes, invitamus, & confovemus, ac alias desuper disponimus, prout ad eorumdem Christifidelium spiritualem devotionem conspicimus in Domino salubriter expedire.

B. Franciscus Ordinis Minorum institutor, miraculis claruit, & Sanctorum numero ascriptus fuit a Gregorio IX. §.1. Cum itaque B. Franciscus, a quo Ordo dilectorum filiorum fratrum Minorum institutus fuit, quique inter ceteros in numerum Sanctorum cooptatos, signis, & miraculis maxime claruit, ita vixerit, ut pene omnes ad sui devotionem, & imitationem pertraxerit, multique ex ipsis Christifidelibus Chordam similem ei, qua ipse dum in hoc sæculo versaretur, cinctus erat, hodie deferant; quin etiam plures ejus laudabile institutum amplexi, & sub suavi jugo Religionis ab eo institutæ diversisque S. R. Catholicæ Ecclesiæ Prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & postea ad summi Apostolatus apicem evectis illustratæ, militantes, tantumque Virum imitati, in numerum eorumdem Sanctorum relati fuerint.

Hic Pontifex ejusdem Ordinis professor ad decorandam Ecclesiā in qua requiescit corpus d. Sancti, & fideles ad majorem devotionem excitandum Archiconfraternitatem Cordigerorum erigit in dicta Ecclesia. §.2. Nos qui etiam a teneris annis singularem devotionis affectum erga ipsum S. Franciscum, cujus corpus sub Altari majori Ecclesiæ, Domus Fratrum Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatum Assisien., quæ inibi insignis, maximeque celebris, & diversis privilegiis decorata existit, requiescit, sub habitu dicti Ordinis sui incedentes gessimus, cupientes domum, & Ecclesiam hujusmodi amplius decorari, pietatisque, & Christianæ caritatis opera, ubique cum divini cultus augmento, ac ad ejusdem S. Francisci honorem, & venerationem, animarumque salutem exerceri, fidelesque ipsos ad faciendum ea, per quæ ad æternam beatitudinem valeant facilius pervenire, mediis opportunis excitare, infrascriptum fratrem Clementem Magistrum Generalem, ac singulares per-

personas Conventus Domus prædictæ a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes. Motu proprio non ad alicujus Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & certa scientia, in Ecclesia domus, & ad Altare hujusmodi, unam Archiconfraternitatem utriusque sexus Christifidelium, qui Chordam per ejusdem Ordinis Fratres geri solitam, ex illorum devotione deferant, ac illa cingantur, sub invocatione ejusdem S. Francisci, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus. Ut autem ipsa Archiconfraternitas Confratrum Chordigerorum præfatæ Chordæ, numero in dies magis ampliata decoretur, ipsique Confratres ad piorum operum exercitium propensiores reddantur, ac ad Ecclesiam, & Altare hujusmodi devotionis causa confluant, quo per hoc se majora cœlestis gratiæ dona cognoverint adipisci; De Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi.

Indulgentiam Confratribus elargitur pro die ingressus.

§.3. Omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, qui vere pœnitentes, & confessi, ac præfatam Chordam, quæ prius a superioribus dicti Ordinis benedici debeat, ad reverentiam, & memoriam ejusdem S. Francisci gerentes, sacraque Communione refecti, præfatam Archiconfraternitatem ingrediuntur, die primi illorum ingressus, ac in mortis ipsorum articulo, Nomen Jesu, ore, vel corde invocantibus, si etiam vere pœnitentes, & confessi fuerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem.

Aliasque Indulgetias Fratrum Convétualium, & Confraternitatis Confalonis.

§.4. Et insuper eidem Archiconfraternitati, illusque Confratribus, omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, ac relaxationes Archiconfraternitati Confalonis B. Mariæ Virg. in Ecclesia S. Luciæ de Urbe institutæ, necnon prædicto Ordini, ac illius fratribus, & personis, quandocumque, & per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam per Nos concessas, quoad illas tantum, quæ hactenus revocatæ non fuerunt, Motu, & auctoritate, ac tenore similibus, etiam perpetuo concedimus, & elargimur, ac communicamus.

Generali Magistro Convétualium dat facultatè aggregádi alias Confraternitates.

§.5. Postremo, dilecto filio Fratri Clementi Bontadosio nunc, & pro tempore existenti dicti Ordinis Generali Magistro Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum, quascumque Confraternitates utriusque sexus Christifidelium Chordigerorum hujusmodi in quibuscumque Ecclesiis Domorum tam Minorum Conventualium, quam Capuccinorum, & de Observantia nuncupatorum Fratrum prædictorum, in quibuscumque mundi partibus, & locis pro tempore erigendis, & instituendis, erigendi, & instituendi, illasque postquam erectæ, & institutæ fuerint, præfatæ Archiconfraternitati per præsentes erectæ, & institutæ, cum omnibus, & singulis Indulgentiis, peccatorum remissionibus, & relaxationibus aggregandi, ac ipsas indulgentias, illis, & earum Confratribus communicandi, pariterque concedendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem damus, & concedimus, prout Nos easdem omnes Confraternitates, ex nunc prout ex tunc, postquam erectæ, & institutæ fuerint, ipsi Archiconfraternitati per præsentes erectæ, & institutæ hujusmodi aggregamus, præfatasque Indulgentias illis, & earum Confratribus communicamus, & concedimus.

Clausulæ præservativæ.

§.6. Decernentes easdem præsentes literas, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut intentionis vitio, vel intentionis, seu quopiam alio defectu, notari, impugnari, vel retractari aut revocari ullatenus posse, neque debere; sed semper, & in perpetuum validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri debere.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Regula nostra de Indulgentiis ad instar non concedendis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis; ceterisq. contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

D.P. An.I. 19. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, 13. Kal. Decembris, Pont. nostri Anno I.

Sequitur extensio dictæ Constitutionis.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pontifex edidit Const. præced.

Divinæ caritatis altitudo eminentissima, & summi amoris Seraphici inexhausta bonitas, &c. *Omittitur relatio ejusdem Bullæ.*

Et modo omnia in ea contenta approbat, & dictam Archiconfraternitatem caput aliarum ubique institutarum constituit.

§.1. Ne autem de præmissorum validitate ullo umquam tempore dubitari contingat nostram denuo in præmissis auctoritatem interponere, ipsiusque Archiconfraternitatis auctoritatem extendere, ac pium dictorum Confratrum Chordigerorum propositum amplius promovere, eosque spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus prosequi cupientes, supplicationibus dicti Clementis hac in parte inclinati, Institutionem hujusmodi, Apostolica auctoritate præfata, tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, supplentes omnes, & singulos, tam juris quam facti defectus, siqui intervenerint in eisdem; Ipsamque Archiconfraternitatem in caput omnium Confraternitatum Chordigerorum hujusmodi, ubilibet institutarum, & instituendarum, etiam perpetuo, auctoritate, & tenore præmissis erigimus, & instituimus.

§.2.O-

Indulgentias Fratrum Minorum iterato concedit.

§.2. Omnesque, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones Religioni, & Ordini Fratrum Minorum hujusmodi per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac Nos concessas, quoad eas dumtaxat, quæ hactenus non sunt revocatæ, nec sunt ullis revocationibus comprehensæ, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus.

Alias hic expressas elargitur.

§.3. Illasque Archiconfraternitati, & Confratribus Chordigerorum hujusmodi similiter perpetuo concedimus, ac communicamus, & ad illas extendimus, seu Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes Religioni, & Ordini Minorum prædictis, ut præfertur, concessas Archiconfraternitati, & Confratribus Chordigerorum hujusmodi sub eisdem modo, & forma, quibus illæ Religioni, & fratribus præfatis concessæ fuerunt, dummodo (ut præfertur) non fuerint revocatæ, etiam perpetuo concedimus, elargimur, & communicamus. Necnon de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, utriusque sexus Confratribus Chordigerorum hujusmodi, præter Indulgentias Religioni præfatæ concessas, in mortis articulo, necnon quoties processionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum hujusmodi, singulis mensibus fieri solitis interfuerint, eisdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem perpetuo concedimus.

Et non Confratribus alias tribuit.

§.4. Aliis vero non Confratribus, qui processionibus hujusmodi interfuerint, centum annos de injunctis eis, vel alias quomodolibet debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus. Ac præfatis Confratribus, qui aliis dictæ Archiconfraternitatis processionibus, aut dum B. Mariæ, vel quodvis aliud divinum officium per ipsos Confratres Chordigerorum recitabitur, interfuerint, ac quoties Sanctissimum Christi Corpus, dum infirmis defertur, vel defunctum ad sepulturam associaverint, aut alicui miserabili personæ subvenerint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu aliquod horum fecerint, toties centum dies, de eis injunctis, seu alias, quomodolibet debitis penitentiis etiam misericorditer in Domino relaxamus. Eisdemque Confratribus Chordigerorum, ut Indulgentias, & peccatorum remissiones præfatas, per modum suffragii, pro fidelibus, qui in gratia Dei decesserint, consequi, & impartiri valeant.

Alias Confraternitates aggregandi facultatem concedit.

§.5. Necnon quascumque Confraternitates utriusque sexus Christifidelium Chordigerorum hujusmodi, in quibuscumque Ecclesiis Domorum, tam Minorum Conventualium, quam de Observantia, & Capuccinorum nuncupatorum fratrum præfatorum, in quibuscumque mundi partibus, & locis pro tempore erigendas, & instituendas, postquam erectæ, & institutæ fuerint, Archiconfraternitati illorum aggregandi, illisque omnes, & singulas eorum Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes communicandi, & concedendi, plenam, liberamque facultatem præfato, ac pro tempore existenti Generali dicti Ordinis Minorum Conventualium, auctoritate, & tenore præfatis concedimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac nostra de Indulgentiis ad instar non concedendis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque, præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Transumptorum fides.

§.7. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c. Nulli ergo &c.

D. P. An.II. 7. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Nonis Maii, Pontificatus nostri Anno II.

XXI.

Confirmantur Privilegia a Romanis Pontificibus Civibus Genuensibus concessa, quorum vigore extra Urbem Januam ad Judicium vocari non possunt.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Dilectis filiis Nobili Viro Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Genuen.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium a meritis Reip. erga Romanam Sedem desumptum.

PRæstantissima pietas, ac devotio, quas omni tempore, & quidem in rebus maximis, & gravissimis erga Sanctam Ecclesiam Romanam, magna vestra cum laude declaratis, & paternus amor, ac præcipua charitas, qua Vos Romani Pontifices semper sunt prosecuti, Nosterque peculiaris erga vos animi affectus, haud dubie postulant, ut gratias, indulta, & privilegia vobis ab eisdem Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris concessa, non modo rata, & firma esse velimus, sed alia etiam cum usus veniat, illis addamus.

Nonnulli Pontifices concessere Genuen. ut extra Civitatem Genuen. ad judicium vocari nequirent, nec excommunicari, aut interdici.

§.1. Itaque cum per dilectos filios Oratores vestros, qui ad præstandam Nobis, & Sanctæ huic Sedi obedientiam nuper missi sunt, exponi feceritis, quod alias felicis recordationis Innocentius IV., Alexander IV., & Nicolaus IV., ac Nicolaus V. Romani Pontifices Prædecessores nostri Communitati, ac Civibus Genuensibus, ut nemo eorum etiam vigore quarumvis literarum Apostolicarum plenam, & expressam de indulto hujusmodi mentionem non facientium, extra Civitatem, & districtum Genuen. ad Judicium invitus trahi, utque nullus delegatus, seu subdelegatus, aut executor, vel Conservator Apostolicus in eos, & dictam Civitatem excommunicationis, vel interdicti sententias promulgare possent indulserunt.

Alii Pontifices eadem privilegia confirmarunt.

§.2. Et piæ me: Calixtus III., Sixtus IV., Innocentius VIII., Alexander VI., & Julius II., etiam Romani Pontificis Prædecessoris nostri indulta prædicta approbarunt, & innovarunt: Ac præterea dictus Calixtus, ut per nullas etiam Apostolicas literas, in quibus de Indulto hoc specialis, & expressa men-

mentio non fieret, derogatum ei esset, aut censeretur, decrevit. Ac postmodum re: me: Leo Papa X. Communitatis, & Civium prædictorum asserentium nonnullos Conservatores, & Delegatos, aliasque personas contra indultum hujusmodi attentare præsumpsisse supplicationibus inclinatus omnes, & singulas super præmissis confectas, præsertim compertas Sancti Georgii concernentes literas, per suas sub Plumbo confectas literas approbavit, & confirmavit, ac demum Paulus III., & Paulus IV., ac Pius IV., & Gregorius XIII. Prædecessores nostri, singulas literas prædictas per alias suas in forma Brevis ex certa scientia confirmarunt, & approbarunt, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & ab omnibus inviolabiliter observari debere statuerunt, illaque denuo gratiose concesserunt, prout in singulis literis Prædecessorum hujusmodi plenius dicitur contineri.

Confirmat quoque Sixtus.

§.3. Nos supplicationibus vestro nomine super his per eosdem Oratores humiliter porrectis inclinati, vosque, & Rempublicam vestram omni gratia, & favore amplecti volentes, singulas literas Prædecessorum hujusmodi, quarum veriores tenores præsentibus pro expressis habeantur, cum omnibus, & singulis in eis contentis, indultis, concessionibus, decretis, & clausulis auctoritate Apostolica tenore præsentium ex certa scientia approbamus, & innovamus, ac plena, & inconcussa roboris firmitate subsistere, vobisque in omnibus, & per omnia etiam quo ad hoc ut executores in eisdem literis deputati, ad earum executionem juxta illarum continentiam, & tenorem procedere possint, & debeant, suffragari, & ab omnibus inviolabiliter observari decernimus, atque ea omnia vobis de novo gratiose concedimus.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non omnibus illis, quæ dicti Prædecessores nostri in suis literis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 6. Decem. 1585. An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 6. Decemb. 1585. Pontificatus nostri Anno I.

XXII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmat literas Prædecessorum Pontificum, ac præcipue Gregorii XIII. quibus ad refrænandos scelestos homines, tam Laicos, quam Ecclesiasticos læsæ majestatis criminis reos Ecclesiasticæ immunitatis, in Civitate Genuen. restringit limites.

Dilectis filiis, Nobili Viro Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Genuen.

SIXTUS PAPA V.

Dilecti filii Nobiles Viri, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Literas Gregorii XIII. enunciat.

§.1. Alias a fel. rec. Gregorio Papa XIII. Prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis videlicet a tergo.

Tenor literarum Gregorii XIII.

§.2. Dilectis filiis Nobili Viro Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Genuen. intus vero Gregorius Papa XIII. Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem. Romani Pontifices Justitiæ Auctores, & Cultores præcipui privilegium Clericis concessum, & Ecclesiarum, ac Cemeteriorum immunitatem ita limitare, & restringere consueverunt, ne Clerici ipsi privilegio magis, quam par sit, confidentes publicam quietem, & pacem, præsertim in Civitatibus perturbent, neve aliqui spe nanciscendi impunitatem ducti aliis cum animarum suarum pernicie injuriam inferant. Unde ad eum finem jam statutis, & ordinatis, cum a Nobis petitur, libenter auctoritatis nostræ robur adiicimus, ac circa illa, quantum Nobis in Domino conceditur, opportune providemus.

Clemens VII. facultatē Archiep. concessit procedendi contra Ecclesiasticos quidquam molientes contra Remp., eosque tortura, ac etiam exilii pœna puniendi ad instantiam Ducis.

Alias siquidem per vestræ Reipublicæ Genuen. tunc temporis Ducem, & Gubernatores fel. rec. Clementi PP. VII. Prædecessori nostro exposito, sæpius contingere, ac experientia comprobatum esse, quod nonnullæ personæ Ecclesiasticæ sæculares, & diversorum Ordinum Regulares, etiam in sacris Ordinibus constitutæ, suorum status, professionis, gradus, dignitatis, & salutis immemores, ac Dei timore postposito, contra regimen, & statum ejusdem Reipublicæ verbis, consilio, operibus, & factis venire non timescebant, ac vehementer dubitabatur, nisi ea in re consultum fuisset, ne pax, & quies publica ejus Civitatis perturbaretur, ac diversa scandala in dies subsequerentur in grave ipsius Reipublicæ detrimentum. Quodque nonnulli etiam dictæ Civitatis in Minoribus ordinibus constituti, ac Beneficiati, in habitu sæculari, ac sine tonsura Clericali incedere, & Officium Divinum, prout ratione beneficiorum per eos obtentorum, tenebantur, omittere non verebantur, in ipsius Clericalis Ordinis opprobrium, animarumque suarum perniciem, & plurium perturbationem; Idem Prædecessor Venerabili Fratri Archiepiscopo Januen., seu dilecto filio ejus in spiritualibus Vicario generali mandavit, ut quoties pro parte Ducis, & Gubernatorum prædictorum, seu pro eis agentium fuisset requisitus, ac per inditia legitima Archiepiscopo, vel Vicario prædictis constitisset, quod aliqua persona Ecclesiastica, etiam in sacris Ordinibus constituta, sæcularis, & cujusvis Ordinis, vel Congregationis regularis, etiam ab omni jurisdictione quomodolibet exempta, ac cujuscumque dignitatis, gradus, status, sexus, conditionis, & qualitatis, non tamen Pontificalis dignitatis fuerit, quæ aliquid contra ipsam Rempublicam, & illius statuta, & potestatem moliretur, contra talem personam ad Capturam, ac præcedentibus sufficientibus indiciis, ad torturam, ac si culpabilis reperta fuisset ad pœnam exilii procedere posset, facultatem concessit.

Paulus III. Homicidas, & decoquentes Immunitate Ecclesiastica privavit.

Et deinde piæ mem: Paulus Papa III. etiam Prædecessor noster ab his qui Ducis, & Gubernatorum muneribus eadem in Republi-

publica fungebantur, accepto Jure cautum esse, homicidas, & Mercatores decoquentes, seu fallitos, ut dicitur ad Ecclesias, seu ad earum Cœmeteria confugientes, tutos esse, ac ibi capi, aut inde extrahi non posse, usu vero, & experientia superiorum annorum edoctos esse, eam Ecclesiarum, & locorum immunitatem in ista vestra Civitate, & ejus Diœcesi sceleratis, & improbis incentivum delinquendi, ac Mercatoribus non parvam decoquendi occasionem præbuisse, & in dies præbere, ac existimare, quod si ea immunitas observaretur, boni, ac recte viventes maxima damna, & incommoda paterentur, ac subirent, graviaque scandala verisimiliter ibidem orirentur, eisdem, ac Reipublicæ prædictæ, illiusque pro tempore Duci, & Gubernatoribus, quod per Officiales, seu Ministros vestros, omnes voluntarios homicidas, & Mercatores, qui decoxissent, ad aliquas Ecclesias, seu Cœmeteria ejusdem Civitatis, illiusque Diœcesis confugientes in eisdem Ecclesiis, seu Cœmeteriis Archiepiscopi, vel Vicarii prædictorum prius petita, licet non obtenta licentia, & inde sine tamen sanguinis effusione extrahi, ac Justitia mediante, puniri, ac si extra Ecclesias seu earum Cœmeteria capti fuissent, necnon decoctos ad satisfaciendum creditoribus omnibus Juris remediis compellere, & eorum bona inter Creditores, prout Juris fuerit, dividi facere, libere, & licite valerent, concessit.

Gregorius quoque XIII. concesserat, ut per quoddam Tribunal mixtum procedi posset etiam ad extremum supplicium contra Ecclesiasticos reos læsæ majestatis.

Postmodum vero initio Pontificatus nostri Nobis per tunc temporis Ducem, & Gubernatores narrato etiam sæpe contingere, nonnullos Ordinis Ecclesiastici vestri dominii tamquam fori vestri immunes, nec non aliquos intuitu Laicorum, quos scilicet metus pœnæ nefariis conatibus retrahebat, & alias in statum vestrum variis rationibus, & modis conspirare, ac pro illo conservando animadvertendi in eos licentiam eis concedi desiderabant, ut Judices vestri Sæculares pro tempore existentes, assistentibus eis ad hoc duobus Civibus circumspectis de gremio Magistratus vestræ Reipublicæ cum voto Ordinarii, aut si suspectus videretur, alicujus personæ Cathedralis Ecclesiæ loco prædicti Ordinarii in dignitate Ecclesiastica constitutæ quoscumque Clericos, Presbyteros, & alias personas Ecclesiasticas Sæculares, & quorumvis Ordinum Regulares etiam exemptos, cujuscumque dignitatis, status, gradus, Ordinis, & conditionis, non tamen Episcopos, aut alios Superiores, Criminum conspirationis in statum, & alias læsæ Majestatis culpabiles, vel suspectos carceribus Ecclesiasticis mancipare libere valerent, & inde per ipsum Ordinarium, vel personam in dignitate Ecclesiastica constitutam ad torturam, & quæstionem, si legitima indicia visa fuissent, cum interventu Judicum Sæcularium, & duorum Civium prædictorum contra illos procedere, processuque instructo, & postmodum per dictum Ordinarium, seu personam in dignitate Ecclesiastica constitutam, ut præfertur, diligenter examinato, & probato, eos, quos dictus Ordinarius, aut persona prædicta culpabiles reperisset in præmissis, prout delictorum, & criminum qualitas exigisset, condemnare, vel ubi pœna Sanguinis, aut ultimi supplicii pro atrocitate delicti imponenda veniret, prævia degradatione, eosdem puniendos Curiæ Sæculari tradere libere possent, nec propterea Ordinarius, aut persona prædicta, ac Judices, & Cives assistentes prædicti aliquas censuras incurrisse censerentur, auctoritate, & tenore prædictis indulsimus, & aliis, prout in variis dictorum Prædecessorum ac Nostris super his confectis literis latius continetur.

Postea non solum prænarrata omnia confirmavit.

Nunc autem denuo Nobis exponi curastis, eamdem Civitatem, & illius quietem a facinorosis hominibus hoc tempore maxime vexari, & perturbari, & licet Vos pro vestro erga Justitiam insigni zelo, ac prudentia multa his malis, & incommodis remedia curaveritis adhiberi, tamen ob Ecclesiarum, Cappellarum, Cœmeteriorum, aliorumque piorum locorum, quæ de jure communi ecclesiastica immunitate gaudere noscuntur, quibus Civitas vestra, ita referta est, ut in unaquaque via ejus Civitatis, aliqua Ecclesia, sive Capella, vel sacer locus sit immunitatis privilegio præditus, ac una, vel pluribus cratibus ferreis, vel cujusvis alterius generis etiam ornatus, ob quorum frequentiam delinquentes, vel in illa se recipiunt, aut manibus dictas crates tenent, ita ut Magistratus, eorumque familiam illos persequentem eludant, & frustrentur, ex quibus plerumque, etiam evenit, ut impunitatis spe ducti scelerati homines facinorum suorum pœnas plerumque subterfugiant, sicque majores animos ad delinquendum sumant, liberiusque delinquant, propterea publica auctoritate * suadente, Nobis humiliter supplicari fecistis, ut facultatibus, tam per Nos, quam Prædecessores nostros concessis, ut præfertur, & aliis in dictis literis contentis cum firmius illa subsistere noscantur, quo fuerint Apostolica auctoritate communita, vim, & robur Apostolicæ confirmationis adiicere, & adversus contrarias forsan dispositiones, illa restituere, aliasque in præmissis incommodis, & malis ejus Civitatis occurrere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur vestris honestis votis, quantum cum Deo possumus, paterne annuere volentes, ac singularum literarum hujusmodi tenores præsentibus pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, literas prædictas, & in eis contenta quæcumque Apostolica auctoritate tenore præsentium, ita ut perpetuis futuris temporibus observentur, vobisque, & pro tempore Duci, & Gubernatoribus, ac Reipublicæ vestræ suffragentur, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, easdem literas adversus quascumque revocationes, limitationes, suspensiones, & contrarias dispositiones restituimus, reponimus,

* *lege* utilitate.

nimus, & plenarie reintegramus, illaque de novo, quatenus opus sit, concedimus, & indulgemus.

Sed etiá reos Ecclesiarum, Cappellarum &c. Crates apprahendentes Ecclesiastica immunitate minime frui declaravit.

Et insuper ad reprimendam facinorosorum hominum temeritatem, & audaciam, auctoritate, & tenore prædictis declaramus, ad Ecclesias, Cappellas, Cœmeteria, & alia pia loca proprius accedentes, ac illorum crates apprehendentes, vel manibus constanter easdem retinentes, non tamen Ecclesias, & loca prædicta ingredientes, & propterea inde abstrahi nequaquam posse contendentes, vel prætendentes, immunitate Ecclesiastica minime frui, aut gaudere potuisse, neque posse, nec si inde extracti sint, eadem ecclesiastica immunitate se tueri, ut in eum, unde extracti sint, locum, vel alias restitui, aut quodcumque aliud privilegium obtinere valeant. Verum sic dictis Ecclesiis, & aliis piis locis propius accedentes, & cratibus appensos, vel illas manibus retinentes, per vestros Magistratus, illorumque Judices, & familiam absque aliquo conscientiæ scrupulo, nec sententiarum, censurarum, aut pœnarum incursu, capi, & apprehendi, ac carceribus mancipari, & condignis pœnis pro delictorum qualitate, omni prorsus impedimento, & difficultate remotis affici libere, & licite valere, statuimus.

Decernentes præsentes perpetuis futuris temporibus vobis vestræque Reipublicæ suffragari, ac sub quibusvis similium, gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & censeri, nec de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, nullo umquam tempore posse; Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus præmissis, ac omnibus his, quæ dicti Prædecessores, Nosque in literis prædictis voluimus non obstare, ac generalis Concilii, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ordinibus, Monasteriis, & aliis locis quibuscumque, illorumque Superioribus, & personis exemptionem sæcularium, & Regularium personarum, Ordinum, Monasteriorum, Ecclesiarum, & Sacrorum locorum prædictorum, necnon Congregationum in se continen., sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, & approbatis, ac sæpius innovatis. Quibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 12. Julii 1576. Pontificatus nostri Anno V.

Hujusmodi literas a Sixto confirmari petunt Oratores Reip. Benigne præstat Pontifex.

§.3. Has autem literas cum nuper Nobis oratores vestri humiliter supplicaverint, ut nostra etiam auctoritate pro firmiori illarum subsistentia roborare dignaremur.

§.4. Nos qui ob singularem vestram erga Nos, sanctamque hanc Sedem reverentiam, & devotionem, petitionibus vestris, quantum cum Deo licet, libenter annuimus, vos, ac vestrum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, supernarratas literas Gregorii Prædecessoris, & in eis contenta quæcumque, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus.

Sicque perpetuo præcipit observare.

§.5. Decernentes illas vobis, Reipublicæque vestræ omnino suffragari, ac ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari debere, irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantia tollit.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus iis, quæ in dictis Prædecessoris literis concessum fuit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 10. Decem. 1585. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 10. Decembris 1585. Pontificatus nostri Anno I.

XXIII.

Jurisdictio Consulum Artis Lanæ in Urbe, & privilegia Mercatorum ejusdem Artis.

Hanc jurisdictionem primo concessit Pius V. in sua Constitut. LXIV. Ut ad Artis. *Tom. IV. Par. II. fol.* 396.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Hic Pontifex ad renovandá Artem Lanæ in Urbe, Cardinalem Sanctacruciú deputavit.

CUM alias considerantes artem Lanæ, quam in multis Italiæ Civitatibus insignibus, in decus, & ornamentum illarum, publicamque utilitatem exerceri accepimus, ejus esse industriæ, ut facile omnes generis personæ ex ea, & ejus exercitio vivere, & se manutenere possent. Cupientesque exercitium hujusmodi in hanc nostram Urbem introducere, seu jam alias introductum, hodie tamen pene extinctum renovare, ut sic pau-

pauperes, & miserabiles personæ, etiam vagabundæ utriusque sexus, hujus nostræ Urbis haberent, in quo se exercerent, & exercendo victum sibi compararent, Dilectum filium nostrum Prosperum, tituli S. Clementis Presbyterum Cardinalem de Sancta Cruce nuncupatum, desuper deputaverimus.

Qui cum hominibus dictæ Artis conveniat quod.

§.1. Et dilecti filii Alexander Capocefalus, & Fenizius Alfanus, Mercatores Lanæ, sese eidem obtulerint, & paratos esse dixerint, id onus, & hanc curam artis Lanæ, & illius exercitium in dictam Urbem introducendi, & ut panni cujuscumque generis conficiantur, curandi suscipere, sub iis conditionibus, capitulis, & statutis nimirum.

Camera mutuet Arti sc. decem millia.

§.2. Quod per Cameram nostram Apostolicam duodecim millia scuta eis mutuo, & in contanti (idonee per eos cauto de illis infra decem annos proxime venturos restituendis) darentur.

Alia bis mille Arti donet.

§.3. Et præterea alia mille scuta ex pecuniis ejusdem Cameræ ad satisfactionem, & seu commoditatem eorumdem Alexandri, & Fenizii pro ædificio purgamenti, vulgo dicti il Purgo, quod dudum tempore Pontificatus fel. rec. Pii PP. V. Prædecessoris nostri, prope fontem Trivii de Urbe cœptum fuit, & tincturæ, ac instrumentis ad dictam artem necessariis statim exponerentur, nec ipsi Alexander, & Fenizius ad horum mille, nec aliorum mille scutorum, quæ tempore prædicto pro eodem ædificio a dicta Camera data fuere, aliter restituere tenerentur: sed ipsa bis mille scuta commodo, & beneficio dictæ artis omnino cederent.

Statuta Artis confirmet.

§.4. Et statuta Collegii, sive societatis Mercatorum artis Lanæ hujusmodi necnon statuta, & alia præmissa ipsis confirmarentur.

Præferantur mercatores Artis, in bonis debitorum fieut mercatores Ripæ.

§.5. Nec qui de dicta Arte essent, tenerentur pro eorum creditis concernentibus materiam, & exercitium Lanæ, atque tincturæ, ejusque membra decoctis debitoribus cum aliis creditoribus discutere: sed semper præferantur, prout, & quemadmodum Mercatores Ripæ præferuntur.

Consules hujus temporis ad triennium confirmentur.

§.6. Dictique Alexander, & Fenizius, ac pro tempore existentes Consules dictæ artis Lanæ ad tres annos proximos, & continuos confirmarentur, ut sic melius, & commodius ipsi formam, & modum introducendi artem, & exercitium Lanæ, atque tincturæ cum suis annexis, & dependentiis tradere, ac statuta Collegii, sive Societatis prædictæ ad usum, & observantiam reducere.

Pecunia penes eos existat.

§.7. Nec prædicta duodecim millia, & alia mille scuta ipsis Alexandro, & Fenizio, per succedentes eis Consules, aut alios quoscumque dictæ artis auferri possent.

Consules utatur voto Assessoris in pœnis afflictivis.

§.8. Quodque Consules hujusmodi pro tempore existentes quemcumque in ulla afflictiva pœna, etiam in causa criminali, vel mixta absque voto assessoris ipsorum, ex omnibus qui de dicta arte extiterint, ad tempus eis bene visum eligendi condemnare nequirent.

Consules dent lanam omnibus huic exercitio vacantibus.

§.9. E contra vero, dicti Alexander, & Fenizius obligati essent dare lanam omnibus iis, qui voluerint tali exercitio vacare, observando statuta, ac præstita cautione de restituendo valore lanæ in termino ab ipsis Consulibus statuendo, ut sic capitale, & corpus perpetuo eidem Cameræ conservaretur.

Certam pannorum qualitatem singulis annis conficere debeant.

§.10. Insuper tenerentur prædicti Alexander, & Fenizius statim habitis dictis pecuniis incipere, facere, & conficere, ac fieri, & confici facere hic in Urbe pannos cujuscumque generis, & in specie conficere, & fabricare singulis annis, excepto primo anno dictorum decem quolibet reliquorum novem annorum, centum petias pannorum, ut dicunt, mixtorum, & quinquaginta pannorum exquisitorum, alias finorum, & vigintiquinque stameggiatorum nigrorum guadi de septuaginta in octuaginta, ut vocantur, Pannorum vero monachinorum, etiam vigintiquinque petias, & totidem rasciæ, ac petias quinquaginta sajettæ. Non possent autem ullo modo pro pannis stameggiatis, monachinis, rasciæ, & sajettis hujusmodi, lanam ex pellibus pecorum evulsam, quam alias appellant pelatam, adhibere, sub pœna amissionis ipsorummet pannorum, & quinquaginta scutorum pro qualibet petia, & in fine cujuscumque anni docerent in Camera Apostolica se hujusmodi pannos confecisse sub restitutionis illico faciendæ earum pecuniarum, quas receperint, & aliis pœnis ad beneplacitum dictæ Cameræ, seu præsidentium ipsius infligendis. Et casu quo monachini, & rasciæ, non ita expedite venderentur, possent de licentia tamen eorumdem Præsidentium Cameræ Apostolicæ tales pannos seu confectionem ipsorum intermittere, & alios conficere, ita ut pecuniæ non remanerent inutiles, & pauperes haberent in quo se ad vitam substentandam exercerent. Cum hoc tamen, quod dicti Alexander, & Fenizius teneantur continuo habere in eorum fundaco monachinos, rasciam, & alios pannos exquisitos, Romæ confectos, & elaboratos, & alias, ut in ipsis capitulis, conditionibus, & seu statutis plenius dicitur contineri. Quæ omnia per dictum Prosperum Cardinalem, ut supra a Nobis deputatum, approbata, & confirmata fuerunt.

Et modo idē Pontifex ordinationes prędictas, & etiā statuta Concilio Tridentino non contraria confirmat.

§.11. Propterea Nos exercitium hoc magis, ac magis promoveri peroptantes, ac dilectos filios Collegium, seu Societatem Mercatorum artis lanæ dictæ Urbis ad id excitare, eosdemque specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac capitula, conditiones, & statuta hujusmodi rata habentes, illorumque omnium tenores, & qualitates pro expressis habentes, & Alexandum, & Fenizium, ac mercatores prædictos, & eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum,

harum

harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, capitula, & conditiones, ac nova hujusmodi, necnon vetera Collegii prædicti statuta, & ordinationes, felix regimen & gubernium ipsius Collegii, seu Societatis concernentia, ac alias licita, & honesta, nec sacris Canonibus, aut Concilio Tridentino contraria, quæ descripta sunt in quodam ejusdem Collegii libro in membrana manuscripto, & coopertutis ligneis corio rubro tectis compacto, cum quatuor non cartulatis, sic incipien. (Cum hoc sit, quod ex forma cujusdam statuti, ac finien. in hunc modum, & onera substinendo recipiant, & honores, & aliis 150. cartis, seu foliis cartulatis, ut præfertur, scriptis, & sic pro rubrica incipien. Incipiunt statuta Mercatorum artis lanæ, & deinde hæc verba subjunguntur. In nomine Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & ad honorem, &c. Quæ quidem verba nigro colore fine attramento sunt scripta, in fine autem ejusdem libri, videlicet ultimo fol. subsequens Notarii recognitio finem facit. Die 21. Jan. 1574. D. Horatius Fuscus Notarius medio juramento tactis, &c. recognovit prædicta statuta esse Universitatis artis lanæ Urbis in forma auctoritate Apostolica per præsentes perpetuo approbamus, & confirmamus, supplentes singulos, tam juris, quam facti defectus, siqui desuper intervenerint.

Consulibus concedit facultatem d. statuta mutandi, & cognoscendi causas concernentes artem lanæ, etiam quoad Hebræos.

§.12. Ac insuper, nunc, & pro tempore existentibus dicti Collegii Consulibus, ut in eorum Congregatione, statuta, & ordinationes prædicta, toties quoties pro rerum, & temporum qualitate expediens fuerit, reformare, corrigere, & in toto, vel in parte mutare, & de novo condere; Ac de omnibus, & singulis causis, tam civilibus, quam criminalibus, seu mixtis, etiam ratione præteritorum lanæ artem concernentibus, juxta prædicta statuta, & ordinationes in futurum recognoscere, easque decidere, & terminare, ac etiam pœnas per dicta statuta contra non observantes illa, aut alias imposita augere, seu immutare libere, & licite valeant. Ita quod causæ prædictæ per modernos, & pro tempore existentes dictæ Urbis Gubernatorem, & Senatorem, & Conservatores, aliosque Capitolinos Judices, & ceteros etiam majores Magistratus quovis prætextu, vel colore reassumi non possint. Quodque dum ipsi Consules in unum convenerint, aut totum Collegium prædictum congregabunt, pro negotiis dictæ artis lanæ licentiam a dilectis filiis dictæ Urbis Conservatoribus petere minime teneantur, licentiam concedimus, & facultatem, eosdemque ad hunc effectum in Judices ordinarios idoneos, & competentes, coram quibus solis, qui dictam artem lanæ exercuerint, etiam pro creditis eorum ab Hebræis consequendis, non autem coram Urbis prædictæ Vicario, aut ejus Vicegerente, nunc, & pro tempore existente, vel quoquam alio conveniri, & ipsos Hebræos convenire debeant, perpetuo constituimus, ac deputamus.

Clausulæ preservativæ.

§.13. Decernentes præsentes literas semper, & in perpetuum ab omnibus ubique inviolabiliter observari, ac sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum a Nobis & Successoribus nostris Romanis Pontificibus, Sedeque Apostolica pro tempore emanatis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & ad quorumvis instantiam, & etiam Motu proprio concessis comprehendi: sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de novo etiam sub data per eosdem Collegium, seu Societatem eligenda concessas, ac validas, & efficaces esse, & censeri.

Decretum irritans.

§.14. Et sic per quoscumque Judices, ordinarios, & delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.15. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus,& Ordinationibus Apostolicis, necnon tam dictæ Urbis, quam aliarum quarumcumque Civitatum, & locorum dicti Status nostri mediate, vel immediate subjectorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac clausulis in contrarium forsan quomodolibet concessis. Quibus omnibus etiam si de illis specialis, specifica, & ad verbum expressa mentio habenda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An. I. 18. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 18. Decembris 1585. Pontificatus nostri Anno I.

XXIV.

De visitandis certis hic statutis temporibus, Sanctorum Petri, & Pauli de Urbe liminibus &c. ab Episcopis, Patriarchis, & aliis Ecclesiarum Primatibus.

Isti Prælati Romano Pont., aut Congregationi Cardinalium super Interpretatione, & executione Concilii Tridentini institutæ, de Statu suarum Ecclesiarum rationem reddunt, ut infra in Const. Immensa.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Romanus Pontifex, Beatissimi Petri Apostolorum Principis Successor, in altissima militantis Ecclesiæ specula, divina dispositione collocatus, ex credito sibi Apo-

Apostolicæ servitutis officio omnium Ecclesiarum solicitudinem habere, totiusque Dominici Gregis, qui unius sanctæ Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ per universum Orb. terrarum diffusæ, sacro ovili concluditur, curam gerere tenetur. Hujus vero tam gravis, & ingentis oneris, Angelicis plane humeris formidandi magnitudinem, ut facilius ferre posset, venerabiles fratres suos Catholicos Episcopos in partem suæ solicitudinis advocavit; qui tamquam seniores in populo Dei, pleni sapientiæ spiritu, in sua quisque pastorali vigilia excubantes, illius supremi in terris pastoris immensos labores sublevarent, in quo uno, Deo auctore, plenitudo residet potestatis. Nimirum, ut Episcoporum opere, & adjumento, ubique locorum gregis sibi commissi vultum agnosceret, & spiritualium ovium morbos intelligeret, curationesque adhiberet: atque ex sui muneris officio, perdita requireret, abiecta reduceret, confracta alligaret, infirma consolidaret, pinguia, & fortia custodiret: denique assiduis pastorum vocibus admonitus, de toto Ecclesiarum singularum statu certior redderetur, ne quicquam omnino illum lateret earum rerum, quas ad Dei gloriam augendam, ad Christianam religionem propagandam, ad animarum salutem procurandam necessario eumdem scire, atque intelligere oportet, ut omnibus cognitis, & examinatis, pro ea, quæ sibi a Christo Domino tributa est, summa potestate, alia in vinea Domini Sabaoth evellat, alia plantet, alia ædificet, alia destruat, quemadmodum ex rerum, & temporum conditione salubrius in Domino viderit expedire.

Episcopi &c. ex antiquo instituto certis têporibus limina Apostolorum visitare curabant.

§.1. Ob quas sane causas jure optimo, & Spiritus Sancti instinctu, a sanctissimis Pontificibus Prædecessoribus nostris jam ab antiquissimis temporibus institutum est, & per multas ætates magno Ecclesiæ Dei commodo observatum, ut singuli Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ, certis præscriptis temporibus, per se ipsos, vel per certum eorum Nuncium, omni occasione seposita, Beatissimorum Apostolorum Petri, & Pauli, qui hanc Almam Urbem suo sanguine consecrarunt, limina, tamquam fidei petram, & totius sacerdotalis unitatis fontem jure jurando se visitaturos pollicerentur, atque ita S. R. E. matris suæ complexu recreati, & paterno Summi Pontificis colloquio roborati, ad Ecclesias suas regendas, alacriores, & instructiores redirent.

Sed variis ex causis hoc institutum refriguit.

§.2. Ceterum hæc tam salutaris, atque necessaria constitutio, partim antiqui humani generis hostis astutia, variis, etiam insurgentibus temporum calamitatibus, valde refriguit, aliis alia atque alia impedimenta prætexentibus, in grave animarum suarum periculum, & quibus præsunt, Ecclesiarum detrimentum. Nec vero dubitandum est, quod sine maximo animi mœrore commemorare non possumus, perniciosissimas hæreses, quibus multis jam annis, hominum peccatis ita promoventibus, Ecclesia vexatur, & Christi Domini vestis dilaceratur, ex ejusmodi saluberrimæ visitationis intermissione partim ortas esse, partim latenti progressione magnum incrementum accepisse. Nam si celeriter in ipso nascentis mali initio, ab ipsis Episcopis pro rei gravitate ad Romanum Pontificem relatum esset, sane illius providentia, & auctoritate, statim venenatæ stirpes ex agro Domini evulsæ essent, & diabolici ignis scintillæ subito oppressæ, atque restinctæ, in tot flammas, & luctuosa incendia non erupissent.

Hic ideo Pótifex præcipit omnibus Prælatis ad Ecclesiam promovendis, aut transferendis, quod limina Apostolorum statutis hic têporibus visitare jurent, & etiam Pontifici de Pastorali eorum officio rationem reddere, & mandata Apostolica diligentissime exequi.

§.3. Hæc, atque alia gravissima incommoda, cum primum ad summi Apostolatus apicem, meritis licet imparib. Deo ita volente, vocati sumus, attentius considerantes, non solum ex intimis animi sensibus indoluimus, sed statim de adhibendo remedio, divina gratia adiutrice, cogitare cœpimus. Urget enim Nos Dei timor, & acres animo nostro stimulos, dies noctesq. subiicit, quemadmodum in tremendo illius judicio, administrationis nostræ rationem reddamus. Nam si huic tanto malo, quod magis quotidie ingravescit, non occurramus, non possumus Nobis ipsis non valde timere, cum crebro in mentem veniant, & quasi aures nostras personent sacræ illæ voces comminationis, & terroris plenæ. Filii hominis speculatorem dedi te domui Israel, & sanguinem ejus de manibus tuis requiram. Et quod Petro a Domino dictum est. Confirma fratres tuos. Et illud Apostoli Pauli, quod tanto magis ad Nos pertinet, quanto majorem præter ceteros, pastoralis officii curam sortiti sumus. Attendite vobis, & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo. Quocirca eorumdem Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, simulque modum, & temporum spatia Ecclesiarum earumdem Præsulibus, pro cujusque intervallo, & locorum distantia moderantes, hac perpetua Constitutione sancimus, decernimus, & mandamus, ut omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, per universum terrarum Orbem constituti a Nobis deinceps ordinandi, etiamsi Cardinalatus honore præfulgeant, antequam manus consecrationis suscipiant, seu eis consecratis Pallium Beati Petri corpore sumptum tradatur, aut si ad aliam Ecclesiam transferantur, antequam illius regimini, & administrationi se immisceant, siquidem præsentes in Curia fuerint, in manibus S.R.E. Diaconi Cardinalis ordine prioris, si vero absentes in manibus Antistitis, qui ad impendendum munus prædictum, aut ad tradendum Pallium hujusmodi a Sede Apostolica delegabitur, jurent juxta formulam in libro Cancellariæ Apost. quinterno appellato, nuper descriptam, se Beatissimorum Apostolorum Petri, & Pauli limina, statutis in hac nostra Constitutione temporibus, personaliter, ac per se ipsos visitaturos, ac Nobis, & Successoribus nostris pro tempore existentibus Romanis Pon-

Pontificibus rationem reddituros de toto eorum pastorali officio, deque rebus omnibus ad ipsarum, quibus præsunt, Ecclesiarum statum, ad Cleri, & Populi disciplinam, animarum denique, quæ illorum fidei creditæ sunt, salutem quovis modo pertinentibus, & vicissim mandata Apostolica recepturos, & quam diligentissime executuros.

Et legitime impediti, per certum Nuncium hæc adimplebunt.

§.4. Quod si legitimo impedimento detenti fuerint, jurent se prædicta omnia adimpleturos per certum nuncium ad id speciale mandatum habentem, de gremio suorum capitulorum, aut alium in dignitate ecclesiastica constitutum, seu alias personatum habentem, aut si hujusmodi hominem ecclesiastica dignitate, & personatu præditum non habeant, per dioecesanum sacerdotem, & si Clero careant, omnino per aliquem alium presbyterum, sæcularem, vel regularem spectatæ probitatis, & religionis, de supradictis omnibus plene instructum. De hujusmodi autem impedimento docere debeant per legitimas probationes, ad dictum primum Diaconum Cardinalem, per supradictum Nuncium transmittendas.

Idem Pontifex hortatur, ut opera ipsorum Episcoporum, aut aliorum, a Sede Apostolica auxilia, & subsidia petant.

§.5. Quin etiam Principes temporales, si quid pro eorum pietate, & erga hanc Apostolicam Sedem observantia Romano Pontifici voluerint significare, eosdem, sive Episcopos, sive alios, qui ab eis mittentur, fidos habebunt nuncios, ac relatores, quorum opera, ab eadem Sede pro illorum dominiis, ditionibus, & rebus firmandis, ac stabiliendis, & cum Dei, & sanctæ Religionis causa, sine qua tuto consistere haud possunt, coniungendis, opportuna sinceræ caritatis officia, consilia, atque subsidia expectare certo poterunt.

Tempus præfinitur omnibus Prælatis ad explendum hoc visitationis officium.

§.6. Ad hoc autem debitum visitationis officium commode explendum supradicti omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, Itali videlicet, vel ex Italicis Insulis, unde in Italiam commodius traici potest, veluti Siculi, Sardi, Cursi, & alii adiacentium Provinciarum Italiæ, ac etiam Dalmatiæ, & Græcarum, quæ e regione ipsis Italiæ, & Siciliæ oris sunt, tertio anno, Germani vero, Galli, Hispani, Belgæ, Bohemi, Ungari, Angli, Scoti, Iberni, & ceteri omnes, qui in Europa sunt citra mare Germanicum, & Balticum, ac omnium Insularum Maris Mediterranei, quarto anno, & qui intra Europæ fines sunt, his Provinciis remotiores, ac etiam Africani littoribus nostris adversi, ac insularum Maris Oceani Septentrionalis, & Occidentalis Europæ, & Africæ citra continentem novi Orbis, tam qui nunc sunt, quam qui ad Catholicam fidem per misericordiam Dei aliquando redierint, quinto anno, Asiatici vero, & qui extra Asiam, & in aliis novis terris Orientalibus, Meridionalibus, Occidentalibus, & Septemtrionalibus, tam in Insulis quam in continentibus, & denique in quibuslibet mundi partibus decimo anno iter suscipiant; & Deo concedente perficiant. Idemque institutum tertio quoque, quarto, quinto, & decimo anno repetant, & observent. Hæc autem annorum spatia tempore suscepti muneris consecrationis, vel pallii traditionis, aut translationis, ut præfertur, incipiant. Quæ ne longius differatur, Volumus quod tempus qualecumque excursum alicui ex supradictis Præsulibus, quæ sive morte præventus, sive alia quacumque de causa ob non finitum tempus ei præscriptum dicta limina non visitaverit, ita illius successori effluxisse, & excurrisse intelligatur, ut termino ipso juxta Prædecessoris sui jusiurandum completo debitam tunc visitationem quamprimum conficere teneatur.

Obedientiam Prælatis indicit.

§.7. Hi vero ex supradictis Antistitibus, qui hactenus ab hac sancta Sede ordinati sunt, aut dictum pallium ab ea susceperunt, aut ad aliam Ecclesiam translati sunt, prout cuique distantia locorum, & temporum intervalla præscripta sunt, ad supradicta omnia observanda a die publicationis præsentis Constitutionis omnino teneantur. Jubemus igitur in virtute sanctæ obedientiæ supradictis omnibus Antistitibus præsentibus, & futuris, ut visitationem prædictam, sibi, suisque Ecclesiis adeo utilem, ac necessariam, juxta præscriptam formulam omnino conficiant.

Inobedientibus pœnas imponit.

§.8. Si vero, quod absit, non egerint, eos ab ingressu Ecclesiæ, ac etiam ab administratione, tam spiritualium quam temporalium, necnon a præceptione fructuum suarum Ecclesiarum, a Capitulis eorum omni exceptione, & mora cessante, interim libere exigendorum, & in opus fabricæ, seu ornamentorum Ecclesiæ emptionem, prout major exegerit necessitas, insumendorum, ipso facto tamdiu suspensos esse volumus, donec a contumacia resipiscentes relaxationem suspensionis hujusmodi a Sede prædicta meruerint obtinere.

Clausulas cõtrariorum derogatorias apponit.

§.9. Non obstantibus privilegiis, absolutionibus, indulgentiis, & aliis concessionibus de non visitandis liminibus ejusmodi quibuscumque Ecclesiarum Prælatis, & per quoscumque Rom. Pon., ac etiam Nos, & dictam Sedem ex quibusvis causis, perpetuo, vel ad tempus, concessis, extensis, & innovatis, quæ omnia contra præmissa quicquam nolumus suffragari, aliisque contrariis quibuscumque. Ceterum Nos saluti, & conscientiæ securitati eorum Præsulum, qui ad hujusmodi visitationem obligati, eam contra jusiurandum hucusque distulerunt, consulere volentes, eos singulos a periurii reatu, & a Canonicis, Apostolicisque omnibus sententiis, quas propterea incurrerint, auctoritate præsentium absolvimus, quos tamen pro excessu hujusmodi eleemosynam, quantam, & cui, vel quibus eorum Confessarius statuerit applicandam, volumus erogare.

Exemplis credi jubet.

§.10. Quia vero difficile nimis esset, præsentes literas quocumque illis opus perferri, volumus quoque, ut earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ

tutæ obsignatis, eadem prorsus adhibeatur fides, quæ eisdem præsentibus, etiam in d. quinterno describendis haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An.I. 20. Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, 13. Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno I.

XXV.

Innovatio festivitatis S. Nicolai de Tolentino, Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, duplici Officio die decima Mensis Septembris celebrandæ.

Canonizationem hujus Sancti, & suæ Festivitatis primævam institutionem fecit Eugenius IV. ut in ejus Const. XXXVI. Licet. *Tom. III. Par. III. fol.* 55.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Sancta Romana Universalis Ecclesia, quos Omnipotens Deus sicut Sol in conspectu suo fulgentes in Cœlo coronat, pio cultu, & admirabili honore, per anni circuitum, die ut plurimum, qua eos ad Cœlestia regna migrare contingit in terris voluit venerari, ut eorum Christifideles gloriosa memoria incensi, & exemplis inflammati per exercitium bonorum operum, piis etiam suffragiis adiuti, divinæ Majestatis gloriam in Sanctis suis agnoscere, & ipsius beneficia promereri facilius valeant.

S. Nicolaus virtutibus, & miraculis clarus fuit. §.1. Ad hunc itaque laudabilem Sanctorum numerum B. Nicolaus Tolentinas, de cujus vita, conversatione, & sancta obdormitione in Domino Tolentinates gloriantur, regularia S. Augustini Eremitarum instituta amplexus, cum tanta vitæ puritate, & integritate contendit, ut ipsius viri Sanctitas longe lateque per diversas Mundi regiones ad Indos usque Occidentales propagata, diffusaque sit.

Joannes XXII & Innocentius VI. illius Canonizationem cœperunt, & Eugenius IV. perfecit. §.2. Hunc itaque miraculorum signis, in quo inexhausta Dei benignitas, in vita ac post mortem operari voluit, adducti, fel. rec. Joannes XXII., & Innocentius VI. primo in numerum Sanctorum referre concurrerunt, & deinde piæ mem. Eugenius IV. Romani Pontifices Prædecessores nostri eorumdem Sanctorum Catalogo solemni ritu adscripsit.

Postea omne schisma cessavit. §.3. Post cujus relationem inter numerum Sanctorum celeberrimum, maximumque illud miraculum extitit, quod Ecclesia Romana jam per annos amplius quinquaginta schismatum dissidiis graviter afflicta, hujus Beati viri meritis, & intercessione sublatis erroribus, pacem, præter spem, summam consecuta est.

Hic Pontifex illius festum duplici officio agi jubet. §.4. Quare Nos, qui Ecclesiæ Firmanæ, in cujus Diœcesi Oppidum S. Angeli, ubi Sanctus ipse Nicolaus est ortus, consistit, in minoribus constituti præfuimus, nomen & sanctitatem ipsius B. Nicolai dignis, quantum nostra patitur infirmitas, honoribus decorare volentes, hac præsenti nostra Constitutione mandamus, ut ejusdem B. Nicolai Confessoris gloriosi dies festus 4. Idus Septem. pie agatur, duplicique posthac, & proprio, & ubi propria non erunt, de Communi Confessorum non Pontificum officio per cunctas totius Christiani Orbis Ecclesias singulis annis perpetuis futuris temporibus celebretur, & in Kalendario Romano cum duplicis festi adjectione inscribatur. Sicubi vero festus Beati Nicolai dies supradictus, ex fidelium devotione, seu consuetudine, præcepto, aut indulto Apostolico, majori aliqua celebrari consueverit observantia, ea omnino ibidem retineatur.

Prælatis injungit, ut observari faciat. §.5. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis in toto Orbe terrarum constitutis, ut faciant in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & Diœcesibus, præsentes nostras literas solemniter publicari, & ab Ecclesiasticis personis sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus omnino observari, quamvis in ultimis Breviarii, & Missalis reformationibus adnotatio hujus solemnitatis posita non fuerit.

Transumptis credi jubet. §.6. Volumus quoque, ut præsentium exemplis &c.

Dat. P. An.I. 23. Decemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, 10. Kal. Jan., Pontificatus nostri Anno I.

XXVI.

Contra exercentes artem Astrologiæ judiciariæ, & alia quæcumque divinationum genera, librosque legentes, vel tenentes.

De ejusmodi divinationum, ac sortilegiorum materia extant plures Prædecessorum Constitutiones indicatæ in Const. I. Innoc. VIII. Summis *Tom. III. Par. III. fol.* 191.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Multa mala proveniunt ex arte Astrologiæ judiciariæ, Magicæ, Negromantiæ & similium. §.1. Cœli, & Terræ Creator Deus, quem unumOmnipotentem corde credimus ad justitiam, & ore confitemur ad salutem, etsi homini, quem ad imaginem, & similitudinem suam creavit, mentem dederit, quæ non solum divino fidei lumine illustrata, mysteria illa cognosceret, quæ humanam intelligentiam superant, sed etiam naturæ suæ vi magno licet cum labore, præclara multa investigaret, atque intelligeret, tamen ut superbum animal homo non altum saperet, sed timeret, & immensam Conditoris sui majestatem humi stratus veneraretur, sibi soli eorum, quæ eventura sunt, scientiam, & futurarum rerum cognitionem reservavit. Solus enim ipse, cujus oculis omnia nuda, & aperta sunt, & ad intimas hominum cogitationes penetrat, & consequenter eorum actiones intuetur, solus ipse,

se, qui vocat ea quæ non sunt, tamquam ea quæ sunt, omnia præsentia, & ante oculos posita habet, solus denique omnia, & singula quæcumque totius temporis decursu, & sæculorum ætatibus futura sunt, ab omni æternitate novit, & admirabili providentia disposuit, quæ non modo humanæ mentis imbecillitas ignorat, sed nec dæmones ipsi præsentire possunt. Quare idolorum in futuris annunciandis falsitatem, & imbecillitatem, & eorum, qui eis cultum adhibebant, vanitatem irridet Spiritus Sanctus apud Isaiam illis verbis. Annunciate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dii estis vos: & in novo testamento Christus Dominus discipulorum suorum de futuris eventibus paulo cupidius inquirentium interrogationem gravi illa responsione retudit, qua etiam omnium fidelium suorum curiositatem coercuit. Non est vestrum scire tempora, vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate. Nec vero ad futuros eventus, & fortuitos casus prænoscendos (futuris eventibus ex naturalibus causis necessario, vel frequenter provenientibus, quæ ad divinationem non pertinent, dumtaxat exceptis) ullæ sunt veræ artes, aut disciplinæ, sed fallaces, & vanæ improborum hominum astutia, & dæmonum fraudibus introductæ, ex quorum operatione, consilio, vel auxilio omnis divinatio dimanat, sive quod expresse ad futura manifestanda invocentur, sive quod ipsi pravitate sua, & odio in genus humanum, occulte etiam præter hominis intentionem se ingerant, & intrudant vanis inquisitionibus futurorum, ut mentes hominum perniciosis vanitatibus, & fallaci contingentium prænunciatione implicentur, & omni impietatis genere depraventur. Quæ quidem ipsis cognita sunt, non divinitate aliqua, nec vera futurarum rerum scientia, sed naturæ subtilioris acumine, & aliis quibusdam modis, quos hominum obtusior intelligentia ignorat. Quamobrem dubitandum non est, in hujusmodi futurorum contingentium, & fortuitorum eventuum inquisitione, & præcognitione, diaboli operationem se fallaciter immiscere, ut sua fraude, ac dolis miseros homines a via salutis avertat, & laqueo damnationis involvat. Quæ cum ita sint, nonnulli hæc fideliter, & religiose, ut debent, non attendentes, sed curiosa sectantes, graviter Deum offendunt, errantes ipsi, & alios in errorem mittentes; tales in primi sunt Astrologi olim Mathematici, Genethliaci, & Planetarii vocati, qui vanam, falsamque syderum, & astrorum scientiam profitentes, divinæque dispositionis ordinationem suo tempore revelandam prævenire audacissime satagentes, hominum nativitates, seu genituras ex motu syderum, & astrorum cursu metiuntur, ac judicant futura, sive etiam præsentia, & præterita occulta, atque ex puerorum ortu, & natali die, sive quavis alia temporum, & momentorum vanissima observatione, & notatione, de uniuscujusque hominis statu, conditione, vitæ cursu, honoribus, divitiis, sobole, salute, morte, itineribus, certaminibus, inimicitiis, carceribus, cædibus, variis discriminibus, aliisque prosperis, & adversis casibus, & eventibus præcognoscere, judicare, & affirmare temere præsumunt, non sine magno periculo erroris, & infidelitatis; cum S. Augustinus præcipuum Ecclesiæ lumen, eum, qui hæc observat, qui attendit, qui in domum recipit, qui interrogat, Christianam fidem, & baptismum prævaricasse affirmet, ut illos merito Apostolus arguat, atque increpet illis verbis: Dies observatis, & menses, & tempora, & annos, timeo vos ne forte sine causa laboraverim in vobis. Hi igitur levissimi, & temerarii homines in miserandam animarum suarum ruinam, grave fidelium scandalum, & Christianæ fidei detrimentum, futuros rerum eventus, & quæcumque prospere, vel adverse obventura sunt, ac actus humanos, ea denique quæ ex libera hominum voluntate proficiscuntur, astris, syderibusque adscribunt, eisque eam facultatem, vim, seu virtutem, & efficaciam tribuunt significandi futura; & ad præcognita ita inclinandi, ut sic omnino, nec aliter eventura sint, atque ob eam causam de iis rebus omnibus judicia facere, prognostica, prædictiones, & præcognitiones sibi assumere, & palam venditare non dubitant; quibus pauci rudes, & imperiti, aliisque nimis creduli, & imprudentes tantam fidem præstant, ut ex hujusmodi judiciorum, & prædictionum præscripto, aliquid certo esse credant, aut sperent; quorum sane, & mendacium Magistrorum temeritas, & infelicium discipulorum credulitas magnopere deploranda est, qui vel divinis literis admoniti non intelligunt hominis præstantiam, cui Cœli, & Stellæ, & clarissima Cœli sydera, Sol, & Luna, Deo ita disponente, non imperant, sed inserviunt, sic enim Moyses populum Dei, ut hunc errorem caveret, præmonebat. Ne forte elevatis oculis ad Cœlum, videas Solem, & Lunam, & omnia astra Cœli, & errore deceptus adores ea, & colas, quæ creavit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus, quæ sub Cœlo sunt. Sed quid sydera mirandum est homini servire? nonne nobilissimæ intelligentiæ Angeli ipsi, omnes sunt administratorii spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis? nam rationales oves, ita diligit Deus, ut non solum Episcopos, quemadmodum a S. Ambrosio scriptum est, ad tuendum gregem ordinaverit, sed etiam Angelos destinaverit. Præclare etiam, S. Hieronymus: Magna dignitas animarum, ut unaquæque habeat ab ortu nativitatis in custodiam sui Angelum delegatum. Quod si Angeli homines custodiunt, quid adversus Angelorum custodiam, & tutelam astra moliri, aut efficere poterunt, quæ cum ipsis Angelis nullo modo sint comparanda? Nec sane hoc loco prætereunda est eximii Ecclesiæ Doctoris, & Beatissimi Pontificis Magni Gregorii sententia, qui Priscillianistas hæreticos unumquemque hominem sub Con-

Constitutionibus stellarum nasci putantes, magno rerum, & verborum pondere confutat. Absit, inquit, a fidelium cordibus, ut aliquid esse Fatum dicant, vitam quippe hominum solus hanc conditor, qui creavit, administrat, neque enim propter stellas homo, sed stellæ propter homines factæ sunt, etsi stella fatum hominis esse dicitur, ipsis suis ministeriis subesse homo perhibetur. Utinam insani homines hæc saperent, & intelligerent, ac Dei monitis obtemperarent in Levitico dicentis. Non declinetis ad Magos, nec ab Ariolis aliquid sciscitemini, ut polluamini per eos. Neque enim quæ Christiana, & vera pietas repellit, ac damnat, tanto studio investigarent, iisdemque misere se decipi, atque irretiri paterentur. Sunt etiam inanes quidam homines, & curiosi, vel impii, & irreligiosi, qui futurarum, & occultarum aliarum rerum notitiam adeo anxie habere student, ut ob eadem prænoscenda, & investiganda in divinæ legis offensionem multipliciter incurrant. Alii enim Geomantiæ, Hydromantiæ, Aeromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Negromantiæ, aliisque sortilegiis, & superstitionibus, non sine Dæmonum saltem occulta societate, aut tacita pactione operam dare, seu illis, ac sortibus illicitis taxillorum, granorum triticeorum, vel fabarum jactu uti non verentur. Alii vero aliquas pristinæ, & antiquatæ, ac per Crucis victoriam prostratæ idololatriæ reliquias retinentes, quibusdam auguriis, auspiciis, similibusve signis, & vanis observationibus ad futurorum divinationem intendunt. Alii autem sunt, qui cum Morte fœdus ineunt, & pactum faciunt cum Inferno, qui similiter ad occultorum divinationem, ad inveniendos thesauros, vel ad alia facinora perpetranda, etiam expressa cum Diabolo pactione facta, in manifesta suarum perniciem animarum, nefarias magicæ artis incantationes, instrumenta, & veneficia adhibent, circulos, & diabolicos characteres describunt, Dæmones invocant, aut consulunt, ab eis responsa petunt, aut accipiunt, eis preces, & thuris, aut aliarum rerum suffimenta, seu fumigationes, aliave sacrificia offerunt, candelas accendunt, aut rebus sacris, vel Sacramentis, aut Sacramentalibus sacrilege abutuntur, adorationis, genuflexionis, aut quævis alia impietatis obsequia præstant, cultum venerationemve tribuunt; aut annulum, vel speculum, aut parvas phyalas sibi fabricant, aut fabricari curant ad Dæmones in eis alligandos, seu includendos, ut putant, ad responsa ab ipsis inde petenda, aut habenda. Alii præterea etiam in corporibus obsessis, vel lymphaticis, & phanaticis mulieribus Dæmones, de futuris, vel occultis rebus, aut factis exquirunt, ut merito ab eis, quos Dominus in Evangelio tacere imperavit, vanas mendacesque referant responsiones. Alii quoque præstigiatores, frequentius vero mulierculæ quædam superstitionibus deditæ, in phyalis, seu vasculis vitreis aqua plenis, vel in speculo accensis candelis, etiam benedictis sub nomine Angeli Sancti, & Albi, Diabolum omnium malorum satorem supplices adorantes, vel in unguibus, aut palma manus, quandoque etiam oleo perunctis eumdem omnium fallaciarum Architectum orant, ut similiter futura, vel occulta quævis per spectra, & apparentes imagines, seu phantasticas visiones sibi ostendat, aut ab eodem patre mendacii Diabolo aliis incantationibus, aut variis superstitiosis observationibus, futurorum, & occultorum hujusmodi veritatem quærunt, & hominibus prædicere contendunt. Quorum omnium, quos supra enumeravimus consimilis impietas parem exitum habet, nimirum, quod Dæmonis præstigiis, ac dolis, tum qui divinant, tum qui divinationem expetunt illusi, ac delusi miserrime reperiuntur. Itaque cum futuros eventus in seipsis considerare, antequam fiant, sit Dei proprium, illud necessario consequitur, ut Astrologi, & alii prædicti, qui hujusmodi futura prænunciare, aut prænoscere quocumque modo, nisi Deo revelante audent, injuste, atque impudenter, quod Dei est, sibi assumant, & usurpent. Sic fit, ut dum ab eis, quod solius est Creatoris, perperam creaturis tribuitur, divina majestas graviter lædatur, fidei integritas violetur, & animabus pretioso Christi Sanguine redemptis, pestis, atque exitium importetur.

§.2. Et licet jampridem regulis Indicis librorum prohibitorum ex decreto Sacri Generalis Tridentini Concilii confecti, illud inter cetera constitutum fuerit, ut Episcopi diligenter providerent, ne hujusmodi Astrologiæ judiciariæ libri, tractatus, & indices legerentur, vel haberentur, qui de futuris contingentibus successibus, fortuitisve casibus, aut iis actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certo aliquid eventurum affirmare audent, præmissis tamen judiciis, & naturalibus observationibus, quæ navigationis, agriculturæ, sive medicæ artis juvandæ gratia conscripta fuissent. Libros vero omnes, & scripta Geomantiæ, Hydromantiæ, Chiromantiæ, Negromantiæ, sive in quibus continentur sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, prorsus reiici, & aboleri curarent. Non tamen errorum, corruptelarum, delictorum, & abusuum prædictorum extirpationi usque adeo provisum est, quin etiam adhuc in nonnullis locis, & apud plurimos curiosius vigeant, cum valde frequenter, detectis diaboli insidiis, divinationum, sortilegiorum, & variarum superstitionum omnia plena esse in dies detegantur.

Ordinariis ideo jussum fuit, ut ejusmodi artis, & libros extirparent, sed extirpatio perfecta non fuit.

§.3. Nos igitur, qui pro nostro Pastoralis Officii munere fidei integritatem inviolatam conservare debemus, & animarum saluti prospicere, quantum divina gratia adiutrice possumus, ex paternæ caritatis visceribus optamus, damnantes, & reprobantes omne genus divinationum, quæ diabolo auctore ad fidelium deceptionem a prædictis curiosis, vel perditis hominibus fieri

Hic itaque Pontifex Astrologos judiciarios, Mathematicos, Divinatores, &c. ab Ordinariis, & ab Inquisitoribus severe coerceri mandat.

fieri solent. Cupientes præterea sanctam illam Christianæ Religionis simplicitatem, præsertim ubi agitur de summa Creatoris Dei potestate, sapientia, & providentia, ab omni erroris labe integram atque incorruptam, ut par est, retineri. Volentes quoque prædictæ falsæ credulitati, ac hujusmodi illicitarum divinationum, & superstitionum, detestabili studio, & execrandis flagitiis, atque impuritatibus occurrere, ut de Christiano populo merito dici possit, quod de antiquo Dei populo scriptum est. Non est augurium in Jacob, neque divinatio in Israel: hac perpetuo valitura Constitutione, Apostolica auctoritate statuimus, & mandamus, ut tam contra Astrologos, Mathematicos, & alios quoscumque dictæ judiciariæ Astrologiæ artem, præterquam circa agriculturam, navigationem, & rem Magicam in posterum exercentes, ut facientes judicia, & nativitates hominum, quibus de futuris contingentibus successibus, fortuitisque casibus, aut actionibus ex humana voluntate pendentibus aliquid eventurum affirmare audent, etiam si id se non certo affirmare asserant, aut protestentur, quam contra alios utriusque sexus, qui supradictas damnatas, vanas, fallaces, & perniciosas divinandi artes, sive scientias exercent, profitentur, & docent, aut discunt, quive hujusmodi illicitas divinationes, sortilegia, superstitiones, veneficia, incantationes, ac præmissa detestanda scelera, & delicta, ut præfertur, faciunt, aut in eis se quomodolibet intromittunt, cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis existant, tam Episcopi, & Prælati, Superiores, ac alii Ordinarii locorum, quam Inquisitores hæreticæ pravitatis ubique gentium deputati, etiamsi in plerisque ex his casibus antea non procedebant, aut procedere non valebant, diligentius inquirant, & procedant, atque in eos severius canonicis pœnis, & aliis eorum arbitrio animadvertant.

Librosque harum artium retineri vetat.

§.4. Prohibentes omnes, & singulos libros, opera, & tractatus hujusmodi judiciariæ Astrologiæ, Geomantiæ, Hydromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, Artis Magicæ, aut in quibus sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, execrabiles incantationes, ac superstitiones continentur, ac ut supra in memorato Indice interdictos sub censuris & pœnis in eo contentis a quibuscumque Christifidelibus legi, aut quomodolibet retineri, sed illos Episcopis, & Ordinariis locorum, vel inquisitoribus prædictis præsentari, & consignari debere. Et nihilominus eadem auctoritate statuimus, mandamus, ut contra scienter legentes, aut retinentes libros, & scripta hujusmodi, seu in quibus talia continentur, similiter iidem Inquisitores libere, & licite procedant, ac procedere, & pœnis condignis punire, & coercere possint.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Jussio publicandi in Urbe.

§.6. Ut autem præsentes nostræ literæ ad communem omnium notitiam facilius deducantur, jubemus illas in valvis Basilicarum S. Joannis Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ affigi, seu appendi, eisque detractis, ipsarum exempla etiam impressa eisdem in locis affixa relinqui.

Et extra.

§.7. Et insuper universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, locorum Ordinariis, & Prælatis, necnon Inquisitoribus hæreticæ pravitatis ubilibet constitutis, per hæc committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ut per se, vel alium, seu alios easdem præsentes literas, postquam eas receperint, seu earum notitiam habuerint, in suis, & singulis Parochialibus Ecclesiis, dum in eis populi multitudo ad divina convenerit, deinde vero semel in anno, & quoties eis expedire videbitur, vulgari sermone publicent, aut publicari faciant.

Fides exemplorum.

§.8. Quia vero difficile foret &c.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An.I. 5. Januarii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Nonis Januarii, Pontificatus nostri Anno I.

XXVII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Quælibet proprietas in Congregatione Canonicorum Regularium Sancti Georgii in Alga Venetiarum interdicitur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

PRo Pastorali Officio, Nobis divinitus commisso, præcipua semper sollicitudine intendimus, ut Religiosi, & Claustrales Viri, qui tamquam scintillæ fulgere, & in arundineto hujus seculi discurrere debent, non tantum juxta præscriptam regularis disciplinæ observantiam cum omni castitate, paupertate, & obedientia sobrie, juste, & pie Creatori nostro famulentur, sed ita etiam luceat lux eorum coram hominibus, ut alii in omnibus ipsorum operibus Patrem nostrum, qui in Cœlis est, glorificare possint.

Inter alios abusus proprietas quoque inter Canonicos hujusce Congregationis irrepserat.

§.1. Sane cum, licet Nobis innotuit, inter plures Canonicos, seu fratres Congregationis Sancti Georgii in Alga Venetiarum Ordinis Sancti Augustini contra expressum paupertatis votum, quod Deo in emissione professionis, disertis verbis præstiterunt, detestandi abusus irrepserint, habendi proprium, & retinendæ proprietatis plerumque etiam male acquisitorum bonorum, & pecuniarum. Nos huic tanto malo quantocitius occurrere cupientes extirpari omnino abusum hujusmodi volumus, ut ita Dei honori, & dictorum fratrum animarum saluti consulatur, ac simul etiam provideatur pluribus necessitatibus, præsertim vero dissolutioni æris alieni, quo ipsa Congregatio universa gravata est, non tam inin-

injuria temporum, quam culpa eorum, qui dum diversa munera obierunt, proprium lucrum publicæ utilitati anteponentes, aut sibi usurparunt, quæ communia erant, aut etiam neglexerunt.

Omnem omnino proprietatem adimit Sixtus.

§.2. Itaque, tradita Nobis Apostolica potestate, universos, & singulos ejusdem Congregationis Fratres, seu Canonicos, ac Priores etiam generales privato, & proprio rerum, bonorumque omnium mobilium, & semoventium dominio, usu, usufructu, possessione, proprietate, ac etiam pecuniis, & quocumque peculio quomodolibet acquisitis, vel obventis perpetuo privamus, dictaque possessione amovemus, ac privatos, & amotos nunciamus, eademque supradicta in cujusque Domus, cujus Canonici, seu Fratres illa hactenus detinuerint, communes usus convertenda concedimus, Juraque, & actiones, ac facultates exigendi quascumque pecunias, necnon census, redditus, aut pensiones annuas tam quoad fructus ipsos, & census annuatim provenientes, quam quoad sortem ipsam principalem, seu capitalem, ac denique nomina debitorum, seu certos redditus Domorum singularum, quæ taxæ appellantur, cuilibet Canonico, vel Fratri privatim competentia quovis prætextu, colore, vel titulo, etiam oneroso, ac ratione sumptuum factorum pro communi utilitate, vel necessitate urgenti Domus alicujus seu totius Congregationis, cui forsan aliquis de eorum propriis redditibus subvenit, aut pecunias mutuas dedit, ac in earumdem impensarum compensationem, & solutum auctoritate quorumcumque Superiorum etiam generales Priores, vel Capituli item generalis sigillatim assignata, & delegata, vel alias quocumque modo, causa, vel occasione cuivis eorum concessa ab ipsis singularibus personis ad commune ærarium ejus Domus, cui eædem personæ fuerint adscriptæ transferimus.

Omnia super hoc Privilegia Dispensationes &c. irritat.

§.3. Ac omnia, & quæcumque privilegia, dispensationes, licentias, permissiones, Indulta tam Apostolica, quam dictorum Superiorum etiam Generalis Prioris, vel Capituli auctoritate, etiam per viam contractus, assignationis, vel obligationis, & ratione expensarum, vel alias ex necessaria causa, & cujuscumque pii Officii intuitu super dictis bonis, pecuniis, rebus, privatim habendis, utendis, fruendis, ac Juribus, & actionibus prosequendis, ac nominibus, seu taxis ad proprium commodum exigendis cuicumque Canonico, vel Fratri etiam sæpius concessa, confirmata, & innovata, quibuscumque clausulis, & decretis suffulta, etiam Juramento roborata, quorum tenores, pro expressis habemus, simili auctoritate revocamus, cassamus, & annullamus, irritaque, & invalida esse, & nemini imposterum prodesse volumus.

Generali, & Capitulo quãcumque in contrarium licentiam concedendi adimit facultatẽ.

§.4. Prohibentes omnino ne quis Frater, vel Canonicus ejusdem Congregationis quocumque Officio, vel dignitate etiam Prioris generalis fungens tam præmissorum prætextu, quam inveterata, ac etiam a primæva institutione, & fundatione Congregationis introductæ, & continuatæ consuetudinis, quæ corruptela potius voto contraria censenda est, proprium quidquam, aut peculiare habeat, ac a ceteris separatum sibi vindicet, aut possideat nomina debitorum, seu taxas, aut redditus assignatos prædicta ne exigat, neve ea imposterum cuipiam sigillatim percipienda, & exigenda assignentur, neve prorsus tales licentiæ, seu permissiones seorsum ab aliis aliquid proprium habendi, per quoscumque dictæ Congregationis superiores, aut etiam per prædictum Capitulum generale alicui umquam concedantur, neque assignationes, licentiæ, Indulta, aut permissiones ipsæ valeant, aut vires, seu effectum habeant.

Omnia communia esse præcipit.

§.5. Ceterum statuimus, ut omnia omnibus communia, & indivisa sint tamquam veros, & unanimes Fratres Christiana, & religiosa charitate coniunctos, sublata prorsus omni differentia, itaut inter illos mei, & tui nullum sit omnino discrimen.

Census, assignationes &c. Priori cujuscumque Domus tradi jubet, qui nequeat earumdem exactionem antiquis committere possessoribus.

§.6. Atque ad hunc effectum præcipimus, & mandamus, ut prædicta bona, res, pecuniæ, & nomina, seu redditus assignati vel taxæ, aliaque omnia, & quæcumque unicuique sigillatim, etiam intuitu personæ donata, vel relicta, aut undecumque etiam propria industria, & labore acquisita, necnon census, & redditus annui, etiam super bonis stabilibus specificata, & in scriptis redacta quantitate, & summa tam ipsorum censuum, & redditinum annuatim debitorum, quam sortis, prætii, seu capitalis, cujus ratione debentur, & fundi, seu rei immobilis super qua impositi sunt, nomina denique omnium creditorum, & debitorum similiter descripta per singulos Fratres, seu Canonicos tam in domibus, quam in Villis, & membris, aliisve locis degentes, qui aliquid tale privatim habuerint, Priori, & Deputatis ad hoc congregandis in unaquaque Domo atque invicem per ipsos Priorem, ac Deputatos, & si ipsi quoque quidpiam hujusmodi separatim hactenus detinuerint, aliis, qui per reliquos Fratres, seu Canonicos ejus Domus communi consensu ad id delecti erunt, cum primum præsentes literæ in ipsa Domo publicatæ fuerint, nulla interposita mora, 24. horarum intervallo exhibeantur, & quoad Dominium, possessionem, & usum, re ipsa, & cum effectu non autem ficte, & perfunctorie in commune conferantur, tradantur, consignentur, ac unusquisque eorum omni, & cuicumque Juri, & actioni, ac facultati exigendi census, nomina debitorum, seu taxas, aut redditus hujusmodi sibi nominatim, ut præfertur, assignata in usum, favorem, commodum, & utilitatem communem ipsius Domus, cujus Canonicus, seu Frater fuerit, expressis item in specie, & palam descriptis illorum quantitate, & circumstantiis universis libere cedat, & renunciet, ea omnia in tuto loco communiter a Priore, & Fratribus cujuscumque Domus desi-

designando actu, & re ipsa deponantur, amotis omnino, & abdicatis a detentione, seu custodia, & facultate exigendi, & communi nomine continuanda rerum, bonorum, & pecuniarum eorumdem illis fratribus, seu Canonicis, in quorum potestate prius tamquam propriis erant, quibus perfectis, statim unusquisque Prior cujuslibet Domus Generalem Priorem de his omnibus diligenter certiorem faciat, transmisso ad eum Inventario, in quo præmissa omnia antea privatim retenta, deinde vero in communi collata, descripta sint.

Prior vero Generalis singulis subministret secundum necessitatem reliquū in bonum totius Congregationis cedat.

§.7. Demum ipse Prior Generalis victum, & vestitum, & quantum rei convenientis præsens necessitas videbitur postulare, cuique Canonico, seu Fratri, congrue suppeditare curet. Id autem omne, quod reliquum erit, in extinctionem æris alieni quo singulæ Domus, vel tota Congregatio communiter obstricta est, convertatur, aut ipsis Domibus vel universæ Congregationi ad communes usus, & necessitates sublevandas perpetuo applicetur, ac tandem in proximo sequenti Capitulo generali illorum omnium ac etiam universæ administrationis sive publicæ, & privatæ rationem reddere teneatur.

Pœnæ contra inobedientes statutæ.

§.8. Quicumque autem his literis non continuo obtemperaverint, vel ante illarum publicationem, pecunias, & alia prædicta occultaverint, sive intra, vel extra Domos prædictas deposuerint, aut extraneis personis etiam laicis tradiderint, aut etiam in pias causas converterint, aut pio alicui loco assignaverint, quique alios Canonicos, seu Fratres inobedientes non statim Superioribus, ut supradictum est, denunciaverint, in pœnam privationis dignitatum, & Officiorum suorum incidant, & ad ea imposterum obtinenda, inhabiles, & infames censeantur, & pro crimine tamquam fures severe puniantur; prout Nos ex nunc illos privatos, inhabiles, & infames declaramus, & in eos singulos excommunicationis sententiam ferimus eo ipso, a qua non nisi in mortis articulo constituti ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valeant obtinere.

Præsentium literarum firmitas.

§.9. Decernentes irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.10. Non obstantibus prædictis ac nostra de non tollendo Jure quæsito, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ejusdem Congregationis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & quibuslibet privilegiis, & literis Apostolicis Generalibus, vel Specialibus dictæ Congregationi, illiusve singularibus personis, & aliis Ordinibus, ad quorum instar gratiarum hujusmodi, quorum forte participes effecti sunt, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus literis non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impedire valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verbum habenda sit in in nostris literis mentio specialis. Quæ omnia nolumus cuiquam adversus prædicta in aliquo suffragari.

Fides exemplis danda.

§.11. Ceterum, ut hæ literæ amplius innotescant, volumus, ut earum exempla unusquisque Prior in ea Domo, cui præest, quamprimum Fratribus, seu Canonicis omnibus simul congregatis publicet, ipsaque exempla manu alicujus Notarii publici subscripta, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munita, eandem prorsus fidem ubique faciant tam in judicio, quam extra illud, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 8. Januar. 1586. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 8. Januarii 1586. Pontificatus nostri Anno I.

XXVIII.

Quod Festum S. Antonii Lusitani, de Padua nuncupati, sub die 13. mensis Junii duplici officio de cetero celebretur.

Hunc Sanctum Canonizavit Gregor. IX. ejusque festivitatem instituit in ejus Constitutione XXXI. Cum dicant *Tom. III. fol. 271.*

SIXTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Immensa divinæ sapientiæ altitudo, cujus inscrutabilia sunt judicia, dignata est olim per Prophetam revelare, Deum in Sanctis suis laudari velle. Quod Nos ad eorumdem Sanctorum memoriam debita solemnitate celebrandam eo magis invitat, quia dum eorum merita recensentur, virtutum quoque exempla fidelibus imitanda proponantur, ut per ea fideles ipsi gradientes, ad cœlestem beatitudinem eorumdem Sanctorum suffragiis adjuti facilius valeant pervenire.

S. Antonii de Paduá merita, & laudes recensentur.

§.2. Quapropter Nos considerantes quod inter multos sanctitate, & doctrina præclaros viros, qui S. Francisci vestigia secuti fuerunt, Beatus Antonius Ulyxbonensis, Patavinus nuncupatus, eximiæ sanctitatis vir fuit, qui ab ineunte ætate mundum, ejusque illecebras veluti venenum aspidum fugiens, Deo se dicavit, ipsiusque Seraphici Francisci institutum, magna cum spe, desiderioque martyrii religiose est complexus, in suscepta vitæ disciplina progrediens, cooperante Domino, mundi, carnis, & diaboli humani generis hostium egregiis dimicationibus triumphum reportavit, divina præterea imbutus sapientia, multisque, variisque Provinciis peragratis, maxima hominum ab eo, qui lux via, veritas, & vita est, aberrantium copia præclaris Christianarum virtutum exemplis illustravit, ac verbi Dei, quod velut imber de Cœlo descendens, terramque inebrians facit eam germinare, pia, fœcundaque prædicatione mentes hominum salutaribus præceptis fœcunda-

cundavit, multosque ad Catholicæ doctrinæ lucem, & verbis, & consequentibus signis perduxit, ac demum diversis in vita, & post obitum miraculis clarus, ad permanentem illam, nullique mutationi obnoxiam patriam, recto atque incitato cursu evolavit, ubi in æternis cœlestis regni mansionibus Beatus perfruitur.

Canonizatio ejusdem refertur. §.2. Ipse autem a fel. rec. Gregorio Papa Nono Prædecessore nostro, Sanctorum quos Catholica veneratur Ecclesia, catalogo solemni ritu adscriptus, in Cœlo pro ipsa semper Ecclesia apud Deum, una cum omnibus Sanctis ejusdem gloriæ consortibus assidue, & pro peccatoribus intercedit.

Institutio duplicis officii. §.3. Quare ut ejusdem Beati Viri, qui Ordinis ipsius S. Francisci professor fuit, memoria a fidelibus crebrius recolatur, celebrique totius Ecclesiæ veneratione celebretur, Nos, & divinis illius meritis adducti, & præcipue erga illum nostræ devotionis studio excitati, hac præsenti Constitutione præcipimus, & mandamus, ut ejusdem Beati Antonii de Padua nuncupati Confessoris gloriosi dies festus Idibus Junii, quo die ex hoc collacrymabili sæculo ad cælestem patriam abiit, solemniter peragatur, ac sub duplici minori, & proprio officio, atque ubi propria non erunt, de Communi Confessorum non Pontificum posthac perpetuis futuris temporibus in omnibus universi Orbis Ecclesiis rite celebretur, & in Kalendario cum duplicis festi adjectione inscribatur; sicubi vero dies supradictus ex fidelium devotione, seu consuetudine, aut præcepto, vel indulto Apostolico majori observantia, etiamsi duplicis majoris in die festi, & duplicis minoris per octavam celebrari consueverit, ut apud Fratres ejusdem Ordinis Sancti Francisci, id omnino ibidem retineatur.

Jussio eam observandi. §.4. Præcipientes Universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis, ac quorumcumque regularium locorum, & Ordinum superioribus, quatenus in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & Diœcesibus, ac regularibus locis præsentes literas solemniter publicari, & ab omnibus Ecclesiasticis personis, tam sæcularibus, quam quorumvis Ordinum regularibus, secundum ritum S. R. E. officium persolventibus, omnino observari faciant, etiamsi in Breviarii, & Missalis reformationibus nuper editis præfata solemnitas apposita non fuerit.

Fides transũptorum. §.5. Quoniam autem difficile esset, easdem præsentes ad singula Orbis loca pervenire, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, ut earum transumptis, & exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides ubique gentium, & locorum adhibeatur, quæ ipsis præsentibus literis adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

D. P. An.I. 14.Januarii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, decimonono Kalendas Februarii, Pontificatus nostri Anno I.

XXIX.

Innovatio indulti Capitulo Sacrosanctæ Lateranen. Ecclesiæ de Urbe concessi, dandi licentiam in ejus locis, erigendi Loca Pia, accedente licentia Ordinariorum, quibus subjecta remaneant.

Hæc Lateranensis Ecclesia, supremum locum obtinet super omnes Urbis, & Orbis Ecclesias, & centenaria gaudet præscriptione, ut videre est in Gregorio XI. Constitut.IV. Super *Tom.III. Par.II. fol.*335.

Dilectis filiis Capitulo Sacrosanctæ Basilicæ Lateranen. de Urbe.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti filii, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Procœmium. SI cunctas per Orbem terrarum diffusas Ecclesias in eorum juribus, & privilegiis libenter conservare studemus, multo magis, & ampliori sollicitudine erga Sacrosanctam Basilicam nostram Lateranensem de Urbe, quam Summi Romani Pontifices illorum Patriarchium esse voluerunt, id facere tenemur, ac proinde quæ ab eisdem, pro decore, & commodo illius, necnon divinis obsequiis ibidem insistentium emanarunt, si quandoque revocata fuisse constat, quantum cum Deo possumus, adhibito moderationis remedio innovare congruum censemus.

Bonifacius IX statuit quod quilibet in locis ad Ecclesiam Lateranen. spectãtibus, loca pia erigere posset, illaque sub mero, & mixto imperio, & dispositione Capituli, & Archipresbyteri extarent, sed Bonifacii Bullam hic nõ habes. §.1. Sane cum dudum fel. rec. Bonifacius Papa IX. Prædecessor noster, qui singularem devotionis affectum ad eamdem gerebat Basilicam, cujus Archipresbyteratum dum minori officio fungebatur, ex concessione Apostolica obtinuerat, considerans ex quorumdam Romanorum Pontificum declaratione ipsam omnibus aliis Urbis, & Orbis Ecclesiis anteferri, volens propterea specialis alicujus prærogativæ privilegio eam decorare, tunc Archipresbytero, & Capitulo, singularibusque personis, & Ministris illius, ac aliis quibuscumque personis utriusque sexus, ut in quibusvis fundis, terris, possessionibus, & locis ad eorumdem Archipresbyteri, & Capituli mensam Capitularem spectantibus, Diœcesani loci, aut alterius licentia minime requisita, Ecclesias, Monasteria, Oratoria, Prioratus, Dignitates, Personatus, officia, & alia beneficia Ecclesiastica, cum cura, vel sine cura, nec non Conventus, Hospitalia, & Pia loca quæcumque fundare, construere, instaurare, erigere, ædificare, & dotare toties, quoties placeret, valerent, (jure tamen Parochialis Ecclesiæ, & alterius cujuslibet alias in omnibus semper salvo) auctoritate Apostolica indulserit, statuens, & ordinans, quod postquam prædicta fundata, constructa, erecta, ædificata, & dotata essent, permanerent, ac essent, & esse deberent,

cen-

censerenturque immediate subesse sub ipsorum Archipresbyteri, & Capituli, dominio, protectione, jurisdictione, defensione, auctoritate, & potestate, ac eorum plenum jus, dominium, merumque, & mixtum imperium, necnon institutio, destitutio, collatio, provisio, præsentatio, & quævis alia dispositio, ad ipsos solum, & in solidum pertinerent in perpetuum, atque spectarent, prout ejusdem Prædecessoris literis, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro plene, & sufficienter expressis haberi volumus, plenius continetur.

Pius IV. dictum Indultum revocavit.

§.2. Et sicut nuper exposuistis, Capitulum, & Canonici ipsius Basilicæ, qui postmodum fuerunt, literis patentibus a se sub hoc eorum titulo, & nomine tantum expeditis, licentias, & facultates Ecclesias, Monasteria, ceteraque prænarrata fundandi, instaurandi, erigendi, & faciendi, diversis etiam sub præstatione, seu solutione census perpetuo in recognitionem directi dominii annuatim sibi facienda concesserint, atque concedere continuaverint, donec rec.mem. Pius Papa IV. itidem Prædecessor noster Motu proprio, omnia, & singula privilegia, facultates, & indulta, per eum, & Sedem Apostolicam sive Romanos Pontifices Prædecessores, erigendi, & instituendi Ecclesias, Capellas, Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illaque in grancias, vel membra recipiendi, & certis aliis tunc expressis, in specie, vel genere quomodolibet concessa cassaverit, irritaverit penitus, & aboleverit, aliaque statuerit, & ordinaverit, prout literis suis hac de re promulgatis, quarum pariter tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro plene, & sufficienter expressis haberi volumus, plenius continetur, humiliterque supplicaveritis, ut adversus hujusmodi cassationem, & abolitionem vos restituere dignaremur.

Hic modo Pōtifex innovat d. indultum a Bonifacio IX. concessum, addita modificatione, quod accedat licentia Ordinariorum, & loca erigenda cum personis subsint iisdem Ordinariis.

§.3. Nos moti tam prænarrata Bonifacii Papæ Prædecessoris consideratione, quam præclara memoria Imperatoris Constantini, cujus morbum suscepto hic olim Baptismo protinus divina gratia sanavit, vestris hujusmodi supplicationibus benigne annuentes prænarratasque Bonifacii Papæ literas, cum omnibus, & singulis decretis, clausulis, & aliis in eis contentis Apostolica auctoritate (modificationibus infrascriptis semper salvis) harum nostrarum serie revalidantes, & innovantes, vosque ad illarum pristinum usum adversus supradictas Pii IV. literas revocatorias restituentes, & plenarie reintegrates, ex speciali gratia indulgemus, quod perpetuis futuris temporibus, literis vestris patentibus, sub solitis titulo, & nomine supradictis, etiam absque præsentium nostrarum insertione expediendis, licentiam, & facultatem liberas quibuslibet bene visis, in fundis, terris, & locis mensæ vestræ Capitularis, ac alias juxta earumdem Bonifacii Papæ Prædecessoris literarum formam, quæcumque Monasteria, Prioratus, Conventus, Ecclesias, dignitates, personatus, officia, & alia beneficia ecclesiastica, cum cura, vel sine cura, necnon Hospitalia, & alia pia loca fundandi, erigendi, ædificandi, dotandi, ac alia quomodolibet in illis contenta faciendi, quæ quidem dominio, protectioni, jurisdictioni, defensioni, ac potestati vestris immediate subsint, necnon earumdem plenum jus, dominium, merumque, & mixtum imperium, institutio, insuper, destitutio, collatio, provisio, præsentatio, & quævis alia dispositio ad vos solum, & in solidum perpetuo spectet, dummodo Episcoporum in quorum Civitatibus, seu Diœcesibus illa fuerint, licentia expressa ad hoc accedat; Ecclesiæq., & illa ut præfertur, fundanda, erigenda, ædificanda, & dotanda, atque illa pro tempore obtinentes, libertatis, immunitatis, & exemptionis, privilegium aliquod a jurisdictione, & superioritate ipsorum Episcoporum, aliterve contra formam decretorum, & ordinationum sacri Concilii Tridentini propterea non acquirant, licentiam, & facultatem, liberas ut prius in omnibus, & per omnia, perinde, ac si literæ hujusmodi revocatoriæ nullatenus emanassent, concedere valeatis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus dicti Pii Quarti literis revocatoriis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis quoque, & cobsuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, in contrarium quomodolibet, etiam iteratis vicibus, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua mentio habenda esset, tenores illorum, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro plene, & sufficienter expressis habentes latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transũptorum.

§.5. Volentes demum, & statuentes quod harum nostrarum exemplis a Notario publico subscriptis, & sigillo vestro Capitulari obsignatis, eadem prorsus fides ubique, in judicio, & extra adhibeatur, quam originales literæ ipsæ facerent, si exhiberentur.

Dat. P. An.I. 15. Januarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 15. Januarii 1586., Pontificatus nostri Anno I.

XXX.

Prohibitio transeundi ab Ordine Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia, ad Fratres Capuccinos.

Transitum hujusmodi inter Capuccinos, & Fratres Minimos S. Francisci de Paula interdixit etiam Pius V. ut in ejus Con. LXVI. Sedis *Tom. IV. Par. II. fol.* 299.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Caussa hujus prohibitionis.

PRO ea, quam præcipuam gerimus erga Sanctum Franciscum, devotione, illius

lius familiam universam paterno amore complectentes, ea studemus de medio tollere, quæ dissidii inter ipsos Religiosos, ejus regulam sectantes occasionem præbent, aut iis, qui levitate animi, minus constantes persistunt in obedientia, cui se ipsos dicaverunt, ab ea se subtrahendi viam aperiunt.

Paulus III., & Julius III. transitu Fratrum de Observantia ad Capuccinos vetarunt in eorum Bullis uti minus necessariis omissis.

§.1. Sane jam pridem fel. recor. Paulus Papa III., & Julius etiam III. Romani Pontifices Prædecessores nostri justis de causis adducti prohibuerunt, ne ullo modo Fratres de Observantia, sine suorum Generalium, vel Provincialium licentia in scriptis habita, ad Congregationem Capuccinorum se transferre, sive ab ipsis Capuccinis recipi, aut in illorum domibus retineri possent, vel deberent, certis etiam gravioribus pœnis adiectis, prout in illorum literis plenius continetur.

Hic Pontifex idem prohibet.

§.2. Quare Nos quoque eorumdem Prædecessorum exempla secuti, toto negocio cum quibusdam ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus communicato, ac diligenter considerato, literarum hujusmodi tenores præsentibus pro expressis habentes, de eorumdem Cardinalium consilio, etiam de novo auctoritate Apostolica, per præsentes districtius interdicimus, tam ipsis Capuccinis, ne quemquam eorumdem Fratrum de Observantia, post emissam professionem regularem juxta instituta ejusdem Ordinis de Observantia, ad eos quovis habitu, & quacumque de causa transeuntem, sine nostra, aut Romani Pontificis pro tempore existentis licentia speciali, per literas Apostolicas expressam, & in specie, non autem per clausulas generales idem importantes, præsentis prohibitionis mentionem, & derogationem continentes, aut eorumdem Generalis, vel Provincialium ministrorum Fratrum de Observantia licentia in scriptis, ut præfertur, obtenta, admittere, recipere, & retinere, quam Fratribus de Observantia prædictis, ne quisquam eorum ad Congregationem Capuccinorum sine hujusmodi licentia se transferre in futurum præsumant.

Contravenientium pœnæ.

§.3. In singulos vero Capuccinorum Superiores, Provinciales, Ministros domorum, Guardianos, Vicarios, seu Præsides necnon ipsos Fratres de Observantia, qui in præmissis quoquomodo contravenerint, excommunicationis sententiam ferimus, eosque omnibus, & quibuscumque dignitatibus, administrationibus, & officiis per eos pro tempore obtentis auctoritate præsentium privamus, & ad futura, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles esse volumus eo ipso. Decernentes receptiones, admissiones, & retentiones quascumque de illis ex quavis causa sine dicta licentia faciendas, nulla omnino firmitate subsistere, neminemque penitus ulli voto, aut promissioni, etiam juramento, aliave solemnitate roboratis obligare posse.

Clausulæ præservativæ.

§.4. Præsentesque literas, de subreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, seu impugnari, aut sub prætextu quod contra alias Apostolicas, ac canonicas sanctiones jampridem usu receptas (quod scilicet unicuique regulari, ad arctiorem regulam, & religionem transeundi, petita dumtaxat, ac etiam non obtenta superiorum licentia, transitus libere, & licite permittatur) aut alias quovis prætextu, seu quæsito colore, in jus, & controversiam revocari, aut invalidari, ac ad terminos juris reduci non posse, sed semper validas, & efficaces existere.

Clausula sublata &c.

§.5. Sicque in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, ordinarios, & delegatos, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi. & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.6. Mandantes universis, & singulis locorum Ordinariis, ut quando ubi, & quoties opus fuerit, ac pro parte alicujus ex fratribus de Observantia hujusmodi fuerint requisiti, præsentes literas solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, non permittant quemquam ex prædictis, siqui forsan in posterum se de facto transferre præsumpserint, contra earumdem præsentium continentiam, & tenorem, in aliqua domo, seu loco ipsorum Capuccinorum admitti, recipi, & retineri. Contradictores quoslibet, & rebelles, eisque auxilium, consilium, vel favorem, directe vel indirecte quomodolibet præstantes, per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, sententias, & censuras ipsas etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, ac Ordinis, & Congregationis Capuccinorum prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon facultatibus, dispensationibus, & indultis, ipsi Congregationi Capuccinorum, eorumque Superioribus, & personis, aut domibus quibuscumque recipiendi, vel retinendi Fratres de Observantia, etiam suorum Superiorum licentia petita dumtaxat, & non obtenta, aut non petita transeuntes, tam expresse, & principaliter quam per communicationem ad instar aliorum Ordinum, & Congregationum, quorum gratiarum, & indultorum ipsi forsan Capuccini participes effecti sunt; etiamsi pariformiter, & æque principaliter ipsa communicatio, & extensio facta fuerit per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores, aut Successores nostros, etiam Motu proprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac de eorumdem Cardinalium consilio pro tempore concessis,

cessis, approbatis, & innovatis; quæ omnia, ac desuper confectas literas, processusque habitos per easdem, quatenus præmissis in aliquo adversantur, abrogamus, cassamus, & annullamus. Aut si ipsis Capuccinis, eorumque Prælatis, & Superioribus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod literis revocatoriis, sub quacumque formula editis nullatenus, vel nisi modis, & formis in hujusmodi indultis contentis parere, & ob non paritionem aliquas sententias, censuras, & pœnas incurrere, aut alias interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, exemptionibus, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus concessis, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri; & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quæ omnia volumus nemini contra prædicta in aliquo suffragari, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.8. Volumus autem, ut præsentium exemplis &c.

Dat. P. An. I. 28. Januarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 28. Januarii 1586. Pontificatus nostri Anno I.

XXXI.

Confirmatio, & ampliatio Indultorum, ac Indulgentiarum Rosarii B. Mariæ Virginis; Et facultatis Magistri Generalis, & Vicarii Ordinis S. Dominici, in erigendis Capellis, & instituendis Confraternitatibus Rosarii, pro quibus aliæ etiam gratiæ, & Indulgentiæ conceduntur.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

B. Mariæ Virginis merita, & laudes.

DUM ineffabilia meritorum insignia, quibus Dei Genitrix Beata Virgo Maria Regina Cœlorum gloriosa, sedibus prælata sydereis, tamquam stella matutina prærutilat, devotæ considerationis indagine perscrutamur, & inter arcana pectoris revolvimus, quod ipsa utpote Mater misericordiæ, Mater gratiæ, & pietatis, humani generis amica, & consolatrix, pro salute fidelium, qui delictorum culpa prægravantur, sedula exoratrix, & pervigil ad Regem, quem genuit, & maternis lactavit uberibus, intercedit, dignum, quin potius debitum arbitramur, ut Ecclesias, & Capellas, ac Confraternitates in ejus honorem erectas, & institutas gratiosis remissionum prosequamur impendiis, ac Indulgentiarum muneribus decoremus, ac per Romanos Pontifices Prædecessores nostros, eisdem Confratribus concessas Indulgentias, & privilegia, nostræ approbationis munimine roboremus, easque innovemus, prout salubrius cognoscimus expedire.

Psalteriū, seu Rosarium B. Virginis a S. Dominico institutum.

§.1. Attendentes itaque quam Religioni nostræ fructuosum fuerit sanctissimi Psalterii, Rosarii nuncupati, gloriosæ semperque Virginis Mariæ, Almæ Dei genitricis institutum, per Beatum Dominicum Ordinis Fratrum Prædicatorum auctorem, Spiritu sancto, ut creditur, afflatum, excogitatum, quantaque exinde mundo provenerint, & in dies proveniant bona, & quod propterea utriusque sexus Christifidelium Confraternitates sub invocatione Rosarii ejusdem B. Mariæ Virginis in diversis Orbis Ecclesiis, ac Capellis, & Altaribus canonice institutæ.

Sodalitas Rosarii gratias, & Indulgentias a multis Pont. obtinuit.

§.2. Earumq. Confratres, ac Sorores, a quamplurimis, & præsertim fel. rec. Urbano IV., & Joanne XXII., ac Sixto etiam Quarto, necnon Innocentio VIII., & Alexandro VI., ac Julio II., & Leone X., ac Adriano VI., & Clemente VII., & Paul. III. ac Julio etiam III. ac Paulo IV., & Pio etiam Quarto, ac Pio V., & postremo Greg. XIII. Romanis Pont. Prædecessoribus nostris, ac nonnullis Sedis Apostolicæ, cum potestate Legati de latere, Nunciis, nedum confirmationem, & augmentum earumdem Confraternitatum, sed etiam Indulgentias, ac privilegia, & indulta merito obtinere meruerint.

Hic Pontifex omnes gratias indulgentias, & indulta confirmat, & innovat,

§.3. Nos dictorum Prædecessorum vestigiis inhærendo, ac eodem, quo ipsi Prædecessores nostri, devotionis affectu divinitus excitati, necnon dilecti filii nostri Michaelis tituli Beatæ Mariæ super Minervam presbyt. Card. Alexandrini nuncupati supplicationibus inclinati, singularum literarum prædictarum tenores, & formas præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, omnia, & singula privilegia, immunitates, & exemptiones, concessiones, indulta, Indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remissiones, ac relaxationes, omnibus, & singulis Confraternitatibus dicti Rosarii ubicumque terrarum canonice institutis, earumque Confratribus, & Sororibus, tam per dictos Prædecessores nostros, & Sedem prædictam, seu illius Nuncios, cum potestate Legati de latere concessa, elargita, & confirmata, ac cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis desuper confectas literas prædictas, & vivæ vocis oraculo, aut alias quomodolibet emanatas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illaque omnia, & singula prout per ipsos Prædecessores nostros, & alios prædictos concessa fuerunt, perpetuæ firmitatis robur obtinere, ac inviolabiliter observari debere decernimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui forsan incurrerint in eisdem, supplemus.

Et innovat.

§.4. Et potiori pro cautela, omnes, & singulas Indulgentias, etiam plenarias, & peccatorum remissiones, ac relaxationes, exemptiones, facultates, concessiones, aliaque privilegia, & indulta prædicta, omnibus,

bus, & singulis Confraternitatibus dicti Rosarii, in quibusvis Ecclesiis, & Cappellis, ac Altaribus ubicumque Terrarum canonice erectis, earumque Confratribus, & Sororibus, necnon Officialibus, & Ministris eisdem modo, & forma, quibus per eosdem Prædecessores nostros, & dictæ Sedis Nuncios concessa fuerunt, dicta auctoritate Apostolica de novo concedimus, & innovamus, ac omnibus, & singulis Confraternitatum Rosarii hujusmodi Confratribus, & Sororibus, nunc, & pro tempore existentibus suffragari debere, eosque illis perpetuo uti, potiri, & gaudere posse, decernimus, & declaramus.

Facultatem instituẽdi Cõfraternitates Rosarii concedit Magistro, & Vicario generali Ordinis Sancti Dominici, & deputatis per eos.

§.5. Et insuper ut omnibus, & singulis dicti Ordinis Fratribus, per Magistrum, & Vicarium generales dicti Ordinis Prædicatorum, & eorum quemlibet pro tempore deputandis, in quibusvis Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis ubicumque existentibus, ut in eorumdem Prædicatorum, vel aliorum Ordinum, Monasteriorum, seu Domorum Ecclesiis, Cappellis, & Oratoriis, & etiam in sæcularibus Ecclesiis, in quibus nullæ Confraternitates ejusdem Rosarii adhuc erectæ existunt, de Superiorum, & Ordinariorum licentia Confraternitates ejusdem Sanctissimi Rosarii, ad Dei, & ejusdem Beatæ Virginis laudem, & gloriam, erigere, & instituere libere, & licite possint, & valeant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem dicta Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus.

Eisque sic erectis, omnes gratias, & indulta aliis Rosarii Confraternitatibus data elargitur

§.6. Ac postquam erectæ fuerint, ut omnibus, & singulis privilegiis, indultis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus, concessionibus, Indulgentiis etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, ac relaxationibus, & gratiis quibusvis aliis ejusdem Rosarii Confraternitatibus, earumque Confratribus, ac Sororibus, per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices, etiam Prædecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam ejusque Nuncios, & etiam de latere Legatos, hactenus quomodolibet concessis, ac concedendis, & quibus Confraternitates hujusmodi, earumque Confratres, & Sorores quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & æque principaliter, in omnibus, & per omnia, ac perinde, ac si illis specialiter, & expresse, ac nominatim concessa fuissent, uti, potiri, & gaudere, libere, & licite possint, pariter concedimus, & indulgemus; ac privilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, concessiones, Indulgentias, etiam plenarias, ut præfertur, concessas, & concessa, ad ipsas Confraternitates erigendas, illarumque Confratres, & Sorores pro tempore existentes perpetuo extendimus, & ampliamus.

Confratribus, que alias Indulgentias hic enũciatas cõcedit.

§.7. Ut autem animarum Christifidelium Confraternitatum, tam erectarum, quam per Fratres deputandos hujusmodi erigendarum, easdem Confraternitates ingredi volentium spirituali consolationi per amplius consulatur, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis utriusque sexus Confratribus singularum Confraternitatum Rosarii hujusmodi, tam hactenus erectarum, quam in posterum erigendarum, ut præfertur, ubicumque, nunc, & pro tempore existentibus, & in dictis Confraternitatibus pro tempore descriptis, & describendis, itinerantibus, vel navigantibus, ac servientibus, totum Rosarium, infirmis vero, aut alias legitime impeditis, tertiam ejus partem, devote recitantibus, necnon temporibus debitis, & ab Ecclesia statutis, confitendi, & communicandi firmum propositum habentibus, qui Cappellam B. Mariæ Rosarii, in Ecclesia ipsius Beatæ Mariæ supra Minervam de Urbe ejusdem Ordinis Prædicatorum institutam, vel alias Ecclesias, seu Cappellas ubicumque dicta Confraternitas canonice fundata fuerit, iis diebus, quibus festa mysteriorum ejusdem Rosarii celebrantur, visitare, & processioni, quæ prima Dominica cujuslibet mensis fieri solet, interesse non potuerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem, auctoritate, & tenore prædictis, concedimus, & elargimur; illisque omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, etiam plenarias aliis Confratribus, & Sororibus, Cappellas, seu Ecclesias Rosarii hujusmodi dictis diebus visitantibus, ac dictæ processioni interessentibus specialiter, vel generaliter concessas, & in futurum concedendas, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si dictas Cappellas, seu Ecclesias dictis diebus personaliter visitarent, & processionibus hujusmodi interessent, auctoritate, & tenore prædictis communicamus, ac communicatas esse, specialiter, vel generaliter, decernimus, & declaramus.

§.8. Quia vero difficile foret præsentes literas &c.

Transumptis hujus Bullæ credi jubet.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Quibuscumque non obstantibus.

Datum Romæ apud S.Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 30. Januarii 1586., Ponficatus nostri Anno I.

Dat. P. An. I. 30. Januarii.

XXXII.

Innovatio Festivitatis S. Januarii Episcopi, & Martyris, & Sociorum ejus, die 19. Septembris simplici officio celebrandæ.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Pia Sanctorum Patrum providentia institutum est in Ecclesia Dei, & posteris traditum, ut complurium Martyrum insignium memoria statis diebus, solemnibusque cæremoniis, atque anniversariis sacris in cunctis Ecclesiis recolatur. Ita enim, & illis

illis honor debitus tribuitur, & fideles ad eorum imitanda exempla pro suo quisque modulo invitantur.

S. Januarii, & Sociorum merita, & laudes recensentur.

§.1. Proinde Nos operæ pretium duximus efficere, ut Sanctorum Martyrum Januarii Episcopi, & Sociorum ejus, qui post vincula, & carceres gloriosa martyrii corona propter Christi nominis confessionem sunt donati, jucundam recordationem diu intermissam renovando, plebem Dei hilaremus; cujus quidem Beati Januarii sanctitatem Deus Omnipotens multis, iisque clarissimis editis miraculis ad nostram usque ætatem in Neapolitana potissimum Civitate, in qua ejus Corpus sepultum religiose asservatur, celeberrime apud omnes gentes testatam esse voluit; adeo ut non immerito, tum in divinis officiis, tum in ipso Sacrificio ab universo fidelium cœtu eorum commemoratio fieri debeat, prout ante novam reformationem Romani Missalis, & Breviarii fieri consueverat.

Eorumque festum die 19. Septemb. singulis annis celebrari præcipitur.

§.2. Hac igitur nostra perpetuo valitura Constitutione præcipimus, ut eorumdem Sanctorum Januarii, & Sociorum ejus dies Festus, 13. Kal. Octobris, in totius Orbis terrarum Ecclesiis simplici officio de communi plurimorum Martyrum celebretur, ac decernimus, ut in novo etiam quo nunc utimur, sicut antea in veteri Kalendario ad eum diem Sanctorum eorumdem nomina, & simplicis nota adscribatur.

Jussio publicandi hanc Bullam.

§.3. Mandantes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis in universo Orbe constitutis, ut in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & Diœcesibus, præsentes nostras solemniter publicari faciant, ab omnibusque Ecclesiasticis personis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus omnino observari, licet adnotatio hujus celebritatis in postremis Breviarii, & Missalis reformationibus fuerit prætermissa.

Fides exemplorum.

§.4. Volumus autem, ut præsentium exemplis &c.

Dat. P. An.I. 1. Februarii.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Kalendis Februarii, Pontificatus nostri Anno I.

XXXIII.

Renovatio Pontificalium Cappellarum in Basilicis, certisque Almæ Urbis Ecclesiis, Dominicis Quadragesimæ, & Adventus, aliisque statis solemnibus diebus, celebrandarum.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Stationū consuetudo antiquissimi est.

EGregia Populi Romani pietas, magnis Sanctorum Patrum laudibus celebrata, postea quam terrarum Princeps civitas, beatissimis Apostolis Evangelii lucem annunciantibus, suave Christi jugum accepit, & per Beati Petri Sedem vere caput Orbis terræ effecta, latius cœpit præsidere potestate divina, quam dominatione terrena, præclara adhuc, singulari Dei benignitate, religiosæ antiquitatis monimenta conservat, inter quæ vetus admodum est, ab Apostolicis usque ducta temporibus, sacrarum Stationum consuetudo; in quibus fidelium multitudo ad Apostolorum sepulchra, & fortissimorum Martyrum memorias conveniens, hymnis, & canticis spiritualibus Deum in Sanctis suis mirabilem laudabat, & salutaribus Immaculatæ Hostiæ sacrificiis placabat, & adversus multiplices antiqui hostis oppugnationes, tamquam in castris Dei, Statione tutissima consistebat.

Roma hanc Stationū consuetudinē retinet, & observat, antiquas Basilicas, & Ecclesias devote certis tēporibus visitan.

§.1. Quam memoriam a majoribus acceptam, nunc etiam Roma antiquissimis Urbis Basilicis, & Martyrum Ecclesiis visitandis, statis Dominicis, aliisque solemnibus diebus, in primis vero sacro Adventus Domini, & Quadragesimæ tempore, magna populi frequentia anniversaria celebritate devote observat. Nos autem, quibus pro nostra Pastorali solicitudine, nihil optabilius est quam animas Christo lucrari, tam pium, ac salutare institutum, non solum retinere cupimus, sed etiam ornare, ac omni Religionis officio propagare summopere studemus, his præsertim luctuosis Christianæ Reipublicæ temporibus, quæ ad placandam Dei iram, ad detestabiles hæreses extirpandas, ad pacem, & tranquillitatem Ecclesiæ obtinendam, ad vitia, & peccata hominum corrigenda, crebriora pœnitentiæ, & pietatis opera, ac multiplicatas Sanctorum cum Christo regnantium preces, & intercessiones maxime requirunt, sed potissimum Sanctorum omnium Reginæ, Dei nostri Genitricis, semperque Virginis Mariæ Christiani populi Advocatæ, Cœleste patrocinium desiderant.

Septem præsertim Basilicas in Urbe admodum celeberrimas.

§.2. Et vero cum multis antiquis, & religiosissimis Ecclesiis, quas majorum pietas magnifice extruxit, hæc Alma Urbs ornatissima sit, tum illæ potissimum intra, atque extra mœnia positæ, septem Basilicæ, quas veteri instituto fideles, pia ac salutari peregrinatione obire solent, magnam jure optimo, non solum apud Cives, sed apud externos populos venerationem habent; sunt enim antiquitate, Religione, Sanctorum Martyrum venerandis Reliquiis, sacris Indulgentiis, & denique mystica septenarii numeri ratione celeberrimæ; nam quemadmodum Joannes Apostolus admirabilem illam Apocalypsim septem Asiæ Ecclesiis scribens universam Ecclesiam adumbravit, quam Deus cœlestibus Spiritus Sancti donis perficit, & in qua una habitat, & requiescit, ita Romæ septem Ecclesiæ magno ejusdem numeri Mysterio sunt institutæ, ut totius Ecclesiæ unio, & perfectio, in ipso capite unde omnium Ecclesiarum unitas dimanat, illustrius appareret.

In quibus antiqui Pontifices divina celebrare solebant.

§.3. Quod cum ita sit, sane non possumus non dolere; numquam fere nostris quidem temporibus, apud eas, una Vaticana excepta, Pontificales Cappellas celebrari, cum tamen primarias illas Urbis Basilicas toto

toto terrarum Orbe illustres a Summo Romano Pontifice, & sacro Cardinalium Collegio ita interdum adiri debere, ut ibi quoque divina Missarum officia solemniter fiant, & ipsarum Ecclesiarum majestas, in quibus divinæ gratiæ redundant, & Pontificalis officii ratio, & majorum exempla id a Nobis omnino requirere videantur. Notum est enim ex Ecclesiasticæ antiquitatis monimentis, veteres illos Sanctissimos Pontifices Prædecessores nostros, in his Basilicis frequenter admodum divina officia, cum Clero, & Populo obivisse; quod duorum præsertim Beatissimorum Pontificum, quos ob sanctitatem, & rerum gestarum gloriam merito magnos appellamus, Leonis, & Gregorii sermones complures, divina quadam spiritus eloquentia pleni, inter ipsa Missarum solemnia ad populum habiti, aperte declarant.

Hic itaque Pontifex ad ipsorum Basilicarum venerationē, & populi devotionem augendā in eisdem Basilicis solemnes Missarum Cappellas Pontificales, in futurum celebrari decernit, uno ex Cardinalibus Missam cantante.

§.4. Quare cum septem sint (Paschali connumerata) Quadragesimæ Dominicæ, & rursum quatuor illæ Adventus, cum Natali, Circumcisione, & Epiphania Domini, septenarii item numerum conficiant, in quibus omnibus celebritatibus Cappellæ, in Apostolico Palatio, aut in Basilica Vaticana, de more fieri solent, decrevimus de consilio Venerabilium Fratrum nostrorum, verbo cum eis ea de re in Consistorio nostro secreto mature facto, ad Dei, & Sanctorum gloriam, & Ecclesiarum ipsarum venerationem, ac fidelis populi devotionem augendam, senectuti nostræ nequaquam parcentes, sed Pastoralis officii munus exequentes, tametsi gravissimis pro universæ Ecclesiæ cura occupationibus distineamur, in eisdem Basilicis solemnes Missarum Cappellas facere, uno ex S. R. E. Cardinalibus Missam celebrante, idque quotiescumque in eisdem Basilicis Cappella Pontificalis fiet, ritu perpetuo observabitur. Sermo item tempori accommodatus, ad divinas Sanctorumque laudes prædicandas, & audientium pietatem inflammandam, de more, semper habebitur, ut duplicato septenarii numero, sacrosancta sacrificia, & septem capitalium peccatorum veniam, & septiformem Sancti Spiritus gratiam Christiano populo a Deo impetrent.

Et ideo ad dictas Basilicas vias aperuit.

§.5. Ad quas quidem venerandas Basilicas, ut commodius, & decentius adiri possit, atque ut in eis frequentius celebrandis populi religio augeatur, jam vias latas, & directas patefecimus.

Et modo in locum Ecclesiæ S. Sebastiani, ad hujusmodi celebrationes incommodæ, Ecclesiam S. Mariæ de Populo subrogat.

§.6. Ceterum cum Ecclesia S. Sebastiani Martyris vetustissima illa quidem, & religiosissima cum propter loci distantiam, tum etiam angustiam, aliaque incommoda, minus idonea sit ad Pontificalium Missarum celebrationem. Decrevimus in ejus locum Ecclesiam S. Mariæ, quæ de Populo dicitur, substituere, non solum amplitudine, & loci commoditate opportunam, sed magna, etiam Religione venerabilem, sæpe enim, & pluribus locis ad Sanctissimam illam gratiarum Matrem, & misericordiæ parentem recurrendum est, ut ibi potissimum ubi populi nomine insignita, & ubi multa illius clementiæ extant monimenta, precibus nostris invocata pro populo oret, pro clero interveniat, & pro devoto fœmineo sexu intercedat. Nec vero Ecclesiæ S. Sebastiani sua privilegia, & Indulgentias adimimus, quæ etiam in altera novem Ecclesiarum visitatione, quas pia multorum fidelium devotio lustrare solet, suo loco, atque ordine permanebit. Sed Ecclesiæ S. Mariæ de Populo easdem Indulgentias concedimus, quemadmodum nec ulla stationum translatione, aut mutatione, in Quadragesima, sive in Adventu, ceterisque diebus quicquam detrahimus, sed gratias gratiis cumulamus, ut apud plures Ecclesias, majore pietatis zelo, Deo, & Sanctis ejus honor, & cultus tribuatur. Ipsas vero Pontificales Cappellas hoc ordine distribui volumus.

Cappellarumque in dictis septem Ecclesiis celebrandarum ordinē subnectit.

§.7. In Quadragesima, Dominica prima ad S. Mariam de Populo, secunda ad S. Paulum, tertia ad S. Laurentium extra muros, quarta ad S. Crucem in Hierusalem, quinta ad S. Mariam Majorem, sexta in Palmis ad S. Petrum, Dominica Paschæ ad S. Joannem in Laterano, ubi Populo solemniter benedicemus. In Adventu vero, Dominica prima ad S. Laurentium, secunda ad S. Joannem, tertia ad S. Crucem in Hierusalem, quarta ad S. Paulum, in Natali Domini ad S. Mariam Majorem, ad Præsepe Domini more antiquissimo, in Circumcisione Domini ad S. Mariam de Populo, in Epiphania ad S. Petrum.

Aliasque Cappellas aliis festivitatib. Sanctorum, quorum nomini ipsæ Basilicæ dicatæ Deo sunt celebrari jubet.

§.8. Præterea cum Festi anniversarii dies advenerint Sanctorum illorum, quorum nomine Basilicæ ipsæ Deo dicatæ sunt, apud eas pariter Pontificias Cappellas faciemus; nimirum in Assumptione Beatissimæ Virginis ad S. Mariam Majorem, de more; in ejus Nativitate ad S. Mariam de Populo, in Inventione S. Crucis ad S. Crucem in Hierusalem, in Natali S. Petri in Basilica ejus Vaticana, in Conversione S. Pauli in ejus Basilica, in Natali S. Jo: Baptistæ in Basilica Lateranen., in die Festo S. Laurentii Martyris in ejus Basilica extra mœnia. Missam item Annunciationis Beatissimæ semper Virginis Mariæ ejusque Pontificalem Cappellam faciemus apud Ecclesiam S. Mariæ supra Minervam, dotesque de more pro maritandis puellis distribuemus; in tribus vero celebritatibus, hoc est in die Ascensionis Domini, quo etiam die Romanus Pontifex populo solemniter benedicit, item Pentecostes, & omnium Sanctorum, Pontificales Cappellæ fient in Basilica S. Petri; in die vero Festo Sacratissimi Corporis Christi post Missam solemnem, quæ de more in Cappella Palatina habebitur, erit Pontificalis processio, & Sacrosanctæ Eucharistiæ repositio in eadem Basilica Vaticana; ceteris Festis, solemnibusque diebus, Missæ in Cappella Palatii Apostolici, de more celebrabuntur.

Aliam quoque Cappellam in prima die Quadragesimæ, in Ecclesia S. Sabinæ Card. Ma:

§.9. Ut igitur hunc sacrum, solemnemque ritum Pontificales Cappellas apud nobilissimas Basilicas celebrandi, sanctissimorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis insistentes, & venerandæ vetustatis memo-

jere Pœnitentiario Missam cantante, celebrari, cineresque per ipsum Pontificē benedici, & spargi decernit.

memoriam renovantes, felicius, ac religiosius inchoemus, quarta proxima feria in capite jejunii Ecclesiam S. Sabinæ Martyris non modo de more superiorum Pontificum adibimus, sed Card. Majore Pœnitentiario, ut mos est, Missæ sacrum faciente, una cum Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus in eadem Ecclesia consistemus, sacrosque cineres a Nobis, solemni more benedictos, supra capita ad pœnitentiæ testificationem spargemus, ac deinde sequentibus Dominicis diebus, ad Basilicas, & Ecclesias supra notatas, Missarumque celebrationem cum sacro Cardinalium Collegio, & aliorum Prælatorum præsentia conveniemus; idemque suo tempore in Adventu, ceterisque Festis diebus, Deo auctore, præstabimus. Quem ritum statum, atque solemnem, & Nos quamdiu disponente Domino vixerimus, perpetuo annis singulis observare statuimus, & a Successoribus nostris servari optamus, ac sane etiam pro eorum pietate, & rei condecentia speramus.

Hortatur etiā Christifideles, ut in tempore Quadragesimæ in jejunio, & lacrymis convertantur ad Dominum.

§. 10. Quod igitur ab omnibus Christifidelibus acceptabili Quadragesimæ tempore, quod jam advenit, ubique terrarum faciendum est ut in toto corde suo, in jejunio, & lacrymis convertantur ad Dominum, id quidem Romæ, ubi Religionis est domicilium, ubi sacrarum Indulgentiarum thesauri uberius dispensantur, ubi innumerabilium Martyrum, quorum sacra corpora apud Nos magno Dei munere requiescunt, peculiari patrocinio sublevatur, multo certe impensius, & devotius faciendum est, atque, ut re ipsa fiat, pro nostra erga hanc Almam Urbem paterna, & præcipua caritate, omnes in Domino etiam atque etiam hortamur, zelo incensi domus Dei, quam decet sanctitudo, Satanæ astutias non ignorantes.

Stationalesque Ecclesias vere pœnitentes, & caste, pieque visitent.

§. 11. Illud quoque vehementius admonemus, ut omnes, & singuli stationales Ecclesias, cum omni timore, & tremore, ut vere pœnitentes, caste, & pie adeant, nemini dantes ullam offensionem; ne illis in locis, iisque diebus, quibus aliorum temporum culpæ, piis operibus, & castis jejuniis redimendæ sunt, inter ipsa Martyrum sepulchra Deus ad iracundiam magis provocetur, sed contra potius hujus Civitatis pœnitentia, eleemosynis, orationibus, sanctorumque intercessionibus placatus Pater misericordiarum Deus, Nobis & cunctis populis curæ nostræ commendatis (omnes enim unum sunt in Christo) propitius, & placabilis efficiatur, & quorum fides Apostolico ore laudata est, & in universo mundo annunciatur, eorum etiam modestia, & disciplina ad pietatis, & sanctitatis exemplum omnibus nationibus proponatur. Nulli ergo &c.

Dat. P. An. I. 13. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, 1586. Id. Februarii, Pontificatus nostri Anno I.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones.

XXXIV.

Lauretani Oppidi Provinciæ Picenæ, in Civitatem sublimatio, ejusque Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem, & Episcopalem erectio.

SIXTUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

Summi Pontificis auctoritas Ecclesias instituendi, & causæ hujus institutionis.

PRo excellenti præeminentia Sedis Apostolicæ, in qua post Beatum Petrum Apostolorum Principem, quamvis imparibus meritis, pari tamen auctoritate, constituti sumus, in exiguæ militantis Ecclesiæ agro, novas Episcopales Sedes, Ecclesiasque plantare dignum arbitramur, ut per hujusmodi novam plantationem, popularis augeatur devotio, divinus cultus effloreat, & animarum salus subsequatur, ac humilia loca dignioribus titulis, & condignis favoribus illustrentur, necnon propagatione novæ Sedis, honoratique Præsulis assistentia, & regimine, cum Apostolicæ potestatis plenitudine, & Orthodoxæ fidei profectu, & exaltatione, Populi ipsi propositum eis æternæ felicitatis præmium facilius valeant adipisci.

Lauretanæ Ecclesiæ laudes.

§. 1. Considerantes itaque Oppidum Lauretanum in Provincia Piceni situm nullius Diœcesis, Sedi Apostolicæ immediate subjectum, in toto Orbe celeberrimum, & in eo unam insignem Collegiatam Ecclesiam sub invocatione B. Mariæ Virginis Dei Matris fundatam excellere, in cujus medio inest illud sacrum cubiculum divinis mysteriis consecratum, in quo dicta Virgo Maria nata fuit, & ibidem ipsa ab Angelo salutata, Salvatorem Mundi de Spiritu Sancto concepit, ministerio Angelorum illuc translatum, & ad dictam Ecclesiam ob miracula, quæ in dies Omnipotens Dominus, intercessione, & meritis ejusdem B. Mariæ Virginis in eodem cubiculo operari dignatur, Christifideles ex omnibus mundi regionibus, devotionis, & peregrinationis causa confluere.

Lauretani Oppidi in Civitatem sublimatio, ejusque Ecclesiæ in Cathedralem, & Episcopalem erectio.

§. 2. Et propterea cupientes, Oppidum, & Ecclesiam hujusmodi dignioribus titulis, & nominibus decorare, habita super hoc cum Fratribus nostris deliberatione matura, de eorum consilio, & assensu, ac Apostolicæ potestatis plenitudine, ad ejusdem Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, & ipsius B. Mariæ Virginis honorem, necnon Christifidelium devotionis augmentum, Oppidum in Civitatem Lauretanam nuncupandam, Ecclesiam vero in Cathedralem, sub eadem invocatione, pro uno Episcopo Lauretano nuncupando, qui jurisdictionem Episcopalem habeat, & exerceat in spiritualibus, cum mensa Episcopali, arca, sigillo, aliisque insignibus, & honoribus, & privilegiis, quibus alii Episcopi, de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet in eisdem spiritualibus utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet possunt, Apostolica auctoritate teno-

tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus, illasque sic erectas, necnon Episcopum Lauretanum pro tempore existentem, ac ipsius Ecclesiæ Capitulum, dictæ Sedi immediate, etiam perpetuo subiicimus, & sub protectione Beatorum Petri & Pauli Apostolorum suscipimus. Necnon cum nuperrime unionem olim de Ecclesia Recanaten., & Ecclesia Maceraten. eadem auctoritate perpetuo factam, de consilio, & potestatis plenitudine similibus dissolverimus, & Venerabilem fratrem nostrum Galeatium Episcopum Maceraten. a vinculo quo dictæ Ecclesiæ Recanaten. cui tunc ratione unionis hujusmodi præerat, tenebatur, absolverimus, ac in dicta Ecclesia Recanaten. nomen, & titulum Cathedralis, necnon Sedem, dignitatem, & mensam Episcopales suppresserimus, ipsamque Ecclesiam Recanaten. in Collegiatam reduxerimus, Civitatem tamen Recanaten. titulū, & denominationem Civitatis propterea non amisisse, ita ut illius habitatores, cives denominari, & privilegiis Civium uti possent, decernendo Castrum Ficardi ab Anconitana, & S. Mariæ in Casciano ab Auximana, & Montis Luponi Oppida, a Firmana Diœcesibus, quibus in spiritualibus subjecta sunt, auctoritate, & tenore præmissis, similiter perpetuo dismembramus, & dividimus, & separamus, illaque sic dismembrata, & separata, ac eorum Incolas, & habitatores, ab omni jurisdictione, & potestate, & subjectione Anconitan. Auximan., ac Firman. Episcoporum pro tempore existentium, necnon solutione decimarum eisdem Episcopis per eos debitarum, ex tunc de cetero facienda, itidem perpetuo eximimus, & liberamus.

Diœcesis designatio.

§.3. Necnon ipsa, ac Civitatem Recanaten. prædictam, illiusque, & Castri Ficardi, ac oppidorum prædictorum territoria, pro Diœc. d. Episcopi Lauretani, illos vero necnon Civitatis Lauretanæ ecclesiasticas personas pro clero, & habitatores per populo, auctoritate, & tenore præmissis, similiter perpetuo concedimus, & assignamus.

Dotis duorum millium scutorū pro Lauretano Episcopo assignatio.

§.4. Ac pro Episcopi Lauretani pro tempore existentis dote, quam summam duorum millium scutorum dictæ Provinciæ constituere debere declaramus, omnia, & singula fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta, in quibusvis rebus, & actionibus, & ubique locorum consistentia, & provenientia; & ad quamvis summam ascendentia dictæ mensæ Episcopalis Recanaten. sic suppressæ, & extinctæ, & quæ ad illam quomodolibet spectant, & pertinent, ac ante illius suppressionem, & extinctionem hujusmodi quovis jure spectabant, & pertinebant, spectareque, & pertinere poterant, necnon Castri Ficardi, & oppidorum territoriorum hujusmodi decimas Episcopis Anconitan. Auximan., & Firman. solvi solitas, residuum vero dictorum duorum millium scutorum pro dote dictæ Ecclesiæ Lauretanæ constitutorum hujusmodi, ex tot prædiis, & possessionibus dictæ domus Lauretanæ per dilectum filium nostrum Philippum S. Angeli in foro Piscium Diac. Card. Vastavillanum nuncupatum, dictæ Domus Protectorem, ejus arbitrio declarandis, & assignandis, etiam perpetuo concedimus, & assignamus.

Dignitatum ejusdem Ecclesiæ distinctio.

§.5. Necnon in dicta Ecclesia Lauretana, in qua unus Archipresbyteratus, qui ante erectionem hujusmodi inibi principalis existebat, pro uno Archipresbytero, ac una Præpositura, pro uno Præposito, ac unus Decanatus dignitates, pro uno Decano, necnon duodecim Canonicatus, & totidem Præbendæ pro duodecim Canonicis, ac etiam duodecim Beneficiatis, & totidem Clericatus, nuncupata perpetua simplicia beneficia, pro totidem personis eidem Ecclesiæ Lauretanæ deservientibus, erecta, & fundata existunt, unum Archidiaconum, qui inibi dignitas major post Pontificalem existat pro uno Archidiacono, qui in choro, & Capitulo ipsius Ecclesiæ Lauretanæ, ac processionibus, aliisque actibus capitularibus primum locum, ac primam vocem, ante obtinentes alias dignitates prædictas habeat, auctoritate, & tenore præmissis, etiam perpetuo erigimus, & instituimus. Ac Præposituræ in Primiceriatum pro uno Primicerio, Decanatus vero dignitatum hujusmodi denominationes, in Thesaurariam pro uno Thesaurario commutamus; necnon Archipresbyteratum secundam pro uno Archipresbytero qui secundum, & Primiceriatum tertiam pro uno Primicerio qui tertium, ac Thesaurarium quartam inibi dignitates pro uno Thesaurario, qui quartum locum in choro, Capitulo, processionibus, & actibus prædictis ante Canonicos prædictos habeant, necnon Canonicatus, & Præbendas, ceteraque Beneficia prædicta, alias juxta collationes, & provisiones de illis eorum possessoribus factas, pro Capitulo ejusdem Ecclesiæ Lauretanæ remanere declaramus.

Jurispatronatus ad præsentandum Archipresbyterii reservatio, pro hujus Pōtificis Familia Peretta.

§.6. Ac insuper Motu proprio non ad alicujus desuper Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate Familiæ nostræ de Perettis de Monte alto juspatronatus, & præsentandi personam idoneam ad Archipresbyteratum prædictum quoties illum, per obitum aut resignationem, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem prædictam vacare contigerit, Episcopo Lauretano pro tempore existenti, per eum ad præsentationem hujusmodi instituendam, auctoritate, & tenore prædictis pariter perpetuo reservamus, concedimus, & assignamus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus nostra de non tollendo jure quæsito, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Lauretan. Recanaten. Maceraten., Auximan., Anconitan., & Firman. Ecclesiarum prædictarum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, earumque Præsulibus, Capitulis, & personis, sub quibuscumque te-

no-

noribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu simili, & consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, ceterisque quibuscumque Motu simili derogamus.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An.I. 17. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, 16. Kalend. Aprilis Pont. nostri Anno I.

XXXV.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium infirmis, in Hospitalibus, & extra degentibus Romæ nuper institutæ, cum habitus assignatione.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Institutio Societatis Ministrantium infirmis.

EX omnibus Christianæ caritatis officiis, quibus æterna salus per gratiam Dei comparatur, illa Redemptori nostro Jesu Christo, vel maxime placere credimus, per quæ pauperes Christi infirmi, & in Hospitalibus existentes, in necessitatibus suis spiritualibus, & corporalibus adjuvantur. Quod genus officii dilectus filius Camillus de Læliis Presbyter Theatin. Diœc., & alii ejus socii, quam Deo gratum, & saluti animarum necessarium esse intelligentes, hisce diebus erga pauperes Christi, in Hospitalibus Urbis nostræ existentes, non minori affectu, quam mater erga quem unice educavit filium, demonstrarunt, quotidie hos modo cum omni qua decet mansuetudine, & caritate ad patientiam, alios ad sacramentorum ecclesiasticorum susceptionem commonendo, alios in articulo mortis constitutos consolando, & denique ad bene moriendum die noctuque hortando demonstrare non cessant. Idemque præstare intendunt, tempore etiam, quod absit, pestilentiæ.

Petitio confirmationis a Papa.

§.1. Hi itaque Camillus, & socii insimul, & in communi, sub paupertate, castitate, & obedientia, ita tamen, ut voto adstricti non sint vivere, & Altissimo, ac ejus pauperibus famulari proponentes, unam inter se Societatem, seu Congregationem, sub vocabulo, seu nomine Ministrantium infirmis, cujus principale institutum est, speciali quodam caritatis fervore, infirmis prædictis inservire, sub nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito inierunt, sperantes ex hoc multis incommodis, & periculis, in quæ sæpenumero dicti infirmi ob defectum talium ministrorum inciderunt, obviam iri, ac salutem animæ, & corporis multaque Christifidelibus commoda parari.

Confirmatio dictæ institutionis.

§.2. Nos eorum supplicationibus inclinati, ac de hujusmodi pio proposito, & vivendi modo, quo ipsi intendunt uti, plene, etiam ex relatione dilectorum filiorum nostrorum S. R. E. Cardinalium super consultatione, & causis Episcoporum, ac regularium, ac visitatione Apostolica deputatorum informati, ex certa nostra scientia, Congregationem, sub vocabulo, seu nomine Societatis Ministrantium infirmis, per unum majorem ministrum, seu superiorem (qui presbyter esse, ac per eandem Congregationem de triennio in triennium per majorem partem suffragiorum eligi debeat) regendam, & gubernandam, Apostolica auctoritate tenore præsentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, supplentes omnes, & singulos, tam juris quam facti defectus, siqui intervenerint in eisdem.

Licentia eleemosynas colligendi in Urbe, ministrandique infirmis & audiendi eorum confessiones &c.

§.3. Et quia dicta Congregatio proprietate rerum temporalium carere instituit, Nos pariter Camillo, & præfatis, ac pro tempore existentibus ipsius Congregationis sociis, & aliis ab eis deputatis, & deputandis, quod eleemosynas ubicumque, præterquam intra Ecclesias, Monasteria, & pia loca, colligere, ac in dictæ Congregationis communes usus convertere, Vicarii Urbis, seu cujusvis alterius licentia desuper minime requisita. Dictaque pietatis opera erga quoscumque infirmos, in quibuscumque Hospitalibus, seu aliis dictæ Urbis locis a dictorum Hospitalium, seu locorum præfectis, vel administratoribus vocati, seu de eorum licentia, vel consensu exercere, ipseque Superior, vel major Minister, qui ut præfertur, Presbyter esse debet, & alii ejusdem Congregationis presbyteri, dummodo alias sint idonei, & ab Urbis Vicario approbati, infirmorum, & ægrotantium in dictis Hospitalibus, & locis existentium confessiones audire (sine præjudicio eorumdem Hospitalium aut locorum, vel eorum officialium, seu administratorum) libere, & licite valeant, tenore præsentium facultatem concedimus, & indulgemus. Ita tamen, ut tam Superior quam alii dictæ Congregationis socii, ipsius Congregationis instituta, & ordinationes jam factas, & pro tempore faciendas, (dummodo illa, quamdiu ab Apostolica Sede approbata non fuerint, per ipsius Congregationis Protectorem revisa, & approbata sint) in communi, ex dictis piorum eleemosynis vivant.

Clausulæ derogatoriæ.

§.4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. An.I. 18. Martii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 18. Martii 1586. Pontificatus nostri Anno I.

Sequi-

Sequitur assignatio Habitus.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Petitio Habitus. CUM Nos nuper Societatem, seu Congregationem, sub vocabulo, seu nomine ministrantium Infirmis per dilectos filios Camillum de Lelis Presbyterum Theatin. Dioecesis, & alios ejus socios, sub nostro, & Sedis Apostolicæ beneplacito initam, Apostolica auctoritate approbaverimus, & confirmaverimus, prout in nostris die 18. Martii proxime præteriti desuper, in forma Brevis confectis literis plenius continetur. Ipsique Camillus, & socii pro feliciori dictæ Societatis, seu Congregationis directione pie desiderent, sicuti eorum Institutum ab aliis distinctum est, ita eorum habitum ab aliis distingui.

Habitus concessio. §.1. Nos tenores dictarum literarum præsentibus pro expressis habentes, de consilio dilectorum Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super statu Regularium dicta auctoritate deputatorum, Camillo, & aliis prædictis, ac pro tempore existentibus Superiori, & personis dictæ Congregationis, Crucem ex crassiori panno fulvi coloris, (qui vulgo Tane appellatur) super eorum vestibus a latere dextero perpetuo deferendi licentiam, & facultatem, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus.

Derogatio contrariorum. §.2. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. An. II. 26. Junii. Datum Romæ apud S. Petrum; sub Annulo Piscatoris, die 26. Julii 1586., Pontificatus nostri Anno II.

XXXVI.

Confirmatio Constitutionis Pii V. de non infeudandis, & alienandis Castris, & locis S. R. E.

Hanc Const. Pii V. habes in Tom. IV. Par. II. fol. 364. Admonet. *ubi ejus extensiones, & declarationes tibi indicavi. Et hic Pontif. die* 16. *Januarii* 1589. *ex decreto in Consistorio habito, (quod hic ponere non curavi) declaravit, sub dicta Bulla Pii V. comprehendi, etiam gubernia locorum Sedis Apost. ultra triennium, affirmans idem statuisse Gregorium XIII.*

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus confirmationis Bullæ Pii Quinti. QUanta Apostolicæ Sedis dignitati detrimenta, & ejus subditis incommoda, ex Civitatum, Terrarum, & locorum Status Ecclesiastici distractione obvenerint, assidua mentis nostræ cogitatione revolventes, Pastoralis solicitudinis Nobis divinitus commissæ zelo urgemur, illorum conservationi solertioris diligentiæ studio incumbere, & quæ propterea a Prædecessoribus nostris maturo consilio, ac optima ratione sunt sancita, approbationis nostræ robore communire. Alias siquidem a fel. rec. Pio Papa V. Prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentis. Pius Episcopus &c. *Omittitur tenor hujus Constit. quia habetur in Tom. IV. Par. II.* Admonet.

Confirmatio ejusdem Bullæ edita a Gregor. XIII. §.8. Et deinde piæ mem. Gregorius Papa XIII. etiam Prædecessor noster, literas prædictas, Apostolica auctoritate approbavit, & confirmavit, prout in ipsius Gregorii Prædecessoris literis desuper confectis plenius continetur.

Confirmatio d. Constitutionis Pii V. nunc editur ab isto Pontifice. §.2. Quocirca ne literæ Pii Prædecessoris hujusmodi labentis temporis cursu valeant labefactari, sed eo validius subsistant, quo multiplici firmitatis vinculo sæpius fuerint stabilitæ, vestigiis ipsorum Prædecessorum inhærendo, easdem literas Pii V. Prædecessoris, & in eis contenta quæcumque ex certa scientia nostra, auctoritate prædicta tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac etiam innovamus, easque inviolabilis firmitatis robur obtinere, ac perpetuo observari debere volumus, & mandamus.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An. I. 18. Martii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, 15. Kalend. Aprilis, Pont. nostri Anno I.

XXXVII.

Confirmatio Statutorum, & Stabilimentorum Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani. *Ex Regest. in Secret. Brevium.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. SAlubri Regularium Personarum quarumlibet directioni solicitis studiis intendentes, iis, quæ ad id tendere dignoscuntur, nostræ approbationis robur libenter adiicimus, aliasque desuper disponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Paulus III. Constitutiones, & stabilimenta hujus Militiæ confirmavit. §.1. Sane pro parte dilectorum Filiorum Ugonis de Louben. Verdala Magni Magistri, & Capituli Generalis Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani Nobis nuper exhibita petitio continebat, quo licet alias fel. rec. Paulus Papa III. Prædecessor noster stabilimenta, concordias, statuta, consuetudines, usus, & naturas dicti Hospitalis in unum Volumen redacta, & per nonnullos tunc S. R. E. Cardinales examinata per suas literas approbaverit, & confirmaverit, ac dictarum literarum suarum patrocinio communierit, supplens omnes, & singulos defectus, si qui intervenerant in eisdem, eaque voluerit, & mandaverit imposterum inviolabiliter observari, decernens tunc, & pro tempore existentes Magistrum, & Fratres dicti Hospitalis, seu ejus Religionis ad eorum dumtaxat, ex institutis regularibus, stabilimentis, statutis, con-

consuetudinibus, usibus, & naturis, quæ hactenus viguerant, in ipso Hospitali observationem teneri, & obligari, quæ in ea nova eorum moderatione, & Ordinatione continebatur, & non aliorum, quæ utpote inutilia, & superflua, aut alias inobservabilia tenta fuerant, & si in eorum, & fratres receptione de illorum observationis, promissionis, Juramento, & voto se astrinxissent, prout in eisdem literis, in quibus tenor de novo Ordinatorum Statutorum, & Stabilimentorum, concordiarum, usuum, & consuetudinum de verbo ad verbum insertus fuit, plenius continetur.

Nonnullis obscurioribus ablatis novum statutorũ cõfectum volumen.

§.2. Nihilominus ipsi Ugo Magister, & Conventus considerantes, quod in eisdem Statutis, Stabilimentis, & Consuetudinibus plura erant, quæ cum tunc temporis moribus non satis conveniebant, aut confuse, & obscure posita reperiebantur, & propterea litibus viam dabant, alia vero inter se diffidebant, & contrarium sensum, præseferre videbantur, ac complura ad rem nihil omnino faciebant, opera nonnullorum ipsius Hospitalis Fratrum illius negociorum peritissimorum ad id specialiter deputatorum effecerunt, ut sublatis quantum fieri potuit, difficultatibus, & omni ambiguo intellectu dilucidatis obscuris, & iis, quæ diffidere videbantur, in unum sensum adductis, & quibusdam non necessariis resecatis, ac additis permultis aliis Stabilimentis ad Divini Cultus augmentum, & ipsius Hospitalis utilitatem, ac salubrem illius personarum directionem tendentibus, quæ postmodum per quam Joannem de Valletta tunc in humanis agentem, & ipsius Hospitalis Magistrum, & dictum Ugonem ac alios ipsius Hospitalis Magistros successive edita fuerunt, & ab omnibus desiderabantur, & efflagitabantur Statuta, Stabilimenta, & consuetudines hujusmodi in unum novum volumen sub nomine ipsius Ugonis Magistri redigerentur, & compilarentur.

Per Oratorẽ Magni Magistri Sixto Põtifici oblatum

§.3. Quare Joannes Baptista Rondinellus dicti Hospitalis Frater, & prædicti Magistri, & Conventus Hospitalis S. Joannis apud Nos Orator pro parte Ugonis Magistri, & Capituli prædictorum Nobis humiliter supplicavit, ut Statutis, Stabilimentis, & Consuetudinibus in unum novum Volumen, ut præfertur, redactis, & compilatis pro eorum subsistentia firmiori robur nostræ approbationis adiicere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hujusmodi statuta confirmat Pontifex.

§.4. Nos igitur ad præclara Religionis hujusmodi merita debitum respectum habentes, & considerantes, illius Fratres Fidei Catholicæ indefessos propugnatores, cultores, & defensores existere, hujusmodi supplicationibus inclinati Stabilimenta, Statuta, & Consuetudines in unum novum volumen sub nomine ipsius Ugonis Magistri, ut præfertur, redacta, & compilata, quæ per dilectum Filium nostrum Antonium tituli Sanctorum Joannis, & Pauli Presbyterum Cardinalem Carrafam inspici, & examinari fecimus, & de quorum continentia ab eodem Antonio Cardinale fidelem habuimus relationem, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, supplentes omnes, & singulos tam Juris, quam facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, eaque omnia perpetuis futuris temporibus valida, & efficacia fore, suosque plenarios effectus sortiri, & ea solum, & non alia antiqua ab omnibus inviolabiliter observari debere decernimus.

Obstantia tollit.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Martii 1586. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 20. Martii 1586. Pontificatus nostri Anno I.

XXXVIII.

Annuorum reddituum concessio Archiconfraternitati B. Mariæ Virginis Confalonis de Urbe, nuncupatæ, cum facultate ubique eleemosynas colligendi, ad Christianorum redemptionem ab infidelium captivitate.

Hoc piissimum redemptionis opus huic Archiconfraternitati delegavit Greg.XIII. ut in sua Const. CXXX. Christianæ. *supra fol.2. Et alia, quæ eamdem concernunt Archiconfraternitatem, attende in ejusdem Gregorii Const.LVII.* Pastoris. *Tom.IV Par.III.fol.*319.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Cum benigna Mater Ecclesia filios suos, qui in teterrima infidelium captivitate constituti, non solum corporum, sed etiam animarum discrimen patiuntur, adeo intimis misericordiæ suæ visceribus complectatur, ut pro illis in libertatem reducendis, facultates suas libenter exponat, sacrisque rebus, & prætiosis vasis materna liberalitate non parcat. Nos qui ipsius Ecclesiæ administrationem curæ nostræ divina dispositione commissam gerimus, magnopere adstrictos esse cognoscimus, ut eorumdem Captivorum, qui in baptismatis fonte Christum induerunt, templumque Dei facti sunt, miserandis calamitatibus, & tormentis, quibus in odium Christiani nominis sævissime excruciantur condolentes, illorum libertatem dilectione ac religione ipsa procuremus, & quæ propterea pie facta fuisse comperimus, ut firmiora perdurent, confirmanda, & innovanda fore censeamus; ac ne tam pium opus, quod ceteris corporalibus misericordiæ operibus antecellit, & in quo uno fere omnia quasi per compendium simul exercentur, necessariis subsidiis deseratur, operarias manus interponendas, Christique fidelibus agros uberes, in quibus caritatis semina mittant, messem in Regno Cœlorum amplissimam expectaturi, toto cordis affectu offerendos esse

esse judicavimus, illos spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus invitantes, ut ad tantæ, & tam salutaris operationis exercitium vehementius excitentur, promptioresque reddantur, & piis eorum eleemosynis redempti, gratiarum Deo referant actiones.

Gregor. XIII. Redimendorũ captivorum Status Ecclesiastici opus in Urbe instituit, & Archicõfraternitati Confalonis, commisit, ut in ejus Bulla cit. in sub.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster, qui miserorum Captivorum, & præsertim eorum, qui suæ, & Sedis Apostolicæ temporali ditioni subiecti erant, oppressionibus, ne languescente carnis infirmitate, ac verbi Dei prædicatione, & Sacramentorum solatio destituti, desperationi succumbentes, ad susceptæ in Baptismo fidei desertionem (uti non raro, proh dolor, solet contingere) inducerentur, succurrere volens, redimendorum Captivorum opus jamdiu in alia Orbis loca diffusum, etiam in Alma Urbe salubriter instituit, illiusque onus universum, quod magnum esse intelligebat, curæ, & solicitudini Venerabilis Archiconfraternitatis Confalonis Gloriosissimæ Virginis Mariæ, antiquitate, & nobilium Virorum copia admodum insignis, Motu proprio imposuit; ad hoc ut ipsa Archiconfraternitas, illiusque Custodes, & Confratres pro tempore existentes, quoscumque Christifideles dictæ Urbis, ac Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum dictæ ditioni mediate, & immediate subiectorum, in dira infidelium servitute detentos redimerent, eleemosynasque, & oblata quæcumque in omni loco eidem ditioni, ut præfertur, subiecto, quærerent, & acciperent, prout in ejusdem Prædecessoris literis desuper confectis plenius continetur.

Quæ sedulo tam pio operi studere cœpit.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, dilecti filii Magister Hieronymus Avila Juris utriusque Doctor, literarum Apostolicarum Corrector, & Abbreviator, ac in utraque Signatura nostra Referendarius, & Prælatus noster domesticus, Paulus Matthæjus, Carolus de Maximis, & Ulysses Lancerinius Patritii Romani, moderni ipsius Archiconfraternitatis Custodes, & alii Confratres maximo pietatis zelo ducti in hujusmodi tam pio opere se pro viribus exercere intendentes, ac eorumdem Captivorum nedum liberationem, sed etiam spiritualem consolationem, & animarum salutem quærentes, Redemptores inter quos duos Ordinis Fratrum Minorum Cappuccinorum nuncupatorum professores, qui non solum Captivos redimerent, sed illos spiritualiter eorum confessiones audiendo, & Sacramenta Ecclesiastica illis ministrando juvare, afflictis solatium præbere, debiles in fide consolidare, dubios, & vacillitantes confirmare, & eos, qui doctrina indigerent, erudire, ac denique ubi majus periculum immineret, ibi sese diligentiores Christi Ministros exhibere possent, & deberent, Algerium de ipsius Prædecessoris licentia miserunt. Illi autem profecti, ac de eorumdem Captivorum libertate, & animarum salute solliciti, verbo, & exemplo eos illuminantes, multa, ad proximorum utilitatem, & ædificationem, ac Fidei Catholicæ exaltationem, Domino cooperante, in medio operationis pravæ, & perversæ fecerunt, qui demum pestis contagione affecti cum maximo Captivorum gemitu, & dolore ac lacrymis obdormiverunt in pace.

Hic Pontifex dictam institutionem Redemptionis captivorum confirmat.

§. 3. Nos igitur illius, qui sui prætiosissimi sanguinis effusione genus humanum de manibus adversarii quærentis quem devoret, eripere dignatus est, exemplo docti, ac de statu filiorum, more pii patris cogitantes, cupientesque ut hujusmodi Redemptionis opus, etiam in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico hujusmodi sic feliciter incœptum, ab eisdem Custodibus, & Confratribus in Domino promoveatur, ipsique Custodes, & Confratres, Redemptores ac alios Religiosos ad easdem infidelium partes proficisci faciant, ne filii Status Ecclesiastici in misera servitute degentes, qui alios concaptivos de tenebris, & umbra mortis educi quotidie vident, se solos ibi perpetuæ oblivioni traditos, & derelictos existiment, Custodes, & Confratres, prædictos, eorumque singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac literarum Gregorii Prædecessoris, hujusmodi tenores etiam veriores, præsentibus pro expressis habentes. Motu proprio non ad Custodum, & Confratrum prædictorum, seu alicujus eorum, aut alterius pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, ac scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, institutionem, & erectionem Redemptionis Captivorum hujusmodi per eumdem Prædecessorem, ut præfertur, factas, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui intervenerunt in eisdem, supplemus. Et nihilominus hujusmodi opus Redemptionis Captivorum, in dicta Urbe, totoque Statu Ecclesiastico, ut præfertur, mediate, & immediate subiecto, quod Redemptio Captivorum Sedis Apostolicæ, & Status Ecclesiastici, mediate, & immediate subiecti Archiconfraternitatis Confalonis nuncupetur, de novo auctoritate, & tenore prædictis perpetuo erigimus, & instituimus.

Curamque dictæ Redemptionis eidem Archiconfraternitati iterũ concedit.

§. 4. Illudque sic erectum, & institutum solerti curæ, & solicitudini ejusdem Archiconfraternitatis, quam singulari dilectione prosequimur, & cujus Confratres laudabiles caritatis effectus continuo producere non cessant, committimus, & demandamus. Ita quod ipsius Archiconfraternitatis, nunc, & pro tempore existentes Custodes, & Confatres, ac ab eis deputati, quoscumque Christifideles ejusdem Status, in infidelium servitute detentos redimere

mere, & propterea in dicta Urbe ac omni & quocumque alio loco dictæ ditioni mediate, & immediate subiecto, eleemosynas, & oblata quæcumque quærere, & accipere.

Facultaté deputandi quæstores in Statu Ecclesiastico ad colligẽdum eleemosynas pro dicta Redemptione indulget.

§.5. Ac ad id Quæstores probos, quot eis videbitur, deputare, qui eleemosynas oblationes, legata, & quæcumque alia subsidia hujusmodi in toto Statu prædicto, ut præfertur, subiecto, pro hujusmodi Redemptione, & causis ad eam pertinentibus perquirant, pecuniasque inde congerendas penes publicum mercatorem fide, & facultatibus idoneum, donec illæ in Redemptionem Captivorum hujusmodi arbitrio ipsorum Custodum, & Confratrum erogentur, libere, & licite possint, & valeant.

FratribusSanctissimæ Trinitatis, & aliis ne eleemosynas hujusmodi in StatuEcclesiastico quęrere, vel recipere prohibet.

§.6. Volentes, & ita decernentes, quod tam in dicta Urbe, quam in quibusvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Castris, & locis ipsi ditioni, ut præfertur, subiectis, nulli etiam Sanctissimæ Trinitatis, ac Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, seu aliorum quorumvis Ordinum professores, seu quicumque alii etiam prætextu quorumcumque privilegiorum, & indultorum Apostolicorum, ac quorumvis aliorum concessionum, & gratiarum, eisdem, seu quibusvis aliis Ordinibus, vel personis quomodolibet concessorum, & pro tempore concedendorum, tam pro Redemptione generali, quam particularium personarum, eleemosynas seu etiam sponte oblata, aut alias quomodolibet quærere, & accipere ullo modo possint neque debeant præfati tamen Sanctissimæ Trinitatis professores, in Urbe, ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur, subiecto hujusmodi, in illis locis in quibus eorum Ordinis regulares domos habent, & pro tempore habebunt, ad eorum victum necessaria tantum, & nulla tamen Redemptionis Captivorum facta mentione, in aliis vero Civitatibus, & locis extra dictum Statum, ut præfertur, mediate, & immediate subiectum, etiam eleemosynas pro captivis redimendis petere, & accipere valeant privilegiorum suorum vigore, quibus ac aliis juribus, & actionibus, & præsertim ratione Monasterii, & Hospitalis Sancti Thomæ in Formis in monte Cœlio, ac Ecclesiæ, & domus Sancti Stephani in Trullo de dicta Urbe eidem Ordini competentibus, quoad hoc nullo modo præjudicare intendimus, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo statuimus, & ordinamus. Districtius inhibentes prædictorum, ac quorumvis aliorum Ordinum professoribus, & aliis quibusvis personis, etiam quantumvis privilegiatis; ne eleemosynas, & oblata, sive legata pro Redemptione Captivorum, in Urbe, ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur, subiecto hujusmodi Redemptionis opere quomodolibet se intromittere audeant, seu præsumant.

Redditus expeditionũ hic descriptarum eidem Archiconfraternitatĩ assignat.

§.7. Insuper pro majori ipsius Redemptionis subventione, ex omnibus, & quibuscumque facultatibus seu licentiis testandi de bonis Ecclesiasticis, quibusvis personis per Nos, & Sedem prædictam quomodolibet concedendis (non tamen S. R. Ecclesiæ Cardinalibus, nec aliis quibus similes facultates, gratias, & absque alicujus compositionis solutione de mandato nostro & pro tempore existentis Romani Pontificis concedentur) ducatum unum auri in auro pro quolibet centenario. Si vero hujusmodi facultates fuerint usque ad quamcumque summam, solvatur similiter ducatus unus pro quolibet centenario, habita ratione compositionis Datario pro tempore existenti persolvendæ. Ac pro singulis absolutionibus ab homicidii reatu, tam in Dataria nostra, seu per Breve expediendis, quam toto Statu Ecclesiastico immediate subiecto, a quibusvis Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus, quibusvis personis quomodolibet concedendis, etiamsi gratis concedantur, ducatos duos similes. Necnon pro singulis concessionibus, seu licentiis alienandi vel permutandi bona Ecclesiastica, seu illarum confirmationibus, quibusvis quomodolibet concedendis, quorum bonorum annuus redditus valorem quinque ducatorum similium non excedat, ducatum unum, si vero eumdem valorem excesserint, ducatos duos. Ulterius pro singulis plumbis omnium, & quarumcumque literarum Apostolicarum sub plumbo, tam per Cancellariam, vel Cameram, aut viam secretam, quam per minoris gratiæ, & contradictarum officia quomodolibet, etiam gratis expediendarum, julium unum monetæ currentis eidem Archiconfraternitati, ita ut illius Custodes, & ab eis deputati pro tempore existentes, taxas, ac julium hujusmodi a quibusvis personis, illas, & illum, nunc, & pro tempore habentibus, seu solvere debentibus, propria auctoritate exigere, ac de exactis quietare, & in Captivorum Sedis, & Status prædictorum Redemptionem convertere, libere, & licite valeant etiam perpetuo, auctoritate, & tenore prædictis, gratiose concedimus, & elargimur. Necnon taxas, & julium hujusmodi ex nunc eidem Archiconfraternitati similiter perpetuo applicamus, & appropriamus, ac applicatas, & applicatum, necnon appropriatas, & appropriatum fore, & esse volumus, atque decernimus. Districte præcipientes modernis, & pro tempore existentibus Datario, secretariis, plumbatoribus, ac tam in Dataria quam Secretaria, & plumbo nostris Officialibus, expeditoribus, Legatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus prædictis, illisque in virtute sanctæ obedientiæ mandantes, ne supplicationes, Motus proprios, Brevia, seu alias patentes literas super facultatibus testandi, absolutionibus, licentiis alienandi, seu illarum confirmationibus, aut alias quascumque literas Apostolicas hujusmodi expediant, seu partibus relaxent, nisi prius integre eidem Archiconfraternitati de illis secundum præmissa satisfactum fuerit, Alias gratiæ ipsæ nullius sint roboris, & nihilominus ipsi Officiales, expeditores, plumbatores, seu Ministri, taxas, & julium hujus-

hujusmodi eidem Archiconfraternitati ut præfertur, debitas, & debitum de eorum proprio solvere teneantur, & obligati existant.

Bonorum etiã emphyteuticorum dispositiones ad favorem dictæ Archiconfraternitatis pro hac Redemptione fieri posse declarat.

§.8. Necnon ut quæcumque, & qualiacumque bona etiam emphyteutica eidem Archiconfraternitati pro Redemptione Captivorum prædictorum, tam inter vivos quam mortis causa, seu testamento, vel codicillis dari, concedi, seu relinqui libere possint, dummodo ipsa Archiconfraternitas ad eadem onera, ad quæ donator, seu testator hujusmodi occasione bonorum eorumdem tenebatur, & quæcumque alia, quæ ipse donator seu testator etiam imposuerit, omnino teneatur. Et si ad certum numerum generationum, aut nominationum eadem bona concessa fuerant, ipsa Archiconfraternitas, non perpetuo, sed per viginti annos pro qualibet generatione seu hujusmodi bona prædicta tenere, illaque locare, & dislocare, ac illorum redditus in Redemptionem Captivorum hujusmodi convertere possit, quæ finitis ipsis annis ad eorum directos dominos devolvantur, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Legata in Statu Ecclesiastico (non tamen per aliqua certa persona, seu regulari loco) pro Redemptione captivorum, Redemptioni prædictæ applicat

§.9. Declarantes, quod quæcumque legata, & aliæ dispositiones pro Redemptione Captivorum a quibusvis personis, tam in dicta Urbe, quam in toto Statu Ecclesiastico, mediate, & immediate subjecto, non tamen in favorem certæ personæ, seu alicujus regularis loci, vel Sanctissimæ Trinitatis, aut Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Ordinum hactenus facta, & non soluta, & pro tempore quomodolibet facienda, censeantur, & intelligantur facta fuisse, & esse ad favorem Redemptionis Captivorum, Sedis, & Status prædictorum, illaque ab eis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, Custodibus, seu ab eis Deputatis prædictis ad effectum præmissorum realiter, & absque aliqua exceptione solvi omnino debeat.

Ecclesiasticis personis (tertia parte Archiconfraternitati soluta) usque ad scuta 300. disponere posse indulget.

§.10. Insuper omnibus, & singulis, ac quibuscumque personis Ecclesiasticis, seu beneficia Ecclesiastica obtinentibus, ut de illorum bonis, mobilibus, & immobilibus, ac semoventibus, etiam ex fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum, ac alias quomodolibet, etiam propriis labore, & industria acquisitis, usque ad summam trecentorum ducatorum similium in ejusdem Archiconfraternitatis pro ipsa Redemptione, seu in aliarum quarumcumque, etiam extranearum (non tamen incapacium, & de jure prohibitarum) personarum favorem disponere, ipsaque bona usque ad dictam summam, tam ex testamento, quam donatione inter vivos, aut alia quavis dispositione Archiconfraternitati, seu personis prædictis relinquere, dummodo si in aliorum, ut præfertur, quam in ipsius Archiconfraternitatis favorem disposuerint, tertia pars dictorum bonorum ad eamdem Archiconfraternitatem deveniat, alias dispositiones hujusmodi nullæ sint eo ipso, licentiam, & facultatem impartimur.

Capsas ad colligendũ eleemosynas in Statu Ecclesiastico deputandi facultatem d. Archiconfraternitatis concedit.

§.11. Præterea eidem Archiconfraternitati, illiusque Custodibus, seu ab eis deputatis, quod in quibuscumque Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis, Parochialibus, & aliis quibusvis sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus Ecclesiis, ac in quibuscumque Maritimis, & aliis Portibus, tam dictæ Urbis, quam Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, castrorum, & locorum quorumlibet totius Status Ecclesiastici, mediate, & immediate subjectis, capsæ pro colligendis fidelium eleemosynis pro ipsa Redemptione tenere, & manutenere, ac a dilecto filio moderno, & pro tempore existente nostro Vicario in spiritualibus generali in dictæ Urbis, illiusque districtu, ac ab aliis locorum Ordinariis, illorumque Vicariis, & Officialibus, in eorum Civitatum, & Dioecesum Ecclesiis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, etiam quantumcumque privilegiatis, & exemptis, necnon a Gubernatoribus, & aliis officialibus, & ministris, in dictis partibus, ac aliis ejus benevisis locis, contradictione, seu reclamatione quibuscumque postpositis, perpetuo manuteneri facere libere valeant, ipsique locorum Ordinarii, ac noster, & eorum Vicarii, & Officiales, Gubernatores, & Ministri omnino debeant, & teneantur, nec super præmissis dicta Archiconfraternitas, illiusque Custodes, & Deputati prædicti ab aliquo quovis prætextu impediri possint, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Ordinarios, & alios hortatur, ut huic operi faveant.

§.12. Hortamur denique, & per Redemptionis humani generis sacramentum obtestamur universos, & singulos Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Priores, & alios Ecclesiarum Prælatos, necnon Rectores Parochialium Ecclesiarum, ac nostrum in dicta Urbe, illiusque districtu, eorumque Vicarios, & officiales, ac ceteras ecclesiasticas, sæculares, & quorumvis Ordinum regulares personas, nunc, & pro tempore existentes, quatenus huic operi faveant, illudque per seipsos, vel alium, seu alios, etiam adhibitis verbi Dei concionatoribus in suis quisque Ecclesiis, plateis, & locis, ac ubicumque opus fuerit, etiam sæpe, & sæpius, ac quoties pro parte Custodium prædictorum, seu ab eis deputatorum, aut alicujus eorum requisiti fuerint, omnibus Christifidelibus publicent, atque denuncient, illosque ad conferendum eleemosynas, oblationes, & legata prædicta, studio, & caritate accedant, & efficacibus hortationibus inducant.

Pœnasque delinquentium in aliqua parte huic operi applicent.

§.13. Et insuper supradictos omnes locorum Ordinarios, ac alios jurisdictionem exercentes vehementer suademus, quod aliquam portionem pœnarum delinquentibus imponendarum, tam pio operi applicent, ut miseris, & afflictis Captivis, quorum animarum periculum imminet, copiosius succurratur. Ceterum ut pium hoc opus salubribus institutis dirigatur, Custodibus, & Confratribus prædictis quæcumque statuta, ordinationes, & decreta, licita, & honesta, ac sacris Canonibus, &

Con-

Concilii Tridentini decretis non contraria, ab eodem nostro Vicario approbanda ad faustum, & incolumen statum ipsius operis rite, & recte custodiendum condere, ac condita, quoties opus fuerit, mutare, & alterare, aliaque de novo edere, etiam ab eodem nostro Vicario approbanda, ceteraque in præmissis quomodolibet necessaria, & opportuna facere, exequi, & exercere, licentiam tribuimus, & facultatem.

Indulgentiasque hic expressas Archiconfraternitati, & aliis ei aggregandis Confraternitatibus, ceterisque personis respective concedit.

§.14. Ut autem tam ipsius Archiconfraternitatis, illique aggregatarum, & pro tempore aggregandarum Confraternitatum utriusque sexus Confratres, nunc, & pro tempore existentes, quam alii Christifideles in hujusmodi instituto alacrius persistant, quo ex hoc, dono cœlestis gratiæ conspexerint se uberius esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, & singulis Archiconfraternitatis, & Confraternitatum prædictarum Confratribus, ac aliis utriusque sexus Christifidelibus, qui Orationi quadraginta horarum quandocumque ab eadem Archiconfraternitate, & singulis Confraternitatibus prædictis haberi contigerit, vere pœnitentes, & confessi, ac sacra communione refecti devote interfuerint, & ibi pro S. Matris Ecclesiæ exaltatione, Captivorum in fide Catholica constantia, ac hujus instituti progressu, & augmento pias ad Deum preces effuderint, bis in anno quolibet, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. In aliis vero vicibus quibus hujusmodi oratio habebitur, centum annos. Ac tam Archiconfraternitatis, quam singularum Confraternitatum prædictarum Confratribus, & aliis utriusque sexus Christifidelibus, qui Captivis prædictis, dum ad Urbem veniunt, processionaliter obviam iverint, vel illos ad visitandum limina Apostolorum, aut aliam dictæ Urbis Ecclesiam pro gratiarum actione eorum liberationis processionaliter comitati fuerint, vel ipsas processiones, seu earum alteram associaverint, & ut præfertur, oraverint, pro qualibet processione hujusmodi, decem annos, & totidem quadragenas. Necnon, tam Confratribus, quam aliis Christifidelibus prædictis, qui in hoc pio negotio operam suam quoquomodo posuerint, quocumque die quo id fecerint, etiam decem annos, & decem quadragenas. Illis vero, qui eosdem Captivos, tam in itinere post eorum liberationem, dum omnes simul ad Urbem veniunt, quam in ipsa Urbe hospitio exceperint, ac fraterna in Domino caritate tractaverint, & adiuverint, illisque inservierint, quoties id fecerint, decem annos, & totidem quadragenas, de iniunctis eis aut alias quomodolibet debitis pœnitentiis, etiam misericorditer in Domino relaxamus.

Clausulæ preservativæ.

§.15. Præsentibus, quas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, concessionum, & indulgentiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, derogationibus, ac aliis contrariis dispositionibus, quavis auctoritate, etiam per Nos, & pro tempore existentes Romanos Pontifices Successores nostros, ac Sedem eamdem, aut alias ex quacumque quantumvis urgentissima, ac necessaria causa, etiam in favorem Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe, Cruciatæ Sanctæ, vel expeditionis contra infideles, ac etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet factis, & emanatis nullatenus umquam comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, & plenarie reintegratas, ac de novo, etiam sub posteriori data per pro tempore existentes ipsius Archiconfraternitatis Custodes eligenda, concessas fore, & esse, ac censeri. Ipsisque Custodibus, & Confratribus, ac aliis supradictis suffragari debere decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis, etiamsi Archiconfraternitati, & singulis Confraternitatibus, ac aliis fidelibus prædictis pro præmissis peragendis, aut alias aliqua alia indulgentia, perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum duratura, per quotiescumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem eamdem concessa fuerit. Et ne præsentes literæ sub revocationibus, limitationibus, suspensionibus, derogationibus, ac aliis dispositionibus prædictis comprehendantur, ipsique Custodes, & Confratres, ac ab eis Deputati super præmissis, aut eorum aliquo, a quoquam molestentur, seu perturbentur, easdem præsentes nullo umquam tempore, etiam ad quorumvis instantiam ex quacumque causa revocari, suspendi, alterari, limitari, aut ad juris terminos reduci, vel illos contra eas in integrum restitui, neque easdem literas, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari posse, nec causam, seu causas, propter quam, seu quas illæ emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tamquam a dicta Sede delegatis, vel aliis quibusvis judicibus verificari debere, neque propterea, aut ex eo quod interesse habentes, seu prætendentes ad hoc vocati non fuerint, per subreptionem obtentas præsumi, & viribus carere.

Decretum irritans.

§.16. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executorum hujus Constitutionis deputatio, & facultates.

§.17. Et nihilominus venerabilibus fratribus nostris Ravennaten., & Bononien. Archiepiscopis, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori,

tori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Custodum, vel Confratrum, seu ab eis deputatorum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ab omnibus, semper & ubique, firmiter, & inviolabiliter observari, suosque plenarios, & integros effectus in omnibus,& per omnia sortiri, ac debitæ executioni demandari. Non permittentes quemquam ipsorum per quoscumque super præmissis quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores, molestatores, & perturbatores quoslibet, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, eorum, & cujuslibet ipsorum arbitrio imponendas, ac eidem Redemptionis operi applicandas pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione postposita,compescendo. Nos enim illis, & eorum cuilibet, omnes, & singulos sua in præmissis quomodolibet interesse putantes, etiam per edictum publicum constito summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu citandi, eisdemque, ac quibus, & quoties opus fuerit, sub similibus, vel dissimilibus sententiis, censuris, & pœnis inhibendi, ac legitimis super his habendis servatis processibus, ipsos sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarandi, illasque etiam sæpius aggravandi, & interdictum Ecclesiasticum apponendi, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, plenam, & liberam auctoritate, & tenore præmissis concedimus facultatem. Ac ut tam salutare opus in dies augeatur, universos, & singulos Reges, Duces, Marchiones, Comites, & Principes sæculares, & alios Dominos, ac Magistratus temporales Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & locorum quorumlibet, illorum communitates, Universitates, & homines rogamus, requirimus, & per viscera misericordiæ Dei nostri obsecramus; eisdem in remissionem peccatorum iniungentes, quod in præmissis, custodibus, Confratribus, Quæstoribus, & Deputatis prædictis, ac cuilibet ipsorum assistant, summeque favorem, & auxilium præstent, ac illos, & eorum quemlibet a malignorum incursu defendant, nullisque molestiis, datiis, gabellis, & exactionibus quibuscumque affligi, seu prægravari aliquo modo sinant, atque permittant, impedientes etiam temporalibus pœnis afficiant.

Clausulæ derogatoriæ. §.18. Non obstantibus quatenus opus sit, una de jure quæsito non tollendo, & altera Cancellariæ nostræ regulis, per quam voluimus,quod in literis indulgentiarum apponatur clausula, quod si Ecclesiæ, aut Ecclesiis, vel personis, quibus indulgentiæ conceduntur, aliqua alia indulgentia foret concessa, de qua inibi specialis mentio facta non esset, hujusmodi literæ essent nullæ; ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Conciliis quoque universalibus, etiam facultatum quæstuandi revocatoriis, necnon prohibitionibus desuper factis, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, piorum locorum Collegiorum, & aliarum Confraternitatum, necnon Sanctiss. Trinitatis, & B. Mariæ Redemptionis Captivorum, aliorumque Ordinum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis eorumque superioribus, & personis, ac Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, & aliis officialibus, & ministris, necnon fabricæ Principis Apostolorum de dicta Urbe, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam ad quorumvis instantiam, aut etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac etiam consistorialiter, & alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum,non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum, & nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata, exprimerentur, & insererentur præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse, ad effectum omnium præmissorum, Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

§.19. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c. Nulli ergo &c. Fides transumptorum.

Da-

Dat. P. An.I. 22. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Kal. Aprilis, Pont. nostri Anno I.

Sequitur extensio d. facultatis colligendi eleemosynas pro ejusmodi Redemptione.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Redemptionis captivorum opus piissimum.

CUM adeo pium Redemptionis captivorum opus ceteris misericordiæ operibus antecellat, ut captivum redimendo omnia quasi per compendium adimpleri videantur, quodque omnium maximum est, a periculo abnegandæ fidei Christifidelium animæ liberentur, ac propterea tantæ pietatis operi ita faveant omnia jura, ut non qualiacumque profana sive temporalia bona, sed argentum, aurum, & sacra templi vasa pro redimendis captivis distrahi, venundarique decernant. Quis enim est adeo durus, & humanæ conditionis prorsus oblitus, ut sine maximo gemitu, & lacrymis considerare possit, quot ærumnas, quot infirmitates, quot vincula, & tormentorum genera Christifideles in dira infidelium captivitate detenti, fame, & siti, frigore, & nuditate pene consumpti continuo patiantur.

Gregor. XIII. huic Sodalitati delegavit, & hic Pontifex approbavit, & extendit, ut sup.

§.20. Nos hæc omnia cogitantes, & dolenter examinantes, tanti doloris contemplatione accensi, redimendorum captivorum opus alias per fel. rec. Gregorium Papam XIII. Prædecessorem nostrum in Alma Urbe, ac toto Statu Ecclesiastico mediate, & immediate subiecto erectum, & institutum, ac curæ, & sollicitudini venerabilis Archiconfraternitatis Confalonis Gloriosissimæ Virginis Mariæ impositum, & demandatum, confirmavimus, & approbavimus, ac etiam de novo ereximus, diversasque tam spirituales quam temporales gratias, facultates, & indulta pro ipsius operis incremento, & subventione, eidem Archiconfraternitati concessimus, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur.

Sodalitas ideo multos captivos redemit.

§.21. Unde tunc existentes ipsius Archiconfraternitatis Custodes, & alii Confratres, cupientes in agris uberibus dicti operis caritatis semina mittere, messem amplissimam in Regno Cœlorum expectaturi, ex Algerii, & aliis Africæ partibus ducentos, & ultra, pauperes captivos non sine maximis laboribus, ac nummaria quantitate, singulari, ac præcipua pietate, & caritate redemerunt: illosque postquam ad Urbem venerunt, ad venerandam ipsius Gloriosissimæ Virginis Confalonis imaginem in Basilica B. Mariæ Majoris existentem in Capella Pontificali ejusdem Basilicæ coram Nobis, & Sacro Cardinalium Collegio, ac multis Prælatis divina peragebantur, processionaliter ad agendum gratias humani generis Redemptori cum maxima Populi frequentia, & Christifidelium ingenti lætitia associarunt; quibus ad pedes nostros in eadem Capella provolutis Dei benedictione lætantes benediximus.

Hic propterea Pontifex eidem dat facultatem etiá extra Statum Ecclesiasticum pro d. opere colligendi eleemosynas.

§.22. Quare Nos eorumdem Custodum, & Confratrum singularem pietatem plurimum in Domino commendantes, ac pro his gratias agentes Deo, volentesque ut tam pium opus fidelium eleemosynis subveniatur, ac latius diffundatur, & propagetur; & nedum ipsius Archiconfraternitatis Confratres, verum etiam omnes, & singuli quarumcumque Confraternitatum eidem Archiconfraternitati hactenus aggregatarum, & pro tempore aggregandarum Confratres, aliisque utriusque sexus Christifideles in hujusmodi pio opere se exercere, illudque eleemosynis, ac ope, & operibus augere contendant, atque procurent; Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, eidem Archiconfraternitati, illiusque nunc, & pro tempore existentibus Custodibus, & Confratribus, ut nedum in dicta Urbe, ac toto Statu Ecclesiastico, ut præfertur, subjecto hujusmodi, sed etiam extra dictum Statum eleemosynas, & oblata quæcumque pro redemptione Captivorum quærere, & accipere, ac ad id Confraternitates, eidem Archiconfraternitati hactenus aggregatas, & pro tempore aggregandas, illarumque Confratres, ac alios quæstores, quot eis videbitur, deputare, qui eleemosynas, oblationes, legata, & quæcumque alia subsidia pro hujusmodi redemptione, & causis ad eam pertinentibus perquirere libere, & licite possint, & valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium licentiam, & facultatem, ac omnimodam potestatem perpetuo concedimus, & impartimur, eisque desuper de speciali gratia indulgemus.

Episcopisque, & aliis mandat, ut eidem faveant.

§.23. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ universis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque locorum Ordinariis, & Ecclesiarum Prælatis, ac dilectis filiis illorum Officialibus, & Vicariis, necnon Abbatibus, Prioribus, Capitulis, Conventibus, Parochialiumque Ecclesiarum Rectoribus, & illorum Vicariis, ac quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium Generalibus, Provincialibus, & aliis Superioribus, ac verbi Dei concionatoribus, & quibusvis aliis, tam exemptis, quam non exemptis Ecclesiasticis personis, tam in Urbe, & toto Statu Ecclesiastico hujusmodi, quam per universum orbem Christianum constitutis, quatenus omnes, & singulos utriusque sexus Christifideles ad conferendum eleemosynas, oblationes, & legata omni studio, & caritate accendant, & efficacioribus hortationibus inducant, suasque literas ad id favorabiles, & hortatorias absque alicujus præmii, vel mercedis exactione tradant.

Clausulæ hujus concessionis præservativæ.

§.24. Præsentibus, quas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum, & facultatum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, derogationibus, & aliis contrariis

trariis dispositionibus, etiam per Nos, & pro tempore existentes Romanos Pontifices Successores nostros, ac Sedem eamdem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet pro tempore factis, & emanatis, nullatenus umquam comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub posteriori data per toto tempore existentes Custodes, & Confratres præfatos eligenda, concessas fore, & esse, ac censeri, ipsisque Custodibus, Officialibus, & Confratribus, ac aliis prædictis suffragari debere decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.25. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Mendicantium, & non Mendicantium Ordinibus, Archihospitalibus, Hospitalibus, ac locis Piis, necnon fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe, Cruciatæ Sanctæ, & aliis quibuscumque contra præmissa, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda esset, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.26. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

D. P. An.III. 23. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 23. Aprilis 1588., Pontificatus nostri Anno III.

XXXIX.

Moderatio Constitutionis editæ a Pio V. quoad electionem Visitatoris generalis, & exemptionem Fratrum Tertii Ordinis de Pœnitentia S. Francisci, a superioritate Ministrorum Provincialium Fratrum Minorum de Observantia in Italia.

De hoc Ordine dixi ad Const. XLVII. Leon. X. Inter *Tom. III. Par. III. fol.* 497.

SIXTUS PAPA QUINTUS
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis Providentia circumspecta, nonnunquam ea, quæ per Prædecessores suos rationabilibus, & honestis suadentibus causis, pro quibuscumque Ecclesiæ Ordinibus, vel in sua integritate continendis, vel ad institutum revocandis, statuta, & ordinata fuerunt, ex aliis non minus justis causis moderatur, & revocat, prout id conspicit in Domino salubriter expedire.

Pius V. edidit reformationem hujus Ordinis.

§.1. Alias siquidem fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster, officia Ministratus, & Visitatoris generalis Tertii Ordinis S. Francisci de Pœnitentia nuncupati perpetuo extinxit, & abolevit, ac Ministrum, Visitatorem, & Vicarium generalem ejusdem Ordinis officio, usu, & exercitio commode interdixit; Edictoque prohibuit, ne ullus Minister, Vicarius, & Visitator generalis de dicto Ordine haberetur.

Eumque supposuit Ordini de Observantia.

§.2. Insuper universos, & singulos Fratres, Sorores, professos, & conversos, necnon Domos, Monasteria, & loca virorum, & mulierum, ac custodias, & Provincias per universum orbem constitutas, gregemque ipsum Universum Tertii Ordinis utriusque sexus, Generali, & Provincialibus Ministris Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, prout in eorum Provinciis consistebant, ita perpetuo supposuit, ut Minister Generalis in Universo Ordine, Provincialis vero Ordinis Minorum de Observantia in suis quisque Provinciis plenum jus, liberamque auctoritatem, in spiritualibus, & temporalibus, jurisdictionem omnimodam haberet, Domos omnes, ac Monasteria, & loca quæcumque, necnon personas utriusque sexus, tam in capite, quam in membris visitandi, & corrigendi, vagantes, & quoscumque alios puniendi, carcerandi, mutandi, transferendi, Ordinibus, officiis, & administrationibus deponendi, excommunicandi, suspendendi, interdicendi, restituendi, ac etiam super iis, & ceteris omnibus Ordinem ipsum, illiusque Domos, & personas utriusque sexus quomodolibet concernentibus, eorum tamen regula, & sacris Canonibus, & literis tunc desuper confectis non contrariis, statuendi, mutandi, innovandi, & exequendi, quemadmodum illis erat in suo proprio Ordine attributum, ac alia statuit, & ordinavit, prout in ipsis Prædecessoris literis sub Data videlicet quinto Nonas Julii Pontificatus sui anno tertio, desuper confectis, quarum tenorem præsentibus haberi volumus pro expresso, plenius continetur.

Hic Pontifex eam moderatur, & innovat, quo ad Fratres Italiæ, circa electionem Visitatoris generalis &c.

§.3. Nos itaque, quibus nuper innotuit, quod Fratres Tertii Ordinis hujusmodi sub obedientia Magistri generalis, & Provincialium Fratrum de Observantia prædictorum manentes, nihil in Vinea Domini profecerunt, immo in eodem Tertio Ordine varii abusus tam circa Regulæ observationem, quam etiam Fratrum dictæ Regulæ transgressorum, & alias delinquentium castigationem irrepserunt. Ac considerantes, quod si Fratres ipsi Tertii Ordinis eorum Visitatorem Generalem juxta sua regularia instituta, prout ante literas dicti Prædecessoris faciebant, eligere possent, & sic electo tamquam eorum superiori obedirent, præmissis, & aliis malis, quæ occurrere possent, plurimum consultum foret. Propterea ex his, & aliis causis animum nostrum moventibus, de Nobis attributæ potestatis plenitudine ipsos Fratres Ter-

Tertii Ordinis adversus literas dicti Prædecessoris (illis quoad Protectoris deputationem in suo robore permanentibus,) in pristinum, & eum, in quo antequam ipsæ literæ emanassent, erant, statum restituentes, & plenarie reintegrantes, eisdem Fratribus Tertii Ordinis per Universam Italiam existentibus, quod perpetuis futuris temporibus juxta eorum regularia instituta singulo Triennio Capitulum generale dicti Tertii Ordinis convocare, & celebrare, ac in eo Visitatorem generalem, & alios Ministros, & Officiales (non tamen Commissarium generalem) eisdem modo, & forma, quibus antequam literæ prædictæ emanassent, consueverant, eligere, eumdemque Visitatorem generalem peracto Triennio hujusmodi in alio Capitulo Generali postea faciendo confirmare libere, & licite valeant, perpetuo Apostolica auctoritate concedimus, & indulgemus.

Hæc moderatio est fortasse extensa etiam ad Provinciam Dalmatiæ, & Justinopolitan.

§.4. Decernentes Visitatorem sic electum omnimodam potestatem, auctoritatem, jurisdictionem, & superioritatem in omnes, & singulos dicti Tertii Ordinis Fratres, & Ministros, & officiales per Universam Italiam consistentes, eorumque domos & loca, ac res, & bona habere; necnon Fratres, & Ministros, ac Officiales Tertii Ordinis hujusmodi ei sic electo tamquam vero Superiori morem gerere, ejusque mandatis salubribus omni tempore obedire teneri, ipsosque per Ministrum Generalem, ac alios Fratres de Observantia, quo minus ad electionem prædictam, prout ante dictas literas faciebant, procedere valeant, nequaquam impediri, aut molestari posse. Et ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus literis prædictis, quibus, ac omnibus aliis, quæ præmissis obesse possent, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod dictus Visitator eligendus, infra duos menses a die suæ electionis computandos confirmationem electionis hujusmodi a Ministro Generali de Observantia petere omnino teneatur; qua petita, & non obtenta, vel denegata, idem Visitator Tertii Ordinis Apostolica auctoritate confirmatus censeatur, quodque dictus Minister de Observantia per se ipsum dumtaxat, una cum duobus aliis sui Ordinis professoribus, possit singulo quadriennio post Visitationem a Visitatore Tertii Ordinis hujusmodi factam, & non ante, Tertium Ordinem, ac Fratres, Domos, Loca, res, & bona prædicta, visitare, eaque tam in capite, quam in membris prout opportunum fuerit, juxta regularia instituta dicti Tertii Ordinis corrigere, & moderari.

Transumptorum fides.

§.6. Ac quod præsentium transumptis &c.

Datum Romæ apud S.Petrum sub Annulo Piscatoris, die 29. Martii 1586., Pontificatus nostri Anno I.

Dat. P. An. I. 29. Martii.

XL.

Reformatio Officii, & emolumentorum Secretarii Domestici Summi Romani Pontificis; Cum indultorum Collegii Secretariorum concessione, & ampliatione.

De Institutione, & extensione dicti Collegii, & de Officio hujus Secretarii, & emolumentorum elargitione, vide in Bulla XV. Innoc.VIII. Non debet *Tom.III. Par.III. fol.212.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romani Pontificis providentia circumspecta, ea nonnumquam alterat, & immutat, quæ rerum, temporum, ac personarum qualitate pensata, vel evidens suadet utilitas, vel cogit necessitas reformari. Industrios quoque, & doctrina probatos viros honoribus, & favoribus prosequitur opportunis, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Innoc. VIII. Collegium Secretariorum Apost. erexit eorum numerum præfinivit, certosque annuos redditus assignavit, facultatemque sibi reservavit deputandi unum Secretarium domesticum.

§.1. Sane licet alias fel. rec. Innocentius Papa Octavus Prædecessor noster, Collegium dilectorum filiorum Secretariorum Apostolicorum instituerit, & certo tunc expresso probatorum virorum numero, qui & Romanæ Curiæ decori, atque ornamento essent, ac expeditioni Brevium, & aliarum literarum Apostolicarum, quæ per Secretarios Apostolicos expediri consueverant, accuratius, & diligentius attenderent, constare voluerit: eidemque Collegio, & Secretariis diversos annuos redditus, & emolumenta, inter singulos Secretarios pro tempore existentes, æquis portionibus dividenda, & distribuenda assignaverit, & in quinterno ejus manu subscripto adnotari mandaverit. Ita tamen, quod liceret ipsi Innocentio, & pro tempore existenti Romano Pontifici ultra numerum ab eo tunc præscriptum, unum Secretarium, Domesticum nuncupandum habere, qui sua, & Romanæ Ecclesiæ negotia secreta, aut Orthodoxæ fidei statum concernentia dumtaxat expedire posset, & deberet, quique duabus integris portionibus dictorum emolumentorum ultra numerum Collegiatorum faciendis contentus, ab omnibus, & singulis aliis emolumentis, & expeditionibus officium Secretariorum quomodolibet concernen. penitus abstineret.

Pius V. prædicta confirmavit.

§.2. Et recol. me. Pius Papa V., etiam Prædecessor noster, post diversos alios Romanos Pontifices, etiam Prædecessores nostros, tunc suos, literas Innocentii Prædecessoris præfati approbaverit, & confirmaverit, ac etiam innovaverit, aliaque etiam de novo concesserit, voluerit, & ordinaverit, prout in ipsorum Pii, & Innocentii Prædecessorum præfatorum literis plenius continetur.

§.3. Nihilominus temporis successu, mul-

Sed evenit, quod talis Secretarius domesticus seorsum a Collegio quædam emolumenta percipiebat &c.

multiplicato Secretariorum domesticorum numero pro Romanorum Pontificum arbitrio, ipsi Secretarii domestici præter dictas duas portiones, diversa alia emolumenta seorsum a Collegio percipere consueverunt, necnon Collegii in Curia, seu forsan per desuetudinem effectum fuit, ut nonnulla alia ex emolumentis præfatis, his præsertim quæ in quinterno dicti Innocentii notata reperiuntur, a debitoribus non exigantur.

Hic igitur Pōtifex dictum officium Secretariatus domestici nunc supprimit, ejusque curam Collegio concedit.

§.4. Cum autem Nos circa Officium Secretariatus domestici, quod dilectus filius Joannes Baptista Canobius clericus Bononien. pro nutu, & voluntate nostra nunc exercet, novam rationem inire constituissemus, Collegium præfatum, in quo virtutibus, experientia, ac usu rerum, & negotiorum ad Romanam Curiam confluentium, & ad dictam Officium pertinentium, insignes viri connumerantur, se Nobis obtulit ipsius Officii, cujus ratione pleraque ad ipsum Collegium spectantia emolumenta exigi consueverunt, ac eorum, quæ in eo geruntur, curam omnem, cogitationemque suscipere, idque munus, qua decet, fide, & integritate, per idoneos, & peritos, ab ipso Collegio electos, & per Nos approbatos viros, obire &c. Nos igitur, &c. ipsumque Collegium, & Secretarios gratioso affectu prosequi volentes, singularum Innocentii, & Pii, aliorumque Prædecessorum præfatorum literarum tenores, acsi de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes, Motu proprio, non ad dicti Collegii, aut alicujus pro eis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera liberalitate, & scientia nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Officium Secretariatus domestici, quod dictus Joannes Baptista, ut præfertur, exercebat, penitus, & omnino perpetuo supprimimus, & extinguimus, ita quod nullo umquam tempore per Nos, aut Romanum Pontificem pro tempore existentem, & Sedem Apostolicam in statum pristinum restitui, aut reintegrari valeat.

Facultatem dictum Secretarium domesticum a Pontifice approbandum, deputandi, &c. Mansionesque in Palatio Apostolico assignat.

§.5. Curam autem, & exercitium dicti suppressi Officii, ac custodiam Registrorum Brevium, & literarum Apostolicarum, via quæ secreta appellatur, expeditarum, & pro tempore expediendarum, in mansionibus Palatii Apostolici in Vaticano, quas dictus Joannes Baptista, suique famuli, & Scriptores habitant, asservandorum, deinceps per unum, ex numero dicti Collegii Secretarium, aut aliam æque idoneam personam, a Nobis, & Rom. Pont. pro tempore existente approbandum, seu approbandam, ad ipsius Collegii nutum, & liberum arbitrium nominandum, & deputandum, ac removendum, juxta ipsius Collegii præscriptum, haberi, teneri, & administrari, ipsasque mansiones, in octo cubicula partim supra distributas, quibus per duas portas patet ingressus, & ab uno Dataria Apostolica, ab altero mansiones Substituti ipsius Datarii cohærent, cum cella vinaria, sub Officio Registri supplicationum, & aliis suis pertinentiis, per Secretarium, aut personas a Collegio præfato deputandas inhabitari volumus, & mandamus: curamque, & exercitium hujusmodi, & Registrorum custodiam, mansionumque præfatarum usum, & habitationem Collegio, & personæ ab eo deputandæ hujusmodi, ex nunc perpetuo concedimus, & assignamus.

Unam ex duabus portionibus ab Innocentio VIII. reservatis pro Secretario domestico prædicto Collegio concedit.

§.6. Et insuper unam integram ex duabus portionibus emolumentorum dicti Collegii, extra numerum, ut præfertur, faciendis, & Secretario domestico olim ab Innocentio Prædecessore præfato assignatis, ab ipso Officio Secretariatus domestici, etiam perpetuo dismembramus, & separamus, illamque, necnon quatuor alias partes cibariorum, pro victu, & alimento quotidiano Secretarii, aut personæ, ut præfertur, ad curam, & exercitium hujusmodi deputandæ, ac trium famulorum, & unius equi, eisdem modo, & forma, quibus præfato Joanni Baptistæ dari hactenus consueverunt; Collegio præfato, pro Secretario, vel persona deputanda hujusmodi, perpetuo concedimus, & assignamus, & per eos, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, dari, præstari, & assignari volumus, & mandamus.

Medietatemque emolumentorum, quæ Secretarius domesticus seorsum a Collegio percipere consuevit eidem Collegio tribuit.

§.7. Necnon medietatem omnium, & singulorum aliorum emolumentorum, quæ hactenus præfatus Joannes Baptista Canobius pro se, & aliis duobus Secretariis domesticis, percipere, exigere, & levare consuevit, ita ut alia medietas emolumentorum hujusmodi, una cum altera ex dictis portionibus pro uno, vel duobus, aut pluribus Secretariis domesticis salva remaneat, sive illa ratione taxarum literarum Apostolicarum, via, quæ secreta appellatur, expediendarum, sive cedularum propositionum Ecclesiarum, aut Monasteriorum, vel sententiarum a Romano Pontifice pro tempore latarum, aut investiturarum ab eo quomodolibet factarum, percipiantur, seu quovis alio nomine nuncupentur, Collegio præfato pariter concedimus, & assignamus.

Licentiamque dat Collegio possessionem prædictorum propria auctoritate capiendi.

§.8. Ita quod liceat ipsi Collegio, per se vel alium, seu alios ejus nomine præfatæ curæ atque exercitii, & integræ portionis hujusmodi, necnon mansionum, registrorum, portionum cibariorum, & aliorum emolumentorum præfatorum possessionem propria auctoritate vigore præsentium, apprehendere, seu forsan interim apprehensam perpetuo retinere, nec desuper, a Secretario domestico uno, vel pluribus (pro quo, seu quibus altera dumtaxat integra portio emolumentorum ex duabus illi, ab Innocentio Prædecessore præfato assignatis, ac reliqua medietas aliorum emolumentorum supradictorum salvæ remaneant) quomodolibet molestari possit.

A Collegio deputandus, computa Secretariis ostendat.

§.9. Ita tamen quod Collegium Secretariorum, seu ad exercitium hujusmodi Deputatus, ipsis Secretariis domesticis rationes, & computa ostendere, & reddere teneantur.

Secretarii domestici ne se ultra hic contenta ingerant.

§.10. Ipsis Secretariis domesticis pro tempore existentibus, sive unus fuerit, sive plu-

plures, sub mille ducatorum auri, & aliis arbitrio nostro, pœnis, eo ipso, pro qualibet vice, qua contravenerint, incurrendis, districtius inhibentes, ne aliquas literas in forma Brevis, aut etiam sub plumbo expedire audeant, vel præsumant, præter illas, quæ Romani Pontificis pro tempore existentis, & Romanæ Ecclesiæ negotia secreta, aut orthodoxæ Fidei statum concernent, & emolumentis sibi, ut supra, remanentibus contenti, nihil aliud, etiam occasione eorum hujusmodi Officii, a quoquam percipere possint, sed quicquid lucri ex supradictis taxis Bullarum per viam secretam expediendarum, & quibusvis aliis regaliis prædictis percipietur, ad Custodem Brevium, seu emolumentorum, ab eodem Collegio deputandum destinent, ac omnino transmittant, quæ quidem omnia, & singula, ut inviolabiliter observentur, sub eisdem pœnis præcipimus, & mandamus.

Collegii facultas deputandi, & removendi tres personas, ad scribendum Brevia, & registrandum Bullas secretas, & cibaria dictis scriptoribus assignantur.

§.11. Præterea eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem nominandi, eligendi, & deputandi tres idoneas personas, pro scribendis literis in forma Brevis per dictum Deputatum expediendis, & tam illis, quam literis Apostolicis, via, quæ appellatur secreta, expeditis, registrandis, dictasque personas, ad ipsius Collegii nutum removendi, & alias remotarum, recedentium, vel decedentium in locum subrogandi, & deputandi, quibus sic electis, & deputatis personis singulas portiones cibariorum, ex Palatio Apostolico, prout illas hactenus habuerunt, & percipere consueverunt, iisdem auctoritate, & tenore, perpetuo concedimus, & assignamus, ac ab iis, ad quos spectat dari, concedi, & præstari volumus, & mandamus: pari auctoritate, & facultate præfato Collegio attributis hujusmodi loca personis ab eo electis perpetuo vel ad tempus, ex nunc prima vice, & deinde quotiescumque loca ipsa pro tempore vacare contigerit, pro pretio inter ipsum Collegium, & personas hujusmodi convento vendendi, seu pignorandi, vel alias de locis ipsis disponendi, ac pretium hujusmodi in dicti Collegii usus, & utilitatem convertendi.

Taxasque ab Innoc. VIII. dicto Collegio assignatas hic Pontifex de novo assignat, easque singulis sex mensibus incipiendo a die 1. Julii 1586. solvi præcipit.

§.12. Insuper omnes, & singulas taxas Officiorum Romanæ Curiæ, & quorumvis aliarum Terrarum, Provinciarum, Communitatum, & locorum totius Status Ecclesiastici in quinterno Innocentii Prædecessoris præfati adnotatas, & designatas, & Collegio præfato applicatas, & assignatas, etiamsi de præsenti non solvantur, pro quibus Collegium ipsum debitam recompensam, in genere vel specie non constiterit recepisse, ipsi Collegio, eisdem modo, & forma, quibus per dictum Innocentium assignatæ, & applicatæ fuerunt, de novo applicamus, & assignamus, & Officiales, & Ministros Urbis, & Provinciarum, ac Communitatum, Terrarum, locorum, ac præsertim per Almæ Urbis, & Civitatis nostræ Bononien. (post tamen præsentes, qui pro tempore extiterint Gubernatores, & eorum Locatenentes) necnon tam præsentes quam pro tempore existentes Provinciæ nostræ Marchiæ Thesaurarium, etiam ratione propriæ ejus taxæ, etiam de pretio, non obstante decreto ad Motum proprium piæ memoriæ Gregorii Papæ XIII. etiam Prædecessoris nostri, super prætensa concordia inter Collegium præfatum, & dilectum Filium Franciscum Sangallettum, ad cujus commodum pro pecuniis ab ipso etiam solutis hujusmodi concessio cedit, ac Cameram Apostolicam adiecto, & quosvis alios, integre, & absque ulla diminutione, juxta formam quinterni, & literarum Innocentii Prædecessoris hujusmodi, singulis sex mensibus in principio sub pœnis in literis dicti Innocentii contentis, incipiendo a prima Julii post datam præsentium, & successive singulis sex mensibus in principio, persolvi volumus, & mandamus, sine tamen præjudicio quorumcumque jurium dicto Collegio pro præteritis taxis competentium, præsentium respectu litium huc usque motarum.

Taxasque aliorum locorum post publicationem quinterni, Innoc. VIII. Sedi Apostolicæ incorporatorum concedit.

§.13. Insuper quoque eidem Collegio liberam tribuimus facultatem, & auctoritatem, singula quæque Officia quarumvis Provinciarum, Terrarum, Communitatum, & locorum Romanæ Ecclesiæ, post publicationem quinterni ab Innocentio Prædecessore confecti, quomodolibet incorporatorum, & in posterum incorporandorum juxta faculatem ab eodem Innocentio Prædecessore Collegio prædicto attributam, & cum consilio dilecti filii Benedicti Justiniani moderni, & pro tempore existentis Thesaurarii Generalis, taxandi, taxasque impositas hujusmodi, ab illis exigendi, & recipiendi, modo, & forma ab ipso Innocentio Prædecessore, quoad alios præscriptis, quas quidem taxas de novo imponendas, ipsi Collegio perpetuo etiam applicamus, concedimus, & assignamus.

Secretarios doctores post annum 25. in habitu Prælatorum incedentes, utriusque Signaturæ Referendarios esse decernit.

§.14. Ut autem Collegium ipsum præcipua aliqua honoris, & dignitatis prærogativa a Nobis etiam decoretur, & qui pro tempore fuerint Secretarii Apostolici de numero participantium, peramplius honorentur, singulos Secretarios de numero præfato, præsentes, & futuros, qui in utroque jure, aut in decretis ad doctoratus gradum in aliqua publica Universitate fuerint promoti, & vigesimum quintum suæ ætatis annum excesserint, si habitu Prælatorum, juxta Innocentii Prædecessoris præscriptum incedere voluerint, ex nunc, prout ex tunc, & e contra postquam habitum Prælatorum susceperint, eo ipso, absque alia approbatione, & admissione, Referendarios perpetuos utriusque Signaturæ nostræ, & Rom. Pont. pro tempore existentis, creamus, constituimus, & deputamus, ac creatos, constitutos, & deputatos fuisse, & esse declaramus, & nunciamus, eisque, & eorum cuilibet de omnibus, & singulis privilegiis, emolumentis, immunitatibus præeminentiis, facultatibus, gratiis, & indultis, aliis utriusque Signaturæ Referendariis, quomodolibet concessis, & quibus ipsi utun-

utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter uti, potiri, & gaudere, libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus.

Secretarium ex dictis Referendariis antiquiorem, singulis Papæ Signaturis intervenire posse, concedit.

§.15. Ille vero Secretariorum eorumdem, qui antiquior, Doctor, & Referendarius fuerit, ut singulis nostris, & Romani Pontifici pro tempore existentis Signaturis, nomine Collegii Secretariorum, eo ipso intervenire valeat, pariter indulgemus. Quod si ab Urbe absens, vel alias impeditus fuerit, vel antiquior Secretarius alia ratione, vel causa dictæ Signaturæ intervenire habuerit, qui post illum erit antiquior Secretarius, & Referendarius indulto hujusmodi eo ipso potiatur.

Habitum eis designat, & in Cappella locum assignat.

§.16. Cumque Secretarii ipsi, qui Clerici erunt, nostri, & Romani Pontificis pro tempore existentis sint Prælati domestici & familiares, ac continui commensales, teneanturque juxta præscriptum Innocentii Prædecessoris præfati, nisi in majori fuerint dignitate constituti, Notariatus habitum suscipere, & deferre, ne quod pro ornamento, & decore Romanæ Curiæ provide institutum est, negligentia, & desuetudine abrogetur, præsentium auctoritate volumus, singulisque Secretariis præfatis præsentibus, & futuris, præcipimus, & mandamus, quatenus; qui Clericali militiæ ascribi voluerint, vigintiquinque annis majores, habitum, & insignia deferant Notariorum Apostolicorum, etiamsi voluerint, violacei coloris; qui vero fuerint primæ tonsuræ dumtaxat Clerici, in aliis ordinibus nondum constituti, seu sæculares, etiam coniugati, vestibus utantur, si eis placuerit, etiam violaceis, prout Cubicularii Apostolici de honore nuncupati. Habeant etiam qui Notarii fuerint Sedis Apostolicæ, locum in Cappella, & aliis actibus publicis, in quibus cum cappis, & rocchettis interfuerint, eorum dignitati congruentem, quem ipsis assignari curabimus.

Pii V. concessiones, confirmat, cum suppletione defectuum.

§.17. Et nihilominus literas Pii Prædecessoris præfati, ut supra, eidem Collegio super confirmatione, & approbatione literarum Innocentii, & aliorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, tunc suorum, rebusque aliis in eis contentis concessas, auctoritate, tenore, scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine similibus, approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti defectus supplemus.

Clausulas hujus Bullæ præservativas apponit.

§.18. Præsentesque, & in eis contenta quæcumque, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, aut per Nos, vel Romanum Pontificem pro tempore existentem suspendi, revocari, limitari, moderari, seu ad juris terminos reduci non posse, neque debere, sed validas, & efficaces perpetuo existere, ac dicto Collegio, & Secretariis pro tempore existentibus, in omnibus, & per omnia, etiam perpetuo suffragari, ac vim validi, initi, & stipulati contractus inter Nos, & Sedem, ac Cameram Apostolicam ex una, & Collegium præfatum ex altera partibus, habere debere, ipsumque Collegium ad verificationem, seu justificationem præmissorum, vel partis eorum, aut ad registrationem, vel adnotationem præsentium in Camera, juxta Constitutionem piæ mem. Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris nostri faciendam, minime teneri, nec ob non registrationem hujusmodi, præsentes nullitatis, aut invaliditatis vitio subiacere, sed valere, & ipsi Collegio, & Secretariis suffragari debere, perinde ac si in ipsa Camera registratæ fuissent, Constitutione præfata non obstante.

Decretum irritans.

§.19. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, definiendi, & interpretandi facultate, judicari, definiri, & interpretari debere, & quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus &c.

Clausulas derogatorias subdit.

§.20. Non obstantibus præmissis, ac Pauli II., & Pii etiam II., & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis de bonis Ecclesiasticis non alienandis, quatenus adsint, & nostra de non tollendo jure quæsito in Cancellaria Apostolica publicata, necnon statutis, quavis firmitate roboratis, & consuetudinibus, exemptionibus, immunitatibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Provinciis, Communitatibus, Terris, & locis præfatis, illarumque incolis, & personis quomodolibet concessis, & quibus forsan potiuntur, & gaudent, quomodolibet contrariis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis haberi volentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. An. I. 1. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 1. Aprilis 1586. Pontificatus nostri Anno I.

XLI.

Quod Festum S. Petri Martyris, duplici Officio de cetero celebretur.

Hunc Sanctum canonizavit, ejusque festum pro die 29. Mensis Aprilis instituit Inno. IV. in ejus Const. XXXI. Magnis Tom. III. fol. 330.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INvictorum Christi militum numerus ingens propriam vitam contempsit, præ stu-

studio tuendæ, propagandæque Christianæ Fidei, ideoque immarcescibili gloriæ corona donatus in Cœlo, jure, etiam pia veneratione colitur, & celebratur in terris, sed non minus ad ejusdem fidei firmitatem profuit Beati Petri Martyris virtus, qui pro Catholica Religione strenue militans eam conservavit, ac defendit adversus dolos atque insidias inimicorum, occulto veneno longe plus nocentium, quam sit hostium infesta oppugnatio, qui aperto impetu nefarium Ecclesiæ Dei bellum indicunt.

S. Petrus Martyr Ordinis Prædicatorũ professor fuit.

§. 1. Quare ex promissione Omnipotentis Dei nomine facta fortiter pugnantibus, cum eorum laudes cantet Ecclesia, est etiam invicti hujus martyris concelebranda solemniter memoria. Is enim præclarus Ordinis Prædicatorum alumnus, inexplebilem extirpandæ hæreticæ perfidiæ cupiditatem, eam inde a puero tota penitus mente combibit: qua in re mirari debemus singulare erga illum Dei beneficium, cum credibile non sit, sine divina ope potuisse eum hæreticorum parentum domestica exempla tam sancte detestari.

Inquisitorisque officio functus, & hæreticos mirabiliter persecutus.

§. 2. Immo vero imitatione accensus Beati Patris Dominici, ut ille perpetuis, & concionibus, & disputationum congressibus, officioque Inquisitionis, quod ei primum Prædecessores nostri Innocentius III., & Honorius III. commiserant, contra hæreticos mirabiliter se gessit, ita ipse cum nullum iis perditionis filiis monendis locum in omni sermone umquam reliquisset, tum in obeũdo inquisitoris munere sibi literis Apostolicis commisso, mira quadam diligentia illos insectari, atque urgere non destitit.

Martyrii quoque coronam suscepit sanguinem pro Fide Christi effundendo.

§. 3. Demum vero eorum in se odiis concitatis arripuit summa constantia, atque animi magnitudine oblatam sibi divino permissu martyrii occasionem, cujus quidem martyrii antea piis precibus, ac votis a Deo expetiti, præcipuo desiderio exarserat. Quamobrem post B. Dominicum non immerito Princeps appellari debet sacrosancti officii Inquisitionis, cum ipse primus illud suo sanguine consecraverit; quo factum est, ut etiam nostris potissimum, hujusque Sanctæ Sedis ministris, qui in hæc turbulenta, & calamitosa tempora inciderunt, seu potius sunt divina providentia reservati, quasi facem prætulerit, ac viam commostrarit, quam ejus exemplo ingressi audeant quæcumque pericula pro munere commisso, fortiter subire, ac sanguinem ipsum, si ita res ferat, vitamque pro Catholica fide gloriose profundere.

Jussio ejus festum duplici officio celebrandi.

§. 4. Dignam itaque Pontificio munere cogitationem suscepturi videmur, si sancti hujus viri memoriam majori veneratione recolamus; ita enim fiet ut ei de Ecclesia Dei optime merito honor debitus tribuatur. Deinde, ut ejus in officio Inquisitionis successores ad prosequenda fortissimi Ducis vestigia incitentur. Præcipue vero decet, ut ad conciliandam Nobis Cœlestem gratiam imploremus illius opem, quem propter miram anteactæ vitæ sanctitatem, castimoniam, innocentiam martyrio consummatam, apud Deum maxime gloriosum intelligimus; & satis compertum est ejusdem Ecclesiæ amantissimum esse, pro qua gravissimos labores, dies noctesque perpessus est. Quare hac nostra perpetua Constitutione mandamus, ut ipsius Sancti viri dies festus, 3. Kal. Maii, per omnes totius Orbis terrarum Ecclesias duplici Officio de Communi unius Martyris, ubi proprium deest, celebretur: ac decernimus ut in Kalendario ad eum diem S. Petri Martyris nomen, cum specificatione Ordinis Prædicatorum, ac duplici nota adscribatur.

Et hanc Bullam publicandi, & observandi.

§. 5. Præcipientes omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque Ecclesiarum Prælatis in universo terrarum Orbe constitutis, ut faciant in suis quisque Ecclesiis, Provinciis, Civitatibus, & Diœcesibus, præsentes nostras solemniter publicari, & ab omnibus ecclesiasticis personis, sæcularibus, & quorumcumque Ordinum regularibus, omnino observari.

Fides transũptorum.

§. 6. Volumus quoque, ut præsentium exemplis &c.

Dat. P. An. I. 13. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Id. Aprilis, Pontif. nostri Anno I.

XLII.

Confirmantur sententiæ latæ super Confinibus Communitatum Perusin., Urbevetan., & Tudertin.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Romanum decet Pontificem illis, quæ pro litium, & controversiarum inter Populos suos vigentium compositione, & terminatione ex ejus speciali mandato provide gesta fuerunt, ut perpetuam roboris firmitatem obtineant, etiam suæ specialis confirmationis præsidium adiicere, aliasque desuper providere, prout subditorum suorum utilitati, & commodo conspicit in Domino expedire.

Cum nonnullæ Causæ pẽderẽt inter hujusmodi Communitates,

§. 1. Dudum siquidem cum accepissemus inter dilectos filios Communitates, & homines Civitatum nostrarum Perusin., Urbevetan., & Tudertin. quamplurimas lites, & controversias ratione confinium earumdem Civitatum, illarumque Territoriorum, & Districtuum ab hinc trecentis, & ultra annis motas, & etiam forsan in nostro Rotæ Auditorio, & coram pluribus diversis Judicibus, magno ipsarum partium impendio agitatas, & illarum occasione incursiones, depopulationes, devastationes, direptiones, rixas, & homicidia subsecuta fuisse.

Eorum decisionem Pontifex commisit Petro Ghislerio.

§. 2. Volentes pro nostro Pastorali officio, ut litibus hujusmodi, & tot scandalis, populorumque nostrorum detrimentis, & jacturis finis imponeretur, opportune providere, ipso Pontificatus nostri initio, dilectum filium Magistrum Joannem Petrum Ghislerium in utraque signatura nostra

stra Referendarium, & in Consulta nostra Prælatum nostrum Domesticum probitate, doctrina, integritate, prudentia, & rerum gerendarum usu præditum, atque probatum, ad loca differentiarum prædictarum destinavimus, cum facultate causas, & differentias hujusmodi audiendi, cognoscendi, decidendi, & fine debito terminandi, & alias prout in nostris desuper confectis in forma Brevis literis plenius continetur.

Easdem Ghislerius terminavit per sententiam diffinitivam.

§.2. Qui quidem Joannes Petrus mandatis nostris inhærendo, causas differentiarum prædictarum audivit, cognovit, atque per ejus diffinitivas sententias composuit, & terminavit.

A qua neutra partium appellavit.

§.4. A quibus quidem sententiis, neutra partium appellavit, nec reclamavit, quinimmo Communitates ipsæ Urbevetan., & Tudertin. illas in eorum pleno consilio generali acceptarunt, approbarunt, & emologarunt.

Immo eam confirmari petunt Communitates.

§.4. Cum autem ea pleniorem obtineant firmitatem, quæ Sedis Apostolicæ præsidio fuerint roborata, Communitates, & homines prædicti Nobis hnmiliter supplicari fecerunt, ut præmissa confirmare, de benignitate Apostolica dignaremur.

Declarationes, Sententias &c. confirmat Sixtus.

§.5. Nos igitur, qui pacem, & quietem inter Populos nostros vigere, & quæ ad hunc effectum statuta, & ordinata sunt, inviolabiliter observari paterno desideramus affectu, literarum prædictarum, necnon sententiarum, ut præfertur, latarum, & terminationum subsecutarum, & Territoriorum adjudicationum, ac quarumcumque scripturarum desuper confectarum tenores, necnon confinium prædictorum situationes, præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, sententias super confinibus prædictis latas prædictas, ac terminationes, & adjudicationes factas, & declaratas juxta illarum continentiam, & tenorem, & quæcumque alia inde secuta, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviola bilis firmitatis robur adiicimus, atque omnes, & singulos Juris, & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Easque observari mandat.

§.6. Necnon sententias prædictas, & inde secuta quæcumque, ab eisdem Communitatibus, & hominibus perpetuo observari debere, nec ab illis ullo umquam tempore, & quovis quæsito colore resiliri posse, per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam Umbriæ, & Perusiæ legatos, etiam de latere, ac Civitatum prædictarum Gubernatores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, ac ipsis partibus super præmissis perpetuum silentium imponimus.

§.7. Quocirca ven. frat. Perusin., & Urbevetan., ac Tudertin. Episcopis per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Communitatum, & hominum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac illis, & eorum singulis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra illos, & eorum singulos confirmatione, approbatione, supplicatione, adjectione, decreto, & impositione, aliisque præmissis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, seu eorum aliquem desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles censuris, & pœnis ecclesiasticis aliisque Juris, & facti remediis eadem auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras, & pœnas hujusmodi incurrisse declarando, ac easdem censuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, & Interdictum ecclesiasticum apponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Eorumdem Exequutores deputat.

Obstantibus derogat.

§.8. Non obstantibus præmissis, ac fe. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo aliquis earumdem præsentium vigore, ultra tres dietas ad Judicium non trahatur, ac nostra de non tollendo Jure quæsito, & aliis quibusvis Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon dictarum Civitatum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Seu si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 15. Aprilis 1586. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 15. Aprilis 1586. Pontificatus nostri Anno I.

XLIII.

De decies centenis millibus nummum aureorum, in Arce S. Angeli repositis, & nullo umquam tempore, nisi in præscriptis casibus detrahendis.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Plurimis de causis necesse est, Sedem Apostolicam aliquod Thesaurum habere.

AD clavum Apostolicæ servitutis in puppi Militantis Ecclesiæ, non meritis nostris, sed divinæ voluntatis dispositione, difficillimis his temporibus constituti, non solum præsentes fluctus, quibus B. Pe-

B. Petri navicula sæpius jactatur, mente pervigili circumspicimus, sed procul, etiam atque a longe impendentes tempestates, non sine magna animi sollicitudine prospicimus, easque consilio, & vigilantia, quantum cum Domino possumus, præcavere, ac vitare studemus. Circumstant Nos undique multorum generum pericula, mala intestina quotidie magis ingravescunt, bello ardent Provinciæ, Hæretici implacabili odio inflammati in Nos rapiuntur, hostis teterrimus, & potentissimus Turca, Assur virga furoris Domini cervicibus nostris semper imminet, quique communes sunt Catholicæ Religionis, & Christiani nominis inimici, iidem Romanam in primis Ecclesiam, & Apostolicam hanc Sedem fidei petram, & fidelium omnium matrem acerbissime oderunt, ejusque auctoritatem amplitudinem, statum convellere, quod Deus avertat, ac labefactare, vehementer atque avide concupiscunt. Et Nos quidem dubios rerum eventus, & occulta discrimina, quæ non sine causa timere cogimur, sæpenumero expendentes, non in Nobis ipsis spem collocamus, neque carnem ponimus brachium nostrum, sed oculos in cœlum sustollimus, ad custodem Israel, eumque ipsum, qui numquam dormit, neque dormitat sæpe, cum lacrymis excitamus, ut aliquando e somno exurgens mari, & ventis imperet, & tranquillitatem faciat; sed tamen ab eodem, in quo spes omnes nostræ resident, edocti sumus noctu vigilandum esse patrifamilias, ne fures domum perfodiant, servumque supra ejus familiam constitutum, non solum fidelem esse debere, sed prudentem; nec temere tentandum Dominum, ut in iis quæ consiliis nostris, & ratione gubernari possunt, non tam divinam opem, quæ semper expetenda est, quam miracula requirere videamur. Quare ad humanæ prudentiæ subsidia ita confugimus, ut in Deo potissimum speremus, ad cujus gloriam, atque ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ utilitatem, populorumque nostrorum quietem, & defensionem omnia dirigimus. Nam cum illius vicem in terris, licet immeriti geramus, qui Rex pacificus, & Sacerdos est in æternum, utraque potestate Sacerdotali, & Regali eorum præcipue commodis, & incolumitati consulere debemus, qui sub peculiari tutela, & ditione hujus sanctæ Sedis sunt constituti; in quo quidem pastoris etiam officium exercemus, ut præclare Nos admonet Beatissimus Pontifex Gregorius, a quo pastores obiurgantur, qui de externa gregis utilitate non sunt soliciti. Pastores, inquit, sic erga interiora studia subditorum suorum ferveant, quatenus in eis exterioris quoque vitæ providentiam non relinquant.

Hic ideo Pontifex decies centena millia aureorum nummum in primo anno sui Pontificatus hinc inde licite, & absque alicujus oneris impositione collegit.

§.1. Quod igitur a Nobis Pastoralis providentiæ debitum requirit, providere cupientes, ne aliquando repentina aliqua & improvisa vi, quod superiorum temporum luctuosa monent exempla, Nos, successoresve nostri, & populi Nobis subiecti opprimantur, neve ad dubios casus a pecunia omnino imparati simus, quæ in ipso motu, & trepidatione difficulter admodum, non sine magno Civitatum, & Provinciarum incommodo conficitur, quibus parcere cupimus, & quod gravius est, jam sera, & inopportuna diligentia sæpius frustra, & inutiliter conficitur, quæque si in tempora curata, & præparata sit, ad copias aliaque præsidia comparanda, magno usui, & adiumento esse potest; ob eas causas decrevimus certam pecuniæ summam, benedicente Domino, nullo nostrorum extraordinario onere congestam, sed præter alias recte colligendæ pecuniæ vias, nostra etiam parsimonia, frugalitateque Pontificia comparatam, hoc est ad decies centena millia aureorum nummum seponere, tamquam sacrum Ecclesiæ Romanæ peculium, & præcipuum ærarium, quod bonorum immobilium instar sit, atque ad certos casus, hac nostra ordinatione præscriptos erogandum, fideliter, integreque reservatum, ac præclaræ paratum ipsa Sedes Apostolica, Ecclesiaque Romana habeat. Etenim inter omnia præsidia, ac firmamenta, quæ ad Reipublicæ defensionem, & conservationem necessaria, sapientum judicio putantur, magnam sapientissimus Salomon, vim & facultatem pecuniæ tribuit verbis illis. Utilior est sapientia cum divitiis, & magnis prodest, sicut enim protegit sapientia, sic protegit pecunia. Quod sane divino consilio a veteris testamenti Patribus factum esse animadvertimus, cum in Dei etiam templo, magnam auri argentique copiam, ingentemque thesaurum ad necessitates reservatum esse, sacris libris, & Regum, & Machabæorum testatum sit. Habuit etiam Christus Dominus loculos, & quæ a fidelibus oblata erant, reservavit, ut Ecclesiæ necessitatibus subveniret, sicque formam instituit ecclesiasticæ pecuniæ servandæ, inquit Sanctus Augustinus; habet etiam Ecclesia aurum, & Beatus Ambrosius, ut cum necesse est, illud tunc non servet, sed servatum eroget, & ex eo tempore, quo prima Christianæ Religionis jacta fuerunt fundamenta, Sanctus Sixtus Prædecessor noster & Martyr, Levitæ Laurentio, qui martyrio insignis fuit, Ecclesiæ thesauros tradiderat asservandos; quos idem Christi athleta fortissimus, ex manibus Tyranni, qui præter Christianorum innocentem sanguinem, & aurum Ecclesiæ sitiebat, in pauperes celeriter distribuendo eripuit.

Et modo in Arce S. Angeli pro Sedis Apostolicę presidio reponit, Deoque, & ejus Virgini Matri Mariæ, & Apost. Petro, & Paulo dicat, indeque promi (præterquam in casibus hic exceptis) prohibet.

§.2. His itaque rationibus, & causis, aliisque ad Dei gloriam atque Ecclesiæ utilitatem spectantibus Nos adducti, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, habita super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto matura consultatione, de eorum consilio, & unanimi assensu, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, atque ordinatione, supradictam a Nobis simul congestam pecuniæ summam, in Pontificia S. Angeli arce, certo sanctiori ærarii loco, quem eo nomine constituimus, in qui-

quibusdam certis designatis scriniis collocamus, reponimus, asservamus atque assignamus, eamque ita collocatam, & asservatam, Christi Domino, cujus in terris vices gerimus, Beatissimæ Virgini Dei genitrici Mariæ, ac Sanctis Apostolis Petro, & Paulo, ea lege offerimus atque dicamus, ut inde, ne Nobis quidem eam, neque totam nec vero partem aliquam, etiam minimam promi umquam liceat, præterquam si pro recuperatione Terræ sanctæ, & generali contra Turcas, expeditione bellum aliquando suscipiendum erit; tuncq. etiam postquam Christianus exercitus comparatus erit, ac mare ad ipsorum Turcarum fines trajecerit. Si præterea tanta Annonæ, & rei frumentariæ inopia sit, ut fames populo interitum allatura videatur, aut si pestilentiæ lues grassetur. Si manifestum periculum immineat, ne aliqua ex Christianis Provinciis ab infidelibus, & Catholicæ Ecclesiæ hostibus occupetur, tuncque subsidii tantum ferendi causa. Si bellum contra statum S. R. E. in Italia inferretur, tuncque dumtaxat cum justus atque integer exercitus in ipsos etiam Ecclesiasticæ ditionis fines pervaserit, vel prope jam sit, ut qui loca finitima invaserunt, ad occupandum Civitates, & loca ditionis ecclesiasticæ irrumpant. Si belli sumptus faciendus erit pro Civitatis, quæ temporali ditioni Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subiecta, ab ipsius obedientia, (quod Deus avertat) defecerit, recuperatione, & conservatione, aut pro Civitate, ac ditione, quæ ad Sedem Apostolicam devolveretur, recuperanda, & conservanda. Si quando quis in eam se intruderet, seu occuparet, aut occupationis, & intrusionis periculum instaret atque urgeret. In his autem omnibus casibus præscriptis, ac permissis, in quibus aliqua pecuniæ portio, semel aut sæpius sumi licebit, id semper moderate fiat, eaque cautio ratioque adhibeatur, ut omnino saltem integra medietas constitutæ hujus ærarii pecuniæ remaneat. Præterea consensum duarum saltem ex tribus partibus Cardinalium, qui Consistorio interfuerint, præstari, decretumque ipsum eorumdem Cardinalium consentientium subscriptione roborari volumus.

Idque se servaturum jurejurando vovet, & ejus Successores dictum juramentum ligare declarat.

§.3. Extra hos autem præscriptos casus, omnem hujus pecuniæ, Deo ut supra dicatæ, vel omnino, vel aliqua ex parte amovendæ, aut erogandæ potestatem a Nobis prorsus abdicamus, abdicatamque plane esse volumus. Statuentes quemadmodum supradictum est, ut instar bonorum immobilium Ecclesiæ sit, & habeatur; eamdemque sic asservatam, & repositam, ac Deo dicatam, Nos integram conservaturos esse, ac perinde omnino atque res, & bona Ecclesiæ immobilia Nos habituros esse promittimus, juramus, & vovemus. Cujus rei servandæ vinculo, sicut Nos adstringimus, ita successores etiam nostri se eodem devinctos esse norint, tum boni publici casu, quod summo studio procurare debent, tum Pontificalis muneris religione, qua obstrictos non modo non rescindere, sed inviolate observare oportet, quæ a Prædecessoribus utiliter sancteque constituta esse vident, tum denique divinæ justitiæ lege, ex qua intelligant se, prout divinæ literæ, exemplaque significant, ac Patrum documenta declarant, gravissimas pœnas daturos esse, si rem Deo dicatam, aliter, ac præscriptum est, dispensarint.

Exemplum quoque eisdẽ proponit impii Heliodori, qui pecuniam ab ærario Tẽpli Dei auferre moliẽs Dei jussu, acriter percussus, & verberatus fuit.

§.4. Cujus rei non minus insigne, quam tremendum exemplum in Machabeorum historia memoriæ traditum est, de impio atque audaci Heliodoro, qui cum pecuniam a sacro templi Dei ærario auferre moliretur, armato quodam equite, aspectu terribili subito divinitus apparente, equi calcibus impetitus a duobus quoque juvenibus, Dei item jussu apparentibus flagellis verberatus, ac plagis gravissimis affectus est. At vero Nos religiosa eorum conscientia, Pontificiaque caritate confisi, non modo non dubitamus, sed plane speramus fore, ut ærarium hoc nostrum, quod nostra Pontificali solicitudine partum, ac Deo dicatum ad necessarios præscriptos casus reservavimus, ita diligentissime reservent, ut Nos maxime facturos esse professi sumus, ac profitemur.

Casus hic prescriptos, ad alios etiam majoris rationis vim habentes, non extendi, sed ad literam intelligi debere decernit, ex causis hic expressis.

§.5. Si vero alii casus aliquando inciderint, qui etiam majorem ex ærario promendæ pecuniæ rationem haberent, nolumus tamen, quod de his certis casibus constituimus, & præscripsimus, ullo umquam tempore, nec etiam dum Sedes Apostolica per obitum Romani Pontificis vacaverit, ad illos qui majoris rationis vim habere viderentur, extensionem fieri, aut ullo modo de illis interpretari licere. Sed nostram hanc Ordinationem, Constitutionemve ad literam intelligi debere decernimus. Nam Successoribus nostris æque ac Nobis etiam, si qui alii casus inciderint, in quibus magnæ, etiam impensæ insumendæ aliquando erunt pecuniæ, opes aliunde non deerunt, quibus conservata hac in hoc a Nobis constituto, & sancito ærario summa, occurri necessitatibus incidentibus poterit. Etenim si a Nobis, qui in hoc ipso Pontificatus nostri ingressu multis difficultatibus oppressi, ad sublevandam Annonæ inopiam ad exules, facinorososque homines publicæ quietis perturbatores coercendos, atque ob Basilicas religiosissimas, & toto terrarum Orbe celeberrimas reficiendas, atque instaurandas, cultumque divinum in hac Alma Urbe, quæ Christianæ Religionis Sedes est, & domicilium, novis, etiam sacris ædificiis, atque ornamentis amplificandum, tum etiam ob salubris, & copiosæ aquæ ad loca Urbis acclivia, quæ illa maxime indigent, operosam deductionem, aliasque gravissimas ob causas multiplices, & maximas impensas subire coacti sumus, ærarii hujus pecunia, nostra sedulitate, & diligentia reposita, & ad certos præscriptos casus reservata non esset, sed in varios alios usus a Nobis pro justo arbitratu nostro erogaretur, nullus quidem locus justæ adversus Nos quærelæ successoribus nostris relin-

linqueretur, & nihilominus pro necessitatibus, etiam quæ de repente inciderent, sumptus subire, & eis providere cogerentur. Propterea iis durum videri nullo modo debet, si conservata ærarii prædicti summa, quæ faciliorem ad alios nummos sibi comparandos viam munit, aliunde pecuniam sumere debeant, quam in sumptus, pro temporum varietate necessarios erogent.

Pecuniam dictis casibus acceptam, quam primum reponi jubet.

§.6. Immo vero illud rationi valde consentaneum est, ut quam inde pecuniæ partem in præscriptis illis casibus sumpserint, eam integram cum primum sumptus in iis faciendi occasio cessaverit, plane in ipsum ærarium unde acceperunt, restituant, ac reponant.

Claves sex ad custodiam dictæ pecuniæ institutas sex personis hic nominatis assignat, præstito juramento de observando præmissa sub pœna excommunicationis.

§.7. Et vero ut ob causas tantum supra plane præscriptas, ex eodem ærario pecunia juste legitimeque sumatur, ad illius custodiam sex claves adhiberi jubemus, quarum tres Cardinalibus item tribus, qui ordinum capita dicuntur, quique in Romana Curi præsentes adsint, iis vero absentibus, tribus aliis, qui in eisdem ordinibus eis proximi erunt, eorumque locum eo tempore gesserint, sigillatim assignentur, quarta S. R. E. Camerario, quinta Decano Clericorum Cameræ Apostolicæ, a quo illam alias tradi non liceat, nisi præsentibus, & consentientibus ejusdem Cameræ Clericis duobus, sexta denique Thesaurario generali. Claves vero duæ portarum ærarii hujus sic a Nobis constituti, altera Collegii Cardinalium Decano, eoque absente antiquiori in ordine Cardinali in Urbe existenti, altera nostro, & pro tempore existenti Romani Pontificis Thesaurario secreto asservandæ tradantur; qui omnes jurabunt, se neque claves daturos, neque extractioni præfatæ pecuniæ consensuros, nisi in casibus suprascriptis, & tunc nisi consensu duarum partium Cardinalium, ut supra interveniente.

Præfectus Castri S. Angeli præmissa servari juret.

§.8. Volumus insuper ab ejusdem Castri Sancti Angeli, nunc, & pro tempore Præfecto juramentum deferri, atque ad illud præstandum in manibus S. R. E. Camerarii teneri, se non permissurum, quavis jussione, & quibusvis clausulis munita non obstante, ex ærario per Nos constituto aliquam pecuniarum quantitatem auferri, nisi forma per Nos tradita observata. Si vero contra hoc juramentum fecerint, pecuniæque ex ærario partem aliquam, vel minimam contra hujus Ordinationis, Constitutionisque nostræ præscriptum sumi, promi, detrahique permiserint, anathematis pœnam ipso facto subeant.

Contrarium tentantes pœnas hic dictas incurrunt.

§.6. Id quoque statuimus, & sancimus, ut omnes, & singuli, tam sæculares quavis dignitate, etiam Ducali, aut Regia fulgentes, quam ecclesiastici, cujusvis ordinis, & dignitatis, etiam Episcopi, vel Archiepiscopi, vel Cardinales, qui de pecuniis ex eodem ærario, præter casus, & formam supra præscriptos, sumendis, amovendisve tractarint, consuluerint, insinuaverint, suaserint, aut suadere tentarint, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, a qua nisi ab ipso Pontifice, præterquam in mortis articulo absolvi nequeant, ac præterea S. R. E., Sedisque Apostolicæ iidem rebelles, læsæque majestatis rei esse censeantur, omnibusque Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis ecclesiasticis beneficiis eo ipso privati, cum ad illa, tum ad alia in posterum obtinenda inhabiles existant. Quod si aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames etiam remaneant, nec vero umquam iis ad honores, gradus, dignitatesque in posterum aditus patefiat.

Cardinales omnes in assumptione, vel accessu ad Curiam, observationem hujus Bullæ curent.

§.10. Volumus autem quod sicut omnes, & singuli Cardinales præsentes Constitutionem hujusmodi, quantum in eis erit, observare, illique non contravenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem a juramento præstito non petere, nec oblatam aut concessam acceptare in Consistorio nostro secreto promiserunt, & jurarunt, idem per absentes Cardinales a Consistorio in habitatione eorum, & a Romana Curia, ut quandocumque ad eamdem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in assumptione pilei promitti, & jurari debeat, ac promissionem, & juramentum hujusmodi in formula juramenti per eosdem Cardinales præstari soliti, adiungi, & inscribi debere, ac contrafacientes pœnam periurii, & perpetuæ infamiæ, juris, & facti eo ipso incurrere decernimus.

In Conclavi idem ipsi Cardin. & etiam Pont. post coronationem juraméto promittant.

§.11. Præterea quod ipsi Cardinales occurrente Apostolicæ Sedis vacatione, in Conclavi quando de observando fe.re. Prædecessorum nostrorum Julii II. literis super electione Romani Pontificis, & Pii V. ne Civitates, & loca S. R. E. infeudentur, & aliis Constitutionibus juramentum præstare solent, etiam de inviolabiliter observanda præsenti Constitutione nostra, per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad Summi Pontificatus fastigium assumptus, post ejus assumptionem hoc ipsum promittere, ac jurare, & deinde post coronationem suam promissionem, & juramentum hujusmodi per literas suas speciales harum confirmatorias reiterari debeat. Quod si illud a Pontifice, quod credendum non est, recusabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipue eorum Decanus, & Capita Ordinum apud eum omni cum instantia, & instantissime pro præsentium observatione petere, & rogare, ac obtestari non cessent. Quod si semel atque iterum enixe rogatus ejusmodi juramentum præstare diutius etiam distulerit, tunc demum omnes singulosque Cardinales ea lege adstringimus, ut in singulos annos quinquies, in die scilicet Natali Domini, in Pascha Resurrectionis, in festo solemni S. Petri, die præterea Anniversario Creationis, & Coronationis ipsum Pontificem instanter, instantius, atque instantissime rogent, orent, obsecrent, atque obtestentur, ut de sancito hoc ærario, quod Deo obtulimus, & dicavimus, ad præscri-

ptum custodiendo servandoque sancte juret, idque ut omnino efficiat tamdiu quod plene effecerit, diligentissime curare studeant, statuimus, & ordinamus.

Hæc Bulla in Conclavi legitur, & in quinterno Cācellariæ describatur.

§.12. Has vero nostras literas in libellum redigi, & post prædictas Julii II., & Pii V. literas, quæ in ipso Conclavi legi solent, aliisque Constitutionibus Apostolicis adjungi, & in quinterno etiam Cancellariæ Apostolicæ una cum aliis Constitutionibus nostris describi, & in valvis Basilicæ B. Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac in acie Campi Floræ publicari.

Transumptis credatur.

§.13. Earumque transumptis, & exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis & sigillo alicujus Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem fidem ubique haberi, in judicio, & extra, quæ præsentibus haberetur, volumus, & jubemus.

Si successores contravēerint, agi poterit cōtra eorum, & Cardinalium consentientiū conjunctos.

§.14. Si quis autem fortasse nostrorum Successorum, id quod minime credimus, huic nostræ Constitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra statuere voluerit, aut deprompiam pecuniam, ut supra sancitum est, in idem ærarium non restituerit, admonemus post derogantis, aut contra statuentis, contraque facientis obitum, liberum esse Successoribus ea derogatione, & quibusvis aliis, quæ contra statuta sunt, non obstantibus, pro pecunia contra hujus Constitutionis præscriptum sumpta, ac deprompta recuperanda adversus Pontificis derogantis, & contrafacientis, & Cardinalium idem consentientium posteros, seu conjunctos omnes, quibus ab ipso Pontifice, aut Cardinalibus bona quovis titulo, vel quavis ratione obvenerint, agere, & possessionem bonorum, quæ ad ipsos posteros pervenerint, adipisci, retinerique, donec quicquid pecuniæ depromptum est, id omne in ærarium referatur, & restituatur, eaque ipsa bona, si quo modo, ut supra dictum est, a forma per Nos constituta recedi contigerit, hujusmodi obligationi, atque oneri obnoxia, & addicta esse volumus, singulis quæ in nostris literis adversari possent, vel quoquomodo obesse, penitus remotis, ac non obstantibus.

Sanctio pœnalis.

§.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis, collocationis, repositionis, asservationis, assignationis, oblationis, dicationis, abdicationis, promissionis, juramenti, voti, professionis, sanctionis, adstrictionum, decretorum, statutorum, ordinationis, jussionum, admonitionis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. P. An.I. 21. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, undecimo Kalendas Maii, Pontificatus nostri Anno I.

Papæ subscr.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus promitto, voveo, & juro.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Cardinalium subscr.

✠ *Ego A. Cardinalis Farnesius Episcopus Ostien. Vice-Cancellarius, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Jacobus Cardinalis Sabellus Episcopus Portuen., promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Joannes Antonius Cardinalis Sancti Georgii, Episcopus Tusculanus, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Jo: Franciscus Card. de Gambara Episcopus Prænestin., promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego M. S. Card. de Altaemps, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Innicus Avalus Cardinalis de Aragónia, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Marcus Antonius Cardinalis Columna, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego P. Cardinalis Sanctacrucius, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Fr. Michael Bonellus Cardinalis Alexandrinus, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Ludovicus Cardinalis Madrucius, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego N. Cardinalis Senonensis, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Julius Antonius Cardinalis Sanctæ Severinæ, promitto, voveo, & juro.*

✠ *P. Cardinalis Cæsius, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Hieronymus Cardinalis Rusticucius, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Jo: Hieronymus Cardinalis Albanus, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Philippus Boncompagnus Cardinalis Sancti Sixti, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Hieronymus Cardinalis Simoncellus, promitto, voveo, & juro.*

✠ *P. Cardinalis Deza, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Antonius Cardinalis Caraffa, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Jo. Antonius Cardinalis Sanctorum Quatuor, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Jo: Baptista Cardinalis Sancti Marcelli, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Vincentius Cardinalis Montis Regalis, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Scipio Cardinalis Lancellottus, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Vincentius Cardinalis Gonzaga, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Henricus Cardinalis Cajetanus, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Jo: Baptista Cardinalis Castrucius, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Federicus Cardinalis Cornelius, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Dominicus Cardinalis Pinellus, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego Decius Cardinalis Azzolinus, promitto, voveo, & juro.*

✠ *Ego*

✠ *Ego Hippolytus Cardinalis Aldobrandinus, promitto, voveo, & juro.*
✠ *Ego Ferdinandus Cardinalis de Medicis, promitto, voveo, & juro.*
✠ *Ego Philippus Cardinalis Vastavillanus, promitto, voveo, & juro.*
✠ *Ego Franciscus Cardinalis Sfortia, promitto, juro, & voveo.*
✠ *Ego Alexander Cardinalis Montaltus, promitto, juro, & voveo.*

XLIV.

Confirmatio Congregationis Beatæ Mariæ Fuliensis strictioris observantiæ Monacorum Ordinis Cisterciensis Sancti Benedicti, cum gratiarum elargitione.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Religiosos viros, qui divino spiritu afflati arctiorem, quam ab initio professi fuerint, ac priscis Sanctorum Patrum moribus magis similem vitæ rationem sibi ipsis suapte sponte præscribunt, in suo laudabili proposito confovere, & ita alios ad eorum imitanda vestigia incitare, pro Pastorali officio divinitus commisso, plurimum semper intendimus.

In Monasterio S. Mariæ Fulien. strictior observãtia Monasticæ disciplinæ mox introducta fuit.

§.1. Sane cum ad Nos nuper perlatum fuerit, in vestro Monasterio, sublatis quibuscumque pravis abusibus, institutionem, & disciplinam monasticam in longe meliorem formam restitutam, & reintegratam, Vosque Religionis, & pietatis amore ita incensos, existere, ut non solum ab esu carnium quibuscumque temporibus, etiam ab Ecclesia permissis, & a potu vini abstineatis, sed etiam in laboribus, jejuniis, orationibus, carnis maceratione, & mortificatione, aliisque pœnitentiæ operibus exercendis, strictiorem, & severiorem, quam reliqui Monaci Sancti Benedicti Cisterciensis Ordinis Regulam observare studeatis.

Hic Pontifex eam approbat

§.2. Nos vestram hanc piam, & salutarem intentionem plurimum in Domino commendantes, quo magis pacato, & tranquillo animo in humilitatis spiritu divinis obsequiis insistere, piumque institutum prosequi absque impedimento possitis, vestris supplicationibus inclinati, ritus, mores, vitæ normam, & reformationem ad arctiorem regularis disciplinæ observantiam in istud Monasterium nuper introductam, dummodo sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, ac supradictæ Sancti Benedicti Regulæ jampridem auctoritate Apostolica approbatæ consona sint, auctoritate præsentium approbamus, & confirmamus, illaque præsentium literarum patrocinio communimus, vobisque ac illis, qui perpetuis futuris temporibus in isto Monasterio regularem professionem emiserint, ut ea observare licite possitis, licentiam concedimus.

Superioribus d. Ordinis interdicit, ne a dicta vivendi norma ipsos retrahant.

§.3. Interdicimus etiam dilectis filiis Abbati Monasterii Cistercii, Cabilonensis Diœcesis, ceterisque Superioribus pro tempore existentibus ejusdem Ordinis, ne vos, aut eos, qui posthac erunt in isto Monasterio recepti, & ad professionem admissi, ad relaxandum, & remittendum aliqua ex parte rigorem istius observantiæ, utendumque indultis, & dispensationibus Apostolicis, quibus vetustam vestri Ordinis, & primævam institutionem, illiusque austeritatem diversi nostri Prædecessores, mansuetudine quadam temperarunt, laxiorem, honestam tamen vivendi normam permiserunt, & benigne indulserunt, quovis prætextu, aut quæsito colore, invitos cogere, vel compellere, aut vos in præmissis molestare, aut impedire audeant, vel præsumant. Quod si quid tale attentaverint, aut vobis injungere, præcipere, & mandare præsumpserint, Vos, ac pro tempore futuros istius Monasterii Abbatem, & Monacos, ad obediendum talibus illorum præceptis, & jussis minime teneri decernimus. Ita ut nihilominus, etiam illis contradicentibus, absque alicujus pœnæ, vel censuræ Ecclesiasticæ incursu in hoc vestro instituto perseverare, libere, & licite valeatis.

Superioritatem vero, & omnem jurisdictionem eis præservat.

§.4. Ceterum volumus, ut in reliquis, quæ præmissis vestris arctioribus institutis, & disciplinæ regulari non erunt contraria, eorum visitationi, correctioni, omnimodæ jurisdictioni, & superioritati, sicuti hactenus fuistis, & in posterum vos, vestrique Successores subjecti sitis, & ab illorum obedientia nequaquam tali occasione recedatis.

Cognitionem dubii circa vivendi normam oriundi sibi reservat.

§.5. Quod si umquam controversia, dubitatio, seu discordia exorta erit super præmissis, utrum scilicet vestri mores, vestrumque vivendi genus prædictæ S. Benedicti Regulæ adversentur, talis controversiæ cognitionem, definitionem, & decisionem, Nobis dumtaxat, & Romano Pontifici pro tempore existenti reservamus.

Contrariis quibuscunque derogat.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, & prædictorum, ac aliorum quorumvis Ordinum, & Monasteriorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illorum Superioribus, & Generalibus, ceterisque personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores pro expressis habentes, ad effectum præsentium dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 5. Maii 1586., Pontificatus nostri Anno II. D. P. An. II. 5. Maii.

XLV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Prohibitio quod de cetero nulla Corpora Defunctorum præterquam Regalia, in Choris, & aliis locis intra septa, & Clausuram Monasteriorum Monialium in Regnis Hispaniarum sepelliri valeant.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto Filio nostro, & Sedis Apostolicæ in partibus Hispaniarum commoranti cum potestate Legati, de latere Nuntio. Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Pontificis cura in servanda Monialiũ clausura.

Circa Pastoralis Officii curam Nobis, meritis licet imparibus, desuper commissam, quantum Nobis ex alto permittitur invigilantes assidue ad ea, per quæ perniciosis abusibus, & exinde provenientibus scandalis obvietur, ac in Monasteriis singulis, præsertim fœminæi sexus debita clausura servetur, & Sanctimonialium in eis sub Religionis jugo Christo Salvatori in castitatis holocausto famulatum affectantium quieti, & animarum saluti consulatur, libenter intendimus, ac in his nostræ vigilantiæ partes propensius impartimur, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Causæ faciendæ prohibitionis, de qua in rubrica.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, nonnullæ personæ laicæ in Regnis Hispaniarum degentes sæpius eo temeritatis deveniant, ut sub prætextu, quod alias suorum defunctorum corpora in certis eorum Capellis, seu Monialium Choris, vel aliis locis intra septa, & clausuram Monasteriorum Monialium S. Augustini, vel alterius Ordinis, sub cura, & regimine Fratrum, & Superiorum Ordinis Fratrum Prædicatorum viventium existentibus sepelire, seu deponere consueverint, ab hujusmodi scandaloso abusu desistere non curantes, murum Chori Ecclesiarum Monasteriorum hujusmodi pro introducendis Cadaveribus rumpere, & Clausuram hujusmodi violare præsumant in non modicum Christifidelium scandalum.

Prohibitio.

§.2. Nos pro nostri pastoralis officii munere scandaloso abusui, & pernicioso exemplo hujusmodi obviare, ac Monasteriorum Clausuræ, & Monialium, in illis degentium quieti, & animarum saluti, quantum cum Deo possumus, providere volentes, ac certam de præmissis notitiam habentes, Motu proprio non ad alicujus desuper Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione discretioni tuæ per Apostolica scripta committimus, & mandamus, ut auctoritate nostra prohibeas, & statuas, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, nulla prorsus defunctorum corpora, præterquam regalia in Choris, Capellis, Capitulis, vel aliis locis intra septa Ecclesiarum hujusmodi existentibus quovis prætextu, aut colore sepelliri aut deponi perpetuo, vel ad tempus, neque tumbæ, aut sepulturæ infra septa, & Clausuram hujusmodi cum stemmatibus, aut insignibus, vel alias quomodolibet, exceptis Regalibus fieri, aut construi, vel refici possint, aut valeant quoquomodo.

Si quæ sepulturæ intra clausurá constructæ sunt, alio transferendæ.

§.3. Et quod de præsenti forsan constructæ ex dictis locis intra clausuram hujusmodi existentibus, penitus, & omnino amoveri, & ad alium locum, in Ecclesiis Monasteriorum prædictorum, extra tamen Clausuram arbitrio Superiorum prædictorum, & partium interesse habentium transferri debeant.

Cappellarum Janua extra clausuram aperiendæ.

§.4. Siquæ vero Cappellæ, etiam ad aliquas particulares personas quovis jure spectantes intra eamdem clausuram reperiantur, ad quas pro Defunctorum Corporibus inibi seppelliendis ex ipsa Ecclesia non nisi diruto muro pateat ingressus, earumdem Cappellarum januæ, quæ de præsenti intra eamdem clausuram aperte existunt, occludi, & illis penitus clausis alia Ostia extra Clausuram hujusmodi in eadem Ecclesia aperiri, & fieri debeant, itaquod pro ingressu cappellarum hujusmodi, vel alias quomodolibet nullo modo eadem clausura de cetero violetur.

Opportunæ ad id Apostolico Nuncio concessæ facultates.

§.5. Ac etiam ita in futurum sub excommunicationis majoris latæ sententiæ ipso facto per contravenientes incurrendæ pœna, a qua nonnisi per Nos, aut Successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes absolvi possint, perpetuo observari eadem auctoritate præcipias, & mandes, Monialesque, & Conventus Monialium, seu Domorum hujusmodi super præmissis a quoquam, etiam prætextu cujuscumque consuetudinis etiam immemorabilis, quam eadem auctoritate revoces, & annulles, aut alias quovis colore nullatenus molestari, perturbari, aut inquietari posse, necnon quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernas, Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obstantium derogatio.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit nostra de non tollendo jure quæsito, necnon felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, & Diœcesim in quibus deputati fuerint contra quoscumque, nisi in certis casibus, & in illis, ultra unam dietam a fine suæ Diœcesi ad judicium evocetur. Seu ne judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, & Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque

Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Statutis, & Consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis. Contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim a supradicta sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 7. Maii 1586. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto. Nonis Maii Pontificatus nostri Anno II.

XLVI.

Approbatio, declaratio, & extensio Constitutionum editarum a Pont. Prædecessoribus, circa solutionem Annatarum, Communium, & Quindenniorum, de beneficiis ecclesiasticis R. Cam. Apost. debitorum.

De hac materia, ultra ea quæ sunt in extravagantibus, extant in hoc opere Pauli II. Const.VII. Decet *Tom.III.Par.III.fol.*126. *Innoc. VIII. Const.IV.* Apostolicæ *ibidem fol.*200. *Julii II. Const.VI.* Romani *ibidem fol.*265. *Clem. VII. Const.XLI.* Cum sicut. *Tom.IV. Par.I. fol.*98. *Julii III. Const.XXVII.* Cupientes *ibidem fol.*304. *Pauli IV. Const. XVI.* Incumbentia *ibid. fol.*336., *& Const.XXV.* Decens *ibidem fol.*351. *necnon Pii V. Const.LVI.* Apostolica *Tom.IV. Par.II. fol.*369.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Cõstitutionis.

CAmeræ nostræ Apostolicæ, & Collegii Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, & officialium Romanæ Curiæ, de annatis, & quindenniis participantium indemnitati, prout tenemur, consulere, & eorum jura illæsa præservare volentes, ea, quæ propterea a Prædecessoribus nostris provide statuta fuerunt, & ordinata, ut inviolate observentur, confirmationis nostræ munimine roboramus, & innovamus, & alias desuper disponimus, prout rationi consenta neum esse, & in Domino conspicimus expedire.

Confirmatio Bullarum Pauli II. & IV. & Pii V. & aliorum Pontificum.

§.1. Itaque Motu proprio, & ex certa scientia nostra, quascumque, tam sub plumbo quam in forma Brevis, & Motus proprii literas felicis recordationis Pauli Secundi, & ejusdem nominis Tertii, Pauli Quarti, ac Pii Quinti, necnon quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum super solutione annatarum, communium, quindenniorum, & aliorum jurium, ratione provisionum, & seu unionum perpetuarum quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum, per Sedem Apostolicam factarum, & faciendarum, editas, confirmatas, & innovatas, cum omnibus clausulis, decretis, derogationibus, ac censuris, & pœnis in illis contentis, necnon omnia, & singula per quoscumque Judices, executores, & Commissarios, in præmissis, & circa ea quomodolibet gesta, & executa, ac inde secuta quæcumque, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, necnon illis perpetuæ, & irrefragabilis firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos juris, & facti, ac solemnitatum, & alios defectus, siqui forsan intervenerint in eisdem, supplemus, atque illas, quatenus opus sit, innovamus.

Extensio ad quoscumque uniones beneficiorum hic non exceptorum.

§.2. Præterea quoniam quindenniorum usus, & solutio ratione beneficiorum unitorum constituta sunt, quia illorum vacatio amplius non speratur, & ut propterea damnum ex hoc Cameræ Apostolicæ, & Collegio Cardinalium, & Romanæ Curiæ officialibus prædictis emergens sarciatur; Nos attendentes, quod tantumdem detrimenti Cameræ, Collegio, & officialibus præfatis, ex unionibus quæ ab Ordinariis locorum, & aliis fiunt, provenit, ac propterea æquum esse censentes, ut quod in unionibus per Sedem Apostolicam factis obtinet, illud idem, & fortius in unionibus per ipsos Ordinarios factis, & faciendis observetur; licetque in Constitutionibus, & literis Prædecessorum præfatorum comprehendi videatur, tamen, ut cuivis dubitandi occasio præcidatur, Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium statuimus, decernimus, & declaramus, quod uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & submissiones, de quibuscumque beneficiis ecclesiasticis, tam sæcularibus quam regularibus, etiamsi Monasteria Monialium, & Hospitalia fuerint, quæ tamen tempore ipsarum unionum cura Conventu, & Hospitalitate caruerint, & quorum singulorum, vel si plura beneficia unicis literis comprehensa sint, quorum quodlibet annuus valor vigintiquatuor ducatos auri de Camera, secundum communem extimationem non excedat, dummodo tamen omnium insimul illum transcendant, cujuscumque Ecclesiæ, Monasterio, Collegio, domui, Societati, Congregationi, Ordini, Militiæ, Hospitali, Seminario, aut alii loco pio, tam per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, necnon Sedis præfatæ Legatos, Nuncios, & alios quoscumque subdelegatos, & alias quomodolibet auctoritate Apostolica, quam per quemcumque loci Ordinarium, in qualibet mundi parte, hactenus factæ, & faciendæ, etiamsi manualia, & de jure patronatus laicorum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium, & illustrium illa beneficia fuerint, sub dictorum Prædecessorum constitutionibus, ac declarationibus omnino comprehendantur, & includantur, ac ab omnibus comprehensæ, & inclusæ censeantur. Et propterea omnia, & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Collegiatarumque Ecclesiarum Capitula, Congregationes, Societates, Universi-

versitates, Collegia, Seminaria, Hospitalia, Monasteria, & pia loca hujusmodi, & quivis alii, in quorum favorem uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & submissiones hujusmodi factæ reperientur, aut posthac fient, quantumcumque exemptæ, & privilegiatæ existant, etiamsi se superinde in Camera Apostolica non obligaverint, dummodo beneficia ipsa possideant, ad solutionem quindenniorum præfatorum eidem Cameræ, ac Collegio, & officialibus, ratione unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & submissionum, præfatarum singulis quindecim annis, a die quo illæ suum sortitæ fuerint effectum, juxta tenorem literarum Prædecessorum præfatorum super hoc editarum faciendam teneri, & obligatos esse, & ad id per sententias, censuras, & pœnas in ipsis literis contenta cogi, & compelli posse.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatji Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritumque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Judicis deputatio & facultates, in causis, & exigentiis annatarum &c.

§.4. Mandantes dilecto filio Magistro Alexandro Glorierio, Clerico dictæ Cameræ, quem super cognitione, & decisione causarum, tam occasione præmissorum, quam annatarum beneficiorum pro tempore vacantium, per illorum provisos dictis Cameræ, Collegio, & officialibus, debitarum, & debendarum, pendentes, & movendas judicem deputavimus, ac aliis in ejus locum, per Nos, vel Successores nostros subrogandis judicibus, ut pro faciliori indagatione unionum præfatarum, omnia, & singula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & Collegiatarum Ecclesiarum Capitula, & Collegia, necnon tam virorum, quam mulierum, sæculares, & quorumvis Ordinum regulares, Congregationes, seu Collegia, Seminaria, & pia loca, eorumdemque Prælatos, Procuratores, ad judicandum, & profitendum medio juramento, omnia, & singula Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Parochiales Ecclesias, & alia quæcumque beneficia ecclesiastica, etiamsi manualia, & de jure patronatus, ut præfertur, fuerint, quæ ipsa Collegia, Seminaria, Congregationes, & alia pia loca præfata possideant, illorumque annuos veros valores, sub privationis, & aliis in literis in forma Motus proprii Pauli IV., & Pii V. Prædecessorum hujusmodi contentis sententiis, censuris, & pœnis, in Romana Curia, & extra eam, moneat, & requirat. Dantes eis plenam, & liberam facultatem pro eorumdem quindenniorum, & jurium exactione, omnes, & singulos illorum debitores sub singulis præfatis, & præsentibus nostris literis comprehensos, etiam per edictum publicum; constito summarie de non tuto accessu, tam in dicta Curia quam extra eam, citandi, monendi, & requirendi, ac eis, & aliis, quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub censuris, & pœnis ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, Alexandri, & subrogandorum præfatorum arbitrio ferendis, statuendis, moderandis, & applicandis, ac etiam privationis beneficiorum unitorum, etiam simili edicto inhibendi, ipsosque debitores ad indicandum beneficia unita, & solvendum quindennia decursa, etiamsi ad id in Camera Apostoca non se obligaverint, constito tamen de sortito effectu unionum per similes sententias, censuras, & pœnas, etiam interdicti, tam localis quam personalis appositionem, per Alexandrum, & subrogandos præfatos, quoties opus fuerit, ferendas, & promulgandas, necnon fructuum, reddituum, & proventuum beneficiorum ecclesiasticorum, quæ ipsi debitores possidebunt, pro quantitate eorum debiti sequestrationem, & alia opportuna juris, & facti remedia, etiam cum invocatione auxilii brachii sæcularis, cogendi, & compellendi, ac in præmissis omnibus, & singulis, etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, ac alias more Camerali procedendi, ac eos qui sententias, censuras, & pœnas præfatas, ut præmittitur, incurrerint, ab eisdem censuris, & pœnis, prævia satisfactione absolvendi, & liberandi, aliaque faciendi, gerendi, & exercendi, quæ in præmissis necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus quacumque centenaria, etiam completa, & etiam majori a jure statuta præscriptione, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon privilegiis, exemptionibus, indultis, & literis Apostolicis, Capitulis, Congregationibus, Collegiis, Seminariis, Hospitalibus, & aliis piis locis præfatis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, & ex causa initi contractus, aut alias quomodolibet concessis, ac iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro plene, & sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis quæ Prædecessores præfati, in singulis eorum literis voluerunt non obstare; ceterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Vo-

Transumptorum fides. §.6. Volumus autem, ut præsentium transumptis &c.

D. P. An.II. 14. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 14. Maii, 1586. Pont. nostri Anno II.

XLVII.

Confirmatio, & nova concessio gratiarum, & privilegiorum Ordini Cisterciensi, ejusque Abbatibus, Monacis, & Monasteriis a Gregorio IX., Innocentio IV., Sixto IV., Innocentio VIII., Pio IV., Pio V., Gregorio XIII., & aliis Summis Pontificibus concessorum.

Institutionem hujus Ordinis, & omnia ipsum concernentia inspice in Paschali II. Constitut. III. Desiderium *Tom. II. fol.* 113. *Similem autem Statutorum Ordinis, & privilegiorum confirmationem habes in Pii Quarti Constitut.LXXXIV.* In eminenti *Tom.IV.Par.II.fol.*162., *& Gregorii XIII. Const.XXVIII.* Superna *T.IV.P.III.f.*273.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. PONtifex Romanus primarias Christi Dei & Domini nostri in terris gerens vices, sicut totius Dominici gregis pascendi curam, & onus sustinere dignoscitur, ita in eos, quos gravius laborare, & suo præcipuo auxilio indigere perspexerit, propensius, & favorabilius incumbere debet. Cum primis vero Religiosorum Monacorum, qui mundanis abjectis illecebris in spiritu humilitatis Altissimo famulantur, paternam curam gerere, nutantemque illorum statum, quantum ex alto conceditur, celeri ac salubri munimine fulcire.

Plures Summi Pontifices Ordini Cisterciēsi diversas gratias, & privilegia concesserunt. §.1. Sane sicut pro parte dilecti filii Edmundi a Cruce Abbatis Monasterii Cistercii Cabilonen. Dioecesis totius Ordinis Cistercien. Generalis, necnon dicti Ordinis Capituli generalis Nobis fuit expositum, quod Cisterciensium Monacorum Ordo a Divo Roberto institutus, & a Divo Bernardo illustratus, ceterisque eorum Successoribus propagatus, multorum virorum sanctimonia præcellens, tam a Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, quam etiam ab Imperatoribus, Regibus, Ducibus, & aliis Principibus, tot, & tantis privilegiis, gratiis, & favoribus meruit decorari, ut nullo quovis temerario ausu, nullaque temporis diuturnitate, privilegia, exemptiones, & gratias hujusmodi a quoquam violari, aut modo aliquo infringi posse viderentur. Sed tamen ea est quorumdam hominum improbitas, talisque rerum humanarum conditio, ut nisi sæpius eadem iterentur, & legum poenis fulciantur, hujusmodi hominum audacia, & temporis injuria, optimæ leges, & privilegia conculcentur. Quo factum est, ut quemadmodum eadem expositio subjungebat, multi piæ mem. Prædecessores nostri, præcipue vero Paschalis II., Callistus etiam II., Eugenius III., Alexander III., Lucius similiter III., Honorius etiam III., Gregorius IX., Innocentius IV., Alexander etiam IV., Urbanus IV., Clemens IV., Gregorius X., Nicolaus IV., Bonifacius VIII., Clemens V., Joannes XXII., Benedictus XII., Clemens VI., Urbanus V., Joannes XXIII., Martinus V., Eugenius IV., Nicolaus V., Callistus III., Pius II., Sixtus IV., Innocentius VIII., Leo X., Pius IV., Pius V., & Gregorius XIII. Romani Pontifices privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conservatorias, facultates, & alias gratias, Monasterio, seu Abbati Cistercii, necnon Firmitatis Pontiniaci, Clarevallis, & Morimondi, Cabilonen. Antisiodoren., & Lingonen. respective Dioecesis quatuor ipsius Monasterii Cistercii filiabus appellatis, totique Ordini Cistercien., & Capitulo generali ejusdem concesserint, & indulserint.

Gregorius IX. signanter Abbatis electionem a nemine impediri jussit. §.2. Inter cetera vero Gregorius IX. ne ullus Episcopus, aut quælibet alia persona cujuscumque dignitatis, & præeminentiæ existat, regularem electionem Abbatum ipsius Ordinis impedire, aut in ea se quomodolibet ingerere.

Innocent.IV. Ordinem a jurisdictione Episc. eximit. §.3. Innocentius IV. eisdem Episcopis, ne Monacos, & Abbates Religionis ejusdem, etiam ratione cujuscumque delicti, causa fidei dumtaxat excepta, ad sua judicia, & tribunalia trahere.

Sixtus IV. Commendatariis nonnulla prohibuit. §.4. Sixtus IV. Commendatariis Monacorum numeri taxationem, & novitiorum receptionem, & benedictionem in Monasteriis commendatis prohibuit, atque ejus rei curam penes Abbates, aliosque Ordinis Superiores remanere voluit.

Innocen.VIII difformitatem habitus vetuit. §.5. Innocentius VIII. ne quisquam ex Abbatibus, & Monacis ipsius Ordinis, in habitu, & vivendi ritu longo usu passim recepto, se ab aliis difformare præsumeret.

Pius IV. Pius V., & Gregor.XIII. alias Commendatariis prohibuerunt. §.6. Pius IV., Pius V., & Gregorius XIII., Commendatariis eisdem, eorumque Ministris, ceterisque personis sæcularibus quovis titulo ipsius Ordinis Monasteriorum fructus, atque proventus percipientibus, ne templa, & alia loca regularia, & ad Monacorum usum destinata, Abbatiarum hujusmodi, & Monasteriorum quomodolibet occuparent, aut profanarent, neve in illis mulieres cujuscumque conditionis introducerent, nec sese in bonis per Monacos pro tempore decedentes relictis, illorumve spoliis quomodolibet intromitterent, aut bona ipsa sibi appropriarent, respective statuerunt, mandarunt, & districtius præcipiendo vetarunt.

Nonnulli alii Pōtifices, quædam alia Ordini concesserunt. §.7. Ac etiam alii Romani Pontifices Prædecessores nostri alias, & aliter in favorem Ordinis ejusdem statuerunt, ordinarunt, concesserunt, indulserunt, prohibuerunt, & inhibuerunt, prout in singulis, tam prædictorum, quam aliorum quorumcumque Prædecessorum nostrorum literis, sub quacumque forma, & data respective (quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis) expeditis, & emanatis latius dicitur contineri.

§.8. Quare ipsius Ordinis Cistercien. afflicto-

Hic modo Pō tifex omnia confirmat, & quatenus ſint in uſu, & Concilio Tridentino non contraria innovat.

flicto ſtatui paterno affectu, & ex paſtoralis officii Nobis ex alto injuncti munere providere volentes, Motu proprio, non ad Abbatis Ciſtercii ipſius Ordinis generalis, nec alterius cujuſque pro eo, ſive toto Ordine ipſo Nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex noſtra mera, & ſpontanea voluntate, & certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, prædicta omnia, & ſingula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, conſervatorias, facultates, indulta, & alias gratias Ciſtercii, & quatuor filiarum nuncupatarum præceptis Monaſteriis, & Ordini univerſo, ejuſque Capitulo generali, Definitoribus, & aliis Superioribus quibuſcumque per ſupradictos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros conceſſa, & innovata, conceſſaſque, & innovatas, præſertim vero ipſas literas, Gregorii IX., Sixti IV., Innocentii VIII., Pii IV., Pii V., & Gregorii XIII., per quarum auſu temerario contemptam a multis obſervationem ejuſdem Ordinis convellitur immunitas, regularis ſtatus periclitatur, uniformitas decoloratur, confirmamus, roboramus, & approbamus, illiſque omnibus, & ſingulis, perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, & quatenus opus ſit, concedimus, & indulgemus, vetamus, prohibemus, & inhibemus, ac etiam ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium, & quoſcumque alios defectus, ſiqui in ſingulis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis prædictis, vel aliis quibuſcumque quomodolibet intervenerint, motu, & ſcientia ſimilibus eodem præſentium tenore ſupplemus. Decernimus omnia, & ſingula in ipſis privilegiis, & indultis, ac præſentibus noſtris contenta, & comprehenſa, quatenus ſint in uſu, & ſacris canonibus, præcipue vero Concilii Tridentini decretis non adverſentur, perpetuo valida, & efficacia, ac firma, & ſtabilia fore, & eſſe, ſuoſque plenarios effectus ſortiri, & obtinere, ac omnibus, & ſingulis, quos tangunt, ſeu tangere poterunt quomodolibet in futurum, inviolabiliter obſervari debere.

Clauſulas preſervativas apponit.

§.9. Ac præſentes noſtras etiam ex quavis cauſa de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, ſeu impugnari, & alias quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus umquam poſſe, ſed eas ſemper, & perpetuo valere, & tenere, ac viribus ſubſiſtere, necnon eis, quos, vel quorum favorem concernunt, & concernent, omnino ſuffragari.

Clauſulam ſublatam &c. addit.

§.10. Sicque per quoſcumque Judices, etiam cauſarum ſacri noſtri Palatii Apoſt. Auditores, ac S.R.E. Card., etiam Legatos de Latere, & quacumque poteſtate, & dignitate fulgentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executores deputat.

§.11. Quocirca omnibus noſtris, & dictæ Sedis Legatis, ac Nunciis, ubicumque exiſtentibus, ac quorumcumque locorum Ordinariis, necnon Ordinis præfati Conſervatoribus, ac dilecto filio moderno, & pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ipſorumque ſingulis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte P. Generalis, Abbatum, Procuratoris Generalis, Vicariorum, Viſitatorum, & aliorum præfatorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ipſiſque efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra Patrem Generalem, Abbates, Procuratorem Generalem, Vicarios, Viſitatores, & alios prædictos confirmatione, approbatione, adjectione, ſuppletione, conceſſione, ſtatuto, ordinatione, invocatione, præcepto, interdicto, revocatione, abolitione, ac ſui Generalis voluntatibus, mandatis, decretis noſtris, aliiſque præmiſſis pacifice frui, & gaudere, ac præſentes literas ab omnibus, quos illæ concernunt, inviolabiliter, & inconcuſſe obſervari, non permittentes P. Generalem, Abbates, Procuratorem Generalem, Vicarios, Viſitatores, Superiores, ac alios prædictos deſuper contra literarum earumdem, præſentiumque tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas, ac alias ſententias, cenſuras, & pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.12. Non obſtantibus præmiſſis, ac ſanctæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. pariter Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, aliiſque Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, necnon quibuslibet, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Legatis, Nunciis, & Ordinariis prædictis, ac aliis quibuſvis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, aut alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc

hoc servanda foret, illorum veriores tenores, formam, datas, & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, necnon omnibus illis, quæ in literis Pii IV., Pii V., & Gregorii XIII. ac aliorum prædictorum expressum fuit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fidem exemplis dari jubet.

§.13. Ceterum quia difficile foret &c.

D.P. An.II. 17. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 17. Maii 1586., Pontificatus nostri Anno II.

XLVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Constitutionum Congregationis Fratrum Sancti Ambrosii ad Nemus.

SIXTUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

ROmanum decet Pontificem ea, quæ pro felici regimine, & salubri directione Monasteriorum, & Regularium locorum quorumlibet, ac personarum in eis degentium statuta, & ordinata fuisse comperit, ut firma, & illibata persistant, Apostolicæ Sedis munimine roborare.

Rector Generalis, & Cardinalis Protector auctoritate Capituli Generalis Constitutiones reformāt.

§.1. Sane dilectus filius noster Franciscus Sancti Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis Sfortia nuncupatus, Ordinis, & Congregationis Fratrum Sancti Ambrosii ad Nemus sub Regula Sancti Augustini Protector Nobis exposuit, quod nuper dilecti filii Moderni, Rector Generalis, ac Prior Monasterii Santi Clementis de Urbe Ordinis, & Congregationis hujusmodi a Capitulo generali Mediolanen. antea celebrato, auctoritatem reformandi constitutiones Ordinis, & Congregationis hujusmodi habentes una cum ipso Francisco Cardinali Protectore pluries congregati, nonnullas Constitutiones numero 45. partim ex veteribus, partim ex his, quas Bonæ mem. Cardinalis Borromeus tunc in humanis agens, & dicto Capitulo præsidens ediderat, partim vero aliunde, ut melius visum fuit, collectas eidem Francisco Cardinali Protectori legendas, & ab eo approbandas obtulerunt, quas dictus Franciscus Cardinalis Protector illis diligenter visis, ac mature consideratis, illa tam Franciscus Cardinalis Protector, quam Generalis, & Prior prædicti approbarunt, & pro approbatis habuerunt, illasque ab omnibus, & singulis Ordinis, & Congregationis prædictorum fratribus, & personis observandas esse judicarunt, atque mandarunt, prout in ipsis Capitulis per Franciscum Cardinalem Protectorem, ac Generalem, & Priorem prædictos die 15. Mensis Aprilis proxime præteriti subscriptis plenius dicitur contineri.

Easdem Pontificia auctoritate firmari petunt.

§.2. Quare prædictus Franciscus Cardinalis Protector tam suo, quam Generalis, ac Prioris prædictorum nominibus Nobis humiliter supplicavit, quatenus constitutiones prædictas omniaque, & singula in eis contenta Capitula confirmare, & approbare, illisque perpetuæ firmitatis robur adiicere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Easdem confirmat Pontifex.

§.3. Nos de omnibus in eisdem constitutionibus contentis informati, hujusmodi supplicationibus inclinati constitutiones prædictas dicta quadraginta quinque Capitula, ut præfertur, subscripta continentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuę firmitatis robur adiicimus, omnesque, & singulos juris, & facti, ac solemnitatum quarumcumque quomodolibet omissarum defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem, supplemus.

Perpetuoque servari præcipit.

§.4. Easdemque constitutiones per Generalem, ac Priores, & Fratres dictorum Ordinis, & Congregationis tunc, & pro tempore existentes perpetuo observari debere, & ad id cogi, & compelli posse, nec ab illis ullo umquam tempore quovis prætextu resilire posse, irritum quoque, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Cardinalem Protectorem ad earum executionem jubet incumbere addità ad id potestate.

§.5. Mandantes eidem Francisco Cardinali, moderno, & pro tempore existenti Protectori, ac Vice-Protectori Ordinis, & Congregationis hujusmodi, ut omnia, & singula in dictis Capitulis contenta per supradictos, ac omnes alios, quos ea concernunt, & concernent in futurum, sub excommunicationis, & aliis Ecclesiasticis sententiis, & privationis officiorum, & aliis pœnis suo arbitrio imponendis inviolabiliter observari faciant: Contradictores, & impeditores, eisque auxilium, & favorem quomodolibet præstantes, per easdem censuras, & pœnas, aliaque sibi visa remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Congregationis prædictorum, eorumque Monasteriorum, ac Regularium locorum etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis per fel. rec. Gregorium XIII., & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros Ordini, & Congregationi prædictis, ac eorum Monasteriis, & Regularibus locis, necnon Rectori Generali, & Prioribus, ac Fratribus, aliisque personis in præjudicium, seu contrarium præmissorum quomodolibet concessis,

ſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 20. Maii 1586. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris die 20. Maii 1586. Pontificatus noſtri Anno II.

XLIX.

Ex Regeſt. in Secret. Brev.

Inſtitutio Artis conficiendi ſericum in Urbe, & toto Statu Eccleſiaſtico cum nonnullis ordinationibus.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Petrus Valentinus Prentin curat artem fabricandi ſericum in Dominio Eccleſiaſtico.

§.1. CUM ſicut accepimus, dilectus filius Petrus Valentinus Prentin. Civis Romanus de introducenda arte conficiendi ſericum, necnon artificio texendi, & componendi aulea in Urbe noſtra, ejuſque Diſtrictu, ac Civitate noſtra Beneventan., & Univerſo Statu Eccleſiaſtico Nobis immediate ſubiecto excepta Civitate, & Dominio Bononien., necnon in Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis Domicellorum Nobis mediate ſubiectorum apprime cogitaverit.

Propoſitum laudat, probatque Pontifex.

§.2. Nos conficiendi ſericum, & auleum præclarum inventum ad commune commodum, & Populorum ſolatium, Pauperumque recreationem, & inopiæ ſublevationem, in maximam ſubditorum noſtrorum, & Cameræ Apoſtolicæ utilitatem cedere, & in dies magis ceſſurum eſſe animadvertentes, ac primarias Orbis Civitates, atque Provincias, in quibus artificia hæc vigent, illis maxime illuſtrari, ac ejuſmodi artes non mediocri illorum decori, & ornamento eſſe conſpicientes, quo idem Petrus eam in curam totis viribus magis, magiſque incumbat, noſtra in primis auctoritate, ac uberiori Sedis Apoſtolicæ munificentia ſuffultus, Motu proprio, ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, artem conficiendi ſericum, ac artificium texendi aulea, & ſtragula in Urbe prædicta, ac in univerſo Statu Eccleſiaſtico, ac ſingulis in Civitatibus, Terris, & locis Nobis mediate, vel immediate ſubiectis perpetuo introducimus, & inſtituimus.

In ſingulis Vineis, Hortis, Pratis &c. Arbores Celſi plãtari jubet.

§.3. Ac quo ex ea introductione optati fines ſequantur, ſtatuimus, unamquamque perſonam Status noſtri Eccleſiaſtici prædicti in termino, quod per publicum Decretum quam primum innoteſcat adſtrictam fore plantare unam arborem celſi, vel mori pro quolibet petio vineæ, horti, ſeu Canneti, & tam Vinearum exiguarum, quam arboribus conſitarum, & quinque arbores pro quolibet rubro terræ ad rationem rubri Romani ad menſuram cathenæ, quæ dicitur, in omnibus Caſalibus, Sylvis, Communitatibus, & Poſſeſſionibus, quomodolibet nuncupatis, conſiſtentibus in Pratis, Vallibus, aut Collibus, in quibus frumentum ſeri non ſolet.

De hujuſmodi Arboribus Camera Ap. nullum fructum percipere debet, ſed tantum de ſerico.

§.4. De quarum quidem Arborum foliis producendis ipſa Camera nullum commodum ſentire debeat, ſed ſuper ſerico tantum commodum percipiat, ipſaſque arbores inſimul in uno arboreto, vel diviſim, prout illis magis placuerit, dummodo præordinatum numerum conſtituant, & in locis, qui commode, ſeu artificioſe ſaltem quater in anno, quatenus opus fuerit, aquis irrigari poſſint, & per quadraginta palmos ab invicem diſtantes plantentur, ſive plus, vel minus, habito reſpectu, & conſideratione qualitatis terreni.

Tales Arbores a Dominis terreni cuſtodiendæ.

§.5. Et quamdiu hujuſmodi Arbores parvæ fuerint, & ignis, ac Animalium, necnon ſiccitatis, & ariditatis temporum, ac locorum, aliiſque periculis exponentur, Domini Vinearum, Poſſeſſionum, Caſalium, Prædiorum, & aliorum prædictorum illas cuſtodire, vepribus, & ſpinis, ac ſæpibus circumdare, & vallare, ac ab omnibus periculis accurate defendere teneantur.

A Communitatibus, Locis Piis, & Camera Apoſtolica quinque Arbores plantandæ pro ſingulo Rubro Terreni.

§.6. Quodque pro beneficio Cameræ, necnon Communitatum, & Univerſitatum, ac Domicellorum, & præcipue locorum piorum, & bonorum Eccleſiaſticorum in omnibus Caſalibus, Sylvis, Communibus, & Terrenis Cameræ, Communitatum, Univerſitatum, aliorumque hominum ſupradictorum plantari debeant, numero quinque Arbores celſi, ſeu mori, pro ſingulo rubro Terræ, ipſaque Camera, ceteris prædictis exemplo exiſtens primam huic operi manum apponere debeat, quibus accedere teneantur omnes ſupranominati conjunctim, vel diviſim, ſicuti magis expedire judicaverint, ſed in Dohana Patrimonii plantari debeant de conſenſu, & ubi Dohanerii pro tempore vendicabunt, & eis beneviſum fuerit.

Ab hujuſmodi Arboribus nullum Cameræ beneficium, ſed Cõmunitatibus hic indicatis.

§.7. Inſuper conſtituimus quinque Arbores plantandas fore pro quolibet rubro omnium quantitatum Terrarum, & Sylvarum, Communium nunc exiſtentium, quæ niſi menſuratæ fuerint, eas menſurare faciant juſte, & fideliter, ac ipſas celſos, & moros quinque videlicet pro quolibet rubro Terræ hujuſmodi plantatas, a Communitatibus, & Univerſitatibus, aliiſque perſonis Eccleſiaſticis prædictis, etiamſi Archiepiſcopi, Epiſcopi, Abbates, Commendatarii, Præpoſiti Societatis Jeſu, ſeu Abbatiſſæ, & quævis aliæ perſonæ titulo Religionis inſignitæ fuerint ad Communitates, & Univerſitates, necnon Archiepiſcopos, & Epiſcopos Abbates, Commendatarios, necnon loca pia, ſingulaſque alias perſonas Eccleſiaſticas hujuſmodi pertinere, Domicellos, autem, & Barones prædictos nullam ipſarum arborum partem eidem Cameræ præſtare teneri declaramus, immo vero illis, necnon Senatori, Populoque Romano, ac Communitati, & hominibus Civita-

vitatis nostræ Sabinen., necnon Universitatibus, Choræ, Vitorchiani, ac Barbarani, & Malleani, Castrorum, seu Oppidorum Sabinen., & aliarum Diœcesum, unam earum arborum in sylvis, & Territoriis suis necnon alteram earumdem arborum medietatis, per eorum subditos, & vassallos plantandarum in Terris, & locis ab ipsis ad firmam, seu in arrendam, seu quamvis aliam locationem conductis loco, ac in recompensam Terrarum per eos pro præmissis concedendarum, utque solertes, ac pervigiles sint, quod eorum Vassalli, & Subditi præfati arbores hujusmodi diligenter plantent, concedimus.

Si tales Arbores intra quinquenniũ non fuerint plantatæ, inobedientes incurrant pœnam mille scutorum, easque plantet Cam. Apostolica.

§.8. Si vero infra quadriennium proximum a die constituti Seminarii, & plantumarii hujusmodi computandum in omnibus Civitatibus, Provinciis, & locis prædictis, etiam Episcopi, necnon Communitates, & Universitates, ac aliæ personæ privatæ, tam Ecclesiasticæ quam sæculares prædictæ non plantaverint, seu plantari fecerint, saltem tertiam partem celsorum, & mororum, ad quam tenebuntur, incidant in pœnam mille scutorum hujusmodi pro qualibet persona etiamsi privata, Baro, & Domicellus, seu Communitas, & Universitas fuerint, dictæque Cameræ officiales, & personæ, easdem arbores per se ipsos plantare, seu plantari facere possint, sumptibus, & expensis Episcoporum, ac omnium aliorum prædictorum, ipsaque Camera fructus suos faciat, nedum earumdem arborum, verum etiam casalium, & sylvarum hujusmodi durante quinquennio, celsi autem, & mori hujusmodi per ipsam Cameram plantatæ, cultivatæ, & gubernatæ ad illam in perpetuum spectare, & pertinere dignoscantur.

Quid faciendum si subditi Communitatum Arbores non plantaverint, & quam pœnam singuli subire debeant.

§.9. Præterea si Incolæ, Populi, & habitatores, & subditi ejusdem Status negligentia usi fuerint, & saltem ipsarum tertiam partem intra dictum quadriennium non plantaverint, Communitates, & Universitates hujusmodi illas sumptibus, & expensis Civium, & Oppidanorum, ac Incolarum, aliorumque prædictorum in eorum terris, & possessionibus plantare valeant, ac arborum perpetuo, terrarum vero, & possessionum earumdem fructus, & proventus ad quinquennium, ad ipsas Communitates, & Universitates ipso facto pertineant.

Cum primum enascentur folia educandi Vermes juxta modum a Petro præscribendum.

§.10. Volumus autem, quod cum primum enascentur folia arborum celsorum, & mororum hujusmodi in Territoriis, & locis supradictis tunc detur principium, ubi adhuc datum non est, in manutentione educandi Vermes pro directione, & exercitio harum artium, illudque successive augeatur juxta augmentum foliorum earumdem, prout Petro, ac hæredibus, & Deputatis prædictis visum fuerit.

Regens, Notarius, & Cõputatores deputãdi ad præmissorum effectum, & Civitates expurgandas ab immũditiis, quæ ex Vermium educatione proveniunt.

§.11. Sed quia in Urbe, ac Districtu, & Statu Ecclesiastico prædictis maxima celsorum, & mororum adeat copia, ex quibus a nonnullis parum commodi, & utilitatis percipitur, ipsaque Camera ex illis nullum fructum sensit, & cum Reipublicæ intersit, ne bona dissipentur, ideo volentes artes erici, & aulei ad omnium, præsertim paupertatis, & egentium, necnon piorum locorum, ceterorumque utilitatem quam primum introducere, statuimus, & ordinamus, quod nunc deputari debeant Regens, & Vicegerentes supradictarum artium una cum Notario, & computatoribus pro commodo, & utilitate Cameræ, necnon Civitatum, & Universitatum, aliorumque omnium supradictorum, & quando educabuntur vermes prædicti, debeant illi ab eorum stercoribus, & immunditiis, necnon foliis consumatis, & confectis mundari, & recte gubernari, quæ quolibet triduo ab eorum receptaculis cum curribus, seu alio decentiori modo extrahantur, ac proiiciantur in Flumen in locis ad hoc deputandis: in Civitatibus vero, ac Terris, & locis significandis, sub pœna centum scutorum similium pro qualibet vice.

Quibus in locis Arbores plantari non debeant.

§.12. Item in recompensationem terrarum eidem Petro ad effectum præmissorum concedendarum, & assignandarum, & pro publica utilitate, utque aliquod commodum capiatur ex Terris incultis, & inutilibus prædictis sub pœna mille scutorum similium, necnon amissionis terrarum, & possessionum hujusmodi præcipimus, & mandamus, quod in locis, in quibus præsens noster Motus proprius executione demandatus non est, ille sedulo exequatur præter quam a Porta Pinciana usque ad Portam Flaminiam vulgo dictam B. Mariæ de Populo juxta vero propugnacula, & aggeres, ac muros dictæ Almæ Urbis ad ulnas juxta Constitutiones Romanorum Pont. Prædecessorum nostrorum, necnon Populi Romani, & quod quilibet Patronus vinearum, seu prædiorum, & possessionum hujusmodi illas sæpibus circumvallare, quatenus illis nondum circumdatæ sint, & manutenere debeant.

Nonnulla loca conceduntur Senatui Romano ad plantãdas Arbores.

§.13. Insuper omnes Terras intra, & extra dictam Urbem nostram prope aggeres, & muros dictæ Urbis, & etiam omnia & singula loca publica intus, & circum quamlibet antiquitatem intra, & extra dictam Urbem consistentia, etiamsi Termæ, & aliæ antiquitates, quæ nondum alienata, aut appropriatæ legitime fuerint, dummodo de illarum venditionibus, & concessionibus per publica documenta, ac Instrumenta a Camera, seu Populo Romano prædictis, ac confirmationibus a Romanis Pontificibus, & Camera prædictis factis legitime non constet, etiamsi argini, Colles, Ripæ Fluminum, & paludum, vel ipsæmet paludes, possessiones, ac loca inutilia, & deserta, ac derelicta, seu alia loca publica fuerint, exceptis Plateis, & viis publicis, quibus muliones, cum mulis, & aliis animalibus cum sarcinis uti, & redæ, seu carpenta commode vehi posse volumus, necnon etiam portibus, & ripis ad navigationem limborum, cimbularum, & scafarum commodis, & conducentibus in Tyberim, Anienem, & alia flumina, quia vi-deli-

delicet illas in districtu ipsius Urbis, & territoriis Choriæ, Barbarani, Vitorchiani, & Malleani Senatui, & Populo prædictis concedimus, & condonamus, adhoc, ut ipse Populus disponat ad commodum publicum, & concordet, ac conveniat cum ipsarum terrarum, ac possessionem, & rerum vicinarum, & adiacentium Dominis, & Patronis, vel aliis sibi benevisis personis, & ibidem celsos, & moros viginti palmos ab invicem distantes, & in termis, aliisque antiquitatibus Populi prædicti esse, ac ad illum pertinere volumus, ut illas concedant Calderariis, idest sericum ex globis extrahentibus, & aliis opificibus aliquem affictum pro locatione exinde soluturis.

Quid agendum pro cōmodo, & indemnitate Dominorum dictorum Arborum.

§.14. Utque facilius reperiantur computa serici, & aulei conficiendi in ipsius Cameræ necnon Communitatum, & Universitatum, ac Baronum, & Domicellorum commodum, ne ipsi desuper defraudentur, ac universale, & particulare beneficium, & similiter omnes aquas fontium jam Constitutorum, & in posterum etiam ex aqua felice nuncupata conficiendorum, & quæ perducentur, eidem Populo concedimus filatoria, & torcitoria serici, & aulei, ita ut ipsa filatoria, torcitoria, & caldaria ad usum serici, & aulei hujusmodi conficiendi ad ipsum Populum pertinere, nullumque præter Populum hujusmodi, seu ab eo deputatos filatoria, & torcitoria, seu ænea caldaria ad eum usum conficere posse statuimus, ac id ipsum fieri intelligimus, & exequi volumus in omnibus Civitatibus, Terris, & locis prædictis intra, & extra eorum mœnia, propugnacula, & aggeres, ac in eorum Territoriis, necnon in locis publicis, in quibus arbores prædictæ sitæ, sive planctatæ fuerint ex concessione populorum prædictorum, per eos plantandarum, & celsis, sive moris unam quartam Roman. & aliis Populis prædictis, reliquam vero quartam de celsis, sive moris tantum partes ipsi Cameræ concedimus, reliquas vero duas quartas partes vicinis, seu colonis, qui dictas arbores plantarint, seu fecerint plantari; hac tamen ratione, ut ipsa divisio fiat in globis sericeis, & auleis, seu pecunia numerata, prout fiet cum ipsarum arborum plantatoribus, & ex commodis proventuris ex locationibus ædificiorum publicorum, & aliarum antiquitatum, vel caldariorum, & filatoriorum, ac torcitoriorum aquatilium unam Populis, alteram vero medietatem Cameræ prædictis assignamus, quibus quidem Populis in primis de expositis, & impensis per eos cum interventu, & consensu Petri, seu ab eo deputandorum prædictorum, & non alias satisfieri debeat, quod si Populi prædicti expensas in recuperatione, & redemptione terrarum, & antiquitatum, ac ædificiorum, necnon caldariorum, ac filatoriorum, & torcitoriorum hujusmodi, aliarumque rerum, & ædificiorum desuper utilium, & necessariorum, ac refectionem expensarum desuper factarum infra quinquennium a die sibi factæ intimationis per Petrum, seu deputatos prædictos computandum negligentes fuerint, illa omnia non redempta, & recuperata, ac restaurata ad ipsam Cameram pertineant, & ipsi Populi de non redemptis, & recuperatis, restauratis nihil commodi exinde sentire possint; si vero aliquis Episcopus, Archiepiscopus, vel alia Ecclesiastica, seu mundana, aut quantumvis nobilis, seu privata persona a plantatione celsorum, & mororum hujusmodi debitis temporibus facienda defecerit, illis omnes, & singulos fructus penes quoscumque affictuarios, & locatarios existentes eo ipso sequestramus, ipsosque ad plantandum arbores hujusmodi omnibus viis juris cogi, & compelli volumus, quod si in hoc negligentes extiterint, debitis affici pœnis, necnon Casalium, & Terrarum prædictarum Dominos ad solutionem expensarum in hujusmodi plantationibus faciendarum prorsus teneri decernimus; Si vero aliqua Communitas, seu Universitas, aut Ecclesiastica, seu alia persona hujusmodi celsos, seu moros numerum quinque pro quolibet rubro Terræ hujusmodi excedentes planctaverit, illæ ad ipsosmet plantantes spectent, omnesque, & singulos cujuscumque status, conditionis, & præeminentiæ existentes, ut præfertur, celsos, & moros in Statu Ecclesiastico hujusmodi ad præsens possidentes illas Notariis subscriptis intra quindecim dies a die significationis edicto publico faciendæ in notam dari tenere, & an velint vermes nutrire, & alere, ac sericum, & auleum conficere declarare, quod si id facere recusaverint, seu neglexerint prædicta, & eorum animum eidem Notario quotannis infra dictum tempus patefacere volentes, illa emere possint illorum Patroni ad illorum venditionem justo, & rationabili prætio facien. sub pœna centum aureorum pro singula celso, seu moro cogere, & ipsos præmissa non denunciantes, & non declarantes ipsa folia vendere sub eisdem pœnis cogi, & compelli posse mandamus, ipsaque folia in Plateis per Cardinalem Protectorem deputan., & per Urbem publicæ commoditati, cum licentia tamen in scriptis obtenta, revendi posse volumus, omnesque, & singuli vineas, hortos, cannetos, casalia, prædia, possessiones, castra, & sylvas ementes hoc ipsum eidem Notario una cum numero petiorum, & mensurarum reducendarum ad mensuram rubri Cathenæ Romanæ hujusmodi facere teneantur, ipsique vineas, & hortos, aliaque supradicta in affictum, arrendam firmam, seu locationem detinentes notam authenticam ipsarum locationum eidem Notario una cum mensuris cujuslibet vineæ, & horti, aliorumque supra specificatorum, ac etiam numero celsorum, seu mororum inibi plantandarum, seu jam forsan plantatarum dare teneantur, ac ad tenendum librum rationum, qui sit rincontri Cameræ hujusmodi per personam idoneam deputari debeat ab ipsamet Camera, omnemque ratam illam tangentem in omnibus locis supradictis recipere teneantur, qui bonum, & fidele computum serici,

ci, & aulei ad Cameram, & Populos prædictos spectantis, ac tam vectigalis, & datii, quam arborum bonorum Ecclesiasticorum, & etiam Communitatum, & Universitatum, aliorumque Populorum prædictorum reddere teneantur, & omnes supradicti cujusvis status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, quolibet anno in mense Septembris in notam fideliter dare debeant omnes celsos, seu moros plantatas in eorum Casalibus, Territoriis, vineis, cannetis, possessionibus, & jurisdictionibus quibuscumque sub pœnis prædictis, ac centum scutorum pro qualibet planta celsorum, aut mororum deficientium ex numero dato, & assignato, & insuper ordine servato, & in catasto omnes mensuras quarumlibet terrarum prædictarum, numerum quoque singularum arborum plantatarum in Civitatibus, & Locis prædictis distincte tenere, ac certo scire debeant, ut ipsa Camera exploratum habeat quid, & ex quibus sit perceptura, necnon omnium locationum, & affictuum, seu arrendationum antiquitatum, seu ædificiorum aquatilium ad torcendum, nedum subinandum sericum, & auleum, ac eamdem Cameram, ut dum ipsa licentiam, & facultatem impartietur exportandi ab Urbe, seu Statu Ecclesiastico hujusmodi Mari, seu Terra sericum crudum, olosericum, auleum, seu pannos cum serico, quod illa exigat indifferenter ab unoquoque quatuor scuta vectigalis pro quolibet centenario. Statuimus denique quod nullus cujuscumque status, gradus ordinis, conditionis, & præeminentiæ existens, & quacumque præfulgeat dignitate, audeat, seu præsumat extrahere globos, sive pollicellos sericos extra dictum Statum Ecclesiasticum, seu eos Bononiam transportare in parva, seu mediocri, aut magna quantitate sub duorum millium ducatorum pro qualibet vice qua præmissis contraventum fuerit, eidem Cameræ, & pro una quarta portione exploratori, & accusatori applicandorum pœnis, ac quod nemo cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ, ut præfertur, existens, ac sericum, vel auleum conficiens audeat, seu debeat illud extra globos hujusmodi amovere, neque ad caldararios idest sericum extrahentes deferre, minusve ex dictis globis per se ipsos submovere, nisi prius toto serico, seu auleo delato in globis ad officium Notarii artium serici, & aulei pro tempore deputati in omnibus Civitatibus, Terris, Oppidis, Castris, Locis, Status prædicti, & ex dictis globis quatuor libras datii, & vectigalis pro quolibet centenario ipsius Cameræ nomine, & pro ea soluturo incumbebit onus Instrumentum quietantiæ, & receptionis hujusmodi vectigalis ejus signo munitum ad hoc, ut illo cognito sericum, seu auleum ipsum ex hujusmodi globis libere extrahi possit, nullusque Domicellus, Baro, nullaque alia persona, etiam quantumvis qualificata in suis Ditionibus temporalibus audeat habere, seu tenere caldarios ad conficiendum, & extrahendum sericum, seu auleum sub pœna decem millium aureorum similium pro quolibet eorum, ac amissionis sericorum, & auleorum, necnon privationis privilegiorum eis pro tempore desuper concessorum, aliæ vero privatæ personæ, si sericum, seu auleum hujusmodi in eorum statu, ac Dominio confecturi erunt, pœna capitis, & bonorum per eos possessorum, ac dictis pœnis, sed sericus, seu aulea per eos, seu alios eorum nominibus conficienda tam ad eos, quam eorum vassallos, & subditos in eorum statu ad officia Notarii hujusmodi extrahenda mittere teneantur, ad quatuor libras pro quolibet centenario Datii nomine ipsimet Notario eisdem locis viciniori quietantiam ejusdem Cameræ nomine, atque bolletam, ut iidem caldararii illud ex dictis globis extrahant, postea confecturos, quodque nullus caldararius possit, seu debeat removere sericum, seu auleum ex ipsis globis cujusvis personæ, etiam quantumvis insign is intuitu absque speciali permissu ejusdem Notarii in scriptis obtento, & signo suo desuper statuendo obsignato sub caldarii, & aliorum supellectilium, necnon fustigationis, & triremium respective pœnis, & quando celsorum, & mororum hujusmodi folia super excreverint, statuimus, & ordinamus, quod nemo illa, minusve sericum crudum, seu auleum extra Urbem, Statumque Ecclesiasticum prædictos sine expressa licentia Cardinalis Protectoris prædictorum desuper extrahenda quoquomodo deferre, ad effectum illos inibi inter pannos, seu olosericos gansapina, & villosa, necnon polimita, necnon vela, seu caligas laborandi sub pœna amissionis sericorum, & auleorum, ac mille, & quingentorum scutorum pro qualibet vice, & tunc temporis constitui, & deputari debeant Consules hujusce artis in omnibus Civitatibus, Terris, & locis supranominatis cum institutionibus, Constitutionibus, Ordinationibus, & legibus perpetuis Longobardiæ, & aliis Civitatibus, etiam cum solitis ministris concessis. Ac volumus omnes gratias, facultates, & concessiones a Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore emanandas, apud ipsum Notarium, & in ejus officio registrandas esse, alioquin illas nullius roboris, vel momenti fore, & esse decernimus; Quodque nullus per se, vel alium, seu alios extrahi facere possit plantas celsorum, seu mororum hujusmodi, vel illarum frondes extra dictum Statum Ecclesiasticum, seu illas ab eo abducere nec minus eas ex una Provincia in aliam extra Statum ipsum conducere neque e ditione temporali Baronum, seu aliorum Domicellorum prædictorum ad alia loca extra dictum statum constituta, sine licentia Notarii in scriptis obtenta hujusmodi, & subscripta a Regente, seu Vicegerentibus, & Successoribus, vel nominatis, deputatis prædictis exportare, & qui secus fecerit, pro qualibet planta, & quovis centenario librarum frondium hujusmodi centum scutorum similium eidem Cameræ cum effectu applicandorum, & triremium pœnis su-

ſubjacere volumus, omniaque edicta, Conſtitutiones, & Ordinationes, ac ſtatuta deſuper neceſſaria, & opportuna per Cardinalem Protectorem, & pro ejus parte fieri, necnon Communitates, & Univerſitates, ac Barones alios lacuum, fluminum, & paludum Dominos ad plantandum circum lacus, & paludes hujuſmodi celſos, & moros viginti ulnas, vel circa, & quadraginta palmos ab invicem, prope Ripas vero fluminum quatuor ulnarum cum eadem, ſeu minori diſtantia ab invicem diſtantes, ut major illarum numerus ibidem plantari queat, omnibus juris remediis aſtringi, obligarique volumus, ex quibus globis volumus, & præcipimus ſericum, & auleum hujuſmodi extrahi, & ex Benevento, necnon Romandiola, & Marchia Anconitana, & inſuper Umbria, ac aliis Provinciis Status Eccleſiaſtici hujuſmodi Romam deduci ad conſtituen. telaria ad texendum oloſerica, gantapina, & villoſa, aliave exercitia dictarum artium, alioſque pannos, ut quantocitius artes prædictæ hic in dicta Urbe introducantur in maximam dictæ Urbis utilitatem, utque illius loca antea vacua, & derelicta inhabitentur, volumus inſuper quod in Civitatibus Peruſin., & Spoletan., ac Fulginaten., necnon Camerinen., aliiſque prædicti Status Eccleſiaſtici Civitatibus, in quibus hujuſcemodi artes exerceri non mediocriter cupimus, tot ſerici, & aulei remaneant, quot pro introductione, & continuatione, atque augmento ipſarum artium opus, & neceſſarium fuerit; In Civitate autem Peruſin., & aliis ubi jam ars texendi ſerica introducta exiſtit, & illa, quæ Conſulatos bene formatos, & erectos cum eorum reſidentiis, & ſtatutis habent, ejus artificis reddant, nolumus in eis Vicegerentes per introductorem, ſeu inventorem deputari, ſed tantummodo Notarium, & computatorem ad hoc illi artem etiam texendi aulea ſeminaria, & plantumaria ceteraſque ſupradictas ordinationes executioni, & perfectioni demandari curent, & poſtremo Communitati, & Hominibus Civitatis noſtræ Bononien. hujuſmodi nihil damni afferri volentes, quod Notarios artium hujuſmodi, qui electus, & deputatus fuerit, nihil datii, ſeu vectigalis ex globis ſericeis, & auleis hujuſmodi a Communitate, & hominibus dictæ Civitatis Bononien., ſed dumtaxat ex foliis celſorum, & mororum hujuſmodi proventuris in bonis, & poſſeſſionibus Eccleſiaſticis, & locis Piis prædictis petere, ſeu exigere poſſit, ſtatuimus, & declaramus.

Cardinalis Caſtruccius hujuſmodi Artis, & Petri inventoris Protector conſtituitur.

§.15. Ac tandem dilectum filium noſtrum Joannem Baptiſtam tituli S. Mariæ in Ara-Celi Presbyterum Cardinalem Caſtruccium nuncupat. ipſarum artium, ac dicti Inventoris, Introductoris, ſuorumque hæredum, & Succeſſorum, ſeu ab ei[illegible] deputatorum Protectorem cum pote[illegible] facultate, & auctoritate omnia, & [illegible], quæ ad officium Protectoris alicuju[illegible] jure, vel conſuetudine, aut ali[illegible] libet ſpectant, & pertinent [illegible] cendi, gerendi, exercendi [illegible] facimus, creamus, conſtituimus, & deputamus, ac nonnulla alia Capitula, pacta, facultates, ſtatuta, ordinationes, & decreta deſuper edidimus, prout in aliis noſtris literis plenius continetur.

Præſentes literæ nullo umquam vitio notandæ.

§.16. Necnon conceſſionem, & indultum, aliaque omnia præmiſſa, necnon præſentes literas nullo unquam tempore quovis quæſito colore, vel ingenio de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, ſeu impugnari, aut ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, vel derogationis ſimilium, vel diſſimilium conceſſionum, & aliarum gratiarum a Nobis, & Sede Apoſtolica, etiam cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu pari pro tempore emanatis comprehendi poſſe, ſed illa ſemper valida, & efficacia fore, ac quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtituta, repoſita de novo etiam ſub data per Petrum, ac hæredes, & Succeſſores, ac ipſius Cameræ Officiales, alioſque prædictos eligenda conceſſa fore, ac vim validi, & efficacis contractus inter Nos, & Sedem eamdem, ac illos deſuper habere, & obtinere.

Sic per quoſcumque Judices judicandum.

§.17. Sicque per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Pro prædictorum exequutione Commiſſarii deputati.

§.18. Mandantes propterea per præſentes pari modo prædicto Joanni Baptiſtæ Cardinali, & Protectori, ac omnibus, & ſingulis totius Status prædicti Legatis, & Vicelegatis, necnon Gubernatoribus, & Poteſtatibus, ac aliis Magiſtratibus quibuſcumque nominibus cenſeantur ac quibuſvis præfulgeant dignitatibus, necnon quibuſvis aliis quavis auctoritate fungentibus faciant auctoritate noſtra omnia, & ſingula præmiſſa ab omnibus inviolabiliter obſervari.

Derogatio contrariorum

§.19. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Urbis, necnon Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, Oppidorum, & locorum, necnon Status Eccleſiaſtici prædictorum etiam Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Motu ſimili, ac etiam conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica, expreſ[illegible], & individua non autem per clauſulas [illegible]enerales idem importantes mentio, ſeu [illegible]uævis alia expreſſio habenda eſſet, illis [illegible]lias in ſuo robore permanſuris, hac vice [illegible]umtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus,

Fides transũptorum. Dat. die 28. Maii 1586. An.II. mus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.20. Et quia difficile foret &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 28. Maii 1586. Pontificatus nostri Anno II.

L.

Ex Regest. in Secret. Brevium. Facultas Archiconfraternitati SSmi Sacramenti in Ecclesia S. Petri de Urbe commutandi cuique Confraternitati aggregatæ, & aggregandæ primam Dominicam mensis ad processionem habendam, in aliam Dominicam, prout unicuique hujusmodi Confraternit. expedire judicaverit.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Fidelium votis, quæ ad spiritualem animarum consolationem, & ad majorem SSmi Eucharistiæ Sacramenti celebritatem, & honorem tendere conspicmus, quantum cum Deo possumus, libenter annuimus.

Causæ faciendæ commutationis. §.1. Cum itaque, sicut accepimus, quamplures Societates extra Urbem, quæ aggregatæ sunt Archiconfraternitati Sanctissimi Sacramenti in Basilica Santi Petri de Urbe jampridem institutæ quasdam Indulgentias consequantur, Processionem prima Dominica cujuslibet mensis celebrando: multis vero in locis contingat, ut eodemmet die processio Rosarii, seu alterius Societatis fiat; unde Populo in partes diviso, minori frequentia ejusdem SSmi Sacramenti processio celebretur.

Concessio facultatis, de qua in rubrica. §.2. Nos Officialium Archiconfraternitatis prædictæ precibus inclinati, ipsis Officialibus, ut dictam primam Dominicam mensis ad processionem habendam, in aliam Dominicam arbitrio suo, prout magis cuique Confraternitati aggregatæ, vel aggregandæ expedire judicaverint, commutare possint cum omnibus privilegiis, gratiis, & Indulgentiis in eadem prima Dominica concessis auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus.

Facultas Confraternitatibus habendi Processionem infra Octavã Corporis Christi. §.3. Præterea quoniam in festo Corporis Christi, quo die in Ecclesia Dei inductus fuit mos, ut præcelsum, & Venerabile Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum singulari veneratione, ac solemnitate celebretur, atque in processionibus reverenter & honorifice per vias, & loca publica circumferatur, in dicta Basilica Processio a dicta Archiconfraternitate non habetur, cum a Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice una cum Collegio Cardinalium, ac Prælatis, & Officialibus omnibus Romanæ Curiæ majori, qua fieri possit, celebritate fiat, Confraternitatibus, ut præfertur, aggregatis, ut processionem ipso die Corporis Christi, aut Dominica, vel alio die infra octavam ejusdem celebritatis, prout a Prioribus, seu Administratoribus ipsarum Societatum honori Sanctissimi Sacramenti magis convenire judicatum fuerit, habere possint, eisdem auctoritate, & tenore potestatem facimus.

Obstantium derogatio. §.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac literis aggregationum hujusmodi, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.5. Volumus autem, ut ipsarum præsentium transumptis &c. Fides transũptis danda.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 30. Maii 1586. Pontificatus nostri Anno II. Dat. die 30. Maii 1586. An.II.

LI.

Quod Eremitæ S. Romualdi Montis Coronæ, Ordinis Camaldulensis sub Regula S. Benedicti, alterius Ordinis Religiosos recipere possint. Ipsi vero ad alium etiam Eremi Camaldulensis transire nequeant.

Ad hoc vide notata in Clem.VII.Const.XXVI. Vestrum. *Tom.IV. Par.I. fol.76.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Ea est Congregationis Eremitarum Sancti Romualdi Ordinis Camaldulensis Montis Coronæ austeritas, & observantia, ut quemadmodum non solum relatu aliorum, sed propriis etiam interdum oculis vidimus, & percepimus, merito, & vere eam sub strictiori regula custodiri, quam omnes aliæ, quæ in tota Italia reperiuntur, dici, & censeri possit. Congregationis Eremitarum S. Romualdi est strictior observãtia, ceteris in Italia existẽtibus.

§.1. Quo etiam fit, ut nonnulli parum cauti, & constantes, ac minus fortes ad resistendum pravis tentationibus, ab ipsa Congregatione ad alios Ordines se transferre non verentur, cum magno plurimorum scandalo, & animarum suarum periculo. Unde aliqui minus fortes ad alios Ordines transire non verentur.

§.2. Hinc est quod Nos his malis occurrere, eamdemque Congregationem specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, omnes gratias, indulta, & privilegia eidem Congregationi, & illius Eremitis a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, super recipiendis quibuscumque quarumvis Religionum, & Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium Religiosis ad ipsos transire volentibus concessa, rata, & firma esse volentes, & quatenus opus sit, auctoritate Apostolica tenore præsentium innovantes, omnibus, & singulis Eremitis prædictæ Congregationis nunc, & pro tempore existentibus, & cuilibet eorum in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub Excommunicationis majoris eo ipso incurrendæ, a qua nullus præter Romanum Pontificem pro tempore existentem, præterquam in mortis articulo, absolutionis beneficium impendere possit, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, necnon apostasiæ reatus, suspensionis a divinis, aliisque arbitrio Majoris ejusdem Congregationis pro tempore existentis moderandis, infligendis, & declarandis pœnis, ne ad alios quoscumque Ordines, nec etiam ad Sacrum Eremum ejusdem Camaldulen. Ordinis Aretin. Diœcesis sine expresso consensu, & licentia ab eodem Majore pro tempore existente supradictæ Congregationis in scriptis petita, & obtenta, transire, & transmeare audeant, vel audeat, eisdem auctoritate, & tenore interdicimus, & prohibemus. Hic ideo Pontifex, hujus Congreg. indultum recipiendi quascumque alterius Ordinis Religiosos cõfirmat, & ex ea ad alios etiam sacri Eremi Religiosos transitum prohibet.

§.3. Vo-

Contravenientes ultra alias pœnas, ad Congregationem redire debere præcipit.

§.3. Volumus etiam quod ultra supradictas pœnas, qui contrafecerint personaliter capi, & apprehendi, necnon incarcerari, puniri, & etiam ad redeundum cogi, libero prædicti Majoris pro tempore existentis arbitrio possint, & valeant.

Majori d. Cōgreg. contra eos procedere posse indulget.

§.4. Eidemque Majori pro tempore existenti prædicta omnia, & singula, per se, vel alium, seu alios sibi benevisos faciendi, exercendi, & effectualiter, ac omnino exequendi, & brachii sæcularis auxilium, si opus fuerit, invocandi omnimodam, plenam, amplam, & absolutam auctoritate Apostolica prædicta tenore præsentium licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus, & impartimur.

Quibuscumque non obstantibus.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon indultis, privilegiis, & exemptionibus aliis Religionibus, Congregationibus, & Ordinibus, Eremis, & Eremitoriis quibuscumque, quocumque modo, & sub quibusvis verbis, & clausulis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium tenores ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis habentes auctoritate prædicta earumdem tenore præsentium, quas perpetuis futuris temporibus valere decernimus, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. P. An.II. 9. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 9. Julii 1586. Pontificatus nostri Anno II.

LII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Privilegiorum Doctorum, & Legentium Universitatis Bononien., ac præsertim applicationis Datii Mercium.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Alias Datium Mercium Doctoribus assignatū eb Eugenio PP-IV.

§.1. EXpositum Nobis nuper fuit pro parte dilectorum filiorum Doctorum Collegiatorum, tam in Decretis, & legibus, quam artibus, & medicina in Universitate Studii Bononien. quod dudum fel. rec. Eugenius Papa IV. Prædecessor noster literas bo. me. Marci tunc Episcopi Avinionen. in Civitate nostra Bononien. pro Sede Apostolica in spiritualibus, & temporalibus Gubernatoris, per quas ipse Marcus Episcopus, & Gubernator tunc, & pro tempore existentibus Rectoribus, & Legentibus hujusmodi pro suorum salariorum solutione datium Gabellæ grossæ mercantiarum d. Civitatis cum omnibus emolumentis suis obligaverat, & assignaverat, approbavit, & datium ipsum Doctoribus, & legentibus prædictis de novo perpetuo concessit.

Idem Datium eisdem Julius II. novis Legibus addixit.

§.2. Et cum Doctores, & legentes prædicti datium ipsum libere percipere non possent, sed salaria, & solutiones hujusmodi per manus Thesaurarii, seu Depositarii, aut forsan aliorum officialium dictæ Civitatis non integre, ut decebat, reciperent, piæ mem. Julius Papa II. literarum Marci Episcopi, & Eugenii Prædecessoris hujusmodi, ac dicti Datii assignationem approbans voluit, ut absque subhastatione, aut alia solutione, seu onere subhastationis dictum datium ad Doctores, & legentes prædictos pertineret, ac quod singulis annis duo Doctores Collegiati Juris Canonici, & duo Juris Civilis, ac duo artium, & medicinæ electi per Doctores Collegiatos, & confirmati per Legatum, seu Gubernatorem dictæ Civitatis, licentia regiminis minime requisita, datium, seu gabellam hujusmodi, & illius redditus per se, vel alios ab eis deputandos a quibuscumque personis petere, & exigere, ac depositarium reddituum hujusmodi deputare possent, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna quibusvis personis inhibuit, ne in gabella, seu illius redditibus quoquo modo se intromittere præsumerent, & deinde re. mem. Leo X. præmissa omnia approbans, etiam voluit, quod electio sex syndicorum fieri deberet quotannis perpetuo post decimam quintam diem Decembris ante festum Nativitatis Domini nostri Jesu Christi, ac electores prius jurarent in manibus Prioris dictorum Doctorum, & quod non posset eligi, qui non fuisset matriculatus in dicto Collegio per decem annos adminus, quodque in ipso regimine gabellæ nullos alios magistratus dictæ Civitatis agnoscerent, aut eis parere tenerentur, sed solum Romanum Pontificem præmissorum occasione in superiorem agnoscerent, inhibuitque Magistratibus dictæ Civitatis ne in Datio, seu illius redditibus sub pœna excommunicationis se intromittere possent.

A Clemente VII. auctū, erectus Mons, dataque Doctoribus facultas Depositarium pro sui libito deputandi.

§.3. Postea san. me. Clemens Papa VII. præmissa omnia approbando, & denuo concedendo voluit, quod dicti Doctores deputati unum alium quemcumque collectorem seu Depositarium ad percipiendos redditus datii, seu gabellæ hujusmodi deputare possent, & quartam partem datii hujusmodi auxit erigens montem pro Camera Apostolica, quod augmentum datii per eosdem Doctores Syndicos erigeretur, & exerceretur, & cum quondam Julius de Malvetiis ex concessione forsan dicti Julii Prædecessoris, & consensu eorumdem Doctorum, quandiu vixit, Depositarius dictorum proventuum nominatus fuisset, & dilecti filii Pirrus, & Hercules fratres, etiam de Malvetiis dicti Julii de Malvetiis ex fratre nepotes assererent dictum Depositariatus officium per decessum dicti Julii vacaturum per eumdem Leonem Prædecessorem concessum fuisse, decrevit, & declaravit, quod Pirrus, & Hercules prædicti occasione præmissorum illa omnia, & singula, quæ dictus Julius ex concessione Julii II., ac ipsi Pirrus, & Hercules ex concessione Leonis Prædecessorum prædictorum habebant, & nullatenus aliud quidquam habere possent, ipsique Doctores ad eorum libitum personam, quæ red-

redditus hujusmodi gabellæ recipere deberet, & quandocumque eis placeret, eligere, & deputare valerent, derogando omnibus privilegiis eisdem Herculi, & Pirro concessis

Paulus III. Privilegia omnia confirmavit, & curam Canalis concessit.

§.4. Præterea Paulus III. omnia, & singula concessa tam a dictis Pontificibus, quam Imperatoribus, & Principibus ipsis Doctoribus approbavit, & canale navigii ad curam ipsorum pertinere voluit.

Paulus IV. & Pius IV. erecti Montis curam Collegio Doctorũ vindicarunt.

§.5. Paulus vero IV. erexit montem super augmento Datii per dictum Clementem Prædecessorem facto, ita ut exactio reddituum ejusdem Abbatiæ ad Doctores Collegiatos spectarent, necnon Pius IV. cupiens egregium, & laudabile opus Gymnasii dictæ Civitatis per dilectum filium nostrum Petrum Donatum Cardinalem de Cæsis nuncupatum tunc Episcopum Narnien., & dictæ Civitatis Vicelegatum incoeptum ad finem debitum perduci, officium Depositarii Gabellæ hujusmodi quod quondam Hercules Malvetius Civis Bononien., dum viveret, obtinebat, Motu proprio auctoritate Apostolica penitus, & omnino per mortem dicti Herculis vacans suppressit, & extinxit, necnon salarium, & provisionem, ac omnes, & singulos redditus, & proventus dictæ Gabellæ videlicet tres quadrantes lagiorum cujuslibet libræ argenteæ redditu um dictæ Gabellæ pro tempore existenti Depositario dicti officii illius ratione solvi solita massæ redditu um dictæ Gabellæ, ac monti trium millium scutorum per eumdem Pium IV. Prædecessorem in dicta Civitate antea erecto cum obligatione dictorum Doctorum, & legentium solvendi creditoribus dicti Montis summam ducentorum, & quadraginta scutorum, ut in dictis Pii Papæ literis, ac Instrumento desuper confecto latius continetur, applicavit, & appropriavit.

Demũ Pius V. omnia, & singula Privilegia eisdem cõfirmavit.

§.6. Postremo piæ mem. Pius Papa V. Prædecessor noster omnia, & singula privilegia, & gratias hujusmodi, quatenus essent in usu, & prout tunc reperiebantur, licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus, non contraria similiter approbavit, & confirmavit.

Causæ novæ hujus faciendæ confirmationis.

§.7. Nuper vero iidem Doctores hæredes quondam Cornelii de Malvesia, & Julium de Malvesia cohæredem in Depositarios redditu um Gabellæ hujusmodi vigore præmissorum, ac ex eorum antiqua, & eatenus observata consuetudine, ac alias quomodolibet ad septennium, & deinde ad eorum beneplacitum nominarunt, & deputarunt, prout in diversis eorum Prædecessorum literis, ac duobus Instrumentis publicis super nominatione, & deputatione depositariorum hujusmodi confectis plenius continetur. Cum autem nuper Nos certis tunc expressis causis adducti dilectum filium Pirrum Malvetium civem nobilem Bononien. Depositarium prædictæ Gabellæ cum emolumento annuo trecentorum scutorum auri in auro, ac facultatibus, privilegiis, prærogativis, honoribusque solitis, & consuetis, quod vitam duceret, fecerimus, constituerimus, & deputaverimus, in grave dictorum Doctorum, & legentium præjudicium, & gravamen, stante maxime obligatione solvendi eisdem Creditoribus dictam summam ducentorum, & quadraginta scutorum. Pro parte eorumdem Doctorum, & legentium Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eos in possessione suorum privilegiorum prædictorum manutenere de benignitate Apostolica dignaremur.

Depositarium a Doctoribus constitutum cõfirmat Sixtus.

§.8. Nos igitur eosdem Doctores, & legentes specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, ac literarum omnium prædictarum, & privilegiorum tenores præsentibus pro expressis habentes, eosque, & eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, deputationem dicti Pirri in Depositarium dictæ Gabellæ cum emolumento dictorum trecentorum scutorum, ac facultatibus, privilegiis, prærogativis, ac honoribus, prædictis per Nos, ut prefertur, factam, necnon literas desuper die 22. Junii Pontificatus nostri anno primo confectas, ac illarum intimationem, omniaque, & singula inde sequuta Apostolica auctoritate tenore præsentium revocamus, cassamus, & annullamus, ac cassa, irrita, & inania, ac nullius roboris, vel momenti fuisse, & esse, nec quodquam jus in dicta Depositaria per deputationem hujusmodi acquisitum fuisse, aut esse, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ac Legatum, Vicelegatum, & Gubernatorem, necnon quadraginta viros dictæ Civitatis, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: eidemque Pirro sub excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis, ac pecuniariis poenis, ne in dicta Depositaria ejusdem Gabellæ quoquomodo, vigore, aut prætextu deputationis per Nos, ut præfertur, factæ, aut alias quomodolibet se ingerere audeat, vel præsumat, inhibemus.

Vetera omnia confirmat privilegia.

§.9. Et nihilominus omnia, & singula privilegia, & facultates, immunitates, prærogativas, libertates, gratias, & indulta, prout per eosdem Romanos Pontifices Prædecessores nostros prædictos, eisdem Rectoribus, & legentibus concessa, approbata, & innovata fuerint, eisdem auctoritate, & tenore approbamus, confirmamus, & etiam de novo concedimus, ac omnes defectus juris, & facti, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Commissarios deputat.

§.10. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiscopo Bononien., & Episcopo Imolen.,

len., ac dilecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Doctorum, & legentium prædictorum fuerint requisiti, eosdem in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eosdem Doctores, & legentes revocatione, cassatione, annullatione, Decreto, inhibitione, confirmatione, approbatione, concessione, suppletione, aliisque præmissis juxta earumdem præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, eaque omnia perpetuo firmiter observari; non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.11. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, quatenus opus sit, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ dicti Prædecessores suis literis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 30. Julii 1586. An.II.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 30. Julii 1686. Pontificatus nostri Anno II.

LIII.

Confirmatio, & extensio Jurisdictionis Consulum Artis Pistorum, & Præfecti Annonæ Almæ Urbis, in rebus ipsam Artem tangentibus, ac privilegiorum, & gratiarum eorumdem Pistorum.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

CŒlestis Pater ad hoc Nos Universalis Ecclesiæ Rectorem constituit, & Nobis oves suas pascendas commisit, ut omnibus personis præcipue Romanam Curiam sequentibus, ne indebitis molestiis afficiantur, sed pro earum qualitate justitia ministretur, quantum cum Deo possumus, salubriter provideamus, & ea, quæ pro ipsarum personarum facili regimine, & gubernatione a nostris Prædecessoribus provida consideratione emanarunt, ut eo firmius illibata persistant, quo frequentius Apostolico fuerint stabilita præsidio, nostræ approbationis munimine, dum a Nobis petitur, roboremus.

Leo X. & Julius III. decreverunt, quæ leguntur in Bulla Julii III hic cit.

§.1. Sane pro parte dilectorum Filiorum Universitatis Pistorum Urbis nostræ, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias postquam fel. rec. Leo Papa X. Prædecessor noster, &c.

§.2. Et deinde per recol. mem. Julium Papam III. *Omittitur relatio Bullæ Julii III. quia ipsam habes in Tom.III. Part.III. & quia ibi relata Bulla Leonis ideo hic omittitur ejusdem relationis repetitio.*

Gregor.XIII. aliam edidit Constitutioné hic indicatam

§.3. Cum postmodum antiqua Statuta ipsius Urbis, de mandato sanctæ memoriæ Gregorii Papæ XIII. &c. *Omittitur etiam relatio Bullæ Greg.XIII. quia est in Tom.III. Part.III. fol.*437. Almam.

Ars modo supplicat Papæ pro uberiori provisione.

§.4. Cum autem eadem petitio subiungebat, plerique dubitent, aliqua artis Pistorum hujusmodi statuta, & præsertim illud quo dispositum est, quoscumque artem prædictam exercere, & clibanum habere volentes, priusquam ad hoc admitti possint, ad solutionem trium scutorum pro una Consulibus artis hujusmodi, & reliqui, duabus partibus Hospitali Beatæ Mariæ de Laureto de dicta Urbe applicandorum teneri, per prædictas literas Gregorii Prædecessoris hujusmodi declarationis, & reintegrationis jurisdictionum artium, earumque Collegiorum, & Consulum hujusmodi nullatenus reintegrata fuisse. Quare pro parte Universitatis Pistorum hujusmodi Nobis humiliter fuit supplicatum, ut literis Prædecessorum hujusmodi robur nostræ approbationis adiicere, aliaque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ideo Pótifex omnes Prædecessorú Cóstitutiones ad favorem Pistorum Urbis confirmat.

§.5. Nos igitur Universitatem Pistorum hujusmodi, illiusque singulares personas, quarum quietem, & commodum, non minori, quam Prædecessores nostri prædicti paternæ dilectionis affectu prosequimur, a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon singularum literarum prædictarum tenores veriores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati statuta, & Ordinationes dictæ Universitatis, ac singulas etiam reintegrationis jurisdictionum literas Prædecessorum hujusmodi, ac in eis contenta quæcumque, prædicta auctoritate, tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus.

Jurisdictionémque Consulibus in causis usque ad duc. 30. & inde supra Præfecto Annonæ contra quoscumque concedit.

§.6. Ac insuper eisdem nunc, & pro tempore Pistoribus, ut facilius, & minori cum dispendio jura sua consequi possint, in omnibus, & singulis eorum causis, litibus, controversiis, & differentiis, ratione panis per eos crediti, & rerum ad artem hujusmodi spectantium, de cetero movendis, videlicet, quæ triginta ducatos auri de camera non excesserint, Consules pro tempore existentes dictæ artis, contra quoscumque ejusdem Urbis Cives, opifices, habitatores, ac alias quascumque personas sæculares; in aliis vero usque ad quamcumque summam, Præfectum pro tempore

exi-

existentem Annonæ Judices, contra quoscumque S. R. E. Cardinales, Episcopos, Prælatos, Oratores, proceres, & alios Ecclesiastica, vel temporali dignitate fungentes, dictæ Urbis originarios, vel exteros, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo constituimus, & deputamus, eisdemque nunc, & pro tempore existentibus Pistoribus, facultates omnes, qui eis occasione crediti panis ac aliarum rerum artem ipsam concernentium debitores fuerint, pro consequenda satisfactione, ad judicium coram Consulibus, & Annonæ Præfecto Judicibus hujusmodi evocandi, dictis vero Consulibus, & Annonæ Præfecto pro tempore existentibus, singulas causas hujusmodi summarie, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii, manuque Regia, ac sola facti veritate inspecta, & prout in exactione pecuniarum prætii grani, eisdem Pistoribus ab Officialibus ejusdem Cameræ Apostolicæ pro tempore dati, contra eosdem pistores procedi solet, audiendi, cognoscendi, decidendi, fineque debito terminandi, necnon citandi, & in forma inhibendi, omnibusque aliis facultatibus necessariis, & opportunis, auctoritate, & tenore similibus, etiam perpetuo tribuimus.

Pistorum credita occasione panis in discussionibus non venire, sed ceteris creditoribus etiā habentibus obligationes Camerales anteriores esse decernit.

§.7. Quodque debita cum ipsis Pistoribus ratione panis crediti, & aliarum rerum hujusmodi contracta, ad bonorum & hæreditatum quarumvis personarum, etiam cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis existentium, coram quibusvis Judicibus dictæ Urbis, tam Ordinariis, quam delegatis, & subdelegatis, pro tempore faciendas discussiones nullo pacto trahi possint. Quinimmo ipsi Pistores, pro consequenda debitorum hujusmodi satisfactione, in omnibus eorum litibus & causis, etiam si priores, & potiores creditores non sint, primum, & potiorem locum obligationibus etiam in forma Cameræ Apostolicæ, etiam juramento vallatis, ac privilegiis, ceterisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque habere, & obtinere omnino debeant, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo statuimus, & ordinamus: necnon sententiarum, mandatorum executivorum, & decretorum per Consules, & Annonæ Præfectum, Judices præfatos pro tempore latarum, & relaxatorum executionem, & quovis prætextu, etiam quarumcumque appellationum, recursuum, inhibitionum, & significationum etiam dotalium nullo modo impediri posse, sed easdem significationes, & inhibitiones, per Gubernatorem, & alios dictæ Urbis Judices, ad quos ipsi appellantes, & recurrentes recursum habuerint, denegandas esse, easque concessas, illico revocatas, & ipsis recurrentibus minime suffragari volumus.

Appellationē a scutis 10. supra ad conservatores permittit.

§.8 Decernentes a sententiis, declarationibus, & decretis eorumdem Consulum, ad Conservatores: & non alios quosvis judices appellari posse, & appellationes non nisi in causis, & litibus super majori quam decem scutorum summa vertentibus, admittendas esse, nec a decem infra recursus ad aliquos Judices haberi, minusque concedi posse.

Decretum irritans apponit.

§.9. Ac præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, mentisque, aut intentionis nostræ defectu notari, aut impugnari nullatenus posse. Irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§.10. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Urbis statutis, legibus, & Consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Auditori Cameræ, seu obligationibus Cameralibus, ac quibusvis dictæ Urbis Judicibus ordinariis, & extraordinariis, ac delegatis, illorumque tribunalibus, & quibusvis aliis personis, etiam locis piis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, etiam motu simili, etiam consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

D. P. An.II. 19. Augusti.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, quartodecimo Kalendas Septembris, Pontificatus nostri Anno II.

LIV.

Jurisdictio S. R. E. Cardinalis, & Judicis causarum Archiconfraternitatis B. Mariæ Virginis de Urbe Confalonis nuncupatæ, ad Redemptionem Captivorum ab infidelium servitute, aliaque pia opera exercenda dudum institutæ.

Alia, quæ hanc Sodalitatem concernunt, vide in Greg. XIII. Pastoris. T. IV. P. III. fol. 319.

SIXTUS PAPA V.

Motu proprio &c.

Causa concessionis.

CUM sicut accepimus Venerabilis Archiconfraternitas Confalonis Gloriosissimæ Virginis Mariæ, ejusque pro tempore existentes Custodes, Camerarius, Officiales, & Ministri, ob lites, quæstiones, & controversias civiles, profanas, spirituales, meras, & mixtas per diversa Urbis Tribunalia, occasione locationum, censuum,

ſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, dotium, & diverſarum aliarum rerum ejuſdem, tam agendo pro ipſa Archiconfraternitate, quam eam defendendo, vel alias jugiter implicati exiſtant, ex quo ſæpiſſime quamplura damna, & intereſſe patiuntur, ac impenſa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, ſæpenumero ſuperet.

Hic Pontifex volens Archiconfraternitatem Confalonis ab expenſis litium ſublevare, dat facultatem ejus Cuſtodibus quatuor Prælatos nominandi, Cardinali Protectori, qui ex eis unum eligat Judicem cauſarum d. Archicõfraternitatis, cum poteſtate eas ſummarie cognoſcendi.

§. 1. Nos Archiconfraternitatem præfatam, quam ſingulari dilectione proſequimur, & in qua diverſa pietatis, caritatis, & miſericordiæ opera, etiam eleemoſynas pauperibus erogando, ac miſerabilibus Puellis dotes elargiendo, necnon Captivos a duriſſima infidelium ſervitute maxima cum caritate redimendo, continuo impendi ſpectantur, necnon dilectos filios Magiſtrum Hieronymum de Avila U. J. D. literarum Apoſtolicarum Correctorem, & Abbreviatorem, ac in utraque Signatura noſtra Referendarium, Prelatum noſtrum domeſticum, Paulum de Matthæis, Carolum de Maximis, ac Uliſſem Lancerinium patritios Romanos, necnon Franciſcum Covarucium ipſius Confraternitatis modernos, & pro tempore exiſtentes Cuſtodes, & Camerarium ab hujuſmodi diſpendiis, quantum cum Deo poſſumus, ſublevare volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus, moderni, & pro tempore exiſtentes dictæ Archiconfraternitatis Cuſtodes quatuor ex Referendariis utriuſque Signaturæ noſtræ, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, moderno, & pro tempore exiſtenti ipſius Archiconfraternitatis Protectori nominare, & proponere poſſint, & valeant, ad effectum ut ex illis quatuor, unus per eumdem modernum, & pro tempore exiſtentem Protectorem eligi, ſeu deputari debeat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Ac eidem Referendario ſic pro tempore electo, & deputato, ex nunc prout ex tunc, & e contra, poſt electionem, & deputationem hujuſmodi omnes, & ſingulas cauſas, lites, quæſtiones, & controverſias inter dictam Archiconfraternitatem, ſive illius Cuſtodes, Camerarium, Officiales, & Miniſtros nunc, & pro tempore exiſtentes, ac quaſcumque alias, tam laicas, quam Eccleſiaſticas perſonas, cujuſcumque gradus, ſtatus, ordinis, dignitatis, conditionis, vel præeminentiæ exiſtentes, etiam Cardinalatus honore præfulgentes, Univerſitates, Societates, Congregationes, Collegia, ac tam virorum, quam Mulierum Monaſteria, Hoſpitalia, aut alia loca Pia, etiam ſi coram nunc, & pro tempore exiſtentibus S. R. E. Camerario, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, & ejuſdem Cameræ cauſarum Auditori generali, nec non Vicario, Gubernatore, & Senatore dictæ Urbis, illorumque Locatenentibus, Collateralibus Judicibus, ac Appellationum cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac ejuſdem S.R.E. Cardinalibus, & aliis quibuſcumque Judicibus ordinariis, ac a Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſpecialiter quomodocumque Commiſſariis deputatis, & delegatis, ac deputandis, & delegandis, nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quomodolibet movendas, & pendendas, de & ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus donationibus, legatis, fidei commiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, & illarum diſcuſſionibus, ac quibuſvis aliis diſpoſitionibus, ad favorem tam ejuſdem Archiconfraternitatis, quam Redemptionis Captivorum dictæ Archiconfraternitati, per Sedem Apoſtolicam iniunctæ factis, ac dotibus, & quorumcumque jurium, & actionum ceſſionibus, aliiſque quibuſcumque inter vivos, ac cauſa mortis, & quaſi contractibus, etiam vigore obligationis in forma Cameræ, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus ipſius Archiconfraternitatis, ejuſque Cuſtodes, Camerarium, Officiales, & Miniſtros præfatos, eorumque litis conſortes, tam conjunctim quam diviſim, & tam active, quam paſſive, tam ſecundario, quam principaliter intereſſe concernentes, & ad ipſam Archiconfraternitatem, etiam per viam neceſſariæ defenſionis, & alias quomodolibet ſpectantes, & pertinentes, in quacumque inſtantia, quorum omnium ſtatus, & merita, ac Judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus pro expreſſis habentes, in ſtatu, & terminis, in quibus ad præſens reperiuntur, & quandocumque reperientur, harum ſerie, ad Nos, & Sedem Apoſtolicam advocantes, illaſque omnes, & ſingulas alias, ſimiles, vel diſſimiles cauſas quomodolibet nunc, & pro tempore motas, & pendentes, ac quas dicta Archiconfraternitas, illius Cuſtodes, Camerarius, Officiales, & Miniſtri habere, & movere volent contra eaſdem perſonas, Univerſitates, Societates, Congregationes, Collegia, Monaſteria, Hoſpitalia, aut alia æque, vel magis pia loca, etiam quomodolibet, & qualitercumque privilegiata, & exempta, pro ipſius Archiconfraternitatis rebus, bonis, hæreditatibus, legatis, juribus, & actionibus hujuſmodi, tam agendo pro ipſa Archiconfraternitate, & quacumque perſona ab ea cauſam habente, quam etiam ſi contra ipſam Archiconfraternitatem, ad inſtantiam quarumcumque perſonarum, qualitercumque qualificatarum, & privilegiatarum quomodolibet agatur, eidem Referendario, ut præfertur, electo, & deputato, una cum omnibus, & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii, & abſque tela judiciaria, ac aliquorum terminorum ſubſtantialium obſervatione, aut alicujus Regiſtri, vel extractus confectione, per ſe ipſum, vel in ejus a dicta Urbe abſentia, aut alias ex quavis cauſa, per alium ab eiſdem Cuſtodibus, accedente, ut ſupra dicti Protectoris approbatione,

batione, durante absentia, seu alias quomodolibet eligendum, usque ad finalem sententiarum exequutionem inclusive, audiendas, cognoscendas, fineque debito terminandas, ac etiam alibi introducendas, seu committendas, reassumendas, &c. auctoritate, & tenore præfatis, etiam perpetuo committimus, & mandamus.

Citandique, & inhibendi tam in Curia quam extra, & quibuscumque Judicibus.

§.2. Ipsumque Referendarium, ut præfertur, electum, & deputatum in dictis causis, tam pro ipsa Archiconfraternitate quam contra illam motis, & pendentibus, & in futurum movendis, in Judicem Ordinarium, & Apostolica auctoritate deputatum, cum facultate easdem causas usque ad finem, absque tamen alicujus propinæ receptione, cognoscendi, decidendi, atque terminandi, ac etiam cum potestate citandi, & inhibendi quos, quibus, ac quoties opus fuerit, etiam per se, vel alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, constito sibi etiam summarie de non tuto accessu, eisdemque, & prædictis, ac quibuscumque aliis ejusdem Urbis Curiarum, seu Tribunalium Judicibus, & personis, tam Ecclesiasticis quam sæcularibus cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, quibus, ac quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis pœnis, prout sibi videbitur, inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes, contumaces, & rebelles, ad declarationem incursus censurarum, & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, ac alias prout sibi melius expedire videbitur, seu placuerit, servata forma Concilii Tridentini procedendi, sententiasque, seu mandata, per eum pro tempore latas, seu relaxata, debitæ exequutioni demandandi, sive demandari faciendi.

Contradictores etiam coercendi.

§.3. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis quovis prætextu non parentes, per censuras Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendi, auxiliumque brachii sæcularis ad hoc, si opus fuerit, invocandi, aliaque omnia, & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, gerendi, & exequendi, ac cum aliis facultatibus ad id quomodolibet necessariis, auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo facimus, constituimus, & deputamus, sibique plenam, liberam, & amplam super præmissis licentiam, & facultatem, atque auctoritatem etiam concedimus, & impartimur.

Appellatio ab ejus sententiis semel tantum, & non suspensive, ad alium Judicem a Protectore deputan. admittatur, & tres nullitates tantum opponi possint.

§.4. Decernentes quod a pro tempore existentis Referendarii, ut præfertur electi, & deputati sententiis, mandatis, ordinationibus, & decretis, nullatenus suspensive appellari, reclamari, de nullitate dici, sive quomodolibet adversus illa ad effectum impediendi exequutionem aliquod remedium attentari possit. Devolutive autem semel tantum liceat appellare, & alia remedia intentare coram alio Judice prædicto pro tempore existenti Protectori, ut præfertur, nominando, & ab eo approbando. Secundo autem, vel ulterius sublata sit omnis, & quæcumque appellatio, sed prædictæ duæ sententiæ plenariam exequutionem obtineant, ac firmæ, & illibatæ permaneant, acsi essent tres conformes, ac nullitas aliqua, exceptis tribus substantialibus opponi nullo modo possit.

§.5. Et licet ad instantiam quorumcumque hæredum sive quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commissa causa discussionis alicujus hæreditatis, & dictæ Archiconfraternitati, seu illius Custodibus, Camerario, Officialibus, & Ministris, etiam virtute commissionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præjudicium ipsius Archiconfraternitatis protrahatur, data idonea cautione per dictos Custodes, Camerarium, Officiales, seu Ministros, de restituendo summam debitam in eventum succumbentiæ prioribus, & potioribus creditoribus, pro tempore existens Referendarius prædictus, eosdem hæredes sive alios quoscumque debitores, seu ipsorum quemlibet, ex quacumque causa cessionarios, vel ab eis quomodolibet, & ex quocumque titulo causam habentes, ad satisfaciendum integraliter dictæ Archiconfraternitati de ejus credito, juris, & facti remediis cogat, & compellat. Judicis facultas in causi. discussionum s.

§.6. Ac in omnibus, & singulis causis prædictis ad dictam Archiconfraternitatem, ut præfertur, quomodolibet spectantibus, singulis diebus, & horis, feriatis & non feriatis, præterquam in honorem Dei, procedat. Singulisque diebus, & horis proceden.

§.7. Et Notarium actuarium per eosdem Custodes eligendum, ac ab eis, & eorum arbitrio, ac ad eorum nutum ponendum, & amovendum, quem eis placuerit, habeat; qui teneatur dare idoneam cautionem eisdem Custodibus in ejus deputatione, de restituendo absque aliqua pecuniarum solutione, & fraude, ac omni mora, & dilatione, atque exceptione, seu excusatione postpositis, quoties ab eisdem Custodibus, ab hujusmodi Notariatus officio amotus fuerit, omnes, & singulas scripturas ad dictam Archiconfraternitatem, ut præfertur, quomodolibet spectantes, per eosdem Custodes facto de illis Inventario, Notario successori, ab eisdem Custodibus deputato consignandas. Notarium deputandi.

§.8. Quodque citationes in causis prædictis etiam per Curiæ Capitolii, seu alios quoscumque etiam dictæ Archiconfraternitatis Mandatarios, fieri possint. Citationes fieri possint per quoscumque Mandatarios.

§.9. Ac quod quicumque Executores Curiarum, seu Tribunalium dictæ Urbis, possint, & debeant exequi, & effectualiter exequutioni demandare omnes, & singulas sententias, decreta, & mandata pro tempore existentis Referendarii hujusmodi, sive in ejus absentia, aut alias ipso impedito, ab eisdem Custodibus eligendi, ac ut supra, nominandi, ac a Protectore approbandi, quæ non obstante Regula Cancellariæ sub ejus parvo sigillo expediri possint. Executores omnes exequi debeant mandata prædict. Judicis.

§.10. Ac

Alii Judices hasce causas non cognoscant.

§.10. Ac insuper Archiconfraternitatem prædictam, ejusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros, & nunc deinceps occasione præmissorum principaliter, seu secundario alibi quam coram pro tempore existente Referendario, ut præfertur, electo, & deputato conveniri, aut ad alios conveniendum constringi non posse, & processus, sententias, mandata, & decreta per alium, sive alios, tam ordinarios, quam etiam specialiter deputatos, & delegatos Judices, quavis auctoritate fungentes, in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatos, in quacumque instantia latas, & facta cum inde sequutis quibuscumque nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, & momenti fore.

Clausulæ præservativæ.

§.11. Præsentem quoque Motus proprii cedulam, sub quibuscumque similium, vel dissimilium gratiarum, aut concessionum, revocationibus, suspensionibus, moderationibus, seu limitationibus, etiam per Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, vel ejus etiam de latere Legatos, & per Cancellariæ Apostolicæ Regulas pro tempore factas, etiam in favorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe nullatenus comprehensam, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptam, ac quoties illæ emanabunt, toties præsentem cedulam in pristinum robur restitutam esse, & censeri debere, nec eidem cedulæ per quascumque clausulas generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, derogari posse, & si illi ullo umquam tempore ex aliqua etiam quantumvis necessaria, & urgenti causa derogari contingat, nisi tenor cedulæ hujusmodi de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas distinctas literas, eumdem tenorem continentes tribus similibus distinctis vicibus, Custodibus, Camerario, & aliis Officialibus Archiconfraternitatis hujusmodi legitime insinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expressus accedat assensus, derogationes hujusmodi nemini suffragari debere, & si ac quoties illa aliquo alio modo revocari, aut alias illi derogari contigerit, toties in pristinum statum restitutam, & de novo etiam sub posteriori data, per prædictos Custodes, Camerarium, & Officiales eligenda, concessam, & stabilitam esse.

Decretum irritans.

§.12. Et sic per quoscumque Judices etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque &c. attentari.

Declaratio quod sub eodem Judice sint omnes Redempti, & puellæ ab Archiconfraternitate dotatæ.

§.13. Volumus etiam, & mandamus, quod omnia, & singula præmissa, habeant locum ad favorem quarumcumque pauperum Puellarum, quæ a prædicta Archiconfraternitate dotem habuerint pro dictorum dotium consequutione, ac quorumcumque ab eidem Archiconfraternitate redemptorum; ita quod sint & esse intelligantur sub dicta jurisdictione in omnibus, & per omnia, acsi principaliter cum illis, & quolibet illorum agendo, seu defendendo de interesse prædictæ Archiconfraternitatis ageretur.

Præfectus Signaturæ Justitiæ, Regensque, & Referendarii, non signent commissiones, contra formam præsentium, & Judices quibus essent commissæ nullatenus procedat.

§.14. Inhibentes expresse moderno, & pro tempore existenti Signaturæ Justitiæ Præfecto, aut alias pro tempore Justitiæ Signaturam habenti, necnon Regenti Cancellariæ, qui pro tempore erit, omnibusque, & singulis Referendariis, ne de cetero, ad instantiam, & requisitionem cujuscumque, supplicationem aliquam recipere, referendariare, seu proponere Præfecto Signaturæ Justitiæ audeant, vel præsumant, & similiter Signaturam facienti non signet, sive avocatoriam, sive simplicis Justitiæ, sive appellatoriam, & similem, neque in initio neque in medio litis; & signatæ nullius sint roboris, & momenti, nullamque tribuant jurisdictionem, neque ipse Judex, cui fuerint commissæ, audeat illarum virtute citare, inhibere, vel quomodolibet procedere; irritum, & inane quicquid scienter, vel ignoranter secus factum fuerit, ipso jure decernimus, salva semper nostra manu propria signata, sine qua omne rescriptum censeatur, & sit invalidum, & a nostra voluntate alienum. Et nihilominus Referendarius, sicut præmittitur, deputatus a prædicta Archiconfraternitate, absque vitio attentatorum procedere possit, & valeat.

Judex præfatus cogere possit Notarios omnes, ad sibi consignan. instrumenta concernentia aliquod interesse Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captivorum.

§.15. Et insuper ne propter difficultatem habendi, seu recuperandi Instrumenta publica super testamentis, seu aliis quibuscumque dispositionibus piorum Christifidelium, per Notarios, & Tabelliones confecta, & stipulata, in quibus per ipsos Christifideles in ejusdem Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captivorum favorem diversa legata facta, illisque bona relicta, & erogata fuerint, & de quibus illius Custodes, Camerarius, Officiales, & Ministri prædicti notitiam habere non possunt, ipsa Archiconfraternitas varia in temporalibus damna, & detrimenta substineat, & patiatur, eidem Referendario, ut præfertur, electo, & deputato, omnes, & singulos, etiam quorumcumque Tribunalium, ac Curiarum dictæ Urbis, & in Archivio Romanæ Curiæ, & Capitolii descriptos Notarios, & Tabelliones publicos, etiam quantumcumque privilegiatos, & exemptos, qui deinceps perpetuis futuris temporibus quæcumque Instrumenta publica super testamentis, codicillis, & quibusvis tam inter vivos, quam causa mortis dispositionibus, omnibusque utriusque sexus Christifidelibus, conficient, aut stipulabunt, vel de quibus ipsi Notarii, & Tabelliones pro tempore rogati fuerint, in quibus pia legata, etiam jure donationis perpetuæ, vel fideicommissi, seu cujusvis alterius dispositionis, aut quocumque alio titulo eidem Archiconfraternitati, sive Redemptioni Captivorum per Christifideles de eorum bonis in toto, vel in parte hactenus quomodolibet, facta fuerunt, & in futurum fient, seu quæ utilita-

litatem, vel commodum, aut augmentum bonorum, jurium, & emolumentorum Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captivorum hujusmodi; tam conjunctim, quam divisim, & tam active, quam passive, ac tam secundario quam principaliter concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, aut in Archiconfraternitatis, seu Redemptionis Captivorum hujusmodi utilitatem cesserint, vel cedant, ad dictorum Instrumentorum, seu illorum particulam interesse dictæ Archiconfraternitatis, seu Redemptionis, ut præfertur, concernentem, copiam authenticam, & fide dignam, in forma juris valida, & probante, seu instrumentum publicum, postquam ad id per ipsam Archiconfraternitatem, illiusque Custodes, Camerarium, Officiales, & Ministros, coram eodem Referendario requisiti fuerint, & post testatorum obitum, sub pœna falsi, ac excommunicationis, aliisque sententiis, & censuris Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis pœnis, per contrafacientes eo ipso incurrendis, ac arbitrio ejusdem Referendarii infligendis, & exequendis, eidem Archiconfraternitati, sive illius Custodibus, Camerario, Officialibus, seu Ministris, soluta per eosdem Custodes, Camerarium, Officiales, seu Ministros ipsis Notariis, & Tabellionibus mercede, pro scriptura ipsius copiæ authenticæ, seu instrumenti publici tantum, omni mora, & dilatione, aut subterfugio cessantibus, ac quacumque appellatione, seu recursu postpositis, realiter, & cum effectu, ac sine aliqua fraude dandum, tradendum, & consignandum, auctoritate nostra moneat, omnibusque sibi visis remediis opportunis, usque ad omnimodam paritionem cogat atque compellat.

Clausulæ derogatoriæ.

§.16. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Fabricæ prædictæ, ac personarum, Universitatum, Societatum, Congregationum, Collegiorum, Monasteriorum, & Hospitalium hujusmodi, aliorumque quorumcumque piorum locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, ac qualitercumque privilegiatorum, etiam juramento, &c. roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conservatoriis, exemptionibus, & literis Apostolicis, illis ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Notariis, Tabellionibus, Curiis, seu Tribunalibus, eorumque personis, & Collegiis quibuscumque, & Romanæ Curiæ Officialibus, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos & dictam Sedem, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium, etiam in vim contractus, aut alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, necnon Reformationibus noviter factis, & paribus Motu, & scientia approbatis, etiam si in eis caveatur expresse, quod causa hujusmodi ad forum, seu Curiam Capitolii, & seu Auditoris dictæ Cameræ, vel Vicarii, aut aliorum ejusdem Urbis Tribunalium reassumi debeant, ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet disponentibus. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, & nihil penitus omisso, nec per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum expressi, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse eisdem Motu, scientia, & potestatis plenitudine derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque. Aut si personis, Universitatibus, Societatibus, Congregationibus, Collegiis, Monasteriis, Hospitalibus, aliisque piis locis prædictis, eorumque Administratoribus, Officialibus, seu Ministris, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad judicium trahi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibusvis aliis privilegiis, indultis, ac literis Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, jurisdictionis ipsius pro tempore existentis Referendarii, ut præfertur, deputati explicatio, sive exequutio impediri valeat quomodolibet, vel differri. Et de quibus, quorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Sola signatura sufficit.

§.17. Volumus solam præsentis Motus proprii signaturam sufficere, & ubique fidem facere in judicio, & extra.

Fides exemplorum.

§.18. Quodque eadem Motus proprii exempla, etiam impressa, Notarii publici, sive ejusdem Archiconfraternitatis Secretarii manu subscripta, & sigillo dictæ Archiconfraternitatis, vel illius Protectoris sive Referendarii pro tempore, ut præfertur, electi, & deputati obsignata, eamdem prorsus, in judicio, & extra illud fidem ubique faciant, quam ipse Motus proprius faceret, si foret exhibitus, vel ostensus, regula contraria quacumque non obstante.

Fiat Motu proprio F.

D. P. An.II. 19. Augusti.

Datum Romæ apud S. Marcum die 19. Augusti, Anno II.

Ere

LV.

Ex Regest. in Secret. Brev. Erectio Universitatis Studii generalis in Civitate de Quito Provinciæ S. Michaelis Indiarum Occidentalium Ordinis Eremitarum S. Augustini cum facultatibus aliis Universitatibus concedi solitis.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. INtelligentes, quam Domino grati, Christianæque Reipublicæ uberes fructus ex assidua Verbi Dei prædicatione, aliorumque piorum operum exercitio ex domibus regularibus Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini in partibus Indiarum Occidentalium fundatis in dies producantur, facile inducimur, ut eorumdem Fratrum votis per quæ ne ob locorum nimiam distantiam tam ipsi, quam alii dictarum partium Cives, & Incolæ sacrarum literarum cognitione privati remaneant, provideri valeant, libenter annuamus, eaque favoribus prosequamur opportunis.

Rationes erigendæ Universitatis. §.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Provincialis, & Fratrum domus Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini Civitatis de Quito Provinciæ S. Michaelis partium Indiarum Occidentalium Nobis exhibita petitio continebat, quod cum in dicta Civitate, domus dicti Ordinis in suis structuris, & ædificiis satis commoda existat, ac proximior dictæ Civitati Studii Generalis Universitas per noningenta milliaria, & ultra distet, unde dicti Ordinis Fratres in eadem, ac aliis dictæ Provinciæ domibus commorantes, necnon Cives, & Incolæ sacrarum literarum studio non sine maximo incommodo, ac dispendio incumbere possint. Et sicut eadem petitio subiungebat, si in Domo dictæ Civitatis Universitas Studii generalis, in qua omnes scientiæ, & facultates a jure permissæ per Lectores deputandos a superiore, vel Capitulo Provinciali ejusdem Provinciæ publice legi, & interpretari, atque in eisdem facultatibus Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii gradus conferri possent, & deberent donec, & quoscumque alia studii generalis Universitas in dicta Civitate ad instantiam charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, qui etiam dictarum partium Dominus existit, instituatur, erigeretur, & institueretur, ex hoc ipsorum Fratrum, Civium, Incolarum, & aliorum studentium commoditati plurimum consuleretur.

Petitio P. Provincialis. §.2. Quare pro parte Provincialis, & Fratrum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus dictam Universitatem in prædicta Domo ejusdem Civitatis, ut præfertur, instituere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Erectio, de qua in rubr. §.3. Nos igitur considerantes quantæ utilitatis in eisdem partibus sit, quod dicti Ordinis professi, & alii ibidem commorantes studendi commoditatem habeant, ut exinde in Vinea Domini utilius se exercere valeant, ipsosque Provincialem, & Fratrum prædictorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, in prædicta ipsius Civitatis Domo unam Universitatem Studii Generalis, in qua aliqui Magistri, & eruditi Professores a Superiore Provinciali, vel Capitulo Provinciali dicti Ordinis eligendi, & deputandi Theologiam, Jus Canonicum, & artes liberales, necnon alias quascumque licitas facultates, & scientias publice legant, doceant, & interpretentur, ac ipsius Ordinis Fratres, & alii quicumque scholares sive laici, sive clerici sæculares, & quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium Regulares ubicumque oriundi, & undecumque advenientes in eisdem facultatibus, & scientiis studeant.

§.4. Necnon illis qui Catholici, & ad id idonei reperti fuerint, Baccalaureatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magisterii, ac alii cujuslibet licitæ facultatis gradus, & insignia conferantur, & concedantur cum Archa, Sigillo, & aliis insignibus Studii Generalis donec, & quousque alia Studii Generalis Universitas in dicta Civitate ad instantiam ipsius Philippi Regis instituta fuerit, Apostolica Auctoritate tenore præsentium erigimus, & instituimus. Facultas concedendæ Laureæ.

§.5. Illique sic erectæ, & institutæ ac ejus pro tempore existentibus Rectori, ex ab eodem Superiore vel Capitulo Provinciali eligendo, & deputando, Magistris, Professoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, & aliis Officialibus, Ministris, & personis, necnon ibidem ad quoscumque gradus promotis. Quod omnibus, & singulis privilegiis, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, non tamen a Jurisdictione Regia, prorogativis, antelationibus, præeminentiis, favoribus, honoribus, dignitatibus concessionibus, indultis, & aliis quibuscumque gratiis, quibus aliæ Studiorum generalium dictarum partium Universitates, illarumque pro tempore existentes Rectores, Magistri, Professores, Lectores, Præceptores, Scholares, Bidelli, ac alii Officiales Ministri, & personæ, necnon ibidem, ad quoscumque gradus promoti de jure, vel consuetudine, ac alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & æque principaliter uti, potiri, & gaudere possint, & debeant, perinde ac si eis specialiter, & expresse concessa fuissent. Privilegia ceterarum Universitatū concessa.

§.6. Præterea illis, qui in ipsa Universitate Studii generalis de Quito, vel alibi studuerint Theologiæ, vel artibus liberalibus, aliisque facultatibus prædictis, Baccalaureatus, Licentiaturæ, & Magisterii, ceterosPrivilegia Studentium.

terosque omnes solitos gradus, si per Magistros, vel Doctores illius facultatis, in qua voluerint promoveri, ad hoc præsentati, & prævio debito examine assistentibus ibidem aliquibus Doctoribus, seu Magistris in eadem facultate legentibus desuper faciendo, aut alias servatis servandis idonei reperti fuerint, a pro tempore existenti superiore Provinciali, seu ab alio per Capitulum Provinciale eligendo, & deputando, emissa prius per promovendos hujusmodi in ejus manibus Fidei Catholicæ professione juxta articulos pridem a Sede Apostolica ad hoc propositos ipsorum graduum solita insignia recipere, illaque sibi exhiberi facere, necnon postquam hujusmodi gradus, & illorum insignia susceperint, facultates in quibus promoti fuerint, ubicumque absque alio examine, vel approbatione legere, & interpretari, ac quoscumque actus graduum per eos receptorum, & convenientium exercere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis de speciali gratia indulgemus.

Facultas Rectori condendi statuta.

§.7. Necnon Universitati Studii Generalis de Quito, ac illius pro tempore existenti Rectori pro salubri, & fælici ipsius Universitatis, ac illius personarum, rerum locorum, & Jurium regimine, directione, & conservatione, reique literariæ progressu, quæcumque Statuta, & Ordinationes, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, ac Concilii Tridentini Decretis non contraria a loci Ordinario approbanda, condendi, illaque postquam condita fuerint, mutandi, corrigendi, & reformata ab eodem Ordinario approbari debeant, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur.

Præsentium literarum firmitas, & observantia.

§.8. Decernentes præsentes literas, etiam eo quod interesse habentes, seu prætendentes ad hoc vocati non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, aut alias infringi non posse, sed illas donec alia Universitas Studii Generalis in dicta Civitate, ut præfertur, instituta fuerit, validas, & efficaces existere, suosque effectus sortiri, sicque ab omnibus censeri, & ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputati.

§.9. Quocirca dilectis Filiis Universis, & singulis in dignitate Ecclesiastica constitutis tam sæcularibus, quam quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium Regularibus personis in illis partibus nunc, & pro tempore commorantibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Provincialis, & Fratrum, ac Rectoris, Magistrorum, Lectorum, Scholarium, & aliorum prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes faciant præmissa omnia per eos, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, donec alia Universitas in dicta Civitate, ut præfertur, instituta fuerit, observari. Non permittentes Provincialem, & Fratres, ac Rectorem, Magistros, Lectores, Scholares, & alios prædictos super præmissis per quoscumque quomodolibet molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita, conpescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.10. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac aliarum quarumcumque Studiorum Generalium Universitatum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia forma ad hoc servanda foret, illorum omnium tenores, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede Indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 20. Augusti 1586 An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris die 20. Augusti, 1686. Pontificatus nostri Anno II.

LVI.

Jurisdictio S. R. E. Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum Collegii Cantorum Cappellanorum Romani Pontificis, cum privilegiorum, & gratiarum concessione.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujus Cõstitutionis,

IN superna militantis Ecclesiæ cathedra, nullis nostris meritis, sed sola Redemptoris nostri benignitate constituti, ad universa per Orbem terrarum diffusa loca cultui dicata divino, provisionis nostræ remedia tenemur extendere; præcipue circa Cappellæ nostræ Pontificiæ, cujus cura strictiori jure

jure Nobis incumbit, prosperum statum, & felicem directionem Nos convenit intendere, & providentiæ nostræ studium propensius adhibere, ut in ea Missarum solemnia, & alia divina officia continue decantentur, illiusque Cantores ad eum numerum, qui ejusdem Cappellæ decori, & servitio satis sit, reducti, congruis facultatibus pro eorum vitæ subsidio, valeant communiri.

Reductio numeri Cantorum Capellanorum Capellæ Pontificiæ.

§.1. Quocirca huic rei sedulo incumbere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, numerum Cantorum Cappellanorum prædictorum, qui ad præsens vigintiquatuor existunt, ad numerum viginti unius dumtaxat, quorum nomina, & cognomina in calce præsentium describuntur, Apostolica auctoritate, tenore earumdem præsentium reducimus, & contrahimus, reliquos vero tres Cantores Cappellanos ibidem non descriptos illorum rationem aliorsum habituri, ab ipsius Cappellæ servitio, & canendi onere, Cantorumque Cappellanorum hujusmodi numero, & consortio absolvimus & amovemus.

Erectio Collegii viginti unius Cantorum Capellanorum, & descriptio qualitatum eorũdem.

§.2. Necnon in eadem Cappella, unum Collegium viginti, & unius Cantorum Cappellanorum, ut præfertur, descriptorum, loco quorum pro tempore decedentium, vel recedentium, alii artis Musicæ peritia, & vocis suavitate pollentes, ab aliis de gremio Collegii hujusmodi existentibus, prævio diligenti examine, ac alias juxta laudabilem consuetudinem hactenus observatam eligi debeant, sic tamen quod dictum numerum viginti, & unius numquam excedant, & quorum unus dictæ Cappellæ Magister existat.

Concessio privilegiorum,& reddituum.

§.3. Et tam ipse quam alii pro tempore existentes Cantores Cappellani, de gremio Collegii hujusmodi existentes sint, & esse censeantur, prout hactenus semper fuerunt, nostri, & pro tempore existentis Romani Pontificis, veri, & indubitati Familiares, continui commensales, ac ex Palatio Apostolico solitam portionem panis, & vini percipere, & habere debeant, cum massa communi ex Monasterio S. Mariæ de Crespiano Ordinis S.Benedicti Tarentin. Civitatis, seu Diœcesis, eidem Cappellæ per Nos nuper ad usum, & sustentationem ipsorum Cantorum Cappellanorum dumtaxat dicta auctoritate uniti, ac aliis eisdem massis usque ad valorem annuum trium millium scutorum monetæ assignandis, fructibus, redditibus proventibus, rebus, & bonis, ac etiam quoad de totidem reddituum annuorum summa, illi a Nobis, vel Successoribus nostris Romanis Pontificibus provisum fuerit, ex Cameræ Apostolicæ pecuniis eisdem Cantoribus Cappellanis, loco salarii, per menses singulos, deducta rata parte fructuum Collegii, & illius massæ communis hujusmodi præstandis conficienda, ac inter ipsos viginti, & unum Cantores Cappellanos proportionabiliter, prout desuper ab ipsius Collegii Protectore pro tempore existen. ordinatum fuerit, dividendo, ex qua tamen Diacono, & Subdiacono, qui olim substitutis nuncupatis in dicta Cappella quotidie non tamen in præsentia nostra ministrantibus, ac Scriptori, & custodi Librorum ejusdem Cappellæ congruam portionem loco salarii arbitrio ipsius Protectoris assignare. Nec de cetero quicquam a Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Missam in eadem Cappella pro tempore celebrantibus, etiam prætextu cujuscumque consuetudinis, quantumlibet inveteratæ, petere, & exigere, aut etiam sponte oblatum recipere debeant, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo erigimus, & instituimus.

Concessio insignium Collegii, ac facultatis eligẽdi de eorum gremio Magistrum Capellæ, & alios Ministros.

§.4. Illique sic erecto, & instituto, arcam, sigillum, aliaque Collegialia jura, & insignia, necnon facultatem, & auctoritatem Magistrum dictæ Cappellæ de ipsius Collegii gremio existentem, qui per quindecim annos, eidem Cappellæ deservierit, vel saltem ex antiquioribus personis dicti Collegii existat, & quem duæ ex tribus partibus illius cantorum Cappellanorum hujusmodi ad hoc idoneum judicaverint, ceterosque officiales, & ministros necessarios ad tempus desuper statuendum eligendi.

Statutaque pro bonoCollegii regimine condendi.

§.5. Necnon pro felici statu, regimine, & gubernio dicti Collegii, illiusque personarum, rerum, & bonorum, tam spiritualium quam temporalium, ac super electionibus, qualitatibus, oneribus, servitiis, & Ministeriis Magistri Cappellæ, aliorumque Officialium, & Ministrorum ejusdem Collegii, quæcumque statuta, ordinationes, & decreta Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis non contraria, condendi, & condita quoties pro illorum, ac rerum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur, mutandi, corrigendi, reformandi, alterandi, moderandi, in toto vel in parte revocandi, ac de novo edendi, eaque omnia, dummodo Apostolica, vel saltem ipsius Protectoris pro tempore existentis auctoritate approbata fuerint, ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, sub pœnis pecuniariis arbitrio ejusdem Collegii infligendis, & illi applicandis, observari faciendi, concedimus, & elargimur.

Elargitio exẽptionis ab omni superioritate Ordinariorum, & Judicum in Urbe & extra

§.6. Insuper Collegium prædictum, illiusque pro tempore existentes particulares personas, Officiales, & Ministros, ac eorum res, bona quæcumque, mobilia, & immobilia, præsentia, & futura, cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, & tam in dicta Urbe, quam extra eam ubicumque locorum consistentia, ab omni jurisdictione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Vicarii, Senatoris, Conservatorum, & Reformatorum Urbis, ac Auditoris Causarum Curiæ dictæ Cameræ, necnon Ordinariorum locorum, aliorumque Judicum, & Officialium quorumcumque, in ipsa Urbe vel extra eam ubilibet constitutorum, etiam perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub Beati Petri, & nostra, Sedisque Apostolicæ protectione suscipimus, ac Nobis, & eisdem Sedi immediate subiicimus.

§.7. Om-

Confirmatio, & innovatio quorumcumque privilegiorum hactenus concessorum.

§.7. Omniaque, & singula privilegia, exemptiones, libertates, prærogativas, facultates, gratias, tam spirituales, quam temporales, & indulta eisdem Magistro, & Cantoribus Cappellanis, in genere, vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam Nos, & dictam Sedem hactenus quomodolibet concessa, approbata, & innovata, quoad ea videlicet decretis prædicti Concilii contraria, & sub ullis revocationibus comprehensa non sunt, approbamus, confirmamus, & innovamus.

Privilegium quod Cantores de Collegio non amoveantur nisi data eis prius equivalēti recompensa, si 25. annorum spatio deservierint, vel legitime impediti fuerint.

§.8. Præterea statuimus, & ordinamus, ut illi ex Cantoribus Cappellanis prædictis, qui spatio vigintiquinque annorum Cappellæ prædictæ deservierint, ex tunc de cetero ab omni illius onere, & servitio sint, & esse censeantur excusati, exempti, & liberati, neque ipsi, nec alii quicumque eorumdem Cantorum Cappellanorum, quos deinceps gravi ægritudine, aut corporis, seu vocis imbecillitate, vel alio legitimo impedimento detineri contigerit, ab ipso Collegio, illiusque Cantorum Cappellanorum numero, & consortio amoveri, neque alii in eorum locum subrogari ullatenus possint, nisi eis prius de æquivalenti recompensa fuerit omnino provisum.

Quodque privilegia Cantorum etiam amotorū perpetua sint.

§.9. Quodque tam per Nos, ut præfertur, amoti, quam deinceps propter hujusmodi aut similia impedimenta amovendi, omnibus, & singulis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, prærogativis, facultatibus, gratiis, & indultis, quibus alii Cantores Cappellani de gremio, & consortio Collegii hujusmodi existentes utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed æque principaliter, & pariformiter, in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere libere, & licite possint.

Deputatio Protectoris d. Collegii cum facultate prædicta omnia ordinandi, & gubernandi.

§.10. Ut autem ipsius Collegii conservationi, & bono regimini consulatur, ipsique Cantores Cappellani ab indebitis molestiis præserventur, dilectum filium nostrum Decium tituli Sancti Matthæi in Merula Presbyterum Cardinalem Azzolinum nuncupatum, ejusdem Collegii, & illius particularium personarum, rerumque, & bonorum quorumcumque Protectorem, defensorem, conservatorem, & Judicem ordinarium, cujus consilio, & ope, omnia supradicta, & alia quæcumque, ad electionem Magistri Cappellæ, aliorumque Officialium, & Ministrorum, necnon receptionem, & admissionem Cantorum Cappellanorum prædictorum spectantia, & alias quomodolibet necessaria agantur, statuantur, & ordinentur.

Jurisdictioneque causas omnes d. Collegii, ejusque personarū cognoscendi sūmarie appellationeque remota &c.

§.11. Cum plena, & omnimoda potestate, & auctoritate omnes, & singulos dicti Collegii, ejusque personarum, Officialium, & Ministrorum pro tempore existentium causas, etiam beneficiales, profanas, meras, & mixtas, tam active, quam passive motas, & movendas, per se ipsum vel ejus Auditorem, aut alium, seu alios ei bene visos, exclusive quoad omnes alios Judices, tam ordinarios quam delegatos, etiam summarie, simpliciter, & de plano ac sine strepitu, & figura judicii, manuque Regia, & nulla tela judiciaria servata, sed sola facti veritate inspecta, ac etiam omni, & quacumque appellatione remota, audiendi, cognoscendi, decidendi, & fine debito terminandi, ac quibus, & quoties opus fuerit in forma, etiam sub pecuniariis, & aliis ejus arbitrio infligendis pœnis, & in subsidium juris censuris Ecclesiasticis inhibendi, quæcumque mandata etiam executiva decernendi, & relaxandi, censuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggravandi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi, ac alia omnia, & singula in præmissis, & circa ea ac alias quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, & exercendi, ceterisque facultatibus ad id requisitis, quæ etiam ad ipsius Decii Cardinalis in Officio Protectoris hujusmodi successores perpetuo se extendere, auctoritate, & tenore similibus, constituimus, & deputamus.

Clausulæ præservativæ.

§.12. Decernentes præmissa omnia, & singula, ac præsentes literas, nullo umquam tempore, ex quavis causa quantumvis legitima, & urgenti, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus vel controversiam revocari, seu ad terminos juris reduci posse, sed semper valida, & efficacia existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter observari, & Cantoribus Cappellanis, & aliis supradictis perpetuo suffragari.

Decretum irritans.

§.13. Sicque per quoscumque Judices, ordinarios, & delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique & in quavis instantia judicari, atque definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.14. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon stylo Palatii, ac Urbis, Cameræ, & locorum prædictorum etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, ac Vicario, Auditori, Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Ordinariis, aliisque Judicibus, & Officialibus prædictis, & quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & in-

& innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c. Si quis autem &c.

Dat.P.An.II. 1.Septemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Kal. Sept. Pontif. nostri Anno II.

LVII.

Hortatio ad omnes Christifideles, ut Rhemensi Collegio pro Catholicis Anglis a Sede Apostolica instituto, pie, & liberaliter subveniant, & ad Imperatorem, Reges, & Principes Christianos, ut Anglos propter Justitiam persecutionem patientes, juvent, & foveant.

Similem hortationem fecit Gregorius Decimustertius, ut supra in ejus Const. CXXXIV. Omnipotens *fol.8. Qui jam in Urbe Collegium pro Catholicis Anglis instituit, ut in alia ejus Bulla LXXXI.* Quoniam *Tom.IV. Par.III. fol.359.*

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Anglorũ hæreticorum immunitatis execratio.

Afflictæ, & crudeliter vexatæ Anglorum, qui in Catholica Fide perseverant reliquiæ, communi piorum mœrore, ac luctu, animos cunctorum mortalium in sui misericordiam, & admirationem convertunt. Quocirca Nos, qui Pontificii muneris nostri esse putamus, cunctarum Ecclesiarum, etiam quæ Dei beneficio pace fruuntur, curam gerere, multo etiam magis soliciti sumus de ovibus perditis quærendis, & afflictis populis, & personis pro viribus sublevandis, sævit enim in dies acrius dira hæreticorum immanitas, in eos præcipue ecclesiastici Ordinis viros, qui de ipsa orthodoxa fide vocem paulo liberiorem mittere, aut hisce re audent, ita ut plerique novis, & ante hunc diem inauditis tormentorum generibus dilacerati, atque membratim discerpti, exquisitis suppliciis trucidentur. At quibus divina benignitas annuit e cruentis impiorum manibus elabi, ii vero quasi funesti tantæ cladis nuncii, ad augendum nostri doloris acerbitatem missi, vix aliquod ærumnarum suarum solatium reperiunt, nam extorres patriis finibus, bonis, ac fortunis suis spoliati, summa rerum omnium egestate misere premuntur, ac dispursi incertis sedibus vagantes, externarum, atque ignotarum gentium, sed Fidei, ac communionis Catholicæ sociarum opem implorant. Et cum divitias, & ampla atque opulenta patrimonia possiderent, quibus in patria secundum carnem abunde affluentes frui poterant, si a vera pietate declinassent, maluerunt divino spiritu ducti ea præde, ac direptioni sacrilegorum domi relinquere, quam Fidem negare.

Anglorũ Catholicorũ preclara laudatio.

§.1. Numquam ergo satis Anglorum Catholicorum laudari potest constantia, dum præ studio Religionis, illi acerbissimos cruciatus, & necem, hi vero exilium, mendicitatem, quæque ultima censentur in malis data optione cunctis hujus sæculi deliciis, & commodis anteponunt. Neque sane est, quod miseri exules a suis necessariis, & amicis in patria relictis opem aliquam expectent, ipsi namque nefariis edictis deterriti, aut paribus depressi augustiis, suas nequeunt miserias tolerare, nedum aliis adiumento esse.

Collegii Rhemẽsis, pro Catholicis Anglis a Sede Apost. instituti, bonorumque fructuum inde provenientium, enarratio, & cõmendatio.

§.2. Quare horum calamitatis miserata Sedes Apostolica, per omnes Christiani Orbis partes dispersis Angliæ populis, iis præsertim qui in Collegium Rhemense hac ipsa de causa auctoritate Apostolica institutum se receperunt, superioribus annis cœperat aliquid auxilii suppeditare, quod pium institutum Nos quoque persolvendo ex ærario nostro, in singulos menses certum subsidium prosequi non cessamus, nec sine magno fructu, siquidem ex sancto illo Anglorum, illuc pietatis, & Catholicæ disciplinæ capessendæ causa profugientinm Seminario, multos fere quotidie prodire audimus, qui Deo juvante in Angliam ad confirmandos Catholicorum animos redeuntes, gloriosis, apud posteros quoque illustribus futuris martyriis, suam erga Catholicam Fidem, & hanc Sanctam Sedem devotionem usque ad sanguinis, & spiritus effusionem testentur. Horum autem eximia virtus, & infracti animi robur sævissimos hæreticos urit, spemque eis eripit, quam de Catholicorum nomine ad internecionem delendo, aut certe penitus profligando, animo conceperunt. Sed cum haud desinant propterea pios omnes vexare, excrescente in dies exulum numero, idem Collegium Rhemense in maximas difficultates est adductum, ac ne ipsius quidem ærarii Apostolici ingentibus oneribus gravati tenuitas sufficere potest tot necessitatibus sublevandis, cum præsertim Nos turbulentissimis temporibus ad Ecclesiæ gubernacula vocati, imminentibus undique periculis circumsessi, ex toto terrarum Orbe ad Nos confluentium fidelium pauperum necessitatibus succurrere, pro communi Christianæ Reipublicæ bono, ingentes sumptus facere, & gravissima onera sustinere assidue cogamur.

Pontificis ad Deum oratio pro Angliæ liberatione.

§.3. Primum igitur confugimus ad divinam opem implorandam, ut Deus Omnipotens cohibeat tandem aliquando effrænatæ tyrannidis in cæde, ac strage piorum debacchantis furorem, & nobilissimam nationem veræ Religionis studio quondam florentem, ac beatam, & adhuc pro sua ab hæ-

hæreticorum intolerabili jugo liberatione, usque ad sanguinem gloriosissime concertantem, tali peste, ac pernicie liberet, ac in pristinam quietem, & tranquillitatem vindicet.

Ejusdem prædicti Collegii subventiones ad Christifideles exhortatio.

§.4. Mox imitati felicis recordationis Gregorium Papam XIII. nostrum Prædecessorem, ejus exemplo, ut plus ponderis habeat duplicata Romanorum Pontificum commendatio, Nos quoque denuo per præsentes universos Christifideles enixe obtestamur, & obsecramus in Domino, cujus causa nunc maxime agitur, ut sublevent Anglorum fidelium, præsertim dicti Collegii Rhemensis supplices manus tendentium, inopiam pia, & liberali pro suarum quisque facultatum modo eleemosynarum largitione, nec denegent eis, vel a dilecto filio Guglielmo Alano Rectore ejusdem Collegii moderno, ac pro tempore existente deputatis, promptum auxilium, ne quos divina misericordia incolumes defendit ab efferata crudelissimæ tyrannidis sævitia, eos nunc in media Christianorum Republica enectos fame, nudos, macie, & squallore confectos tabescere, ac perire summa cum ignominia patiantur.

Ecclesiasticorum cum præsentes literas publicandi, & eleemosynas colligendi.

§.5. Mandamus præterea universis, & singulis Ecclesiarum Prælatis, & Rectoribus, ceterisque personis Ecclesiasticis quibuscumque, ut curent præsentes literas, earumve authentica exempla in suis quisque Ecclesiis, & locis, ac etiam concionibus publicari, spectatæque integritatis viros, non autem Quæstores deligant, qui eleemosynas, & oblata caritatis subsidia colligant, ac sine lucro, & fraude, dicto Rectori, vel ab eo de putatis fideliter tradant, ex quibus idem Rector modernus, & pro tempore futurus, ubi ejusdem Collegii necessitatibus satis esse provisum noverit, ceteris Anglis exulibus dispersis presbyteris opportune subveniat.

Hortatio ad Principes Christianos, ut Anglos exules recipiant, & foveant.

§.6. Demum carissimos in Christo filios Imperatorem, cunctosque Reges, ac reliquos Principes Christianos, etiam atque etiam rogamus, & monemus, ut eosdem Anglos exules, qui persequtionem patiuntur propter justitiam, Christianorum quidem Principum patrocinio dignissimos, juvent pro viribus, & foveant, vel in eis potius ipsummet Christum, cujus nutu omnia regna, & dominia sibi ab eo tradita regi meminerint.

Fides transumptorum.

§.7. Et quia præsentes nostræ literæ ad singula loca, ubi illis opus est, deferri nequeunt, decernimus, ut eorum exemplis &c.

D. P. An. II. 3. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, tertio Nonas Septembris, Pont. nostri Anno II.

LVIII.

Quod Fratres Minores Ordinis S. Francisci de Observantia licite retineant loca, quæ etiam sine titulo possident, dummodo Ordinariorum consensus accedat, quo ad ea quæ possident a decem annis citra.

Alia de his Fratr. videri possunt in Co. XXVI. Leonis X. Ite Tom. III. Par. III. fol. 450.

SIXTUS PAPA V.

Dilecti filii, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Generalis Minister exponit quod multa loca, & Ecclesias ipsi possideut, licet de legitimo titulo, seu concessione, ex causis hic expressis docere nequeât.

CUM sicut Nobis nuper exposuisti, tu annis proxime lapsis pro injuncto tibi Ministeriatus tui generalis Ordinis Fratrum Minorum de Observantia onere, omnes, & singulas præfati Ordinis Provincias, tam in Italia quam extra eam existentes visitaveris, multasque domos, Ecclesias, & loca Ordinis præfati, ab eorum Ministris, Custodibus, seu Guardianis, & Fratribus retineri repereris, absque eo quod ipsi Ministri, seu Guardiani, & Fratres de aliquo Ecclesiarum, & domorum, ac locorum hujusmodi titulo, seu concessione a Sede Apostolica, vel alias legitime habita, & facta docere valeant, cum dictæ concessiones aut non obtentæ, vel non expeditæ, seu dictarum domorum Ministrorum, Guardianorum, seu Custodum incuria, sive etiam ob bella, aut depopulationes, vel alios casus sinistros, aut alias deperditæ sint, quamvis domus, & Ecclesiæ, ac loca prædicta, ab eorum Ministris, sive Guardianis, & Fratribus bona fide, ac pacifice, & quiete possideantur. Tuque Nobis humiliter supplicasti, ut potiori pro dictorum Ministrorum, Custodum, sive Guardianorum, & Fratrum conscientiarum securitate, & cautela, tibi, dictisque Ministris, Custodibus, sive Guardianis, & Fratribus in præmissis de aliquo opportuno nostro, & Sedis Apostolicæ remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic itaque Pontifex eisdem cōcedit, ut ea libere, & licite retinere valeant, dummodo habeant consensum Ordinariorum, quo ad loca quæ habeat a decem annis citra.

§.1. Nos igitur pro nostri pastoralis officii munere, tuisque supplicationibus in hac parte inclinati, in præmissis opportune dictarumque domorum, & Ecclesiarum, ac locorum qualitates, & quantitates, aliaque necessaria exprimenda hic pro plene, & sufficienter expressis habere volentes, teque ac dictos Ministros, Guardianos, seu Custodes, & Fratres a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, tibique, ac ceteris Ministris, Custodibus, seu Guardianis, & Fratribus dicti Ordinis, nunc, & pro tempore existentibus, ut quæcumq. loca, domos, & Ecclesias, quæ vos in hanc usque diem, in quibuscumque Mundi partibus, ac etiam Insulis, & Regnis novi In-

Indiarum Occidentalium, & Orientalium, quomodolibet, ea videlicet quæ a decem annis supra, quæ vero a decem annis citra de consensu Ordinariorum possidetis, libere, & licite, ac absque aliquo conscientiarum vestrarum scrupulo, aut censurarum, & pœnarum incursu, etiam si de illorum concessionibus a Sede Apostolica, vel alias quomodolibet factis, ac fieri necessariis nullibi, ut præmittitur, appareat, perpetuo retinere, & possidere, ac in eorum quieta, & pacifica possessione remanere, illamque in omnibus, & per omnia, perinde, ac si antequam loca, domus, & Ecclesiæ hujusmodi, & eorum singula recepta fuissent, de illis recipiendis competens, & sufficiens facultas a Sede Apostolica, & locorum Ordinariis, in quorum Civitatibus, & Diœcesibus consistunt, obtenta fuisset, continuare valeatis, Apostolica auctoritate, præsentium tenore concedimus.

Indulgentiasque, & privilegia eisdem concedit, quæ concessa fuerunt locis, & Ecclesiis a principio licite receptis, & ædificatis.

§.2. Necnon Ecclesiis, domibus, & locis prædictis, illorumque Ministris, & Guardianis, seu Custodibus, & Fratribus nunc, & pro tempore existentibus, ut omnibus, & singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, anrelationibus, præeminentiis, indultis, favoribus, gratiis, concessionibus, indulgentiis, & peccatorum remissionibus, & relaxationibus, quibus aliæ dicti Ordinis Ecclesiæ, domus, & loca, quæ a principio de ejusdem Sedis Apostolicæ, & Ordinariorum locorum licentia recepta, & ædificata fuerunt, eorumque Ministri, Guardiani, seu Custodes, & Fratres, ac aliæ personæ, tam de Jure, usu, consuetudine, privilegio, & concessione, quam alias quomodolibet in genere, vel in specie utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, ipsi similiter, ac pariformiter, & sine ulla penitus differentia uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, indulgemus.

Ampliatio supradicti Indulti.

§.3. Decernentes insuper te, ac Ministros, Custodes, seu Guardianos, & Fratres Ecclesiarum, domorum, & locorum prædictorum de cetero, ad docendum de facultate sive licentia recipiendi Ecclesias, domos, & loca prædicta ab eadem Sede, & locorum Ordinariis obtenta, alias quam per præsentium ostensionem, quam ubique, tam in judicio quam extra, præter quam quod ad docendum de dicto consensu Ordinariorum, in his quæ possidetis a decem annis citra, sufficere volumus pro sufficienti, & plena probatione omnium, & quorumcumque necessario probandorum, ad effectum consequendi præmissa, hisque omnibus plenarie fruendi, minime teneri nec obligatos existere.

Decretum irritans.

§.4. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios ordinarios, & delegatos, etiam Palatii Apostolici causarum Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, definiendi, & interpretandi facultate, judicari, definiri, & interpretari debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, de novis locis per Mendicantes, absque dictæ Sedis licentia non recipiendis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptorum fides.

§.6. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c. prædicti Ordinis, eaque concernentibus prope diem, te auctore in Typographia Romana dilecti filii Dominici Basæ cudendo, aut etiam separatim imprimendis, & a te, seu pro tempore existente Ministro, seu Commissario generali Ordinis præfati separatim imprimendis, subscriptis.

D. P. An.II. 3. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 5. Septemb. 1586. Pont. nostri Anno II.

LIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confraternitas S. Annæ Varsaviæ erigitur in Archiconfraternitatem cum ejusdem facultatibus, & privilegiis, quæ habet Archiconfraternitas Confallonis de Urbe.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium a piis operibus, quæ per Confratres hujus Cōfraternitatis exercentur desumptum.

PRæclara, ac insignia charitatis, & pietatis opera, quæ dilecti filii Prior, seu Senior, Camerarius, deputati, aliique Confratres Societatis S. Annæ, quæ gloriosissimæ Virginis Salvatoris Nostri Jesu Christi genitricis Matrem esse, & appellari commerita fuit, ad gloriam Dei, & Animarum Christi fidelium salutem quotidie exercent, Nos inducunt, ut eamdem Confraternitatem, quæ non solum Lomzæ, Vilnæ, Carinæ, Scampis, Varsaviæ, Vartæ, Leopoli, sed etiam per universam Poloniam, Lituaniam, & Russiam tam apud fratres S. Francisci de observantia, quam apud alias plerasque Ecclesias, atque Sacella ejusdem Sanctæ Annæ erecta, & instituta reperitur, ampliori, ac digniori nomine, ac titulo decoremus, ac illustremus, favoribusque, gratiis, & prærogativis prosequamur opportunis.

Cōfraternitas in Archiconfraternitatem erigitur, ceteræque ejusdem nuncupationis Confraternitates ei subjiciuntur.

§.1. Itaque Charissimæ in Christo filiæ nostræ Annæ Poloniæ Reginæ illustris ejusdem Societatis Patronæ, ac Protetricis supplicationibus hac in parte inclinati Confraternitatem S. Annæ prædictæ Varsaviæ existen. in Archiconfraternitatem, & caput omnium Confraternitatum sub eadem invocatione in quibuslibet Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis Regni Poloniæ, ac aliis Dominiis, & ditionibus prædictæ Reginæ Annæ constitutis erectarum, & erigendarum, & aliarum cujusvis alterius nuncupationis ejusdem tamen instituti eidem Archiconfraternitati pro tempore aggregandarum

rum auctoritate Apostolica perpetuo erigimus, & instituimus.

Seniori Confraternitati statuta condendi facultas conceditur.

§.2. Ac Priori, seu Seniori, Camerario, ceterisque Deputatis Archiconfraternitatis hujusmodi, quæcumque statuta, Decreta, & Ordinationes, licita tamen, & honesta, ac Sacrorum Canonum dispositioni, & præsertim Concilii Tridentini Decretis minime contraria faciendi, & condendi, & jam facta, edita, seu condita matura consideratione, & deliberatione super illis per eos adhibita, nostro nomine confirmandi, & approbandi.

Aliasque Cōfraternitates aggregandi, propriaq. Privilegia, Indulgētias &c. cōmunicandi.

§.3. Necnon quascumque Confraternitates ubicumque existentes tam sub dicto nomine Sanctæ Annæ, quam alterius nuncupationis, idem tamen Institutum circa prædictæ charitatis, & pietatis opera tenentes ipsi Archiconfraternitati aggregandi, ac omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, & alias quascumque gratias spirituales eidem Archiconfraternitati per Nos, & alios Romanos Pentifices Prædecessores nostros quomodolibet concessas,& in futurum concedendas dictis Confraternitatibus, quarum ipsa Archiconfraternitas S.Annæ caput existit, impartiendi.

Communicantur eidem Privilegia a Summis Pontificibus concesa Archiconfraternitati Confalonis.

§.4. Necnon omnia privilegia, indulta, prærogativas, facultates, Archiconfraternitati Confallonis de Urbe per Nos, & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, præsertim illa, quæ in libro statutorum ejusdem Archiconfraternitatis continentur, quorum tenores hic pro expressis haberi volumus, data, tributa, & concessa tam respectu facultatis aggregandi Confraternitates, & alia pia loca, Indulgentiasque, & aliis communicandi, quam orationes 40. horarum, & Indulgentias ad instar stationum Urbis certis anni temporibus indicandi, nec non cetera omnia, prout ipsa Archiconfraternitas Confalonis de Urbe facit, & gerit, faciendi, & gerendi in dicto Regno Poloniæ facultatem, & auctoritatem tenore præsentium damus, concedimus, & impartimur.

Contraria omnia tolluntur.

§.5. Non obstantibus nostra de non concedendis Indulgentiis ad instar, ac aliis Constitutionibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Septem. 1586. An.II.

Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 16. Septembris, 1586. Pontificatus nostri Anno II.

L X.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio Erectionis Provinciæ Hispaniarum Fratrum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo cum transitu ejusdem ad Discalceatos.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

QUÆ a Prædecessoribus nostris pro personarum maxime Religiosarum bono regimine, & mutua quiete, ac concordia inter eas conservanda salubriter ordinata fuerunt, ea, ut firmiora persistant, libenter cum a Nobis petitur, nostram interponimus auctoritatem.

Post conditas Ordinis hujus Cōstitutiones sub Innocentio IV., Eugenius IV. declaravit, Carmelitas non teneri nisi ad jejunia ecclesiastica,& triū dierum in qualibet hebdomada &c.

§.1. Alias siquidem post confirmationem Regulæ Fratrum Eremitarum Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo, quæ de mandato fel. re. Innocentii PP. IV. nostri Prædecessoris a bo. mem. Hugone Tituli S. Sabinæ Presbytero Cardinale, & Guilielmo Episcopo Antedarien. correcta, & declarata, ac deinde juxta correctionem, & declarationem hujusmodi ab eodem Innocentio Prædecessore comprobata fuisse asseritur, piæ me. Eugenius PP.IV. etiam Prædecessor noster rigorem illius mitigans, & regulam ipsam moderans ordinasse, & congessisse inter alia dicitur, quod ejusdem Ordinis Professores tribus dumtaxat diebus singularum hebdomadarum, & quibus jejunare juxta eamdem Regulam essent astricti, præterquam in Adventu, quadragesima, & aliis generaliter prohibitis diebus, carnibus vesci, & horis congruis in eorum Ecclesiis manere, ac per claustra, & eorum ambitus deambulare libere, & licite valerent. Decernens eosdem Fratres circa præmissa ad arctiorem observantiam, quæ superius præmittitur occasione professionis in dicto Ordine emissæ, vel imposterum emittendæ minime teneri, & alias prout latius in dictorum Prædecessorum literis dicitur contineri.

Gregorius autem XIII. Fratres Provinciarū Hispaniarum mitigationi hujusmodi, ad Discalceatorū Ordinē transire, ejus Priori Generali subesse, ac in Provinciā redigi permisit, cum nonnullis aliis privilegiis hic adnotatis.

§.2. Ac demum cum re. me. Gregorio PP. XIII. similiter Prædec. nostro expositum fuisset, quod de anno Domini 1565. seu alio veriori tempore nonnulli Professores dicti Ordinis cum licentia sui Prioris Generalis tunc in partibus Hispaniarum existentis aliquot Fratrum, & Monialium ejusdem Ordinis Monasteria, in quibus primitiva regula prædicta cum omni observantia, & rigore retineretur in Hispaniarum Regnis, sub obedientia tamen Provincialis fundare, & ædificare cœperant, quodque Regulam, & observantiam hujusmodi tam fundatores prædicti, quam alii, qui ex mitigatis pro tempore admittebantur, renunciando mitigationi, & relaxationi dicti Eugenii Prædecessoris transacto probationis anno denuo, ac etiam alii de sæculo venientes profitebantur, ac numerus Religiosorum, qui Discalceati nuncupantur, primitivam hujusmodi Regulam profitentium, & observantium magnopere, uti tunc expressum fuit, excreverat, quodque iidem Religiosi Discalceati ultra contenta in dicta Regula de licentia ipsius Prioris Generalis, & cujusdam Vicarii per eumdem in Provincia Castellæ deputati, & cum approbatione Visitatorum Apostolicorum dictæ Religionis quædam alia Instituta ad carnis mortificationem, & Populi ædificationem ab initio suæ Institutionis observare incœperant, veluti Discalceatos incedere, indui sacco, dormire super tabulis, ad sublevandam suam inopiam manibus propriis operari, multum se in oratione exercere, divinumque officium sine cantu, & sine modulatione recitare. Idem Gregorius Prædecessor Charissimi in Christo filii nostri tunc sui Philippi Hispaniarum Regis Catholici, qui ac etiam eorumdem Fratrum Discalceatorum

rum precibus annuens de consilio venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum S.R.E. Cardinalium super visitatione Apostolica consultatione Episcoporum, & Regularium reformatione deputatorum, de quorum numero Nos quoque in minoribus constituti, & Cardinalatus honore fungentes tunc eramus, institutum hujusmodi, quod juxta primitivam Regulam prædictam ipsi Fratres profitebantur laudando, & approbando dictos Fratres, & Moniales primitivam hujusmodi Regulam in Regnis Hispaniarum observantes Discalceatos nuncupatos, eorumque Domos, Conventus, Monasteria, & loca tunc, & pro tempore existentia a Provinciis Fratrum, & Monialium ejusdem Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Regulam per dictum Eugenium Prædecessorem mitigatarum tunc, & pro tempore observantium, qui mitigati nuncupantur, penitus, & omnino in perpetuum, auctoritate Apostolica, sejunxit, separavit, & dismembravit, ipsosque Discalceatos ab omni, & quacumque jurisdictione, visitatione, correctione, & Superioritate, quæ Prioribus Provincialibus, ceterisque Prælatis, & superioribus mitigatis in ipsos Discalceatos competebat, perpetuo exemit, & liberavit, ac eorumdem Fratrum, & Monialium Discalceatorum Domos, Monasteria, & loca quæcumque eatenus erecta, & instituta, & ex tunc in futurum erigenda, & instituenda in unam Provinciam de per se Discalceatorum nuncupan. per unum Priorem Provincialem, qui in Capitulo ipsius Provinciæ ex eisdem Discalceatis, ut præfertur, eligi deberet, regendam, & gubernandam, in perpetuum erexit, & instituit, ipsam Provinciam Fratrum, & Monialium Discalceatorum sub obedientia, & superioritate Pioris Generalis totius Ordinis ad instar aliarum Provinciarum ejusdem Ordinis perpetuo subiectam remanere, subesse, & subiacere voluit. Qui Prior Generalis per se ipsum tantum, vel per alium virum idoneum ex ipsis Discalceatis, & juxta eorum primitivam Regulam, ac Regularia instituta ab ipsis Discalceatis observari solita, eos visitare, reformare, corrigere, & punire posset in Monasteriis tamen, Domibus, & locis ipsorum Fratrum Discalceatorum, extra quæ nullatenus ipsi Discalceati, vel aliquis eorum ab eodem Priore Generali quovis prætextu, vel occasione amoveri, assignari, mutari, extrahi, seu transferri, aut ad alias Provincias mitti, aut retineri possent, nisi aliter in eorum Capitulo provinciali fuisset ordinatum, ipsi vero dictæ Provinciæ Discalceatorum Fratres in præmissis perpetuo eidem Priori Generali parere, & obedire, & cum ipsum ad eorum Monasteria, Domos, & loca divertere, aut pro visitatione hujusmodi, vel alias accedere contigisset, cum omni humilitate & reverentia benigne recipere, & pertractare tenerentur, & deberent. Priori vero Provinciali ejusdem Provinciæ Fratrum Discalceatorum ipsos Fratres, & Moniales Discalceatos, illorumque Domos, Monasteria, & loca quæcumque regendi, puniendi, & castigandi, ac Capttulum Provinciale suis loco, & tempore indicendi, convocandi, congregandi, & celebrandi, quoscumque officiales necessarios una cum Capitularibus eligendi, ac quæcumque statuta, & ordinationes pro bono regimine ipsius Provinciæ, & Dei servitio in eodem Capitulo condendi, mutandi, alterandi, ac in totum, si videbitur, abrogandi, & etiam de novo edendi, dummodo Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, ac Constitutionibus Apostolicis, eorumque primitivæ Regulæ, & Institutis prædictis non adversarentur, & abusus quoscumque tollendi, & emendandi: Monasteria item, Domos, & Conventus tam virorum, quam mulierum ejusdem Provinciæ in quibusvis locis, cujusvis licentia desuper non requisita, de consensu dictorum Capituli, & alias servata forma ejusdem Concilii construi, & ædificari faciendi, ipsique Priori Provinciali, postquam electus fuisset, officium suum exercendi absque alia confirmatione, quam tamen a Priore Generali totius Ordinis mox petere teneretur, plenam, & liberam facultatem concessit, ac prohibuit perpetuo ne Fratres, & Moniales Discalceati ad suum Fatrum mitigatorum, vel alium Ordinem, præterquam Carthusianorum sine apostasiæ nota transire possent, nisi Sedis Apostolicæ licentia obtenta, atque inhibendo sub pœna excommunicationis Priori Generali, Provincialibus, & Commissariis, aliisque Prælatis, ministris, aut officialibus, ne eosdem Fratres, vel Moniales Discalceatos super præmissis quoquomodo molestarent, ipsis etiam Discalceatis indulsit, ne eis ullo modo parere, aut deferre tenerentur, salva tamen in reliquis obedientia Prioris Generalis totius Ordinis, cui eos perpetuo subiectos esse, & subiacere voluit, aliaque nonnulla eisdem Discalceatis sub certis modo, & forma tunc expressis concessit, & indulsit cum de sic judicando, & irritanti, aliisque Decretis, & clausulis præservativis, & derogationibus adjectis, certis etiam Judicibus sive etiam Executoribus deputatis, prout in literis Gregorii Prædecessoris hujusmodt sub datum die 28. Junii anni Dom. 1580. in forma Brevis expeditis latius continetur.

§.3. Ad quarum literarum executionem cum sicut iidem Fratres discalceati Nobis exponi fecerunt, jam processum, & usus ipse doceat in dies magis juvante Domino ex illarum dispositione plura nomina ad honorem divini nominis, & ejusdem Provinciæ, atque adeo totius Ordinis salubrem directionem, statumque pacificum, & tranquillum redundare. Propterea Nobis fuit humiliter supplicatum, ut hæc ipsa pro eorum subsistentia validiori, de novo auctoritate Apostolica roborare de benignitate Apostolica dignaremur. *Ad hæc cum processerint dictos Fratres confirmari petunt a Sixto Pontifice.*

§.4. Nos igitur dicti Philippi Regis, ac eorum Discalceatorum supplicationibus inclinati dictas Gregorii Prædecessoris literas, quarum tenorem præsentibus haberi volumus pro expresso, tam quo ad præmissa, quam *Confirmat Pontifex.*

quam reliqua in eis contenta, ac processus habitos per easdem, & inde secuta omnia, & quæcumque auctoritate Apostolica perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ inviolabilis, & inconcussæ firmitatis, & approbationis Apostolicæ robur adiicimus, eaque universa, & singula præsentis scripti patrocinio communimus, ac omnes, & quascumque Juris, & facti, vel solemnitatum, aut alios defectus etiam substantiales, si qui intervenerint in eisdem, supplemus, eaque de novo per præsentes, alias tamen juxta formam, & tenorem prædictarum Gregorii Prædecessoris literarum concedimus, indulgemus, statuimus, & ordinamus, ac per eos, ad quos spectat, firmiter, & inviolate observari in omnibus, & per omnia præcipimus, & mandamus.

Si quid secus attentetur, declarat irritum.

§.5. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel imposterum contigerit attentari.

Recitationem Breviarii Romani juxta novam reformationem eisdem concedit.

§.6. Ac insuper eorumdem Discalceatorum precibus in hoc quoque annuentes, Universis, & singulis Fratribus, ac Monialibus Discalceatis prædictis tam professis, & in Sacris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutis, quam aliis quibuscumque, ut in eorum Ecclesiis, Domibus, Monasteriis, & locis tam in Choro, quam extra Chorum horas Canonicas diurnas, & nocturnas secundum usum, ritum, & morem Romanæ Ecclesiæ juxta formulam Breviarii Romani novissime ex Decreto dicti Tridentini Concilii reformati, & piæ mem. Pii Papæ V. etiam Prædecessoris nostri jussu editi publice, & insimul, etiam privatim, & sigillatim dicere, & recitare libere, & licite valeant, itaut amplius ad dicendas horas Canonicas secundum ritum, & morem dicti Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo minime teneantur, & nihilominus præcepto, & obligationi satisfaciant.

Romæ autem Procuratorem Generalem habere.

§.7. Quodque eisdem Discalceatis in Romana Curia Procuratorem suæ Provinciæ Discalceatorum ad tractanda ejusdem Provinciæ negocia ex numero ipsorum Discalceatorum destinare, & perpetuo habere liceat auctoritate prædicta de speciali gratia concedimus, & indulgemus.

Hujusce Constitutionis Exequutores deputat.

§.8. Quocirca Venerabilibus Fratribus Toletan., & Hispalen. Archiepiscopis, & Episcopo Palentin., ac dilecto Filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Auditori Generali, ac universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis, necnon quibuscumque in dignitate Ecclesiastica constitutis per Apostolica scripta mandamus, ut ipsi, vel plures, aut duo, vel unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes, ac prædictas Gregorii Prædecessoris hujusmodi literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Discalceatorum, vel aliorum, quorum intererit, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisdemque Discalceatis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant præmissa omnia, & singula juxta præsentium, ac prædictarum Gregorii Prædecessoris literarum tenorem per eos, quos illa concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, debitæ executioni demandari, & ad unguem perpetuo, & firmiter observari. Non permittentes quemcumque desuper quoquomodo indebite molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores ac inobedientes, eisque auxilium, consilium, vel favorem directe, seu indirecte, vel alias præstantes cujuscumque status, gradus, Ordinis, vel conditionis fuerint, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus Apostolicis, ac in Conciliis, etiam generalibus editis, dictique Ordinis, ac illius Provinciarum juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eisdem Mitigatis, vel Discalceatis, aut universo Ordini, vel prædictis, aut aliis illorum superioribus, ceterisque personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro expressis habentes specialiter, & expresse derogamus, atque omnibus iis, quæ in dictis Gregorii Prædecessoris literis concessa fuerunt, non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Septem. 1586. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 20. Sept. 1586. Pontificatus nostri Anno II.

LXI.

Præfinitio numeri, & qualitatum Prælatorum Referendariorum utriusque Signaturæ Romani Pontificis, cum privilegiorum concessione.

Ampliora concessit indulta Paulus III. in sua Const. XXVIII. Debita. *Tom. IV. Par. I. fol. 174. De officio autem Referendariorum, vide in Pii IV. Const.* Cum nuper. *Tom. IV. Par. II. ubi etiam notavi de materia Signaturæ Justitiæ, & Gratiæ.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Iste Pontifex ex causis hic expressis.

Quemadmodum providus agricultor, ad uberiorem ejus futuram frugem, temporum vices solicite observat, arbores ordine disponit, & ne illarum vires latius diffusæ evanescant, nimiam frondium, ramorumque frequentiam comprimit, & resecat, ac ibidem inordinata, & indisposita, siquæ sint, ad meliorem formam reducere satagit; ita Nos agri Dominici curæ, superna

perna dispositione præpositi, efficacem, & fructuosam operam in illius cultura impendere credimus, cum ad ea vigilantiæ nostræ studium sedulo convertimus, per quæ hujus Sedis Apostolicæ dignitates, & Officia, præsertim nostram Gratiæ, & Justitiæ Signaturam concernentia, tamquam feraces plantæ in ipso agro Dominico consitæ, utili, & commoda rerum dispositione salubriter dirigantur, & ex eorum administratione sperati fructus ad Dei gloriam, & illius gregis utilitatem, dictæque Sedis decorem majori in dies cum fœnore proveniant, abusus vero, qui in illis passim, absque personarum defectu conferendis irrepserunt, refectis, & veluti putatis ramis sterilibus, de medio submoveantur. In quam curam cogitationemque pro Officii nostri debito incumbentes, opportunum, immo necessarium esse censemus, ut ad ejusdem Signaturæ tam Gratiæ quam Justitiæ ministeria, non nisi cognitæ, & spectatæ virtutis viri assumantur, & proinde illius Referendariorum cœtus nimia præteritorum temporum indulgentia, & quorumdam instantia supra modum, non sine pristinæ suæ dignitatis diminutione adauctus, resecata illorum multitudine, ad certum, & determinatum numerum, inque compositum ordinem redigatur, ne multitudo ipsa rebus gerendis confusionem, & impedimentum afferat, & spes uberioris fructus, quæ in eorum muneribus rite, & fideliter obeundis posita esse debet, Nos atque ipsos frustretur.

Referendariorum numerum ad centum præfinit.

§.1. Itaque opportuna circa hæc remedia adhibere volentes, Motu proprio &c., & ex certa scientia nostra ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, quod nullus deinceps in Referendarium alterutrius Signaturæ prædictæ, etiam cedentibus vel decedentibus, aut alias deficientibus, qui nunc sunt, Referendariis præfatis, omnino admittatur, donec, & quousque omnium Referendariorum hujusmodi numerus imminutus, & ad centum dumtaxat reductus fuerit. Illo autem sic reducto, & imminuto, præscriptus centenarius numerus Referendariorum hujusmodi, nullo umquam tempore augeatur. Sed neque inter hos omnes ultra septuaginta Signaturæ Gratiæ Referendarii esse possint.

Admittendorum ad Signaturam Justitiæ qualitates præscribit.

§.2. Nec ullus numero, & consortio Referendariorum Justitiæ de cetero adscribatur, nisi sit ex legitimo matrimonio, honestisque parentibus procreatus, & clericali charactere insignitus, ac utriusque, vel alterius jurium Doctor, in aliqua Studii generalis Universitate promotus, & in Rom. Curia habitu, & tonsura clericalibus incedendo, per biennium versatus, vitæque integritate, ac morum probitate commendatus, & saltem in vigintiquinque ætatis suæ annis constitutus, habeatque in bonis temporalibus, vel beneficiis Ecclesiasticis, unde in ipsa Curia dignitatis suæ gradum valeat decenter sustinere.

Admissionisque formam.

§.3. Porro antequam ad ipsius admissionem procedatur, per ejusdem Signaturæ Justitiæ Præfectum, vocatis, & congregatis ad id sex antiquioribus Referendariis, secreto examinari, & ad hunc effectum saltem binas supplicationes, seu commissiones sibi ad ipso Præfecto ex tempore porrectas proponere debeat; quod si collectis Præfecti, & sex antiquiorum Refendariorum præfatorum suffragiis, super quibus eorum conscientiam oneramus, taliter in hujusmodi propositione se habuerit, ut relatione super hoc, per dictum Præfectum Nobis, aut pro tempore existenti Romano Pontifici facta, meruerit commendari, & approbari, tunc, & non alias in Referendarium ejusdem Signaturæ Justitiæ admittatur, præstito prius per eum in manibus ejusdem Præfecti solito juramento.

Et in ea versatos per triennium, ad Signaturã Gratiæ admitti posse declarat.

§.4. Ad Signaturam vero Gratiæ nemini pateat ascensus, nisi saltem triennio in Signatura Justitiæ fuerit laudabiliter versatus, exceptis dumtaxat causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & Cameræ Apostolicæ Clericis, quorum quisque ad utramque Signaturam quovis tempore adsciscí valeat.

Assistentiũ Signaturæ Gratiæ numerum & ordinem ponit.

§.5. Insuper, quod eidem Signaturæ Gratiæ semper decem, & octo Referendadarii in Curia præsentes, nec legitimo impedimento detenti, duodecim videlicet antiquiores, penes quos sententiæ dicendæ in ipsa Signatura gratiæ, suo quisque loco, & ordine, facultas existit, & alii tres, quibus onus libellos supplices proponendi incumbit, reliqui vero tres successive propositruri, necnon Thesaurarius generalis, & etiam generalis Auditor causarum Curiæ dictæ Cameræ, ac unus ex Palatii Apostolici Auditoribus, & unus ex ejusdem Cameræ Clericis, alternatis vicibus, item nostri in Urbe Vicarii, & causarum Curiæ præfatæ Auditoris Locatenentes, necnon Secretarius Apostolicus, ac in eadem Signatura Gratiæ proponendi munus a Referendariorum Decano ad ceteros omnes per turnum, juxta suæ cujusque receptionis, & admissionis ordinem, deducatur.

Rationẽ proponendi non mutat.

§.6. In Signatura vero Justitiæ circa rationem proponendi ibidem servari solitam, nihil ducimus innovandum.

Referendarios super concessione Referendariatus infra tres menses literas Apostolicas expedire præcipit.

§.7. Ne autem, quo quisque tempore in Signatura, tam Justitiæ, quam Gratiæ sit admissus, hæsitari contingat, singuli Referendarii nunc existentes, quibus suum cuique locum, & ordinem salvum, & illæsum esse volumus, intra tres menses a data præsentium computandos, alii vero in futurum admittendi, ante cujusque eorum admissionem, literas Apostolicas, sub plumbo super concessione sui officii Referendariatus hujusmodi expedire teneantur, quæ nostri, & pro tempore existentis Romani Pontificis Datarii manu subscriptæ, eamdem prorsus roboris firmitatem obtineant, quam obtinerent, si juxta stylum Cancellariæ Apostolicæ, seu dictæ Cameræ per omnes, & singulos officiales, & alios, ad quos literarum Apostolicarum expeditio pertinet, rite, & legitime forent expeditæ.

§.8. Ceterum, ut Referendarii præfati, ad su-

Familiaritatis, & vere Nobilitatis privilegia, ac insignia sua gentilitia eisdem concedit, & a jurisdictione Ordinariorum eximit.

ad suscipiendos pro dicta Sede labores eo promptiores reddantur, quo exinde, spiritualibus, & temporalibus gratiis se cognoverint uberius esse refertos, omnes, & singulos nunc, & pro tempore existentes Referendarios, utriusque, vel alterius Signaturæ hujusmodi, in nostros, & pro tempore existentis Romani Pontificis familiares, continuos commensales, gratiose recipimus, & ab omni jurisdictione Ordinariorum locorum quorumcumque eximimus, & totaliter liberamus, ac Nobis, & dictæ Sedi immediate subiicimus, nobilitatisque titulo decoramus, ac veros, & indubitatos familiares, continuos commensales nostros, & pro tempore existentis Romani Pont. ut præfertur, liberos, exemptos, & Nobiles esse, seq. tales in quibuscumque Apostolicis, & aliis literis, scripturis, & actibus, tam publicis, quam privatis scribere, & nominare, ac ab aliis inscribi, & nominari debere decernimus, & declaramus, eisdemque Referendariis, nunc, & pro tempore existentibus, in signum honoris, & veræ Nobilitatis, insignia nostra gentilitia, una cum suis armis, & insigniis gestare, ac omnibus, & singulis privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, honoribus, & gratiis, quibus alii veri, & indubitati Nobiles ex nobilium, etiam Illustrium genere, ex utroque parente procreati, tam in judicio, quam extra ubicumque locorum de jure, vel consuetudine, ac alias quomodocumque utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, in omnibus, & per omnia, perinde ac si de Nobilium etiam Illustrium genere, vere & non ficte procreati & geniti forent, uti, & potiri, & gaudere.

Et in suis Monasteriis mitra &c. utendi, & populo benedicendi facultatem elargitur.

§.9. Necnon in Monasteriis per eos in Commendam pro tempore obtentis, quorum præteriti Abbates mitra, & aliis Pontificalibus insigniis, ex privilegio Apostolico, aut alias uti consueverunt, etiam mitra, annulo, & baculo, ceterisque Pontificalibus insigniis, & ornamentis perinde, ac si eisdem Monasteriis, tamquam Abbates præessent, etiam uti, necnon post Missarum, & aliorum divinorum officiorum solemnia, populo tunc interessenti solemni more; dummodo inibi præsens non sit aliquis Antistes, seu dictæ Sedis Legatus, aut si præsens fuerit ad id ejus accedat assensus, benedicere, & libere, & licite valeant.

Confessoremque ab Ordinario approbatum eligendi, qui semel in vita, & in articulo mortis plenariam eis concedat indulgentiam.

§.10. Necnon aliquem idoneum presbyterum sæcularem, vel cujusvis Ordinis regularem ab Ordinario approbatum, in suum possint eligere Confessorem, qui omnium peccatorum, de quibus corde contriti & ore confessi fuerint, semel in vita, & in mortis articulo plenariam remissionem, & indulgentiam, eis sacra communione refectis, & in Catholicæ fidei sinceritate, Romanæque Ecclesiæ unitate, ac Romani Pontific. canonice intrantis obedientia perseverantibus, dicta auctoritate concedere possit.

Celebrandique, ac celebrari faciendi circa auroram & etiam in locis interdicto ecclesiastico suppositis.

§.11. Liceatque eisdem Referendariis, ubi negotiorum, & temporum ratio expostulabit, Missas antequam elucescat dies, circa tamen Auroram, necnon si forsan ad loca Ecclesiastico interdicto, tam ordinaria, quam Apostolica auctoritate supposita eos declinare contigerit, in illis submissa voce, clausis janius, & non pulsatis campanis, ac excommunicatis, & interdictis exclusis, in sua familiariumque suorum domesticorum, & trium aliarum personarum eorum arbitrio eligendarum præsentia, dummodo ipsi, & qui præsentes fuerint, causam non dederint interdicto, neque eis specialiter interdictum fuerit, similiter Missas, & alia divina officia per seipsos, si Presbyteri fuerint, vel per proprium, aut alium idoneum Sacerdotem ab Ordinario approbatum, celebrare, & celebrari facere, illaque audire, & eis interesse, necnon tempore interdicti hujusmodi sacram Eucharistiam, & cetera Sacramenta recipere, ipsisque dicto tempore decedentibus eorum corpora ecclesiasticæ sepulturæ, etiam cum funebri pompa, Christiano ritu tradi possint.

Stationes Urbis dictis Referendariis visitantibus Ecclesias ab eis eligendas cōcedit.

§.12. Necnon Quadragesimali, & aliis temporibus ac diebus Stationum Basilicarum, & Ecclesiarum dictæ Urbis, extra ejus muros, si in iis locis in quibus eos etiam Romæ esse contigerit, duas Ecclesias aut unius, vel diversarum Ecclesiarum eorum arbitrio eligendas visitaverint, ac ibidem Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam saltem ter devote recitaverint, omnes, & singulas indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequerentur, si eisdem temporibus, & diebus Stationum Basilicas, ac Ecclesias Urbis, & extra ejus muros hujusmodi, ad id deputatas, personaliter visitaverint.

Carnibus quando vesci possint.

§.13. Eidem quoque Quadragesimali, & aliis temporibus, quibus esus carnium, ovorum, & lacticiniorum usus de jure, vel consuetudine est prohibitus, eisdem carnibus, ovis, & lacticiniis de consilio utriusque Medici, ac secreto, & sine scandalo uti, & vesci libere, & licite valeant, dicta auctoritate tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Dignitate gaudeant, de qua in capit. Statutum de Rescript. in 6.

§.14. Præterea Constitutionem fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædecessoris nostri, quæ incipit. Statutum, ad eosdem Referendarios, nunc, pro tempore existentes extendimus, ita ut ipsi omnes sint, & esse censeantur Ecclesiastica dignitate præditi, & juxta dispositionem Constitutionis hujusmodi qualificati, etiam ad hoc ut in eorum tamquam personarum in dignitate ecclesiastica constitutarum manibus pensiones ab iis qui sufficienti ad hoc facultate suffulti fuerint, transferri valeant, ac translationes pensionum ab ipsis faciendæ hujusmodi validæ, & efficaces existant, suosque effectus sortiri debeant.

Clausulas præservativas apponit.

§.15. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, aut in jus, vel controversiam revocari, nec sub quibusvis similium, vel dissi-

dissimilium gratiarum revocationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, validasque, & efficaces esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, ac ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit observari, sicque per quoscumque Judices ordinarios, vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus Constitutionis deputat, & facultates concedit.

§.16. Quocirca universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, necnon dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & quibusvis aliis personis in dignitate Ecclesiastica, & ubicumque locorum constitutis, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, aut quoties pro parte Referendariorum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ipsosque Referendarios, ac eorum singulos illis pacifice frui, & gaudere, nec permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legigitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulas derogatorias addit.

§.17. Non obstantibus præmissis, ac præfati Bonifacii Prædecessoris de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, necnon Lateranen. etiam novissime celebrati, & præfati generalis, & aliorum Conciliorum, ac piæ memoriæ Innocentii IV., Sixti etiam IV., Innocentii VIII., Pauli II., & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, contra exemptos editis, necnon Pii IV. similiter Prædecessoris nostri, de gratiis interesse dictæ Cameræ concernentibus, in eadem Camera registrandis, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Cameræ præfatæ, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Præsulibus, Capitulis, Abbatibus, Conventibus, & personis, necnon præfatis locorum Ordinariis per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet, etiam iteratis, & multiplicatis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, & ad effectum præmissorum omnium, harum serie specialiter, & expresse derogamus, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.18. Verum quia difficile foret præsentes literas &c. Transumptis credi jubet.

Datum Romæ 10. Kal. Octob. Anno Secundo. D. P. An.II. 22. Sept.

LXII.

Nonnulla statuuntur pro Ecclesiis Calaguritan., & Calceaten. super receptione filiorum patrimonialium in Beneficiatos dictarum Ecclesiarum. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

CUm de rebus, & personis Ecclesiasticis peculiarem, ut par est, curam geramus, ad ea providentiæ nostræ partes libenter impendimus, per quæ Beneficia Ecclesiastica non precibus, non favoribus, nec consanguinitate conjunctis, sed magis idoneis personis conferantur, obstacula quæquæ hinc submovendo, ac alias desuper disponendo, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Causæ ferendæ Legis.

§.1. Nuper siquidem ad Nos relatum fuit, quod cum in Civitatibus, & Diœcesibus Calaguritan., & Calceaten. invicem, seu alias perpetuo unitis cuncta fere Beneficia Ecclesiastica tam in receptivis, quam numeratis Ecclesiis nuncupatis consistentia, aut illorum fructuum, reddituum, & proventuum supercrescentium certæ portiones Clericis filiis patrimonialibus, seu naturalibus, quorum scilicet Pater, aut Mater, Avus,

Avus, vel Avia, aut Proavus, vel Proavia saltem continuato decennio in Civitate, vel loco Beneficii, sive Ecclesiæ habitaverint, & Ecclesiæ, vel Ecclesiis hujusmodi, in qua, vel quibus Beneficia consistunt, saltem per decennium Decimas solverint, aut natis, & Baptizatis in illo loco viventibus ibi Patre, & Matre, tanquam vicinis Ecclesiæ, vel Ecclesiis hujusmodi juxta constitutiones Synodales conferri, vel concedi soleant, ac in Ecclesiis, in quibus certus Beneficiatorum numerus existit, quæ numeratæ dicuntur, ad Beneficia hujusmodi præsentatio, sive electio personæ ex eisdem filiis patrimonialibus ad eosdem Clericos in eadem Ecclesia Beneficiatos spectat, & in aliquibus ex numeratis, & forsan receptivis Ecclesiis prædictis, qui primo cantabit Epistolam, Evangelium, aut missam, admittendus sit: Institutio vero personæ sic præsentatæ, sive electæ, seu admittendæ ad loci Ordinarium pertinet, in receptivis autem per receptionem Beneficiatorum, qui integra possident Beneficia, nulla per Ordinarium facta institutione recipi consueverint, unde ipsi Clerici Beneficiati, qui ut præfertur, eligendi, seu præsentandi Jus habent plerumque Dei timore postposito, ac suorum secundum carnem propinquorum, affinium, aut consanguineorum præcipuam rationem habentes neglectis, aut repulsis magis idoneis, ac doctrina, moribus, & virtute conspicuis consanguineos, & propinquos suos, & minus habiles, indoctos, & indignos, aut in puerili ætate nonnumquam constitutos eligunt, atque præsentant, admittunt, vel recipiunt, sæpe etiam in prædictis Ecclesiis receptivis unum Beneficium in plures portiones, quarum singulæ singulis Clericis, ut plurimum consanguineis, vel amicis ea intentione conferuntur, vel assignantur, ut deinceps occurrente alia vacatione ii, qui portiones sic dissectas obtinent, integras accipiant, ceteris non amicis, neque consanguineis exclusis, dissecant, atque dividunt eosdem filios patrimoniales, ac naturales ad fructuum vacantium sive super excrescentium hujusmodi perceptionem, & possessionem inscio atque irrequisito loci Ordinario admittendo, & recipiendo, aliasque pactiones alter alteri complacendo omnino illicitas, & detestabilem simoniæ labem redolentes, aut quæ prohibitam hæreditariam in Beneficiis Ecclesiasticis successionem sapiunt, ineundo, aliaque quamplura absurda, & pravi abusus, quoad præmissa inoleverunt non sine magno divini cultus detrimento, ac animarum periculo, & scandalo plurimorum, cum præsertim loci Ordinarius curam animarum alicui ex hujusmodi Beneficiatis suo arbitrio deligendo demandare ad tempus consuevit, & teneatur, neminem interdum reperiat ad id munus idoneum. Cumque tunc existentes Episcopi Calaguritan. post Concilii Tridentin. confirmationem, decretis ipsius Concilii inhærendo, ut ipsi filii patrimoniales prævio examine ab ipso Episcopo juxta formam dicti Concilii habendo ad Beneficia hujusmodi reciperentur, & admitterentur, instarent, ipsique Beneficiati in Ecclesiis receptivis, se ad Beneficia hujusmodi nullo præcedente examine recipere, & admittere posse prætenderent, diversæ, sicut accepimus, lites, controversiæ, & discordiæ cum b. m. Ioanne de Quinonnes, ac forsan ejus Prædecessoribus Calaguritan. Episcopis, & novissime cum ven. fratre nostro Joanne moderno Episcopo Calaguritan. super præmissis, & forsan aliis rebus latius deductis tam in partibus coram tunc existente Metropolitano, ac etiam Nuntio Apostolico, quam etiam in Romana Curia in earum Palatii Apostolici Auditorio introductæ fuerint: ac postmodum prædictus Joannes modernus Episcopus ad evitandum lites, ac ut ejus conscientiæ securitati, & dictorum Beneficiorum quieti consuleret, Sedem Apostolicam, & Congregationem Cardinalium dicti Concilii interpretum, qui declararunt neminem esse admittendum, & recipiendum tam in receptivis, quam in numeratis Ecclesiis prædictis, nisi examine, & approbatione Episcopi præcedentibus, recursum habuerit, ac propterea Vicarius dicti moderni Episcopi eisdem Beneficiatis, ut declarationem hujusmodi observarent, præceperit, a quo præcepto, licet ipsi Beneficiati illi acquiescere debuissent: nihilominus ad Sedem eamdem appellarunt, & recursum habuerunt ad modernum nostrum, & dictæ Sedis in illis partibus Nuncium, qui mandavit prædictam declarationem servari: unde ipsi Beneficiati iterum ad Nos, & Sedem eamdem appellarunt, causamque appellationis hujusmodi dilecto filio Marcello Bubalo causarum dicti Palatii Auditori, & Cappellano nostro committi obtinuerunt, coram quo causa hujusmodi introducta fuit, & adhuc indecisa pendet.

Statuta circa collationem Beneficiorum, examen faciendum coram Ordinario a præsentatis, aliaque nonnulla ad invectos tollendos abusus.

§.2. Nos pro debito Pastoralis officii tandem præmissis occurrendum, & congruum remedium adhibendum fore censentes, ac ut Beneficia ipsa dignioribus; ac virtute, & bonis moribus præditis personis conferantur, unde alii eorum exemplo ad literarum studia accensi idonei in eorum Ecclesia ministri, ac quibus etiam cura animarum demandari, seu committi possit efficiantur, providere volentes, necnon causam, & causas, seu controversias, & molestias hujusmodi coram dictis, vel aliis quibuscumque Judicibus ordinariis, vel etiam in vim specialis rescripti Apostolici delegatis, aut subdelegatis in dicta Curia, vel extra eam in prima, vel alia quavis ulteriori Instantia, etiam per viam quarumcumque appellationum, a quibusvis Judicibus interpositarum super præmissis, vel illorum occasione, ut præfertur, motas, in quibuscumque statu, & terminis reperiuntur, etiamsi jam instructæ sunt, quarum omnium status, & merita, necnon ipsorum Judicum, & collitigantium nomina, cognomina, gradus, & qualitates haberi volumus pro expressis, ab eisdem Judicibus ad Nos harum serie advocantes, illasque omnes, & singulas

las penitus, & omnino cassantes, & extinguentes, eisdemque Judicibus, ne in eis ad ulteriora procedant, districtius inhibentes, ac utrique parti perpetuum silentium imponentes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, quod de cetero perpetuis futuris temporibus quando, & quotiescumque Beneficia Ecclesiastica integra, seu dimidia, vel quarta, aut alias quomodolibet nuncupata patrimonialibus, & naturalibus hujusmodi filiis conferri, aut alias concedi solita in quibusvis Ecclesiis receptivis, vel numeratis, aut alias nuncupatis in Calaguritan., & Calceaten. Civitatibus, & Dioecesibus prædictis consistentia quomodolibet vacare, seu super excrescentibus fructibus, vel alio quocumque modo aliorum filiorum patrimonialium novæ receptioni, & admissioni locum fieri contigerit, nullus admittatur, aut recipiatur, nisi prævio examine, ad quod omnes filii patrimoniales, & naturales, qui se ad hujusmodi Beneficia, vel portiones fructuum superexcrescentium opponere voluerint, per edicta publica vocentur, eo modo, quo vocantur filii patrimoniales in Burgen., seu Palentin. Civitatibus, & Dioecesibus, ut intra tempus in edictis præfigendum compareant, & se opponant coram Episcopo, vel Vicario Generali, quo termino elapso, illi, quos constiterit legitimos esse oppositores per tres examinatores in Synodo Dioecesana deputatos, & per unum nominatum a Beneficiatis Ecclesiæ, in qua Beneficium vacat, vel fructuum superexcrescentium facienda est admissio, quem intra sex dies a die vacationis, si nominare voluerint, nominare teneantur, & interim, quo Synodus congregatur, per examinatores a moderno Episcopo deputatos examinentur, & adnotetur uniuscujusque sufficientia, quo examine facto, detur Beneficiatis, ad quos præsentatio, vel receptio pertinet, copia Oppositorum, & adnotationis sufficientia uniuscujusque, ut ex illis præsentent, aut recipiant antiquiorem Ordine, si duo, pluresve, reperti fuerint æque idonei, si autem minus antiquus ordine fuerit repertus magis habilis, scientia, moribus, & vita, talis præferatur, prout Constitutio Synodalis de Institutionibus per bo: me: Joannem Ortega dum vixit Episcopum Calaguritan. edita, quam præsentium tenore confirmamus, & innovamus, ac eosdem Beneficiatos, & filios patrimoniales, tam in numeratis, quam receptivis Ecclesiis prædictis observari mandamus, etsi prædicti Beneficiati præsentaverint, aut nominaverint ad Beneficia, vel ad portiones fructuum superexcrescentium juxta prædictam formam, Episcopus instituat sic nominatum, aut præsentatum, vel recipiendum, tam in numeratis, quam in receptivis Ecclesiis hujusmodi; Si vero non præsentaverint, aut nominaverint juxta prædictam formam Episcopus instituat eum, qui juxta hujusmodi formam erat præsentandus, aut nominandus, vel recipiendus.

Volumus autem, quod ceteris paribus Presbyter Diacono, Diaconus Subdiacono, Subdiaconus Minoribus Ordinibus initiato præferatur, Apostolica auctoritate earumdem præsentium tenore, perpetuo statuimus, & ordinamus.

Decernentes quascumque electiones, præsentationes, nominationes, admissiones, receptiones, aut alias dispositiones de supradictis Ecclesiis, seu Beneficiis, tam in numeratis, quam in receptivis nuncupatis Ecclesiis prædictis, aut illarum fructuum portionibus, aliterque servata forma præsentis nostri statuti, & cujuscumque constitutionis, privilegii, & consuetudinis etiam immemorabilis, aut alio quovis prætextu faciendas, ac reliqua omnia inde pro tempore secuta quæcumque, nulla & invalida, ac nullius roboris, vel momenti fore, prout ea omnia ex nunc, prout ex tunc & e contra revocamus, irritamus, annullamus, viribusque, & effectu evacuamus, ac irrita, nulla, & inania fore, & esse nunciamus, & declaramus, neque cuiquam suffragari, aut prodesse, neque per illas, aut illa Jus in re, vel ad rem, seu in Possessorio, seu Petitorio titulum saltem coloratum possidendi, acquiri, vel tribui posse, neque ipsos Clericos filios patrimoniales, aut naturales præter, & contra formam præsentis statuti pro tempore admissos, & receptos fructus suos facere, aut regulis de annali, vel triennali possessione, aut alio juris remedio in favorem possessorum edito frui, seu gaudere, sed tanquam meros, & nudos detentores, & intrusos, etiam non citatos, neque auditos, absque vitio spolii libere, & licite inde amoveri, ac expelli posse, & debere, eosdemque intrusos, necnon Beneficiatos, qui illos sic recipere, & admittere temere præsumpserint, singulos poenam privationis omnium, & quorumcumque Dignitatum, Officiorum, & Beneficiorum Ecclesiasticorum per eos quomodolibet obtentorum, inhabilitatisque ad illa, & alia in posterum obtinenda, eo ipso incurrere.

§.3. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Card., sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Clausulæ ad Ordinationũ hujusmodi perpetuam firmitatem stabiliendam.

§.4. Quo circa venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Burgen., & Episcopo Calaguritan, ac moderno, & pro tempore existenti in Regnis Hispaniarum nostro, & dictæ Sedis Nuncio per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorum, quorum intererit, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque efficacis defensionis præsidio Deputati Exequutores.

dio in præmissis assistentes faciant statutum, Ordinationem, & Decretum, ceteraque superius disposita per eos, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, perpetuo firmiter, & inviolabiliter observari, Non permittentes quemquam contra earumdem præsentium tenorem in prædictis Ecclesiis, aut ad beneficia hujusmodi quoquo modo, aut quovis prætextu recipi, & admitti, receptos vero, seu admissos tanquam temere, & de facto intrusos, ac illicitos detentores quam primum inde realiter expelli, & amoveri curent. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, eisque auxilium, consilium, vel favorem directe, vel indirecte quomodolibet præstantes per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contrariorũ derogatio.

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in generalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, & etiam Ordinationibus Ecclesiarum, quas numeros appellant de modo, & forma providendi de Beneficiis, ac de providendo, ut dicitur per cantamentum, etiam Apostolica auctoritate confirmatis, necnon dictarum, & aliarum quarumcumque Ecclesiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore pacifice observatis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, Beneficiatis, necnon Communitatibus, Universitatibus, & hominibus, ipsisque filiis patrimonialibus, & naturalibus, aut personis quibuslibet sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum quorumcumque Principum, etiam per modum statuti perpetui, & stipulati contractus, aut concordatorum inter homines dictarum Civitatum, & Diœcesum, Sedemque Apostolicam initorum, vel etiam motu simili, & Consistorialiter, ac alias per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam concessis, & sæpius approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis derogari non possit, nisi eorum totis tenoribus ad verbum insertis, aut vocatis, & auditis, iis, quorum interest, vel alias pro eorum sufficienti derogatione quævis alia expressio, seu forma requiratur, illorum tenores pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis, & formam pro servata habentes, illis quoad reliqua in suo robore permansuris, ad effectum præsentium dumtaxat motu pari derogamus, contrariis quibuscumque, seu si eisdem Capitulis, Beneficiatis, & ceteris prædictis, vel quibusvis aliis communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub annulo Piscatoris die 24. Septemb. 1586. Pontificatus nostri Anno Secundo.

Dat. die 24. Septem. 1586 An. II.

LXIII.

Communitates Status Ecclesiastici pro aliis obligatæ, infra annum ab earum obligationibus liberentur. Et de cetero pro aliis se obligare, & eorum bona alienare, ac præterquam ratione locationis obligare, vel Oratores sumptibus publicis ad Pontificem mittere, nequeant.

Consonat Const. XXI. Pii IV. Tom. IV. Par. II. fol. 49. in qua decrevit, Vassallorum obligationes pro eorum Dominis esse nullas, Dominosque teneri Vassallos ab obligationibus pro eis factis relevare, & pecunias solutas restituere.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INter varias, ac multiplices solicitudines quas pro communi utilitate Universæ Christianæ Reipublicæ, nostræ curæ divina providentia commissæ, dies noctesque suscipimus, id potissimum Nobis cordi est, ut subditorum S. R. E. commodis paterna caritate, & præcipua quadam ac singulari vigilantia consulamus, quod illos quasi nostros peculiares eximieque caros, & acceptos, ac præ ceteris dilectos filios, in nostram clientelam, ac fidem receptos, speciali quadam, & propria paterni amoris prærogativa complecti, æquum censemus.

Causæ hujus Cõstitutionis.

§.1. Quare cum eos ab omni iniuria, & violentia tutos, & illæsos defendere, & custodire pro viribus studeamus, sicuti ad id vel ab initio nostri Pontificatus opportuna remedia quacumque potuimus, non sine magno fructu, Deo annuente, comparavimus, ita etiam nunc eodem erga illos pietatis effectu permoti, duximus omni studio occurrendum dolis callidorum hominum, qui privatis suis lucris intenti, plerumque commune bonum, ac publicam nostrarum Civitatum, & Oppidorum utilitatem non mediocriter lædunt. Quoniam vero in tota fere ditione, & Statu temporali hujus Sanctæ Sedis, pravus inolevit abusus, ut plerumque ex levissimis, minime necessariis, neque utilibus, ac forsan etiam magnopere damnosis causis, dilecti filii Communitates, sive Universitates, & homines eorumdem Civitatum, & Oppidorum, respective, ad instantiam, & suasu quorumdam, qui privatim suæ rei familiaris ac domesticæ, etiam cum communi aliorum dispendio lucrum quærere non erubescunt, universi, ac publico nomine se, suaque bona obligare, & hypotecare, aut pro aliis

aliis fidejubendo, seu principaliter pro suo interesse consueverint, & contractus celebrare, magno olim eisdem Universitatibus & Communitatibus detrimento, & damno futuros, sive etiam expensas minime necessarias, interdum vero prorsus supervacaneas facere, sicuti jam in multis Communitatibus, & Universitatibus ingenti ære alieno gravatis, ærariisque earum plane exaustis, res ipsa, & experientia docuit.

Communitates pro quibuscumque personis obligatæ, infra annum a die denunciationis liberentur.

§.2. Nos propterea indemnitati illorum & huic malo, antequam latius serpat, & graviora afferat damna, & incommoda, quamprimum providere cupientes, de attributæ Nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium præcipimus. & mandamus universis, & singulis personis, quavis dignitate, & auctoritate fulgentibus, pro quarum utilitate, commodo, & interesse, directo vel indirecto, aliqua Universitas, seu Communitas cujuscumque Civitatis, Terræ, Oppidi, Castri, Villæ, aut alterius loci nostræ, & dictæ Romanæ Ecclesiæ ditioni mediate vel immediate in temporalibus subiecti, vel subiectæ, universi insimul ex quacumque causa, & quocumque modo fidejussisse, vel alias etiam uti principales obligati hactenus fuisse reperientur, ut ipsi, & eorum unusquisque debeant ac teneantur intra annum a die denunciationis, vel intimationis, in vim præsentium literarum eorum cuilibet faciendæ, etiamsi ipsi ex eadem Civitate, & loco, vel aliunde oriundi sint, atque inibi, vel alibi domicilium habeant, bonaque stabilia cujuscumque valoris etiam maximi possideant, eaque minime dilapident, ab hujusmodi fidejussione, & alia quacumque obligatione reali, & personali, vel hypoteca generali, aut speciali, etiam a modico tempore citra contractis, easdemque Communitatem, seu Universitatem, earumque res & bona penitus exemisse, & liberasse, curentque vel cassatis penitus, & extinctis ipsis obligationibus, & instrumentis desuper confectis, aut dato alio expromissore in locum ipsius Communitatis, vel Universitatis, aut alias quoquomodo re ipsa efficere, ut ii in quorum favorem ipsæ Communitates, aut Universitates se obligaverint, illarum liberationi sponte, & expresse consentiant.

Et si obligationes sint ejus naturæ, ut ipsi creditores ad eas extinguen. cogi nequeant, tunc eisdem Communitatibus idonei relevatores dentur.

§.3. Cujusmodi consensum, si nec ipsi in quorum favorem Communitates, vel Universitates prædictæ se suaque bona obligaverint, præstare ullo modo voluerint, & ea fuerit contractus, vel obligationis natura, ut neque etiam facta aliqua oblatione, aut solutione ad consentiendum, ipsi inviti cogi, seu alias obligationes ipsæ cassari, & annullari possint, tunc dictæ personæ, a quibus eædem Communitates, & Universitates, occasione talium obligationum indemnes relevandæ sunt, alios fidejussores, & expromissores arbitrio pro tempore existentis Gubernatoris, seu Legati, cui ipsa Universitas, vel Communitas mediate, seu immediate suberit, de conservando easdem Communitates, vel Universitates indemnes, præstare teneantur.

Communitates, & particulares personæ ad præmissa agere valeant, Judicesque unica citatione præcedente, mandatum exequutivū, post annum a die denunciationis exequen. relaxent.

§.4. Liceatque ipsarum Communitatum seu Universitatum Magistratibus, Procuratoribus, Agentibus, seu etiam particularibus personis ad præmissa, contra quoscumque vigore præsentium literarum coram quocumque Judice agere, & judicio experiri, ac ipsi Judici unica citatione præcedente, mandatum exequutivum in rem, & personam contra eum pro quo est facta fidejussio, vel obligatio, statim elapso prædicto anno, exequendum relaxare, perinde, ac si eædem personæ ad id expresse in specie atque efficaciter se obligassent, etiam si hoc ipsum naturæ, & substantiæ contractuum, quorum occasione obligationes hujusmodi initæ fuerint, omnino repugnet, & adversetur, aut alias ne quis ad extinguendum, & redimendum census super bonis suis stabilibus venditos creatos, & impositos, cogi, aut compelli queat, Apostolicis Constitutionibus expresse cautum fuerit.

Communitates in futurum absque licentia, bona alienare, vel præterquam ratione locationis, & non ultra decennium obligare nequeant,

§.5. Ceterum hac nostra in perpetuum valitura Constitutione prohibemus, ne in posterum sine nostra, aut Romani Pontificis pro tempore existentis, vel Cameræ Apostolicæ licentia speciali, ulla Communitas, aut Universitas ex quacumque causa etiam justissima, urgentissima, & omnino necessaria, & in evidentem utilitatem, aut necessitatem, bona sua immobilia, seu jura percipiendi quoscumque fructus, redditus, proventus, ac introitus annuos, distrahat, vendat, quovis modo alienet, hypothecet, aut super illis census annuos creet, imponat, seu vendat, vel illa alias quam ratione locationis, nec ultra decennium alicui obligationi, vel hypothecæ subiiciat, aut supponat, neque etiam mutui, depositi, vel alias quocumque titulo, in rem, nec in personam, immediate, vel per interpositam personam se obliget, aut quoquomodo ære alieno se obstringat.

Nec pro aliis fidejubeant.

§.6. Pro alio vero quocumque incola, seu originario, vel forensi, aut vicissim Universitas, seu Communitas una pro altera, nequaquam ex quavis occasione, vel causa umquam fidejubeat, aut tamquam principalis alienæ obligationi quoquomodo accedat.

Obligationes, alienationes, &c. cōtra hanc Cōstitutionē de cetero a Communitatibus quovis modo, etiam in earum utilitatem fiendæ, nullæ, & invalidæ erint.

§.7. Decernentes nihilominus omnes, & singulas distractiones, alienationes, hypothecas, fidejussiones, accessiones, etiam cum clausula principaliter insolidum, necnon uti principales, & tam personales, quam reales, & alias quascumque obligationes, & promissiones, ac renunciationes, & pacta de non petendo liberationem, & exemptionem hujusmodi, in vim supradicti nostri mandati, & præcepti, per dictas Universitates, seu Communitates, earumve Procuratores, aut Magistratus, etiam speciale ad id mandatum habentes, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, cum juramento censurarum, ac mandati exequutivi etiam susceptione, & quavis submissione, cautela, & promissione etiam jurata, ac de non utendo remedio præsentium nostrarum literarum ultro, & sponte, seu ad preces, & in-

& instantiam, ac commodum, vel utilitatem aliorum quocumque modo posthac faciendas, sub quibuscumque verborum formulis, & clausulis, etiam efficacissimis, & insolitis concipiendas, & instrumenta desuper conficienda, etiam guarentigiata, jurata, vel alias sub dicta forma Cameræ Apostolicæ celebranda, nulla, irrita, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti esse, aut fore, nullam fidem facere, neque ullam actionem, aut exceptionem, aut officium Judicis, neque obligationem, civilem seu naturalem parere, vel ullum omnino effectum, aut vires habere posse, sed neque ipsas Communitates, & Universitates, etiam si id omne, quod gestum est, in eorum utilitatem versum esse constiterit, ullo modo, aut obligationis, vel juramenti vinculo teneri. Et ita per quoscumque judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Communitates Oratores ad Pont. sumptibus publicis sine licentia mittere nequeant.

§.8. Ac ne easdem Communitates, seu Universitates sumptibus minime necessariis nimium gravari contingat, districtius interdicimus, ne qua Communitas, aut Universitas ex prædictis, Legatos sive Oratores ad Nos, & Sedem Apostolicam, ex quacumque etiam urgenti, & similiter necessaria, ac utili occasione, vel causa sumptibus publicis mittat, neve quis hujusmodi munus obeat, vel suscipiat, nisi prius simili licentia a Nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice, vel dicta Camera, ut præfertur, obtenta, revocantes omnes, qui ad præsens deputati reperiuntur.

Contravenientes punientur ut hic.

§.9. Quod si quis Magistratus dictarum Communitatum, vel Universitatum fuerit negligens, quoad utendum remedio præsentium literarum, & petendum suas Communitates, vel Universitates ab ipsa fidejussione, vel obligatione eximi, & liberari, aut alias contra dictam prohibitionem easdem Communitates, & Universitates, illarumve bona obligare attentaverit, aut Legatos, vel Oratores mittere, seu aliquis munus hujusmodi suscipere sine dicta licentia præsumpserit, eos singulos, qui in culpa fuerint, pœnam nostro, & Romani Pontificis, aut Gubernatorum vel Legatorum, seu Præsidentium prædictorum arbitrio infligendam eo ipso incurrere volumus.

Pii IV. Constitutio ista est in Tom. IV. Par.II. & Statutum istud est in lib. 3. cap.31.

§.10. Literis fel. record. Pii Papæ IV. quoad Communitates, aut Universitates, quæ pro suis Dominis temporalibus fidejusserint, aut se obligaverint (quibus nequaquam derogando hæc omnia supradicta addimus) & statutis novissimis Urbis Romæ, per quæ certa forma obligationibus, & contractibus per dilectos filios nostros Senatum Populumque Romanum celebrandis præscribitur, nihilominus in suo robore permansuris.

Clausulæ derogatoriæ.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quarumcumque Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & locorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, earumque Communitatibus, Universitatibus, Magistratibus, quorumcumque nomine nuncupatis, & aliis personis, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de similis potestatis plenitudine, aut consistorialiter, vel per modum statuti perpetui, vel inter illos ex una, & Nos, Sedemque prædictam ex altera partibus, initi, & stipulati contractus, vel alias quomodolibet concessis, approbatis, innovatis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, quæ omnia & eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, quatenus præmissis in aliquo adversentur, omnino tollimus, & annullamus, ac nolumus cuiquam ullatenus suffragari; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptis adhibeatur.

§.12. Ut autem præsentes literæ amplius innotescant, volumus, ut exemplis &c.

Hæc Constitutio in vulgarem sermonem versa, in consiliis publicetur, & inviolabiliter observetur.

§.13. Mandamusque universis, & singulis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, eorumque Locatenentibus, ac etiam Ducibus, Marchionibus, aut aliis Baronibus, & Domicellis, ac Dominis temporalibus, Nobis, & eidem Sedi in temporalibus, mediate, vel immediate subjectis, ut in Civitatibus, Terris, Castris, Villis, & locis eorum cuique subjectis, & consiliis, vel congregationibus generalibus earumdem Communitatum, & Universitatum, præsentium literarum exempla in vulgarem sermonem versa, quamprimum publicari, ac deinceps inviolate observari omnino curent.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, pridie Kalen. Octob. Anno II. D. P. An.II. 30. Septemb.

LXIV.

Unio Hospitalium Congregationis Joannis Dei in unum corpus cum nonnullis Ordinationibus. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

SIXTUS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

ETsi pro debito Pastoralis Officii, cui Nos licet immeritos prætulit Divina majestas, fideles cunctos, præsertim vero Religiosos contemptis hujus transitorii sæculi pompis, suos in Cœlo Thesauros reponentes, paterna dilectione confovemus, eos tamen promptius in viis Domini dirigimus, qui quasi novellæ plantationes, & teneri palmites in vinea Domini uberes quidem proferunt, ac Deo gratas proximoque utiles fructuum primitias, sed tamen indigent magis irrigatione Sancti roris, quo altioribus actis radicibus, firmius adolescant, qua in re exemplum etiam sectamur Cœlestis Patris familias, qui operariis in vineam suam nedum primo mane ac tertia, & sexta, sed nona quoque, decima, & undecima hora missis, dummodo solliciti, & solertes sint, uberrimam mercedem est largitus.

Pii V. nonnullis Confratribus in Hispaniarum partibus concessit, ut per servientes eleemosynas colligerent pro pauperibus Hospitalia erigerent, &c.

§.1. Dudum siquidem fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster, certior factus per tunc existentem Confratrem majorem Hospitalis Joannis Dei nuncupati Granaten. in certis tunc expressis locis Hispaniarum esse nonnulla alia ejusmodi Hospitalia, quæ singula per unum majorem nuncupatum, & propterea aliquos alios Confratres eidem majori Confratri obedientiam præstantes, Eleemosynasque, & oblata a Christifidelibus charitatis subsidia colligere solitos ad commodum, & subventionem pauperum, & miserabilium personarum administrarent; concessit licentiam, & facultatem pro tempore existentibus Confratribus etiam iis, qui singuli in quolibet Hospitali Presbyteri forent, deferendi certum habitum tunc designatum, quo facilius a ceteris internosci possent, utque eis liceret colligere Eleemosynas, & pium Hospitalis exercitium continuare, dummodo degerent sub regula Sancti Augustini, & sub obedientia Ordinarii ejus loci, in quo Hospitalia ipsa consisterent, aliaque nonnulla quoad eosdem Confratres, eorumque Hospitalia indulsit, & ordinavit, prout in dictis literis latius continetur.

Crevit tamen ab illo tempore Hospitaliū, & Confratrū numerus non solum in Hispania, sed etiā in Italia.

§.2. Ac deinde sicut Nobis nuper expositum fuit ad illorum exemplum, & imitationem ab eo tempore usque in hodiernum diem Hospitalia complura ad numerum duo de viginti non solum in Hispaniis, sed in Italia quoque, & forsan aliis Provinciis erecta, & instituta fuerunt, Confratrum quoque eodem nomine, & habitu utentium numerus, benedicente Domino, valde auctus extitit, & in dies magis crescit, non sine magna cunctorum fidelium, in quorum Civitatibus, & locis consistunt, spirituali consolatione, ac bonæ famæ odore, ac præsertim Christi pauperum ægrotorum ad eos confugentium adjumento, qui ab eis personaliter ministrantibus præcipua quadam charitate excipiuntur, & curantur, eademque opera alii fideles, a quibus Confratres prædicti eleemosynas colligunt, ad sublevandos pauperes tali exemplo, & occasione non mediocriter incitantur, sicuti, & in hac Alma Urbe nostra in hospitali S.Joannis Calybitæ in Insula, pia hujusmodi opera magno cum fructu exerceri videntur.

Unum tamen Superiorem, & eandem Regulam cū minime haberent;

§.3. Quia vero iidem Confratres licet plerique sub dicta Regula degentes tria vota substantialia, ac etiam quartum de juvandis Infirmis egenis emittant, certum tamen Superiorem, qui generaliter cunctis hospitalibus, & Confratribus præsit, non habent, neque etiam Constitutiones, aut vivendi normam sui Ordinis proprias unquam condiderunt, maximeque convenit, ut qui habitus, nominis, & pii exercitii similitudine conjuncti sunt, ii quoque non dissimili Ritu, ut cuique libitum est, ac pene cuiusque Hospitalis, proprio, sed sub uno eodemque capite, optima, & uniformi regularis observantiæ disciplina communi consensu, atque unanimi spiritu præscripta ad veram Deo acceptam, religiosisque personis maxime consentaneam unitatem redigantur.

Uniri insimul petiere, ac Capitulum Generale Romæ cogere, in eoque Constitutiones effor. mare.

§.4. Idcirco ipsi Confratres salutari desiderio permoti ad rectam Institutionem, Sanctamque conservationem sui Ordinis valde pertinere existimarunt, si ad instar ceterarum rite institutarum Congregationum Regularium, ipsi quoque in unam Congregationem redigantur, eorumque capitulum generale nunc primum, deinde statutis temporibus convocetur, in eoque generalis aliquis Superior totius Ordinis deligatur, & Congregatio ipsa propriis, iisque optimis Institutis temperetur, atque informetur. Delegerunt autem sibi hac prima vice hospitale ipsum Sancti Joannis Calybitæ, in quo cupiunt, generale Capitulum quamprimum convocari, hic enim locus maxime opportunus videtur, in quo ipsius Congregationis, quasi quædam primordia firmius stabiliantur, atque promptiora ab hac Sede, sine qua tuto aliquid determinare vix queunt, consilia, & subsidia habere possint, & sicuti ipsius Romanæ Ecclesiæ communis matris, & magistræ auctoritate primum fundata est eorum Religio, ita quoque ejusdem Sedis patrocinio fœliciora in dies suscipiat incrementa, atque e purissimis Apostolicæ Ecclesiæ fontibus sinceram hauriat sine aliquo offensionis periculo regularis observantiæ disciplinam.

Hospitalia omnia in unū Corpus unit Sixtus,

§.5. Nos itaque eorum laudabile propositum plurimum in Domino commendantes, omnia prædicta Hospitalia Joannis Dei nuncupata, tam in Italia, quam ceteris quibusvis Provinciis etiam transalpinis, aut transmarinis nunc consistentia, & in futurum erigenda tanquam diversa, & distincta membra in unum commune corpus conjungimus, & unimus, ac instar aliarum approbatarum Monachorum, aut Regularium personarum Congregationum, & ex eorum sic inter se unitorum personis unam Congregationem Confratrum Joannis Dei nuncupandam, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Primum Capitulum Romæ in Hospitali S. Joannis Calybitæ haberi permittit.

§.6. Et jam nunc in dicto Hospitali Sancti Joannis Calybitæ de Urbe Capitulum generale de eorum Confratrum omnium de mense Maii proxime venturi celebrandum, simili auctoritate indicimus.

Ad illud binos Confratres e singulis Hospitalibus præcipit transmitti.

§.7. Præcipimusque in virtute sanctæ obedientiæ universis, & singulis majoribus, & ceteris Confratribus Hospitalium quorumcumque Joannis Dei, ut præfertur, nuncupatorum ubilibet gentium, aut locorum consistentibus, etiamsi in aliquibus Hospitalibus hujusmodi tria vota substantialia nondum aliquis Confratrum emiserit, nec certæ Regulæ, aut voto se obstrinxerit, dummodo habitum prædictum gestent, & Confratres Joannis Dei nuncupentur, uti ad dictam diem binos, aut saltem singulos ex singulis Hospitalibus hujusmodi Confratres ad Capitulum prædictum generale transmittant, iique de regulari disciplina, institutis, consuetudinibus, aut vivendi norma, seu Ritu, quæ in unoquoque hospitali hujus-

hujusmodi servantur, plene instructi, possint, etiam de his omnibus in dicto Capitulo reddere rationem.

Ab aliquo eos impediri prohibet.

§.8. Districtius inhibentes sub poena indignationis nostræ quibuscumque personis quavis dignitate, & auctoritate fungentibus, & cujusvis status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, ne eis ad Urbem tali de causa iter suscipientibus impedimentum aliquod adferre audeant, vel præsumant. Quinimo omnibus locorum Ordinariis, in quorum Civitatibus, aut Dioecesibus Hospitalia ipsa consistunt, & eorum cuilibet per easdem præsentes mandamus, ut Confratres ipsos huc ad tempus prædictum, ut præmittitur, præfixum mittere procurent.

Facultates nonnullas primo huic, ceterisque concedit Capitulis.

§.9. Quod quidem Capitulum, ut deinceps majori cum fructu celebretur, eisdem Confratribus ex unoquoque Hospitali singulis sic, ut præfertur, in Capitulo generali congregandis, atque adeo ipsi Capitulo Evangelicæ, atque Apostolicæ doctrinæ, Sacrorumque Canonum, & generalium Conciliorum decretis, ac Sanctorum Patrum traditionibus, ac dictis Pii Prædecessoris literis, ceterarumque Religionum approbatarum salubribus exemplis, & institutis inhærendo, omnia, & quæcumque ad bonum regimen, certamque administrationem dictorum Hospitalium pertinentia, aut quæ ad vitam, ritus, mores, & disciplinam Confratrum ipsorum bene, ac pie instituendos, aut reformandos expedire videbuntur, perpetuo statuendi, & ordinandi, statumque, Regulas, formam, instituta, regimen, statuta, consuetudines tam cujusque Hospitalis singillatim si correctione, revocatione, renovatione, aut ex integro editione indigere videbuntur, mutandi, & corrigendi, quam illa, ac etiam totius Congregationis generalia de novo condendi, sicubi aliqua statuta laudabilia, & Sacris Canonibus non repugnantia edita jam fuerint, confirmandi, abusus quoscumque tollendi, regulas, institutiones, observationes, disciplinam Religiosis personis congruentem præscribendi, ipsosque Confratres ad debitum, & honestum vitæ modum dirigendi, ac quidquid statutum, & ordinatum fuerit, etiam sub censuris, & poenis per eos definiendis perpetuo observari faciendi, Congregationemque ipsam in plures, si videbitur, Provincias, quæ tamen cunctæ tanquam membra capiti, & generali Superiori subsint, distinguendi, Generalem quoque, & alios Superiores Confratrum, Hospitalium, ac Religiosorum omnium, totiusque Congregationis, vel singularum etiam Provinciarum ad tempus benevisum eligendi, necnon eidem generali Capitulo sic congregato, ac Superioribus in eo delectis, qui postea dimisso Capitulo, Hospitalia hujusmodi frequenter visitare, & Confratrum, ac ceterorum ministrorum in eis degentium reformationi, tam in capite, quam in membris incumbere teneantur, durante eorum officio, eamdem auctoritatem in quæcumque dictæ Congregationis Hospitalia, & Confratres, aliosque Regulares in eis commorantes, quam Præsides, & Visitatores in ceteris habere solent Ordinibus regularibus in omnibus, & per omnia gerendi, & exercendi plenam liberam, & omnimodam facultatem, & potestatem simili auctoritate concedimus.

Decreta præsentis Capituli perpetuo observari jubet.

§.10. Decernentes nihilominus statuta, & ordinationes in hujusmodi generali Capitulo promulganda, aliaque præcepta, aut decreta etiam singulorum Hospitalium interesse concernentia, necnon auctoritatem, Jurisdictionem, & potestatem Superioris generalis in eo deligendi vim, & robur obtinere, & se extendere etiam quoad ea Hospitalia, eorumque Confratres, e quorum numero nemo fortasse ad ipsum Capitulum accedere voluerit, aut potuerit, eosque nihilominus jussionibus, statutis, & auctoritati Superiorum hujusmodi obedire teneri, & Capitulum generale per eos tantum, qui ad dictam diem convenerint, etiamsi ex multis Hospitalibus Confratres nulli venerint, nihilominus legitime celebrari posse, & Capitulum ipsum per eos, qui convenerint, universum reputari, & quæ inibi disposita fuerint, inviolate observari debere etiam in Hospitalibus, post hac sub hujusmodi nomine, habitu, & Regula erigendis, & per Confratres cunctos habitum gestantes etiam non professos, aut post hac suscepturos, perinde ac si cuncti, nemine deficiente, concorditer in id consensissent, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tollit.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Hospitalium juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, usibus, & naturis, etiam ab eorum primæva fundatione editis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictis Granaten., & aliis Hospitalibus, eorumque majoribus, vel aliis Confratribus, & personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus alias in suo robore permansuris, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hac vice tantum specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Ordinariorũ auctoritati nil detrimẽti per præsentes afferri declarat.

§.12. Per hoc autem jurisdictioni, & auctoritati, quæ cuique loci Ordinario in hospitalia, & personas suæ Dioecesis per literas dicti Pii Prædecessoris tributa est, non intendimus in aliquo derogare.

Transumptis fidem addit.

§.13. Volumusque, ut præsentium, quas ubicumque iis opus esset, circumferri difficile foret, transumptis etiam impressis Notarii publici &c.

Dat. die 1. Octob. 1586. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 1. Octobris 1586. Anno II.

LXV.

Quod omnes etiam S. R. E. Cardinales, beneficia, & pensiones Militiæ S. Joannis Hierosolymitani, etiam ex Sedis Apostolicæ provisione obtinentes, ad solutionem jurium communis ærarii omnino teneantur, Receptoresque propria auctoritate exigere valeant, ex indulto Pii V.

Multa quæ de hac Militia in hoc opere habentur, indicata sunt in Const. XV. Anastasii IV. Christianæ. *Tom. II. fol.* 346.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Pius V. censuit privilegia Militiæ approbasse, & extendere.

ÆQuum arbitramur, & congruum, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ desuper confectæ non fuerint, suum debitum consequantur effectum. Dudum siquidem fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster solicita considerationis indagine perscrutans, quantis periculis, quantisque bellorum turbinibus tunc agitata fuerit Insula Melevitan. menteque recolens, quam indefesse, & viriliter dilecti filii Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani Milites, in illa a Christianæ fidei hostibus defendenda se præstiterant, dignum quin potius debitum reputavit, ut ea quæ a Romanis Pontificibus illis liberaliter concessa fuerant, non solum confirmationis suæ munimine roborarentur, verum etiam illa, quæ suam utilitatem, & commodum concernent, si minus generaliter facta viderentur, ita extenderet, ut propter illa omnis in posterum dubitandi materia tolleretur.

Cum itaque caveretur statutis, & privilegiis hujus Ordinis, quoscumque etiã a Sede Apostolica provisos, certa jura communi ærario solvere, certaque onera subire debere.

§.1. Accepto igitur per eumdem Prædecessorem, quod licet alias, stabilimentis, usibus, & naturis Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani hujusmodi, seu privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eidem Hospitali, & dilectis filiis illius Magistro, & Conventui concessis, expresse cautum fuerat quod etiam Apostolica auctoritate, etiam per resignationem in manibus pro tempore existentis Romani Pontificis factam provisi, ac provisiones, commendas, seu alias dispositiones, etiam Apostolicas, de præceptoriis, seu aliis beneficiis dicti Hospitalis, sibi pro tempore factas, prosequentes, certa jura vacantia, seu mortuaria, aut alias nuncupata, forsan duplicata, communi Hospitalis prædicti Thesauro, seu alias persolvere, ac quædam alia tunc expressa onera subire tenerentur. Quodque de redditibus, & proventibus hujusmodi Præceptoriarum, primo, & secundo, ac forsan aliis annis proventibus disponere, seu illos percipere minime possent, sed illo dicto Thesauro, ac alias in usum, & utilitatem Hospitalis, ac illius Militum, seu mensæ applicari, & pro illius necessitatibus sublevandis, ac tuitione Fidei adversus Turcas, Christiani nominis Hostes, distribui deberent. Ac insuper Prioratus, Bajulivatus, Castellaniam, Empostæ, Præceptorias, & alia illius beneficia quæcumque pro tempore qualitercumque obtinentes, certas responsiones, ac ordinarias, extraordinarias impositiones eidem communi Thesauro annis singulis solvere tenerentur. Ipsisque Prioratibus, Bajulivatibus, Castellaniis, Præceptoriis, & beneficiis, per obitum seu resignationem, etiam in manibus prædicti Romani Pontificis, aut alias quomodolibet pro tempore vacantibus, illorum fructus, redditus, & proventus, si per resignationem, juxta vero novam reformationem usque ad festum SS. Jacobi, & Philippi, de mense Maii, ex tunc immediate sequentis pro mortuario, & vacantibus ab eodem Festo, usque ad aliud proximum ejusdem Sancti Joannis Baptistæ, seu ut præfertur, SS. Jacobi, & Philippi de dicto mense respective, eidem Thesauro cederent.

Et nonnulli a Sede Apost. provisi derogationem extorquerent.

§.2. Cum tamen sæpe contingeret, nonnullorum potentium ambitionem ita se extendere, ut Sedis Apostolicæ liberalitate non contenti, etiam ea quæ in magnum dictæ Religionis præjudicium tendere conspiciebant, a Sede prædicta extorquere, Romanumque Pontificem ob ejus innumeras occupationes, ad aliquas gratias sibi concedendas impellere non erubescerent, quas si plene cognovisset, eas profecto illis non concessisset.

Pius prædictus considerans quod hac via, debilitarentur vires ipsius Ordinis.

§.3. Attendens itaque dictus Prædecessor, quanta, & quam gravia discrimina dicta Insula passa fuerat, & quam graves Magister, & Conventus prædicti, tam in illa defendenda, quam in Civitate nova per eos constructa, munienda, & reparanda subierant expensas, & incommoda, quod si ipsi, qui pro expensis hujusmodi supportandis, certa jura, quæ super quibuscumque dicti Ordinis Prioratibus, Bajulivatibus, Castellaniis, Præceptoriis, & aliis beneficiis prædictis exigere consueverant, ab illorum exactione desisterent, illorum vires non parum debilitarentur, consideransque.

Quandam ejus provisionem, dictis statutis & indulris non præjudicasse declaravit.

§.4. Quod postquam piæ mem. Pius Papa IV. etiam Prædecessor noster, tunc suus, unam S. Jacobi in Platea Nursiæ Spoletan., & alteram Sanctissimæ Trinitatis Tudertin. respective Diœcesis dicti Hospitalis Præceptorias, tunc certo modo vacantes, tunc dilecto filio Simoni Brombillæ Clerico Bergomensi, sub certis modo, & forma commendaverat, & seu de illis per suas literas providerat, dictusque Simon, sub earumdem, seu aliarum literarum prætextu, per quas stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis, & indultis prædictis per eumdem Pium IV. Prædecessorem derogatum esse prætendebat, fructus earumdem Præceptoriarum, & iura illarum ratione dicto communi Thesauro, ut præfertur, debita solvere, & relaxare recusaverat, & recusabat, eumdem Pium IV. Prædecessorem, Motu proprio, non ad Magni Magistri, aut Conventus, seu Hospitalis Fratrum prædictorum sibi pro eis desuper oblatæ petitionis instantiam, sed ex suis certa scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine, per suas in simili forma Brevis desuper confectas literas, declarasse, per derogationem hujusmodi aliquod vel minimum Thesauro hujusmo-

jusmodi præjudicium afferri noluisse, & alia fecisse, prout in ipsius Pii IV. Prædecessoris literis plenius continetur.

Et quoscumque etiam S. R. E. Cardinales beneficia, & pensiones obtinentes d. Ordinis, quamvis a Sede Apostolica provisos, ad dictam solutionem teneri diffinivit.

§. 5. Idem Pius V. Prædecessor, tam Pii IV. Prædecessoris hujusmodi vestigiis inhærens, quam præmissis de causis Motus, omnia, & singula in ejusdem Pii IV. Prædecessoris literis contenta approbans, & confirmans, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiiciens, omnesque, & singulos, tam juris quam facti defectus, siqui forsan intervenissent in eisdem, supplens, necnon quarumcumque litium, & inter venerabiles fratres Nostros, tunc suos, S. R. E. Cardinales, & Religionem prædictam pendentium, status, & merita, in qua pendebant instantia, pro expressis haberi volens, Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, sub datum videlicet duodecimo Kal. Aprilis, Pontificatus sui Anno II., decrevit, & declaravit, omnes, & singulos Prioratus, Bajulivatus, Castellanias, Præceptorias, & alia beneficia hujusmodi, seu illorum membra, & ab aliis dependentia obtinentes, & ab illis regressus, accessus, coadiutorias, & alias gratias, tam a Sede Apostolica, quam quavis auctoritate concessas habentes, necnon illorum fructus, & proventus, aut alia jura loco pensionis annuæ, seu pensiones ipsas, super eorumdem fructibus, redditibus, & proventibus, quavis de causa impositas, & imponendas percipientes, pro rata fructuum, & pensionum eorumdem, de omnibus, & singulis Annatis, vacan., mortuariis, & aliis quibuscumque juribus per eos dicto communi Thesauro quomodolibet debitis satisfacere, nec quascumque literas statutorum, stabilimentorum, usuum, ac privilegiorum, indultorum, etiam quod Præceptoriarum fructus, redditus, & proventus, & aliorum dicti Hospitalis beneficiorum, pro primo, & secundo annis, vel alias, communi Thesauro dicti Hospitalis, pro mortuariis, seu aliis causis applicati essent, & esse censerentur, seu applicari deberent.

Ordinemque ipsum auctoritate propria percipere, & de illis disponere posse decrevit.

§. 6. Dictique Hospitalis Præceptores, seu Receptores, aut alii pro eis Agentes, illos propria auctoritate exigere, & percipere, ac interim possessionem Præceptoriarum, & beneficiorum prædictorum, nomine dicti Hospitalis apprehendere, & retinere, ac hujusmodi fructus de facto exigere, & alias de illis, certis modo, & forma tunc expressis disponere possent, disponendi, vel aliis illorum totali insertione, vel cum decreto, quod pensiones ipsæ a quocumque onere mortuario, & passagio, vel alias quomodolibet nuncupato, quavis etiam Apostolica, seu Magni Magistri dicti Hospitalis pro tempore existentis auctoritate exempti essent, vel titulares beneficiorum, ratam partem ipsos pensionarios tangentem, pro solutione pensionis hujusmodi sibi retinere valerent, & ad solutionem pensionis hujusmodi minime tenerentur, ac alias hujusmodi titulares renunciassent, onusque illam solvendi in se suscepissent, in quibuscumque gratiis, commendis, provisionibus, regressibus, accessibus, ingressibus, coadiutoriis, ceterisque dispositionibus de Prioratibus, Bajulivatibus, Castellaniis, Præceptoriis, & aliis beneficiis hujusmodi quovis modo, etiam apud eandem Sedem vacantibus, necnon fructuum & pensionum hujusmodi reservationibus, per eum, etiam Motu simili, & quorumvis etiam Imperatoris, vel Regum intuitu, ac etiam quibusvis eatenus factis, & in posterum faciendis, quibusvis personis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præeminentiæ existentibus, etiam forsan Cardinalatus honore, & Officio fungentibus, per eum quomodolibet eatenus concessis, & in posterum concedendis derogatorias, ac desuper confectas, & pro tempore conficiendas literas Apostolicas, etiam quascumque generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, & efficaciores, & insolitas clausulas, necnon irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentia, personas, quibus Prioratus, Bajulivatus, Castellaniæ, Præceptoriæ, seu ab illis dependentia beneficia prædicta, aut illorum membra collata, seu ad vitam commendata fuerant, seu fructus, redditus, & proventus, aut pensiones annuæ, reservatæ, & assignatæ fuerant, aut in quorum favorem de illis dispositum extiterat, vel illæ commendarentur, seu conferrentur, aut fructus vel pensiones reservarentur, & assignarentur, vel alias disponerentur, a solutione, & præstatione fructuum, censuum, passagiorum, annatarum, vacationum, & mortuariorum, aut aliorum quorumcumque jurium, se responsionum, aut ordinariarum, vel extraordinariarum impositionum, vigore dictorum stabilimentorum, & privilegiorum debitorum, in toto vel in parte, eximere, vel liberare, aut alias communi Thesauro Hospitalis hujusmodi, seu illius juribus in aliquo præjudicasse, nec per illas præjudicatum, seu præjudicium aliquod generatum fuisse, vel esse, vel in posterum fore, seu derogatorias ipsas, ad effectum validitatis collationum, commendarum, & aliarum dispositionum hujusmodi dumtaxat, processisse, & suffragari debuisse, illasque in quantum communi Thesauro, & illius juribus in aliquo præjudicassent aut præjudicarent, a se, & Sede Apostolica, per occupationem, & circumventionem, præter, & contra voluntatem suam extortas, ac nullius roboris vel momenti fuisse, & esse, & in posterum fore, illisque non obstantibus, omnes, & singulas hujusmodi derogationes, tunc, & pro tempore habentes, & prosequentes, etiamsi a jurisdictione Magni Magistri, & Conventus prædictorum, & aliorum quorumcumque Judicum, Apostolica auctoritate prædicta exempti, ac ei, & Apostolicæ Sedi immediate subjecti essent, ad exhibitionem, & relaxationem fructuum, ac pensionum hujusmodi, ut præfertur, eidem communi Thesauro faciendam teneri, & adstri-

adstrictos fore, in omnibus, & per omnia, perinde ac si provisiones commendarum, & regressus, accessus, coadiutoriæ, & aliæ dispositiones, necnon fructuum, & pensionum reservationes, non a Sede Apostolica, sed a Magistro, & Conventu prædictis emanassent, & ad id etiam per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia cogi, & compelli posse.

Clausulas dictæ suæ Constitutionis præservativas apposuit.

§.7. Literasque tunc desuper conficiendas, & in eis contenta quæcumque, nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis suæ defectu, notari, vel impugnari, minusve sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & limitationibus similium, vel dissimilium gratiarum comprehendi ullatenus posse, sed quoties ille emanarent, toties in pristinum, & validissimum, ac eum, in quo antequam illa emanarent, statum, restitutas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque data per Magistrum, & Conventum bene visa, toties quoties opus esset, concessas esse censerentur. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, ac Causarum sacri Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, definiendi, & interpretandi facultate, judicari, definiri, & interpretari debere, & quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit. Et nihilominus pro potiori cautela, supradictas, & alias derogatorias clausulas in quibuscumque literis appositas, in quantum communi Thesauro hujusmodi, quoad præmissa præjudicare videbantur, revocavit, cassavit, irritavit, & annullavit, ac toties quoties concessa essent, quoad jura vacantia, & mortuaria, ratione gratiarum, per eum, & quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, tunc suos, concessa, quoad ea quæ suum tempus nondum effluxerant tantum, toties pro nullis, & infectis haberi, nullamque prorsus in judicio, vel extra, fidem facere, vel effectum sortiri debere, & Constitutionem suam de non tollendo jure quæsito adversus tunc conficiendas literas prædictas, locum sibi vindicare non posse, ac illis minime suffragari voluit.

Clausulas contrariorum derogatorias addidit.

§.8. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Prioratuum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium forsan quomodolibet concessis. Quibus omnibus etiamsi de illis specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, illis alias in suo robore permansuris, ea vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Et quia hæc Pii V. Constitutio, ejus superveniente obitu non fuit expedita, ideo hic Pontifex eam validat a die suæ datæ.

§.9. Ne autem de decreto, declaratione, revocatione, cassatione, irritatione, annullatione, voluntate, & derogatione dicti Pii Prædecessoris, pro eo quod super illis, ipsius Prædecessoris ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, ac Magnus Magister, Conventus, & Fratres, seu Milites Hospitalis prædicti illarum frustrentur effectu, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod decretum, declaratio, revocatio, cassatio, irritatio, annullatio, voluntas, & derogatio dicti Pii Quinti Prædecessoris, a dicta die duodecima Kal. Aprilis suum sortiantur effectum, perinde, ac si super illis, ipsius Prædecessoris literæ sub ejusdem diei data collectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentes literæ ad probandum plene decretum, declarationem, revocationem, cassationem, irritationem, annullationem, & derogationem dicti Pii Quinti Prædecessoris ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Executores que deputat d. Constitutionis.

§.10. Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiscopo Toletano, & Episcopo Parisiensi, sive eorum officialibus, ac dilecto filio Curiæ Causarum Cameræ Apost. generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque valere decernentes, ac pro tempore existenti Magno Magistro, Conventui, & Fratribus prædictis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, præmissa omnia ab omnibus, quos illa concernunt, integre, & inviolabiliter observari, illosque eis pacifice, & quiete uti, frui, & gaudere. Non permittentes eos, aut eorum aliquem, contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus omnibus supradictis.

D.P. An.II. 1. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1. Maii, 1586., Pont. nostri Anno I.

Sequitur alia Constitutio, quæ præcedentem ampliat.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Universis, & singulis nostris, & Apostolicæ Sedis, in quibusvis Nobis, & Romanæ Ecclesiæ immediate subiectis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, etiam de latere Legatis, ac singularum Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum hujusmodi Gubernatoribus, aliisque in eis jus dicentibus, & justitiæ Ministris, necnon quorumcumque Regum, Ducum, Marchienum

chionum, & aliorum Christianorum Principum Magistratibus, & Officialibus, ac eorum cuilibet, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Receptores hujus Militiæ pro consecutione jurium communis ærarii, possessionē beneficiorum &c. capere solent.

§.1. CUM sicut accepimus sæpius contingat, ut Receptores Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, in singulis illius Prioratibus pro tempore deputati, Prioratus, Bajulivatus, & Præceptorias dicti Hospitalis, ac alia beneficia per fratres, ejusdem Hospitalis obtineri solita, tam per ipsos fratres quam ex concessione, seu dispensatione Apostolica per clericos sæculares, in titulum, aut commendam, aut alias pro tempore obtenta, ob non solutionem passagiorum, spoliorum, responsionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum jurium per eos communi Thesauro prædicti Hospitalis pro tempore debitorum, ad manus suas, juxta formam stabilimentorum, & laudabilium consuetudinum dicti Hospitalis, ac privilegiorum, & indultorum Apostolicorum eis desuper concessorum recipere, & usque ad integram passagiorum, spoliorum, responsionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum jurium prædictorum satisfactionem, pro dicto Hospitali, seu communi Thesauro, retinere, ac ad hujusmodi effectum, possessionem Prioratuum, Bajulivatuum, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum præfatorum capere, & apprehendere, eorumque fructus, redditus, proventus percipere, colligere, & levare, seu Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, & beneficia hujusmodi, eorumque fructus, redditus, & proventus aliis locare, & arrendare habeant.

Hic ideo Pōtifex mandat, ut Officiales omnes & Principes eis faveant, & assistant.

§.2. Nos cupientes quod Preceptores prædicti officium suum contra fratres, & alios non solventes prædictos libere exercere, & facultatibus eis per Sedem Apostolicam contra eosdem non solventes concessis, sine aliqua difficultate uti possint. Vos & vestrum quemlibet per præsentes requirimus, vobis videlicet, Nobis, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subditis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna districte præcipientes, & mandantes, Vos vero, qui Nobis subjecti non estis, in Domino hortantes, quatenus vos, & vestrum singuli, quoties pro parte Præceptorum præfatorum, seu alicujus eorum, aut Procuratorum suorum, vel pro eis Agentium desuper requisiti fueritis, vel eos, vel alium, seu alios, brachium vestrum sæculare eisdem Receptoribus, seu Procuratoribus, vel Agentibus ad hoc ut Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, & beneficia prædicta, juxta stabilimenta, & consuetudines, ac privilegia, & indulta hujusmodi, quoties illis locus fuerit, ad manus suas recipere, & usque ad integram passagiorum, spoliorum, responsionum, vacantium, & mortuariorum, ac aliorum jurium prædictorum satisfactionem, pro Hospitale, seu Thesauro prædicto retinere, ac ad hujusmodi effectum, possessionem Prioratuum, Bajulivatuum, Præceptoriarum, & aliorum beneficiorum hujusmodi capere, & apprehendere, eorumque fructus, redditus, & proventus percipere, colligere, & levare: vel Prioratus, Bajulivatus, Præceptorias, beneficia, ac eorum fructus, redditus & proventus hujusmodi plus offerentibus locare, & arrendare, necnon census, seu affictus annuos locationum, & arrendationum hujusmodi exigere pro rata debiti, possint, statim, & incontinenti, omni dilatione, seu exceptione remota, præstetis, & exhibeatis, præstarique, & exhiberi faciatis.

Contrariis derogat.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis provisionibus, seu commendis, aut aliis dispositionibus per Nos, & Sedem Apostolicam de eisdem Prioratibus, Bajulivatibus, Præceptoriis, & beneficiis, quibusvis personis, & dicti Hospitalis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus pro tempore factis, necnon omnibus illis, quæ privilegiis, & indultis prædictis concessum fuit non obstare, quæ præsentibus pro specialiter, & expresse repetitis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet. D. P. An. II. 3. Octobris.

§.4. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 3. Octobris 1586 Pontificatus nostri Anno II.

LXVI.

Erectio Collegii Montis Alti in Civitate Bononien.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

CAthedram militantis Ecclesiæ meritis licet insufficientibus regentes in terris ad ea libenter intendimus, ut in singulis locis, ac Civitatibus præsertim insignibus erigantur, & instituantur Collegia, in quibus Clerici, & Scholares, ac aliæ personæ scientiæ Margaritam acquirere possint, & literarum exercitio hujusmodi longe melius Reipublicæ consulatur.

Collegium pro Germanica Natione erigere statuerat Gregorius XIII., Sixtus V. pro Populis Marchiæ Anconitanæ cōstruit, Alumnorum præfinito numero, a Communitatibus nominandorū unitisque nōnullis Beneficiis Ecclesiasticis, prout hic.

§.1. Cum itaque Nos alias postquam acceperamus, quod fe. re. Gregorius PP. XIII. Prædecessor noster in Civitate nostra, tunc sua Bononien. quasdam ædes animo, & intentione unum Collegium Scholarium nationis Germanicæ in eis instituendi nomine, & impensis Cameræ Apostolicæ pretio septem millium scutorum auri, vel alterius verioris summæ emi, & acquiri curaverat, morteque præventus hujus mentis suæ conceptus executioni demandare nequiverat, in Civitatibus, & ædibus prædictis unum Collegium de Monte Alto nuncupandum pro viginti Scholaribus, quorum undecim per dilectos filios Montis Alti, unde originem duximus, & tres per Parculæ, ac alios tres

tres Patrignoni, necnon reliquos alios tres per Montis novem Oppidorum Provinciæ nostræ Marchiæ Universitates, & homines ex eisdē suis Oppidis, si tot ibidem idoneos, & aptos reperirent, alioquin ex aliis ipsius Provinciæ Indigenis arbitrio suo eligi, & nominari, sicque electi, & nominati in ipso Collegio Montis Alti recipi, ac ibidem sub unius Rectoris cura, & gubernio ali, atque confoveri deberent, erigi, & institui, ipsique Collegio sine Cura Ecclesiam, Abbatiam nuncupat. seu S. Benedicti, & alterius Ordinis Conventu carens Monasterium Sancti Michaelis de Castro Britorum Bononien. Diœcesi. quam, seu quod bo.me. Alexander Episcopus Viglevanen. in titulum, vel commendam, necnon Prioratum non Conventualem S. Mariæ de Angelis nuncupatæ prope, & extra muros Bononien. Camaldulen. Ordinis, quemq. Achilles Torphaninus Clericus etiam in commendam ad ejus vitam ex concessione, seu dispensatione Apostolica, dum viverent, obtinebant, Ecclesiam videlicet per dicti Alexandri Episcopi de Februarii, seu Monasterium, ac Prioratum hujusmodi commendis prædictis per eorumdem Alexandri Episcopi, & Achillis de Junii mensibus proxime præsentis extra Romanam Curiam defunctorum obitus, cessantibus adhuc iis, quibus ante Commendas hujusmodi vacabunt modis, vel alias tunc vacan. uniri, annecti, & incorporari Motu proprio concesserimus.

Dictum Collegium transfert ad Ædē, Ecclesiamque S.Antonii Ordinis S.Augustini, Prioratumque ipsi unit.

§.2. Nos qui dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem etiam Beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis, quorum interesset, erectionem, institutionem, unionem, connexionem, & incorporationem, concessionem hujusmodi ex quibusvis causis, & simili motu, ac ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine cum quibusvis clausulis derogatoriis factam, etiamsi illa effectum sortita fuerit, Apostolica auctoritate, tenore præsentium ex certa nostra scientia revocantes, cassantes, & annullantes, ac penitus, & omnino dissolventes, ac pro nulla, & infecta, ac viribus vacua haberi decernentes motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine Prioratum S. Antonii Bononien. Ordinis S. Augustini, quem dilectus filius Antonius de Janerinis ipsius Prioratus Prior utriusque Juris Doctor obtinet, ac in eo nomen, titulum, & denominationem Prioratus, ordinemque ipsum S. Augustini ac omnem essentiam Regularem perpetuo de ipsius Antonii consensu auctoritate, & tenore præmissis supprimimus, & extinguimus, ac in Palatio, & ædificiis suppressi Prioratus hujusmodi prædictum Collegium Montis Alti pro totidem Scholaribus juxta Ordines, & statuta desuper facienda, & statuenda qualificat. per Universitates, & homines hujusmodi, modo præmisso eligendis, & nominandis, ut in ipso Collegio Montis Alti recipien. ibidemque sub unius Rectoris cura, & gubernio ad quinquennium, vel aliud tempus desuper statuendum, & non ultra alendis, atque confovendis, necnon in Universitate studii generalis dictæ Civitatis Theologiæ, ac utriusque Juris, artiumque studiis, ac aliis scientiis, & Disciplinis pro cujusque capacitate operam navaturis ibidem perpetuo erigimus, & instituimus, ipsique Collegio Montis Alti Ecclesiam ejusdem suppressi Prioratus, necnon ædes prædictas cum earum situ, ambitu, circuitu, structuris, ædificiis, & pertinentiis universis, etiam perpetuo concedimus, & assignamus, applicamus, & appropriamus.

Alia quoque unit Beneficia hic expressa.

§.3. Insuper eidem Collegio Montis Alti pro illius dote, ac Rectoris, & Scholarium prædictorum sustentatione, onerumque illis pro tempore incumbentium Ecclesiam, seu Monasterium S. Michaelis, & Prioratum S. Mariæ de Angelis hujusmodi, quibus cura non imminet animarum, ac quorum, & illis forsan annexis insimul fructus, redditus, & proventus nongentorum ducat. auri de Camera secundum communem extimationem valoris annui, ut etiam accepimus, non excedunt, quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, seu per liberas resignationes quorumvis de illis seu regimine, & administratione dicti Monasterii in dicta Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factas vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum Collatio juxta Lateranen. statutaConcilii ad Sedem prædictam legitime devoluta, ac Ecclesia, & Prioratus S. Mariæ hujusmodi dispositioni Apostolicæ specialiter reservati existant, ac prædicti Monasterii provisio ex quavis causa ad Sedem eamdem specialiter, vel generaliter pertineat, & super eis inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, dummodo tempore datæ præsentium non sit in Ecclesia, & Prioratu hujusmodi alicui specialiter Jus quæsitum, ex dicto Monasterio de Abbate provisum, aut illud alteri commendatum canonice non existat, & de dicto Monasterio consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, cum annexis hujusmodi, ac omnibus juribus, & pertinentiis suis perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ita quod liceat ipsius Collegii Montis Alti Rectori pro tempore existenti illorum omnium corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios nomine dicti Collegii Montis Alti propria auctoritate, etiam absque alicujus mandato, vel Decreto, ac spolii, & attentatorum vitio libere apprehendere, & perpetuo retinere, eaque regere, & administrare, ac fructus, jura, obventiones, & emolumenta eorumdem in communes dicti Collegii Montis Alti usus, utilitatem, & necessitates convertere, necnon Sancti Michaelis, seu Monasterii, aut Prioratus hujusmodi Ecclesiis, Presbyteros idoneos ad nutum pro tempore existen-

existentis Rectoris dicti Collegii Montis Alti vel alias juxta Statuta desuper edenda ponendos, & amovendos, & ab Ordinario loci approbandos in divinis deserviri facere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, ac in Monasterio, & Prioratu prædictis Ordinis hujusmodi omnemque illorum statum, essentiam, & dependentiam Regulares pariter perpetuo supprimimus, & extinguimus.

Ipsum à quacumque jurisdictione, onere, datio &c. exemptum declarat, & sub Sedis Apostolicę protectione recipit.

§.4. Præterea Collegium Montis Alti hujusmodi, illiusque pro tempore existen. Rectorem, Scholares, , Œconomos, Officiales, Ministros, necnon ejusdem Collegii Montis Alti bona mobilia, & immobilia, præsentia, & futura cujuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, & ubilibet consistentia ab omni Jurisdictione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentis Nostri, & Sedis Apostolicæ in dicta Civitate Bononien. Legati de latere, & Archiepiscopi Bononien., necnon Gubernatoris, Auditoris Turroni, Antianorum, Vexilliferi, & Potestatis dictæ Civitatis Bononien., ac Rectoris Universitatis Studii Generalis ejusdem, aliorumque Legatorum, Archiepiscoporum, Episcoporum, locorum Ordinariorum, Gubernatorum, & Potestatum, eorumque Vicelegatorum, Locatenen. Officialium, Judicum, & quarumcumque aliarum personarum ubilibet constitutarum, ac quavis auctoritate, & dignitate tam Ecclesiastica, quam mundana, etiam Cardinalatus honore fulgentium, necnon Collegium ipsum Montis Alti in propriis ejus bonis, & rebus, ac illius ratione Rectorem, Scholares, Œconomos, Officiales, ac Ministros, aliasque personas in eo degentes, & cum eis contrahentes a solutione, & exactione quorumcumque pedagiorum, datiorum, vectigalium, angariarum, bollettinorum, Decimarum, & quorumcumque aliorum onerum ordinariorum, & extraordinariorum tam in Bononien. quam aliis Civitatibus, & Diœcesibus, necnon universo Statu Ecclesiastico & alias ubilibet quavis occasione, vel causa etiam de necessitate exprimenda hactenus quomodolibet impositorum, & imponendorum, etiam ratione Carnium, Vini, granorum, lini, lanæ, serici, librorum, cartarum, & quarumcumque aliarum rerum ad humanum usum necessariarum ex toto Statu Ecclesiastico, & quibusvis aliis locis extra dictum Statum consistentibus ad dictum Collegium Montis Alti, tam per Terram, quam per Mare, & aquam dulcem, & alias quomodolibet conducendorum, ac pro ipso Collegio Montis Alti in quantumvis magna quantitate emendorum, necnon a contributione quorumcumque aliorum etiam juxta Decreta Concilii Tridentini ubilibet institutorum, & instituendorum Collegiorum, etiam Seminariorum Puerorum Ecclesiasticorum, & alias quomodolibet nuncupatorum, vel qualificatorum similiter perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub Beati Petri, & dictæ Sedis, atque nostra protectione suscipimus Nobisque, & eidem Sedi immediate subiicimus.

Eidem aliorum Collegiorum, ipsiusque Universitatis Bononien Privilegia concedit.

§.5. Ipsis quoque Collegio Montis Alti, Rectori, Scholaribus, Œconomis, Officialibus, Ministris, & personis, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus libertatibus, facultatibus, Indultis, ceterisque gratiis, quibus Universitas Studii generalis Bononien. hujusmodi, necnon alia Collegia in dicta Civitate instituta, illorumque Rectores, Scholares, Œconomi, Officiales, & Ministri, ac personæ de Jure, vel consuetudine, aut ex privilegio, vel alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed æque principaliter, & pariformiter in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere valeant, itidem perpetuo de speciali gratia indulgemus, illaque eis communicamus.

In hujusmodi Privilegiis quomodolibet molestari illud vetat.

§.6. Districtius inhibentes Legatis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, necnon Gubernatoribus, Auditoribus, Antianis, Vexillifero, Potestatibus, Legatis, Locatenentibus, Vicariis, Officialibus, Judicibus, & aliis prædictis, ac etiam S. R. E. Camerario dictæque Cameræ Præsiden. Clericis, Thesaurariis, & Commissariis, necnon Pedagiorum, Datiorum, Vectigalium, Gabellarum, Angariarum, Decimarum, & aliorum onerum prædictorum Appaltatoribus, Dohaneriis, & exactoribus pro tempore deputatis, ne quarumvis literarum, eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum prætextu Collegium Montis Alti, illiusque Rectorem, Scholares, Œconomo, Officiales, & Ministros hujusmodi, seu eorum aliquem super præmissis quovis modo molestare, perturbare, vel inquietare audeant, seu præsumant.

Cardinalem de Monte Alto deputat in Protectorem.

§.8. Ut autem ipsius Collegii Montis Alti regimini, gubernio, & conservationi opportune consulatur, dilectum filium nostrum Alexandrum S. Hieronymi Illiricorum Diaconum Cardinalem de Monte Alto nuncupatum ex sorore germana secundum Carnem Pronepotem nuncupatum, eoque cedente, vel decedente, & in alios eventus alium ex S. R. E. Cardinalibus, quem Rector, & Scholares prædicti seu eorum major, & sanior pars pro tempore duxerint eligendum, ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque personarum, rerum, Bonorum, & Jurium, ac privilegiorum Protectorem, & Defensorem, ac Conservatorem, cujus consilio, & ope omnia supradicta, & quæcumque alia in his, & circa ea quomodolibet necessaria agantur, statuantur, & ordinentur, constituimus, & deputamus.

Facultas Protectori conceditur.

§.8. Necnon Alexandro Cardinali, & pro tempore existenti Protectori dicti Collegii Montis Alti Rectores, Œconomos, Officiales, Advocatos, Procuratores, ceterosque Ministros ipsius Collegii Montis Alti deputandi, & amovendi, ac loco amovendorum alios sufficiendi, ac quæcumque

Statuta, Ordinationes, & decreta tam circa ejusdem Collegii Montis Alti, illiusque rerum, & bonorum, Spiritualium, & temporalium curam, directionem, regimen, & administrationem, quam Scholarium prædictorum receptionem, & admissionem, eorumque ætatem, qualitates, victum, amictum, instructionem, & disciplinam, Studiique cursum, ac tempus, per quod in dicto Collegio Montis Alti ali, & confoveri debeant, ac alias in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & decretis dicti Concilii non contraria faciendi, & edendi, ac illa quoties pro eorum, & temporum qualitate, seu alias expediens videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, interpretandi, ac etiam alia ex integro condendi, quæ postquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata, & condita fuerint, eo ipso dicta auctoritate Apostolica confirmata, & approbata sint, & esse censeantur, ac ab omnibus, ad quos pro tempore spectabit, etiam sub pœnis in contravenientes statuendis, observari debeant, plenam, liberamque facultatem concedimus.

Præsentium literarum firmitas.

§.9. Decernentes omnia, & singula præmissa, ac præsentes nullo umquam tempore sive pro eo, quod causæ, propter quas hæc omnia facta sunt, coram locorum Ordinariis, etiam tamquam dictæ Sedis Delegatis, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac quicumque interesse habentes, ad id vocati non fuerint, nec eisdem præmissis consenserint, sive aliis ex quibuscumque causis de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus, vel in controversiam vocari, seu ad terminos Juris reduci, vel adversus illa quodcumque Juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, nec quemquam ad easdem præsentes in Camera prædicta juxta Constitutionem piæ mem. Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris nostri desuper editam, aut alias quandocumque præsentandum, insinuandum, & registrari faciendum teneri, neque propterea illas irritas esse, sed omnino valere, ac si Constitutio prædicta, & alia contraria, minime emanassent.

Et observantia perpetua.

§.10. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac dictæ S. R. Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.11. Non obstantibus priore voluntate nostra prædicta, aut aliis præmissis, nec non Lateranen. Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a Jure permissis fieri prohiben., ac nostra de non tollendo Jure quæsito, aliisque Apostolicis, necnon in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Monasterii, Ordinum, Cameræ, & Prioratus suppressi prædictorum Monasteriorum, vel aliorum Regularium locorum, a quibus vacans, & suppressus Prioratus hujusmodi forsan dependent, Civitatumque, Provinciarum, & locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis Ordini, & Prioratui prædictis, illorumque Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis quomodocumque concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de Prioratibus hujusmodi speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & Decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque ad Ecclesiam, seu Monasterium, & Prioratum hujusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quo ad assecutionem Prioratuum, seu Beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Ecclesiæ, & Prioratus onera supportanda per Collegium.

§.12. Volumus autem quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictas Ecclesia debitis non fraudetur obsequiis, & Monasterium hujusmodi in spiritualibus non lædatur, & in temporalibus detrimentum non sustineat, sed eorum congrue supportentur onera consueta. Et insuper ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ pœnales.

§.13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ revocationis, cassationis, annullationis, dissolutionis, suppletionis, extinctionis, erectionis, institutionis, concessionis, assignationis, applicationis, appropriationis, extinctionis, exemptionis, liberationis, susceptionis, subie-

subjectionis, Indulti, communicationis, inhibitionis, concessionis, deputationis, derogationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 7. Octobr. 1586. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, nonis Octobris, Pontificatus nostri Anno II.

LXVII.

Erectio officii Commissariatus Rev. Cameræ Apostolicæ in officium perpetuum vacabile, cum jurisdictionis, emolumentorumque, & indultorum concessione.

Hodie hoc officium non est perpetuum, sed ad nutum Pontificis Commissarius deputatur. Et de ejus munere, & auctoritate, vide in Pii IV. Const. LXV. Romanus *Tom. IV. Par. II. fol. 122. & Pii V. Const. XCIII.* Cum de literis *Tom. IV. Par. III. fol. 30. & in alia Const. I.* Attendentes *ibidem fol. 1. Et in specie quod in causis cambiorum illicitorum in Urbe contractorum, ad ejus instantiam procedatur vide in Pii IV. Const. I.* Cum sicut *Tom. IV. Par. II. fol. 1.*

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

AD excelsum universalis Ecclesiæ culmen, nullis nostris meritis sed sola Dei benignitate sublevati, in eam curam, cogitationemque ex Pastoralis officii nostri debito propensius incumbere Nos convenit, ut Camera Apostolica a rerum suarum jacturis sarta tectaque præservetur, & quæ pro feliciori illius jurium tuitione, negociorumque prosecutione, ac officiorum ad id institutorum decore, & stabilimento sunt maxime profutura, nostris auspiciis ordinentur, ipsaque officia egregiorum virorum prudentiæ, & industriæ commissa personis votivis jugiter proficiant incrementis.

Commissariatus officium, quod Bernardinus Piscina ab isto Summo Pontifice ad ejus beneplacitum deputatus, obtinebat, vacavit, quia ipse Civitatis Nursiæ, & totius Montaneæ Præfectus ab eodem Pontifice deputatus fuit.

§. 1. Cum itaque pro tempore existenti dictæ Cameræ Comissario generali graviorum ipsius Cameræ negociorum cura incumbat, & ex frequenti illius mutatione eadem Camera, in rebus, & juribus ad eam spectantibus, plurimum damni, & incommodi patiatur, expediensque sit, ut pro negociorum, rerum, & jurium eorumdem votiva directione, prosecutione, & defensione officium Commissariatus hujusmodi, quod dilectus filius Joannes Bernardinus Piscina, ad id a Nobis ad beneplacitum nostrum deputatus, ab initio nostri Pontificatus usque huc obtinuit, seu exercuit, aliquo certo, & firmo statu constituatur, illudque pro tempore obtinens non amovibilis, ut hactenus, sed donec officium ipsum per ejus cessum, vel decessum, aut alias vacet, perpetuus existat, ac speciali honoris, & dignitatis prærogativa fruatur. Nos qui nuper dictum Jo. Bernardinum in Civitatis nostræ Nursiæ, pro Nobis, & Sancta Romana Ecclesia Gubernatorem in temporalibus constituimus, præmissorum consideratione, & ex certis aliis causis inducti, ejusdem Cameræ indemnitati, & utilitati, ac officii Commissariatus hujusmodi stabilimento, & incremento, prout sollicitudinis nostræ partes requirunt, consulere, & quæ ad illud pertinent, quibusvis facultatibus, & gratiarum muneribus potiri debeat plenius explicare volentes, necnon beneplacitum nostrum præfatum harum serie revocantes, illudque cessare, & expirare decernentes.

Illud itaque idem Pontifex in officium perpetuum, & vacabile ad instar aliorũ Romanæ Curiæ officiorũ erigit.

§. 2. Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, officium Commissariatus hujusmodi in officium perpetuum, ad instar Clericatuum dictæ Cameræ, & aliorum officiorum Romanæ Curiæ vacabile, pro uno Clerico vitæ ac morum probitate prædito, & utriusque, vel alterius jurium Doctore non conjugato futuro, ejusdem Cameræ Commissario generali, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Facultates solitas ei concedit.

§. 3. Ac ipsi Commissario generali pro tempore existenti, omnes ad ejus officium hujusmodi pertinentes, & illi per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, dictamque Sedem, ceteris omnibus, & singulis aliis Commissariis concessas facultates, jurisdictiones, & prærogativas.

Archivii scripturarum Cameræ Apost. administrationem eidem annectit.

§. 4. Ac etiam eas facultates, præcipuamque curam, & administrationem Archivii scripturarum dictæ Cameræ, ita ut sine expressa ejusdem Commissarii licentia aliquæ scripturæ ad Cameram præfatam spectantes ex ipso Archivio extrahi, ac earum exempla extra eamdem Cameram, aliisque illius Cameralibus dari, & consignari non possint, ipsiusque Archivii Archivistæ, & Ministri, nunc & pro tempore existentes, illi de dicto Archivio, ac omnibus ejus scripturis rationem reddere, & ejus ordinationes ac mandata, necnon statuta, & decreta, quæ per eum pro bono gubernio, & regimine dicti Archivii pro tempore fieri contigerit, observare omnino teneantur.

Detinentes scripturas Cameræ ubique, & scientes, & non revelantes coercendi jurisdictionem concedit.

§. 5. Necnon plenam, & liberam facultatem, omnes, & singulas alias scripturas ad Cameram præfatam spectantes, & extra Archivium hujusmodi, in quocumque loco, vel penes quoscumque existentes, recuperandi, ac contra quoscumque easdem scripturas indebite detinentes, ac scientes, & non revelantes, eos a quibus detinentur pro illarum recuperatione, tam in Urbe, quam in omnibus Terris, & locis Sedi Apostolicæ mediate, vel immediate subjectis, Civitate nostra Bononiensi etiam comprehensa, summarie, manu regia, & via

via executiva, telaque judiciaria omissa, etiam per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam juxta Constitutiones fel. rec. Julii Secundi, & Julii Tertii, ac quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum contra dictas scripturas indebite detinentes, & occultantes, aut scientes, & non revelantes, non tamen privative quoad alios, quibus per dictas constitutiones fuerit hujusmodi facultas tributa, procedendi. Propterea super præmissis illas facultates, quas piæ memoriæ Pius Papa V. etiam Prædecessor noster olim pro recuperatione scripturarum Cameræ, & Sedis præfatarum bon. mem. Carolo de Grassis Episcopo Montis Flasconen., & quon. Honuphrio Camajano dictæ Cameræ Præsidenti dum in humanis agerent, per cedulam Motus proprii sub datum videlicet 14. Septembris Pontificatus sui Anno tertio, concesserat.

Prælatosque & Clericos, ingerentes se in beneficiis, ante expeditionem literarum Apost. coercendi juxta Const. Julii II., & Julii III.

§.6. Ac etiam facultatem contra Prælatos, & Clericos possessionem Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum quorumcumque, cum cura, & sine cura, Sæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, absque literarum Apostolicarum super provisionibus, commendis, concessionibus, & aliis dispositionibus, sibi de illis dicta Apostolica auctoritate factis, expeditione, præterquam vigore brevis de eorumdem possessione, nomine dictæ Cameræ capienda apprehendentes, & in illis se quomodolibet immiscentes, similiter summarie, etiam via executiva, ac per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, in Julii II., & Julii III. Prædecessorum, & aliorum Romanorum Pontificum similiter Prædecessorum nostrorum Constitutionibus desuper editis contentas, & alias, juxta hujusmodi Constitutionum tenorem, sine tamen præjudicio facultatum ejusdem Cameræ Generali Thesaurario, super fructibus male perceptis concessarum, & competentium, etiam procedendi, auctoritate, & tenore præfatis concedimus.

Portionem consuetam panis &c. necnó salaria, regalia, & solita emolumenta concedit.

§.7. Necnon eidem Commissariatus Officio, ut præfertur erecto, pro ejus dote, & illud pro tempore obtinentis substentatione portionem panis, vini, esculentorum, & aliarum rerum per ipsius Cameræ Commissarium Generalem pro tempore existentem, dietim ex Palatio Apostolico percipi, & ei præstari solitam, cum ea integritate, quam ipse illam percipiebat, & percipere poterat, necnon omnia, & singula jura, regalia, salaria, redditus, proventus, exemptiones, immunitates, & emolumenta quæcumque, ordinaria, & extraordinaria quomodolibet nuncupata, quæ dictus Commissarius pro tempore existens quocumque titulo vel causa, ac undecumque, & quomodocumque habere, consequi, lucrari, frui, potiri, & percipere consuevit, seu etiam potuit, & debuit, cujuscumque qualitatis, quantitatis, & annui valoris sint vel fuerint, eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo, applicamus, & appropriamus.

Referendariú utriusque Signaturæ, ipsú Commissariú creat, & Referendariorum, & familiariorú necnon, & Clericorum, & Cameralium privilegia Cómissario tribuit.

§.8. Ipsumque Commissarium pro tempore existentem in nostrum, & Romani Pontifici pro tempore existentis, verum, indubitatum, & non fictum familiarem, & continuum Commensalem domesticum, ac utriusque Signaturæ nostræ Referendarium, auctoritate, & tenore similibus creamus, & constituimus, ac deputamus, aliorumque nostrorum, & pro tempore existentis Romanorum Pontificum familiarium, cotinuorum Commensalium, ac Prælatorum domesticorum, & utriusque Signaturæ præfatæ Referendariorum numero, & consortio favorabiliter aggregamus, ac pro vero, indubitato, & non ficto, nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis familiari, continuo Commensali, & Prælato domestico, ac utriusque Signaturæ hujusmodi Referendario, haberi, & reputari volumus, & mandamus; sibique ut in quibuscumque impetrationibus, concessionibus, & literis, tam gratiam quam justitiam concernen. se nostrum, & pro tempore existentis Romani Pontificis familiarem, continuum Commensalem, & Prælatum domesticum, ac utriusque Signaturæ hujusmodi Referendarium nominare, & inscribere, ac ab aliis nominari, & inscribi facere, habitumque, & insignia Referendariorum utriusque Signaturæ hujusmodi gestare, & deferre, ac in utraque Signatura prædicta continuo intervenire, & assistere, necnon omnibus, & quibuscumque, ac prorsus similibus privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogativis, favoribus, concessionibus, & gratiis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus ceteri familiares, continui Commensales ac Prælati, & Referendarii præfati, necnon dictæ Cameræ Clerici Præsidentes, & alii Camerales, de jure, statuto, consuetudine, vel aliquo speciali privilegio, seu alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, tam in judicio quam extra ubique locorum, absque ulla prorsus differentia, non ad illorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, in omnibus, & per omnia, acsi illa Officio Commissariatus hujusmodi, illudque pro tempore obtinenti, specialiter, & expresse per præsentes concessa fuissent, uti potiri, & gaudere.

Indultum circa pensiones tribuit.

§.9. Necnon ut quicumque loci Ordinarius, seu utriusque, vel alterius Signaturæ hujusmodi Referendarius, aut Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonicus, seu persona in dignitate Ecclesiastica constituta ad id per ipsum Commissarium pro tempore existentem, eligendus seu eligenda quascumque pensiones annuas super quarumvis mensarum Episcopalium, vel Archiepiscopalium, seu aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Prioratuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, sæcularium, & quorumvis Ordinum

num Regularium fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, ac etiam distributionibus quotidianis, seu illarum loco fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, emolumenta, & distributiones hujusmodi, eidem Commissario pro tempore existenti, Apostolica auctoritate reservatas, & reservata, usque ad summam quingentorum ducatorum auri de Camera, in dicta Curia vel extra eam, etiam in mortis articulo de ipsius Commissarii pro tempore existentis expresso consensu, cassare, & extinguere, ac postquam cassatæ, seu cassata fuerint, alias similes pensiones annuas super eisdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, & distributionibus, seu fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujusmodi, usque ad summam præfatam, uni vel pluribus personis ad id per eum nominandis, & quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, eisdem modo, & forma, ac cum clausulis, decretis, & obligationibus, quibus ipsi Commissario pro tempore existenti reservatæ, seu reservata fuerint, etiam absque consensu solvere habentium pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Dignitates, & alia beneficia hujusmodi, dicta auctoritate reservare, constituere, concedere, & assignare, ac etiam transferre, libere, & licite valeat: reservationesque, & translationes pensionum, seu fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum hujusmodi, vigore præsentium facien. valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant in omnibus, & per omnia, perinde ac si per Nos, seu pro tempore existentem Romanum Pontificem de consensu solvere habentium pensiones, seu obtinentium Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, Dignitates, & alia beneficia hujusmodi factæ fuissent, auctoritate, & tenore præfatis, concedimus, & indulgemus.

Habitum, & locum in Camera, & actibus Cameralibus, Visitationibusque Carcerum, & Capella, & Consistoriis, & aliis actis publicis assignat.

§.10. Insuper statuimus, & ordinamus, quod Officium Commissariatus hujusmodi pro tempore obtinentes, in Camera præfata, aliisque actibus Cameralibus, & Carcerum visitationibus, habitum per Clericos, Præsidentem, & alios Prælatos Camerales deferri solitum gestare, & in Camera præfata immediate post ipsum Præsidentem, ac in Carcerum visitationibus, post Clericum Carcerum Præsidem, in Capella autem Pontificia, & Consistoriis publicis, necnon Processionibus, equitationibus, aliisque actibus, tam publicis, quam privatis in loco Palatii Apostolici Auditoribus, ac dictæ Cameræ Clericis assignato immediate post illos sedere, & incedere debeat.

Resignandi facultatem concedit.

§.11. Dictumque Officium Commissariatus in favorem cujuscumque personæ ut præfertur, qualificatæ, quandocumque sibi placuerit, resignare, nec resignationis hujusmodi receptio vel admissio per Romanum Pontificem ex quavis causa denegari, vel differri, neque pro signatura concessionis ejusdem, per hujusmodi resignationem vacantis, quicquam ultra summam centum florenorum auri de Camera ab eo, cui de illo sic vacante providebitur, exigi possit; quodque literæ Apostolicæ super supplicatione concessionis dicti Officii Commissariatus conficiendæ, etiam si in ea de Officio Referendariatus hujusmodi nulla esset facta mentio, nihilominus expediantur tam in Cancellaria præfata, quam per Cameram secretam, cum expressione concessionis dicti Officii Referendariatus; neque possit aut debeat, per nostrum, & pro tempore existentis Romani Pontificis Datarium, seu quemcumque alium pro signatura hujusmodi supplicationis, licet vim concessionis duorum Officiorum, Commissariatus videlicet, & Referendariatus hujusmodi habeat, aliquid ultra id, quod superius est expressum, omnino exigi, sed sicut per concessionem Commissariatus venit pariter concessio Referendariatus Officiorum hujusmodi, sic per unicam solutionem signaturæ suprascriptam sit integre satisfactum, quasi de unica concessione.

Expeditiones pro Commissario gratis fieri jubet.

§.12. Ulterius quod omnes, & singulæ literæ Apostolicæ sub plumbo, ac etiam in forma brevis, tam super præsentibus quam aliis quibuscumque gratiis, indultis, facultatibus, & concessionibus, tam gratiam quam justitiam concernen. per præfatum Commissarium pro tempore existentem, a Nobis, & Successoribus nostris, ac Sede præfata pro tempore impetratis, seu etiam Motu simili concessis, in omnibus, & singulis Cancellariæ, Cameræ, & Curiæ præfatarum Officiis, necnon plumbo, & registro, ac ubilibet gratis, etiam absque annatarum communium, jocalium & aliorum quorumcumque jurium, & taxarum solutionem, ad instar Clericorum ejusdem Cameræ expediri, & Rescribendarius ad taxandas literas Apostolicas, cum subscriptione gratis pro persona Commissarii Generalis Cameræ Apostolicæ subscribere, & tam ipse quam alii Scriptores, & Sollicitatores literarum Apostolicarum, necnon Cubicularii, Scutiferi, & quicumque alii dictæ Curiæ Officiales expeditioni literarum hujusmodi pro tempore Præsidentes, & Ministri, etiam in annatis communibus, jocalibus, & aliis juribus Cameræ hujusmodi participantes, easdem literas personam dicti Commissarii concernentes, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac privationis, & suspensionis suorum officiorum, necnon perceptionis emolumentorum eorumdem pœnis, per eos, ad quos pertinuerit, & qui eas gratis subscribere, vel concedere noluerint, eo ipso incurrendis, absque alio nostro, aut Successorum nostrorum, & Sedis præfatæ ulteriori mandato, omnino gratis, & absque aliqua annatarum, jocalium, vel aliorum jurium prædictorum solutione, & exactione, in omnibus, & per omnia usque ad plumbum, & alia necessaria inclusive,

om-

omni contradictione cessante expediri, ac subscribi, & expediri facere, & permittere debeant, & teneantur.

Joffredo Lomellino U. S. Referendario, officium Cōmissariatus, cū jurisdictionibus, & emolumentis prædictis ad ejus vitam conceditur.

§.13. Ut autem officium Commissariatus hujusmodi viro idoneo, qui rebus ad illud pertinentibus jugiter incumbat, cujusque virtus, & industria Nobis præcipue sit cognita, quanto citius concedatur, de dilecti Filii Magistri Joffredi Lomellini Clerici Januensis U. J. D., & in utraque Signatura nostra Referendarii, ac Prælati nostri domestici, summa fide, integritate, probitate, & doctrina plurimum in Domino confidentes, ipsumque Joffredum a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, necnon erectionis, & institutionis Commissariatus generalis, ac quorumcumque aliorum Officiorum prædictorum, necnon privilegiorum, indultorum, facultatum, exemptionum, immunitatum, & aliarum gratiarum, illis ac eorum singulis concessorum, & inde secutorum quorumcumque tenores, juriumque regalium, salariorum, taxarum, emolumentorum, portionum panis, & vini, esculentorum, & aliarum rerum per pro tempore existens Commissarios generales dictæ Cameræ percipi solitorum, & eis debitorum qualitates, quantitates, denominationes, & veros etiam annuos valores, præsentibus pro expressis habentes, Motu simili eidem Joffredo officium Commissariatus hujusmodi a primæva ejus erectione sic vacans, per eum quoad vixerit, ad instar aliorum Officiorum Sedis, & Curiæ prædictarum tenendum, regendum, & gubernandum, cum portione panis, & vini, esculentorum, & aliarum rerum ex dicto Palatio, ut præmittitur, percipi solita, ac aliis illi annexis, necnon omnibus, & singulis juribus, jocalibus, regalibus, sportulis, taxis, proventibus, obventionibus, honoribus, emolumentis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, indultis, & facultatibus suprascriptis, & quibuscumque aliis Commissariis generalibus dictæ Cameræ Apostolicæ hucusque concessis, & assignatis, auctoritate, & tenore prædictis, concedimus, & assignamus; ipsumque Joffredum ad Officium Commissariatus hujusmodi, ejusque liberum exercitium, ac omnia, & singula supradicta, ex nunc recipimus, & admittimus, ac per eos, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, recipi, & admitti, receptumque, & admissum, in eis quoad vixerit, manuteneri, sibique de eisdem integre responderi debere volumus, & mandamus.

Clausulæ præservativæ.

§.14. Decernentes præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu, etiam ex eo quod interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quavis alia causa quantumvis legitima, urgenti, & juridica, etiam necessario exprimen. notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in jus vel contraversiam revocari, aut adversus illas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusque sub similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restitutas, repositas, & plenarie, etiam sub quacumque data per Joffredum, ejusque hæredes ac successores prædictos eligenda, reintegratas, ac de novo concessas, validasque, & efficaces fore, & esse, vim validi, & efficacis contractus, inter Nos, & ipsam Cameram ex una, & Joffredum ejusque hæredes, & successores prædictos ex altera partibus, rite, & recte initi, & stipulati, ac etiam utrimque jurati habere, & perpetuo obtinere, dictamque Cameram, ac Joffredum, ejusque hæredes, & successores prædictos in juribus hujusmodi tuendos, & ab omni incommodo, damno, læsione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos, teneri ac obligatam esse, & fore.

Decretum irritans.

§.15. Sicque, & non aliter, per quoscumque Judices Ordinarios, vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum & defensorum deputatio, & facultates.

§.16. Quocirca Venerabilibus Fratribus Amerin., & Materan. Episcopis, ac dilecto Filio Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Joffredi, ejusque successorum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in prædictis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Joffredum, ejusque hæredes, & successores predictos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, vel eorum quempiam per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compes-

pescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.17. Non obstantibus præmissis, ac de præstando consensu, in pensionibus, & jure quæsito non tollendo necnon revocatoria facultatum percipiendi prætium Officiorum dictæ Curiæ, & gratiis ad instar non concedendis, aliisque Cancellariæ Apostolicæ regulis editis, ac etiam in crastinum assumptionis cujusque Romani Pontificis ad summi Apostolatus apicem edendis, necnon fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis, ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati, extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut aliis vices suas committere præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, necnon quatenus opus sit rec. mem. Symmachi, & Innocentii Tertii, ac Pauli Secundi, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ac etiam in nostris, de rebus Ecclesiæ, seu Cameræ, & Sedis prædictarum non alienandis, necnon super reformatione, numero, & qualitatibus dictorum Referendariorum, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus, tam Apostolicis, quam in Provincialibus, Synodalibus, & generalibus Conciliis, specialiter, vel generaliter, contra præmissa, vel eorum aliqua quomodolibet editis, & edendis, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum, etiam in quibus beneficia hujusmodi forsan fuerint, ac Ordinum, Militiarum, & Hospitalium, etiam quorum illa extiterint, necnon Cameræ Urbis, officiorum, & Collegiorum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, usibus, naturis, stabilimentis, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, exemtionibus, immunitatibus, & literis Apostolicis illis, eorumque Præsulibus, Capitulis, Conventibus, Officialibus, Appaltatoribus, & quibusvis aliis personis, etiam per modum statuti, ac initi, & stipulati contractus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter; ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, ac quantocumque tempore observatis. Quibus omnibus, etiamsi pro eorum sufficienti darogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Sanctio pœnalis.

§.18. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An.II. 12. Octobris.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, quarto Idus Octobris, Pontificatus nostri Anno II.

LXVIII.

Damnatio contractuum Societatis, securitatem capitalis, aut certam responsionem, aut aliter usurariam pravitatem continentium.

SIXTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Compendium pactorum illicitorum, quæ in contractibus societatū apponi contingit.

DEtestabilis avaritiæ ingluvies, & insatiabilis lucrandi cupiditas malorum omnium radix, usque adeo excœcat mortalium mentes, ut multi nimis avide lucro inhiantes, in laqueos & insidias diaboli misere incidant; irrepit enim versute, & callide antiquus humani generis hostis per varios dolos, & fallacias, & incautos homines quæstus dulcedine captos, & delinitos opprimit, atque eo perducit, ut se ipsos in usurarum voraginem, Deo hominibusque odiosam, sacris canonibus damnatam, & Christianæ caritati contrariam fœde immergant, & dum vanas, & terrenas divitias quærunt, veras ac cœlestes amittant, sicuti nuper cum magno dolore audivimus, hoc malum in quasdam Provincias pervasisse. Nam multi speciosum, & honestum societatis nomen, suis fœneratitiis contractibus prætexendo, hoc quasi colore, & fuco, mercatoribus, opificibus, negociatoribus, & aliis personis super eorum mercibus, officinis, tabernis, panariis, aliisque rebus, ac bonis, pecunias suas, aut alias rés, societatis nomine conferunt; vel greges, armenta, aut certa animalia agricolis, seu terrarum cultoribus pastoribus, aliisque rusticis, seu quibusvis personis dant in societatem sive ad soccidam, ut vocant, ea conditione, ut sors ipsa seu caput, quod vulgo dicitur capita-

pitale, tam pecuniarum, quam animalium, & rerum, salvum semper, & integrum existat pro eo, qui non industriam aut operas, sed pecunias, animalia, aut res hujusmodi in societatem confert, utque omne periculum, & damnum ab altero socio recipiente substineatur, contra æquitatem, & societatis justitiam diversimode paciscuntur; eosdemque socios cum quibus contrahunt, plerumque pauperes, & egenos, suoque labore, & industria victitantes ad sortem, seu capitale restituendum, quicumque tandem casus, & rerum eventus consequatur, pacto, & obligatione obstringunt, simulque etiam certam lucri quantitatem, & summam, veluti tot pro quolibet centenario, in singulos annos, aut menses per alterum socium, durante societate solvendam, præfiniunt, ac præscribunt; eamque summam, & quantitatem non subductis rationibus accepti, & expensi, quod in codices, seu tabulas societatis referri solet, neque facto calculo, vel computo, pro ipsius lucri, vel damni modo variabilem, sed laborem, & curam computandi, & calculandi se invicem remittere, & renunciare asserentes, quovis tempore certam constituunt.

Damnatio illicitarū pactionum in societatibus apponendarum.

§.1. Proinde Nos, qui hoc potissimum munus, nostræque pastoralis solicitudinis maxime proprium arbitramur, ut gregem Dominicum fidei nostræ creditum ab omni offensione, & æternæ vitæ discrimine tutum, in via salutis, cœlesti gratia adiutrice, dirigere nitamur, hujusmodi morbi contagionem antequam in communem fidelium perniciem latius serpat, quantum Deo favente possumus, tollere cupientes, de attributæ Nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione damnamus, & reprobamus omnes, & quoscumque contractus, conventiones, & pactiones posthac ineundos, seu ineundas, per quos, seu quas cavebitur personis, pecunias, animalia, aut quaslibet alias res societatis nomine tradentibus, ut etiam si fortuito casu quamlibet jacturam, damnum, aut amissionem sequi contingat, sors ipsa seu capitale semper salvum sit, & integrum a socio recipiente restituatur, sive ut de certa quantitate, vel summa in singulos annos, aut menses, durante societate respondeatur. Statuimusque hujusmodi contractus, conventiones, & pactiones, usurarios, & illicitos posthac censeri debere; atque in posterum non licere iis, qui pecunias vel animalia, aut alias res in societatem tradent, de certo lucro, ut præfertur, percipiendo, inter se pacisci, & concordare; neque etiam, sive ad certum sive ad incertum lucrum convenerint, socios qui ea recipient, ad sortem, seu capitale salvum, & integrum, ubi illud casu fortuito perierit, vel amissum erit, reddendum, quovis pacto, aut promissione sibi obligare. Ac ne de cetero societates ineantur sub hujusmodi pactis, & conditionibus, quæ usurariam pravitatem sapiunt, districte interdicimus, & prohibemus.

Forma Societatum de cetero contrahendarum.

§.2. Sed potius cuncti noverint societates hujusmodi, cum in posterum unus pecuniam, animalia, aut alias res, & bona, alter vero operam, vel industriam confert, pure, sincere, & bona fide sicut decet, justis, & æquis conditionibus, & pactis, secundum juris dispositionem, ac sine ulla prorsus fraude, palliatione, aut usurariæ pravitatis labe, aut suspicione, ineundas seu contrahendas esse; ita ut non ad certam summam, aut quantitatem, ab omni periculo, & damno, ut præfertur immunem, lucri nomine persolvendam, neque ad capitale, si casu fortuito perit, restituendum, socius accipiens teneatur. Si vero finita societate ipsum capitale extat, ei qui illud in societatem contulerit, restituatur, nisi socio recipienti fuerit communicatum, aut aliter inter ipsos contrahentes, super eo legitime conventum sit. Ac præterea iidem contrahentes, fructus, expensas, & damna in commune conferant, & prout æquum & justum fuerit, sibi communicent, atque dividant.

§.3. Decernentes, siqui contractus, conventiones, & pactiones in futurum contra nostram hujusmodi prohibitionem de facto initi fuerint, nullam ex eis, tamquam per hanc eamdem Constitutionem nostram, damnatis, & reprobatis, etiamsi juramento, aut in forma Cameræ Apostolicæ, vel alias quomodolibet roborati fuerint, obligationem civilem, aut naturalem oriri, nullamque actionem realem, aut personalem, aut judicis officium, neque aliud quodcumque jus cuiquam competere, neque quo ad sortem, seu capitale integrum recuperandum, quod casu fortuito perierit, aut amissum erit, neque quoad certas summas, & quantitates in singulos annos aut menses lucri socialis nomine promissas.

Contravenientium pœnæ.

§.4. Si qui vero in posterum sub prædictis conditionibus, & pactis contrahere temere præsumpserint, aut prætextu similium contractuum, conventionum, & pactionum societatis nomine initorum, qui hucusque durant, ad exactionem, dictæ sortis, seu capitalis, sive illius precii, & valoris, postquam illud in toto vel in parte casu fortuito perierit, aut amissum sit, aut certæ summæ, vel quantitatis annuæ, aut menstruæ sibi promissæ in futurum, procedere ausi fuerint, eos universos, & singulos in pœnas contra manifestos usurarios, & fœneratores, a sacris Canonibus, & Conciliis generalibus latas, & promulgatas, eo ipso, incurrere, & contra illos, uti manifestos usurarios, & fœneratores, via juris, aliisque opportunis remediis procedi posse, & debere.

Decretum irritans.

§.5. Sicque ab omnibus censeri, & ita quoad præmissa universa, & singula per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judi-

judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio, & facultates executorum hujus Const. §.6. Mandamus vero universis, & singulis locorum Ordinariis, per quascumque Provincias, & Regna Christiani Orbis constitutis, & quibusvis nostris, & Sedis Apostolicæ, etiam de latere Legatis, ac Vicelegatis, ceterisque officialibus, præsertim Provinciarum, & locorum Status nostri Ecclesiastici, ut in suis quisque Civitatibus, Diœcesibus, Provinciis, & locis præsentem nostram Constitutionem publicari, & inviolate observari curent, & contra personas, quæ in futurum, præter & contra prohibitionem hanc nostram pacisci, aut exigere ausæ fuerint, tamquam publicos usurarios, & fœneratores per viam accusationis, vel denunciationis, aut inquisitionis, & ex mero officio, prout eis videbitur, procedant, reosque culpabiles repertos condignis pœnis, ut supra dictum est, afficiant; invocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ. §.7. Non obstantibus quarumcumque Civitatum, Provinciarum, & locorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quorumcumque tenorum existant, sive per modum Constitutionis, & legis perpetuæ quomodolibet concessis, etiam sæpius approbatis, & innovatis, quæ omnia nolumus cuiquam de cetero suffragari.

Jussio publicādi hanc Bullam. §.8. Ut autem præsentes literæ ad omnium notitiam deducantur, neve aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus, ut illæ in valvis Basilicarum Principis Apostolorum de Urbe, & Sancti Joannis Lateranen., & Cancellariæ Apostolicæ, atque in acie Campi Floræ, per aliquem ex nostris Cursoribus de more publicentur, dimissis, & affixis earum exemplis in acie, & valvis prædictis.

Fides transsūptorum. §.9. Earumque transumptis etiam impressis, &c. Nulli ergo &c.

D. P. An.II. 21. Octobris. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, decimo secundo Kalendas Novembris, Pontificatus nostri Anno II.

LXIX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Concessio Privilegiorum Hebræis in Statu Ecclesiastico commorantibus, iisque, qui in eodem Statu vel mansionem, vel commercium fixerint.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. CHristiana pietas infelicem Hebræorum statum commiserans, illos apud se patitur diversari, ac etiam singulari complectitur humanitate, ut crebro illorum

intuitu Passionis Domini memoria Fidelium oculis frequentius obversetur, ipsique Hebræi hujusmodi pietate compuncti, suos agnoscant errores, ad verum lumen, quod est Jesus Christus, perveniat claritatis.

Sixtus nonnulla Privilegia Hebræorum Universitati concedit. §.1. Unde, & Nos, qui Hebræis ipsis nostra præsidia poscentibus ex iniuncto Nobis Apostolicæ servitutis Officio Christianæ pietatis mansuetudinem non denegamus, fel. rec. Pii Papæ IV., & plurimorum aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigia secuti, statui Universitatibus Hebræorum opportune providere volentes Motu proprio, non ad ipsorum, vel alicujus eorum, aut alterius pro eis super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine infrascripta privilegia, Indulta, & gratias vulgari idiomate expressa, ut facilius illa unusquisque eorum intelligere possit, tenore præsentium perpetuo eisdem Hebræis concedimus, & elargimur. Tenor autem privilegiorum, Indultorum, & gratiarum hujusmodi talis est, videlicet:

Facultas ei data in Statu Ecclesiastico permanendi, ac quascumque Artes exercendi, necnon victualia a Christianis recipiendi. §.2. Concediamo generalmente, che ogni Ebreo di qualsivoglia sesso, grado, condizione, e stato possi ora, e da qui in anti a loro beneplacito venire, e patticare per tutto lo Stato Ecclesiastico, ed abitare nelle Città, Castelli grossi, e Terre di esso Stato, eccettuate le Ville, e Borghi, vivendo conforme alle presenti Costituzioni, e possino liberamente fare ogni sorte di arte, esercizio, trafico, e mercanzia, di Grano, Frumento, Vino, Socita de animali, e seminare de grani: E similmente possino fare con Cristiani partiti, ed avere pratiche, familiarità, ed amicizie con essi per le occasioni sudette, valendosi delli mestieri, ufficj, esercizj, e manualità de' Cristiani con pagare le loro oneste, e debite mercedi: E particolarmente de' Macellari Cristiani, quali siano tenuti darli Carne secondo si usa in Ancona, ed altri luoghi al prezzo, che pagano li Cristiani: Non possino però tener servitori, ò serve Cristiane, nè sarli fare cose, che à essi Cristiani sia proibito, conforme alle Costituzioni de' Pontefici.

In locis, Oppidis, ac Civitatibus honestn pretio eis locandæ Domus. §.3. Nelle Città, Castelli, e Terre, ove verranno novamente ad abitare essi Ebrei li siano assegnate case, abitazioni, e luoghi commodi, ed atti al Rito, vivere con famiglie, trafichi, mercanzie, e simili negozj loro con ordine, che li affitti nel principio siano onesti secondo il solito, nè mai più si possino accrescere, ò alterare, conforme anco alle lettere di Pio IV.

Usus proprii Ritus eis concessus: certisque præfinitū Datium, ultraquod nil solvere teneātur. §.4. Ancora ci compiacciamo di tolerare essi Ebrei, e li loro Riti, Costituzioni, e Leggi, e similmente permettiamo, che possino tener tutti li libri Ebraici, spurgati che siano, ò vero purgati che nell' avvenire saranno dalle blasfemie contro Santa Chiesa, e con la mutazione delli nomi, secondo fu già nel Concilio Tridentino, e da Pio Quarto, e di parere di Pio V.

allora Cardinale Alessandrino stabilito, ed ordinato, come appare nell' Indice, e per scritture del Secretario di detto Concilio: Nè mai sia astretto alcun' Ebreo nelli giorni Festivi, ò delle loro Solennità comparire in Giudizio per cause Civili, nè fare cose, che siano contro li loro Riti, e Leggi. Quelli Ebrei, che di nuovo entraranno, e verranno per l' avenire ad abitare nello Stato Ecclesiastico pagando li Maschi dall' età di quindici anni, fino alli sessanta venti giulj per testa subito, che entraranno per entratura, poi similmente dodici giulj ogni anno per testa alla Reverenda Camera Apostolica, sin che essi vi saranno, ò viveranno, pagandosi la metà delli sudetti dodici giulj in fine di ciascuno semestre, cominciando li sei mesi del pagamento del primo semestre, dal primo dì, che entraranno. Non siano tenuti mai à pagare, ò conferire per altre gravezze, pesi, vigesime, imposte, ò balcelli di qualsivoglia sorte, ò causa messi, ò imposti, ò che si mettessero, ò che s' imponessero, eccettuato il pagamento annuo, che si fa in Campidoglio per il giogo di Nagone, Testaccio, ò Palj; ma possono godere nelli luoghi, ove staranno, quelle utilità, commodi, e privileggi, che godono l' istessi Cristiani per le cose, di che essi Ebrei saranno capaci; meno siano tenuti quelli, che di nuovo entraranno pagare residui de vigesima alcuna, caso ve ne fussero, nè sodisfare ad alcuni debiti d' Università, ò Communità passati, ma solamente ogni particolar Ebreo sia tenuto a sodisfare suoi privati, e particolari debiti, conforme alla raggione.

Datâ facultas Synagogas aperiendi, & Cœmeteria construendi.

§.5. Gl' Ebrei, che di nuovo entraranno nel sudetto Stato possino avere, ed aprire le Scole, e Sinagoghe, ove dicono, e compiscono li loro Officj, e Riti, in quella Città, Castelli, e Terre, dove n'erano prima aperte, pagando per l' avvenire solamente per le Scole, che s' apriranno, e s' useranno, alla Casa de' Catecumeni in Roma il loro Ordinario; non essendo però tenuti per il tempo passato, ò per altre non aperte ò già debitrici, ò fallite à satisfare cosa alcuna: Insieme li sia lecito, e permesso recuperare li luoghi, dove seppellivano i morti, pagando alli Possessori, e Patroni, che l' avranno comprati il loro prezzo, e che possino novamente comprarne a questo effetto con assenso degl'Ordinarj: Similmente possino l' Ebrei usare li Terreni comprati al detto effetto di tempo in tempo le parti bisognevoli per le sepolture, ed il resto goderlo à modo loro, ò affittarlo.

Telonia si aperiantur, quid sit licitû Hebræis.

§.6. Erigendosi di nuovo Banchi nelle Città, Castelli, ò Terre di detto Stato godino li Banchieri, e osservino quelli Capitoli, e tolleranze, che sono già in convenzione con la Camera Apostolica confermati da Pio IV., ed altri, ove secondo, che conveniranno con le Communità delli luoghi, mà però con participazione, & assenso della Reverenda Camera Apostolica, non intendendo essi Ebrei vendere li pegni prima de dicidotto mesi, nè riscuotere interessi de interessi, nè fare cosa contra l' onesto.

Causæ ab Ordinariis locorum, aliisque Judicibus agnoscendæ juxta solitum stylum.

§.7. Li Vescovi residenti nelle Città, e nelli altri luoghi, li Governatori, ò vero Ministri principali delle Terre, ò Castelli rispettivamente siano Giudici competenti, e nelle liti, che verteranno sì tra essi Ebrei, come tra essi, e Cristiani, amministrino la Giustizia mà nel procedere osservino li statuti de' luoghi, ed il modo, che si osserva tra Cristiani soli. E nel giudicare sia terminato conforme alla raggione, e giustizia, ò leggi, considerata però la qualità delle persone, differenze, e cause; E possino servirsi de' Notari, Sollecitatori, Procuratori, e Avvocati Cristiani, satisfacendoli per li loro rogiti, scritture, patrocinio, e fatiche le giuste, ed oneste mercedi, come pagano i Cristiani. Non si possi ad alcuna sorte di credito presente, passato, ò futuro delli Ebrei apponere, & allegare altra prescrizione di tempo, che quella, qual' è stabilita, ò terminata di ragione &c., come anco altre volte li è stato concesso.

Quibus in criminibus côtra Hebræos ad Statum Ecclesiasticum accedêtes procedi possit.

§.8. A tutti li Ebrei universalmente, e singolarmente concediamo assoluzione generale d' ogni debito in qualsivoglia modo sin quì commesso, purchè sopra di esso non sii carcerato, processato, ò inquisito al presente, eccettuato l' omicidio, falsa moneta, rebellione, ò sacrilegio, qual assoluzione nell'avvenire si farà come era solito farsi da' Pontefici passati, massime da Pio IV., e per mezzo della Camera Apostolica à tempo di Pio V. e da Gregorio XIII. Nè per cause, ò delitti presenti criminali possino nell' avenire essere molestati in giudizio passato un' anno, come anco Pio IV. li graziò, eccettuati però li delitti sudetti, e l' interesse della parte.

Alia Privilegia eis concessa.

§.9. Li Ebrei tutti di qualsivoglia sesso, e stato nelli viaggi loro possino liberamente, e continuamente andare, e ritornare senza segno alcuno, e similmente senza esso andare alle fiere, starvi, e ritornarne nel modo, che li Ebrei di Roma vanno, ed usano, conforme all'Istromento fatto con la Reverenda Camera Apostolica dei 21. Aprile 1581. purchè fermandosi in Fiere, ò Terra più di un dì debbano portare il segno. Andando generalmente li Ebrei per viaggio non siano tenuti nè astretti pagare passaggi, gabbelle, datii, ò pedagj per le loro persone, nè meno per li loro beni, robbe, ò mercanzie, se non come quello, e quanto li Cristiani, il che anco li fu altre volte concesso da'Pontefici. Nessun' Ebreo navigando per Mare così nell'andare, come nel ritornare possi essere preso per Schiavo, nè spogliato, ò privato de suoi beni, ò mercanzia &c., confermandosi li Brevi di Paolo III. e di Gregorio XIII. sopra ciò concessi. E possino portare, condurre, ò mandare liberamente Mercanzie non proibite delle parti di Levante in Cristianità, e di Cristianità in Levante, come fan-

me fanno li Cristiani. Non sia lecito ad alcun Cristiano di qualsivoglia grado, sesso, e condizione Battezzare, far violenza, ò far Battezzare alcuno Ebreo di qual sesso si sia, non avendo licenza, ò commandamento dalli suoi Ordinarj, e ciò conforme all' ordini, e disposizioni de Sacri Canoni, Concilii, e Constituzioni de' Pontefici.

Quando teneantur Conciones a Christianis audire.

§.10. Li Uomini maschi Ebrei siano tenuti andare ad udire Prediche, e Sermoni di Cristiani tre volte l' anno, quando saranno invitati, ò chiamati da' Predicatori, e tre altre volte l' Anno in qualche Solennità, quando paresse, ò fossero invitati dalli Ordinarj, nel resto del tempo niuno sia astretto, ma possi andarvi à suo beneplacito anco non invitati.

Medici Hebræi approbati Infirmorum Christianorum curam suscipere possunt.

§.11. Ogni Medico Ebreo, che da Noi, e dalla Sede Apostolica averà licenza, possa medicare Cristiani liberamente senza scrupolo di Cristiani, conforme alle licenze, & assensi de' Pontefici.

Præmissa omnia servari præcipit.

§.12. Decernentes præmissa omnia, & singula in præsentibus nostris literis contenta inviolabiliter observari; sicque per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sedis Apostolicæ de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, ac diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Præsentium Exequutores deputati.

§.13. Quo circa dilectis filiis nostro, & S. R. E. Camerario, ac etiam nostro in Alma Urbe, ejusque districtu in spiritualibus Vicario Generali, & Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, motu simili per præsentes mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Hebræorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac eis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra concessione, indulto, voluntate, permissione, liberatione, absolutione, decreto, confirmatione, approbatione, aliisque præmissis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper contra præsentium tenorem quomodolibet molestari, contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Prædecessorum Pontificum Privilegia, & Constitutiones cõfirmat.

§.14. Confirmantes, & approbantes omnia, & singula privilegia, Constitutiones, gratias, indulta, & literas per Nos, & alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros in parte, & partibus dictis Hebræorum Universitatibus quomodolibet concessa, & de prædictis loquentia.

Contrariis derogat.

§.15. Non obstantibus fe. re. Pauli Papæ IV. sub dat. videlicet Pridie Idus Julii Pontificatus sui anno Primo, necnon piæ me. Pii Papæ Quinti illius confirmatoria sub dat. videlicet tertiodecimo Kal. Maii, & alia quarto Kalendas Martii Pontificatus sui respective I., & IV. annis, ac dicti Pii IV. de registrandis gratiis interesse Cameræ Apostolicæ concernentibus in libris ejusdem Cameræ infra certum tunc expressum tempus, ac aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque verborum formis, & clausulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis quibuslibet Terris, Oppidis, & locis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptis credi jubet.

§.16. Ceterum, quia difficile foret &c.

Dat. die 22. Octob. 1586. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 22. Octobris 1586. Pontificatus nostri Anno II.

LXX.

De temeraria tori separatione, ac publicis adulteriis, stupris, & lenociniis, in quibusdam casibus severius in Alma Urbe puniendis.

Quo ad lenocinia, & stupra in Urbe contingentia vide etiam in Pauli IV. Con. XXVI. Sanctissimus. *Tom. IV. Part. I. fol.* 354.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

AD compescendam quantum in Nobis est, carnis in lasciviam prolabentis petulantiam, præcipue vero continendos in Officio sanctissimis pudicitiæ, & honestatis legibus subditos nostros, libenter omnem curam, & solicitudinem adhibemus. Nam, & hoc ipsum arbitramur paternæ caritatis, & providentiæ proprium, maximeque congruum munus, exquisita quadam diligentia, nova quotidie remedia, & subsi-

ſubſidia comparare, quibus a Chriſtifidelibus peccati, & ſcandali occaſionem, Domino adjuvante, ſubmoveamus, & occurrendum eſt vehementiori ſtudio, ut nequaquam inoleſcant in publicæ honeſtatis dedecus, pudoris, & Chriſtianæ diſciplinæ detrimentum, ac animarum perniciem, graviorum quorumdam flagitiorum corruptelæ, quale eſt adulterium, divinis, humaniſque legibus damnatum, præſertim ſi publico ſcandalo impudenter committatur, per quod ſanctum matrimonii fœdus, Deo auctore, junctum ſacrilege violatur, cum tamen illud oporteat caſte, & religioſe cuſtodiri, dicente Apoſtolo: Honorabile connubium in omnibus, & torus immaculatus, ac conjuges mutua ſe debeant charitate diligere, eodem Apoſtolo monente: Viri diligite uxores veſtras, ſicut & Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſe ipſum tradidit pro ea. Et iterum: Mulieres ſubditæ eſtote viris ſicut oportet in Domino: Viri diligite uxores veſtras, & nolite amari eſſe ad illas.

Adulteriorum execratio.

§.1. Invigilandum quoque Nobis eſt, ut avertamus a Chriſtifidelibus divinæ majeſtatis iram, indignationem, atque flagella, quæ propter hujuſmodi fœda carnis peccata, & ſcelera, in filios diffidentiæ, præſertim vero in violatores alieni tori graviſſima divinitus immitti ſolent, quemadmodum ſacrarum teſtimonio ſcripturarum, tum variis ſucceſſibus, permultiſque exemplis comprobatur, tum vel maxime ex iis, quæ Pharaoni Ægypti Regi, & Abimelech Regi Geraræ, quod Saram Abrahæ uxorem abduxiſſent, ſignis clarioribus evenerunt, præter æternæ damnationis pœnam, quam iidem miſerabiliter incurrunt. Nam ſicut idem pronunciat Apoſtolus: Adulteros, & fornicatores judicabit Deus. Etſi ulla unquam tempora fuerunt, quæ judiciorum, & legum ſeveritatem requirerent, certe hæc ipſa temporum conditio, qua nos Deus ad Eccleſiæ ſuæ gubernacula vocavit, hoc vel maxime expoſcit. Nam, ut eſt fragilis, & fluxa mortalium natura, & ad malum prona, niſi divina bonitas adjuvet, & eorum, qui præſunt, frænum cohibeat: ita plurimis ab hinc annis propter nimiam ipſorum malitiam, depravatamque peccandi conſuetudinem, & effrænatam audaciam, vitiorumque licentiam, improbi homines tantum ſibi ſumpſerunt, ut ſperarent quicquid eis libitum eſſet, id ſe impune perpetrare poſſe. Igitur poſt repreſſam ſceleratorum audaciam, qui cædibus, & latrociniis ditionem Eccleſiaſticam, atque adeo ſuburbana loca vexabant, nunc etiam in Urbe, ut quod æque neceſſarium eſt, inde ſumamus initium, corroboranda fides connubialis, comprimendæ publicæ præſertim mœchantium libidines, & alienis conjugiis inſidiantium impudens nequitia coercenda, legitime ſobolis honeſtæ propagationi conſulendum, & ſiqua diſſoluta, aut dilapſa fluxerunt, ſeveris legibus vincienda ſunt, præcipueque curandum, ne qui Cives, aut incolæ ſanctæ hujus, & Sacerdotalis Civitatis flagitiorum turpitudine, per varias machinationes, & fraudes diabolico aſtu adinventas polluantur, ſed ab eorum commercio pravi abuſus, & publicæ ignominiæ labes, noſtris potiſſimum temporibus exterminentur, perpetuo exulent, ac potius hæc Alma Urbs noſtra omni virtutum genere florens, pura, & immaculata luceat ſplendore, & munditia honeſtatis ſuæ, omneſque externas gentes ad ſui imitationem convertat. Id enim poſtulat ipſius Urbis ſanctitas, & religio, quæ Sanctorum Apoſtolorum, & innumerabilium Martyrum ſanguine conſecrata, atque adeo perfuſa eſt, ut quoquo pedem quis ponat, credere poſſit ſe venerandos eorum cineres calcare. Id præterea requirit dignitas ipſius Civitatis, quæ noſtra propria Sedes caput Orbis, & Religionis effecta, benigne excipit gremio ſuo quaſi communis patria omnes undique nationes ex remotiſſimis regionibus, & ultimis terris ad eam confluentes. Id denique exigit communis utilitas univerſi populi Chriſtiani, ut obſtructo ore impiorum, advenæ petentes hinc diſciplinam, mores, regulam, normamque vivendi, ſpiritualis ædificii non minus, quam materialium operum ſtructuram admirentur, urbaniſque exemplis meliores effecti ad ſuos revertantur. Proinde ad ſervandam invicem inter conjuges perpetua fide, & concordia Societatem, & ad publicæ honeſtatis pudorem illibate tuendum, ſuper infraſcriptis capitibus præſenti noſtra, in eadem Urbe dumtaxat perpetuo valitura Conſtitutione duximus providendum.

Conjuges temere ſe a cõmuni cohabitatione, & cõjugali toro ſeparantes, arbitrio Judicis puniantur.

§.2. Primum igitur cum matrimonium individuam vitæ conſuetudinem continere debeat, idque non ſolum naturali jure, ſed etiam divino manifeſtius comprobetur, dum dicitur: Relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit uxori ſuæ, & erunt duo in carne una, & Chriſtus Dominus noſter in Evangelio ſubjungat: Itaque jam non ſunt duo, ſed una caro: quod ergo Deus conjunxit, homo non ſeparet. Ac denique teſtetur Apoſtolus: Sacramentum hoc magnum eſſe in Chriſto, & in Eccleſia. Et propterea nefas ſit conjuges fideles ſe propria voluntate, aut arbitrio a conjugali toto ſeparare, niſi ex cauſa a Sacris Canonibus permiſſa, & auctoritate, ac judicio Eccleſiæ cognita, & probata. Idcirco ne quis in poſterum hujuſmodi facinus impune committat, vel attentare audeat, Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, ut conjuges, qui quæve indiſſolubilem matrimonii nexum divina lege copulatum contemnentes, ſine Eccleſiæ judicio, ſeu Eccleſiaſtici judicis ſententia, propria temeritate a communi cohabitatione diſceſſerint, aut ſe a conjugali toro ſeparare præſumpſerint, arbitrio judicum pro exceſſuum gravitate puniantur.

Maritus Judicis auctoritate tori ſeparationem obtinens, & deinde impudicam vitã ducens, itaut ap-

§.3. Sed, & ſi per ſententiam judicis Eccleſiaſtici ſeparatio facta fuerit, ne ipſi conjuges Sacrorum Canonum, & publica judicum auctoritate abutentes, delinquendi, & adulteria committendi occaſionem ſumant, ſtatuimus, & decernimus, maritum, qui

parcat, quod separationem affectavit, ut luxuriose viveret pœna ultimi supplicii plectatur.

qui dolo, aut fraude, sive alias quavis occasione, vel causa, etiam secundum juris Canonici dispositionem, separationem tori ab uxore sua affectaverit, procuraverit, & obtinuerit, seque a cohibitatione uxoris cum effectu separaverit, ac post a se abjectam, vel amotam uxorem, pellicem, vel concubinam palam induxerit, & retinuerit, aut cum scortis, & meretricibus, & aliis mulieribus impuram vitam duxerit, adeoque impudenter se volutaverit in cœno luxuriæ, & adulteriis, ut vel ex eo satis constet ipsum ad exercendam liberius libidinem suam se ab honestissimo matrimonii jugo exolvendi causam de industria quæsivisse, pœna ultimi supplicii plectendum esse.

Uxor quæ separationem obtinuerit, impudiceque postea vixerit & complura adulteria cōmiserit, aut palam quæstum fecerit, eandem pœnam incurrat.

§.4. Similiter uxorem, quæ instigante antiquo pacis, & pudicitiæ hoste, sub prætextu morum, sævitiæ, furoris, vel insaniæ, impotentiæ coeundi, maleficii, aut alterius canonici impedimenti, vel alicujus delicti marito suo objecti, aut alias quoquo modo suscitatis contra maritum discordiis, ac dissidiis, etiam ad id via juris procedendo subterfugium obedientiæ maritalis improbe exquisierit, & frænum, ac jugum viri sui excutere, seque ab illo eximere procuraverit, aut certe culpa sua marito petendæ separationis causam præbuerit, & postea quam a connubiali toro judicio Ecclesiæ separata extiterit, quasi auctoritate legum, & judiciorum suæ luxuriæ explendæ occasionem nacta, se scandalosæ, & impudicæ vitæ dederit, & complura, ac cum diversis personis adulteria perpetraverit, aut se in prædam adulterorum turpiter commaculandam publice exposuerit, sive palam quæstum fecerit, eadem pœna ultimi supplicii puniri volumus.

Uxor quæ ex aliquo loco, per Judicem sibi assignato aufugerit, & impudice vixerit, eadem pœna capitis puniatur.

§.5. Quod si pendentibus hujusmodi litibus, & controversiis, super separatione, vel divortio, aut subsecuta, ut præmittitur, tori separatione, uxor ipsa arbitrio Judicis, ad quem spectaverit, in Monasterio aliquo Monialium, aut certe in aliquo tuto, & honesto loco, sive apud aliquas probas, honestas, & non suspectas personas deposita, & collocata fuerit (super quo etiam, ut id magna adhibita cautione, & sine aliquo periculo, aut suspicione circumspecte fiat, Judicis ipsius conscientiam oneramus) statuimus, ut ipsa uxor sic deposita, & collocata, si e Monasterio sine licentia sui Judicis, violata clausura exiverit, sive a custodia, & cura, vel alio honesto loco sibi per Judicem assignato, temerario ausu aufugerit, & vitam impudicam, & inhonestam duxerit, eadem etiam pœna plectatur.

Qui ut virginem vel conjugatam cognosceret, patrem aut matrem, vel tutorem &c. carcerari fecerit, illamque stupraverit, vel adulteraverit eadem pœna plectatur.

§.6. Præterea eum, qui ut virginem aliquam, aut alienam uxorem, stupro, sive adulterio corrumpat, aut polluat, ejus patrem, aut matrem, fratrem, sive sororem, aut maritum, aliamve personam, sub cujus cura, tutela, custodia, vel potestate illa existit, prætextu cujusvis causæ civilis, criminalis, aut mixtæ, etiam ad procuratoris Fisci instantiam in carcerem detrudi, directe, vel indirecte procuraverit, & ea occasione deinde virginem illam, sive uxorem alienam stupraverit, aut adulteraverit, cum & is quoque suæ pravæ concupiscentiæ explendæ causa, publica legum, & Magistratuum potestate imprudenter abutatur, & sub colore judicii, innocentes, atque incautos opprimat, dicta quoque pœna statuimus puniendum.

Parentes aut mariti suas filias, vel uxores ad palam luxuriose vivendum, inducentes, eadem pœna puniantur.

§.7. Ac postremo etiam in patrem, matrem, aut virum, qui quæve suæ filiæ virginis pudorem, aut propriam uxorem in prædam alienæ libidinis tradiderit, & re ipsa prostituerit, aut induxerit, ut contra jus, & fas, stupra, & adulteria, quæstus, aut alia quavis causa palam exerceat, pœna eadem volumus animadverti.

Contra alios adulteros, Lenones, &c. antiqua jura serventur.

§.8. Antiquis tamen juribus contra ceteros adulteros, & adulteras, lenones, & lenas, ac stupra, & hujusmodi facinora perpetrantes promulgatis, alias in suo robore permansuris.

Conjugatæ palam impudice viventes resipiscant, alioquin pœnas prædictas incurrent.

§.9. Ceterum quemadmodum hac nostra Constitutione in Nobis propositum est, ut siquos homines in posterum, honestatis, ac divinæ legis interdum oblivio cœperit, eos saltem supplicii metus, a flagitiis sceleribusque deterreat; ita hodie tales nullos esse vehementer optamus. Quod siquæ forte sint conjugatæ, quæ palam impudice, ac turpiter vivant, iis novem dumtaxat dierum spatium, post hujus Constitutionis publicationem ad resipiscendum damus, intra quod tempus, si velint redire ad cor, venerabilem fratrem nostrum Jacobum Episcopum Portuensem Cardinalem Sabellum, nostrum in prædicta Urbe Vicarium, vel ejus Vicesgerentem adire debeant, eisque polliceri se deinceps pudicam vitam acturas, & aut cum suis viris cohabitaturas, aut honesto in loco, ubi ab ipsis judicibus, ut supra dictum est, collocatæ, seu depositæ fuerint, permansuras. Quo termino elapso, contra sic ut supra delinquentes, ad pœnas prædictas omnino procedi mandamus.

Decretum irritans.

§.10. Decernentes sic per quoscumque judicari debere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Judicum facultates procedendi contra delinquentes.

§.11. Et nihilominus mandamus universis, & singulis dictæ Urbis judicibus ordinariis pro tempore existentibus, quibus contra reos talium criminum, aut quo ad causas hujusmodi jurisdictio competit, vel in futurum competet, ut curent præmissa omnia juxta præsentium literarum continentiam, & tenorem, firmiter, & inviolate perpetuis futuris temporibus observari, & contra criminosos, ac delinquentes prædictos utriusque sexus inquirant, & procedant, ac in eos juxta præmissa culpabiles repertos, prædictis pœnis, ut supra dispositum est, animadvertant, contumaces, rebelles, & inobedientes, eisque auxilium, consilium, vel favorem quomodolibet præstantes, per oppurtuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato, etiam, ac adhibito, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§.12. Non

Clausulæ derogatoriæ.

§.12. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæ Urbis statutis, reformationibus, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, Populo Romano, vel Curialibus, aut aliis personis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, seu alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, & quibuslibet aliis indulgentiis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, habenda esset in eisdem nostris literis mentio specialis. Quæ omnia nemini volumus adversus præmissa, in aliquo suffragari, atque illis ad effectum earumdem præsentium dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut ipsarum præsentium transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud habeatur, quæ eisdem originalibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Formà & effectus publicandi hujus Constitutionis

§.13. Quodque eædem præsentes ad valvas Lateranen. & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, ac in acie Campi Floræ, de more publicentur, affixis, & dimissis inibi earum exemplis, quodque post decem dies, ab hujusmodi publicatione numerandos, statim incipiant, unumquemque arctare, perinde, ac si personaliter omnibus intimatæ forent, cum non sit verisimile a quoquam id ignorari, quod tam patenter cunctis fuerit intimatum.

Sanctio pœnalis.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statutorum, ordinationis, onerationis, decretorum, mandati, derogationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D. P. An.II. 30.Octobris.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, tertio Kal. Novembris, Pontificatus nostri Anno Secundo.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1586. *indict.*14. *die vero* 3. *mensis Novembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina Providentia Papa V. Anno II. retroscriptæ literæ Apostolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt, & per aliquod temporis spatium dimissæ in valvis, seu portis Basilicarum Sancti Joannis Lateranensis, & Sancti Petri Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, per nos Joannem Burlurault, & Octavium Taglierttum Sanctissimi D. N. Papæ Cursores, necnon in acie Campi Floræ, per eosdem Cursores.*

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

LXXI.

Jurisdictio Judicis Causarum, Beneficialis confidentiæ, & simoniæ, & cum eis connexitatem habentium, in Romana Curia movendarum, aut per appellationem a Judicibus extra Curia introducendarum.

De ejusmodi materiis attende Constitut.IX. Cum detestabile, *Pauli II. de Simon. Tom.III.Par.III.fol.*10., *& Constit.XCIX. Pii IV.* Romanum *To.IV. Par.II. fol.*190. *atque Pii V. Constit.CXVII.* Intolerabilis *Tom.IV. Par.III. fol.*67. *cum ibi notatis, ubi Constitutiones dictorum Pii IV., & Pii V. extenduntur ad Regnum Galliæ.*

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Divina Dei providentia, quæ cunctorum fidelium cœtum per diversa tribunalia statuit in rectitudine gubernandum, in superno justitiæ throno, meritis licet imparibus constituti, nunc in muneribus, & officiis ad ipsius justitiæ cultum instituendis, nunc pro personis idoneis ad illa assumendis, & condignis titulis decorandis, aciem nostræ mentis sedulo convertimus, & quæ ad officiorum, & personarum hujusmodi stabiliendam jurisdictionem, salubremque directionem pertinere noscuntur, ne propter varios diversorum Judicum, & Tribunalium concursus, & varias procedendi formas desuper dubitari contingat, ex Pastoralis nostri officii debito constituimus, ac in his ejusdem officii nostri partes favorabiliter impartimur, prout rerum & causarum circumstantiis debite pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Pii IV. Pii V. Cōstitutiones istæ, sunt indicatæ hic in rubr.

§.1. Cum itaque alias fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster, omnium causarum confidentialium pro tempore movendarum cognitionem, & decisionem, ac literarum Apostolicarum a piæ mem. Pio Papa IV., etiam Prædecessore nostro super hujusmodi confidentiis emanatarum, executionem sibi, & Successoribus suis reservaverit, & postmodum ob varias, & continuas pro tempore existen. Rom. Pont. in gravissimis, & arduissimis totius Reipublicæ Christianæ negociis occupationes, causæ ipsæ in Romana Curia pro tempore motæ, & introductæ per particularem Judicem, ex delegatione Apostolica, audiri, decidi, & cognosci consueverint, ipse autem Judex nedum solo Romani Pontificis nutu amovibilis, sed etiam sibi contra ordinarios collatores Episcopos, & alios superiores Prælatos hac confidentiali labe plerumque infectos, procedendi facultas præclusa existat, qui etiam in hujusmodi causarum prosecutione, ut plurimum delegantur, diversæ simoniacæ pravitates, & aliæ illicitæ pactiones, quæ licet ex istis confidentiis resultent, seu illis mixtæ, & conjunctæ sint, tamen a nonnullis prætenditur eas sub facultatibus præfato Judici concessis, minime com-

comprehendi, nec in illis ab ipso sine speciali Sedis Apostolicæ rescripto posse procedi. Unde fit ut modo ipsius Judicis mutatione, quæ interdum contingit, nunc facultatum suarum angustia, ac etiam delinquentium cavillationibus, & subterfugiis, ejusdem Judicis auctoritas sæpius illudatur, ac ea, quæ ad purgandam hac contagione Dei Ecclesiam a dictis Prædecessoribus sapientissime sunt sancita, ut plurimum debito effectu careant in animarum perniciem, & scandalum plurimorum.

Erectio officii Auditoratus causarum confidentialium.

§.2. Nos hujusmodi incommodis, pro nostri Pastoralis officii debito obviare cupientes, operæ pretium fore duximus, præfati Judicis personam, speciali titulo, & denominatione decorare, illiusque jurisdictionem ampliare, ut in tribunali suo, tum judicia, tum cetera ad id munus pertinentia perpetuo stabiliantur, ac ad certum debitumque finem ordinentur, necnon literarum, & Constitutionum Pii IV., & Pii V. Prædecessorum hujusmodi, ac præfatorum aliorumque privilegiorum, indultorum, gratiarum, & facultatum, pro tempore existenti Judici causarum confidentialium hujusmodi concessarum, ac sententiarum desuper forsan latarum, & inde secutorum quorumcumque tenores, necnon litium, & causarum hujusmodi status, & merita, nomina, & cognomina collitigantium, præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, unum officium Auditoratus generalis quarumcumque confidentialium, etiam simoniacam pravitatem, & quamcumque aliam illicitam pactionem inducentium, seu connexitatem aliquam cum confidentia habentium, rerumque omnium inde resultantium, pro uno generali illarum Auditore, qui omnium, & singularum causarum hujusmodi ordinarius Judex existat, & officium ipsum ad ejus vitam obtinere, illudque in nostri, & pro tempore existentis Romani Pontificis manibus quandocumque resignare licite possit, ad instar aliorum Romanæ Curiæ, & dictæ Sedis officiorum vacabilium, & resignabilium, Apostolica auctoritate tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus.

Emolumentorum & reddit3uum assignatio.

§.3. Ibique sic erecto, & instituto pro illius dote, decimam partem omnium, & singulorum fructuum, redditunm, proventuum, jurium, obventionum, ac etiam distributionum quotidianarum, etiam solis præsentibus, & divinis officiis interessentibus dari, & percipi solitarum, & aliorum quorumcumque emolumentorum, ac etiam pensionum annuarum, cum interventu confidentiæ, vel alias simoniaca, aut alia illicita pactione interveniente, seu quæ commissis confidentiis aliquam dependentiam, vel connexitatem habeat, indebite perceptorum, ad quorum restitutionem quoscumque per ipsius Auditoris sententiam condemnari, etiamsi postmodum per alios Judices causam fortasse revideri, & dictam sententiam confirmari, seu reformari, ac etiam super quibus, post litem desuper in officio hujusmodi intentatam, quomodolibet componi, vel alias concordari contigerit. Necnon omnia, & singula alia jura, salaria, regalia, & emolumenta quæcumque, ordinaria, & extraordinaria, undecumque, & quomodocumque provenientia, etiam sportulas, vel alio quocumque nomine nuncupata, quæ Judices causarum confidentialium hujusmodi in dicta Curia pro tempore deputati, quomodolibet, & quocumque titulo, vel causa habere, consequi, lucrari, & percipere consueverunt, seu etiam potuerint, ac debuerint, cujuscumque qualitatis, quantitatis, & valoris fuerint, auctoritate, & tenore præsentis, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

Privilegiorum omnium quæ veri familiares Pontificis continuique commensales, & Prælati domestici, Sedisque Apostolicæ Notarii habent concessio.

§.4. Necnon quod de cetero pro tempore existens Auditor prædictus, statim a die concessionis sibi de hujusmodi Auditoratus Officio, dicta auctoritate factæ, sit, & esse censeatur noster, & pro tempore existen. Romani Pontificis verus, indubitatus, & non fictus familiaris, continuus Commensalis, & Prælatus domesticus, ac dictæ Sedis Notarius, aliorumque familiarium continuorum Commensalium, Nobis & dicto Romano Pontifici in Palatio Apostolico servientium, ac Prælatorum domesticorum, & ejusdem Sedis Notariorum numero, & consortio favorabiliter aggregatus, ac pro vero, indubitato, & non ficto, nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis familiari, continuo Commensali, & Prælato domestico, Sedisque hujusmodi Notario haberi, & reputari debeat, habituque, & insigniis dictorum Prælatorum, & Notariorum, per quamcumque personam in dignitate Ecclesiastica constitutam, quam ad hoc duxerit eligendam, sibi, recepto prius ab eo fidelitatis, & obedientiæ solito juramento, exhibendis, & conferendis, omnibusque, & singulis ac prorsus similibus privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogativis, favoribus, indultis, concessionibus, & gratiis, tam specialibus quam temporalibus, quibus ceteri nostri, & pro tempore existentis Romani Pontificis veri, indubitati, & non ficti familiares, continui Commensales, ac Prælati domestici, dictæque Sedis Notarii, etiam de numero participantium existentes, etiamsi habitum, & rochetum Notariorum Sedis hujusmodi non deferat, de jure, statuto, usu, consuetudine, vel aliquo etiam speciali privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possint, & poterunt quomodolibet in futurum, in judicio, & extra, ac ubique locorum absque aliqua prorsus differentia, non solum ad illorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, in omnibus, & per omnia, perinde ac si eidem Auditori pro tempore existenti specialiter, & ex-

& expresse per præsentes concessa fuissent, sine tamen ipsorum Prælatorum domesticorum, & Notariorum de numero participantium præjudicio, uti, potiri, & gaudere libere, & licite possit, & valeat.

Jurisdictionis cognoscendi quascunque causas confidentiales, &c. concessio.

§.5. Ipseque Auditor pro tempore existens, omnes, & singulas dictarum confidentiarum symoniacam pravitatem, vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, seu aliquam dependentiam vel connexitatem habentium, rerumque omnium inde resultantium causas hujusmodi in eadem Curia quomodocumque, & qualitercumque, ac etiam quascumque personas, etiam Cardinalatus honore, ac Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali dignitatibus fungentes, etiam per viam Inquisitionis, aut ex Officio, seu Apostolica delegatione, vel alias quomodolibet motas, & movendas, ac etiam quæ per viam appellationis a sententiis definitivis, vel interlocutoriis vim definitivæ habentis habentibus, per quoscumque Judices ordinarios, vel delegatos, ac etiam dictæ Sedis Legatos, vel Nuncios pro tempore latis, & promulgatis, ad Sedem præfatam pro tempore interpositæ, seu reclamationis judicialis aut nullitatis, ad Sedem eamdem hactenus devolutæ sunt, vel in posterum devolventur, ita ut causæ appellationum hujusmodi per eum solum cognosci, nec alteri, nisi per commissionem in Signatura Gratiæ, vocato ipso Auditore propositam, & manu nostra signatam, committi possit, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola veritate inspecta, etiam manu regia, ac terminis substantialibus, qui de stylo seu ordinatione Palatii Apostolici observari consueverunt, penitus omissis, ac etiam quibusvis appellationibus, nullitatibus, & aliis diffugiis prorsus semotis procedendo, una cum omnibus, & singulis earum inciden. dependen. emergen. annexis, & connexis, ac etiam toto negotio principali, audien. cognoscendis, decidendis, fineque debito terminandis, etiam singulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis; necnon super omnibus, & singulis confidentiis, etiam aliquam dependentiam, vel connexitatem cum symoniaca vel alia illicita pactione habentibus, seu mixtis hujusmodi, rebusque omnibus inde resultantibus, tam ad Procuratoris fiscalis denunciationem, & promotionem, quam etiam partium accusationem, seu ex mero Officio inquirendi, omnesque, & singulas hujusmodi confidentialem, & symoniacam pravitatem, vel quamvis aliam illicitam pactionem inducentium, seu aliquam dependentiam, vel connexitatem habentium, rerumque inde resultantium causam, coram quibusvis Judicibus etiam Palatii Apostolici Causarum Auditoribus, inter quascumque personas motas, & movendas, ad se, & suum tribunal avocandi; ac omnes, & singulos dictarum confidentiarum auctores, machinatores, conscios, complices, & alios, quos opus fuerit, ac sua quomodolibet interesse putantes, etiam per edictum publicum, si ad eos tutus non pateat accessus, citandi, & constito sibi quantum sufficere videbitur, de judiciis, ad personaliter, vel alias legitime comparendum, sub Excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, ac privationis omnium, & singulorum beneficiorum, & Officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque in posterum obtinenda, necnon pecuniariis, aliisque ejus arbitrio, etiam juxta demeritorum exigentiam corporis afflictivis pœnis, monendi; eisque ac quibusvis judicibus, tam ordinariis quam commissariis, etiam quacumque auctoritate fungentibus, & functuris, sub similibus sententiis, censuris, & pœnis tam in dicta Curia quam extra eam ubilibet inhibendi, detinentes quoscumque libros, scripturas, computa, instrumenta, & alia documenta publica, vel privata dictarum confidentiarum, causas etiam, ut præfertur, mixtas quomodolibet concernentia, ad illa exhibenda, necnon quoslibet testes ad se examini subiiciendum, ac veritatis testimonium perhibendum, etiam ex Officio, vel alias, prout sibi videbitur, per similes censuras, & pœnas cogendi, & compellendi, eosque, necnon contradictores quoslibet, & rebelles, sententias, censuras, & pœnas, etiam privationis hujusmodi incidisse, servata forma Concilii Tridentini, declarandi, auxiliumque brachii sæcularis invocandi: necnon unum Locumtenentem in hujusmodi causis, cum simili, vel limitata potestate, quoties sibi videbitur, constituendi, & deputandi, eumque revocandi, ac alium ejus loco subrogandi; necnon literas seu Constitutiones Pii IV., & Pii V. Prædecessorum hujusmodi super hujusmodi confidentiis editas, ac omnes, & singulas sententias in dictis causis confidentiarum, tam hactenus per earum Judices, qui pro tempore fuerint, latas, quam in posterum per futurum Auditorem hujusmodi, ejusque Successores ac Locumtenentes ferendas, via executiva, nulla tela judiciaria servata, & quacumque appellatione remota, ac alias juxta literarum, seu Constitutionum præfatarum, ac etiam facultatum dictis Judicibus, per Nos, & Prædecessores nostros quomodolibet concessarum formam, continentiam, & tenorem, plenarie, & totaliter exequendi, & executioni demandandi, mandataque executiva, & alia quomodolibet necessaria, & opportuna decernendi, & relaxandi; ac generaliter omnia, & singula alia, quæ in præmissis omnibus, & singulis quomodolibet necessaria, & opportuna fuerint, faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, mandandi, decernendi, statuendi, ordinandi, & exequendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem habeat, & habere debeat.

Notariatus Officii, ad Auditoratus Officium prædictum applicatio & concessio.

§.6. Et quod Officium Notariatus earumdem causarum de cetero perpetuis futuris temporibus, ad meram, & liberam pro tempore existentis Auditoris prædicti dispo-

dispositionem spectet, & pertineat; ipseque pro tempore existens Auditor Officium Notariatus hujusmodi, quod dilectus Filius Prosper Vacca ad hoc a Nobis deputatus ad præsens exercet, cum primum per cessum, vel decessum, aut privationem, vel amotionem dicti Prosperi, aut cujusvis alterius, qui illud pro tempore quomodolibet obtinebit, aut alias quovis modo vacaverit, quibusvis personis, de quibus sibi videbitur, per suas patentes literas, sigillo Officii sui Auditoratus, gratis, vel pro pretio reperibili concedere, & assignare, ac soluta sibi solita compositione resignationis de dicto Officio Notariatus pro tempore faciendæ, nec non personam, cui Officium ipsum Notariatus pro tempore concesserit, & assignaverit, ad illud, illiusque liberum exercitium, absque alia nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis concessione, & assignatione, recipere, & admittere, ac per eos, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, recipi, & admitti, ac illi de solitis, & consuetis juribus, & emolumentis responderi facere, libere, & licite valeat, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo statuimus, & ordinamus.

Auditoratus Officii, in personam Alexandri Catalani Rom. utriusque Signaturæ Referendarii, cum prædictis jurisdictionibus emolumentis, & privilegiis collatio.

§.6. Insuper de dilecti filii Magistri Alexandri Catalani Clerici Romani, J. U. D. ac literarum Apostolicarum majoris præsidentiæ Abbreviatoris, & in utraque Signatura nostra Referendarii, fide, integritate, probitate, & doctrina, Nobis præcipue in Judicis earumdem causarum munere jam dudum exercendo, & obeundo, cognita atque perspecta, specialem in Domino fiduciam obtinentes, ipsumque Alexandrum a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis, sententiis, censuris, & pœnis, a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, eidem Alexandro Officium Auditoratus generalis causarum confidentialium, vel alias, ut præfertur, mixtarum, a primæva ejus electione vacans hujusmodi, per eum, quoad vixerit, ad instar aliorum Officiorum Curiæ, & Sedis prædictarum tenendum, regendum, & gubernandum, cum decima parte fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, distributionum, & aliorum emolumentorum, ac pensionum indebite perceptorum, & percipiendorum hujusmodi, & aliis illi annexis, necnon omnibus, & singulis juribus, regalibus, jocalibus, sportulis, taxis, proventibus, obventionibus, honoribus, emolumentis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, jurisdictionibus, favoribus, gratiis, indultis, ac de dicto Officio Notariatus disponendi, & illius resignationes admittendi, ceterisque facultatibus supradictis, auctoritate, & tenore similibus, concedimus, & assignamus, ipsumque Alexandrum ad Officium Auditoratus causarum confidentialium hujusmodi, illiusque liberum exercitium, necnon decimam fructuum, reddituum, proventuum, jurium, obventionum, distributionum, emolumentorum, & pensionum hujusmodi partem, ac jura, regalia, sportulas, taxas, proventus, obventiones, honores, privilegia, facultates, ceteraque omnia, & singula supradicta, ex nunc recipimus, & admittimus, ac per eos, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, recipi, & admitti, receptumque, & admissum in eis, quoad vixerit, manuteneri, sibique de eisdem integre responderi debere volumus, & mandamus, &c.

Clausulæ præservativæ.

§.7. Ac easdem præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu, etiam ex eo quod interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, vel ex quavis alia causa quantumvis legitima, & juridica, etiam necessario exprimenda notari, impugnari, invalidari, ad terminos juris reduci, in jus, vel controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, minusque sub quibusvis illarum, aut similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, & aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties illæ in pristinum, & eum in quo antea quomodolibet erant statum restitutas, repositas, & plenarie, etiam sub quacumque data, per Alexandrum ejusque successores præfatos eligenda, reintegratas, & de novo concessas, validasque, & efficaces fore, & esse, vimque validi, & efficacis contractus inter Nos, & Cameram ex una, & Alexan. ejusque Successores præfatos ex altera partibus, rite, & recte initi, & stipulati, ac etiam utrimque jurati habere, & perpetuo obtinere, dictamque Cameram ad Alexan., & ejus Successores præfatos, in juribus, & aliis præfatis tuendos, & ab omni incommodo, damno, læsione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri, & obligatam esse, ac fore.

Decretum irritans.

§.8. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, vel delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum & defensorum deputatio, & facultates.

§.9. Quocirca venerabilibus Fratribus nostris Amerin., & Marturanen. Episcopis, ac dilecto Filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando quando opus fuerit, ac quoties pro parte dicti

dicti Alexan., & ejus in officio Auditoratus hujusmodi Successorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, ab omnibus, ad quos spectat, & per tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Alexandrum, & Successores præfatos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, seu eorum quempiam, per quoscumque quavis auctoritate fungentes desuper quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.10. Non obstantibus præmissis, & de certo nominatorum prædictorum numero, necnon quatenus opus sit, rec. mem. Symmachi, & Innocentii III., & Pauli II., & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum, etiam Prædecessorum nostrorum, de rebus Ecclesiæ, seu Cameræ, & Sedis prædictarum non alienan. aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & Generalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, dictæque Cancellariæ Regulis editis, & edendis, etiam de gratiis ad instar non concedendis, ejusque, & dictæ Cameræ, ac earum Officiorum, & Collegiorum, necnon Urbis Romæ, illiusque Tribunalium, & Curiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stylis, usibus, naturis, stabilimentis, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, & literis Apostolicis, illis necnon ordinariis judicibus, & personis supradictis, & quibusvis aliis, etiam per modum statuti perpetui, initi, & stipulati contractus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel specie, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Fides transumptorum, & sanctio pœnalis.

§.11. Volumus autem quod præsentium transumptis &c.

Nulli ergo &c.

D. P. An.II. 1. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Kalendis Novembris, Pontificatus nostri Anno II.

LXXII.

Montis Alti Oppidi in Provincia Marchiæ in Civitatem sublimatio. Eisque Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem, & Episcopalem erectio.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus erectionis.

SUper universas Orbis Ecclesias, eo disponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, meritis licet insufficientibus constituti, levamus in circuitu agri Dominici oculos nostræ mentis, more pervigilis pastoris inspecturi, quid Ecclesiarum ipsarum præsertim Cathedralium statui, & decori congruat, & quid operis circa illas, eorumque statum prosperum, & felicem impendi debeat, & divino fulti præsidio, quo cuncta æqua benignitate pro populorum suorum fidelium salute disponuntur, ad ea, quæ statui Ecclesiarum hujusmodi congruunt, nostri Officii partes salubriter, & utiliter intendere curamus, prout in Domino conspicimus expedire.

Montis Alti Oppidi, in multis commendatio, & separatio Mótis Alti &c. a Diœcesi Asculana, Firmana, & Ripana.

§.1. Sane cupientes Terram Montis Alti, Ripanæ Diœcesis, quæ felicem nostris dedit ortum natalibus, ac in celeberrimo, & eminenti loco sita, & Muris undique, cincta est, & in qua sæcularis, & Collegiata Ecclesia S. Mariæ ad Collem eleganter constructa, & duas dignitates, & decem Canonicatus, & totidem præbendas, ac Sacristiam, aliaque ad cultum divinum necessaria habens, & duæ aliæ Ecclesiæ, una scilicet S. Gregorii, & S. Petri, & altera Oratorium nuncupata S. Nicolai, in qua Confraternitas sub invocatione Sanctissimi Sacramenti canonice instituta reperitur, necnon domus circiter trecentæ nobiliter ædificatæ ac plateæ lateribus stratæ existunt, ac singula quaque quarta Feria cujuslibet Hebdomadæ emporium, ad quod ex omnibus locis circumvicinis fit magnus concursus, celebratur, & ex qua denique viri, & in Theologia, ac jure, & Medicina aliisque scientiis excellentes prodierunt, ac sæcularem ac Collegiatam Ecclesiam hujusmodi dignioribus titulis, & nominibus decorare, habita super his cum fratribus no-

stris

ſtris matura deliberatione, & de illorum conſilio, ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac ejuſdem Beatæ Mariæ honorem, ac Chriſtifidelium devotionis augmentum, prædictam Montis Alti, & Porculæ, ac Patrignonis, necnon Montis de Noven., & Rotellæ, ac Furciæ a dicta Ripan., necnon Montis Elpari, Communatiæ, ac Montis Monachi a Firmana, & denique Caſtagnoni Terras, ſeu loca, aut Caſtra, eorumque omnium Territoria ab Aſculana Diœceſi, quibus in ſpiritualibus ſubiectæ ſunt, Apoſt. auctoritate, tenore præſentium perpetuo ſeparamus, & diſmembramus, illaque, & eorum incolas, & habitatores, Eccleſiarum Rectores, Beneficiatos, Priores, & alia inibi beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, ac Monaſteria, & Domos Fratrum, aliaque pia loca ab omni juriſdictione, poteſtate, & ſubiectione Venerabilium Fratrum noſtrorum Ripanæ, Firmanæ, & Aſculanæ Epiſcoporum, nunc, & pro tempore exiſtentium, necnon ſolutione decimarum eiſdem Epiſcopis per eas debitarum, ac de cetero facien. perpetuo eximimus, & liberamus.

Erectio in Civitatem, & Epiſcopatum.

§.2. Necnon Terram Montis Alti in Civitatem, ſæcularem Collegiatam Eccleſiam hujuſmodi in Cathedralem ſub invocatione eadem ejuſdem Beatæ Mariæ Virginis pro uno Epiſcopo Montis Alti nuncupando, qui juriſdictionem Epiſcopalem habeat, & exerceat in ſpiritualibus, cum menſa Epiſcopali, arca, ſigillo, aliiſque inſignibus, honoribus, & privilegiis, quibus alii Epiſcopi de jure vel conſuetudine, aut alias quomodolibet in eiſdem ſpiritualibus utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, de ſimili conſilio, auctoritate, & tenore præmiſſis erigimus, & inſtituimus. Ac Civitatem, & Cathedralem Eccleſiam, ſic erectas, & inſtitutas necnon Epiſcopum Montis Alti pro tempore exiſtentem, ac ipſius Eccleſiæ Montis Alti capitulum, Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiicimus, & ſub protectione Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ſubiicimus.

Dotis pro Epiſcopo aſſignatio.

§.3. Eidemque Eccleſiæ ſic in Cathedralem erectæ, & inſtitutæ pro ſua, ſeu menſæ ſuæ Epiſcopalis dote Monaſterium Beatæ Mariæ de Monte Sancto Ordinis S. Benedicti dictæ Aſculanæ Diœceſis certo, quem haberi volumus pro expreſſo, modo vacan. ſimiliter perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ac Silvam, ſeu Tenutam Bonettini concedimus, necnon Terras, & Territoria pro Diœceſi Montis Alti, illorum vero, necnon dictæ Civitatis Montis Alti Eccleſias, perſonas pro Clero, & habitatores pro populo, etiam perpetuo aſſignamus, ac eos quoad ſuperioritatem, juriſdictionem, & jura Epiſcopalia Montis Alti ſubeſſe, & tamquam membra capiti obſequentes de juribus Epiſcopalibus reſponderi volumus.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ, & ſanctio pœnalis.

§.5. Non obſtantibus noſtris de unionibus committendis ad partes, vocatis quorum intereſt, ac exprimendo vero valore; & de non tollendo jure quæſito, ac Lateranen. Concilii noviſſime celebrati uniones perpetuas, niſi in caſibus a jure permiſſis fieri prohibentis, ac aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Ripan. Firman., & Aſculan. Eccleſiarum, juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illarumque Præſulibus, Capitulis, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

D. P. An.II. 24. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſexto, octavo Kalendas Decembris, Pontificatus noſtri Anno II.

LXXIII.

Erectio Cuſtodiæ S. Gregorii Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia Diſcalceatorum nuncupator. in Inſulis Philippinis, in Provinciam.

Ex Regeſt. in Secret. Brevium.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium.

Dum ad Uberes fructus, quos Religioſæ perſonæ, præſertim vero Fratres Minores de obſervantia Diſcalceati nuncupati Cuſtodiæ S. Gregorii in Inſulis Philippinis Indiarum Occidentalium quaſi in agro dominico ſeduli operarii ad Dei gloriam, & ſpiritualem ſalutem Populorum, in remotiſſimis Terris degentium, & magno a Nobis locorum intervallo diſiunctorum aſſidue ſua induſtria Deo juvante colligunt, convertimus oculos noſtræ mentis, dignum, quin potius debitum reputamus, ut ad eorum commodum, & propagationem Apoſtolici favoris gratiam benigne impartiamur, eoſque amplioribus privilegiis decoremus præſertim cum id a Nobis piis Catholicorum Regum votis poſtuletur.

Quibus rationibus cuſtodiam Sancti Gregorii in Provinciā erigi petatur.

§.1. Sane Chariſſimus in Chriſto filius noſter Philippus Hiſpaniarum Rex Catholicus tam ſuo, quam dilectorum filiorum Cuſtodis, & aliorum Fratrum Cuſtodiæ S. Gregorii in Inſulis prædictis nominibus Nobis expoſuit, quod alias Fratres Provinciæ Sancti Joſephi ejuſdem Ordinis in Re-

gnis Hispaniarum institutæ, a qua Custodia Sancti Gregorii prædicta dependebat, in Capitulo nuper celebrato in Oppido de Cadahalso Toletan. Dioecesis provide considerantes se non posse hujusmodi Custodiam sine notabili sua diminutione sustinere propter continuas Fratrum Missiones, quas fere annuatim facere cogebantur, nec Religionem in illis partibus propagari, aut novas domus, seu Conventus fundari, & institui posse, nisi Custodia prædicta in Provinciam erigeretur, decreverunt, Nobis humiliter supplicare, quatenus Custodiam prædictam Provinciæ nomine decorare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Erectio, de qua in rubr.

§.2. Nos igitur, qui etiam ex dilecti filii Francisci Gonzagæ Ministri Generalis totius Ordinis de observantia insinuatione accepimus, propter hujusmodi erectionem nulli præjudicium inferri, ac Custodiæ prædictæ, Patres sub debita regulari observantia magno cum fructu gratum Domino famulatum præstare, eos condignis favoribus exornare volentes, necnon Ministrum, & Fratres prædictos, & eorum quemlibet a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Custodiam S. Gregorii prædictam in Provinciam Discalceatorum S. Gregorii in insulis Philippinis de cetero nuncupan., ita quod deinceps per unum Ministrum Provincialem ab ipsius Provinciæ Fratribus in eorum Capitulo Provinciali ad instar aliarum Provinciarum, ejusdem Ordinis eligendum sub obedientia tamen Ministri Generalis totius Ordinis Fratrum de observantia prædictorum, ac Commissarii Generalis Indiarum in Curia Regis prædicti pro tempore residentis, atque eorum Commissariorum ad prædictam Provinciam specialiter deputatorum, seu deputandorum, prout sunt, & aliæ earumdem partium Provinciæ, regi, & gubernari debeat, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, erigimus, & instituimus.

Neo-Erectæ Provinciæ ceterarum Provinciarũ Privilegia comunicantur.

§.3. Dictæque sic erectæ Provinciæ, illiusque pro tempore existenti Provinciali Ministro, & singulis Fratribus, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, & facultatibus, favoribus, gratiis, & Indulgentiis, etiam spiritualibus, quibus ceteræ dicti Ordinis Provinciæ hactenus ubilibet institutæ, & existentes, earumque Ministri Provinciales, & singuli Fratres tam de jure, quam consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore præfatis concedimus, & elargimur.

Provinciali data facultas novas erigendi domos in Indiis, non nullis exceptis.

§.4. Decernenentes custodiam prædictam in Provinciam sic erectam pro tali haberi, & ut præfertur, regi, & gubernari deinceps debere, necnon pro tempore existenti dictæ Provinciæ Sancti Gregorii Ministro Provinciali, ut tam in ipsis Insulis Philippinis, quam in aliis quibusvis Terris, & locis Indiarum prædictarum ac Regnorum della China nuncupatorum, in quibus conversio Gentilium ad Fidem Catholicam commode curari, & tractari poterit, novas Domos, & Conventus pro Fratribus dicti Ordinis recipiendis ad Dei laudem, & gloriam, nostra aut Romani Pontificis, vel Ordinariorum locorum, aut cujusvis alterius licentia minime requisita fundare, & instituere, eosque ad inhabitandum recipere; & Fratres in illis introducere libere, & licite valeat, facultatem, auctoritate, & tenore similibus impartimur. Ita tamen, ut Minister Provincialis Provinciæ noviter erectæ hujusmodi a fundatione, & institutione novarum Domorum, & Conventuum in Malachan, & de Sian, ac de Chochin Chinæ Regnis, sive Provinciis, & eorum dominiis, necnon in Terris illis, & locis ad quæ dudum dictus Franciscus Generalis Minister quosdam alios Fratres, etiam Minores de observantia Provinciæ Portugalliæ, seu Custodiæ Sancti Thomæ in Indiis Orientalibus institutæ pro erigenda alia Custodia in posterioribus Regnis, seu Provinciis, ac eorum dominiis prædictis cum suis Patentibus literis destinavit, cujus commissio, & auctoritas salva sit, & esse censeatur, omnino abstineat, nec in Domibus, aut Conventibus in Civitate Malachan, aut locis prædictis jam fundatis, & institutis, vel cum Fratribus, & personis in illis degentibus se ullatenus intromittat, aliamve in eas, & eos jurisdictionem, aut superioritatem exercere præsumat.

Ecclesias Provinciæ hujus visitantibus propositæ Indulgentiæ.

§.6. Præterea universis, & singulis utriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, ac Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento refectis, qui aliquam ex Ecclesiis Provinciæ prædictæ erectis, seu erigendis in duabus anni Festivitatibus per Provincialem pro tempore specificandis a primis vesperis usque ad occasum Solis, earumdem Festivitatum singulis annis perpetuis futuris temporibus devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, gentilium conversione, Hæresum extirpatione Sanctæque Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quoties id fecerint, plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur.

Præsentium literarum firmitas.

§.7. Necnon præsentes literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, etiam ex eo, quod alias Provincia illiusque Fratres vocati non fuerint, aut erectio hujusmodi extra Generale Capitulum ipsius Ordinis facta fuerit, notari, impugnari, vel alias invalidari nullatenus posse, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, ac Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis

quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari debere, irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis anctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obstantibus fel. rec. Gregorii Papæ X. in Generali Concilio Lugdonen. edita, qua expresse cavetur, ne cujusvis Ordinis Mendicantes Domos ad inhabitandum de novo recipere valeant absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, ac aliis diversorum Romanorum Pontificum nostrorum Prædecessorum, quod Regulam dicti, & cujusvis Ordinis in partibus hujusmodi transmarinis, præsertim Indiarum pro tempore degentes sub obedientia Ministrorum Provincialium Provinciarum citeriorum omnino subserint, ac reliquis Apostolicis, necnon in aliis etiam Generalibus, seu Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel Generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque Provinciis antiquitus erectis, necnon Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, necnon consistorialiter, & de Fratrum nostrorum consilio quomodolibet in genere, vel specie concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, etiam de non erigendo Custodiam in Provinciam, nisi certum, & determinatum Domorum sive Conventuum numerum contineat, Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, seu quævis alia expressio, aut exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 15. Novem. 1586 An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 15. Novembris 1586. Pontificatus nostri Anno II.

LXXIV.

S. Severini Oppidi in Provincia Piceni in Civitatem sublimatio, ejusque Collegiatæ Ecclesiæ in Cathedralem, & Episcopalem erectio.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus erectionis.

Superna dispositione, cujus inscrutabili providentia incrementum suscipiunt universa, pro Sedis Apostolicæ excellenti præeminentia, dignum arbitramur in irriguo militantis Ecclesiæ agro novas Episcopales Sedes, & Ecclesias plantare, ut per hujusmodi novam plantationem, singulorum Christifidelium augeatur devotio, divinus cultus effloreat, & animarum salus subsequatur, humiliaque loca dignioribus, & eminentioribus titulis, ac condignis favoribus illustretur, ut propagatione novæ Sedis, honoratique Præsulis assistentia, & regimine, cum Apostolicæ potestatis amplitudine, ac orthodoxæ fidei profectu, & exaltatione, ipsi Christifideles æternæ felicitatis præmium, nostri Redemptoris inæstimabili caritate media valeant adipisci.

Oppidi Sancti Severini commendatio.

§.1. Sane cum Oppidum S. Severini in Agro Piceno Camerinen. Diœc. inter cetera partium illarum Oppida satis insigne, ac percelebre, necnon benedicente Domino habitatorum, ac incolarum multitudine refertum existat, ac dilecti filii illius Universitas, & homines, pro eorum, ac Oppidi hujusmodi, necnon ejus Cleri singulorumque habitatorum, & incolarum prædictorum decore, & amplitudine, ac divini cultus incremento, & animarum salute, Oppidum ipsum Civitatis nomine, & Cathedralis Ecclesiæ honore decorari summopere desiderent, iidemque Universitas, & homines, pro sæcularis, & Collegiatæ Ecclesiæ dicti Oppidi, in qua una dignitas, quæ inibi Principalis dignitas existit, Prioratus nuncupata, ac sex Canonicatus, & totidem præbendæ fore noscuntur, si in Cathedralem Ecclesiam erigeretur, mensæ Episcopalis dote, redditum annuum, seu censum mille scutorum monetæ illarum partium, decem juliis pro quolibet scuto hujusmodi computatis, super Molendinis ejusdem Oppidi, ad ipsos Universitatem, & homines legitime spectantibus, assignare parati sint,

Separatio dicti Oppidi a Diœcesi Camerinen.

§.2 Nos pium, & salutare Universitatis, & hominum propositum, & desiderium hujusmodi volentes amplecti, illique favere, ac cultum divinum augere, & spirituali animarũ profectui hujusmodi, quem exinde speramus provenire, salubriter promovere intendentes, ipsosque Universitatem, & homines, ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, matura super his cum fratribus nostris deliberatione præhabita, necnon Universitate, & hominibus præfatis, Nobis super hoc humiliter supplicantibus, de eorumdem fratrum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac Gloriosissimæ ejus Genitricis Virginis Mariæ, totiusque Curiæ cœlestis honorem, ac Fidei Catholicæ exaltationem, & habita-

tatorum, ac incolarum prædictorum animarum salutem, Oppidum præfatum cum illius Comitatu, & Territorio, necnon omnibus, & singulis Castris, Villis, locis, terminis, districtibus, ac Clero, personis, Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, præposituris, præpositatibus, & aliis piis locis, ac beneficiis ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, facultatibus, & Ordinum quorumcumque regularibus, à Diœcesi Camerinen. prædicta Apostolica auctoritate perpetuo separamus, & dismembramus, ac ab omni jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, dominio, & potestate venerabilis fratris nostri moderni, & pro tempore existentis Camerinen. Episcopi, ac dilectorum filiorum Capituli Ecclesiæ Camerinen. eorumque Vicariorum, & Officialium, ac quorumcumque aliorum; necnon a solutione quorumvis jurium, Episcopo, & Capitulo hujusmodi per Oppidi, ac singulorum Castrorum, Villarum, locorum hujusmodi habitatores, & incolas, ac Clerum, personas, Ecclesias, Monasteria, & alia beneficia hujusmodi, ratione jurisdictionis, & superioritatis predictarum respective debitorum, dicta auctoritate, ac de simili consilio, etiam perpetuo penitus eximimus, & totaliter liberamus.

Oppidi Sancti Severini in Civitatem sublimatio, ejusque Collegiatæ Ecclesiæ in Episcopalem erectio.

§.3. Necnon Oppidum S. Severini præfatum in Civitatem S. Severini nuncupandam, ac in ea Cathedralem Ecclesiam pro uno Episcopo S. Severini, etiam nuncupando, qui ipsi Ecclesiæ S. Severini præsideat, ac in illa, & Civitate prædicta, ipsique Ecclesiæ S. Severini assignanda Dioec. omnia, & singula, quæ ordinis, & jurisdictionis, ac cujuscumque alterius muneris Episcopalis sunt, exerceat, cum Sede, & mensa, aliisque insigniis, ac jurisdictionibus Episcopalibus, necnon privilegiis, immunitatibus, & gratiis, quibus aliæ Cathedrales Ecclesiæ, & earum Præsules de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, de pari consilio, eadem auctoritate similiter perpetuo erigimus, & instituimus.

Diœcesis assignatio.

§.4. Ac Oppidum Civitatis, & Ecclesiam Cathedralis, necnon Comitatum Sancti Severini hujusmodi, ac illius Territorium universam Dioec. incolas vero, & habitatores præfatos, civium nomine, & honore decoramus; eidemque sic erectæ Ecclesiæ S. Severini Oppidum præfatum, ut præfertur, in Civitatem erectum, pro Civitate, & universum Comitatum, ac illius Territorium hujusmodi, cum omnibus illius Castris, Villis, locis, & districtibus per eosdem Universitates, & homines specificandis, & statuendis, pro Dioec. ipsarum Civitatis, & Diœcesis S. Severini, & habitatores pro Clero, & populo concedimus, & assignamus.

Dotis seu annui redditus scutorũ mille pro Episcopo assignatio.

§.5. Necnon dictæ Ecclesiæ S. Severini mensæ Episcopali, pro illius dote redditum annuum, seu censum mille scutorum hujusmodi, per ipsos Universitatem, & homines, ut præfertur, assignandum, ex nunc prout ex tunc, & e contra, postquam assignatus fuerit, pariter perpetuo applicamus, & appropriamus, ac S. Severini, aliaque ejusdem Comitatus, Oppidi, & Comitatum ipsum, singulaque illius Castra, Villas, loca, Territorium, Clerum, & populum hujusmodi eidem Episcopo Sancti Severini, qui pro tempore fuerit, quoad omnem ordinariam jurisdictionem, & superioritatem perpetuo subiicimus.

Privilegiorũ concessio.

§.6. Et insuper Capitulo, Clero, Civitati, & Diœcesi S. Severini hujusmodi, ipsarumque Civitatis, & Dioec. incolis, & habitatoribus, ac eorum singulis, ut omnibus, & etiam singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, gratiis, favoribus, & indultis, quibus aliarum Ecclesiarum Cathedralium Capitula, aliæque Civitates, & Dioec., ac eorum Clerus, incolæ, & habitatores utuntur, & potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, auctoritate prædicta indulgemus.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli eego &c.

D. P. An.II. 26. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, 6. Kal. Decembris Pont. nostri Anno II.

LXXV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Divisio Burgi a regione Pontis, & Transtyberim, & erectio illius in Regionem Castelli S. Angeli nuncupat. &c.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Sixtus animum suum ad exornandum Burgũ S. Petri paratũ ostendit.

§.1. UT primum potestas data est augendæ, atque ampliandæ, dignitatis Burgi Urbis nostræ, in quo Beatus Petrus Apostolorum Princeps sibi, & successoribus suis Romanis Pontificibus hanc Sanctam Apostolicam Sedem cui summa Dei benignitate præsumus, collocavit, nihil profecto prætermisimus in eo ornando, atque honestando, quod vel ad honorificandum gloriosissimum Domini Nostri Jesu Christi nomen, aut ad excolendam in cordibus nostris durissimæ Passionis suæ memoriam spectaret. Id autem ex eo potissimum cognosci potest, quod nuper Sacratissimam ejus Crucem non sine ingentibus nostris, & Cameræ Apostolicæ sumptibus, tametsi maxima cum spirituali non solum nostra, & Romanorum Civium consolatione, sed etiam cum incredibili universi fere Christiani Populi gaudio in Emporio, olim superstitionum Ethnicarum sordibus contaminato, nunc cælestium benedictionum, & Indulgentiarum muneribus refertissimo obelisco, ad Dei Omnipotentis gloriam, & hujus nostræ Urbis insigne ornamentum extolli curavimus.

§. 2. Qua-

Ea de causa illum a ceteris Burgis separandum ducit.

§.2. Quare Nos in præsentiarum consentaneum, ac decens arbitrantes ipsum Burgum, quod nedum ipsius Urbis compendium, verum etiam nova propemodum Civitas dici potest, tum propter augustissimam ejusdem Beati Petri Basilicam, tum propter eximia, & præclara, quæ inibi existunt, ædificia, quoque nova in dies extruuntur, tum propter munitissimam nostram Sancti Angeli Arcem, in qua ærarium publicum ingenti pecunia a Nobis auctum conditur, & asservatur, ab aliis tresdecim ejusdem Urbis Regionibus distingui, & sejungi, & in peculiarem, & propriam Regionem erigi, atque asciscì.

Et in Regionem decimãquartam erigit dato proprio stemmate.

§.3. Motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine Burgum ipsum cum prædicta S. Angeli Arce, a Regione Pontis ex uno, ex altero vero lateribus a Regione Transtyberim, quibus prius suberat Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo sejungimus, dividimus, & separamus, itaut Pontis regio intra Cancellos ipsius Pontis, Transtyberim autem regio usque ad portam Sancti Spiritus vulgo Portones nuncupatam exclusivo terminetur, & concludatur, illudque sic divisum, sejunctum, & separatum in decimam quartam Regionem, sicut antiquitus ipsa Urbs, quod in confesso est ex decima quarta Regione constabat cum vexillo, cui pro suo stemmate, & insigni Leo anteriori pede dextero stellam super tribus montibus sustinens uti vigilantissimus Sacri Thesauri custos, reliqua vero posteriore corporis parte æneæ capsæ innixus juxta exemplar, quod præsentibus insertum demonstratur, coheréat, erigimus, creamus, & instituimus, ac titulo, & nomine Regionis Castelli Sancti Angeli perpetuo insignimus, & decoramus.

Aliarum Regionum Privilegia ei cõcedit.

§.4. Necnon eidem Regioni Castelli sic erectæ, creatæ, & institutæ hujusmodi, ac illius pro tempore existenti Præfecto, qui caput Regionis Castelli nuncupabitur, ut omnibus, & singulis privilegiis, facultatibus, immunitatibus, gratiis, favoribus, præeminentiis, & honoribus, quibus aliæ tresdecim Regiones hujusmodi gaudent, fruuntur, & potiuntur, ac gaudere, frui, potirique poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & æque principaliter uti, frui, & potiri, ac gaudere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore præmissis de speciali gratia indulgemus.

Secus attentanda irritat.

§.5. Decernentes ex nunc irritum, & & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Cameræ Ap., & Populi Romani Officialibus data, cõmissio prædicta exequẽdi.

§.6. Ac insuper mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub nostro, & successorum nostrorum arbitrio imponendis pœnis dilectis filiis tam modernis, quam pro tempore existen. Cameræ Apostolicæ Camerario, Vice-Camerario, Thesaurario generali, Clericis, & aliis ejusdem Cameræ officialibus, necnon prædictæ Urbis Nostræ Conservatoribus, Priori, & aliis ejusdem Populi Romani Ministris, ut dicto Præfecto, seu capiti Regionis Castelli, aut pro eo prædicti Populi Romani Camerario de omnibus, & singulis salariis, provisionibus, Regaliis, aliisque emolumentis quocumque nomine nuncupatis, solitis tamen, & consuetis respondeant, & responderi faciant, eisdem modo, & forma, ac in omnibus, & per omnia, prout aliis capitibus Regionum prædictarum, seu pro eis ejusdem Populi Romani Camerario per supradictos officiales, & Ministros de eis responderi usque ad præsentem diem solitum, & consuetum fuit.

Obstantium derogatio.

§.7. Non obstantibus nostra de non tollendo Jure quæsito, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Urbis Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, eidem Urbi, ac illius Senatori, Conservatoribus, ac quibusvis aliis Officialibus, & personis sub quibuscumque formis, & tenoribus, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, Sedemque Apostolicam concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 1. Decem. 1586. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 1. Decem. 1586. Pontificatus nostri Anno II.

LXXVI.

De S. R. E. Cardinalium creandorum præstantia, numero, ordine, ætate, & qualitatibus, & de optione sex Cathedralium Ecclesiarum, quæ Cardinalibus conferuntur.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Pontifex est verus Christi Vicarius, & Cardinales Apostolorũ personas repræsentãt, & sunt Pontificis Cõsiliarii, & Coadjutores. Et pro exaltationem Catholicæ Religionis sanguinem, & spiritum effundere debent.

POstquam verus ille atque æternus Pastor, & Episcopus animarum Christus Dominus ad gubernandam universalem Ecclesiam, quam suo pretioso Sanguine acquisivit, Apostolorum Principi B. Petro cœlestis simul ac terrenæ tradidit plenitudinem potestatis, eique suas in terris vices commisit, sicut in cathedra ipsius Petri successor, & verus Christi Vicarius Romanus Pontifex divina præordinatione, ejusdem supremæ Apostolicæ dignitatis fastigium, & locum in terris tenet, ita etiam Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales repræsentantes personas Sanctorum Apostolorum, dum Christo Salvatori regnum Dei prædicanti, atque humanæ saluti mysterium operanti ministrarent, eidem Pontifici in executione Sacerdotalis officii, & in dirigenda ipsa Ecclesia Catholica, cui præ-

præest, consiliarii, & coadiutores assistunt, quasi oculi, & aures, ac nobilissimæ sacri capitis partes, & præcipua illius membra a Spiritu Sancto constituta, qui in hac ipsa Ecclesiastica Hierarchia divina dispositione, instar illius cælestis, cui ex altera parte respondet, ordinata, ad altissimum gradum evecti cum ipso Romano Pontifice communi patre ac pastore, ad quem ex omnibus undique gentibus ac notionibus, in gravissimis, maximeque arduis rebus fideles omnium generum, omnium ordinum, summi, infimi quotidie confluunt, tanti ponderis molem atque onus populorum sustineant, & pro animarum salute, pro fide, pro justitia, pro unitate assidue invigilent ac laborent, qui circa ipsum universali Ecclesiæ serviendo, singularum Ecclesiarum commoditatibus se impendant, quorum consilio idem Pontifex agenda disponat, quorum opera, & necessaria, & plurimum fructuosa universæ Reipublicæ Christianæ in secundis rebus ornamento, & commodo, in dubiis præsidio, & adiumento esse possit. Qui denique pro exaltatione Catholicæ Religionis, pro pace, & quiete Christiani Populi, pro augmento, & honore Sanctæ Sedis Apostolicæ sanguinem, si ita res ferat, & spiritum constanter effundant.

Pontifex igitur viros optimos & lectissimos Cardinales creare debet.

§.1. Cum itaque ipsi veri cardines sint, & clarissima Ecclesiæ lumina, templi Dei bases, firmamenta, & columina Christianæ Reipublicæ singulari quadam pietate ac doctrina, nec vulgari, aut mediocri, sed insigni atque eximia virtute abundare debent, ut, quam gerunt, personam digne, & honorifice valeant substinere. Ac quemadmodum præcipuæ sunt partes summi Romani Præsulis in iis asciscendis exquisitam adhibere diligentiam, & accurata circumspectione providere, ut viri optimi, ac lectissimi assumantur, & vel in hoc potissimum necessitati atque utilitati totius Ecclesiæ sibi commissæ consulatur, ita etiam Prælati ceteræque personæ Ecclesiasticæ ad tantæ dignitatis sublimitatem promovendi, anteactæ vitæ laude, atque excellenti quadam, & rara meritorum commendatione præ ceteris fulgeant, necesse est, ut hoc amplissimo honore digni habeantur. Siquidem eorum vita ac mores ceteris exemplo esse debent, verba, & responsa pro oraculis, monita ac præcepta ab universis Christianis regulæ, & norma recte vivendi, recteque sentiendi existimantur, ab iis quasi sapientissimis magistris Ecclesiasticæ disciplinæ forma suscipitur, quæ ad mores, vitamque cunctorum fidelium componendos longe lateque diffusa propagetur. Ipsi denique vere sunt sal terræ, ac lucernæ positæ super candelabrum, ut inter sanguinem, & sanguinem, causam, & causam, lepram & lepram discernant, ac doctrinæ opportunitate, & veritate, infirma confirment, disrupta consolident, depravata convertant, luceant omnibus qui in domo Domini habitant, ac primæ huic Sedi assistentes cunctos pastores, dum in gravioribus negotiis eamdem Sedem consulunt, ejusve opem implorant, suo judicio, consilio, & auctoritate instruere, dirigere, ac docere non cessent. Ceterum cum non solum ad eos spectet plurima, & maxima momenti negotia, & causas, quæ eis in dies committuntur, præclara fide, & prudentia cognoscere, ac Legationibus in Provinciis gubernandis, & in gravioribus rebus, sæpius ad Reges, & Imperatores persungi.

Præsertim, quia ex Collegio Cardinalium creandus est Summus Pontifex.

§.2. Sed, quod omnium caput, & summa est, ex eorum corpore, numero, & Collegio, ille ipse, qui cunctis pastoribus est præficiendus, ac totius Dominici gregis curam habiturus, Summus Pontifex deligatur, iidemque illum suis suffragiis creent, qui tunc demum publico bono Christiani populi, optimus sine ulla dubitatione existet, si e numero, & suffragiis bonorum deligetur, in hac sacra electione censendi sunt veri interpretes, atque internuntii voluntatis Dei, cujus spiritu sicut universum Ecclesiæ corpus sanctificatur, & regitur, ita maxime hoc totum hujusmodi electionis opus ejusdem afflatu, & instinctu absolvi certissimum est, atque omnibus exploratum, ut vel ex hoc ipso perspici possit, quanta in eis requiratur puritas, & sinceritas ab omni carnis affectu, privatorum commodorum cura, & factionum studiis aliena, quorum pectora, & voces, templa, & organa futura sint Spiritus Sancti, & ex quibus quasi seminibus is sit proditurus, in quem totius Apostolicæ potestatis plenitudo Deo annuente merito conferatur.

Ideo hanc desuper edit Cōstitutionem videlicet.

§.3. Quapropter, ut tanti muneris amplitudo ea, qua decet, observantia, & admiratione apud cunctos mortales honoretur, & in quos ob celsitudinem gradus, omnium oculi, omnium ora convertuntur, in eis summæ dignitati par claritas, & splendor eluceat, atque in eis glorificetur Deus, honorificetur Sacerdotale ministerium, & animæ fidelium lætificentur, certe sacris amplissimis hujus honoris insignibus ii demum decorandi videntur, qui eximia eruditione, innocentia, ac sanctitate, & omni virtutum genere a vero solidorum bonorum largitore Deo supra ceteros fuerint illustrati. Proinde Nos, postquam placuit divinæ bonitati imbecillitatem nostram ad summi Apostolatus apicem vocare, inter ceteras, quas pro bono universalis Ecclesiæ his maxime turbulentis temporibus, dies noctesque suscipimus, curas, & cogitationes hanc ipsam Pontificia nostra solicitudine dignissimam judicavimus, ut ad communem salutem, & profectum Christiani populi nostræ curæ crediti, ac ad ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ decus, & ornamentum circa Cardinalium electionem, atque assumptionem, tam a Prædecessoribus nostris, quam a Nobis hactenus editas sanctiones, & decreta expenderemus; in quibus licet pleraque salubriter, ac prudenter disposita, & ordinata fuerint, quia tamen res humanæ facile in deterius prolabuntur, nisi sit qui eas assidue renovet, atque conservet, easdem illas sanctiones, & decreta par-

partim innovando, partim declarando, partim pro rerum, & temporum exigentia supplendo, & in melius reformando, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorumdem fratrum consilio, & unanimi consensu, hanc nostram perpetuo valituram Constitutionem duximus promulgandam, qua & nosmetipsos in re tam gravi nostri muneris admonemus, & quam Nobis legem imponimus, eamdem nostris successoribus indicamus, quos, & sui officii non immemores fore confidimus, & se aliquando in districto, ac tremendo Dei judicio suæ villicationis rationem esse reddituros, Apostolo dicente: Omnes stabimus ante tribunal Christi, & unusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo.

Cardinales non sint plures quã septuaginta, & electio promovendorum ultra hunc numerum nulla sit.

§.4. Primum igitur, cum ita exposcente rerum, ac temporum qualitate, & occasione recessum fuerit a veteri illo more admodum paucos viros in sacrum Collegium adscribendi, jamque plures nostra ætate Cardinales, quam antiquitus in ipsum Collegium cooptari consueverint, tum ut juxta generalis Concilii Tridentini decretum omnium Christianitatis Nationum ratio habeatur, tum quia in eodem Collegio multi, quæ est humani corporis infirmitas, senectute, vel morbis frequenter gravati, haud commode tanto oneri assidue substinendo sufficere queunt, ut in hoc moderatio congrua adhibeatur, & certi limites præscribantur, ne vel ad veterem illam paucitatem eos redigamus, vel rursus eorum honor nimia, ac superflua numerositate vilescat, quod interdum, & Nos ipsi dum in minoribus essemus, vidimus, & experti sumus. Ac ut veteris Synagoga figura Sanctæ, & Apostolicæ Ecclesiæ veritati respondeat, sequi cupientes mandatum Domini factum ad Moysen, de congregandis septuaginta viris de senibus Israel, quos nosset senes populi esse, & magistros, ut secum onus populi sustentarent, & non ipse solus gravaretur, super quos ad ostium tabernaculi ductos, loquente Domino, Spiritus requievit: de prædictorum fratrum nostrorum consilio, perpetuo statuimus, & ordinamus, ut in posterum connumeratis omnibus cujusque ordinis Episcopis, Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus, qui nunc sunt, quique in futurum creabuntur, cuncti simul numerum Septuaginta nullo umquam tempore excedant, ac talis numerus quovis prætextu, occasione, vel causa etiam urgentissima minime augeatur. Quod si unum, vel plures a Nobis, vel pro tempore existente Romano Pontifice in futurum ultra dictum numerum eligi in Cardinalem aut creari, aut pronunciari contigerit, decernimus hujusmodi electionem, creationem, & pronunciationem nullam, irritam, & inanem fore, & censendam esse, nullumque jus, seu titulum re aut nomine sic electo, seu electis acquiri, neque eorum quemquam pro Cardinali haberi, aut reputari posse, aut debere, neque dictam electionem, creationem, pronunciationem ab initio invalidam, & ultra numerum factam, si postea ad præscriptum numerum moriente uno, vel pluribus Cardinalibus ipsum Collegium redigatur, propterea ex post facto convalescere, sed uti a principio sic deinceps in perpetuum nullius fore roboris, vel momenti.

Sintque ex eis Episcopi sex, Presbyteri 50. & Diaconi 14.

§.5. Quoniam vero jam inde ab antiquissimis etiam Apostolorum temporibus Diaconorum ordo ad inserviendum, & ministrandum in Ecclesia Dei ex magna providentia dignoscitur institutus, & pro temporum varietate modo major, modo minor numerus esse consuevit, ita ut aliquando septem, interdum quatuordecim, quandoque vero decem, & octo Diaconi fuerint, & tamen hoc tempore tum propter eorum parvum numerum, tum propter aliquorum absentiam a Romana Curia, adeo pauci reperiuntur, ut eorum officio satisfacere nequeant, immo sæpius Presbyteri Cardinales loco Diaconorum, contra Patrum instituta Pontifici assistere, & ministrare cogantur. Idcirco statuimus, ut ex prædicto numero Cardinalium, Diaconi quatuordecim, reliqui omnes præter sex Episcopos, Presbyteri sint, & esse debeant.

Diaconi Cardinales non sint minores an. 22. & infra annum ad Ordinem Diaconatus promoti debent, alias voce carent activa, & passiva.

§.6. Neque posthac quispiam in Diaconum Cardinalem assumi possit, nisi saltem in vigesimo secundo suæ ætatis anno fuerit constitutus, ita ut omnino intra annum ad sacrum Diaconatus ordinem valeat, & debeat promoveri, alioquin si anno elapso ad ipsum Diaconatus ordinem promotus non fuerit, eo ipso tam in consistorialibus, & omnibus aliis actibus, & negotiis Cardinalitiis, quam etiam juxta Constitutionem fel. rec. Pii Papæ Quarti Prædecessoris nostri super reformatione Conclavis editam, in electione Romani Pontificis voce activa, & passiva omnino careat, ac privatus existat.

Diaconi ex fervore devotionis ad Presbyteratum promoti, remaneant inter Diaconos, quousque ex Card. de novo creandis suppleatur numerus 14. Diaconorum.

§.7. Diaconorum autem numerus sic præfinitus perpetuo retineatur, ac Diaconi in eodem semper remaneant, & si qui eorum ex devotionis fervore ad Presbyteratus ordinem promoti fuerint, semper tamen in eodem Diaconatus ordine, & officio ministrent, & suum locum inter Diaconos Cardinales teneant, donec ex Cardinalibus de novo creandis sive eligendis, alii Diaconi prædictum numerum suppleant, & in eorum locum subrogentur, ac substituantur. Quo casu antiquiores Diaconi ad Presbyteratus ordinem promoti, ad Presbyteros Cardinales transire, atque inter eos sedere valeant, & connumerari.

Diaconorum Prior aut sequens si sit, legitime ætatis, in quarta vacatione, sex Ecclesiarum Episcopalium, promoveatur ad Ecclesiam vacantem, & in aliis tribus vacantiis antiquior Presbyter promoveatur.

§.8. Ut vero Diaconos Cardinales, qui in sua vocatione permanserint, & in ministerio ordinis sui perseveraverint, majoribus honoribus prosequamur, volumus ut cum aliquam ex sex Cathedralibus Ecclesiis, quibus Episcopi Cardinales præsunt, primo, secundo, & tertio per obitum, vel translationem, aut alias pro tempore vacare contigerit, antiquior quidem Presbyter Cardinalis præsens, salvo cuique Episcopo Cardinali jure transeundi ad eam, dimissa prio-re

re cui præest, ut moris est, promoveatur, sed ubi post tres vacationes, tres itidem ex ipsis Presbyteris Cardinalibus in Episcopos præfecti fuerint, tunc si quarta alicujus harum Ecclesiarum vacatio contigerit, excluso, ea tantum vice, antiquiore Presbytero, Prior Diaconorum Cardinalium, qui præsens fuerit, & in ætate legitima constitutus, vel si ille noluerit, aut nequiverit assumi, sequens Diaconus eisdem qualitatibus præditus, ad eam promoveatur, & ita deinceps in hujusmodi vacationibus sex Ecclesiarum prædictarum perpetuo observetur, ut post tres Presbyterorum ad dictas Ecclesias promotiones, quarta occurrente vacatione, Prior Diaconorum, aut sequens, ut præfertur, in Episcopum præficiatur.

Inter LXX. Cardin. præfatos, assumantur saltim quatuor Magistri in Theologia.

§.9. Inter hos Septuaginta Cardinales, præter egregios utriusque juris, aut Decretorum Doctores, non desint aliquot insignes viri in sacra Theologia Magistri, præsertim ex Regularibus, & Mendicantium Ordinibus assumendi, saltem quatuor, non tamen pauciores.

Creari possint Card. in diebus Jejuniorum mensis Decẽbris duntaxat.

§.10. Antiquum vero Clementis, Anacleti, Evaristi, Alexandri, & aliorum Sanctorum Pontificum Prædecessorum nostrorum morem, per sexcentos, & amplius annos continuata serie observatum sequi volentes, ac decretum alias per Nos in nostro Consistorio editum innovantes, perpetuo sancimus tempus creandorum Cardinalium, seu promotionis ad Cardinalatus honorem faciendæ, mense Decembri dumtaxat in ipsis temporibus, seu diebus jejuniorum, & non aliis esse debere.

Promoveanturque idonei ex omnibus Nationibus Christianitatis quantum commode fieri poterit.

§.11. Ut autem ipsi Cardinales in regimine universalis Ecclesiæ Nobis, & pro tempore existenti Romano Pontifici utiliter assistere valeant, ac de omnibus Christianorum Regnorum, Provinciarumque moribus, rebus, & negotiis prompte, & fideliter certa ab eis notitia, pro rerum emergentium opportunitate habeatur, prædicti Concilii Tridentini decreto inhærentes, statuimus, ut ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, idonei assumantur.

Illegitimi etiã per subsequẽs matrimonium legitimati, aut super defectu natalium auctoritate Apostolica dispensationem consecuti, ad Cardinalatũ inhabiles sint.

§.12. Præterea, qui Cardinales creandi erunt, legitimis, & honestis sint exorti natalibus, neque ulla prorsus labe, aut illegitimorum natalium suspicione, quovis modo laborent, sed omni macula, & impuritate careant, alioquin ad tam eminentem dignitatis gradum, penitus inhabiles, & illius incapaces sint, & esse censeantur. Quocirca considerantes, quod licet tanta sit vis, & efficacia Sacramenti Matrimonii, quod Apostolo teste, Magnum est in Christo, & in Ecclesia; ut qui antea geniti erant, ex soluto, & soluta, inter quos rite Matrimonium constare poterat, post illud contractum legitimi habeantur, in nonnullis tamen Provinciis, & Dominiis, nobilitatis privilegiis non gaudent, nec ad sæcularia officia, honores, & dignitates, neque ad nobilium feudorum, & statuum successiones admittuntur, quodque multo magis indecorum videretur, & ab Apostolicæ Sedis dignitate alienum, si hujusmodi illegitimi per sequens Matrimonium, ut præfertur, legitimati, in Cardinales assumerentur, ac Cardinalatus celsitudo, & splendor, qui dignitati Regiæ comparatur, facile deprimi, commaculari, aut quodammodo in obscurari posset. Ideo ut puriori dignitati puriores natales respondeant quoscumque illegitime natos, quorumvis, etiam Magnorum Principum, etiam Ducali, aut majori, etiam Regia, & Imperiali auctoritate fulgentium filios quocumque gradu, dignitate, & præeminentia præditos, etiam genitos ex soluto, & soluta, inter quos tunc Matrimonium constare poterat, ac postea per subsequens Matrimonium, etiam rite, & solemniter in facie Ecclesiæ contractum, vel alias legitimatos, & quomodolibet habilitatos, & natalibus restitutos, ac quorumvis bonorum capaces effectos, etiam si cum eis, ut hanc ipsam dignitatem obtinere valeant, super defectu natalium fuerit expresse, & in specie auctoritate Apostolica quomodolibet dispensatum, nihilominus prædictæ Cardinalatus dignitatis prorsus incapaces, & ad eam obtinendam perpetuo inhabiles decernimus, ac declaramus.

§.13. Sed, & insuper prohibemus, ne ii, quos propter defectus, vitia, aut impedimenta quæcumque ad sacros ordines secundum canonicas sanctiones promoveri fas non est, etiamsi cum ipsis dicta auctoritate Apostolica fuerit dispensatum, neve alicujus criminis, aut infamiæ nota respersi, in Cardinales ullo umquam tempore assumantur.

Et nec illi, qui ad sacros Ordines promoveri non possunt.

§.14. Ceterum, ut non solum honore, sed etiam re ipsa cardines sint, super quibus ostia universalis Ecclesiæ tuto nitantur, divinaque, & humana ministeria sibi commissa utilius exequi possint, statuimus, ut lectissimi, & præcellentes viri in ipsum Collegium adscribantur, & quorum vitæ probitas, morum candor, præstans doctrina, & eruditio, eximia pietas, & erga salutem animarum ardens studium, & zelus, in dandis consiliis sincera fides, & integritas, in rebus gerendis singularis prudentia, constantia, & auctoritas, & aliæ qualitates a jure requisitæ, tam ipsi Pontifici, quam universo Collegio cognitæ, & probatæ sint.

Promovendi ad Card. doctrina vitæ probitate, & aliis qualitatibus a jure requisitis, præstare debent.

§.15. Ac proinde ne homines sacrarum rerum plane imperiti, & rudes atque Ecclesiasticarum functionum ignari, quasi in Ecclesia Dei hospites, & peregrini statim hujusmodi muneri præficiantur, juxta decretum jam pridem a Nobis in prædicto Consistorio nostro sancitum, quod pariter harum serie innovamus, districte interdicimus, ne quis ullatenus ad Cardinalatus honorem assumi queat, nisi qui antea clericali charactere insignitus, & in quatuor minoribus ordinibus constitutus, per annum saltem habitum, & tonsuram gestaverit clericalem.

Clericali etiã charactere insigniti, & in 4. minoribus Ordin. constituti per annũ saltem ante promotionem habitum, & tonsuram gerere tenentur.

§.16. Cum autem ad honorem adeo subli-

Filium utriuslibet sexus, etiam ex legitimo matrimonio, vel ex eo nepotem habentes, promoveri nequeũt ad Cardin.

blimem promovendi omni virtutum, & presertim castimoniæ laude supra ceteros plurimum eminere debeant, qui vero filios, etiã legitimos, ex uxore sua alias dignoscitur suscepisse, certum nequeat suæ testimonium continentiæ exhibere, & pater erga proprios filios naturali affectu nimia quadam propensione feratur, verendumque sit ne propterea variis propriæ domus negotiis, ac multiplici liberorum cura distractus, Ecclesiæ negotia sibi credita, aut negligenter tractet, aut minus solicite, & fideliter quam par est, ejusdem Ecclesiæ jura tueatur, prohibemus, ne aliquis, qui utriuslibet sexus filium, seu filios, etiam ex legitimo matrimonio susceptos, vel nepotem, seu nepotes ex eis habeat, ullatenus in Cardinalem assumi, aut promoveri possit.

Frater, etiam ex uno parente germanus, vel patruelis, consobrinus, aut amitinus alicujus Cardin. viventis, Card. esse non possit.

§.17. Insuper, ut sanctionum fomitem, & simultatum ansam, ex sacro hoc coetu, quantum cum Domino possumus, amputemus, decretum piæ mem. Julii Papæ III. Prædecessoris nostri in sacro olim Consistorio editum approbantes, & declarantes, similiter perpetuo interdicimus, ne ullo umquam tempore assumatur aliquis posthac in ejusdem S. R. E. Cardinalem, qui frater ex utroque, vel alterutro parente germanus existat alterius Cardinalis viventis, ita ut eodem tempore duo fratres germani in eodem Collegio nullatenus esse possint. Quinimmo idem decretum extendentes, & ampliantes, prohibemus quoque ne patruele, vel amitino, aut consobrino Cardinale vivente, alter ejus patruelis, vel amitinus, aut consobrinus ad Cardinalatum valeat promoveri.

Patruus, aut avunculus nepotis ex fratre vel sorore Card. viventis prohibentur assumi ad Card. & e cõverso talis nepos patrui, & avunculi.

§.18. Sed, & pari ratione sancimus, ne patruo, aut avunculo Cardinali vivente, ejus ex fratre, vel sorore nepos, nec rursus nepote ex fratre, vel sorore Cardinali existente, illius patruus, aut avunculus, nec ullus denique alius, qui primo, aut secundo tantum consanguinitatis gradu alicui Cardinali viventi conjunctus sit, quamdiu is vixerit, in Cardinalem assumi possit. Ita ut omnes, & singuli prædicti tam pater filios, aut nepotes habens, quam fratres germani, patrueles, amitini, consobrini patruus, avunculus, nepos ex fratre, vel sorore, & quivis ut supra primo, aut secundo gradu conjunctus alter altero Cardinali vivente, ad Cardinalatum inhabiles, & illius incapaces sint, & censeantur, neque eorum aliquis Cardinalis creari valeat, neque adversus hanc prohibitionem ex quacumque etiam urgentissima causa cum eis liceat dispensari. Et nihilominus electio creatio, ac pronunciatio Cardinalium hujusmodi contra præsentem probationem, aut interdictum facta, & attentata, nulla, irrita, & inanis sit eo ipso, ac cum omnibus inde secutis nullius sit roboris, vel momenti.

Absentes à Curia ad Card. promovendi, creari debent adjecta conditione, ut infra annum Apostolorum limina visitare teneantur, & ante consignationem bireti rubri eis a Pont. transmittendi, id facere jurent, & observent, alias Cardinalatus honore privati cẽseantur.

§.19. Postremo attendentes proprium esse eorumdem Cardinalium munus assistere, ut præmittitur, Christi in terris Vicario, eique in regenda Ecclesia Catholica consilium, & operam assidue præstare, atque cum eo Ecclesiæ necessitatibus providere, ipsosque tum ad id ex ipsius officii debito, tum ex sanctorum Patrum decretis teneri, ac propterea absurdum esse Cardinales procul ab ipso Pontifice vitam agere, & locum mansionemque suam in Ecclesia Dei adeo præcelsam contra hujusmodi officii debitum, & in suarum perniciem animarum negligere, ac deserere, inhærentes decreto similiter a Nobis in Consistorio nostro dudum desuper promulgato, de eorumdem Fratrum consilio statuimus, & ordinamus, nequis in posterum a Romana Curia absens Cardinalis creetur, aut pronuncietur, nisi hac adiecta conditione, ut intra annum in Romanam Curiam venire, & Apostolorum limina visitare teneatur, necnon, antequam Biretum rubrum, quod a Romano Pontifice de more benedici, ac per certum nuncium mitti solet, ei tradatur, illiusve capiti imponatur, juret in manibus personæ alicujus in dignitate ecclesiastica constitutæ, cui id negocii datum fuerit, se intra annum a die præstiti juramenti numerandum omni mora postposita, & impedimento remoto, ad Urbem, vel alio, ubi Rom. Cur. eo tempore fuerit, personaliter adventurum, ut sistat se Nobis, aut pro tempore existenti Rom. Pontifici, & Sanctæ Sedi Apost. cujus obsequiis erit adscriptus, & quandiu ipsi Pontifici visum fuerit, muneri suo incumbat: atque ita de legibus, moribus, consuetudinibus, ac toto statu ejusdem Sedis plene instruatur, atque ad Ecclesiæ, seu Provinciæ, cui forsan praeerit, necessitates sublevandas, abusus tollendos, mores reformandos, ecclesiasticam disciplinam, siqua ex parte labefacta fuerit, restituendam opportuna, & salutaria consilia ab ipsius Pontificis paterna caritate, sapientia, & vigilantia recipiat, & pro viribus exequatur. Cujus quidem juramenti postquam per eum præstitum fuerit, publicum inde instrumentum conficiatur, & in forma authentica ad Nos, vel nostri pro tempore successorem nulla interposita mora transmittatur. Quod si forte id jurare recusaverit, volumus, ut biretum rubrum ei omnino denegetur, ac nequaquam tradatur, sed ipso facto, absque alia declaratione, vel decreto Cardinalatus honore privatus existat, atque habeatur, in omnibus, & per omnia, ac si numquam in Cardinalem assumptus, vel promotus fuisset. Inhabilis quoque ad eamdem dignitatem postea obtinendam, & illius incapax efficiatur. Sin autem juret, ac biretum rubrum accipiat, sed tamen postea ad Urbem, & Romanam Curiam, ut præfertur, intra annum a die præstiti juramenti non comparuerit, tunc pariter absque alia declaratione Cardinalatus dignitate, officio, titulo, denominatione, atque omnibus, & quibuscumque illius insignibus, facultatibus, privilegiis, aut auctoritatibus careat eo ipso, & perpetuo privatus sit, & esse censeatur, perinde, ac si numquam inter Cardinales cooptatus fuisset, nec biretum rubrum

brum accepisset; Quod quidem piretum post id tempus confestim deponere omnino teneatur.

Decretum irritans. §.20. Decernentes sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & ipsos S.R.E. Cardinales: in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuique quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §.21. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus conciliis editis Constitutionibus, & Ordinationibus, etiam certum alium eorumdem Cardinalium numerum præscribentibus, aut alias super præmissis disponentibus, quas omnes quatenus præsenti Constitutioni in aliquo adversantur, illarum tenores pro plene, ac sufficienter expressis habentes, etiam si de illis specialis, specifica, expressa, ac individua de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio facienda esset, omnino abrogamus, abolemus, & annullamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Forma publicandi. §.22. Ceterum ut præsentes literæ omnibus innotescant, mandamus illas ad valvas Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, atque Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ more solito publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis spatium dimitti, eisque detractis earum exempla eo in loco reliqui. Ac volumus, ut illarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Prælati, vel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, in judicio, & extra illud, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis. §.23. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum &c.

D. P. An.II. 3. Decembr. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, tertio nonas Decembris, Pont. nostri Anno II.

Papæ subscr. ✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

De ventre matris meæ tu es Deus protector meus.

Cardinalium subscriptiones

✠ *Ego A. Card. Farnesius Vice-Cancellarius Episcopus Ostien.*
✠ *Ego Jac. Card. Sabellus Episc. Portuen.*
✠ *Ego Jo. Anto. Card. S. Georgii Episcopus Tusculan.*
✠ *Ego Jo. Franciscus Card. de Gambara, Episcopus Prænestin.*
✠ *Ego Inn. Avalus Card. de Aragon. Episcopus Sabinen.*
✠ *Ego Marcus Siticus Card. de Altaemps.*
✠ *Ego Marcus Ant. Card. Columna.*
✠ *Ego P. Card. Sanctacrucius.*
✠ *Ego Gabriel Card. Paleottus.*
✠ *Ego Frater Michael Bonel. Card. Alex.*
✠ *Ego Ludovicus Card. Madrutius.*
✠ *Ego Nicol. Card. Senon. tt. S. Praxedis.*
✠ *Ego Jul. A. Sanctorius Car. S. Severinæ.*
✠ *Ego Hieronymus Card. Rusticutius.*
✠ *Ego Jo. Hieronymus Card. Albanus.*
✠ *Ego Hieronymus Card. Simoncellus.*
✠ *Ego P. Card. Deza.*
✠ *Ego Jo. Antonius Card. Caraffa.*
✠ *Ego Jo. Antonius Card. SS. Quattuor.*
✠ *Ego Jo. Baptista Card. S. Marcelli.*
✠ *Ego Julius Card. Cananius.*
✠ *Ego Antonius Card. Salviatus.*
✠ *Ego Augustinus Card. Verona.*
✠ *Ego Vincentius Card. Montis realis.*
✠ *Ego Philippus Card. Spinola.*
✠ *Ego Georgius Card. Razivil.*
✠ *Ego Scipio Card. Lancellottus.*
✠ *Ego Vincentius Card. Gonzaga.*
✠ *Ego Jo. Baptista Castrucius Signaturæ Justitiæ Præfect.*
✠ *Ego Federicus Card. Cornelius.*
✠ *Ego Hippolitus de Rubeis Card. Paviæ.*
✠ *Ego Decius Card. Azzolinus.*
✠ *Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus Major Pœniten.*
✠ *Ego Ferd. Card. Medicis.*
✠ *Ego Philippus Vast. Card. Camerarius.*
✠ *Ego Andreas Card. Battorius.*
✠ *Ego A. Card. Montaltus.*

Sequitur declaratio d. Constitutionis.

§.24. Sanctissimus D. N. dixit, quod cum in Constitutione, seu Bulla Sanctitatis Suæ alias super creatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, edita, volens Diaconos Cardinales, qui in sua vocatione permanserint, & in ministerio sui ordinis perseveraverint, majoribus honoribus prosequi, inter alia statuerit, ut post tres vacationes sex Ecclesiarum Cathedralium, quibus Episcopi Cardinales præsunt, quarta vacatione alicujus ex eis occurrente, prior Diaconorum Cardinalium, qui præsens fuerit, & in ætate legitima constitutus, vel si ille noluisset, aut nequivisset assumi, sequens Diaconus eisdem qualitatibus præditus, ad Ecclesiam hujusmodi Cathedralem, ut præfertur, vacantem promoveretur, & ita deinceps servaretur, prout in eadem Constitutione plenius continetur. Enarratio dictæ Bullæ in parte hic declaranda.

§.25. Agnoscensque idem SS.D.N. mentis suæ in ea Constitutione fuisse, non ut novus, vel forte paucos ante annos creatus Diaconus Cardinalis, ad aliquem ex dictis Episcopatibus, seu Ecclesiis, quibus seniores Presbyteri Cardinales præfici solent, promoveatur, sed qui diu in suo ordine, & vocatione (ut verba ejusdem Constitutionis aperte demonstrant) permanserit, & in ministerio sui ordinis perseveraverit, is tali Ecclesiæ præficiatur, ac providere cupiens, ne forte in futurum dubitari contingat, Dubium posset excitari circa tempus, quo Diaconus Cardinalis debeat perseverare in Diaconatu antequam possit promoveri ad Episcopatus, de quibus in d. Bulla.

gat, de quanti temporis cursu perseverantia illa in Diaconatus ordine, & in ministerio intelligatur.

Declaratio d. Dubii. §.26. Eadem Sanctitas Sua, in eodem Consistorio suo secreto habito supradicta die, de venerabilium Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium unanimi consilio, & assensu, sua Apostolica auctoritate declaravit, & decrevit, ut prior Diaconorum Cardinalium, seu alias, sive immediate seu successive sequens Diaconus Cardinalis quarta occurrente vacatione, ut præmittitur ad dictam Ecclesiam seu Episcopatum ex sex prædictis vacantem assumi, seu promoveri possit, exigi, & requiri debere, ut integros annos saltem decem, & non pauciores in suo Diaconatus ordine permanserit, & in illius ministerio perseveraverit, etiam si numerus 14. Diaconorum Cardinalium non sit expletus, dummodo ad minus decem Diaconi tunc existant, prout declarat, & decrevit.

Clausula sublata aliter judicandi potestate. §.27. Ac sic in præmissis &c. per quoscumque &c. etiam ipsos S. R. E. Cardinales &c. sublata eis &c. aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quidquid secus &c. contigerit attentari similiter decrevit.

Actũ P. An. V die 15. Nov. Datum Romæ apud S. Petrum, die Mercurii 25. Novembris 1586. in Consistorio secreto.

LXXVII.

Tolentini Oppidi in Provincia Picena, in Civitatem sublimatio, ejusque Collegiatæ Ecclesiæ in Episcopalem erectio.

Ex hac Civitate prodiit S. Nicolaus Tolentinas nuncupatus, de cujus canonizatione, & festivitate videre est in Eug. IV. Constit. XXXVI. Licet militans. *Tom. III. Par. III. fol. 55.*

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Super universas Orbis Ecclesias, eo disponente qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, quamquam sine nostris meritis constituti, levamus in circuitu agri Dominici oculos nostræ mentis, more pervigilis pastoris inspecturi, quid provinciarum, & locorum quorumlibet statui congruat, ac desuper disponi debeat, unde divino fulti præsidio, dignum, quin potius debitum arbitramur, in irriguo militantis Ecclesiæ agro, novas Episcopales sedes, & Ecclesias plantare, ut per hujusmodi novas plantationes popularis augeatur devotio, divinus cultus floreat, & animarum salus subsequatur, loca insignia, præsertim, quorum incolæ benedicente Domino multiplicari noscuntur, dignioribus titulis, & condignis favoribus illustrentur, ipsique incolæ honoratorum Præsulum adsistentia, regimine, & doctrina suffulti, in via Domini magis magisque in dies proficiant.

Oppidi Tolẽtini, in multis commendatio. §.1. Sane attendentes Oppidum Tolentini, Camerinen. Dioec. in agro Piceno, & territorio fructifero, ac loco satis amæno, & pervio situm, admodum celebre, ac muris firmiter cinctum, plurium ædificiorum ornatu decorum, copioso incolarum numero habitatum, ac mille ad minus ultra Castra Colmurani sibi suppositi focularia sive domus continere; ac in eo unam S. Mariæ cum Campanili campanis, organo, choro, Sacristia, Plebano, ac Canonicis, & aliis ad Cathedralem Ecclesiam requisitis, ac alteram Ecclesiam Collegiatam S. Jacobi, cum Priore, & Canonicis, præterea S. Catervii, S. Augustini Canonicorum regularium, in qua ejusdem S. Catervii, S. Septimiæ, ac S. Bassi corpora reperiuntur, necnon S. Nicolai de Tolentino nuncupati, Fratrum Eremitarum ejusdem S. Augustini, in qua existit unum brachium Innocentium, & corpus ejusdem S. Nicolai, qui ob vitæ sanctimoniam, in vita, & post ejus obitum miraculis coruscans numero Sanctorum meruit adscribi, cujus etiam festum nuperrime in toto Statu Ecclesiastico celebrari, & custodiri mandavimus. Ad hæc S. Francisci Fratrum Minorum Conventualium, & S. Mariæ Cisoloni Fratrum Minorum de Observantia, ac S. Petri Fratrum Capuccinorum nuncupatorum, necnon S. Hieronymi Fratrum ejusdem S. Hieronymi ac S. Agnetis Monial. S. Claræ Ord. Monasteria, & regulares domos, ac quamplures alias Ecclesias, ac duo Hospitalia pro pauperibus, & infirmis recipiendis satis commode extructa adesse, & ex eo Cardinales, Episcopos, Referendarios, & strenuos milites, Capitaneos, & Duces generales Status Ecclesiastici, aliosque Illustres, & egregios, ac religione, & doctrina præclaros viros prodiisse.

Oppidi Tolẽtini, ab incolis & beneficiis Dioecesis Camerinen. separatio. §.2. Nos cupientes Oppidum Tolentini præfatum, cujus, dum Cardinalatus honore fungeremur, protectores, & fautores fuimus, cujusque dilectos filios communitatem, & homines singulari dilectione prosequimur, necnon Collegiatam Ecclesiam S. Mariæ hujusmodi dignioribus titulis, ac nominibus decorari, habita super his cum Fratribus nostris deliberatione matura, de illorum consilio, & assensu, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac ejusdem Beatæ Mariæ Virginis honorem, & Christifidelium devotionis augmentum, Oppidum, & castrum hujusmodi, ac Villas Comitatus Tolentini, eorumque territoria a dicta Dioec. cui in spiritualibus subiecta sunt, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo separamus, & dismembramus, illaque separata, & dismembrata, ac illarum incolas habitatores, Ecclesiarum Rectores, Beneficiatos, Priores, & alios inibi beneficia Ecclesiastica obtinentes, Monasteria, Domos regulares, aliaque pia loca omnia ab omni jurisdictio-

no

ne Episcopi Camerinen. necnon solutione decimarum eidem Episcopo per eos debitarum de cetero facienda, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo eximimus, & liberamus.

Erectio ejusdem Oppidi in Civitatem, & ejus Ecclesiæ S. Mariæ in Cathedralem, & concessio privilegiorum.

§.3. Insuper Oppidum Tolentini in Civitatem Tolentini, & Collegiatam Ecclesiam S. Mariæ hujusmodi in Cathedralem sub invocatione ejusdem S. Mariæ, ac in ea dignitatem, Sedem, & mensam Episcopalem pro uno Episcopo Tolentino nuncupando, qui eidem Ecclesiæ Tolentinæ præsit, ac jusdictionem Episcopalem habeat, & exerceat, cum omnibus privilegiis, honoribus, juribus, & insignibus debitis, & consuetis, ac quibus alii Episcopi, de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet in spiritualibus utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, necnon plebaniam illius in Archidiaconatum, qui inibi dignitas major post Pontificalem existat, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo erigimus, & instituimus, ipsamque Ecclesiam sic in Cathedralem erectam Sedi Apostolicæ immediate subiicimus, ac sub protectione BB. Petri, & Pauli Apostolorum suscipimus.

Concessio Almutiarũ pro Canonicis dictæ Cathedralis.

§.4. Præterea Canonicis ejusdem Ecclesiæ sic in Cathedralem erectæ, ut almutias per Canonicos aliarum Cathedralium Ecclesiarum deferri solitas, deferre libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis, pariter perpetuo indulgemus.

Unio d. Episcopatus, cum Episcopatu Maceraten.

§.5. Ipsamque Ecclesiam sic in Cathedralem erectam cum Ecclesia Maceraten. unimus, ita ut pro tempore existens Episcopus Maceraten. sit ambarum Ecclesiarum unitarum hujusmodi Episcopus, & licet vocetur Episcopus Maceraten. tamen in literis, & expeditionibus pertinentibus ad Civitatem, & Dioec. Tolentini ordinarie se suscribere debeat Episcopus Maceraten, & Tolentin.

Vicarius extet in Civitate Tolentini, qui solum Episcopum in Superiorem recognoscat.

§.6. Teneanturque retinere unum Vicarium in dicta Civitate Tolentin. qui non recognoscat Superiorem, nec ab eo habeatur recursus ad Vicarium dictæ Civitatis Maceraten. sed tantum ad ipsum Episcopum.

Assignatio dotis.

§.7. Eidemque Ecclesiæ Tolentin. sic in Cathedralem erectæ pro illius mensæ Episcopalis dote, redditum annuum quadringentorum scutorum monetæ Marchiæ per Episcopum Tolentin. propria auctoritate percipiendum de semestre in semestre, & in fine cujuslibet semestris, vel in fine cujuslibet mensis pro rata, arbitrio ipsius Episcopi, quem præfata Communitas Tolentini eidem Ecclesiæ sic in Cathedralem erectæ super redditibus molendini ipsius Communitatis, quousque tot prædia ipsa Communitas emat, & eidem Ecclesiæ sic in Cathedralem erectæ consignet, quorum fructus ad dictam summam quadringentorum scutorum ascendant, constituerunt, & assignarunt, ac domum contiguam dictæ Ecclesiæ Tolentinæ, pro usu, & habitatione ipsius Episcopi Tolentini applicamus.

Dioecesis præfinitio, & Cleri assignatio.

§.8. Ac ipsi Ecclesiæ sic in Cathedralem erectæ Civitatem Tolentini, ejusque incolas, & habitatores pro Civitate, & civibus, necnon terras, villas, & castrum Colmurani præfata, eorumque territoria pro ejus Dioec. ac etiam Clerum, & Populum Civitatis, & Dioec. Tolentin. pro Clero, & Populo, auctoritate, & tenore prædictis etiam perpetuo assignamus.

Decretum irritans.

§.9. Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ, & sanctio pœnalis.

§. 10. Non obstantibus Lateranensis Concilii novissime celebrati, uniones perpetuas nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ Mariæ, & Camerinen. Ecclesiarum prædictarum juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis, illis, earumque Præsulibus, Capitulis, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, & alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ &c.

D. P. An.II, 10. Decembr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, quarto Idus Decemb. Pont. nostri Anno II.

LXXVIII.

Reformatio circa immoderatos sumptus, qui in Alma Urbe fieri consueverunt, circa vestes, dotes, ornamenta, indumenta, & convivia.

Similem reformationem vide in Pii V. Constit.LX. Quoniam. *Tom.IV. Par.II. fol.*389.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Pontifex iste ex paterno erga Almam Urbem affectu, & ex causis hic expressis Jussit Cõservatoribus Populi Romani, ut reformationes facerent, opportunas, circa immoderatos sumptus.

CUm in unaquaque bene, & recte instituta Republica, & Civitate, soleat sumptibus Civium, & privatorum hominum moderatio aliqua adhiberi, idque non solum redundet in utilitatem singularum personarum, & familiarum, ne hac de causa imminuto patrimonio sive re familiari absumpta, ad paupertatem redigantur, & plurima exinde damna, & pericula proveniant, sed etiam ad universam Rempublicam pertineat, cujus interest Cives habere locupletes, & ne privati rebus suis male utantur, precipue hoc ipsum observandum est in hac Alma Urbe nostra, ex qua tamquam ex communi omnium patria, frugalitatis, modestiæ, ac bonorum morum exempla ad exteros manare] convenit, ut quæ tot do-

donis ac prærogativis excellit, eadem optimis institutis, legibus, & consuetudinibus sit temperata, sicuti jam inde a priscis etiam florentis Reipublicæ sæculis, mox Imperatorum, ac deinceps posterioribus Rom. Pontificum, præsertim fel. rec. Clementis VII., Pii IV., & Pii V. Prædecessorum nostrorum temporibus, in eadem Urbe Roma complures leges, ac statuta de sumptibus immoderatis coercendis, salubriter edita fuerunt. Quæ cum successu temporum minime fuerint observata, & hac etiam tempestate, tum in constituendis dotibus puellarum, quæ in Matrimonium collocantur, tum in supervacaneis plerumque, & minime decentibus ornamentis, tam circa Mundum muliebrem, quam circa indumenta etiam virorum, tum in conviviis, & aliis hujusmodi rebus, superflui ac pro modo facultatum excessivi sumptus fiant. Idcirco pro eo, quem gerimus erga eandem nostram Civitatem, illiusque populum paternæ dilectionis affectu, in primis Nobis cordi fuit, hujusmodi abusus, antequam latius serpant, de medio tollere, & exemplo nostrorum hujusmodi Prædecessorum, similibus remediis uti. Ideoque dilectis Filiis Cameræ ejusdem Urbis, ac Populi Romani Conservatoribus, & Magistratui commisimus, & mandavimus, ut ad moderandos sumptus hujusmodi, opportunas conficerent reformationes.

Illi hanc Reformationem statuerunt, & Summo Pontifici dederunt.

§.1. Qui mandato nostro parentes, una cum civilibus aliquot ex unaquaque dictæ Urbis Regione ad id deputatis, eas præsentium temporum conditioni, & moribus accommodatas composuerunt, ac postea tam a Magistratu quam a deputatis prædictis subscriptas, Nobis præsentarunt.

Et Cardinales & alii ab eodem Pontifice deputati eam absolverunt, & perfecerũt.

§.2. Nos vero cupientes rem ipsam accurate, & debita circumspectione absolvi, dilectis Filiis nostris Julio Antonio S. Bartholomæi in Insula S. Severinæ, necnon Scipioni S. Simeonis Lancellotto, ac Henrico S. Pudentianæ Caetano, mox istis duobus ultimo dictis absentibus, Hippolyto S. Pancratii Aldobrandino, ac novissime Antonio Mariæ Salviato S. Mariæ in Aquiro, Titulorum Presbyteris Cardinalibus nuncupatis, dedimus in mandatis, ut easdem reformationes diligenter reviderent, & examinarent, qui postmodum convocatis dicto Magistratu, quatuor Prælatis utriusque Signaturæ nostræ Referendariis Romanis, & septem ex dictis per singulas regiones deputatis, sæpius insimul hac de causa respective congregati, eisdem reformationibus diligenter excussis, ac sigillatim examinatis, alia emendarunt, alia explanaverunt, nonnulla addiderunt, easque in meliorem ordinem redactas Nobis exhibuerunt. Ac demum cum hujusmodi reformationes, in privato publicoque Consilio ejusdem populi propositæ nuper, & perlectæ fuerunt.

Confirmat modo idem Pontifex dictam Reformationem.

§.3. Nos cupientes illas inviolate observari, Motu &c. simili, & ex certa nostra scientia, reformationes ipsas, prout inferius descriptæ sunt, cum omnibus, & quibuscumque in eis contentis, auctoritate Apostolica perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, easque præsentis scripti patrocinio communimus, omnesque, & singulos juris, facti, & solemnitatum etiam substantialium in eis forsan omissarum defectus, siqui intervenerint, supplemus, & pro illarum subsistentia firmiori, quæcumque in prædictis reformationibus continentur, de novo eadem auctoritate perpetuo statuimus, & ordinamus, ac omnes, & quascumque personas utriusque sexus cujusvis status, gradus, conditionis, & præeminentiæ fuerint in eadem Urbe habitantes, etiam advenas, & curiales, ad earumdem reformationum observationem teneri, & illis omnino obligari decernimus, & declaramus.

Executores Reformationis deputat, & jurisdictionem eisdem concedit.

§.4. Necnon dilectis filiis ejusdem Urbis Gubernatori, & Senatori, ac Conservatoribus prædictis, nunc, & pro tempore existentibus, in solidum districte præcipiendo mandamus, ut tam Gubernator, & Senator prædicti, & eorum quilibet, quam etiam ipsi Conservatores curent, & faciant reformationes hujusmodi perpetuo, & inviolabiliter observari, & ad illarum executionem, etiam quoad pœnas, sine ulla spe remissionis, procedi. Volentes nihilominus, ut cujusvis Curiæ, aut Tribunalis dictæ Urbis executores, quascumque utriusque sexus personas, quas hujusmodi reformationibus contravenire deprehenderint, notare, ac dictis Judicibus deferre, & denunciare.

Clausulas præservativas apponit.

§.5. Necnon decernimus, quod hujusmodi nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, isque etiam non registratus, in judicio, & extra illud plenam fidem faciat, regula contraria non obstante. Et quod inferius descriptis reformationibus, ac præsenti nostro Motui proprio, ac dispositioni, etiam per Nos, & Successores nostros numquam sufficienter derogatum censeatur, nisi prius accedente expresso consensu eorumdem Conservatorum pro tempore existentium, & ipsius Populi in Consilio publico congregati, ac deinde publica Signatura nostra proposita per aliquem Referendarium supplicatione, cum hujusmodi nostri Motus proprii insertione, per supplicationem aut alium Motum proprium, nostra, seu Romani Pontificis pro tempore existentis manu signatum, derogatio fuerit concessa, & quod idem Motus proprius, una cum dictis Reformationibus, manu scriptus sive impressus reponatur, & perpetuo retineatur post libros Statutorum Urbis, inter alias ejusdem Urbis, & Cameræ Populi Romani reformationes, privilegia, & indulta, quæ in eorum proprio volumine continentur.

Transumptis credi jubet.

§.6. Quodque ejusdem Motus proprii, & reformationum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Gubernatoris, aut Senatoris, vel Conservatorum prædictorum, vel alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides adhibea-

beatur in judicio, & extra, quæ ipsis originalibus hujusmodi adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Forma & effectus publicandi hujus Cõstitutionis. §.7. Ac quod in palatii Capitolini, Conservatorum eorumdem, ac audientiæ causarum Palatii Apostolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimissis inibi copiis affixæ omnes, & singulos, ita afficiant, & arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Decretum irritans. §.8. Sicque in præmissis, & infrascriptis, omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & Commissarios, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ. §.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aliisque dictæ Urbis reformationibus, statutis, consuetudinibus, etiam novissime editis, juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Conservatoribus, & aliis Magistratibus, Populo, Civibus, & Incolis, aut ceteris personis, in genere, vel in specie, quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Papæ subscr. Fiat Motu proprio F.

D. P. An.II. 23. Decemb. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, decimo Kalendas Januarii, Anno II.

Sequitur tenor dictæ Reformationis.

Riforma del vestire, delle doti, & d'altre spese, da osservarsi in quest' Alma Città di Roma, da ciascuna persona di qualsivoglia stato, grado, condizione, ò preeminenza si sia, fatta per ordine di Nostro Signore dalla Congregazione de' Deputati da Sua Santità.

Modo da osservarsi nel vestire degl' Vomini.

Moderatio circa vestes virorum. IN primis, non sia lecito di portar nelle berrette, ò cappelli medaglie, nè gioje, nè perle, nè vere nè false, nè puntali, nè rosette, nè altro ornamento d' oro ò d'argento, nè buono, nè falso, nè piume, nè pennacchi, nè ricami, nè smalti, eccetto un cordon di velo, ò di seta intorno.

Item non sia lecito di portar collane al collo, se non à Cavalieri di alcun' Ordine Militare, ò altri fatti da Principi, per portare attaccata la croce, ò medaglia.

Item non sia lecito di portar camiscie lavorate d' oro, ò d' argento.

Item non sia lecito di portar giabbone con altra guarnizione, eccetto, che con imbottitura di seta semplice, distesa per traverso, ò per lungo senz' altro lavoro, ed si possa trinciare con taffettà sotto.

Item non sia lecito in sajo, casacca, colletto, ò simile sorte di vestimenti di panno, ò di drappo, mettere altra guarnizione, che una banda intorno alli busti, maniche, e falde di drappo non proibito, larga al più un terzo di palmo per di fuori, ò dentro, overo un rivetto, ò passamano, ò frangetta, ò trina di seta mezzo dito larga intorno all' estremità, la qual banda non possa aver più di sei imbottiture, e si possa compartire in trè liste, ò rivetti al più con due imbottiture per ciascuno, con le mostre di ermesino, ò taffettà, nè sia lecito di portar bottoni, nè puntali d' oro, nè d'argento, nè di gioje, nè di perle vere, nè false, nè si possa foderare d' altro drappo, che di taffettà schietto, e non si possa mettere drappo sopra drappo, eccetto, che taffettà, ò ermesino nell' estremità.

Dichiarando, che li drappi proibiti s' intendano tutti quelli ne' quali entri oro, ò argento, buono, ò falso, e tanto tessuti quanto non tessuti.

Item non sia lecito di portar nella cappa altra guarnizione, che una banda intorno, di dentro, ò di fuori di drappo non proibito, largo mezzo palmo al più, nella quale non si possano fare più di sei imbottiture, con un passamano, ò frangetta, ò trina intorno alla estremità, la qual banda possa compartirsi in due, ò trè liste, ò rivetti, con due imbottiture per ciascheduna, e la cappa, cappotto, tabarro, ò ferajolo, non possano esser foderati d' altro, che di roverso, ò taffettà, ò di pelli non proibite, le quali pelli proibite s' intendano zebellini, lupi cervieri, armellini, e martore eccettuata la cappa, la quale possa esser foderata di velluto, senz' altra guarnizione.

Item non sia lecito usare calzoni ò cosciali di drappi proibiti, nè in quelli oro, ò argento, buono ò falso, nè ricamo, ò intaglio di sorte alcuna, nè disegno di ricamo, ma possano usarsi li cosciali con trinci di drappo non proibito, schietti senza sorte di alcun' altro ornamento, che della fodera di tutto il cosciale di raso, dobletto, toletto, ermesino, ò taffettà, e così li cosciali di drappo non proibito, purchè non sia seta sopra seta.

Item nelle calzette di seta, ò ligacci non possa portare oro, ò argento, vero, nè falso.

Item non sia lecito nelle scarpe di velluto portare trapuntatura di seta d' altro colore, che quello delle scarpe, nè farvi altra sorte d' ornamento.

Item le cinte delle spade non si possano portare se non di corame, ò di velluto, senza ricamo, e senza oro, ò argento vero, ò falso, nè smalto, ma possano ben le fibie esser indorate, ò inargentate; e similmente le guarnizioni delle spade.

Item, perchè non solo nel vestir delle proprie persone, ma ancora nelle livree dei servitori, ed ornamenti de cavalli si eccede in molte spese, per questo si proibisce il vestir servitori, staffieri, ò paggi di casacca, sajo, colletto, giubbone, cappotto, cosciali, calzoni di qualsivoglia drappo di seta, ma

se li

se li possa permettere una banda di drappo, overo al più due bande di drappo, che non eccedano un terzo di palmo intorno alla cappa, cappotto, casacca, sajo, colletto, ò calzoni, con una trina, ò passamano schietto senz' altro ornamento. E si proibisce inoltre, che non si possano vestire di livrea più di quattro persone tra servitori e paggi.

Item non sia lecito di portare gualdrappa, ò coperta di velluto, nè di panno, che sia guarnita di velluto, eccetto che d'una frangia, ò trina di seta nell' estremità.

Item nelle selle di velluto non si possa portare guarnimento d' oro, ò d'argento, vero ò falso, nè ricamo, eccetto frange, trina, ò passamani di seta del medesimo colore.

Item non possano portare finimenti di cavalli se non di corame senza fiocco di sorte alcuna, nè manco miniati d' oro, ò d' argento, non proibendo che le fibbie, borchie, briglie, sproni, ò staffe possano esser indorate, ò inargentate.

Modi da osservarsi nel vestir delle Donne, e prima dell' Abito delle Spose.

Moderatio circa vestes Sponsarum.

NOn sia lecito alle Spose di portare in testa, nè ciuffi, nè fiori, veri nè artificiosi, nè ricci finti, nè piume, nè pennacchi, nè magnoselle, nè altra simil portatura alta, ma debbano portar la tela, ò panno listato, che arrivi alla fronte al principio de i capelli ancorchè vadino in cocchio.

Item non possano portare altri ornamenti in testa, che perle ad oncia, ed una fronzetta di gioje, e perle, che non ecceda il valor di ottanta scudi.

Item non possano portare pendenti da orecchia con gioje, eccetto, che con perle, ò d' oro smaltato.

Item non possano portate camiscie, colletti, nè altre cose lavorate d' oro, ò d' argento eccetto li fazzoletti.

Item non possano portar guanti profumati, ma solamente d' acque odorifere.

Item non possano portare più d' uno overo due anella nelle dita, che ambidue non passino il valor di cento cinquanta scudi.

Item non possano portare maniglie alle braccia ornate di perle, camei, ò qualsivoglia altra sorte di gioje.

Item non possano portare cannacche, nè corone di profumo nè d' altra sorte al collo, nè traverso le spalle, nè alcuna sorte di banda, eccetto che al collo un vezzo di perle di un filo solo, il cui prezzo non passi scudi trecento, ò catena d' oro senza gioje, che non ecceda il valore di settanta scudi.

Item non possano portare cintura con gioje, ò con perle, nè che la fattura ecceda trenta scudi.

Item nelle vesti, ò zimarre di drappo non possano portare altra guarnizione d'oro ò d' argento, vero ò falso, largo più d' un dito tanto nelli busti, quanto nell' estremità, nè possano esser vesti, nè zimarre trinciate, nè ricamate, e similmente non possano portar pianelle con passamano d'oro, ò d'argento, vero ò falso.

Item non possano farsi nè portare più d' una veste d' oro, ò d' argento semplice, schietto, non trinciata, nè ricamata, e senza guarnizione, eccetto che di una pistagna distesa, ò trina larga mezzo dito al più nell' estremità.

Item non possano portare la veste con strascino, che passi un palmo.

Item non possano portare sottane d'oro ò d' argento, nè dove sia in qualsivoglia modo oro, argento, vero ò falso, ò sorte alcuna di guarnizione, eccetto una ò due liste, ò una trina di seta, larga al più mezzo dito, al busto, maniche, ed estremità.

Item nelle vesti non possano portare rosette, bottoni, ò puntali d' oro, nè d'argento, nè gioje, nè perle, vere ò false, ò smalto.

Item non possano portar vesti, zimarre, traverse, panni da testa, ò qualsivoglia altra sorte di rete, eccetto cuffie, colletti, e panni di spalle.

Item non possano portare berretta, ma solamente il cappello, con un passamano, ò trina d' oro, ò d' argento intorno, senza piume ò ricamo, senza puntali, rosette, medaglie, ò gioje, vere ò false.

Item non possano portar veli, ò buratti transparenti senz' altra veste di sotto.

Item non possano andare in maniche di camiscie per Roma, nè a piedi, nè in cocchio.

Dichiarando che l'esser Sposa s'intenda per due anni dal giorno, che sarà andata a marito, e non più, per tutto il qual tempo possa portare li sopradetti ornamenti, il qual passato, sia obbligata di mettersi in panni.

Item che tutto quello, che è proibito alle Spose, s' intenda ancora esser proibito alle Zitelle di qualsivoglia età, alle quali inoltre si proibiscono ancora le gioje vere ò false, le vesti d' oro ò d' argento, vero ò falso, ricami, ed intagli.

Dell' Abito delle Maritate messe in Panni.

Moderatio circa vestes mulierũ conjugatarum.

SI ordina, e dichiara, che tutto quel che è proibito, come di sopra alle Spose, s' intenda espressamente proibito ancora alle Maritate messe in panni.

Item a nessuna Donna maritata, e messa in panni sia lecito di portare alcuna veste, ò sottana, ò zimarra di drappo, nè trincio, nè ricamo, nè intaglio, nè guarnizione d' oro nè d' argento vero ò falso, eccetto crespone, ò buratto doppio, nè transparente.

Item non possano portare alcuna sorte di pendenti all' orecchie, nè cannacca, nè catena di gioje ò d' oro, nè centura d' oro, ò di gioje, ò di smalto, nè corone di profumo,

fumo, nè al collo; nè alla centura, nè in mano, eccetto che quando anderanno a nozze, ò a feste un vezzo di perle di un filo solo del prezzo come di sopra.

Item non possano portare fazzoletti, ò colletti lavorati d'oro ò d'argento, vero ò falso, ò di seta di colore.

Item nelle vesti di sopra, ò zimarre non possano mettere altra guarnizione, che una pistagna, trina, ò passamano negro ò pavonazzo, che non sia largo più di mezzo dito, e solamente intorno alli busti, maniche, ed all'estremità.

Item non possano portar pianelle con alcuna sorte di ornamento, ma semplici, con un passamano di seta.

Item non possano andar fuori di casa, nè a piè nè in cocchio, senza portar soprajetto ò panno listato, steso, e senza pizzo.

Item andando a nozze, ed a feste, possano portar le camiscie lavorate di seta di un color solo, ed una veste di drappo semplice.

Del vestire, ed Abito delle Vedove.

Moderatio circa vestes & habitum Viduarum.

Non sia lecito alle Vedove di portare altri panni, che roggi, ò tinti di colore, che non sia più oscuro, che roggio, ed il panno listato non avanzi fuori della fronte più, che uno ò due dita, e le lor vesti vedovili siano senza busti, e se sono aperte al petto, abbino la pezzetta roggia sotto con il panno di spalla di sopra, e con la cinta solita di tela bianca; e le lor vesti siano semplici, senza ornamento ò guarnizione di sorte alcuna, e le maniche delle vesti siano di maniera, che non si possano vedere le maniche delle sottane, eccetto se le dette maniche fussero nere.

Moderazione delle Doti.

Moderatio dotium. Frequentissime dàtur majores dotes, prævia supplicatione & gratia Papæ.

Se bene altre volte fu fatto particolar statuto sopra la moderazione delle Doti, e quello confirmato per Motu proprio dalla santa mem. di Papa Pio Quinto, nondimeno non essendo nella debita osservanza, massime per domandarsene continuamente derogazione, e tuttavia aumentandosi le dette Doti; per provedere con nuova moderazione, conveniente à questi tempi, à tal'eccesso, che è causa di molti disordini, e inconvenienti, ed ha molto bisogno di reduzzione.

Si ordina che nessuna persona di qualunque stato, grado, ò preeminenza si sia, ardisca nè presuma constituire, promettere, pagare, ricevere ancorchè la Donna fosse erede, tanto in denari contanti, quanto in argento, oro, gioje, provenzioni, ò altre cose eziamdio mobili, e semoventi, raggioni, ed azzioni, dote, ed acconcio, in una ò più volte, che passi ò ecceda, e computata eziamdio cassa bianca, bacile, e boccale, la somma di scudi cinque mila, e cinquecento di moneta, à raggione di dieci giulj per scudo, nè sia lecito à questo contravenire per alcun patto ò consentimento, etiam giurato, da farsi per li contraenti, ed altre persone terze, per causa, ed occasione di accrescer somma dotale, constituir pegno, ò in qualunque modo far fraude à questa ordinazione, ad effetto, che il marito ò la donna ò altri per essi, vengano ad aver più della detta somma di scudi cinquemila, e cinquecento in alcun modo, ò via diretta ò indiretta, alla pena di mille scudi simili, da incorrersi per ciascuno, che contrafarà, e di applicarsi per la quarta parte all'accusatore, qual sarà tenuto secreto, l'altra parte all'essecutore, e per il resto alla fabrica del Palazzo de' Conservatori della Camera di quest'Alma Città di Roma, e nientedimeno pagata ò non pagata la detta pena, tutto quello, che oltre la detta somma si desse, overo ancora con intervento di terze persone, sotto qual color si sia di donazione parafreno, ò altro titolo, etiam in persona della donna, qual similmente si proibisce sotto la pena predetta, ipso facto sia applicato alla fabrica del Palazzo delli Conservatori. Ed ancora si ordina, che colui che constituisce, dà, ovvero promette in alcun modo oltre la somma predetta, ò suo erede ò successore, ovvero la donna, per la quale fusse data per verun tempo, venendo in caso della restituzione, non possa ridomandare il soprapiù, ed abbi perduta ogni azzione, che in ciò, e sopra ciò gli competesse, e detto sopra più s'applichi ipso jure alla fabrica predetta, come di sopra, e che tutti simili contratti ò private scritture, quali sopra ciò si facessero, siano quanto alla detta quantità eccessa, ipso jure nulli, & invalidi, e per vigore di essi non se ne possa fare alcuna essecuzione, quanto alla quantità eccedente li scudi cinquemila, e cinquecento. Ancora si proibisce à tutti, e singoli Notari, che non ardiscano nè presumano rogarsi d'alcun istromento, qual sia contra la proibizione soprascritta nè far scrittura, ò che si riferisca à quella, cedola privata, ò qualunque altra scrittura ò arbitrio d'uomo, sotto pena del falso, e di scudi duecento per ciaschedun di loro, che contrafarà, d'applicarsi come di sopra, e detti contratti siano nulli, ed invalidi ipso jure, & nullius fidei, ed essi Notari s'intendano nondimeno privati in perpetuo de loro offizj, e similmente si proibisce, che nessuna persona possa in ciò, come mezzano intravenire, ò altrimente presuma far cedola privata, ovvero esser testimonio in contratto ò cedola, che fusse contra la proibizione predetta, alla detta pena da incorrersi, ed applicarsi come di sopra. Si ordina ancora, che nelle soprascritte proibizioni, e pene siano compresi Baroni, Cortigiani, ò Forastieri, che apparenteranno con Romani, tanto originarj, come fatti Cittadini, e incoli di Roma, ancorchè siano Chierici, tanto dando, e promettendo, quanto ricevendo, e stipulando, ovvero come mezzano, Notaro, testimonio, fidejussore, e promissore, ò in qualunque altro modo s'intromettano, purchè uno delli con-

consorti, cioè, ò sposa ò marito, ò sposo ò moglie sia Romano originario, overo fatto Cittadino, ò pure incola di Roma,

Moderazione del donare nelle Nozze.

Moderatio donatione in nuptiis.

NON sia lecito à padre ò madre, ò altra congiunta persona della Sposa, donare allo Sposo ò ad altri per lui, direttamente ò indirettamente, nel tempo della subarrazione, ò prima, ò poi alcun vaso, bacile, ò boccale, coppa, nappo, catena, ò altro dono, tanto d' oro come d' argento, denari, gioje, perle, drappi, ò oltra cosa, eziamdio non simile alla pena di scudi cinquecento, e perdita delle robbe, d' applicarsi come di sopra.

Item a nessuna persona senza eccezzione di parente alcuno, sia lecito nel giorno, ed atto dell' arraglia, ò publicazione del contratto del matrimonio per verba *de præsenti*, nè inanzi, donare cosa alcuna di qualsivoglia sorte alla sposa, ma passato il detto giorno sia lecito solamente alli parenti fino al secondo grado di consanguinità, & affinità, computato secondo il jus canonico *inclusive*.

Item non sia lecito allo sposo mandare alla sposa in Natale alcun presente in robbe che ecceda il valore di scudi venti.

Item non sia lecito allo sposo donare alla sposa più di due vesti, le quali però non siano di drappo proibito

Moderazione de' Banchetti, e Conviti.

Moderatio circa Convivia.

VOlendo anco limitar le soverchie spese, che sono introdotte nel far nozze, e banchetti.

Si ordina, che non sia lecito ad alcuno che farà Nozze, ò Banchetti, dove siano più di dieci persone, dare altro, che l' infrascritte vivande, cioè un' antipasto di cose fredde, e una portata in tavola di cucina d' arrosto, e d' allesso insieme, nella quale non si possano dar pavoni, nè lavori di pasta, nè più di tre sorte di carne, e di tre sorte di ucellami, e dandosi polli d' India non si possa dar Fagiani, ed essendo Fagiani non si possi dar polli d' India, e si possa dare un altro servizio di credenza, una sorte di confezzione, con frutti, cialdoni, e ciambelette, torte, e cose simili, nè si possa mettere oro, argento, nè muschio in altro che cotognate, ò fiori.

E si proibisce ancora per occasione di battesimo, far colazioni, che ecceda dieci scudi di spesa,

Moderazione de' Letti nuziali.

Moderatio circa Lectos nuptiales.

NON sia lecito ad alcuna persona per occasione di nozze, ò di donne di parto, comprare ò far di nuovo Letto, che ecceda il valore di scudi duecento, si permette però, che chi al presente li hà in casa fatti possa adoprarli.

Proibizione nel donare, nel farsi i Compari, e Comari.

Prohibitio donandi inter Compatres& Commatres.

NON sia lecito al Compare, ò Comare di fare alcuna sorte di presenti, nè al Compare nè alla Comare, nè al putto, così nel Battesimo, come nella Cresima, sotto pena della perdita del dono à chi lo riceve, è della valuta di esso à chi lo dona.

Moderazione de' Cocchi.

Moderatio circa Currus.

NON sia lecito ad alcuna persona alli Cocchi, ò Carrozze, che farà di nuovo, far coperte, matarazzi, cuscini, spalliere, e copertine de' cavalli, se non di panno ò feltro, ò corame semplice, con frangia sola nell' estremità, senz' alcuna sorte di drappo per fodera di dentro, e li finimenti de' cavalli non possano coprire di cosa alcuna, ed il cocchio non possa avere indoratura manco ne' pomi.

E perchè sarebbe di molta spesa à chi si trova il Cocchio ò Carrozza già fatti l'avere à rifarli subito di nuovo, conforme alla presente riforma, se li concede, che possa servirsene, finchè siano consumati, non ostante detta riforma, nè sia lecito di farli di nuovo dopo la publicazione della presente riforma, se non nel modo sudetto.

Moderazione de' Funerali.

Moderatio circa Funeralia.

NON sia lecito all'Essequie di accompagnare il morto alla Chiesa con più di tre servitori vestiti semplicemente di lutto.

Non sia lecito ad alcuna donna nel giorno dell' essequie di star nella medesima stanza, nella quale starà il corpo del defonto, e si esorta ciascuna di portar quell' abito modesto, che si conviene, e richiede in tal atto di condoglienza.

Delle Pene de' trasgressori della presente Riforma.

Contravenientium pœnæ.

SI notifica à ciascuno, che le pene delli trasgressori della presente Riforma, saranno per ciascuna volta, che si cotraverrà, la perdita delle robbe, delle quali sarà contravenuto, & inoltre di cento scudi d' applicarsi la quarta parte all' accusatore, qual sarà tenuto secreto, e li tre quarti alla Camera del Popolo.

Dichiarando, che nel trasgredire, che si farà da alcuna gentil donna maritata contro la presente riforma, l' essecuzione si farà contro i lor mariti, la qual pena si esiggerrà irremissibilmente, ed anderà à diminuzione della lor dote.

Ed acciochè la sopradetta riforma si osservi inviolabilmente da ogn' uno, e si tolga ogni occasione, che potesse farli impedimento, si commanda espressamente à tutti gl' Orefici, Sarti, Banderari, Setaroli, Ricamatori, e ad ogn' altro artista che dalla publicazione della presente riforma nessuno ardisca far lavoro diverso della

della sopradetta riforma, nè manco trovare ò mettere in uso alcuna maniera d' invenzione, ò lavoro nuovo, di seta ò di bottoni, ò di cuscitura, quali insino adesso non siano stati usati, sotto pena di tre tratti di corda, e scudi venticinque, e la perdita del loro lavoro per ciascheduna volta che contraverrà, la qual pena s' applicarà come di sopra, e si esiguirà irremisibilmente.

Dichiarando che le sopradette riforme solamente sopra li vestimenti già fatti, si abbiano da osservare passati sei mesi dopo la publicazione della presente riforma, e nel resto dopo il giorno della publicazione sopradetta.

E che le vesti, sottane, e zimarre di donne, ed altri abiti proibiti, che si trovano già fatti, si possano fare acconciare per li figlioli, e figliole sin' all' età di dieci anni.

E per dar tempo à forastieri, che possano accommodare, e pigliare recapito degl' abiti, e vestimenti, che si trovano già fatti, si dichiara che passati li sei mesi sopradetti alli forastieri che verranno per divozione, ò per altri negozj, si concede tempo di un' altro mese di potèr accomodare li suoi abiti, secondo la presente riforma.

E per osservanza della presente riforma, si ordina al Senatore, e Conservatori insolidum pro tempore existenti, i quali abbiano cura che si metta in essecuzione quanto in essa si contiene, e se gli da sopra di questo in ogni caso delli sopradetti, piena autorità di procedere, e far eseguire le pene sopradette contra li trasgressori.

Marcellus Niger Deputatus.
Sebastianus Varus Deputatus.
Ego Hieronymus Alterius Deputatus.
Marius Matthæjus Deputatus.
Andreas Vellius Deputatus.
Stephanus Paparonius Deputatus.
Hieronymus Picus Deputatus.

Jo. Dominicus Ninus Conservator.
Livius Attracinus Conservator.
Mercurius Amadeus Conservator.
Petrus Benzonus Prior.

LXXIX.

Ampliatio Congregationis sub invocatione Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis, alias in Urbe institutæ, pro Scholaribus insistentibus Studiis Collegii Societatis Jesu institutæ, ad quoscumque alios etiam non studentes. Et facultas alias Congregationes aggregan. eisque indulgentias communicandi.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. SUperna dispositione cujus inscrutabili providentia ordinationem suscipiunt universa, in supereminenti Apostoli cæ dignitatis specula, meritis licet imparibus constituti, & pia, & salubria Christifidelium vota, quæ ad Confraternitatum, seu Sodalitatum præsertim in hac Urbe nostra rite institutarum laudem, & gloriam, cum animarum salute tendere dignoscuntur, libenter exaudimus, ipsasque Confraternitates, seu Sodalitates condignis titulis extollimus, ac alias desuper disponimus, prout in Domino conspicimus eisdem Christifidelibus salubriter expedire.

Gregor. XIII. instituit Congregationem pro exteris Scholaribus, in Ecclesia Collegii Societatis Jesu de Urbe, ut in sua Const.

§.1. Alias siquidem pro parte dilecti filii Claudii Aquavivæ Præpositi generalis Societatis Jesu felicis recordationis Gregorio Papæ XIII. Prædecessori nostro exposito, externos Scholares ad Collegia ejusdem Societatis &c.

Omittitur narrativa hujus Const. quia est in Tom. IV. Par. II. Omnipotentis.

Sed plures in eodem Collegio, & non solum Scholarium, sed etiam aliorum erigi oportet Congreg.

§.2. Cum autem, sicut exhibita Nobis nuper pro parte dicti Claudii Præpositi petitio continebat, ex Congregationibus seu Sodalitiis hujusmodi, novi in dies, atque eo majores, quo plures sunt Sodales, fructus provenire noscantur, & in multis Collegiis pro Sodalium frequentia ac disparitate opus fuerit, non unam tantum, sed plures in eodem Collegio Congregationes hujusmodi instituere, quin etiam in eisdem Collegiis, ac etiam domibus dictæ Societatis, alia non studiosorum Scholarium, sed aliorum piorum Christifidelium Sodalitia seu Congregationes passim instituantur.

Præpositus ergo generalis d. Societatis supplicat Pontifici, pro facultate eas instituendi.

§.3. Ut igitur tam Scholares, quam ceteri Christifideles eo promptiores ad hujusmodi Congregationes, vel Sodalitia ingredienda reddantur, & ad piorum operum exercitia magis excitentur, ac excitati manuteneantur, quo amplioribus cœlestis gratiæ donis, se ac eorum Congregationes seu Sodalitia decoratos, ac refectos, ac decorata, & refecta esse conspexerint, pro parte dicti Claudii Præpositi Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus sibi ac pro tempore existenti prædictæ Societatis Præposito seu Vicario generali, ut in quibusvis dictæ Societatis Ecclesiis, seu Domibus, ac Collegiis, tam in Urbe, quam extra eam per universum Orbem, nunc, & pro tempore erectis, seu erigendis, quasvis alias, sive Scholarium tantum, sive aliorum Christifidelium, sive utrorumque simul, tam sub eodem Beatæ Mariæ Annunciatæ, quam alio quovis titulo, & invocatione Congregationes, seu Sodalitia dicta auctoritate perpetuò erigendi, & instituendi facultatem, & licentiam concedere, aliasque in præmissis opportune providere, de benignitate Apost. dignaremur.

Hic ideo Pótifex eam ipsi Præposito cócedit.

§.4. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus, quod literæ super indulgentiis non expedirentur ad instar, nisi specificarentur, ac animarum salutem nostris potissimum temporibus, sinceris desideramus affectibus, Claudium Præpositum, seu Vicarium prædictum, ac eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sen-

sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, posterioribus supplicationibus hac in parte Nobis porrectis inclinati, eidem Claudio, & pro tempore existenti dictæ Societatis Præposito, seu Vicario generali, ut in quibusvis ejusdem Societatis Ecclesiis seu domibus, ac Collegiis, tam in dicta Urbe, quam extra eam, per universum Orbem, nunc, & pro tempore erectis, seu erigendis, & instituendis, quasvis alias, sive Scholarium tantum, sive aliorum Christifidelium tantum, sive utrorumque simul, tam sub eodem Beatæ Mariæ Annunciatæ, quam alio quovis titulo, & invocatione, Congregationes, seu Sodalitia, unum scilicet, vel plura, in singulis locis, vel Ecclesiis, pro personarum frequentia, seu qualitate, auctoritate nostra sine alicujus præjudicio, perpetuo erigere, & instituere.

Facultatem eidem tribuit alias Congregationes huic Primariæ Cōgregationis Annunciatæ de Urbe aggregandi, & ejus gratias, & indulgentias communicandi.

§.5. Necnon Congregationes, seu Sodalitia hujusmodi jam nunc, & pro tempore erecta, & instituta eidem Primariæ Congregationi seu Primario Sodalitio, auctoritate Apostolica, & vigore præsentium literarum, etiam perpetuo aggregare, eisque sic erectis, institutis, & aggregatis respective, & eorumque Sodalibus, Scholaribus, & non Scholaribus, omnes, & singulas, tam plenarias, quam alias indulgentias, & peccatorum remissiones ac relaxationes, necnon exemptiones, immunitates, ceterasque gratias, facultates, indulta, & privilegia, spiritualia, & temporalia, tam dictæ Primariæ, quam singulis aliis in quibusvis dictæ Societatis Collegiis, vel domibus, aggregatis, vel aggregandis, Scholarium, & aliorum Congregationibus seu Sodalitiis hactenus, tam per dictum, quam alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, Nosque, & Sedem Apostolicam, ac etiam Regia, & Imperiali auctoritate, ac tam per viam extensionis quam alias quomodolibet, & quandocumque concessas, & concessa hactenus ac in posterum concedenda quibuscumque aliis sive Scholarium dumtaxat, sive aliorum Christifidelium tantum, sive utrorumque simul, ac mixtim, Congregationibus, seu Sodalitiis, in quibuslibet Collegiis, aut domibus dictæ Societatis hucusque institutis, ac in posterum instituendis, eorumque Sodalibus Scholaribus, & non Scholaribus, auctoritate Apostolica, & vigore præsentium hujusmodi, etiam perpetuo communicare, illasque, & illa ad easdem omnes Congregationes, seu Sodalitia eorumque Sodales etiam non Scholares, indifferenter, & æque principaliter extendere, ac etiam illis concedere, & elargiri, libere, & licite valeat, ita quod nunc, & quandocumque in futurum ipsi Sodales, Scholares, & non Scholares quicumque sint, faciendo, & observando ea, quæ Sodales Primariæ, & aliarum Congregationum, seu Sodalitiorum prædictorum, pro indulgentiis, peccatorum remissionibus relaxationibus, & aliis gratiis prædictis consequendis facere, & exequi tenentur, ipsas indulgentias etiam plenarias, & alias hujusmodi gratias, plenarie, & integre consequantur, ac illis fruantur, & potiantur, acsi illæ eis specialiter, & ab initio concessæ fuissent, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo indulgemus, dictique Gregorii Prædecessoris literas, & immunitates, exemptiones, facultates, privilegia, & indulta, necnon in eis contenta quæcumque, tam respectu dictarum Congregationum seu Sodalitiorum hujusmodi, quam dicti, & pro tempore existentis Præpositi seu Vicarii generalis dictæ Societatis ad prædictas Congregationes, seu Sodalitia, Scholarium, & non Scholarium, etiam Christifidelium quorumcumque tam erectas quam in posterum, ut præfertur, erigendas, instituendas, ac aggregandas, pariter, perpetuo extendimus, ita ut omnia in illis contenta, & præsentibus literis hujusmodi concessa, indulta, & elargita, acsi specialiter de verbo ad verbum eisdem præsentibus inserta, eorumque toti tenores expressi forent, concessa esse intelligantur.

Clausulę prę-servativæ.

§.6. Decernentes easdem præsentes literas sub quibuscumque similium, vel dissimilium indulgentiarum, vel aliarum gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, etiam in favorem Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe, seu Cruciatæ Sanctæ, aut etiam per Nos, seu alios Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac dictam Sedem, etiam Motu proprio, etiam potestatis plenitudine, seu ad quorumvis Imperatorum, & Regum instantiam, pro tempore quomodolibet factis, minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo concessas esse, & censeri debere, irritumque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac voluntate nostra prædicta, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod si dictæ Congregationes, aut Sodalitia, vel eorum quæcumque aliquo modo eidem Societati, vel Domibus, seu Collegiis, aliquod impedimentum, seu præjudicium pro tempore attulerint, idem Præpositus, seu Vicarius, illas, vel illa, aut eorum singulas, vel singula dissolvere possit.

Fides danda transumptis.

§.8. Quodque præsentium transumptis etiam impressis, manu Secretarii ipsius Societatis, aut Notarii publici subscriptis, & personæ alicujus in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu ipsius Præpositi, aut Vicarii generalis pro tempore existentis ejusdem Societatis sigillo munitis, eadem prorsus

sus fides ubique locorum in judicio, &extra illud adhibeatur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo &c.

D. P. An.II. 5.Januarii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo septimo Nonis Januarii, Pont. nostri Anno II.

LXXX.

De Incestis quibusdam casibus ultimo supplicio in Statu Ecclesiastico puniendis.

SIXTUS PAPA V.

Motu proprio &c.

Causæ hujus Constit. Volentes, quantum in Nobis est, comprimere effrænatas, & flagitiosas hominum libidines, ex quibus præter gravem Divinæ Majestatis offensam, multa, & magna in dies scandala, cum ingenti animi nostri dolore exoriri videmus, ac subditos potissimum nostros, quorum salutis præcipuam, & peculiarem gerimus solicitudinem, peccandi licentia remota, ad pudicitiæ, & castimoniæ studia salubribus edictis incitare. Ac attendentes, gravia quædam incestus crimina, tum naturali lege damnari, sicuti legimus Ruben, quia violavit torum patris sui, primogenituram, & illius benedictionem perdidisse, tum, & ab ipso Domino in lege prohiberi inter alias incestas cum affinibus, vel consanguineis conjunctiones, ne quis uxoris patris sui, neve nurus suæ, neque uxoris fratris sui turpitudinem discooperiret, neque sororem uxoris suæ in pellicatum acciperet, ea adhuc vivente, pœnas quoque gravissimas in eadem lege inflictas fuisse, cum dicit, eos, qui cum noverca sua, vel cum nuru sua dormierint, vel supra uxorem filiam duxerint matrem ejus, omnes morte mori debere. Insuper Apostolum acriter reprehendisse Corinthios ob hujusmodi causam illis verbis: Omnino auditur inter vos fornicatio, qualis nec inter gentes, ut uxorem patris sui aliquis babeat. Legibus etiam sæculi inter affines, veluti inter socerum, & nurum, socrum, & generum, vitricum, & privignam, novercam, & privignum, levirum, & uxorem fratris, atque alias hujusmodi incestas conjunctiones, variis pœnis vetitas fuisse, sed & incestum cum his personis fornicarie committentes, graviori animadversione coerceri. Præterea visum esse eam mulierem non recte facere, quæ in patris concubinatu fuit, deinde in filii, vel nepotis esse cœpit, vel contra quod nefaria sit talis conjunctio, & ideo hujusmodi facinus prohibendum sit. Itidemque sub pœna stupri interdictum esse ne liberi concubinas parentum suorum uxores ducerent: Ac demum secundum Sacros Canones affinitatis, non modo si ex legitimo matrimonio, verumetiam si ex fornicario, & illicito coitu proveniat, rationem habendam esse, eodem Apostolo dicente: An nescitis, quoniam qui adhæret meretrici, unum corpus efficitur? Erunt enim, inquit, duo in carne una: adeo ut inter personas hujusmodi affinitate conjunctas, usque ad certos gradus matrimonia constare non possint, & propterea nequaquam tolerabile videri, ut homines cum quibusvis personis, sine ullo earum delectu, & distinctione, nulla etiam ratione habita reverentiæ, erga eas præcipue personas, quibuscumque hujusmodi arcto affinitatis vinculo conjuncti sunt, nedum divino, sed, & naturali quodam jure debitæ, more belluarum impune, ac temere misceantur. Et ne eorum impunitatis exemplo, alii deinceps in abominandam hanc libidinem prolabantur, sed potius, ut qui, Dei benignitate eos ad pœnitentiam expectante, non corriguntur, condigna punitione coerceantur.

Tol. tit. Cod. & Auth. de Incest. nup. & Instit. tit. de Nup. & l. 14. cum seq. Dig. de Rit. Nupt.

c. 6. & c. pen. De eo qui cog. consan. & ibi DD.

Vir scienter matrem, & filiam, sive duas germanas cognoscés. §. 1. Motu simili, & ex certa scientia &c. auctoritate Apostolica, perpetuo statuimus, & ordinamus, ut in posterum in Alma Urbe nostra, vel in quacumque alia Civitate, Oppido, vel loco, nostræ, & Romanæ Ecclesiæ ditioni in temporalibus subjectis, quicumque ausu nefario, scienter matrem, & filiam, sive duas sorores germanas carnaliter cognoverit, etiamsi, eæ, earumve altera publicæ meretrices fuerint, sive clam, sive palam, aut figura matrimonii tale crimen admiserit, sive etiam cum altera earum legitimo matrimonio conjunctus extiterit, pœna ultimi supplicii plectatur.

Mulier peccans cum eo, cum quo scit matrem, aut filiam, aut sororem suam rem habuisse. §. 2. Qua itidem pœna mulier puniatur, quæ sciens matrem, aut filiam vel sororem suam cum aliquo viro rem habuisse, eidem viro ipsa quoque sui corporis copiam fecerit.

Mulier cum patre & filio, vel duobus fratribus sciéter peccans. §. 3. Similiter volumus unamquamque mulierem, etiamsi instigante humani generis hoste, eo devenerit impudentiæ, ut corpore publice quæstum faciat, quæ cum patre, & filio, sive cum duobus germanis fratribus, scienter se carnaliter commiscuerit, sive a prædictis sciens se carnaliter cognosci permiserit, etiamsi eorum alteri legitimo toro copulata fuerit, pœna ultimi supplicii puniri.

Vir sciens ejus patrem, vel filium, aut fratrem cum muliere peccasse, si cum eadem ipse peccaverit & ultimi supplicii pœnam incurrat. §. 4. Idque etiam in eum virum volumus observari, qui sciens, patrem aut filium, vel fratrem suum cum muliere aliqua rem habuisse, ipse etiam eamdem mulierem carnaliter cognoscere non erubuerit.

Decretum irritans. §. 5. Decernen. sic in præmissis universis & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Judicum auctoritas procedendi contra in prædictos delinquentes eorumque fautores, juxta formam hujus Const. §. 6. Et nihilominus mandamus universis, & singulis dictæ Urbis, ac totius Status nostri Ecclesiastici Judicibus ordinariis, quavis dignitate, & auctoritate fungentibus modernis, & pro tempore existen. quibus con-

contra reos talium criminum jurisdictio competit, vel in futurum competet, ut de cetero perpetuis futuris temporibus, in eos, qui juxta præmissa criminosi, & delinquentes fuerint, ut supra dispositum est, animadvertant, contumaces, rebelles, & inobedientes, eisque auxilium, consilium, vel favorem præstantes, per opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam, vel adhibito ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ. §.7. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque Urbis, & aliarum ejusdem Status, Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, & locorum statutis, novis reformationibus, consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illarum Civibus, Incolis, Populis, & Magistratibus, aut aliis personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores pro plene, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique tam in judicio, quam extra illud, & tam in Rom. Curia quam extra eam, plenam, & indubitatam fidem faciat, regula contraria non obstante.

Forma & effectus publicationis hujus Constit. §.8. Utque in valvis Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ, more solito affigatur, & eo detracto, illius exempla etiam impressa, inibi affixa relinquantur, factaque hujusmodi publicatione, hic in Urbe post quindecim, extra vero eam, post triginta dies, quoscumque perinde arctet, & afficiat, acsi eorum unicuique personaliter intimatus fuisset.

Officiales curent in eorũ locis hanc Constitutionẽ publicari. §.9. Sed, & quo facilius possit ad singulorum notitiam pervenire, mandamus omnibus, & singulis Legatis, Vicelegatis, Præsidentibus, & Gubernatoribus Provinciarum, & Civitatum quarumcumque dictæ nostræ ditionis Ecclesiasticæ, ut in sua quisque residentia, & in aliis Terris, & Oppidis eis bene visis, curent eumdem Motum proprium, illiusve transumpta, in locis consuetis, de more publicari.

Exemplis credatur. §.10. Ac decernimus ipsis transumptis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis &c.

D. P. An. II. 5. Aprilis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Non. Aprilis, Anno II.

Papæ subscr. Fiat Motu proprio F.

Publicatio. *Anno a Nativ. D. 1587. indict. 15. die vero 8. mensis Maii, Pont. SS.mi in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus tertio, retroscriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apost. de Urbe, & in Acie Campi Floræ, per me Jo: Baptistam Bagni, & Octavium Tagliettum Curs.*

Alex. Parabacus Mag. Curs.

LXXXI.

Præfinitio Titulorum, & Diaconiarum pro Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteris, & Diaconibus Cardinalibus.

Cardinalium numerum, ordinem, statum, officium, & qualitates edixit hic idem Pontif. sup. in Constitut. LXXVI. fol. 279. ubi cetera de Cardinalibus notavi.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Religiosa Sanctorum Pontificum Prædecessorum nostrorum providentia institutum olim fuit, tam inde a vetustissimis temporibus, & posteris traditum, ut Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteris, certæ in Urbe Roma Ecclesiæ, Tituli appellatæ, quasi quædam cujusque propriæ Dioeceses; Diaconibus vero, Urbis regiones ad Christianæ Religionis propagationem, & conservationem assignarentur. Quæ quidem Sancta institutio plurium sæculorum continuata serie, ac pro temporum varietate susceptis incrementis, ad nostram usque ætatem servata, ita viget, ut præter sex Episcopos Cardinales, qui certis Cathedralibus Ecclesiis Urbi finitimis præsunt, singulis Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus propriæ in Urbe Ecclesiæ Tituli videlicet, & Diaconiæ cum suis Clero, & Populo, ac quasi Episcopali jurisdictione in spiritualibus, & temporalibus regendæ, & administrandæ committantur. Ex antiquissima institutione, solét quædam Cathedrales Ecclesiæ Urbi finitimæ assignari Cardinalibus Episc. & aliæ Urbis Ecclesiæ aliis Card. Presbyteris, aliæque Card. Diaconis.

§.1. Proinde Nos, postquam per nostram nuper editam Constitutionem, creandorum Cardinalium numerum, computatis sex Episcopis prædictis, quatuordecim Diaconis, reliquis vero Presbyteris Cardinalibus, ad septuaginta præscripsimus, nunc quoque ad Dei honorem, atque ad ipsius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ decus, & ornamentum, ac Romani Cleri, & Populi bonum regimen, salubremque directionem, eisdem Presbyteris, & Diaconis Cardinalibus totidem titulos, & Diaconias, ipsorum amplitudini, & dignitati maxime congruentes, duximus assignandos. Ac licet pleræque ex antiquis Ecclesiis in titulos, & Diaconias concedi solitis, aut a Prædecessoribus nostris successu temporum additis, adhuc integræ, & illæsæ permaneant, tamen quia nonnullæ, tum diuturnitate, & injuria temporum, tum diversis, quæ olim contigerunt, ejusdem Urbis direptionibus, incendiis, & ruinis collapsæ sunt, Nos antiquæ pietatis, & Religionis Christianæ monumenta conservare cupientes, sicuti Sacrosanctas Basilicas, & augustiora templa antiquitate ipsa veneranda, nedum sarta tecta custodiri, sed & ingenti nostro sumptu refici, instaurari, & ornari in dies magis curamus, ita etiam primo quidem loco veteres, & nobiles Ecclesias, priscis temporibus in titulos Presbyterorum Cardinalium, ut præfertur, institutas delegimus, easque omnes, quæ adhuc ex- Pontifex iste Ecclesiarum Titulos, & Diaconias pro eis determinat.

extant, voluimus omnino in titulos pro modernis, & futuris Presbyteris Cardinalibus retinere. Deinde ex iis, quæ recenti memoria in titulos erectæ fuerunt, prætermissis quibusdam, propter loci incommoditatem, aut alias minus idoneis, ceteras itidem retinere, ac demum, ne titulorum numerus Presbyteris Cardinalibus desit, exemplo nonnullorum nostrorum Prædecessorum, alias partim antiquas, nondum tamen hujusmodi honore decoratas, partim vero recentiores, celebres tamen Ecclesias, dignitate Præsulum majorem in modum illustrare, & in similes titulos erigere, & instituere, ac pro numero Presbyterorum Cardinalium tot Titulos addere, & supplere, ex Diaconiis quoque antiquitus institutis, quatuordecim magis insignes pro totidem Diaconis Cardinalibus seligere, & congrua distinctione confusionem perpetuo tollere decrevimus, eosdem nimirum Titulos, & Diaconias proprios cujusque ordinis certos, & distinctos assignando, ita ut numquam in posterum, quod hactenus sæpe factum est, Presbyteris Diaconiæ, neque Diaconis Tituli Presbyterales, perturbato ordine, aut promiscue concedantur. Quod quidem rationi consentaneum videtur, ut quemadmodum Summus Pontifex universali Ecclesiæ præsidens, & omnium totius Orbis Ecclesiarum solicitudinem gerens, specialiter tamen Urbis Romæ Episcopus existit, & in ea divina dispositione supremam Sacerdotalis potestatis Cathedram tenet, pari quoque ratione Cardinalibus, quos uti speciales S. R. E. filios, in Apostolici muneris functione, atque in universæ Reipublicæ Christianæ administratione præcipuos, sibique maxime conjunctos habet consiliarios, & cooperatores in eadem Urbe Roma, quæ olim Beati Petri Sede in ea constituta, ipsius, & Coapostoli ejus Pauli doctrina, martyrio consecrata, & caput Christiani Orbis, & Religionis effecta est certa Sedes, mansionem & locum unicuique proprium assignet, cujus quidem loci concessione, iidem Cardinales, & sui officii admoneantur, & residentiæ, quam assistendo ipsi Romano Pontifici servare debent, & vel ex hoc magis tamquam in unum corpus compacta membra, sacro capiti connexa esse, & ab illo dependere clarius dignoscantur.

Tituloſque hic descriptos pro quinquaginta Presbyteris Cardinalibus ordinat, & eis assignat

§.2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio, & assensu, statuimus, & ordinamus in posterum perpetuis futuris temporibus, Presbyteris Cardinalibus has tantum, quæ infra descriptæ sunt, Ecclesias, neque alias in Titulos assignari debere, videlicet, ex antiquis S. Crucis in Hierusalem, SS. Marcellini. & Petri, SS. Quatuor Coronatorum, SS. Joannis, & Pauli, S. Anastasiæ, S. Sabinæ, S. Stephani in Cœlio monte, S. Clementis, SS. Nerei, & Achillei, S. Susannæ, S. Pudentianæ, S. Sixti, Sancti Petri ad Vincula, S. Martini in Montibus, S. Eusebii, S. Priscæ, Sancti Vitalis, S. Marci, S. Marcelli, S. Laurentii in Lucina, Basilicæ duodecim Apostolorum, S. Laurentii in Damaso, quæ S. R. E. Vicecancellario pro tempore existenti perpetuo concessa, & assignata est, S. Balbinæ, Sanctæ Ceciliæ, & Chrysogoni, S. Praxedis, S. Mariæ Transtiberim. Ex posterioribus vero SS. Quirici, & Julitæ, & Joannis ante Portam Latinam, S. Agnetis in Agone, S. Laurentii in Palisperna, S. Thomæ in Parione, S. Silvestri in Campo Martio, S. Pancratii, S. Bartholomæi in Insula, S. Mathæi in Merulana, S. Mariæ de Aracæli, S. Mariæ in Via, S. Mariæ supra Minervam, S. Mariæ Angelorum in Thermis Sancti Hieronymi Illyricorum, necnon quas supradictis antiquis, & posterius institutis addimus, & ex nunc in Titulos Presbyterorum Cardinalium, cum honoribus, insignibus, privilegiis, auctoritatibus, & præeminentiis debitis, & consuetis, instar aliarum Ecclesiarum, quæ in similes Titulos per nostros Prædecessores antiquitus erectæ, & institutæ fuerunt, sine alicujus præjudicio, perpetuo erigimus, & instituimus, ac Titulorum nomine, & dignitate insignimus, & decoramus, S. Honuprhii in Ianiculo, mutato illius statu ex Diaconia, quæ hactenus fuit, in Titulum Presbyteralem, S. Augustini, S. Mariæ de Populo, S. Alexii in Aventino, S. Blasii de Annulo, S. Mariæ de Pace, S. Salvatoris de Lauro, S. Petri in Monte Aureo, Sanctissimæ Trinitatis in Monte Pincio, S. Mariæ Transpontinæ.

Diaconias quoque hic enarratas, & pro 14. Diaconis Cardinalibus ordinat, & eis assignat.

§.3. Ex Diaconiis vero antiquis statuimus retinenda esse tantummodo quatuordecim infrascriptas, videlicet Sanctæ Mariæ in Aquiro, S. Mariæ in Cosmedin, Sanctorum Cosmæ, & Damiani, S. Mariæ Novæ, S. Hadriani, S. Mariæ in Via lata, S. Mariæ in Porticu, S. Angeli in foro Piscario, Sancti Nicolai in Carcere Tulliano, S. Mariæ in Dominica, S. Eustachii, S. Viti in Macello, S. Agathæ, ac S. Georgii ad Velabrum Ecclesias, quæ insigniores existunt, & præscriptum a Nobis Diaconorum Cardinalium numerum exæquant.

Episcopatus pro sex Episcopis Card. delegat.

§.4. Ita ut computatis Ecclesiis Cathedralibus, videlicet Ostiensi, & Veliterna invicem unitis, Portuensi, & S. Rufinæ itidem unitis, Albanensi, Sabinensi, Tusculana, & Prænestina, quibus sex Episcopi Cardinales præsunt, & Titulis Presbyterorum superius designatis, numerum septuaginta Ecclesiarum constituant.

Alium tit. pro Vicecan. cell. statuit.

§.5. Et alter præterea Titulus supra numerum additus sit, ut si quando contingat Diaconum, vel Episcopum Cardinalem Vicecancellarium esse, & ideo eumdem dictæ Ecclesiæ Sancti Laurentii in Damaso, quæ Vicecancellario pro tempore existenti per literas fel. recor. Clementis Papæ VIII. Prædecessoris nostri perpetuo, ut præfertur, concessa, & assignata fuit, præesse, alicui Presbytero Cardinali proprius Titulus non desit.

Ecclesias quæ aliter quam ut supra, & etiam alia

§.6. Omnes vero illas Ecclesias, quæ per præsentem nostram Constitutionem pres-

quam supra expressæ sunt, a Cardinalibus obtinentur, ex nunc vacare decernit.

PresbyterisCardinalibus inTitulos assignatæ sunt, nunc vero a Diaconis Cardinalibus etiam forsan ex dispensatione Apostolica, pro Diaconia obtinentur; itidem omnes, & quascumque ex quatuordecim superius enumeratis Diaconiis, quæ Presbyteris Cardinalibus in Titulos forsan, etiam ex simili dispensatione concessæ alias fuerunt, & ab iis obtinentur; demum omnes, & quascumque Ecclesias superius non expressas, ipsis Presbyteris, aut Diaconis Cardinalibus, in Titulos, aut Diaconias commissas, & assignatas, ac per ipsos obtentas volumus, & decernimus per præsentes, ex nunc eo ipso vacare, & quascumque illarum assignationes, concessiones, necnon dispensationes desuper, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac de simili fratrum consilio expeditas, quæ a Prædecessoribus nostris, quæque a nobismetipsis emanarunt, literasque Apostolicas desuper confectas, processusque habitos per easdem, & inde secuta quæcumque cassamus, irritamus, & annullamus, irritaque, & nulla, ac nullius roboris, vel momenti esse nunciamus, mox assignaturi eisdem Cardinalibus, ex quorum personis Ecclesiæ in Titulos, aut Diaconias per eos hactenus obtentæ, vigore hujus nostri decreti vacant, & eorum cuilibet alios Titulos, aut Diaconias ex supradicto numero, proprio cujusque ordini congruentes.

Ecclesiasque prædictas tantum & non alias, in Titulum, & Diaconiam, Cardinalibus,modo & forma prædictis in futurum assignari præcipit.

§.7. In aliis vero, præterquam supra nominatis Ecclesiis, etiamsi earum aliquæ in Titulos Presbyterorum, aut denominationes Diaconorum Cardinalium concedi solitæ sunt, & Cardinales iis præfici consueverunt (quarum singularum situationes, & invocationes præsentibus haberi volumus pro expressis) nomina, insignia, denominationes, & statum hujusmodi Titulorum, aut Diaconiarum perpetuo supprimimus, & extinguimus; ac districte, etiam interdicimus, ne de cetero umquam perpetuis futuris temporibus, alia quam ex suprascripta numero Ecclesia, in Titulum, aut denominationem Cardinalatus, cuipiam Presbytero, aut Diacono Cardinali, concedatur, aut assignetur, neque aliis quam supranominatis Titulis, aut Diaconiis, presbyteri, vel diaconi Cardinales præficiantur, neve umquam aliqua ex supradictis Diaconiis, Presbytero, neque contra, ullus ex dictis Titulis Diacono Cardinali quomodolibet concedatur, vel assignetur, neque cum iis, aut eorum aliquo, ex quavis causa, desuper dispensetur.

Licentias retinendi Ecclesiam prioris Tituli, vel DiaconiæCardinalibus, cōcedi prohibet.

§.8. Sed & decreta alias in Consistorio super hoc edita, innovantes, & ampliantes, pari ratione, etiam perpetuo prohibemus, ne in posterum alicui Presbytero, aut Diacono Cardinali, qui alterum Titulum, aut Diaconiam quomodolibet assecutus fuerit, quive ex ordine Diaconorum ad ordinem Presbyterorum, vel ad Episcopalem dignitatem transierit, aut ex ordine presbyteratus in Episcopum pariter promotus fuerit, licentia, & facultas retinendi priorem Ecclesiam sui Tituli, vel Diaconiæ in administrationem, aut in Titulum, neve Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, officiorum, aut beneficiorum dimissi Tituli, vel Diaconiæ collatio, neque Palatii, domus, vineæ, hortorum, aut fructuum, redditum, & proventuum, aut jurium quorumcumque ad hujusmodi Titulos, seu Diaconias pertinentium, ad tempus, seu ad vitam retentio, aut ulla alia reservatio, quovis prætextu, occasione, vel causa, etiam melioramentorum, & sumptuum in illarum reparationem, necessitatem, sive utilitatem factorum, concedantur; sed volumus ut ipsi Tituli, & Diaconiæ, cum illis annexis, juribusque, & pertinentiis suis universis libere dimittantur.

Cardinalesque in subscribendo literis Apost. nomen Tituli, aut Diaconiæ, aut Episcopatus sui exprimere debent. Decretum irritans.

§.9. Insuper præcipimus, & perpetuo ordinamus, ut de cetero in quibuscumque literis Apostolicis, in quibus Cardinalium subscriptio manu propria facienda erit, iidem Cardinales, etiam Tituli, seu Diaconiæ, vel Episcopatus sui Cardinalatus nomine expresso se subscribant.

§.10. Decernentes per hujusmodi erectionem, & institutionem, decem prædictas perNos in Titulos erectas Ecclesias tantummodo, novis privilegiis, & dignitate auctas, decoratas, & insignitas, nihil autem omnino præjudicii cuiquam illarum, nihil alieni juris detractum, aut immutatum censeri posse, aut debere; sicque per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Cardinales prædictos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & in quavis causa, & instantia, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, si secus super præmissis, eorumque aliquo a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum supradictarum, & aliarum quarumcumque, necnon Ordinum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, ac quibusvis personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Cardinales circa istarum Ecclesiarum regimen, & administrationem.

§.14. Sic igitur ipsi Cardinales, quibus hujusmodi Ecclesiarum regimen, cura, & administratio pro tempore commissa erunt, eas in spiritualibus, & temporalibus solicite, fideliter, & prudenter, regant, & gubernent, ac juxta Constitutionem piæ mem. Leonis Papæ Decimi Prædecessoris nostri, in Concilio Lateranensi novissime celebrato, editam, frequenter visitent, circa cultum divinum invigilent, mores, ac vitam Cleri, & populi eis subjecti diligenter explorent, eosque ad recte, & honeste vivendum paterno moneant affectu: bonorum, ac temporalium reddituum curam gerant, sic ad Dei gloriam, & fidelis po-

populi ædificationem, pia, & magnifica structura, & fabrica, suas quique Ecclesias instaurare studeant, & exornare, & tam in vita quam in mortis articulo, pro divini cultus augmento, & salute animarum suarum, ac congrue sustentandum aliquem presbyterum, qui inibi in divinis deserviat, sive alias erga ipsas Ecclesias, si reparatione indigeant, vel alia subventione, de bonis sibi a Deo collatis, prout cuique pro modo facultatum conscientia dictaverit, munificos se exhibeant, & liberales, ut earumdem Ecclesiarum decora, & ornamenta, tantorum Præsulum respondeant dignitati, ac ipsæ Ecclesiæ tam sublimibus personis gaudeant se commissas, & eorum amplitudine illustratas. iidemque Cardinales exinde ipsius S. R. E., cujus nobilissima membra sunt, majestatem, sua pietate, solicitudine, & prudentia in dies magis extollant, & reverentiam omnium gentium erga illam exemplis bonorum operum insigniter augeant, ac denique præter æternæ retributionis præmia, digna quoque laudum præconia, a Nobis, & Apostolica Sede valeant promereri.

Jussio describendi hanc Constit. in quinterno Cãcell. Apost.

§.13. Mandamus vero, ut præsentes literæ in quinterno Cancellariæ Apostolicæ de more describantur.

Sanctio pœnalis.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, nostrorum statutorum, ordinationum, erectionis, institutionis, insignitionis, decorationis, voluntatum, decretorum, cassationis, irritationis, annullationis, nunciationis, suppressionis, extinctionis, interdicti, innovationis, ampliationis, prohibitionis, præcepti, derogationis, & mandari infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D. P. An. II. 13. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Id. Aprilis, Pont. nostri Anno II.

LXXXII.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Confirmantur Constitutiones Collegii Borromejorum Papien.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procœmium.

Romanum decet Pont. ea, quæ pro Collegiorum quorumlibet ad publicam Christifidelium amore scientiæ flagrantium utilitatem institutorum provido regimine fœliciter facta, & ordinata esse dicuntur, quo facilius ab iis, ad quos spectat, promptiorique obedientia recipiantur, & firmius observentur, ac illibata persistant, Apostolici muniminis præsidio roborare.

S. Carolus Borromæus hujusmodi Collegiũ erigit, reservatã sibi facultate statuta condendi.

§.1. Sane sicut dilectus filius Federicus ex Comitibus de Borromeis Clericus Mediolanen. Cubicularius secretus, & familiaris, ac continuus commensalis noster modernus Collegii Borromei nuncupati in Civitate Papien. erecti Admistrator Nobis super exponi fecit, alias bo. mem. Carolus tituli Sanctæ Praxedis Presbyter Cardinalis Borromeus nuncupatus volens rem literariam, cujus ab ineunte ætate studiosissimus fuit, multis Beneficiis ornare, atque augere, ac ut Pauperes Adolescentes literarum studiis dediti, etiam vitæ morumque exemplo in Academiis publicis aliorum studentium animos, non solum ad literarum studia, verum etiam ad recte Christianeque vivendum excitare possent, in Civitate Papien., ad quam maximus studiosorum hominum concursus esse solet, & in qua ipse Carolus Cardinalis Juris civilis scientiæ operam dedit, Collegium Borromejum nuncupatum, tam in antiquis Borromejorum, quam aliis ædibus, earumque situ de licentia Sedis Apostolicæ construxit, illudque de ejusdem Sedis auctoritate juxta ordinationem, ab ipso Carolo Cardinale, vel de ejus voluntate præscribendam erexit, atque instituit, reservata tamen sibi facultate condendi statuta, & ordinationes pro ipsius Collegii regimine, ac illius bonorum administratione.

Quæ nisi ipse ederet, voluit ut observarẽtur Constitutiones compilatæ a personis hic designatis.

§.2. Ac voluit, quod si ipse aliqua de causa præpeditus dictas Constitutiones edere non posset, tum Constitutiones, & Ordinationes per quon. Joannem Baptistam Castellium, & Thomam Odescalcum, ac dilectum filium Ludovicum Moneta Presbyterum Mediolanen. subscripta in lucem proferendi ab ipsius Collegii administratore, Rectore, Collegialibus, singularibus dicti Collegii personis omnino servarentur, ac alias prout in hujusmodi fundatione, & aliis scripturis plenius dicitur contineri.

Ceteris præmortuis, solus Ludovicus Moneta illas edidit.

§.3. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat dictis Constitutionibus minime extensis, & subscriptis, Joannes Baptista, & Thomas prædicti, ipso Carolo Cardinale adhuc tunc in humanis agente decesserint, ac deinde idem Carolus Cardinalis, etiam ab hac luce migraverit, solusque Lodovicus prædictus, ut præfertur, unus ex tribus per prædictum Carolum Cardinalem nominatis adhuc vivens remanserit, qui post dicti Cardinalis obitum Constitutiones, & Ordinationes pro ejusdem Collegii recta administrandi, gubernandique ratione juxta, dicti Caroli Cardinalis mentem, & voluntatem eidem Ludovico cognitam edidit, extensasque, & manu propria subscriptas publicavit.

Federicus Borromæus easdem auctoritate Apostolica firmari petit.

§.4. Cupiatque dictus Federicus Constitutiones, & Ordinationes per eundem Ludovicum sic, ut præfertur, editas, & subscriptas pro illarum subsistentia firmiori, ac ut inviolabiliter ab ipsius Collegii Administratore Rectore, Collegialibus, & aliis ad quos pro tempore quomodolibet spectabit, observentur, Nostro, & Apostolicæ Sedis munimine roborari, pro parte dicti Federici Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus dictas Constitutiones, & Ordinationes confirmare, & approbare, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Easdem confirmat Pontifex.

§.5. Nos igitur, qui ipsius Collegii ab eodem

eodem Carolo Cardinale, cujus memoria, ut pie creditur, in benedictione est, præcipua sua pietate, & charitate, quemadmodum insignis laudibus, & imitatione digna fuit, erecti, & instituti profectum, felixque regimen, & augmentum sinceris exoptamus affectibus, ac Constitutionum, & Ordinationum prædictarum tenores, de quibus per dilectum filium nostrum Scipionem tituli Sancti Simeonis Presbyterum Cardinalem Lancellottum nuncupatum, cui illarum revisionem demandavimus Nobis facta relatione ad plenum informati sumus, ac certam scientiam habemus, præsentibus, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, ipsorumque Constitutionum, & Ordinationum singula capitula eisdem præsentibus inserta fuissent, pro expressis, & insertis habentes, ipsumque Federicum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati constitutiones, & ordinationes prædictas per Ludovicum editas, & subscriptas, & etiam per Scipionem Cardinalem prędictum recognitas, ac etiam subscriptas, omniaque, & singula in eis contenta pro optimo ipsius Collegii, illiusque Collegialium, ac rerum, & bonorum regimine, & administratione, Apostolica auctoritate, tenore præsentium ex certa nostra scientia perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus.

Singulos defectus supplet.

§.6. Omnesque, & singulos, tam juris quam facti defectus, si qui intervenerint in eisdem, omnino supplemus.

Ad eorum observationē omnes teneri declarat.

§.7. Ipsiusque Collegii Administratorem, Rectorem, & Collegiales, aliasque dicti Collegii personas nunc, & pro tempore existentes ad earumdem Constitutionum, & Ordinationum observationem teneri, & obligatos existere, ac ob illarum non observationem pœnas in eisdem Constitutionibus, & Ordinationibus contentas incurrere volumus.

Sic a' Judicibus definiri mandat.

§.8. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Exequutores præsentium deputat.

§.9. Et nihilominus Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopo Mediolanen., ac Papien, & Lauden. Episcopis per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios Constitutiones, & Ordinationes prædictas ab ejusdem Collegii Administratore, Rectore, Collegialibus, & aliis illius personis nunc, & pro tempore existentibus etiam sub censuris, & pœnis, tam Ecclesiasticis, quam pecuniariis, eorum, & cujuslibet ipsorum arbitrio moderandis, & applicandis, reclamatione, recursu, aut exceptione quibuscumque cessantibus, inviolabiliter observari faciant, contradictores quoslibet, & rebelles, ac ejusdem Constitutionibus, & Ordinationibus non parentes, per easdem censuras, & pœnas, appellatione postposita. compescendo, ipsasque censuras, & pœnas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contraria tollit.

§.10. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Prædecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Collegii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, Conservatoriis, & aliis literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis: irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, & ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si Administratori, Rectori, Collegialibus, & personis prædictis, vel quibusvis aliis eorum, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 24. Aprilis 1587. An.II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 24. Aprilis 1587. Pontificatus nostri Anno II.

LXXXIII.

Contra non restituentes, aut revelantes scripturas ad Rev. Cameram Apostolicam quomodolibet spectantes a Commissario ejusdem Cameræ coercendos.

Similem edidit Constit. Sixt.V. de qua, & de officio Commissarii vide hic supr. in Constitut.LXVII. Ad excelsum *fol.*259.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Causa hujus Cōstitutionis. NOn sine maxima animi molestia accepimus, a quampluribus annis citra plures libros Cameræ Nostræ Apostolicæ, & illius ministrorum, ac diversas scripturas, instrumentaque publica, & privata, ad eandem Cameram spectantia, ab aliquibus personis, tam ex Archivio dictæ Cameræ, quam ex officiis Notariorum illius, & aliis locis clam subrepta, & occultata fuisse, ac etiam alias diversimode amissa, seu deperdita, ad variarum personarum manus devenisse, & per easdem personas temere, & indebite detineri, in animarum suarum periculum, dictæque Cameræ, & diversarum personarum interesse habentium damnum, ac jacturam non modicam.

Scripturas Cam. Apost. detinentes, & intra sex dies non restituentes, seu scientes, & non revelantes, pœnas hic descriptas incurrūt. §.1. Motu igitur simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas personas, tam Ecclesiasticas, quam sæculares, & cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, etiam quavis amplissima dignitate fungentes, quæ aliquos libros, vel scripturas, seu instrumenta quæcumque publica, vel privata, ad præfatam Cameram quomodolibet spectantia, & pertinentia, undecumque subripuerint, vel ab aliis subrepta, seu deperdita, vel alias quomodolibet ad manus suas habuerint, & penes se detinuerint, vel detineant de præsenti, aut illorum detentores sciverint, vel sciant, in Domino monemus, eisque nihilominus in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis majoris latæ sententiæ pœna, a qua non nisi a Nobis, vel Successoribus nostris Rom. Pont. præterquam in mortis articulo constituti absolvi possint, privationisque omnium, & singulorum officiorum, & beneficiorum suorum, siquæ obtinent, inhabilitatisque ad illa, & alia, in posterum obtinenda, injungimus, & mandamus, ut intra sex dierum proxime futurorum terminum, quorum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies pro tertio, & peremptorio termino assignamus, libros, scripturas, & instrumenta præfata, qui illos, & illa habent, dilecto filio Joffredo Lomellino Notario, & familiari nostro, ac dictæ Cameræ generali Commissario, cui, sui officii ratione, hujusmodi scripturarum cura, & pro illis procedendi facultas, per alias nostras literas præcipue demandata est, restituant. Alii vero scientes penes quos illa fuerint, vel sint, eidem revelent, & significent cum effectu. Nos enim qui libros, qui scripturas, seu instrumenta præfata retinuerint, aut occultaverint, seu illa retinentes non revelaverint, dicto termino elapso ipso facto, & absque aliqua citatione, & declaratione, pœnas præfatas incurrisse, & ad illarum executionem devenire posse, & debere decernimus, & declaramus, ac volumus, & mandamus.

§.2. Mandantes propterea eidem Joffredo Commissario, ut elapso dictorum sex dierum termino, contra habentes, seu detinentes libros, scripturas, & instrumenta hujusmodi, ac illa, & illas in dicto termino non restituentes, vel ubi, seu penes quem, seu quos illa sint, scientes, & non revelantes, tamquam contra fures, etiam juxta ejus ordinarias facultates, etiam ex officio, & per inquisitionem, ad illorum carcerationem, & examina, pro reperienda veritate, ac prout juris fuerit, ad eorum condemnationem, illiusque, & præfatarum pœnarum executionem, etiam omnibus aliis juris & facti viis & remediis opportune procedat. Commissarius Cam. Apost. post sex dies, contra prædictos tanquam contra fures procedet.

§.3. Ut autem hæc omnibus innotescant, tam præsentes, quarum solam signaturam sufficere volumus, quam Motum proprium facultatum, quas piæ mem. Pius Papa V. Prædecessor noster olim, pro recuperatione scripturarum Cameræ, & Sedis Apostolicæ bon. mem. Carolo de Grassis Episcopo Montisflasconen. & quondam Honuphrio Camajano, dictæ Cameræ Præsidenti, dum in humanis agerent, sub Data videlicet 14. Kalen. Septemb. Pontificatus sui anno tertio, concesserat, de quarum publicatione non constat, quasque facultates Nos nuper in personam dicti Joffredi Commissarii, per easdem nostras innovavimus, in valvis Basilicæ S. Petri de Urbe, & Cameræ Apostolicæ, necnon Cancellariæ nostræ Apostolicæ, & in acie Campi Floriæ, per unum ex nostris Cursoribus publicari, earumque exempla, etiam impressa de more affigi mandamus, publicationemque hujusmodi eos, quos præmissa concernunt, afficere, perinde, ac si unicuique eorum personaliter intimatæ fuissent, decernimus, cum eorum, quæ tam publice notificantur, nulli valeat probabilem ignorantiam allegare. Formâ publicandi hanc Bullam, & aliam Pii V. hic confirmatam.

§.4. Ac etiam volumus, & mandamus, quod præsentium exempla, etiam ut præmittitur, impressa, manuque dicti Joffredi Commissarii subscripta, & ejus sigillo sigillata, eandem ubique locorum fidem faciant, quam præsentes facerent, si in medium exhibitæ essent, vel ostensæ. Et nihilominus, etiam mandamus literas Apostolicas, sive sub plumbo, sive in forma Brevis, quandocumque expediri posse. Fides transumptorum.

Placet Motu proprio F. Papæ subscr.

*Registrata in Cam. Apost. lib.*1. *Signaturarum S.D.N. fol.*178. *penes me infrascriptum dictæ Cameræ Notarium, & Custodem.* Registratio in Camera.

Tydeus de Marchis.

Die 27. *Aprilis* 1587. *suprascripta Motus proprii cedula, affixa, & publicata fuit, una cum alia superius narrata alterius Motus pro-* Publ. An.III. 25. Aprilis.

proprii cedula in locis suprascriptis, ut moris est, per me Jo: Andream Panizzam, Sanctissimi D. N. Papæ Cursorem.

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

LXXXIV.

Erectio Typographiæ Vaticanæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Procœmium ab utilitate, ac necessitate erigendi hujusmodi Bibliothecam ductum.

EAM semper ex omnibus immenso muneri, quod substinemus, incumbentibus curis, potissimam ob oculos habendam, ac ibi solertius invigilandum, & præcipue urgendum esse duximus, ubi, vel ad hæreticorum execrabiles errores detegendos, & conculcandos, vel ad Religionem latius propagandam locum opportunum patefieri posse agnosceremus. Considerantes etenim ex illa parte, illos paulatim suis erroribus serpentes, sensusque, & veritatem sacrarum scripturarum insanis eorum fictionibus pervertentes, & pro illorum arbitrio contra eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia contorquentes, librosque etiam, prout impiarum mentium furor illis suasit, imprimentes pristinam veritatem, novis eorum mendaciis sub verborum nubibus involvere, & corrumpere, ac corruptam per universum disseminare, & gregem Domini a recto tramite in eorum perniciem seducere, & ipsorum veneno inficere ausos esse, hac ratione exitiosam admodum pestem perversarum præcipue scripturarum corruptis editionibus in Christianam Rempublicam impia immanitate evomuisse; Ex altera vero intuentes miserandam plurimorum Populorum calamitatem, ad quos in longinquis, & remotis Orbis partibus, vel Infidelium Regionibus existentes, veluti in tenebris versantes, Catholicæ fidei fulgentes radios (obstantibus sibi, vel hæreticæ pravitatis, vel Gentilis cœcitatis nubibus) penetrare, illorumque mentes illustrare adhuc datum non fuit, non potuimus non assiduo salutaria pro præmissis remedia sollicite conquirere, & providere. Unde Nobis, Deo juvante, ex tot, quot animo diu agitavimus, præclarum, & optimum nuper oblatum est, quo mediante utrumque, ad quem anhelamus, præmissorum finem feliciter consequi in Domino speramus.

Libri S'r. ea edendi quacumque Lingua ad puritatem Catholicorum dogmatum conservandam.

§.1. Itaque perfectam, & omni ex parte pro totis viribus nostris absolutam, & elaboratam (conquisitis ad hoc peritis, & integris viris) officinam, seu Typographiam in hac Alma Urbe nostra perfectius, quam unquam antea instituere, certamque illi Sedem, & locum in Vaticano apud Nostrum Palatium Apostolicum decernere, & constituere proposuimus, prout ex nunc harum serie decernimus, & constituimus, in qua, ut puritas Evangelii sublatis erroribus, suo illæso candore perpetuo conservetur, Libri Sacri, Sanctorumque Patrum Traditiones, Vitæ, Gesta, & Miracula, ac puræ Doctrinæ Christiana Dogmata, & alia sacra opera, non modo latine, & Italice, verum etiam ad communem cunctorum Populorum universarumque Nationum commoditatem, & salutem diversarum Barbararum linguarum idiomate, incisis, & fabricatis ad hoc Typis, singulis, quos juvare studuimus, externis Populis, aptissime congruis (quod operoso labore præstitum est) imprimantur, & in lucem edantur; ad hoc, ut sic impressa, & edita ad Hæreticorum confusionem omnibus mendis, & erroribus expurgata, puræque veritatis nitore micantia in lucem prodeuntia uno, & eodem tempore, illorum latentes maculas, & laqueos patefaciant, & per diversas regiones per manus piorum Religiosorum, eo ferventi charitate peregrinantium circumferantur, disseminentur, & distribuantur, illisque sic ubique diffusis odore cœlestis doctrinæ excitati in errores, & obliquas opiniones prolapsi erigantur, fide infirmi sanentur, imbecilliores confirmentur, rudes imbuantur, & in tenebris ambulantes, ad veritatis semitas arripiendas illuminentur, ac denique omnes Sanctorum doctrina, & exemplis sursum elati, quid vere sibi sequendum, quidve vitandum sit, agnoscentes animarum suarum saluti securius consulere possint.

§.2. Quocirca negocium hujuscemodi Ecclesiæ Dei ingens decus, & incrementum mirifice afferens alacriter amplexi delecto adhoc, & vocato dilecto filio Dominico Basa Veneto valde perito, & plurimum in opificio hujusmodi versato, cujus fides, & integritas Nobis jam pridem perspecta, ac probata fuit, illique cura officinæ prædictæ totaque summa hujusmodi rei commissa, & demandata extitit, prout illam ei etiam harum serie committimus, & demandamus, & ex eo, quia Nos illa præmissa concessimus, prout tenore præsentium concedimus cum omnibus honoribus, oneribus, juribus, lucris, & emolumentis, inde quomodolibet proventuris, seu quæ provenire posse sperantur.

Ei Præpositus Dominicus Basa.

§.3. Et quia etiam eidem suppeditare promisimus ad ingentes sumptus idcirco necessarios facilius subeundos, scuta viginti millia monetæ tradenda, & consignanda ipsi Dominico Basæ, & per eumdem infra decennium a data præsentium proximum in manibus Thesaurarii nostri Generalis pro tempore existentis ad effectum extinctionis infra dicendæ integre, & libere restituenda; ideo idem Dominicus Basa, primum erga Nos, & Cameram Nostram, pro restitutione hujusmodi viginti millium scutorum se, suosque Hæredes, & Successores, ac bona omnia solemniter obligare, ac idoneas cautiones propterea præstare, necnon etiam pro subventione Sedis Apostolicæ, quot annis dicto decennio durante scuta mille, & ducenta monetæ pariter in manibus nostri Thesaurarii Generalis, pro tempore existentis se soluturum, & ad id similiter, ut supra obligaturum, & cautionem præstiturum libere obtulit. Nos propterea

Ei mutuaria Cam. Apost. viginti millia aurea præcipit, intra decennium restituenda: ita tamê ut Mons non vacabilis erigatur post viginti annos omnino extinguendus ex pecuniis sic restitutis.

pterea perspicientes summam dictorum viginti millium scutorum pro dicto effectu parandam, absque Nostro, vel alicujus detrimento, vel incommodo facilime provideri, & cum nostræ, & Cameræ cautela omnes, qui pecunias huic negotio contulerint, & Nobiscum propterea contrahent, abunde cautos reddi posse, siquidem dicta scuta mille, & ducenta quot annis per dictum Basam solvenda applicentur eidem Cameræ nostræ, & e converso totidem ex emolumentis vectigalium, & proventuum nostrorum, & Cam. prædictæ constituentia, parem superius applicatæ summam scutorum scilicet mille, & ducentorum congerantur, & secernantur ab ipsa Camera, quæ propterea stante dicta applicatione, & subrogatione, nullam emolumentorum diminutionem, nullumque detrimentum patietur. Et super illis ita congestis, & separatis pro majori contrahentium securitate, & animi eorumdem quiete, & satisfactione, unus Mons non vacabilis pro dicta summa scutorum viginti millium, exigentium quot annis ad rationem scutorum sex pro quolibet loco, dictam summam scutorum mille, & ducentorum erigatur, extinguendus postea, prout ex nunc extingui volumus, & ordinamus infra decennium, ex dictis scutis viginti millibus per præfatum Basam eo tempore solvendis, quæ ad hunc extinctionis effectum ex nunc dictæ Cameræ Apostolicæ, & ejus nomine Thesaurario nostro Generali pro tempore existenti assignamus, concedimus, applicamus, & appropriamus, ac appropriata, & applicata esse volumus, adeout dictus Thesaurarius Generalis pro tempore existens illa recipere, & de receptis quietare, & eadem in extinctionem hujusmodi Montis absque ulteriori nostro, vel Sedis Apostolicæ ordine, vel licentia convertere possit, & omnino debeat.

Talem Montem erigit Sixtus.

§.4. Volentes itaque hujusmodi nostram Universæ Christianæ Reipublicæ salutarem deliberationem ad optatum exitum perducere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque traditæ Nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, unum Montem vulgariter Stampæ Vaticanæ nuncupandum viginti millium scutorum monetæ decem Julii pro scuto comparatis super emolumentis, & proventibus Thesaurariatus nostræ Provinciæ Campaniæ ad rationem hujus summæ ac cujus portiones, & loca non vacent, & quorum quæque non minor centum scutis similibus sit, quæ quidem loca Montis hujusmodi resignabilia sint, & nunquam vacent ad instar aliorum montium non vacabilium, prout Montis Fidei, Alumeriarum, Religionis, Pacis, ceteraque ejusdem Urbis Montium non vacabilium portiones, & loca, quæ inter stabilia reputantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium erigimus, & instituimus.

Pro fructibus dicti Montis redditus Thesaurariæ Provinciæ Campaniæ assignat

§.5. Illique sic erecto, & instituto pro illius Dote, ac eorum, qui nostram, & Romani Pontificis fidem secuti, pecunias in hujusmodi monte contulerint, & collocaverint annua responsione, & honesto fructu, cujuscumque illi sint qualitatis, & conditionis, dignitatis, vel status, Sæculares, vel Ecclesiastici, etiam regulares cujusvis ætatis, etiam illegitimi, incapaces, & inhabiles; necnon Ecclesiæ, & alia quæcumque loca Religiosa, & profana summam scutorum mille, & ducentorum similium ex tribus millibus, & quingentis vigintiquinque scutis, quæ annuatim rediguntur ex prædictæ Thesaurariæ Provinciæ Campaniæ appaltu, ad quorum solutionem in manibus nostri Depositarii generalis pro tempore existentis faciendam dilecti filii Horatius, & Hieronymus Sabelli, Marcellus, & alii de Filonardis d. appaltus conductores tenentur, & obligati existunt ex Instrumento die 15. Septembris Anni Domini 1585. in actis dilecti filii Scipionis Pevelli ejusdem Cameræ Notarii, ex quibus scutis tribus millibus quingentis viginti quinque, deductis scutis mille, & quingentis pro diversis sumptibus, & oneribus, ut in dicto Instrumento assignatis libere deveniunt in Manus dicti Nostri Depositarii Generalis scuta duo millia, & paulo plus, & ex illis sic liberis remanentibus, prædictam summam scutorum mille, & ducentorum huic Monti assignatam ab omnibus oneribus ordinariis, & extraordinariis defalcationibus, diminutionibus, præsentibus, & futuris liberam, immunem, & exemptam esse volumus, & eximimus, & liberamus, itaut iidem omnes, qui pecuniam in dicto Monte collocaverint pro rata centum scutorum, singulis annis summam, scutorum sex, ac finito unoquoque bimestri incipiendo a Kal. mensis Junii proxime futuri ratam ejusdem portionis partem absque ulla prorsus diminutione percipiat, applicamus, & appropriamus, eamdemque summam scutorum mille, & ducentorum super emolumentis dicti Thesaurariatus Provinciæ Campaniæ, ut præfertur, constitutam, & assignatam titulo venditionis, & alienationis eidem Monti, & locorum ejusdem emptoribus, quos hic pro singulariter nominatis haberi volumus, pro se ipsis, & quibuscumque ab eis quandocumque nominandis, etiam utriusque sexus personis, illarumque hæredibus, & successoribus, qui inter sese Collegium constituant, uti singulis, & universis perpetuo assignamus, ac in illos omne Jus, potestatem, & auctoritatem, in qua Nos ipsi, & Camera Apostolica est, transferrimus, ipsosque in nostrum, & Cameræ præfatæ locum, Jus, & actionem quoad dictam summam scutorum mille, & ducentorum, illiusque exactionem, & perceptionem ponimus, & subrogamus, dictamque summam scutorum sex pro quolibet loco per quemcumque libere, & licite exigi, ac in sortem minime computari posse intendimus.

Montistis dat Privilegium Secretarii sibi eligendi.

§.6. Cum facultate etiam dictis Montistis, eorumque Collegio ad instar aliorum Montium Urbis Secretarium ejusdem Montis ab ipsis eligendum, qui literas patentes Credi-

Creditoribus descriptis in dicto Monte conficiat, & subscribat, & sigillo ejusdem Montis munitas, illis concedat, & consignet, ac jura ejusdem Collegii in notam recipiat, & conservet, deputandi, & eligendi, qui tamen pro expeditione literarum patentium ultra Julios duos percipere, & exigere minime debeat.

Depositarium prædictum ad statutam summam persolvendam, se suaque bona vult obligari.

§.7. Necnon contrahentium Nobiscum, & Camera præfata securitati consulere volentes, quod dilectus filius Joannes Augustinus Pinellus noster Depositarius Generalis, & ejus in hujusmodi munere pro tempore futuri successores sese ipsos, ipsorumque hæredes, & bona, donec, & quousque Officium Depositariæ prædictæ retinuerit, pro dicta summa huic Monti, ut supra supposita scutorum mille, & ducentorum annuatim integre, & singuli bimestris in fine incipiendo a Kal. Mensis Junii proxime, ut supra pro rata absque ulla prorsus retentione, seu diminutione ejusdem Montis pro tempore creditoribus, & illorum cuilibet pro rata locorum, seu creditorum ad unumquemque ipsorum spectantium, vel eorum nomine in manibus Mercatoris in Depositarium dicti Montis per dictum Dominicum Basam pro prima vice, & postea per Collegium, & Montistas prædictos nominandi, & eligendi, prout ex nunc Dominico, & Collegio prædictis, & cuilibet illorum respective facultatem concedimus, libere persolvenda, in forma dictæ Cameræ, & aliis arctis obligationum vinculis obligare teneantur, statuimus, illisque id expresse iniungimus per præsentes.

Alias cautiones Montistis prædictis assignat.

§.8. Necnon eam summam, quæ nemini adhuc assignata, & ab omnibus oneribus libera ex dicto appaltu remanet, & superest ultra dicta scuta mille, & ducenta huic Monti assignata, ac etiam ulterius annua scuta octingenta monetæ redigenda ex novo appaltu propediem faciendo Vectigalis cartæ extrahendæ ex Statu Ecclesiastico, & insuper dicta scuta mille, & ducenta annuatim per prædictum Dominicum Basam dicto Depositario Generali solvenda, & dictæ Cameræ Apostolicæ per Nos ut supra applicata specialiter præceteris, & præterea etiam omnia, & quæcumque emolumenta dictæ Officinæ, seu Stampæ Vaticanæ, & quæcumque ejusdem augmenta inde quomodolibet pro tempore resultantia, ac denique omnia, & singula ejusdem Cameræ Mobilia, & immobilia, & semoventia bona, juraque, res, & actiones præsentia, & futura ubique locorum, & gentium existentia prædicto Monti, illiusque Collegio, & personis, uti singulis, & universis pro præmissorum omnium observatione insolidum specialiter, & generaliter, obligamus, atque hypothecamus, ac ad conservandum eosdem indemnes semper teneri, ac ejusdem Cameræ Ministros, & agentes ad eximendum personas prædictas ab omni molestia, & detrimento obligatos quoque volumus.

Hujusmodi Montistis ceterorum Montistarum privilegia communicat.

§.9. Et insuper eisdem Montistis, eorumque hæredibus, & successoribus quibuscumque, tam respectu personarum, quam ipsius Montis, ac annui redditus, ut supra assignati, necnon liberæ perceptionis, & dispositionis tam inter vivos, quam in ultima voluntate, & aliorum quorumcumque Montistas, & successores prædictos quomodolibet concernentium, ut omnibus, & singulis immunitatibus, libertatibus, prærogativis, privilegiis, gratiis, favoribus, honoribus, exemptionibus, facultatibus, & indultis, quibus Fidei, Alumeriarum, Religionis, & Pacis Montes in Urbe pridem institui, quibuscumque illa sint concepta tenoribus, formulis, aut confirmationibus, & innovationibus vallata, quæ ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, haberi volumus pro expressis. Quibusque eorumdem Montium descripti creditores utuntur, potiuntur, & gaudent, ac quadocumque in futurum utentur, potientur, & gaudebunt, etiamsi notam magis specialem requirerent, quam præsentibus sit expressa, uti potiri, & gaudere libere, & licite possint, & valeant, concedimus, & indulgemus, ac Montem prædictum, illiusque loca, & portiones respectu summæ illis assignatæ omnino reductionibus, diminutionibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam prætextu enormissimæ læsionis, urgentis necessitatis, seu evidentis utilitatis, aut alia quacumque causa sive in genere, sive in specie faciendis obnoxia, sed firma perpetuo & inviolata persistere, nec quemquam ex ipsius Montis deinceps creditoribus, aut ab eis causam, & Jus habentibus super integris fructibus, & emolumentis prædictis quocumque modo turbari, vel impediri, quinimmo in illorum pacifica, & quieta, liberæ fructuum perceptionis, & pretii dispositionis possessione, vel quasi, contra quoscumque defendi, conservari, & perpetuo manuteneri debere, etiamsi officina, seu Stampa præfata ex quocumque opinato, vel inopinato eventu effectum in toto, vel in parte minime sortiretur, seu illo sortito, nunc, seu quandocumque deficeret, cessaret, seu penitus quomodocumque sublata esset, unde dictæ Cameræ de subrogatione dictorum mille, & ducentorum scutorum loco totidem dicto Monti suppositorum, nec inde, nec aliunde consultum, aut provisum remaneret, quoniam fidem nostram secutos ejusdem Montis creditores prædictis, vel aliis quibuscumque opinatis, vel inopinatis futuris casibus nullo modo subiacere, nec minus eosdem ad probandum, vel docendum in judicio, vel extra pecunias in dicto Monte collocatas, aut illarum partem in causam superius expressam, vel in aliam dictæ Sedis, vel Cameræ necessitatem, vel utilitatem conversas fuisse nullo unquam tempore teneri, seu quomodolibet obligatos esse volumus, sed illos ex nunc a præmissis penitus absolvimus, eximimus, & liberamus.

Alia quoque concedit Privilegia.

§.10. Quinimo etiamsi nulla ex præmissis utilitas Sedi, vel Cameræ Apostolicæ resultaret, sed contrarium penitus apparere ullo

ullo unquam tempore posset, nihilominus ne quisquam fide Nobis credita defraudetur, sed e contra semper lætus, & contentus acquiescere possit, omnes, & singulos dicti Montis pro tempore existentes creditores sola, & simplici præsentium ostensione perpetuo securos remanere volumus, absque eo, quod aliud ulterius demonstrare, quærere, vel introspicere teneantur, quia ita motu, scientia, & auctoritate prædictis omnino volumus, & statuimus, atque has nostras literas vim validi, & efficacis contractus inter Nos, successoresque nostros, jusque, & causam ab illis habuerint solemniter initi, & stipulati obtinere, eumdemque ab omnibus observari debere, neque ab illo sub quocumque quæsito colore, vel ingenio resiliri possit, aut in judicium, vel controversiam deduci, necnon quibuscumque oppositionibus non obstantibus dictum Thesaurarium generalem, ac etiam Depositarium Generalem, & quoscumque illorum successores ad præstandam summam prædictam, ut præfertur, Monti assignatam statutis temporibus libere, & expedite teneri, & obligatos esse, & ad id juris, & facti remediis opportunis cogi, & compelli posse, facultate tamen redimendi dictum Montem pro eodem pretio Nobis, & Successoribus nostris perpetuo reservata.

Præsentibus perpetuã addit firmitatem

§.11. Sicque in omnibus, & singulis prædictis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & ordinamus.

Novi Montis Protector Thesaurarius Rev. Cameræ constituitur.

§.12. Demum, ut omnia pro executione præmissorum necessaria rectius suo ordine procedant, dilectum filium Guidum Pepulum Thesaurarium nostrum Generalem dicti Montis Protectorem, & Administratorem cum plena, & ampla facultate, & absoluta auctoritate omnia, & singula, quæ ad ipsius Montis progressum, defensionem, & utilitatem spectare dignoverit, gerendi, administrandi, curandi, & exequendi, ac etiam in hac prima erectione literas patentes emptoribus locorum ejusdem, donec Collegium inter se se constituant, sub ejus nomine, & sigillo concedendi, & expediendi, & interim pariter secretarium prædictarum eligendi instituimus, & deputamus.

Obstantium derogatio.

§.13. Non obstantibus præmissis, ac fe. rec. Pii PP. IV. Prædecessoris nostri de similibus, vel dissimilibus gratiis, indultis, & concessionibus in Camera Apostolica intra tres menses præsentandis, & registrandis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, aliisque omnibus, & singulis, quæ minime obstare volumus, & quæ latius expressa, & specificata fuerunt in aliis literis nostris erectionis Montis pacis, quæ his pro repetitis, & iterum specificatis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus quoque, ut præsentium transumptis etiam impressis, & manu alicujus Notarii, publici, vel defensoris pro tempore existentis Collegii dicti Montis subscriptis, & sigillo ejusdem Montis, vel cujusvis personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, & extra, regula, seu Constitutione quacumque contraria edita, vel edenda non obstante, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 27. Aprilis 1587. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 27. Aprilis 1587. Pontificatus nostri Anno II.

LXXXV.

Institutio Hospitalis pauperum Mendicorum in Urbe, ad eos pie alendum, eorumque animæ, & corpori salubriter consulendum, cum annuorum redditu, & privilegiorum assignatione.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Pauperũ subventio, pietas & misericordia commendatur.

Quamvis infirma, & varia mortalium conditio, ita divinæ providentiæ inscrutabili dispensatione ordinata, & quasi in quosdam gradus distincta sit, ut secundum propriam vocationem, aliqui in hoc mundo temporalibus copiis abundent, aliqui mediocrem, aut tenuem vitam degant, quidam autem pauperes, & miserabiles sint, qui aliena divitum ope ad sui sustentationem indigeant, quod & ita semper fore Moyses populum Israel præmonuit, dicens. Non deerunt pauperes in terra habitationis tuæ: idcirco ego præcipio tibi, ut aperias manum fratri tuo egeno, & pauperi, qui tecum versatur in terra: Et Dominus discipulis suis confirmavit illis verbis: Semper pauperes habebitis vobiscum. Ipse tamen rerum divinarum atque humanarum rector ac moderator Deus, qui vitæ subsidia, & opes sic inæqualiter hominibus distribuens, ac dividens, non ideo iniustus, aut iniquus, quod absit, dici potest, nec sine causa efficit, ut alii affluant, & abundent, aliis vero hæc ipsa desint, & illis egeant, sed ut hac via divites quidem suæ benignitatis, ac fidelis administrationis præmia accipiant, pauperes vero per virtutem patientiæ coronati digna mercede honorentur, voluit pro sua immensa in universum genus humanum caritate, ac beneficentia, potissimum erga pauperes, & egenos, eam specialem, ac perpetuam curam diligenter adhiberi, ut neque indigerent, neque mendicare cogerentur, quemadmodum, & prædicto populo Israel per eundem Moysen expresse mandavit: Omnino indigens, & mendicus non erit inter vos, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in terra, quam traditurus est tibi in possessionem. Et inter Christifideles, in ip-

in ipso nascentis Ecclesiæ initio, sub Sanctis Apostolis plene servatum esse, eorundem Apostolorum acta testantur. Neque enim, inquiunt, quisquam egens erat inter illos. Quare idem Dominus noster Jesus Christus volens mundo universo, ac præcipue fidelibus suis aperte demonstrare quanti faceret humilitatis eximiam virtutem, & quam sibi cara, & dilecta esset paupertas, ac pariter docere, ne a divitibus, & opulentis hominibus pauperes despicerentur, eorumque cura negligeretur, primum quidem ipsemet, quando juxta præclara vaticinia Prophetarum e Cœlo in terras, humana carne assumpta, descendit, non regium diadema, aut sublime aliquod decus, quod mundo ostentaret, & hominum oculis obiicerent, secum detulit: sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens, ac pauper in stabulo nasci, locum in diversorio non habere, pauperis præsepis angustiis contineri, pauperem demum vitam, quam pro Nobis suscepit, eligere, ac usque in finem retinere dignatus est, ut non immerito dixerit: Vulpes foveas habent, & volucres Cœli nidos, filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet. Et per os David Prophetæ: Ego autem mendicus sum, & pauper: Et Apostolus scripserit: Scitis enim gratiam Domini nostri Jesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia vos divites essetis. Deinde etiam pauperum, & miserabilium personarum, dum in mundo conversatus est, singularem quandam solicitudinem gessit, eosque divinis gratiis, & beneficiis multipliciter adiuvit, quod passim Evangelica testatur historia, dum pauperes sibi discipulos delegit, dumque cæcis visum, surdis auditum, mutis loquelam, claudis gressum, aridis, & paralyticis corporis, & membrorum integritatem reddidit, leprosos mundavit, dæmoniacos liberavit, aliosque variis languoribus, & infirmitatibus laborantes, & oppressos curavit, pauperum quoque sequentium turbas Cœlesti verbo sæpius pavit, & instruxit, & eas quandoque esurientes, etiam corporalibus mirabiliter satiavit alimentis. Et confirmat Apostolus Jacobus, dicens: Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, & hæredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se? Ac præterea misericordiam, & eleemosynas, quæ pauperibus fiunt, tamquam sibi factas recipit, & acceptas refert. Unde & a Sanctis, & piis viris pro pauperibus peregrinis, & mendicis, non Angelos, modo, sed Angelorum Dominum sæpius hospitio susceptos fuisse legimus; quod, & Apostolus ad Hebræos memorat dicens: Hospitalitatem nolite oblivisci, per hanc enim placuerunt quidam Angelis hospitio receptis. Ac denique fideles cunctos, ad sublevandas pauperum necessitates, monitis, & præceptis, & maximis etiam propositis præmiis, in scripturis sacris vehementer inflammat; ait enim per Isaiam: Frange esurienti panem tuum, & egenos, vagosque induc in domum tuam: cum videris nudum operi eum, & quæ sequuntur. Ac rursus paulo infra: Cum effuderis esurienti animam tuam, & animam afflictam repleveris, orietur in tenebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt sicut meridies, & requiem tibi dabit Dominus Deus tuus semper, & implebit splendoribus animam tuam, & ossa tua liberabit, & erit quasi hortus irriguus, & sicut fons aquarum, cujus non deficient aquæ. Atque in Evangelio per seipsam Veritas dicit: Cum facies convivium, voca pauperes, debiles, claudos, & cæcos, & beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione justorum. Et iis demum testatur, se in novissimo die æternæ beatitudinis præmia paravisse, qui misericordiæ opera in pauperes, & egenos exercuerunt, ipsis namque dicturus est. Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi: Esurivi enim, & dedistis mihi manducare: sitivi, & dedistis mihi bibere: hospes eram, & collegistis me: nudus, & operuistis me: infirmus, & visitastis me: in carcere eram, & venistis ad me: & rursus, Amen dico vobis, quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis.

Iste Pontifex ob causas hi expressas.

§. 1. Quæ quidem Nos attentius considerantes, ac recolentes in quadam aliquando Synodo pie constitutum fuisse, ut unaquæque Civitas pauperes, & egenos incolas suos alimentis congruentibus pasceret, secundum vires, ut tam vicini presbyteri, quam cives omnes suum pauperem pascerent, quo fieret, ne pauperes ipsi per alienas Civitates vagarentur, atque olim hujusmodi Hospitalia, in quibus Pauperes, & Mendici alerentur, in multis Civitatibus extitisse, & in aliquibus etiam in Italia adhuc vigere, simulque egenorum calamitates, quorum ingens quotidie numerus Nobis ante oculos versatur, paterna caritate miserati, tum Christianæ pietati, tum etiam nostro pastorali officio consentaneum esse duximus, in hac Alma Urbe pietatis, & caritatis altrice, ad quam ex omnibus totius Orbis terrarum regionibus, quasi communem patriam, & tutissimum refugium, in sinum, & gremium S. R. E. plurimi pauperes fame, frigore, nuditate, rerumque omnium inopia confecti, ac variis morbis, & incommodis conflictati se recipiunt, Domum hospitalem instituere, in quam omnes benigne excipiantur, alantur, vestiantur, paratos habeant lectos, cibos, potum, aliaque ad imbecillia corpora confovenda, & recreanda opportuna, hac demum ratione provideatur, ne ulterius mendici per vias, & plateas tota Urbe dispersi, ac vagantes, victum quæritando defatigentur, ne, non modo publica loca, aut privatarum ædium vestibula, sed ipsa quoque templa gemitibus, & ejulatibus compleant, ne suis clamoribus obstrepant fidelibus, dum divinis officiis, aut Missæ sacrificio intenti sunt, ne in Ecclesiis, in quibus debet esse quieta conversatio, quæri-

rimoniis, lamentis, ac vociferationibus tumultus excitent; ne ipsa divina officia, & circumadstantium devotionem importunis, ac molestis vocibus perturbent; ne, quod præcipue Nobis cordi est, dum incertis sedibus Urbem peragrant, proprium Parochum non agnoscentes, absque alicujus divini præcepti, aut bonorum morum notitia, tanquam bruta animalia rationis expertia, cibo tantum quærendo, & ventri pascendo intenti, aberrent: ita ut nemo illis Sacramenta Ecclesiastica ministrandi, nemo eorum salutis spiritualis curam specialem gerat. Postremo, ut eadem opera, cunctis, quos in publicum quæstum incerta mendicitas vocaverit, inspectis, exploretur, in singulis integritas corporum, & robur annorum, atque inertes quidam, & sine ulla debilitate internoscantur, eorumque ignaviæ, & nequitiæ via præcludatur, qui simulata infirmitate, seu prætextu fictæ, aut per socordiam, & otium affectatæ paupertatis, alimoniam vere infirmis, ac pauperibus præripiant, ac simulandi morbi infamem quandam, dolosam, & fraudolentam artem factitant, mox bene valentes, robusta, & valida totius corporis firmitate, ludis, comessationibus, aut illicitis aliis rebus vacant, cum salutis suæ dispendio, multorumque scandalo, & offensione.

Hospitale Mendicorum in Urbe erigit, & Ministros quatuor ad ejus regimen singulis annis eligi mandat.

§.2. Ut igitur eorumdem Mendicorum animæ, & corporis saluti consulatur, hocque tam salutare, & necessarium opus, alias a nonnullis Prædecessoribus nostris inchoatum, semper tamen, ex eo quod certos redditus pro alimentis inopum non assignarunt, inefficaci conatu relictum, & dimissum, nunc demum nostra auctoritate, nostraque ingenti, pia tamen impensa, ut prosperiores successus, optatumque effectum sortiatur, & perpetuo subsistat, scandalisque, & incommodis prædictis occurratur, ac Sedis Apostolicæ, quæ omnes afflictos materno sinu semper complectitur, pietas, & benignitas in dies magis elucescat: habita super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, deliberatione matura, de eorum consilio, & assensu, ad Dei Omnipotentis gloriam, pauperum Mendicorum commodum, & salutem, ac piorum operum incrementum, in eadem Alma Urbe, in ædibus prope Pontem Sixtum ad Tyberis ripam sitis, quas ad hoc nostris pecuniis, magno pretio emimus, ut ad usum eorumdem pauperum, instauratione, & fabrica opportuna accommodari curavimus, unum Hospitale pauperum Mendicorum utriusque sexus, in quo tamen seorsum viri a mulieribus manere, & commorari debeant, pro ipsorum perpetuis receptione, habitatione, & substentatione, cum suis Oratorio, Sacristia, Cœmeterio, humili Campanili, & Campanis, ac distinctis, & separatis, pro eisdem utriusque sexus personis, refectoriis, dormitoriis, hortis, areis, cellis, & officinis, congrua suppellectili, utensilibus, aliisque rebus necessariis, non mediocri nostro sumptu comparatis, sufficienter instructum, per quatuor viros clericos, aut laicos idoneos, & probatos, quorum duo a Populo Romano in publico Consilio, & duo reliqui a dilectis filiis Confratribus Archiconfraternitatis Sanctissimæ Trinitatis Convalescentium, & Peregrinorum, cujus Oratorium ibi proximi via intermedia constitutum existit, ex suo corpore annis singulis eligantur, & deputentur, regendum, administrandum, & gubernandum, ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium erigimus, & instituimus.

Redditusque, & annuos proventus assignat.

§.3. Ac ipsi Hospitali pauperum Mendicorum, erecto, & instituto, dotis nomine, & ad sustentandos pauperes redditum annuum novem millium scutorum monetæ Romanæ, juliis decem pro quolibet scuto hujusmodi computatis, ita constituimus, & assignamus, ut videlicet pro nunc in præsentis operis inchoatione super exactione, seu Gabella lignorum combustibilium, ac redditibus ex ea annuatim provenientibus ad hunc potissimum usum a Nobis nuper destinata quinque millia scuta annuatim perpetuo percipiantur: Reliqua vero quatuor millia scuta annua ex pensionibus per Conductores alterius novæ gabellæ super attractione, seu conductione Navium, & Navicularum, quæ per Tyberim flumen cum Bubalis, Jumentis, vel aliis animalibus deducuntur annuatim persolvendis. Quoniam nostris sumptibus, tam dicta utensilia, & supellectilia, ut præfertur, pro usu ipsius Hospitalis, quam etiam alia inpræsentiarum necessaria pro victu, & vestitu eorundem mendicorum empta jam, & comparata, ac satis abunde provisa sunt, nunc demum in ejusdem Hospitalis usus erogari, & converti volumus, & mandamus, ubi, & quando ad urgentes illuc confluentium necessitates majori impensa opus esse compertum erit, ac emolumenta tam ex primodicta, quam si opus erit, ex secundo dicta Gabellis proventura, Mendicorum hujusmodi necessitatibus perpetuo dicamus, applicamus, & appropriamus; Inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœna excommunicationis per singulos contravenientes eo ipso incurrenda prædictis Thesaurario, & Commissario generalibus nunc, & pro tempore existentibus, & aliis, ad quos spectat, ne prædictos ex hujusmodi gabellis sic per Nos assignatos, & applicatos annuos redditus in alios quamvis pios, & necessarios usus erogare, aut convertere audeant, vel præsumant, & quod Nobis licere non patimur, idipsum nostris Successoribus indicamus. Eamdem assignationem, & applicationem juramento a Nobis præstito de rebus Ecclesiæ non alienandis nequaquam adversari arbitrantes, tum quia provenit ex gabellis de novo institutis, quas dicta Camera hactenus nunquam habuit, & in quarum redditum percipiendorum, seu exigendorum possessione, vel quasi nunquam fuit: tum quia, quod Pauperibus erogat, Deo ipsi, qui Nobis omnia tribuit, dari censendum est.

§.4. Vo-

Hospitale, & ejus officiales pauperesque in eo degentes, & eorum bona a jurisdictione, & superioritate Judicum, & Officialium Urbis eximit.

§.4. Volumus autem Hospitale Pauperum Mendicorum prædictum, ac illius pro tempore existentes Administratores, Officiales, Ministros, & alios servientes, ratione ipsius Hospitalis dumtaxat, Pauperesque in eo degen. necnon ejusdem Hospitalis pauperum Mendicorum bona mobilia, & immobilia, cujuscumque qualitatis, & quantitatis, in dicta Urbe, & extra, ac alias ubique locorum consistentia exempta esse ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate pro tempore existentium dictæ Urbis Gubernatoris, Senatoris, Conservatorum, Reformatorumque, ac nostri, & Romani Pontificis pro tempore existentis in dicta Urbe in spiritualibus Vicarii, necnon causarum curiæ Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, & cujusvis Ordinarii locorum, aliorumve quorumcumque Iudicum, & officialium in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum.

Exemptionemque a quacumque gabella, & decima, d. Hospitali, & cum eo contrahentibus concedit.

§.5. Ipsumque Hospitale pauperum Mendicorum, & quoscumque in propriis eorum rebus, & bonis cum eo contrahentes a solutione, & exactione quorumcumque, ut vocant, pedagii, gabellæ, bollettini, decimarum, & cujusvis alterius, tam ordinarii, quam extraordinarii oneris, ex quacumque causa impositorum, & imponendorum, eximimus, & prorsus liberamus, ac sub Beati Petri, & Sedis Apostolicæ, atque nostra protectione suscipimus, & collocamus, Nobisque, & dictæ Sedi immediate subiicimus, ac liberos, immunes, & exemptos declaramus. Necnon Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Vice-Camerario, Præsidentibusque, & Clericis Cameræ Apostolicæ, Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, aliisque Officialibus, Judicibus, & personis prædictis, & quibusvis ad exactionem decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ne quarumcumque literarum, eis sub quibuscumque tenoribus, & formis concessarum prætextu, Hospitale pauperum Mendicorum Administratores, Officiales, Ministros, & servientes prædictos, personasque in eo degentes super præmissis, quovis modo molestent, seu molestari permittant, districtius inhibemus.

MendicosHospitalis circa jejunia, esu carnium, habito utriusque Medici consilio dispensat.

§.6. Præterea pauperibus Mendicis in eodem Hospitali pro tempore degentibus, quorum infirmitas, vel nimis imbecilla valetudo, aut corporis habitudo, jejunium, seu carnium, & lacticiniorum abstinentiam ferre non poterit. ut de utriusque medici consilio, quibusvis quadragesimalibus, & quatuor anni temporibus, ac vigiliis, & aliis diebus, in quibus jejunium ab Ecclesia indictum, aut carnium, ovorum, & lacticiniorum usus, de jure, vel consuetudine, seu alias prohibitus existit, vel fuerit, carnibus, ovis, butyro, lacticiniis, & aliis cibis prohibitis hujusmodi uti, & vesci.

Presbyteris in dicto Hospitali deputandis, circa administrationemSacramentorum, pro Mendicis, Ministris, & servientibus. Hospitalis, facultates hic expressas concedit.

§.7. Singuli quoque Presbyteri, Sæculares, & cujusvis Ordinis Regulares, qui ad hoc a Gubernatoribus, & Aministratoribus, seu Deputatis pro tempore existentibus Hospitalis Mendicorum hujusmodi electi, & a prædicto in Urbe Vicario approbati fuerint, singulos pauperes, ministros, & servientes ejusdem Hospitalis Mendicorum, & a quibusvis excommunicationis etiam majoris, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, quibus innodati fuerint, necnon quibuscumque eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam talibus, de quibus dicta Sedes merito consulenda foret, videlicet in casibus, tam Ordinariis locorum quam etiam Sedi Apostolicæ quomodolibet reservatis, non autem in judicium deductis, neque contentis in literis die Cœnæ Domini legi solitis, semel in ingressu Hospitalis, & iterum ab omnibus supradictis, nullo prorsus excepto in mortis articulo, confessione eorum diligenter audita, in foro tantum conscientiæ absolvere, injuncta inde eis pro modo culpæ, suo arbitrio, pœnitentia salutari. Quodque pauperibus, ministris, & servientibus Hospitalis Mendicorum hujusmodi, Sacramenta Ecclesiastica administrare, & defunctorum corpora in proprio Cœmeterio sepelire libere, & licite valeant, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo concedimus, & indulgemus.

Peregrinos in eodemHospitali benigne, etiam recipi mandat.

§.8. Ceterum volumus, ut in Hospitali prædicto, sic per Nos erecto Pauperes, & Mendici advenæ per Urbem transeuntes, si eo divertere voluerint, benigne recipiantur, ac eis tres refectiones subministrentur, & inde cum Dei benedictione ad iter suum prosequendum dimittantur.

Rationes computorum ab Officialibus singulis mensibus exigi præcipit.

§.9. Præcipimus vero quatuor Administratoribus, seu Deputatis prædictis, ut ipsi singulis mensibus ab Œconomis, Procuratoribus, Officialibus, Ministris, & quibusvis personis dicti Hospitalis pauperum Mendicorum, rationes accepti, & expensi ejusdem Hospitalis diligenter exigant, & inspiciant, eosque ad hujusmodi rationes reddendas cogant omnino, & compellant, prout eorum unumquemque ad id teneri volumus, & decernimus.

Thesaurariũ, & Commissarium generales, ejusdem Hospitalis Gubernatores deputat.

§.10. Ac insuper ut ipsius Hospitalis pauperum Mendicorum conservationi, bonoque regimini eorumdemque pauperum indigentiis opportunius consulatur, dilectos filios nostros, & Cameræ Apostolicæ Thesaurarium, & Commissarium generales, nunc, & pro tempore existentes, ejusdem Hospitalis pauperum Mendicorum Gubernatores, & superintendentes constituimus, & deputamus, quorum consilio, & ope quatuor Administratores, seu Deputati prædicti curam, & gubernium eorumdem Mendicorum, ac dicti Hospitalis, illiusque redditsuum, proventuum, jurium, actionum, & bonorum mobilium, & immobilium, oblationumque, & eleemosynarum administrationem gerant. Denique cetera omnia ad pietatem, & caritatem ex-

exercendam pertinentia, peragant, ordinent, ac decernant. Mandantes eisdem Thesaurario, & Commissario, modernis & pro tempore existentibus, ut una cum ipsis quatuor Administratoribus, seu Deputatis, tam iterum prædictas, quam alias quascumque rationes, & computa dicti Hospitalis, illiusque debitorum, saltem tertio quoque mense, & præterea quoties opus fuerit, exigant, accurate videant, examinent, & solident. Dantes illis, & concedentes plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem, prædictos Œconomos, Procuratores, Officiales, Ministros, servientes, debitores, & alios quoscumque, quorum intererit, ad reddendas hujusmodi rationes, opportunis juris, & facti remediis cogendi, & compellendi, & eos qui satisfecerint, quietandi, absolvendi, & liberandi; ac similiter cum interventu eorumdem quatuor Administratorum, seu Deputatorum, pro salubri directione, & conservatione dicti Hospitalis pauperum Mendicorum, illiusque bonorum, & jurium temporalium, & spiritualium, quoscumque Officiales, Procuratores, Ministros, & servientes, in eo deputandi, & amovendi, aliosque eorum loco sufficiendi, ordinationes, & statuta, licita tamen & honesta, sacrisque Canonibus, & generalis Concili Tridentini decretis non contraria faciendi, & edendi, eaque cum visum fuerit, revocandi, immutandi, corrigendi, aliaque de novo condendi. Quæ quidem statuta sic facta, edita, revocata, immutata, & correcta, postquam per Nos aut Romanum Pontificem pro tempore existentem, approbata fuerint, ab omnibus supradictis Gubernatoribus, Administratoribus, seu Deputatis, Œconomis, Procuratoribus, Officialibus, Ministris, servientibus, & aliis quibuscumque inibi pro tempore receptis, inviolabiliter observari volumus, ac juxta eorumdem dispositionem a quibusvis Judicibus, sublata eis quavis aliter judicandi facultate, judicari, & definiri debere, & si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clausulæ derogatoriæ. §.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Urbis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, eisdem Urbis Gubernatori, Senatori, Conservatoribus, Reformatoribus, Vicario, Auditori causarum Curiæ dictæ Cameræ, aliisque superius nominatis, necnon prædictæ Urbi, & Populo Romano, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Hortatio ad Ministros Hospitalis, ut bene ministrent. §.12. Ut autem hoc pium, & salutare opus feliciora in dies, Deo favente, suscipiat incrementa, eosdem Gubernatores, Administratores, seu Deputatos, Œconomos, Procuratores, Officiales, & Ministros dicti Hospitalis enixe hortamur, & monemus, ut curam ipsius Hospitalis pauperumque Mendicorum, qui in eo recipientur, ita alacriter, & prompte suscipiant, pauperes ipsos Mendicos sincera in Domino caritate tractent, bona temporalia ejusdem Hospitalis fideliter, & prudenter dispensent, & administrent, ac demum piis hujusmodi operibus, ad Dei gloriam, pauperumque utilitatem, & salutem se ferventer exerceant, ut exinde, præter cœlestis regni præmia, etiam nostram, & Sedis Apostolicæ benedictionem, & gratiam consequi mereantur.

Fides exemplorum. §.13. Et quia difficile foret præsentes literas ad singula loca ubi eis opus fuerit, deferre, volumus ut earum transumptis, etiam impressis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud ubique adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis originalibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An. III. 11. Maii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, quinto idus Maii, Pont. nostri Anno III.

Ego Sixtus Episc. Catholicæ Ecclesiæ ff.

Sequuntur Card. subscriptiones.

LXXXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev. Declaratio, quod suppellectilia ad cultum Divinum destinata per obitum Prælatorum in Regnis Hispaniarum relicta, Capitula debeant de manibus generalis Collectoris spoliorum Cameræ, non autem propria auctoritate recipere.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Romanus Pontifex, cui universalis Ecclesiæ cura a Domino commissa est, super iis, quæ in favorem Ecclesiarum, & Divini cultus, ac alias a Prædecessoribus suis facta, ac sancita sunt, si hominum malitia, atque audacia aliter quam par est, & contra verum illorum sensum interpretentur, ipsique homines sinistre eisdem utantur, novis Constitutionibus declarat, ac statuit, & ne in Ecclesia Dei, quam decet omnis sanctitas, abusus irrepant, aut si jam irrepserunt, ut inde removeantur, studio providet diligenti, prout ipsa rerum experientia docet, ac suadet esse faciendum.

Pius V. Sacra Supellectilia apud Ecclesiasticos defunctos repe- §.1. Cum itaque, sicut accepimus, postquam fel. rec. Pius PP. V. Prædecessor noster quadam sua perpetua valitura Constitutio-

ribilia in Hispaniis, Ecclesiarum Capitulis addixit per ipsa Capitula propria auctoritate capienda.

tione de spoliis inter alia declaraverat, ac statuerat, quod de cetero omnia, & singula ornamenta, & paramenta, ac vasa, & alia res, ac bona per quoscumque Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, & alios quoscumque ad usum, & cultum Divinum, etiam in eorum privatis ædibus, & Cappellis destinata, tempore eorum obitus ex testamento, vel ab intestato relicta sub appellatione spoliorum minime venirent, sed ad singulas Ecclesias, Monasteria, & Beneficia, quæ tales personæ Ecclesiasticæ viventes obtinuissent, omnino spectarent, & illis postquam ipsæ personæ obiissent, incorporata censerentur, ipsarumque Ecclesiarum Capitula, illa propria auctoritate retinere possent, ut in dicta Constitutione plenius dicitur contineri, non defuerint, nec desint de præsenti ex Capitulis Ecclesiarum in Regnis Hispaniarum consistentium, qui diversa res, & bona ex spoliis Archiepiscoporum, & Episcoporum post illorum obitum sub prætextu, quod illa tanquam Divino cultui dicata ad ipsorum Ecclesias spectent, auctoritate propria & de facto usurparunt, & sibi appropriarunt in grave etiam Cameræ nostræ Apostolicæ præjudicium, & ipsorum usurpantium animarum periculum.

Cũ vero Capitula prætextu talis Constitutionis usurparent etiã alias res ad Cam. Apost. ratione spolii pertinentes;

Sixtus V. jussit per Collectorem spoliorum declarandum esse, quæ res cultui divino sint addictæ.

§.2. Ad horum igitur reprimendam audaciam præsenti nostra Constitutione perpetuo quoque valitura Apostolicæ Sedis auctoritate declaramus, statuimus, decernimus, & ordinamus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus per nunc, & pro tempore existentem Cameræ prædictæ, illiusque jurium, & spoliorum hujusmodi in Regnis, & partibus Hispaniarum Generalem Collectorem, aut ab eo deputatum dumtaxat videri, ac declarari debeat, quæ ex rebus, & bonis quorumcumque Archiepiscoporum, Episcoporum, Abbatum, Commendatariorum, & aliarum quarumcumque personarum Ecclesiasticarum in eisdem partibus, & Regnis Hispaniarum, & in quibus dictus Collector deputatus fuerit, pro tempore decedentium servitio, & cultui Divino vere destinata, ac dicata sint.

Et sic tales res, Capitula de manu dicti Collectoris percipere debent.

§.3. Ita quod Capitula ipsarum Ecclesiarum illa de manu ipsius Collectoris, aut ab eo deputati, non autem propria auctoritate recipere, & habere possint, ac debeant.

Jussit quoque ut certæ solutiones ab Ecclesiarũ Prælatis ipsis Ecclesiis fieri solitæ, fiant intra biennium captæ possessionis sub pena caducitatis contra eas ipsas Ecclesias, & Capitula, quibus hujusmodi solutiones faciendæ erant.

§.4. Insuper quia ad aures quoque nostras pervenit, Episcopos, & alios Prælatos earumdem Ecclesiarum in dictis Regnis, & partibus Hispaniarum, qui ad ipsas Ecclesias, illarumque regimina promoti certa regalia, quæ solutiones capparum, seu boni ingressus appellant, Capitulis earumdem, ac ipsismet Ecclesiis solvere tenentur solutiones hujusmodi, vel usque ad diem sui obitus, vel quamdiu possunt differre solitos esse, non sine ejusdem Cameræ nostræ damno, & præjudicio, hac eadem Constitutione nostra ordinamus, ac volumus, quod omnes, & singulæ hujusmodi solutiones, sive prædicto, sive alio quocumque nomine nuncupentur, per quoscumque Archiepiscopos, Episcopos, & Prælatos, ac alios partium, & Regnorum prædictorum, ad quos quomodolibet spectat, intra unum, aut ad summum duos annos a die adeptæ per ipsos regiminis, necnon bonorum, vel majoris partis eorum quarumcumque Ecclesiarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, ac Monasteriorum, & aliorum Beneficiorum, ac locorum ubilibet in dictis partibus, & Regnis existentium, in quorum Superiores, & Prælati ad aliquas hujusmodi solutiones tenentur, possessionis computandos, omnino, & integraliter fieri, quin etiam tempore prædicto durante Capitula, & Canonici, ac alii, quibus illæ debentur easdem exigere, & recuperare debeant, alias tempore hujusmodi elapso, omnis actio, quæ desuper contra dictam Cameram prætendi posset, eo ipso cesset, aut cessare intelligatur, nec jam Capitulis, Canonicis, & aliis super spoliis, ac bonis Prælati pro tempore defuncti quomodolibet prætendentibus ullum prorsus jus, ullaque actio super eisdem solutionibus, illarumque exactione, & recuperatione competat, nec remaneat.

§.5. Decernentes sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, Commissarios quavis auctoritate fungentes sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, atque auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. — Et sic in perpetuum jubet observari.

§.6. Non obstantibus Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac Ecclesiarum Monasteriorum, & locorum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque. — Contraria tollit.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 15. Maii 1587. Pontificatus nostri Anno III. — Dat. die 15. Maii 1585. An.III.

LXXXVII.

Indultum, ut Commissarius Generalis Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nunc, & pro tempore existens in partibus Indiarum, habeat vocem activam, & passivam in Capitulo Generali. — *Ex Regest. in Secret. Brev.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Causæ dandi Privilegii.

§.1. CUM ad regendos Fratres Minores de Observantia degentes in partibus Indiarum, sive totius novi Orbis Charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici Ditioni subiectarum præter duos Commissarios, & Ministros Provinciales, & duos Custodes, qui totidem Provinciis illarum partium præsunt etiam unus Commissarius Generalis deputari soleat secundum Statuta in Congrega-

tio-

tione Toletana instituta, qui supremam in omnes personas Regulares dicti Ordinis, in illis Regionibus potestatem habeat, ac licet in Capitulis Generalibus ejusdem Ordinis, quæ pro tempore celebrantur, prædictum Commissarium Generalem pro tempore existentem interesse deceat, ac ejus præsentia, ex eo quod de rebus, & negotiis, deque statu, & indigentiis ipsius Ordinis plene instructus, & informatus esse, solet sit admodum fructuosa, & quodammodo necessaria. Vocem tamen activam, & passivam in dicto Capitulo generali juxta literas fel. rec. Leonis Papæ X. nostri Prædecessoris, & forsan alia ipsius Ordinis Statuta minime habeat, non mediocriter expedire, & rationi consonum esse judicamus, ut quoniam ex Ministris Provincialibus, & Custodibus quam plures ob locorum intervallum, ac distantiam ad Capitula Generalia accedere non possunt, & plerumque eorum aliquis deest saltem Commissario Generali prædicto Vox activa, & passiva concedatur, præsertim cum hoc ipsum valde gratum, & acceptum prædicto Philippo Regi fore existimemus, & tam ultramontani, quam Cismontani fratres communiter in hoc concurrant.

Declaratio, de qua in rubrica. §.2. Quare Nos bono regimini ejusdem Ordinis consulere volentes, ac de Religionis zelo, aliisque probitatis, & virtutum meritis dilecti filii Hieronymi de Guzman moderni Commissarii plurimum in Domino confisi, Motu proprio tam eidem Hieronymo, quam cuivis alteri pro tempore futuro Commissario Generali dicti Ordinis in partibus prædictis, ut in Generali in Domo B. Mariæ de Aracæli de Urbe jam Congregato Capitulo, & quibuslibet aliis Capitulis Generalibus Congregationibus, & in omnibus eorum Capitularibus, quæ in futurum ubilibet in locis celebrabuntur, in electione Generalis Ministri, & alias in omnibus, & per omnia vocem activam, & passivam, ac locum congruentem, prout aliis Commissariis Generalibus dicti Ordinis dari solet, omnino habeat, & sua voce uti, & locum retinere libere, & licite valeat, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus.

Clausulæ. §.3. Decernentes prædictum Hieronymum, ac pro tempore existentem Commissarium Generalem ad vocem activam, & passivam, & locum hujusmodi per eos, ad quos spectat, omnino, & quacumque contradictione, appellatione, aut recursu remotis, recipi, & admitti debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum §.4. Non obstantibus dictis Leonis Prædecessoris literis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dicti Ordinis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam tales voces cuipiam alteri, quam certis personis tunc expressis concedi prohibentibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, aut illius superioribus, ac personis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, tenores hujusmodi pro expressis, ac ad verbum insertis habentes, ad effectum præsentium dumtaxat, latissime derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 15. Maii 1587. Pontificatus nostri Anno III. Dat. die 15. Maii 1587. An.III.

LXXXVIII.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Statuitur, quod Capitulum Generale Ordinis Fratrum Minorum Santi Francisci de Paula de cetero de sexennio in sexennium celebrari debeat.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. De Sacrarum Religionum quarumlibet salubri directione solliciti, ea pro Pastoralis Officii nostri debito constituimus, per quæ illarum profectibus occurritur, & dispendiis obviatur.

Capitula Generalia singulis trienniis celebrari solebant, sed propagato hujusmodi Ordine tam frequentia Capitula noxia esse cœperūt. §.1. Cum itaque sicut accepimus Capitulum Generale Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Paula singulis trienniis in Festivitate Pentecostes juxta ipsius Ordinis statuta, seu privilegia, & indulta illi a Sede Apostolica concessa celebrari, & in eo Corrector Generalis, ejusque Collegæ, ac Zelosus dicti Ordinis nonnisi ad triennium eligi consueverint. Ordo autem prædictus, benedicente Domino, ita excreverit, ut frequentes illius Domus in variis Mundi Provinciis institutæ, & propagatæ reperiantur, & propter locorum distantiam Domus ipsæ in suis Provincialibus, & aliis Religiosis ad dictum Capitulum Generale unoquoque triennio transmittendis maxima rerum, & impensarum dispendia subire cogantur, nec infra triennium hujusmodi ab eodem Correctore generali commode visitari possint. Singuli vero Correctores dictarum Domorum, qui annales dumtaxat existunt, antequam de statu earumdem Domorum, ac rebus ad illarum curam, & administrationem pertinentibus instrui possint, Officiis suis destituti remaneant, & hujusmodi annalis eorum mutatio, domibus prædictis plurimum damni, & incommodi adferat.

Statuit itaque Pontifex, ut imposterum singulis sexēniis cogantur. §.2. Nos ex his, & aliis causis animum nostrum moventibus opere prætium fore arbitrati, ut provisionis nostræ ministerio incommodis, & dispendiis prædictis aliqua commoda ratione occurratur. Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scentia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus dictum Capitulum Generale in Festivitate Pentecostes hujusmodi de sexennio in sexennium, non

non autem quolibet triennio, ut hactenus obſervatum fuit, congregari, & fieri, & tam dilecti Filii Gregorius Carbonellus a Paula Corrector Generalis, ejuſque Collegæ, ac Zeloſus in Capitulo generali noviſſime celebrato electi, quam qui deinceps ad Correctoris Generalis, ejuſque Collegarum, ac Zeloſi ejuſdem Ordinis Officia pro tempore eligentur, in ſuorum hujuſmodi Officiorum functione per integrum ſexennium a die electionis de ſua cujuſque perſona factæ computandum, & uſque ad ejuſdem Ordinis Capitulum generale poſt electionem hujuſmodi proxime futurum inſiſtere, & perſeverare. Singulæ autem Domus prædictæ, lapſo Anno adminiſtrationis modernorum earum Correctorum annalium, non amplius per annales, ſed biennales Correctores de biennio, in biennium eligendos, & deputandos regi, & gubernari debeant, ſervata tamen alias forma, in electionibus tam Generalis, quam aliorum Correctorum, necnon Zeloſi, & Collegarum hujuſmodi hactenus obſervari ſolita, quam ſalvam, & illæſam eſſe volumus.

Clauſulæ. §.3. Decernentes præſentes literas nullo umquam tempore, etiam prætextu, quod ad id ipſius Ordinis Capitulum generale ſpecialiter indictum, & intereſſe habentes vocati non fuerint, ſeu ex quavis alia quantumvis legitima cauſa de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, ſeu invalidari, aut ad jus, vel controverſiam revocari poſſe; ſicque per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obſtantium derogatio. §.4. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ordinis, & domorum hujuſmodi etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, & quantocumque tempore obſervatis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, eorumque Generali, & aliis Correctoribus, necnon Zeloſo, Collegis, Fratribus, Religioſis, & Perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, dictamque Sedem etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, vel alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro eorum ſufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo a & forma in illis tradita obſervata inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes; illis alias in ſuo robore permanſuris, ad hoc ut præſentes literæ ſuum omnino conſequantur, & conſequi debeant effectum, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum fore, & eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud S. Marcum ſub annulo Piſcatoris die 4. Junii 1587. Pontificatus noſtri Anno III. Dat. die 4. Junii 1587. An. III.

LXXXIX.

Erectio Cappellæ ad Præſepe Jeſu Chriſti in Baſilica S. Mariæ Majoris de Urbe, cum Præpoſiti, Sacriſtæ, Cappellanorum, & Beneficiatorum inſtitutione, atque Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſarum ad eos ſpectantium juriſdictione.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

GLorioſæ, & ſemper Virginis Dei genitricis Mariæ ſalutiferam fæcunditatem humiliter venerantes, intra cujus caſtiſſima viſcera, virtute Altiſſimi mirabiliter obumbrante, divina ſapientia ſibi domum ædificavit, ſummas illius laudes, & præclara in univerſum genus humanum, ſed in Nos potiſſimum merita, & verbis, & factis, quantum pro humana imbecillitate poſſumus, libentiſſime prædicamus. Hanc enim Beatiſſimam Virginem gratiæ, & miſericordiæ parentem ab ipſa pene infantia Nobis Advocatam delegimus, cujus patrocinio, & interceſſione, multis periculis erepti fuimus, & multa beneficia a bonorum omnium largitore Deo accepimus. Pontifex iſte ab infantia, B. Virginem ſibi Advocatam delegit, ejuſque patrocinio multa pericula evaſit.

§.1. Itaque cum alias ejuſdem Sanctiſſimæ Virginis nomine, & miraculorum ſplendore illuſtres Eccleſias ſemper in honore habuimus, tum in primis erga celeberrimam ejus in Alma Urbe Baſilicam ad Præſepe Domini, quæ S. Mariæ Majoris appellatur, præcipua quadam, & pia devotione affecti ſumus. Ejus ideo Eccleſias, & maxime Baſilicã S. Mariæ Majoris devote admodum coluit.

§.2. Cumque conſideraremus Sancti Dominici Præſepis Sacellum in eadem Baſilica ſitum, ob ſacras illius Præſepis reliquias in quo Rex Gloriæ naſci non abhorruit, & infans jacuit, magna in veneratione merito habitum minus decenter pro loci dignitate, & ſanctitate ornatum, & extructum eſſe. Nos cupientes tam eximium, & religioſum monumentum debito cultu, decentique ornatu augere, ac nobili ædificio circumſeptum communire, opus ſane viribus noſtris, & facultatum noſtrarum illo quidem tem- Præſepis itaque Sacellum in d. Baſilica minus decenter extructum videns, dum Card. erat, B. Virginis ope fretus, inſignem ibi Capellam ædificavit.

tempore tenuitate majus, freti ope ejusdem Deiparæ semper Virginis, & animo suscepimus, & re ipsa aggressi sumus. Nam jampridem cum S. R. E. Cardinalatus honore fungeremur, loco a dilectis filiis Capitulo ejusdem Basilicæ, interveniente etiam auctoritate fel. rec. Gregorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri Nobis concesso, insignem Cappellam, & spatii amplitudine, & substructionis magnificentia, templi instar, cœpimus a fundamentis ædificare.

Interim ejusdem B. Virginis precibus, fuit Pontifex creatus, dictamque Capellam egregie exornavit & perfecit. Ad quam, Præsepis ædiculam mortuis fuit translatus.

§.3. Cumque ædificatio feliciter procederet, ecce divina sic disponente clementia, nullis nostris meritis, sed ipsius Beatissimæ Virginis precibus, in Apostolicæ Sedis fastigio locati sumus. Quare inchoatum opus tanto impensius urgentes, nullisque quamvis maximis sumptibus parcentes, Cappellam ipsam testudine sublimi plumbi laminis extrinsecus tectam, & pretiosis crustis, & tegmentis marmorum, atque opere tectorio marmorato, egregiisque picturis, & Sacris Imaginibus, & loco ipso congruen. exornatam, ita demum benedicente Domino perfecimus, atque omni ex parte absolvimus, ut ipsa antiqua venerandi Præsepis ædicula, multis catenationibus, colligationibus, & fulcturis circum adhibitis, ne parietes dissolvi, neve opus ulla ex parte labefactari posset, magna ergatarum, & tractoriarum machinarum vi, ingenti labore, atque artificio tota simul solida, ac prorsus integra, quod factu difficillimum videbatur, veteri Sede convulsa, & in altum sublata, in medium ipsius novæ Cappellæ gremium, sub ejus pavimento in locum subterraneum translata, atque asportata fuerit, ubi & specus circumcirca humili fornice concameratus, per quem circuiri possit, extructus est gradibus ad commodum descensum in eamdem Sacri Præsepis ædiculam, & dictum specum hinc inde ante positis, ut Christifideles viri tantum, laudes, & preces Deo offerre, & Presbyteri in Altari ibidem sito Missas devote celebrare valeant.

Et Altare Majus ad Missas Pontificis celebrandas cōstituit. Alia duo Altaria ad limina d. Capellæ adjunxit.

§.4. Altare item supra ipsius ædiculæ fornicem constituto, & ad Missas Pontificias celebrandas.

§.5. Duo præterea minora, sed tamen insignia Altaria, sive Sacella, nostra itidem impensa ædificata eodem modo picturis, & ornamentis magnifice exculta ad ipsius Cappellæ limina ab utraque parte adjunximus.

Unum S. Luciæ, ubi duo SS. Innocentum corpuscula recondi voluit.

§.6. Unum videlicet sub S. Luciæ Virginis, & Martyris invocatione dicatum, cujus festus dies, idem Natalis noster est, & quam ab ineunte ætate, omni studio venerati, ut pro Nobis apud Deum intercederet, magna cum fiducia assidue præcati sumus, sub cujus etiam Altari in Arca marmorea duo Sacra Beatorum Innocentium corpuscula, a Basilica S. Pauli extra Portam Ostiensem nostro jussu translata, rite recondi curavimus, ut ad Christi infantis cunabula, iidem Sancti Innocentes, (flores, primitiæ Martyrum, Deoque gratissimæ victimæ) quodammodo excubare videantur.

Alterum vero S. Hieronymi.

§.7. Alterum vero in honorem, & memoriam S. Hieronymi præstantissimi Ecclesiæ Doctoris, cujus Titulus in Ecclesia Illyricorum fuit Nobis in nostra assumptione ad Cardinalatus honorem assignatus, & perpetuo retentus, quique Præsepe Domini ita vivens coluit, ut ex hoc mundo decedens per illud tamquam vitæ januam ad cœlestem patriam commigrarit.

Post perfectū opus hujus Capellæ, cōpertum est, eam esse similem veteri Capellæ ad Præsepe Domini in Ecclesia Bethleemitana, quod ex inspiratione divina id Pontificem fecisse videtur.

§.8. Cum igitur, Deo favente, pium hujusmodi opus jam absolutum, & ad tectum perductum foret, compertum est tandem, relatione, ac testimonio fide dignorum virorum, qui ex peregrinatione Terræ Sanctæ nuper in Urbem advenerunt, Nobis nihil tale umquam cogitantibus, non humano consilio, sed plane divino instinctu ita contigisse, ut hæc nostra Cappella, veteri Cappellæ ad Præsepe Domini positæ in Ecclesia Bethleemitana, quæ est in Palestina, ædificio, substructione, ac præcipuis suis partibus admodum similis evaserit; nam & a sinistra parte Ecclesiæ uti hæc nostra sita est, & habet ædiculam Præsepis Dominici subterraneam, nostræ consimilem, tectam testudine, opere vermiculato ornatam, sicuti & hæc est, ad quam, & per gradus descensus patet; habet quoque illa Cappella marmoreum, uti & hæc nostra, pavimentum. Altaria etiam proxima in memoriam Sanctorum Innocentium, S. Catharinæ Virginis, & Martyris, & S. Hieronymi extructa, quemadmodum, & nostra unum in S. Luciæ, cum reliquiis Sanctorum Innocentium, & alterum in ejusdem S. Hieronymi memoriam pariter erecta, ita ut ipsa Gloriosa Virgo, quæ olim primis Sanctæ hujus Basilicæ fundatoribus, certos fines, & locum Nivibus, quarum memoria in hodiernum usque diem religiose colitur, mirabiliter præscripsit, ac designavit, nunc etiam in nostra Cappella quasi dictæ Basilicæ appendice extruenda, divinitus mentem nostram inspiraverit, simulque suæ, ac divinæ voluntatis, & providentiæ, admirabilem, minimeque obscuram dederit significationem.

In eadem Capella idem Pontifex sepulchra magnifice extruxit. Alterum Pio Papæ V. a dextris Capellæ. Alterū sibi a sinistris. Aliud etiam in vestibulo pro suis consanguineis sepelien. posuit.

§.9. Demum vero Nos ad Dei Omnipotentis, & Intemeratæ Virginis Partus gloriam, fidelisque Populi erga Cœlorum Reginam devotionem augendam, eamdem Cappellam solemni Ritu consecrari, & dedicari curavimus, atque in ea duo sepulchra conquisitissimis columnis, & lapidum varietate, opere sumptuoso, ac magnifico extruximus, quorum alterum Sanctæ memoriæ Pio Papæ V. nostro etiam Prædecessori, de Christiana Republica, deque Nobis optime merito, a dextris ejusdem Cappellæ posuimus, ut perpetuum nostri erga eum grati, & pii animi apud posteros monumentum extet. Alterum a sinistris ad nostram sepulturam reservavimus. Tertium vero separatim in vestibulo dictæ Cappellæ, & in ipsa Navi Basilicæ, illi contigua, pro nostris dumtaxat consanguineis sepeliendis assignavimus.

Et modo ad laudem ejusdem B. Virgi-

§.10. Ut autem in eadem Capella nostra ad ipsum Sanctum Præsepe, ubi Ange-

nis, & d. Præsepis venerationem, unam Sacristiam, quatuor Capellanias, & quatuor Clericatus in dicta Capella erigit, & instituit.

gelorum Chori, Deo gloriam, & hominibus pacem annunciarunt, & ubi Nos anno præterito, cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, ac aliis Episcopis, & Prælatis, in Natalis Domini nocte, Missarum solemnia celebravimus, assidue incruentum salutaris hostiæ sacrificium, pro nostra, & totius populi Christiani salute offeratur, & divinæ laudes, atque officia persolvantur; ob eam causam certos Presbyteros, & Clericos, qui in Capella, duobusque ei conjunctis Sacellis, seu Altaribus prædictis Deo inserviant, constituere decrevimus. Cum itaque, sicut accepimus, S. Joannis de Pyro Policastren., & S. Leonardi Salernitan. Civitatum, vel Dioec. Monasteria, Ordinum S. Basilii, & S. Benedicti, quæ bon. mem. Petrus Episcopus Caetanus, & quondam Ludovicus Blanchettus Clericus, ex dispensatione, & concessione Apostolica, in Commendam, dum viverent, respective obtinebant, utraque Commenda hujusmodi, per obitum Petri Episcopi, & Ludovici prædictorum, qui apud Sedem prædictam diem clauserunt extremum, cessante, adhuc eo quo ante Commendam ipsam vacabant, modo vacaverint, & vacent ad præsens, & dilectus filius noster Philippus tituli S. Sabinæ Presbyter Cardinalis Spinola nuncupatus, qui Monasterium S. Nicolai de Butramo dicti Ordinis S. Basilii Hieracen. dioecesis, ex simili concessione, & dispensatione in Commendam ad ejus vitam nuper obtinebat, posteriori Commendæ hujusmodi, ac omni, & cuicumque juri sibi in dicto Monasterio S. Nicolai, illiusque regimine, & administratione, vel ad illa quomodolibet competenti, hodie in manibus nostris sponte, & libere cesserit. Nos cessionem hujusmodi admittentes, ac Capellam nostram prædictam ad ejusdem Redemptoris nostri laudem, & honorem, & gloriosissimæ illius Genitricis, dictique Sancti Præsepis memoriam, & venerationem, ac divini cultus incrementum, competenti beneficiorum, & Ministrorum Ecclesiasticorum numero stabilire, annuisque redditibus pro congrua eorum substentatione, & manutentione, onerumque illis, ac dictæ nostræ Capellæ, necnon illius fabricæ, & Sacristiæ pro tempore incumbentium supportatione necessariis dotare volentes, verumque, & ultimum dictorum Monasteriorum vacationis modum, etiamsi ex illo quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa resultet, præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine in Capella nostra prædicta unam Præposituram, quæ in ipsa Basilica, secunda Dignitas existat, hoc est prima post Archipresbyteralem, pro uno Præposito, utriusque, vel alterius jurium Doctore, seu in Theologia Magistro, & in presbyteratus ordine constituto, ac unam Sacristiam pro uno Sacrista, & quatuor perpetuis Capellanis Presbyteris, & quatuor alia Clericatus nuncupanda perpetua simplicia beneficia ecclesiastica pro totidem aliis Clericis nuncupandis perpetuis beneficiatis; quorum siquidem Sacristæ, Capellanorum, & Beneficiatorum, qui Clerici nuncupantur, dictus Præpositus caput existat, ac in rebus, negociis, & actibus per eos tractandis, & faciendis, primum, & digniorem locum habeat, ibidemque præsit; ac tam ipse quam prædicti Sacrista, Capellani, & Beneficiati dictæ Capellæ, prout inferius descriptum erit, deserviant, Apostolica auctoritate tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus.

Pro illorumque substentatione, redditus beneficiorum hic descriptorum, eis assignat.

§. 11. Ac eidem Capellæ nostræ illiusque fabricæ, & Sacristiæ, necnon communi massæ ipsorum Præpositi, Sacristæ, Capellanorum, & Beneficiatorum, pro eorum manutentione, & substentatione, ac onerum illis incumbentium supportatione, singula Monasteria prædicta, quæ Conventu carent, ac quorum fructus, redditus, & proventus S. Joannis videlicet ad quadraginta, S. Leonardi vero ad quinquaginta florenos auri, in libris Cameræ Apostolicæ taxati reperiuntur, S. Nicolai autem, ac illi perpetuo annexorum, S. Mariæ de Pigliano, & ejusdem S. Mariæ de Canisis quingentorum, & quinquaginta ducatorum auri de Camera secundum communem existimationem valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt, quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, seu per liberas quorumvis cessiones, de illorum regiminibus, & administrationibus in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus sponte factas vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod eorum provisio juxta Lateranen. statuta Concilii, aut alias canonicas sanctiones ad Sedem prædictam legitime devoluta existat, & illa ex quavis causa ad Sedem eamdem, specialiter, vel generaliter pertineat, & de illis consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, ac super regiminibus, & administrationibus Monasteriorum hujusmodi inter aliquos lis, vel eorum possessorio molestia, cujus litis statum, etiam præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, cum prædictis, & forsan aliis illis annexis, eorumque membris, grangiis, prædiis, possessionibus, decimis, primitiis, vineis, terris, agris, censibus, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, emolumentis, pertinentiis, rebus, & actionibus universis, ceterisque bonis mobilibus, & immobilibus, ac se moventibus, cujuscumque qualitatis, prætii, & valoris annui existen., ac ubique locorum consisten. eorumque proprietate, & dominio. Ita quod liceat Collegio Præpositi, Sacristæ, Capellanorum, & Beneficiatorum hujusmodi, per se, vel alium, seu alios, eorum, & dictæ nostræ Capellæ, illiusque fabricæ, & Sacristiæ, suæque mensæ, seu massæ communis nominibus corporalem, realem, & actualem possessionem Monasteriorum, anne-

xorum, membrorum, grangiarum, prædiorum, possessionum, decimarum, primitiarum, vinearum, terrarum, agrorum, censuum, jurium, pertinentiarum, rerum, actionum, & bonorum hujusmodi, propria auctoritate absque spolii, & attentatorum vitio, ac cujuscumque judicis, decreto, vel ministerio libere apprehendere, & perpetuo retinere, illaque regere, & administrare, necnon fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta eorumdem percipere, exigere, & levare, illaque in suos, secundum ordinationem inferius per Nos descriptam, & dictæ Capellæ nostræ, illiusque fabricæ, & Sacristiæ usus, utilitatem, & necessitates omnino convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ac in eisdem Monasteriis sic unitis, eorumque Ecclesiis, annexis, membris, & grangiis, dignitates Abbatiales, illarumque titulos, nomina, & denominationes, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo supprimimus, & extinguimus.

Præposito, & Capellanis prędictis quasdam Missas, & Anniversaria celebrandi curam injungit.

§.12. Statuentes, & ordinantes, ut Præpositus, & Capellani prædicti, singulis diebus Dominicis, & festivis, Missas quatuor, aliis vero diebus tres Missas, alternis vicibus, seu hebdomadatim, juxta providam dispositionem, & ordinationem desuper ab eis faciendam celebrare, & quotannis tria Anniversaria officia mortuorum, unum videlicet pro dicti Pii Prædecessoris, & aliud pro nostra, postquam viam universæ carnis ingressi fuerimus, reliquum autem, pro parentum, & propinquorum nostrorum, ac infrascriptorum patronorum animabus; quæ tamen non intra dictam Capellam nostram, sed extra eam in illius vestibulo, quod est in ejusdem Basilicæ navi eidem Capellæ continua peragantur, ne ubi vitæ auctor, & mortis victor, ac triumphator est ortus, ibi castra doloris Cenotaphia pallea, feretralia, & alia mortuorum, ac funeralium officiorum insignia conspiciantur.

Sacristæ, celebrationis Officiorum, & Capellæ supellectilis, & ornamentorũ cura assignat.

§.13. Sacrista vero curam celebrationis Anniversariorum officiorum, & Missarum hujusmodi, necnon custodiam sacræ supellectilis, ac ornamentorum, & paramentorum ad dictæ Capellæ nostræ usum pro tempore pertinentium habere.

Beneficiatisque onus in præmissis assistendi, & divinis inserviẽdi imponit.

§.14. Alii autem Beneficiati prædicti, eisdem Præposito, Sacristæ, & Capellanis in præmissis assistere, eisque in divinis inservire, ac alia obsequia, & onera sibi pro tempore imposita præstare debeant, & teneantur. Ac omnes simul unum Collegium inter se cum arca, massa, & sigillo communibus, aliisque Collegialibus insignibus, ad instar aliorum similium Collegiorum, tam in prædicta, quam aliis quibusvis dictæ Urbis Basilicis, & Ecclesiis institutorum, constituant.

Eisque omnibus certos redditus, & proventus cõcedit.

§.15. Necnon annis singulis ex dictis fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ipsius nostræ Capellæ Præpositus quadringenta, Sacrista centum, & quinquaginta, singuli Capellani, etiam centum, & quinquaginta, singuli vero alii Beneficiati Clerici inibi pro tempore existentes, quinquaginta scuta monetæ Romanæ percipere, ipsique insimul similiter annis singulis unum Thesaurarium, seu Camerarium, qui de eorum gremio existat, & ad quem peculiaris cura recuperationis, exactionis, distributionis, & repartitionis omnium, & singulorum fructuum, redditusum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum ad dictam Capellam nostram, illiusque fabricam, & Sacristiam, atque ad communem massam Collegii hujusmodi, nunc, & pro tempore spectan. pertineat, eligere, & deputare; necnon ut soluta Præposito, Sacristæ, ac singulis Capellanis, ac Beneficiatis prædictis rata parte, seu portione eos, ut præfertur tangente, & deductis omnibus impensis ad usum Capellæ nostræ, illiusque fabricæ, & Sacristiæ hujusmodi necessariis, totum id, quod supererit, in emptionem tot locorum Montium non vacabilium, aut aliorum bonorum stabilium erogare, illorumque necnon inde provenien. fructus postquam ad summam centum scutorum similium ascenderint, pro una inter se proportionabiliter dividere, & repartiri; pro altera vero medietatibus, eorumdem super excrescentium fructus, in usum, necessitates, & ornamenta Capellæ nostræ, illiusque fabricæ, & Sacristiæ hujusmodi convertere debeant; ita tamen ut Thesaurarius aut Camerarius pro tempore existens, de receptis, & administratis per eum, rationem, & computa eidem Collegio in fine cujuslibet anni reddere omnino teneatur.

Et in Choro locum eisdem quandocumque ii adesse voluerint, assignat.

§.16. Ac insuper ubi, quoties, & quandocumque eis placuerit, libere eorum arbitrio, sine ullo tamen onere, aut obligatione, & sine ullo impedimento, stallum, & locum in dicta Basilica, & illius choro habere, omnibusque, & singulis horis Canonicis, ac aliis divinis officiis, necnon processionibus, ceterisque publicis actibus, non tamen Capitularibus, dictæ Basilicæ interesse, ita ut neque ad interessendum præmissis umquam cogi, vel compelli, nec si sponte accedere voluerint, impedire quovis prætextu possint. Et ibidem Præpositus, videlicet cappam, aut cottam cum rochetto, prout temporis qualitas exegerit, ad instar Canonicorum ejusdem Basilicæ, Sacrista autem, & Capellani, ac alii Beneficiati Clerici nuncupati prædicti, habitum per alios Beneficiatos, & Clericos ipsius Basilicæ gestari solitum respective deferre, necnon attenta antiquitate, nobilitate, & præstantia ejusdem Sancti Præsepis Dominici, a quo tamquam præcipua, & primaria parte, tota Basilica etiam ad Præsepe Domini olim dicta fuit, & cum hæc ipsa per Nos erecta dignitas Sacristia, Capellaniæ, & Beneficia pro divino cultu, & servitio ejusdem Præsepis fuerint instituta, Præpositus immediate, post Vicarium Archipresby-

byteri dictæ Basilicæ, & ante omnes illius Canonicos supradictos, Sacrista vero, & deinde Capellani post ipsos Canonicos, & ante omnes Beneficiatos Basilicæ, alii autem ejusdem Capellæ nostræ Beneficiati Clerici appellati, post Beneficiatos, & ante Clericos Basilicæ hujusmodi immediate sedere, & incedere libere, & licite possint.

Et ne propterea aliquod emolumentū percipiat, interdicit.

§.17. Per hoc tamen ejusdem Basilicæ Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, quoad distributiones, & alia emolumenta per eos dum horis Canonicis, divinisque officiis, ac processionibus, & aliis actibus hujusmodi intersunt, percipi, & lucrari solita, aliqua ex parte præjudicare nequaquam intendimus; quinimmo dictis nostræ Capellæ Præposito, Collegio, Sacristæ, Capellanis, & Beneficiatis, Clericis nuncupatis, & eorum cuilibet auctoritate, & tenore prædictis inhibemus, ne ipsi, eorumve aliquis, sive propter eorum præsentiam, interessentiam, & assistentiam in choro horis Canonicis, diurnis, & nocturnis, Missis etiam solemnibus, & aliis divinis officiis, etiam in festivitatibus majoribus, & quocumque anni tempore, aut processionibus, vel anniversariis mortuorum, sive propter aliam quamcumque causam, vel occasionem quippiam, paruum, aut magnum, etiam pro eorum rata, aut pro virili de ipsius Basilicæ Capituli Beneficiatorum, & Clericorum prædictorum mensa, massa, distributionibus, aut emolumentis, ordinariis, vel extraordinariis, etiam incertis, & ut præfertur, personaliter interessentibus tantum dari solitis, ullo modo, aut quæsito colore, vel ingenio percipere, aut quomodolibet prætendere audeant, vel præsumant.

In d. Capella aliud sepulchrum, seu tumulum pro quavis persona fieri prohibet.

§.18. Deinde ne in ipsa Capella nostra, illiusque situ, seu ambitu, solo, aut pavimento, muris, structuris, & ædificiis præter supradicta monumenta aliud sepulchrum, aut sepulturæ locus, seu tumulus, alteri personæ cujuscumque status, gradus, qualitatis, & conditionis fuerit, sive per viam depositi, sive alias quomodolibet concedi, vel assignari possit, aut debeat, districte interdicimus, & omnino in perpetuum prohibemus.

Capellam ipsam, & ejus Sacristiam, Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Clericos, eorumque bona, ab aliorum jurisdictione eximit.

§.19. Præterea eamdem Capellam nostra, illiusque fabricam, & Sacristiam, necnon Præpositum, Sacristam, Capellanos, & Beneficiatos, Clericos nuncupatos, pro tempore existentes, ipsumque Collegium, ac prædicta, ceteraque omnia, & quæcumque illius, & eorum bona mobilia, & immobilia cujuscumque qualitatis, & quantitatis in dicta Urbe, & locis, & extra, ac alias ubique locorum consistentia, ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate, nunc & pro tempore existentis Urbis Vicariis, ac Archipresbyteri dictæ Basilicæ, ejusque Vicarii, & Capituli, & cujusvis Ordinarii loci, aliorumve quorumcumque Judicum, & officialium, in ipsa Urbe, vel alias ubilibet constitutorum, perpetuo eximimus, & liberamus, ac sub Beati Petri, & Sedis Apostolicæ, atque nostra protectione suscipimus, Nobisque, & dictæ Sedi immediate subiicimus.

Privilegiaque aliis in Ecclesiis Urbis dignitates hujusmodi habentibus concessa, prædictis etiam cōcedit.

§.20. Ad hæc, Præposito, Sacristæ, Capellanis, & Beneficiatis, Clericis nuncupatis prædictis, illorumque Collegio, ut omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, præeminentiis, prærogativis, favoribus, facultatibus, indultis, & aliis gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus alii dignitates, Capellanias, & alia beneficia in dictæ Sanctæ Mariæ Majoris, & aliis ejusdem Urbis Basilicis, & Ecclesiis, pro tempore obtinen. eorumque Collegia, de jure, vel consuetudine, aut ex privilegio, vel alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed æque principaliter, & pariformiter, in omnibus, & per omnia, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis indulgemus.

Officialibus omnibus, ne eos molestent, præcipit.

§.21. Necnon tam prædictis in Urbe Vicario, Archipresbytero, ejusque Vicario, & Capitulo, locorum Ordinariis, quam aliis quibuscumque personis, quavis auctoritate, & dignitate fungentibus, ne quarumcumque facultatum, privilegiorum, aut literarum eis, sub quibuscumque tenoribus, & formis concessorum prætextu, Præpositum, Sacristam, Capellanos, aut Beneficiatos, qui Clerici appellantur, prædictos, sive eorum aliquem in præmissis quoquomodo molestent, aut moleslari permittant, districtius inhibemus.

Protectoremque, & eorumdem Defensorem Alexandrum Perettum Cardinalem de Monte Alto, ejus pronepotem, & eo defuncto, alios hic designatos deputat.

§.22. Ut vero Capellæ nostræ, illiusque fabricæ, & Sacristiæ, ac Collegii hujusmodi, felici, & prospero regimini, gubernio, & conservationi opportune consulatur, utque promptum, & paratum sit eis auxilium, dilectum filium Alexandrum Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconum Cardinalem de Montealto nuncupatum, ex sorore germana, secundum carnem, pronepotem nostrum, & eo vita functo, antiquiorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, ex nostra familia, & parentela, vel in ejus defectum ex Provincia Marchæ Anconitanæ oriundum, seu si nullus eorum fuerit, primum Presbyterum Cardinalem pro tempore existentem ejusdem Capellæ nostræ, illiusque personarum, rerum, bonorum, & jurium Protectorem, & Defensorem, cujus consilio, & ope omnia supradicta, & quæcumque alia in his, & circa ea quomodolibet necessaria agantur, statuantur, & ordinentur, constituimus, & deputamus. Ac volumus, & declaramus, quod licet nullo existente nostri sanguinis Cardinale, alius ad id, ut præfertur, vocatus Cardinalis munus Protectoris hujusmodi subire, & exercere incoeperit, nihilominus si postmodum contingat, aliquem nostræ familiæ, & parentelæ, ac Cardinalatus honorem assumi, is in ejusdem muneris functione præferri debeat, & constitutio,

tio, ac deputatio de cujusvis alterius persona in Protectorem hujusmodi factae eo ipso cessare, & expirare censeantur.

Jurisdictionẽ circa Praepositum, Sacristam, Capellanos, & Clericos, & eorum lites eidem tribuit.

§. 23. Dantes, & concedentes eidem Alexandro Cardinali moderno, & pro tempore existenti ejusdem nostrae Capellae Protectori, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem, differentias, lites, controversias inter quascumque personas, tam Praepositi, quam Sacristae, Capellanorum, & Beneficiatorum, Clericorum nuncupatorum dictae Capellae, eorumdemque litium consortes, seu ab eis causam habentes pro tempore exortas summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, appellatione remota, decidendi, definiendi, terminandi, & exequendi; ac denique eamdem prorsus jurisdictionem, superioritatem, & potestatem in Capella nostra, illiusque Altaribus, atque universis, & singulis personis praedictis libere exercendi, in omnibus, & per omnia, quam pro tempore existens Archipresbyter dictae Basilicae, ejusque Vicarius in ipsa Basilica, illiusque Altaribus, Capitulo, Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, vel Ministris, de jure, consuetudine, aut ex privilegio, aut alias quomodolibet exercere potest, & debet, sive in futurum poterit, & debebit, etiam quoad ea universa, & singula, quae exprssionem, & concessionem requirunt magis specialem, quaeque sub generali hujusmodi concessione non comprehenduntur.

Juspatronatus & praesentandi personas praedictas, Michaeli Peretto ejus pronepoti, illiusque descendẽtibus concedit.

§. 24. Insuper juspatronatus, & praesentandi personas idoneas etiam alienigenas ad Praeposituram videlicet, Protectori, ad Sacristiam vero, ac quatuor Capellanias, & alia beneficia Clericatus nuncupata hujusmodi Praeposito pro tempore existentibus praedictis, tam hac prima vice, ab eorum primaeva erectione, & institutione hujusmodi apud Sedem praedictam vacantia, quam quoties ex nunc de cetero illa quibusvis modis, & ex quarumcumque personis, etiam nostri, aut Romani Pontificis pro tempore existentis, seu cujusvis Cardinalis etiam tunc viventis familiaribus continuis commensalibus, seu Romanae Curiae officialibus, aut alias quomodolibet reservationem inducentibus, semper liberas, vel ex causa permutationis resignationes de illis in dicta Curia etiam in manibus nostris, vel Romani Pontificis pro tempore existentis, vel extra eam quomodolibet factas, & admissas, ut assecutionem alterius beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collati, seu illa pro tempore obtinentium decessum, vel quamvis aliam dimissionem, amissionem, privationem, religionis ingressum, matrimonii contractum, aut alias quomodocumque, & qualitercumque, etiam apud Sedem praedictam, simul, vel successive vacare contigerit, per Protectorem, & Praepositum praedictos ad praesentationem hujusmodi in forma solita instituendas, dilecto filio Michaeli Peretto Burgi S. Petri, & Militum custodiae nostrae moderno Praefecto similiter nostro, secundum carnem, ex sorore dicta pronepoti, ejusque masculis, ex masculis descendentibus legitimis, & naturalibus, ac ex legitimo matrimonio natis, & procreatis, ita tamen, quod praesentatio fieri debeat solum a primogenito, & ipsius primogeniti primogenito usque in infinitum hoc modo videlicet. Si dictus Michael plures filios masculos habuerit, praesentatio pertineat ad natu majorem tantum, qui si etiam plures susceperit filios masculos, natu major eorum tantum praesentet; & sic jus praesentandi hujusmodi semper transeat de primogenito in primogenitum usque in infinitum, & deficiente linea masculorum totaliter, linea masculorum ex masculis descendentium a dicto primogenito praesentatio modo, & forma praemissis ad secundo genitum, si superstes fuerit, sin minus ad majorem natu masculum ex masculis descendentibus ab eodem; & sic de primogenito masculo, ad primum genitum masculum similiter usque in infinitum, & deficiente linea masculorum ex masculis descendentibus a secundo genito, jus praesentandi hujusmodi transeat ad tertio genitum, praedicto ordine servato, & sic successive de una linea ad aliam, ad omnes descendantes a d,cto Michaele.

Eis autem deficientibus jus patronatus ad Flaviam Perettam d. Michaelis sororẽ germanam, illiusque descendentes, & ultimo eis omnibus deficientibus ad ipsius Pontificis sanguine proximiorem, devenire decernit.

§. 25. Et deficientibus omnibus masculis descendentibus a dicto Michaele, succedat filia primogenita dicti Michaelis, si fuerit superstes, vel si ea non extabit, ab ea descendentes masculi, donec extabunt, transeundo de primogenito in primogenitum, modo, & forma praemissis, & deficientibus omnibus masculis, ex masculis descendentibus ab omnibus filiabus dicti Michaelis, succedant masculi descendentes ex nepotibus ejusdem Michaelis. Deficien. autem omnibus masculis, & foeminis a dicto Michaele descendentibus, juspatronatus, & praesentandi hujusmodi transeat ad dilectam in Christo filiam Flaviam etiam Perettam dicti Michaelis sororem germanam, si extabit, & post eam, vel si ipsa non extabit, ad filios masculos ipsius, & ab eis masculos descendentes usque in infinitum, & cessantibus masculis, ad foeminas a dictis masculis descendentes. Et cessantibus omnibus, tam masculis, quam foeminis descendentibus a dicta Flavia, succedat dilecta in Christo filia Ursina similiter Peretta ejusdem Michaelis etiam soror germana, & post eam, vel si ipsa tunc non extabit, ejus filii masculi, & masculi ex masculis descendentes usque in infinitum, & deficientibus masculis, & masculis descendentibus, succedant foeminae ab eis descendentes. Deficientibus autem omnibus, & singulis masculis, & foeminis descenden. a dictis Michaele, Flavia, & Ursina, tunc succedat in dicto jure patronatus, qui Nobis fuerit sanguine proximior, servato semper in omnibus casibus supradictis, ordine primogeniturae, transeundo scilicet de primogenito in primogenitum, & praeferendo lineam primogeniti lineae secundo geniti, & masculos ex masculis descendentes natis ex foeminis, ac masculos ex foeminis

minis ipsis fœminis, ac alias in omnibus, ac per omnia, prout in linea filiorum, & descenden. a dicto Michaele ordinatum est, ita quod jus præsentandi hujusmodi ad unum solum successorem insolidum, & post illum ad alium semper deveniat, absque eo, quod inter plures successores dividi possit, motu, & scientia similibus, auctoritate, & tenore prædictis pariter perpetuo reservamus, concedimus, & assignamus.

Jus istud patronatus, laicorum nobilium, & illustrium esse, & dictis patronis non ex privilegio, sed vera fundatione & dotatione competere declarat.

§.26. Decernentes juspatronatus, & præsentandi hujusmodi, laicorum Nobilium, & Illustrium existere, ac Michaeli, & aliis futuris patronis prædictis, non ex privilegio, sed ex veris, primæva, reali, actuali, plena, integra, ac omnimoda fundatione, & perpetua dotatione competere, & ad illos pertinere, illudque vim, effectum, naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, validitatem, & roboris firmitatem obtinere, ac Michaeli, & aliis futuris patronis prædictis, & eorum cuilibet perpetuo suffragari debere in omnibus, & per omnia, absque ulla prorsus differentia, perinde, ac si illis, & eorum cuilibet ratione veræ, realis, actualis, plenæ, & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis per eos de eorum propriis, & mere patrimonialibus, & laicalibus bonis dumtaxat competeret, & concessum esset.

Clausulas præservativas apponit.

§.27. Ac ut tale sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis prægnantissimis, & efficacissimis verbis, clausulis, ac decretis, etiam cum clausula. Quorum tenores, in quacumque dispositione, etiam per viam Constitutionis, Legis, Regulæ Cancellariæ Apostolicæ, aut alias quomodocumque facta nullatenus comprehendi, nec illi ullo umquam tempore, etiam ratione cujusvis litis pendentiæ, vel vacationis Præposituræ, Cappellaniarum, Sacristiæ, & aliorum Beneficiorum hujusmodi apud Sedem prædictam, etiam ex causa permutationis, vel devolutionis, seu alio quocumque prætextu, & ex quacumque causa quantumvis urgenti, & legitima, per Nos, seu quoscumque alios Romanos Pontifices pro tempore existentes, vel Sedem prædictam, aut illius Legatos etiam de latere, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, seu cujusvis intuitu, & contemplatione per quascumque literas Apostolicas, etiam in forma Brevis, & quasvis etiam derogatoriarum derogatorias, ac fortiores, & insolitas clausulas, necnon irritantia, & alia contraria decreta quæcumque derogari, aut derogatum censeri posse, neque debere, nisi in illis de toto tenore, ac data præsentium, necnon patroni pro tempore existentis nomine, cognomine, & qualitate, specialis, specifica, & individua mentio facta fuerit, ac ejusdem patroni pro tempore existentis ad hoc expressus accesserit assensus, & aliter factas derogationes, necnon quascumque collationes, provisiones, commendas, præsentationes, institutiones, vel alias dispositiones, de Præpositura, Sacristia, Cappellaniis, & aliis Beneficiis prædictis, ut præfertur, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem eamdem pro tempore vacan. quibusvis personis alias, quam ad præsentationem Michaelis, & aliorum Patronorum prædictorum, seu de eorum expresso consensu, etiam cum speciali, & expressa derogatione Jurispatronatus hujusmodi pro tempore factas, processusque desuper habitos, ac inde pro tempore secuta quæcumque, nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti, fore & esse, ac pro nullis, & infectis haberi, & censeri, nec jus, aut coloratum titulum possidendi cuique tribuere, vel per illa acquiri posse, sed præsentationes per Michaelem, & alios futuros Patronos prædictos pro tempore factas, & subsecutas institutiones, validas, & efficaces fore, suosque effectus sortiri, ipsisque præsentatis, & institutis, tale jus in re, & ad rem acquiri debere, quale acquiritur præsentatis, & institutis ad beneficia de vero, & reali Jurepatronatus laicorum nobilium, & illustrium, ratione primævæ, & integræ fundationis, ac perpetuæ dotationis ex bonis mere laicalibus, & patrimonialibus dumtaxat existentia, necnon Præposituram, Sacristiam, Cappellanias, aliaque Beneficia, Clericatus nuncupata hujusmodi, sub quibusvis specialibus, vel generalibus reservationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus, extinctionibus etiam perpetuis, vel temporalibus expectativis, & aliis etiam præventivis gratiis, ac uniendi, annectendi, & incorporandi, necnon conferendi, providendi, & aliis facultatibus, concessionibus, literis, mandatis, etiam de providendo, & indultis quibuscumque, illorumque, & illarum revalidation. quibusvis personis, etiam prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis suspensivis, restitutivis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis clausulis, irritantibusque, & aliis etiam vim contractus inducentibus decretis, atque alias quomodolibet nunc, & pro tempore concessis, necnon quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Cancellariæ regulis quomodolibet, & cum quibusvis clausulis, & decretis quantumvis amplissimis, ac prægnantissimis, etiam cum clausula: Quorum tenores, editis, & edendis nullatenus comprehensa esse, aut fore, minimeque comprehendi posse, aut debere, sed semper ab illis excepta, & exclusa esse, & censeri debere, ac omnia, & singula præmissa, necnon præsentes literas nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu, etiam ex eo, quod causæ propter quas eadem præmissa facta sunt, coram locorum Ordinariis, etiam tamquam Sedis prædictæ Delegatis examinatæ, verificatæ, & ab eis approbatæ, ac interesse forsan habentes ad id vocati non fuerint, nec desuper suum consensum præstiterint, seu ex quavis alia causa, vel quocumque prætextu, quæsito colore, vel ingenio notari,

tari, impugnari, invalidari, retractari, ad terminos juris reduci, seu in jus, vel controversiam vocari; aut adversus illa quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, nec sub ullis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea erant statum, restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac de novo, etiam sub Data per Michaelem, & futuros Patronos prædictos quandocumque eligenda, concessa, valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, ac perpetuo suffragari.

Decretum irritans addit.

§.28. Sicque in præmissis universis, & singulis, per quoscumque judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, ac interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.29. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Ostien., Sabinen., & Tusculan. Episcopis, Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Protectoris, & Patroni, necnon Præpositi, Sacristæ, Cappellanorum, & aliorum Beneficiatorum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, necnon Protectorem, Patronum, Præpositum, Sacristam, Cappellanos, & Beneficiatos pro tempore existen. prædictos, eorumque singulos illis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes ipsos, vel quempiam ex eis, per quoscumque desuper quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulas contrariorum derogatorias apponit.

§.30. Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi similiter Prædecessoris nostri, etiam qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, seu præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, necnon quatenus opus sit, nostris de non tollendo jure quæsito, & unionem committendo ad partes vocatis, quorum interest, ac exprimendo vero annuo valore, tam Beneficii uniti, quam illius, cui fit unio, Lateranensisque ultimo celebrati, & quorumcumque aliorum generalium Conciliorum uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri, ac etiam beneficia unius Diœcesis uniri prohiben. aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis, editis, & edendis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Basilicæ Sanctæ Mariæ Majoris, ac Monasteriorum, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, ac Archipresbytero, & Capitulo prædictis, necnon Abbatibus, Superioribus, Conventibus, & Religiosis Ordinum hujusmodi, illorumque, ac quibusvis aliis personis, etiam prædictis Cardinalibus, ac etiam dilectis filiis Populo Romano, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, modificativis, reservativis, exceptivis, declarativis, mentis attestativis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, seu etiam ad Imperatoris, Regum, Ducum, & quorumvis Principum instantiam, seu eorum intuitu, & contemplatione, & per modum statuti perpetui, seu contractus initi, ac etiam juramento vallati, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, etiamsi in eis caveatur expresse, quod Dignitates, Cappellaniæ, & alia Beneficia Ecclesiastica dictæ Urbis, nonnisi Civibus Romanis, ac Civium Romanorum filiis originariis, & alias certo tunc expresso modo qualificatis conferri possint, & alias de illis etiam per Sedem prædictam pro tempore factæ collationes, & provisiones, ac quævis aliæ dispositiones, nullius sint roboris, vel momenti, quodque eisdem statutis, privilegiis, indultis, & literis ullatenus, aut nonnisi sub certis modo, & forma in eis expressis derogari possit, & si illis aliter derogari contingat, derogationes hujusmodi nemini suffragentur. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad

bo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus prædictorum, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab eadem sit Sede, indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictas, Monasteria hujusmodi, in spiritualibus non lædantur, & in temporalibus detrimenta non substineant, sed eorum congruæ supportentur onera consueta.

Nulli ergo &c.

D. P. An. III. 9. Junii. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, quinto Idus Junii, Pontificatus nostri Anno III.

XC.

Damnatio coniugiorum per Eunuchos, & Spadones contractorum, & contrahendorum.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Venerabili Fratri Episcopo Navarien. nostro, & Sedis Apostolicæ in Regnis Hispaniarum Nuncio.

Dubiũ exortum super validitate conjugiorum, quæ contrahunt Eunuchi. CUM frequenter in istis regionibus Eunuchi quidam, & Spadones, qui utroque teste carent, & ideo certum ac manifestum est, eos verum semen emittere non posse, quia impura carnis tentigine, atque immundis complexibus cum mulieribus se commiscent, & humorem forsan quemdam similem semini, licet ad generationem, & ad matrimonii causam minime aptum effundunt, Matrimonia cum mulieribus, præsertim hunc ipsum eorum defectum scientibus contrahere præsumant, idque sibi licere pertinaciter contendant, & super hoc diverse lites, & controversiæ, ad tuum, & Ecclesiasticum forum deducantur, requisivit a Nobis Fraternitas tua, quid de hujusmodi connubiis sit statuendum.

Declaratio quod ea nulla sint in futurum. §.1. Nos igitur attendentes, quod secundum Canonicas sanctiones, & naturæ rationem, qui frigidæ naturæ sunt, & impotentes, iidem minime apti ad contrahenda matrimonia reputantur, quod prædicti Eunuchi, aut Spadones, quas tamquam uxores habere non possunt, easdem habere ut sorores nolunt, quia experientia docet, tam ipsos dum se potentes ad coeundum jactitant, quam mulieres, quæ eis nubunt, non ut caste vivant, sed ut carnaliter invicem conjungantur prava, & libidinosa intentione, sub prætextu, & in figura Matrimonii turpes hujusmodi commixtiones affectare, quæ cum peccati, & scandali occasionem præbeant, & in animarum damnationem tendant, sunt ab Ecclesia Dei prorsus exterminandæ. Et insuper considerantes, quod ex Spadonum hujusmodi, & Eunuchorum coniugiis nulla utilitas provenit, sed potius tentationum illecebræ, & incentiva libidinis oriuntur, eidem Fraternitati tuæ per præsentes committimus, & mandamus, ut coniugia per dictos, & alios quoscumque Eunuchos, & Spadones, utroque teste carentes cum quibusvis mulieribus, defectum prædictum, sive ignorantibus, sive etiam scientibus, contrahi prohibeas, eosque ad Matrimonia quomodocumque contrahenda inhabiles auctoritate nostra declares, & tam locorum Ordinariis, ne hujusmodi conjunctiones de cetero fieri quoquomodo permittant, interdicas, quam eos etiam, qui sic de facto Matrimonium contraxerint, separari cures, & Matrimonia ipsa sic de facto contracta, nulla, irrita, & invalida esse decernas.

§.2. Eos etiam qui sic jam contraxerunt, si appareat illos non ut caste simul vivant, contraxisse, sed actibus carnalibus, & libidinosis operam dare, simulve in uno, & eodem lecto cum prædictis mulieribus dormire convincantur, omnino similiter separari cures. Declaratio quo ad conjugia jam contracta.

§.3. Nos enim ita in præmissis, & non aliter, per quoscumque Judices, & Commissarios, quacumque auctoritate, & dignitate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quacumque causa, & instantia judicari, & definiri debere, & si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel attentari in posterum contigerit, irritum, & inane decernimus. Clausula sublata.

§.4. Non obstantibus cujusvis Civitatis, Provinciæ, aut Regni statutis, legibus municipalibus, aut consuetudinibus, quæ abusus potius, & corruptelæ sunt, etiamsi ab immemorabili tempore observatæ dicuntur, ceterisque contrariis quibuscumque. Clausulæ derogatoriæ.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, vigesima secunda Junii, Pontificatus nostri Anno III. D.P. An.III. 27.Junii.

XCI.

Provincia Hispaniæ Ordinis Carmelitarum Discalceatorum erigitur in Congregationem datis ei nonnullis Statutis, concessisque Privilegiis. *Ex Regest. in Secret. Brevium.*

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM de Statu, ac bono regimine omnium Religiosorum paternam quærimus sollicitudinem, tum eorum salubris directio Nobis præcipue curæ est, qui sanctiora, & priscis Sanctorum Patrum Regulis prorsus similia vitæ instituta sectantes, arctio- Procemium.

ctiorem Regularis disciplinæ observantiam profitentur, eosque libenter in suo laudabili proposito confirmemus, ut sine ullo impedimento perseverent, atque in dies magis proficiant.

Gregor. XIII. separatis a quacumque Provincia iis Fratribus, qui regulam secundum antiquam disciplinam observabant, eos in distinctá coalescere Provinciam concessit;

§.1. Alias siquidem fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster intelligens complures Domos, seu Monasteria Ordinis Fratrum, & Monialium Beatæ Mariæ de Monte Carmelo in Hispaniarum Regnis existere, in quibus vigebat observantia primitiva ejusdem Ordinis Regulæ, cum omni rigore juxta primæva instituta, de mandato piæ mem. Innocentii Papæ IV. etiam Prædecessoris nostri confirmatæ, non autem secundum mitigationem, quæ a re. me. Eugenio Papa IV. nostro pariter Prædecessore dicitur impetratæ, charissimi in Christo Filii nostri tunc sui Philippi Hispanarium Regis Catholici precibus inclinatus Institutum hujusmodi super observantia primitivæ Regulæ approbando, ipsos Fratres, & Moniales eamdem primitivam Regulam sic observantes Discalceatos nuncupatos, eorumque Domos, Conventus, Monasteria, & loca tunc, & pro tempore existentia a privilegiis Fratrum, & Monialium ejusdem Ordinis secundum Regulam per dictum Eugenium Prædecessorem, ut præfertur, mitigatam pro tempore degentium penitus, & omnino in perpetuum, auctoritate Apostolica sejunxit, & separavit, ipsos Discalceatos ab omni, & quacumque visitatione, correctione, & superioritate Priorum Provincialium, ceterorumque Superiorum secundum mitigatam Regulam degentium exemit, & liberavit, & eorum fratrum, & Monialium Discalceatorum Domos, Monasteria, & loca quæcumque eatenus erecta, & instituta, ac ex tunc in futurum erigenda, & instituenda in unam Provinciam de per se Discalceatorum nuncupandam per unum Priorem Provincialem, qui in Capitulo ipsius Provinciæ ex eisdem Discalceatis, ut præfertur, eligi deberet, regendam, & gubernandam in perpetuum erexit, & instituit.

Eam vero Priori Generali Ordinis subjecit.

§.2. Ac ipsam Provinciam Fratrum, & Monialium Discalceatorum sub obedientia, & superioritate Prioris Generalis totius Ordinis ad instar aliarum Provinciarum ejusdem Ordinis perpetuo subiectam remanere, subesse, & subiacere voluit: Cui Prior Generalis per se ipsum tantum, vel per alium virum idoneum ex ipsis Discalceatis, & juxta eorum primitivam Regulam, ac Regularia instituta ab ipsis Discalceatis observari solita, eos visitare, reformare, corrigere, & punire posset.

Extra vero Monasteria, & Domos talis Provinciæ extrahi, vel mutari quemquam ipsimet Priori Generali prohibuit, nisi talis mutatio fiat in Capitulo Provinciali.

§.3. In Monasteriis tamen, Domibus, & locis eorum Fratrum Discalceatorum, extra quæ nullatenus ipsi Discalceati, vel aliquis eorum ab eodem Priore Generali, quovis prætextu, vel occasione, amoveri, assignari, mutari, extrahi, seu transferri, aut ad alias Provincias mitti, aut retineri possent, nisi aliter in eodem Capitulo Provinciali fuisset ordinatum, prout in ipsius Gregorii Prædecessoris literis, quæ jampridem debitæ executioni demandatæ, usu receptæ, & per Nos nuper approbatæ fuerunt, plenius continetur.

Dilatata vero tali Provincia, auctisque Domibus, itaut eorum regimen unus Provincialis impar sit;

§.4. Cum autem, sicut nuper audivimus, numerus Fratrum hujusmodi, & Monialium Discalceatorum non mediocriter auctus fuerit, & in dies majora, benedicente Domino, suscipiat incrementa, cum Divini Cultus augmento, bonæ famæodore, ac spirituali fructu, & consolatione animarum tum ipsorum Religiosorum, tum etiam aliorum Christifidelium, qui piis eorum exemplis in viam salutis diriguntur, jàque non modo per universam fere Hispaniam, sed etiam in Indiis complura Monasteria, & Domos, aliaque Regularia loca Discalceatorum instituta, & erecta fuerint, quæ omnia per unum Priorem Provincialem non ita commode regi, & gubernari queunt; Propterea ejusdem Philippi Regis nomine, ac pro parte etiam eorumdem Fratrum Discalceatorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Sixtus Capitulum Generale congruo tempore cogi mandat;

§.5. Nos igitur volentes pro debito Pastoralis officii, eorumdem Religiosorum pio desiderio, bono regimini, ac propagationi, ut par est, consulere, habita super hoc cum Ven. Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus super negotiis regularium deputatis, matura deliberatione, hujusmodi precibus in hac parte annuentes, necnon universos, & singulos fratres, & moniales dictæ Provinciæ Discalceatorum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, dilecto filio moderno Priori Provinciali dictæ Provinciæ fratrum Discalceatorum Ordinis præfati per præsentes committimus, & mandamus, ut Capitulum Provinciale juxta facultatem per ipsas Gregorii Prædecessoris literas sibi attributam, & secundum morem ejusdem Provinciæ suis loco, & tempore indicat, convocet, & congregari faciat.

In eoque Vicarium Generalem erigendæ Congregationis Fratrum Discalceatorum eligi;

§.6. In eoque Capitulo postquam erit legitime congregatum, volumus, ut primum quidem per suffragia, seu vota eorum, qui in electione Prioris Provincialis in hujusmodi Capitulo Provinciali vocem habere hactenus consueverunt, post Diffinitorum electionem, ut fieri solet, statim unus Vicarius generalis de novo erigendæ Congregationis Fratrum Discalceatorum eligatur.

Qui talem Provinciá in plures Provincias dividat, novasque erigat juxta Monasteriorum, & locorum exigentiam.

§.7. Si electus Vicarius præsens in Capitulo erit, statim ipsi Capitulo præsideat, si absens, idem, qui nunc est, Prior Provincialis illius vices gerat, & in Capitulo præsideat, ac de voto eorumdem Provinciam ipsam, quæ hactenus fuit Discalceatorum, prout Domorum, & Monasteriorum numerus, ac locorum opportunitas suadebit,

& alias

& alias videbitur expedire, in plures partes, & Regiones distingui curet, quas quidem singulas partes sic distinctas, & divisas, necnon eas, quas similiter in futurum juxta augmentum, & numerum Domorum, ac Monasteriorum idem Vicarius in Capitulo ejusdem Congregationis duxerit distinguendas, ac dividendas in singulas Provincias.

Tales autem Provincias in Congregationem erigit Pontifex.

§.8. Universas vero Provincias in unam Congregationem omnium hujusmodi Provinciarum Discalceatorum nuncupandam, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Vicario Generali eamque super illas concedit jurisdictionem, qua fruitur Prior Generalis supra totū Ordinem.

§.9. Præterea statuimus, & ordinamus, ut singulis hujusmodi Provinciis singuli Priores Provinciales præsint. Dictus vero Vicarius generalis, & ipsis Prioribus Provincialibus, & toti Congregationi præficiatur, eamque regat, & gubernet, illamque eamdem prorsus auctoritatem, & potestatem in Monasteria, Domos, loca, & personas dictæ Congregationis jam recepta, & recipienda, dummodo primitivæ Regulæ ac ejusdem Congregationis regulari observantiæ contravenire non possit, habeat, quam Prior generalis totius Ordinis tam de jure, & consuetudine, quam per privilegia super Domibus, Monasteriis, locis, & personis sibi subiectis habere dignoscitur.

In futuro Capitulo eligendi Priores Provinciales, nec non Priores Domorum, ac demum Consiliarii, quorum consilio, & suffragio uti debet dictus Vicarius Generalis.

§.10. Et in hoc primo Capitulo hac prima vice post factam electionem Vicarii generalis, & distinctionem novarum Provinciarum, per suffragia, seu vota eorumdem, qui in electionibus Prioris Provincialis hactenus vocem habuerunt, singuli Priores Provinciales novarum hujusmodi Provinciarum Deinde singuli Priores cujusque Domus, seu Monasterii dictæ Congregationis. Demum sex Consiliarii ipsius Vicarii generalis ex omnibus Provinciis eligantur; Ipse autem Vicarius generalis consilio, & interventu hujusmodi Consiliariorum utatur, tum in controversiis, & negotiis Congregationis universæ, & singulorum fratrum expediendis, tum in Provinciarum, & singulorum Monasteriorum, ac Domorum reformatione, ac regulari observantia dirigenda: ita tamen, ut etiam absque illis, quæ ad reformationem, strictioremque observantiam pertinere videbuntur, executioni damandare, Delinquentes præsertim publicos, & scandalosos punire per se, vel alium libere possit.

Officium Vicarii sexennale, Priorum vero Provincialium, ceterorumque triennale: nemo vero iterum eligi potest nisi post aliud sexennium, vel triennium.

§.11. Officium, & potestas Vicarii generalis hujusmodi per sex annos duret, quibus finitis eo ipso illius potestas, & auctoritas expiret, & novus Vicarius generalis eligatur. Eadem vero persona nisi intermisso altero sexennio iterum in Vicarium generalem eligi, & ultra sexennium ipsum officium continuari non possit, quod si secus factum sit, electio nulla, & irrita censeatur. Priores vero Provinciales, & Consiliarii, & singularum Domorum, ac Monasteriorum Priores, ac Collegiorum Rectores triennales sint, eorumque auctoritas, finito triennio similiter expiret.

Capitula Generalia quando, & a quibus sint celebranda.

§.12. Capitulum generale Congregationis Discalceatorum nuncupandum tertio quoque anno celebretur, illudque in singula triennia indicendi, & convocandi Vicarius generalis curam habeat, qui etiam in illo præsideat. Ad ipsum Capitulum generale dictæ Congregationis præter Vicarium generalem cuncti, & singuli Priores Provinciales cum singulis sociis, Diffinitoribus etiam Capituli electis, & sex itidem Consiliarii accedere teneantur.

Quid in iis sit faciendum.

§.13. Atque in eodem Capitulo generali singulis trienniis novi Priores, tam Provinciales, quam singularum Domorum, & Monasteriorum novi etiam Consiliarii, ac etiam Diffinitores eligantur alternis trienniis & sic sexto quoque anno in Capitulo generali per vota eorumdem Vicarii generalis, necnon Priorum Provincialium, Sociorum, Diffinitorumque, & Consiliariorum primum quidem novi Vicarii generalis; deinde vero ceterorum hujusmodi superiorum electiones celebrentur.

Vicarius Generalis officii sui ordinaria statim exercet, graviora vero post acceptam a Priore Generali confirmationem.

§.14. Idemque Vicarius generalis ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus cum primum a plurimis, qui vocem in Capitulo generali Congregationis habere debent, seu eorum majori parte in Vicarium generalem, ut præfertur, electus extiterit, eo ipso ordinaria sui officii exercere tantummodo possit; graviora, vero, vel atrociora non nisi postquam a Priore generali approbatus, & confirmatus fuerit gerere, aut exequi valeat.

Quando celebranda Capitula Provincialia?

§.15. Dimisso generali Capitulo infra decimumoctavum mensem quisque Prior Provincialis suæ Provinciæ Capitulum convocari curet, atque inibi socius Prioris Provincialis ad generale Capitulum Congregationis cum eo iturus, & Diffinitores ejus Provinciæ eligantur.

Decedente aliquo Priore Provinciali, vel domus alicujus ante Capitulū Generale, Vicarius Generalis alium debet subrogare de consilio Diffinitorum &c.

§.16. Si ante finitum gerendi officii tempus Priorem aliquem Provincialem, aut cujusvis Domus, vel Monasterii ab humanis decedere, aut alias quomodolibet officium ipsum dimittere, vel amittere contingat, Vicarius generalis cum primum ejus rei notitiam habuerit, de voto dictorum Consiliariorum, & Capituli generalis præfati Diffinitorum, alium in ejus locum sufficiat, & subroget, cujus potestas, & auctoritas usque ad Capitulum generale proxime celebrandum duret.

Decedenti vero Vicario Generali ante sexennium succedit primus Definitor.

§.17. Si vero ipse Vicarius generalis ante finitum sexennium, & antequam generale Capitulum sit congregatum e vita migraverit, tunc primus Diffinitor Capituli præcedentis, aut secundus, & sic successive de reliquis Diffinitoribus in defectum præcedentium toti Congregationi præsideat, qui interim quousque Capitulum generale celebretur, & in eo novus Vicarius generalis eligatur, generalis Vicarii locum, & potestatem habeat, & si tempus celebrando Capitulo generali, ut dictum est, præfixum ultra biennium expectandum esset, curet etiam ante tempus præfixum cum primum id commode fieri poterit, Capitulum generale indici, & convocari, & in eo novum Vicarium pro sexennio sequenti eligi.

Vicarii Generales possunt condere Statuta pro bono Congregationis regimine, novos Conventus erigere &c.

§.18. Insuper eidem Vicario generali pro tempore futuro tam in hoc primo, quam quocumque alio dictæ Congregationis pro tempore celebrando Capitulo generali statuta quæcumque, & ordinationes, ad Dei honorum, salubrem reformationem, & bonum regimen dictæ Congregationis pertinentia condendi, mutandi, alterandi, in totum si videbit, abrogandi, de novo condendi, dummodo Sacris Canonibus, Concilii Tridentini Decretis, ac Constitutionibus Apostolicis, necnon primitivæ Regulæ, ac eorum Institutis non adversentur, abusus quoscumque tollendi, eaque ab omnibus, & quibuscumque etiam Prioribus, Provincialibus, aut aliis officialibus, Prælatis, & Superioribus, ceterisque personis dictæ Congregationis perpetuo, & inviolabiliter observari præcipiendi, Monasteria, Domos, & Conventus tam virorum, quam mulierum ejusdem Congregationis in quibusvis locis, cujuslibet licentia desuper minime requisita, & sine consensu generalis Capituli totius Ordinis erigendi, seu construi, & ædificari faciendi, aut jam constructa ad inhabitandum recipiendi, suasque vices pro quibuscumque rebus sibi benevisis, & ad suum officium pertinentibus alii, nec aliis fratribus Discalceatis præfatis demandandi.

Priores Provinciales nova Monasteria inconsulto Vicario Generali recipere non possunt.

§.19. Ita tamen, ut Priores Provinciales, & alii fratres sine expressa licentia Vicarii generalis, novas Domos, aut Monasteria recipere, erigere, aut construere minime audeant.

Possunt tamē statuta facere pro sua Provincia, & Domibus.

§.20. Dictis quoque Prioribus Provincialibus similiter statuta, tam in suo Capitulo provinciali pro tota Provincia, quam in visitatione singulorum Monasteriorum, & Domorum pro fratribus, seu Monialibus ejus Domus, vel Monasterii, durante ipso Prioris Provincialis officio observanda, dummodo generalis Capituli totius Congregationis statutis non repugnent, condendi, ac denique de cetero, ipsis Prioribus Provincialibus postquam electi fuerint, & a Vicario generali confirmati, statim officia sua, quæque ad illa quomodolibet pertinent, gerendi, exercendi, exequendi, eriam quoad ea universa, & singula, quæ Provinciales Priores totius Ordinis prædicti mitigatam Regulam profitentes respective in suos subditos de jure, consuetudine, vel privilegio facere possunt, seu debent, dummode primitivæ Regulæ, & dictæ Congregationis statutis non repugnent, ac nisi eorumdem Provincialium Priorum ab ipso Vicario generali fuerit limitata potestas, & juxta tenorem præsentium literarum dumtaxat, plenam, liberam, & absolutam facultatem, auctoritate, & tenore præmissis, concedimus, & impartimur.

Quæ sit auctoritas Prioris Generalis Ordinis supra hanc Congregationem.

§.21. Ceterum volumus, ut tam prædicta Congregatio, quam prædictus Vicarius generalis ipsi Priori generali tanquam universali, & Superiori capiti totius Ordinis juxta tamen formam in his literis descriptam subiaceant. Qui Prior generalis totius Ordinis præfati Domos, & Monasteria dictæ Congregationis Discalceatorum, eorumque Conventus, & singulares personas solus per seipsum personaliter, & associatus duobus sociis, & uno scriba, seu Secretario ab ipsa Congregatione Discalceatorum eligendis, & juxta ejusdem Congregationis primitiva, & novissima statuta, nec alias visitare, corrigere, reformare, & delinquentes punire possit, idque de consilio prædictorum sociorum, & intra Monasteria, Domus, & loca ipsorum Discalceatorum dumtaxat, extra quæ nullatenus ipsi Discalceati, eorumve aliquis ab eodem Priore generali totius ordinis amoveri, vel alio transferri, neque quisque illorum loco mutari, aut poni, neque Priores, aut alii Officiales eorumdem Domorum, Monasteriorum, & locorum Congregationis Discalceatorum pro tempore eis Præsidentes a suis officiis amoveri, neque alii eorum loco substitui, nisi ob enormem excessum, qui juste tolerari nequiret, & tunc in defectum Vicarii generalis ipsius Congregationis, & de consensu dictorum sociorum nec alias ullo modo valeat.

Quæ vero eidem interdicantur.

§.22. Prohibemus quoque, ne idem Prior generalis aliquas gratias particulares Fratribus Discalceatis concedat, neve per impositionem, aut taxas eorum Domos, & Monasteria aggravet, quæ quidem impositiones, & concessiones nulla sint eo ipso, neve quidquam penitus ex ipsa visitatione præter necessarium Viaticum, habita ratione tenuitatis Domorum, & Monasteriorum Discalceatorum moderandum, & in itinere ipso visitationis dictæ Congregationis Discalceatorum consumendum recipiat, aut erigat.

Vicarius Generalis interest Capitulo Generali Ordinis cum duobus sociis.

§.23. Vicarius autem prædictus cum duobus sociis eligendis in Capitulo Congregationis, Capitulo generali totius Congregationis interesse, ibique vocem, tam activa, quam passivam, & locum sibi congruentem tam Vicarius, quam Socii vocati habere teneantur.

Visitatio Monasteriorum per Priorem Generalē facienda prævia denunciatione &c.

§.24. Prior autem generalis prædictus quoad visitanda Monasteria, Domos, & loca Discalceatorum statutis, & privilegiis ejusdem Congregationis in omnibus, & per omnia se conformet, nihilque contra illa innovare, aut alterare præsumat, prædictæque Congregationis Discalceatorum, ut præfertur, Monasteria, Domos, loca, & personas visitare valeat, & antequam visitationem incipiat, hoc ipsum in Capitulo generali dictæ Congregationis Discalceatorum intimare, & denunciare teneatur, ad effectum, ut inibi præfati socii visitationis, uti superius dispositum est, deputentur.

Vicario Generali, & Cōgregationi Neo-erectæ communicantur Privilegia alias Provinciæ, & Provinciali concessa.

§.25. Et tandem prædicto Vicario generali, ac Congregationi hujusmodi respective quæcumque privilegia, indulta, & facultates Provinciæ, ac Priori Provinciali dictæ Provinciæ Discalceatorum a Nobis, vel aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris concessa fuerunt, competere, statuimus, & declaramus.

Clausulæ pro hujusce Constitutionis firmitate.

§.26. Decernentes præsentes literas nullo unquam tempore sub ullis similium, vel dissi-

dissimilium gratiarum, revocationibus, alterationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus a Nobis, & quibusvis aliis Romanis Pontificibus, vel dicta Sede nunc, & pro tempore emanatis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo ante præmissa erant, statum restitutas, & de novo etiam sub posteriori data per pro tempore existentem Vicarium generalem Congregationis hujusmodi eligenda, concessas esse, & fore, ac ita, & non aliter per quoscumque Judices, tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, dictæque Sedis Legatos etiam de Latere, & Nuncios, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique, & in quavis instantia interpretari, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio Commissariorum pro executione.

§.27. Quocirca Venerabilibus Fratribus Universis Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in Spiritualibus, aut Officialibus Generalibus, & Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, necnon Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, Capitulis, ac aliis, ad quos quomodolibet spectat, & spectabit per præsentes, auctoritate Apostolica, mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Fratrum Discalceatorum, vel alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra, præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit inviolabiliter observari, dictosque Fratres Discalceatos illis omnibus, & singulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.28. Non obstantibus præmissis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris nostri de una, & duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præsentium ad Judicium non trahatur, necnon etiam ejusdem Bonifacii VIII. Prædecessoris præfati prohibitione, qua prohibetur ne Fratres dicti Ordinis in aliqua Civitate, Castro, Villa, aut alio quocumque loco, Domos, sive loca de novo accipere, aut capta, mutare præsumant absque dictæ Sedis speciali licentia faciente plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de prohibitione hujusmodi mentionem, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon prædicti Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, & quorumvis Ordinum, ac Religionum, etiam Juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & Consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, & Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostostolicæ potestatis plenitudine sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, ac pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis specifica, & expressa mentio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.29. Volumus autem, quod præsentium transumptis &c. Transumptis danda fides.

Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 10. Julii 1587. Pontificatus nostri Anno III. Dat. die 10. Julii 1587. An.III.

XCII.

Institutio Collegii honestarum Viduarum, & Puellarum, sub regimine Confratrum Congregationis Sancti Bernardi religiose educandarum, cum indultorum concessione, præsertim quo ad pia eis relicta. Et jurisdictio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Protectoris, & Judicis causarum ad eas spectantium.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

SAcrosanctæ militantis Ecclesiæ gubernacula ex Summis Sacerdotii Cathedra Nobis, licet meritis imparibus demandata, tenen-

tenentes, ad ea libenter intendimus, per quæ Cœnobia, & alia religiosa Loca, in quibus prudentes Virgines accensis lampadibus se præparent obviam ituræ Sponso Jesu, in quarum Societate aliæ quoque Mulieres spretis mundi vanitatibus, gratum, & debitum Deo exhibeant famulatum, ubique gentium, sed præsertim in hac Alma Urbe nostra, in qua sicut in universi Orbis magistra, veræ fidei, & religionis documenta relucent, ita universa divinæ Majestati accepta opera exerceri summopere desideramus, construuntur, & eriguntur; idque ut facilius succedat, ac personæ ad id opportuna auxilia exhibentes a Nobis gratias, & favores reportasse lætentur, opem, & operam impendimus efficaces, ac in his Officii nostri partes libenter impartimur, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Causa hujus Constitutionis.

§. 1. Sane cum sicut accepimus, alias postquam Nos Ecclesiam Sanctorum Viti, Modesti, & Crescientiæ Martyrum Regionis Montium de Urbe, Confraternitati Sacerdotum, & aliorum utriusque sexus Christifidelium Sancti Bernardi de dicta Urbe canonice institutæ, cum facultate, & licentia pro eisdem Confratribus ibidem erigendi Monasterium Monialium sub Regula Sancti Benedicti Congregationis S. Bernardi Cisterciensis Ordinis, pro pauperibus Puellis, quæ spretis mundi illecebris, Christo earum sponso perpetuum famulatum exhibere optarent, concesserimus, prout in nostris desuper confectis literis plenius continetur, dilecti filii Prior, & Custodes, ac Confratres ejusdem Confraternitatis ibidem Monasterium, cum Choro, Dormitorio, Hortis, Hortalitiis, & aliis necessariis, construi, & ædificari procuraverint, illudque adeo commodum reddiderint, ut infra octavam Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis proxime præteritæ nonnullæ Puellæ Deo dicatæ, per Deputatos ejusdem Confraternitatis approbatæ, in Moniales ipsius Monasterii, juxta laudabilem illius normam receptæ, admissæ, & introclusæ extiterint. Tamen quia sicut etiam accepimus, ultra trecentas per ipsos Deputatos jam visitatas in eadem Urbe, alius ingens, ac infinitus numerus pauperum Puellarum minorum sex decim annis, quæ ob earum minorem ætatem infra annum probationis juxta Concilii Tridentini decreta expressam professionem emittere, ac in Moniales recipi nequeunt, reperitur, & pleræque adsunt, quæ si ætatem decem annorum excedant, vel utroque parente orbatæ, seu Neophytæ, aut illegitimæ genitæ non sint, aut si habeant parentes, & consanguineos honestæ conditionis & famæ, ab Archihospitalis Sancti Spiritus in Saxia, Sanctorum Quatuor Coronatorum, S. Catherinæ de Rosa, alias miserabilium, & S. Basilii Neophytarum respective nuncupatarum prædictæ Urbis Monasteriis, juxta eorumdem Monasteriorum statuta, privilegia, & indulta eis desuper concessa penitus excluduntur, Puellæque hujusmodi, ac etiam nonnullæ honestæ viduæ, quæ a maritali vinculo solutæ in cœlibatu sub claustro pudoris, & continentiæ, vitam cælibem sibi libenter statuerent, si in aliquo Monasterio, Collegio, aut loco recipi possent; quo fit, ut locum receptionis non invenientes, non sine maximo earum virginitatis, honoris, & pudoris periculo in sæculo remanere cogantur. Quibus (sicut pariter accepimus) dicti Confratres permoti, habita inter eos pluries matura deliberatione, cogitarunt, quod si Collegium unum, in quo pauperes Puellæ, & Viduæ honestæ hujusmodi, quæ in aliis prædictis Monasteriis recipi non possunt, reciperentur, & admitterentur, ac cum timore Dei una cum aliis Puellis dicto Collegio minime onerosis, quæ ibidem sicut in pluribus aliis Monasteriis, & Locis Piis consuevit, recipi, & admitti possent, educarentur, erigeretur, & institueretur, ac construeretur, & una duorum millium ex testamento quondam Marci Antonii Mureti Junioris Clerici Lemovicensis Diœcesis, sub die vigesimanona Septembris proxime præteriti condito pauperibus Puellis vitam regularem profiteri cupientibus legata, & arbitrio dilectorum filiorum Ludovici Rivaldi Presbyteri dictæ Diœcesis, & Marci Antonii Lanfranci Veronensis dicti Marci Antonii hæredum, & executorum, ac altera mille, pauperibus Puellis orphanis, nuptui tradendis arbitrio eorumdem Ludovici, & Marci Antonii Lanfranci juxta tractatum, seu conventionem, inter Priorem, Custodes, & Confratres, necnon Ludovicum, & Marcum Antonium Lanfrancum hujusmodi desuper initum, seu initam, & factum, seu factam, necnon reliqua summæ trium millium respective scutorum de juliis decem pro quolibet scuto, Collegio sic erigendo hujusmodi per dilectam in Christo filiam Magdalenam Strozziam Anguillariam, sub certis modo, & forma in Instrumento donationis desuper confecto donatæ, necnon quæcumque res, & bona per quoscumque Christifideles, etiam causa testamenti, codicillorum, donationis, aut alias ipsis viventibus donata, & concessa, seu donanda, & concedenda eidem Collegio erigendo, applicarentur, & appropriarentur, profecto, non solum publicæ utilitati consuleretur, sed exinde plures ex dictis Puellis Domino famulatum perpetuum exhiberent, reliquæ vero facilius nuptui traderentur, eleemosynæque, & alia pietatis opera, tam ab ipsis Confratribus, quam aliis utriusque sexus Christifidelibus verisimiliter in dies ibidem erogarentur, & augerentur.

Erectio Collegii pauperũ Virginum, & honestarũ Viduarum, apud Monasterium Monialium S. Bernardi.

§. 2. Nos igitur, qui nostris potissimum temporibus, quantum cum Deo possumus, quascumque virgines, & honestas Viduas in numero prudentum adscribi, ac dictæ Confraternitatis incremento consulere sinceris desideramus affectibus, Priorem, Custodes, & Confratres prædictos, ac eorum singulos quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homi-

homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon testamentorum, codicillorum, ac inter Priorem, Custodes, & Confratres, ac Ludovicum, & Marcum Antonium Lanfrancum, ac etiam per Magdalenam prædictos, ut præfertur, initorum, & transactorum, aliorumque quorumcumque instrumentorum, & donationum factorum tenores, & veriores, præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad Prioris, Custodum, & Confratrum prædictorum, vel alicujus eorum pro eis super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate in dicto Monasterio Sancti Bernardi, ut præfertur, constructo, seu prope illud, aut alibi, ubi pro tempore forsan transferri contigerit, unum Collegium pauperum Puellarum virginum, & honestarum Viduarum bonæ, & honestæ conditionis & famæ, in quo puellæ, & Viduæ ipsæ, ne paupertate oppressæ, dæmonis arte in vitiorum sordes prolabantur, recipi, ac separatim a commercio Monialium pie, & caritative regi, & educari, ac sub Domini timore, virtutumque exercitiis, ac Christianis moribus, & institutis instrui, necnon inibi quousque juxta cujuslibet earum inclinationem, voluntatem, ac devotionem, sive alia honesta ratione, per dictæ Confraternitatis Confratres provisum fuerit, habitum per Moniales dicti Monasterii gestari solitum susceperint, & professionem per easdem emitti solitam expresse emittere proposuerint, aut alias nupserint, permanere possint. Ita tamen quod quoties aliquam ex dictis Puellis, & virginibus, ac Viduis e dicto Collegio, vel voti religionis, vel matrimonii contrahendi causa egredi contigerit, liceat Priori, & Visitatoribus, ac Confratribus ejusdem Confraternitatis, nunc & pro tempore existentibus, aliam Puellam & virginem, seu Viduam modo præmisso qualificatam loco egressæ, aut alias juxta facultates dictæ Confraternitatis, ipsorumque Prioris, Visitatorum, & Deputatorum arbitrio ibidem collocare, subrogare, & substituere pro earumdem Puellarum, ac Viduarum, perpetuis usu, & habitatione, una cum Ecclesia præfata Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentiæ Martyrum, vel alia ubi pro tempore, ut præfertur, dictum Collegium, & Monasterium transferri contigerit, ad eorumdem Monasterii, & Collegii usum, in qua Missa celebrari, ac Sacramenta Ecclesiastica ministrari, cadavera, tam ipsarum quam etiam ejusdem Monasterii Monialium Ecclesiasticæ sepulturæ tradi, & verbum Dei prædicare valeant, cum campanili, & campanis, necnon refectorio, Dormitorio, hortis, & hortalitiis, aliisque necessariis ad ejusdem Collegii usum jam constructis, & construendis. Ita quod in dicto Collegio sic erigendo nonnullæ aliæ Puellæ Virgines, & honestæ Viduæ eidem Collegio minime onerosæ, sed potius utiles, atque etiam per pro tempore Visitatores ejusdem Collegii approbandæ, pro salubri earumdem educatione, ad instar aliorum Monasteriorum similes Puellas recipientium, & admittentium, recipi, & admitti valeant sine alicujus præjudicio, Apostolica auctoritate tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus.

Applicatio bonorum elargitorum, & elargiendorũ a Christifidelibus.

§.3. Ac eidem Collegio sic erecto, omnes, & singulas pecuniarum summas per Marcum Antonium Muretum juniorem juxta sui testamenti dispositionem, ac etiam Instrumentorum, conventionum, inter dictos Priorem, & Confratres, ac Ludovicum, & Marcum Antonium Lanfrancum præfatos, quam etiam Legati, donationis dictæ Magdalenæ, ut præfertur factorum, necnon quæcumque res, & bona quoscumque Christifideles eidem Collegio relinquenda, & eroganda. Ita quod dictæ Confraternitatis Prior, Visitatores, & Confratres, nunc & pro tempore existentes, seu ab eis deputati, vel deputandi illorum omnium corporalem, realem, & actualem possessionem libere apprehendere, & perpetuo retinere, illaque omnia ad Monasterii, & Collegii usus, necnon personarum inibi pro tempore existentium, & degentium manutentionem convertere valeant, cujusvis licentia minime requisita, auctoritate, & tenore præfatis, etiam perpetuo applicamus, appropriamus, concedimus, & assignamus.

Concessio auctoritatis Officialibus dictis Monasterii, & Collegii pro ejus totali regimine.

§.4. Eisdemque Priori, Officialibus, Visitatoribus, & Confratribus, ut sacerdotes ex approbatis ab examinatoribus pro tempore existentis dictæ Urbis Vicarii provectæ ætatis, doctrina, vitæ munditia, & morum honestate, religionisque zelo præditos, & a Protectore dictorum Collegii, & Monasterii pro tempore existente approbandos, qui personarum omnium in dictis Monasterio, & Collegio erecto hujusmodi, ut præfertur, degentium confessiones audiant, Ecclesiastica sacramenta ministrent, quique, & de idoneis verbi Dei concionatoribus, qui illas in spiritualibus præceptis, & documentis, ac sanctis consiliis ad viam Domini instruere possint, omnino providere. Quique una cum ejusdem Confraternitatis Priore, Custodibus, Visitatoribus, & aliis officialibus pro tempore existentibus, & ad id forsan deputatis, & deputandis, de qualitatibus puellarum, & viduarum inibi, etiam pro educatione recipiendarum, & admittendarum cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, vel nationis fuerint, accurate, & diligenter quoties id a præfata Confraternitate, sive illius Officialibus, Visitatoribus, & Confratribus præfatis requisiti fuerint, inquirere. Ac denique, circa examen, & approbationem earum, quæ nedum educationis hujusmodi causa, verum quoque pauperum puellarum, & honestarum viduarum hujusmodi, quas ibidem pro tempore educari, ac ad susceptionem habitus regularis, & professionem admitti, necnon matrimonio collocari contigerit, consulere debeant

beant. Ac pro feliciori dictorum Monasterii, & Collegii gubernio, & statu, ac ut puellæ pauperes, & honestæ viduæ hujusmodi facilius instruantur, & educentur, de consensu, & consilio tamen dilecti filii nostri Michaelis tituli Sanctæ Mariæ supra Minervam Cardinalis Alexandrini nuncupati, moderni, ac pro tempore existentis dictæ Confraternitatis, Protectoris, & Visitatorum hujusmodi unam ex eis in Abbatissam, quæ caput omnium existat, post tamen dilectæ in Christo filiæ Mauræ Perfectæ Machabeæ, alias de mandato nostro ex Monasterio Monialium S.Cæciliæ Regionis Transtyberim de eadem Urbe Ordinis Sancti Benedicti, in quo triginta octo annos laudabiliter vixerat, pro eisdem puellis, & mulieribus in sic noviter erecto, & instituto Monasterio, receptis, & pro tempore recipiendis in vita, & institutis regularibus dicti Ordinis instruendis, necnon ipsius Monasterii cura, & administratione gerendis, & suscipiendis translatæ. Et nuper in illius Abbatissam benedictæ, & consecratæ obitum. Quam ex nunc ob ejus virtutum merita, bonosque mores, & exemplarem vitam, ac attento quod elapso primo, & subsequenti triennio nulla Monialis in præfato noviter constructo Monasterio, juxta dispositionem Concilii Tridentini, pro illo, ut convenit, regendo forsan qualificata reperiatur, nec aliqua alia regularem disciplinam in eo cum bono odore, & spirituali consolatione personarum in illo existentium introductam manutenere melius quam eadem Maura poterit, eidem noviter erecto Monasterio in Abbatissam ad ejus vitam dicta auctoritate præficimns, sibique illius curam, regimen, & administrationem, in spiritualibus, & temporalibus plenarie committimus, una cum congruo aliarum officialium, & ministrarum numero ad certum tempus eis benevisum eligendi, ac etiam quoties opus, & expediens erit, concurrente majori, vel saniori parte Monialium pro tempore existentium ejusdem Monasterii juxta formam dicti Concilii confirmandi, & etiam confirmationem reiterandi, vel tempore hujusmodi finito illas omnino amovendi, & postmodum alias amotarum hujusmodi loco subrogandi, & deputandi: Ita tamen, quod electio hujusmodi, tam juxta formam, & tenorem regulæ Ordinis Sancti Benedicti, quam Constitutiones, & Ordinationes, ac decreta jam forsan per Confratres dictæ Confraternitatis, & seu Visitatores deputatos ejusdem desuper edita, & edenda. Et quoad gubernium, constitutionem, & educationem Monialium, & puellarum, ac viduarum hujusmodi, ac exercitia, tam spiritualia, quam temporalia inibi jam forsan præscripta, & a dicto Michaele Cardinale Protectore approbata, seu præscribenda, & approbanda, necnon pro felici regimine, gubernio,& administratione confratrum Confraternitatis, Monasterii, & Collegii præfatorum, aliarumque personarum omnium, rerum, & bonorum Confraternitatis Monasterii, & Collegii hujusmodi Priori, Officialibus, & aliis ad id ab eadem Confraternitate deputatis, & pro tempore deputandis, quæcumque statuta, licita tamen, & honesta, ac sacris canonibus, præsertim decretis ipsius Concilii non contraria, toties quoties, & quando expediens videbitur, edendi, condendi, & faciendi, illaque edita, condita, & facta, prout ratio, vel utilitas exegerit, aut suaserit necessitas, pro tempore mutandi, alterandi, & in melius reformandi, aliaque etiam de novo faciendi licentiam, & facultatem, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo concedimus, & elargimur. Quæ postquam condita, alterata, & mutata, ac edita, & reformata, ac a præfato nunc, & pro tempore existente Protectore approbata, & confirmata fuerint, eo ipso dicta Apostolica auctoritate confirmata sint, & esse censeantur.

§.5. Ac spem jam conceptam habentes, quantum Urbis nostræ præfatæ, & universæ Christianæ Reipublicæ utilitatis afferent Monasterium, & Collegium sic per Nos erecta, & instituta, illa ac eorum personas, res, & bona, ipsamque Confraternitatem, & Confratres Sancti Bernardi, sub nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis, & Sedis Apostolicæ præfatæ, in spiritualibus, & temporalibus protectione pariter perpetuo recipimus, & admittimus, ac ab omni jurisdictione, superioritate, visitatione, correctione, dominio, & potestate Venerabilis fratris nostri Jacobi Portuensis Cardinalis de Sabellis nuncupati, moderni, ac etiam pro tempore existentis in eadem Urbe Vicarii generalis, & illius Vicegerentis, ac Locatenentium, & Officialium quorumcumque, necnon Abbatum, Visitatorum, & Superiorum totius Ordinis S. Benedicti, & præsertim Congregationis S. Bernardi dicti Ordinis, ac pro tempore existentis Rectoris Parochialis Ecclesiæ, in qua Monasterium, & Collegium hujusmodi nunc sita sunt, & pro tempore erunt, etiam circa sacramentorum administrationem, penitus, & omnino, ac perpetuo eximimus, & liberamus, ac Monasterium, & Collegium hujusmodi prorsus exempta, & libera a Vicarii nostri, ac Abbatum, Visitatorum, & Superiorum præfatorum, ac Parochiali jurisdictione, & superioritate, esse & fore statuimus, & decernimus.

Exemptio a jurisdictione, & superioritate &c. Vicarii Urbis, & aliorum omnium.

§.6. Et insuper, ut Monasterium, & Collegium hujusmodi, non solum manuteneantur, verumetiam in dies incrementum suscipiant, tam Ecclesias S. Bernardi prope Columnam Trajanam, & Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentiæ præfatas, ac alias Ecclesias pro tempore dictorum Confraternitatis, Monasterii, & Collegii existentes, necnon tam Confraternitatem, Monasterium, & noviter erectum Collegium, quam illorum Protectorem, Priorem, Custodes, Visitatores, aliosque Officiales, & Confratres, necnon Abbatissam, Moniales, aliasque ipsius Collegii novi-

Elargitio Indulgentiarum pro visitantibus Ecclesiam, vel ibi celebrantibus, aut celebrari facientibus.

noviter erecti personas, & nunc, & pro tempore existentes, universosque alios utriusque sexus Christifideles, S. Bernardi, & Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentiæ Ecclesias prædictas, ut supra devote visitantes, necnon missas in eis, vel earum aliquibus celebrantes, seu celebrari facientes, quovis modo, & quocumque totius anni die in perpetuum, ad communicationem & participationem, etiam per extensionem omnium, & singulorum privilegiorum, facultatum, immunitatum, exemptionum, præeminentiarum, antelationum, indultorum, indulgentiarum, etiam plenariarum, & peccatorum remissionum, ac quorumcumque aliorum favorum, & gratiarum, tam spiritualium, quam temporalium, tam dictæ Confraternitati Cathecumenorum, quam quibusvis Cisterciensi, & Sancti Benedicti respective Ordinibus, eorumque Monasteriis, & Conventibus, domibus, Abbatibus, Monacis, Fratribus, Protectoribus, pueris, puellis, Confessoribus, & Monialibus, ac eorum, & earum Ecclesiis, Capellis, aliisque Ministris, & Officialibus, necnon etiam Christifidelibus dictas Ecclesias, seu Capellas visitantibus, & visitaturis, per Nos, & quoscumque Romanos Pontifices, & præcipue fel. record. Paulum Tertium, sub Dat. Romæ 13. Id. Februarii, Pontificatus sui anno septimo, quomodolibet obtentorum, & concessorum, quoad ea, quæ hactenus revocata non fuerunt, nec sub ullis revocationibus sunt comprehensa, ac quibus dictæ Ecclesiæ Confraternitas, & loca pacifice hucusque usi sunt, ac utuntur, & gaudent, & quæ eidem Concilio non sunt contraria, similiter perpetuo recipimus, & admittimus, ac illa eis communicamus, & ad eos ea extendimus, ac etiam de novo quatenus opus sit, eis concedimus, in omnibus, & per omnia, perinde, ac si dictis Ecclesiis, & Capellis Sancti Bernardi, ac Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentiæ Martyrum, necnon Confraternitati, Monasterio noviter erecto, & Collegio prædictis, ac eorum Protectori, Priori, Custodibus, Officialibus, Confratribus, Abbatissæ, Monialibus, Confessoribus, & aliis pueris, & puellis, ac personis, necnon Christifidelibus supradictas Ecclesias S. Bernardi, ac Sanctorum Viti, Modesti, & Crescentiæ, ac alias Ecclesias, ut supra visitantibus, ac missas, in eis, vel earum aliqua, celebrantibus, vel celebrari facientibus, concessæ forent.

Jurisdictio Card. Protectoris & Judicis omnium causarum dicti Monasterii & Collegii, eorumque personarum &c.

§.7. Præterea ne Confraternitas, Monasterium, & Collegium hujusmodi, diversis Urbis Tribunalibus vexentur, dictum Michaelem Cardinalem, & pro tempore existentem dictorum Confraternitatis, Monasterii, & Collegii Protectorem, ac Prioris, Custodum, ac aliorum Officialium, Confratrum, ac Ministrorum, necnon Abbatissæ, Monialium, Puellarum, aliarumque personarum eorumdem, pro tempore, quo in dictis Monasterio, & Collegio steterint, quoad omnes, & singulas lites, causas, quæstiones, controversias, differentias, & molestias civiles, & criminales, ac mixtas, tam active, quam passive hactenus forsan motas, & in futurum quomodocumque movendas, super bonis, rebus, juribus, & actionibus quibuscumque ad Confraternitatem, Monasterium, Collegium, & Ecclesias Sanctorum Bernardi, Viti, Modesti, & Crescentiæ, ac alias Ecclesias prædictas, ac ad Moniales, Puellas, & alias personas supradictas, nunc, & pro tempore quomodolibet spectantia, in Judicem ordinarium, cum eisdem facultatibus, indultis, privilegiis, antelationibus, & potestatibus quibus Protectores Confraternitatum Orphanorum, Cathecumenorum, S. Catherinæ de la Rosa, ac Sanctissimi Crucifixi, ac deputati fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de dicta Urbe utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum. Ita etiam quod in causis discussionum, & alias quando de restituendo res, & bona quæcumque de cetero eisdem Monasterio, & Collegio relicta, & donata, seu vigore præsentium, aut alias quomodolibet acquisita, prioribus, & potioribus creditoribus agi censebitur, Confratres, ipsi nisi coram dicto Michaele Cardinale, & pro tempore dictæ Confraternitatis Protectore ad judicium trahi non debeant, sed facta obligatione per Priorem, Custodes, & Camerarium dictæ Confraternitatis, in eventum, quod alia bona ubilibet sita, & quovis modo possessa non reperiantur, Michael Cardinalis, & pro tempore existens Protector hujusmodi illa eisdem Confratribus, & respective creditoribus, etiam de facto, & sine strepitu, vel figura judicii, neque expectata sententia, aut fine litis, tradi, & consignari mandet, & procuret, etiam perpetuo constituimus, & deputamus.

Facultas Visitatorum Monasterii & Collegii prædictorum.

§.8. Et ne etiam Monasterium, & Collegium hujusmodi dum cura in temporalibus dictæ Confraternitati, ejusque Confratribus, & Officialibus commissa est, in spiritualibus aliquod detrimentum sentiant, eisdem Confratribus pro triennio, seu alio eis beneviso tempore, tres Sacerdotes auctoritate, & rerum gerendarum experientia, pietateque graves, qui Visitatores nuncupentur, & nostras, ac dicti Vicarii, Vicegerentis, Locatenentium, & illius officialium hujusmodi vices gerant, dictisque Monasterio, & Collegio, illius Abbatissæ, Monialibus, puellis, personis, rebus, & bonis præfatis in spiritualibus præsint (salva tamen in omnibus supradictis jurisdictione Urbis Vicarii in casibus, in quibus Episcopi, tamquam Sedis Apostolicæ delegati, auctoritate dicti Concilii in Monasteria, quantumvis exempta, & præcipue circa eorum clausuram, jurisdictionem exercent, & ad eos specialis, & particularis approbatio Sacerdotum, & Confessorum electorum spectet, & pertineat eligendi, & deputandi, ac postquam electi fuerint, electionis, & deputationis hujusmodi confirmatio ad Nos, & successores nostros, vel dictum Michaelem Cardinalem, & pro tempore existentem dictæ Confraternitatis Pro-

Protectorem pertineat, quotiesque sibi videbitur, finito triennio, seu alio tempore deputationis hujusmodi illos, prout tempus, & necessitas expostulaverit, confirmandi, ac etiam amovendi, & illorum loco alios collocandi, & deputandi facultatem impartimur. Nosque hac prima vice pro proximo triennio, ab hodie incipiendo, & ut sequitur, finiendo de Michaelis Cardinalis Protectoris præfati assensu, idem munus dilectis filiis Petro Fulvio Presbytero Romano utriusque juris Doctori moderno Priori, Joanni Daddeo Canonico Basilicæ S. Mariæ Majoris, & Annibali Summario Sacræ Theologiæ professori dictæ Confraternitatis Confratribus committimus. Ipsosque in eorumdem Collegii, & Monasterii Visitatores, Correctores, & Moderatores creamus, constituimus, & deputamus. Dantes eis auctoritatem omnia, & singula faciendi, mandandi, corrigendi, puniendi, reformandi, & exequendi, quæ ad spirituale regimen personarum in dictis Monasterio, & Collegio degentium, illorumque felix incrementum, & gubernium expedire, atque opportunum esse censuerint, Ita ut personæ in dictis Monasterio, & Collegio vitam degentes, in piæ, & religiosæ vitæ sinceritate, & puritate, per solicitam eorum operam foveantur, & conserventur, temporalia vero bona ex circumscripta dictæ Confraternitatis cura bene atque utiliter administrentur.

Privilegium pauperũ puellarum, quod admittantur ad subsidia dotium, quæ per diversas Confraternitates, & loca Pia dari solent.

§.9. Porro ipsas puellas quas paupertate oppressas in hujusmodi Collegio collocari contigerit, speciali privilegio insignire intendentes, quod ubi pauperes puellæ hujusmodi aliena expetere auxilia coactæ fuerint, quibus adveniente ætatæ ligitima, qua, vel Monasteria ingredi, vel matrimonio collocari censuerint, quascumque dotes, & auxilia pia, tam ab Annunciationis Beatæ Mariæ supra Minervam, Conceptionis, Confalonis, & aliis Archiconfraternitatibus, & Confraternitatibus, necnon Ecclesiis, Oratoriis, & locis piis, quam quibuscumque utriusque sexus personis, usque ad summam honestam, & eisdem Priori, & Visitatoribus bene visam petere, impetrare, obtinere, seque ad hunc effectum in rotulis, & listis Archiconfraternitatum, Confraternitatum, Ecclesiarum. Oratoriorum, locorum piorum, necnon personarum hujusmodi adscribi facere, & procurare, & deinde postquam dictæ puellæ, seu earum aliquæ, dotes, & auxilia hujusmodi obtinuerint, seu ad id adscriptæ fuerint, quod tam illæ, quæ dictum Monasterium ingredi, & jam ingressæ sunt, quam etiam quæ matrimonio collocari voluerint, dotes, & auxilia hujusmodi eis quomodolibet procurata, promissa, & acquisita omnino lucrari, percipere, & exigere debeant. Illaque omnia una cum præmissis dotibus, & legatis, factis, & faciendis, eisdem Monasterio, & Collegio perpetuo concedimus, pauperesque hujusmodi puellas, dotium, auxiliorum piorum, ac legatorum, & donationum præfatorum factorum, & faciendorum quibuscumque, etiam Motu pari emanatis prohibitionibus, vel statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, non obstantibus, capaces omnino facimus, reddimus, & declaramus. Mandantes omnibus, & singulis Custodibus, Camerariis, & quibuscumque Officialibus dictarum Archiconfraternitatum, quæ dotes, & auxilia pia hujusmodi pauperibus puellis dare, & assignare consueverunt, quod ex nunc dotes promissas puellis jam dictum Monasterium ingressis, & profiteri cupientibus, & statim postquam professæ fuerint Priori, Custodi, & Camerario pro tempore existentibus dictæ Confraternitatis Sancti Bernardi, acsi ipsæ dictum Monasterium ingressæ, seu matrimonio collocatæ, de consensu, & licentia Archiconfraternitatum, & locorum piorum hujusmodi extitissent, dare, & cum effectu persolvere, ac deinceps pauperes ipsas puellas in dicto Collegio pro tempore degentes, ad subventionem dotium, & auxiliorum hujusmodi admittant, & admitti procurent, & deinde tam puellis profiteri cupientibus, quam matrimonio collocandis, dotes eis promissas, & deinceps promittendas Priori, & Officialibus hujusmodi, dare, & cum effectu solvere debeant, nec ad id, & sub prætextu decretorum, privilegiorum, aut aliorum quorumcumque statutorum, Archiconfraternitatum, Confraternitatum, Ecclesiarum, Oratoriorum, & piorum locorum hujusmodi quomodolibet concessorum, contradicere audeant, seu præsumant, etiam licentia earumdem Confraternitatum, & locorum piorum hujusmodi minime obtenta, neque petita. Ne autem super præmissis, vel illorum aliquo, in futurum quomodocumque, vel quavis de causa pro validitate dubitari contingat.

Indultum circa relictaMonasterio, & Collegio prædictis, & eorum validitatem.

§.10. Volumus, ac etiam mandamus quod quæcumque ordinationes, instrumenta, donationes, tam inter vivos, quam causa mortis, testamenta, codicilli, & quæcumque alia documenta, scripturæ, & folia, facta, & facienda, per, & inter quascumque utriusque sexus personas, etiamsi mulieres nuptæ, ac minores viginti annis fuerint, ac testatæ, vel intestatæ decesserint, etiam de bonis suis disponere prohibitæ, nisi adhibita certa forma, & solemnitate requisita, a jure, vel ab homine, seu statutis, novisque reformationibus Urbis, seu obtenta a Romano Pontifice desuper licentia, de quibusvis eorum bonis quomodocumque acquisitis, & acquirendis, de quibus in favorem Confraternitatis, Monasterii, & Collegii hujusmodi testari, legari, codicillari, vel inter vivos, aut causa mortis, aut alias quomodolibet disponi contigerit. Quodque tam Marci Antonii junioris scutorum trium millium, ac Magdalenæ Strozziæ de Anguillaria, aliaque, ut præfertur, facta, & legata, quam quæcumque alia donationes, testamenta, codicilli, voluntates, instrumenta, scripturæ, & documenta ad favorem Monasterii, Collegii, & Confraternitatis hujusmodi jam facta, & facienda, perinde valeant, ac suum sortiantur effectum, acsi coram Notario publico, & legitimo testium numero, adhi-

adhibitisque omnibus de jure requisitis, qualitatibus, & solemnitatibus facta fuerint, nec Monasterium, Collegium, & Confraternitas hujusmodi de eisdem bonis in testamentis, legatis, codicillis, donationibus, & aliis voluntatibus, ac dispositionibus, instrumentis, documentis, & scripturis eisdem Monasterio, Collegio, & Confraternitati pro tempore relictis, donatis, datis, cessis, & applicatis, aliquam partem Cameræ Apostolicæ, vel Monasterio Convertitarum in eadem Urbe, etiam juxta dispositionem indultorum fel: record: Leonis Decimi, Clementis Septimi, & Pauli Tertii, aliorumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, seu Fabricæ dictæ Basilicæ Principis Apostolorum, aut quibusvis aliis personis, & Ecclesiis dare minime teneantur, sed bona ipsa, ut supra pro tempore relicta, vel donata Confratres ipsi libere, & integre recipere, ac eorum possessionem apprehendere, & perpetuo retinere, ac in eorumdem Monasterii, Collegii, & Confraternitatis usus, & utilitatem convertere libere, & licite valeant, etiam cujusvis licentia minime requisita.

Approbatio ordinationum factarum, & faciendarum a Confraternitate, etiamsi regulæ S. Bernardi sint contrariæ.

§. 11. Decernentes Ordinationes, Constitutiones, & Statuta hucusque a præfata Confraternitate facta, necnon Instrumenta, donationes, testamenta, codicillos, scripturas, ac etiam, prout illa concernunt, omnia, & singula in dictis Ordinationibus, Constitutionibus, Statutis, Capitulis, Instrumentis, donationibus, testamentis, codicillis, tam factis, quam faciendis, & aliis scripturis contenta, & inde secuta quæcumque, licita tamen, & honesta, maxime ea circa licentiam edendi carnes, & alios cibos in refectorio quolibet die Dominico, tertia, & quinta feriis, & aliis diebus arbitrio supradictorum Visitatorum, & circa usum omnium pannorum lini, & etiam cubilis, videlicet cum subucula tantum, & linteaminibus, ac etiam Breviarii Romani cum proprio Congregationis Sancti Bernardi dicti Cisterciensis Ordinis, ita quod ad recitationem Officii Beatæ Virginis Mariæ non teneantur. Quo vero ad præscriptionem horarum ad divina officia, tam diurna, quam nocturna recitanda, & quæcumque alia exercitia, spiritualia, & temporalia anno singulo facienda juxta Visitatorum, & Abbatissæ hujusmodi dispositionem, & ordinationem, ac ea quæ jam forsan decreta, & descripta in libro Constitutionum, & Statutorum ipsius Confraternitatis in pergameno, etiam quod sint contrariæ regulæ Sancti Benedicti, hujusmodique præsentium tenore approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adiicimus, fieri, & observari debere.

Validatio dispositionũ favorabiliũ eisdem Monasterio, & Collegio.

§. 12. Ac supplentes omnes, & singulos juris etiam communis, & municipalis, & facti etiam quarumcumque solemnitatum in eis forsan ex dispositione Juris, vel Statutorum, sive novarum reformationum Urbis circa validitatem donationum in genere, etiam respectu consensus propinquorum, parentum insinuationis, & testium, ac donationum in subscriptionibus, & in specie contractuum mulierum, & omnia alia forsan requisitis, omissis, & omittendis, præsertim quo ad dicti Marci Antonii Junioris, & desuper inter Confratres, & Officiales Confraternitatis Sancti Bernardi, ac Ludovicum, Antonium Lanfrancum præfatos, necnon donationis per dictam Magdalenam, aliaque omnia, & singula legata, donationes, instrumenta, testamenta, codicillos, scripturas, documenta, & alia quæcumque quomodolibet facta, & facienda, aliosque defectus, siqui in præmissis omnibus, & singulis, seu eorum aliquo intervenerint, aut intervenire possint quomodolibet in futurum. Inhibentes nunc, & pro tempore existentibus Præsidenti, & Deputatis Fabricæ dictæ Basilicæ Principis Apostolorum, ac quibusvis aliis officialibus, ministris, & personis cujusvis status, gradus, & conditionis existant, etiamsi Cardinalatus honore præfulgeant, ne Priorem, Officiales, & Confratres nunc, & pro tempore existentes, in omnibus, & singulis præmissis, & præsertim super dictis pecuniis per dictum Marcum Antonium Muretum legatis, & per Magdalenam Strozziam donatis, omnibusque, & singulis aliis legatis, donationibus, testamentis, & codicillis pro tempore per quascumque personas quomodolibet, & ex quacumque causa factis, & faciendis, in rebus, vel bonis dictæ Confraternitatis quovis quæsito colore, vel ingenio, directe, vel indirecte molestare, perturbare, aut inquietare audeant, vel præsumant. Et etiam decernentes omnia, & singula præmissa, ac inde secuta, & inde sequenda quæcumque, valida, & efficacia fore, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri, & inviolabiliter ab omnibus observari debere.

Clausula sublata.

§. 13. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac Causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Necnon quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum hujus Bullæ deputatio, & auctoritas.

§. 14. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Patriarchæ Alexandrino, ac Marturanensi, & Venusino Episcopis per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Prioris, Custodum, ac Confratrum præfatorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant, auctoritate nostra Priorem, Custodes, & Confratres præfatos, ac eorum singulos, eisdem præsentibus, & in eis contentis quibuscumque pacifice frui, & gaudere, ac præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, quos illa concernunt, & quomodolibet concernent in futurum, inviolabiliter observari. Non permittentes eos, vel eorum aliquem desuper per quoscumque quomo-

modolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, & censuras ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias pœnas eorum arbitrio imponendas, & moderandas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.15. Non obstantibus de non tollendo jure quæsito, ac de non concedendo indulgentias, & privilegia ad instar, necnon quibusvis aliis etiam Pauli Secundi, & Pauli Quarti, ac Pii Quinti de rebus ecclesiasticis non alienandis, & male alienatis recuperandis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, Cancellariæque Apostolicæ Regulis, ac Monasterii, Collegii Cisterciensis, & Sancti Benedicti Ordinum hujusmodi statutis, & juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, tam Monasterio, ac Cisterciensi, & Sancti Benedicti, quam quibusvis aliis etiam præfatis dictæ Urbis Monasteriis, & illorum Ordinibus, Superioribus, Conventibus, & personis, necnon Præsidenti, & Deputatis dictæ fabricæ, aliisque omnibus, & singulis Collegiis, Fabricis, Monasteriis, & locis piis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque decretis, in genere, vel in specie quomodolibet concessis, etiamsi in eis expresse caveatur, quod illis derogari nequeat, nisi derogationes hujusmodi, & causæ in eis forsan expresse, & specialiter insererentur, ac de consensu Superiorum, Monasteriorum, Ordinum, Collegiorum, Fabricarum, & aliorum piorum locorum hujusmodi fierent, & alias factæ derogationes hujusmodi nemini suffragentur. Quibus omnibus, & singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales, idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie pari Motu specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§.16. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis etiam impressis, ac manu Prioris, seu Visitatorum, aut Custodum, ac Secretarii dictæ Confraternitatis subscriptis, ac præfati Michaelis Cardinalis nunc, & pro tempore existentis dictæ Confraternitatis Protectoris, vel ipsius Confraternitatis sigillo munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimoseptimo, Id. Julii, Pontificatus nostri Anno tertio. D.P. An.III. 13. Julii.

XCIII.

Statutum quod Officia Generalis, Visitatorum, Priorum, Vicariorum, & Procuratorum Congregationis Sancti Georgii in Alega sint triennalia, & Capitulum generale celebretur de triennio, in triennium, & in electionibus nulla habeatur ratio absentium. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

AD exequendum nostri Pastoralis Officii debitum, vigilantibus studiis intendentes, ad ea, per quæ Congregationum quarumlibet, præsertim personarum sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium felici successui, ac directioni, ac ipsarum personarum opportunis gubernio, & regimini cum divini cultus incremento valeat salubriter provideri, nostræ diligentiæ studium libenter convertimus, ac in his ejusdem Officii partes favorabiliter impartimur, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Causa hujusce edendæ Cõstitutionis.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, ex veteri consuetudine, & etiam statutis Congregationis S. Georgii in Alga statutum, & practice servatum fuerit, ut in omnibus electionibus, etiam Generalis Prioris ad eas omnes Conventus mittant vota literis inclusa cujuscumque Canonici obsignata, itaut unumquodque Collegium suam literam cum votis mittat, qui Ritus servatur in electionibus Socii Capitularis, & Officialium particularium Conventuum, & tamen vota absentium tantummodo in primo Scrutinio olim valebant, in ceteris vero reiiciebantur in totum, & quot annis celebrabatur Capitulum generale, & quando placet unicuique Collegio, eligitur Socius Capitularis, dummodo eligatur post completas secundas Visitationes, & Dignitates in ipso Capitulo decretæ non se extendunt amplius quam per annum, neque Generalis Prior, neque Visitatores, & Priores anno sequenti confirmari, præterquam Prior S. Salvatoris in Lauro de Urbe nuncupatus, & S. Mariæ ab Horto Venetiarum quem sequentem annum confirmari solebant; Reliqui in totum vacabant, & erant contumaces ad prædictas Dignitates, nisi saltem vacarent ad Prioratum, & Visitatoratum duobus mensibus, & ad Generalatum tribus annis, & si aliquam Ecclesiam per cessum, vel decessum infra annum contingebat vacare, Canonici Ecclesiæ vacantis eligebant unum e Collegio, quem dicunt Socium Capitu-

pitularem; cujus munus est deferre vota inclusa, & obsignata ad S. Georgium in Alega, ubi una cum Collegio illius Conventus, & Patribus novem computatis votis delatis a Socio Capitulari prædicto, perficitur electio Ecclesiæ Vacantis, & subrogatio Visitatorum ad Collegium S. Georgii in Alega cum Patribus novem pertinet. Et postquam fel. rec. Pius Papa V. Prædecessor noster Apostolica auctoritate mandaverat, & ordinaverat, ut in eorum Capitulis tam Generalibus, quam particularibus celebrandis super electione Prioris Generalis, aliorumque Officialium vota absentium secreto reciperentur, & quod ipsa vota licet in primo Scrutinio Capitulari electio, de qua ageretur, non perficeretur, nihilominus in omnibus aliis sequentibus Scrutiniis, prout in primo, & usque ad perfectam electionem, firma, & valida permanerent, ac eamdem vim, & robur haberent, prout in primo, idem Pius Prædecessor mandato, & ordinationi hujusmodi, certis de causis tunc expressis derogando, ut dictorum absentium vota in totum reciperentur, juxta formam antiquam Congregationis, ultra primam vicem, & primum scrutinium, nullam vim, & robur in aliis sequentibus scrutiniis haberent, sed invalida remanerent, etiam mandaverit, & ordinaverit, & postmodum piæ me: Gregorius Papa XIII. etiam Prædecessor noster, simili auctoritate, mandaverit, & ordinaverit, quod cum Canonicis prædictis in dictis eorum Capitulis tam generalibus, quam particularibus celebrandis super dicta electione Prioris generalis, aliorumque Officialium vota absentium reciperentur, & ipsa vota non solum in primo, verum in omnibus aliis sequentibus scrutiniis, & usque ad perfectionem Capituli, & electionis Prioris generalis fiendæ, eamdem vim, & robur haberent, firmaque, & valida, prout in primo scrutinio permanerent, & dicta vota absentium non reiicerentur, vel comburerentur, antequam dicta Prioris generalis electio absoluta non fuisset, prohibuerit. Ita, quod si durante eodemmet Capitulo generali electio Prioris gen. per obitum, vel cessionem nuper electi, aut alias iteranda, vel pluries habenda fuisset, absentium vota semper attenderentur, validaque, & efficacia cum præsentium in Capitulo suffragiis connumerarentur, & ex illis omnibus simul junctis, & computatis, si quis medietatem excederet, is in primo statim scrutinio Prior generalis creatus, publicaretur; si nullus vero medietatem prædictam excederet, tunc secundo, & tertio scrutinio a Capitularibus iterato, connumeratis, & votis absentium semper in omni scrutinio computatis, qui plures haberet voces, is Prior generalis electus esse censeretur, & si contingeret, ut omnium vota in partes dividerentur æquales, tunc eo casu, qui in Congregatione antiquior Canonicus esset, omnium consensu Prior generalis designatus esse intelligeretur, necnon, ut vota prædicta secreto porrigerentur, etiam præceperit, & mandaverit, ut quicumque votum electivum habentium Capitulo generali, vel particulari personaliter interessent, ibi per suffragia, & fabas, palluctas, ut vocant, in pixides tectas sua cujusque manu non autem aliena immitterent, alioquin nulla immittenda sua vota declararent: Qui vero absentes forent singuli in singulis schedulis, vel chartulis nomen eligendorum in summa chartula, suum vero nomen in ima chartula describerent, quæ chartulæ ab una parte complicatæ, ita obsignarentur, & occluderentur, ut eligentium nomina a nemine prorsus sciri possent; eligendorum vero nomina a scrutatoribus juxta antiquorum Statutorum ejusdem Congregationis formam deputandis legi, notari, & numerari possent, dictaque forma, & in Capitulis Conventualibus, in quibus aliæ electiones essent fiendæ, omnino observaretur, prout in ipsorum Prædecessorum diversis literis desuper confectis plenius continetur.

Statuta, de quibus in rubrica.

§. 2. Nos cupientes salubri dictæ Congregationis directioni, & regimini juxta temporum varietates, ac prout his præsertim temporibus ratio postulat, & exigit, providere, & ne in hujusmodi Capitulis, & electionibus, tam generalibus, quam particularibus per Canonicos prædictos celebrandis aliqua fraus, aut vis adhibeatur, sed illa libere, & canonice celebrentur, nec non pro eorumdem Canonicorum commoditatibus, totiusque Congregationis, & illius Monasteriorum minori dispendio, ac Sacri Concilii Tridentini Decretis inhærere volentes, dictarumque literarum veriores tenores, præsentibus pro expressis habentes, ipsosque Congregationes, & Canonicos specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, Motu propio, non ad Canonicorum, aut Congregationis hujusmodi, aut alterius pro eis super hoc Nobis oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera voluntate, certaque scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine volumus, ac prædicta auctoritate perpetuo statuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus, Prioris generalis, Visitatorum, Priorum, Vicariorum, & Procuratorum officia, dignitates usque ad triennium se extendant, & Capitulum generale protrahatur, ac celebretur de triennio in triennium, & electio Sociorum Capitularium in anno, quo celebrandum erit, Capitulum generale fiat ab omnibus in omnibus Conventibus aliquo ex diebus hebdomadę incipien. a Sabbatho Dominicæ Passionis usque ad Sabbathum Dominicæ Palmarum, & imposterum nulla habeatur ratio votorum absentium Canonicorum, quos tali prærogativa privamus, & tam in electione Generalis, quam in aliis, ut solummodo habeant Jus eligendi illi, qui personaliter interessent electioni, quodque inposterum prædictum Capitulum generale omnimodam habeat electionem Prioris generalis, & aliorum Officialium, & si per cessum, vel decessum contigerit vacare aliquam Ecclesiam, tunc temporibus a jure statutis Prior generalis accedat ad Conventum Ecclesiæ vacantis, & si ipse ad illum

illum accedere nequiverit, possit mittere alium nomine suo, qui fungatur vicibus suis ad Conventum Ecclesiæ vacantis, ac congreget omnes vocem habentes, & eligant Priorem, in qua electione vocem etiam habeat ipse Prior generalis, vel ejus Vicegerens, si dictæ Ecclesiæ præsens fuerit: In subrogando autem Visitatore servetur ordo consuetus, ut Capitulum Sancti Georgii in Alega cum Patribus novem eligant.

Clausulæ. §.3. Necnon voluntatem, Statutum, Ordinationem, & declarationem nostra hujusmodi, ac præsentes literas nullo umquam tempore revocari posse, sed semper valida, & efficacia existere, illaque suos plenarios effectus sortiri, ac ab omnibus inviolabiliter observari; Sicque per quoscumque Judices, Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, necnon etiam Locorum ordinarios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac quid quid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Delegatio Exequutorum. §.3. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis eorum Vicariis in spiritualibus, & officialibus generalibus, necnon dictæ Congregationis, & aliis Abbatibus, & Prioribus, & aliis, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, per easdem præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum ubi, & quando expedierit, & quoties pro parte Congregationis, aut Canonicorum hujusmodi, seu alicujus eorum fuerint requisiti, per se, vel alium, seu alios faciant auctoritate nostra præsentes nostras literas ab omnibus inviolabiliter observari: Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrariorum. §.4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Congregationis hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Congregationi, illiusque superioribus, & personis, & quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, ac servata eorum forma, insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 15. Julii 1587., Pontificatus nostri Anno III. Dat. die 15. Julii 1587. An.III.

XCIV.

Confirmatio gestorum in Dieta in Monasterio de Pace de Urbe habita pro Congregatione Lateranen. Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. Licet Capitulum Generale dictorum filiorum Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini Congregationis Lateranen., singulo quoque triennio per illius Rectorem generalem, & Diffinitores, Abbates, Prælatos, & Socios Capitulares juxta Ordinationes, & literas fe. record. Gregorii Papæ XIII. Prædecessoris nostri post tertiam Dominicam a festo Paschalis Resurrectionis Domini Nostri Jesu Christi sequentem celebrari debeat, nihilominus id hoc anno adveniente fine triennii, & instante tempore dicti generalis Capituli, de more solito congregandi, Commissariis dicti Ordinis ad Monasteria, & loca eidem Congregationi subiecta visitandum, & causas propter quas ipsa Monasteria, seu Abbates, & Priores illorum onera eis incumbentia solvere cessarunt cognoscendum, transmissis, rationabilibus causis celebrari non valuit, & loco ejusdem Capituli Generalis de consensu Venerabilis fratris Marci Antonii Episcopi Præneſtin. Cardinalis Columnæ nuncupati, ac dictæ Congregationis Protectoris, qui Nobis dicta impedimenta significaverit, & præcipue de nostra licentia, verbo concessa, per dilectos filios Petrum Franciscum Rivam Veronen. Rectorem Generalem, & Diffinitores quarta Dominica post dicta festa Paschalia in Monasterio Beatæ Mariæ Pacis de Urbe dictorum Ordinis, & Congregationis dieta habita fuit. Cum Generale Capitulum cogi nequiverit de licentia PP. celebrata est Dieta.

§.2. In qua, ut Nobis relatum est, idem Rector, & Diffinitores dilectum filium Andream Cremonen. in Visitatorem, & plures alios in Abbates Monasteriorum S. Petri de Pado Cremonen., S. Modesti de Benevento, ac S. Viti prope, & extra Muros Mantuan., & Priorem S. Mariæ de Creta crearunt, & deputarunt, & alia tractarunt, & gesserunt, quæ dictæ Congregationi duxerunt expedire. In eâ electus Visitator Generalis, nonnulli Abbates, & Priores.

§.3. Et post hanc dietam quond. Cherubinus

Sed mortuo Procuratore Generali antequam successor ei dari posset;

nus Reparius dicti Monasterii Beatæ Mariæ Abbas, & ipsius Congregationis Procurator Generalis in ultimo Capitulo in Civitate nostra Ravennaten. celebrato insolidum cum dicto Rectore generali, & cum amplis facultatibus in actis Hieronymi a Porta Notarii publici Ravennaten. die trigesima Aprilis anni Dom. mellesimi quingentesimi octuagesimi quarti nuper diem clausit extremum, & dictum mandatum ad triennium dumtaxat factum expiravit; unde negocia, lites, & Causæ dictæ Congregationis vix tractari, expediri, & legitime defendi posse videntur, ut magnum inde potest damnum, & incommodum resultare.

Pontifex Acta in d. Dieta confirmat, electionesque omnes in ea factas approbat.

§.4. Cupientes itaque ejusdem Congregregationis indemnitati consulere, ipsamque specialibus favoribus, & gratiis prosequi, ac dicti Marci Antonii Episcopi, & Cardinalis supplicationibus hac in parte inclinati, ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, creationem, & denominationem Visitatoris, Abbatum, & Prioris prædictorum, & quæcumque in ipsa Dieta gesta Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, illaque de voluntate, & consensu nostro facta fuisse, & plenissimum firmitatis robur habere decernimus, perinde ac si in ipso Capitulo Generali legitime celebrato præmissa omnia gesta fuissent. Alios quoque Visitatores, Abbates, Priores, Præpositos, ceterosque Prælatos, & Officiales Monasteriorum, & locorum dicti Ordinis nunc existentes, cum omnibus facultatibus, & jurisdictionibus solitis, & consuetis confirmamus, & quatenus opus sit, de novo deputamus, itaut eorum officium, gubernium, administrationem, & regimen donec in primo Capitulo generali de aliis officialibus, ut moris est, per Congregationem ipsam provisum fuerit, exercere, ac continuare valeant.

Novum deputat Procuratorem Generalem.

§.5. Et insuper ne defectu dicti mandati generalis, vel propter dubium illius validitatis, ipsa Congregatio, aut ejus Monasteria in suis negociis, rebus, litibus, & causis damnum, vel præjudicium, aut impedimentum aliquod patiantur, vel incurrant, immo ut possint omnia incumbentia utiliter expedire, & præsertim ut contractus, qui nomine dictæ Congregationis cum dilecto filio Jo: Baptista Lurago, & quondam Pompilio fratribus germanis super extinctione censuum valoris quadringentorum millium scutorum auri celebrati, & per Nos in forma Brevis die 13. Mensis Jul. 1587. confirmati fuerunt, adimpleri, eidem Petro Francisco, quem in Rectorem Generalem, atque Procuratorem, & Administratorem dictæ Congregationis suorumque Monasteriorum, bonorum, & jurium confirmamus, & de novo deputamus ad easdem omnes facultates, & auctoritates, quæ in dicto Instrumento Mandati ex actis ipsius Hieronymi confecto, cujus tenorem, ac si de verbo ad verbum insereretur præsentibus, haberi volumus pro expresso, plenius continetur, ac ad omnia, & singula negocia, res, lites, & causas active, & passive, necnon ad omnia, & singula Congregationem ipsam; suaque Monasteria, & loca, ac eorum quodlibet concernentia, & demum omnia in dicto Mandato contenta tractandum, & expediendum, ac quoscumque veteres census redimendum, & novos utilior conditione creandum, & vendendum super quibuscumque dictorum Monasteriorum bonis, & alia faciendum pro dicti contractus cum Joanne Baptista, & Pompilio prædictis adimplemento necessaria, & opportuna, ipsumque Petrum Franciscum quo ad præmissa omnia, & singula in locum dicti Cherubini ponimus, & subrogamus, & insuper eidem Petro Francisco, & duobus Visitatoribus quemcumque Procuratorem totius Ordinis prædicti generalem cum eademmet auctoritate, & mandato, quæ ei solet conferri per Capitulum generale, prout in actis ipsius Capitulo generali, per dictum Hieronymum authenticatis constat.

Nonnullas ei concedit facultates.

§.5. Et Abbates, Priores, Præpositos, Prælatos, & Officiales in locum Defunctorum, & vacantium prout necessitas, vel occasio postulabit, usque ad Capituli Generalis celebrationem juxta eorum Constitutiones, necnon facto prius verbo cum dicto Marco Antonio Episcopo Cardinale Protectore dictæ Congregationis, & de ejus consensu quoscumque Prælatos, Abbates, Priores, Præpositos, sive quoscumque alios quovis nomine nuncupatos superiores ad regimen quorumlibet Monasteriorum quomodocumque vacantium, etiam non expectata illorum renunciatione, si actu Prælati fuerint, aut Abbates, seu Priores eligendi, & deputandi, seu electos confirmandi, etsi ita expedire visum fuerit, pro quiete subditorum, aut utilitate Monasteriorum prædictorum de consensu Protectoris, & duorum Visitatorum prædictorum quemcumque Abbatem, Priorem, Præpositum, aut alium superiorem a regimine unius Monasterii amovendi, & ad alterius regimen, & gubernium transmittendi, plenam, & amplam auctoritatem concedimus, & impartimur.

Validitatem addit iis, quæ ab eo fieri cōtinget.

§.6. Decernentes omnia, & singula gesta, & gerenda per ipsum Petrum Franciscum, & ab eo desuper substituendos in quibuscumque contractibus, distractibus, rebus, negociis, & litibus perpetuo valida, & efficacia, ac legitima fore, suosque effectus sortiri debere.

Constitutionē suam de solvendis oneribus Monasteriorū suspendit.

§.7. Præterea literas eidem Congregationi a Nobis in forma Brevis contra eos, qui onera suorum Monasteriorum a prædicta Congregatione imposita non solvissent, anno proxime præterito concessas, & emanatas executioni demandari nolumus, earumque effectum pro hac vice tantum omnino suspendimus, donec, & quousque per Marcum Antonium Episcopum, & Cardinalem, ac Petrum Franciscum, necnon Visitatores, & Commissarios prædictos de mandato nostro eamdem Congregationem visitantes, causæ propter quas onera hujusmodi per eos soluta non fuerint, cognitæ

sint, & pro veris, legitimis, & necessariis repertæ fuerint. Et quod nullo umquam tempore Abbates, Priores, Præpositi, seu quocumque alio titulo nuncupati Prælati, Ministri, & Officiales, qui propter legitimas, & rationabiles causas per Protectorem, Generalem, & Commissarios sua onera solvere non potuisse reperti fuerint, molestari, seu perturbari occasione dictarum nostrarum literarum a quocumque Judice, & a Sede Apostolica delegato possint, omni penitus contradictione, & oppositione remotis.

Clausulæ.

§.8. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, usibus, & naturis dictæ Congregationis, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis ipsi Congregationi, illiusque, ac dictorum Monasteriorum Superioribus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam irritantibus, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 1. Augusti 1587 An. III.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris die 1. Augusti 1587, Pontificatus nostri Anno III.

XCV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Statutum, quod libri linguæ Arabicæ, Turcicæ, Persicæ, & Caldaicæ etiam Sacræ Theologiæ, & quarumcumque facultatum imprimendi, ante quam imprimantur debeant per Cardinales super Congregatione Indicis deputatos examinari, & corrigi &c.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Gregor. XIII. Grammaticas linguarum Arabicæ, Turcicæ, Persiæ, & Chaldaicæ imprimi jussit pro Collegiis a se erectis.

§. Alias fel. rec. Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster dilectum filium nostrum Ferdinandum Santæ Mariæ in Via lata Diaconum Cardinalem de Medicis nuncupatum Protectorem linguæ Arabicæ constituit, & deputavit, eique, ut prædictæ, ac Turcicæ, Persicæ, & Caldaicæ linguarum usus, & exercitium in Collegiis ab eodem Prædecessore in Urbe institutis quanto citius introducerentur, grammaticales Institutiones, & dictionaria ipsarum linguarum fideliter conscribi, & exarari, conscriptaque, & exarata, & alios libros linguis prædictis compilatos, & compilandos, ac interpretandos imprimi, & Typis excudi faciendi curam demandavit, prout in literis ipsius Prædecessoris in forma Brevis desuper confectis plenius continetur.

Hinc alii etiam Libri Sicri compacta sunt a Cardinale de Medicis.

§.2. Cum autem, sicut accepimus, hoc negotium, spatio quatuor annorum, & ultra, non sine dicti Ferdinandi Cardinalis maxima impensa, ac laboribus, & vigiliis personarum ab eodem Ferdinando Cardinale ad hoc deputatarum eo redactum sit, quod non solum prædicti, sed etiam omnes alii libri prædictarum, & aliarum partium Orientalium linguarum etiam Sacri, & quarumcumque aliarum facultatem de facili imprimi poterunt.

Cavet itaque Sixtus, ne tales Libri imprimantur inconsulta Sac. Congregatione Indicis.

§.3. Nos sperantes, quod ex hujusmodi impressione librorum, & dictarum linguarum apud Christifideles cognitione, in partibus Infidelium fides Catholica, quæ antiquis temporibus inibi floruit, verbi Dei prædicatione, dictorumque librorum lectione, dante Domino, restitui poterit: Ac propterea tam laudabile, & Reipublicæ Christianæ salutiferum opus, quantum in Nobis est, confovere, utque præmissa omnia quanto citius, & sub ea, qua decet correctione, sublatis impedimentis quibuslibet, publicari, & in lucem poni possint, providere volentes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc oblatæ Nobis petitionis instantiam, sed ex certa scientia nostra volumus, & Apostolica auctoritate statuimus, & ordinamus, quod libri prædictarum linguarum etiam Sacræ Theologiæ, & utriusque Juris scientiæ, nec non aliarum quarumcumque facultatum de cetero imprimendi, antequam imprimantur, a dilectis filiis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & aliis personis super Congregatione Indicis a Nobis, & Successoribus nostris deputatis, & deputandis examinentur, & corrigantur, qui sic examinati, & correcti possint a Deputatis ab eodem Ferdinando Cardinale libere, & absque alicujus impedimento imprimi, ac impressi ubique locorum teneri, legi, & vendi.

Clausulæ.

§.4. Decernentes Deputatos ab eodem Ferdinando Cardinale super præmissis per quoscumque quomodolibet molestari, perturbari, seu inquietari non posse, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis etiam ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam motu, & scientia similibus, etiam consistorialiter, ac alias in contrarium quomodolibet conces-

cessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi acsi de verbo ad verbum insererent, præsentibus, pro expressis, & insertis habentes: illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 5. Augusti 1587 An. III. Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 5. Augusti 1587. Pontificatus nostri Anno III.

XCVI.

De Constitutionibus Pii IV. & Pii V. circa Confidentias beneficiales editis, in Regno Galliæ exequendis, cum moderatione pœnarum.

*Hanc bullam Pii IV. n.99. habes in Tom. IV. P.II. fol.*190. Romanum *& Pii V. n.*107. *habes in T.IV. P.III.* Intolerabiles *fol.*67. *Et de materia confidentiarum, & Simoniarum beneficium vid. superius in Con. LXXI.* Divina *sup. fol.*270.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Pastoralis officii sollicitudo Nos admonet, ut quæ ad Dei laudem, animarumque salutem a Prædecessoribus nostris provide statuta fuisse noscuntur, debitæ executioni demandari curemus, & si quando opus sit, illa etiam moderentur, prout personarum, & locorum qualitate pensata id in Domino conspicimus salubriter expedire.

Pii IV. Bulla est cit. in rub. §.1. Sane felicis recordationis Pius Papa Quartus Prædecessor noster, ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam, statuit, & decrevit &c. *Omittitur residuum hujus narrativæ, quia ipsa est citata in rubr.*

Pii V. Bulla est cit. in rub. §.2. Et deinde recolendæ memoriæ Pius Papa Quintus etiam Prædecessor noster, ad tam nefarium crimen facilius detegendum, & profligandum, similiter statuit, & decrevit &c. *Omittitur residuum hujus narrativæ, quia bulla citata est in rubr.*

Hic modo Pontifex mandat in Regno Franciæ dictas Bullas executioni demandari ab Ordinariis &c. §.3. Cum autem sicut accepimus, literæ prædictæ in Regno Galliæ ob temporum injuriam, aliasque varias subortas difficultates, diversaque impedimenta adhuc debitæ executioni non fuerint demandatæ, ac propterea, tam perniciosum confidentiæ vitium, quod celeriter extirpari, & eradicari oportuerat, in dies magis serpere, ac propagari noscatur in maximum animarum periculum, ac scandalum plurimorum. Nos ad hanc corruptelam e Regno illo, quod non ita dudum omni Christianarum virtutum genere florebat, & adiuvante Domino etiam in posterum florebit, tollendam, ac prorsus eliminandam, animarumque saluti in primis consulere volentes, omnibus, & singulis dicti Regni Archiepiscopis, & Episcopis, eorumque Officialibus, & ad quos de jure, & consuetudine pertinet, per præsentes mandamus, ac sub interminatione divini judicii districtius injungimus, ut in suis quisque Ecclesiis, Civitatibus, Diœcesibus, & locis etiam exemptis, ad prædicta studiose attendant, & in eos, qui in confidentiæ crimine, præsertim vero in aliquo ex casibus superius expressis, etiam per præsumptiones, & conjecturas prædictas deliquisse constiterit, severe animadvertant. Qui si in præmissis exequendis negligentiores fuerint, eorum negligentiam suppleri volumus a Capitulis Ecclesiarum Metropolitanarum, & Cathedralium, ac etiam Collegiatarum, ubi de beneficiis ipsarum Collegiatarum Ecclesiarum agatur, ac etiam ab Abbatibus, seu Prioribus, Claustralibus, & Conventibus Monasteriorum, aliorumque regularium locorum, ubi de eorumdem Monasteriorum, seu locorum officiis, & beneficiis quæstio extiterit.

§.4. Et nihilominus appellationes a sententiis, quas contra delinquentes hujusmodi fieri contigerit, ad proximos superiores juxta canonicas sanctiones devolui, executionem tamen sententiarum prædictarum minime impedire, aut retardare. Appellationem non suspensivam cōcedit.

§.5. Beneficia vero occasione confidentiæ hujusmodi ad præsens vacantia, & in posterum vacatura ab ipsorum beneficiorum ordinariis collatoribus, perinde, ac si dispositioni dictæ Sedis Apostolicæ minime reservata fuissent, libere conferri, & de illis provideri posse, & debere decernimus, dum tamen talium criminum participes, aut consentientes non fuerint. Quo casu, ac etiam ubi iidem ordinarii collatores per sex menses a die detectæ, & comprobatæ, seu convictæ confidentiæ beneficia ipsa, ut præfertur, vacantia, canonice conferre, & de illis providere neglexerint, beneficiorum eorumdem Collatio, & provisio ad proximos superiores devolvatur. Quæ vero beneficia de jure patronatus laicorum fuerint, ad eorumdem patronorum præsentationem, dummodo in crimine hujusmodi non fuerint participes, conferri. De Ecclesiis vero, ac Monasteriis, aliisque beneficiis Ecclesiasticis, ac carissimi in Christo filii nostri Henrici Tertii Francorum Regis Christianissimi nominationem spectantibus, novam ipsius Regis nominationem juxta concordata, seu indulta a Sede Apostolica ei concessa volumus expectari. Beneficia ex hoc crimine vacantia per Ordinarios d. Regni conferri indulget.

§.6. Fructus vero ex Ecclesiis, Monasteriis, & aliis beneficiis prædictis male, & indebite perceptos, in usum, ac reparationem Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum prædictorum, super quibus confidentia hujusmodi contracta, & commissa fuerit, per Archiepiscopos, Episcopos, seu Officiales, aliosque prædictos converti, & applicari posse volumus, ac decernimus. Fructus eorū, usui Ecclesiarum applicari jubet.

§.7. Magnopere hortantes, & enixe in Domino requirentes eumdem Regem Christianissimum, ut omne studium, operam, & Hortatur Regem ad exequen.

& auctoritatem ad prædicta peragenda, & exequenda præstare, & impertiri velit.

Absolutione a censuris Nuncio reservat. §.8. Absolutionem autem a censuris, & pœnis, ac irregularitatibus propter crimen confidentiæ hujusmodi quomodolibet incursis pro tempore existenti nostro, & Sedis Apostolicæ apud Regem prædictum Nuncio, & quo ad Provinciam sub Legatione Avinionen. comprehensas eidem Avinionen. Legato, cum facultate etiam alios subdelegandi, de quorum pietate, & prudentia magis confidant, per præsentes committimus, & demandamus.

Derogatio contrariorum §.9. Non obstantibus Pii Quarti, & Pii Quinti Prædecessorum prædictorum literis, quas quo ad dictum Regnum in superius expressis duximus relaxandas, & moderandas, illis nihilominus quo ad alia Regna, & loca in suo robore duraturis, aliisque Apostolicis Constitutionibus, privilegiis quoque, & indultis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, aut in totum non inserta præsentium effectus, & executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, eorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum. §.10 Volumus autem, ut præsentium exempla etiam impressa edantur, eaque Notarii publici manu, & cujusque curiæ Ecclesiasticæ ejusve Prælati sigillo obsignata, eamdem illam prorsus fidem in judicio, & extra ubique locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis. §.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum mandati, injunctionis, decretorum, hortationis, requisitionis, commissionis, demandationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

D. P. An. III. 13. Augusti. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo Idus Augusti, Pont. nostri Anno III.

XCVII.

Studii generalis Almæ Urbis regimen Collegio Advocatorum Consistorialium confertur, cum antiquorum Privilegiorum confirmatione, & Præcedentiæ concessione.

De hujus Studii erectione, & indultis, vide in Bonif. VIII. Const. XVI. In supremæ. *Tom. III. Par. II. fol. 95. De Advocatis autem Consistorialibus, vide in Bull. IV. Martini V.* In Apostolicæ *Tom. III. Par. II. fol. 428.*

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. SAcri Apostolatus ministerio, meritis licet insufficientibus, superna dispositione præsidentes, inter ceteras curas, quæ animum nostrum delectant illam libenter suscipimus, per quam nostræ provisionis auspiciis, officia singula, præsertim in hac Urbe nostra consistentia, illorumque regimina, viris committantur idoneis, quorum opere, & auxilio adolescentes, studii bonarum artium causa, & diversis mundi partibus ad ipsam Urbem confluentes, eorum animos, virtutibus, & bonis moribus felicius excolere valeant, ac desuper officii nostri partes interponimus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

§.1. Sane licet alias officium Rectoratus Gymnasii Almæ Urbis, uni ex Prælatis Romanæ Curiæ ad ejus vitam concedi, & assignari solitum fuerit, &c. Nihilominus attendentes, quod si dictum Officium Collegio dilectorum filiorum sacræ Aulæ nostræ Consistorialis Advocatorum perpetuo uniretur, annecteretur, & incorporaretur, idem officium felicius gubernaretur, ac utilitati publicæ, & ipsius Gymnasii plenius consuleretur, cum in dicto Collegio semper adsint viri literarum scientia, rerum experientia, ac usu, & prudentia præstantes. Idcirco quaslibet concessiones, assignationes, ac alias dispositiones de dicto officio per Nos, ac prædictum, ac quosvis alios Prædecessores nostros, dictis, & aliis quibusvis personis hactenus factas, præmissis, & certis aliis rationabilibus causis adducti, harum serie specialiter, & expresse revocantes, cassantes, irritantes, & annullantes, illasque prorsus, & omnino revocatas, cassas, irritas, & annullatas esse, & censeri debere declarantes, easdemque personas a prædicto officio penitus amoventes, ac utilitati publicæ prospicere, ipsumque Collegium, ac illius singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac dictarum literarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes. — Revocatio concessionum regiminis Studii cuicunque concessi.

§.2. Motu proprio non ad Collegii prædictorum, vel aliorum pro ipsis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia nostra, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Officium Rectoratus Gymnasii Urbis hujusmodi, per ipsos Collegium regendum, & gubernandum, juxta providam dispositionem, & ordinationem, per eos, vel eorum majorem partem faciendam, & toties, quoties eis, vel eorum majori parti expedire videbitur, mutandam, cum omnibus, & singulis illius fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis universis, & quibuscumque tam ordinariis, quam extraordinariis, & quæ alii, qui pro tempore fuerunt Rectores dicti Gymnasii, quovis modo habuerunt, seu habere potuerunt, ac quibusvis causis, & rationibus, necnon cum quibusvis honoribus, one- — Concessio dicti regiminis cum suis oneribus, honoribus & emolumentis, Collegio Advocatorum Consistorialium.

oneribus, præeminentiis, ante lationibus, prærogativis, jurisdictionibus, auctoritatibus, facultatibus, libertatibus, immunitatibus, & exemptionibus, privilegiis, & indultis, solitis, ac consuetis, & quibusvis aliis concessionibus, & gratiis, tam ultimus, quam alii Rectores dicti Gymnasii, quavis ratione, vel causa, usi, gavisi, & potiti fuerunt, ac uti, gaudere, & potiri potuerunt, Collegio Advocatorum hujusmodi, ita quod liceat ipsis Collegio, per se, vel alium, seu alios eorum, & Collegii hujusmodi nominibus, corporalem, realem, & actualem possessionem dicti officii apprehendere, ac perpetuo retinere, illiusque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta percipere, exigere, & levare, & in suos, ac Collegii, & officii hujusmodi usus, & utilitatem convertere. Ipsumque officium per se, & quemlibet eorum exercere, regere, & gubernare, ac omnia, & singula quoad hujusmodi officium, ejusque liberum exercitium spectant, & pertinent, gerere, & facere cujusvis licentia desuper minime requisita, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus &c.

Præcedentia ante alios Advocat. & Doctores etiam atiquiores eisdem datur.

§.3. Ac, ut Collegium, & Advocati hujusmodi, qui majoribus occupationibus detinentur, majoris etiam dignitatis titulo decorentur, omnibus, & singulis prædictæ Aulæ Consistorialis Advocatis, ut ipsi universos, & quoscumque Advocatos, Procuratores, Doctores, etiam antiquiores, & quoscumque alios, tam in Romana Curia, quam extra eam præcedant.

Doctorandi facultas, & alia quæcumque privilegia confirmantur.

§.4. Omniaque, & quæcumque privilegia eisdem Collegio, & Advocatis, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & præcipue per piæ memoriæ Julium Papam Tertium etiam Prædecessorem nostrum, super facultate Doctores creandi, etiam privative quo ad alios, quæ privilegia, & literas Apostolicas desuper confectas, eorum tenorum præsentibus etiam pro expressis habentes, auctoritate, & tenore prædictis confirmamus, & innovamus, & quatenus opus sit, de novo concedimus, Motu, scientia, ac potestatis plenitudine prædictis. Ac universis, & singulis cujuscumque conditionis, status, gradus, dignitatis, & honoris, ne sub indignationis nostræ, aliisque arbitrio nostro imponendis pœnis, eosdem Collegium Advocatorum, in præmissis, vel circa ea, aut in eorum aliquo quomodolibet impedire, molestare, perturbare, seu inquietare, contra præsentium continentiam, & tenorem ullatenus audeant, vel præsumant, districtius inhibemus, necnon omnibus, & singulis, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, ut hæc omnia plene observent, & observari faciant, præcipimus.

Clausulæ præservativæ.

§.5. Decernentes unionem, annexionem, incorporationem, applicationes, indultum, inhibitionem, ac præceptum prædicta, præsentesque literas, nullo umquam tempore, etiam ad prædictorum, & aliorum quorumvis instantiam, etiam ex quacumque, & inexcogitata causa, etiam sub prætextu, quod in forma juris facta non fuerint, revocari, alterari, limitari, modificari, aut ad terminos juris communis reduci, vel quempiam adversus illa in integrum restitui, seu de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quovis defectu notari, vel impugnari posse, dictosque Collegium ad causam, seu causas, propter quas illa emanarint, coram quocumque verificandum non teneri, nec propterea, aut ex eo quod interesse prætendentes vocati non fuerint, per subreptionem, vel obreptionem obtenta præsumi, aut alias viribus carere, ac illorum quasvis revocationes, suspensiones, derogationes, vel limitationes, pro tempore factas, & emanatas, pro nova illorum concessione haberi, ac quoties illæ emanabunt, toties renovata, & de novo concessa, etiam sub datum per eosdem Collegium eligenda censeri, ac Collegium hujusmodi eorumdem locorum emptores, & quoscumque alios in præmissis interesse quomodolibet prætendentes, ad probandum, seu verificandum præmissa, & in quos usus prædicta summa conversa fuerit, nullo umquam tempore tenen. nec locorum hujusmodi proventus, in sortem principalem computari.

Decretum irritans.

§.6. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores hujusmodi, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, ac alios quoscumque, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis instantia judicari, & definiri debere, & irritum &c.

Deputatio executoris.

§.7. Quocirca dilecto filio Magistro Evangelistæ Pallotto, Datario, & Prælato domestico nostro, Motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipse, per se, vel alium, seu alios faciat auctoritate nostra, Collegium, ac illius Advocatos prædictos unione, annexione, incorporatione, permissione, concessione, impartitione, confirmatione, innovatione, inhibitione, & decreto, aliisque præmissis, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, & eorum quemlibet desuper contra præsentium tenorem quomodolibet, per quoscumque indebite molestari. Contradictores per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jure quæsito, & aliis Cancellariæ Apostolicæ regulis, ac quatenus opus sit, Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohiben., & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Urbis, & Advocatorum, ac Gymnasii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Urbi, Collegiisque, & Tribunalibus, ac Gymnasii illius, ipsorumque Superioribus, & per-

& personis, ac dilectis filiis Populo Romano, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, per quoscumque Prædecessores nostros, etiam iteratis vicibus, aut alias quomodolibet in contrarium concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisq; contrariis quibuscumque. Volumus autem &c. Nulli ergo &c.

D.P. An.III. 23. Augusti. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1587. Decimo Kalend. Septembris, Pontificatus nostri Anno tertio.

XCVIII.

Declaratio circa proprietatem, olim Congregationi Canonicorum sæcularium Sancti Georgii in Alga Venetiarum, absolute interdictam.

Alia de institutione, & statu hujus Congregationis videnda sunt in Constitut. II. Gregorii XII. Illius Tom. III. Par. II. fol. 405.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium. Circumspecta Romani Pontificis benignitas, fidelium quorumlibet sub regulari observantia pie vitæ studio vacantium, necessitatibus, & commoditatibus intendens, nonnunquam ab eo provide statuta moderatur, ac quæ sacrarum Religionum, & sanctionum decreta generaliter interdicunt, fidelibus ipsis ex Apostolicæ potestatis plentudine sibi tradita relaxat, & specialiter permittit, prout illorum statui, & conscientiæ purificationi conspicit salubriter expedire.

Hic Pontifex Canonicis, & fratribus Cōgregationis proprietatem stricte interdixerat, solumque victū & vestitū eis subministrari jusserat.

§. 1. Sane licet alias Nos, ut abusus habendi proprium, & retinendæ proprietatis pecuniarum, ac bonorum, etiam plerumque male acquisitorum, qui inter plures Canonicos, seu Fratres Congregationis Sancti Augustini, contra expressum paupertatis votum ab eis emissum irrepserat, extirparetur, & simul dissolutioni æri alieni, quo universa Congregatio gravata erat, ac aliis illius necessitatibus provideretur, universos, & singulos ejusdem Congregationis Fratres, seu Canonicos, ac Priores etiam generales, privato, & proprio rerum, bonorumque omnium, mobilium, & se moventium dominio, usu, usufructu, possessione, proprietate, & etiam pecuniis a quocumque peculio quomodolibet acquisitis, vel obtentis, per alias nostras literas perpetuo privaverimus, ac omnia, & quæcumque privilegia, dispensationes, licentias, permissiones, & indulta unicuique eorum tam Apostolica, quam suorum Superiorum, etiam Generalis, Prioris, vel Capituli dictæ Congregationis auctoritate desuper concessa, confirmata, & innovata, revocaverimus, & annullaverimus, ac omnino prohibuerimus ne quis Frater, vel Canonicus ejusdem Congregationis, quocumque officio, vel dignitate, etiam Prioris generalis fungens, proprium quicquam, aut peculiare haberet, & a ceteris separatum sibi vendicaret, aut possideret, nec similes licentiæ, seu permissiones per quoscumque dictæ Congregationis Superiores, aut etiam Capitulum generale alicui unquam desuper concederentur. Insuper præceperimus, & mandaverimus, ut res, pecuniæ, debitorum nomina, redditus, taxæ, ac alia omnia, ut quæcumque bona supradicta, per singulos Fratres, seu Canonicos, qui aliquid tale privatim possiderent, in uno loco communiter a Priore, & Fratribus cujuscumque domus designando actu, & re ipsa intra certum tunc expressum tempus deponerentur, & quo ad dominium, possessionem, & usum in commune conferrentur, hisque perfectis, statim unusquisque Prior cujuslibet domus generalem Priorem de his omnibus diligenter certiorem faceret, transmisso ad eum inventario, in quo præmissa omnia antea privatim retenta, deinde vero in commune collata descripta essent. Demum ipse Prior generalis, victum, & vestitum, ac quantum rei convenientis præsens necessitas videretur postulare, cuique Canonico, seu Fratri congrue suppeditari curaret. Id autem omne, quod reliquum esset, in extinctione æris alieni, quo singulæ domus, vel tota Congregatio communiter obstricta erat, converteretur, aut ipsius domibus, vel universæ Ceongregationi ad communes usus, & nec ssitates sublevandas perpetuo applicaretur.

§. 2. Quicumque autem literis nostris prædictis continuo non obtemperarent, vel ante illarum publicationem, pecunias, & alia prædicta occultarent, sive intra, vel extra domus prædictas deponerent, aut etiam in pias causas converterent, aut alicui pio loco assignarent, quique alios Canonicos, seu Fratres inobedientes, non statim Superioribus, ut præfertur, denunciarent, in pœnam privationis dignitatum, & officiorum suorum inciderent, & ad ea in posterum obtinenda inhabiles censerentur, ac pro crimine etiam tanquam fures severe punirentur, & excommunicationis sententiam incurrerent eo ipso, a qua non nisi in mortis articulo constituti, ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valerent obtinere, prout in literis prædictis plenius continetur.

Contravenientibusque pœnas imposuerat, ut in ejus Bulla quam uti hic sufficienter enunciatam ponere nolui.

§. 3. Nihilominus cum sicut accepimus, literæ ipsæ fuerint debitæ executioni, quantum commode fieri potuit, demandatæ, etiam ære alieno hujusmodi propemodum dissoluto, operæ prætium fore censemus, circa prohibitionem nostram prædictam in omnes paulo severius interpositam, moderationis remedium adhibere, ac in futurum pro-

Nunc idem Pontifex ex causis hic expressis, d. ejus prohibitioné moderatur, & reducit ad terminos Concilii Tridentini, & Constitutionum ipsius Congreg.

prospicere, ne stante prohibitione hujusmodi multorum animæ censuris prædictis in salutis suæ perniciem illaqueatæ remaneant, & non solum Fratres, seu Canonici prædicti a rebus, pecuniis, & bonis ad vitæ remedium, suis industria, & labore acquirendis, sed etiam eorum parentes, consanguinei, ab eleemosynis, donationibus, legatis, relictis, & aliis subventionibus eis privatim faciendis retrahantur, & exinde Congregatio ipsa, rerum, bonorum, donationum, legatorum, relictorum, & subsidiorum hujusmodi successione destituatur, ac graviora dispendia, & expensarum onera subire cogatur in sublevandis necessitatibus eorundem Fratrum, seu Canonicorum, qui alias sine suæ cujusque domus incommodo, & dispendio se possent commode substentari. Quocirca de Nobis attributæ potestatis plenitudine, omnes & singulas censuras, & pœnas in proprietarios, & alios prædictos, dictarum literarum series promulgatas, ad eas dumtaxat, quæ decretis sacrorum Canonum Concilii Tridentini, ac Ordinis, & Congregationis prædictorum regulis, & Constitutionibus contra tales statutæ sunt, Apostolica auctoritate, tenore præsentium reducimus, & moderamur, ac prohibitionem, & alia prædicta, necnon omnia, & singula in eisdem nostris literis contenta, ad hoc ut deinceps Prior generalis pro tempore existens, necnon ii ex dictis fratribus, seu Canonicis, quibus id ab ipso Priori generali, aut aliis eorum Superioribus specialiter permissum, aut indultum fuerit, ex pecuniis, rebusque & bonis unicuique eorum sigillatim intuitu personæ suæ donatis, vel relictis, ac in posterum donandis, vel relinquendis, aut suis labore, & industria, vel alias undecumque, licite tamen, & legitime, acquisitis, ac acquirendis, exceptis pecuniis per eosdem Fratres, & Canonicos vigore dictarum literarum ubicumque depositatis, quas in Monasteriorum, & Congregationis hujusmodi utilitatem omnino cedere volumus eam partem, & portionem, quæ pro eorum moderato victu, & vestitu, ac occurrentibus necessitatibus, secundum cujusque gradum, & qualitatem necessaria videbitur, privatim percipere, habere, retinere, ac in suos usus, & necessitates hujusmodi convertere libere, & licite, sine alicujus pœnæ, vel censuræ incursu, possint, & valeant, Apostolica auctoritate, & tenore præsentis relaxamus, eisque desuper indulgemus.

Superioribusque Ordinis facultatẽ concedit remittendi pœnas incursas.

§.4. Necnon Priori generali, & aliis Superioribus Congregationis hujusmodi, ut quoscumque illius Fratres, seu Canonicos, qui hactenus præmissorum occasione excommunicationis vinculis, & aliis censuris prædictis irretiti, ad ipsos humiliter recurrerint, & absolutionem petierint, prævia debita restitutione, seu satisfactione, si quæ fuerit facienda, ab excommunicationis, & aliis censuris propterea incursis absolvendi, & totaliter liberandi, dictasque pœnas eis remittendi, & condonandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam contra eos præmissorum occasione quomodolibet insurgentem ab eis abdendi, ipsosque, & eorum singulos in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant, statum restituendi, reponendi, & plenarie reintegrandi, plenam, & liberam eisdem auctoritate, & tenore concedimus facultatem.

Clausulæ derogatoriæ.

§.5. Non obstantibus prohibitione, aliisque præmissis, & Apostolicis, ac in Provincialibus, Synodalibus, & universalibus Conciliis editis, specialibus, vel Synodalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Congregationis, Ordinis, & domorum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§.6. Volumus autem, quod earumdem præsentium transumptis &c.

D. P. An.III. 5. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die 5. Sept. 1587., Pontificatus nostri Anno III.

XCIX.

Prohibitio admittendi ab Beneficia Regni Valentiæ, alienigenas Regnorum Hispaniæ, in quibus ipsi Valentini ad similia non admittuntur.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium.

IN Sacrosancto Beati Petri Principis Apostolorum Solio, nullis nostris meritis, sed sola Redemptoris nostri benignitate constituti, in universi Orbis Regiones, & Provincias, præsertim Infidelibus, & barbaris nationibus adjacentes, aciem nostræ meditationis more vigilis Pastoris Dominici gregis passim reflectimus, & ut ibidem divini nominis, ac Catholicæ Religionis cultus feliciter conservetur, & effloreat, illarumque indigenæ fidei, & devotionis erga Sanctam Sedem sinceritate Apostolicis favoribus, ac spiritualibus, & temporalibus adjumentis jugiter confoveantur, opem, & operam libenter intendimus, ac in his Pastoralis Officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout Regionum, & Provinciarum hujusmodi publicæ utilitati, & felici statui, ipsorumque indigenarum ad Ecclesiastica ministeria, & literarum studia, directioni, & commoditati cognoscimus in Domino salubriter expedire.

Causæ hujus Cõstitutionis.

§.1. Cum itaque, sicut accepimus, Regnum Valentiæ in citeriori Hispania consistens angustissimos fines habeat, & nihilominus populi multitudine refertum, & in illius Metropoli Universitas Studii generalis celeberrima a fel. rec. Alexandro Papa VI. Prædecessore nostro inde oriundo ad ipsius Regni indigenarum, & quorumcumque aliorum ibi confluentium, necnon Theologiæ, ac utriusque juris, & aliis optimis scientiis vacare affectantium instructionem, atque profectum instituta, & ab eo, ac etiam nuper

per a Nobis variis amplissimisque privilegiis, & gratiis ornata existat, & alienigenæ, præsertim ex Hispaniarum Regnis, Provinciis, & dominiis, & illis adjacentibus insulis oriundi, dignitates, Canonicatus, præbendas, & alia beneficia Ecclesiastica in dicto Regno Valentiæ constituta ambientes, si qui de illis provideri, ac fructus eorumdem, & seu pensiones desuper reservari procurent, & passim absque ullo obstaculo ad beneficia, fructus, & pensiones hujusmodi recipiantur, & admittantur, ipsius vero Regni Valentiæ indigenæ in aliis Regnis, Provinciis, dominiis, & insulis prædictis, prætextu quorumdam privilegiorum, & indultorum Apostolicorum, seu Constitutionum, aut sanctionum, pragmaticarum nuncupatarum, vel consuetudinum ibidem vigentium ab assecutione quorumcumque beneficiorum, & perceptione fructuum, & pensionum omnino excludantur, ac repellantur, & exinde plerique eorum, qui assiduis laboribus, & vigiliis, maximisque impensis in dicta Universitate tamquam ingenuarum artium, ac sacrarum, & aliarum scientiarum uberrimo seminario, virtutis, & doctrinæ semina susceperunt, & in agro Dominico, si ad illius culturam vocarentur, salutaria germina, quæ Altissimo lectissimos fructus suo tempore redderent, producere, sibique ipsis, & aliis ad salutem, ac Catholicæ Religionis, Fideique propagationem, & conservationem prodesse possent, nequeuntes beneficia Ecclesiastica, aut fructus, vel pensiones pro eorum decenti sustentatione, neque in patriæ solo, propter exterorum illa occupantium frequentiam, minusque extra illud assequi, exacta jam ætate, & facultatibus suis consumptis, veluti inertes ærumnosam, & miserabilem vitam ducere, ac paupertatem in senectute (quod durissimum est) tolerare cogantur, alii vero illorum conditione perterriti, & spe assecutionis beneficiorum hujusmodi destituti, se clericali militiæ adscribi, ac in disciplinis, & ministeriis Ecclesiasticis, sacrarumque literarum studiis se exercere non curent. Et denique proceres, nobiles, & alii Incolæ ejusdem Regni Valentiæ a beneficiorum fundatione, ac jurium eorumdem, libertatisque Ecclesiasticæ defensione, & tuitione quodammodo retrahantur.

Ad beneficia Regni Valentiæ quovismodo vacatura, indigenæ ejusdem Regni in eo vere nati, & non alienigenæ aliorum Regnorum Hispaniæ admittantur.

§. 2. Nos statui indigenarum Regni Valentiæ hujusmodi paterna caritate compatientes, ac æquum, & rationi consonum esse censentes, ut ipsi in beneficiorum ejusdem Regni assecutione exteris præferantur, aut saltem ad beneficia aliorum Regnorum, Provinciarum, Dominiorum, & Insularum hujusmodi ad instar incolarum eorumdem æquo jure admittantur, ac eamdem conditionem experiantur, ac propterea pro Pastoralis officii nostri munere, præmissis incommodis occurrere, & desuper opportune providere volentes, ipsosque indigenas, ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon beneficiorum in dicto Regno Valentiæ consistentium qualitates, quantitates, innovationes, nuncupationes, denominationes, situationes, & illorum fructuum veros annuos valores præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio, non ad indigenarum prædictorum, vel alicujus ipsorum, aut alterius, seu aliorum pro eis Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra in perpetuum valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, omnia, & singula beneficia Ecclesiastica in universo Regno Valentiæ hujusmodi, nunc, & pro tempore consistentia, etiamsi Canonicatus, & præbendæ, dignitates etiam majores post Pontificales, & principales personatus, administrationes, & officia, etiam curata, & electiva, in Metropolitana, & aliis Cathedralibus, ac Collegiatis Ecclesiis, necnon Parochiales Ecclesiæ, seu earum perpetuæ Vicariæ, ac in Romana Curia, vel extra eam litigiosa, & de jure patronatus, etiam Regum, Ducum, vel aliorum laicorum, etiam nobilium, & illustrium, seu eorum, & Clericorum mixtim, etiam ex fundatione, vel donatione, aut indulto Apostolico seu alias quomodolibet qualificata sint, vel fuerint, quoties illa per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, aut privationem ea pro tempore obtinentium, seu jus in illis, vel ad illa habentium, aut alias quovis modo etiam apud Sedem prædictam, ac etiam in aliquo ex mensibus, in quibus vacantium beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio Nobis, & Sedi Apostolicæ etiam per Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apost. regulas est, vel pro tempore fuerit reservata, vel etiam Ordinariis Collatoribus per easdem Constitutiones, seu regulas, vel literas alternativarum, aut alia privilegia, & indulta concessis hactenus, & in posterum concedendis, simul vel successive vacare contigerit, etiamsi actu nunc, ut præfertur, vel alias quibusvis modis, & ex quorumcumque personis vacent, ac ex eo quod beneficia ipsa obtinentes, seu in illis, vel ad illa jus habentes, nostri, & quorumcumque aliorum Roman. Pontificum Prædecessorum, seu Successorum nostrorum, aut S. R. E. Cardinalium, etiam viventium, & in dicta Curia præsentium familiares, continui commensales, seu dictæ Sedis Notarii, Subdiaconi, Acolythi, Cappellani, litterarum Apostolicarum Abbreviatores, Scriptores, Cubicularii, Scutiferi, proventuum, & jurium Cameræ Apost. debitorum Collectores, & Subcollectores, seu quicumque alii Curiæ, & Sedis prædictarum officiales, etiam sub diversis

versis Constitutionibus fel. recor. Pauli Papæ IV. Prædecessoris nostri, suorum, & pro tempore existentium Romanorum Pontificum familiarium, continuorum commensalium, declaratoriis comprehensi, præsentes, & futuri quocumque nomine nuncupati, seu ex quavis alia causa dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservata, aut ex generali reservatione Apostolica affecta, seu ad Sedem eamdem devoluta existant, vel fuerint, solis indigenis dicti Regni, vere, realiter, & non ficte in eo natis, & nascituris, affecta, & debita, prædictique alienigenæ ad hujusmodi beneficia, in titulum, commendam, administrationem, vel alias quomodolibet obtinendum, aut illorum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, distributiones, & emolumenta quæcumque seu super eis pensiones annuas percipiendum, omnino inhabiles, ac incapaces, & si ullo umquam tempore eadem beneficia etiam ad illorum patronorum præsentationem sibi conferre, aut de illis provideri, seu fructus, redditus, proventus, & pensiones hujusmodi reservari obtinuerint, aut collationibus, provisionibus, institutionibus, reservationibus, & aliis dispositionibus ipsis desuper factis, seu etiam Motu simili concessis, uti, seu eas ratas, & gratas habere præsumpserint, omni, & quocumque beneficio, & officio Ecclesiastico per eos, etiam extra dictum Regnum ubicumque obtento, eo ipso absque aliqua declaratione desuper facienda, privati existant.

Collatoresque in præmissis contravenientes penis hic expressis afficiūtur.

§.3. Necnon quicumque Ordinarii, & alii inferiores collatores, ac etiam patroni, qui contra præmissa quicquam attentare præsumpserint, a quorumcumque beneficiorum collatione, provisione, electione, præsentatione, institutione, & quacumque alia dispositione, prout cuique competierit, tamdiu suspensi remaneant, donec remissionem a Romano Pontifice pro tempore existente meruerint obtinere. Et nihilominus si sic suspensi conferre, providere, eligere, præsentare, instituere, aut alias quomodolibet disponere ausi fuerint, excommunicationis latæ sententiæ pœnam eo ipso incurrant, nec ullus alius quam Romanus Pontifex pro tempore existens, sive absolutionis, sive relaxationis beneficium, excepto mortis articulo, valeat eis impartiri.

Notarii quoque super adipiscēda possessione beneficiorum dicti Regni Valētiæ per alios, quam Nativis d. Regni scripturam aliquam conficientes pœnis hic descriptis plectentur.

§.4. Notarii vero, & tabelliones, etiam Apostolica, vel Imperiali aut Regia, seu alia quacumque auctoritate creati, qui super adipiscenda possessione cujuscumque beneficii in dicto Regno Valentiæ pro tempore rogabuntur, nisi prius eis fide dignorum testimoniis, aut alias legitime constiterit, eum, cui possessio ipsa fuerit tradenda, vere, realiter, & non ficte in eodem Regno Valentiæ natum fuisse, ullum omnino super actu possessionis hujusmodi instrumentum publicum, aut quamcumque aliam etiam privatam scripturam conficere, seu in protocollum redigere minime valeant, & si secus fecerint, crimen falsi eo ipso etiam incurrant, necnon ad hujusmodi, ac quæcumque alia munera, & officia, publicasque functiones similiter inhabiles existant.

Alienigenæ autem prædicti admittentur ad beneficia jurispatronatus si in fūdationibus caveatur per oriundos de genere fundatorum dumtaxat illa obtineri posse.

§.5. Et quicumque Judices Ordinarii, vel delegati, coram quibus litem contra quemcumque alienigenam in quovis beneficio contra præsentium tenorem intrusum, tam in dicta Curia, quam extra eam moveri contigerit, cum primum sibi legitime constiterit, beneficium ipsum ab alienigena detineri, possessionem, ac fructus, redditus, & proventus ejusdem beneficii, donec iis, ad quos de jure spectabunt, adjudicentur, sequestrare, ac sub arcto, & firmo sequestro ponere debeant, & teneantur. Ita tamen, utsi in fundationibus beneficiorum de jure patronatus laicorum, seu illorum, & clericorum, mixtim, ut præfertur existentium, caveatur expresse, quod nonnisi per clericos, seu presbyteros de ipsorum fundatorum genere, & familia oriundos obtineri possint, eo casu etiam alienigenæ, de genere, seu familia fundatorum hujusmodi ad illa præsentari, ac in eis institui libere possint, nec sub præsenti statuto quo ad assecutionem talium beneficiorum comprehendantur.

Et etiam alienigenæ alicujus Regni Hispaniæ, in quo ipsi Valentini ad beneficia admittentur.

§.6. Et quatenus ullo umquam tempore licuerit, & permissum fuerit prædictis indigenis beneficia, fructus, & pensiones in aliquo ex aliis Regnis, Provinciis, Dominiis, & Insulis prædictis, libere, & indifferenter absque aliquo obstaculo, perinde, ac si ibidem nati essent, obtinere, & percipere, ipsi quoque alienigenæ ex tali Regno, seu Provincia, vel Dominio, aut Insula orti ad similia beneficia, ac fructus, & pensiones in dicto Regno Valentiæ vicissim admitti debeant, & ad illa habiles, & capaces censeantur.

Collationes, & provisiones quæcumque ad favorem alienigenorū, contra d. formam fiendæ, nullæ erint.

§.7. Decernentes omnes, & singulas collationes, provisiones, commendas, electiones, acceptationes, præsentationes, institutiones, & quasvis alias dispositiones de quibuscumque beneficiis dicti Regni Valentiæ, ut præfertur, vel alias quomodolibet qualificatis, ac reservationes illorum fructuum, redditNuum, proventuum, & pensionum super eisdem in favorem dictorum alienigenarum, contra præsentis statuti formam, & tenorem, etiam per Nos, & quoscumque alios Romanos Pont. Successores nostros, dictamque Sedem, ac illius Legatos etiam de Latere, & Nuncios, omnesque, & singulos alios jus, & facultatem conferendi, providendi, commendandi, eligendi, præsentandi, instituendi, & alias quomodolibet de hujusmodi beneficiis disponendi, illorumque fructus, redditus, proventus, & super eis pensiones reservandi ab ipsa Sede habentes, necnon Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad Patronorum præsentationem, seu de illorum consensu pro tempore factas, ipso jure nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, ac pro nullis, & infectis haberi, nec per eas cuiquam jus, vel

vel etiam coloratum possidendi titulum tribui posse, ipsosque alienigenas illarum prorsus usu, & commodo carere, nec Cancellariæ Apostolicæ regulas, seu Constitutiones de annali, & triennali possessoribus etiam propter quantumvis diuturnam continuatæ possessionis tollerantiam, aut quodcumque aliud jus, vel beneficium ullo tempore illis suffragari, sed beneficia hujusmodi, ut prius vacare, & quæ ex illis tempore dispositionis Apostolicæ dictis alienigenis factæ eidem dispositioni reservata, seu affecta fuerint, sub eadem reseruatione, seu affectione remanere, & illa, quam etiam omnia alia non reservata neque affecta, de quibus a dicta Sede, vel illius Legatis, seu Nunciis, aut aliis jus, & facultatem conferendi a dicta Sede, ut præfertur habentibus in hujusmodi alienigenas quandocumque dispositum fuerit, ad novam Romani Pontificis pro tempore existentis dispositionem dumtaxat pertinere, ab Ordinariis vero, & aliis inferioribus collatoribus, cessantibus reservationibus, seu affectionibus Apostolicis, eisdem alienigenis pro tempore collata, ac etiam ea, quæ de jure patronatus hujusmodi fuerint, si contingat ad illa quemquam contra præsentis statuti formam præsentari, devolutioni ad Sedem prædictam immediate eo ipso subiacere, Illaque omnia ab alienigenis dicti Regni, & Sede prædicta dumtaxat impetrari posse, nec jus ullum ad resignantes, seu cedentes, etiamsi in possessione, etiam diutina remanserint, & resignationes, seu cessiones hujusmodi publicatæ non fuerint, redire, vel penes eos remanere.

Etiam si clausulæ derogatoriæ &c. in eorum impetrationibus adessent &c.

§.8. Impetrationes vero, ac Motu proprio concessiones, quæ de eisdem beneficiis pro tempore fient, quibuscumque derogationibus fuerint suffultæ, numquam sub clausulis generalibus, aut vacationum modis conditionalibus, vel implicitis comprehendi, sed specialiter, & expresse ob non servatam præsentis statuti formam, cum declaratione nominum, & cognominum ipsorum alienigenarum, dispositive, & non conditionaliter, nec per æquipollens omnino fieri debere, eisdemque præsentibus literis per quascumque alias literas Apostolicas, etiam quasvis generales, vel speciales, etiam derogatoriarum derogatorias, aliasque efficaciores, & insolitas clausulas, & irritantia, & alia decreta sub quibuscumque verborum formis concepta, in se continentes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censeri, nisi earumdem præsentium tenor de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, insertus, ac urgens, & sufficiens causa expressa, ac per trinas distinctas in forma Brevis literas earumdem præsentium tenorem continentes, tribus distinctis vicibus, cum unius mensis intervallo, Ordinibus trium statuum ejusdem Regni Valentiæ prius legitime intimata, & insinuata, ac derogationes ipsæ Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, Consistorialiter, & de S.R.E. Cardinalium pro tempore existentium consilio factæ fuerint, & Ordinum trium statuum Regni Valentiæ hujusmodi ad hoc expressus accesserit assensus, appareatque Rom. Pont. illis expresse derogare voluisse, & aliter factas derogationes nemini suffragari, & clausulam implicitæ derogationis, videlicet, quod eorum, vel earum, seu præsentium tenores latissime extendi, & eædem præsentes, ac desuper conficiendæ litteræ, earumque tenores habeantur pro expressis, seu in toto, vel parte exprimi possint in quibusvis supplicationibus, concessionibus, gratiis, & literis, a Nobis, & Successoribus nostris, pro tempore emanatis, appositam, nihil penitus operari, nec in literis Apostolicis desuper conficiendis quicquam, ultra quod in supplicationibus, concessionibus, & gratiis hujusmodi specifice fuerit expressum, narrari posse, nec quemquam ad parendum literis derogatoriis hujusmodi, & decretis super illis processibus, ac eorum executoribus, & subexecutoribus, illorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, sed illis firmiter resistere, & literarum earumdem executionem omnino impedire, nec ratione resistentiæ hujusmodi aliquibus censuris, vel pœnis Ecclesiasticis, seu pecuniariis, per eosdem executores, & subexecutores innodari. Necnon easdem præsentes literas, etiam eo quod causæ, propter quas emanarunt, coram locorum Ordinariis, etiam tamquam a Sede prædicta delegatis, vel alias quomodolibet examinatæ, justificatæ, verificatæ, purificatæ, & approbatæ, ipsique Ordinarii, & alii inferiores collatores, ac patroni, & alienigenæ, necnon quicumque interesse habentes ad id legitime vocati non fuerint, neque præmissis consenserint, seu etiam enormis & enormissimæ læsionis, vel alio quocumque prætextu, aut ex quavis alia causa quantumvis legitima, urgenti, & juridica de subreptionis, & obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus eas quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse, nec sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, a Nobis, vel quibuscumque aliis Romanis Pontificibus, ac dicta Sede, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus pro tempore emanatis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant, statum, restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub Data posteriori per Ordines trium statuum Regni Valentiæ hujusmodi eligenda, concessas, validasque, & efficaces fore, & esse, ac vim validi, & efficacis contractus, inter Nos, & dictam Sedem ex una, ac Ordines trium statuum Regni Valentiæ hujusmodi ex altera partibus rite, & recte initi, stipulati, ac etiam utrimque jurati habere, & perpetuo obtinere,

nere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, ac ab omnibus inviolabiliter observari.

Decretum irritans.

§.9. Sicque per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia judicari, ac definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Archidiacono Ecclesiæ Valentinæ, ac Abbati Monasterii Beatæ Mariæ Valisdignæ, Cistercien. Ordinis, Valentin. dioec. per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte indigenarum prædictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi, ob omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ipsosque indigenas illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel quempiam ex illis desuper quomodolibet indebite molestari, Contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§.10. Non obstantibus præmissis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII., etiam Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & illis ultra unam dietam a fine suæ Dioec. ad iudicium evocetur, seu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, & Diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, seu præsumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, necnon quatenus opus sit, nostra de non tollendo jure quæsito, aliisque Apostolicis, ac in provincialibus, synodalibus, & universalibus Conciliis editis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ecclesiarum, in quibus beneficia hujusmodi fuerint, ac Regnorum, Provinciarum, dominiorum, & insularum hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam quantumvis longissimo tempore observatis, ac legibus, etiam municipalibus, & pragmaticis, aliisque sanctionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam super facultate beneficia prædicta ipsis alienigenis conferendi, seu de illis providendi, & alias quomodolibet disponendi, ipsosque alienigenas ad beneficia, fructus, & pensiones hujusmodi recipiendi, & admittendi, eisdem Ecclesiis, illarumque Præsulibus, & Capitulis, necnon, Provinciis, Dominiis, & Insulis prædictis, eorumque Communitatibus, Universitatibus, hominibus, incolis, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam vim validi, & efficacis contractus, seu statuti perpetui, vel legis habentibus, & inducentibus, per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, seu etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, seu aliorum Principum instantiam, vel eorum contemplatione, & intuitu, in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, & pluries concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis hujus Cõstitutionis.

§.11. Ceterum, ut statutum, ordinatio, & alia præmissa, ac eædem præsentes literæ ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusque possit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excusationem allegare, sed illa perpetuo firma, & illibata permaneant, volumus, ut eædem præsentes literæ in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, & acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus nostris affixæ, copia illarum ibidem dimissa, ab eadem die omnes, & singulos perinde afficiant, & arctent, ac si illis ipsis fuissent personaliter intimatæ.

Fides exemplorum.

§.12. Quodque earum exemplis, etiam impressis &c.

Sanctio pœnalis.

§.13. Nulli ergo &c.

D.P. An.III. 5.Septembr.

Datum Romæ apud S.Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Non. Septembris Pont. nostri Anno III.

Am-

C.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Ampliatio Collegii Clericorum Cameræ ad numerum duodenarium.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. SIc humani plerumque fallit incertitudo Judicii, dum futuris eventibus certam normam præfigere nititur, ut quæ utilia ab initio videbantur, temporis successu, inefficacia dignoscantur; unde Romanus Pontifex singula quoque mature perpendens, sæpius a Prædecessoribus suis constituta, rationabilibus suadentibus causis, in melius reformat moderamine certo, prout, rerum, & temporum qualitate pensata, in Domino conspicit salubriter expedire.

Pius V. numerum Clericorum Cameræ auxit ad duodenarium. §.1. Sane cum felic: recor: Pius Papa V. Prædecessor noster attendens Collegium Clericorum Cameræ Apostolicæ negotiis pertranctandis, litibusque dirimendis Præsidentium, quod antea a piæ memoriæ Eugenio Papa IV. etiam Prædecessore nostro ad septenarium numerum redactum fuerat, adeo arctatum, & angustatum fuerat, ut siqui Clericorum prædict., vel adversa valetudine laborarent, aut aliis dictæ Sedis ingruentibus occupationibus distracti, seu quopiam simili impedimento detenti forent; reliqui Clerici imminentia pertractare negotia, & muneri suo competenter satisfacere minime valerent: Idem Pius Prædecessor his, & aliis rationabilibus causis adductus, uno Clericatus officio, quod tunc per obitum Julii Sauli olim dictæ Cameræ Clerici vacabat, suppresso, & extincto, ejus loco de Fratrum suorum, de quorum numero tunc eramus, consilio, sex alia similia officia perpetuo erexit, & constituit, qui cum aliis sex, tunc superstitibus Clericis conjuncti, numerum duodenarium adimplerent, assignato dictis novis Clericis redditu annuo novem millium scutorum auri in auro ex pecuniis Thesaurariæ Provinciæ Romandiolæ, ejusque Cancellariæ, necnon proventuum maleficiorum, tractarum frumenti, augmenti salis, & aliorum subsidiorum, & reddituum dictæ Provinciæ exigendo.

Postea reduxit ad denarium. §. 2. Et deinde idem Pius Prædecessor, novis emergentibus causis, alia ineundo consilia, Collegium prædictum, de duodenario, duobus officiis Clericorum tunc vacantibus suppressis, ad denarium numerum reduxit, fructusque, & emolumenta duorum Clericatuum sic suppressorum pro rata eis obveniente dictæ Cameræ perpetuo applicavit.

Gregor. XIII. cum prius ad octo reduxisset, denario numero postmodum restituit. §. 3. Successive vero rec: me: Gregorius Papa XIII. Prædecessor noster nonnullis de causis adductus de numero Clericorum hujusmodi reducendo consilium suscepit; Quare uno per bon: mem: Hieronymi Episcopi Gadicen., & altero ex officiis prædictis per quon. Francisci Bandovini obitus tunc vacantibus, illa sic vacantia perpetuo extinxit, & suppressit, fructusque, & emolumenta eisdem suppressis officiis assignata, ad summam trium millium, & octingentorum scutorum auri in auro taxata ab eodem Collegio separavit, & Cameræ ipsi applicavit; denique aliud officium hujusmodi per obitum bo: me: Hieronymi Episcopi Maceraten. postmodum vacans iterum occasionem dedit eidem Gregorio Prædecessori de Collegii prædicti statu, & numero alia cogitandi, ideoque officium sic vacans prædictum pariter extinxit, & abolevit, illius autem loco tria Clericorum hujusmodi officia pariter erexit, & instituit, ceterisque tunc existentibus Clericis addens dictum Collegium denario numero de cetero constare decrevit, summamque trium millium, & octingentorum scutorum prædictam ab eodem Collegio, ut præfertur, separatam, & Cameræ hujusmodi applicatam de novo a dicta Camera separavit, & segregavit, una cum fructuum, & emolumentorum ultimo extincti officii supradicti, integra portione eidem Collegio pro dictis tribus officiis de novo auctis restituit, & applicavit, prout in diversis Pii, & Gregorii Prædecessorum literis, & cedulis Motu proprio subsignatis, quarum solam signaturam iidem Pius, & Gregorius Prædecessores sufficere voluerunt, latius continetur.

§. 4. Sed ea est humanarum rerum conditio, ut nihil adeo constans sit, atque perpetuum, quod non tempori subjaceat, & nascentibus casibus immutetur. Hinc Nos postquam, Divina favente Clementia ad Summi Apostolatus Apicem assumpti fuimus, ex urgentibus rationabilibus causis animum nostrum moventibus, ipsius Pii Prædecessoris exemplo innitentes, in eam venimus sententiam, ut Collegium prædictum ad duodenarium numerum restitui quam maxime expediret, ob idque primis Pontificatus nostri temporibus, Collegium prædictum ad numerum undecim Clericorum ampliantes, undecimum officium hujusmodi Ven. fratri Annibali Episcopo Faventin. per alias literas Nostras concessimus, & assignavimus. Porro Camerariatus S. R. E. per obitum bon: mem: Philippi Sancti Eustachii Diaconi Cardinalis olim ejusdem S.R.E. Camerarii apud Sedem Apostolicam defuncti vacans ansam Nobis præbuit, cogitationem prædictam ad effectum perducendi, tot ex redditibus dicti Camerariatus separando, quot pro congrua duodecim Clerici sustentatione absque Sedis Apostolicæ jactura sufficerent competenter. Quæ causa Sixto fuerit cogitandi de augendo hujusmodi numero ad duodenarium.

§. 5. Quamobrem, habita super his deliberatione matura, Collegium supradictum ad duodenarium numerum ab eodem Pio Prædecessore præfinitum restituendum duximus. Porro literarum, & cedularum prædictarum omnium tenores, acsi de verbo ad verbum inserti forent, pro expressis habentes, ac reductionem, & suppressionem, necnon ampliationem prædictas per Pium, & Gregorium Prædecessores, ut præfertur, factas, & alia quævis effectum præsentium impedientia penitus tollentes, & abrogantes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Collegium prædictum ad duodenarium numerum prædictum auctoritate Quod cogitarat exequitur.

Apo-

Apostolica tenore præsentium perpetuo restituimus, & ampliamus pro duodecim Clericis, ita quod novus, ut præfertur deputandus, & propediem adscribendus Clericus una cum nunc existentibus decem Clericis antiquis unum corpus, & Collegium integrum ex omni parte æquali, & inseparabile efficiant, & constituant, ex redditibus vero, & emolumentis Camerariatus prædicti summam duorum millium, & ducentorum scutorum monetæ Juliis decem pro quolibet scuto computatis perpetuo separantes, & segregantes, eamdem summam sic separatam, & segregatam eidem Clerico nominando prædicto, concedimus, & assignamus: Ita quod liceat eidem Collegio redditus, & emolumenta prædicta e manibus Depositarii Camerariatus hujusmodi per Nos deputati, vel deputandi percipere, exigere, & levare, ac in communi massa ipsius Collegii ponere, una cum aliis eorum emolumentis inter ipsos undecim Clericos participan. dividere, ac in suos usus, & utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

Clausulæ ad firmitatem.

§. 6. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, & ejusdem S.R.E. Cardinales, ac Causarum Palatii Apostolici Auditores in quacumque causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, ac diffiniri debere, necnon irritum, & inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum

§. 7. Non obstan. eorumdem Eugenii, & Pii, ac Gregorii aliorumque Rom. Pont. Prædecessorum nostrorum decretis, statutis, Constitutionibus, & ordinationibus, ac regulis Cancellariæ, & de non tollendo Jure quæsito, Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus Collegio, & Clericis supradictis, etiam ex causa onerosa, & intervenien. quacumque pecuniarum quantitate, etiam rationabili, ac per modum statuti perpetui, etiam solemniter initi, & stipulati contractus, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis specialis, & expressa mentio habenda esset, illorum omnium tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 5. Septem. 1587 An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 5. Septembris 1587. Pontificatus nostri Anno III.

CI.

Quod Franciscus Medices Magnus Dux Hetruriæ, & Magnus Magister Militiæ Ordinis S. Stephani, erigere valeat in Commendas dictæ Militiæ, Hospitalia per laicos regi solita, ad hospitalitatem instituta, in Hetruria existentia, de quibus Sedes Apostolica disponere non consuevit.

Instituta fuit hæc Militia a Cosmo Francisci Patre, ut videre est in Pii IV. Constitut. LXX. His quæ. *T.IV. P.II. fol.* 138.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Nobili viro Francisco Medices, Magno Hetruriæ Duci. Dilecte fili Nobilis Vir, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Enunciatio Laudum Magni Ducis Etruriæ.

Præclara devotionis sinceritas, & eximia fidei constantia, quæ tibi divinitus concessæ, ex tuorum progenitorum quasi hæreditate videntur acceptæ, quibusque in nostro, & Apostolicæ Sedis conspectu, de qua continuo, ut obedientiæ filius benemereri non cessas, fulgere dignosceris, Nos supra modum invitant, suaviterque alliciunt, ut votis tuis, quæ, ut Christianum Principem decet, Religionis propagationi, ac fidei Catholicæ defensioni aspirare conspicimus, gaudenter annuamus, eaque favoribus opportunis libentissime prosequamur.

Qui apud hūc Pontificem instat pro licentia erigendi in commendas Ordinis SanctiStephani Hospitalia, de quibus in rubr.

§. 1. Sane pro parte tua Nobis nuper expositum fuit, quod cum in diversis tuæ ditioni subjectis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis, quamplurima Hospitalia per laicos regi, gubernari, & administrari solita, quæ de jure patronatus tuo, & seu Magistratuum, Communitatum, Universitatum, & hominum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum prædictorum, seu etiam laicorum, ex fundatione, vel dotatione, aut alias existunt, in quibus tum ob locorum distantiam, seu incommoditatem, tum etiam ob illorum fructuum tenuitatem, parum aut nihil hospitalitatis servatur, illorumque fructus in prophanos, & illicitos usus converti solent, diversaque interdum in illis patrantur scelera: Unde si in dictis Hospitalibus, & eorum Ecclesiis, de dictorum laicorum patronorum consensu unum, vel duo, aut plura ex eis insimul perpetuo uniendo, & incorporando, seu etiam supprimendo, tot quot volueris, Præceptoriæ Militiæ S. Stephani, cujus tu Magnus Magister existis, ad instar aliarum dictæ Militiæ Præceptoriarum erigerentur, & instituerentur, eorumdemque Hospitalium fructus, redditus, & proventus, servata hospitalitate, & aliis supportatis oneribus, remanentes dictis Præceptoriis, sic erigendis, & instituendis, etiam perpetuo applicarentur, ex hoc profecto eisdem Militibus de congrua subventione provideretur, ipsaque Hospitalia melius, ac decentius gubernarentur. Quare Nobis humiliter supplicare fecisti, quatenus tibi Hospitalia prædicta insimul, ut præfertur, uniendi,

di, & incorporandi, seu etiam supprimendi, & in illis, vel eorum Ecclesiis, tot, quot volueris, Præceptorias dictæ Militiæ, ut præfertur, eligendi, & instituendi, eorumdemque Hospitalium fructus eisdem Præceptoriis applicandi, licentiam, & facultatem concedere, ac alias in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Ipse igitur Pontifex ob causas hic expressas, dictam licentiam cōcedit.

§. 2. Nos ipsius Militiæ, quæ a claræ memoriæ Cosmo Medices, dum vixit, Magno Etruriæ Duce progenitore tuo, ad Maris Mediterranei incursibus infidelium infestati custodiam, & defensionem instituta fuit, incrementum paternis exoptantes affectibus, ac attendentes, quod illius Milites tamquam indefessi Jesu Christi athletæ pro fide Catholica, etiam vitæ, ac salutis incolumitati non parcentes, dictæ Militiæ triremibus per maria undique discurrunt, ac publicæ quieti invigilantes, piratarum, sive maritimorum latrunculorum insidiis, & fraudibus occurrere, ac Christifidelium, tum bona tum corpora, & animas ab illis tutari atque defendere non cessant; Hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi, ut omnia, & singula prædicta Hospitalia, & eorum Ecclesias ad hospitalitatem servandam, non autem pro infirmis recipiendis instituta, & de quibus per Sedem Apostolicam disponi non consuevit, quæ de jure patronatus tuo, & seu dictorum Magistratuum, Communitatum, Universitatum, & Hominum, seu etiam aliorum laicorum præfatorum, ut præfertur, sunt, de illorum patronorum laicorum consensu, si vero de jure patronatus dictorum Magistratuum, Communitatum, vel Universitatum, & hominum prædictorum fuerint, etiam absque illorum consensu, ac etiam Ordinarii loci, vel cujusvis alterius licentia minime requisita, perpetuo unire, annectere, & incorporare, seu aliqua ex eis supprimere, ac in eisdem hospitalibus, & eorum Ecclesiis, ut præfertur, unitis, annexis, & incorporatis tot, quot volueris, & prout tibi melius videbitur, & placuerit, Præceptorias Militiæ hujusmodi, ad instar aliarum dictæ Militiæ Præceptoriarum per illius Milites obtineri solitarum, quæ per te, & pro tempore existentem dictæ Militiæ Magnum Magistrum, ad præsentationem illorum patronorum, vel de illorum consensu concedi, & assignari debeant, etiam perpetuo erigere, & instituere, eorumdemque Hospitalium fructus, redditus, & proventus (servata hospitalitate, & aliis illorum oneribus supportatis) remanentes, dictis Præceptoriis sic erigendis, & instituendis, etiam perpetuo applicare, & appropriare libere, & licite possis, & valeas, plenam, & liberam, ac omnimodam Apostolica auctoritate tenore præsentium facultatem, potestatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur, tibique desuper de speciali gratia indulgemus.

Clausulæ dictæ concessionis præservativæ.

§. 3. Decernentes in eisdem præmissis, & circa ea per te facienda, & terminanda, semper, & perpetuo valere, ac ab illis ullo umquam tempore, quovis prætextu resiliri non posse, & quascumque concessiones in contrarium faciendas, nullius roboris, vel momenti existere. Declarantes præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, sed incommutabilis voluntatis, & intentionis nostræ fuisse, & esse. Sicque, & non aliter, per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ contrariorum derogatoriæ.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac dictorum Hospitalium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, Conservatoriis, & aliis literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie eisdem Hospitalibus, vel illorum Rectoribus, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, harum serie specialiter, & expresse derogamus, & ad plenum derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 11. Septembris 1587. Pontificatus nostri Anno III. D. P. An. III. 11. Septemb.

CII.

Privilegia, & Immunitates pro ædificantibus, vel habitantibus in Via Felici, & in Via Pia Almæ Urbis.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pontifex pro commodiori aditu, ad venerandas Urbis Basilicas, plures vias latas aperuit & stravit, & antiquum ritum de Capellis in eisdē Basilicis celebrandis renovavit.

Decet Romanum Pontificem post multas, & graves Pastoralis sui officii curas, hanc quoque non negligere, ut Alma Urbs Roma, in qua non sine Dei voluntate a Vicario suo Beato Petro Apostolorum Principe, sancta Sedes Apostolica, ad omnium Christifidelium commoditatem, Religionisque incrementum constituta extitit, & ad quam olim Orbis nunc etiam Christianæ Religionis caput, magnus fit concursus, non

non modo salutaribus legibus, bonisque moribus in meliorem statum reformetur, sed novis etiam viarum, vicorum, regionum, atque ædificiorum incrementis, ad Populi in dies, benedicente Domino excrescentis, & confluentium advenarum commodum assidue dilatetur. Quod dum ab initio nostri Pontificatus sedulo meditaremur, simul etiam, ut ad venerandas ejusdem Urbis Basilicas, toto Orbe terrarum celebres commodius, & decentius adiri posset, atque in eis frequentius visitandis Populi devotio augeretur, præsertim veteri more sanctorum Pontificum nostrorum Prædecessorum, in Stationibus, & Pontificalibus Capellis, nostra præsentia celebrandis per Nos renovato, vias complures latas, & directas ad easdem Basilicas patefecimus.

Fontemque aquæ Felicis ad superiores Colles Urbis perduci fiat.

§. 2. Necnon uberrimum, & copiosissimum nitidæ, & saluberrimæ aquæ fontem, quæ Felix nuncupatur, nostra solicitudine, & ingenti impensa, difficili, & laborioso opere, magnaque industria ad superiores partes Collium ipsius Urbis, cum maximis totius populi gaudio, & applausu, ad publicam utilitatem, Deo favente, perduci curavimus, ut cives, & incolæ ejusdem Urbis, viarum, & fontium commoditate, simul etiam aeris salubritate, atque ipsius loci eminentioris, & patentioris amænitate perfrui possint, construendisque ædibus ad commodiorem habitationem, spatia habeant latiora, ac nobilissima pars Urbis non modo sumptuosis veterum substructionum vestigiis, sed Religiosis etiam Christianæ antiquitatis monumentis insignis, novis ædificiis, & incolarum frequentia, in pristinum decus, & celebritatem, nostris potissimum temporibus restituatur.

Et modo ædificantibus, in Via Felici, & Via Pia concedit, quod ædificia construenda, ex quocumque præterquam læsæ Majestatis delicto cōfiscari nequeant.

Cupientes igitur eorumdem incolarum, & Civium, necnon Curialium, & quorumcumque Peregrinorum eo concurrentium commodis plenius consulere, eosque ad hujusmodi partem Urbis, cum omni quiete, & tranquillitate inhabitandam, novisque Domibus replendam Apostolicæ benignitatis favoribus, & gratiis invitare. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, perpetuo statuimus, & ordinamus, quod quæcumque domus, & ædificia, quæ per quasvis personas, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existentes, in via nova, Felici nuncupata, ab Ecclesia Sanctæ Mariæ Majoris usque ad Ecclesiam Sanctissimæ Trinitatis in Monte Pincio, per Nos strata, ac directa, necnon in via Pia per Nos etiam æquata a Palatio nostro in Monte Quirinali, usque ad Ecclesiam S. Susannæ, & in vicis prope dictas vias dirigendis pro tempore construentur, ex quocumque delicto quantumvis gravi (criminibus tamen divinæ, & humanæ Majestatis læsæ tantum exceptis) confiscari non possint, sed eorum Dominis, vel in eis jus habentibus, & successoribus suis, perinde, acsi delicta non commisissent, firma, & illæsa remanere debeant.

§. 3. Ac propterea, quod ii qui per biennium continuum dictas Domos, seu ædificia in viis prædictis consistentia inhabitaverint, iisdem immunitatibus, & exemptionibus, quibus veri, & originarii cives Romani, de jure, vel consuetudine, vel ex privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, vel uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non solum eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, ac absque ulla prorsus differentia uti, potiri, & gaudere, libere, & licite valeant.

Inhabitantibusque per biennium ædificia prædicta quæcumque Romanorum Civium privilegia concedit.

Habitantes ibidem pro debitis cōtractis extra statum non molestentur.

§. 4. Quodque ii, qui Domos, seu ædificia in dictis viis constituta pro tempore habitabunt, ratione æris alieni, aut cujusvis contractus, obligationis, instrumenti etiam jurati, etiam sub Cameræ Apostolicæ, vel alia quavis forma, & conceptione verborum, extra tamen loca ditioni nostræ ecclesiasticæ in temporalibus subjecta, initi, & celebrati, seu contracti, quamdiu ædificia, vel Domos hujusmodi inhabitabunt, vigore mandati cujuscumque Judicis, Curiæ, vel Tribunalis, in personam, vel in rem, molestari minime possint nec debeant.

Privilegia fori Capitolini gaudeant.

§. 5. Ac insuper privilegio fori Capitolini civibus Romanis competenti, perinde, ac si veri originarii, & indubitati cives Romani forent, in omnibus, & per omnia gaudeant, atque instar civium Romanorum, causas suas coram quocumque Judice, Tribunali, aut Curia pro tempore motas, juxta formam statutorum ejusdem Urbis novissime editorum, ac literarum Apostolicarum desuper confectarum, ad Curiam Capitolinam trahere, ac reassumi facere valeant, Motu, scientia, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuo concedimus, & indulgemus.

Artifices eadem ædificia incolentes, a Collectis per Cōsulatus imponendis, ac ab onere excubias tempore pestis &c. faciendi, exēpti sint.

§. 6. Demum universos, & singulos artifices, seu opifices, cujuscumque artis, Domos, seu ædificia hujusmodi in viis prædictis pro tempore incolentes, ab omni, & quocumque onere, seu collecta, aut gravamine per Consules ejusdem artis ratione ipsius Consulatus pro tempore impositis similiter perpetuo eximimus, & liberamus, eisque pariter indulgemus, quod nec præmissis contribuere, nec quicquam, vel minimum tali de causa persolvere teneantur. Ac tempore pestis, aut belli (quod Deus avertat) aut cujuscumque alterius sinistri, & inexcogitati casus fortuiti, ad custodias, seu excubias faciendas nequaquam sint obligati, neque ad præmissorum quippiam cogi, vel compelli possint, aut debeant, liberique, immunes, & exempti ab omnibus supradictis sint, & esse censeantur.

Decretum irritans.

§. 7. Decernentes omnia, & singula præmissa, valida perpetuo, & efficacia fore, suosque plenarios effectus sortiri debere, ac in singulis, quos illa concernunt, suffragari. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & ina-

& inane, si secus super his, a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorū & defensorū deputatio & facultates.

§. 8. Quocirca dilecto filio nostro Henrico Tituli Sanctæ Pudentianæ Presbytero Cardinali Cajetano nuncupato, moderno, ac pro tempore existenti prædictæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, & Cameræ Apostolicæ Præsidentibus Clericis per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus prædictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac Domorum, seu ædificiorum hujusmodi conductoribus, habitatoribus, incolis, dominis, eorumque hæredibus, & successoribus, artificibus, & quibusvis aliis supradictis, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, per eos, ad quos spectat, & spectabit in futurum, perpetuo, firmiter, & inviolabiliter observari, illasque debitæ executioni demandari procurent. Contradictores per censuras Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Clausulæ derogatoriæ.

§. 9. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Urbis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam novissime reformatis, privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eidem Populo Romano, ejusque Magistratibus, ac Consularibus Artium, aut illarum Consulibus pro tempore existentibus, vel quibuslibet aliis personis, Civibus; Provinciis, Terris, & locis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam Motu, & scientia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio, seu quævis alia expressio ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum insererentur, præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An.III. 13.Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Idibus Septembris, Pontificatus nostri anno tertio.

CIII.

Confirmatio declarationis, correctionis, & reformationis Constitutionis Magalottæ in Provincia Romandiolæ observandæ.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN omnibus rebus humanis nihil tam perfecte institui, nihil ullis legibus, sanctionibusque tam diligenter muniri potest, quin id prava quorumdam intelligentia pervertere, seu in alium sensum, atque sancitum est, contorquere moliatur. Unde Nos ad hujus præcelsæ dignitatis fastigium evecti decet, & expedit providere, ut pravo sensu hujusmodi eliminato, illa, prout facta sunt, intelligantur, & observentur, & quæ ad publicam utilitatem ordinata, & reformata fuerunt, approbare, & confirmare.

Causa hujusmodi edendarum Declarationū, quas fecit Cardinalis Cananius.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli abusus pravi intellectus, & corruptelæ adversus germanam intelligentiam cujusdam Constitutionis, ac præter, & extra eam, quam alias quam Gregorius Magalottus Præses Provinciæ nostræ Romandiolæ edidit, & promulgavit, & postmodum per diversos Romanos Pontifices Prædecessores nostros forsan confirmata fuit, & quæ in viridi observantia fuit, & est, versentur, & pluries coram diversis dictæ Provinciæ Legatis, Præsidentibus, & seu aliis Apostolicæ Sedis Ministris fuerit tractatum, & mature discussum pro extirpandis, & penitus abolendis hujusmodi abusibus, & corruptelis, & tandem dilecti filii Communitates, & homines Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum dictæ Provinciæ coram dilecto filio nostro Julio tituli Sancti Eusebii Presbytero Cardinali Cananio nuncupato, ac nostro, & dictæ Sedis tunc temporis de Latere Legato, ad hunc, & eumdem effectum convenerunt, ac negotio hujusmodi diu, & mature inter ipsos discusso quasdas ordinationes, & declarationes, ac reformationes ediderint, illæque per dictum Iulium Cardinalem approbatæ, & ad Nos pro majori illarum robore, & subsistentia muniendæ transmissæ fuerint.

Earumdem examen commisit Sixtus Card. de S. Cruce, & Cōmissario Gen. Cam. Apost.

§. 2. Nosque attendentes multa in Communitates, & homines prædictos commoda ex nova hujusmodi ordinationum, declarationum, & reformationum approbatione esse profectura, Dilecto filio nostro Prospero tit. S. Clementis Presbytero Cardinali de S. Cruce nuncupato mandavimus, ut convocato dilecto filio Magistro Josfredo Lomellino Cam. Apost. generali Commissario, dictas ordinationes, declarationes, & reformationes diligenter excuterent, & examinarent, & quæ viderentur, corrigerent, delerent, atque emendarent, ipsique sæpius congregati illis diligenter visis, & singulatim examinatis, matureque discussis, parum, aut nihil immutaverint, denique ipsi Prosper Cardinalis, & Josfredus omni studio, & diligentia ab ipsis de mandato

dato nostro adhibita postremam illis manum imposuerint.

Abrogatisque omnibus consuetudinibus, interpretationibus Constitutioni Magalottæ, & hisce Declarationibus cõtrariis;

§.3. Nos, quibus Prosper Cardinalis prædictus, præmissa sæpius retulit, volentes, quæ tanto labore, impensis, ac maturitate ad publicam utilitatem digesta sunt, inviolabiliter observari, ac tenorem Constitutionis Magalottæ præsentibus pro sufficienter expresso habentes, Motu proprio, non ad dictorum Communitatum, & hominum, aut aliorum pro eis Nobis desuper oblatæ petitionis instantiam; sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine omnes, & quascumque intelligentias, consuetudines, & longissimos usus, stylos, ac declarationes, etiam juramentis, literis, confirmationibus, & approbationibus Apostolicis, vel quibusvis aliis firmitatibus roboratas, & dictis Constitutionibus Magalotti, ac hujusmodi declarationibus, ordinationibus, & reformationibus in aliquo adversantes, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo abrogamus, tollimus, & penitus abolemus, neminemque ad illas deinceps obligari volumus.

Quidquam contra easdẽ fieri, vel judicari prohibet.

§.4. Præcipientes in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis sententia per contrafacientes eo ipso incurrenda, ne imposterum aliquis Provinciæ prædictæ Rector, Judex, seu Notarius, aut Procurator, vel Advocatus audeat quoquo modo introducere, vel se subscribere, & testari de aliquo stylo, consuetudine, usu, & intelligentia, quæ sit, vel esse videatur contra dictæ Constitutionis Magalottæ, ac hujusmodi declarationum, ordinationum, & reformationum continentiam, & tenorem.

Et quæ secus fient, irrita declarat.

§.5. Et si quid in contrarium factum, aut in Judicium tractum fuerit, id omne nullum, & invalidum, nulliusque roboris, vel momenti existat, & esse censeatur perpetuo.

Novissimas vero Declarationes Apostolica firmat auctoritate.

§.6. Novissimas vero ordinationes, declarationes, ac reformationes prædictas, quas præsentibus de verbo ad verbum annotari fecimus, dicta auctoritate earumdem tenore præsentium, etiam perpetuo approbamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes, & singulos defectus, si qui intervenerint in eisdem.

Ad earum tramites quascumque causas post quatuor dies a præsentis Cõstitutionis publicatione decidi mandat.

§.7. Et ut approbatio hujusmodi amplius innotescat, decrevimus, ut de cetero post quatuor dies a publicatione præsentium in dicta Provincia facienda nulli alii intellectus, styli, consuetudines, & usus, etiam inveterati per longissimum temporis spatium, qui dictis Constitutionibus Magalotti, ac hujusmodi ordinationibus declarationibus, & reformationibus adversentur ad pendentium, indecisarum, & futurarum causarum decisionem, ac negotiorum expeditionem allegari possent, nec quisquam illas allegans audiri debeat, sed tantum secundum prædictas Magalotti Constitutiones, & hujusmodi ordinationes, declarationes, & reformationes a Nobis, ut præfertur, approbatas, & confirmatas in dicta Provincia, & singulis illius Civitatibus, Castris, Terris, Villis, & locis, quavis alia tamquam sinistra, odiosa, vel captiosa interpretatione sublata, inviolabiliter, & perpetuo, prout jacent, observentur, ac juxta illas causæ, & negotia omnia in futurum per quoscumque Judices tam sæculares, quam ecclesiasticos, delegatos, & commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debeant, sitque irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputat.

§.8. Quocirca venerabili fratri Archiepiscopo Ravennaten., ac dilectis filiis Rectori dictæ nostræ Provinciæ pro tempore existen., ac Collegio Rectorum Civitatum, & locorum ejusdem Provinciæ per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando expedierit, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque publicent, & publicari, seu etiam imprimi faciant, ac inviolabiliter, & perpetuo observari, contradictores quoslibet, ac rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato, etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii sæcularis.

Derogat contrariis.

§.9. Non obstantibus fe. rec. Pii Papæ Quarti Prædecessoris nostri de gratiis interesse Cameræ prædictæ concernentibus infra certum tunc expressum tempus registrandis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, stylis, usibus, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, etiam Motu, scientia, & potestate similibus, ac alias in contrarium quomodolibet, etiam officialibus, ministris, & aliis personis in dictis Constitutionibus, & reformationibus expressis, & nominatis, & in erectione officiorum per Nos, seu alios Rom. Pontifices concessis, ac forsan pluries, & iteratis vicibus approbatis, & confirmatis, necnon quæcumque litis pendentia coram quibuscumque Judicibus, etiam dictis Auditoribus super præsentationibus, quæ dictis Constitutionib., & reformationib. adversantur tam in possessorio, quam in petitorio forsan existen., & ad cujusvis instantiam introducta, necnon litis, status, & dd. statutorum, & aliorum præmissorum tenores, præsentibus haberi volumus pro sufficienter, & plene expressis, illis alias in suo robore permansu-

suris hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Tenor Declarationum nuper editarum.

§.10. Tenor vero Ordinationum, declarationum, & reformationum prædictarum sequitur, & est talis:

Correctio, & sublatio abusuum, & errorum in Provincia Romandiolæ.

Quoniam experientia rerum magistra edocuit, vel Procuratorum, vel Notariorum, vel Cancellariorum, vel Advocatorum, aut Judicum avaritia nonnullos in hac Romandiolæ Provincia introductos fuisse errores in taxandis prædictorum, & aliorum Curiæ generalis commodis deservientium mercedibus, ideo Nos.

Gregorii Magalotti ordinationes, & mentem penitus a quibuscumque, & singulis prædictorum d. Provinciæ observari desiderantes, propterea adhibito, etiam consilio eorum, qui quotidie in foro, & subselliis versantur, amputantes, & tollentes supradictos errores, abusus, & corruptelas infrascripta ordinanda pro utilitate, & commodo subditorum, & Provincialium, sic Provincia exigente, omni studio, & diligentia esse censuimus.

De Officio Præsidis.

Sancte admodum Gregorius Magalottus ordinavit Præsidem Provinciæ pro suorum Provincialium tranquillitate, & justitia omnem curam, & solicitudinem gratis, & paterno affectu cuncta ab eo expedienda impendere debere, abusus tamen, & corruptela inolevit Cubicularios sub colore sigilli aliquando extorsisse sportulas, cum in publica Visitatione Carcerum mandasset Præses aliquem relaxari. Nunc tamen errorem penitus tollentes volumus nihil tali casu pro mandatis executivis Cubicularios posse accipere, sicuti, & gratis impartitur Præses auctoritatem suam, & illum mandatum gratis pariter tradere debere decernimus.

De officio Auditoris.

Quia compertum jam esse reperitur in generali Curia ab Auditore quandoque in executivis, ubi nec rei contradictio, nec causæ cognitio intervenit, pro mercerde receptos fuisse denarios sex pro libra valoris, & extimationis rei petitæ usque ad quamcumque summam, dummodo sportulę non excederent scuta tria, si vero mandatum traditum non esset, licet decretum, usque ad quamcumque summam aliquando sportulas extorsisse; propterea amputantes, & removentes prædictum errorem volumus, & mandamus non excedi quatuor denarios pro libra, ubi nec rei contradictio, nec causæ cognitio intervenit, valoris, & æstimationis rei petitæ, usque ad quamcumque summam, dummodo sportulæ non excedant scuta tria, si vero mandatum non fuerit traditum, licet decretum, nihil percipiat Auditor, sicut Magalottus expresse decrevit.

Pariter, & quia intelleximus aliquando in contumaciam Reorum ab Auditore receptas fuisse sportulas, & si refectis expensis petierit Reus aliquis reaudiri voluisse eumdem denuo, & iterum alias sportulas mandamus, si contigerit hujusmodi casus nisi semel, præfatum Auditorem posse sportulas accipere, nisi diversum fuerit negocium, sed si fuerit eadem causa, nisi semel, illas percipere posse mandamus.

Ab aliquibus fuisse etiam contra mentem Magalotti accepimus in executivis, ubi intervenit rei contradictio, & aliqua causæ cognitio, & Mandatum traditum fuerit duplicatas, casu quo quis voluerit ad se defendendum admitti, fuisse receptas sportulas, & si mandatum non fuerit traditum vel quia Reus petiit terminum ad solvendum, vel aliter fuerit cum adversario concordatum, salarium ab eo fuisse exactum, decernimus primo casu nisi semel tantum sportulas ab eo recipi posse, altero vero casu nihil Auditorem habere posse mandamus, nisi per sententiam provinciarum fuerit, & semel tantum in utroque casu, servetur in hoc dispositio Magalotti loquentis circa exactionem sportularum in executivis, ubi Rei contradictio, & aliqua causæ cognitio intervenerit.

Quia compertum est in Interlocutoriis vim difinitivæ habentibus, & quæ post se aliam non expectant sententiam, & per quam totum negotium, de quo agitur, terminatur, aliquando voluisse Auditorem sportulas commensurari, sicuti in Ordinariis, propterea attendentes, & insequentes Magalotti intentionem mandamus, & volumus tantummodo medietatem illum posse consequi, quod in ordinariis accepisset, si difinitivam tulisset sententiam, si vero aliquam post se expectaret sententiam, volumus a quinquaginta scutis supra scutum unum illum posse dumtaxat percipere, causa sit cujuscumque quantitatis, infra vero nisi dimidium scuti, in Interloquutoriis vero, quæ vim diffinitivæ non habent, volumus illum quidquam accipere posse, sicuti expresse decrevit Magalottus.

Et quoniam aliquando scimus per Auditorem Curiæ Generalis fuisse, si partes ad concordiam pervenerint, salaria, & quidem indebite exacta, ideo volentes ejusdem cupiditati occurrere, subditis opportune providere, eorumque indemnitati consulere, ac penitus hunc extirpare errorem, mandamus, ac sancimus, si inter partes fuerit concordatum, nihil Auditorem percipere posse, nisi

nisi quando causa esset instructa usque ad sententiam exclusive, tunc enim permittimus, ex quo sæpe, ac sæpius fuerit aditus & forsan interlocutus pro sportulis, medietatem illum capere posse ejus, quod habuisset, sed si depositatæ fuerint sportulæ, & sententia in cedula habita fuerit, aut terminus pro servato habitus fuerit, tunc totum recipiat salarium; si vero tantum fuerint depositatæ, & tunc habeat prout in Interlocutoriis, sicut, & ex Magalotto decretum fuit.

Errorem pariter fuisse introductum advertimus, Auditorem voluisse, & exegisse sportulas ad rationem sex denariorum pro libra, si sententiæ petebatur respectu expensarum taxæ producta executio, cum tamen expresse Magalottus nihil pro sententia eum recipere posse, nisi novus fieret processus, propterea abiicientes, & penitus removentes hunc abusum, & corruptelam, mandamus, sicuti, & Magalottus præcepit, Auditorem nisi pro sententia tantummodo sportulas habere posse, pro executione vero illius sententiæ nihil eum consequi audere, nisi fieret novus processus, & ut hominum malitiis obvietur, declaramus, illum novum intelligi processum, quando coram Judice competenti contingit, litem, vel causam, aut controversiam cognosci, licet etiam coram alio incompetenti fuisset cepta, vel quando nova instantia incipit currere, aut in forma Judicii fit novus processus super consecutione petita rei judicatæ; hoc enim casu permittimus ob laborem, quem sustinet Auditor in cognoscendo illum, sportulas habere posse, prout de Interlocutoriis dictum est.

Graviter etiam accepimus, non semel Auditorem voluisse, si agebatur super nullitate alicujus sententiæ, & contigisset pronunciare, licet sententia, de cujus nullitate agebatur, esset super negocio exequtivo, voluisse inquam sportulas, prout in Ordinariis solvitur, & tamen nemo est, qui non videat, gravissimum esse hunc abusum, unde omnino subditorum querelis prospicere cupientes mandamus, & ordinamus tantummodo, prout in executivis, illum posse sportulas accipere. Absurdum enim arbitramur plus debere solvi ob cognitionem nullitatis oppositæ, quam fiat super principali negocio, aut pro prima sententia.

Non minus resecandum est, quod fiebat in materia appellationum; nam invenimus observatum fuisse dicentem appellationem esse desertam, vel illam non devolvere, si super prædictis pronunciaretur solutas fuisse sportulas, ac si sententia diffinitiva fuisset lata, & tamen omnibus compertum est, Magalottum voluisse, quod interlocutoriis vim diffinitivæ habentibus, in his, quæ post se aliam non expectant sententiam, solveretur pro medietate illius salarii, quod in Ordinariis solvi debere ordinatum est, & quoniam cavillationibus aliquando usque ad nauseam altercatum est, an supradicta, & siquæ prædictis similia reperiantur, dicantur interlocutoriæ, habentes vim diffinitivæ, pro bono communi volumus, & mandamus prædictas haberi pro interlocutoriis vim diffinitivæ habentibus omnibus cavillationibus, & hominum malitiis penitus resecatis.

Abusu quoque receptum fuisse accepimus, Auditorem pro tempore voluisse pro primo, vel secundo decreto in contumaciam, veluti pro Decreto de immittendo in possessionem absque causæ cognitione, licet nihil laboris egerit, salarium, ac si diffinitivam tulisset sententiam. Propterea Magalotti mentem, & intentionem insequentes mandamus pro primo, & secundo Decreto Auditorem aliquod non posse salarium percipere, nisi tantum ubi causæ cognitio intervenit. Quo etiam in casu cum modicus ei labor est futurus, illum prout in executivis volumus sportulas accipere posse.

Pariter accepimus, si in uno, eodemque negocio plures extiterint personæ, vel quantitates petitæ, Auditorem voluisse multiplicare usque ad triplicationem sportulas: ideo resecantes, & penitus amputantes abusum hunc pravum, & toti Provinciæ damnosum errorem, & illum omnino tollentes mandamus, & decernimus, sive causæ fuerint Universitatum, Communitatum, Corporum, Collegiorum, Societatum, aut aliorum, & tandem in nullo casu ex quo una tantum prædictorum est Causæ cognitio, & major non est Judicis labor, non nisi unicam simplicem mercedem omni, & qualibet multiplicatione rejecta deberi antedicto Auditori dispartiendam, & solvendam secundum proportionem, & ratam personarum, rerum, & quantitatum petitarum.

Et quia posset dubitari an omnia supradicta vendicent sibi locum respectu Notariorum, vel Cancellariorum, declaramus, & mandamus respective illa omnia etiam intuitu ipsorum accommodari debere, & in illis locum habere, ac si de verbo ad verbum specifice, & expresse fuissent repetita, & nominatim in illis enunciata singula, singulis tamen congrue referentes cum secundum prædictorum salaria regulentur, & illa Notariorum, & Cancellariorum.

Et quia omnium habere memoriam potius divinitus est, quam humanitus, propterea nolentes aliquos ob enumerationem prædictorum extimasse ceteros alios, siqui erant, & sunt pravi abusus, Nos vel dissimulasse, vel inobservantia reliquisse, ideo declaramus, si quod ultra prædictos errores, abusus, & pravas corruptelas supra expositos, seu expositas reperietur, quod directe, vel indirecte contra expressam, vel tacitam mentem Magalotti fuerit etiam consuetudine, vel usu, & tacito hominum consensu introductum, vel confirmatum in Officio supradicto Auditoris Civilis, & ejus Notarii, Cancellarii, intelligatur, & sit per hanc nostram declarationem, & determinationem penitus, & omnino sublatum, & extinctum, & ne contingat amplius super hoc dubitari, & de cetero minime hujusmo-

jusmodi aut alii introducantur errores, vel abusus, arbitrio Præsidis volumus esse tributum, ut determinet, & declaret, quis sit, aut fuerit abusus, error, corruptela, vel aliquid contra mentem Magalotti, cujus determinationi omnes teneantur acquiescere sub pœna arbitrio Præsidis imponenda.

De Causis Criminalibus.

Ex mente Magalotti etiam alias fuisse observatum accepimus, si in una, eademque sententia plures personæ ultra numerum trium absolverentur, Auditorem Criminalem Curiæ generalis, ejusque Notarium, seu Cancellarium aliquando consuevisse sportulas accipere ad rationem Reorum, & numerum absolutorum, qui erant inquisiti. Verum quia contra Magalotti mentem contingebat, & nimium esse cognoscitur, cum eveniebat plures, ac plures etiam de uno, eodemque delicto esse accusatos, vel inquisitos, etiam ad rationem prædictam excessivas fuisse aliquando exactas sportulas, & in tali, & simili casu volumus, & mandamus, Auditorem Criminalem nonnisi pro tribus absolutis tantum, & non ultra sint quot quot fuerint rei delinquentes accusati, inquisiti, de uno, aut pluribus delictis simul a prædictis factis, aut commissis sportulas accipere.

Contingebat aliquando Reum unum de pluribus delictis esse inquisitum, & processatum, & cognita illius innocentia liberari, ideo quia intelleximus, non semel aliquando Auditorem pro sportulis voluisse, multitudine delictorum inspecta, salaria duplicata, & quandocumque triplicata. Propterea licet hæc expresse non determinet Magalotta, mandamus hoc casu unicam tantum mercedem non duplicatam, nec triplicatam, sed simplicem illum exigere posse.

Similiter, & relatum est Auditorem Criminalem Curiæ generalis in absolutoriis a pœnis pecuniariis voluisse excessivas sportulas ad rationem pœnarum a Bannimentis Provincię impositarum, non habito respectu Constitutionum Marchiæ, vel Statutorum Civitatum, vel locorum Provinciæ, quæ vigebant tempore Magalotti, quorum pœnæ non erant ita graves, sicuti ex Bannimentis imposita esse dignoscuntur. Propterea ad honestam mercedem hujusmodi salaria reducentes in prædictis absolutoriis mandamus supradictum non posse pro mercede sua excedere scuta decem, ne contingat majorem fieri solutionem pro pœna pecuniaria, quam pro pœna Capitali, & confiscatione bonorum.

Quia experientia ostendit ex multis auctoritatem, & jurisdictiones Judicum conservari, & ex timore mulctarum fieri, quod delinquentes puniantur, & castigentur, ideo in usu sunt frequentes, & videntur fieri, ut earundem tędio affecti mulctati compareant; Propterea ne ad alium trahantur finem, volumus, quod pro prædictis mulctis impositis Auditor nihil recipere possit, quod hactenus male observatum est, cum pro prædictis fuerint multoties sportulæ etiam indebite exactæ, idem etiam volumus observari, si vel comparuerit, vel captus fuerit Reus, nam declaramus ipso jure esse mulctam nullam, & facto cassam, & irritam.

De Sententiis Condemnatoriis.

In pecuniariis condemnatoriis statuit Magalottus prædictum Auditorem CriminalemCuriæ secundum consuetudinem decimas habere posse non condemnationis, sed ejus summæ, in quam Reus se cum Camera composuerit, moderandas arbitrio dicti Præsidis, secundum contingentiam casuum, & quantitatem pœnarum, & personarum qualitatem, quam summam statuit excedere non posse scuta quinquaginta quantumcumque quantitas magna sit, in quam Reus condemnatur, vel componitur, & tamen hominum subtilitate accepta est, ut particula illa, vel, ut stet disiunctive, non autem copulative, & ob id magna difficultas exorta est, cum vere sensus esse videatur, ut conjunctive, & copulative accipi debeat, ne absurdum sequatur, plus illum posse consequi, quam sit ejus, quod ingrediatur Cameram, ideo arbitramur tollentes altercationes, & jurgia, quæ super hujusmodi casu audiebantur, maxime cum aliquando perverse fuerit a quibusdam id hactenus acceptum, declarandum esse conjunctive, & copulative dictionem illam, vel assumendam esse, vel loco dictionis, & accipiendam esse, sicuti ex præcedentibus ostenditur, etiam Magalottum eam dictionem, vel, assumpsisse.

Male a quibusdam, fuisse acceptam, non juramus, quod clarissime statuit Magalottus circa præsentationem, & visionem cujuslibet gratiæ, & absolutionis alias præsentatæ, & visæ, nam mandavit pro prima, nihil accipere debere Auditorem, & pro illa, quæ non fuit amplius præsentata, & visa, scutum unum pro ejus labore posse recipere, & tamen intellectum est pro primo capite illum voluisse extorquere aureum unum, cum expresse nihil accipere posse tali casu decreverit, altero vero casu tot scuta voluisse, quot essent nominati in dicta præsentatione, & visione gratiæ, & absolutionis, cum unum tantum ex mente Magalotti scutum eum posse recipere compertum est; Unde mandamus supradictos abusus tollentes primo casu, nihil illum habere posse, sicuti Magalottus decrevit, altero vero casu nonnisi scutum unum, licet plures in illa fuerint præsentatione, & visione gratiæ, & absolutionis nominati, prout expresse disponit Magalottus.

Pariter, & alterum circa præfatos casus extare errorem intelleximus scilicet præfatum Auditorem non solum pro præsentatione, & visione supplicationis cujuslibet scutum unum, sed & pro præsentatione literarum, & etiam prædictis casibus prædictum scutum unum accepisse quando

habet decimas, ideo cum manifeste constet esse contra Magalotti mentem, mandamus, prædictum scutum illum pro præsentatione, & visa supplicationis, tantum recipere posse, non autem pro præsentatione literarum, nec quando decimas percipit, quidquam pro prædictis consequi valeat.

Compertum est aliquando, ubi Auditor Curiæ Criminalis mandavit bona describi, pluries voluisse mercedem non simplicem, sed multiplicasse illam tamen pro se, quam pro Baricello, ideo tollendo hunc expressum errorem mandamus, Auditorem prædictum pro confectione descriptionis bonorum uniuscujusque casus, in quo de jure venirent bona confiscanda, non nisi unicam, & simplicem mercedem, tam pro se, quam pro Notario, & Baricello accipere posse; mandantes etiam in Inventario non nisi necessaria describi debere, & pro non necessariis in nihilo pro mercede teneatur illis.

Notarius Criminalis Curiæ, seu ejusdem pro tempore Cancellarius coegisse a multis annis citra, & hodie pariter cogere singulos Reos accusatos, & inquisitos pro uno eodemque delicto, & pro copiis simplicibus, & pro authenticis actibus, seu scripturis, veluti inditiorum, constitutorum, inquisitionum, tertium, & aliorum etiam productorum actuum multiplicasse usque ad triplicationem mercedem suam, & singulos prædictorum Reorum, & unumquemque triplicare supradictarum mercedem, quod nedum irrationale, & iniquum est, sed & inhumanum, unum pro tribus solvere debere, cum nisi unicum substineat Cancellarius laborem, ideo tollentes hunc pravum, & toti Provinciæ damnosum, & eiiciendum errorem, abusum, stylum, aut irrationabilem consuetudinem, mandamus, omni multiplicatione rejecta, hujusmodi, & similibus casibus prædictos Cancellarios, seu Notarios non posse, nec cogere, nec recipere, etiam a sponte offerente sub pœna arbitrio dicti Præsidis imponenda mercedem triplicatam pro supradictis, vel copiis, vel authenticis, sive unus sit, sive plures fuerint de eodem delicto accusatus, vel accusati, inquisitus, vel inquisiti, sive sit communitas, sive universitas, corpus, Collegium, vel Societas aliqua, nam volumus, si pro uno eodemque delicto fuerint accusati, inquisiti, aut aliter denunciati, prædictos Notarios, aut Cancellarios non posse eorum mercedem in aliquo casu prædictorum multiplicare, sed permittimus tantum, ut & dumtaxat simplicem, puram, & unicam mercedem.

Non minori ratione tollen. est, quod Auditores, & Notarii, seu Cancellarii ejusdem Curiæ Criminalis agere consueverunt, siquidem supradictos pro capiendis informationibus contra Reos inquisitos contingebat æquitare, pravo quodam abusu, si contra duos, vel tres, aut plures, solitos fuisse duplicare, & triplicare mercedem Viatici, etiamsi esset pro uno, eodemque delicto. Ideo amputantes hunc pravum errorem, & abusum, & mentem Magalotti attendentes, qui nunquam de duplicatione, aut triplicatione in similibus casibus locutus est, volumus simplicem, & non multiplicatam prædictum Auditorem, & Cancellarios posse accipere mercedem.

Quæ de Auditore Curiæ Criminalis hactenus, ut supra, tollendo abusus, & hujus Provinciæ pravos errores disposita sunt, mandamus, quod de Notariis, & Cancellariis ejusdem Curiæ Criminalis, quatenus adaptari possint, intelligantur, & sint etiam respectu prædictorum Decreta, & diffinita, sicuti etiam volumus, omnes alios, siquæ erant, aut sunt, vel errores, vel abusus contra expressam mentem, aut tacitam, ac Curiæ per hanc nostram intelligantur, & sint sublati, & in hoc servetur, quod supradiximus in officio Auditoris Civilis pro extirpandis, & tollendis erroribus, & corruptelis, & ad judicandum circa prædictos, & prædicta, hoc enim præcipuum muneris volumus esse Præsidis pro tempore, aut Rectoris futuri hujus Provinciæ.

De Officio Cancellarii, sive Secretarii Curiæ generalis, & ejus Mercede.

Simpliciter determinavit Magalottus Cancellarium Curiæ generalis pro qualibet litera cum sigillo pro ejus mercede posse julium unum habere, usus tamen introduxit, quod si litera plura capita contineat, habeat tot julios dictus Cancellarius, quod certe removendum est, unde volumus, illum tantum recipere posse pro qualibet litera julium unum, etiam si plura contineat capita, vel personas.

Fuit quoque receptum usu, & consuetudine pro litera commissionem continente Cancellarium percipere ultra julium, & perinde acsi esset simplex causæ commissio, ideo mandamus pro tali litera, nisi unum julium posse illum habere.

Quod dictum est de decima in Auditore Criminali, hic referatur, & determinatum esse intelligatur.

Et quia pariter intelleximus, Cancellarium voluisse ubi contingit ante sententiam per supplicationem aliquam expediri compositionem pecuniariam, & non appareret de aliqua gratia, de qua fuit facta compositio, quinque pro centenario, non ejus, quod Cameram ingreditur, sed ejus, de quo facta fuit gratia, & si fiat compositio post sententiam voluisse prædictum Cancellarium quinque pro centenario, non ejus quod Cameram ingreditur, sed ejus de quo facta fuit gratia: ideo, quia absurdum est illum plus habere posse, quam par sit, propterea mandamus primo illum tantummodo tria scuta pro quolibet centenario habere, & consequi posse, ejus, quod Cameram ingreditur, nulla habita ratione ejus, de quo facta est gratia, & hoc ne contingat illum plus recipere, quam Cameram; altero vero casu pariter volumus, illum dumtaxat posse accipere quinque pro centenario ejus, quod Cameram ingreditur, non autem ejus ad quod fuit condemnatus.

Quia solebat etiam prædictus Cancellarius pro litera continente gratiam tot julios accipere, quot essent nominati, mandamus, si gratia fuerit pro uno, eodemque delicto non posse illum nisi duos julios habere, nisi diversa delicta fuerint, & diversæ personæ, aut causæ, hoc tamen casu tot permittimus accipere julios, quot sunt, aut erant personæ.

In causis vero mixtis quia varie solutio fiebat Cancellario, ideo rem ipsam ad honestum reducentes mandamus prædictum Cancellarium unam tantum solutionem debere consequi, & illam arbitrio dicti Cancellarii, sive ille corporalem, sive civilem attendere voluerit pœnam Reo inflictam.

De Officio Notarii ad Criminalia Curiæ generalis.

Quia solent Notaria ad Criminalia in conficiendis copiis, & authenticis præstandis partibus admodum paucis lineis, & distinctionibus folia exhibere, propterea mandamus pro quolibet folio non minus quam viginti lineas esse in eo debere, decem dictiones continentes, prout Magalottus, & Marchiæ constitutio decrevit, & merces sit, prout a Magalotto fuit taxata, nec in illis edendis, & partibus tradendis alicujus multiplicationis ratio haberi possit, sive sit Communitas, Universitas, Collegium, corpus, Societas, aut aliud, si quod ex prædictis simile plures referens personas.

Resecandum pariter est in officio Notarii Curiæ generalis ad causas Civiles, quod aliquando observatum pro citatione in forma nostra copulative mandavit Magalottus pro citatione in forma cum insertione commissionis, & inhibitionis cum Sigillo, Cancellarium pro mercede posse vigintiquinque solidos percipere, & hunc Cancellarium voluisse eamdem mercedem, etiamsi non adfuerit commissio causæ, licet adfuerit citatio cum inhibitione tantum, propterea tollentes hunc abusum volumus illum tantum posse consequi pro mercede sua, quod est a Magalotto determinatum pro simplici citatione cum sigillo.

Pro copiis cujuslibet scripturæ Notarios Curiæ Civilis solitos fuisse paucissimas lineas, & dictionibus duabus, aut tribus denotatas partibus tribuisse, propterea in hoc mandamus observari, quod in Cancellario, aut Notario Curiæ Criminalis emendatum, & diffinitum est, inhibentes quamcumque multiplicationem, & ut supra dictum est.

Quia consueverunt Notarii ad causas civiles, si contigisset in partibus examinari Testes vigore literarum remissorialium decretarum a Judicibus Curiæ generalis, velle mercedem inserendo illas in processu autentico. Ideo cognoscentes hoc esse irrationabile, & non esse conveniens, si semel pro illis habendis fuerit competens merces soluta, mandamus, pro prædictis nihil supradictos Notarios posse habere, sed gratis illas accommodare debere partibus, necnon etiam volumus prædictas in processu nisi de consensu partis, Notarium reponere, aut inserere posse, quo casu permittimus, & concedimus, etiam sicuti si contigerit fieri earum attestationum, vel aliarum scripturarum in partibus factarum, & productarum copias, posse competentem recipere mercedem, sicut supra diffinitum est.

Pariter excessivam voluisse Notarium mercedem, si pro executione literarum citatorialium, & inhibitorialium ab Urbe emanatarum, vel ab alio loco una cum relatione authentica auditum est, ideo ad condignam mercedem id reducentes, volumus illum præter unum Julium nihil consequi audere.

Et quia contingit multos velle processus suos authenticari, & pro mercede etiam excessivam Notarium voluisse mercedem, ideo determinamus, Notarium nisi quatuor bolon. computare mercede, quam habuit pro copiis, illum posse consequi. Quod nedum in Curia civili volumus, & mandamus observari, sed etiam in Curia Criminali a Cancellario, seu Notario illius Curiæ criminalis.

De Officio Baricelli Curiæ generalis.

Quoniam reprimenda est audacia Baricelli Curiæ generalis, ideo, quia contingit illum facere duplicem executionum speciem, altera est, quæ pro executionibus fiendis eorum, quæ occurrunt in Provincia: Altera est eorum, quæ fieri debet vigore literarum executorialium ab Urbe, vel ab alio loco emanatarum, unde immodicas in hac ultima volebat mercedes.

Nos autem attendentes id, quod Juri, & æquitati convenit volumus ambas commensurari æqualiter, & quod in primo capite ex taxatione Magalottæ solvitur, illud idem prædictum habere debere, nec aliquem in plus cogere posse sub pœna arbitrio dicti Præsidis, vel Rectoris Provinciæ imponenda.

De Officio Gubernatorum Civitatum.

Gubernatores Civitatum Provinciæ voluisse accepimus, si contingebat eos personaliter partibus instantibus ad aliquem locum differentiæ in Civitate, vel Suburbiis, vel extra multiplicare Viaticum, prout in Auditore generalis Curiæ civilis diximus, & criminalis, ideo mandamus prædictos Gubernatores tantummodo percipere posse Viaticum, prout supra in Auditoribus supradictis dictum est, & diffinitum.

Et quoniam intelleximus Gubernatores voluisse pro Decreto de habilitando aliquem a Carceribus in Palatio, vel Domi, vel pro cassanda fidejussione, & in aliis similibus, mercedem exegisse, cum tamen Magalottus pro prædictis nihil eis tribuat. Ideo sequentes Magalotti mentem mandamus, etiam prædicta a dictis Gubernatoribus gratis fieri debere, nec aliquid prætextu alicujus abusus, aut pravæ consuetudinis posse eos accipere, sicuti nec volumus quidquam

quam eis pro subscriptione etiam mandati de relaxando solvi debere.

Quia contingit quandoque, vel propter mutationem Gubernatorum, aut Judicum, vel Partium negligentia non fieri executionem mandati executivi obtenti, ideo pro subscriptione, si requiratur, & fuerit necessaria, mandamus prædictos Gubernatores successores, vel si fiant in subsidium Juris, nihil eos percipere posse, nisi Julium unum, quod intelligatur etiam de mandato relaxato per prædecessorem, & idem servare debeat Auditor Curiæ generalis.

Abolendum omnino arbitramur, quod cum maximo damno Provincialium usu pravo introductum est, siquidem contingebat pro quocumque delicto aliquem per viam Decreti relaxari voluisse Gubernatores ex hujusmodi Decreto mercedem, ideo illud tollentes mandamus præfatum nihil pro Decreto hujusmodi habere posse, quod in Auditore criminalis Curiæ dispositum esse jubemus.

In Causis Communitatum, licet Magalottus determinasset sportulas Gubernatores accipere non posse, iniqua consuetudine fuit introductum, Gubernatores sportulas exigere posse. Propterea cum sit contra expressam Magalotti ordinationem, mandamus in hoc eos nihil posse accipere, si causæ fuerint Communitatum, sive de earum interesse fuerint, sicuti verbis claris Magalottus decrevit.

Et, ut tollatur dubium, an istæ debeant intelligi etiam de Cancellariis suis, declaramus respective ad eosdem referri debere, perinde acsi specifice, & expresse, & nominatim fuissent statuta, ordinata, & diffinita, pariter volumus, omnia, & quæcumque ordinata, & definita sunt, & in Cancellariis Curiæ generalis civilis, & in Cancellariis, seu Notariis Curiæ generalis criminalis vendicent sibi locum, prout adoptari poterunt omni prava consuetudine, stylo, aut abusu non obstante in prædictorum Gubernatorum Notariis, seu Cancellariis, & ad criminalia in quarta parte ejus, quod accipere potest Gubernator.

De Officio Advocati, Procuratoris, & eorum Mercede.

Inolevit abusus, quod nec habetur Advocatorum ratio, nec Procuratorum labor attenditur, sed promiscue utrumque, & quidem indigne exercetur officium, ideo corruptelam hanc tollentes mandamus Advocatos non posse officium Procuratoris exercere, nec Procuratores posse se intromittere in Advocati officio, sub pœna a Magalotto determinata, & diffinita, quam, si opus est, renovamus, & imponimus, omni corruptela, & consuetudine rejecta, exceptis tamen casibus a Magalotto permissis, in quibus servatis, quæ ille disposuit pro bono communi, & partium minori impensa, permittimus.

Licet Advocatis, & Procuratoribus merces omni ratione debeatur, cum bona, honores, & famam in vitam suo ingenio, & voce gloriosa conservent, est etiam indignum, eos amplius velle, quam par sit, ideo quia accepimus contra mentem Magalotti eos salaria majora inter Ravennates, & quoque duplicasse, & triplicasse, scientes se ultra scuta sexdecim excedere non posse, causa sit cujusvis magnæ summæ, & valoris, volentes secundum Statuta Civitatis taxari eorum salaria usque etiam ad triginta duo scuta, quod a Procuratoribus fieri pariter solet, cum tamen ex Magalotto solummodo duodecim scuta percipere valeant Procuratores, e contra vero si ab eorum Statuto modica taxata salaria habent, Magalotti determinatione illa subtaxare procurant. Propterea mandamus, & Advocatorum, & Procuratorum hujusmodi salaria debere taxari secundum ordinationem Magalotti, & causarum, quæ coram Judice Civitatum, qui non sit delegatus a Præside, vel ab Urbe, & qui non dependet a Curia generali, salaria possint, & debeant taxari secundum Statuta locorum, &, ut tollatur disputandi circa hoc facultas, declaramus, istud procedere etiam si causæ fuerint inter unum forensem, & alterum Ravennaten., necnon etiam habere locum in aliis locis, Terris, Castris, & Civitatibus Provinciæ Romandiolæ subjectis.

Eosdem etiam Provinciæ Advocatos voluisse sibi taxari salaria, & solvi, etiam si in aliqua causa non fuerunt nisi a Procuratore nominati, & nihil egerint; Intelleximus ideo tollentes hanc corruptelam, & pravum abusum decernimus, prædictos Advocatos non posse aliqua salaria percipere, nisi cum effectu constiterit, eorum scripturis manu propria subscriptis, fuisse Advocatos non solum in initio causæ, sed etiam usque in finem, nisi ad ratam, quando contigerit fieri Advocati mutationem a partibus ipsis eo, vel ignorante, vel etiam de ejus consensu, secundum tamen ratam temporis, quo inservierunt.

Quia contingit aliquando Curiam generalem esse modo in una Civitate, modo in alia, & nunc uno in loco, modo in alio, ideo relatum est, Advocatos quandoque adire Curiam, & a Clientulis suis, etiamsi, vel pro suo proprio interesse proficiscantur, vel aliorum, voluisse viatica, quod certe iniquum est, propterea decernimus prædictos Advocatos non posse a prædictis suis Clientulis sub ullo prætextu aliquid ratione Viatici consequi, nisi expresse constiterit de voluntate eorum realiter, & cum effectu illos Curiam adiisse sub pœna arbitrio dicti Præsidis taxanda, & imponenda illis, secus vero, si de voluntate prædictorum adierint Curiam, & pro illis, aut uno eorum tractaverint, locuti fuerint, vel causas disputaverint, tunc enim permittimus illos tali casu congrua, & honesta viatica secundum ordinationem Magalotti habere posse.

Advocatos, & Procuratores consuevisse salaria recipere, si debitor citabatur, & ante petitionem solvebat Creditori suo accepimus, cum tamen nihil laboris egerint, ini-

iniquum est velle salaria hoc casu; Ideo resecantes hunc abusum mandamus prædicto casu nihil eos pro salario habere posse, cum non constet in aliquo laborasse. Quod volumus etiam observari porrecta petitione, si mandatum non fuisset relaxatum, quia tunc permittimus patrocinia illis debere, alias minime volumus illos quicquam habere posse, quia nec Judicibus Magalotta concedit aliqua salaria in executivis, si mandatum traditum non fuerit, ita pariter prohibemus prædictis Advocatis, & Procuratoribus posse in executivis, ubi mandatum traditum non fuit, posse aliquid prætensum salarii, vel patrocinii habere, rejecta consuetudine prava, quæ diu observata fuit contra mentem Magalotti, qui nec Judicibus, nec Notariis tali casu aliquid tribuit.

Prohibendum pariter est Advocatis, necnon Procuratoribus sub pœna infamiæ, posse retinere sportulas a Clientulis causa deponendi pro sententia ferenda; Nam relatum est, eos quandoque ab illis recipere sub prædicto colore, & sententia posita, prout in cedula, vel habito termino proservato, non curare ultra causam expediri cum gravi jactura principalium, ideo determinamus illos statim atque habuerint sportulas illas deponere sub pœna prædicta.

Quia etiam intelleximus, si partes ad concordiam venerint, antequam sententia proferatur, eosdem Advocatos, & Procuratores voluisse patrocinia, acsi lata fuisset sententia, ideo huic pravo abusui occurrentes determinamus in hoc servandum esse, quod diximus supra in Auditore, & Notario, seu Cancellario Curiæ civilis.

Pariter tollendum est, quod a multis auditum est, scilicet eosdem Advocatos, & Procuratores voluisse salaria si summarie, & sine processu, & absque tela judiciaria aliqua causa expediebatur per majorem superiorem; ideo quia modicus eis fit labor, mandamus illos, nisi prout in executivis dictum est supra de Auditore, & Notario civili, consequi posse.

Dat. die 19. Septem. 1587. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 19. Septembris 1587. Pontificatus nostri anno tertio.

CIV.

Prohibitio extrahendi, aut quoquo modo amovendi libros, & alia existentia in Bibliothecis Fratrum Minorum de Observantia Ordinis S. Francisci. Et ordinationes quibus eadem conservari debeant.

Alia de hoc Ordine inspice in Constit. XXVI. Leonis X. Ite. Tom. III. Par. III. fol. 450.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Causa hujus Cõstitutionis.

Cum sicut accepimus, nonnulli parum attendentes procedere via, quæ ducit ad salutem, sub variis respectibus ausi fuerunt, & in dies audent, contra formam literarum fel. rec. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri in forma Brevis, sub datum Romæ quarta Novembris, millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Pontificatus sui Anno quarto, asportare libros, quinterna, folia, & res existen. in Bibliothecis Monasteriorum, seu Domorum Fratrum S. Francisci de Observantia.

§. 1. Idcirco volentes plenius providere prædictis, tenore præsentium, Motu proprio, ac ex certa scientia nostra, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sententiæ pœna ipso facto sine alia declaratione per contravenientem in singulis casibus infrascriptis incurrenda, a qua nisi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo possit absolvi, & nisi in primis satisfacto omni damno dictarum Bibliothecarum, mandamus omnibus Ministro, ac Commissario Generalibus, Ministris, Provincialibus, Commissariis, Guardianis, ceterisque Fratribus quocumque nomine nuncupatis dicti Ordinis aliisque omnibus, & singulis personis ecclesiasticis, sæcularibus, & regularibus, cujusvis status, ordinis, conditionis, etiamsi Pontificali dignitate præfulgeant, vel alias hic specifice nominandi fuissent, præsentibus & futuris, ne sub quovis prætextu, causa, & ratione, etiam quibus dici posset, si nobis expressæ fuissent, vel de his cogitavissemus, non sic ordinavissemus, audeant seu præsumant, neque aliquis eorum audeat, seu præsumat, per se, vel alium, seu alios, nec pro minimo quidem temporis spatio dictos libros, quinterna, folia, nec res de dictis Bibliothecis nunc, & quandocumque existentes de dictis Bibliothecis amovere, asportare, tollere, seu amoveri, asportari, aut tolli facere, vel consulere, neque verbo, vel facto in aliquo ex prædictis alicui auxilium, aut opem præstare. Quinimmo quilibet ex prædictis teneatur, quicquid in prædictis audiverit, aut sciverit factum, vel fieri tentatum in præjudicium dictorum Fratrum, eorumque Bibliothecarum, notificare Guardiano, & in ejus absentia Vicario Domus, seu Monasterii, in cujus Bibliotheca aliquid ex prædictis contigerit. Qui Guardianus, & Vicarius teneatur, juxta omne eorum, suorumque superiorum, & aliorum quorumcumque posse, quorum auxilio indiguerint, quod per quoscumque præstari eis mandamus, curare cum effectu omnia restitui in pristinum, & satisfieri omni damno successo in dicta Bibliotheca per culpabiles in prædictis.

Prohibetur omnibus amotio librorum ex Bibliothecis Ordinis.

§. 2. Et nihilominus pro potiori cautela, & securitate prædictorum mandamus sub eisdem pœnis, necnon privationis vocis activæ, & passivæ, inhabilitatisque perpetuæ ad quælibet Officia dictæ Religionis umquam obtinenda, & exercenda omnibus, & singulis dictorum Monasteriorum Guardianis quandocumque electis, ne sub quovis prætextu, causa, & ratione hic alias necessario exprimendis, audeant assumere officia Guardianatus, neque in eo verbo, seu facto se ingerere, nisi prius in præsentia discretorum lo-

Traditur forma libros cõservandi.

loci, seu Monasterii, in quo fuerit aliqua Bibliotheca, cum fuerit plenum, & perfectum inventarium, omnium, & singulorum librorum, quinternorum, & foliorum, anni, & loci impressionis, coperturæque prædictorum, ac alterius cujusvis certioris, & magis specialis specificationis dictorum librorum, quinternorum, foliorum, & rerum, quod inventarium completum debeat subscribi a dicto Guardiano, & discretis, dictique inventarii exemplar ad verbum cum similibus subscriptionibus transcribi in uno libro ad hunc solum effectum tantum, & perpetuo conservato in capsula, vel loco, in quo solent deponi sub clavibus eleemosynæ pro tempore dictis Domui, Monasterio, ac Fratribus factæ. Qui libri, quinterna, folia, resque quælibet prædictæ debeant per simile inventarium, & inventaria, ut supra scribenda, & subscribenda a dictis Guardiano, & discretis, & in dicto actu consignationis cum veteribus proxime præcedentibus, & aliis, quibus opus erit, ratiocinata, & collata per Guardianum jam Officium complentem, seu a dicto Officio Guardianatus, seu Commissariatus discedentem consignari ejus in Officio successori, & ab eodem successore in præsentia supradictorum subscribi, sicque perpetuo ab omni Guardiano, seu ejus Vicesgerente, antequam assumat munus d. Guardianatus, vel in eo, verbo seu facto se intromittat, quæ inventaria pariter fiant formis, & modis supradictis renoventur a Guardianis existentibus in Officio tempore Datæ præsentium. Quod inventarium quilibet Minister Provincialis, & dictæ Provinciæ Commissarius teneatur singulis annis sui Officii in præsentia dicti Guardiani, & discretorum ejus, Domus, & Monasterii revidere, & quod additum non fuerit, aut ex dictis Bibliothecis asportatum fuerit, facere addere dictis inventariis, ac in dictas Bibliothecas reportare, dictisque additionibus, & inventariis una cum prædictis Guardiano, & discretis se subscribere.

Puniuntur contravenientes, & complices.

§.3. Quod si singula prædicta, ut supra ordinata, facta non fuerint, volumus, & decernimus ultra prædictas poenas dictum Guardianum, Ministrum, & Commissarium statim sine aliqua declaratione intelligi privatos, prout privamus ex tunc semper Officio Guardianatus, Ministratus, aut Commissariatus, quod tunc gerit, neminemque de cetero ei obedire volumus, & eumdem sic ut supra in omnibus non obedientem declaramus inhabilem ad quævis Officia dicti Ordinis per ipsum umquam gerenda. Et nihilominus quilibet ex prædictis Ministris, Commissariis, Guardianis, & Fratribus nunc, & pro tempore existentibus dicti Ordinis Minorum, asportans aliquid, aut asportari faciens, vel asportari consulens, aut opem, aut auxilium ante vel post, vel in ipso actu asportandi, verbo seu facto præstans extra dictas Bibliothecas contra formam præsentium debeat ab ejus immediate Superiori incursuro sine alia declaratione statim dictas omnes poenas, si hæc omnia debitæ executioni non mandaverit, incarcerari, & in carceribus detineri per sex menses continuos, neque elapsis dictis sex mensibus possit de dictis carceribus liberari, nisi refectis omnibus damnis dictæ Bibliothecæ, & omnibus restitutis in pristinum. Decernimusque præsentes quemlibet eorum concernen. arctare ad earum observationem in Italia post quatuor menses, extra vero Italiam post octo menses, in partibus vero Indiarum, ac locorum de novo repertorum post biennium a data præsentium.

Subreptio allegari prohibetur.

§.4. Nec de subreptionis, aut obreptionis, nec etiam intentionis nostræ, vel quolibet alio defectu, aut vitio, cogitato, vel incogitato redargui posse, nec contra has aliquid dici, nec ignorantiam, aut illorum inobservantiam posse allegare, sed plenissime ad literam observare, sublata aliter declarandi, interpretandi, & judicandi cuilibet, etiam S. R. E. Cardinali, & causarum Palatii Apostolici Auditori, facultate, & auctoritate, irritum, & inane decernentes, quicquid in contrarium factum fuerit.

Derogatur contrariis.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, Domorum, Ecclesiarum, & Ordinum prædictorum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque, etiam de quibus hic specialis mentio facienda esset.

Transumptorum fides.

§.6. Et quia difficile foret, præsentes originales ubique, ubi opus esset, ostendi, volumus, etiam transumptis &c.

D.P. An.III. 3. Octobris.

Datum Romæ apud S. Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 1. Octobris, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Pontificatus nostri Anno III.

CV.

Confirmatio Privilegiorum Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia.

Ex Regest. in Secret. Brev.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium ab ipsa materia desumptum.

ET si Mendicantium Ordines, & præsertim sacer Ordo Fratrum Minorum de Observantia, qui sedulo ad vineam Domini Sabaoth Dei gratia Ordo ipse magnos probitatis, & doctrinæ, ac animarum salutis fructus, semper olim attulerit, & quotidie afferre summa diligentia conatur in eaque immensum exhibere non cessat famulatum, summo semper studio (etiam cum in minoribus essemus) amplexi fuimus. Ad summum tamen Apostolatus apicem (meritis imparibus) divina favente clementia assumpti, dum id mente recolimus, facere non possumus, quin eumdem Ordinem de Observantia propensiori charitate, & paterno affectu amplectamur, ac exin-

exinde pro suis sanctis studiis honestisque laboribus, ac pro animarum salute ab Apostolica Sede (cujus continue pacem, & dignitatem Ordo ipse de Observantia fortiter tutatus est) tam spiritualia, quam temporalia subsidia, ornamentaque acceperint, & accipiant, quibus, & sancta sua officia, ac vitam suam Regularem facilius, atque expeditius exequi, & transigere possint, & ceteræ Religiosæ personæ, Ordinesque alii exemplo ipsorum promptiores, alacrioresque ad sua officia persolvenda reddantur.

Romani Pontifices sæpius huic Ordini concessa Privilegia confirmarunt.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Francisci a Tholosa Ministri Generalis, & Thomæ de Massa Commissarii Generalis Cismontanæ familiæ prædicti Ordinis de Observantia Nobis nuper expositum fuit, quod cum ex ipsius Sedis provisione, ac benigna dignatione provenire dignoscatur, ut Romanus Pontifex quandoque Prædecessorum suorum Romanorum Pontificum gesta innovet, ac Apostolica auctoritate innovata, & restaurata muniat, & fulciat, & in pristinum statum reponat, ac reducat, necnon propterea nonnulli Romani Pontifices Prædecessores nostri, nonnullas gratias, concessiones, indulgentias, peccatorum remissiones, absolutiones, etiam plenarias, libertates, prærogativas, favores, immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, multaque alia privilegia, & indulta tam prædictis Fratrum Minorum, quam S. Claræ, ac tertio de Pœnitentia nuncupato Ordinibus, illorumque Superioribus, Fratribus, Monialibus, & Sororibus, ac utriusque sexus personis, & Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis quibuscumque dictorum Ordinum nunc, & pro tempore existen. in genere, vel in specie, etiam per modum communicationis, sive extensionis privilegiorum aliis Ordinibus, eorumque Domibus, & Ecclesiis, & utriusque sexus personis Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium existen. concessorum concesserunt, aut jam concessa confirmarunt, & approbarunt, prout in singulis concessionibus, declarationibus, & literis eorumdem Prædecessorum expeditis plenius dicitur contineri.

Minister Generalis, & Cōmissarius Generalis hoc idem a Sixto concedi postulant.

§.2. Cum autem sicut eadem expositio subiungebat, illa, quæ sæpius Apostolica auctoritate prædicta munita existunt, majorem obtineant roboris firmitatem, pro parte eorumdem Francisci, & Thomæ Nobis fuit humiliter supplicatum, ut prædictis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, favoribus, conservatoriis, declarationibus, facultatibus, dispensationibus, gratiis, concessionibus, indulgentiis, & indultis pro illorum observantia, nostræ approbationis robur adiicere, aliasque in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Præstat Pontifex.

§.3. Nos igitur, qui omnium votis, præsertim illis, qui sub suavi Religionis jugo divinis laudibus, & Christianæ Religionis augmento incumbentium personarum tranquillitati, & commoditati consulitur, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, hujusmodi supplicationibus inclinati, quæcumque præmissa ac omnia, & singula alia privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, favores, conservatorias, declarationes, facultates, dispensationes, gratias, concessiones, indulgentias, & indulta spiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis, & extensionis, & cum aliis Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus ejusdem Fratrum Minorum regularis Observantiæ, & S. Claræ, & de pœnitentia tertio Ordinibus, etiam in Congregatione, sub trium votorum substantialium professione, & eorumdem Superiorum Ordinis Minorum Regularis Observantiæ hujusmodi obedientia degentibus, ipsorumque Superiorum Fratribus, Monialibus, Sororibus, ac utriusque sexus, etiam singularibus personis, necnon Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis quibuscumque in genere, & in specie, etiam per solam signaturam, etiam vivæ vocis oraculo, ut præfertur, aut alias per eosdem Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, sub quacumque forma, & expressione verborum concessa, ac etiam iteratis vicibus approbata, necnon omnibus, & singulis in eis forsan contentis clausulis, Decretis, & declarationibus quibuscumque, ac singulas desuper, etiam pluribus vicibus confectas literas, & in eis contenta, & inde secuta quæcumque, illorum omnium tenores, & formas, datas, effectus, & decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, & in his essent inserta, pro sufficienter expressis habentes, dicta auctoritate Apost. tenore præsentium ex certa scientia in his omnibus, in quibus Decretis Concilii Tridentini non adversentur, approbamus, & confirmamus, ac innovamus, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, & firmiter observari.

Et talia Privilegia Tertio Ordini de Pœnitentia communicat.

§.4. Necnon Ordinibus Fratrum Minorum Regularis Observantiæ, & S. Claræ, ac tertio de Pœnitentia nencupato, etiam in Congregatione sub obedientia Fratrum Minorum de Observantia hujusmodi degen. Superioribus, Fratribus, Monialibus, & Tertiariis nuncupatis Sororibus, personis, Monasteriis, Domibus, Ecclesijs, & locis prædictis, etiam per modum communicationis, & extensionis hujusmodi suffragari, illisque frui, uti, & gaudere, quando, & quoties opus fuerit, posse, & debere in judicio, & extra, ac etiam in foro conscientiæ in omnibus, & per omnia, ac si specialiter, & expresse eisdem Fratrum Minorum, ac S. Claræ, & tertio de Pœnitentia Ordinibus per Nos concessa fuissent, decernimus, supplentes omnes, & singulos Juris, & facti, ac solemnitatum etiam juris necessitate, aut alias quomodolibet requisitarum forsan omissarum, & alios quoscumque defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem.

Exequutores hujusce Constitutionis deputat.

§.5. Quocirca Venerabilibus fratribus Calaguritan., & Leodien. Episcopis, & dilecto

lecto filio causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per easdem præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque plenum eorum effectum sortiri, illisque omnes, quos concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittentes quemquam desuper contra præsentium tenorem, sub quovis prætextu, & causa, etiam defectu intentionis nostræ per quoscumque quomodolibet indebite molestari, quinimo quidquid in contrarium attentari, vel fieri continget, omnia semper in pristinum reponi, contradictores quoslibet, & rebelles, etiam per quoscumque, de quibus eis videbitur, censuras, & pœnas ecclesiasticas, & alia opportuna Juris, & facti remedia appellatione quacumq. postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Sicque judicari præcipit. §.6. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios ac S. R. E. Cardinales, necnon Sacri Palatii Apostolici causarum Auditores sublata eis, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere.

Derogatio contrariorum §.7. Non obstantibus præmissis, ac pie mem. Bonifacii PP. VIII. etiam Prædecessoris nostri de una, & in Concilio generali de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis præsentium vigore ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis Constitutionibus, ac Provincialibus, & Capitularibus statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam in forma Brevis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, etiam privilegiorum eorum revocativis, restrictivis, reservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, etiam quod in eis caveatur, expresse quod illis nullatenus, aut nonnisi sub certis modo, & forma derogari possit, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, motu, scientia, & auctoritate similibus derogamus. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides Transumptis danda. §.8. Verum quia difficile foret &c.

Dat. die 3. Octob. 1587. An. III. Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 3. Octobris 1587. Pont. nostri Anno III.

CVI.

Approbatio Congregationis Fratrum Minorum Conventualium Reformatorum S. Francisci, cum habitus designatione, & privilegiorum communicatione.

De toto autem Ordine Franciscano, plene notavi in Constitut. LXVII. Hon. III. Solet *Tom. III. fol. 229.*

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Apostolici muneris sollicitudo, divina dispensatione Nobis licet immerentibus delegata, indesinenter requirit, ut circa statum Religiosarum personarum quarumlibet, illarum præsertim, quæ ex singulari devotionis fervore sub strictiori Religionis jugo, gratum Deo famulatum præstare affectant, & continuo insistunt, assidua mentis cogitatione invigilantes, ad ea, per quæ regularis vitæ institutum in melius dirigetur, ipsæque personæ Religiosæ in hujusmodi earum laudabili instituto, semoto quocumque perturbationis, & molestiæ obstaculo, quiete, ac tranquillitatis amœnitate perseverare valeant, propensius intendamus, ac in his officii nostri partes libenter interponamus, prout undique debite pensatis circumstantiis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Causæ hujus concessionis. §.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum Minorum Conventualium Reformatorum S. Francisci petitio continebat, quod annis jam pluribus retroactis, nonnulli Ordinem Fratrum Minorum S. Francisci jam tunc expresse professi, strictioris Religionis jugum subire, ac ejusdem Sancti Francisci Regulam, institutumque pium, ac sanctum, exactius sequi, atque imitari, & sub illis magis gratum Deo famulatum exhibere peroptantes, cœperunt seipsos juxta eamdem Regulam paulatim reformare, nonnullasque Domos, Conventus, & loca in Provincia Marchiæ Anconitanæ, in Hetruria, ac in Neapolitan. & Siciliæ Regnis, in quibus ipsam Regulam servare, & secundum illam vivere possent, acquisiverunt, & acceptarunt. Licet autem in domibus, & locis hujusmodi, sub obedientia Protectoris, & Superiorum Ordinis Fratrum Mi-

Minorum Conventualium hujuſmodi vivant, nec ideo ab aliquo potuiſſent, nec poſſint, vel debuiſſent, aut debeant, ſuper ſic reformato vivendi modo, per quemquam moleſtari, vel impediri, nihilominus in quibuſdam locis, & potiſſimum in prædicto Siciliæ Regno, aliqui locorum Ordinarii ſub prætextu, quod hæc Fratrum Reformatorum Congregatio, nova, ac nequaquam ab Apoſtolica Sede approbata exiſteret; permiſerunt quidem ipſos Fratres Reformatos Eccleſias, & loca fabricari facere, & acquirere, ſed poſtea eos illis de facto ſpoliarunt; alii vero in aliis locis eoſdem ſuper habitu ipſorum, & ſeu aliis, ac ſuper aliis moleſtarunt, & inquietarunt. Cum autem ſicut eadem petitio ſubiungebat, dicti Fratres Reformati provide, & ne ipſos, eorumque Congregationem ſuper præmiſſis contingat ulterius inquietari, utque præſens Reformatio magis ſtabilita, non ſolum manuteneatur, ſed incrementum accipiat, ſpeciali noſtro, & Sedis prædictæ privilegio, ut infra, dilectis filiis Protectore, & Magiſtro Generali dicti Ordinis, in hoc etiam conſentientibus, præfulciri deſiderent, ac pro parte eorumdem Fratrum Reformatorum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus in præmiſſis opportune providere, ac eos in hujuſmodi pio, & laudabili propoſito confovere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmatio Ord. Fratrum Conventualiũ Reformatorũ eorumque reformationis.

§.2. Nos igitur, qui perſonas devotas, præſertim vero eas, quæ relicto mundo, Chriſtum ſecutæ ſunt, ſpecialibus libenter proſequimur favoribus, eoſdem Fratres Reformatos, ac illorum ſingulos, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, reformationem prædictam ubicumque locorum cœptam, & introductam, ac in dies introducendam, ac pro ea, & illius felici, & proſpera directione facta, ſtatuta, & ordinationes cum inde ſecutis quibuſcumque ſicuti pie, ac ſancte ſancita, & ordinata ſunt, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illaque omnia per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios, ad quos quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum, inviolabiliter obſervari debere decernimus, omneſque, & ſingulos, tam juris quam facti, ac ſolemnitatum, etiam ſubſtantialium defectus, ſiqui forſan quomodolibet intervenerint in eiſdem, aut eorum aliquo, de plenitudine Apoſtolicæ poteſtatis ſupplemus.

Reformati ſub obedientia Protectoris generalis Procuratoriſque & Provincialium exiſtant.

§.3. Et nihilominus eiſdem Fratribus Reformatis, quod nunc ac deinceps in perpetuum, ipſi, ac eorum Congregatio, tam in prædictis, quam quibuſvis aliis Regnis, & Mundi partibus, Fratres Minores Conventuales Reformati nuncupari, & pro talibus haberi, & reputari, necnon ſe ipſos ita ubilibet, & in quibuſvis actibus publicis, & privatis, vocare, & inſcribere, & ſecundum veram Beati Franciſci Regulam, Apoſtolico more in communi, ſub dilectorum filiorum, nunc & pro tempore exiſtentium dicti Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Protectorum, & Magiſtrorum, ac Procuratorum generalium, & Miniſtrorum Provincialium vivere, exceptis dumtaxat Domibus, & Conventibus Urbis, & Civitatis Neapolitan., quæ ſub obedientia Miniſtri, & in ejus abſentia Procuratoris generalis Ordinis, ut par eſt, degere, & ſubeſſe tantum intelligantur.

Cuſtodis Provinciæ reſidentia.

§.4. Cuſtodeſque Provinciæ in eis reſidere debeant, etiamſi aliqui Eremiticam, aliqui ſub obedientia Fratrum Minorum de Obſervantia nuncupatorum, alii vero tanquam Tertiarii, aut alias aliam vitam duxerint, ſeque voto vitæ Quadrageſimalis obligaverint, ac etiamſi poſtea aboliti fuerint, a quibus omnibus votis, & profeſſionibus, quatenus opus ſit, eos & illorum ſingulos plenarie abſolvimus, & liberamus, ac habilitamus, plenarieque abſolutos, & habilitatos eſſe decernimus.

Reformati in Capitulis Cóventualiũ interſint, faciátque Congreg. Vocalium Refor. cui Capituli Præſidens aſſiſtat, cuſtodemque ex Reformatis eligat.

§.5. Ac quod quicumque ipſorum Fratrum Reformatorum vocati, in quacumque Provincia, Capitulo, ſeu Congregatione Provinciali dicti Ordinis Fratrum Conventualium interſint, in quo particularis fiat Congregatio diverſorum vocalium Reformatorum, & in ea Præſidens ipſius Capituli exiſtat, ac præſideat, ibidemque Cuſtodem Reformatum inter ipſos eligat.

Cuſtodis officium, & auctoritas.

§.6. Cujus officium per annum tantum duret, quique viſitandi, corrigendi, incarcerandi, puniendi, privandi, collocandi, & deponendi, ſive diſlocandi, necnon reformandi, ac primas cauſas cognoſcendi, ſicut cognoſcit Provincialis, dummodo ab ipſo Provinciali non præveniatur, & ab ipſo ejuſque decretis, ac ſententiis ad ipſum Provincialem Conventualium relinquatur recurſus, & appellatio, qui vel quæ nunquam impediri queat, quoties opportunum fuerit, ſed tantum in eos poſſit Provincialis prædictus, quantum in Conventuales, de jure, more, laudabilique conſuetudine poteſt, & debet.

Privilegiis, gratiis, & indultis Conventualium, ipſi Reformati potiuntur.

§.7. Et inſuper eorumdem Fratrum Reformatorum quilibet, necnon quæcumque domus, Eccleſiæ, & loca ipſorum, omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, conceſſionibus, facultatibus, indultis, indulgentiis, ſtationibus, ceteriſque gratiis, tam temporalibus, quam ſpiritualibus, quibus domus, & Eccleſiæ dictorum Fratrum Conventualium, eorumque Guardiani, & Fratres, de jure, uſu, & conſuetudine, vel privilegio, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere poſſunt, & poterunt quomodolibet in futurum pariformiter, & ſine differentia, dummodo contra puritatem Regulæ ejuſdem Beati Franciſci non ſint,

sint, nec ei in aliquo derogent, sed conservationem, & augmentum dictæ Reformationis concernant, uti, frui, potiri, & gaudere possint in quolibet actu.

Syndicum pro secularibus negociis agendis Reformati deputare possunt, & habitum hic designatum deferant.

§.8. Concedit itidem, ut in quolibet eorum Conventu, seu Domo, Syndicum, juxta ordinationem felicis recordationis Nicolai Papæ III. Prædecessoris nostri, super hoc factam, cui per Provincialem, Custodem, ac Guardianum loci, cum aliis fratribus, negocia sæcularia Domus, seu Conventus, ac computa rationum revidenda, expensæ faciendæ, provisiones necessariæ pro alimentis, & vestimentis, & constructiones, reparationes Conventuum, ne commutent habitum, etiam quantumvis rudem vilium pannorum, sive novum, sive veterem, ac de saccis, etiam repetiatum, & resarcitum, non enim habitus exquisitus, in qualitate, vel quantitate decet fratrem Reformatum, coloris terrei, seu cineritii, ac caputium, seu scapularium in capite rotundum, & a tunica divisim gestare, ac ubilibet deferre, nudisque pedibus, aut suppositis solis (sive ut vocant) sandaliis, incedere libere, & licite valeant, ac etiam debeant.

Super Conventibus receptis, & recipiendis, dictique habitus delatione aliisque præmissis molestari nequeāt.

§.9. Necnon quod ab Ordinariis locorum quorumcumque Regnorum, & Mundi partium, in quibus pro tempore domus seu Conventus, & loca habuerint, ac introducti fuerint, aut etiam quibuscumque aliis personis, Superioribus, & Prælatis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, in hac super tam jam fabricatis, ac receptis, quam deinceps quandocumque, & ubicumque (de Ordinariorum locorum licentia) fabricandis, recipiendis, & acceptandis, per eos ac eis oblatis, & donatis domibus, Conventibus, Ecclesiis, ac locis, illorumque usu habitatione, ac retentione liberis, quietis, & pacificis (dummodo tamen de licentia expressa Ministri Generalis pro tempore existentis dictorum Fratrum Conventualium, ac Capitulo Provinciali, sic determinante) domos, & loca hujusmodi receperint, & acceptaverint, habitusque delatione, & aliis præmissis quovis modo, aut quæsito colore, publice vel occulte, directe vel indirecte, ullatenus umquam molestari, perturbari, vel inquietari.

Fratres Conventuales de eorum Generalis licentia, alios vero nequaquam recipiant juxta Const. Pii V.

§.10. Neque item ipsi Fratres Reformati aliquos alios Fratres alterius cujuscumque Ordinis Sancti Francisci de Observantia, ac Cappuccinorum, aut aliorum Ordinum, juxta literas fel. rec. Pii Papæ V. etiam Prædecessoris nostri in forma Brevis, sub die prima Decembris, millesimi quingentesimi sexagesimi noni, Pontificatus sui Anno quarto emanatas, sed tantum Conventuales, & cum expressa ad hoc habita Ministri Generalis ipsorum Conventualium licentia recipere, minusque sic inter Reformatos ex Conventualibus recepti, professionem alio tempore, vel anticipato, vel non completo anno, vel ante annum sextumdecimum, vel datis vel intimatis terminis professionis faciendæ, & hoc etiam in publica Ecclesia, Capitulo, vel Refectorio, prout ipsi Conventuales emittunt, ac nonnisi juxta veram, & puram Regulam Beati Francisci prædictam emittere, neque postquam ad Reformatos ex Conventualibus sic transiverint, ad dictos Conventuales inde reverti; quin etiam prædicti Fratres Reformati ex sæcularibus nonnullos, nisi qui bonæ vitæ, & famæ, priusquam in ipsaCongregationeReformatorum recipiantur, probati fuerint, ac habita prius a Provinciali dictorum Fratrum Conventualium licentia, quam nec Guardiani, Custodes, vel Commissarii quicumque dare possint, in Fratres Reformatos recipere queant.

Cum Convētualibus ad processiones incedant, ab illisque se nūquam separare, nec alios Protectores, vel Provinciales quā Conventualiv habere possint.

§.11. Demum quod ipsi Fratres Reformati, & eorum Congregatio, dictis Fratribus Conventualibus, ac cum illis ita uniti sint, & esse censeantur, ut nullo umquam tempore liceat illis aliosProtectores, Generales, vel Provinciales, quam dictorum Conventualium habere, nec in Processionibus, & aliis actibus, aliam quam Conventualium Crucem sequi, vel deferre, nisi forte ipsi Fratres Reformati in aliquo loco fuerint, in quo non adsunt Conventuales, quo casu iidem Reformati per seipsos ire, ac incedere, sub excommunicationis pœna sese a Conventualibus umquam separare, aut segregare ullo modo, ullove tempore valeant.

Hæc Constitutio Reformatis sub Cōventualium obedientia viventibus solummodo suffragatur.

§.12. Præsentes quoque, & desuper conficiendæ literæ, toti, & soli Congregationi Reformatorum, sub obedientia Conventualium, in omnibus Provinciis viventium suffragentur, ac concessæ intelligantur, illæque per quoscumque uniformiter, etiamsi aliqui hactenus in quacumque Provincia privilegium aliquod, aut facultatem particularem, a Nobis, & aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, quomodolibet impetrarint, observari debeant, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus.

Clausulæ præservativæ.

§.13. Ac etiam statuimus, & ordinamus easdem præsentes literas, nullo umquam tempore, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis vel quovis alio defectu notari vel impugnari, aut alias quomodolibet infringi, vel retractari nullatenus umquam posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suosque effectus sortiri debere. Neque sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per quascumque literas, vel Constitutiones Apostolicas, seu Cancellariæ Apostolicæ regulas, etiam per Nos, & Successores nostros prædictos, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de prædictæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter, necnon sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis pro tempore factis, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, necnon quoties illas revocari, vel limitari, aut suspendi, seu eis derogari contigerit, toties in

in pristinum statum, etiam sub data priori restitutas, & plenarie reintegratas, & de novo concessas esse, & censeri.

Decretum irritans. §.14. Sicque etiam per quoscumque Judices, Commissarios, & delegatos, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, necnon quosvis alios Ecclesiarum Prælatos, ac Judices, tam ecclesiasticos quam sæculares, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Clausulæ derogatoriæ. §.15. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu simili, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in eis tradita, observata, inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod præsentium copiis sive transumptis, etiam impressis, & manu alicujus Superioris dictorum Fratrum Reformatorum subscriptis, plenaria ubique fides adhibentur in judicio, & extra, ac si originaliter exhiberentur.

Sanctio pœnalis. §.16. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An. III. 15. Octob. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Id. Octo. Pontificatus nostri Anno III.

CVII.

Ex Regest. in Secret. Brev. Quod tam Professores Ord. S. Hieronymi Oppidi de Escurial nullius Diœcesis Provinciæ Toletan. quam etiam Sæculares, Clerici, ac laici, qui in Collegio eorumdem Fratrum Theologiæ, & Philosophiæ operam dederint, postquam cursus studiorum perfecerint, & de hoc fidem obtinuerint, possint recipi, & admitti ad quoscumque gradus Magisterii, & Doctoratus in quacumque Universitate studiorum generalium in Regnis Hispaniæ.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. Dum suaves, atque uberes fructus, quos in agro Domini viri literarum maxime sacrarum, & Philosophiæ scientia præditi assidue producunt, animo contemplamur, in eam curam libenter incumbimus, ut in quibuscumque Christiani Orbis partibus, præsertim vero sub Religiosorum Disciplina ii, qui in hujusmodi studiis progressus faciunt, congruis honoribus, & privilegiis decorentur.

Causæ concedendi Privilegii. §.1. Exponi siquidem Nobis curavit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, quod in Collegio Fratrum Ordinis S. Hieronymi juxta Monasterium S. Laurentii el Real nuncupati ejusdem Ordinis prope, & extra muros Oppidi de Escurial nullius Diœcesis Provinciæ Toletan. ab ipso Rege fundato, & dotato, ita juvante Domino vigent, & florent in dies magis bonarum artium, & præsertim Philosophiæ, & Theologiæ studio, atque ea diligentia, & assiduitate multi eximia doctrina, & singulari eruditione præstantissimi viri, non secus atque Universitatum studiorum generalium publici Lectores easdem facultates profitentur, ut jam non solum Fratres dicti Ordinis, sed aliarum etiam quarumcumque personarum frequens concursus ad capescendas prædictas disciplinas eo libenter accedant. Quare idem Rex Monasterii, & Collegii prædictorum Fundator, & Patronus Nobis humiliter supplicavit, ut studiosis, qui illuc confluunt, ne post absolutos inibi studiorum cursus, & labores debitis, & consuetis honoribus, & prærogativis defraudati remaneant, opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

ConcessioPrivilegii, de qua in rubr. §.2 Nos itaque ejusdem Regis precibus inclinati universis, & singulis, tam dicti Ordinis Professoribus, quam etiam sæcularibus clericis, vel laicis, qui in prædicto Collegio hujusmodi facultatibus operam dederint, earumque Professores audierint si & postquam more solito cursus studiorum perfecerint, & de hoc fidem obtinuerint, quod in quacumque Universitate studiorum generalium in Regnis Hispaniarum consistentium gradibus Baccalaureatus, Licentiaturæ, Magisterii, seu Doctoratus, tam artium, quam Theologiæ, prout eorum quisque perfecto cursu, ac prævio consueto examine idoneus repertus fuerit perinde ac si eosdem studiorum cursus actu in ipsa Universitate absolvissent, & in Matricula scholasticorum ejus Universitatis descripti fuissent, insigniri, & ad hujusmodi gradus recipi, & admitti, & postquam graduati fuerint, omnibus, & quibuscumque privilegiis, indultis, immunitatibus, præeminentiis, prærogativis, antelationibus, honoribus, insignibus, facultatibus, & gratiis, quibus alii graduati, qui in ea Universitate studuerunt, de jure, consuetudine, vel alias utuntur, potiuntur, & gaudent, sive uti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter, ac sine ulla prorsus distinctione, aut differentia in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere libere, & licite va-

valeant, auctoritate Apostolica, tenore praesentium perpetuo concedimus, & indulgemus.

Locorum Ordinariis data cōmissio pro exequutione.

§.3. Mandamus vero cunctis, & singulis locorum Ordinariis, necnon quibusvis dictarum Universitatum Rectoribus, Superioribus, & personis, ceterisque, ad quos spectat, ut dictas personas saeculares, vel Regulares, quae sub disciplina professorum Collegii praedicti debito tempore, & ut moris est, in praedictis facultatibus respective operam dederint, quique ut praefertur, idonei reperti fuerint, ad gradus praedictos sine ulla controversia recipiant, & admittant, recipique, & admitti, & illis insigniri, ac praesentibus literis, & in eis contentis omnibus superius expressis pacifice frui, & gaudere faciant.

Clausulae irritantes.

§.4. Decernentes sic, per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam Sacri Palatii Apostolici Causarum Auditores, seu S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogationes

§.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quarumcumque Universitatum Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Universitatibus, earumque Scholasticis graduatis, Doctoribus, & Professoribus quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illis alias in suo robore permansuris, hac vice, & ad effectum praesentium dumtaxat derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 31. Octob. 1587. An.III.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 31. Octobris 1587. Pontificatus nostri Anno III.

CVIII.

De decies alteris centenis millibus nummum aureorum, in Arce S. Angeli sepositis, nullo umquam tempore, nisi in praescriptis casibus, certaque desuper servata forma depromendis.

Alia centena millia hic idem Pontifex pro S. R. E. praesidio, in primo anno sui Pontificatus collegit, & in eadem Arce reposuit, indeque promi vetuit, ut supra in ejus Constit. XLIII. Ad clavum. *fol.*206.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pontifex anno primo reposuit in Arce S. Angeli centena millia, ut in Constitutione his indicata.

Anno superiore decies centena millia nummum aureorum in Pontificia Sancti Angeli Arce, & certo sanctiori Aerario reposuimus, & collocavimus, ac de illis

asservandis, ac numquam, nisi certis praescriptis casibus promendis, & erogandis, Constitutionem perpetuo valituram edidimus; cujus tenor infra descriptus est.

*Omittitur tenor quia habetur supra fol.*206.

Et deinde alia centena millia collegit, & modo in eadem Arce similiter reponit, cum eisdem prohibitionibus legibus, & conditionibus in d. Constitutione contentis.

§. 1. Verum cum ob culpas, peccataque nostra multiplicia, quibus divinam Majestatem in dies magis ad iracundiam provocamus, usque eo necessitates superius enarratae multiplicentur, periculaque gregi Dominico impendentia adaugeantur, ut illis, nec dum prioris pecuniae collectione, satis provisum esse videatur. Nos quamvis in omnibus difficultatibus, curisque nostris, in Dei Omnipotentis auxilio spem nostram fixam habeamus, ad illiusque opem (qui nisi custodierit Civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam) ex intimo cordis affectu confugiamus, tamen ab eo ipso pastorum Principe Christo frequenter admoniti, ut pro ovibus nostrae fidei creditis, eorumque salute, & utilitate, modis omnibus vigilemus, facere non possumus, pro nostro Pastorali munere in hac quoque parte obeundo, quin humanis etiam consiliis, ac viribus (pro eo, ac Nobis ab eodem clementissimo Domino elargitum est) ad tot mala, periculaque propulsanda, nova quotidie praesidia comparemus. Quamobrem alia decies centena millia aureorum nummum, non ad nostra, aut cujusque nostrorum privata commoda, sed ad publicum bonum, ad S. R. E. cui Deo auctore praesidemus, defensionem, ad Fidei Catholicae conservationem, ac propagationem nostra sedulitate, ac frugalitate collegimus, quae eadem in Arce, ut priora altera decies centena millia reponi, asservari, nec inde amoveri, erogarive, nisi in supradictis expressis necessitatibus, eodem plane modo volumus. Motu proprio igitur, & ex certa nostra scientia, ac habita super hoc cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto matura deliberatione, de eorum consilio, & unanimi consensu, hac praesenti nostra perpetuo valitura Constitutione, dicta alia decies centena millia aureorum nummum in eadem Arce nostra Pontificia Sancti Angeli, & sanctiori Aerario nunc recondimus, reponimus, & collocamus, ac Christo Domino Nostro, Beatae Mariae semper Virgini, & Sanctis Apostolis Petro, & Paulo offerimus, & dicamus, iisdem omnino legibus, & conditionibus, quae in nostra superius descripta Constitutione praescriptae, & praefinitae sunt.

Et inter certos casus, in quibus hujusmodi pecunia depromi potest, nunc declarat comprehendi causam Recuperationis Regnorum occupatorum, & expeditionis contra S.R.E. hostes.

§. 2. Declarantes nostrae voluntatis, mentisque esse, ut quod in ipsa Constitutione, de recuperatione Terrae Sanctae, & generali expeditione contra Turcas dictum fuit, idem etiam locum obtineat, quo ad utramque Deo dicatam pecuniae summam, in recuperatione Regnorum a quibuscumque Catholicae Romanae Ecclesiae hostibus occupatorum, & in expeditione, quam contra eosdem decerni, ac fieri contigerit.

Formamque pecunias in

§. 3. Ubi vero in praescriptis casibus, pecuniarum aliquid sumi necessitas postulaverit,

dictis casibus depromendi describit, & servari præcipit.

verit, volumus, ut de tota summa, tam superiori anno, quam etiam nunc reposita, hoc prorsus, & non alio modo pecuniæ sumantur, & erogentur, nimirum, ut in Consistorio secreto præscriptarum necessitatum qualitate, ac rerum, & temporum ratione diligenter perpensa, atque ita cogente, non duarum, ex tribus partibus Cardinalium, sicuti in priori Constitutione nostra sancitum erat, sed trium saltem ex quatuor partibus Cardinalium, qui Consistorio interfuerint, consensu, decreto, & subscriptione adhibitis, ex binis decies centenis millibus aureorum nummum a Nobis repositis, non ultra quartam partem, idest, non ultra quingenta millia nummum promi liceat, & ea quidem quingentorum millium summa, non tota simul, sed paulatim moderate, & successive depromatur, per certas portiones, quæ in eodem Consistorio, in quo de tota re deliberabitur, a tribus partibus Cardinalium, ut dictum est, omnibus diligenter examinatis, decretæ, & præfinitæ fuerint. Quod si ipsis quingentis millibus erogatis, & consumptis, præscripti casus, & necessitates novam impensam requisierint, tunc iterum proposita, & adhibita in Consistorio consultatione, si consensus, decretum, & subscriptio trium ex quatuor partibus Cardinalium, ut supra dictum est, accesserint, aliam summam, non tamen quingenta millia aureorum excedentem, illamque pariter non statim totam, sed moderatione ea servata, eoque, quem diximus, modo limitatam, & præfinitam sumi posse permittimus.

Et quamprimum reponi jubet.

§. 4. Ceterum statuimus, prout alia nostra Constitutione ordinatum est, ut partes, & portiones pecuniæ supradictæ, quæ in aliquo ex præmissis casibus sumptæ fuerint, cum ejus impensæ faciendæ ratio cessaverit, omnino in ærarium, unde depromptæ fuerunt, integre restitui, ac reponi primo quoque tempore debeant.

Prædictaque se servaturum vovet, & sicut infrascripti Cardinales præsentes idem promiserunt, ita ab aliis Cardinalibus pro tempore promitti decernit.

§. 5. Has autem Deo dicatas pecunias, nullo umquam tempore, nisi aliqua ex iis, quas diximus, necessitas urgeat, & requirat, neque in totum, neque ex aliqua parte amoveri, erogarive quovis modo a Nobis posse volumus, eamque amovendi, & erogandi potestatem, & facultatem a Nobis ipsis abdicamus. Idque successores nostros Romanos Pontifices, proposito sibi tremendo Judicio, in quo summo patrifamilias de administrata villicatione exquisita reddetur ratio, eodem plane modo facturos esse confidimus, & speramus. Tandemque Deo per præsentes oblatam pecuniam, una cum illa priori, Nos integram, ut dictum est, conservaturos esse, ac perinde omnino, ac res, & bona Ecclesiæ immobilia Nos habituros promittimus, juramus, & vovemus, & sicuti omnes Cardinales præsentes, & infrascripti voverunt, promiserunt, ac jurarunt, ita per alios Cardinales nunc, & pro tempore existentes, ac per successores nostros, quando, & quoties superius ordinatum fuit, & juxta formam nunc traditam jurari, promitti, ac voveri debere decernimus.

Cetera omnia in dicta Constitutione cótenta, de novo præcipit.

§. 6. Denique cetera omnia, & singula in eadem Constitutione suprascripta quomodolibet expressa, constituta, & decreta, etiam in hac pecunia a nobis, ut præfertur nunc collata, & recondita, & quo ad præsentes nostras literas, in omnibus, & per omnia, penitus, omnino, & inviolabiliter observari, & locum, habere volumus, præcipimus, & mandamus.

Successoribus in aliquo contravenientibus indicat, post eorum obitú licere successoribus agere contra Pontificis contravenientis posteros, & Cardinales consétientes, & eorum hæredes, ut hic, & in d. Cóst. XLIII in fin. *Adverte quod hic est aliquid immutatum a prima Const.*

§. 7. Si quis autem fortasse nostrorum Successorum, id quod minime credimus, huic nostræ Constitutioni omnino, aut aliqua ex parte derogare, aut contra statuere voluerit, aut depromptam pecuniam, ut supra sancitum est, in idem ærarium non restituerit, admonemus post derogantis, aut contra statuentis, contraque facientis obitum, liberum esse Successoribus ea derogatione, & quibusvis aliis, quæ contra statuta sunt, non obstantibus, pro pecunia contra hujus Constitutionis præscriptum sumpta, ac deprompta, recuperanda, tam adversus Pontificis derogantis, & contrafacientis, posteros, seu conjunctos omnes, quam adversus Cardinales idem consentientes, aut quoscumque eorum hæredes, quibus ab ipso Pontifice, aut Cardinalibus bona quovis titulo, vel quavis ratione obvenerint, agere, & possessionem bonorum, quæ ad ipsos posteros pervenerint, adipisci, retinerique, donec quicquid pecuniæ depromptum est, id omne in ærarium referatur, & restituatur, eaque ipsa bona, si quo modo, ut supra dictum est, a forma per Nos constituta recedi contigerit, hujusmodi obligationi, atque oneri obnoxia, & addicta esse voluimus, singulis, quæ in nostris literis adversari possent, vel quoquo modo obesse, penitus remotis, ac non obstan.

Sanctio pœnalis.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reconditionis, repositionis, collocationis, oblationis, dicationis, declarationis, permissionis, statuti, voluntatum, abdicationis, promissionis, juramenti, voti, decreti, præcepti, mandati, & admonitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D.P. An. III. 6. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millessimo quingentesimo octuagesimoseptimo, octavo Idus Novembris, Pontificatus nostri Anno III.

Papæ subscr.

✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Card. subscr.

✠ *Ego Ant. Card. Farnesius Vicecancellarius Episcopus Ostien.*

✠ *Ego Jac. Card. Sabellus Episcopus Portuen.*

✠ *Ego Jo: Antonius Episcopus Tuscul. Card. S. Georgii.*

✠ *Ego Alphons. Card. Gesualdus Episcopus Albanen.*

✠ *Ego*

✠ *Ego Inn. Avalus Card. de Aragon. Episc. Sabinen.*

✠ *Ego Marcus Ant. Card. Columna Episcopus Prænestin.*

✠ *Ego Marcus Siticus Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Transtyb.*

✠ *Ego Ptolomæus Cardinalis Comensis tituli Sanctæ Mariæ de Populo.*

✠ *Ego Prosper Cardinalis Santacrucius tit. S. Clementis.*

✠ *Ego Gabriel Cardinalis Paleottus tituli Sancti Laurentii in Lucina.*

✠ *Ego Frater Michael Bonellus Cardinalis Alexandrinus tituli Sanctæ Mariæ super Minervam.*

✠ *Ego Ludovicus Card. tituli S. Anastasiæ Madrutius.*

✠ *Ego Nicolaus de Sens tit. S. Praxædis.*

✠ *Ego Julius Ant. Card. S. Severinæ tituli S. Bartholmæi in Insula.*

✠ *Ego Hieronymus Card. Rusticucius tituli S. Susannæ.*

✠ *Ego Jo: Hieronymus Card. Alban. tituli S. Joannis ante portam Latinam.*

✠ *Ego P. Card. Deza tit S. Hieronym. Illyricorum.*

✠ *Ego Ant. tit. SS. Joannis, & Pauli Card. Carafa.*

✠ *Ego Jo: Antonius Card. SS. Quattuor.*

✠ *Ego Jo: Baptista Card. tit. S. Marcelli.*

✠ *Ego Franciscus Card. de Joyeuse tituli S. Sylvestri.*

✠ *Ego Ant. Maria Card. Salviatus tituli S. Mariæ de Pace.*

✠ *Ego Augustinus Card. de Verona tituli S. Marci.*

✠ *Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Montis regalis.*

✠ *Ego Philippus Card. Spinula tit. S. Sabinæ.*

✠ *Ego Scipio Card. Lancellottus, tit. S. Salvatoris in Lauro.*

✠ *Ego Vincentius Card. Gonzaga tit. Sancti Alexii.*

✠ *Ego Henricus tituli S. Pudentianæ Card. Cajetanus Camerarius.*

✠ *Ego Jo: Baptista Card. Castruccius, tituli S. Mariæ in Aracœli.*

✠ *Ego Federicus Card. Cornelius tit. S. Stephani in Monte Cœlio.*

✠ *Ego Dominicus tit. S. Laurentii Card. Pinellus.*

✠ *Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus tituli S. Pancratii, Major Pœnitentiarius.*

✠ *Ego Hieronymus tit. S. Petri ad Vincula Card. de Ruvere.*

✠ *Ego Fr. Hieronymus Card. Ascul. tituli S. Thomæ in Parione.*

✠ *Ego Fr. Constantius Card. Sarnanus tituli S. Petri in Monte Aureo.*

✠ *Ego Guglielmus Alanus tit. S. Martini in Montibus Cardinalis Aug.*

✠ *Ego Alexander Card. Montaltus, Diaconus Sancti Eustachii.*

✠ *Ego Hieronymus Matthæjus, Diaconus S. Mariæ in Cosmedin.*

✠ *Ego Benedictus S. Agathæ Diac. Card. Justinianus.*

✠ *Ego Ascanius SS. Viti, & Modesti, & Crescentiæ Diac. Card. Columna.*

CIX.

Indulgetur Fratribus, & Monialibus Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis captivorum, recitandi Officium juxta Breviarum pro dicto Ordine a Cardinalibus Deputatis approbatum. *Ex Regest. in Secret. Brev.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Piis Regularium personarum votis, præsertim quæ ad Divini cultus, & devotionis augmentum pertinere dignoscuntur libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. *Exordium.*

§. 1. Nuper siquidem cum pro parte dilecti filii Magistri Generalis Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum Nobis expositum fuisset, ipsum, ac reliquos omnes ejusdem Ordinis Fratres, qui secundum usum, & morem S.R.E. Breviario Romano ex Decreto Concilii Tridentini restituto, ac fe. rec. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri jussu edito in recitandis horis Canonicis usi solent, pro eorum devotione valde cupere, proprios quosdam festos dies sui Ordinis, & nonnullos alios ex vetusta, & laudabili consuetudine propriis officiis celebrare, eaque ipsa officia, quæ antiquitus instituta habent, ad Ritum, & normam Breviarii prædicti accommodari. *Fratres hujus Ordinis Breviario Romano nonnulla particularia Officia sibi petunt accomodari.*

§. 2. Nos dilectis filiis nostris Julio Antonio S. Bartholomæi in Insula S. Severinæ, & Vincentio, S. Mariæ in Via titulorum Montis Regalis nuncupatis Presbyteris Cardinalibus, vivæ vocis oraculo dedimus in mandatis, ut officia prædicta diligenter reviderent, & examinarent. *Ea nonnullis Cardinalibus examinanda subiicit Pontifex.*

§. 3. Qui postmodum convocatis nonnullis aliis piis, & eruditis viris, omnibus illorum partibus sigillatim perspectis, & accurate recognitis, quædam detraxerunt, alia emendarunt, nonnulla addiderunt, ac ritui Romani Breviarii maxime consentanea redegerunt. *Revisores ea ad d. Breviarium accommodarunt.*

§. 4. Quare pro parte prædicti Magistri Generalis Nobis fuit humiliter supplicatum, ut illa sic correcta, & emendata auctoritate nostra comprobare, illorumque usum eis concedere de benignitate Apostolica dignaremur. *Fratres itaque petunt confirmari.*

§. 5. Nos hujusmodi precibus inclinati tam eidem Magistro, quam universis, & singulis aliis Fratribus, & Monialibus dicti Ordinis pro tempore existentibus, ut in quibusvis Domibus, & Monasteriis, Collegiis, & locis ejusdem Ordinis tam publice, quam privatim, in choro, & extra chorum conjunctim, vel divisim diebus hujusmodi sic, ut præfertur, designatis propriis officiis prædictis sic correctis, & emendatis uti, illaque imprimi facere, & divulgare, necnon secundum eorum tenorem horas Canonicas diurnas, & nocturnas recitare, & officia ipsa sic recitando obligationi plene satisfacere libere, & licite valeant, *Approbat Sixtus.*

leant, itaut eisdem diebus ad recitandum aliud officium juxta Romani Breviarii regulas, vel antiquum prædicti Ordinis usum, & morem minime teneantur, dummodo tamen modum, & formam præscriptos in libello per dictos Cardinales de mandato nostro reviso, correcto, & emendato, cujus Kalendarium inferius describi mandavimus ad unguem observent, ac nihil penitus addant, vel diminuant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem, auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo concedimus, & indulgemus.

Contraria tollit.

§.6. Non obstantibus dicti Pii Prædecessoris super Reformatione, & approbatione Breviarii Romani, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac in generalibus, Provincialibus, vel synodalibus Conciliis editis, prædictique Ordinis Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, quodque hujusmodi dies festi in novissimo Kalendario Romano descripti non sint, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 10. Novem. 1587. An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 10. Novembris 1587. Pontificatus nostri Anno III.

Kalendarium festorum dierum, & officiorum Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum.

DECEMBER.

Die 18. Expectatio B. M. V. Duplex.

JANUARIUS.

Die 14. Sanctissimi Nominis Jesu Duplex.
Die 17. S. Antonii Abbatis Duplex cum Octava.
Die 23. S. Ildefonsi Episcopi, & Confessoris Duplex.

FEBRUARIUS.

Die 12. S. Eulaliæ Virg., & Mart. Duplex cum octava.

MARTIUS.

Die 20. S. Joachim Patris B. M. Virginis Duplex.
Die 24. S. Gabrielis Arcangeli Duplex.

APRILIS.

Die 25. Boni Latronis Duplex.

JULIUS.

Die 16. Triumphus S. Crucis Duplex.
Die 18. S. Margaritæ V., & Mart. Dup.
Die 25. S. Jacobi Apostoli præcipui Hispaniarum Patroni Dupl. cum octava.

AUGUSTUS.

Die 28. S. Augustini Episcopi Conf, & Ecclesiæ Doctoris Duplex cum octava.

SEPTEMBER.

Die 18. S. Raphaelis Archang. Duplex.

NOVEMBRIS.

Die 10. Passio Imaginis Domini Nostri Jesu Christi Duplex.
Die 21. Præsentatio B. M. V. Duplex.

CX.

Indulta, & gratiæ Congregationis Monacorum Beatæ Mariæ Fuliensis, Ordinis Cisterciensis Sancti Benedicti strictioris observantiæ.

Hic idem Pontifex istam Congregationem primo approbavit ut sup. in Const. XLIV. Religiosos *fol.* 211.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Super specula militantis Ecclesiæ, Domino disponente, qui cunctis imperat, cuique omnia obediunt, quamquam sine nostris meritis constituti, salutis operibus intenti, de his continua sollicitudine excogitamus, per quæ nostræ propitiationis auxilio iis, qui Monasticam vitam susceperunt, eamque reformant, salus proveniat. Et ut ad diversa loca eorum institutio, & regularis disciplinæ observantia propagetur, alia loca erigi, & institui concedimus, prout Regum, & Principum Christianorum vota exposcunt, & Nos conspicimus in Domino salubriter expedire.

Hic Pontifex confirmavit strictiorē monasticæ vitæ normam in Monasterio S. Mariæ Fulien. institutam, ut in Con. XLIV cit. in rubr.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Abbatis, & Conventus Monasterii Beatæ Mariæ de Fulliens, Cisterciensis Ordinis, Riven. Diœcesis, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias postquam accepissemus, in dicto Monasterio institutionem, & disciplinam Monasticam in longe meliorem formam restituerant, ipsique in laboribus, jejuniis, orationibus, carnis maceratione, & mortificatione, aliisque pœnitentialibus operibus strictiorem aliis Monacis dicti Ordinis Regulam S. Benedicti observabant. Necnon ritus, mores, vitæ normam, & Reformationem ad arctiorem regularis disciplinæ observantiam in dicto Monasterio introductam, reduxerant, Nos ritus, mores, vitæ normam, & reformationem hujusmodi, dummodo Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini decretis, & Sancti Benedicti Regulæ, auctoritate Apostolica approbatæ contraria non essent, dicta auctoritate confirmamus, prout in nostris desuper confectis literis plenius continetur.

§.2. Cum autem divino inspirante Numine,

ne, jam centum, & quadraginta Monaci ipsam reformatam regulam professi, multi vero in eodem Monasterio Novitii existant; Carissimusque in Christo filius noster Henricus Francorum Rex Christianissimus, ac dilectus filius nobilis vir Henricus Dux de Retz, aliique pii, ac probi viri gratum hujus vitæ odorem sentientes, hoc vetustum vivendi genus, & laudabilem regularis disciplinæ observantiam per universum Galliæ Regnum, illiusque loca, & terras, spargi, atque effundi summopere peroptent. Quia tamen (sicut eadem petitio subiungebat) istius arctioris Regulæ approbatio citra præfatum Monasterium nequaquam extenditur, prædicti Abbas, & Conventus, piis prædictorum Regis, & Ducis, ac proborum virorum votis hac in parte satisfacere non possunt, nisi nostra, & Sedis Apost. licentia eis desuper suffragetur. Quare pro parte Abbatis, & Conventus prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus prædictæ Religionis reformatæ propagationi, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Quam idem Pontifex nunc concedit, cum facultate nova ædificandi Monasteria, etiam absque licentia Ordinariorũ ubique locorum.

§. 3. Nos igitur eumdem Abbatem, & Conventus hujusmodi singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Abbati, & Conventui prædictis, ut quoscumque, ex Monacis ipsam strictiorem Regulam professis, quos duxerint eligendos, & deputandos, tam ad hoc per totum Galliæ prædictum, quam alia Regna, & Respublicas, Mundique partes universas, prout eis visum fuerit, mittere. Ipsique sic missi in Regnis, Rebuspublicis, & Dominiis prædictis, ac quibuscumque eorum Civitatibus, Terris, atque locis, aliisque Mundi partibus, quæcumque, tam virorum, quam mulierum Monasteria, Prioratus, Præposituras, & Decanatus, ac alia nuncupanda loca Congregationis Fuliensis etiam nuncupandæ, ejusdem Cisterciensis Ordinis, pro totidem Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Præpositis, Decanis, Conventibus, & aliis Superioribus, & personis ejusdem Congregationis, qui inibi divinis laudibus, & obsequiis insistere, ac juxta Regularia Congregationis sic reformatæ instituta vivere debeant, fundare, erigere, & instituere, ac etiam per alios ejusdem, vel alterius cujuscumque Ordinis fundata, & erecta, ex eorum, ad quos spectat, & spectabit, concessione, diœcesanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia desuper minime requisita nec expectata.

Novitiosque recipiendi.

§. 4. Novitiosque in eis recipere, & receptos, ac ipsa Monasteria ingressos, probationis tempore completo, ad professionem solitam, per dictos Monacos emitti solitam, admittere Regularem, ac illud vitæ genus, Regulariaque instituta, quæ in primo dicto Monasterio vigent, & in futurum vigebunt, inibi introducere libere, & licite possint, & valeant, licentiam, & omnimodam facultatem atque auctoritatem, dicta auctoritate, tenore præsentium concedimus, & impartimur.

Privilegia, exemptiones, & gratias Ordinis Cisterciensis, huic Congregationi communicat, atque concedit.

§. 5. Necnon prædicto de Fulliens, & quibusvis aliis dictæ Congregationis pro tempore erigendis, & seu jam erectis Monasteriis, Prioratibus, Præposituris, Decanatibus, & aliis nuncupandis locis, tam virorum, quam mulierum, illorumque Superioribus, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Præpositis, Decanis, Monacis, Monialibus, Novitiis, & Conversis, aliisque quibuscumque personis utriusque sexus, in eis pro tempore existentibus, ut omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, prærogativis, concessionibus, facultatibus, indultis, indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, relaxationibus, ceterisque gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus prædicto Ordini, ac Congregationibus sub illo institutis, eorumque Monasteriis, & locis pariter utriusque sexus per universum Mundum constitutis, & erectis, ac constituendis, & erigendis, in genere, vel in specie, etiam per solam signaturam, & vivæ vocis oraculo, ac per modum communicationis, & extensionis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine, vel alias quomodolibet, tam per Nos, quam quoscumque alios Romanos Pontifices, etiam Prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, sub quacumque forma, & expressione verborum concessis, ac concedendis quomodolibet in futurum, etiamsi talia sint, & forent, quæ specialem ipsorum requirerent mentionem, uti, potiri, & gaudere, libere, & licite, tam conjunctim, quam divisim valeant, non solum ad instar, sed æque principaliter, & pariformiter in omnibus, & per omnia, perinde ac si illis, & eorum cuilibet ab initio specialiter, & expresse concessa extitissent, auctoritate, & tenore præmissis perpetuo indulgemus, ipsaque privilegia, indulgentias, & gratias quibusvis aliis Superioribus, Abbatibus, Prioribus, Monasteriis, Ecclesiis, & locis piis, ac celebrandis Capitulis, & festivitatibus ejusdem Ordinis, & singularum illius Congregationum, ad Monasterium, & Congregationem de Fulliens hujusmodi, illorumque Abbates, Priores, Monacos, Abbatissas, Moniales, & alios Superiores, & personas, necnon Ecclesias, Monasteria, Capitula celebranda, Sanctorum festivitates, & loca quæcumque, & qualiacumque, ac ex Superioribus, & personis, ad Superiores, & personas perpetuo extendimus, illisque communicamus, ac de novo concedimus, & eis desuper indulgemus.

Et desuper quoquo modo molestari prohibet.

§. 6. Decernentes Abbatem, & Conventus hujusmodi singulares personas super præ-

præmissis a quoquam quavis auctoritate fungente, & dignitate præfulgente molestari, impediri, vel inquietari nullatenus posse, irritum quoque, & inane; quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria removet.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, de indulgentiis ad instar non concedendis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Monasteriorum, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Monasteriis, & Ordini, illorumque Superioribus, & quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibus, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, & consistorialiter, & alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctionem pœnalem addit.

§.8. Nulli ergo omnino hominum &c.

D.P. An.III. 3.Novembr.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Id. Novembris, Pontificatus nostri Anno III.

CXI.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Confirmatio Statutorum Monasterii, seu Collegii Sancti Laurentii el Real Provinciæ Toletan. Ordinis Sancti Hieronymi.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Ex debito Pastoralis Officii Nobis a Domino injuncti auctoritatem nostram libenter interponimus, ut Religiosa loca insignia dignis, & idoneis Superioribus gubernanda committantur eorumque electiones omni fraude, & ambitione cessante canonice, & rite celebrentur, præsertim cum id a Nobis Catholicorum Regum, a quibus hujusmodi loca pietatis causa fundata sunt, honestis votis enixe postuletur.

PhilippusRex in hoc Collegio a se fundato sequentia statuta præcipit observari.

§.1. Quare, ut celebre Monasterium S. Laurentii el Real nuncupatum Ordinis S. Hieronymi prope, & extra muros Oppidi de Escurial nullius Diœcesis a charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Rege Catholico pia, & magnifica impensa fundatum constructum, & dotatum, & illi annexum Collegium idonearum personarum regimini creditum majora quotidie in spiritualibus, & temporalibus suscipiant incrementa, quique inibi Altissimo famulantur, religiose divinis obsequiis, pacifice, & quiete insistant, neque ullæ factiones, & consensiones, aut ambitiones inter eos excitentur; idem Philippus Rex Fundator, & Patronus, habita super hoc matura consultatione decrevit circa electionem Prioris, & ceterorum Officialium prædicti Monasterii hæc, quæ inferius descripta sunt, Capitula, & ordinationes observanda esse.

Prioris electio in Capitulo Generali Ordinis facienda.

§.2. Primum quidem, quod electio Prioris dicti Monasterii in Capitulo generali ejusdem Ordinis tertio quoque anno celebrari solita per Generalem, Priorem, & octo Diffinitores fieri debeat, eadem illa forma servata, quæ in eligendis Prioribus novarum domorum dicti Ordinis servatur: intra ipsum vero Monasterium S. Laurentii electionem Prioris ejus Monasterii celebrari nequaquam liceat, itaut Monasterium prædictum quoad hoc de numero domorum novarum esse censeatur, & hæc forma eligendi, neque etiam statuto totius Ordinis immutari, neque alterari quoquomodo valeat.

A quibus sit facienda.

§.3. Porro in electione Prioris saltem consensus majoris partis novem suffragiorum, seu vocum prædictarum necessario requiratur, quod si Diffinitorum numerus imposterum augebitur, eorum unusquisque in hujusmodi electione votum habeat, & semper majoris partis consensus attendatur. Si is, qui Prioris munere in dicto Monasterio functus fuerit, sub fine sui officii in Diffinitorum numerum relatus erit, possit nihilominus vocem in electione futuri Prioris habere, non tamen se ipsum eligere.

Quo casu precedens Prior ad alterum trienniũ tantum confirmari possit.

§.4. Quinimmo nisi post intermissum alterum triennium a die finiti Officii numerandum, iterum eligi in Priorem non possit, præterquam si duarum saltem ex tribus partibus eligentium vota iterum eumdem eligerent, tunc enim ad alterum triennium, & sic ad sexennium in totum, ulterius vero nequaquam Prioris officium continuare possit.

Quæ cautelæ servandæ sint in tali electione;

§.5. Ubi autem aliquis non tamen Prior, sed Procurator, aut frater dicti Monasterii Sancti Laurentii ex numero eorum, qui professionem inibi emiserunt, seu Prior, vel Procurator alterius Domus inter Diffinitores deputatus erit, tunc in ejus arbitrio, & libera voluntate positum sit, utrum malit uti suffragio, & cum ceteris votum suum dare in electione Prioris prædicti Monasterii, vel non dare, sed tamen non possit se ipsum eligere, & quamvis hujusmodi persona in electione suo suffragio non utatur, nihilominus futurus Prior saltem quinque vota ex octo reliquis habere debeat, eademque ratio votorum habeatur, si eligentium numerum, ut præfertur, augeri contigerit.

Prior nonnisi de gremio Monasterii assumendus.

§.6. Quoniam vero fratres in dicto Monasterio professi pleniorem notitiam habent omnium rerum ipsius Monasterii, & eorum, quæ pro bono illius regimine necessaria sunt, majorem etiam gerunt ad ipsum Monasterium devotionis, & filialis benevolentiæ affectum, & magis quoadmodo obli-

obligati, & devincti sunt ad referendam aliqua ex parte gratiam, & ad ostendendum aliquod grati animi indicium erga idem Monasterium, a quo tantum beneficium receperunt, quam alii, qui in aliis domibus professionem emiserunt. His, & aliis justis de causis pro tempore futuris Prior dicti Monasterii nonnisi ex numero Fratrum, qui in eodem Sancti Laurentii Monasterio professi erunt, eligi possit, aut debeat, qui etiam de Religionis zelo, literarum scientia, vita exemplari, & morum honestate sit maxime commendatus, cum & Monasterium ipsum adeo insigne, & primarium existat, ae præter res ipsius Monasterii, etiam Collegium juxta illud institutum ab eodem Priore gubernetur.

Non sit eodem tempore alterius Monasterii Prior.

§.7. Si quis ex Prioribus alicujus alterius Domus in Priorem prædicti Monasterii eligetur, ejus Domus, cui præerit, regimen sine ulla mora, aut exceptione dimittere, & statim dicti Monasterii Sancti Laurentii curam, & officium Prioris acceptare, & exercere teneatur, nisi forsan totius Ordinis generalis Prior existeret.

Quæ hujusmodi electioni sint præmittenda ad digniorem dignoscendum.

§.8. Ceterum, ut hujusmodi electio rectius celebretur, Prior generalis, & Diffinitores, antequam ipsum Priorem dicti Monasterii eligant, a Visitatoribus generalibus recepto jure jurando diligenter inquirant, sæpe informent, quinam sint inter fratres ipsius Monasterii, qui, ut præfertur, qualificati Prioris officio digni, & ad illud idonei videantur, & num ex ipsa visitatione constet, quempiam ipsorum ad hujusmodi officium inhabilem, sive illius incapacem esse, facta electione juxta formam supradictam, si electus in Priorem Capitulo generali præsens aderit, statim electio illi intimetur, ut electioni de persona sua facta consentiat, qui etiam invitus consensum præstare cogatur.

De Confirmatoribus.

§.9. Dimisso autem Capitulo generali ex numero eorum Priorum, seu Procuratorum aliarum Domorum, qui Capitulo interfuerint, duo ab ipsis generali Priore, & Diffinitoribus in confirmatores eligantur, qui debeant ad ipsum Monasterium Sancti Laurentii personaliter accedere, atque inibi juxta morem dicti Ordinis novum Priorem confirmare, & in possessionem inducere. Quod si electus Prior in Capitulo non aderit, nihilominus accedant Confirmatores ad Monasterium S. Laurentii prædictum, eumque citent ad comparendum personaliter, & ad acceptandum munus Prioris sibi injunctum. Deinde vero ipsi Confirmatores ad suas Domos revertantur.

Quid agendum sit mortuo Priore, ante celebrationem Capituli Generalis.

§.10. Præterea si contingat Priorem Monasterii prædicti ante finitum triennium sui officii ab humanis decedere, ne interim Monasterium cum magno detrimento Prioris regimine destitutum remaneat, liceat in hunc eventum generali Priori totius Ordinis in privato Capitulo juxta formam prædictam novum Priorem dicti Monasterii eligere, atque in demortui Prioris locum, & tempus substituere, cujus suffecti Prioris officium usque ad proximum generale Capitulum duret, & tunc statim ejus potestas, & auctoritas expiret, & officium vacet, novaque electio secundum modum prædictum celebretur. Sed si Prior subrogatus prædictus non ultra annum hoc munere functus erit, in eoque officio bene, & laudabiliter se gesserit, pro sequenti triennio denuo eligi possit, neque electio in privato Capitulo facta ei noceat, vel aliquod impedimentum præstet.

Philippo Regi data facultas Priorem sibi benevisum deputandi.

§.11. Liceat eidem Philippo Regi ipsius Monasterii Fundatori, & Patrono quamdiu vixerit, nominare, tam in generali, quam in privato Capitulo prædictis, etiam aliquem alium Fratrem ejusdem Ordinis non in dicto Monasterio, sed alibi professum, vel aliquem, qui continuato sexennio officium Prioris exercuerit, ipsi Philippo Regi ob ejus merita gratum, & acceptum, qui servata in reliquis forma superius descripta, etiam post continuatum sexennium nihilominus in Priorem eligi valeat, post obitum autem dicti Philippi Regis, conditiones supradictæ perpetuo, & inviolabiliter serventur.

De electione Vicarii, aliorumque Officialium.

§.12. Postremo electio Vicarii, & Procuratorum principalium dicti Monasterii S.Laurentii, ac pro Abbatia de Parazes, illi annexa, & pro administratione librorum novi Officii ita fieri debeat, ut Prior ejusdem Monasterii nominet duos antiquiores Fratres, professos ipsius Monasterii, & dicti duo antiquiores nominati, intra decem dies singulas personas, magis idoneas, magisque sufficientes ad ea ministeria eligant, & tamen postea sit in potestate Prioris, pro suo arbitratu, personas electas acceptare, vel reiicere, prout est in potestate cujuscumque Prioris aliarum Domorum, Vicarios sibi assignatos admittere, vel repellere.

Philippus Rex talia statuta Apost. auctoritate confirmari petit.

§.13. Quæ quidem Capitula, & Ordinationes, ut perpetuis futuris temporibus inconcussa, & inviolata permaneant, idem Philippus Rex Monasterii prædicti Fundator, & Patronus Nobis humiliter supplicavit, ut illis confirmationis Apostolicæ robur adiicere, aliasque opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Ea itaque cõfirmat Sixtus.

§.14. Nos itaque ipsius Philippi Regis, precibus inclinati Capitula, & Ordinationes, prædicta auctoritate Apostolica, tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illaque præsentis scripti patrocinio communimus, necnon eis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac præmissa omnia, & singula, prout supra expressa sunt, perpetuo firmiter, & inviolabiliter observari debere volumus, & mandamus, omnesque, & quoscumque juris, & facti, & solemnitatum etiam substantialium, & in eis necessario requisitarum defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Prioris electionem juxta ea fieri mandat.

§.15. Decernentes hanc formam electionis immutare, aut alterare nemini licere, & quascumque electiones contra diffinitionem literarum nostrarum præsentium pro tem-

tempore factas ac inde secuta quæcumque nullius roboris, vel momenti esse.

Clausulæ pro præsentiū literarum perpetua firmitate.

§.16. Necnon præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio notari, vel impugnari, aut ex eo, quod de consensu dictorum Superiorum, & Fratrum alias quam per simplicem præsentium narrativam, illarumque exhibitionem non constet, in Jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos Juris reduci non posse, neque illas sub quibusvis similium, vel dissimilium Statutorum, & Ordinationum generalibus, vel specialibus revocationibus, suspensionibus, annullationibus, aut derogationibus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties præsentes literas in pristinum, & validum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & de novo sub possessorio, data per eos, quorum intererit, eligenda, concessas censeri, & solas præsentes ad probandum, & verificandum in judicio, & extra illud omnia, & singula supradicta sufficere, plenamque fidem facere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri, ac valere, & tenere, perinde ac si in Capitulo generali totius Ordinis communi omnium consensu statuta, & ordinata fuissent.

Et sic semper, & ubique judicandum.

§.17. Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam Palatii Apostolici Causarum Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere decernimus, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores deputati.

§. 18. Quocirca Venerabili fratri Episcopo Segobien., & dilectis filiis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori, & Archidiacono Ecclesiæ Toletan. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte alicujus Religiosi dicti Ordinis fuerint requisiti, præsentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes faciant Capitula, & ordinationes prædicta, necnon confirmationem, approbationem, voluntatem, & decreta nostra, ceteraque omnia, & singula prædicta debitæ executioni demandari, eosque, quos concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, nec permittant quicquam contra prohibitiones supradictas per quoscumque attentari; Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, invocato, etiam adhoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio contrariorum

§.19. Non obstantibus fundationibus, institutionibus, statutis, & consuetudinibus prædicti Sancti Laurentii, & quorumvis aliorum Monasteriorum, Prioratuum, Domorum, & locorum dicti Ordinis, atque adeo ipsius Ordinis, & ejus Provinciarum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut alia forma servanda foret, tenores hujusmodi pro ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Præsentium literarum facienda publicatio.

§.20. Volumus autem quando, & quoties electiones prædictæ faciendæ erunt, has nostras literas in præsentia eorum, qui vocem activam, aut passivam habebunt, legi, & publicari, ut earum forma omnibus intimata ad unguem observetur.

Dat. die 16. Novem. 1587 An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 16. Novembris 1587. Pontificatus nostri Anno III.

CXII.

Prohibitio recipiendi ad habitum, vel professionem cujuscumque Ordinis regularis, homines illegitimos, criminosos, aut æri alieno, reddendisve rationibus obnoxios. Et præscriptio formæ Novitios recipiendi.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Cum de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus, in ea, qua convenit, puritate, & dignitate conservandis, præcipuam geramus sollicitudinem, tum vero illud præter cetera Nobis cordi est, ut a Regularium personarum Congregationibus, quas tamquam Deo dicatas, maxime candor, sanctitasque decet, cujuscumque criminis, aut turpitudinis labes, & scandali occasio quam longissime arceantur. Siquidem res ipsa Nos admonet, quam indecorum sit, & ab ea, quæ divinæ Majestati, eique consecratis personis debetur, reverentia alienum, si ejusmodi homines, qui propter sua scelera pœnas graves sibi in sæculo propositas timent, quive propter immunditiam, & peccata, ex quibus orti sunt, notati perpetua ignominia, ab omni mundano honore, & a paterna hæreditate repelluntur, iidem omnipotenti Deo, tamquam hostiæ offerantur, atque ad habitandum in domo, quam decet honor, & sanctitudo, inter ministros Domini, cui servire regnare est, ad sacras functiones, quacumque prophana præeminentia multo nobiliores sine ullo delectu admittantur. Cum etiam secundum legem Moysi, immundi ab ingressu Sanctuarii excluderentur, ac sacerdos habens maculam, panes Deo suo offerre non posset, nec accedere ad ministerium ejus, & quod in holocaustum Domini, aut victimam pacificorum offerebatur, id immaculatum esse deberet, ut acceptabile foret, nec ulla macula esset in eo, quod si macu-

maculam habuisset, neque offerendum, neque acceptabile futurum esset.

Causa hujus Cōstitutionis.

§. 1. Ne igitur contingat illegitime genitos, qui ut plurimum parentum vitia, & incontinentiam imitari solent, nec pietatis studio, sed temporalium commodorum intuitu, (quia hæreditates majorum, aut dignitates aliquas consequi non possunt) ad Religionem confugiunt, vitam quam animo a Religione alieno susceperunt, ab institutis Religiosis alienam, plerumque cum dedecore, & proprie salutis dispendio ducere, suisque corruptis moribus, & malis exemplis, quietem, & statum ceterorum Deo famulantium perturbare, aut hac quasi fæce, & colluvie, ipsarum Religionum honorem, & existimationem lædi, ut denique homines, qui hac spe ad filios spurios in peccato gignendos essent propensiores, eo magis abstineant ab hujusmodi carnis flagitiis, quo suæ proli hoc quoque refugium præclusum viderint.

Illegitimi ad Religionem non recipiantur.

§. 2. Hac nostra in perpetuum valitura Constitutione districte interdicimus, & prohibemus, ne illegitimi procreati ex incæstu, aut ex sacrilegio (quorum scilicet parentes consanguinitate, vel affinitate, intra tertium gradum invicem conjuncti fuerint, vel quorum alteruter parens castitatem Deo voverit, etiam Apostolica, Imperiali, vel Regia, aut quavis alia auctoritate legitimati, aut natalibus restituti, ad aliquam quorumcumque Ordinum, etiam Mendicantium, & non Mendicantium, Fratrum, Monacorum, Eremitarum, vel Canonicorum, aut Clericorum regularium, Congregationum, aut Hospitalium Religionem, neque ad habitum, nec professionem regulares, recipi, vel admitti quoquo modo possint. Quod si eorum quispiam habitum post publicationem præsentis Constitutionis in futurum receperit, vel professionem posthac emiserit, decernimus habitus susceptionem, & professionem, ex nunc prout ex tunc, irritam, nullam, & invalidam, nulliusque roboris, vel momenti fore, ac nullum exinde, aut ex hujusmodi voto penitus annullato, obligationis vinculum oriri posse, quinimmo illos habitu regulari, ad quem reassumendum perpetuo inhabiles sint, quamprimum exui, & ab ipsa Religione eiici, exterminarique debere. Et nihilominus quicumque Superiores, tam Monasteriorum, Prioratuum, Præposituraram, Domorum, Collegiorum, & locorum regularium, quam etiam præfatorum Ordinum Congregationum, Hospitalium, & quarumcumque Religionum Provinciales, vel Generales, quovis nomine nuncupati, qui ex prædictis incæstu, vel sacrilegio genitos post dictam publicationem, ad habitum receperint, vel ad professionem admiserint, excommunicationis sententiam eo ipso incurrant, a qua eorum nemo, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere. Sed ne iis, qui in humilitatis Spiritu, Deo, & Religioni servire, & pœnitentiam agere intra Monasteria, vel Domos regulares cupiunt, ad sanctum hujusmodi propositum via penitus præcludatur, permittimus, ut præfati illegitimi, ex dictis incæstu, aut sacrilegio geniti, ad habitum conversorum, seu famulorum in Monasteriis, vel Domibus regularibus servientium recipiantur, & in ipsis Monasteriis, seu Domibus regularibus, ad servilia ministeria, viliora obsequia, humiles functiones, atque abiecta servitia admitti possint; ea tamen conditione, ut ad habitum religiosorum, vel ad professionem, quam Religiosi emittere solent, emittendam, necnon ad omnes non modo sacros, sed etiam minores Ordines, vel ad clericalem characterem, denique ad cuncta Ecclesiastica officia, & functiones, & ad ascendendum altiores gradus sint eis portæ perpetuo clausæ, & obseratæ.

Alii autem illegitimi etiam legitimati, servata forma hic tradita, recipi possint, & sic recepti inhabiles ad quoscumque gradus, & dignitates sui Ordinis obtinendas remaneant, donec fuerit auctoritate Apost. desuper cum eis specialiter dispensatum.

§. 3. Quoad reliquos vero non ex incæstu præfato, nec sacrilegio, sed ex quovis alio minus legitimo toro natos, spurios, vel naturales, etiam, ut præfertur, vel alias legitimatos, qui ob meliorem vitæ frugem, Religionem ingredi cupiunt, statuimus, & ordinamus, eos ad Religionem admitti non posse, aut debere, nisi prius illorum vita, & moribus diligenter cognitis, & circumstantiis universis, quæ circa idoneitatem personæ attendendæ erunt, consideratis, ac de Religionis zelo, pietate, integritate, & doctrina fide dignis testimoniis adeo commendati fuerint, adeo bonam indolem, & specimen virtutis præseferant, ac tot merita eis suffragentur, ut defectum natalium suppleant, eorumque receptio universæ Religioni commodo, & utilitati profutura videatur. Et super hoc ipso in Generali, vel Provinciali Capitulo matura deliberatione habita, generalis, vel Provincialis Superioris, ac Definitorum unanimi consensu approbati, & ad habitum regularem admissi extiterint. Et tamen hi sic recepti ad gradus, honores, & dignitates sui Ordinis obtinendi perpetuo inhabiles, & illorum incapaces remaneant, nisi super hoc cum eis fuerit auctoritate Apostolica specialiter dispensatum. Si quis autem eorum alias quam ut præfertur, recipietur, professio similiter nulla sit, atque ipsi habitu privari, & a Religione eiici debeant, eorumque receptores, excommunicatione, ut supra, innodati ipso facto existant.

Criminosi vel suspecti, aut æri alieno, vel reddendis rationibus obnoxii ad Religionem non admittantur.

§. 4. Ceterum quoniam sæpe se vitia ingerunt, & se esse virtutes mentiuntur, ac multi decoctores post dilapidatam rem familiarem, & contractam ingentem vim æris alieni, aut interversam alienam pecuniam eorum fidei creditam, ut ratiocinia effugiant, Alii post furta, latrocinia, rapinas, homicidia, aliave facinora patrata, etiam banniti, aut damnati, seu qui meritas pro suis delictis pœnas metuunt, non pia intentione, sed ad evitandam legum, & judiciorum severitatem, quia tuto in sæculo vivere non possunt, tunc demum quærunt a Religione auxilium, quando aliunde illud non sperant, unde sub habitu, & nomine Religiosorum, animum Religioni inimicum, & inveterata vitia retinent,

nent, neque alios qui sancta vocatione vocati sunt, patiuntur tranquille divinis obsequiis insistere, in gravem Dei offensam, Religionis opprobrium, & scandalum plurimorum, ut his quoque subterfugii, & impunitatis spes omnis tollatur, auctoritate Apostolica, & tenore præsentium, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus, juvenes, aut viros adultos, majores sexdecim annis, non aliter in aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi prius de eorum parentibus, patria, deque anteacta vita, & moribus diligenter inquiratur, & ex acurata informatione, & fide digna relatione, compertum, & exploratum sit, eos neque aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia, aut graviora, reos vel suspectos existere, ut propterea damnati sint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno supra vires facultatum suarum gravatos, vel reddendis ratiociniis ita obnoxios, ut ex hujusmodi causa, lis, vel molestia eis jam illata, vel timendum sit ne inferatur. Nisi denique constet, ipsos non humana aliqua ratione, sed tantum devotionis, & pietatis favore vitam Religiosam sponte, & ex animo elegisse. Deque his omnibus, in Generali, vel Provinciali Capitulo, plena, & indubitata fide facta, tam Superioris generalis, seu provincialis, quam Difinitorum consensu approbati, & ad habitum regularem admissi fuerint. Omnes autem, & quoscumque, ut dictum est, criminosos, vel suspectos, aut æri alieno, ut etiam diximus, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuo inhabiles declaramus.

Receptio aliter facta damnatur.

§.5. Et si qui eorum contra præsentem nostram Constitutionem temere admittentur, tam susceptionem habitus, quam professionem, & inde secuta, ex nunc prout ex tunc pari modo irritamus, & annullamus, viribusque, & effectu carere decernimus, ac jubemus eos, qui sic de facto recepti erunt, habitu spoliari, & a Religione expelli; & nihilominus si expulsi non fuerint, volumus, & pariter declaramus, habitus susceptionem, & professionem penitus nullam esse, & censeri, ac propterea attenta nullitate habitus, & professionis, licere quibuscumque Judicibus, & Curiis, etiam sæcularibus, ad quos, seu quas spectat, contra eos, ut prius juris, & facti remediis opportunis, ex officio, vel ad cujuscumque instantiam, vel querelam civiliter, criminaliter, aut mixtim procedere. Quare volumus, ut cujusque juvenis, aut viri majoris xvi. annis, a sæculo ad Religionem transeuntis approbatio, admissio, & receptio, in generali, vel provinciali Capitulo, ut supra ordinatum est, pro tempore fiant; necnon Religiosi sic recepti nomen, & cognomen, quibus in sæculo utebatur, & patria in actis ipsius Capituli describantur, & notentur.

Recipientibus pœnæ imponuntur.

§.6. Et insuper quoscumque Religiosos, eorumque Superiores, qui aliquas personas, ut dictum est, inhabiles post hanc Constitutionem publicatam receperint, voce activa, & passiva, necnon officiis, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuscumque per eos obtentis, eo ipso in perpetuum privamus, & tam illis privatos, quam ad illa, & alia quæcumque in posterum obtinenda perpetuo inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus.

Regulares de una Provincia ad aliam sui Ord. transeuntes Superiorum licentiã secum deferre debeant alioquin hospitio recipi nequeant, & a locorum Ordinariis carcerentur.

§.7. Sed & quia interdum Satanas in Angelum lucis se callide transfigurat, ac perditi quidam, & facinorosi homines, quod sæpe vidimus, & experti sumus, instigante antiquo pacis, & Religionis hoste, non veriti sunt temerario ausu habitum Religiosorum assumere ea mente, ut veluti sub ovina pelle lupi rapaces, per dolum, & insidias Christifideles incautos, & nihil mali a Religiosis suspicantes, opprimerent, sive ut post scelera perpetrata, viam faciliorem ad fugam haberent, sive ut banniti Curiæ sæcularis, quæ eos propemodum interceptos persequebatur, manus effugerent, & & contigit aliquando ipsos sicarios, Religiosis vestibus indutos, a veris Religiosis hac fraude deceptis, intra domos regulares hospitio receptos fuisse. Prohibemus eodem modo atque interdicimus, ne quis regularis ex una Provincia ad aliam Provinciam sui Ordinis transeundo, etiam in itinere, intra aliquod Monasterium, Domum, vel locum alterius Provinciæ ad habitandum, vel tamquam hospes recipi, aut ad modicum tempus divertere possint, nisi a Superiore ejus loci ubi residet, expressam licentiam discendendi in scriptis obtentam, seu literas obedientiæ, vel commendatitias secum deferet, atque exhibeat, vel nisi ita cognitus sit iis, ad quos diverterit, ut de ejus persona nullus omnino dubitationi, aut suspicioni locus relinquatur. Ideoque præcipimus universis, & singulis locorum Ordinariis, eorumque Vicariis in spiritualibus generalibus, ut per suos Officiales, Ministros, vel executores curent, ab omnibus personis regulari habitu indutis, quas per suas Civitates, vel Diœceses, iter facere, vel transire, & ad quæcumque Hospitia, vel diversoria se recipere contigerit, diligenter perquiri, num hujusmodi literas obedientiæ, seu commendatitias secum deferant. Quod si eos dictas literas non habere, vel ignotos esse deprehenderint, possint contra ipsos, etiam tanquam dictorum criminum suspectos procedere, & tamdiu illos sub custodia detinere, donec certa de eisdem notitia habeatur. Et tamen volumus, ut iis, qui etiam pietatis, vel hospitalitatis prætextu, regulares alterius Provinciæ ignotos, aut sine licentia, vel literis, ut supra receperint, dictas pœnas privationis vocis activæ, & passivæ, necnon officiorum, graduum, honorum, & dignitatum obtentorum, atque inhabilitatis perpetuæ pariter incurrant.

Decretum irritans.

§.8. Decernentes sic in præmissis omnibus per quoscumque judicari debere, necnon irritum, & inane, si secus a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.9. Quo-

Exequutorũ deputatio.

§.9. Quocirca venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus dictorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium, & locorum Regularium, apud Nos, & Sedem Apostolicam protectoribus, nunc & pro tempore existentibus, ac locorum Ordinariis præfatis, per Apostolica scripta mandamus, ut eorum unusquisque, per se vel alium, seu alios, Cardinales quidem in suæ protectionis, Ordinarii vero in suarum Civitatum, Dioecesum, & districtuum regularibus locis, curent præsentes literas publicari, easque perpetuo firmiter, & inviolate observari, inobedientes, censuras, & pœnas prædictas incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.10. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quorumcumque Ordinum, Congregationum, Hospitalium, & Religionum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus præsentis Constitutionis impediri valeant quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in his literis mentio specialis. Quæ omnia quatenus eidem Constitutioni in aliquo adversentur, illorum tenores pro expressis habentes, perpetuo tollimus, annullamus, & abrogamus, ac nolumus cuiquam suffragari, aut si Superioribus, & personis dictorum Ordinum, Congregationum, Hospitalium, communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Jussio publicandi, & fides transumptorum.

§.11. Mandamus vero easdem præsentes ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, de more publicari, & affigi, illarumque exemplis, etiam impressis, Prælati ecclesiastici sigillo, & Notarii publici subscriptione munitis, eandem fidem in judicio, & extra illud haberi, quæ eisdem originalibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum interdictorum, prohibitionum, statutorum, ordinationum, declarationum, decretorum, voluntatum, permissionis, irritationis, annullationis, jussionis, privationis, præcepti, sublationis, abrogationis, & mandatorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D. P. An. III. 26. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, sexto Kal. Decembris Pontificatus nostri Anno III.

Sequuntur declarationes d. Constitutionis.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum spectat Pontificem sacrorum Canonum conditorem, quæ per eum sancita sunt, ita suæ declarationis arbitrio dilucida reddere, ut inde nemini possit dubitationis scrupulus exoriri, præsertim vero salubriter consulere, ut cum de Regularibus agitur, qui se omnino Dei Omnipotentis obsequio manciparunt, tollantur ea omnia, quæ eorum sanctum Christo pie inserviendi institutum quoquomodo valeant perturbare.

Dubia exorta sunt super dicta Const.

§.1. Sane post editam nostram Constitutionem, quæ incipit: *Cum de omnibus Ecclesiasticis Ordinibus &c.* Super modo, & forma recipiendi, & admittendi eos, qui sub Religionis jugo, Altissimo famulari desiderant, cum variæ sint exortæ dubitationes, & quæstiones, eæque postea ad audientiam nostram perlatæ.

Ideo hic Pontifex subseq. promit declarationes.

§.2. Nos ad tollendam omnem ambiguitatis occasionem, habita cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Congregationis super Regularium negociis, & consultationibus per Nos institutæ, matura deliberatione, de illorum consilio, & assensu præsentem nostram perpetuo valituram declarationis Constitutionem duximus promulgandum.

Prima declaratio quo ad illegitime natos ex parentibus, inter quos tunc matrimoniũ consistere poterat & postea subsecutum sit.

§.3. Cum itaque inter alia dubitetur, num primo dicta nostra Constitutio, ubi de illegitime genitis loquitur, comprehendat etiam eos, qui postea per subsequens matrimonium fuerunt legitimati. Nos inhærentes sacrorum Canonum dispositioni, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus illegitime natos ex iis parentibus, inter quos tempore quos ipsi geniti sunt, matrimonium rite consistere poterat, secuto postea matrimonio legitimos effectos, sub dicta Constitutione minime comprehendi, sed eos tam quoad emittendam professionem, quam quoad consequendos gradus, honores, & dignitates sui Ordinis, æquo jure cum illis, qui ex matrimonio legitimo, & constanti nati sunt, censendos esse.

Secunda declaratio quo ad illegitime natos ex soluto & soluta, qui ante editam Constitutionem prædictam, quavis auctoritate legitimati, aut ad dignitates habilitati, & illis perfuncti sunt.

§.4. Illegitimos vero etiam ex soluto, & soluta, qui antequam nostra Constitutio emanaret, professi, vigore seu prætextu privilegiorum, aut indultorum Apostolicorum cuivis Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere, vel in specie concessorum, eo ipso per ingressum Religionis, vel per eosdem Superiores, sive alios quoslibet etiam Sedis Apostolicæ de Latere Legatos, aut alios officiales, vel ministros quavis præeminentia, vel auctoritate etiam Apostolica fungentes, aut facultate suffultos legitimati, aut ad gradus, honores, & dignitates

tates habilitati, seu reintegrati, & illis alias perfuncti sunt, volumus posthac non obstan. quibuscumque, tam antiquis privilegiis, aut literis Apostolicis, quam aliis indultis, seu declarationibus, etiamsi illa per Nos post dictam Constitutionem novissime edita fuisse asserantur, honores, gradus aut dignitates hujusmodi obtinere non posse, ac dispensationes, & legitimationes quascumque eis nullatenus suffragari, nisi specialiter, & nominatim cum eorum singulis fuerit super natalium defectu, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas, ante, vel post ingressum Religionis per Romanum Pontificem immediate, vel de ejus speciali mandato dispensatum, deque dispensatione, seu mandato per literas Apostolicas, seu in forma Brevis, vel saltem per patentes literas Cardinalis Protectoris de ipsius Rom. Pont. voluntate fidem facientes, legitime constiterit.

Tertia declaratio quo ad non dispensatos, tempore editæ Constitutionis prædictæ.

§.5. Eos pariter, qui tempore publicationis nostræ Constitutionis in suis Religionibus sine hujusmodi speciali Rom. Pont. dispensatione, officia, honores, & dignitates habebant ad vitam, eo ipso ab illis amotos, & absolutos harum serie declaramus. Ad tempus autem illa obtinentes permittimus in sua administratione usque ad finem sui temporis conservari; ita tamen, ut in posterum nec tempus ordinarium eis prorogari, aut extendi, neque ipsi ad alias non modo similes, verum etiam neque ad inferiores, aut altiores, & majores dignitates, honores, gradus, ascendere possint, perinde, ac si id ipsum in præfata nostra Constitutione ab initio expressum fuisset. Ne tamen hujusmodi Religiosi in liberalium artium, ac præsertim sacræ Theologiæ studiis, & Religiosis profectibus segniores fiant, atque eorumdem pia studia refrigescant, eos nosse volumus, quod si ipsorum quispiam eximia doctrina, vitæque, & morum sanctitate excellere reperietur, deque eorum probitate, & præclaris meritis Ordinum Protectores eam apud Nos fidem fecerint, ut non immerito sperari queat, eorum doctrinam, & operam ipsi Ordini, & sanctæ Dei Ecclesiæ usui, & commodo futuram, tunc demum indulgentiam, & benignitatem nostram facile experientur.

Quarta declaratio quid intelligatur sub nomine dignitatum, honorum, & graduum a quibus præfati illegitimi excluduntur.

§.6. Quoniam vero a multis quæsitum est sub nomine honorum, graduum, & dignitatum, a quibus illegitimi penitus excluduntur, quid potissimum sit intelligendum: Declaramus hac in re, de qua nunc agitur, appellatione dignitatum, honorum, graduum, debere intelligi Præpositatus, Abbatiatus, Prioratus, Guardianatus, Custodiatus, Provincialium, ac Generalium Superiorum officia, & alia his similia, cum honore, & superioritate conjuncta. Ab officiis autem oneris, veluti Lectoris, Confessarii, studiorum, & sacræ Theologiæ Magistri, Regentis, Prædicatoris verbi Dei, & ceteris hujusmodi, immo etiam a voce activa, a sacris Ordinibus suscipiendis, ipsorumque ministerio, ipsos illegitimos, dummodo ex sacrilegio, vel incæstu geniti non sint, nequaquam arcemus.

1. Declaratio circa celebrationem Capitulorum Generalium sive Provincialium pro inquisitione super Novitiis recipiendis.

§.7. Cum vero in quibusdam Religionibus Capitula Provincialia, aut numquam aut non quotannis, sed rarius celebrentur, quædam etiam Monasteria, aut Domus hujusmodi in remotissimis regionibus, Hæreticorum, aut Infidelium tyrannidi finitimis sita sint, ne ii, quos extra Capitula, ad habitum, vel professionem regulares admitti prohibuimus, tempus celebrandis Capitulis præfixum nimis diu expectare, aut ad ea cum maximo incommodo accedere cogantur, concedimus, & indulgemus, ut in qualibet Provincia saltem duo, vel si commode fieri poterit, tria, aut plura Monasteria, seu Domus regulares deputentur, quarum, seu quorum Superiores infra annum saltem ad inquisitionem super novitiis faciendam, & ad ipsos Religiosos juxta formam præfatæ Constitutionis recipiendos, ad alia quæ in ipsa Constitutione continentur peragenda, insimul congregentur.

2. Declaratio circa facultatem dictorum Capitulorum, vel ab eis deputatorũ pro inquisitione prædicta.

§.8. Quod si paucitas, aut nimia distantia Monasteriorum ne id quidem patiatur, saltem tribus ex antiquioribus Patribus unius Monasterii, aut Domus ejus Provinciæ hujusmodi facultas, & auctoritas per Capitulum generale, scilicet Monacorum, vel Provinciale Mendicantium, & reliquorum Regularium ejus Ordinis demandetur.

3. Declaratio circa facultatem Capitulorum Conventualium in prædictis.

§.9. Verum in iis Monasteriis, Domibus, & locis regularibus, quæ aut nondum in Congregationes redacta, aut alias nulli Provinciæ subiecta sunt, statuimus, ut trina Capitula Conventualia tribus distinctis cum intervallo saltem decem dierum vicibus celebrata, eamdem in recipiendis Novitiis per trinas hujusmodi distinctas vices approbatis, habeant auctoritatem, quæ per nostram Constitutionem Capitulis Provincialibus est attributa.

4. Declaratio circa numerum suffragiorum in recipien. Religiosis.

§.10. Neque vero si in generalibus, vel Provincialibus Capitulis aliqui Vocales desint, nec si a definitorum consensu aliquis discrepaverit, idcirco receptio Religiosorum retardari, impediri, aut impugnari debebit, sed satis esse volumus si vocalium, & suffragiorum numerus legitimus, a jure, vel per cujuscumque Ordinis statuta præfinitus intervenerit.

5. Declaratio circa verbum Capituli.

§.11. Et quod de Capitulo Provinciali, aut Generali dictum est, idem juris statuimus, siquæ Religiones, non Capitulorum, sed Congregationum, aut dietarum, vel alio quovis nomine uti reperiantur.

Prima declaratio circa ad mittendos ad professionem.

§. 12. Quod autem pertinet ad professionem, tam illegitimorum, quam eorum qui post sexdecim ætatis annum expletum regularem habitum susceperunt, quia tunc demum vere, & proprie Religiosi effici dicuntur, cum professionem emittunt; Declaramus, eos qui ante prædictam nostram editam Constitutionem habitum susceperint, & post ipsius promulgationem cupiunt profiteri, non alias ad professionem admittendos esse, quam facta inquisitione, & servata

vata forma in ipsa Constitutione præscripta; & eorum, qui post dictam promulgationem etiam ignoranter non habita dicta inquisitione, & non servata forma ad professionem admissi fuerint, professionem nullius esse roboris, & momenti. In oblatis autem & conversis professionem emittentibus, satis erit, si quoad mores, & statum personarum ipsa inquisitio fiat.

2. Declaratio circa nullitatem tacitæ professionis.

§.13. Sed cum eadem ratio vigeat in tacita professione emittenda, quæ militat in expressa, statuimus, quod in quibusvis Ordinibus, & Religionibus, neque etiam tacita professio quorumcumque Religiosorum induci possit, nec inducta intelligatur, nisi in receptione Constitutionis forma servata fuerit.

3. Declaratio circa validitatem expresse professionis, & Apostatarum reditus ad religionem.

§.14. Si quis vero ante editam nostram Constitutionem jam tacite professus, expresse cupiat profiteri, vel si quis apostata ad suam Religionem redire voluerit, inquisitio, & forma præscripta non erit necessaria, nisi, vel de moribus, statu, & qualitate personę, vel de validitate ipsius tacitæ professionis dubitatio aliqua oriatur.

Declaratio circa advenas sub regulari habitu recipien. qui cōmorantur in regionibus a sua patria remotis, aut ab infidelibus oppressis.

§.15. In iis autem qui in locis a sua patria longissime remotis degentes, vel quorum patria ab Hæreticis, vel Infidelibus misere oppressa detinetur, voluerint se divinis obsequiis sub regulari habitu dicare, ut in hoc quoque Sedis Apostolicæ benignitas elucescat, quæ cunctos mortales, præsertim vero exteros ex longinquis regionibus ad eam assidue confluentes materno sinu libenter amplectitur, sancimus exteros hujusmodi, & advenas quamvis non liquido constet de iis omnibus, quæ in Constitutione nostra requiruntur, tamen si diligentia adhibita nihil appareat, quod eos impediat, habiles reputandos esse.

Declaratio circa eos quos post promotioné ad gradus, natalium defectum, aut criminum, notam pati constiterit.

§.16. Quod si quis ante, vel post Constitutionem ipsam professus ad sacros ordines, vel ad honores, gradus, & dignitates promotus existat, & postmodum in eo natalium defectum, aut criminum in dicta Constitutione nostra expressorum, notam, quæ prius ignorabantur, detegi contigerit, decernimus, eum statim post hujusmodi defectus notitiam habitam, non alias quam juxta formam ipsius Constitutionis, ad honores, gradus, & dignitates, aut ad executionem Sacrorum Ordinum admitti debere.

Declaratio quomodo dicta Constitutio quoad criminosos procedat.

§.17. Contra criminosos vero, quorum professio eadem Constitutione nostra irrita declaratur, ac propterea Judicibus, & curiis sæcularibus procedendi facultas conceditur, tunc demum id locum habere volumus, & non aliter, cum actis publicis constiterit ipsos Judices, & Curiam sæcularem ante susceptionem habitus de ipso crimine adversus eos accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse.

§.18. Ceterum quæ a Nobis circa Religiosos viros in præfata Constitutione sancita sunt, ea nequaquam volumus ad Moniales nunc extendi.

1. Declaratio circa receptionem hospitū alterius, vel ejusdem Provinciæ.

§.19. Postremo dum interdicimus, ne quis regularis alterius Provinciæ intra aliquod Monasterium, domum, vel locum alienæ Provinciæ, etiam tamquam hospes, & ad modicum tempus recipi possit, nisi a Superiore loci, ubi residebat, & a quo discessit, licentiam expressam in scriptis exhibuerit, vel nisi satis cognitus sit, id observari volumus non solum in religiosis itinerantibus de una in aliam Provinciam, sed in iis quoque qui proficiscuntur de uno in aliud ejusdem Provinciæ Monasterium, tam sui, quam alterius Ordinis.

2. Declaratio circa eosdem.

§.20. Quod si dicerent, se ad Apostolicam Sedē confugere ob gravamina a suis superioribus sibi illata, & ideo ab ipsis Superioribus licentiam, & literas obtinere non potuisse, non propterea ullo modo recipi valeant, nisi fide dignorum testimonio de petita ab eis licentia, & per suos Superiores denegata constiterit.

3. Declaratio circa receptionem peregrinorum & advenarum religiosorum in Urbe.

§.21. In Alma vero Urbe nostra Religiosi advenæ, & peregrini de gravaminibus sibi illatis conquerentes nullibi sine hujusmodi literis, aut licentia recipiendi erunt, nisi prius ad Congregationem dictorum Cardinalium super negociis Regularium a Nobis deputatorum, vel ad suos Protectores remittantur, ubi ipsis auditis pro rerum, & personarum qualitate, quid agendum sit, statuetur.

Confirmatio aliorum in dicta Constitutione contentorum.

§.22. Reliqua autem in priori nostra Constitutione contenta, quæ in præsentibus literis non declarantur, volumus perpetuo firma, & valida, & in suo robore permanere, ac ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari.

Revocatio quarumcumque cōcessionum, de recipien. Novitiis extra Capien. Novitiis extra Capitula.

§.23. Et si quid a Nobis alicui Ordini, aut Religioni præter, aut contra præfatæ Constitutionis formam post illius editionem circa recipien. extra capitula Novitios, aut alias indultum, aut concessum fuit, id omne, ac desuper confectas literas prorsus revocamus, & annullamus, ac ad terminos præsentis Constitutionis reducimus, & alias nemini volumus suffragari.

Decretum irritans.

§.24. Decernentes sic in præmissis universis, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Sacri Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, in quavis causa, & instantia ubique judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausulæ derogatoriæ.

§.25. Non obstantibus præfata, & aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quorumcumque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium Religionum, ac Monasteriorum, etiam eorum, quæ ordinum capita dicuntur, Prioratuum, Domorum, & quorumvis Regularium locorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis quantocumque tempore observatis, necnon fundationibus eorumdem, aliis quoque privilegiis, in-

indultis, exemptionibus, & literis Apostolicis illis omnibus, ipsorumque Superioribus generalibus, vel Provincialibus, Conventibus, Capitulis, Fratribus, & personis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nosmetipsos, etiam post primo dictæ nostræ Constitutionis publicationem, & præfatam Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, seu quasi, necnon motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, ac de eorum consilio, & assensu, etiam consistorialiter habito quomodocumque, ac sub quibusvis tenoribus, & formis, necnon cum quibusvis restrictivis, restitutivis, præservativis, annullativis, derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quomodocumque concessis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus extensis, & moderatis, etiamsi in eis, ac statutis, stabilimentis, & fundationibus præfatis caveatur expresse, quod nunquam eorum privilegia, & indulta, revocata, vel moderata, aut immutata intelligantur, nec illis in toto, vel in parte derogatum censeatur per quascumque literas, etiam derogatoriarum derogatorias, ac alias fortiores, & efficaciores clausulas in se continentes, nisi illorum, ac etiam certarum specialium literarum Apostolicarum inde confectarum vere, non autem per clausulas generales, vel speciales idem importantes inserto tenore, ac de simili Cardinalium consilio, quodque semper in hujusmodi derogationibus, & aliis dispositionibus censeatur apposita clausula, quod tunc demum, nec aliter, nec alio modo effectum sortiantur, cum Superiorum, Capitulorum, & Conventuum præfatorum ad id accedat assensus, quodque derogationes, & aliæ depositiones hujusmodi aliter effectum non habeant, nisi consistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes tribus distinctis vicibus Superioribus, Capitulis, & Conventibus præfatis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expressus accedat assensus, aliter vero factæ viribus, & effectu omnino careant, ac Superiores, Capitula, Conventus, & aliæ personæ præfatæ ad parendum illis, & decretis desuper processibus, eorumque executoribus, & subexecutoribus, ac ipsorum mandatis, & monitionibus minime teneantur, sed literarum hujusmodi executionem omnino impedire, nec ratione resistentiæ censuris Ecclesiasticis, etiam per ipsos executores, vel subexecutotes latis innodari possint. Quibus omnibus etiamsi alias de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, harum serie specialiter, & expresse derogamus, & quatenus effectum præsentium quoquo modo impedire, vel retardare, vel illis obesse possent, ea omnino tollimus, & abrogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Formà publicandi hujus Cōstitutionis.

§.26. Ut autem præsentes literæ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & in Cancellaria Apostolica, necnon acie Campi Floræ publicari, earumque exempla de more affigi, volumusque, & decernimus ut ipsarum præsentium exempla etiam impressa, manuque Notarii &c. Nulli ergo &c.

Sanctio pœnalis. D. P. An.IV. 21. Octobris.

Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, duodecimo Kalendas Novembris, Pontificatus nostri Anno IV.

CXIII.

Reformatio Curiæ Almæ Urbis Gubernatoris quo ad causas Civiles.

Jurisdictionem, & facultates hujus Gubernatoris vide in Constitut. IX. Leon. X. Et si pro, *Tom. III. Par. III. fol.* 401. *ubi eas plene tibi indicavi.*

SIXTUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

IN sublimi Beati Petri Sede, meritis licet imparibus, superna dispositione constituti, agrique Dominici curæ præpositi, id inter alia nostri muneris esse cognoscimus, ut singula circa omnes gradus, & hominum conditiones, deformata, ac depravata, providentiæ nostræ ministerio corrigamus, & reformemus, præsertim in Tribunalibus Almæ Urbis nostræ, in quibus omnis juris ratio exigit, ut Judices primum, studiosa vigilantia, manuum munditia, & ordinata juris scientia sint aliis præstantiores, Notarii quoque ad conscriben. acta deputati, Mandatariique, & alii Ministri, vitæ honestate, operosa sufficientia, moderata mercedis exactione, compassivaque erga pauperes benignitate, sint admodum ornati. Litigantesque demum, & eorum Procuratores, ultimum Omnipotentis Dei judicium præcogitantes, a perniciosis subtilitatibus, subterfugiis, intricationibus, & extorsionibus se abstineant, ut deformibus omnibus sublatis, honesta sint omnia, & prava transeant in directa, ac jus, & justitia salubriter, & æqua lance, ac minoribus quam fieri potest, dispendiis, unicuique ministretur.

Marianus P. Benedictus Urbis Gubernator hanc suæ Curiæ Reformationem edidit.

§.1. Nos tamen quia humanarum virium fines excedere non valemus, tantaque est Apostolici Officii negociorum moles, ut circa singula, per Nos ipsos, ejusdem Officii debitum exolvere non possumus, pluri-

rimum in Domino lætati sumus, quod Venerabilis Frater noster Marianus P. Benedictus Episcopus Marturanen., & dictæ Urbis nostræ, ejusque districtus Generalis Gubernator, & Vice-Camerarius a Nobis deputatus, huic nostræ solicitudini respondens. Deique timore, & virtutis ac justitiæ zelo ductus, diversos abusus, quos in suo Tribunali irrepsisse cognovit, tollere, & aliis, quæ inde irrepere potuissent, occurrere cupiens, sequentem suæ Curiæ Reformationem, circa causas civiles edidit, Nobisque porrexit.

Cardin. Matthæjus eam de mandato Papæ examinavit, & absolvit.

§.2. Et ideo cupientes Reformationem hujusmodi accurate, & debita circumspectione absolvi, dilecto Filio nostro Hieronymo Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diacono Cardinali Matthæjo nuncupato, viro vitæ integritate, literarum scientia, longaque rerum, & Romanæ Curiæ experientia insigni, dedimus in mandatis, ut eamdem Reformationem diligenter examinaret, suppleret, & corrigeret, & ille mature omnibus visis, sigillatimque examinatis, nonnulla explanavit, nonnullaque etiam emendavit, & addidit, extremamque dictæ Reformationi manum adhibuit, Nobisque exhibuit, ejusque tenor talis est, videlicet.

Reformatio super.

Sequitur Reformatio de qua in Rubrica.

Locumtenentis causarum civilium qualitatibus.

§.3. Dominus Locumtenens Civilis Gubernatoris Almæ Urbis pro tempore existentis, unus dumtaxat in futurum sit, legum scientia, vitæque probitate, & Romanæ Curiæ experientia insignis, & ex loco, qui ab Urbe distet per quadraginta milliaria oriundus. Qui omnes causas civiles, tam commissarias juxta formam commissionum, quam ordinarias, vel alias in ipso Tribunali introducendas, juxta suas facultates cognoscat, terminet, & decidat.

Audientiæ hora, & loco.

§.4. Audientiam terminorum, pro quibus litigantes pro certa hora citati non sint, in Sala Palatii Gubernatoris, circa horam vigesimam, pro Tribunali sedendo, teneat.

Diebus feriatis.

§.5. Jus reddat singulis diebus, exceptis festivis de præcepto, aut consuetudine Almæ Urbis, necnon diebus Coronationis Pontificis viventis, ingressus Gubernatoris, Jovis, Lunæ, & Martis immediate ante Cineres, ac ipsius diei Cinerum, totius Hebdomadæ Sanctæ. Commemorationisque Defunctorum, & vigiliæ Nativ. Domini.

Significationibus vigore recursus.

§.6. Significationes per viam recursus concedendas semper concedat cum clausula, non tamen in contumaciam.

Causis ordinariis.

§.7. In causis ordinariis, vel via ordinaria introducendis, etiamsi ad probationem producantur cedulæ, jura, & instrumenta obligationum Cameralium, non relaxet mandata executiva, (si respectu summæ, vel valoris rei, de qua agitur, dictæ causæ sint appellabiles) nisi elapsi decem diebus datis ad appellandum, & servatis solitis terminis ad docendum de legitima appellatione, & ejus legitima prosecutione, & constito sibi de re judicata.

Suspectis de fuga.

§.8. Suspectus post litem contestatam, vel pro contestata habitam, allegari non possit, nisi a principalibusmet, vel eorum Procuratoribus ad id speciale mandatum haben., & ex certa causa per eos in actis specificata, & jurata, a Gubernatore pro legitima approbata.

Appellatione, & recursu.

§.9. Ab ejus sententiis definitivis appelletur ad Sanctissimum in causis appellabilibus, in aliis vero non appellabilibus, & in quibus de jure recursus datur, recurratur ad Gubernatorem, qui causas hujusmodi recursus per seipsum, vel alium ab eo deputandum juxta suas facultates expediat.

Judice deputato a Gubernatore.

§.10. Qui deputandus tam in ipsis causis recursus, quam in illis, in quibus in locum Domini Locumtenentis, uti suspecti recusati, a Gubernatore deputabitur; & in causis quoque Commissariis, in quibus ex rescripto Signaturæ a Gubernatore similiter deputabitur, ea dumtaxat emolumenta recipiat, quæ, ut mox dicetur, D. Locumtenens recipere poterit, & nihil penitus ultra, sub pœnis eis in dictis. Recursus, ut supra ad Gubernatorem a Locumtenentis decretis, & sententiis petendi, infra decem dies dumtaxat, peti debeant, & tunc executionem non retardent, usquequo Gubernator hujusmodi recursus non admiserit.

Sportulis, habitatione, salario, & emolumentis.

§.11. Sportulas D. Locumtenens non recipiat, nisi in illis causis Commissariis tantum, quæ auctoritate ordinaria, a principio ab eo cognosci non potuissent; in quibus circa quantitatem servet taxam felicis recordationis Pii Papæ IV. In ceteris vero causis quibuscumque sportulas nullo modo accipiat, etiam a sponte dantibus, sed earum loco ultra commodam habitationem, quam in dicto Palatio, pro se suisque servientibus habere debeat, & ultra scuta auri in auro quinque, a quolibet ex duobus Notariis causarum civilium hujus Curiæ, ipsi tantum D. Locumtenenti quolibet mense, in ejus principio solvenda, percipere possit julium unum pro singulis infrascriptis expeditionibus, videlicet. Pro quolibet mandato executivo, non tamen in contumaciam. Pro quolibet arresto in carceribus, Mandato de excarcerando, significatione dotali, aut vigore termini, aut in vim litis pendentiæ, aut litis finitæ, aut stante deposito, vel negatione, aut data cautione de stando juri, & judicatum solvendo concessa. Et etiam pro qualibet citatione, vel inhibitione, vigore commissionis, aut extra Curiam decreta. Dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re, vel summa scutorum auri septem, qui constituunt julios septuaginta septem.

Locumtenentis contravenientis pœnis.

§.12. Alioquin prædictus D. Judex pœnas in Pii Papæ Quarti Constitutione, de reformatione Tribunalium contentas, incurrat.

Notariatuum locis.

§.13. Notarii teneant intus, vel juxta dictum Palatium, eorum Officia separata, & in locis ita distantibus, ut collitigantium tumultus nullum afferre possit impedimentum.

Procuratio neque eis interdicta.

§.14. In causis tribunalis, neque officio Pro-

Procuratoris, vel Sollicitatoris fungantur, neque alio quovis modo se intromittant.

Taxæ observantia. §.15. In eorum mercedibus recipiendis servent omnino taxam Pii Papæ Quarti, quia in ea omissus est casus examinis testium super articulis absque interrogatoriis, ideo tali casu Notarii recipiant pro hujusmodi examine cujuslibet testis, bononenos octo usque ad scuta decem, & bononenos decem usque ad scuta viginti, & bononenos quindecim usque ad quamcumque summam, & non ultra.

Citationibus. §.16. Citationes, & alias Mandatariorum, & Cursorum relationes, nullatenus in actis apponant, nisi Cursores, & Mandatarii eas in cartulis octavæ partis folii prius subscripserint, & supra subscriptiones nomen Notarii causæ appositum fuerit.

Citationes, & alios actus pro aliquo, vel contra aliquem non recipiant, nisi tam actoris, quam rei nomen cum cognomine, aut exercitii, habitationisque designatione specifice in eis exprimatur.

Citationes ad videndum mandari consignari pignora, non recipiant, nisi appositum sit, etiam ad videndum mandari subhastari.

Manualibus. §.17. Manualia citationum, & manualia protestationum, separatim, & distincte teneant.

Expeditionum libris. §.18. Expeditionum libros duos habeant, in quorum uno distincte, & ordinatim adnotare debeant omnes significationes per viam recursus concedendas, cum expressione nominis collitigantium, & Curiarum, a quibus Dominus Locumtenens recursus, juxta suas facultates concedet, ac etiam summæ, vel valoris rei, de qua agitur; necnon, & omnia sequestra, & monitoria, ex quavis causa decernenda. In altero autem adnotare debeant omnia mandata executiva, non tamen in contumaciam; Et omnia arresta, Mandata de excarcerando, Significationes dotales, Aut vigore termini, Aut in vim litis penden. Aut litis finitæ, Aut stante deposito, Vel negatione, Aut data cautione de stando juri, & judicatum solvendo concessas, Et omnes citationes, vel inhibitiones vigore commissionis, Aut extra Curiam decretas; dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re, vel summa scutorum auri septem.

Expensarum taxatione. §.19. Listas expensarum non conficiant, neque propterea mercedem aliquam, etiam a sponte dantibus recipiant, nisi prævio D. Locumtenentis decreto, & ejusdem subscriptione in calce citationum, ad videndum taxari expensas, apponenda.

Examine testium. §.20. Examen testium scribere possint duo tantum Notarii pro quolibet officio, quos Gubernator pro tempore approbaverit, & non alii.

Decretis. §.21. Decreta aliqua ex seipsis Notarii non conficiant, sed citationes omnes D. Locumtenenti in Audientia publice legant, ab eoque decreta sumant, & deinde in actis apponant.

Mandatis suspicionis fugæ. §.22. Mandata suspicionis fugæ scribere nequeant, nisi prius D. Locumtenenti jura producta, vel probata ostenderint, illeque postea mandata decreverit.

Juramentis suspicionis. §.23. Juramenta suspicionis fugæ, ab aliis quam principalibusmet, vel personis ad id speciale mandatum habentibus non recipiant.

Sequestris. §.24. Sequestra non scribant, etiam in causis mercedum, nisi in executionem mandatorum servatis servandis relaxatorum, vel nisi docto de credito, etiam extrajudicialiter arbitrio D. Locumtenentis, juratoque de dilapidatione aut fugæ suspicione.

Fidejussionibus. §.25. Advocatos, Procuratores, & Sollicitatores, pro fidejussoribus occasione litium dandis, nullo modo recipiant.

Significationibus. §.26. Significationes per viam recursus concedendas non scribant, nisi cum clausula, Non tamen in contumaciam. Alias vero Significationes non scribant nisi vigore termini, Aut nisi productis juribus, vel probationibus super solutione, Aut nisi stante pendentia litis, Sive lite finita, Vel nisi data cautione de stando juri, & judicatum solvendo, quando essent relaxata mandata suspicionis fugæ, pro assecuratione judicii, Aut nisi stante negatione contra mandata in contumaciam relaxata.

Responsione ad articulos. §.27. Responsiones ad articulos, & juramenta super partitis decisivis, coram D. Locumtenente tantum recipere possint, & debeant, nisi ipse aliter decreverit, ex causa infirmitatis, aut alterius legitimi impedimenti collitigantium.

Notariorum contravenientium pœnis. §.28. Quicumque ex Notariis sive actuariis in eorum officiis scribentibus, in aliquo præmisso contravenerit, pro qualibet vice pœnam scut. 25. aliasque pœnas pecuniarias, & corporis afflictivas, pro modo excessus a Gubernatore arbitran. incurrat, damnaque, & interesse partibus reficere cogatur.

Mandatariorumque circa citationes. §.29. Mandatarii hujus Curiæ, citationes, & alias relationes in scriptis dumtaxat referre debeant, exprimendo an personaliter, vel domi copia dimissa, vel affixa, & an ad statim, vel ad hodie per totam, seu ad primam, vel aliam diem fecerint.

Citationes, intimationes &c. personaliter, aut domi dimissa copia, non exequantur, post secundam horam noctis; per affixionem autem, non nisi de die, & tunc in relationibus exprimant fecisse de die, dimissa copia affixa in tali loco.

In citationibus tam actoris, quam rei nomen cum cognomine, vel cum exercitii, habitationisque designatione exprimant.

In citationibus ad videndum mandari consignari pignora, apponant etiam, & videndum mandari subhastari.

Taxæ observantia. §.30. In eorum mercedibus recipiendis servent eorum taxas; ultra quas, etiam a sponte dantibus, nihil omnino accipiant.

Pignoribus. §.31. Pignora omnia ab executoribus quibuscumque eis consignanda, ordinatim singulariter adnotare debeant in eorum libris, exprimendo rerum qualitates, & quantitates, & nomen executoris, & collitigantium. Pignora subhastanda, publice in loco commodo ad id per Gubernatorem deputando, tenere debeant, a die quo recepe-

rint

sint mandata de subhastando, usquequo receperint mandata de deliberando. Oblationes recipiendas adnotare debeant in eorum libris, cum appositione anni, mensis, & diei, ac expressione nominis, cognominis, exercitiique, & habitationis offerentium. Non recipiant oblationes cujuscumque officialis hujus Curiæ, nec eis servientium, neque Mandatarii affinium, vel consanguineorum, usque ad tertium gradum.

Eorundem contravenientium pœnis.

§.32. Quicumque in aliquo præmissorum contravenerit, pœnam scutorum decem pro qualibet vice, aliasque pœnas pecuniarias, & corporis afflictivas, privationisque officii, pro modo excessus a Gubernatore arbitrandas incurrat, damnaque, & interesse partibus reficere compellatur.

Reformatione Procuratorum circa exactiones.

§.33. Procuratores non possint actualiter exigere nomine suorum principalium, etiam ab Urbe absentium, & vigore mandatorum ad exigendum, aliqua bona, res, & pecunias, a quavis persona, in causis, & negociis ipsius Tribunalis, nisi prævio Gubernatoris decreto, gratis desuper interponendo. Et qui contravenerit, officio Procuratoris omnino privetur, pœnamque pecuniariam Gubernatoris arbitrio solvat.

Executorumque circa taxas.

§.34. Executores cujuscumque Curiæ mandata hujus Tribunalis exequentes, nihil ultra eorum taxam, etiam a sponte dantibus recipiant, & nisi post factam executionem sive capturam.

Executionibusque.

§.35. Mandata civilia non exequantur de nocte, neque de die festivo, nisi sint suspicionis fugæ.

Cautiones in executione mandatorum nullatenus recipiant, sed executiones realiter, vel personaliter, prout in mandatis continetur, exequantur; pignoraque Baroncello hujus Curiæ infra biduum consignent, describique faciant in libro, quem præfatus Baroncellus ad id specialiter tenere, in eoque adnotare debeat qualitates, & quantitates rerum sibi consignatarum, & nomen executoris consignantis.

Pignorū quoque restitutione.

§.36. Restituat quilibet executorum prædictorum executiones, sive bona in executione capta gratis, quotiescumque D. Locumtenens mandaverit.

Cōtravenientium pœnis.

§.37. Quicumque in præmissis contravenerit, officio suo privetur, & pro modo excessus corporalibus pœnis Gubernatoris arbitrio plectatur, damnaque, & interesse partibus reficere cogatur. Pro quibus damnis, & interesse, quilibet Baroncellus cujuscumque Curiæ pro suis executoribus, & birruariis obligatus sit.

Confirmatio hujus Reformationis.

§.38. Nos itaque volentes Reformationem hujusmodi, tam maximo labore, & tam matura discussione, ad publicam maxime collitigantium utilitatem, Tribunalisque dictæ Urbis Gubernatoris directionem, ut præfertur, digestam, perpetuo, inviolabiliterque observari, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, prædictam Reformationem, omniaque, & singula in ea contenta, tenore præsentium, auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus. Quinimmo eamdem Reformationem in eaque contenta quæcumque, Motu, & auctoritate prædictis, Nos de novo statuimus, decernimus, & ordinamus, & per præfatum nostrum, & pro tempore existentem Urbis Gubernatorem, ejusque in civilibus Locumtenentem, ac Procuratores, Notarios, Mandatarios, Litigantes, executoresque sive birruarios, & alios quoscumque, exactissime perpetuoque servari præcipimus, & mandamus; pœnasque in dicta Reformatione appositas, de novo contravenientibus quibuscumque, & pro qualibet vice apponimus, & infligimus.

Clausula sublata.

§.39. Decernentes omnia, quæ contra dictæ Reformationis formam, & tenorem, decreta, acta, & gesta fuerint, nulla, invalida, & extorta, & subreptitia, nulliusque roboris, & momenti, fore, & censeri, neminique propterea suffragari posse, vel debere. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauf. derog.

§.40. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac stylo, consuetudine, ac quocumque temporis cursu, etiam immemorabili roboratis; privilegiis, & indultis, tam ipsi Tribunali Urbis Gubernatoris, vel ipsis Gubernatoribus, & Locumtenentibus, quam Notariis, Mandatariis, eorumque Collegio, & Collegiis, aliisque quibuscumque personis, quacumque generali, vel speciali nota, & expressione dignis, & quomodocumque, & qualitercumque privilegiatis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per Nos concessis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsenti pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus; & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsenti non expressa, vel totaliter non inserta, effectus illius impediri valeat quomodolibet, vel differri, &

& de quibus, quorumque totis tenoribus specifica, individua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Jussio publicandi. §.41. Ut autem præsens Motus proprius ad omnium notitiam deducatur, ut omnes, quorum interest, ac interesse poterit, afficiat, volumus, & mandamus, illius copiam in Cancellariæ Apostolicæ, seu, & Curiæ Reverendissimi Urbis Gubernatoris valvis, ac in acie Campi Floræ affigi, & ibi relicta ejus copia, aliquandiu detineri.

Signatura sola sufficit. §.42. Volumus item quod præsentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, regula quacumque contraria non obstante.

Fides transumptorum. §.43. Quodque ejus transumptis, Notarii publici manu subscriptis, & alicujus personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ sigillo signatis, plena, & indubitata fides, eaque prorsus adhibeatur, in judicio, & extra, quæ præsenti adhiberetur, si foret exhibitus, vel ostensus.

Papæ subscr. Fiat Motu proprio F.

Clausularum repetitio. Et cum absolutione a censuris, ad effectum &c., & de confirmatione, approbatione, statuto, ordinatione, præcepto, mandato, inflictione, decretis, derogatione, voluntate, aliisque præmissis, quæ hic pro sufficienter repetitis ad partem habentur, in forma gratiosa latissime exten., & cum opportuna, si videbitur, judicum executorum deputatione, qui assistant &c. cum potestate citan. &c. inhibendi, aggravandi, &c. invocato &c. sæcularis; ac derogatione dietarum, non tamen trium, etiam latissime exten. Et si videbitur literas desuper etiam per Breve S. V. &c. in præmissorum omnium, & singulorum, etiam qualitat. invocat. denominat. nuncupat. annexis, aliorumque necessariorum majori, & veriori specificatione, & expressione expediri possit, &c. simul, vel ad partem, etiam in una, non facta mentione de alia, vel aliis expedien. &c. Fiat F.

Publ. Pont. An. 3. die 1. Decemb. *Anno a Nativitate Domini* 1587. *Indictione* 15. *die vero* 3. *mensis Decembr. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus tertio, supradictæ literæ in valvis Cancellariæ Apostolicæ, & Curiæ Reverendissimi D. Urbis Gubernatoris, & in acie Campi Floræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt, juxta formam illarum.*

Alex. Parabiacus Mag. Curs.

CXIV.

Indulgentiarum elargitio, pro quorumdam Christianorum Imperatorum numismata gestantibus, aut Ecclesias, ubi ea asservantur, visitantibus, & pia opera hic expressa exercentibus.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. Laudemus viros gloriosos, Christianos præsertim Imperatores in iis, quæ pro Christiana religione tuenda, & propaganda, pie, ac præclare gesserunt, dum pietatis zelo, virtutis magnitudine, & imperii majestate vere Augusti, ejusdem religionis, quam omnibus gentibus, omnibusque Nationibus Deus voluit Apostolicis vocibus prædicari, cultum totis in Christo visceribus amplexi, usque adeo suis quisque temporibus de hac Sacrosancta Sede, cui, auctore Domino, licet immeriti præsidemus, egregie promereri studuerunt, ut vera, & Orthodoxa Fides, ex Apostolico hoc fonte dimanans, tunc eorum ope, & patrocinio munita, propulsatis hostium oppugnationibus, toto terrarum orbe diffusa floreret, omnisque lingua confiteretur, quoniam Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris; eorum sane ipsorum, quos constituit Dominus propugnatores, & defensores Ecclesiæ suæ, illustria, pie, recteque factorum exempla, ad omnem gloriam insignia, imitationisque studio dignissima, ac merita præclara, cum semper pro grati in eos animi testatione, & officio commemorare debemus; tum hoc potissimum tempore, quo Nobis eorum memoriam renovandi mirifica divinitus oblata est occasio, id impensius faciendum arbitramur.

§.1. Nam cum ab ipso nostri Pontificatus initio, ad exornandam novis ædificiis Lateranensem præcipue Basilicam, nullis parcentes impensis, animum adjecissemus, effectum est, non obscura divinæ voluntatis significatione, ut demoliendis quibusdam Aulæ Lateranensis pervetustis, ac pene collabentibus parietibus; complura antiqua diversis in locis recondita numismata, ex auro purissimo obryzo confecta invenirentur, in quibus ex una parte salutiferæ Crucis signum, aut imago aliqua eadem Cruce insignita cernitur, ex altera vero vultus effigiesque expressæ sunt diversorum veterum, qui ante annos circiter mille floruerunt, Augustorum Imperatorum, nimirum Theodosii senioris, duorum filiorum ejus Arcadii, & Honorii, necnon Theodosii junioris, Valentiniani Tertii, Marciani, Leonis, Justini, Justiniani, Tyberii, Mauritii, Phocæ, & Heraclii, qui etsi longo locorum intervallo disiuncti, Urbem Romam ne fortasse quidem omnes umquam viderint, Magni tamen Constantini piissimi Imperatoris exemplo, & munificentia excitati, ad declarandum pietatis suæ studium erga gloriosos Apostolorum Principes, & fortissimos Christi Martyres, quorum innumerabilis multitudo in hac Sancta Civitate requiescit, & quorum præsenti ope, & auxilio domi forisque votis susceptis sæpenumero Rempublicam fortiter, & feliciter administraverant, & clarissimas de hostibus victorias reportaverant, hujus Almæ Urbis Sacras Basilicas, atque hanc in primis Sacrosanctam Lateranensem donariis, & oblationibus quamplurimis, Augustali pietate, & magnificentia dignis, cumularunt, diversisque, aut novorum ædificiorum extructionibus, aut veterum instaurationibus, pro temporum varietate ornarunt. Quod cum

In restauratione Basilicæ Lateranensis, numismata quamplura Imperatorum reperta fuerunt, quorum nomina, & præclara gesta hic referuntur, videlicet.

cum alia multa antiquitatis monumenta, tum vel hæc ipsa nuper reperta aurea tot inclytorum Imperatorum numismata testantur, religioso plane consilio, & occulto quodam Dei instinctu in his ædificiis reposita, ut post multa sæcula, aliquando tandem patefacta, in lucemque prolata, eorumdem Imperatorum singularem religionem, & perpetuam erga Sanctam Romanam Ecclesiam devotionem, insigni apud posteros testimonio comprobarent. Qua in re divinam providentiam agnoscimus, suscipimus, atque admiramur, quod calamitoso hoc tempore, cum tam multi Crucis Christi Domini hostes Catholicæ Fidei veritatem impiissime oppugnant, prædictorum Imperatorum effigies in ipsa Lateranensi Basilica, ubi primus idem Magnus Constantinus Augustus sacri baptismi lavacro emundatus est, simul reperiri voluerit, quæ summam eorum erga invictissimam Crucem, pietatem, & eximiam religionem aperte palamque profiterentur.

Theodosii senioris.

§.2. Theodosii igitur senioris Imperatoris religiosissimi memoria in benedictione sit, qui se Nicænæ Fidei defensorem acerrimum præstitit, qui lege edita, eam se tantum fidem sequi, quam a Beatissimo Apostolo Petro Romanis traditam Damasus Pontifex docebat, apud cunctos populos publice testificatus est, qui in Ecclesiæ cultu, ac veneratione, disciplinam imitatione dignam, non solum legibus edictisque professus est, sed etiam mirifice coluit, qui denique ob gravem Thessalonicentium cædem a Sancto Ambrosio Episcopo publice correptus, & ab ingressu Ecclesiæ repulsus, insigni Christianæ humilitatis exemplo reverenter abstinuit, & impositam ab eodem Ambrosio pœnitentiam humiliter suscepit, libentique animo adimplevit, quo obedientiæ, & pœnitentiæ exemplo is, qui claustra Imperii Christi Domini sic validis præsidiis ante munierat, non solum Reipublicæ hostes submovit, verum etiam Christiani nominis gloriam feliciter adauxit.

Arcadii, & Honorii filiorum ejus.

§.3. Sed & duorum filiorum ejus Arcadii, & Honorii nomen cum benedictione meminisse libet, qui pietatis ac disciplinæ præceptis, institutisque a S. Arsenio Romanæ Ecclesiæ Diacono instructi, ut Christianam religionem propagarent, ubique tertarum simulacra idolorum confringi, eorumque templa dirui, legibus sanxerunt, Catholicæ porro fidei integritatem constantissime retinentes, hæreticos omnes Imperii viribus coercuerunt, quod communes ab eis promulgatæ leges adhuc ostendunt.

Illud autem proprium Honorii Occidentale Imperium regenti, quod Basilicam Sancti Pauli a Valentiniano juniore amplificari cœptam, omnibus partibus absolvi, atque exornari curavit, quodque Beato Augustino firmissimæ Ecclesiæ columnæ, in comprimendis, & propulsandis Africanis hæreticis, magno adjumento fuit.

Id quoque laudi potissimum Arcadio tribuitur, quod cum ejus militibus contra Persas bene pugnantibus, Cruces aureæ in vestibus apparuissent, ut victoriæ divinitus partæ monumentum ubique extaret, is auream monetam cum eodem Crucis signo fieri voluit.

Theodosii filii Arcadii, & Valentiniani nepotis Arcadii, & Honorii.

§.4. Atque Theodosio quidem juniore, Arcadii filio, in Oriente, & Valentiniano Tertio, eorumdem Arcadii, & Honorii sororis filio, in Occidente Imperii gubernacula tenentibus, sancta tertia universalis Ephesina Synodus contra impium Nestorium, ex beatissimi Cœlestini Romani Pontificis auctoritate, indicta, & celebrata est, quo tempore amborum Imperatorum pietas, in fovenda, tuendaque eadem Synodo, & Ecclesiæ pace per Sanctorum Patrum definitionem procuranda, magnopere eluxit.

Valentinianus autem beatæ me: Sixti III. Pontificis hortatu, ipsius Basilicæ Lateranensis fastigium argenteum a Barbaris ereptum, magna in id opus erogata pecunia, refecit, ac Sancti Leonis Pontificis cultor eximius, uberrimum suæ pietatis fructum tulit, cum ejus etiam precibus, idem Beatissimus Pontifex, immanissimum Attilam, Flagellum Dei vocatum, divina sua eloquentia, atque auctoritate placavit, ac deterruit, horribilemque tempestatem jam imminentem ab ipsa Roma, atque a tota Italia avertit.

Marciani, qui novus Constantinus appellatur.

§.5. Marcianus vero, simul atque ad imperium evectus est ad eumdem Sanctissimum Pontificem Leonem literas dedit pietatis, & erga Apostolicam Sedem observantiæ plenas. Quare Apostolica auctoritate, & Catholici Imperatoris adjumento, magnum illud sexcentorum triginta Episcoporum Chalcedonense Concilium adversus Eutychen, & Dioscorum coactum est, in quo Marcianus ipse insigni elogio novus Constantinus est appellatus.

Leonis Cæsaris.

§.6. At Leo Cæsar, Dei spiritu, & crebis Sancti Leonis Papæ epistolis roboratus, nullis se hæreticorum machinis passus est a Catholicæ fidei constantia, & Chalcedonensis Synodi propugnatione dimoveri.

Justini senioris.

§.7. Nec vero prætereundus Nobis est vere pius, & Catholicus Imperator senior Justinus, qui Sanctum Germanum Capuanum Episcopum Sanctissimi Hormisdæ Papæ Legatum, tamquam Angelum Domini, summo cum honore excepit, cujus Imperatoris pietas hoc quoque promeruit, ut & Beatum Joannem Summum Pontificem, Constantinopolim ad se venientem videret, admirabili sanctitate virum, & postea martyrii gloria illustrem, ad cujus ille pedes, Christum in eo agnoscens, procubuit, Deo clarissimum illum congressum insigni miraculo comprobante, cum in ipso aditu portæ aureæ, cœco supplicanti ab eodem Summo Pontifice lumen est restitutum.

Justiniani Magni.

§.8. Magnis etiam laudibus efferendus est Justinianus ille, qui tot rebus fortiter, sapienterque gestis, magnus merito est appellatus, sed profecto sui ipsius victoria, & erga Apostolicam Sedem obedientia multo major, nam cum zelo Catholicæ Religionis, confessionem veræ ac horthodoxæ Fidei;

dei; quæ in Sancta Dei Ecclesia prædicatur, & simul hæresum damnationem, de Catholicorum Episcoporum consensu, proposito edicto, fecisset omnibus manifestam, ac deinde per suas literas, & Legatos, reddens Apostolicæ Sedi, & S. Joanni Papæ II. debitum honorem, & reverentiam, pro singulari studio quod gerebat de unitate omnium, præsertim Orientalis tractus Ecclesiarum, illarumque Sacerdotum, cum ipso, ac ejus Sede, tamquam earum capite, servanda atque custodienda, etiam suæ Fidei confessionem, ac illud ipsum edictum transmisisset, humiliterque postulasset, suis illa literis, & Apostolicæ Sedis judicio comprobari, atque ipsis quoque diebus B. Petro Principi Apostolorum prætiosa munera obtulisset, idem Sanctus Pontifex, & dignis cum laudum præconiis extulit, & quæ in ipso edicto continebantur, veluti Apostolicæ doctrinæ consentanea suo judicio atque auctoritate confirmavit. Cumque postmodum ipse Justinianus Imperator a Theodora coniuge depravatus, a Beato Agapito Pontifice vehementius contenderet, ut Anthymum Hæreticum Patriarcham ad communionem admitteret, ejusque electionem confirmaret, eoque constantissime recusante minas precibus admisceret, Sanctus Pontifex zelo fidei incensus, exclamavit; Ego ad Justinianum Imperatorem Christianissimum venire desideravi, sed Diocletianum inveni; qua invicti animi constantia permotus Imperator, ac tandem erroris caligine detersa, ad veritatis lucem emergens, seipsum totum ad parentis in Christo optimi voluntatem conformavit, Hominemque Hæreticum loco deiici, & Catholicum Episcopum Mennam ab eodem Sancto Pontifice consecrari, non solum patienter, sed etiam libenter tulit, præclaro Christianis Principibus exemplo relicto, ut paternas Christi Vicarii admonitiones, & objurgationes, æquissimo animo ferrent, memores verbi Domini: Qui vos audit, me audit, qui vos spernit, me spernit.

Tyberii Constantini.

§. 9. Jam vero Tyberii Constantini nomen cum laude commemorandum est, quem Urbis Romæ Conservatorem appellare licet, quod eam a Longobardis gravissima obsidione oppressam, magnaque rei frumentariæ angustia laborantem, larga frumenti copia ex Ægypto transmissa, a famis simul, & obsidionis calamitate, paternis Sanctæ memoriæ Benedicti I. Summi Pontificis cohortationibus liberaverit. Hic cum Sanctum Gregorium Magnum adhuc Diaconum disputantem audisset, Eutychii Patriarchæ, veram tractabilemque corporum resurrectionem negantis, librum statim comburendum in ignem iniecit. Idem Sanctæ Crucis signum ita coluit, ut aliquando, cum humi eam in lapide sculptam vidisset, statim tolli, & decenti loco collocari jusserit, ut jam minus mirandum sit, quod magnus Crucis cultor, Crucis imaginem in aureis nummis, eleganter ut videmus, curaverit exprimendam.

Mauritii.

§. 10. Commemorandus est etiam jure optimo Mauritius vir fortissimus, cujus filium idem Gregorius, cum adhuc Diaconus Constantinopoli Apostolicum Legatum ageret, ex Sacro Baptismi fonte levavit, postea vero Pontifex factus, eidem Mauritio locupletissimum pietatis testimonium præbet, dum illum in suis epistolis hominem multarum lacrymarum, orationum, jejuniorum, & eleemosynarum fuisse commemorat, certe de Apostolica Sede, & universa Italia egregie est meritus, quod exercitu comparato, Ducibus in Italia missis, Francorum auxiliis advocatis, omni denique diligentia adhibita, Longobardorum furorem non mediocriter represserit.

Phoci.

§. 11. Nec minori dignus est præconio Phocas Imperator, qui cum de more conaretur se Catholicæ Religionis defensorem perpetuum futurum, sanctissimo jurejurando obstrinxit, & summam ab ipso Christo Domino Romanæ Ecclesiæ traditam auctoritatem, & potestatem præclare intelligens publice edixit, ut eamdem Sanctam Romanam Ecclesiam, tamquam omnium Ecclesiarum primam, atque caput omnes, & agnoscerent, & profiterentur.

Heraclii Augusti.

§. 12. Hunc autem clarissimum cœtum merito claudit Heraclius Augustus, novissimus eorum, quos supra enumeravimus, qui Sacrosanctam Crucem illam ipsam, in qua vitæ auctor pependerat, & Mortem moriendo superaverat, decimoquarto anno, postquam venerat in potestatem Persarum, felicissime recepit, eamque suis humeris, abiecto Imperatorio amictu, calceisque detractis, in ipsum Calvariæ Montem, in Passionis Christi memoriam, magna cum humilitate reportavit.

Hic Pontifex hæc numismata transmisit ad Imperatorem, Reges & Principes, atque Cardinales aliosque præstantissimos viros.

§. 13. Nos igitur aliquam augustissimæ eorumdem Imperatorum memoriæ gratiam non immerito referre cupientes, carissimis in Christo filiis nostris Romanorum Imperatori electo, ac Regibus, & dilectis filiis nobilibus viris Principibus, quos in visceribus Christi gerimus quædam ex supradictis aureis numismatibus, singulare paterni Nostri amoris erga ipsos pignus misimus, ut ad similem virtutis, & Religionis laudem excitentur, & se Ecclesiæ Romanæ filios, Catholicorum Principum Successores, & Crucis Christi defensores esse crebrius reminiscantur, veteres in hoc quidem Sanctos Pontifices Prædecessores nostros, præsertim eorumdem Beatum Gregorium Papam imitati, qui Regibus, & Principibus, ac primariis viris, aureas Cruces, & claves parvulas, quæ claves B. Petri dicebantur, mittere consueverant, quæque collo appensæ, & religiose gestatæ miraculis coruscabant, quædam vero alia ex eisdem numismatibus dedimus Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, reliqua vero eodem modo piis, & præstantibus Viris jam distribuimus.

Et eadem modo indulgentiis decorata eas concedendo.

§. 14. Ut autem ab omnibus, & singulis Christifidelibus, quibus a Nobis tradita jam sunt, devotius ac religiosius, & cum spirituali animarum fructu gestentur, decre-

crevimus ad Sanctissimæ Crucis honorem, & gloriosam memoriam Imperatorum, eadem numismata præcipuis gratiis, & Indulgentiis amplissimis, ex nostra Apostolica benignitate insignire.

Gestantibus illa, & facientibus hic descripta.

§.15. Quamobrem de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Apostolorum ejus Petri, & Pauli auctoritate confisi universis, & singulis Christifidelibus utriusque sexus, quodcumque ex his numismatibus penes se gestantibus, quoties eorum aliquis ante salutiferæ Crucis signum; aut sacram aliquam imaginem pertransiens, aperto capite venerationem tribuerit, aut genuflexerit, orationem Dominicam, vel salutationem Angelicam pronunciando, toties ei centum annos, & totidem quadragenas.

Singulis autem diebus, si ter orationem Dominicam, salutationemque Angelicam, aut semel Psalmum, Miserere mei Deus, seu De profundis clamavi, devote recitaverit, annos ducentos, ac etiam totidem quadragenas.

Item quoties ad Deum mentem elevaverit, illiusque divinam opem imploraverit, etiam ducentos annos, & totidem quadragenas.

Si vero quocumque Dominico, aut festo die, coronam Beatissimæ semper Virginis Dei Genetricis Mariæ, etiam pia devotione recitaverit, annos trecentos, & totidem quadragenas.

Ac si conscientiam suam mane, aut Vesperi, cum emendationis proposito examinaverit, ac de male anteacta vita veniam supplex a Deo misericordiarum Patre postulaverit, similiter trecentos annos, & totidem quadragenas de sibi injunctis, vel alias quomodolibet per eum debitis pœnitentiis, misericorditer in Domino relaxamus.

Atque ut eosdem fideles ad pietatis opera exercenda, eo etiam magis invitemus, eorum cuilibet, quoties pro hæreticorum reductione, infidelium conversione, Christianæ atque Orthodoxæ Fidei propagatione, & Sanctæ Matris Ecclesiæ tranquillitate, & exaltatione, ac inter Principes Christianos pace, & concordia, Deum precando, orationem Dominicam, salutationemque Angelicam quinquies devote dixerint, easdem illas indulgentias, ac peccatorum remissiones, quæ unam e septem præcipuis Urbis Basilicis visitantibus concessæ sunt, concedimus, & impartimur.

Quod si quis peccatorem a via perditionis, veluti ab hæresi, blasphemia, aliisve ejusmodi sceleribus, & peccatis, ad viam salutis converterit, aut si certe in eo laboraverit, aut si inter discordantes pacem conciliaverit, aut quantum in se est, procuraverit, concedimus, ut sanctorum sacrificiorum, jejuniorum, orationum, ac quorumvis aliorum piorum operum, quæ in omnibus Ordinibus, & Congregationibus regularibus Sanctæ Catholicæ Ecclesiæ fiunt, non secus, ac si uniuscumque earum proprium membrum foret, eo ipso particeps efficiatur.

Præterea, unicuique vere pœnitenti, qui peccata sua alicui ex Sacerdotibus idoneis, & ad id approbatis confessus fuerit, & sacram sumpserit Eucharistiam, aut Missam, si Sacerdos fuerit, celebraverit, quoties id fecerit, toties ei plenariam.

Aut si in mortis articulo constitutus, numisma collo appensum, aut quovis modo secum habuerit, pronunciato nomine Jesu, corde saltem, si ore nequiverit, etiam plenariam.

Atque itidem militibus, aut aliis, qui aliquod hujusmodi numisma secum habentes contra infideles, vel hæreticos, aut alios S. R. E. hostes pugnaverint, præsertimque, si ibi eos mori contigerit, Jesu nomine ut supra invocato, pariter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, auctoritate prædicta, tenore præsentium, etiam misericorditer in Domino concedimus, & elargimur.

Utque defectus, & negligentiæ, animique distractiones, quæ ex humana fragilitate in Divini Officii recitatione, Missarumque celebratione, vel auditione Sacerdotibus, aut Clericis, vel laicis contingere solent, aut horum etiam ob justum impedimentum prætermissio, ex devota hujus numismatis gestatione, Corona tamen Beatæ Mariæ Virginis pie recitata, aut saltem pronunciato Psalmo, Miserere mei Deus, suppleri, & compensari possint, eadem auctoritate concedimus, & indulgemus.

Numisma Ecclesiis tantum relinqui possint.

§.16. Quicumque autem aliquod hujusmodi numisma habuerit ipsum pro suo arbitrio in testamento, aut alia ultima voluntate, cui voluerit, Ecclesiæ, nec vero cuiquam alii, absque speciali nostra, aut nostrorum Successorum concessione relinquere, aut donare possit.

Quas Ecclesias visitantes indulgentias cōsequantur.

§.17. Quam quidem Ecclesiam, in qua fuerit dictum numisma repositum, festis diebus Inventionis, & Exaltationis Sanctæ Crucis, universis, & singulis Christifidelibus utriusque sexus vere pœnitentibus, & peccata sua confessis, devote visitantibus, similiter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem damus, concedimus, & elargimur.

Numisma in testari decedentis ad propinquiorem Eccl. spectat.

§.18. Quod si quis numisma habens ab intestato decesserit, volumus, ut illud ad propinquiorem ejus domicilio Ecclesiam cum eisdem gratiis, facultatibus, & indulgentiis pertineat.

In articuloq. mortis constitutis accommodari possit.

§.19. Cuicumque nihilominus in articulo mortis constituto de consilio ejus confessarii ipsum numisma liceat commodare, qui itidem omnes supradictas indulgentias, & peccatorum remissiones valeat obtinere.

Animabusque Purgatorii prosit, impletis his enarratis.

§.20. Postremo ut animabus quoque Christifidelium in Purgatorio existentibus, quæ per caritatem Domino Nostro Jesu Christo unitæ ex hac vita migraverint, quæque antequam decederent aliorum Christifidelium suffragiis juvari meruerunt, de cœlestibus Ecclesiæ thesauris, quorum dispensatores a Domino ad animarum salutem constituti sumus, paterne subveniamus, divi-

divina miseratione confisi, concedimus, ut quoties quilibet aliquod ex hujusmodi numismatibus secum habens, pro dictarum animarum salute, præmissa, eorumve aliqua adimpleverit, vel quicumque alius Ecclesias, in quibus eadem numismata reponi contigerit, dictis festis diebus Inventionis, & Exaltationis Sanctæ Crucis visitaverit, ipsæ animæ, pro quibus id fecerit, efficacissimis Jesu Christi Domini Nostri meritis, ac ejusdem Beatæ Mariæ Semper Virginis, Sanctorum Angelorum, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, omniumque Sanctorum, & Sanctarum precibus, & intercessionibus suffragantibus, easdem indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur.

Clausula hujus elargitionis præservativæ.

§.21. Præsentes vero literas, sub quibusvis similium, vel dissimilium indulgentiarum, & gratiarum revocationibus, suspensionibus, abrogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos, vel Successores nostros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac in favorem Cruciatæ Sanctæ, vel alias quomodolibet faciendis minime comprehendi, sed quoties illæ emanabunt, toties easdem præsentes ab illis exceptas, & nisi de eis expressa, & individua mentio fiat, adversus illas in pristinum, & validissimum statum restitutas, ac de novo concessas esse, & censeri, & perpetuo validas, & efficaces fore, ac supradictis personis, & Ecclesiis, perpetuis futuris temporibus suffragari debere decernimus, & declaramus.

Clausulæ derogat.

§.22. Non obstantibus nostra de non concedendis indulgentiis ad instar, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum fides.

§.23. Volumus autem, ut præsentium literarum exemplis &c.

D.P. An.III. 1. Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, Kal. Decembris, Pont. nostri Anno III.

CXV.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Confirmatio privilegiorum Civitatis, Terrarum, & locorum Comitatus Esii cum nonnullis Statutis pro directione ejusdem Comitatus.

SIXTUS PAPA V.

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium ab ipsa materia petitum.

De salubri Civitatum, Oppidorum, & locorum nostro, & Romanæ Ecclesiæ temporali dominio subiectorum statu sedula meditatione solliciti, ea pro Pastoralis Officii nostri debito constituimus in dies, quæ ad illorum prosperum regimen, & gubernium spectare cognoscimus.

Sixtus Esii Gubernatoré instituerat.

§.1. Hinc est, quod Nos, qui ab ipso Pontificatus nostri initio in Civitate nostra Esina tunc per unum Prætorem sub gubernio Provinciæ nostræ Marchiæ regi solita nomine, titulo, statu, & essentia Prætoris, illiusque officio hujusmodi ibidem Apostolica auctoritate perpetuo suppressis, & extinctis Civitatem Æsinam prædictam, ac illius universum Districtum, Comitatum, Terras, Castra, & loca, eorumque Cives, Incolas, habitatores, personas, res, & bona, regimini, & gubernio unius Gubernatoris ibidem instituti cum omnibus honoribus, privilegiis, & præeminentiis, quibus Gubernatores aliarum Civitatum d. Marchiæ fruebantur, per quasdam subjecimus, & deinde nonnullorum querelis desuper interpositis adducti, extinctum officium Prætoris hujusmodi, in gubernium peculiare, salva tamen pro tempore existentis legati, seu Præsidentis, vel alterius Gubernatoris Provinciæ prædictæ superintendentia, ad instar Gubernatorum Civitatis Castelli, & Tuderti per alias nostras in forma Brevis literas ereximus, & instituimus, prout in singulis literis prædictis plenius continetur.

Dictæ Civitatis Statuta omnia,& Privilegia confirmat.

§.2. Ejusdem Civitatis nostræ Esinæ, quæ antiquitate, nobilitate, fertilitate, ac populi frequentia, præstantiumque virorum copia, & Territorii fœcunditate plurimum celebris existit, decori, dignitati, & ornamento per amplius consulere, ac dilectos filios illius Communitatem, & homines, qui etiam in nostram, & Apostolicæ Sedis subventionem nuper summam quatuor millium scutorum auri in auro 12. Juliis monetæ Romanæ pro quolibet scuto hujusmodi computatis per dilectos filios Annibalem Pritium utriusque juris Doctorem, & Polidorum Baldassinum eorum Concives, & apud Nos, & Sedem prædictam in hac parte agentes Nobis ad effectum causæ onerosæ præsentibus contentæ obtulerunt, ac Depositario nostro generali realiter,& cum effectu persolvi curarunt,grati animi affectu, condignisque favoribus, & gratiis prosequi, & compensare volentes, nec non Communitatem, & homines, ac alios Incolas, & habitatores prædictos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequen. harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac ad instar aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, a quibus gubernia, & regimina variis temporibus instituta, & separata fuere, supplicationibus communitatis, hominum, & agentium prædictorum per eos, & dilectum filium nostrum Prosperum tituli Sancti Clementis Presbyterum Cardinalem Sanctacrucium nuncupatum Nobis jam dudum humiliter porrectis inclinati, causa quoque, & præsentibus hujusmodi per Nos, & dilectum filium Thesaurarium generalem dictæ Cameræ primo, & deinde per dilectum filium nostrum Hieronymum Sanctæ Mariæ in Cosmedin Diaconum Cardinalem Matthejum nuncupatum diligenter cognitis, & examinatis, ac etiam dicto gubernio, ad quod Referendarios etiam Signaturæ nostræ tran-

transmisimus, ac omnibus aliis debita animadversione pensatis, suppressionem, ac extinctionem Officii Prætoris hujusmodi ratas, & gratas habentes, & innovantes, atque superintendentiam prædictam abrogantes, & abolentes, motu etiam proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula statuta, Constitutiones, & Ordinationes Civitatis Esinæ, illiusque communitatis, & hominum prædictorum, necnon privilegia, exemptiones, libertates, prærogativas, facultates, gratias tam spirituales, quam temporales, & indulta quomodocumque, & per quoscumque Romanos Pontifices pro tempore existentes ac Nos, & dictam Sedem, seu alios hactenus quomodolibet edita, & concessa, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Decretis non contraria, & quatenus illa in usu existant, nec sub ullis Apostolicis revocationibus comprehensa, illorum omnium, dictarumque literarum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, dicta auctoritate tenore præsentium confirmamus, approbamus, & innovamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur favorabiliter adiicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti, ac solemnitatum, etiam substantialium defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

Eam a cujuscumque jurisdictione liberat, solique Apostolicæ Sedi subiicit.

§.3. Nec non Civitatem ipsam Esinam, ac illius universum Districtum, Comitatum, Terras, seu Castra, & loca, eorumque Cives, Incolas, habitatores, personas, res, & bona, ab omni, & quacumque Jurisdictione, potestate, legatione, vicelegatione, gubernio, dominio, correctione, visitatione, regimine, superioritate, auctoritate, superintendentia, & facultate ordinaria, vel extraordinaria generali, vel speciali, tacite, vel expresse quomodocumque concessa, seu concedenda, Legatorum etiam de latere, Vicelegatorum, Præsiden. Gubernatorum, Judicum, Officialium, Vicariorum, Locatenen., & aliorum Ministrorum quorumcumque dictæ Marchiæ, vel alterius Provinciæ, sive loci, etiamsi de illis magis specialis, & expressa mentio habenda foret, ita ut ipsi, vel eorum aliqui in quibuscumque maximis, minimis, mediocribusque causis temporalibus, sæcularibus, profanis, criminalibus, civilibus, sive mixtis, in prima, secunda, tertia, quacumque alia instantia tam per viam simplicis querelæ, quam etiam cujuscumque appellationis, recursus, juramenti, etiam per horrecentiæ, inhibitionis, bannimenti, edicti, & quemcumque alium modum etiam ratione, & occasione fidejussorum de non offendendo, & se repræsentando datarum, sive dandarum, seu quæ alias renovandæ essent, & pacis initæ, sive ineundæ, ac induciarum fractarum, sive frangendarum, vel alias quomodolibet motis, & inchoatis, dummodo ad præsens non sint instructæ, nec per compromissum introductæ, & imposterum quomodocumque movendis, cogitatis, cujuscumque qualitatis, quantitatis, & status existentibus, se amplius ex officio, sive ad Fisci, sive partium instantiam intromittere, vel in Civitatem Esinam hujusmodi, ac illius districtum, Comitatum, Terras, Castra, aut loca, eorumque Cives, Incolas, habitatores, personas, res, & bona, ullam in eos jurisdictionem, potestatem, regimen, gubernium, visitationem, correctionem, superioritatem, auctoritatem superintendentiam, ac controversiam tam in Petitorio, quam in Possessorio amplius ullo modo, via, jure, causa, & forma exercere, aut quascumque sententias, censuras, & pœnas promulgare nequeant, auctoritate, & tenore prædictis in omne ævum, sine tamen Cameræ nostræ Apostolicæ Auditoris generalis ubique locorum Jurisdictionem habentis, ac Judicum, Commissariorum, quibus a Nobis, vel Successoribus nostris, sive ex Signaturæ Rescripto, causæ commissæ extiterint, præjudicio, penitus eximimus, & totaliter liberamus, ac nostro soli, & dictæ Sedis regimini, gubernio, & Jurisdictioni cum omnibus, & singulis suis causis, juribus, & actionibus, servato tamen legum, & Canonum ordine, immediate, absque alicujus alterius recognitione, & superintendentia perpetuo subiicimus, ipsiusque Marchiæ, & cujuscumque alterius Provinciæ, seu loci Legatis etiam de latere, Præsidentibusque, & Gubernatoribus desuper perpetuum silentium omnino imponimus.

Solius Gubernatoris regimini committit.

§.4. Necnon in ipsa Civitate Esina, ejusque districtu, Comitatu, Terris, Castris, & locis prædictis unum amplum, absolutum, & peculiare gubernium ab omni legatione, & quocumque alio gubernio liberum, & exemptum pro uno Gubernatore a Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus eligendo, & nominando, seu jam per Nos electo, & nominato.

Facultates talis Gubernatoris enunciat

§.5. Qui nostro, & S. R. E. nomine citra alicujus Legati, vel Præsidentis, aut alterius Gubernatoris recognitionem, superintendentiam, aut dependentiam ac ab illis privative Civitatem Esinam, ac illius Districtum, & Comitatum, eorumque Cives, Incolas, habitatores, personas, res, & bona quæcumque regat, & gubernet, ac liberam, amplam, & omnimodam Jurisdictionem, potestatem, auctoritatem, & superioritatem in illam, & illos juridice exerceat, necnon Civiles, Ordinarias in prima instantia per Locumtenentem suum, vel Judicem ordinarium prædictæ Civitatis tantum, itaut præventioni locus sit, & de uno ad eorum alterum, qui non judicaverit, & demum ad ipsum Gubernatorem appellari possit, reliquas vero Civiles summarias videlicet, & executivas, necnon Criminales ac fidejussiones, paces, etiam inducias prædictas etiam antea sub dicta Curia generali semel, vel pluries initas, factas, impletas, aut innovatas, & de cetero sub ipsa Curia Esina ineundas, frangendas, implendas, & innovandas, ac pro initis, fractis, impletis, & innovatis respective haben-

das Civitatis Esinæ, ac illius Districtus, Comitatus, Terrarum, aut Castrorum, & locorum prædictorum eorumque Civium, Incolarum, habitatorum, personarum, rerum, & bonorum, ut præfertur, vel alias quomodolibet, ac quavis causa, & occasione motas, dummodo ad præsens non sint alibi instructæ, vel per compromissum introductæ, & in futurum quomodocumque movendas.

Cam. Apost. Auditoris, & Episcopi Ordinari jus reservat.

§.6. Sine tamen Auditoris Generalis, & Judicum Commissariorum prædictorum præjudicio, & salva eorum Jurisdictione, ac exceptis causis Ecclesiasticis ad forum Ecclesiasticum pro tempore existentis Episcopi Esini, illiusque Curiam juxta formam Canonum, ac Sacri Concilii Tridentini Decretorum spectantibus, & spectaturis per se, suosque Ministros agere, tractare, audire, cognoscere, decidere, fineque debito, justitia mediante, terminare.

Aliarum similium Civitatum privilegia communicat.

§.7. Omnibusque, & singulis honoribus, privilegiis, facultaribus, & præeminentiis, quibus Civitatum nostrarum Fanen., Anconitan., Firman., & Asculan., ceterique liberi Gubernatores, nostram tantum, & dictæ Sedis auctoritatem, Jurisdictionem, & Superioritatem immediate recognoscentes de Jure, vel consuetudine, seu ex privilegio, aut alias vigore quarumcumque literarum Apostolicarum, quarum tenores, formas, compen. ac datas etiam præsentibus haberi volumus pro expressis, quomodocumque utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, absque ulla prorsus differentia uti, potiri, & gaudere libere, & licite possit.

Salárium Gubernatoris assignat.

§.8. Cum salario, & stipendio alias aucto quinquaginta scutorum argenteorum monetæ illarum partium, si ipse Gubernator fuerit in aliqua Prælatura constitutus, alioquin triginta scutorum similium dumtaxat, pro quolibet mense juxta dictæ Civitatis Esinæ, illiusque Communitatis, & Hominum concilia olim celebrata.

Sportulæ &c. pro Causis Civilibus, & Criminalibus.

§.9. Et cum usu, & manutentione Capitulorum de, & super Sindicatu ac modo, & forma regiminis, tum etiam observatione taxarum de, & super sportulis, vel aliis solutionibus in Causa Civili, vel Criminali quomodolibet tempore dictæ Præturæ præstari solitis, quæ salvæ, & illæsæ remaneant, donec alia condigna, & rationabilia Capitula, et Taxæ de, & super præmissis per Civitatem prædictam, illiusque Communitatem, & homines confecta fuerint, necnon cum omnibus aliis proventibus, emolumentis, honoribusque, & oneribus solitis, & consuetis auctoritate, & tenore prædictis similiter perpetuo constituimus, erigimus, & instituimus.

Clausulæ ad præsentium literarum firmitatem opportunæ.

§.10. Insuper pro majori gubernii per præsentes instituti stabilitate, ac aliorum præmissorum omnium observatione, & manutentione, necnon Communitatis, & hominum prædictorum cautela, & securitate perpetua, & solemni omnia, & singula Sedis, & Cameræ Apostolicæ prædictorum bona Civitati prædictæ, illiusque Communitati, & hominibus obligamus, & hypothecamus, ac obligata, & hypothecata esse, necnon præsentes literas, ac omnia, & quæcumque in eis contenta, nullo umquam tempore de surreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu, etiam Causarum, vel personarum etiam transeuntium, vel forensium, aut alia quacumque occasione in toto, vel in parte notari, argui, impugnari, invalidari, retardari, resscindi, ad terminos Juris reduci, in Jus, vel controversiam vocari, aut adversus illa quodcumque Juris, & facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus concedi posse, ac sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus ad tempus, vel beneplacitum, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, & alios quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores, & Successores nostros, dictæque Sedis sub quibuscumque tenoribus, & formis, quandocumque, vel qualitercumque generaliter, communiter, specifice, & expresse factis, & faciendis minime comprehendi, sed semper, & perpetuo ab illis excepta, & quoties emanabunt, toties in pristinum statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac etiam sub data per Communitatem, & homines prædictos eligenda de novo reconcessa, valida, firma, & efficacia existere, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, ac inviolabiliter observari debere, vimque, & robur veri, & validi contractus, ac efficacis obligationis inter Nos, ac Sedem, & Cameram prædictas ex una, nec non Civitatem prædictam, illiusque Communitatem, & homines partibus ex altera legitime ex titulo vere oneroso mediante solutione prædictæ summæ quatuor millium scutor. hujusmodi initi, & stipulati, ac etiam utrinque jurati obtinere, dictamque Cameram, ad Communitatem, homines, Incolas, habitatores, & personas hujusmodi in libero gubernio, ac juribus, & aliis præmissis tuendos immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri, & obligat. esse, ac fore, easdemque præsentes literas ad proban. plene solutionem summæ quatuor millium scutorum hujusmodi, ac quod illa in nostram, dictæquæ Sedis subventionem conversa fuerint, aliaque præmissa ubique tam in judicio, quam extra sufficere, nec alterius probationis adminiculum requiri.

Sic observandum in quocumque Tribunali.

§.11. Sicque per prædictos, ac quoscumque alios Judices Ordinarios, & Delegatos cujusvis auctoritatis, & potestatis etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in quavis causa, & instantia perpetuo judicari, & deffiniri debere, necnon si secus super his a quoquam qua-

quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Pœnæ contra violatores.

§.12. Districtius inhibentes prædictis Legatis etiam de latere, Vicelegatis, Gubernatoribus, Commissariis, Locatenen. Ordinariis, & Extraordinariis quavis auctoritate generali, vel speciali, specifica, & expressa fungen., & functuris, ceterisque Officialibus, Notariis, Executoribus, & Justitiæ Ministris quibuscumq. ejusdem Marchiæ, vel alterius Provinciæ, sive loci, ac omnibus, & quibuscumque aliis cujuscumque Dignitatis, Status, gradus, ordinis, & conditionis existen., & extituris, exceptis tantummodo Cameræ nostræ Apostolicæ Generali Auditore, & Judicibus, quibus a Nobis, vel a Successoribus nostris sive ex signaturæ rescripto, causæ commissæ fuerint, ne sub indignationis nostræ respectu Cardinalium, & Excommunicationis respectu aliorum pœnis, quidquam contra præsentium tenorem directe, vel indirecte quovis quæsito colore attentare, aut alias illis quomodolibet contravenire audeant, vel præsumant.

Deputati Exequutores.

§.13. Et nihilominus dilectis filiis Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori nunc, & pro tempore existen. ac Universis, & singulis Legatis etiam de latere, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis, seu in Ecclesiastica dignitate constitutis motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsentes literas, ac omnia, & singula in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictæ Civitatis, illiusque Communitatis, hominum, Incolarum, habitatorum, & personarum hujusmodi, seu alterius eorum fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Gubernatores, Communitatem, cives, homines, Incolas, habitatores, & personas Civitatis Esinæ, illiusque Districtus, Comitatus, Terrarum, Castrorum, & locorum hujusmodi, illis omnibus, & singulis juxta eorumdem præsentium continentiam, & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel eorum quempiam desuper quomodolibet molestari, & inquietari, vel perturbari: Contradictores quoslibet, vel rebelles, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac temporales, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, illas sententias, censuras, & pœnas prædictas incurrisse, servata tamen forma Conc. Trid., declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.14. Non obstantibus Pii IV. de præsentan., & registran. in dicta Camera Apostolica gratiis, & privilegiis illius interesse concernen. infra tres Menses a die impetrationis, necnon Bonifacii VIII. de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, Constitutionibus, ac Terrarum, Castrorum, & locorum quorumcumque etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, usibus, stabilimentis, decretis, reformationibus, privilegiis quoque, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis illis, eorumque Legatis, Vicelegatis, Præsidentibus, Gubernatoribus, Locaten. Officialibus, Judicibus, & Ministris, & quibusvis aliis personis per prædictos, & quoscumque Rom. Pont. Prædecessores, vel Successores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus etiam per vias generalis Legis, & Statuti, & de Fratrum consilio, ac ex causis quantumvis gravibus, & onerosis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis Decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, ac concedendis, approban., & innovandis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, & in eis caveretur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, pro plene, & sufficienter expressis, ac modos, & formas ad id observandos pro servatis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, eaque, & alia omnia in quantum præsentibus literis contrariantur, aut illis in eis contentis quibuscumque obesse, aut illorum executionem, & effectum retardare possunt, omnino revocamus, tollimus, & abrogamus, ac pro revocatis, sublatis, & abrogatis haberi volumus, & sufficientissime derogatum contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, per præsentes autem præjudicare Taxis, & oneribus tempore dictæ Præturæ, ac Gubernii præteriti per Officiales ipsos, vel alios Cameræ nostræ, sive alteri solui solitis, vel consuetis, vel alicujus expensæ augmentum afferre, comitativis occasione dicti aucti Salarii, & Gubernii sic concessi, aut aliquod illis in lite, & causa inter eos in Camera Apostolica coram dilecto Filio Fabio Corneo ejusdem

dem Cameræ Clerico de, & super Introitibus, rebusque aliis indecisa penden. ac quibuslibet eorum Juribus, & Statui præjudicium etiam in minimo generare, seu aliquid desuper innovare non intendimus, quæ quoad hoc salvæ, & illæsæ remaneant.

Fides danda transumptis.

§. 16. Ceterum volumus, ut &c.

Dat. die 15. Decem. 1587. An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 15. Decemb. 1587. Pontificatus nostri Anno III.

CXVI.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Erectio Collegii S. Bonaventuræ in Conventu Sanctorum XII. Apostolorum de Urbe Ordinis Minorum Conventualium.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INeffabilis Divinæ providentiæ altitudo, cujus nutu ordinationem suscipiunt universa, jam inde ab ipso Apostolicæ prædicationis primordio Almam Urbem Romam adeo copiosis cœlestium gratiarum donis, ac prærogativis cumulavit, ut quæ antea per tot sæcula variis superstitionibus quasi quibusdam præstigiis decepta, ac seducta tenebatur, quæque fuerat erroris schola, tunc primum glorioso Beatissimorum Petri, & Pauli Apostolorum Martyrio Deo Omnipotenti consecrata, sinceritate, ac solida Christianæ Religionis doctrina illustrata divinæ sapientiæ, ac veritatis, sacrarumque literarum publicum Gymnasium esse inciperet, & ab ipsa, quæ Orbis terrarum regebat Imperium, tanquam a summa, ac primaria omnium Provinciarum sede in omnes partes lux illa veritatis se se diffunderet, quæ pro communi humani generis salute divinitus tradita, tunc recens per eosdem Apostolos in tetra illa errorum caligine Mundo fuerat revelata. Et exinde diversi Romani Pontifices nostri Prædecessores sancto propagandæ Fidei zelo accensi eam Pontificio munere dignissimam susceperunt curam, & sollicitudinem ut eamdem Urbem, unde vera pietas, religio, & doctrina in omnes gentes, ac nationes perpetuo disseminanda erat, alii Religiosi, Collegiis, & Universitatibus, alii publicis, & Sacrorum librorum Bibliothecis ornarent, atque augerent, sic quoque Nos, qui Regulari habitu Ordinis Fratrum Minorum Conventualium S. Francisci ab ineunte ætate suscepto, illius Regulam, & Instituta solemniter, riteque professi sumus, cum Romæ in Domo ipsius Ordinis apud Sanctorum XII. Apostolorum Basilicam verbi Dei concionatoris, & postea Universi Ordinis Minorum Procuratoris, ac demum Magistri Generalis amplissimis muneribus fungeremur. Domum prædictam non modo fabricis, atque ædificiis, sed etiam Bibliotheca auximus, atque ornavimus non sine fragranti desiderio aliquod ibidem Collegium, ac divinarum literarum, Sacræque Theologiæ studium instituendi.

Pontifex se hujus Ordinis professum, muniaque in eo adimpleta enunciat.

Quare nunc demum ad celsissimam Pontificatus Sedem immensa Divina Clementia nullis nostris meritis provecti, rei optimæ perficiendæ propositum diutius non duximus differendum, cum præsertim hoc a Nobis expostulare videatur, non solum Apostolici muneris divinitus fidei nostræ commissi sollicitudo, præcipuaque illa, qua Urbem hanc nostram Romam diligimus, charitas, & studium quo illius ornandæ maxime flagramus, sed plane flagitat Beati Seraphici Francisci Regularis Ordo, ac quo tot summorum virorum doctrina, & sanctitate præstantium religiosæ cohortes, & copiæ ad Ecclesiæ Dei propagationem, & defensionem prodierunt, ut quod olim fe: re: Innocentius PP. III. Prædecessor noster præsignificavit dum Beatum Franciscum ipsius Ordinis Parentem, & Auctorem suis humeris Lateranen. Basilicam collabentem sustinere in somnis vidit, id deinde communi bono Christianæ Reipublicæ ipse rerum eventus comprobarit.

Jampridem hujus Collegii mentem induxerat.

Idem enim Franciscus ea sapientiæ suæ semina edidit, ea reliquit continentiæ, abstinentiæ, ac susceptorum pro Christo laborum tolerantiæ documenta, ut qui ejus Regulam sequuti sunt, quasi novæ sobolis fœtus adoptati, ac salutaribus præceptis instructi perpetua futurorum temporum successione universæ Catholicæ Ecclesiæ ornamento extiterint, siquidem multi ex ipsis sanctitate, atque eruditione insignes tanti Patris, & Magistri hortatu atque exemplo excitati, multis, variisque Provinciis peragratis, nationes in tenebris aberrantes ad disciplinæ Christianæ lucem revocarunt, ac convulsis vitiorum, atque errorum radicibus, Verbi Dei, quod velut imber de Cœlo descendens, terramque inebrians facit eam germinare, pia prædicatione mentes hominum fœcundarunt, & usque adeo præclari hujus Ordinis tum sanctitatis, tum doctrinæ odor jam inde ab initio in omnem Terram se diffundit, ita in dies magis hujus sanctæ familiæ Alumni juvante Domino profecerunt, ut piæ me: Gregorius IX. & Gregorius X. aliique Romani Pontifices, etiam Prædecessores nostri ad res Ecclesiæ maximas gerendas, ejusdem Ordinis professores adhibuerunt, ac potissimum duos illos spectatæ pietatis, & doctrinæ, qui Legati Apostolici ab eodem Gregorio X. Constantinopolim missi Græcos ad S. Apostolicæ Sedis obedientiam, Tartaros ad Catholicam fidem reduxerunt, quin etiam constans opinio fuerit Seraphici Doctoris S. Bonaventuræ opera in Concilio Generali Lugdunen., idem egregie perfectum fuisse, & longum sit recensere ceteros complures ejusdem Ordinis Regulares, qui per illorum gloriosa vestigia pleno gradu incedendo continuata tot sæculorum serie ad nostram usque ætatem uberrimos ad Dei gloriam, & animarum salutem, in Sancta Dei Ecclesia fructus protulerunt.

S. Francisci ejusque Religiosorum in Religionem Christianam, & S. Sedem merita.

§. 1. Cum itaque Monasterium S. Mariæ de Arabona S. Benedicti, vel Cistercien. Ordinis nullius Diœces. Provinciæ Theatin., quod bo. me. Jacobus Episcopus Por-

Attenta itaque vacantia nonnullorum Beneficiorum hic enunciatorum.

Portuen. S. R. E. Cardinalis Sabellus nuncupatus ex concessione, & seu dispensatione Apostolica in commendam, dum viveret, obtinebat, commenda ipsa per obitum ejusdem Jacobi Cardinalis, qui nuper apud dictam Sedem debitum naturæ persolvit, cessante, adhuc eo quo ante commendam ipsam vacabat, modo, necnon perpetua Cappellania sub invocatione Conceptionis, seu Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis in Ecclesia Veliterna per obitum quondam Joannis Petri Ghislerii, alias de Consiliariis in d. Ecclesia dum viveret perpetui Cappellani apud Sedem eamdem defuncti vacaverit, & vacet ad præsens, nullusque de dicta Cappellania præter Nos pro eo, quod dudum omnia Beneficia Ecclesiastica apud Sedem prædictam tunc vacantia, & in antea vacatura collationi, & dispositioni Nostræ reservavimus, ac ex tunc irritum, & inane decernimus, si secus super eis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, hac vice disponere potuerit, sive possit, reservatione, & decreto obsistentibus supradictis, Nos qui pietatis, ac disciplinarum, & Theologiæ fælices in Domino progressiones perpetuo fovere debemus, justissimis causis, & rationibus adducti, quod semper antea in votis habuimus, id re ipsa exequi volentes, eamdem Basilicam a re: mem. Joanne PP. III. similiter Prædecessore nostro plurimis privilegiis decoratam, novo Collegio, ac studio divinarum literarum, Sacræque Theologiæ ornare, reque augere decrevimus, ad hoc, ut in ea Professoribus dicti Ordinis Minorum Conventualium ad studia sacrarum literarum hujusmodi occasio, & commoditas nostra, & Sedis prædictæ Beneficientia subministretur, simulque novi operarii ad agri Dominici culturam introducantur.

Collegium viginti Studentium in Conventu SS. XII Apostolorum instituit.

§.2. Motu itaque proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, necnon militantis Ecclesiæ exaltationem, Divinique Cultus, & Orthodoxæ Fidei, augmentum, ac Religiosorum prædictorum commoditatem, atque profectum in prædicta domo unum Collegium viginti ad minus ejusdem Ordinis Minorum Conventualium professorum in humanioribus literis, & ingenuis artibus nempe in Logica, Phisica, & Methaphisica, optime versatorum, ac alias juxta ordinationes, & statuta desuper facienda, & stabilienda qualificatorum, qui in hujusmodi Collegio tanquam uberrimo divinæ legis Seminario Sacræ Theologiæ Seraphici eximii Doctoris S. Benaventuræ tantum studiis insistere, & operam suam navare, atque in quatuor sententiarum libris ejusdem S. Bonaventuræ, quem inter præcipuos Ecclesiæ Sanctæ Doctores adscribendum, & ornandum per specialem nostram Constitutionem declaravimus, continue proficere studeant sub unius præstantissimi, & exercitatissimi Lectoris Regentis nuncupandi doctrina, & disciplina, qui etiam legendo, interpretando, ac disputando, ut moris est in generalibus ejusdem Ordinis Minorum Conventualium studiis, eosdem Religiosos Collegiales exercere debeat, ut post peractum studiorum suorum hujusmodi cursum tanquam feraces prædicti agri dominici plantæ in Sacris Scripturis exponendis, interpretandis, ac publicis verbi Dei concionibus habendis aliisque spiritualibus officiis, & ministeriis obeundis, sanæ doctrinæ germina latius diffundere, & superabundantes fructus ad communẽ utilitatem, & salutem, Ordinisque Minorum Conventualium hujusmodi decorem producere valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo erigimus, & instituimus.

Pro Dote Collegii Beneficia supradicta assignat.

§.3. Illique sic erecto, & instituto pro ejus dote, ac Lectoris, seu Regentis, & Collegialium hujusmodi sustentatione Monasterium prædictum, in quo, ut accepimus quatuor, vel quinque dumtaxat Monaci dicti S. Benedicti, vel Cirstercien. Ordinis ibidem a suis Superioribus, seu pro tempore existente dicti Monasterii Commendatore introducti ad præsens degunt, ejusque fructus, redditus, & proventus ad LX. florenos auri in libris Cameræ Apostolicæ taxati reperiuntur, & Cappellaniam hujusmodi, quæ sine cura est, personalemque residentiam non requirit, ac cujus, & illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus CCC. ducatorum auri de Camera secundum communem æstimationem valorem annuum, ut etiam accepimus, non excedunt, sive Cappellania præmisso, sive alio, & tam illa, quam Monasterium hujusmodi quibusvis modis, & ex aliorum quorumcumque personis, seu per liberam dicti Joannis Petri, vel alterius resignationem de Cappellania, ac cessionem cujusvis de regimine, & administratione Monasterii hujusmodi in Romana Curia, vel extra eam etiam coram Notario publico, & testibus sponte factas, aut Cappellania per assecutionem alterius Beneficii Ecclesiastici, quavis auctoritate collat. vacent, etiamsi tanto tempore vacaverint, quod Cappellaniæ collatio, & Monasterii hujusmodi provisio juxta Lateranen. statuta Concilii, aut alias Canonicas sanctiones ad Sedem prædictam legitime devoluta ipsaque Cappellania dispositioni Apostolicæ specialiter, aut alias generaliter reservata existat, & provisio dicti Monasterii ex quavis causa ad Sedem eamdem specialiter, vel generaliter pertineat, ac de ipso Monasterio consistorialiter disponi consueverit, seu debeat, necnon super Cappellania, ac regimine, & administratione Monasterii hujusmodi inter aliquos lis, cujus statum, verumque, & ultimum Monasterii & Cappellaniæ prædictorum vacationis modum, etiamsi ex illo quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa resultat, præsentibus haberi volumus pro expressis pendeat indecisa, cum annexis, membris, bonis, proprietatibus jurisdictio-

ctionibus, juribus, & præeminentiis suis universis, ita quod liceat ex nunc ipsius Collegii Lectori, seu Regenti, & Collegialibus pro tempore existentibus illorum omnium corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios nomine ejusdem Collegii propria auctoritate absque Judicis, mandato, vel decreto, ac spolii, & attentatorum vitio libere appræhendere, & perpetuo retinere, eaque regere, & administrare, ac fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta Monasterii, & Cappellaniæ, ac annexorum hujusmodi in suos, dictique Collegii communes usus, utilitatem, & necessitates convertere, Diœcesani loci, vel cujusvis alterius, licentia desuper minime requisita, auctoritate, & tenore prædictis, etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Abrogatâ in Abbatia sic unita Abbatiali dignitate Monachos ad alia Monasteria transire jubet.

§.4. Ac in ipso Monasterio dignitatem Abbatialem, nomenque, titulum, & denominationem Abbatis, necnon Conventualitatem, si quæ sit, ac Sancti Benedicti, seu Cistercien. Ordinem prædictum, illiusque statum, essentiam, & dependentiam Regulares eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo supprimimus, & extinguimus, ipsosque Monachos ibidem degentes ad alia Monasteria, seu Regularia loca sui Ordinis ad id eis a suis Superioribus assignanda, vel alias ubi benevolos invenerint receptores, ita ut ea nunc deinceps in Monasterio unito præfato nullatenus permanere, nec ex illius fructibus, vel rebus, alimenta, vel ullum omnino subsidium, aut jus, vel actionem ibidem prætendere possint, sed statim habita præsentium notitia ad alia Monasteria, & loca hujusmodi nulla alia a Nobis expectata jussione, mentisque nostræ declaratione, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac etiam carceris, aliisque arbitrio nostro imponendis pœnis ipso facto per contravenientes incurren. transire debeant, ac Rector, seu Regens, ac Collegiales præfati ad alios Monachos in dicto unito Monasterio recipiendum, & admittendum, illisque alimenta ministrandum, vel aliud quidpiam præstandum minime teneantur, nec obligati sint, minusque ad id cogi, vel compelli valeant, transferimus.

Talis Monasterii onera Collegio imponit.

§.5. Necnon fundationem, & institutionem Monasterii hujusmodi, ac Missarum, Anniversariorum, & aliorum divinorum Officiorum, obligationes, commissiones, & Dufunctorum suffragia, si quæ sint, ceteraque onera eidem unito Monasterio quomodolibet incumbentia in dicti Collegii ministeria convertimus, etiam commutamus.

Ei ceterorum Collegiorum Privilegia cõmunicat.

§.6. Insuper eidem Collegio, illiusque Lectori, seu Regenti, Collegialibus, Scholaribus, Officialibus, Ministris, & personis, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, indultis, ceterisque gratiis, tam spiritualibus, quam temporalibus, quibus alia prædicti Minorum Conventualium, & quorumvis aliorum Ordinum Collegia, ad quarumcumque bonarum literarum, & disciplinarum cultum, & propagationem ubique instituta, illorumque Rectores, Regentes, Collegiales, Scholares, Officiales, Ministros, & personæ de jure, vel consuetudine, seu ex privilegio, etiam per viam communicationis, seu extensionis, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & æque principaliter absque ulla prorsus differentia, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde, ac si illa eis specialiter nominatim, & expresse concessa, & communicata fuissent, auctoritate, & tenore præfatis pariter perpetuo concedimus, & indulgemus.

Cardinalem Protectorē ei assignat.

§.7. Ut autem dicti Collegii prospero, ac felici regimini, & conservationi opportune consulatur, dilectum filium nostrum Alexandrum S. Eustachii Diaconum Cardinalem de Monte Alto nuncupatum, & eo vita functo, alium ex familia nostra, si quis erit, sin minus antiquiorem ex Provincia Marchiæ Anconitan. oriundum, & utroque cessante Protectorem prædicti Ordinis Minorum Conventualium pro tempore existentem S. R. E. Cardinalem ejusdem Collegii, illiusque Lectoris, seu Regentis Collegialium, Scholarium, Officialium, Ministrorum, & personarum, rerumque, & bonorum Protectorem, & Defensorem, cujus consilio, & ope omnia supradicta, & quæcumque alia in eis, & circa ea quomodolibet necessaria agantur, statuantur, & ordinentur, statuimus, & deputamus.

Facultates talis Protectoris enunciat.

§.8. Præterea Alexandro Cardinali, ac pro tempore existenti Protectori prædicto Lectorem, seu Regentem prædictum necnon una cum ipso Lectore, seu Regente Œconomos, Officiales, Advocatos, Procuratores, ceterosque Ministros dicti Collegii deputandi, & amovendi, ac loco amovendorum alios sufficiendi, necnon quæcumque statuta, ordinationes, & decreta circa ejusdem Collegii, illiusque rerum, & bonorum spiritualium, & temporalium curam, directionem, regimen, & administrationem, quam Collegialium prædictorum receptionem, & admissionem, eorumque qualitates, victum, amictum, studiique cursum, ac tempus, per quod in dicto Collegio ali, & confoveri debeant, ac alias in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis, ipsiusque Ordinis Minorum Conventualium Regularibus Institutis non contraria faciendi, & edendi, ac illa quoties pro eorum, & temporum qualitate, vel alias expediens videbitur, immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, interpretandi, ac alia ex integro condendi, quæ postquam edita, immutata, correcta, moderata, reformata, & condita fuerint, eo ipso dicta Apostolica aucto-

auctoritate, confirmata, & approbata sint, ac esse censeantur, & ab omnibus, ad quos pro tempore spectabit etiam sub pœnis in contravenientes statuendis observari debeant, plenam, liberamque facultatem concedimus, & elargimur.

Clausulæ pro præsentis Cõstitutionis perpetua firmitate.

§.9. Decernentes erectionem, unionem, annexionem, incorporationem, suppressionem, extinctionem, translationem, conversionem, commutationem, indultum, statutum, deputationem, concessionem, facultatem, aliaque præmissa, ac præsentes literas nullo unquam tempore, sive pro eo, quod causæ, propter quas emanaverint, & factæ sint, coram locorum Ordinariis, etiam tanquam prædictæ Sedis delegatis, vel alibi examinatæ, verificatæ, & approbatæ, ac Ordinarii, Superiores, & Monachi prædicti, vel quicumque alii interesse habentes, ad id vocati non fuerint, nec eisdem præmissis consenserint, sive alias ex quibusvis causis quantumvis legitimis, & urgentibus de subreptionis, obreptionis, vel nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illa quomodocumque juris, gratiæ, vel facti remedium impetrari, seu etiam Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus concesso uti posse, neque sub quibusvis illarum, ac unionum, annexionum, incorporationum, seu aliarum similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam a Nobis, vel Successoribus nostris Romanis Pontificibus, etiam in crastinum assumptionis ipsorum Successorum nostrorum, & cujuslibet eorum ad summi Apostolatus apicem, ac alias quomodolibet, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis pro tempore emanatis, etiamsi de præsentibus literis, earumque toto tenore, ac data specialis, specifica, & expressa mentio fiat, & minime comprehendi, sed illis, ac quibusvis aliis contrariis non obstantibus in suis robore, & efficacia persistere, & quoties revocationes, suspensiones, limitationes, aliaque contraria prædicta emanabunt, toties in pristinum statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata, ac de novo etiam sub data per Protectorem, Lectorem, seu Regentem, Collegiales, & personas hujusmodi quandocumque eligenda de novo concessa esse, suosque integros, & plenarios effectus sortiri.

Atque observantia.

§.10. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios ordinarios, & delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in quavis causa, & instantia judicari, & diffiniri debere.

Executores deputati.

§.11. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Camerinen., & Montis Alti Episcopis, ac dilecto filio Curiæ Causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Protectoris, Lectoris, seu Regentis, & Collegialium prædictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis, efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac Protectorem, Lectorem, seu Regentem, Collegiales, & alios præsentes, eorumque singulos illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, vel eorum quempiam desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, & inquietari; contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per censuras, & pœnas, Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas incurrisse declarando, easque etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Derogatio contrariorum

§.12. Non obstantibus præmissis, & quatenus opus sit nostris de non tollendo jure quæsito, ac gratiis ad instar non concedendis, & unionibus committendis ad partes, vocatis interesse habentibus, veroque valore, etiam Beneficii, cui aliud unitur exprimendo, necnon Lateranen. novissime celebrati, & aliorum etiam generalium Conciliorum uniones perpetuas, nisi in casibus a jure permissis, fieri, & de Monasteriis hujusmodi extra Consistorium disponi, ac beneficia unius Diœces. cum beneficiis alterius Diœces. uniri prohiben. necnon similis mem. Bonifacii Papæ pariter Prædecessoris nostri etiam, quæ cavet, nequis extra suam Civitatem, vel Diœces. nisi in certis expressis casibus, & in illis ultra unam Dietam a fine suæ Diœces. ad judicium evocetur, seu ne Judices a dicta Sede deputati extra Civitatem, vel Diœces. in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis suas vices committere audeant, seu præsumant, & in Concilio generali, edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Monasterii, & Ordinis, ac Ecclesiæ prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumq. Præsulibus, Capitulis,

Abba-

Abbatibus, Superioribus, Magistris, Conventibus Fratribus, Religiosis, & aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis Decretis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum instantiam, seu eorum contemplatione, & intuitu etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter in genere, vel in speeie, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, etiam contra uniones, annexiones, & incorporationes, aliaque prædicta quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso; & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus, pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus speciales, vel generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & Decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas, & processus habitos per easdem, & inde sequuta quæcumque ad dictam Cappellaniam volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem Beneficiorum, aliorum præjudicium generari, & quibuslibet, aliisque privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in eisdem literis mentio specialis.

Aliæ clausulæ pro indemnitate Abbatiæ, & Cappellaniæ unitarum.

§.13. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædictas, dictum Monasterium in spiritualibus non lædatur, & in temporalibus detrimenta non sustineat, ac cura animarum, si qua illi immineat, nullatenus negligatur, ipsaque Cappellania debitis non fraudetur obsequiis sed ejus congrue supportentur onera consueta. Nos enim quoad Cappellaniam prout est, si attentatũ forsan est hactenus, vel imposterum. Quo vero ad alia omnia supradicta ex nunc, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Nulli ergo omnino &c.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, decimo quinto Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno III.

Dat. die 17. Decem. 1587. An. III.

CXVII.

Institutio quindecim Congregationum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, cum jurisdictionum, & facultatum partita concessione, ad faciliorem universæ Reipublicæ Christianæ, Statusque Ecclesiastici, & Romanæ Curiæ negociorum, & causarum expeditionem.

Ad hæc videnda sunt, quæ sigillatim, ad unamquamque rubricam Congregationis, adnotabo.

SIXTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

IMmensa æterni Dei omnium opifex sapientia a fine usque ad finem fortiter attingens, sic cuncta inter se admirabili concordiæ nexu copulavit, suaviterque disposuit, ut vicissim ad suorum se numerum functiones exercendas mutuis auxiliis sublevarent. Ipsa in Cœlesti Hierusalem varios beatorum spirituum ordines distinxit, quorum superiores de divinæ providentiæ rebus inferiores illuminarent. Ipsa militantis Ecclesiæ, quæ triumphantis illius imago est, corpus variis membris discrevit, quæ capiti suo glutino caritatis compacta, & connexa, mutuo se adjuvarent, ex quo totius corporis salus, & conservatio existeret.

Causæ hujus institutionis.

§.1. Quare jure optimo Romanus Pontifex, quem Christus Dominus corporis sui, quod est Ecclesia, visibile caput constituit, omniumque Ecclesiarum solicitudinem gerere voluit, multos sibi tam immensi oneris adjutores advocat, atque adsciscit, cum venerabiles Episcopos fratres suos, quos toto terrarum orbe ad singulos greges pascendos mittit, tum amplissimum ordinem S. R. E. Cardinalium, qui tamquam nobilissima membra capiti propius cohærentia, eidem Summo Pontifici, sicut Christo Domino Apostoli, semper assistunt, quique primi laborum, & consiliorum socii sunt, & participes, ut partita inter eos, aliosque Romanæ Curiæ Magistratus, ingenti curarum, negociorumque mole, ipse tantæ potestatis clavum tenens, divina gratia adjutrice, non succumbat.

Institutio quindecim Congregationum de qua in rubr.

§.2. Nos igitur magni illius Moysi exemplo adducti, qui cum Deo loquens soceri sui Iethro consilium de variis judicibus constituendis non repudiavit, quique Dei jussu insignem Senatum septuaginta seniorum conscripsit, qui cum eo onus populi sustinerent, ne solus ipse gravaretur, Pontificium hoc onus angelicis plane humeris formidandum, inter Senatores orbis terræ fratres nostros Cardinales, apta quadam distribu-

ſtributione pro temporum conditione, negociorum multitudine, & varietate, ipſaque utilitatis ratione ſalubriter partiri decrevimus, Ea in primis cogitatione permoti, ut qui ex omnibus Nationibus ad hanc matrem, magiſtram, perfugiumque Fidelium Apoſtolicam Sedem, devotionis, ſalutiſque ſtudio, juris perſequendi, gratiæ impetrandæ, aliaſve multiplices ob cauſas frequentiſſimi confugiunt, ii quidem, & tuto, & commode (quantum in Provinciis noſtris præſtare poſſumus) Romam perveniant; & ut facilius, celeriuſque expediantur, diſtinctos Cardinalium Conventus, & Congregationes ad certas rerum, negociorumque tractationes paratas habeant, Cardinaleſque ipſi diſtributi muneris partem levius ferant, diligentius adminiſtrent, commodius Nos conſulant, & denique viri primarii publicis in rebus exercitati nullo umquam tempore deſint. Itaque Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de eorumdem fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ex eodem Sacro Collegio, quod per Dei gratiam viris pietate, doctrina, rerumque uſu præſtantibus, ex omni Natione abundat, Congregationes quindecim conſtituimus, ſinguliſque certa negocia aſſignavimus, ita ut graviores, difficilioreſque conſultationes ad Nos referant, ac unicuique earum ſuas facultates, & auctoritatem in eum modum, qui infra deſcriptus eſt, dedimus, atque attribuimus.

Congregatio prima, pro Sancta Inquiſitione.

Iſta Congregatio jam diu inſtituta fuit, eique amplam auctoritatem dedit Paulus III. ut in ejus Conſtit. XLI. Licet ab, *Tom. IV. Par. I. fol.* 211., *ac Pius IV. Conſt. XCIII.* Cum Nos *Tom. IV. Par. II. fol.* 177., *ac Pius V. Conſt. I.* Sanctiſſimus *ibid. fol.* 276. *& Conſtitut. XXXIII.* Inter *fol.* 325., *& Conſt. ſeq.* Cum felicis *fol.* 327.

Confirmatio hujus Congregationis jam inſtitutæ.

§. 1. IN primis igitur, quoniam fides, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, totius ſpiritualis ædificationis fundamentum eſt, cupientes hoc precioſum depoſitum, quod Nobis potiſſimum a Chriſto Domino in Beato Petro Apoſtolo eſt creditum, adverſus omne inferorum portas integrum, inviolatumque cuſtodire. Congregationem Sanctæ Inquiſitionis hæreticæ pravitatis magna Prædeceſſorum providentia, tamquam firmiſsimum Catholicæ Fidei propugnaculum in Urbe inſtitutum, cui ob ſummam rei gravitatem, Romanus Pontifex præſidere ſolet: Nos quoque confirmamus, & corroboramus, illiuſque omnia inſtituta, omneſque, & ſingulas facultates a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris Cardinalibus ad eam Congregationem pro tempore delectis conceſſas, omnemque auctoritatem, & poteſtatem eis communicatam, ſcilicet inquirendi, citandi, procedendi, ſententiandi, & definiendi in omnibus cauſis, tam hæreſim manifeſtam, quam ſchiſmata, Apoſtaſiam a Fide, magiam, ſortilegia, divinationes, Sacramentorum abuſus, & quæcumque alia, quæ etiam præſumptam hæreſim ſapere videntur, concernentibus, non ſolum in Urbe, & Statu temporali, Nobis, & huic Sanctæ Sedi ſubjecto ſed etiam univerſo terrarum Orbe, ubi Chriſtiana viget Religio, ſuper omnes Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, & alios inferiores, ac Inquiſitores, quocumque privilegio illi ſuffulti ſint, quorum, ac aliorum prædictorum ſeries his noſtris literis ad verbum expreſſa cenſeatur, confirmamus.

Ejuſq. facultatum.

§. 2. Ea deinde omnia, veluti, per eoſdem Prædeceſſores circa eamdem Congregationem, illiuſque juriſdictionem, & auctoritatem decreta fuerunt, Nos itidem ſtatuimus, atque decernimus.

Et indultorũ hujus officii Miniſtrorum.

§. 3. Exemptiones quoque, immunitates, privilegia, atque indulta etiam ejuſdem officii miniſtris, vel in hunc uſque diem conceſſa, atque recepta, pariter approbamus.

Hortatio ad Principes, & alios, ut ei faveant &c.

§. 4. Obnixe in Domino hortantes, & per viſcera miſericordiæ Jeſu Chriſti, & per ejus tremendum Judicium obteſtantes cariſſimos in Chriſto filios noſtros in Imperatorem electum, omneſque Reges, ac dilectos filios nobiles viros Rerumpublicarum, alioſque Duces, illiſque regendis, & adminiſtrandis præpoſitos, ac ſingulos Orbis Terrarum Principes, & Magiſtratus, quibus gladii ſæcularis poteſtas ad malorum vindictam a Deo eſt tradita, per eam ipſam quam ſe tueri promiſerunt, Catholicam Fidem, ut ſic ſuas quiſque partes, ſive in præſtando miniſtris prædictis auxilio, ſive in criminum poſt Eccleſiæ ſententiam animadverſione interponant, quod eos pro eorum pietate libenter facturos confidimus, ut eorum quoque præſidio Miniſtri ipſi tantum munus, tamque ſalutiferum, pro Regis æterni gloria, ac Religionis incremento feliciter exequantur, cujus pii, Chriſtianique obſequii Principes ipſi, & Magiſtratus ampliſſimum a Domino præmium recepturi ſunt in æternæ beatitudinis conſortio Catholicæ Fidei aſſertoribus, & defenſoribus præparatum.

Sed ex hoc nihil innovetur de officio Inquiſitionis Hiſpaniæ.

§. 5. In his autem omnibus noſtra eſt intentio, ne in Officio Sanctæ Inquiſitionis, in Regnis, & Dominiis Hiſpaniarum, Sedis Apoſtolicæ auctoritate Superioribus temporibus inſtituto, ex quo uberes in agro Domini fructus in dies prodire conſpicimus, Nobis, aut Succeſſoribus noſtris inconſultis aliquid innovetur.

Omittuntur hic nomina Cardinalium nunc Deputatorum huic Congregationi, & aliis ſequentibus, quoniam ob eorum obitum, alii ſubrogati ſunt, & frequenter ejuſmodi mutatio contingit.

Congregatio secunda, pro Signatura Gratiæ.

Ad Signaturam Gratiæ, videri potest Constitut. LXIX. Pii IV. Cum nuper *Tom. IV. Par. II. fol.* 136., *& Constit. LXXIII.* In eligendis *ibid. fol.* 145.

Causa hujus instit.

ET quoniam ad eam, quæ Signaturæ Gratiæ appellatur, & in qua Nos etiam Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum more præsidemus, ex diversis Orbis terrarum partibus, ob multiplices gratias obtinendas, magni concursus fiunt, supplicesque libelli referuntur, ut quæ ex judicum ordinaria facultate expediri nequeunt, potestate principis, qui viva est lex, justis de causis explicentur, & concedantur, sane pro loci dignitate, & rerum ratione, magna circumspectio adhibenda est, ut, & honestæ supplicationes, quantum cum Domino licet, exaudiantur, & multorum petentium importunitas coerceatur.

Institutio Cōgregationis & explicatio muneris Card.

§. 1. Quamobrem Cardinales infrascriptos Signaturæ nostræ gratiæ adscribimus, ad hoc, ut omnes Signaturam nostram quavis de causa adeuntes, benigne audiant, porrectasque oblatarum petitionum informationes excipiant, Nobis vero, aut Successoribus nostris, dum supplices libelli referuntur, assistant, opportunumque consilium afferant, omnique deposito humano affectu, sincere suam quisque sententiam, etiam non rogatus ex conscientia dicat.

Declaratio circa Cardinales supra munerū alio rum deputatorum.

§. 2. Declaramus autem in dictam Congregationem semper eos Cardinales adscriptos esse, qui infrascriptis muneribus, & officiis præfecti erunt, videlicet, Major Pœnitentiarius, Præfectus Signaturæ Gratiæ, Præfectus Signaturæ Brevium, Præfectus Signaturæ Justitiæ, & qui Datarii munere fungetur, si Cardinalis fuerit, qui simul atque eas Præfecturas, & Officia adepti erunt, statim in ipsam Signaturam adnumerati censeantur.

Congregatio tertia, pro erectione Ecclesiarum, & provisionibus Consistorialibus.

Causa hujus instit.

ILla præterea cura ad Pastoralis nostri Officii sollicitudinem, & Ecclesiæ universalis gubernationem maxime pertinet, ut ad fidelium populorum utilitatem, Ecclesiis jam erectis, aut in posterum justis de causis erigendis, de Episcopis, & Pastoribus idoneis, & fidelibus ac fructuosis, in vinea magni Patrisfamilias operariis salubriter in Domino provideamus.

Institutio tertiæ Congregationis, & explicatio muneris Card.

§. 1. Quare aliam constituimus Cardinalium Congregationem, qui in primis cognoscant de legitimis causis erectionum novarum Ecclesiarum quarumcumque, Patriarchalium, Metropolitanarum, & Cathedralium, ac de cujusque earum dote, Capitulo, Clero, Populo, & aliis, quæ ad ejusmodi erectiones, juxta præscriptum Sacri Concilii Tridentini, & Sanctorum Patrum decreta, necessaria erunt. Examinent præterea omnes difficultates de his incidentes, controversias quoque inter eas, quæ jam erectæ sunt, necnon dictarum Ecclesiarum, Diœcesum, vel Monasteriorum uniones, dismembrationes, cessiones, permutationes, translationes, pensionum super illarum redditibus assignationes, Monasteriorum pluralitatem, dignitatum incompatibilitatem, præsentationes, & nominationes, electionum, sive postulationum confirmationes, seu admissiones, suffraganeorum, coadjutorumque deputationes, cum futura successione, sive absque eadem successione, curamque adhibebunt solertem circa ætatem, & qualitatem promovendorum, eaque discussa, & examinata ad Nos, Successoresque nostros referant, ut pro nostro, eorumve arbitrio, in Consistorio secreto juxta formam in hunc usque diem servatam proponantur.

Congregatio quarta, pro ubertate Annonæ Status Ecclesiastici.

Huic Annonæ præficitur a Summo Pontifice, unus ex Clericis Rev. Cameræ Apostolicæ, ut videre est Tom. IV. Par. III. fol. 315. *in Constitutione LI. Gregorii XIII.* Inter ceteras.

Causa hujus instit.

CUmque ad providentiam nostram pertineat curare, ut populi Ecclesiasticæ ditioni subiecti, non solum pane verbi Dei reficiantur, sed hoc quoque terreno, quem etiam cum illo a Patre cœlesti nobis dari quotidie petimus, abundent, pauperes præsertim, & egeni, quibus parentis loco sumus, idcirco ut in omnibus Provinciis nostris, & in hac potissimum Alma Urbe, ad quam tanta hominum frequentia undique confluit, res frumentaria bene curata sit, & Annonæ publicæ copia benedicente Domino semper suppetat.

Institutio Cōgreg. & facultates Card. deputatorum.

§. 1. Congregationem Cardinalium constituimus, quæ omni studio curet, non solum in Urbe, sed in universo Statu Ecclesiastico temporali copiam haberi frumenti, atque aliarum hujus generis frugum, quibus ad vitam humanam sustentandam indigemus, quæ si peccatis populi id promerentibus ob terræ sterilitatem in ditione Ecclesiast. aliquando, quod Deus avertat, deerunt, aliunde commeatum pro locorum opportunitate, convehi, comportarique studeat, Civitatibus, Oppidis, locis, personis quibuscumque quavis etiam Ecclesiast. atque Cardinalatus dignitate fulgentibus, ea omnia, quæ ad abundantiam parandam, atque conservandam erunt opportuna, præcipiat. Commissarios ubique locorum, prout exegerit necessitas, aut suaserit utilitas, deputet, contra impedientes, aut negligentes, sive Annonam extrahi, vel abduci, per se ipsos, aut per alios

alios palam, vel occulte procurantes, procedat, aliaque faciat, quæ ad Annonæ ubertatem omnino pertinere videbuntur.

Quæ hic dicuntur de cōservatione præsidii.

§.2. Præcipuam vero curam, & diligentiam adhibeat, ut pecuniæ summa, scutorum scilicet ducentorum millium a Nobis, tam salubri, ac necessario operi pauperum in primis causa paterne assignata atque attributa, nec in alium usum convertatur, & integra conservetur, quo si in charitate Annonæ aliquid ex dicta summa decesserit, illius recuperandæ, ac reintegrandæ ratio quamprimum tueatur, ut hoc publicum præsidium, & tamquam patrimonium pauperum, eorumdem Cardinalium prudentia, & sedulitate perpetuo asservetur, & pront in alia Constitutione super hoc a Nobis edita latius explicatur.

Congregatio quinta, pro Sacris Ritibus, & Cœremoniis.

Causa hujus institutionis.

JAm vero, cum sacri ritus, & cœremoniæ, quibus Ecclesia a Spiritu Sancto edocta ex Apostolica traditione, & disciplina utitur, in Sacramentorum administratione, divinis officiis, omnique Dei, & Sanctorum veneratione magnam Christiani populi eruditionem, veræque Fidei protestationem contineant, rerum sacrarum Majestatem commendant, fidelium mentes ad rerum altissimarum meditationem sustollant, & devotionis eam igne inflamment, cupientes filiorum Ecclesiæ pietatem, & divinum cultum sacris ritibus, & cœremoniis conservandis, instaurandisque magis augere.

Institutio Cōgreg. 5. cum facultatibus Card.

§.1. Quinque itidem Cardinales delegimus, quibus hæc præcipue cura incumbere debeat, ut veteres ritus sacri ubivis locorum, in omnibus Urbis, Orbisque Ecclesiis, etiam in Cappella nostra Pontificia, in Missis, divinis Officiis, Sacramentorum administratione, ceterisque ad divinum cultum pertinentibus, a quibusvis personis diligenter observentur, cœremoniæ si exoleverint, restituantur, si depravatæ fuerint, reformentur, libros de sacris ritibus, & cœremoniis, in primis Pontificale, Rituale, Cœremoniale, prout opus fuerit, referment, & emendent, Officia divina de Sanctis Patronis examinent, & Nobis prius consultis, concedant. Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum canonizationem, festorumque dierum celebritatem, ut omnia rite, & recte, & ex Patrum traditione fiant, & ut Reges, & Principes, eorumque Oratores, aliæque personæ, etiam Ecclesiasticæ, ad Urbem, Curiamque Romanam venientes, pro Sedis Apostolicæ dignitate, ac benignitate honorifice more majorum excipiantur cogitationem suscipiant, seduloque provideant. Controversias de præcedentia in processionibus, aut alibi, ceterasque in hujusmodi sacris ritibus, & cœremoniis incidentes difficultates cognoscant, summarie terminent, & componant.

Congregatio sexta, pro Classe paranda, & servanda, ad Status Ecclesiastici defensionem.

Subsidium annuum scutorum ducentum millium, & quingentorum paravit, & dedit hic Pontifex pro manutentione paratæ Classis decem triremium, sed ejus Bullam tamquam minus necessariam duxi prætermittendam.

Causa hujus instit.

PRæterea posteaquam Dei benignitate, nec sine magno nostro labore, & sumptu, perditorum huminum licentia compressa, publica tranquillitas in locis mediterraneis restituta est, ut jam unicuique absque timore ullo sub vite sua, & sub ficu sua quiescere liceat, cupientes ut littora quoque, & oræ maritimæ ditionis nostræ, superi inferique maris, a piratis, ac prædonibus, quantum fieri potest, tutæ sint, nedum ad nostrorum subiectorum securitatem, verum ut exteræ quoque nationes ad hanc Fidei petram, communemque fidelium matrem secure, pro eo quod in Nobis est, accedant, ne a piratis in miseram servitutem, quod alias persæpe accidit, abducantur.

Institutio Cōgreg. 6. & explicatio muneris Card.

§.1. Ob eas causas Cardinales quinque præficimus triremibus numero decem parandis, ædificandis, ornandis, omnique necessario nautico, & militari apparatu instruendis, curaque diligentissima conservandis, quarum ope, & præsidio, Deo adjutore, piratæ, & prædones coerceantur, & a nostris littoribus longe repellantur, quare, & earum triremium idoneos Duces, ac Præfectos, Nobis tamen, & pro tempore Rom. Pont. consultis, deligant, & cetera omnia ad ea, quæ diximus, celeriter, utiliterque efficienda, pro ipsorum prudentia, & sedulitate disponant, atque expediant. Deinde operam adhibeant, ut subsidium pecuniarum quodcumque ab iis, qui nostro mandato huic tam necessario operi contribuere tenentur, fideliter, integre, matureque exigatur, exactum vero, ac receptum ad supradicta tantummodo opera perficienda ex voluntatis nostræ præscripto fructuose impendatur. Illud autem Cardinales ipsos magnopere admonemus, curent diligenter, ut in his triremibus Apostolicis, nautæ omnes, & milites, non solum ex nautica militarique, sed multo magis ex Christiana disciplina, pie, & modeste vivant. Quare viros religiosos, animarum corporumque curatores deligant, qui valentes ad pietatem instruant, ægrotos multæ caritatis affectu, quovis necessario adiumenti genere, spirituali in primis recreent, atque reficiant. Denique omni loco a Præfectis, militibus, nautis, ea pie vivendi ratio, & institutio observetur, ut vere illos Christianos ac Pontificios esse omnes agnoscant.

Congregatio septima, pro Indice librorum prohibitorum.

Ista Congregatio perfecit Indicem librorum hujusmodi alias a Pio IV. approbatum.

Causa hujus instit.

QUia vero hæresis morbus animæ perniciosissimus, ut cancer serpit, & filii tenebrarum arcē Catholicæ veritatis omni machinationis genere oppugnant, libris præsertim heresis veneno infectis promulgandis, aliisque noxia doctrina aspergendis, corrumpendisque, postulat a Nobis Pastoralis officii solicitudo, ut vulpes dolosas, & lupos rapaces ab ovili Christi omni vigilantia arceamus.

Institutio Cōgreg. 7. & explicatio muneris Card.

§. 1. Quare ut Cardinales, qui ad libros prohibendos, expurgandosve delecti sunt, in ea cura diligenter, ac majori cum fructu versentur, has illis facultates tribuimus, ut librorum ejusmodi catalogos, & indices, aut olim, aut proxime confectos, eorumque regulas editas recognoscant, atque examinent, certorum auctorum libros prohibitos, aut quovis modo in prioribus indicibus suspensos diligenter excutiant, & prout expedire judicaverint, permittant libros, qui post indicem Tridentini Conc. jussu editum prodierunt. Catholicæ doctrinæ, christianorumque morum disciplinæ repugnantes, expendant, & recognoscant, ac ubi Nobis retulerint, nostra auctoritate reiiciant, hominum vero injuria, & dolo depravatos emendent, eos libros, qui paucis erroribus rejectis, alioquin utiles studiosis esse possent, expurgandi, atque corrigendi modum ineant, indicesque expurgatorios conficiant, novos præterea libros approbandi, & imprimendi rationem præscribant. Universitatum Parisien. Bononien. Salamantin. Lovanien. aliarumque probatarum studia, ad librorum expurgationem, & correctionem excitent, earumque diligentem operam, & industriam requirant. Permittimus quoque eidem Congregationi, ut Theologis, Canonistis, aliisque peritis viris, piis atque idoneis, etiam aliunde accersitis, ad hoc omne negocium Reipublicæ Christianæ, tam in his temporibus necessarium adhibitis, eam ob rem tantum, nec vero aliis, libros vetitos tenendi, legendique etiam absque nostra licentia impertiantur facultatem.

Congregatio octava, pro executione, & interpretatione Concilii Tridentini.

Hujus Concilii indictionem, prosecutionem, & approbationem, & hujus Congregationis institutionem vide in Pii IV. Constitution. XXVII. Ad Ecclesiæ *Tom. IV. Par. II. fol. 57. & Constit. XCV.* Alias nonnullas *ibidem fol. 178.*

Causa hujus instit.

DEo autem Patri misericordiarum gratias agentes, qui in Œcumenico Concilio Tridentino Spiritus Sancti lumine diffuso, catholicam veritatem omnibus patefecit, hæreses nostrorum temporum confutavit, mores, & disciplinam restituit, ejusdemque Concilii decreta, ab omnibus observari volentes, cum ad singularem Romani Pontificis auctoritatem tantummodo spectet Generalia Concilia indicere, confirmare, interpretari, & ut ubique locorum serventur, curare, ac præcipere.

Explicatio muneris Cardinalium.

§. 1. Eorum quidem decretorum, quæ ad Fidei dogmata pertinent, interpretationem Nobis ipsis reservamus, Cardinalibus vero præfectis interpretationi, & executioni Coucilii Tridentini, si quando in his, quæ de morum reformatione, disciplina, ac moderatione, & Ecclesiasticis judiciis, aliisque hujusmodi statuta sunt, dubietas aut difficultas emerserint, interpretandi facultatem, Nobis tamen consultis, impartimur. Et quoniam eodem Concilio Tridentino decretum est, Synodos Provinciales tertio quoque Anno, Diœcesanas singulis annis celebrari debere, id in executionis usum ab iis, quorum interest, induci eadem Congregatio providebit. Provincialium vero, ubivis terrarum illæ celebrentur, decreta ad se mitti præcipiet, eaque singula expendet, & recognoscet. Patriarcharum præterea, Primatum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, (quibus Beatorum Apostolorum limina certo constituto tempore visitare alia nostra sanctione jussum est) postulata audiat, & quæ Congregatio ipsa per se poterit, ex caritatis, & justitiæ norma expediat, majora ad Nos referat, qui fratribus nostris Episcopis quantum, cum Domino licet, gratificari cupimus. Item ab iisdem Præsulibus Ecclesiarum exposcat, quæ in Ecclesiis eorum curæ, ac fidei commissis, Clerici, Populique morum disciplina sit, quæ Concilii Tridentini decretorum, cum in omnibus, tum præsertim in residentiæ munere executio, quæ item piæ consuetudines, & qui omnium denique in via Domini sint progressus, ipsisque det literas ex formula præscripta in testimonium obitæ per eos visitationis liminum Sanctorum eorumdem Apostolorum. Habeat itidem Congregatio auctoritatem promovendi reformationem Cleri, & Populi, nedum in Urbe, & Statu Ecclesiastico temporali, sed etiam in universo Christiano Orbe, in iis, quæ pertinent ad divinum cultum propagandum, devotionem excitandam, & mores Christiani populi ad præscriptum ejusdem Concilii componendos, atque ad rationes difficillimis his, perturbatisque temporibus necessarias conformandos, quo uberius divinæ misericordiæ vim in nobis sentiamus, justamque iram, atque animadversionem effugiamus.

Congregatio nona, pro Status Ecclesiastici Gravaminibus sublevandis.

Causa hujus instit.

NEc vero paternus noster affectus, quem erga populos Nobis, & huic S. Sedi subiectos, tamquam erga peculiares filios gerimus, eo contentus est, quod Deo auctore, nostraque sollicitudine publica pace, & tranquillitate perfruuntur, quodque de eorum utilitate, & quiete multis aliis modis præstanda, & augenda assidue cogitamus, sed eos etiam ab exactionum oneribus ob temporum interdum difficultates, variasque publici boni rationes a Prædecessoribus nostris impositis, magnopere, quantum fieri poterit, cupimus sublevare.

Institutio Cōgreg. 9. cum ejus facultatibus &c.

§. 1. Quocirca novam instituimus Cardinalium Congregationem, ut quæcumque gravamina vectigalium, pedagiorum, & tributorum cujuscumque generis illa sint, eorumque exigendi rationes, quæstorum iniurias, siquas adesse compererint, Commissariorum extorsiones, judicii forma plane postposita, mature audiat, & cognoscat, atque si fieri posse videbitur, controversias moderetur, & componat. Quod si rationibus hinc inde allatis accurate expensis, res transigi nequiverit, eam totam ad Nos deferat, ut quod æquum, & pium erit, ejus Congregationis Consilio, prudenter definire valeamus. Causas vero in quibus judicialis ordo requiritur, propriis judicibus de jure decidendas relinquat. Qui autem a judicibus senserint se gravatos, ad Tribunalia, quæ his sunt ex antiqua institutione præposita, ac ad alia, ut moris est, juris remedia confugiant.

Congregatio decima, pro Universitate Studii Romani.

De istius Romani Studii erectione, ejusque indultis, & regimine notavi in Bonif. VIII. Const. XX. In supremæ. *Tom. III. Par. II. fol.* 100.

Causa hujus instit.

ILlud etiam cogitantes, quod literarum cognitio, liberalesquæ doctrinæ, & disciplinæ, quibus juventus in publicis Gymnasiis instruitur, & eruditur, magnam Christianæ Reipublicæ, si cum pietate conjungantur, afferunt utilitatem: tunc enim Civitates, & Regna optime administrantur, cum sapientes atque intelligentes gubernacula possident; ob eam sane causam Romani Gymnasii, ejusque Universitatis ornandæ, & amplificandæ curam merito gerimus, unde, & ipsam Universitatem ab ære alieno vigintiduorum millium scutorum, & aliis pluribus oneribus sublevavimus, ac plane liberavimus.

Institutio Cōgreg. 10. & explicatio facultatis Card.

§. 1. Itaque ut illius rationibus quam optime prospiciamus, Cardinales quinque eidem Gymnasio, & universitati, illiusque reformationi præficimus, quibus facultatem concedimus, ut cum opus fuerit, præclaros Theologiæ Magistros, jurisconsultos egregios, & liberalium artium professores eximios undecumque ad juventutem erudiendam evocent. Qui morum integritate, eruditione, atque elegantia literarum non minus præstent, quam peritia, usuque docendi, assiduisque prælectionibus juvenes instruant, utque singulis scientiarum Magistris pro meritorum ratione, re tamen Nobiscum, aut cum Successoribus nostris participata, stipendium constituant. Insuper cum in hac Alma Urbe nostra, singulari Dei beneficio inter alias discentium scholas Grecorum, Maronitarum, & Neophytorum, ingenti Pontificum liberalitate, atque munificentia, erecta sint Collegia, congruisque redditibus dotata, in quibus Sacra Theologia, liberalesque artes Hebraice, Græce, Arabice, & Chaldaice edocentur, eisdem Cardinalibus iniungimus, ut horum Collegiorum Alumnos ad literarum studia ardentiori animo complectenda quod ad Fidei Catholicæ propagationem, & literarum ornamentum, & ingenia excolenda maxime pertinet, opportune pro eorum pietate, & prudentia, omni adhibito studio, excitari curent. Denique cum in præcipuis Christiani Orbis partibus sancta hæc Apostolica Sedes, ut pia mater, insignes quasdam Universitates, in quibus sacrarum literarum, legum, & artium præstantissima studia florent, olim in tutelam, & clientelam receperit suam, nimirum Parisiensem, Oxoniensem, Bononiensem, Salamantinam, ut in eis scilicet ex Apostolicæ Sedis protectione bonarum artium studia, tanto majori cum fructu excolerentur, Nos, & illas ipsas, & ceteras Catholicas Universitates paterna benevolentia complectentes, nec ipsam Oxoniensem, quantum in Nobis est, deserentes, sed ex intimo animi affectu ad matris gremium, & ad viam salutis revocantes, omnesque intimo cordis affectu, & summa benevolentia prosequentes, ac sub nostra, & beati Petri Apostolorum Principis protectione iterum suscipientes, eidem Congregationi imponimus, ut earumdem Universitatum, atque ad eas pertinentium negociorum apud Sedem Apostolicam curam gerat, illarumque necessitates, Nobis Successoribusque nostris ordine exponat, ut eis ex paterna charitate opem, & auxilium afferre valeamus, easque interdum per literas visitet, nostroque nomine Catholicis viris Apostolicam benedictionem impertiatur, illisque, ut prospera cuncta eveniant, aliis vero spiritum consilii sanioris, a Deo Optimo Maximo deprecetur.

Congregatio undecima, pro Consultationibus Regularium.

Causa hujus instit.

NEC sane minus de Regularium Ordinibus soliciti sumus, qui Ecclesiæ Dei magnum adiumentum atque ornamentum omni

omni tempore præstiterunt, immo vero summopere cupientes, eorum salutaria studia, progressusque ad pietatem promovere, qui e fluctibus sæculi in portum regularis vitæ confugerunt, ob eam causam, ut remotis impedimentis, & inanibus contentionibus amputatis, sub suavi Religionis jugo, & suorum institutorum observantia quiete vivant, gratumque Altissimo famulatum exhibeant.

Institutio Cōgreg. II. cum facultatibus Cardinalium.

§.1. Quinque alios Cardinales delegimus, quibus facultatem concedimus, ut Regularium, Claustralium, Mendicantium non Mendicantium, Hospitalariorum, & Militarium, possidentium, & non possidentium, cujusvis demum Ordinis sint, controversiis, dubitationibus, consultationibusque propositis respondeant. Causas vero, quas inter ipsos religiosos oriri contigerit, juxta quarumcumque Religionum instituta, eorumque dispositionem, superiores illorum definiant atque terminent. Dum autem inter Episcopos, & Regulares dubitationes inciderint, quæ sub decretorum Concilii Tridentini dispositione, aut interpretatione comprehendantur, eas ad eamdem Congregationem Concilii remittant. Audiant itidem, ac decidant prædicti Cardinales causas, & controversias inter prædictos Ordines vertentes, sive in universum, sive ratione particularium locorum, dummodo formam judiciariam non requirant. Concedimus etiam, ut dictis Regularibus, non laxiorem, nec ad parem, sed ad arctiorem religionem transeundi, iis quos fervore spiritus incensos ad perfectioris vitæ statum transire velle constiterit, non obstantibus quibuscumque Prædecessorum nostrorum decretis, licentiam dare possint. Apostatarum quoque ejectorum, & præterea extra Monasteria degentium, aut vagantium causam iidem Cardinales audiant, & cognoscant, eosque coercendi potestatem habeant. Curent præterea visitationis Apostolicæ jussa, & Constitutiones editas a Romanis Pontificibus circa ipsos Regulares exequendas, & in usum introducendas. Provideant insuper Regulares laudatæ vitæ, zelo Dei, & salutis animarum, & prudentia spiritus præditos, institutorumque Regularium Ordinis, & laudabilium consuetudinum peritissimos, qui, cum necessitas exegerit, Provincias sui Ordinis, & non alterius, receptis a Nobis literis ad Omnipotentis Dei laudem, & locorum vtilitatem salubriter visitare valeant. Sub nomine autem Regularium, etiam Moniales, cujusvis sint regulæ, & observantiæ comprehendi volumus. Omne denique studium Cardinales ipsi impendant, ut ab inferioribus erga superiores debita humilitas, & obedientia, ac vicissim a superioribus erga illos paterna benevolentia in multa caritate, & disciplina, in spiritu lenitatis adhibeatur, neve dominentur inter fratres, sed Superiores ipsi Patres se esse meminerint. Postremo eosdem Cardinales quasi Religiosorum omnium tutissimum perfugium esse volumus, ut eorum auctoritate, & auxilio recreati, studium religiosæ vitæ, & regularis perfectionis sine impedimento strenue percurrant.

Congregatio duodecima, pro Consultationibus Episcoporum, & aliorum Prælatorum.

Causa hujus institutionis.

ET Nos quidem ex Apostolicæ servitutis officio, omnibus Christifidelibus ad ædificationem debitores sumus, sed tamen præcipuo caritatis affectu, in Christo complectimur venerabiles Fratres nostros Ecclesiarum Præsules, & Pastores, qui ex præcepto Apostoli vigilant; in omnibus laborant, ministeriumque suum implent.

Institutio Cōgreg. 12. & explicatio muneris ejus Cardinalium.

§.1. Quare ut Apostolica Sede, a qua, tamquam a matre honorem, & jurisdictionem acceperunt, sibi, cum opus erit, auxilium, præsidiumque paratum esse intelligant, ut greges suos tanto fructuosius pascant, quinque itidem Cardinales præponimus Episcoporum, & aliorum Prælatorum consultationibus audiendis. Quorum erit facultas, ut Patriarcharum, Primatum Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum quorumcumque, etiam inferiorum, non tamen regularium, petitiones audiant, propositisque difficultatibus, quæstionibus, ac controversiis, aliisque super quibus consulti fuerint, etiam per literas sedulo humaniterque respondeant, dubia, rationes, & causas Ecclesiarum, earumque dignitatis, jurisdictionis, exemptionis, immunitatis, jurium, privilegiorum, & laudabilium consuetudinum conservationem concernentes, summarie cognoscant, atque tam ex partium petitione, quam ex officio componant, prout honestum, opportunumque eis videbitur. Causas item, & controversias inter eosdem Prælatos de jurisdictione, aliave de causa exortas, item inter Capitula, aut obtinentes dignitates, ac inter quascumque singulares personas, & Universitates, aut locorum in temporalibus Dominos, præter eas, quæ Concilii Tridentini interpretationem exigunt, vel ordinem judiciarium re ipsa requirant, examinent, atque amicabiliter desuper transfigere, etiam per alios, si ita consultum videbitur, etiam extra Diœcesim curent. Ac præterea ad Ecclesias visitandas ubique locorum, in quibus Christiana viget Religio, visitatores Nobis præsentent, ut exemplo Beati Gregorii Magni, ac Leonis, & aliorum Summorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, cum in Domino expedire videbitur, destinare valeamus. Visitationis item formam illis præscribant, ut multo cum spirituali fructu, & fidelium ædificatione munus suum obeant, negociorumque omnium tractationis modum assignent, ac negligentiam, si quando opus erit, emendent. Insuper, ubi necessitas exegerit, viros usu & doctrina idoneos, rectos, & timentes Deum deligant, qui nostrarum, litera-

literarum auctoritate suffulti, Ecclesias ut Vicarii Apostolici regant. Denique eosdem Cardinales immunitatis Ecclesiarum defensores, ad tuendum ipsorum Prælatorum personas, res, & bona quæcumque Ecclesiarum prædictarum, ab omnium injuriis atque oppressionibus adversus quoscumque quavis auctoritate præfulgentes constituimus.

Congregatio decimatertia, pro Viis, Pontibus, & Aquis curandis.

Causa hujus institutionis.

ET quoniam curæ, & cogitationes nostræ ita communis boni procuratione defixæ sunt, ut dum graviora majoraque disponimus, eorum etiam, quæ minora videntur, non obliviscamur, considerantes, quod ad Almæ Urbis, locorumque ditionis nostræ Ecclesiasticæ ornamentum, aeris salubritatem, civium, incolarumque utilitatem, ac ad Peregrinorum, iterque agentium commoditatem, eorum præsertim, qui ad hanc Apostolicam Sedem, & Apostolorum limina, totque sancta loca innumerabilium Martyrum sanguine consecrata pie visitanda concurrunt, permagni interest Viarum, Pontium, & Aquarum curatio.

Institutio Cōgreg. 13. & explicatio facultatum ejus.

§. 1. Nos idcirco huic rei consulentes, Cardinales sex infra nominatos deputavimus, quibus facultatem damus vias curandi, aperiendi, muniendi, dirigendi, factasque tuendi, coarctatas dilatandi, veteres jam occupatas iterum in publicum usum vendicandi, & redigendi. Pontes item tuendi, & ubi opus est, novos extruendi, veteresque ruinosos instaurandi, & jam collapsos, si ita necessitas tulerit, reficiendi. Aquarum præterea curam gerendi, illarum præsertim, quas Nos tanta impensa, & labore in Urbem adduximus, illasque certa mensura ad publicum usum, commoditatemque melius distribuendi, & ubi majori aquarum copia opus esse viderint, fontes aquarum magis uberes, unde deduci possint, investigandi, deductiones, substructiones, castella, formas, aquæductus, receptaculaque earumdem sarta tecta conservandi, omne impedimentum tollendi. Cameræ nostræ Apostolicæ Præsides, & Ministros, quibus ea specialis cura data est, dirigendi, & ab contradictoribus protegendi, aliaque in his necessaria, & opportuna exequendi. Si qua vero difficultas, aut causa, tam contra domicellos, communitates, & universitates, quam contra quoscumque alios etiam immunes atque exemptos, super his omnibus jam exorta sit, vel in posterum inciderit, eam omnem summarie, sola facti veritate inspecta, ac re primum ad Nos, & Successores nostros relata, demum definiendi potestatem facimus. Qua facultate iidem Cardinales nedum in Alma Urbe, verum in universa Ecclesiastica ditione temporali uti posse statuimus.

Congregatio decimaquarta, pro Typographia Vaticana.

Causa hujus institutionis.

CEterum, cum ex omni antiquitatis memoria notum sit, quantum semper detrimenti attulerint hæreticorum, aliorumque veritatis hostium insidiæ, & doli sacris Libris, Sanctorumque Patrum monimentis, multis modis corrumpendis, quantamque hoc potissimum sæculo animarum perniciem importaverint eorumdem librorum mendosæ impressiones, atque editiones impuro, & pestifero hæresum fermento, aliisque erroribus coinquinatæ, & corruptæ.

InstitutioCōgreg. 14. cum suis facultatibus.

§. 1. Nos volentes pro nostra Pontificia solicitudine, ut hæc præclara, & salutaris nostra hæreditas a majoribus accepta, inviolata conservetur, nuper ejus rei causa non mediocri nostra impensa Typographiam Vaticanam ereximus, nunc autem pro rei, & negocii gravitate, infrascriptorum Cardinalium Congregationem statuimus, quibus imponimus, ut sacra Biblia Latinæ vulgatæ, Græcæ, & Hebraicæ editionis; decretales Epistolas, Concilia generalia, Sanctorum præcipuorum Ecclesiæ Doctorum opera, ceteros denique libros, quibus Fidei Catholicæ doctrina traditionesque Ecclesiasticæ continentur, & explicantur, quam emendatissime curent imprimendos. Quare mandamus, ut vetustis manuscriptis, emendatisque codicibus adhibitis, præsertim ex nobili, & optimis libris referta Pontificia Vaticana Bibliotheca, adiumento etiam, studio atque opera doctissimorum hominum ex omnibus Christiani orbis nationibus, per Nos, aut Successores nostros selectorum, qui linguarum peritissimi sint, libros imprimendos, accurate diligenterque conferant, & recognoscant, ut eorum editio, quantum fieri poterit, integra atque incorrupta prodeat. Sique vero graviores dubitationes, & difficultates in veterum codicum auctoritate, librorum correctione, & emendatione inciderint, rebus prius in Congregatione examinatis, ad Nos referant, ut in lectionum varietate, id quod Orthodoxæ veritati maxime consonum erit, ex speciali Dei privilegio huic Sanctæ Sedi concesso, statuamus. Demum eadem Congregatio, Typographos, & librorum recognitioni Præfectos in quibusvis Christiani Orbis Regnis, & Provinciis admonebit, ut diligentem, opportunamque operam ad sua quæque officia fideliter, atque integre exequenda præstent, in librorumque hujusmodi editione accuratissime versentur, & ad Vaticanæ impressionis præscriptum, ac normam omnino se conforment.

Congregatio decimaquinta, pro consultationibus negociorum Status Ecclesiastici.

Causa hujus institutionis.

DEnique cum valde consentaneum sit, ut qui longinquos, & externos in Domino complectimur, eorumque negocia breviter expediri curamus, domesticis, & propinquis, qui sub nostra, & Apostolicæ Sedis peculiari tutela sunt, hac quoque in re propensius consulamus, idcirco ut fideles Ecclesiæ Romanæ filii ditioni nostræ temporali subjecti, ad varia negocia, causas, necessitatesque suas proponendas perfacilem aditum inveniant, remediumque ex justitiæ, & æquitatis præscripto, opportune celeriterque obtineant.

Institutio Cōgreg. 15. & explicatio muneris Card.

§.1. Cardinales itidem quinque eorum consultationibus præficimus, ac præponimus, quorum juris sit, consultationes, dubitationes, querelas super causis civilibus, criminalibus, & mixtis ad forum sæculare dumtaxat spectantes audire, illasque inter se statis diebus conferre, quod æquum esse, quodque omnibus diligenter consideratis de majoris partis sententia expedire censuerint, statuere, & deliberare, justitiam expedite administrare, quæ decreta, ac definita erunt, executioni tradi curare. Ipsisque facultatem concedimus, ut ipsi omnibus negociis, & causis, cujuscumque generis illæ sint, etiam inter Fiscum, & privatum, & inter privatos, Communitates, Universitates, Collegia, eorumque Rectores, aut alios quoscumque etiam coram ditionis Ecclesiasticæ Magistratibus, & Ministris introductis, & pendentibus, quod justum, & æquum videbitur, præcipiant, causas ab eis, ubi id jus, & ratio postulaverit, auctoritate nostra avocent, aliisque Judicibus committant, Gubernatoribus, Prætoribus, ceterisque omnibus officia ex Sedis Apostolicæ auctoritate gerentibus, ut jussa, & imperata ejusCongregationis exequantur, significent, impositas pœnas, sive mulctas, bonorum proscriptiones, seu confiscationes, corporis pœnas, etiam capitis, ultimique supplicii (Nobis tamen prius de ea re consultis) moderentur, & commutent, ac eos, qui in carcere erunt, de loco ad locum, ubi id ita expedire judicaverint, transferri mandent, ceteraque pro justitiæ conservatione, subditorumque nostrorum quiete, & tranquillitate deliberent, ac provideant.

Sequitur declaratio facultatum prædictarum Congregationum. Et aliæ habentur immediate post hanc, & in ejus fine.

Congregationes prædictæ fiant tribus assistentibus Card.

DEnique quo dictarum Congregationum expeditiones validæ existant, Cardinales in qualibet Congregatione non sint pauciores tribus. Ad judiciorum vero confusionem evitandam, volumus, nt unaquæque Congregatio, quando aliqua causa quæstio, vel consultatio ad eam delata fuerit, diligenter perpendat, an ad ipsam proprie ejus causæ cognitio, & expeditio pertineat, & si ad se minime spectare cognoverit, eamdem ad Judices Ordinarios, vel ad propriam Congregationem remittat.

§.2. Itidem Cardinales dictarum Congregationum, proprios singillatim habeant Secretarios, ab eisdem libere deputandos, & ad res, quæ in dies geruntur, annotandas, & in publicam formam, si opus fuerit, redigendas. — Secretarios proprios habeant.

§.3. Et quoniam divinis oraculis admonemur, ubi multa consilia, ibi salutem adesse, eædem Congregationes pro earum arbitrio viros Sacræ Theologiæ, Pontificii, Cæsareique juris peritos, & rerum gerendarum usu pollentes in consultationibus, advocent, atque adhibeant; ut causis, quæstionibus, & negociis quam optime discussis, quæ Dei gloriæ, animarumque saluti, & justitiæ, atque æquitati consentanea maxime erunt, decernantur; graviora vero quæcumque, ad Nos, vel Successores nostros deferantur, ut quid secundum Deum expediat, ejus gratia adjuvante, mature statuamus. — Theologi, & viri periti in consultationibus adhibeantur.

§.4. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam dictos Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritumque, & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. — Decretum irritans.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibuscumque formulis illa sint concepta. Quibus omnibus etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expressio habenda esset, eorum tenores, acsi ad verbum insererentur præsentibus, pro expressis, atque insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, expresse, ac latissime derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque. — Clausulæ derogatoriæ.

§.6. Demum per paternam nostram caritatem, & auctoritatem, quæ Nobis a Christo Domino data est, admonemus, & per ipsum, per quem Reges regnant, obtestamur carissimos in Christo filios nostros in Imperatorem electum, omnesq. Reges, ac ceteros sæculares Principes, quos Deus in excelso loco constituit, & temporali potestate communivit, ut Fidei Catholicæ propugnatores, & defensores sint, de quorum pietate, & erga Apostolicam Sedem observantia, atque obedientia magnopere in Domino confidimus, & quam etiam multis argumentis perspectam habemus. — Hortatio ad Princip. Christianos.

§.7. Alios vero Ecclesiastica dignitate præditos per hæc Apostolica scripta, ac per debitæ obedientiæ vinculum, statusque sui subli- — Monitioque ad quascumque Ecclesiasticas personas, ut in-

præmissis faveant & obediant. sublimem conditionem, qua Deo arctius religati existunt, obstringimus, ut his nostris conatibus ad Dei laudem, Fidei propagationem, fidelium commoditatem,& salutem assistant; ac auctoritatem, quæ Ecclesiæ Præsulibus in Beati Petri persona a Christo Domino credita, & collata fuit, ad Fidei Catholicæ exaltationem, & augmentum, prout ex eorum munere tenentur, Nosque eos pie facturos speramus, tueantur, & defendant; ac operam dent, studiumque demum omne conferant, ut eadem auctoritas Ecclesiastica omnino illæsa conservetur, ac Ecclesiæ Dei ministris opem, & auxilium in omnibus impendant, & de Sede Apostolica, ex sua majorumque suorum pietate, benemereri non desinant; memores se in susceptione Imperialis, ac Regii diadematis, & Principatus, ad id præ ceteris devinctos esse, ut inde in hac mortali vita felicitatem, nostramque, & Sedis ejusdem benignitatem, ac gratiam uberius valeant promereri, post exactum vero mortalis hujus vitæ curriculum, a Deo æternam gloriam, & beatitudinem consequantur. Quod si secus ab eorum aliquo, quod minime credimus, factum erit, divinam iram, donec sub potenti manu Dei humilientur, qui tarditatem pœnæ supplicii interdum gravitate compensat, se minime effugere posse certo sciant.

Hæc Constitutio sit perpetua, & inter Apostolicas Constitutiones annumeretur. §.8. Ut autem hæ nostræ literæ quamprimum ubique locorum, & gentium innotescant, quas inter alias Apostolicas, perpetuasque Constitutiones annumeramus, illas publicis in locis de more affigi, earumque exemplis, vel impressis sigillo obsignatæ alicujus personæ Ecclesiastica dignitate præditæ, ac quibus Notarius publicus subscripserit, eamdem fidem haberi volumus, quæ his exhibitis maxima cum reverentia omnino esset adhibenda.

Sanctio pœnalis. §.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum decretorum, Constitutionum, assignationis, dationis, attributionis, confirmationum, corroborationis, statutorum, approbationis, declarationis, delectionum, præfectionum, tributionis, permissionis, reservationis, impartitionis, institutionis, concessionum, injunctionis, impositionis, voluntatum, mandati, præpositionis, derogationis, admonitionis, obtestationis, obstrictionis, & annumerationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

D.P. An.III. 22.Januarii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo septimo, undecimo Kalendas Februarii, Pontificatus nostri Anno III.

Sequuntur aliæ declarationes editæ in Consistorio die 11. Maii 1588. circa dubia in Congregationibus evenienda.

Institutio Cōgregationum, de qua supra. SAnctissimus D. N., quod postquam deputavit omnes Cardinales super diversis Congregationibus, ut vellent illis incumbere, & expedire negocia, quæ ibi tractanda erunt, ut & ipse Sanctissimus a laboribus sublevetur, & partes citius expediantur.

Amotio dubitationum, cum declarationibus subsequentibus. §.1. Et ne in futurum dubitari contingat, super aliquibus dubiis, quæ oriri possunt super facultatibus ipsis Congregationibus datis. Ideo Sanctitas sua fecit quinque infrascriptas declarationes.

Declaratio prima. §.2. Prima est, quod si ante inchoatum judicium coram aliquo Judice, pars coram Congregatione conventa, renuerit in illam consentire, & noluerit causam a Congregatione terminari, tunc ad Judicem competentem remittatur.

Declaratio secunda. §.3. Secunda est, quod si coram aliquo Judice inchoatum fuerit judicium, & deinde partes concordes Congregationem adiverint, tunc Congregatio causam decidat, & acta ad se transportari faciat.

Declaratio tertia. §.4. Tertia est, quod si causa coram Congregatione cœpta fuerit, & deinde aliquod emergens supervenerit, tunc nedum illa causa cœpta, verumetiam illud emergens a Congregatione expediatur.

Declaratio quarta. §.5. Quarta, quod si causa in ipsa Congregatione decisa requirat, ut super illa expediatur supplicatio, vel breve, tunc decrevit Sanctitas sua, quod in ipsa supplicatione, vel in ipso breve fiat mentio, causam de ordine Congregationis fuisse ita terminatam.

Declaratio quinta. §.6. Quinta, quod si alicui Congregationi occurrerit, pro rebus ad ipsam Congregationem spectantibus brachio sæculari indigere, tunc recurratur ad Gubernatorem, Auditorem Cameræ, Vicarium, sive ad alium judicem, qui præceptis ab ipsa Congregatione factis, obedire teneatur.

CXVIII.

Prohibitio ad arma ex quibusvis causis, præter hic exceptas armatorum manus, aut cavalcatas, tumultuosasque hominum collectas in Statu Ecclesiastico congregandi.

De materia vide quæ notavi ad Const.XXII. Joann. XXII. Ad hoc *Tom.III. Par.II. fol.*184., *& etiam Pauli II. Const.IV.* Viros *Tom.III. Part.III. fol.*120., *ac Alexand.VI. Const.II.* Inter *ibidem fol.*234. *Necnon Constitutionem Marchiæ li.*1.*c.*15. *& lib.*4. *cap.*42.. *Ac Urbis Statutum lib.*2.*cap.*34.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Causæ hujus prohibitionis. DUM pro communi totius gregis Dominici salute, fidei nostræ divinitus cre-

crediti, solicitis studiis invigilamus, eam quasi peculiarem, & privatam populorum, nostro, & S. R. E., cui Deo auctore præsidemus, temporali dominio subiectorum curam suscipimus, ut in quibuscumque ejusdem dominii Provinciis, Civitatibus, Oppidis, & locis, armorum, tumultuum, & seditionum turba, & strepitus conquiescat, ac inde omnis iniuria, & violentiæ terror propulsetur, atque facinorosorum hominum audacia, & immanitate compressa, securitas, quies, & tranquillitas perpetuo vigeat, & conservetur. Est enim rationi consentaneum, ut Sedes Apostolica, quæ cunctis mortalibus justitiam ministrat, suos præcipue subditos in officio contineat, & cujus auctoritas ab ipso Domino constituta, apud omnes etiam exteras gentes, ac nationes, sacrosancta, & inviolabilis permanet, debitam obedientiam, & reverentiam, quam summi Reges, & Principes ei præstant, magis ab iis exigat, qui ipsius regimini in temporalibus subiecti, neminem alium Principem, præter Romanum Pontificem agnoscunt, ut quæ denique universos fideles sublevare solet, hos potissimum in suam tutelam specialiter receptos, ab omni iniuria vindicet, atque illæsos defendat, & tueatur.

Prohibitio convocādi ad Arma & Cavalcatas, seu Adunatas faciendi, per quascumque Universitates, seu personas quavis dignitate fungentes S. R. E. mediate, & immediate subjectas, in quibuscunque casibus; præter infra exceptos.

§.1. Quare Nos considerantes primum quidem in quantas rerum perturbationes, in quam intolerabilem perditorum, & sceleratorum hominum licentiam noster Pontificatus sui initio inciderit, vel ad eas potius fuerit divina providentia reservatus; deinde vero quam benigne faverit cœptis nostris divina majestas, quam facile non obscura Dei Omnipotentis voluntate hæc, qua fruimur, quies, & tranquillitas sit consecuta, numquam cessamus, quantas maximas animus noster capere potest, eidem divinæ bonitati, in qua sola confidimus, gratias agere, & ne in aliquo pastoralis nostri officii partes desiderentur, his quasi fundamentis constituendæ Reipublicæ præclare jactis, novis eam præsidiis in dies magis ac magis confirmare, & communire studemus. Cum igitur inter alios, qui in temporali Statu nostro Ecclesiastico irrepserant, quosque a Nobis magna ex parte sublatos omnino abolere nitimur, pravos abusus, ille sit maxime damnabilis, ut Barones, Domicelli, aut Communitates, vel universitates, aut Magistratus Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, & locorum prædictæ Romanæ Ecclesiæ temporali ditioni subiectorum, sub prætextu recuperandæ, sive manutenendæ, aut adipiscendæ possessionis bonorum immobilium, finium, seu terminorum, & limitum territorii, vel agrorum, quæ ad se legitime pertinere prætendunt, dum se jus suum tueri, aut consequi velle, & bona sua ab illicitis detentoribus, vel occupatoribus vendicare profitentur, ad arma populos convocare, & incitare, tumultus facere, & commovere, armatorum hominum copias cogere non dubitent, ex quibus postmodum quandoque contigit, ut commotis seditionibus auxilium facinorosorum, seu etiam bannitorum evocent, imbecilliores per injuriam opprimant, agros vastent, aliena rapiant, & invadant, pacificos possessores expellant, quietem publicam perturbent, in Dei offensam animarum perniciem, & scandalnm plurimorum. Nos attendentes ad hoc potissimum sanctæ hujus Sedis potestatem, & auctoritatem in supremo justitiæ throno, Deo disponente, collocatam, & viribus ad regendos subditos necessariis fuisse satis instructam, & roboratam, ut per Romanum Pontificem illi præsidentem cunctis æqua lance jus suum sine aliqua perturbatione tribuatur, ideoque minime ferendum, ut quis temere, vel vi adhibita, jus sibi dicat, sed magis talem improbitatem, & audaciam, legum severitate, & gravioribus pœnis propositis compescendam, & coercendam esse censentes, habita cum Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio pariter, & assensu, hac nostra perpetuo valitura Constitutione districte interdicimus, & prohibemus universis, & singulis Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis quacumque etiam Ecclesiastica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, armorum Ductoribus, Capitaneis, Magistratibus, Communitatibus, Universitatibus, & Officialibus, ac aliis personis Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, & aliorum quorumcumque locorum ipsi Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate in temporalibus subiectorum, cujuscumque status, gradus, & conditionis existentibus, ne posthac quisquam eorum, propter prædictas, vel alias, etiam urgentiores, & urgentissimas, etiam consuetudine permissas causas, etiamsi ab aliis provocati, & lacessiti fuerint, etiam propter, & adversus hujusmodi manifestas injurias, aut recuperandæ, vel adipiscendæ possessionis, seu quasi dominiorum, statuum, feudorum prædictorum, agrorum, finium, limitum, & terminorum, ac quorumcumque jurium, & bonorum ad eos, vel ad Ecclesias, Monasteria, Hospitia, de eorum jurepatronatus, seu præsentandi, aut sub ipsorum cura, administratione, vel protectione recepta quomodolibet pertinentium, sive violenter, aut de facto recuperare, vel adeptæ, retinendæ, & tuendæ, vel alio quovis prætextu, aut quæsito colore, vel ingenio, militum copias cogere, comparare, vel ducere, neve populos, vel sigillatim singulares personas, publice, aut privatim, palam, vel occulte ad arma, ut dictum est, convocare, conclamare, concitare, neque armatorum manus, cœtus, conventus, seu illicitas, & tumultuosas collectas, vel etiam ut vocant, cavalcatas, vel adunatas facere, vel insimul congregare, aut aliquid hujusmodi, per se, vel per alium moliri, aut machinari audeat, vel præsumat. Quare bis præsentibus monemus tam dictos Duces, & reliquos, quam Communitates, ac Uni-

Universitates, quæ super possessione, seu quasi, aut super finibus, limitibus, seu terminis Territorii, vel agrorum, aut aliis, hujusmodi rebus, aliquas inter se lites, vel controversias habent, ut si illas extrajudicialiter, aut amicabiliter componere, seu super eis transigere commode nequeunt, easdem in judicium deducant, sive deductas prosequantur, & donec legum ac judicum auctoritate illæ definiantur, seu justitiæ complementum sibi ministretur, æquo animo ferant, & expectent.

Casus excepti a d. prohibitione.

§.2. Ceterum quoniam interdum aliqua urget occasio armatos homines colligendi, id tantum permittimus, & concedimus in casibus infrascriptis, nempe ut prædicti Duces, & alii prædicti, Communitates, & Universitates, suas Civitates, Oppida, Terras, Castra, Domos, Villas, dominia, loca, & Territoria a grassatoribus viarum, latronibus, sicariis, & bannitis, aliisque similibus notoriis delinquentibus defendant, dum ab ipsis actu infestantur, vel ut secuta, & expurgata custodiant, reosve capiant, & apprehendant, vel captos & apprehensos Gubernatoribus, Potestatibus, Judicibus, aliisve Magistratibus, & Officialibus tradant, sive ut Curiæ ministris adversus tales facinorosos auxilium, & opem impendant, juxta Constitutionem nostram alias super hoc editam, vel si ad tuenda, & propugnanda loca maritima, tam in Tyrrheni, quam Adriatici maris littore periculosis temporibus adversus Turcas, & piratas, vel alias ex nostro, vel nostrorum Successorum Romanorum Pontificum præcepto, ad arma eos concurrere contigerit. Sed & siquis alius ejusmodi casus ingruat, qui similiter armatorum auxilium deposcere videatur, noverint, Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pontificem quamprimum consulendos esse, a quibus, aut promptum subsidium, aut licentiam super præmissis citius impetrabunt. Si vero necessitas adeo urgeat, aut impellat, ut ad Nos, aut ad Successores Nostros prædictos in tempore, vel opportune recurri non possit, tunc Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum Præsides, Gubernatores, Locatenentes, & Officiales, a Nobis, & Sede Apostolica deputatos adeant, eisque hujusmodi necessitatis causas exponant, ac ab ipsis arma sumendi licentiam obtineant, ita ut tales armatorum collectas, de alicujus ex superioribus prædictis permissu, vel auctoritate factas fuisse manifesto constet.

Pœnæ contravenientiũ.

§.3. Quod si quis contra præsentem nostram prohibitionem, & interdictum, directe, vel indirecte quicquam attentare aut aliis mandare, vel transgressoribus adhærere, vel favere præsumpserit, eum, si Dux, Princeps, Marchio, Comes, Baro, Domicellus, Vicarius, Feudatarius, aut quævis alia singularis persona extiterit, læsæ Majestatis Reatum verum, ac nulla juris, aut hominis fictione confictum crimen incurrisse, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ rebellem, omnibusque, & singulis privilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus, realibus, personalibus, & mixtis, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionibus, Comitatibus, Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, Dominiis, Vicariatibus, Guberniis, locis, jurisdictionibus, dignitatibus etiam Ecclesiasticis, honoribus, juribus, officiis, ac beneficiis, quorum per infrascriptam privationem vacantium collatio, provisio, & omnimoda dispositio Nobis, & Apostolicæ Sedi perpetuo reservata sit, & esse censeatur, ita ut de illis per alium, quam per Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pontificem disponi nullo modo possit aut debeat, necnon pensionibus, & fructibus Ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudis, & concessionibus, quæ a Romana prædicta, & aliis quibuscumque Ecclesiis obtinet, & in futurum obtinebit, ceterisque omnibus in Sedis Apostolicæ temporali dominio possessis, immobilibus mobilibus, & semoventibus, bonis, juribus, & actionibus eo ipso privatum, ipsumque, & illius filios ad illa, & quælibet alia in posterum obtinenda, ac quoscumque actus ligitimos exercendos inhabiles, & indignos fore, & esse. Ac præterea a dicto Statu Ecclesiastico universo, una cum sua familia perpetui exilii pœna damnari debere, domosque, ædificia, arces, & fortalitia ejusdem demolienda, & solo æquanda, seu aliis Cameræ Apostolicæ juribus adscribenda esse, nec illis portam ullius dignitatis Ecclesiasticæ, vel mundanæ umquam patere statuimus, decernimus, & declaramus. Insuper Vassallos, Custodes, Vicarios, Capitaneos, Potestates, Officiales, Populos, & subditos eorumdem a fidelitatis juramento ac homagii, & quocumque alio jure, quo ipsis quomodolibet adstricti fuerint, ex nunc penitus absoluimus, & liberamus. Ducatus vero, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, Civitates, Oppida, Terras, Castra, & loca, ceteraque bona prædicta, necnon jura, & actiones cum fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis eorumdem, Fisco nostro, & Cameræ prædictæ ipso facto, & absque aliqua declaratione, etiam in præjudicium filiorum, & aliorum descendentium in investituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus compræhensorum, in omnibus, & per omnia, perinde ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Cameram devoluta essent, confiscamus, & applicamus. Sin autẽ Communitates, & Universitates in præmissis consilio deliquerint, eas omnibus, & quibuscumque Castris, Villis, & jurisdictionibus, ac communibus bonis, rebus, & juribus ad illas pertinentibus, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, & indultis eis quomodolibet concessis similiter privamus, privatasque declaramus, ac dicta Castra, Villas, ac jurisdictiones, bona, res, & jura similiter Fisco, & Cameræ prædictis applicamus, & appropriamus. Statuentes etiam contra principales auctores, & par-

ticulariter delinquentes tamquam dicti criminis læsæ majestatis reos, ut præfertur procedi debere. Et nihilominus omnem, & quamcumque possessionem, seu quasi sic de facto contra præsentem nostram Constitutionem, cum manu seu collecta armatorum hominum in futurum pro tempore appræhensam, usurpatam, detentam, vel occupatam, sive adipiscendo, sive taliter adeptam retinendo, sive recuperando, omnesque actus possessorios, vel quasi, quomodolibet factos, necnon super illis confecta instrumenta, rogitus, & alia acta, & inde secuta quæcumque annullamus, irritamus, & viribus evacuamus, necnon penitus cassamus, & abolemus, ac pro irritis, nullis, & infectis, & mere attentatis habenda, nulliusque roboris, vel momenti esse, ac nullum inde jus, nullamque actionem, cuiquam de novo acquiri, nasci, aut competere, neque postmodum lapsu temporis etiam longissimi ex hujusmodi possessione ab initio, ut præfertur, vitiosa, ullam præscriptionem sequi, aut cuiquam ullo tempore suffragari posse. Quinimmo prædictis delinquentibus amotis, & expulsis priorem possessorem in primis, & ante omnia in suam pristinam possessionem, seu quasi restituendum, & plenarie reintegrandum, & donec, & quousque cui illa de jure competat legitime decernatur, manutenendum esse, eosdemque delinquentes ad damna, expensas, & quicquid interest, parti læsæ reficienda, & resarcienda teneri, & efficaciter obligatos existere, ac ad id cogi, & compelli. Super præmissis vero omnibus, & singulis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quovis alio meliori modo, tam ad partis, & Fisci instantiam, quam ex mero officio civiliter, criminaliter, aut mixtim procedi posse.

Decretum irritans. §.4. Sicq. per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane pariter decernimus, & declaramus.

Clausulæ derogatoriæ. §.5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus quarumvis Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, & locorum, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, ac investituris, & concessionibus prædictis quoquo modo factis, concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumqne.

Forma & effectus publicationis hujus Constitut. §.6. Volumus autem, ut eædem præsentes ad valvas Lateranen., & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ de more affigantur, & illis detractis transumpta inibi affixa relinquantur, factaque hujusmodi publicatione hic in Urbe, & in ejus districtu post quindecim, alibi vero post triginta dies, quoscumque perinde arctent, & afficiant, acsi eorum unicuique personaliter intimatę fuissent. Sed & quo facilius possint ad universorum notitiam pervenire, mandamus omnibus, & singulis Vicelegatis, Præsidentibus, & Gubernatoribus Provinciarum, & Civitatum quarumcumque dictæ nostræ ditionis Ecclesiasticæ, ut in sua quisque residentia, Civitatibus, Oppidis, Terris, & Castris sibi benevisis, curent easdem nostras literas in locis consuetis de more publicari.

Transumptorum fides, & Sanctio pœnalis. §.7. Et quia difficile foret illas ad eorum quemlibet, & ad singula loca ubi opus erit deferre, decernimus transumptis ipsis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, in judicio, & extra illud, ubique eamdem fidem adhibendam esse, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

D.P. An. III. 19. Februarii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, undecimo Kalendas Martii, Pontificatus nostri Anno III.

Papæ subscr.

✠ Ego Sixtus Episcopus Catholicæ Ecclesiæ subscripsi.

Card. subscr.

✠ *Ego Alexander Cardinalis Farnesius Episcopus Ostien. Vicecancellarius.*

✠ *Ego Jo: Antonius Epis. Portuen. Card. S. Georgii.*

✠ *Ego Alph. Cardin. Gesualdus Episcopus Tusculanus.*

✠ *Ego Inn. Avalos Card. de Arag. Episcopus Sabinen.*

✠ *Ego Marcus Antonius Card. Columna Episcopus Prænestin.*

✠ *Ego Ptolomæus Cardinalis Comensis Episcopus Albanen.*

✠ *Ego Marcus Siticus Card. ab Altaemps tit. S. Mariæ Transtyberim.*

✠ *Ego Petrus Cardinalis Sanctacrucius tit. S. Clementis.*

✠ *Ego Gabr. Card. Paleottus tit. S. Laurentii in Lucina.*

✠ *Frater Michael Bonellus Cardinalii Alexandrinus tit. Sanctæ Mariæ super Minervam.*

✠ *Ego Ludovicus tit. S. Anastasiæ Presbyter Cardinalis.*

✠ *Ego Nicolaus de Pelleve tit. S. Praxedis Card. Senonen.*

✠ *Jul. Anton. tit. S. Bartholomæi in Insula Presb. Card. S. Severinæ.*

Ego Hie-

✠ *Ego Hieronymus Cardin. Rusticucius tit. S. Susannæ.*
✠ *Ego Joan. Hieronymus Card. Albanus tit. S. Joannis ante portam Latinam.*
✠ *Ego Hieronymus Cardinalis Simoncellus tit. S. Priscæ.*
✠ *Ego Petrus Card. Deza tit. S. Hieronymi Illyricorum.*
✠ *Antonius tit. SS. Joannis, & Pauli Presbyter Card. Carafa.*
✠ *Ego Joan. Antonius Card. SS. Quatuor.*
✠ *Ego Joan. Baptista Card. tit. S. Marcelli.*
✠ *Ego Franciscus Card. de Joyeuse tit. Sanctissimæ Trinitatis in Monte Pincio.*
✠ *Ego Julius Card. Cananus tit. S. Eusebii.*
✠ *Ego Nicolaus Cardinalis Cremonen. tit. S. Cæciliæ.*
✠ *Ego Antonius Maria Card. Salviatus tit. S. Mariæ de Pace.*
✠ *Ego Aug. Card. Veronen. tit. S. Marci.*
✠ *Ego Vincentius tit. S. Mariæ in Via Card. Montis Regalis.*
✠ *Ego Philippus Cardinalis Spinula tit. S. Sabinæ.*
✠ *Ego Scipio tit. S. Salvatoris in Lauro Card. Lancellottus.*
✠ *Ego Vincentius Cardinalis Gonzaga tit. S. Alexii.*
✠ *Ego Henricus Card. Cajetanus tit. S. Pudentianæ S. R. E. Camerarius.*
✠ *Ego Joan. Baptista Card. Castrucius tit. S. Mariæ in Aracœli.*
✠ *Ego Federicus Card. Cornelius tit. Stephani in Monte Cælio.*
✠ *Ego Dominicus tit. S. Laurentii Cardinalis Pinellus.*
✠ *Ego Hippolytus Card. Aldobrandinus tit. S. Pancratii, Major Pœnitentiarius.*
✠ *Ego Hieron. tit. S. Petri ad Vincula Cardinalis de Ruvere.*
✠ *Ego Philippus Cardin. de Lenoncourt tit. S. Honuphrii.*
✠ *Ego Frater Hieronymus Card. Ascul. tit. S. Thomæ in Parione.*
✠ *Ego Antonius Maria tit. S. Agnetis in Agone Cardinalis Perusinus.*
✠ *Ego Frater Constantinus Card. Sarnanus tit. S. Petri in Monte Aureo.*
✠ *Ego G. Card. Alanus tit. S. Martini in Montibus.*
✠ *Ego Scipio tit. S. Mariæ de Populo Cardinalis Gonzaga.*
✠ *Ego Anton. tit. S. Vitalis Card. Saulius.*
✠ *Ego Evangelista tit. S. Matthæi in Merulana Card. Cusentinus.*
✠ *Ego F. Stephanus tit. SS. Marcellini, & Petri Presb. Card. Aretinus.*
✠ *Ego F. Card. Sfortia Diacon. S. Nicolai in Carcere.*
✠ *Ego Alexander Card. Montaltus, Diaconus S. Eustachii.*
✠ *Ego Hieron, S. Mariæ in Cosmedin Diac. Cardinalis Matthæjus.*
✠ *Ego Benedictus S. Agathæ Diac. Card. Justinianus.*
✠ *Ego Ascanius SS. Viti, & Modesti, & Crescentiæ Diac. Card. Columna.*
✠ *Ego Federicus S. Mariæ in Domnica Diaconus Card. Borromæus.*

Anno a Nativitate D. 1588. indict. 1. die vero veneris, undecima mensis Martii, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papæ V. anno ejus tertio retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & lectæ, & publicatæ fuerunt, in valvis seu portis S. Joannis Lateranensis, & S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & acie Campi Floræ, & per aliquod temporis spatium dimissæ, per Nos Jo: Baptistam Bagni, & Jo: Burlurault SS. D. N. Papæ Cursores. Publicatio.

Alex. Parabiacus mag. Curs.

CXIX.

Adscriptio S. Bonaventuræ Balneoregiensis inter egregios Sanctosque Catholicæ Ecclesiæ Doctores, cum Indulgentiis pro ejus Festivitate die 14. Julii celebranda.

Canonizationem hujus Sancti præfinivit Sixtus IV. ut in sua Constit. XXVI. Superna *Tom. III. Par. III. fol. 182.*

Aliorum Ecclesiæ Doctorum, & Evangelistarum festa, duplici officio celebrari jussit Bonifacius VIII. in Extrav. 1. de Reliq. & ven. Sanct.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Universis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis aliarum Ecclesiarum Prælatis per universum Terrarum Orbem constitutis, salutem & Apostolicam benedictionem.

Triumphantis Hierusalem gloriam sempiternam, & Sanctorum cum Christo felicissime regnantium, numquam marcescentes coronas cum gaudio admirans Sancta Mater Ecclesia, adhuc in terris militans, ad eamdem vero justitiæ coronam festinans, Deum in Sanctis suis mirabilem prædicare non cessat. Nec vero insignes tantum victorias, & præclara Sanctorum merita eximiis laudibus celebrat, sed eosdem Sanctos, quos Deus mirifice honorificat, ipsa quoque pie veneratur, ac colit, quorum nimirum prædicatione, salutarique doctrina instituta, sanguine fundata, illustribus caritatis operibus, atque exemplis educata, ferventibus illorum apud Deum precibus quotidie adjuvatur. Quamobrem debitis etiam, congruisque honoribus unicuique Sanctorum singulatim tribuendis, ad cœlestis illius Hierarchiæ, ubi omnia in caritate perfecta ordinata sunt, normam, atque imaginem sese conformare, quantum quidem in hujus prætereuntis mundi exilio licet, maxime studet. Nam quemadmodum in magna illa summi Patrisfamilias, bonisque omnibus cumulata domo, mansiones multæ sunt, & beatæ illæ animæ mira quadam varietate unius gloriæ beatitudine perfruuntur, sic Catholica Ecclesia, quæ cœlestis illius effigies est, ut castrorum acies ordinata, in venera- Procemium.

neratione Sanctis Dei adhibenda, sacros illos ordines, divino illustrata lumine agnoscit, atque distinguit. Itaque dum gloriosum Apostolorum Chorum, dum Prophetarum laudabilem numerum, dum fortissimorum Martyrum laudat exercitum, ceterisque Sanctis suo loco, & ordine rite honores defert, in uno caritatis spiritu, & consimili piæ devotionis affectu multipliciter exultat. Inter illos vero beatissimos Sanctorum Choros, quorum memoria a cunctis fidelibus religioso cultu merito celebratur, insigni splendore elucet Sanctorum Doctorum Ordo a Paulo Apostolo diserte enumeratus, cum ait, & ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem Pastores, & Doctores, quos vineæ suæ strenuos, fidelesque cultores, atque operarios constituit, ad consummationem Sanctorum in opus ministerii, in ædificationem Corporis Christi. Hi sunt, de quibus Divina Sapientia clamat: Qui elucidant me, vitam æternam habebunt: de his Angelus apud Danielem loquitur: Qui autem docti fuerint; fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates: eos denique Salvator ipse Christus Dominus insigni illo elogio ornavit: Qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno Cœlorum. Cum autem omnibus temporibus sacrorum Doctorum studium, & doctrinam in Ecclesia Dei utilis, & salutaris fuit, tum maxime fructuosam, & plane necessariam esse res ipsa demonstravit, cum persecutorum Christiani nominis horribili furore represso, in ipsa Ecclesiæ pace, teterrima hæresum bella vehementius excitata sunt, tunc enim hæreticorum doli, & fallaciæ, qui diabolo instigante in agro Domini zizania superseminare non intermittunt, Doctorum cura, & diligentia detectæ, & pestiferi, ac detestabiles errores gladio spiritus amputari, & Catholicæ veritatis vi, sacris Doctoribus administris mendacium prostratum, quare jure optimo Hyadum stellarum nomine Sancti Doctores in Ecclesia designantur, qui perfrigida hyeme, & longis infidelitatis noctibus expletis, & persecutionis tempestate sedata, tunc clariores Sanctæ Ecclesiæ exorti sunt, cum veritatis sol per corda fidelium altius calesceret, & tamquam novo fidei vere lucidior annus aperiretur.

S.Bonaventuræ a Sixto IV. est canonizatus, ut in rubrica.

§.1. Jam vero inter eos, quos Dominus magnus spiritu intelligentiæ replere voluit, quique tamquam imbres eloquia sapientiæ suæ in Ecclesia Dei emiserunt, merito numeratur S. Bonaventura Confessor, & Pontifex, & in eadem Catholica Ecclesia Doctor eximius, quem fel. rec. Sixtus Papa IV. Prædecessor noster, ob admirabilem vitæ sanctitatem, & præcellentem doctrinam in Sanctorum numerum adscripsit.

S.Bonaventuræ vita recensetur.

§.2. Is enim Balneoregii in Etruria natus, ut piæ matris voto satisfaceret, adolescens Seraphicam Sancti Francisci Religionem est ingressus, per cujus vestigia recentia adhuc novus Christi miles, humiliter, & constanter incedens, saluberrimam regularium institutorum observantiam tanto animi ardore, tantaque cordis aviditate auxit, ut summa in eo sanctitas appareret, ac vitæ innocentia, & castitate, sancta humilitate, patientia, mansuetudine, terrenarum rerum displicentia, cœlestium desiderio omnibus, & exemplo, & admirationi esset, tanta quoque spiritus dulcedine, & divini amoris fervore inflammatus in Deum rapiebatur, ut jam in cellam vinariam sponsi introductus, & vino optimo caritatis ebrius, Jesum Christum Crucifixum, & patientem utique intueri, & in ejus vulneribus habitare videretur. Ad hanc vero eximiam vitæ sanctitatem vir Dei magnam præstantis doctrinæ laudem adjunxit, Deo ita disponente, ut ad ejus gloriam, & Ecclesiæ utilitatem, non solum exemplo, sed verbo, & eruditione magnopere proficeret. Itaque cum in sacrarum literarum studio Sanctorum Patrum lectione, & Scholasticæ Theologiæ pernecessaria disciplina Alexandro de Ales magistro, insigni illius ætatis Theologo, diligentissime versaretur, brevi temporis spatio excellentis ingenii bonitate, assiduo labore, & quod caput est, gratia Spiritus Sancti, qui vas aureum in honorem electum omni ex parte formabat, tantos progressus fecit, & ad tantam doctrinæ perfectionem pervenit, ut Doctoris, & Magistri insignibus in celeberrimo Parisiensi Gymnasio solemni more decoratus, sacram Theologiam ibidem publice professus sit.

S.Bonaventuræ virtutes, laudes & preclara gesta enarrantur.

§.3. Tantam vero laudem in interpretandi munere, & in universæ Theologiæ scientia est consecutus, ut viri doctissimi ejus doctrinam, & eruditionem admirarentur. Et quidem multiplices sancti viri lucubrationes, & præclara scripta, quæ adhuc magna Ecclesiæ utilitate, & non mediocri Deo beneficio extant, quæque, & nostræ, & superiorum ætatum viri eruditi multo cum fructu legerunt, & magnopere comprobarunt, quantus ille in Theologiam fuerit, satis declarant. Ea enim divini ingenii sui monimenta posteris reliquit, quibus perdifficiles, & multis obscuritatibus involutæ quæstiones, magna optimorum argumentorum copia, via, & ordine enucleate, ac dilucide explicantur, Fidei Catholicæ veritas illustratur, perniciosi errores, & prophanæ hæreses profligantur, & piæ fidelium mentes ad Dei amorem, & cœlestis patriæ desiderium admirabiliter inflammantur. Fuit enim in S. Bonaventura id præcipuum, & singulare, ut non solum argumentandi subtilitate, docendi facilitate, definiendi solertia præstaret, sed divina quadam animos permovendi vi excelleret, sic enim scribendo cum summa eruditione parem pietatis ardorem conjungit, ut lectorem docendo moveat, & in intimos animi recessus illabatur, ac denique Seraphicis quibusdam aculeis cor compungat, & mira devotionis dulcedine perfundat, quam sane gratiam in ejus ore, & calamo diffusam admirans Prædecessor noster Six-

Sixtus IV. Pontifex illud dicere non dubitavit, Spiritum Sanctum in eo locutum videri.

S.Bonaventura Generalis Minister, in ordine septimus post Sanctum Franciscum creatus fuit.

§.4. Cum igitur servo fideli tam multa, & præclara a Domino talenta essent credita, ut illis ad fratrum utilitatem exercendis, & negociandis, cœlestis gratiæ thesauros amplificaret, divino consilio, & summo totius sui Ordinis consensu, Romæ Minister generalis septimus post Beatum Franciscum est factus, quo in officii munere non solum prudentiam, vigilantiam, solicitudinem præstitit, sed tanto fraternæ caritatis ardore exarsit, tantaque Christianæ humilitatis demissione fratribus inservivit, ut in eo illud Salvatoris agnosceretur, qui major est in vobis, sit vester minister.

Archiepiscopatus Eboracen. a Clemente IV. ei oblatus, & ab eo recusatus fuit.

§.5. Quin, & piæ memoriæ Prædecessor noster Clemens Papa IV., qui sanctum virum valde dilexit, & ejus doctrina mirifice est delectatus, ut tam excellens virtus, & prudentia ad multorum utilitatem latiori in campo excurreret, insignem Eboracensem Archiepiscopatum ei obtulit. Ille vero cum se a Seraphicæ paupertatis complexu divelli non facile pateretur, oblatam dignitatem modeste, atque humiliter recusavit.

Ad generale Conc. Lugd. a Gregor. X. vocatus, & humanissime exceptus fuit.

§.6. Ceterum cum Gregorius X. Summus Pontifex ob gravissimas Christianæ Reipublicæ causas Concilium generale Lugdunum indixisset, virosque sanctitate, doctrina, sapientia præstantes perquireret, quorum forti, & fideli opera ad rei maximæ tractationem, atque explicationem uteretur, duo in primis clarissima illius ætatis lumina e duobus florentissimis Ordinibus Prædicatorum, & Minorum delegit Sanctos, Thomam, & Bonaventuram, quos ad se ire jussit. Sed cum alter in ipso itinere in morbum incidisset, atque ad gloriæ coronam feliciter evolasset, S. Bonaventura Lugdunum profectus, humanissime exceptus est a Romano Pontifice Gregorio, qui in ejus virtute, & sapientia ita acquiescebat, ut Concilii recte dirigendi, & administrandi partes ei præcipue tribuendas esse decerneret. Quare ex publica Ecclesiæ utilitate, & necessitate, ut majori cum dignitate, & auctoritate Concilii rebus non solum interesset, sed præesset, statuit lucernam ardentem, & lucentem supra excelsum candelabrum ponere, ut in domo Dei magis luceret.

Cardinalisque & Episcopus Alban. ab eodem Pontifice ibi creatus fuit.

§.7. Itaque Sanctum Bonaventuram nullos honores appetentem, fugientem potius, sed Christi Vicario obtemperantem, nullosque pro Ecclesia labores subire recusantem, tamquam in totius Orbis terræ theatro in sacrum Cardinalium Collegium; & in Episcoporum Ordinem statim cooptavit, nam Ecclesiæ Albanen. illum præfecit, qui honos antiquioribus Presbyteris Cardinalibus tribui solet. Qua ille amplissima dignitate auctus universam in Dei gloriam, & Ecclesiæ utilitatem contulit, etenim in rebus Concilii arduis operam egregiam præstitit, Catholicam Fidem constantissime defendit, pravas opiniones acerrime refutavit, ejusdemque prudentia, doctrina, sanctitate, orationibus, Gregorii Pontificis Pastoralis sollicitudo tantopere adjuta est, ut sublato per Dei misericordiam schismatis dissidio, Michael Palæologus Græcorum Imperator, Orientalesque Nationes, ad Apostolicæ Sedis obedientiam, unitatem, communionemque redierint, ac denique dignus habitus est, quem Græci Eutychii nomine appellarent.

Et post multa ejus præclara gesta in rebus Concilii, & Fidei augmento in eodem Concilio decessit, & ad cœlestem patriam migravit, & ejus miraculorum fama percrebuit.

§.8. Merito igitur cum paulo post in eodem Concilio fortissimus Christi Athleta ex hujus vitæ peregrinatione ad cœlestem patriam emigrasset, omnes ejus mortem doluerunt, omnes communem jacturam deplorarunt, omnes illius funus lacrymis, & laudibus ornarunt, sed unus præter ceteros viri sanctissimi vitam integerrime actam, mores probatissimos, labores permultos pro Ecclesia susceptos, doctrinam in illo ipso Concilio spectatam insigni laudatione verissime celebravit. Is fuit piæ memoriæ Petrus Cardinalis a Tarantasia, vir eruditione, & Christiana eloquentia præstans, qui postea ad Pontificatus fastigium evectus, Innocentius Papa V. est appellatus. Ipse vero Summus Pontifex Gregorius X. ex intimi animi sensibus amissum fratrem, adjutorem, & consiliarum fidelissimum dolens, palam gravibus verbis testificatus est, Catholicam Ecclesiam, quæ ex tanti viri pietate, & doctrina fructus uberrimos acceperat, magnam illius morte jacturam fecisse. Sed vere a Spiritu Sancto dictum est. In memoria æterna erit justus: nam qui in vita illustris fuerat, multo post mortem factus est illustrior, Deo, qui admirabilis, & gloriosus est in Sanctis suis, signis compluribus, ac prodigiis, & miraculis maxime insignibus Servi sui sanctitatem comprobante.

Ideo Sixtus IV. Bonaventuram in SS. Confessorum Pontificum Doctorum numerũ aggregavit.

§.9. Quorum miraculorum fama cum apud omnes percrebresceret, idem Sixtus Prædecessor noster e sublimi Apostolicæ Sedis specula ea aspiciens, digitum Dei, qui facit mirabilia magna solus, ibi plane esse intellexit, itaque, & sponte sua, & claræ memoriæ Federico Romanorum Imperatore, Regibus, Rebuspub., Ducibus, Civitatibusque per multis vehementer requirentibus, ac omnium fere fidelium consensu efflagitante, de viro præstantissimo Bonaventura Episcopo Cardinali in Sanctos referendo, Pontifice Romano dignam cogitationem suscepit. Summa igitur cura, & diligentia, vitæ illius eximia sanctitate, & miraculorum veritate examinata, atque comperta, omnibus denique, quæ ad eam rem pertinebant, rite recteque actis ad Dei gloriam, & Ecclesiæ Catholicæ exaltationem, pro sua summa, eique a Deo in Beato Petro Apostolo tradita potestate, eumdem Beatum Bonaventuram de Fratrum suorum S. R. E. Cardinalium, & Prælatorum omnium consensu in Sanctos retulit, & in Sanctorum Confessorum Pontificum Doctorum numerum adscripsit, atque aggregavit, ejusque festum Anniversarium diem, secunda mensis Julii Dominica die celebrari, officiumque de eo, veluti de Confessore Pon-

Pontifice Doctore in universa Ecclesia recitari jussit, aliis item decretis adjectis, quæ in ejusdem Sixti literis plenius continentur.

Et modo hic Pontifex ex multis validissimis rationibus hic expressis, ad ejusdem S. Bonaventuræ sãctitatem, & doctrinam illustrandam, animum applicuit.

§. 10. Et quamvis gloriosus hic Doctor S. Bonaventura, & in Ecclesia Catholica celeberrimus sit, & in Cœlo maxime resplendeat, ubi corona illa est coronatus, quam repromisit Deus diligentibus se, nec ulla humana re indigeat, qui bonis illis cum Christo perfruitur, quæ nec oculus vidit, nec in cor hominis ascenderunt, vrget Nos tamen caritas Christi, & ardens quidam devotionis affectus, quo erga eum ab ineunte fere ætate perpetuo exarsimus, ut de ejus sanctitate, & doctrina magis magisque propaganda, atque illustranda, quantum cum Domino possumus, cogitemus. Movemur quidem, ut par est, sancta cum eo communione Seraphicæ Religionis nostræ, in qua educati, & tot annos versati sumus, & cui tamquam matri optimemeritæ, omnia pietatis, & grati animi monumenta præstare debemus, sed multo magis movent Nos Dei gloria, pastorale officium quod gerimus, viri sanctissimi pro Ecclesia Dei tot suscepti labores, tot illustria merita, tanta cum Romana Ecclesia conjunctio, in cujus amplissimo ordine, & Senatu summa cum laude consedit. Denique movet Nos Ecclesiæ Uniuersalis utilitas, quæ ex tanti Doctoris eruditione semper major & uberior capi potest, præsertim cum hæreticorum insidiæ & diabolicæ machinationes, quibus sacram Theologiam, quæ Scholastica appellatur, hoc luctuoso sæculo oppugnant, vehementissime Nos magnopere admoneant, ut eandem Theologiam, qua nihil Ecclesiæ Dei fructuosius, omni studio retineamus, illustremus, propagemus. Divino enim illius munere, qui solus dat spiritum scientiæ, & sapientiæ, & intellectus, quique Ecclesiam suam per sæculorum ætates, prout opus est, novis beneficiis auget, novis præsidiis instruit, inventa est a majoribus nostris sapientissimis viris Theologia Scholastica, quam duo potissimum gloriosi Doctores Angelicus Sanctus Thomas, & Seraphicus Sanctus Bonaventura clarissimi hujus facultatis professores, & primi inter eos, qui in Sanctorum numerum relati sunt, excellenti ingenio, assiduo studio, magnis laboribus, & vigiliis excoluerunt atque ornarunt, eamque optime dispositam, multisque modis præclare explicatam posteris tradiderunt, & hujus quidem tam salutaris scientiæ cognitio, & exercitatio, quæ ab uberrimis divinarum literarum, Summorum Pontificum, Sanctorum Patrum, & Conciliorum fontibus dimanat, semper certe maximum Ecclesiæ adiumentum afferre potuit, sive ad Scripturas ipsas vere, & sane intelligendas, & interpretandas, sive ad Patres securius, & utilius perlegendos, & explicandos, sive ad varios errores, & hæreses detegendas, & refellendas. His vero novissimis diebus, quibus jam advenerunt tempora illa periculosa ab Apostolo descripta, & homines blasphemi, superbi, seductores proficiunt in pejus, errantes, & alios in errorem mittentes, sane Catholicæ fidei dogmatibus confirmandis, & hæresibus confutandis perneceſſaria est, & profecto rem ita se habere ipsimet veritatis inimici sunt Judices, quibus Theologia Scholastica maxime est formidolosa, qui profecto intelligunt, apta illa, & inter se nexa rerum, & causarum cohærentia, illo ordine, & dispositione tamquam militum in pugnando instructione, illis dilucidis definitionibus, & distinctionibus, illa argumentorum firmitate, & acutissimis disputationibus lucem a tenebris, verum a falso distingui, eorumque mendacia multis præstigiis, & fallaciis involuta, tanquam veste detracta patefieri, ac denudari. Quanto igitur magis illi hanc munitissimam Scolasticæ Theologiæ arcem oppugnare, & evertere conantur, tanto magis Nos decet hoc invictum Fidei propugnaculum defendere, & hæreditatem patrum nostrorum conservare, & tueri, & acerrimos veritatis defensores meritis honoribus, quantum possumus, decorare.

Et ideo Collegium S. Bonaventuræ apud Basilicam SS. Apostolorum de Urbe, instituit.

§. 11. Quamobrem ut Seraphici Doctoris eruditio ad multorum utilitatem latius diffundatur, & ex ejus libris, & operibus eruditi, & studiosi viri, copiosiores suavioresque in dies fructus capiant, (quod ad ipsius Sancti, quamquam in Cœlo beatissimi, gloriam aliquam facere non est dubitandum) primum quidem in Alma Urbe nostra in hac Basilica Sanctorum Duodecim Apostolorum, S. Bonaventuræ nomine Collegium instituimus, in quo ex hujus præcipue eximii, devotique Doctoris operibus, & commentariis, sacra Theologia publice explicetur.

Ejusque opera omnia simul, & emendatissime è Typographia Vaticana in lucem emitti curavit.

§. 12. Deinde etiam opera illius omnia, quæ inveniri potuerunt partim nondum edita, nostraque auctoritate, & impensis undique conquisita, partim jam evulgata simul omnia decenti forma, & quam emendatissime imprimi, & e Typographia nostra Vaticana in lucem emitti curamus. Quod autem ab ipso Pontificatus nostri initio, Deo, ut pie credimus, inspirante constanter proposuimus, Sancti hujus Doctoris nomen, & merita gloriosa apud omnes pro viribus celebrare, fideliumque erga eum venerationem augere, & amplificare.

Et sicut Pius V S. Thomam sui Ordinis Predicatorum decus, exornare volens, ejus festum celebrari jussit. Ita iste Põtifex idem S. Bonaventuræ sui Ordinis Conventualium Sancti Francisci ornamẽto deberi existimavit ob multã inter ipsos Sanctos virtutis, Sanctitatis, doctrinæ, & meritorum conjunctionẽ, & similitudinem.

§. 13. Sane ad id quoque non mediocriter excitati sumus exemplo san. mem. Pii Papæ Quinti Prædecessoris nostri de Christiana Republica optime meriti, & quem ut parentem adhuc reveremur, & colimus. Is enim religiosa pietate, & singulari devotione permotus, qua afficiebatur erga Sanctum Thomam de Aquino Otdinis sui decus, & Ecclesiæ Catholicæ ornamentum, cupiens eodem modo eumdem Sanctum ob ejus præstantissima in Cactolicam Ecclesiam merita congruis honoribus exornare, præter alia hoc jussit atque decrevit, ut illius festus dies quotannis duplicis officii ritu ad instar Sanctorum quatuor Ecclesiæ Doctorum perpetuo celebraretur, quod & S. Bonaventuræ Doctori eximio tribui debere æquum profecto existimamus, cum tam mul-

multa inter eos virtutis, sanctitatis, doctrinæ, meritorum conjunctio, & similitudo intercedat. Hi enim sunt duæ olivæ, & duo candelabra in Domo Dei lucentia, qui & caritatis pinguedine, & scientiæ luce tatam Ecclesiam collustrant, hi singulari Dei providentia eodem tempore tamquam duæ stellæ exorientes ex duabus clarissimis Regularium Ordinum familiis prodierunt, quæ Sanctæ Ecclesiæ ad Catholicam Religionem propugnandam maxime utiles, & ad omnes labores, & pericula pro orthodoxa Fide subeunda paratæ semper existunt, ex quibus tamquam ex fertili, & bene culto solo quotidie per Dei gratiam fœcundæ, & fructuosæ plantæ procreantur, hoc est viri doctrina, & sanctitate præstantes, qui Petri naviculæ tot fluctibus agitatæ, & Romano Pontifici, ejus clavum non sine magna solicitudine tenenti, fortem, & fidelem operam navant. Hi duo Sancti cum essent coævi, iisdemque studiis dediti, condiscipuli, simul Magistri, pari ratione a Gregorio Decimo Summo Pontifice, cum ambo ad Concilium evocarentur, honorati, & in hujus vitæ peregrinatione fraterna caritate, spirituali familiaritate, sanctorum laborum societate valde conjuncti fuerunt, & denique pari gressu ad Cœlestem patriam commigrantes pariter felices, & gloriosi illa sempiterna beatitudine perfruuntur, ubi eodem caritatis affectu, ut pie credimus, pro Nobis in hac lacrymarum valle laborantibus orant, divinamque opem implorant, ut merito idem Sixtus IV. hos duos Sanctos persimiles, & quasi geminos in Christo fratres agnoscens, statuerit S. Bonaventuram consimili venerationis, & honoris prærogativa, atque S. Thomam decorandum esse.

Et doctrinam S. Bonaventuræ commēdat, & ipsum inter egregios Ecclesiæ Doctores annumerat.

§.14. Quod igitur a Nobis, & Seraphici Ordinis caritas, & Sancti Bonaventuræ meritorum magnitudo, & Catholicæ Ecclesiæ, cujus gubernacula Nobis, licet immerentibus a Deo commissa sunt, utilitas, & ædificatio requirit, habita super his omnibus cum venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, deliberatione matura, de eorumdem consilio, & unanimi assensu, & ex certa nostra scientia, ac de attributæ Nobis Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, doctrinam ipsius Sancti Bonaventuræ a supradictis Prædecessoribus nostris Clemente Quarto, Gregorio Decimo, & Sixto Quarto laudatam in Concilio Lugdunensi maxime spectatam, in Florentino, etiam ad res difficiles explicandas adhibitam, gravissimorum virorum auctoritate testificatam, & commendatam, & eximio Ecclesiæ Doctore dignam, Nos quoque plurimum in Domino laudamus, & commendamus, ac literas ejusdem Sixti Quarti, quas pro expressis hoc loco haberi volumus, excepta ejus ordinatione de festo die S. Bonaventuræ secunda Dominica Julii celebrando, harum tenore approbantes, & innovantes, ipsum Sanctum Bonaventuram jure Sanctorum Doctorum consortio ab eodem Sixto Quarto adscriptum, & connumeratum, auctoritate Apostolica tenore præsentium inter præcipuos, & primarios, qui Theologicæ facultatis magisterio excelluerunt habendum, ac venerandum esse decernimus, & declaramus.

Ejusque opera e Typographia Vaticana emittenda, publice citari decernit.

§.15. Atque ob eam causam sperantes in Domino, hujus Seraphici Doctoris lucubrationes ad doctrinam, & devotionem, quam in Clero, populoque Christiano magnopere lucere, & ardere cupimus, maximo adiumento fore, illius libros, commentarios, opuscula, opera denique omnia, prout ex nostra Typographia Vaticana quam emendatissima, ut supra dictum est, emittuntur, ut aliorum Ecclesiæ Doctorum, qui eximii sunt, non modo privatim, sed publice in Gymnasiis, Academiis, Scholis, Collegiis, lectionibus, disputationibus, interpretationibus, concionibus, sermonibus, omnibusque aliis ecclesiasticis Studiis, Christianisque exercitationibus citari, proferri, atque cum res postulaverit, adhiberi volumus, & decernimus.

Festū die 14. Julii duplici officio celebrari jubet.

§.16. Et nihilominus, ut sapientissimi hujus Doctoris gloriosa recordatio, si non pro ipsius dignitate, at saltem pro humana tenuitate, ob ingentia illius merita ardentiori studio recolatur, fel. rec. Prædecessorum nostrorum Bonifacii Papæ Octavi, qui de sanctis quatuor Doctoribus, & Pii Papæ Quinti, de prædicto Sancto Thoma eadem præceperunt, exemplo adducti præcipimus, ut ejusdem Sancti Bonaventuræ dies festus in omnibus Christiani Orbis partibus sub duplici officio a cunctis personis, ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, tam publice quam privatim pridie Idus Julii, (non obstante prædicta Sixti Quarti ordinatione de secunda Dominica dicti mensis) celebrari, atque in Kalendariis cum Doctoris nomine, & Festi duplicis adiectione subscribi, & imprimi debeat, etiamsi in novissimis Breviarii, & Missalis Romani reformationibus aliter dispositum fuerit, neque secus atque a Nobis, ut supra, ordinatum fuit, per quoscumque quavis auctoritate præditos, censeri, aut interpretari posse decernimus.

Indulgentiasque pro die d. sua festivitatis concedit.

§.17. Hortantes universos utriusque sexus Christifideles Civitatis Balneoregii, quæ clarissimum hoc edidit lumen, & illius Diœcesis, ut eodem die festo a servilibus, de sanctæ Ecclesiæ more, operibus abstineant. Ut autem Christifidelium devotio ad Seraphici hujus Doctoris diem festum colendum, ejusque opem pie implorandam eo magis accedatur, quo ex hoc Cœlestis gratiæ dono se uberius conspexerint esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christifidelibus, tam in dicta Civitate, & Diœcesi Balneoregii, quam in præclara Galliæ Urbe Lugduno, ubi ille bono certamine legitime decertato, cursu consumato, fide servata, ex hoc calamitoso sæculo ad meritorum suorum præmium, & coronam in Cœlum feliciter migravit, in

in Almaque Urbe nostra, ubi in hac Basilica Sanctorum Duodecim Apostolorum Collegium, a Nobis, ut jam diximus est erectum, constitutis, qui ejus festum hujusmodi, ut ceteras de præcepto Ecclesiæ servari solitas festivitates, devote colentes, vere pœnitentes, & sacramentali peccatorum suorum confessione præmissa, eo die sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Qui vero Ecclesias Fratrum Minorum S. Francisci ipso die festo a primis vesperis usque ad occasum Solis ejusdem diei devote visitaverint, pias inibi ad Deum preces, prout sua cuique suggeret devotio effundentes, decem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis per præsentes literas perpetuo duraturas, quas sub quibusvis indulgentiarum revocationibus, vel limitationibus nullo modo comprehendi volumus, misericorditer in Domino relaxamus.

Hanc Constitutionem ubique promulgari, & observari præcipit. §.18. Quocirca fraternitati, & discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, ut præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, in suis quilibet Provinciis, Civitatibus, Ecclesiis, & Diœcesibus solemniter publicari, & ab omnibus personis ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus ubique locorum, & gentium inviolate perpetuo observari procurent.

Ejusque exemplis credi jubet. §.19. Volumus autem, ut earumdem præsentium transumptis &c.

Sanctio pœnalis. §.20. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An.III. 14. Martii. Datum Romæ apud Basilicam Sanctorum Duodecim Apostolorum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, Pridie Idus Martii, Pontificatus nostri Anno III.

Papæ subscr. ✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Sequuntur Card. subscriptiones.

CXX.

Ex Ughello Italia Sacra Tom.V. pagin.1318. Monasterium Sancti Cypriani Mensæ Patriarchali Venetiarum unitur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Venerabilibus Fratribus Veronen., & Vicent. Episcopis, necnon dilecto Filio Primicerio Ecclesiæ Sancti Marci Venetiarum salutem, & Apostolicam benedictionem.

Commissarii quę facta sunt significat. Bulla unionis. §.1. Hodie a Nobis emanarunt literæ tenoris subsequentis. Sixtus Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Apostolici muneris sollicitudo Divina dispositione Nobis licet immeritis delegata, indesinenter requirit, ut ad Ecclesiarum quarumlibet, præsertim Patriarchalium, statum nostræ considerationis intuitum propensius prætendentes, quæ pro illarum Præsulum necessitatibus sublevandis & felici earumdem Ecclesiarum, ac Monasteriorum, & aliorum Regularium locorum quorumlibet directione opportuna remedia fore intelligimus, quamprimum adhibeamus, ac his Pastoralis Officii nostri partes interdum per unionis, & annexionis Monasteriorum eorumdem Ministerium favorabiliter interponamus, ac aliter desuper disponamus, prout rerum, locorum, & temporum qualitatibus undique pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Lite pendente super patronatu, ac jure nominandi ad hoc Monasterium; §.2. Sane cum Venerabilis Frater noster Joannes Patriarcha Venetiarum commendæ, in quam Monasterium SS. Cornelii, & Cypriani de Murano Ordinis S. Benedicti Torcell. Diœcesis, qui antequam de persona Sua Ecclesiæ Venetiarum, tunc certo modo Pastoris solatio destitutæ, Apostolica auctoritate providerent, ut ipsius Monasterii Abbas Ordinem prædictum expresse professus præsidebat, & cum quo post modum in provisionem, & una in ipsa Ecclesia, Monasterium ipsum commendam ad ejus vitam retinere valeret, sub certis usu, modo, & forma expressis dicta auctoritate dispensatum extitit, ex hujusmodi dispensatione abstinebat, necnon omni juri sibi in regimine, & administratione dicti Monasterii, vel ad illa quomodolibet competenti in manibus nostris in favorem dilecti Filii Joannis Emi Clerici Venetiarum cum reservatione omnium, & singulorum dicti Monasterii fructuum, reddituum, & proventuum per ipsum Joannem Patriarcham, quoad viveret, propria auctoritate exceptis dumtaxat ex eis centum ducatis monetæ Venetæ pro dicto Joanne Emo, & Successoribus suis, Monasterium prædictum in titulum commendæ administratione, vel aliter quomodolibet obtinentibus percipiendorum, necnon postquam reservatio fructuum hujusmodi cessaret, quarumdam pensionum pro certis personis assignandarum, aut alias sponte, & libere cedere intenderet, libellumque supplicem Nobis desuper porrigi curasset, & dilecti Filii Paulus, & Vincentius quondam Petri Dominici Gradenici, Cives, & Patritii Venetiarum, asserentes Juspatronatus, & præsentandi, seu nominandi personam idoneam ad dictum Monasterium, dum pro tempore vacat, ad ipsum, eorumque Posteros legitime pertinere, cessioni, & aliis præmissis, habita illorum notitia, se opposuissent, ac eidem Monasterio de alicujus persona aliquem ad ipsorum præsentationem, seu nominationem, aut saltem de eorum consensu provideri, vel aliter de illo disponi non posse, neque debere contenderent. Nos de Monasterii prædicti, illiusque bonorum, & rerum statu, & qualitate, necnon prætenso Jurepatronatus, & pre-

& præsentandi, vel nominandi hujusmodi voluimus edoceri, & inter alia deprehendimus Monasterium prædictum Civitati Venetiarum finitimum, & competentibus redditibus dotatum, & pro tempore existentem Patriarcham Venetiarum, illiusque regimini, & administrationi, tam in spiritualibus, quam in temporalibus utilem, & commodum existere, & propter facultatem suæ Mensæ Patriarchalis angustam, & pro loci, & personæ dignitate, sine fructuum ipsius Monasterii subventione decenter sustentari non posse, & licet Juspatronatus hujusmodi legitime verificatum non existeret, vacatione tamen ipsius Monasterii occurrente desuper dubitari, & graves lites, res, controversias, multis difficultatibus obstractas oriri posse.

Attentâque tenuitate redituum Mensæ Patriarchalis Venetiarum;

§.3. Quo circa Nos qui dudum inter alia voluimus, quod petentibus beneficia Ecclesiastica aliis uniri tenerentur exprimere verum annuum valorem, & beneficii, cui aliud uniri peterent, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, quique etiam decernimus, & intentionis nostræ esse declaramus, quod deinceps per quascumque gratias, seu literas Apostolicas pro mandatis, & declarationibus quibusvis etiamsi Motu proprio, & ex certa scientia a Nobis emanarent, nulli Jus sibi quæsitum quomodolibet tollerent his, & aliis Nobis magis notis suadentibus causis, litium, & controversiarum anfractibus obviare, ac prædicti Joannis, & pro tempore existentis Patriarchæ Venetiarum congrue subventioni, Monasteriisque hujusmodi salubri directioni consulere, necnon dilectis Filiis Nobilibus Viris Duci, & Reipublicæ Venetiarum, quorum inveteratum erga Nos, & Sedem Apostolicam devotionis, & reverentiæ Studium, grati animi propensione jugiter amplectimur, rem gratam, & acceptam facere cupientes, necnon quarumcumque unionum, annexionum, & incorporationum eidem Mensæ Patriarchali hactenus factarum tenores, illiusque fructuum, redditimum, & proventuum annuum valorem, verumque, & ultimum dicti Monasterii vacationis modum, etiam si ex illo quævis generalis reservatio, & in corpore juris clausa resultet, præsentibus pro expressis habentes.

Sixtus à tali Jurepatronatus illud liberum declarat;

§.4. Motu, & scientia similibus, & de Apostolicæ potestatis plenitudine Juspatronatum, & præsentandi, seu nominandi personam idoneam ad dictum Monasterium Paulo, & Vincentio, eorumque posteris, & suæ familiæ ejusmodi, ut præfertur, vel aliter quomodolibet minime competiisse, nec competere Apostolica auctoritate declaramus, illudque penitus, & omnino supprimimus, & extinguimus, & abrogamus, ipsumque Monasterium ab illo liberum, & exemptum esse, & fore decernimus.

Perpetuoque dictæ Patriarchali Mensæ unit.

§.5. Necnon prædictum Monasterium a quo hodie per alias nostras literas certam partem illius bonorum, & jurium dismembravimus, & separavimus, illiusque certum Prioratum per Nos erectum subjectis modo, & forma tunc expressis, applicavimus, & appropriavimus, prout in dictis literis plenius continetur, cujus, & illi forsan annexorum fructus, redditus, & proventus ad ducentos, & octoginta florenos auri ante dismembrationem prædictam in libris Cameræ Apostolicæ taxari imponuntur, secundum vero communem extimationem quatuor millium ducatorum auri similium secundum communem extimationem valorem annuum, ut accipimus, non excedunt, illiusque Abbatialem dignitatem, cum omnibus, & singulis annexis, juribus obventionibus, emolumentis, proprietatibus, bonis, jurisdictionibus, & pertinentiis suis, exceptis dumtaxat bonis, & juribus, ut præfertur, dismembratis prædictis, eidem Mensæ Patriarchali dicti Joannis Patriarchæ ad hoc expresso accedente consensu etiam perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Illius possessionem apprehendendi Patriarchæ dat facultatem.

§.6. Itaque liceat ipsi, & pro tempore existenti Patriarchæ Venerabilis prædicti Monasterii, illiusque regiminis, & administrationis, ac reliquorum bonorum, ac proprietatum hujusmodi corporalem, realem, & actualem possessionem per se, vel per alium, seu alios mensæ Patriarchalis hujusmodi nomine, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus, jura, & obventiones, ac emolumenta quæcumque percipere, exigere, & levare, ac in suos, Mensæque Patriarchalis, & Monasterii hujusmodi usus, & utilitatem convertere.

Omnia & singula Beneficia Dignitates &c ab eodem dependentia conferendi.

§.7. Necnon omnia, & singula, Prioratus, Præposituras, dignitates, personatus, administrationes, & officia, ceteraque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumvis ordinum clericalia ad collationem, provisionem, præsentationem, institutionem, electionem, & confirmationem, & quamvis aliam dispositionem pro tempore existentis Abbatis dicti Monasterii quomodolibet spectantia personis idoneis conferre, & de illis etiam providere, similesque personas ad illam præsentare, & eligere, & præsentatas, & electas instituere, & confirmare.

Omniaque alia faciendi tam intra, quam extra Monasteria, quæ Abbati competebant.

§.8. Necnon Monasterium, illiusque res, & bona hujusmodi tam in spiritualibus, quam in temporalibus regere, & gubernare, ac Sedem, locum, ac præeminentiam Abbatis, tam in Choro, quam in Capitulo, & Conventu, & aliis quibusvis publicis, & privatis actibus ipsius Monasterii habere, & ibidem præsidere, ceteraque omnia in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna facere, & exequi in omnibus, & per omnia, prout ipsius Monasterii Abbates, qui pro tempore fuerunt, & exequi potuere, seu etiam debuerunt, cujusvis licentia desuper minime requisita, curam, regimen, & administrationem ipsius Monasterii eidem Patriarchæ pro tempore existenti in eisdem spiritualibus, & temporalibus plenarie committendo.

Prædicta omnia semper, & ubique servari decernit.

§.9. Decernentes unionem, annexionem, incorporationem, & alia præmissa, ac præsentes literas sub quibuscumque revocationibus, suspensionibus, vel derogationibus similium, vel dissimilium gratiarum per Sedem ipsam quomodolibet faciendarum non comprehendi, sed ab illis semper exceptas esse, & quoties illas suspendi, revocari, aut eis derogari contigerit, toties etiam sub posteriori data, per eos, quorum intererit, eligenda, de novo concessas, ac in pristinum statum restitutas, & ad hoc ut sub revocationibus, suspensionibus, ac derogationibus ejusmodi minime comprehendatur, & nunc vere, & non ficte suum plenarium, & integrum effectum sortita esse, illaque non de vacaturo, sed de vacante Monasterio ejusmodi facta, & per illa vere, & non ficte jus plenum in re, & ad rem, acquisitam existere, & Patriarcham pro tempore existentem, etiam regulis de non tollendo jure acquisito, ac de annuali, & triennali possessionibus gaudere debere, ac præsentium literarum suspensiones, revocationes, derogationes, ac alias contrarias dispositiones, pro novis illarum concessionibus, & restitutionibus habere, & censere, minusque easdem præsentes literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, annullari, aut ex eo quod nulla, aut minus justa, & legitima causa subsistente, ac extra Consistorium emanarint, causæque ipsæ juris ordine servato, coram loci Ordinario, vel alibi examinatæ, & justificatæ, aliterque præsentibus literis expressa, vel exprimenda, probata, & verificata, & alii quorum interest, vocati, & auditi non fuerint, nec illis consenserint, in jus, vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas quodcumque juris, facti, aut gratiæ remedium impetrari posse, sed illas, & in eis contenta quæcumque valere, & plenam roboris firmitatem obtinere, ac perpetuo inviolabiliter observari debere, in omnibus, & per omnia perinde, ac si de unanimi venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & consensu Consistoriali, ut moris est, servatis quibuscumque servandis emanassent, & quæcumque ad illarum validitatem, & efficaciam, & perpetuitatem quomodolibet requisita formaliter, & individue nihil omisso intervenissent, ac observata, & facta fuissent.

Sicque ab omnibus judicari.

§.10. Sicque per quoscumque Judices, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictos Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debeat; irritum quoque, & inane, si secus super his a quocumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obstantibus derogat.

§.11. Non obstantibus, voluntate, ac intentione, & declaratione nostri Prædecessoris, necnon Lateranensis uniones perpetuas, nisi casibus a jure permissis, aut extra Consistorium fieri, aut Turonen. Conciliorum uniones perpetuas Beneficiorum fieri, & beneficia unius beneficio, seu loco alterius Diœcesis uniri prohibentium, ac felicis memoriæ Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam a fine suæ Diœcesis ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede Apostolica deputati extra Civitatem, vel Diœcesim, a quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere quoquomodo audeant, vel præsumant, & in Concilio generali, editas de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad judicium non trahatur, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus, & etiam universalibus Conciliis editis specialibus, ac generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Monasterii, & Ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, coram Abbatibus, Conventibus, superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis Decretis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & dictam Sedem, & motu scientia, & potestatis plenitudine paribus, & etiam Consistoriali contra uniones annexiones, & incorporationes perpetuas, dismembrationes, & separationes etiam aliter quomodolibet in genere, vel in specie concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent præsentibus, pro expressis habentes, illis aliter in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat motu, & scientia paribus specialiter, & expresse derogamus, quodque Monasterium prædictum extra Civitatem, & Diœcesim Ven. consistat, contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod propter unionem, annexionem, & incorporationem prædicta, Monasterium prædictum debitis non defraudetur obsequiis, sed illius, & dilectorum filiorum Conventus congrue supportentur onera consueta.

Clausulæ pœnales.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Exequutores prædd. omnia delegat.

§.13. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus, vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium, seu alios easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro

pro parte dilecti filii Joannis, & pro tempore existentis Patriarchæ Ven. desuper fueritis requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis præsidio assistentes faciatis auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta hujusmodi ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, firmiter observari, ipsumque Joannem, & pro tempore existentem Patriarcham Ven., unione, annexione, & incorporatione, & aliis præmissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes, unquam a quibuscumque indebite molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, & legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus omnibus supradictis, seu si dilectis filiis Conventui, & vassallis dicti Monasterii, vel quibusvis aliis communiter, ac divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 15. Martii 1588. An. III. Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, Idibus Martii, Pontificatus nostri Anno III.

CXXI.

Quomodo Clerici regulares S. Pauli decollati, novitios ad eorum Religionem admittere possint.

De institutione hujus Congregationis, & aliis quæ eam respiciunt, vide in Const. XLV. Clemen. VII. Vota *Tom. IV. Par. I. fol.* 103.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Exigit incumbentis Nobis Apostolicæ servitutis officium, ut Monasteriorum, & Regularium locorum quorumlibet propagationi, pauperumque clericorum in eis pro tempore recipiendorum pio desiderio, quantum cum Deo possumus, providere studeamus.

Cavebatur in Constitutionibus Congregationis ne illegitimi vel ære alieno gravati, vel facinorosi, ad hanc religionem admitterentur.

§.1. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Præpositi generalis, ac Presbyterorum, & Clericorum Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli decollati canonice institutæ petitio continebat, quod alias per constitutiones dictæ Congregationis, quæ cum interventu bon. mem. Caroli tituli Sanctæ Praxedis presbyteri Cardinalis Borromæi nuncupati, dum viveret, Ecclesiæ Mediolanensis, ex dispensatione Apostolica Præsulis, necnon dilecti filii nostri Joannis Antonii Episcopi Portuen. Sancti Georgii nuncupati, ejusdem Congregationis Protectoris ad id accedente voto, & consensu, factæ, & stabilitæ extiterunt, inter alia sancitum fuit, ne illegitime nati, etiam per subsequens matrimonium, postea legitimati, æreque alieno gravati, & qui antea facinorosam vitam duxissent, in dicta Congregatione admitterentur, aliaque diligens super hoc inquisitio, ipsaque receptio volentium dictam Congregationem ingredi, in Civitate Mediolanensi, ad quam post longam probationem a locis, in quibus præfati fuerint, propterea mittuntur, a Præposito generali, & quatuor Assistentibus ejusdem Congregationis fieret.

Et ab isto Pôtifice prohibita fuit receptio extra Capitulum, ut supra in ejus Const. CXII. fol. 370. *Cum de omnibus.*

§.2. Novissime vero nostra in perpetuum valitura constitutione super hoc edita, statuimus, ac volumus, ut antequam quis in eadem Congregatione reciperetur, causæ hujusmodi examinarentur, ipsaque receptio in Capitulo generali, sive provinciali dictæ Congregationis fieri deberet, prout in singulis constitutionibus prædictis plenissime dicitur contineri.

Et quia ista Congregatio quolibet tantum triennio Cap. generale celebrat, & provinciale nusquam; Ideo receptio venientiû ad religionem nimium protrahitur.

§.3. Cum autem sicut eadem petitio subiungebat, presbyteri, & clerici dictæ Congregationis nondum sint in Provincias distincti, ac proinde numquam Capitulum provinciale, generale vero singulo quoque triennio tantum facere, ac celebrare soleat, sicque cupientes, & petentes in ipsam Congregationem recipi, cogantur expectare, donec ipsum Capitulum fiat, mutataque postea eorum voluntate, & pia intentione, aliam vitam eligant, in maximum Congregationis hujusmodi damnum, præjudicium, & incommodum.

Congregatio itaque a Papa provisionem petit.

§.4. Quare Præpositus generalis, presbyteri, & clerici prædicti Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut eis in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic ideo Pôtifex dat auctoritatê Præposito, ejusque Assistentibus, omni tempore venientes ad religionem, & a sua Constitutione non prohibitos recipiendi.

§.5. Nos igitur dictæ Congregationis amplitudinem, & singulorum in illa profectum, inter ceteras nostri pastoralis officii curas, tota animi propensione cupientes, ipsosque Præpositum generalem, presbyteros, & clericos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, ac veriores nostræ, & Congregationis Constitutionum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Præposito generali, presbyteris, & clericis prædictis, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, modernus, & pro tempore existens Præpositus generalis, illiusque Assistentes, quoscumque cupientes in dicta Congregatione recipi, qui tamen a Constitutione nostra prædicta non prohibeantur, non expectato Capitulo generali, sed quocumque alio tempore, de consensu omnium Assistentium, nemine penitus discrepante, recipere, & admittere libere, & licite valeant, Apostolica auctoritate tenore præsentium

perpetuo indulgemus, ejusque desuper licentiam concedimus, & impartimur. Decernentes Præpositum generalem, presbyteros, & clericos prædictos nullatenus umquam desuper per quoscumque quomodolibet molestari, vel impediri posse, ac ex nunc irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§.6. Non obstantibus nostra prædicta, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino &c.

Si quis autem &c.

D. P. An.III. 14. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo octavo, Idibus Martii, Pont. nostri Anno III.

CXXII.

Institutio præsidii ducentorum millium scutorum, pro ubertate Annonæ in Alma Urbe.

Congregationem Cardinalium super ista Annona instituit hic idem Pontifex in Constitut.CXVII. Immensa *fol.392. in Congregatione 4.*

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Causa institutionis hujus præsidii.

Abundantes divinæ gratiæ divitias, & incredibilem benignitatis ubertatem sæpenumero recogitantes, quam super humilitatem nostram, ab ipso susceptæ Apostolicæ servitutis initio, ille dignatus est ostendere, qui solus dives est in misericordia, cogimur multorum beneficiorum tamquam ingenti pondere oppressi, cum sancto Propheta exclamare: Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Etenim notum est omnibus, in quas rerum angustias, & difficultates Pontificatus nostri initia inciderint, cum infinita quadam exulum, & facinorosorum hominum licentia omnia perturbata essent, cum rei frumentariæ inopia omnis fere ditio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ in temporalibus subiecta, & ipsa potissimum Roma magnopere laboraret, cum denique Apostolicum Ærarium ita exinanitum reperissemus, ut in summa pecuniarum difficultate versaremur, quibus tot incommodis nequaquam deterriti, sed Dei auxilio freti, cum bona omnia accepta referimus, in eas omnes curas eodem tempore alacriter incubuimus. Quare, & compressa improborum audacia tranquillitas publica restituta est, & Ærarium abunde instructum, frumento statim non mediocri sumptu, & labore suppeditato, Annonæ caritas ita sublevata est, ut eam copiam, & abundantiam, quæ postea benedicente Domino consecuta est, & qua nunc fruimur, æquo omnes animo expectare potuerit. Fatemur tamen, paterna viscera nostra, quibus omnes fideles, sed præcipue eos, qui sunt in temporali Dominio nostro, in Christo complectimur, nulla re magis commota esse, quam illa Annonæ caritate: nam in Urbe hominibus refertissima, si fames ingruat, aut Annona durior sit, pauperes maxime, quorum ingens est multitudo, vehementius conflictantur, qua ex re quam multa mala dimanent, nihil necesse est multis verbis explicare; cum plane perspicuum sit humanarum calamitatum caput esse famem, & quovis mortis genere acerbiorem. Quod quidem, & miserabilis illa apud Prophetam lamentatio declarat, Omnis populus ejus gemens, & quærens panem. Scientes igitur Nos, licet immeritos, ejus locum in terris tenere, qui non solũ panem supersubstantialem tribuit, quo anima reficitur, sed terrenum etiam panem, quo corpus quotidie sustentatur, quique in deserto semel, & iterum misericordia motus est super turbas non habentes cibaria, ejusque Apostolos suos panem divinitus multiplicatum distribuere jussit. Nos quoque pro nostra pastorali solicitudine summopere cupimus, quantum cum Domino possumus, quam longissime providere, ut hæc nostra Alma Urbs, ad quam quotidie tamquam ad communem patriam Nationes omnes confluunt, quamque omnibus commodis, & ornamentis augere studemus, non solum rei frumentariæ inopia nequaquam vexetur, sed uberiore potius copia, & utilitate, quantum fieri potest, perfruatur. Nec vero ignoramus bonorum omnium largitorem Deum, qui fructum frumenti, vini, & olei multiplicat, qui semen seminanti administrat, & panem ad manducandum præstat, sed illud etiam scimus a servo super familiam Domini constituto, & fidem, & prudentiam requiri, ut det illi cibum in tempore, & in divinis scripturis pigrum ad formicam mitti, ut discat in æstate parare quod in hyeme comedat, & denique humanæ providentiæ adumenta illa merito laudanda esse, quæ ad Dei gloriam relata, ejus in primis ope nituntur, & in eo præcipue conquiescunt. Illud autem eleemosynę genus Deo gratissimum esse arbitramur, quod in commune distributum, ad omnium egestatem sublevandam maxime accommodatur. Quamobrem nullis quamvis magnis impensis parcentes, & publicæ præsertim pauperum utilitati opportune providere cupientes, prægrandem pecuniam seponere, & certo in loco collocare decrevimus, quæ annonæ, & abundantiæ, quam appellant, perpetuo attributa sit, reique frumentariæ copiæ curandæ, & comparandæ in posterum perpetuo deserviat.

Ducenta millia scuta hic Pontifex a sui ipsius, & Cam. Apost. dominio abdicat, & piæ causæ pro Annonæ scilicet ubertate perpetuo donat.

§.1. Habita igitur super his cum venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, de eorumdem fratrum consilio, & assensu, ex certa nostra scientia, ac de Nobis attributæ Apostolicæ potestatis plenitudine, ducenta millia scuta monetæ ad rationem decem juliorum pro quolibet scuto,

to, ex pecuniis nostra parsimonia, & frugalitate, ac diligentia ad publicam utilitatem comparatis, apud dilectum filium Joannem Augustinum Pinellum laicum Genuensem, nostrarum, & Cameræ Apostolicæ pecuniarum Depositarium, realiter & cum effectu deposita, & collocata, prout de eorum reali, & actuali receptione, ac confessione, & quietatione ipsius Joannis Augustini publico instrumento per dilectum filium Tydeum de Marchis dictæ Cameræ Notarium desuper rogatum hodierno mane in eadem Camera confecto plene constat, prædictæ piæ causæ ad Annonam pertinenti perpetuo applicamus, appropriamus, & incorporamus, ac pro potiori cautela, titulo donationis, quæ dicitur inter vivos perpetuo valituræ, irrevocabiliter concedimus, donamus, elargimur, atque omnem prædictæ pecuniæ proprietatem, jus, & dominium, etiam a nobismetipsis, & Camera Apostolica penitus abdicantes, eadem ducenta millia scuta ad parandam Annonæ copiam, sive illius penuriam, inopiam, & caritatem sublevandam dumtaxat, nec in aliam causam, sive universam quantitatem, sive illius partem, quæcumque illa fuerit, insumendam esse.

Eaque pro alia etiam vigentiori necessitate expendi prohibet. Nam pro aliis gravioribus indigentiis locupletissimum pecuniariũ præsidium collegit, & in Arce S. Angeli reposuit, ut supra in Constitut. XLIII. fol. 206. & Const. CVIII fol. 363.

§.2. Idque etiamsi cujusvis alterius rei propositæ, aut de qua tunc esset agendum, major urgeret necessitas, vel aliud expetere, aut efflagitare præsens utilitas videretur, sancte, & religiose omnino servari debere, de similibus consilio, & assensu, auctoritate Apostolica tenore præsentium pariter perpetuo statuimus, & ordinamus. Siquidem ad certas alias urgentes, & graves, quæ contingere possent, indigentias, vel necessitates, Ærarium benedicente Domino locupletissimum, nostra etiam cura, ac solicitudine partum, & Deo dicatum perpetuo extabit.

Successores hortatur nedum hujusmodi pecuniã imminuant, sed in dies majora præsidia præparent.

§.3. De iisdem vero pecuniis ad hanc maxime piam causam, omnibusque in Urbe degentibus, atque ad illam undequaque confluentibus apprime salutarem, benigne, & liberaliter jam per Nos applicatis, donatis, atque elargitis, sicuti de ceteris piis per Nos factis largitionibus, aliter quam, ut præfertur, perpetuis futuris temporibus disponi stricte interdicimus, & prohibemus certa spe ducti Romanos Pontifices nostros pro tempore Successores, ad Annonæ incommoda sublevanda paratam hujusmodi pecuniam nedum imminuturos, verum exemplo Patriarchæ Joseph in Ægypto, dum ipsi viri Joseph, qui est Christus Dominus, pro iniuncto munere locum obtinebunt in terris, nova adiumenta adversus famem, illiusque incommoda esse laturos, ac pro eo, quem erga Christi pauperes universi Status Ecclesiastici, ac præcipue Sacerdotalem, & Regiam hanc Urbem Christianæ Religionis domicilium, beatissimorum Apostolorum Petri, & Pauli prætioso martyrio consecratam, gerere debent insigni affectu, alia in dies majora subsidia præparaturos esse.

§.4. Ac præterea Congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, super ubertate Annonæ, nunc & pro tempore deputatorum per Nos nuper institutæ, earumdem pecuniarum ad rei frumentariæ atque aliarum cujusvis generis frugum, quibus ad vitæ humanæ sustentationem indigemus, copiam, & ubertatem, tam in Urbe nostra, quam in universo Statu Ecclesiastico temporali parandam, & providendam, adhibitis secum dilectis filiis Cameræ Apostolicæ Thesaurario generali, Clerico Annonæ Præfecto, & Commissario etiam generali. Ita tamen quod ipsæ pecuniæ in hujusmodi Annonæ usus, & ad nutum, & jussionem ejusdem Congregationis, cum mandato a dicto Præfecto, prout adhuc servatum est, expeditio, nec alias erogentur, vel expendantur, ac rursus sic erogatæ, vel expensæ suo tempore recuperentur, liberam, absolutamque administrationem, dictasque pecunias, si quando peccatis populi id promerentibus, terræ starilitas, quod Deus avertat, in temporali Ecclesiastica ditione contigerit, ad convehendum aliunde commeatum, in toto, vel in parte per eosdem Thesaurarium, Annonæ Præfectum, & Commissarium erogari, ac rursus si quid tempore famis, ex dicta summa decesserit, postea ubi temporis opportunitas tulerit, illam redintegrari, atque ubi expedire videbitur, in Ærarium Apostolicum Castri S. Angeli referri, & asservari, atque inde, quoties occasio postulaverit, libere depromi, & extrahi eorum arbitrio faciendi. Ita tamen ut datorum, & acceptorum rationes, & computa, in Camera Apostolica singulo trimestri, in ipsa vero Cardinalium Congregatione singulis annis integre reddantur, plenam, ac pariter liberam, & omnimodam concedimus facultatem. Volentes eumdem Joannem Augustinum, & pro tempore existentem Depositarium dictæ pecuniæ ad Annonam pertinentis, in erogandis, aut exigendis, vel in unum redigendis pecuniis prædictis eam ob causam exponendis, aliorum quam dictæ Annonæ Præfecti mandato, in illis vero in dictum Ærarium redigendis, seu inde extrahendis, aliorum quam dictæ Congregationis Cardinalium, aut eorum majoris partis ordinationibus, & mandatis, etiamsi quascumque pœnas, aut censuras in se continerent, parere minime teneri, & quorumvis, etiam aliorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, illiusque Collegii, ac Cameræ Apostolicæ jussa, & imperium impune ea in re detrectare posse, quinimmo ipsum Joannem Augustinum, & pro tempore existentem Depositarium, ab omni cujuscumque alterius Judicis, aut Magistratus, quavis dignitate, & auctoritate fungentis superioritate, & jurisdictione, quoad negocia ipsam Annonam concernentia, prorsus eximimus, & liberamus, atque immunem constituimus. Inhibentes quibusvis Judicibus, Præsidentibus, & officialibus ne circa præmissa se intromittere, vel ingerere, aut Joannem Augustinum, vel Depositarium pro tempore existen-

Congregationique Cardinalium per ipsum Pontificem super ubertate Annonæ nuper institutæ adhibitis secum Thesaurario Clerico Annonæ Præfecto, & Commissario Cameræ Apostolicæ administrationem hujusmodi pecuniarum cõmittit.

ſtentem prædictos quomodolibet moleſtare, perturbare, aut inquietare audeant, vel præſumant.

Cardinales ejuſdem Cōgregationis executores hujus Conſtitutionis deputat

§.5. Quocirca dictos Cardinales nunc, & pro tempore in eadem Congregatione deputatos, ejuſdem negocii Protectores, atque defenſores, ad hoc ut in omnibus, quæ his literis continentur, auctoritatem ſuam interponant, ac difficultates, quæ ſuboriri poſſent, removeant, perpetuo conſtituimus, & deputamus, eiſque per præſentes committimus, & mandamus, ut quando, & quoties opus fuerit, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ſolemniter publicantes, ac tam dicto Joanni Auguſtino, & Depoſitario, qui pro tempore erit, quam aliis quibuſcumque, quos præmiſſa concernunt, & concernent in futurum, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant omnia, & quæcumque in eiſdem præſentibus literis contenta, perpetuo firmiter, & inviolabiliter obſervari; contradictores, & rebelles, per ſententias, & cenſuras Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Succeſſoribus indicat legem ſibi impoſitā & decernit, quod pro reſarcienda pecunia hinc male deprompta licebit agere contra Pontificis cōtravenientis, & Cardinalium, ac aliorum, qui participes erunt, poſteros, & conjunctos omnes, ad quos eorum bona quovis modo pervenerint.

§.6. Siquis autem fortaſſe, quod vix Nobis perſuaderi poteſt, Succeſſorum noſtrorum huic noſtro ſtatuto, & ordinationi, palam, vel occulte contravenerit, atque conſtitutam pecuniam in alium quam præſcriptum uſum verterit, aut ab aliis ejus auctoritate fretis id fieri paſſus fuerit, eum ſerio admonemus, ut meminerit, quam Nobiſmetipſis quod diſponendum de hujuſmodi pecuniis, noſtra, ut præfertur, parſimonia, & ſolicitudine ad hoc publicum, & pium opus comparatis, & intuitu pietatis, atque ad ſublevandas Chriſti pauperum neceſſitates per Nos applicatis, & irrefragabilis donationis titulo, ut dictum eſt, conceſſis, ac donatis, legem impoſuimus, eamdem etiam ab ipſo, qui ex debito Paſtoralis officii Annonæ ubertatem ad commune bonum ſubditorum ſummo ſtudio procurare tenetur, inviolate ſervari debere; alioquin ſe in diſtricto Dei judicio ſuæ adminiſtrationis, & hujus peculii ad piam hujuſmodi cauſam deſtinati, ſi illud temere violaverit, ac damnorum, & malorum, quæ inde provenient, rationem fore redditurum; & præter actionem popularem, quam adverſus eos omnes, qui eorumdem participes fuerint, proponimus, quoniam publica in hoc læderetur utilitas, ſcire etiam volumus univerſos, poſt derogantis, aut contra ſtatuentis, aut mandantis obitum, quibuſvis Romanis Pontificibus Succeſſoribus licere, & liberum eſſe, iis quæ contra ſtatuta, aut mandata fuerint, nequaquam obſtantibus, etiam ſingulis de populo, ſicuti in actionibus popularibus fit, ad agendum admiſſis, vel etiam nemine inſtante, pro reſarcienda pecunia deſumpta, illaque recuperanda, adverſus Pontificis derogantis, & contra facientis, atque Cardinalium, & aliorum quorumcumque, qui ejus rei participes fuerint, poſteros, ſeu conjunctos omnes, quibus ab ipſo Pontifice, aut Cardinalibus, vel quibuſcumque ex prædictis, bona quovis titulo, aut quavis de cauſa obvenerint, agere, & poſſeſſionem bonorum, quæ ad ipſos teſtamento, vel ab inteſtato delata fuerint, apprehendere, & retinere, donec quicquid ex ſumma prædicta imminutum fuerit, id omne quam citiſſime, etiam per bonorum alienationem, & diſtractionem redintegretur, ac in priſtinum reſtituatur. Ac propterea omnia bona præcipue huic oneri, atque obligationi, cum ea quæ publici juris ſunt, privatorum commodis omnino præferantur, addicta eſſe.

Decretum irritans apponit.

§.7. Sicque in præmiſſis univerſis, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, Ordinarios, & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis cauſa, & inſtantia, judicari, & definiri debere; necnon ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Clauſulas derogatorias addit.

§.8. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Cameræ Apoſtolicæ prædictæ juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis; quibus omnibus, & ſingulis etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio, aut quævis alia expreſſio, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, acſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Formam, & effectum publicationis hujus Conſtitutionis ſubnectit.

§.9. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam facilius perveniant, jubemus eas ad valvas Lateranen., & Principis Apoſtolorum de Urbe Baſilicarum, & in acie Campi Floræ de more affigi, & inibi, ac in Camera Apoſtolica quamprimum publicari, ac earum exempla, tam in prædictis locis affixa relinqui, quam etiam in libris ipſius Cameræ deſcribi, & ad perpetuam memoriam conſervari. Quibus quidem exemplis etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem in judicio, & extra illud ubique fidem adhiberi volumus, quæ eiſdem præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctionem pœnalem ſubiicit.

§.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum, approbationis, innnovationis, decretorum, declarationis &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingen- D. P. An. III. 16. Martii.

gentesimo octuagesimo octavo, 17. Kalend. Aprilis, Pontificatus nostri Anno III.

Papæ subscr. ✠ Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Sequuntur Cardinalium subscriptiones.

CXXIII.

Quod vacent omnes Ecclesiæ, & Beneficia, eorum, qui ad dignitatem Cardinalatus promoventur. Et quando eis datur retentio, intelligatur de beneficiis non requirentibus residentiam in loco, dictæ dignitati non convenienti.

Alia de Cardinalibus, vide supra in Constitut.LXXVI. Postquam *fol.279.*

Vacent omnia beneficia per promotionem ad Cardinalatum.

SAnctissimus Dominus Noster Sixtus Papa V. decrevit quod per promotionem ad Cardinalatum vacent omnes Ecclesiæ, & omnia beneficia cujuscumque nominis, & tituli sint, nisi fuerit data retentio; quæ concessa intelligatur, & data ad Patriarchales, Metropolitanas, & Cathedrales Ecclesias, ad Monasteria etiam commendata, ad Prioratus, & ad certa omnia alia beneficia, quæ viderentur convenire dignitati Cardinalatus.

Retentioque concessa, intelligatur; ut in rubr.

§.1. Ad alia vero, quæ videntur repugnare dignitati, & gradui Cardinalatus, puta Archipresbyteratus, Archidiaconatus, Decanatus, Canonicatus, & similia beneficia non extendatur, cum obtinentes hujusmodi beneficia teneantur residere in Choro, & habere debeant locum post Episcopum, Cardinalis dignitati non convenientem.

D.P. An.III. 16. Martii.

Actum Romæ apud Sanctum Petrum, die Mercurii 16. Martii 1588., in Consistorio.

CXXIV.

Ex Regest. in Secret. Brevium.

Confirmatio omnium Privilegiorum, Indultorum, Indulgentiarum, & quarumcumque gratiarum locis ad SSmum Sepulchrum Dominicum spectan., ac illa visitantibus necnon Fratribus Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia in illis partibus degentibus quomodolibet concessarum, dummodo sint in usu, & decretis Concilii Tridentini non adversentur.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

PIis Fidelium Votis, ex quibus præcipue Sacratissimorum locorum Venerationem, & animarum salutem provenire conspicimus, libenter annuimus, & illa, quantum cum Deo possumus, favoribus Apostolicis benigne confovemus, ac singulos Christifideles ad loca hujusmodi devote visitanda Indulgentiis, & peccatorum remissionibus invitamus.

Causæ hujusmodi confirmationis.

§.1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus filius Frater Matheus Salernitanus Provinciæ S. Jacobi in Compostella Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum professore, quod cum ipse Commissarius, & Procurator Generalis in Universo Orbe Christiano ad recipiendas, & recuperandas quascumque eleemosynas tam ordinarias, quam extraordinarias ad Sanctissimum Sepulchrum Dominicum, & alia loco Sancta transmarina spectantes, illasque tam reparationi ipsorum locorum, quam in sustentandis Fratribus dicti Ordinis Pauperibus in illis partibus Divino obsequio insistentibus, prout necessitas exigeret, aplicandas deputatus fuisset, ac Officium hujusmodi spatio triennii, vel circa quo dictas eleemosynas perpetuas, & ordinarias in quingentis ducatis annuis pie sibi a diversis personis in partibus Hispaniarum intuitu dictorum locorum erogatis adauxit, exercuisset, demum ad Urbem personaliter accedens facto novo sui Ordinis Capitulo Generali fuit in hujusmodi Officio confirmatus; Cumque postmodum ipse Frater Matheus aliquas eleemosinas a charissimis in Christo filiis nostris Rodulpho Romanorum Imperatore, ac Philippo Hispaniarum Rege Catholico jam factas collegerit, & Deo adiuvante ad prædicta loca transmarina tam pro sua devotione, quam ut eorum statui, & augmento provideat, se personaliter conferre, ac paramenta magni valoris ad ipsum Sepulchrum Dominicum transportare intendat, Nobis humiliter supplicari fecit, ut ipsorum Sacratissimorum locorum devotionem nedum conservare, verum etiam adaugere, ac Christifidelium dicta loca Visitantium, necnon pauperum Captivorum in Infidelium servitute in illis partibus detentorum animarum saluti consulere de benignitate Apostolica dignaremur.

Confirmatio Indultorum, de qua in rubr.

§.2. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati omnia, & singula privilegia, concessiones, facultates, Indulta, Indulgentias, ceterasque gratias spirituales, & temporales eisdem locis, ac illa Visitantibus, necnon dicti Ordinis Guardiano, & Fratribus in illis partibus degentibus per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam in genere, vel in specie, aut alias quomodolibet concessa, quatenus sint in usu, & decretis Concilii Tridentini non adversentur, Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo approbamus, & confirmamus, omnesque, & singulos defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus. Et insuper Modernis, & pro tempore existentibus Guardianis Monasteriorum, & Regularium domorum dicti Ordinis, & aliis Sacerdotibus ab eisdem Guardianis approbatis omnium, & quorumcumque Christianorum ad illas partes declinantium, seu ibidem commorantium, ac etiam Captivorum confessiones audire, illosque a quibus-

buſcumque peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam in caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis, ac etiam contentis in literis die Cœnæ Domini legi ſolitis, necnon a quibuſvis excommunicationis, & ſuſpenſionis, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, injuncta illis ſalutari pœnitentia in foro conſcientiæ abſolvere, ac ſuper quacumque irregularitate quomodolibet, præterquam ex homicidio voluntario, & bigamia contracta, cum perſonis etiam in Presbyteratus ordine conſtitutis in eodem foro tantum diſpenſare, itaut Miſſas celebrare, & alias in Divinis miniſtrare valeant, necnon pro locorum, & Miniſtrorum Eccleſiaſticorum dictorum locorum opportunitate paramenta Eccleſiaſtica benedicere poſſint, & valeant, plenam, & liberam, ac omnimodam Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium licentiam, poteſtatem, & facultatem perpetuo concedimus, & impartimur, eiſque deſuper indulgemus.

Confirmatio Indulgentiarum.

§.3. Præterea de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi univerſis, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, & Infidelium ſervitute detentis ere pœnitentibus, & confeſſis, qui Sanctiſſimum Sepulchrum, Montem Calvarium ac Præſepe SSmi Domini Noſtri devote viſitaverint, plenariam, necnon iis, qui Monaſteria, ſeu Regulares Domos dicti Ordinis, illorumque Eccleſias, & Oratoria, tam in dictis locis, quam in Conſtantinopolitan., & aliis Civitatibus, & locis, illarum partium in Domini noſtri Jeſu Chriſti & B. Virginis Mariæ, ac Beatorum Apoſtolorum, necnon ejuſdem Beatæ Mariæ Egiptiacæ nuncupat., & S. Joannis Chriſoſtomi Nativitatum Feſtivitatibus devote viſitaverint, ac inibi pias ad Deum preces effuderint, quo die ſingularum Feſtivitatum hujuſmodi id fecerint, plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium concedimus, & elargimur.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obſtantibus Regula noſtra, per quam voluimus, quod ſi Eccleſiæ, & perſonis, quibus Indulgentia conceditur, aliqua alia Indulgentia conceſſa ſit, hujuſmodi literæ ſint nullæ, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 9. Aprilis 1588. An.III.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 9. Aprilis, 1588., Pontificatus noſtri Anno III.

Finis Tomi Quarti Partis Quartæ.

INDEX

INDEX
NOMINUM, ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus paginam indicat. A. primam columnam
B. ſecundam deſignant.

A

B

C

D

E

F

G

N

P

R

S

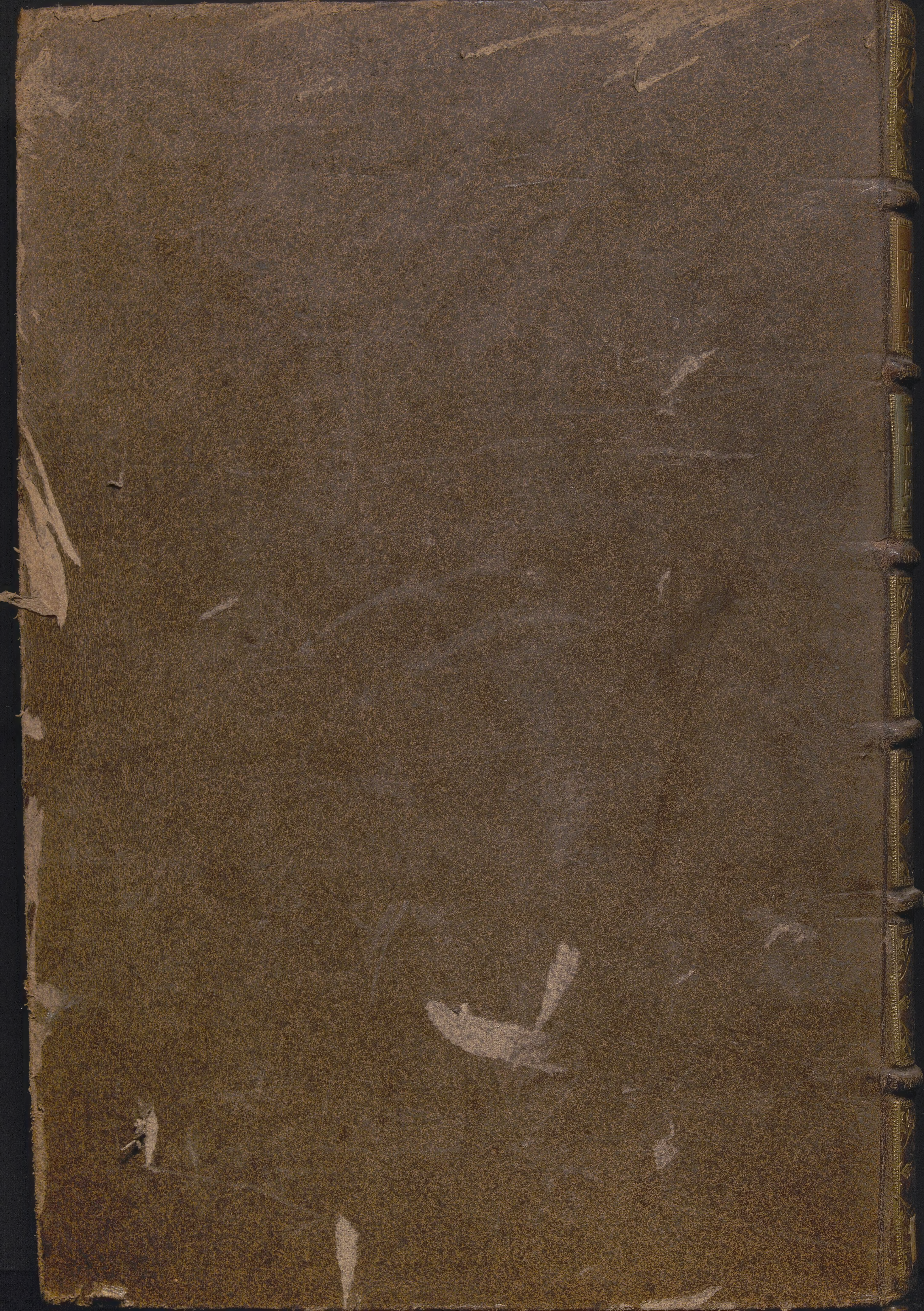
T

V

F I N I S.

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm